New Testament

Ifugao, Ayangan Language

Ifugao, Ayangan - Bible - New Testament

Matthew	3
Mark	107
Luke	171
John	276
Acts	359
Romans	463
1 Corinthians	514
2 Corinthians	561
Galatians	589
Ephesians	606
Philippians	622
Colossians	633
1 Thessalonians	644
2 Thessalonians	653
1 Timothy	658
2 Timothy	670
Titus	679
Philemon	684
Hebrews	687
James	723
1 Peter	734
2 Peter	746
1 John	753
2 John	764
3 John	766
Jude	768
Revelation	772

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ifugao, Ayangan - Bible - New Testament

Matthew

Matthew 1

1 Hiyah te napatad hi napu'agan Jesu Kristu an himpangapu ti hi Jesus di holag David hidin nahup an dana' Abraham: Hi Abraham hi Engganan David

2 Hi Abraham ya nunholag ta hi Isaac, ya nunholag hi Isaac ta hi Jacob, ya nunholag hi Jacob ta da Judah ya nan a'aginan linala'i.

3 Ya nunholag hi Judah ta da Perez ay Zerah an hi inadah Tamar, ya nunholag hi Perez ta hi Hezron, ya nunholag hi Hezron ta hi Ram.

4 Ya nunholag hi Ram ta hi Amminadab, ya nunholag hi Amminadab ta hi Nahshon, ya nunholag hi Nahshon ta hi Salmon.

5 Ya nunholag hi Salmon ta hi Boaz an hi inanah Rahab, ya nunholag hi Boaz ta hi Obed an hi inana ya hi Ruth, ya nunholag hi Obed ta hi Jesse,

6 ya nunholag hi Jesse ta hi David an din ali. Hi David hi Engganan Jehoiachin Ya nunholag hi David ta hi Solomon an hi inana ya ahawan Uriah hidin hopapna.

7 Ya nunholag hi Solomon ta hi Rehoboam, ya nunholag hi Rehoboam ta hi Abijah, ya nunholag hi Abijah ta hi Asa.

8 Ya nunholag hi Asa ta hi Jehoshaphat, ya nunholag hi Jehoshaphat ta hi Joram, ya nunholag hi Joram ta hi Uzziah.

9 Ya nunholag hi Uzziah ta hi Jotham, ya nunholag hi Jotham ta hi Ahaz, ya nunholag hi Ahaz ta hi Hezekiah.

10 Ya nunholag hi Hezekiah ta hi Manasseh, ya nunholag hi Manasseh ta hi Amon, ya nunholag hi Amon ta hi Josiah.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya nunholag hi Josiah ta da Jehoiachin ya nan a'aginan linala'i. Hidin atagun Jehoiachin di nangabakan nan iBabylon hinan Hudyu, at inyuyda didad Babylon. Hi Jehoiachin hi Engganan Jesu Kristu

12 Ya nunholag hidid Babylon hi Jehoiachin ta hi Shealtiel, ya nunholag hi Shealtiel ta hi Zerubbabel.

13 Ya nunholag hi Zerubbabel ta hi Abiud, ya nunholag hi Abiud ta hi Eliakim, ya nunholag hi Eliakim ta hi Azor.

14 Ya nunholag hi Azor ta hi Zadok, ya nunholag hi Zadok ta hi Akim, ya nunholag hi Akim ta hi Eliud.

15 Ya nunholag hi Eliud ta hi Eleazar, ya nunholag hi Eleazar ta hi Matthan, ya nunholag hi Matthan ta hi Jacob.

16 Ya nunholag hi Jacob ta hi Joseph an ahawan Mary an hi inan Jesus an Hiyay ma'alih Alin Pento' Apo Dios (unu Kristuh nan hapit di iGreece).

17 Mipalpu ay Abraham ta nangamung ay David ya himpulu ta opat di napatad hi nahlanahlagan di Hudyu, ya nete"an David goh ta nangamung din nahbutandad Babylon ya himpulu ta opat di napatad hi nahlaganda, ya nete"an den nahbutandad Babylon ya un mitungaw hi Kristu ya himpulu ta opat goh di napatad hi nahlaganda. Hay Aat di Nitungawan Jesus

18 Hiyah te ulgud hi aat di nitungawan Jesu Kristu: hi Mary ya niyali ay Joseph ta mun'ahawada, mu agguyda nun'addum. Ya palpaliwan ya i'innilan Mary an nawadaan, mu nan Na'abuniyanan an Lennaway nunlumun ne han inhabina.

19 Mu na'ahhamad di ugalin Joseph, ya adina pohdon an mabainan hi Mary, at hay ninomnomna ya ihiyana hiya an adina ipa'pa'innila.

20 Ya otog di punnomnomanah aatna ya nolo', ya nun'enap, ya tinnigna han anghel Apu tu'u an inalinan hiyay, "He"a, Joseph an holag David, ya adi'a bumain an mangahawan Mary ti henen inhabina ya hay limmun nan Na'abuniyanan an Lennawa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 At itungawna, ya lala'i, ya hay ingadanyu ya hi Jesus ti Hiyay mamaliw hinan bahol di tatagu.”

22 Ya na'at hana ta mipa'annung din inalin Apo Dios hidin propetana ti inalinay,

23 "Munhabi han babain mid ah lala'ih nangelo' ay hiya, ya muntungaw, at lala'i, ya hay ipingadanda ya hi Emmanuel an hay pohdonan ibaga ya wah Apo Dios ay ditu'u.”

24 Ya unat goh bimmangon hi Joseph ya inunudna din inalin di anghel, at inahawanah Mary.

25 Mu agguyda nundelloh an nolo' ta nangamung unna intungaw han lala'in imbaluyna. Ya nginadnan Joseph ta hi Jesus.

Matthew 2

1 Nepto' hi nun'alian Herod di nitungawan Jesus ad Bethlehem hidih nan Provinciad Judea ya waday linala'ih nanginnilan mangimmatun hinan bittuan. Ya agguy nadnoy hi nitungawan Jesus ya nakakdah nan babluydan buhu'an di algaw ta immuydad Jerusalem.

2 Ya ni'hapitdah din tatagun inaliday, "Goh di wadan ne han pa'ittungaw an mun'alih nan Hudyuh awni? Tinnigmi han bittuan an bimmuhu' hinan buhu'an di algaw hinan babluymi an hiyay nangimmatunanmih nitungawana, at hiyaat un ami immalih tu ta dayawonmi Hiya.”

3 Ya unat goh dengngol nan Alin hi Herod hene han inalin din linala'i ya ma"od'od, ya umat goh hinan tatagud Jerusalem.

4 Ya inayagan Herod an amin din a'ap'apun di papadi ya din muntudtuduh nan Uldinda ta na'amungda, ya inalinan diday, "Hay itungawan nan dedennonyun Hudyun ma'alih Alin Pento' Apo Dios an ap'apuyu?”

5 Ya tembaldan inaliday, "Hidid Judea hinan babluy ad Bethlehem, ti hay intudo' din propeta ya inalinay:

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Da'yun iBethlehem hinan Provinciad Judea ya wadan da'yu han ap'apu an na'abbagbagtu ya un an amin nan a'ap'apud Judea. Ti waday ohan da'yun mumbalin hi mumpapto', ya Hiyay manalimun hinan tatagu' an i'Israel.”

7 At inayagan Herod danen nun'anomnoman an linala'in mangili ta mahmahanay anuud di hopap di nipattigan ne han bittuan, mu agguyna impa'innilah nan tataguy nangipa'ayaganan dida.

8 Ya hennagna dida ta umuydad Bethlehem, ya pinadana didan inalinay, "Ihamhamadyun manama' enen ung'ungngan nitungaw, mu adya inah'upanyu ya impaadyu ta umalia' an mi'dayaw.”

9 Ya unat goh dengngoldah nen inalin Herod ya nakakda. Ya hidin nundaldallananda ya tinnigda goh din bittuan an hiyah de goh din bimmuhu' hi buhu'an di algaw an inyun'unnanan umuy ta itudunay owonda. Ya unat goh nitungul hinan wadan de han ung'ungnga ya inta'dogna.

10 At ma"am'amlongda!

11 Ya unat goh himmigupdan de han abung ya tinnigdah de han ung'ungnga ya hi inanan hi Mary. Ya nunhippidan nundayaw ay Hiya, ya inong'alday adaw de han ung'ungnga, ya indatdan Hiya nan balitu', ya incense, ya myrrh.

12 Ya unat goh nolo'da ya nun'enapda, ya pinadanan Apo Dios dida ta adida mumbangngad ay Herod, at hiyanan ene'wadah udum an dalan hidin numbangngadandah babluyda. Hay Nangilayawan Joseph ay Jesus ta Inyuynad Egypt

13 Unat goh nakak din nun'anomnoman an linala'i ya nolo' hi Joseph, ya nun'enap, ya tinnigna han anghel Apu tu'un inalinay, "Bumangon'a ta ekakmu han ung'ungnga ya hi inana ta lumayaw ayu ta umuy ayud Egypt. Ya mihina ayuh di ta nangamung di alyo' hi akakanyu ti henen ung'ungnga ya ipahama' Herod ta ipapatoyna.”

14 At bimmangon hi Joseph eden labi, ya enekakna daden hin'ina ta immuydad Egypt,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 at nihihinnadah dih engganay un natoy hi Herod. Heten na'at di nipa'annungan din impitudo' Apo Dios hidin propetan inalinay, "Ayaga' han Imbaluy'u ta taynanad Egypt." Hay Nangipapatayan Herod hinan Ung'ungungngad Bethlehem

16 Unat goh inilan Herod an imbahhaw din mangiliy inalina ya bimmungot. At inyuldina ta patayondan amin di ung'ungungngan linala'id Bethlehem ya nan neheggon an babluy ad Bethlehem an mete"ah di an pa'ittungaw ta nangamung megpong hi duway tawona ti inalin din mangilin hiyay duway tawonah hopap di nannigandah din bittuan.

17 Ya heden inat Herod ya hiyay nangipa'annung hidin inalin din propetan hi Jeremiah an inalinay,

18 "Waday madngol hidid Ramah ti wadaday mango"ongol an umanebel an nan holag Rachel ti lugwalugwaanda nan imbabaluyda. Ya lumugwalugwada an adida ma'al'alu' ti natoydan amin din imbabaluyda." Hay Numbangngadan da Joseph an Nalpud Egypt

19 Unat goh nalpah an natoy hi Herod ya nun'enap goh hi Joseph hidid Egypt, ya tinnigna han anghel Apu tu'un

20 inalinay, "Bumangon'a ta ekakmu han ung'ungnga ya hi inana ta mumbangngad ayud Israel ti nun'atoy din nangalih mamatoy enen ung'ungnga.”

21 At bimmangon hi Joseph, ya enekakna din hin'ina ta numbangngaddad Israel.

22 Ya unat goh dimmatongdad Israel ya dengngol Joseph an nipallog hi Archelaus ay amanan hi Herod ta hiyay nun'ali goh hinan Provinciad Judea, at tuma'ot hi Joseph an mihinah di. Ya nun'enap goh, ya pinadanan Apo Dios, at immuydah nan Provinciad Galilee.

23 Ya immuyda nunhituh nan babluy an ngadanay Nazareth. Ya heden inatday nangipa'annung hidin inalin han propetah din penghanan inalinay Hiya ya ma'alih nan ay hapang.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Matthew 3

1 Heden gutud ya wadah John an Mumbonyag an muntudtuduh nan mapulun hinan Provinciad Judea,

2 ya umat hituy intudunan inalinay, "Hay mahapul ya muntutuyu ayuh nan ina'inatyun nappuhi ta du'gonyu ti hi Apo Dios an mumpapto' ad abuniyan ya magadyuh di pumpapto'ana goh hitun luta!”

3 Ya hi John heden inulgud nan propetan hi Isaiah an inalinay, "Wada han mumbugaw an muntudtuduh nan mapulun an alyonay, Idadaanyu ta ipaphodyuy owon Apu tu'u!”

4 Nan lubung John ya na"abol an nalpuh dutdut di kamilu, ya hay imbalikisna ya lalat, ya hay onona ya dudun ya nan danum di iyu'an.

5 Ya immuydan hiya nan tatagun nalpud Jerusalem, ya ni'yuyda goh din do'ol an tatagun nalpuh nan abablubabluy ad Judea ya hinan neheggon hinan Wangwang an Jordan.

6 Ya waday numpangitutuyuh baholda, at numbonyagan John didah nan Wangwang an Jordan.

7 Unat goh tinnig John an do'olday Pharisees ya nan Sadducees an immuy ay hiya ya inalinan diday, "Umat ayuh ha'u'u ti hay ugaliyu ya nala'eng ayun mangat hi nappuhi! Anaad ta umali ayuh tu? Undan alyonyuy un ayu mabonyagan at mabaliwan ayuh nan agadyuhan di bumungtan Apo Dios?

8 Mu bo'on, ti mahapul an atonyuy maphod ta hiyay pangimmatunan hi un makulug an nuntutuyu ayuh baholyu!

9 Alyonyu nin di mabaliwan ayu ti ditu'uy holag Abraham, mu bo'on hene abaliwan di tagu! At adiyu ehdol hi un ditu'uy holag Abraham, ti gulat ta pohdon Apo Dios at hatun batu ya pumbalinona ta diday holag Abraham ta mihukat ay da'yu, at hay mamaliw mah ay da'yu?

10 Ti ta"on un ad ugwan ya ten nadedennan nan nangdon hi wahay an munlongoh hinan ayiw an adi bumunga, at gulat ta da'yuy umat hinan ayiw at mipa'wah ayuh nan apuy!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ha"in ya hay pamonyag'u ya danum ta hiyay panginnilaan hi nuntutuyuanyuh baholyu. Mu waday umalin nabagbagtu ya un ha"in an paddungnay adia' umdah himbutna, ya hay pamonyagnan da'yu ya nan Na'abuniyanan an Lennawa ya nan ay apuy.

12 Ya paddungnay ino'odnanay pallungan hi panaapnah bogah ta nan bogah ya amungona ta iyalangna, mu nan dugi ya gohbon nan apuy an adi mabmabba!”

13 Palpaliwan ya immalih Jesus an nalpud Galilee, at immuy hinan Wangwang an Jordan an awadan John ta mumpabonyag.

14 Ya inal'alu' John hi Jesus an inalinay, "Hay maphod ya He"ay mamonyag ay ha"in ta bo'on ha"in di mamonyag ay He"a!”

15 Ya tembal Jesus an inalinay, "Manu ti umat hina mu ad ugwan ya maphod hi unta unudon an amin di penhod Apo Dios hi ma'at." At inabulut John mahkay.

16 Unat goh nabonyagan hi Jesus ya intadunan dimma'al hinan pingit di wangwang. Ya niluwat ad abuniyan, ya tinnigna nan Na'abuniyanan an Lennawan mun'ohop an umat hinan kalapatiy tigawna, ya numpattu' ay Hiya.

17 Ya wada han himmapit ad abuniyan an inalinay, "Hiyah ne Imbaluy'un pa'appohpohdo' an mangipa'amlong ahan ay Ha"in!"

Matthew 4

1 Initnud nan Na'abuniyanan an Lennawah Jesus ta immuydah nan mapulun ta way aton nan diyablun mampong ay Hiya.

2 Ya napat di algaw hi agguy nanganan Jesus, at ma'ahhinnaang.

3 Ya immuy ay Hiya nan diyablu, ya inalinay, "Un ay He"ay Imbaluy Apo Dios at alyom ay danen batu ta mumbalindah tinapay.”

4 Mu agguy inunud Jesus henen inalina, mu tembalnan inalinay, "Hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, Bo'on hay ma'an ya anggay di aptan hi itaguan di tagu ti mahapul an edenol hi an amin hinan Hapit Apo Dios.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya initnud nan diyabluh Jesus hi ad Jerusalem an nan me'gonan an babluy, ya impattu'nah nan na'abbagbagtun tulid nan Timplu,

6 ya inalinay, "Un ay He"ay Imbaluy Apo Dios ya iyugpahmu ti mi'id ma'at ay He"a! Ti inalin di impitudo' Apo Dios di, Mandalon Apo Dios nan a'anghelna ta diday manalimun ay he"a. At he'maton da'ah nan agaham ta adi mihuplit di hu'im hinan batu.”

7 Ya tembal Jesus an inalinay, "Adi' unudon nan inalim ti paddungnay un'u tapngan hi Apo Dios. Ti hay impitudo'na goh ya inalinay, Adiyu tapngan hi Apuyun hi Apo Dios.”

8 Ya initnud nan diyabluh Jesus ta immuydah nan ata'nang ahan an duntug ta impa'amang nan diyablun amin di numbino'ob'on an pumpapto'an hitun luta an mun'aphod ya ma'amnawan.

9 Ya inalin nan diyablun Hiyay, "Un adya munhippi'ah inayunga' ta dayawona' at an amin hadi ya idat'un He"a.”

10 Ya tembal Jesus an inalinay, "He"a, Satanas, ya taynana'! Adi' unudon henen inalim! Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, Hay mahapul ya Ha"in an Apuyun hi Apo Dios di dayawonyu ya anggay, ya Ha"in ya anggay di itamuanyu.”

11 At tinaynan nan diyabluh Jesus, ya nidatong nan a'anghel ta hinalimunanda Hiya.

12 Unat goh dengngol Jesus an nibalud hi John hidih nan Provinciad Judea ya tinaynanah den babluy ta numbangngad hinan Provinciad Galilee.

13 Ya immuy hi abungdad Nazareth, mu agguy nunhituh di ti immuy ad Capernaum an ni'hitu. Ya henen babluy ya wah nan pingit di Lobong an Galilee, ya henen lutan nunhituwana ya hiyay nunhituwan nan holag Zebulun ya nan holag Naphtali.

14 Hay nunhituwan Jesus hidi ya hiyay nipa'annungan din inalin di propetan hi Isaiah an inalinay,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 "Nan babluy an nunhituwan nan holag Zebulun ya nan holag Naphtali ya neheggon hinan baybay, ya nan tataguh nan neheggon hinan Wangwang an Jordan, ya nan babluy goh di bo'on Hudyud Galilee,

16 ya hanan babluy ya paddungnay nahelngan nan numpunhituh di ti nun'abaholanda, ya henen helong ya pumatoy ay dida. Mu awniat paddungnay waday Ongol an Potang, at maptangandan ne han Potang!”

17 Hay ni'hituwan Jesus hidid Capernaum di nangete"anan nuntudtudu an inalinay, "Muntutuyu ayuh nan inatyun nappuhi ta du'gonyu ti hi Apo Dios an mumpapto' ad abuniyan ya magadyuh di pumpapto'ana goh hitun luta.”

18 Unat goh mundaldallanan hi Jesus hinan pingit di Lobong an Galilee ya tinnigna han hin'agin hi Simon (an mungngadan hi Peter) ya han aginan hi Andrew an manidu'da.

19 Ya inalin Jesus ay diday, "Mitnud ayun Ha"in ta puntamuo' hi paddungnay manidu' hinan tatagu ta kulugona'.”

20 Ya nonong ya tinaynanda din hidu'da ta inunudda Hiya.

21 Ya unat goh bimmataanda ya tinnig Jesus goh han hin'agin dana' Zebedee an da Jacob ay John an didan amin ay da amadan wah didah nan bangkan idadaanday hidu'da. At inayagana goh dida.

22 Ya nonong ya tinaynanda nan bangkada ya hi amada, ya inunudda goh hi Jesus.

23 Ya lene'od Jesus nan abablubabluy ad Galilee ta muntudtuduh nan ahimbahimba'an di Hudyu ta imbabbaagnay Maphod an Ulgud an hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan, ya nun'ipa'adaogna nan numbino'ob'on an dogoh din tatagu.

24 Ya nundongol hinan abablubabluy hinan Provinciad Syria hanan ina'inatna, at hiyanan nun'iyuydan Hiya din tatagun numbino'ob'on di dogohda, ya din mun'oldah, ya din nun'adahay. At impa'adaogna didan amin.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ya do'olda ahan di tataguh mangunud ay Hiya an nalpud Galilee, ya ad Decapolis, ya ad Jerusalem an kapitulyud Judea, ya nan udum goh an babluy ad Judea, ya nan numpunhituh nan babluy hi dammang di Wangwang an Jordan.

Matthew 5

1 Tinnig Jesus an do'ol di tatagu, at nunti'id hinan duntug, ya inumbun. Ya unat goh lini'ub nan himpulu ta duwan intudtuduwana Hiya

2 ya ente"anan nuntudtudun dida. Hay Aat di Wagah Ya inalin Jesus di,

3 "Mawagahan nan tatagun iniladan adida abalinan hi un mid badang Apo Dios ti diday middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan!

4 Mawagahan nan munlungdaya ti al'alu'on Apo Dios dida!

5 Mawagahan nan ma'uya ti ipahakup Apo Dios ay dida tun luta!

6 Mawagahan nan tatagun ma"amnaw an mangat hi pohdon Apo Dios ti ihamad Apo Dios an mangipa'annung hinan ato'atonda!

7 Mawagahan nan mammo' hi ibbada ti hom'on goh Apo Dios dida!

8 Mawagahan nan tatagun hi Apo Dios ya anggay di nomnomondah unudonda ti diday mannig ay Apo Dios!

9 Mawagahan nan mangipapanuh hinan mumbobohhol ti ibilang Apo Dios didah imbabaluyna!

10 Mawagahan nan mipaligligat an dumalat nan pangatandah nan pohdon Apo Dios ti diday middum hinan pumpapto'anad abuniyan!

11 Immannung an mawagahan ayuh un da'yu hiwihiwitan hinan tatagu, ya impaligligat da'yu, ya ipabahobahol da'yu an dumalat di pangunudanyun Ha"in.

12 Dumenodenol ayu ti do'ol di lagbuyuh matalepon ad abuniyan. Ya hiyah ne umat hinan ina'inat din tataguh nan do'ol an propetah din penghana." Hay Nipa"el an Umat hi Ahin ya Hilaw

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Da'yun kumulug ya umat ayuh ahin ta ahinanyun amin di tataguh tun luta. Mu pinumhaw ay nan ahin ya adi mabalin an mipabangngad di tamtamna, at mitapal, ya enegpa' nan tatagu.

14 Ya umat ayu goh hinan hilaw ta hilawanyuy nomnom an amin nan tataguh tun luta. Ya umat ayu goh hinan babluy an nipattu' hinan buludnan mamallag di hilawda.

15 Tolganyu ay nan hilaw ya adiyu hanian hinan pamahan, mu unyuat ipattu' hinan nabagtu ta way aton nan tataguh nan abung an mabnangan.

16 Ya umat goh ay da'yu ti paddungnay benenanganyuy tatagu. At mahapul an atonyu ta way atondan mannig hinan maphod an ugaliyu, at hapitonday amaphodan Ama tu'ud abuniyan." Hay Nuntugunan Jesus hinan Hudyu ta Unudonday Uldin Moses

17 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Adiyu nomnomon an manu ay immalia' ya ta mi'ido' din inyuldin Moses ya din intudtudun din propetah din penghana, ti hay aat di inalia' ya ta itudtudu' di pohdondan ibaga.

18 Heten alyo' ya adiyu al'aliwan ti adi mapogpog di inyuldin Moses ta nangamung di pogpog tun luta ya ad abuniyan, ti ta"on ah ohah kulit an pa"it'ittang ya adi magahgahnian!

19 At hiyaat un nan tagun adi mangunud hi ta"on un itang hinan Uldin ya ituduwanay udum ta adida goh unudon ya henen tagu di na'ampa ahan hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan. Mu nan tagun mangunud hinan Uldin ya ituduna goh hinan udum an tatagu ta unudonda ya hiyay nabagtuh nan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan.

20 At padana' da'yu ta mahapul an nahamad di atonyun mangunud hinan pohdon Apo Dios ya un hay aton nan mangitudtuduh nan Uldin ya nan Pharisees, ti adiyu ay aton at adi ayu middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan." Hay Nitudtuduwan di Aat di Bungot

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Hay intugundah din tataguh penghana ya inaliday, Adi ayu pumatoy hi tagu ti nan pumatoy ya humalyaon di huis, ya impapatoyna.

22 Mu hay alyo' ya ta"on nan tagun mabungot hi ibbana ya miyuy goh hinan huis. Ya gulat goh ta nan tagun mi'hapit hinan ibbana ta hiwitana ya miyuy hinan Konsehal ta diday mangipanuh. Ya nan tagun mangalih nan ibbanay, Mid hulbim! ya moltaon Apo Dios hiyah nan apuy ad imbelnu.

23 Gulat ta iyuyyuy onong Apo Dios hi epe'nongyu, ya henen pangiyayanyu ya nipaddeh an ninomnomyun waday umi'ingol ay da'yu,

24 at hay mahapul ya umuy ayuh nan numbaholanyu ta muntutuyu ayu ta aliwana ya unyu mahkay epe'nong nan onongyun Apo Dios.

25 Gulat ta waday mangidiklamun da'yu ya mahapul an mi'hapit ayun hiya, ti adiyu ay at idiklamu da'yuh nan huis ta nan huwis di mangipiyuy ay da'yuh nan pulis, at mibalud ayu.

26 Mu ten alyo' ay da'yu an hay mahapul hi atonyuh un ayu mibo'tan hinan baludan ya idatyun amin di bayad di moltayu an ta"on un ah hepeng." Hay Nitudtuduwan di Aat nan Umilugtapan

27 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Dengngolyu goh nan tugun an alyonay, Adi ayu umilugtap.

28 Mu alyo' ay da'yuy, Ta"on un wah nomnom di lala'iy umamnawanah nan babai ta penhodnan elo' ya paddungna damdamay unna enelo'.

29 At hiyanan gulat ta nan amnawan di matayu ta hiyay dumalat hi abaholanyu ya odolnah unyu ukiton ya intapalyu, ti onaynah un ohah nen matah mitapal ya un henen mitapal an amin di odol hi ad imbelnu.

30 Ya umat goh hinan amnawan di ngamay ti gulat ta hiyay dumalat hi abaholanyu ya onaynah unyu putulon ya intapalyu, ti onaynah un ohah nen ngamay hi mitapal ya un henen mitapal an amin di odol hi ad imbelnu." Hay Nitudtuduwan di Munhiyan an Nunhimbaluy

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Hay intugunda goh hidin penghana ya inaliday, Gulat ta ihiyan nan lala'iy ahawana ya mahapul an waday permaanah nitud'an di nunhiyananda ta idatnah nan ahawana.

32 Mu ten alyo' ay da'yuy, Nan lala'in mangihiyan hi ahawana an bo'on hay nangilugtapanan hiyay dumalat ya mabaholan hi un hiyay dumalat hi umilugtapan nan babai. Ya mabaholan goh nan lala'in mamentan hinan babain nihiyan." Hay Nitudtuduwan di Punhapataan hinan Way Itulag

33 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Dengngolyu goh din intugundah din penghanan inaliday, Adiyu ibahhaw di itulagyuh unyu ihapatan Apu tu'u.

34 Mu ten alyo' ay da'yuy, Wada ay di itulagyu ya adiyu ihapata. At adiyu ihapatad abuniyan ti hiyay umbunan Apo Dios an mumpapto'.

35 Ya adiyu goh ihapatah tun luta ti paddungnay hiyay pangidah'ayanah hu'ina. Ya adiyu goh ihapatad Jerusalem ti hiyay babluy nan na'abbagbagtun Ali.

36 Ya ta"on nan odolyu ya adiyu ihapata ti hiyay limmun Apo Dios, at hi Apo Dios di okod ya bo'on da'yu. Ti ta"on un ah ohah uban unu bo'on uban ya mid ologyun munlumu ti Hiyay okod.

37 Hay maphod hi alyonyuh un ayu mi'tulag ya alyonyuan, Oo, ato'! ya un ay adiyu ya alyonyuan, Adi' aton! ya ammuna. Adi ayu munlayah, at adi mahapul hi unyu ihapatay itulagyu ti nan layah ya nalpuh nan diyablu." Hay Nitudtuduwan di Aat di Balloh

38 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Dengngolyu ya inilayu din tugun an alyonay, Pilukon ay nan taguy matan di ibbana ya mahapul an mapilok goh di matan nan pimmilok, ya pengawan ay goh nan taguy baban di ibbana ya mahapul an mapengawan goh nan pimmengaw.

39 Mu ten alyo' ay da'yuy, Wa ay di aton di ibbayun da'yuh nappuhi ya adiyu iballoh. Ya gulat ta waday manapa' hi apengyu ya adiyu iballoh.

40 Ya gulat ta waday mangidiklamun da'yu ta alanday inlubungyu ya iddumyun idat nan jacketyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Ya gulat ta ipilit nan tindalun mangipadon hinan makutudan da'yuh ohay kilomitlu ya ta"on ya inodnanyuh duway kilomitlu.

42 Ya an amin di mun'adaw ya adi ayu na'ekkotan, at idatanyu. Ya un ay pohdondan bonhon di gina'uyu ya ipabnohyu." Hay Nitudtuduwan di Pamhodan hi Buhul

43 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Dengngolyu din tugun an alyonay, Pohdonyu nan mamhod ay da'yu, mu abohlanyu nan mi'bohhol ay da'yu.

44 Mu ten alyo' ay da'yuy, Ta"on un nan mamohol ay da'yu ya pohdonyu goh. Ya nan mamaligat ay da'yu ya iluwaluanyu dida

45 ta hiyay attigana an imbabaluy da'yun Ama tu'ud abuniyan. Ti limmun Apo Dios di potang ta way pun'algawan nan tatagun nahamad di ugalina ya nan nappuhiy pangatna, ya limmuna goh di udan hi pananum an amin nan tatagun un'unnud ya nan adi umunud hinan Uldina.

46 Gulat ta nan mamhod ay da'yuy pohdonyu ya anggay ya mid ahan lagbuyun ne, ti ta"on un nan mapihul an tatagun mun'amung hi buwit ya umat goh hinay atonda.

47 Ya gulat ta nan liligwayu ya anggay di apngaonyu ya umat ayu damdamah nan agguy kimmulug ti umat hinay atonda.

48 At hay mahapul ya na'ahhamad di ugaliyu ta umat hi ugalin Ama tu'ud abuniyan an na'ahhamad."

Matthew 6

1 Innayun goh Jesus an nuntudtuduh din himpulu ta duwan intudtuduwanan inalinay, "Da'yun mangunud ya emayaanyu ta bo'on hay pannigan di do'ol an tataguy pangatanyuh maphod hinan tatagu. Ti atonyu ay hina ya mid lagbuyun Ama tu'ud abuniyan ene.

2 At wa ay ta ehmo'anyu nan nun'awotwot ya adiyu ipatpattig hinan tatagu ta adi ayu umat hinan tatagun unda ipatpattig di pun'idatandah nan a'abung an a'amungan di tatagu ya hinan kulha ta way aton di tatagun mangiting'in dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mu umannung heten alyo' ay da'yu ti mi'id ahan di midat hi lagbuda ti nannalpah an nidat ay diday lagbuda.

3 At gulat ta way ipa'dawyuh nan nun'awotwot ya adiyu ipa'pa'innilah i'ibbayu

4 ta mid ah manginnila ti hi Ama tu'un nanginnilan amin an ta"on un hanan agguy nipa'innila ya idatnay lagbuyu." Hay Nitudtuduwan di Punluwaluan ay Apo Dios

5 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Gulat ta munluwalu ayun Apo Dios ya adi ayu umat hinan aton nan tatagun balbaliy atonda. Ti popohdondan tuma'dog an munluwaluh nan himba'an di Hudyu ya hinan way pundittuman di kulha ta pangintitigan nan tatagu. Mu umannung heten alyo' ti nan pangiyamlaan nan tataguh atonda ya hiyay lagbuda ya anggay.

6 Mu hay atonyu ya humigup ayuh nan kuwaltuyu, ya intangobyuy pantaw ya un ayu munluwalun Ama tu'un adi matmattig. Ti hi Ama tu'un mannig ene han agguy na'innilan inatyu ya idatnay lagbuyu.

7 Gulat ta munluwalu ayu ya bo'on nan mid hulbinay gunyu lupiton an alyon an umat hi aton nan adi kumulug. Ti hay inilada ya donglon Apo Dios di luwaluda ti inadu'adu"oyda.

8 At adiyu iyunnud hinan atonda ti i'innilan Ama tu'uy mahapulyu ya unyu ibagan Hiya.

9 At umat hituy atonyuh un ayu munluwalu: Amamin wad abuniyan, e'gonan da'a ni' ahan an Dios hinan tatagu.

10 Ya He"ay mumpapto' goh hitun luta ti nan pohdom an ma'at hitun luta ya umat goh hi ad abuniyan.

11 Idatmu ni' di itanudmih a'alga'algaw,

12 ya aliwam ni' di baholmi ti ten aliwanmi goh di numbaholan di i'ibbamin da'mi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya adi ni' da'mi tapngan, ya baliwan da'mi ta adi da'mi itudul hinan diyablu.

14 Aliwanyu ay di bahol nan tagun numbahol ay da'yu at aliwan goh Ama tu'ud abuniyan di baholyu.

15 Mu adiyu ay aliwan di numbaholan di i'ibbayun da'yu ya adi goh aliwan Ama tu'ud abuniyan di baholyu." Hay Nitudtuduwan di Punlangduan

16 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Gulat ta munlangdu ayu ya ipaphodyuy angahyu ta adi mattig di punlangduanyu an umat hi aton nan munlayah an tagu ti ipattigdah angahda ta innilaon nan tatagu an dida ya munlangduda. Mu donglonyuh ten alyo' ti nan pangiyamlaan nan tatagun dida ya hiyay lagbuda ya ammuna.

17 Hay atonyun munlangdu ya munhugud ayu, ya ipaphodyuy angahyu

18 ta adi ma'innilah un ayu munlangdu, at hi Ama tu'un hi Apo Dios an nanginnilan amin an ta"on nan agguy nipa'innila ya idatnay lagbuyu." Hay Nitudtuduwan di Aat di Umadangyanan ad Abuniyan

19 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Adiyu hayupon di umadangyananyuh tun luta ti malu'lu', ya lumati, ya akawon di mangakaw.

20 Mu hay hayuponyu ya nan nun'abalul an pumhodanyud abuniyan ti hidi ya mi'id di lu'lu', ya lati, ya mangakaw.

21 Ti hay awadan di inadangyanyu ya hiyay nonomnomonyu!" Hay Nitudtuduwan di Aat di Mata

22 Innaynayun Jesus an nun'ulgud an inalinay, "Hay matay panigaw di odol. Maphod ay di mata ya ma"aphod goh di pannig di odol,

23 mu mabulaw ay di mata ya pa'ahhelong di pannig di odol. Mu gulat ta nibahhaw di pannig di matayu at iyal'allan di odolyun pa'ahhelong di pannigna ya un nan nabulaw." Hay Nitudtuduwan di Aat nan Panalimunan Apo Dios hinan Taguna

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Gulat ta han himbut ya adina olog an unudon di duwah apuna ti pahipahiwonay oha, ya pohpohdonay oha. Ya umat goh ay da'yu ti adiyu olog hi un mundehhan di pangamnawanyun Apo Dios ya nan inadangyan hitun luta.

25 At hiyanan alyo' ay da'yuy, Adi ayu numanomnom hi tanudyu ya nan gina'uh manophop hi odolyu. Nan odol ya nan ataguan ya bo'on hay gina'u ya tanud ya anggay di aptan hi mahapulda ti limmun Apo Dios di odol, ya indatnay ataguana, at idatna goh di gina'una ya tanudna.

26 Nan hamuti ya adida mun'oho', ya adida goh mumboto', mu idat Ama tu'uy ononda damdama! At iyal'allanan da'yu an da'yuy pa'annomnomon Ama tu'uh halimunana ya un nan hamuti, at idatnay mahapulyu!

27 Adi ayu goh numanomnom hi atayanyu ti mid ologyu damdaman mangdum hi pi'taguanyu an ta"on ah ohay olas!

28 Anaad tuwali ta numanomnom ayuh nan gina'uyu? Tigonyuy aat di habhabung hinan payaw an umongolda, mu adida muntamu, ya adida goh mun'abol hi gina'uda.

29 At ten alyo' ay da'yuy, Ta"on un adangyan ahan nan Alin hi Solomon an mun'aphod di gina'una mu adi damdama mipaddung hinan ama"aphod di tigaw nan habhabung!

30 Gulat ta umat hinay panalimun Apo Dios ay danen habhabung hi inalahan ad ugwan ya un na'amtang at moghob, at inyal'allanay panalimunanan da'yu. Un nin ahan itang di pangulugyu!

31 At hiyanan adi ayu numanomnom an alyonyuy, Hay ononmi? Ya hay inumonmi? Ya hay ilubungmi?

32 Ti hanan gina'uy nonomnomon nan adi umunud hi hapulonda, mu da'yu ya i'innilan Amayud abuniyan di mahapulyu.

33 Mu hay aptan ahan ya nan iddumanyuh nan Pumpapto'an Apo Dios ya nan pangatanyuh pohdona, at idatnan amin di mahapulyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 At hiyanan adi ayu numanomnom hi punligatanyuh udum hi algaw ti mid damdamay ma'atyu ya ta adi mun'i'iddum hinan ligatyud ugwan."

Matthew 7

1 Innaynayun goh Jesus an nuntudtudun inalinay, "Adiyu ipanuh di aton di i'ibbayuh un bahol unu bo'on ta adi da'yu humalyaon ay Apo Dios hi awni

2 ti hanan atonyuh nan i'ibbayu ya hiya goh di ma'at ay da'yu.”

3 Ya inalin goh Jesus di, "Anaad ta tigonyuy paddungnay bino'neh an immuy hi matan di ibbayu, ya adiyu nomnomon di paddungnay ongol an tablan wah matayu?

4 At hiyanan adiyu alyon hinan agiyuy, Ma'a ta ano' han paddungnay bino'neh hi matam! Ti ihna goh di immuy hi paddungnay ongol an tablah matayu, at mi'id tigonyu!

5 Munlayah ayu! Hay mahhun ya anonyu nan ongol an tablan immuy hi matayu, at mapatal hi panniganyuh nan bino'neh an immuy hi matan di ibbayu an anonyu.

6 Alyo' goh ay da'yuy, Adiyu idat di mapla'an hinan ahu, ya adiyu goh idat di nabalul an buung hinan babuy ti inganuyda, at pun'egpa'dah nan pito', ya nun'alat da'yu." Hay Nitudtuduwan di Pangibagan hi Idat Apo Dios

7 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Ibagayu at midat, ya anaponyu at ma'ah'upan, ya kulkugonyu at mibughul.

8 Ti nan mangibaga ya hiyay midatan, ya nan manganap ya hiyay mangah'up, ya nan mangulkug ya hiyay mibughulan.

9 Da'yun o'ommod, gulat ta mumbaga nan imbaluyyuh tinapay ya mi'id nin ahan di mangidat hi batu!

10 Unu gulat ta mumbagah ekan ya unyu dan idat di ulog?

11 Ta"on ahan hi un ayu nabaholan mu inilayun mangidat hi maphod hinan imbabaluyyu. At inyal'allanan Ama tu'ud abuniyan an idatna nan ma"aphod hinan mumbagan Hiya!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Nan pohdonyuh aton di i'ibbayun da'yu ya umat goh hinay pangatyun dida. Heten tugun ya inakamnan amin din inyuldin Apo Dios ay Moses ya din intudtudun din propeta." Hay Nitudtuduwan di Na'ullipit ya Ambilog an Pantaw

13 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Paddungnay na'ullipit nan pantaw an humigupan hinan wadan di pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna. Ya paddungnay ambilog nan pantaw an humigupan hi ad imbelnu, at do'ol di umuy.

14 Mu nidugah an na'ullipit nan pantaw an humigupan hinan wadan di pi'taguan ay Apo Dios hi mi'id pogpogna, at manghan di umuy hidi." Hay Nitudtuduwan di Aat nan Pangimmatunan hi Aat di Tagu

15 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Elanyuh un waday mangibalbalih mangalih unda propeta. Ibalbaliday odolda ti hay tigawda ya ma'ma"uyadan tagun umat hi kalnilu, mu nappuhiy wah nomnomdan umat hinan atata'ot an ahuh inalahan an pumatoy ti amhanday nahamad hi nitugun ay da'yu.

16 Ya hay pangimmatunanyuh unda immannung an propeta ya nan aatda ya nan pangatda goh. Ti undan ibungan nan pagal di munlameeh an ma'an an umat hi greyp, ya undan goh ibungan nan beeng di bungan di fig? Adi ahan!

17 At nan munlutbun ayiw ya mun'aphod di bungana, mu nan munhagutin ayiw ya nappuhiy bungana.

18 At adi mabalin an pumuhi nan bungan di munlutbu an ayiw, ya adi goh mabalin an pumhod di bungan nan munhagutin ayiw.

19 At nan ayiw an madangaw di bungana ya malngoh ta mitapal hinan apuy.

20 Ya umat hina goh di pangimmatunanyuh aat nan mangibalbalih un diday propeta ti nan pangatda." Nan Agguy Nanginnilan Apo Dios

21 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Adi an amin di mangalih un Ha"in di Apuda ya middumdah nan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ti ammuna nan mangunud hinan pohdon Amad abuniyan di middum.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya heden algaw hi punhumalyaan Apo Dios ya do'olday mangalih, He"a Jesus di Apumi, ya He"ay nangidat hi haadmi ta way inatmin nangulgud hinan Ulgud Apo Dios! Ya He"ay nangidat hi abalinanmi ta way inatmin nunla'ah hinan do'ol an dimunyun nun'ihu'lung hinan tatagu, ya ta way inatmin nangat hinan umipanoh'a!

23 Mu layahda, at alyo' ay diday, Agguy'u ahan da'yu inila! At makak ayun Ha"in ti da'yu din nanganangat hi nappuhi!" Hay Aat di Nun'ammah Abung hinan Gungit ya hinan Panag

24 Ya intuluy Jesus an inalinay, "An amin nan mangngol hitun hapito' ta unudonda ya nipaddung hinan nanomnoman an lala'in hay gungit di pangiha"adanah abungna.

25 Ya unat goh dimmolodoloh, ya nundatong nan wangwang, ya pimmuopuo', mu agguy natu"in din abung ti nihamad di nipabunan nan tu'ud.

26 Mu nan mangngol hitun hapito' ta adina unudon ya nipaddung hinan lala'in manangpah an hay panag di pangiha"adanah abungna.

27 Ya unat goh dimmolodoloh, ya nundatong nan wangwang, ya pimmuopuo', ya natu"in din abung ya nunnaud an nun'apa"i!”

28 Unat goh impada'puh Jesus heden inulgudna ya manoh'a din do'ol an tatagun na'amung ti dumalat nan nanudtuduna

29 ti nan panudtuduna ya mattigda an nabagtuy haadna an adi umat hinan aton nan muntudtuduh nan Uldin an indat Apo Dios ay Moses.

Matthew 8

1 Unat goh nundadyuh Jesus hinan duntug an nuntudtuduwana ya do'olday tatagun nitnud ay Hiya.

2 Ya wada han napalla' an lala'in immuy ay Hiya, ya nunhippih inayungana, ya inalinay, "Apu, pohdom ay ni' ya ipa'adaogmu tun lewoho'!”

3 At dinapan Jesus heden lala'i, ya inalinay, "Oo, pohdo' an umadaog'a!" Ya himbumagga ya immadaog din lewohona.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Adim ibaag heten na'at ay he"ah nan udumnan tagu, at eka ipattig di odolmuh nan padi an immadaog'a, ya empe'nongmuy onongmun Apo Dios ti hiyah ne Uldin an indatnan Moses hi aton tu'u ta way panginnilaan nan tatagun immadaog din lewohom.”

5 Immuy da Jesus ad Capernaum. Ya unat goh dimmatongdah di ya wada han ap'apun di tindalun iRome an immuy nanamun Jesus, ya inyal'alu'nan mumpabadang ay Jesus an inalinay,

6 "Apu, wah abungmi han himbut'un nadahay an nidugah di punholholtapana!”

7 Ya inalin Jesus di, "Umuyta ta iyadaog'uy lewohona.”

8 Ya tembal din ap'apun di tindalun inalinay, "Apu, adi'a ni' mi'yalih abungmi ti bumaina' ahan. Mu unmu hapiton at umadaog han himbut'u.

9 Ti umat ay ha"in an waday apu' hi puntamua'. Mu wada goh di haad'u ti waday tindalu' hi mangunud hinan alyo'. At wa ay ta alyo' hinan ohay, Umuy'a! ya umuy. Ya alyo' goh ay hinan ohay, Umali'a! ya umali. Ya alyo' ay goh hinan himbut'uy, Atom hene! ya atona. At iyal'allanan He"an ma'unud di hapitom, at umipa'adaog!”

10 Ya unat goh dengngol Jesus hene han inalina ya manoh'a, ya inalinah nan tatagun nitnud di, "Donglonyuh te, ti ta"on un ditu'un Hudyu ya mi'id dengdengngol'uh umat eten nidugah di pangulugna!

11 Adiyu al'alliwan heten alyo' ti do'olday tatagun Hentil an malpuh nan numbino'ob'on an babluy an umuy hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan, ya mi'yamlongda ay da Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob.

12 Mu do'olday holag Israel an nan pento' Apo Dios hi tatagunay mipa'wah hinan nahelngan an wadan di ahikikila ya ahingongolot.”

13 At inalin Jesus hinan ap'apun di tindaluy, "Umanamut'a ti dumalat nan pangulugmu ya umadaog han himbutmu." At immannung an henen gutud hi nangalyan Jesus ya immadaog din lewohon han himbut nan ap'apun di tindalu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Immuy da Jesus hi abung da Peter, ya tinnignah inan han ahawan Peter an nolo' ti lumahuy odolna.

15 Ya dinapanay ngamayna, ya himbumagga ya immadaog din lewohona, at bimmangon, ya indadaananah Jesus hi onona.

16 Unat goh napuyaw ya nun'inyuydan Jesus din do'ol an nun'ahe'pan hi nun'appuhin lennawa, mu unna minandal din nun'appuhin lennawa ya nun'ala'ahda. Ya an amin din way lewohona ya nun'ipa'adaogna.

17 Ya henen inatnay nipa'annungan din inalin nan propetan hi Isaiah an inalinay, "Impa'adaognan amin di dogoh tu'u."

18 Tinnig Jesus an do'olday tatagun na'amung hi awadana, ya inalinah din intudtuduwanay, "Mumbangka tu'u ta bumad'ang tu'uh tun Lobong an Galilee ta umuy tu'uh dammangna."

19 Ya immuy ay Jesus han muntudtuduh nan Uldin, ya inalinan Hiyay, "Apu, an amin di umayam ya mitnuda' ay He"a!"

20 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Oo, mu nan ma'alih fox ya waday hawongda, ya nan hamuti goh ya waday agabanda, mu Ha"in an Napto' an Imbaluy di Tagu ya mi'id anhan di olo'a', at umungal."

21 Ya wada goh di ohan kimmulug an immuy ay Jesus, ya inalinan Hiyay, "Apu, an amin di umayam ya mitnuda' ay He"a! Mu payona' hi mahhun ta umuy'u ilubu' hi ama."

22 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Hay maphod ya unudona' ad ugwan. Nan adi mangunud ay Ha"in ya nanattoyda damdama, at ta"on hi un diday mangilubu' hinan natoy."

23 Nunlugan da Jesus ya nan himpulu ta duwan intudtuduwanah nan bangka.

24 Ya unat goh impadehda ya himbumagga ya enlotnan pimmuo', ya nahuyatan din bangka, at na'uy an malbong. Mu nolo' hi Jesus.

25 At immuy din intudtuduwana ta binangonda Hiya, ya inaliday, "Apu, baliwan da'mi ti ten munlonong tu'u!"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ya inalin Jesus di, "Uya'anah ta'otyu? Hiyah ne a'itang di pangulugyu!" At bimmangon, ya inhingalna nan puo' ya nan ongol an dalluyun ta dimminong an mid al'ali.

27 Ya manoh'adan amin an alyonday, "Anagoh udot heten tagun ta"on un nan puo' ya nan ongol an dalluyun ya unudonday alyona?”

28 Unat goh nidatong da Jesus hinan dammangnah nan babluy di iGadera. Ya wada han duwan linala'in nanamun didan nalpudah nan lubu'. Ya hanan linala'i ya nahe'pandah dimunyu, at atata'otda ahan, at hiyanan tuma'ot nan tatagun mange'wah di.

29 Ya bimmugaw daden duwan linala'in inaliday, "He"an Imbaluy Apo Dios, hay atom ay da'mi? Un'a dan immali ta moltaon da'mi ya wan bo'on gutudnad ugwan hi amoltaanmi?”

30 Ya hidih nan way nibataan hi awadanda ya do'ol di babuy an mangmangan.

31 Ya inal'alu' nan dimunyuh Jesus an inaliday, "Un ay la'ahon da'mi ya ipihu'lung da'mi ni' hidih nan babuy!”

32 Ya inalin Jesus di, "At umuy ayu mah." At immuyda nun'ihu'lung hidin do'ol an babuy, ya numpunyapyappahandan immuy hidin lobong, ya nun'iloblobda.

33 Ya numpangalayawda din linala'in manalimun hinan babuy, ya immuydah nan babluy, ya inulguddan amin din tinnigdan na'at, ya din na'at goh hidin duwan nahe'pan an linala'i.

34 At an amin din numpunhitun den babluy ya immuydan amin an nanamun Jesus. Ya unat goh tinnigda Hiya ya inal'alu'da ta taynana nan babluyda.

Matthew 9

1 Numbangka da Jesus ta bimmad'angda goh hinan Lobong an Galilee ta immanamut hinan ni'babluyanad Capernaum.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya unat goh nidatongdah di ya inyuydan Jesus han nidayun an nadahay. Ya unat goh inilan Jesus an nidugah di pangulugda ya inalinah din nadahay di, "Mundenol'a, agi', ti na'aliwan di baholmu!”

3 Ya wah diday muntudtuduh nan Uldin an alyondah nomnomday, "Hay ninomnom ten tagu nin ya Dios Hiya!”

4 Ya i'innilan Jesus din ninomnomda, at inalinan diday, "Goh ta umat hinay nomnomyun nappuhi?

5 Mid olog di tagun mangaliw hi bahol, ya mid ologda goh an mangipa'adaog hi dogoh ten nadahay.

6 Mu Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ipa'adaog'uy dogohna ta panginnilaanyuh anabagtun di haad'uh tun lutan mangaliw hi bahol." Ya inalinah nan nadahay di, "Tuma'dog'a, ya impi'ugmu nan dayunmu ta umanamut'a.”

7 Ya timma'dog, ya immanamut.

8 Ya unat goh tinnig din tatagu ya manoh'ada, ya hinapitday anabagtun Apo Dios ti indatnay nabagtun haad hinan tagu.

9 Ya unat goh nakak da Jesus ya heden pundaldallananda ya tinnigna han ohan tagun mungngadan hi Matthew an inum'umbun hinan pun'am'amungandah buwit. Ya inalin Jesus ay hiyay, "Mitnud'an Ha"in." At nitnud hi Matthew.

10 Ya heden pangpanganan da Jesus hinan ohan abung ya numpangadatong din do'ol an mun'amung hi buwit ya din udumnan nun'abaholan an tagu, ya ni'yibundan da Jesus ya din himpulu ta duwan intudtuduwana ta me"anda.

11 Ya tinnig din udumnan Pharisees din inat Jesus, ya inalidah din intudtuduwanay, "Anaad ta me"an han muntudtudun da'yuh nan mun'amung hi buwit ya nan nun'abaholan an tagu?”

12 Ya dengngol Jesus heden inalida, at inalinan diday, "Nan mi'id dogohna ya adina mahapul di duktul ti nan way dogohnay manapul.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya umat ay Ha"in an immalia' ta ayaga' nan nabaholan an tatagu, ya bo'on nan nahamad di ugalida. At un adya innilaonyuy pohdon an ibaga nan impitudo' Apo Dios an inalinay, Nan homo'yuh nan ibbayuy potog hi pohpohdo' ya un nan moghob an e'nongyu.”

14 Waday intudtuduwan John an Mumbonyag an immuy ay Jesus, ya inalidan Hiyay, "Da'mi ya unudonmiy ugali tu'u ti hin'umu'uddum ya munlangdu ami an umat goh hinan aton di Pharisees. Mu nan intudtuduwam ya anaad ta adida unudon?”

15 Ya tembal Jesus an inalinay, "Gulat ta waday mungkasal ya undan adi mangan nan ni'yamung an inayagan nan malhin an lala'i? Immannung an mangamanganda. Mu udum hi algaw ya heden lala'in nalhin ya mipabataan ay dida, at hin'uma"algawan munlangduda ta hiyay panginnilaan hi unda munlungdaya.

16 Adiyu itakup nan balbalun lo'ob an agguy nun'ohon hinan dadan an lubung, ti takupanyu ay ya mun'ohon, at pa"iona nan nitakupanan lubung, ya ipadamunanay mapa"i.

17 Adiyu goh elhag nan tanaw hinan dadan an lalat an ittuwan di bayah, ti atonyu ay at mabughi nan lalat, ya mitapal nan bayah. At hay pangelhaganyuh nan tanaw ya nan pa'idyamman lalat an ittuwan di bayah.”

18 Otog di punhaphapitan Jesus ya immuy nan ohan ap'apun di Hudyun Hiya, ya nunhippih inayungana, ya inalinay, "Apu, igohgohan da'mi ti pa'attoy han imbaluymi! Adya umali'a ta dapoom hiya at tumagu.”

19 At timma'dog hi Jesus, ya nuntunuddan immuy, ya nitnud goh din intudtuduwana.

20 Ya heden pundaldallandan umuy ya immuy nebnog ay Jesus han babain himpulu ta duway tawon di adi atdu'an di dalah bumuhu' hi odolna. Ya dinapanay lupit di lubung Jesus an magayad

21 ti inalinah nomnomnay, "Ammunay lubungnah dapoo' at umadaoga'.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya nunhiggung hi Jesus, ya tinnigna hiya, ya inalinay, "Agi', mundenol'a ti dimminong nan lewohom an dumalat nan pangulugmu!" At himbumagga ya immadaog din lewohona.

23 Ya unat goh nidatong da Jesus hi abung din ap'apun di Hudyu ya tinnigna din manungngali ya din tatagun humelhelda,

24 ya inalinan diday, "Pumitaw ayun amin! Heten ung'ungngan babai ya un nolo' an agguy natoy." Ya inabatlanda Hiya.

25 Ya unat goh pimmitawdan amin ya immuy hi Jesus hinan kuwaltun awadan den babai, ya inodnan Jesus di ngamayna, ya timma'dog.

26 Ya heden inat Jesus ya nundongol hinan abablubabluy.

27 Tinaynan da Jesus heden abung din ap'apun di Hudyu. Ya heden nundaldallananda ya inah'upanday duwah nabulaw an linala'in mangun'unud ay didan gunda mumbugaw an inaliday, "He"an Ap'apun David ya igohgohan da'mi!”

28 Ya unat goh himmigup hi Jesus hinan abung ya ni'higupda goh, ya inalin Jesus ay diday, "Undan kulugonyun waday olog'un mangipa'adaog ay da'yu?" Ya tembaldan inaliday, "Oo, Apu, kulugonmi.”

29 Ya dinapan Jesus di matada, ya inalinay, "Ma'at nan penhodyu an dumalat nan pangulugyu!”

30 At mittig mahkay di matada. Ya inhamad Jesus an nanugun ay didan inalinay, "Adiyu iyal'alih nan tatagu tun na'at!”

31 Mu unat goh nakakda ya nun'iyalida damdamay aat Jesus hidih nan abablubabluy an wadanda.

32 Ya unat goh nakak da Jesus ya inyunudda goh ay Hiya din lala'in natumum an nahe'pan.

33 Ya lina'ah Jesus din nihu'lung, at humapit mahkay din lala'i. Ya manoh'adan amin, ya inaliday, "An amin nan tataguh tud Israel ya mid tintinnig tu'uh umat hitu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Mu nan Pharisees an nannig ya inaliday, "Nan ap'apun di nappuhin lennaway nangidat hi haadna, at hiyanan abalinanan munla'ah.”

35 Immuy da Jesus an nunle'le'od hinan o"ongol ya i"ikuy an babluy. Ya immu'immuy nuntudtuduh nan himba'an di Hudyuh aat di Maphod an Ulgud an hay aat di Pumpapto'an Apo Dios. Ya nun'ipa'adaog Jesus goh din tatagun numbino'ob'on di lewohonda.

36 Ya unat goh tinnigna din do'ol an tatagu ya nidugah di homo'nan dida ti numanomnomda, ya mid papuutandah unudondan umatdah nan kalnilun mi'id mangipahtul ay dida.

37 Ya inalinah din intudtuduwanay, "Nan tatagu ya ay ihunay unda nun'atong an paguy, mu nahnot di mumboto'.

38 At hiyanan munluwalu ayun Apo Dios an mipaddung an ad payaw ta wadaday umuy muntudtuduh Hapit'u."

Matthew 10

1 Inayagan Jesus din himpulu ta duwan intudtuduwana ta na'amungda. Ya indatnay haadda ta abalinandan munla'ah hinan nun'appuhin lennawa, ya abalinanda goh an mangipa'adaog hinan dogoh nan tatagu.

2 Hiyatuy ngadan nan himpulu ta duwan intudtuduwan Jesus an numbalin hi a'apostoles: hi Simon an mum-Peter, ya hi Andrew an pogtangna, ya da Jacob ay John an hin'agi an imbabaluy Zebedee,

3 ya hi Philip, ya hi Bartholomew, ya hi Thomas, ya hi Matthew an din nun'am'amung hi buwit hidin hopapna, ya hi Jacob an hina' Alphaeus, ya hi Thaddaeus,

4 ya hi Simon an niddum hinan himpampun an ma'alih Zealot, ya hi Judas Iscariot an mangitudun Jesus hi udum hi algaw ta dapoponda. Hay Intudun Jesus ay Dida

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Hennag Jesus daten himpulu ta duwan intudtuduwana ta umuyda muntudtudu, ya tinuguna dida ya unda makak an inalinay, "Adi ayu ahan umuy hinan babluy di Hentil ya hinan babluy di iSamaria.

6 Mu hay umayanyu ya nan babluy nan i'ibba tu'un holag Israel an nan Hudyun agguy nabaliwan ti umatdah nan kalnilun mid ah mumpapto' ay dida.

7 Ya hay ulgudonyuh nan umayanyu ya alyonyuy, Hi Apo Dios an mumpapto' ad abuniyan ya magadyuh di pumpapto'ana goh hitun luta!

8 Ya ipa'adaogyu nan way dogohna, ya taguonyu nan nun'atoy, ya ipa'adaogyu nan nun'apalla', ya la'ahonyu nan nun'eh'op an nun'appuhin lennawa. Ya adiyu ipabayad ti agguy impabayad Apo Dios ay da'yu nan indatnan abalinanyu.

9 Ya adi ayu mun'odon hi pihhu,

10 ya adiyu odnan di makutuyu, ya nan punhukatanyuh lubungyu, ya hapatusyu, ya hul'udyu ti nan baal ya mahapul an midatan hi mahapulnah nan umayana.

11 At wa ay ta umuy ayuh nan ongol ya i"ikuy an babluy ya umuyyu hama'on nan ma'ammangili ta hiyay ihinanyu ta nangamung un ayu goh himmumbaat.

12 Ya wa ay ta dinatnganyu nan abung ya apngaonyu didan hina"ama!

13 Ya wa ay ta mundenol danen hina"amah dimmatnganyu ya alyonyun diday, Mid al'alin da'yuh tu! Mu adida ay ya adi mipa'annung, mu da'yuy ipa'annungana!

14 Ya gulat ta adida abuluton unu donglon nan ituduyu ya taynanyu dida. Ya hay akakanyu ya punyagyagyuy hupu' hinan hu'iyu ta way panginnilaandan du'gonyu dida.

15 Immannung heten alyo' ti heden algaw an punhumalyaan Apo Dios hinan tataguh tun luta ya nidugdugah di pummoltanan danen tatagun nen babluy

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ya un nan pummoltanad Sodom ya ad Gomorrah." Hay Ipaligligatan nan Baal Jesus

16 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Donglonyuh ten alyo'! Heten pannaga' ay da'yu ya umat ayuh kalnilun ma'ma"uyan honogo' ta umuy ayuh nan awadan di do'ol ya atata'ot an ahuh inalahan an umihdah kalnilu. At hay mahapul ya manomnoman ayun umat hi ulog, ya umat ayu goh hinan balug an ma'ma'ullay.

17 Emayaanyu ti waday mamhod an mampap ay da'yuh nan Hudyu, ya ipiyuy da'yuh nan punhumalyaanda, ya ipahaplat da'yu goh hinan himba'an di Hudyu.

18 Ya ipiyuy da'yu goh hinan a'ap'apuda ya hinan a'alida, at humalyaon da'yu ti Ha"in dumalat. At hiyah ne gutudnah pangul'ulgudanyun dida ya nan Hentil hinan Maphod an Ulgud.

19 At wa ay ta iyuy da'yu goh hinan punhumalyaan ya adi ayu mun'od'od hi pambalyu. Ti hay gutud di humapitanyu ya tuntunon Apo Dios di alyonyu.

20 Ya henen hapitonyu ya bo'on da'yuy ad hapit ti nan Lennawan Ama tu'un nan Na'abuniyanan an Lennawa.

21 Nan udumnan mangunud ya ta"on un nan a'agida ya dapoponda ta iyuyda ipapatoy hinan upihyal, ya nan udumna ya umat hina goh di aton amadan dida, ya aton goh di udumnah nan o'ommodda ti iyuyda ipapatoy.

22 Ya do'do"olday tatagun mamohol ay da'yu ti Ha"in dumalat. Mu nan mange'edpol ta nangamung di angunuhna ya diday mabaliwan.

23 Adya paligaton da'yuh nan ohan babluy ya lumayaw ayu ta umuy ayu goh hinan udumnan babluy. Immannung an adiyu aminon an ba'ilon nan abablubabluy hitud Israel ya mumbangngada' an Imbaluy di Tagu.

24 Nabagbagtu nan muntudtudu ya un nan intudtuduwana, ya nabagbagtu nan apun di himbut ya un nan himbutna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ya ma'abohlan ay nan muntudtudu at maphod hi un abuluton goh nan intudtuduwanay a'abohlanda, ya ma'abohlan ay nan apun di tagala at maphod goh hi un abuluton nan tagalay a'abohlanda. Ha"in an ommod nan Himpampun an Tagu' ya ma'abohlana' ti alyonday Ha"in hi Beelzebub an hi Satanas an ap'apun di dimunyu. At iyal'alladan mamohol ay da'yun tagu'!" Hay Tuma'tan Tu'u

26 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Adi ayu tuma'ot hinan mangipaligligat ay da'yu ti udum hi algaw at an amin tu'un tatagu ya ma'innila mahkay di ina'inat tu'u an ta"on un nipo"oy ad ugwan.

27 Nan inulgud'un da'yu ya agguy dengngol nan tatagud ugwan, mu udum hi algaw at ulgudonyu ta donglondan amin.

28 Adi ayu tuma'ot hinan pumatoy an mid ologdan mangat hi nappuhih nan lennawa tu'u. Mu hi Apo Dios di tuma'tanyu ti olognan pumatoy, ya ologna goh an mangipiyuy hinan lennawad imbelnu.

29 Duwa unu tulun pihhu nin di pallog nan duwan uhhili, mu ta"on un nahnot di nginada mu adi al'alliwan Ama tu'u dida ti mahapul an iyabulutnah unda magah an matoy.

30 At iyal'allanan da'yu an i'innilanay aatyu ti ta"on un nan buu'yu ya inilanay uyapna.

31 At adi ayu numanomnom ti nabalbalul di punnomnoman Apo Dios ay da'yu ya un nan uhhili!" Hay Mangibaag hi Iddumanan Jesus ya Hay Mangihaut

32 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Nan tagun makulug di ibaagnah nan ibbanan tatagun alyonay, Ha"in di tagun Jesus! ya ibaag'u goh ta alyo' ay Amad abuniyan di, Hiyah te tagu'!

33 Mu wada ay di mangihaut an mangalih nan tataguy, Bo'ona' tagun Jesus! ya inhaut'u goh ta alyo' ay Amad abuniyan di, Bo'on hete tagu'!" Hay Inalia' di Dumalat hi Pumbobohholan di Hina"ama

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Mid mapto' ya alyonyuy malenggopday tataguh tun luta ti nan inalia', mu adida ti undaat goh mumbobohhol. Ti nan udum ya unudona', ya nan udum ya adida umunud.

35 Dumalat di inalia' ya mi'bohhol di linala'in amada, ya umat goh hinan binabai ti mi'bohholdan inada ya hinan inan di ahawada,

36 at hay pi'bohholan nan ohan tagu ya nan pamilyana.

37 Nan tagun ong'ongngol di pamhodnah nan o'ommodna ya un Ha"in ya agguy nidadaan hi tagu', ya nan ong'ongngol di pamhodnah nan imbabaluyna ya un Ha"in ya agguy nidadaan hi tagu'.

38 Hay mahapul ya e'edpolyuy ligatyu an ta"on hi un ayu mapatoy ta iluludyun mangunud ay Ha"in, ti adiyu ay ya adi ayu mibilang hi tagu'.

39 Ya nan tagun hay nitaguanay pahhunonan halimunan ya din umangunuh ya milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna. Mu nan mipaligligat unu mapatoy ti nan pangunudandan Ha"in ya hay umangunuh ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna." Hay Aat di Lagbu Tu'ud Abuniyan

40 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Nan mundenol an mangabulut ay da'yuh nunhituwanda ya hiyay pangimmatunan hi unda abuluton an diday tagu'. Ya nan mangabulut an diday tagu' ya dida goh di mangabulut an diday tagun di nannag ay Ha"in.

41 Ya nan mangabulut hinan propeta ti ininnilanan propetan Apo Dios ya pi'yidat Apo Dios goh di lagbunan umat hinan midat hi lagbun nan propeta. Ya nan mangabulut ay da'yun nahamad di ugalina ti inilanan immannung an nahamad di ugaliyu ya pi'yidat Apo Dios goh di lagbunan umat hinan midat an lagbun di nahamad di ugalina.

42 At adiyu aliwan heten alyo' ti nan tagun bumadang hinan baal'u an ta"on hi unda na'ampa ya umannung an waday lagbuda an ta"on hi un danum di idatda."

Matthew 11

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Unat goh lempah Jesus an tinugun nan himpulu ta duwan intudtuduwana ya tinaynandah den babluy ta immuy nunle'le'od hinan neheggon an abablubabluy, ya nuntudtuduh di.

2 Ya hi John an Mumbonyag ya nibalud enen gutud. Ya unat goh dengngolna nan ina'inat Kristu ya hennagnay udumnah nan baalnah awadan Jesus ta umuyda ibagay impaadna.

3 At unat goh immatamdah wadan Jesus ya imbaagda din impaad John an inalidan Hiyay, "Undan He"ay Alin Pento' Apo Dios an honogona, unu waday ohah hodon tu'u?”

4 Ya inalin Jesus di, "Mumbangngad ayu ta ul'ulgudonyun John tun dengngolyu ya tinnigyu.

5 Ti ten mittig mahkay di matan di nabulaw, ya dumalan nan napiklud, ya pinumhod di napalla', ya dumngol di napu'it, ya timmaguy natoy, ya miyulgudan nan nawotwot hinan Maphod an Ulgud.

6 Ya alyonyun hiyay, Mundenol nan tagun adi munhinnumnong hinan aat'u!”

7 Ya unat goh wan nakak din hennag John ya inulgud Jesus di aat John hinan tatagun inalinay, "Han tagun mibmiblun ya umat hinan bilau an mumbigwabiw hi un matuyupan, mu bo'on umat hinay ekayu tinnig hinan mapulun hidin inayanyun John.

8 Ya bo'on goh han tagun nunlubung hi mundongngol an lubung an nanginay immuyyu tinnig ti nan umat hinan tagu ya diday mihinah nan palasyu!

9 Hay inila' hi ekayu tinnig hidih nan mapulun ya nan propeta. Nepto' ahan an hay propeta di tinnigyu, mu ipa'innila' ay da'yu an na'abbagbagtuh John an Mumbonyag ya un nan udumnan propeta.

10 Ti hi John di inulgud nan impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Hiyah te pumbabbaago', ya honago' ta mangun'unna ya un He"a. Ya idadaanay tatagu ta abulutonday aliam. Hiyah ne hinapit Apo Dios.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya inalin goh Jesus di, "Immannung heten alyo' ti mi'id ah taguh tun lutan nabagbagtu ya un hi John an Mumbonyag. Mu nan tagun mannig an middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya ta"on hi un na'am'ampay udumna mu onayna dida ya un hi John.

12 Ya nete"ah din nuntuduwan John ta nangamung ad ugwan ya mipaligligat nan tagun middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ti nan mamhod an middum ya ma'ahhapul an ihihi'alda ta nangamung hi unda ah'upan.

13 Ya nete"ah din penghana ya ina'allin tuwali din Propropeta ya nan Uldin Apo Dios an indatnan Moses hi aat di Pumpapto'an Apo Dios ta engganan den gutud di nun'ulgudan John.

14 At abulutonyu ay henen inulgudda ya kulugonyu an hi John henen hi Elijah an inalida.

15 At da'yun nangngol ete ya ihamadyun nomnomon henen inali'!”

16 Ya inalin goh Jesus di, "Hay pangipaddunga' nin hinan aat di tataguh tun lutad ugwan? Dida ya umatdah nan pumilupiluh an ung'ungungngan um'umbun hinan malkadu! Ti nan ohan himpampun ya tu'u'anda nan ibbadan himpampun an alyonday,

17 Nanungngali ami an umat hinan aton tu'uh nan kasal, mu agguy ayu nanayaw! Ya nun'ebel ami an umat hinan aton tu'uh un way matoy, mu agguy ayu ni'kilan da'mi!

18 Hi John an Mumbonyag ya hin'umu'uddum ya nunlangdu ya agguy goh imminum hi bayah an umat hi aton di mun'ebel hinan gutud di matoy, ya inaliyu goh di un mun'angaw!

19 Mu Ha"in an Imbaluy di Tagu ya gunna' mangamangan, ya gunna' uminu'inum an umat hinan ma'at hi kasal, ya alyonyuy, Tigonyuh nen tagun ma'alom ya mabubutong, at nappuhin tagun ibban di mun'amung hi buwit ya nan udumna goh an nabaholan! Mu henen ina'inatmin duwa ya hiyah ne impatamun Apo Dios hi atonmi, mu agguy damdama da'mi inabulut. At

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

makulug din gunda hapiton an alyonday, Hay pangimmatunanyuh un nepto' nan ipatamun Apo Dios hinan baalna ya mattig hinan pangatda.”

20 Henen gutud ya ente"an Jesus an bimmohol hinan tataguh nan abablubabluy an nannig hinan ina'inatnan umipanoh'a ti agguyda din'ug din ina'inatdan nappuhi.

21 At inalinay, "Mahmo' ayun iKorazin ya iBethsaida! Ti ina'inat'uy umipanoh'ah nan babluyyu, mu agguy ayu damdama nuntutuyu! Mu gulat ta ad Tyre ya ad Sidon di na'atan nan umipanoh'a at immannung an numpunlubung nan tataguh langgut, ya nun'iloglogday dapul hi pangipattigandah nuntutuyuanda!

22 Mu immannung heten alyo' ay da'yu ti heden algaw an punhumalyaan Apo Dios hinan tataguh tun luta ya nidugah di pummoltanah nan nun'appuhiy pangatdan tataguh di ad Tyre ya ad Sidon, mu nidugdugah ahan di pummoltanan da'yun iKorazin ya iBethsaida.

23 Ya da'yun iCapernaum ya mid mapto' ya alyonyuy na'abbagbagtu ayu an da'yuy meheggon ad abuniyan ya un nan udum! Mu adi, ti mahnag ayud dolom! Gulat ta nan tatagud Sodom di nipattigan din ina'inat'un umipanoh'ah nan babluyyuat immannung an nuntutuyudah baholda, at agguy inubah Apo Dios dida, at wagwadadad ugwan!

24 Nomnomonyuh te ti heden algaw an punhumalyaan Apo Dios hinan tataguh tun luta ya nidugah di pummoltanah nan nun'appuhiy pangatdan tataguh did Sodom, mu nidugdugah di pummoltanan da'yun iCapernaum!”

25 Unat goh lempah Jesus an nun'ulgud ya nunluwalun Apo Dios an inalinay, "Ama, He"ay Ap'apud abuniyan ya tun luta, ya edenol da'a ti lini"udam heden intudtudu' hinan mangalih unda nanomnoman ya nan nabagtuy adalda, mu impa'innilam hinan mid adalda.

26 Mundenola' hinan inatmu, Ama, ti hiyah ne penhodmuh ma'at.”

27 Ya ni'hapit hi Jesus hinan tatagun inalinay, "Ha"in di okod an amin ti hiyah ne endenol Aman Ha"in hi tamu'. Mid nanginnilan amin hi aat'u an anggay hi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ama. Ya mid nanginnilan amin goh hi aat Ama an anggay Ha"in an Imbaluyna ya nan udumnan pilio' ti ipa'innila' ay dida.

28 Da'yun do'ol di baholna ya nidugah di ligatna ya middum ayun Ha"in, at ipalenggop'u da'yu!

29 Abulutonyuy ipatamu' ay da'yu an paddungnay un ayu mi'pakun Ha"in hinan pakun waday duwah bakan mundehhan an manguyud hinan aladu unu kalesa. Ya hay atonyu ya titiggona' ta ada'adalonyuy aat'u ti ma'ma'uyaa' ya na'ampaa' an ibbayu, at malenggop ayu mahkay.

30 Ti nan ipatamu' ay da'yu ya madadawoh."

Matthew 12

1 Agguy nadnoy ya immuy da Jesus an nunle'le'od hinan apayapayaw, ya henen algaw ya Habadu an ngilin di Hudyu. Ya munhinaang din intudtuduwan Jesus, at nangultudda ta linu"ibanda ta inanda.

2 Ya waday Pharisees an nannig eden inatda, ya inalidan Jesus di, "Tigom danen intudtuduwam an atonday mapaniaw ti ngilin an Habadu!”

3 Ya tembal Jesus an inalinay, "Dan agguyyu binaha din inat David hidin penghanah nunhinaangandah nan ni'yibbana?

4 At himmigup hinan Tabernacle Apo Dios, ya innalna din tinapay an ne'nong ay Apo Dios, ya inana, ya ne"onona din ni'yibbana an ta"on un paniaw ti ammunay papadih mangan. Mu agguyyu pinahiw henen inatda, at anaad ta pahiwon da'mi?

5 Ya dan agguyyu goh binahah din Uldin Apo Dios an indatnan Moses an nan papadi ya muntamudah nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem an ta"on hi un Habadun ngilin, mu agguyda numbahol enen inatda.

6 Ya waday nabagbagtud ugwan ya un nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem!

7 Hay impitudo' goh Apo Dios ya inalinay, Nan homo'yuh nan ibbayuy pohpohdo' ya un nan e'nongyu. Ya adya inilayuy itudun nan nitudo', at adiyu alyon hi un nabaholan nan tagun mid inatdah nappuhi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ta"on un Habadu ya Ha"in di ad hakup hi mangalih ma'at enen algaw.”

9 Tinaynan da Jesus heden babluy ta immuydah nan himba'an di Hudyu.

10 Ya wah di han na'akke' di ngamayna, ya inalidan Jesus di, "Undan paniaw an mumpa'adaog hi dogoh hi un ngilin an Habadu, unu adi?" Inaliday umat hina ta pangidalatandah abaholan Jesus.

11 Ya tembalnan inalinay, "Gulatna ta hinan ngilin an Habadu ya nagah di kalniluyuh nan bitu ya undan adiyu umuy alan ti paniaw?

12 At iyal'allanah nan tagun hiyay nahamad hi mabadangan, at adi paniaw hinan ngilin an Habaduh pangipa'adaogan hi dogohna.”

13 Ya inalinah din na'akke' di ngamaynay, "Uyadom nan ngamaymu." At inuyadna, ya pinumhod an nipaddung hidin oha!

14 Ya nun'akakda din Pharisees ta hahapitonday atondan mamatoy ay Jesus.

15 I'innilan Jesus heden ninomnom nan Pharisees an hay pamatayandan Hiya, at nakak eden babluy. Ya do'olday tataguh nitnud ay Hiya, ya impa'adaognan amin di way dogohna.

16 Ya immandalnan dida ta adida ibabbaag di aatnah nan udumna.

17 Ya hanan inatnay nangipa'annung hidin impitudo' Apo Dios hinan propetan hi Isaiah an inalinay,

18 "Tayay baal'un pento"u, ya Hiyay pohpohdo' ya mangipadenol ay Ha"in. Ya honogo' nan Lennawa' ay Hiya ta Hiyay mangibaag hinan panumalya' hi an amin hinan tatagu.

19 Mu Hiya ya adi mi'hongngel, ya adi goh umuy hinan kulhan tumu'utu'u'.

20 Ya badangana nan mahmo' an manghan di pangulugda an ayda bilaun ma'ipu'ipung, ya adina goh inganuy nan tagun mid ah namnamada an ayda hilaw an mun'ud'udimit ta nangamung un umameh di Tuguna.

21 Ya an amin di tatagu ya namnamaonda Hiya.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Inyuy nan tatagun Jesus han nabulaw ya nawe'we' ti nahe'pan hi dimunyu. Ya lina'ah Jesus, at humapit mahkay, ya mittig goh din matana.

23 Ya manoh'ada din tatagu, ya inaliday, "Mid mapto' ya Hiyay Alin Pento' Apo Dios an ap'apun David an nan hohoddon tu'uh umali!”

24 Ya unat goh dengngol din Pharisees heden inalida ya inaliday, "Hi Beelzebub an ap'apun di nun'appuhin lennaway nangidat hi abalinan Jesus ta way atonan munla'ah hinan nihu'lung an dimunyu!”

25 Ya unat goh inilan Jesus henen ninomnomda ya inalinan diday, "Gulat ta han himpangili ta madughayda at mumpapattoyda, ya la'tot ya na'ubahda. Ya umat goh hinan babluy ya hinan hina"ama, ti gulat ta madughayda at mumpapattoyda, ya umat goh hinah nan hina"ama.

26 Ya umat goh ay Satanas ya hinan baalna ti gulat ta la'ahon Satanas di baalna at mumpapattoyda, at hiyah ne panginnilaan hi unda nadughay, ya la'tot ya ma'ubah nan hakup Satanas.

27 Ya gulat ta hi Beelzebub di nangidat hi abalina' an munla'ah hinan dimunyu ya hay alyonyu mah hi nangidat hi abalinan nan intudtuduwanyun munla'ah hinan nun'appuhin lennawa? At nan aton di intudtuduwanyuy mangipattig an nibahhaw nan inaliyuh aat'u.

28 At gulat ta nan abalinan di Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios an nidat ay Ha"in di punla'ah'uh nan dimunyu at hiyay pangimmatunan an wah tuh tun lutay Pumpapto'an Apo Dios.”

29 Ya inalina goh di, "Undan nonong ya henggop nan mangakaw di abung nan mabi'ah an lala'i ta akawonay gina'una? Mahapul an hawidonah mahhun ya unna akawon nan gina'un pohdona.

30 Nan tagun adi middum ay Ha"in ya hiyay panginnilaan an unna' adi pohdon. Ya nan adi bumadang hi idduman di tatagun Ha"in ya hiyay paddungnay mangabul ay dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 At hiyanan alyo' ay da'yuy, An amin di bahol ya nan pamihupihulan hi ibbah tagu ya aliwan Apo Dios. Mu nan tagun mamihul hinan Na'abuniyanan an Lennawa ya adi ahan al'alliwan Apo Dios ta nangamung.

32 Ya aliwan goh Apo Dios di pamilupiluh nan tagun Ha"in an Imbaluy di Tagu, mu nan tagun mamihul hinan Na'abuniyanan an Lennawa ya adina ahan al'alliwan hi enggana.”

33 Ya inalina goh di, "Mahapul an munlutbu nan ayiw ya un maphod di bungana ti munhaguti ay ya nappuhiy bungana. Hay bunganay panginnilaan hi un munhaguti unu munlutbu.

34 At da'yun mangamangat hi nappuhi, mid ahan maphod hi hapitonyu an un hay nappuhiy hapihapitonyu ti hay nun'appuhiy nomnomnomonyu, at hiyaat un nan adi maphod di hapihapitonyu.

35 Nahamad ay di ugalin di tagu ya maphod di hapitona, mu nappuhi ay di ugalina ya nappuhi goh di hapitona.

36 Mu umat hituy alyo' ay da'yu ti heden algaw an punhumalyaan Apo Dios ya an amin di tatagun mid upid di hinapihapitna ya mamolta,

37 ya hanan nanapityuy ihumalyan Apo Dios ay da'yu, at Hiyay mangipanuh hi un nappuhi unu adi.”

38 Waday udum hinan muntudtuduh nan Uldin di Hudyu ya hinan Pharisees an nangalin Jesus di, "Apu, pohdonmin tigon di atom hi umipanoh'a.”

39 Ya tembal Jesus an inalinay, "Nappuhi ayu ahan an tatagud ugwan ti mid pangulugyu! Ya mumbaga ayuh umipanoh'ah pangimmatunanyu, mu un ohay mipattig ay da'yu an umat hidin nangimmatunan din tataguh penghanah na'at hinan propetan hi Jonah.

40 Hiya ya inaminul din ongol an ekan, ya nihinah putunah tuluy algaw ya tuluy labi. Ya umat goh ay Ha"in an Imbaluy di Tagu ti tuluy algaw ya tuluy labih ilubu'a', at hiyay pangimmatunan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 At heden algaw an agtudan di ahumalyaan di tatagu ya mahumalya ayu, ya umat goh hinan tatagud Nineveh. Ya tuma'dogdah ahumalyaanyu ta amuyuan da'yu ta mamolta ayu. Ti hidin nangituduwan Jonah hidin Tugun ay didad Nineveh ya kinulugda, ya din'ugday baholda. Mu ad ugwan an wan da'yu han tagun nabagbagtu ya un hi Jonah, mu adiyu damdama du'gon di baholyu!

42 Ya umat goh hidin queen ad Sheba hidin penghana ya tuma'dog goh ta amuyuan da'yu ta mamolta ayu. Ti hiya ya nalpuh adagwin babluy ta donglonay nahamad an tugun Solomon. Mu ad ugwan ya wan da'yu han tagun nabagbagtu ya un hi Solomon, mu adiyu donglon damdama!”

43 Ya inalina goh di, "Gulat ta mala'ah han dimunyuh nan niyo'odolanan tagu at umuy munle'le'od hinan mapulun ta manama' hi ihinana. Mu gulat ta mid ah'upana

44 ya alyonah nomnomnay, Mumbangngada' hidin niyodola' tuwali! Ya unat goh numbangngad ya tinnignan mi'id ah niyodol an paddungnay baun abung an nahigidan ya nidadaan.

45 At umuy mun'ayag di pituh na"appuhin lennawa ya un hiya ta meh'opdan amin enen tagu. Ya inyal'allan nen tagun pimmuhi ya un din hopapna! Ya umat hinay ma'at hinan tatagud ugwan an nun'appuhiy ugalida.”

46 Otog di punhaphapitan Jesus hinan tatagu ya immuy da inana ya din a'aginah wadana ti pohdondan mi'hapit ay Hiya.

47 Ya impa'innilan di ohan Hiyay, "Tigom an wah di da inam ya nan a'agim an pohdondan mi'hapit ay He"a.”

48 Ya tembal Jesus an inalinay, "Hay immannung hi ina' ya a'agi ya nan tatagun mangat hinan pohdon Ama an wad abuniyan. Ya tun intudtuduwa' di immannung hi ina' ya a'agi'.”

49 Ya tinuduna din intudtuduwana, ya inalinay, "Didanay hi ina' ya a'agi'!

50 Ti nan mangat hi pohdon Ama an wad abuniyan di hiyay ina' ya agi'."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Matthew 13

1 Unat goh nalpah hanan na'at eden algaw an dimmatngan inana ya tinaynan da Jesus heden abung, ya immuydah nan pingit di Lobong an Galilee, ya inumbun hi Jesus ta muntudtudu.

2 Ya do"ol ahan di tatagun na'amung an mangngol ay Hiya, at immuy nunlugan hinan bangka ta inumbun hidi. Ya din tatagu ya wadadah nan pingit di baybay.

3 Ya do'ol di inulgudnan nipa"el an waday ibalinana. Hay Nipa"el an Hay Aat di Nunhabuag hi Oho' Ya inalinay, "Wa han immuy hi umanan munhabuag hi oho'.

4 Ya unat goh inhabuagna ya waday nagah hinan dalan, at immali nan hamuti, ya nunhobatda.

5 Ya din udum ya nagah hinan way lutan nipa'pa' hi batu, ya ag'aga ya himmangaw ti mayapit nan luta.

6 Mu unat goh naptangan ya nalyaw, at nalangu ti mid aton di lamutnan lumhod.

7 Ya din udumna ya nagah hinan way lamut, at ni'hangawdah nan holo', ya na'ipit, at agguy pinumhod.

8 Mu din udumnan oho' ya nagah hinan way lo'eh an luta, at himmangawda, ya do'ol di bungada. At waday hinggahut hi bungan di udum, ya nanom di bungan di udum, ya tulumpuluy bungan di udum.”

9 Ya inyangunuh Jesus an nangaliy, "Da'yun nangngol eten inulgud'u ya ihamadyun innilaon di pohdonan ibaga!" Hay Dumalat ta nan Nipa"el di Inulgudna

10 Immuy ay Jesus nan intudtuduwana, ya inalidan Hiyay, "Anaad ta hay nipa"el di ulgudom ay dida?”

11 Ya inalin Jesus di, "Manu ay hay nipa"el di ulgudo' ya ta da'yun mangunud ya anggay di manginnilah aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agguy nipa'innilah din penghana ta nan udum an tatagu ya adi mipa'innilan dida.

12 Ti nan tagun mangunud hi mitudun dida ya ma'udman di mitudun dida, at do'do"ol di inilada. Mu nan tagun adi mangunud hi mitudun didan ta"on hi un way itang hi mitudu ya henen nitudun dida ya mipa'aliw, at mid iniladah aat di mitudu.

13 Manu ay ulgudo' di nipa"el ti nan itudu' ay dida ya adida damdama innilaon. Ya ta"on unda donglon mu paddungnay agguyda dengngol ti mid iniladah aatna.

14 Ya heten aatday ipa'annungan din inalin nan propetan hi Isaiah hidin penghana an inalinay, Donglodonglonyu, mu adiyu ma'awatan, ya tigotigonyu, mu adiyu immatunan.

15 Ya umatdah na danen tatagu ti immodhol di nomnomda, at adida hukatan di nomnomda. Adida dongdonglon di mitugun an paddungnay unda empop di ingada ta omod unda adi donglon. Ya paddungnay imi'imitonday matadah nan makulug an ma'ma'at ta omod unda adi immatunan di anahamad di ma'ma'at. Ti gulat ta adida umat hina danen tatagu ta innilaonday immannung hi aatna at baliwa' dida.”

16 Ya inaynayun Jesus an himmapit, ya inalinah din intudtuduwanay, "Odolnan da'yu ti inilayuy aat di tigotigonyu ya nan donglodonglonyu!

17 Adiyu al'alliwan heten alyo' ti do'ol di propeta ya nan udumnan tatagun nahamad di ugalidan mamhod an mannig eten tigotigonyu, mu agguyda tinnig, ya penhodda goh an donglon nan donglodonglonyu, mu agguyda dengngol." Hay Ibalinan nan Nipa"el hi Aat di Munhabuag hi Oho'

18 Ya inalina goh di, "Hiyah te ibalinan nan ulgud an hay aat di munhabuag hi oho':

19 nan oho' an nagah hinan dalan ya hiyah ne nan Tugun Apo Dios. Ya nan dalan an natoptop ya umat hi nomnom di tagun mangngol hi ulgud hi aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan, mu adida ma'awatan. Ya nan hamutin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nambat hinan oho' ya umat hinan na"appuhiy atonan hi Satanas ti ipa'aliwnay Tugun Apo Dios ay dida.

20 Ya nan nihabuag hinan mabatun luta ya ay ihunay un nomnom di tagun nangabulut hinan Tugun Apo Dios, ti unat goh dengngolna ya mun'am'amlong,

21 mu agguy himmalatom ti un na'amtang di nangunudana, ti unat goh naligatan unu nipadildilah ya idinongnan umunud.

22 Ya nan holo' an ni'hangawan nan oho' ya umat hi ligat ya amnaw di tagun umadangyan ti amehonay Tugun Apo Dios, at adi pumhod nan tagu.

23 Ya nan lo'eh an luta ya ay ihunay un nomnom di tagun mangngol hinan Tugun Apo Dios ya ma'awatana. At maphod di gunna aton an paddungnay un bungan den neho' ti nan udum ya hinggahut di bungana, ya nan udum ya nanom di bungana, ya nan udum ya tulumpulu." Hay Nipa"el an Hay Aat di Holo'

24 Inulgud Jesus di oha goh an nipa"el an inalinay, "Hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hi punhabalan di ohan tagun natamman hi maphod an oho'.

25 Mu unat goh nahdom ta nun'olo'dan amin di tatagu ya immuy han buhulna ta hinabuaganah bugwan di holo' ta niddum hinan nitanom an paguy, ya nakak.

26 At unat goh himmangaw din paguy ta mumbuhug ya ni'hangaw din holo'.

27 Ya immuyda din baal den ad uma, ya inalidan hiyay, Apu, maphod din eneho'muh nan umam, mu hay nalpuwan nan do'ol an holo' an ni'hangaw?

28 Ya inalinan diday, Inila' an un nan mi'bohhol ay ha"in di immuy an nangihabuag hinan bugwan di holo'! Ya inalin din baalnay, Pohdom ay ya umuymi gabutan nan holo'.

29 Mu inalinay, Adiyu ti ini ya pi'gabutyuy udumnah nan paguy!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 At ta"on un mi'yongol nan holo' ta nangamung un ma'ala, ya ibaga' hinan mun'ala ta hunnondan anon nan holo', ya bento'da ta ipa'wahdah nan apuy ya unda alan nan paguy, ya inamungdah nan alang'u." Hay Nipa"el an Hay Aat di Oho' an Pa"it'ittang

31 Inulgud Jesus goh di ohah nipa"el an inalinay, "Hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan oho' an ma'alih mustard an inyuy han lala'ih nan galdenan eneho'.

32 Ya ta"on un hiyay pa"it'itang hi an amin hinan a'oho'oho' hitud Israel mu unat goh himmangaw ya nidugah an ongol ya un nan udum an nitanom hinan galdena. Ya immuy nan hamuti, ya nun'agabandah nan hapangna." Hay Nipa"el an Hay Aat di Bino'bo'

33 Inulgud Jesus goh di ohah nipa"el an inalinay, "Hay aat goh di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan bino'bo'. Ya innal han babai, ya inlamutnah nan tuluy halub an alena ta mun'ammah tinapay ta hiyay nangipa'ongol hinan tinapay." Hay Dumalat hi Nangulgudan Jesus hi Nipa"el

34 Hay nanudtudun Jesus hinan tatagu ya hay nipa"el an ulgud, ya agguy nun'ulgud ay didah un bo'on hay nipa"el.

35 Ya hanan inatnay nangipa'annung hidin inalin din ohan propetah din penghanan inalinay, "Hay nipa"el an ulgud di panudtudu' ay dida, ya din agguy na'innilah nete"ah nalmuwan tun luta ta nangamung ad ugwan ya ibaag'un dida." Hay Ibalinan nan Nipa"el hi Aat di Holo'

36 Tinaynan Jesus nan do'ol an tatagun na'amung, ya immuy himmigup hinan ohan abung. Ya nitnud nan intudtuduwana, ya inalidan Hiyay, "Itudum ni' di ibalinan ne han aat di holo' hinan uma an inulgudmu."

37 Ya inalin Jesus di, "Henen lala'in nun'oho' hi maphod an oho' ya Ha"in an Imbaluy di Tagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 Ya nan punhabalan ya hiyah ten luta, ya nan maphod an oho' an paguy ya didanay middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan. Ya nan holo' ya didanay tatagun middum ay Satanas.

39 Ya nan ni'bohhol ay Ha"in an nangihabuag hi holo' ya hiyah neh Satanas. Ya henen gutudnah pumbot'andah nan paguy ya hiyah ne pogpog tun ma'ama'at ad ugwan. Ya nan mumboto' hi paguy ya didanay a'anghel.

40 Ya din nabu'nut an holo' ta na'uyun ya ma'apuyan ya hiyah ne goh di ma'at hinan nun'appuhiy ugalidan tataguh din pogpog tun ma'ama'at ad ugwan.

41 Ti Ha"in an Imbaluy di Tagu ya honogo' nan a'anghel'u ta umuydan amin hinan lutan Pumpapto'a' ta amungondan amin nan tatagun immitudul hi ibbadan mangat hi nappuhi ya nan udumna goh an nappuhiy pangatda

42 ta ipa'wahda didah nan ongol an apuy an awadan di ahikikila ya ahi'itti'ittib di babada an dumalat hi punholholtapanda.

43 Ya hanan tatagun nahamad di ugalida ya ma'amungdah nan Pumpapto'an Ama tu'u, ya umatdah nan algaw an humili. At pa'annomnomonyuh ten inulgud'u!" Hay Nipa"el an Hay Aat di Nanginan Gina'u

44 Ya inalina goh di, "Hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan nabalul an gina'un nilubu' hinan uma an mi'id nanginnila. Ya wada han lala'in munggabut, ya otog di punggabutana ya inah'upanah den nilubu', ya imbangngadnan ginabunan goh. Ya mun'am'amlong, at immanamut ta inla'unan amin din gina'una ta penla'na din lutan awadan di balitu'." Hay Nipa"el an Hay Aat di Buung

45 Ya inalina goh di, "Hay aat goh di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan buung an mapla'an. Ya wada han mungkumildu, ya immuy nunle'le'od ta manama' hi mapla'an an buung.

46 Ya unat goh inah'upana nan na'angnginan buung ya immanamut ta inla'unan amin di gina'una ta penla'na din buung an tinnigna." Hay Nipa"el an Hay Aat di Hidu'

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

47 Ya inalina goh di, "Hay aat goh di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan hidu' an nitamol hinan baybay, ya numbino'ob'on di mahidu'.

48 Ya unat goh napnuh den hidu' ya daden manidu' ya ginuyudda ta inda'aldah nan pingit di baybay. Ya inumbunda ta pinilida din nahidu' an mihda. Ya nan maphod ya hiyay inittudah nan bahkitda, ya nan nappuhi ya intapalda.

49 Ya umat hinay ma'at hi apogpogan tun ma'ama'at ad ugwan ti nan a'anghel ya umuyda amungon di tatagu ta ilahhinda nan tatagun nappuhiy ugalidah nan tatagun nahamad di ugalida.

50 Ti nan nun'appuhiy ugalida ya mipa'wahdah nan apuy an awadan di ahikikila ya ahi'itti'ittib di babada an dumalat di punholholtapanda." Hay Aat di Nituduh din Penghana ya Hay Pa'ituddun Jesus

51 Inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Dan inilayuy aat hatu tun intudu'?" Ya tembaldan inaliday, "Oo, inilami."

52 Ya inalin goh Jesus ay diday, "Nan udumnan muntudtuduh Uldin di Hudyu an nitudtuduwan hi aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya nipaddungdah nan tagun ap'apuh nan ohan abung an mumpangibuhu' hinan nun'italepona an gina'un pa'angnginana ya nan dadan."

53 Unat goh lempah Jesus an nangulgud hinan nipa"el di aatna ya tinaynanah den babluy

54 ta numbangngad hinan ni'babluyanad Nazareth. Ya immuy nuntudtuduh nan himba'an nan Hudyu. Ya nan mangngol hinan hapitna ya manoh'adah din nanudtuduna, ya inaliday, "Hay nangadalanah nan anala'engna nin ya nan umipanoh'an gunna aton?

55 Undan bo'on Hiyay imbaluy din mun'am'ammah abung? Ya undan bo'on hi Mary hi inana? Ya undan bo'on goh da Jacob ay Joseph, ya hi Simon, ya hi Judas di a'agina?

56 Ya undan bo'on hituy ni'hituwan nan a'aginan binabai? Ya hay nangadalanah an amin ay dane?"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

57 At binohol nan ni'babluyana, ya agguyda penhod Hiyan unudon. Mu inalin Jesus ay diday, "An amin di ayan nan propetan munle'le'od ya e'gonan nan tatagu hiya, mu anggay nan ni'babluyana ya didan hina"amay adi mange'gon ay hiya.”

58 Ya adi do'ol di inatnah umipanoh'ah di ti mi'id pangulug nan tatagun Hiya.

Matthew 14

1 Hidin nuntudtuduwan Jesus ya dengngol nan Alin hi Herod Tetrarch an numpapto' hinan Provinciad Galilee nan ina'inatna ti nundongol di aat Jesus hinan himpapangili.

2 Ya inalinah nan baalnay, "Henen hi Jesus ya hiyah ne din hi John an Mumbonyag an un namahuan, at hiyanan waday abalinanan mangat hi umipanoh'a!”

3-4 Manu ay impapatoy Herod hi John ti nan namentanan Herod ay Herodias an ahawan din aginan hi Philip. Ti inali'alin John an Mumbonyag di, "Adi maphod hi un boltanon di ahawan di agi!" At ben'on Herod, ya hennagnay nampap ay John, ya impabobodna, ya impibaludna.

5 Ya penhon Herod an ipapatoy hi John, mu timma'ot hinan Hudyu ti ibilangdan propetah John.

6 Mu unat goh nadatngan di algaw hi punnomnomandah nan nitungawan Herod ya nanayaw nan babain imbaluy Herodias hi hinagang nan do'ol an tatagun na'amung, ya nidugah di nangipadenolanan Herod.

7 At intulagnan hiya an idatnay malgom hi ibagan nen babai.

8 Ya henen babai ya intutuddun inanay pambalnan Herod, at inalinay, "Hay odowo' ya nan ulun John an Mumbonyag an mittuh duyu.”

9 Mu nuntutuyu nan alih nan intulagna, mu mahapul an atona ti dengngol din do'ol an tatagu. At nunhonag hi umuy mamutul hi ulun John an Mumbonyag hinan baludan.

10 At immuyda, ya pinutulanda din ulun John hinan baludan,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 ya inittu'dah nan duyu, ya indatdan nen babai, ya inyuynan inanan hi Herodias.

12 Ya innal din intudtuduwan John di odolna ta inyuyda inlubu'. Ya unat goh inlubu'da ya immuydan nangibaag ay Jesus.

13 Unat goh dengngol Jesus an pinatoydah John ya tinaynandah nen babluy an wadanda, at numbangkada ta immuydah nan babluy an mid ah tatagu. Unat goh dengngol nan tatagu an nakak da Jesus ya din intudtuduwana ya nakakda goh hinan babluyda, ya dinalandan nangunud ay Hiya.

14 Unat goh wan dimmatong da Jesus hinan babluy ya tinnigna din do'ol an tatagun mamanod ay Hiya ti diday nahhun ya un dida, ya nidugah di homo'nan dida, at impa'adaogna nan way dogohna.

15 Unat goh napuyaw ya immuy din intudtuduwanan Hiya, ya inaliday, "Mi'id nunhituh tu, at akkay mahdoman nan tatagun ninitnud ay ditu'u! At payom dida ta umuydah nan neheggon an bababbabluy ta umuyda luma'uh ononda ti ten mi'id luma'uan hitu.”

16 Ya inalin Jesus di, "Adi mahapul an makakda ti da'yuy mangidat hi ononda.”

17 Ya tembaldan inaliday, "Mu adi umanay heten tinapay ti un lema ya un duway ekan!”

18 Ya inalinay, "Iyaliyuh tu." At inyuydan Hiya.

19 Ya impabuna din tataguh nan way holo', ya innalna din leman tinapay ya din duwan ekan, ya intangadnad daya, ya endenolnan Apo Dios. Ya inupe'upengnah den tinapay, ya indatnah nan intudtuduwana ta impiyapongdah din tatagu.

20 Ya nangandan amin, at nun'abhugda. Ya inamung din intudtuduwana din na'angang, ya himpulu ta duway bahkit hi napnu.

21 Ya mid mapto' ya lemay libuy linala'ih nangan an agguy ni'bilang din binabai ya ung'ungungnga.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Unat goh nalpah hene ya impapilit Jesus hinan intudtuduwana ta mumbangkada ta ipangpang'udan bumad'ang hinan dammang di Lobong an Galilee. Ya nataynan hi Jesus ta nun'ipa'anamutna din tatagu.

23 Ya unat goh nun'akakda ya immuy hinan way buludna ta nunluwalun Apo Dios, ya nun'o'ohha Hiyah di ta engganah nahdom.

24 Ya wah nan gagwan di lobong din bangka, ya wan gun malupilupig din dalluyun ya gun mi'dammu din puo' ay dida.

25 Ya unat goh wan mun'awawa'ah ya immuy hi Jesus hi wadanda an mundaldalan hinan tu'yap di danum.

26 Unat goh tinnig din intudtuduwana Hiyan mundaldallanan hinan tu'yap di danum ya timma'otdan inaliday, "Na'uy han banig!" Ya nidugah ahan di ta'otda.

27 Ya himmapit hi Jesus an inalinan diday, "Adi ayu tuma'ot ti Ha"in!”

28 Ya himmapit hi Peter an inalinay, "Apu, un adya He"a ya ayagana' ta dumalana' goh hinan tu'yap di danum an umalin He"a!”

29 Ya inalin Jesus di, "Kan oo, umali'a." At gimmawah Peter hinan danum ta dalanona nan tu'yapna an umuy ay Jesus.

30 Mu unat goh tinnigna din mabi'ah an puo' ya timma'ot, ya na'uy an munlonong, ya inalinay, "Apu, baliwana'!”

31 At himbumagga ya ginuyud Jesus hiya, ya inalinay, "Anaad ta munduwaduwa'a an adia' kulugon?”

32 Ya immuydah nan bangkan nunlugan, ya namahngan din puo'.

33 Ya numpunhippida din wah nan bangkah inayungan Jesus ta dayawonda Hiya an inaliday, "Immannung an He"ay Imbaluy Apo Dios!”

34 Unat goh bimmad'angdah dammang din Lobong an Galilee ya nidatongdah nan babluy ad Gennesaret.

35 Ya inimmatunan din tataguh dih Jesus, ya nun'ipa'ayagdan amin din way dogohnan numpunhituh nan neheggon hinan babluy ta inyuydan Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Ya inal'alu'da Hiya ta iyabulutna an dapoon nan numpundogoh di lupit di lubungna. At an amin din nanapa ya immadaogda.

Matthew 15

1 Waday udumnan Pharisees ya nan muntudtuduh nan Uldin di Hudyun nalpud Jerusalem, ya immuydan Jesus, ya inalidan Hiyay,

2 "Anaad ta nan intudtuduwam ya adida unudon din intudun din a'apu tu'uh penghana an mahapul mun'ihu ya un mangan?”

3 Ya tembal Jesus an inalinay, "Anaad mah ta da'yu ya ngohoyonyuy Uldin Apo Dios ta din intudun din a'apuh penghanay unudonyu?

4 Hay intugun Apo Dios, ya inalinay, Mahapul an e'gonanyu nan ommodyu." Ya inalina goh di, "Adya hapitonyuy anappuhin di aat di ommodyu ya mahapul an mapatoy ayu.

5 Mu da'yun Pharisees ya nob'on di itudtuduyu ti alyonyuy, An amin nan ibadang hi ommod ya ta"on hi un adi idat ta hi Apo Dios di idatana

6 an adi mahapul e'gonanay o'ommodna. At hiyah ne attigana an din'ugyuy Uldin Apo Dios an dumalat nan tudtudun din a'apuh penghana.

7 Munlayah ayu! Immannung din inalin Isaiah hidin penghana ti da'yuy nibaaganan inalinay,

8 Da'yun tatagu ya alyonyuy un Ha"in an Dios di e'gonanyu, mu bo'on ti unyu hinapit ya anggay an bo'on Ha"in di wah nomnomyu.

9 At mid hulbin di pundayawandan Ha"in ti malpuh nomnom di tagu nan tugun an itudtududa.”

10 Inayagan Jesus nan tatagu ta meheggondan Hiya, ya inalinan diday, "Donglonyuh ten alyo' ta innilaonyuy aatna!

11 Bo'on hay u'munon di taguy mamuhih ugalina ti nan hapit an bumuhu' hinan timidna.”

12 Ya immuy din intudtuduwanan Hiya, ya inaliday, "Henen inalim ya umipabohol hinan nangngol an Pharisees!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya tembal Jesus didan inalinay, "An amin di nitanom an bo'on hi Amad abuniyan di nangitanom ya mabu'nut.

14 At okod danen Pharisees ti didanay muntuduh owon nan nabulaw! At gulat ta nan nabulaw di mangituduh owon di nabulaw goh at la'tot ya nagahdan duwah nan bitu.”

15 Ya inalin Peter di, "Ibaagmu ni' di aat nen inulgudmun nipa"el.”

16 Ya tembal Jesus an inalinay, "Da'yu nan intudtuduwa' ya uya'a ya adiyu ma'awatan!

17 Undan agguyyu innilay aatna? Gulat ta nan ma'u'mun ta umuy hi putu at bumuhu'.

18 Mu nan bumuhu' hi timid ya nalpuh nomnom at hiyah ne mamuhih ugalin di tagu.

19 Ti hay nomnom di alpuwan di nun'appuhi an umat hi punnomnoman an pumatoy, ya umilugtap, ya lumihog, ya mangakaw, ya layah, ya nan pangulgudan hi layah hi aat di i'ibba.

20 Hiyanay pumuhih ugalin di tagu an bo'on nan adi pangihuan hi ngamay ya un mangan.”

21 Tinaynan da Jesus henen babluy, at immuydah nan abablubabluy an neheggon ad Tyre ya ad Sidon.

22 Ya wah di han babain iCanaan an Hentil an immuy ay Jesus, ya inalinay, "Apu, He"an Ap'apun David, ya igohgohan da'mi ni'! Nan imbaluy'un babai ya nahe'pan an paligaton nan dimunyu hiya!”

23 Mu agguy tembal Jesus. At immuy nan intudtuduwanan Hiya, ya inal'alu'dan inaliday, "Pakakom henen babai ti te an mangun'unud ay ditu'u, ya nen un tumungog!”

24 Ya inalin Jesus di, "Hay nahnaga' ya anggay ya nan agguy nabaliwan hinan holag Israel an Hudyu, ya bo'on di udumnan tatagun bo'onda Hudyun umat enen babai.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Mu immuy damdama din babai, ya nunhippih inayungan Jesus, ya inalinay, "Apu, badangan da'mi ni'!”

26 Ya tembal Jesus an inalinay, "Adi maphod hi un alan di onon di ung'ungungnga ya impa'wah ta onon di ahu.”

27 Mu tembal nen babai an inalinay, "Immannung henen inalim, Apu, mu ta"on un nan ukkon ya ononday ogohon den ad ukkon hi unda mangan.”

28 Ya inalin goh Jesus di, "Inila' an ongol di pangulugmu! At henen pohdom ya ma'at." Ya unat goh inalin Jesus hene ya himbumagga ya immadaog din imbaluy nen babai.

29 Nakak da Jesus goh enen babluy, ya numbangngaddah dih nan Lobong an Galilee. Ya ene'wadah nan pingitna, ya nunti'idda ta immuydah nan buludna, ya inumbun hi Jesus.

30 Ya do'olday tataguh immuy ay Hiya, ya nun'itnudda nan nun'apilay, ya nan nun'abulaw, ya nan nun'awe'we', ya nan nun'adahay, ya nan udum an way dogohna. Ya enheggondah nan inayungan Jesus, ya nun'ipa'adaogna dida.

31 Ya manoh'ada din tatagu ti din nun'awe'we' ya humapitda, ya din nun'adahay ya immadaogda, ya din nun'apilay ya pinumhodda at dumalanda, ya din nun'abulaw ya mittig di matada, at impabagbagtudah Apo Dios an dayawon di i'Israel.

32 Inayagan Jesus din intudtuduwana ta immuydan Hiya, ya inalinay, "Igohgoha' tun tatagu ti tuluy algaw di ni'hinandan ditu'u, at napuh di balunda. Ya adi' pohdon an ipa'anamut dida ta nangamung un'u dida panganon ti ini ya mahinaanganda, at ma'ulawdah nan owondan mumbangngad hi abungda.”

33 Ya inalin din intudtuduwanay, "Oo, mu mapulun hitu, at hay pangngalan tu'u mah hi ipa'an tu'un dida an den do'olda ahan?”

34 Ya inalin Jesus di, "Atnay tinapay hi wan da'yu?" Ya inaliday, "Un pituy tinapay hi wah tu, ya tuttulun i"itang an ekan.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya pinabun Jesus nan tatagu,

36 ya innalna din pitun tinapay ya din ekan ta endenolnan Apo Dios, ya inupe'upengna, ya indatnah din intudtuduwana ta umuyda ipiyapong hinan tatagu.

37 At nangandan amin ta nun'abhugda. Ya inamung din intudtuduwana din na'angang, ya pituy bahkit di napnu.

38 Ya mid mapto' ya opat di libuy linala'ih nangan an agguy ni'yuyap din binabai ya ung'ungungngan niddum an ne"an.

39 Ya unat goh nalpah ya impa'anamut Jesus din tatagu. Ya nunlugan da Jesus hinan bangka ta immuydad Magadan.

Matthew 16

1 Immuy din udumnan Pharisees ya din Sadducees ay Jesus, ya tinapnganda Hiya, at inaliday atonay umipanoh'ah un makulug an indat Apo Dios di haadna.

2 Mu agguy inabulut Jesus, at inalinan diday, "Gulat ta ma'unug han algaw ta munlattigad daya ya hiyah ne panginnilaanyuh un hi maweet ya ma'ugaw.

3 Ya gulat goh ta nan helhelong ta munlattiga ta mungngongolbot ya hiyah ne panginnilaanyuh un lumomlom. Inilayun mangimmatun hi itudun nan wad daya an hay aat di maphod an algaw ya nappuhin algaw, mu adi ayu pa"immatun hinan ma'ma'at ad ugwan!

4 Nidugah ahan di anappuhiyun tatagud ugwan ti mid ah pangulugyu! Pohdonyun tigon di ohah pangimmatunan, mu un ohay mipattig ay da'yu an umat hidin nangimmatunan din tataguh penghanah na'at ay Jonah." At nala"uy hi Jesus ta tinaynana dida.

5 Numbangka da Jesus ya nan intudtuduwana ta binad'angda nan lobong. Ya inaliwan nan intudtuduwana din tinapay an balunda.

6 Ya inalin Jesus ay diday, "Emayaanyu nan bino'bo' di Pharisees ya nan Sadducees.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya nunhahapit din intudtuduwana, ya way ohaan inaliday, "Mid mapto' ya nan nangaliwan tu'uh nan tinapay di nangalyah umat hina.”

8 Ya inilan Jesus henen hinahapitda, at inalinan diday, "Goh ta hay nangaliwanyuh din tinapay di hahapitonyu? Kayah an un itang di pangulugyu!

9 Dan agguyyu inilay aat di abalina'? Dan inaliwanyu din inat'uh din leman tinapay an inupe'upeng'u ta nidat hinan lemay libun linala'i? Atnay bahkit hi pinnuyuh din na'angang?

10 Ya mid mapto' ya inaliwanyu goh din inat'uh din pitun tinapay an inan din opat di libun linala'i. Atnay bahkit hi pinnuyuh nan na'angang?

11 Anaad ta adiyu ma'awatan an bo'on nan tinapay di inali' ay da'yuh nangalya' hi emayaanyu nan bino'bo' di Pharisees ya nan Sadducees?”

12 At na'awatan mahkay din intudtuduwanay aatna ti bo'on nan tinapay an nabino'bo'an di inalin Jesus hi emayaanda, ti hay ibalinan nen bino'bo' ya hay itudtudun nan Pharisees ya nan Sadducees di hiyay emayaanda.

13 Unat goh nidatong da Jesus hi ad Caesarea Philippi ya binagana din intudtuduwanan inalinay, "Hay ma'alin nin nan tataguh aat'un Imbaluy di Tagu?”

14 Ya tembaldan inaliday, "Nan udumna ya alyonday He"ah John an Mumbonyag, ya din udum goh ya alyonday un He"ah Elijah, ya umat goh hinan udum an alyonday He"ah Jeremiah unu oha'ah nan propetah din penghana.”

15 Ya inalin Jesus di, "Oya da'yu mah, hay alyonyuh aat'u?”

16 Ya tembal Simon Peter an inalinay, "He"ah Kristu an nan Imbaluy Apo Dios an adi matmattoy!”

17 Ya inalin Jesus ay Peter di, "Mawagahan'a, Simon an imbaluy Jonah, ti nan inalim ya bo'on hay ninomnommu an hay impanomnom Apo Dios an wad abuniyan!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 At alyo' ay he"a an he"ah Peter (an hay ibalinana ya batu). Ya he"ay paddungnay pognad hi pangulugan nan tatagun Ha"in an dumalat hinan inalim hi aat'u. Ya henen pangulugdan Ha"in ya mi'id di abalinan Satanas an mangameh an ta"on un nan atoy.

19 Ya idat'un he"a, Peter, di nabagtun haadmun paddungnay tulbu' di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan, at nan iyadim hitun luta ya iyadin goh Apo Dios ad abuniyan, ya nan iyabulutmuh tun luta ya iyabulut goh Apo Dios ad abuniyan.”

20 Ya tinugun Jesus nan intudtuduwana ta adida mangupid hi ibaagdah nan tataguh un Hiyah Kristu.

21 Ente"an Jesus an nangipa'innilah din intudtuduwana an mahapul an umuy Hiyad Jerusalem ta holtapona nan do'ol an ligat hi aton nan a'ap'apun di Hudyu ya nan a'ap'apun di papadi, ya nan muntudtuduh nan Uldin. Ya mahapul an mapatoy, mu maluh di tuluy algaw at mamahuan.

22 Ya inyohhan Peter hi Jesus, ya inhingalnan inalinay, "Adi ahan umat hina, Apu! Adi mabalin an ma'at ay He"ah ne!”

23 Ya nunligguh hi Jesus, ya inalinan Peter di, "Taynana', Satanas! Hay pohdom ya ipawam di mahapul an ato'! Heten ninomnommun inalim ya bo'on hi Apo Dios di nalpuwana ti nalpuh nomnom di tagu!”

24 Inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Pohdon ay han tagun umunud ay Ha"in ya mahapul an adina hunnon di itaguanah tun luta, ya edpolnay punholholtapanan gapuh pangunudanan Ha"in an ta"on un hiyay dumalat hi iyatoyna.

25 Nan adi umunud ti adina abuluton di ipaligligatana unu nan apatayana, mu hidin angunuhna ya milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna. Mu nan mipaligligat unu nan mapatoy ti dumalat di pangunudandan Ha"in ya hay umangunuh ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

26 Ta"on un alan di tagun amin di wah tun luta ya mid hulbina damdama ti adi ay kumulug at hay umangunuhna ya milahhin ay Apo Dios hi mid

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pogpogna. Ti nan tagun milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna ya mid di abalinana.

27 Mu mumbangngada' an Imbaluy di Tagu an impabagbagtun Ama an mitnuda' hinan a'anghel'u. Ta hana din nangat hi nappuhi ya hay nappuhi goh di idat'uh lagbuna, ya din nangat hi maphod ya hay maphod goh di idat'uh lagbuna.

28 Immannung heten alyo' ti nan udumnan da'yuh tu ya adi ayu matoy ta nangamung unyu tigon di gutud hi Pumpapto'a' an Imbaluy di Tagu."

Matthew 17

1 Unat goh naluh di onom hi algaw ya immuy hi Jesus hinan ata'nang an duntug. Ya ni'yalionah Peter, ya da Jacob ay John an hin'agi ta miyohhada.

2 Ya heden wadandah di ya numbo'on di angah Jesus an humili an umat hinan algaw, ya hay lubungna ya ma'appaha' an umat hinan humilin potang.

3 Ya himbumagga ya wah di da Moses ay Elijah an ni'hapit ay Jesus.

4 Ya himmapit hi Peter an inalinan Jesus di, "Apu, maphod ta wada tu'uh tu! At pohdom ay ya iyamma' di tuluh allung ta hinohhonyun da Moses ya hi Elijah!”

5 Ya otog di punhaphapitan Peter ya hin'alina ya wada han humilin bunut, ya nahlig, at nitungul ay dida. Ya waday himmapit hinan bunut an inalinay, "Hiyah ne Imbaluy'un pohpohdo' ya mangipa'amlong ay Ha"in, at unudonyuy alyona!”

6 Ya unat goh dengngol din intudtuduwanah den himmapit ya ma'atta'otda, ya numpunlu'bubda.

7 Ya immuy hi Jesus, ya dinapana dida, ya inalinay, "Adi ayu tuma'ot ta un ayuat tuma'dog!”

8 Ya unat goh inta'wadda ya anggay hi Jesus hi wah di.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya hidin nundadyuanda ya tinugun Jesus didan inalinay, "Henen tinnigyu ya adiyu iyal'alih nan tatagu ta nangamung unna' mamahuan an Imbaluy di Tagu.”

10 Ya inalin din intudtuduwanan Hiyay, "Anaad ta nan muntudtuduh Uldin ya alyonday mahhun an mumbangngad hi Elijah ya un umali nan Alin Pento' Apo Dios?”

11 Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung an hay mahapul ya mahhun an mumbangngad hi Elijah ta idadaanay ma'ma'at.

12 Mu imma'ali an agguy inimmatunan di tatagu, at pinaligligatda hiya. Ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya umat goh an paligatona' ay dida.”

13 Ya unat goh inalin Jesus hene ya inilada mahkay an hi John an Mumbonyag heden inalina.

14 Numbangngad da Jesus hinan wadan di tatagu, ya immuy han lala'in Hiya, ya nunhippih inayungana, ya inalinay,

15 "Apu, igohgoham ni' han mun'oldah an imbaluy'u ti nidugah di punholholtapana! Ya gun niga"ab hi apuy, ya gun nitabunno' hi danum!

16 Ya inyuy'u hiyah nan intudtuduwam, mu mid ologdan mangipa'adaog.”

17 Ya inalin Jesus ay diday, "Uya'a ya adi mihamad di pangulugyun tatagu ya nan ugaliyu, ti unna' dan mimiddum ay da'yuh enggana? Ya uya'ah pange'edpola' ay da'yu? Iyaliyuh tu han ung'ungnga!”

18 Ya minandal Jesus din dimunyun neh'op ay hiya, at nala'ah, ya himbumagga ya immadaog din ung'ungnga.

19 Hidin niyohhah Jesus ya immuy nan intudtuduwanan Hiya, ya inaliday, "Goh ta mid ologmin munla'ah hinan dimunyun neh'op hinan mun'oldah an ung'ungnga?”

20 Ya tembal Jesus an inalinay, "Manu ay ya un agguy nihamad di pangulugyu. Nomnomonyuh te, ti ta"on hi un itang di pangulugyun umat

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinan a'ongol di oho' an mustard ya abalinanyun mangalih nan duntug hi mahlig, at mahlig.

21 Mu nan umat hinan dimunyu ya mahapul an ilangduanyun munluwalun Apo Dios ya un mabalin an la'ahonyu.”

22 Hidin nunle'le'dan da Jesus hidid Galilee ya inalinah din intudtuduwanay, "Ha"in an Imbaluy di Tagu ya magadyuh an itudua' ta dapopona' hinan linala'i.

23 At patayona' ay dida, mu maluh di tuluy algaw ya mamahuana'." Ya unat goh dengngol din intudtuduwanah ne ya ma'allungdayada.

24 Immuy da Jesus ya nan intudtuduwanad Capernaum. Ya immuy din mun'amung hi buwit hinan Timplun Apo Dios ay Peter, ya inaliday, "Henen muntudtudun da'yu ya unna dan palgan di buwitna an opat di gramos an pihhuh nan Timplu, unu adi?”

25 Ya tembal Peter an inalinay, "Kan oo an palgana." Ya unat goh himmigup hi Peter hinan abung an awadan Jesus ya nahhun hi Jesus an himmapit, ya inalinay, "Simon, hay punnomnommuh aat ten alyo'? Undan hay mamallog hinan buwit di a'alih tun luta? Nan tono' an tagu, unu nan bunag?”

26 Ya inalin Peter di, "Hay bunag di mamallog." Ya inalin Jesus di, "Umat ay mah hina at adi mahapul an bayadan nan tono' di buwitda, ya paddungnay ditu'uy tono' hinan Timplun Apo Dios, at adi mahapul an bayadantay buwitta.

27 Mu ta"on un umat hinay aatna ya ta mid di alyondan ditu'u ya umuy'ah nan lobong, ya impa'wahmu din bungwitmu. Ya wa ay di ma'nah ekan ya tina'angmuy timidna, at waday pihhuh di. Ya innalmu ta ibayadtah buwitta."

Matthew 18

1 Hidin wadandah di ya immuy nan intudtuduwan Jesus ay Hiya, ya waday imbagadan Hiyan inaliday, "Hay nabagbagtu nin an taguh nan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya inayagan Jesus han ung'ungnga, ya impata'dognah nan hinagangda,

3 ya inalinay, "Heten alyo' ya adiyu al'aliwan, ti hay mahapul ya hukatanyuy nomnomyu ta umat hi nomnom di ung'ungnga, ti adiyu ay ya adi ayu middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan.

4 At nan nabagbagtuh nan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya didanay mangipa'ampah odolda ta mipaddungdan ten ung'ungnga.

5 Ya nan mamhod hinan umat hitun ung'ungnga ti nan pangunudandan Ha"in ya dida goh di mamhod ay Ha"in.”

6 Ya inalina goh di, "Gulat ta waday mangitudul hinan umat hitun ung'ungngan mangunud ay Ha"in ya onaynah un meg'od di ongol an batuh bagangna ta mipa'wah hinan baybay ta munlonong, ti nidugdugah di ma'at ay hiya.

7 Agogohgoh nan tatagun wah tun luta ti mitudutudulda ta omod unda mumbahol! Hitun luta ya gagangayna an mitudulda, mu nidugah di ma'at hinan ahitutudul!

8 At gulat ta nan ngamay unu hu'iy dumalat hi pumbaholanyu ya onaynah unyu putulan, ya intapalyu. Ti onaynah un maputulan mu ta wadaat di pi'taguanyun Apo Dios ya un henen waday duwan ngamay unu duwan hu'i, mu ad imbelnun awadan di apuy an adi mabmabbay ayan.

9 Ya umat goh hinan amnawan di matayu ti gulat ta hiyay dumalat hi pumbaholanyu ya onaynah unyu ukiton, ya intapalyu. Ti onaynah un ohay matah ma'angang mu ta wadaat di pi'taguanyun Apo Dios ya un henen waday duwah mata, mu ad imbelnuy ayan.”

10 Ya inalina goh di, "Tigonyu ta adiyu pahiwon di umat hitun ung'ungnga. Ti halimunan Ama dida, ya waday a'anghel di ung'ungungngan mangihapit ay Amad abuniyan hi aatda.

11 Ya umat goh ay Ha"in ti immalia' hitun luta ta way ato' an mamaliw hinan nibataan ay Apo Dios an paddungnay na'utawda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Gulat ta waday lala'in hinggahut di kalniluna ya bimmataan ay di oha ta na'utaw ya hay nomnomonyuh aton nen ad kalnilu? Hay atona ya taynana nan nahiyam ta hiyam hinan duntug ta umuyna anapon din ohan nilahhin.

13 Ya unat goh inah'upana ya immannung an nidugah di pangiyamlonganan nen kalnilu ya un din nahiyam ta hiyam an agguy na'utaw.

14 Ya umat hinay aat di ung'ungungnga ti adi pohdon Ama tu'ud abuniyan an ta"on un oha ay dida ya paddungnay ma'utaw.”

15 Ya inalina goh di, "Gulat ta waday inat han agiyun da'yuh nappuhi ya maphod un'a umuy, ya inyohham an mi'hapit ay hiya ta ipa'innilam di inatnan he"a. Ya abulutona ay an numbahol ay he"a at mipabangngad din maphod an pun'unnudanyun munhin'agi.

16 Mu gulat ta adina abuluton di panugunmu ya ayagam di oha unu duwa ta mumbangngad ayu ta ipidwayun tugunon ta unudonyu din impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Adya mibaag di bahol nan nangat hi nappuhi ya mahapul an duwa unu tuluy mangibaag hi aatna ta ipa'annungdan amin di inatna.

17 Ya gulat ta adina goh donglon di panugunyu ya ipa'innilayuy aatnah nan himba'an an a'amungan di kimmulug. Ya gulat ta adina goh donglon di panugun nan mangunud ay Ha"in at okod hiya, ya adiyu piddumon ay da'yu ta ibilangyu hiyah adi umunud unu umat hinan mun'amung hi buwit.”

18 Ya inalinay, "Hay alyo' ay da'yun amin ya nan iyadiyuh tun luta ya iyadin goh Apo Dios ad abuniyan, ya nan iyabulutyuh tun luta ya iyabulut goh Apo Dios ad abuniyan.”

19 Ya inalin goh Jesus di, "Adya waday ibagayuh badang Amad abuniyan an ta"on hi un ayu dudduwa mu mun'unnudan ayu at idat Amad abuniyan henen ibagayu.

20 Ti ta"on hi un dudduwa unu tuttuluy ma'amung an dumalat di pangulugandan Ha"in ya wadaa' an middum ay dida.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Immuy hi Peter ay Jesus, ya inalinay, "Apu, gulat ta han ibba' ya itugtuganan mangat hi nappuhin ha"in ya bumangngabangngad an mangibaga ta aliwa' di inatnah nappuhi. Mu la'tot akkay ya humigaa', at adi' aliwan, ya atna mah di alyom hi pumbinnangngadana ya un'u ipogpog an mangaliw hinan inatnan ha"in? Undan engganay miyapitu ya un'u adi aliwan?”

22 Ya inalin Jesus di, "Bo'on miyapitu, ti ta"on un mumpapituy napituh umaliana! Mu maphod hi unmu aliwan damdamay atonah nappuhin he"a.

23 Ulgudo' di nipa"el an hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ta hiyay mangituduh aat di pangaliwan. Ti wada han ali an ninomnomna an bayadan nan baalnay utangdan hiya.

24 Ya unat goh ente"anan munhengel ya inyuydan hiya han baalnan ohay milyon di pihhuh utangna.

25 Ya mi'id ahan abalinanan mamayad, at inalin nan apuna ta mihbutdan hina"ama ta nan hubutdan pihhu ya hiyay pamayadna eden utangna.

26 Mu nunhippih den baalnah inayungan di apuna, ya pimagmagoh ay hiyan inalinay, Hodom ni' ahan, ya adi'a umiyahup, at la'tot ya pinalga' an amin heten utang'u!

27 At enehmo'an din apuna hiya, ya inalinay, Aliwa' heten utangmu, at adim nonomnomon, at umanamut'a.

28 Ya unat goh nakak din baal ya dinamuna din ibbanan baal an impa'utangana, mu un nin nabongley pihhuh inutangna. Ya hen'olna, ya inalinay, Bayadam din inutangmun ha"in!

29 Ya nunhippih den ibbanan baal an immutang ay hiyah inayungana, ya pimagmagoh an inalinay, Hodom ni' ta adi'a umiyahup, at la'tot ya pinalga' din utang'un he"a!

30 Mu agguyna inggohgohan din ibbanan baal, at immuyna impibalud ti gahin ahan unna bayadan din utangna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Ya unat goh tinnig din ibbadan baal heden na'at at munha'it di punnomnomanda ti igohgohandah den nabalud, at immuydah nan alin apuda, ya inulguddan amin di inat din ohan baalna.

32 Ya impa'ayag den ali din baalna, ya inalinan hiyay, Mid hulbim an baal! Inaliwa' di utangmun ha"in ti pimagmagoh'a,

33 at hay maphod ya enehmo'am goh henen impa'utangam an ibbam an baal an umat hinan inat'un he"a!

34 At dumalat di bungot nen alin apuna ya impabaludna goh hiya ta engganay unna binayadan an amin din utangna.”

35 Ya inalin Jesus ay diday, "Umat hinan inat di alih nan nappuhin baalnay aton Amad abuniyan ay da'yun amin hi unyu adi aliwan di aton di i'ibbayuh nappuhi ti mahapul an aliwanyu ta adiyu u'unnungon."

Matthew 19

1 Unat goh lempah Jesus an inulgud an amin hana ya nakak hinan Provinciad Galilee ta immuy hinan abablubabluy hinan Provinciad Judea an wah nan dammang di Wangwang an Jordan.

2 Ya do'olday tataguh nangunud ay Hiya, ya nun'ipa'adaognan amin di way dogohnah di.

3 Ya wadaday Pharisees an immuy ay Jesus ta tapnganda Hiya, ya inaliday, "Iyabulut nin di Uldin an nonong ya inhiyan nan lala'iy ahawana an dumalat nan malgom an aton nen babai?”

4 Ya inalin Jesus di, "Dan agguyyu binaha din impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Din nalmuwan tun luta ya ni'lumun Apo Dios di tagu ta lala'i oha ya babai oha?

5 Ya impitudo' goh Apo Dios di, Taynan nan lala'i ommodna ta way atonan mi'yaddum hinan ahawana, at danen duwa ya paddungnay ma'ohhadah odol.

6 At mun'addum ay danen duwa ya adi duway odol ti paddungnay ohadah odol. At nan nun'addumon Apo Dios ya adi punhiyanon di tagu.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya inalin goh di Pharisees ay Hiyay, "Oo, mu anaad mah ta inyuldin Moses hidin penghana an idat nan lala'ih nan ahawanay pepel an nitud'an di punhiyananda ya unna hiya pakakon? Ya goh ta He"a ya alyom di unda adi munhiyan?”

8 Ya tembal Jesus an inalinay, "Manu ay inyabulut Moses di pangihiyananyuh nan ahawayu ti un ayu ngumhay hi mituduwan. Mu din nunlumuwan Apo Dios hinan tatagu ya adi umat hinay na'at.

9 Ya hay alyo' ay da'yu ya gulat ta nan lala'in mangihiyan hi ahawana an ta"on un agguy immilugtap nan babai ya ihiyana damdama ta mumbentan at mumbahol ti umilugtap. Ya nan mangahawah nan babain nihiyan ya mumbahol goh ti umilugtap.”

10 Ya inalin di intudtuduwanan Hiyay, "Adya umat hinay aatna ya naligat hi unudon, at onaynah un mid ah malhin!”

11 Ya inalin Jesus di, "Immannung an naligat heten itugun'u, at mid olog di udum an mangunud. Mu wa ay ta idat Apo Dios di abalinanda at matugunda, at unudonda.

12 Adi malhin di udumna ti nitungawda an napa"i tuwaliy bagida, ya nan udumna goh ya un binahigan di ibbadan tagu. Mu nan udum ya adida malhin ti inyohhaday puntamuandan Apo Dios, at nan tatagun mangabulut eten tugun ya maphod hi unda abuluton.”

13 Waday inyuydah ung'ungungngan Jesus ta way atonan manapah uluda ta iluwaluana dida. Mu inhingal din intudtuduwana din tatagun nangiyuy ay dida.

14 Mu inalin Jesus di, "Adiyu ipaway ung'ungungngan umalin Ha"in ti nan tagun middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umatdah aat di ung'ungungnga.”

15 At dinapana dida, ya inalinay, "Adaog ayu, at pumhod ayu!" Ya unat goh nalpah ya tinaynanda dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Wa han ohan algaw ya immuy han lala'in Jesus, ya inalinay, "Apu, hay maphod hi ato' ta mi'tagua' ay Apo Dios hi mid pogpogna?”

17 Ya tembal Jesus an inalinay, "Anaad ta hay maphod di ibagam? Un oha ya anggay di maphod an hi Apo Dios! Mu gapu ta pohdom an innilaon di atom ta mi'tagu'an Apo Dios hi munnononnong ya hay alyo' ya mahapul an unudom nan niyuldin.”

18 Ya inalin din lala'i, "Ngadan nen niyuldin hi unudo'?" Ya inalin Jesus di, "Adi ayu pumatoy, ya adi ayu umilugtap, ya adi ayu mangakaw, ya adi ayu munlayah,

19 ya e'gonanyuy ommodyu, ya nan pamhodyuh odolyu ya umat goh hinay pamhodyuh i'ibbayu.”

20 Ya tembal din ungan lala'in inalinay, "Inunud'un amin hana nan inalim, at hay udumna mah hi ato'?”

21 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Adya pohdom an na'ahhamad di ugalim at umuy'a ta eka ila'un amin di gina'um ta nan pola'na ya ipiyapongmuh nan nun'awotwot ti hidid abuniyan di umadangyanam. Ya immali'a ta unudona'.”

22 Ya unat goh dengngol din ungan lala'ih ne ya ma'allungdaya ti adangyan ahan an tagu.

23 Ya inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Umannung heten alyo' an adi ag'agay adangyan an taguh middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan!

24 Ya ten alyo' goh ay da'yuy, Nalaklakay humgopan di kamiluh nan Puntalunayan hinan Tantan ya un nan pumpa'ampaan nan adangyan ta middumdah nan Pumpapto'an Apo Dios.”

25 Ya unat goh dengngol din intudtuduwanah ne ya ma'annoh'ada, ya inaliday, "Oot, hay mabaliwan mah?”

26 Ya teten'ol Jesus dida, ya inalinay, "Nan adi olog di tagun mangat ya olog Apo Dios ti abalinanan amin.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Ya tembal Peter an inalinay, "Tigom an tinaynanmin amin di logom ta nitnud amin He"a! At hay lagbumi mah hinan inatmi?”

28 Ya inalin Jesus ay diday, "Umannung heten alyo' an hi awnih pumhodan tun luta ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya umbuna' hinan trono, at mumpapto'a'. Ya da'yun himpulu ta duwan mangunud ay Ha"in ya mi'yibun ayuh nan trono ta ipapto'yu nan himpulu ta duwan himpampun an nahlagan nan holag Israel.

29 Nan tagun taynanay abungna, unu a'agina, unu ommodna, unu imbabaluyna, unu lutana ti Ha"in dumalat hi unudona ya do'do"ol di midat ay hiyah ataguanah tun luta, ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

30 At do'olday miyangunuh, mu awniat onaynan dida ya un din udumnan nahhun."

Matthew 20

1 Nun'ulgud hi Jesus, ya inalinay, "Hay pangipaddunga' hinan aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan galden. Immuy han ad galden hi helhelong ta ayaganay linala'i ta umuyda muntamuh galdena.

2 Ya hinahapitda ta hay mabo'lah ohay algaw di idatnan dida, at hennagna dida ta immuyda nuntamuh nan galdena.

3 Ya unat goh nahoyang hi alas nuebe ya immuy heden ad galden hinan pummalkaduan, ya tinnignay linala'in tuma'ta'dog an mid tamuda.

4 Ya inalinan diday, Umuy ayu muntamuh nan galden'u ta idat'uy mun'olog hi bo'laonyu.

5 At immuyda nuntamu. Ya unat goh nuntonga an alas dose ya immuy goh hinan malkadun mun'ayag, ya immat goh hinan noyob an alas tres an immuy nun'ayag.

6 Ya unat goh na'uy an mapuyaw an alas singko ya immuy goh hi malkadu ta ayaganay linala'in tuma'ta'dog an agguy nakak. Ya inalinan diday, Anaad ta iyal'algawyun tuma'ta'dog hitun malkadu an adi ayu muntamu?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya inaliday, Oo, ti mid mumpabo'la. Ya inalinay, At umuy ayu mah mi'tamuh nan galden'u.

8 Ya unat goh munhinag an alas sais ya inalin nan ad galden hinan mun'endog di, Ayagam nan bimmo'la ta idatmuy bino'lada, mu din angunuh an nuntamu di mahhun hi idatam ta engganah din nahhun.

9 At immuyda din nangete"an nuntamuh napuyaw ay hiya, ya indatana didah bino'ladah ohay algaw.

10 Ya unat goh immatam hidin nahhun an nangete"an nuntamuh din helhelong ya hay ninomnomda ya mid mapto' ya do'do"ol di midat ay dida. Mu nipaddung di nidat hi bino'lada an nan mabo'lah ohay algaw.

11 Ya unat goh innalda ya amuyuanda nan mumpabo'la,

12 ya inaliday, Date ya un na'amtang di nuntamuanda, mu da'mi ya immanal'algaw amin nuntamu, ya nanaptangan amih ohay algaw, ya anaad ta ni'papaddung di bino'ladan da'mi?

13 Ya tembal nan ad galden, ya inalinah nan ohan diday, Agi', agguy da'a binalbaliyan ti hiyah ne din hinahapit tu'un hay mabo'lah ohay algaw di idat'u.

14 At alam nan bino'lam, ya inyanamutmu ti okoda' hi ato' hi un'u pohdon an ipaddung di bino'lan din niyangunuh an nuntamu ay da'yun nahhun.

15 Ha"in di okod hi ato' hinan pihhu'. Mid mapto' ya umamoh'ah nan niyangunuh ti ma'an'aniddata'!”

16 Ya inalin Jesus goh di, "Nan miyangunuh ya diday mahhun, ya din nahhun ya diday miyangunuh.”

17 Heden nunti'idan da Jesus hi immayandad Jerusalem ya inyohhana din himpulu ta duwan intudtuduwana, ya inalinan diday,

18 "Donglonyuh ten alyo': Hay umataman tu'ud Jerusalem ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya itudua' ta dapopona', at iyuya' hinan a'ap'apun di papadi ya hinan muntudtuduh nan Uldin ta humalyaona' ay dida, at ipapatoya'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Mu hay mahhun ya idawata' hinan Hentil ta ilayalayahana', ya haplahaplatona', ya ilanhaa' hinan krus. Mu nan miyatluh algaw ya mamahuana'.”

20 Immuy ay Jesus din ahawan Zebedee ya din duwan imbabaluyna an din niniddum ay Jesus, ya nunhippih nen babaih inayungana ta ibaganay badang Jesus.

21 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Hay pohdom hi ato'?" Ya tembalnan inalinay, "Iyabulutmu ni' an hi awnih pun'aliam ya mi'yibun di ohah tun duwan imbaluy'uh appit hi agwanmu, ya nan ohah appit hi iggidmu ta mi'papto'dan He"a.”

22 Ya inalin Jesus ay daden linala'iy, "Mid inilayuh aat nen pohdon inayun odowon. Undan hiya dan unyu olog an holtapon nan holtapo' hi pangipaligligatandan Ha"in?" Ya inaliday, "Oo, ologmi.”

23 Ya inalin goh Jesus di, "Umannung an mipaligligat ayun umat ay Ha"in! Mu bo'on Ha"in di mamto' hi umbun hi appit hi agwan'u unu iggid'u ti okod hi Aman munnomnom hi pot'onan mi'yibun ay Ha"in.”

24 Ya unat goh dengngol din himpulun intudtuduwan Jesus din inalin danen duwan hin'agi ya bimmungotdan dida.

25 Ya inayagan Jesus didan amin ta ma'amungda, ya inalinay, "Inilayu an nan a'ap'apun di tataguh tun luta ya mandalonday tatagu, ya hay pohdonday ma'unud ti diday ap'apu.

26 Mu adi maphod un hiyah ne atonyu! Ti gulat ta waday mamhod an mun'ap'apu ya ma'ahhapul an hiyay baal di i'ibbana.

27 Ya gulat goh ta han mamhod an bumagbagtu ya un nan ibbana ya ma'ahhapul an ibilangnay odolnah tagalan di i'ibbanan

28 umat ay Ha"in an Imbaluy di Tagu. Ti bo'on hay ahalimuna' di immalia' hitun luta ti hay panalimuna' hitun tatagu ta mihandia' hinan atayan di do'ol an tataguh baholda ti Ha"in di pallogna.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Tinaynan da Jesus ad Jericho, ya do'olday tatagun nangunud ay dida.

30 Ya hidih nan pingit di kulha ya waday duwan linala'in nabulaw an inum'umbun. Ya unat goh dengngoldan hi Jesus di maluh at nuntu'u'dan inaliday, "He"an Ap'apun David, igohgohan da'mi ni'!”

31 Ya inhingal din tatagu didan inaliday, "Dindinong ayu!" Mu inyal'alladan nuntu'u' damdaman inaliday, "Apu, He"an Ap'apun David ya igohgohan da'mi!”

32 Ya inta'dog Jesus, ya inayagana dida, ya inalinay, "Hay pohdonyuh ato' ay da'yu?”

33 Ya inaliday, "Apu, pohdonmin mittig tun matami!”

34 Ya inggohgohan Jesus dida, at dinapana nan matada, ya himbumagga ya mittig, at inunudda Hiya.

Matthew 21

1 Wan neheggon da Jesus ad Jerusalem an immatamdad Bethphage an ohan babluy an wah nan aluhadhad di Duntug an Olibo. Ya hennag Jesus din duwah nan intudtuduwana, ya inalinan diday,

2 "Umuy ayuh nan mehnod an higib hinan dammangna, ya heden umatamanyu ya ah'upanyu han dongki an nehebod ya ne'hebod goh han uyaw an imbaluyna. Ya ubadonyuy go'odda, ya inyaliyuh tu.

3 Ya wa ay di mangalih, Anaad ta alanyuh ne? ya alyonyuy, Mahapul Apu tu'u! at abulutonan ekakyu.”

4 Ya hanan inatday nangipa'annung hidin inalin din propetah din penghanan inalinay,

5 "Alyonyuh nan tatagud Jerusalem di, Na'uy di aliyu an ma'ma'uyan tagun muntakay hinan uyaw an imbaluy di dongki.”

6 Ya immuy din intudtuduwana, ya inunudda din inalin Jesus hi atonda.

7 At inyuydan Jesus din dongki ya din imbaluyna, ya innalday ma'ugtul hi lubungda ta enedpondah bonog din uyaw, ya nuntakay hi Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya impadehdan immuy ad Jerusalem, ya do'olday tatagun nitnud, ya nun'aanday ma'ugtul an lubungda, ya inyannapdah nan owon din uyaw an nuntakayan Jesus. Ya din udumnan tatagu ya innalda goh di tubun di palman umat hi liyug, ya inyannapda goh hinan dalan. Ya manu ay inatday umat hina ya ta pangipattigandan e'gonandah Jesus an alida.

9 Ya din tatagun nangipangpang'u ya un hi Jesus ya din tatagun nangun'unud ay Hiya ya nundedehhandan nuntu'u' an inaliday, "Nabagbagtu'an Ap'apun David! Nabagtu nan Pento' Apo Dios hi Ali tu'u! Na'abbagbagtuh Apo Dios! Ya ta"on nan wad abuniyan ya ipabagbagtu da'a."

10 Unat goh dimmatongdad Jerusalem ya immogyatda din tatagun numpunhituh di, ya inaliday, "Hay ngadan nen tagu?"

11 Ya tembal din do'ol an tatagun nitnud ay Hiyan inaliday, "Hiyah teh Jesus an propetan iNazareth hidid Galilee!" Hay Immayan Jesus hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem

12 Immuy hi Jesus hinan Timplun Apo Dios, ya numpakakna din munla'u ya din ngumina. Ya nuntu"ina din lamehaan din munhukhukat hi pihhun di iRome hinan pihhun di Hudyu ya din umbunan di munla'uh balug.

13 Ya inalinan diday, "Hay nitudo' hinan Hapit Apo Dios ya inalinay, Nan Abung'u ya hiyay punluwaluanyun Ha"in. Ya makulug nan oha goh an nitudo' hidi an inalinay, Pumbalinonyuh malkadu ta way pangakawanyuh pihhun di umalin mi'miha! Immannung an hiyah ne inatyu!"

14 Ya immuy din nun'abulaw ya din nun'apilay ay Jesus hinan Timplun Apo Dios, ya impa'adaogna dida.

15 Ya tinnig din a'ap'apun di papadi ya din udumnan muntudtuduh nan Uldin nan inat Jesus an umipanoh'a, ya dengngolda goh di tim'u'an din ung'ungungngah nan Timplun inaliday, "He"an Ap'apun David ya nabagbagtu'a!" ya bimmungotda.

16 Ya inalidan Jesus di, "Goh ta adim ihingal nan ung'ungungnga? Dan adim donglon nan it'u'it'u'da?" Ya inalin Jesus di, "Dengngol'uy inalida, mu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mahapul an mipa'annung nan impitudo' Apo Dios. Dan agguyyu binaha din nitudo' an inalinay, Intudtuduwam din ung'ungungnga ya din e'eppola' ta nahamad di pangipabagtuandan He"a?”

17 Ya nakak da Jesus ta immuydad Bethany ta hidiy immiyananda. Hay Nanomyawan Jesus hinan Ayiw an Fig

18 Unat goh nabiggat hi numbangngad da Jesus ad Jerusalem ya nahinaangan.

19 Ya tinnigna han ayiw an fig hinan pingit di kalata, ya immuy an nannig hi bungana, mu mi'id an anggay di tubuna. Ya inalinah nan ayiw di, "Adi'a bumungbunga!" Ya himbumagga ya nalyaw.

20 Ya unat goh tinnig din intudtuduwanah ne han na'at ya manoh'ada, ya inalidan Jesus di, "Hay na'at enen ayiw ta himbumagga ya nalyaw?”

21 Ya tembal Jesus didan inalinay, "Immanung heten alyo' ti wada ay di pangulugyu ta adi ayu goh munduwaduwa at atonyu goh heten inat'uh nan ayiw. Ya bo'on hene ya anggay di abalinanyun aton ti alyonyu ay goh eten duntug di, Mitapal'ah nan baybay! at ma'at.

22 Ti ma'at an amin di ibagayun Apo Dios hi unyu kulugon an abalinana." Hay Nangibagandah Aat di Haad Jesus

23 Unat goh numbangngad hi Jesus hinan gettaw di Timplun Apo Dios ad Jerusalem ya immuy goh nuntudtudu. Ya heden puntudtuduwana ya immuy ay Hiya din a'ap'apun di padi ya din mumpumpapto' hinan Hudyu, ya inalidan Hiyay, "Dan hay haadmu ta ato'atom hana? Ya hay nangidat hi haadmu?”

24 Ya tembal Jesus an inalinay, "Wada goh di ibaga' ay da'yu ta tobalonyu ay ya ibaag'uy nalpuwan di haad'u.

25 Hay nangidat hi haad John ta numbonyag? Indat Apo Dios, unu hay tagu?" Ya himmanohongngelda din a'ap'apuh aat di pambalda, ya inaliday, "Hay pambal tu'u nin? Ti gulat ta alyon tu'uy, Hi Apo Dios di nangidat, at alyonay, Anaad mah ta agguyyu kinulug hi John?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ya gulat ta alyon tu'u goh di, Hay taguy nangidat hi haad John, at bumungot nan tatagu, at ini ya waday atondan ditu'u ti alyonday hi John di propeta.”

27 At hay nambaldan Jesus, ya inaliday, "Mid inilamih nalpuwan di haad John." Ya inalin Jesus ay diday, "Ooat adi' goh ibaag di nalpuwan di haad'un mangamangat hitun ato'ato'." Hay Nipa"el hi Aat nan Nunhin'agi

28 Inalin Jesus goh hidin a'ap'apuy, "Nomnomonyu adyay aat te han ulgudo'. Ti wada han lala'i, ya duway imbaluynah linala'i goh. Ya immuy hi amadah din pangpangullu, ya inalinan hiyay, Umuy'a muntamuh galden tu'u.

29 Ya tembal din pangpangullun inalinay, Adi' pohdon! Mu unat goh nun'innomnom ya immuy nuntamuh nan galden damdama.

30 Ya immuy goh hi amadah din netob, ya hennagna goh ta umuy muntamu. Ya inalin den netob di, Oo ama, umuya' muntamu! Mu agguy immuy.”

31 Ya inalin Jesus hinan a'ap'apuy, "Hay inilayun daden duwan imbaluy di nangunud ay amana?" Ya inaliday, "Han pangpangullu." Ya inalin goh Jesus ay diday, "Da'yuy umat hinan netob! Nan nun'appuhin tatagun umat hinan mun'amung hi buwit ya nan puta ya diday umat hinan pangpangullu ti hay umangunuh ya inunudda, ti od'odolnada ya un da'yu ti nalaklakadan middum hinan Pumpapto'an Apo Dios.

32 Immannung an intudun John an Mumbonyag di makulug hi unudonyu, mu agguyyu kinulug. Mu nan umat hinan mun'amung hi buwit ya nan puta ya didaat goh di nangunud. Ya ta"on unyu tinnig mu agguyyu damdama hinukatan di nomnomyu, at agguyyu kinulug din intudun John." Hay Aat di Nipa"el an Munggalden

33 Inalin goh Jesus di, "Ulgudo' goh di ohah nipa"el. Wada han munggalden an intanomnay greyp hinan lutana, ya inallupnay nunlene'woh. Ya inyammanay maluhung hi pumpoghan hinan greyp, ya inyammana goh di ata'nang an abung ta waday ihinan di mun'adug. Ya impalia'nah nan udumnan tatagu, ya numbaat hi adagwin babluy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Ya unat goh nadatngan di pamugahandan de han impalia'na ya hennagnay himbutna ta umuydah nan numpangipalia'ana ta alanday dagwana.

35 Mu dempap din numpunlia' din himbutna, ya hinuplitday oha, ya pinatoyday oha, ya nundotnaydah batuy oha.

36 Ya impidwan nan ad galden an nunhonag goh hi do'do"ol ya un dade han nahhun an nahnag. Ya nan numpunlia' ya hiyah de inatda goh an umat hi inatdah din nahhun.

37 Ya la'tot ya hennagna han lala'in imbaluynan dida ti alyonay, Olom ya e'gonanda hiya!

38 Mu unat goh tinnig nan numpunlia' han imbaluyna ya nunhahapitdan inaliday, Hiyah te mamnoh hitun galden! At umuy tu'u patayon ta bagi tu'uh te han galdena!

39 At dempapda hiya, ya enekakdah nan galden, ya pinatoyda.”

40 Ya inalin goh Jesus di, "Umali ay nan ad galden ya hay atona nin hinan numpunlia'?”

41 Ya tembaldan inaliday, "Pumpatoyna dane han nun'appuhin linala'i, ya impalia'na goh hinan udumnan tatagun nan mangidat hi dagwana.”

42 Ya inalin goh Jesus hinan a'ap'apuy, "Undan agguyyu binaha din impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Nan batun namlinan di mun'ammah abung di hiyay na'alah niyammah pognad di niha"adan di abung. Ya hi Apu tu'uy nangat ete, ya mapmaphod di pannigan tu'uh inatna.”

43 Ya inalin goh Jesus hinan a'ap'apuy, "Danen nunlia' ya nan mun'ammah abung ya nan Hudyuy nipa"ilanda. Bangngadon Apo Dios nan indatnan da'yu an biyangyun ma'alih tataguna ta ipaboltanah nan tatagun mangunud hinan immandalna.

44 An amin di midungpup enen batun namlinanda ya mun'a'ipung di tungalda. Ya gulat goh ta magah henen batu ya mangupung nan tagun epto'ana.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Ya unat goh dengngol din a'ap'apun di papadi ya din Pharisees hana nan inulgud Jesus an nipa"el ya inilada mahkay an diday alyona.

46 At penhoddan dapopon Hiya, mu timma'otdah din tatagu ti inalin nan tatagun hi Jesus goh di ohan propeta. At nakakda.

Matthew 22

1 Nun'ul'ulgud hi Jesus hinan tatagu, ya hay nipa"el goh di inulgudna.

2 Ya inalinay, "Heten ulgudo' ya itudunay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan. Ti umat hinan ali an malhin han imbaluynan lala'i, at impidadaan nan aliy gotad.

3 Ya impa'innilan nan alih den gotad hinan pohdonan ayagan. Ya unat goh nidadaan ya hennagnay baalna ta ayaganda mahkay dida, mu nan na'ayagan ya adida pohdon an me'egtad.

4 At hennagna goh di udumnah baalna, ya inalinan diday, Alyonyuh nan inayaga' di, Nidadaan nan do'ol an ma'an ti pinalti' nan manilhig ya nan uyaw an baka, at umali ayun me'egtad ti ten malhin han imbaluy'u!

5 Mu adi haghaggungon nan na'ayagan heden inalin nan baal, at innayunayundah de han tamuda ti han oha ya immuy muntamuh nan payawna, ya nan oha ya immuy hinan punla'uana,

6 mu nan udum ya dempapda nan baal di ali, ya hinuplitda, ya pinatoyda.

7 Ya unat goh dengngol han alih de han inatda ya ma'ama'abbungot, at hennagnay tindaluna ta pinatoyda nan namatoy hidin baalna, ya genhobda nan babluyda.

8 Ya inayagana goh di udumnah baalna, ya inalinan diday, Nidadaan di kasal hi pangahawaan ten imbaluy'u, mu din nahhun an inayaga' ya adida ahan mabalin an umali ti nappuhida!

9 At umuy ayuh nan akalakalata ta ayaganyun amin nan ah'upanyuh di.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 At immuyda nan baalnah nan akalakalata, ya inamungdan amin din tatagun inah'upanda an ta"on hi unda nun'appuhi unu mun'aphod ta inyuyda didah nan kasal. At do'ol ahan di tatagun ni'kasal.

11 Ya immuy heden ali ta tigona dida, ya tinnigna han lala'in agguy nunlubung hi lubung di umuy mi'kasal.

12 Ya inalin han alin hiyay, Agi', anaad ta agguy'a nunlubung hi lubung di mi'kasal? Mu agguy tembal den lala'i.

13 Ya inalin nan alih nan baalnay, Hawidonyuy ngamayna ya hu'ina, ya impa'wahyu hiyah nan way helong an awadan di ahikikila ya ahingengelot di babada.”

14 Ya inalin goh Jesus di, "Do'ol di ma'ayagan, mu manghanday mapili." Hay Aat di Buwit an Midat ad Rome

15 Tinaynan din Pharisees hi Jesus ta immuyda hinahapit di ibagadan Jesus ta wada ay di mibahhaw hi pambalna ya hiyay pangidalatandan mummoltan Hiya.

16 At hennagday udumnan intudtuduwanda an Pharisees, ya initnudda goh din udumnah nan Herodians ta umuydan Jesus. Ya inalidan Jesus di, "Apu, inilamin nahamad di nomnommu, ya nahamad di puntudtudum hinan Tugun Apo Dios ti ta"on un nan pahiwon di tatagu ya itudum damdama ti bo'on hay taguy nomnomom hi ipadenolmu.

17 Ya wada han ibagamin He"a. Hay punnomnommuh aat nan buwit ti undan ipawan di Uldin tu'un Hudyuy buwit an midat hinan alid Rome, unu adi?”

18 Mu inilan Jesus an nappuhiy wah nomnomda, at inalinan diday, "Layahyu! Anaad ta padahonyun mamalbalin Ha"in?

19 Ipattigyun Ha"in nan palatan pihhun midat hi buwit!" Ya impattigda han palatan Hiya.

20 Ya inalinan diday, "Ad latlatu ya ad ngadan enen nitudo'?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya tembaldan inaliday, "Han alid Rome an hi Caesar." Ya inalin Jesus ay diday, "Nan bagin Caesar ya idatyun hiya, ya nan bagin Apo Dios ya idatyu goh ay Hiya.”

22 Unat goh dengngoldah nen nambalna ya manoh'ada, ya tinaynanda Hiya. Hay Aat di Amahuan di Tagu

23 Wada han himpampun an Sadducees di ngadanda, ya diday muntudtudun mangalih un adi mamahuan di tagu. Ya heden algaw di inayan din intudtuduwan di Pharisees ay Jesus ya immuy goh di udumnah nan Sadducees ay Hiya.

24 Ya inaliday, "Apu, hay intudun Moses hidin penghana ya gulat ta matoy nan lala'i ta waday ahawana mu mi'id imbaluyda ya mahapul an ahawaon han agin di natoy henen babai ta waday hanat de din natoy.

25 Ya din hopapna ya waday pitun linala'in hina"agin nunhituh tu. Ya nalhin heden pangpangullu, mu natoy, ya mid ah imbaluyna, at numbentanan din aginan netob ay hiya din babai.

26 Mu la'tot ya natoy goh, ya mid imbaluyna. Ya numbentanan goh din miyatlu, ya na'at hete ta nangamung hidin miyapitun udidian.

27 Ya la'tot goh ya natoy heden babai.

28 Ya heden algaw an amahuan di nun'atoy ya hay ad ahawa mah eden babai ti an amindan pitu ya inahawada hiya?”

29 Ya inalin Jesus ay diday, "Nahihinnuh ne han inaliyu ti mi'id inilayuh aat di impitudo' Apo Dios, ya mi'id inilayu goh hi aat di abalinan Apo Dios.

30 Ti hay amahuan di tatagu ya umatdah nan a'anghel ad abuniyan an adida mangahawa.

31 Mu anaad ta adi ayu pa"innilah un mamahuan di tagu? Dan agguyyu na'awatan din impitudo' Apo Dios an inalinay,

32 Ha"in hi Apo Dios an dayawon da Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob? Ya hay itudun te ya Hiyay Dios di matagu an bo'on hay natoy.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ya unat goh dengngol din tataguh den inalina ya manoh'adan de han panudtuduna. Hay Aat di Ma'ahhapul an Uldin

34 Dengngol nan Pharisees an mi'id pambal nan Sadducees ay Jesus, at na'amungda ta hinahapitday atonda.

35 Ya waday ohan didan abugadu, ya immuy ay Jesus ta tinapngana Hiya, at inalinan Hiyay,

36 "Apu, hay aptan nin an Uldin hi unudon ya un nan udumnan Uldin?”

37 Ya tembal Jesus an inalinay, "Mahapul an pa'appohpohdonyuh Apuyun hi Apo Dios ya un nan pamhodyuh nan udumnan numbino'ob'on

38 ti heten Uldin ya hiyay ma'ahhapul ya un nan udumnan ma'unud.

39 Ya hay miyadwa ya, Pohdonyuy ibbayun tagu an umat hi pamhodyuh odolyu.

40 Ya daten duwan Uldin di puun an amin din inyuldin Moses ya nan intudtudun din propetah din penghana." Hay Aat nan Alin Holag David an Pento' Apo Dios

41 Unat goh na'amung din Pharisees ya inalin Jesus ay diday,

42 "Hay inilayuh aat Kristu, ya hay ad holag?" Ya inaliday, "Henen Alin Pento' Apo Dios an hodon tu'u ya ap'apun David.”

43 Ya tembal Jesus an inalinay, "Oo, immannung hene, mu intudun nan Na'abuniyanan an Lennaway hapiton David, at hiyanan inalinay Apunah nen Alin Pento' Apo Dios. Ti immannung an inalin David di,

44 Hi Apo Dios ya inalinah nan Apu' di, Umbun'ah appit hi agwan'u ta engganay ameho' an amin nan buhulmu.

45 Ya gulat ta alyon David di Apuna Hiya at undan mabalin ta alyon tu'uy imbaluy David Hiya?”

46 Ya mid ah ohan didah nambal hinan inalin Jesus, at nete"an den algaw ya mi'id mangitulid an mamagbagan Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Matthew 23

1 Unat goh nalpah hene ya himmapit hi Jesus hinan do'ol an tatagu ya hinan intudtuduwana,

2 ya inalinan diday, "Nan muntudtuduh nan Uldin ya nan Pharisees di way haaddan muntudtuduh din inyuldin Moses hidin penghana.

3 At hay mahapul ya unudonyun amin din intudtududan da'yu, mu adiyu enghon nan pangatda ti adida aton nan itududan da'yu.

4 Ya do'londay itududah nan uldindah nan tatagu ta ma'ungaldan mangunud, mu ta"on un dida ya adida ahan pa"unud, ya wan mid homo'dah nan tatagu.

5 Ya unda hay ipatpattig hinan tataguy atonda, ti hay atonda ya o"ongolonday iyammadah nan uppig an ittuwan di nitudo' an Hapit Apo Dios an mepngot hi ulu ya ngamay ta ma"attig, ya adukkayonday ngumay di magayad an lubungda ta ma"attig goh. Ya manu ay atondah na ya ta way aton di tatagun mangalih nabagtudan tatagu.

6 Ya hay pohdondah umbunan ya nan umbunan di nabagtun taguh nan way gotad ya hinan ma"aphod an umbunan hinan himba'an di Hudyu.

7 Ya pohdonda goh hi un e'gonan nan tatagu didah nan pummalkaduan an nido'lan di tatagu, ya pohdonda goh an ngadnan nan tatagu didah Apu.

8 Mu da'yu ya adi maphod hi un mingadan ay da'yuy Apu ti da'yun amin ya munhina"agi ayu ya un ohay Apuyu.

9 Ya adi maphod hi un way ngadanonyuh tun lutah amayu, ti un ohay hi Ama tu'un wad abuniyan.

10 Ya adi goh maphod hi mingadan ay da'yuy Apu ti un oha ya anggay hi Apuyun hi Kristu an pento' Apo Dios an mangipapto' hi an amin hi tagu.

11 Ya nan tagun mamhod an mun'ap'apu ay da'yu ya mahapul an ibilangnay odolnah baal nan i'ibbana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ya nan mumpahiya ya hiyay mipa'ampah awni, mu nan mumpa'ampa ya hiyay mipabagtuh awni." Hay Nangihingalan Jesus hinan Pharisees ya hinan Muntudtuduh nan Uldin

13 Inalin goh Jesus di, "Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Nan itudtuduyuh nan tatagu ya nibahhaw, at nan mangunud enen ituduyu ya adida middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan. Ya ta"on un da'yu ya adi ayu goh middum!

14 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Adukkayonyuy luwaluyun Apo Dios ta ay ihunay un ayu maphod, ya wan balbaliyanyu damdama nan binabain umu'utun ta way atonyun mangngal hinan gina'uda. At iyal'allanay amoltaanyu ti dumalat nan pangatyun umat hina!

15 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Gun ayu mumbaat hinan adadagwin luta ya hinan baybay an umuy muntudtudu ta wa ay di tinudduwanyuh mangunud hinan intudtuduyu ya unyuat goh mamaon didan umuy ad imbelnu! Ta"on un da'yu ya nidadaan ayu goh, mu namaman dida ti unudonday ituduyu.

16 Mahmo' ayu! Ti umat ayuh nan nabulaw an mangituduh owon di nabulaw! Ti itudtuduyuy, Gulat ta waday itulag nan taguh dih nan Timplun Apo Dios ya ta"on unna adi ipa'annung at mid baholna. Mu gulat anu ta nan balitu' an wah nan Timplun Apo Dios di pangihapataana ya ma'ahhapul an ipa'annungna nan tulagna, ti adina ay ya mabaholan.

17 Ay ayu ahan nun'abulaw ya mun'anangpah! Hay nabalbalul nin? Nan balitu', unu nan Timplun nihinan nen balitu'?

18 Ya hay ituduyu goh ya alyonyuy, Gulat ta waday itulag nan tagu ta nan pun'onngan ya anggay di pangihapataana, ya ta"on unna adi ipa'annung at mid baholna. Mu gulat ta nan me'nong an wah nan pun'onngan di pangihapataana ya ma'ahhapul di ipa'annungna nan tulagna, ti adi ay ya mabaholan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Nun'abulaw ayu ahan! Hay nabalbalul tuwali? Nan ne'nong, unu nan pun'onngan an nihinan nan me'nong?

20 Ya gulat ta nan pun'onngan di pangihapataan nan tagu, mu an amin nan me'nong an wah nan pun'onngan ya middumda damdamah nan pangihapataan.

21 Ya umat goh hinan Timplun Apo Dios ti gulat ta hiyay pangihapataan nan tagu mu middum goh hi Apo Dios damdamah nan pangihapataan ti heden Timplu ya Abungna.

22 Ya gulat ta ad abuniyan di pangihapataan han tagu ya ihapatanah nan Pumpapto'an Apo Dios ya middum goh hi Apo Dios ti hidiy awadan di trononan mumpapto'.

23 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Ti idatyuy miyamiyapuluh nan inhabalyun mangipapolhat hi ma'an an ma'alih mint, ya dill, ya cumin. Mu naliwanyun aton nan ma'ahhapul an atonyun itudun di Uldin an hay atonyun munhumalyah nahamad ti adiyu hom'on di ibbayu, at hay adiyu punlayahan? Hiyah te Uldin hi ma'ahhapul hi unudonyu, mu maphod goh hi unyu adi inganuy di udum an tamuyu.

24 Nun'abulaw ayu ahan an mangituduh owon di tatagu! Ti nan Uldin an ma'ahhapul ya din'ugyu ta nan adi ma'ahhapul an Uldin di hinaggungyu an paddungnay umat hinan langaw an wadah nan inumonyu ti hiyay gunyu anon, mu adiyu haghaggungon nan kamilu ya ininumyu!

25 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Hay aatyu ya umat ayuh nan howo' an pun'inumanyu ti ulahanyu nan mattig, mu adiyu ulahan di bunolna, at numbino'ob'on di galut hi wah di an umat hinan pangakawanyu ya nan ana'ekkotanyu.

26 Nun'abulaw ayun Pharisees! Hay mahapulyu ya ulahanyuy bunol di howo'yu, at mi'yulah goh di luwal!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Hay aatyu goh ya umat ayuh nan batun lubu' an hay mattig ya maphod an mumpaha' ti napentolan, mu hay bunolna ya nappuhi ti waday tungal ya nan napitay an lamoh di tagu!

28 Hiyah ne umatanyu goh ti hay ipattigyuh nan tatagu ya maphod, mu layah ya nan numbino'ob'on an bahol di wah nomnomyu.

29 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin ya da'yun Pharisees ti un balbaliy ato'atonyu! Iyammayuy ma"aphod hi lubu' di propeta, ya inal'altianyuy lubu' di udumnan tatagun nahamad di ugalida,

30 ya inaliyuy, Gulat ta ni'tagu amih din atagun din o'ommodmih penghana at agguy ami niddum ay didah din ina'inatdan namatoy hinan propeta!

31 Mu henen inaliyuy panginnilaan hi un din o'ommodyuy namatoy ay didan propeta!

32 At itagayu ta inayunyu din ina'inat din o'ommodyuh din penghana ta mi'id ma'angang hi propeta!

33 Umat ayuh ha'u'u ya nan ap'apun di ha'u'u! Hay atonyu mah an mabaliwan hinan amoltaanyuh ad imbelnu?

34 Hay alyo' ay da'yu ya ten honogo' ay da'yuy udumnan propeta, ya nan nanginnilan tagu, ya nan muntudtudun da'yu. Mu hay atonyun dida ya patayonyuy udumna, ya ilanhayuy udumnah nan krus, ya punhuplityuy udumnah nan himba'an di Hudyu, ya nan udumna ya ipa'anapyu didah nan aya'ayandan babluy ta paligatonyu dida.

35 At hiyah ne dumalat ya da'yuy mamoltah nan nun'atayan din tatagun nun'ahamad di ugalidah tun alutaluta an nete"ah nan maphod an tagun hi Abel ta nangamung ay Zechariah an imbaluy Berakiah an din pinatoydah din numbattanan di pun'onngan ya din Timplu.

36 At immanung heten alyo' ay da'yu ti da'yun tatagud ugwan di manoltap hinan moltan din o'ommodyuh penghana!" Hay Namhodan Jesus hinan Tatagud Jerusalem

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Ya inalina goh di, "Da'yun o'ommod ya i'ibbah tud Jerusalem ya pinatopatoyyu din propeta, ya nunggayangyuh batu din hennag Apo Dios ay da'yu. Uya'an intugtuga' an nangiddum ay da'yu an umat hi ubuan an obobanay imbabaluyna, mu agguya' inabulut!

38 At inganuy Apo Dios tun babluyyu!

39 Ya umannung heten alyo' ti adia' tigtiggon ay da'yu ta nangamung un madatngan nan algaw an pangalyanyuh, Mapmaphod di umalian ten Alin Pento' Apo Dios!"

Matthew 24

1 Unat goh wan makak da Jesus hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ya immuy din intudtuduwanan Hiya ti penhoddan ipattig ay Hiya nan a'abung an numbino'ob'on an niddum hinan Timplu.

2 Ya inalin Jesus ay diday, "Tigonyu hatu tun a'abung. Umannung an udum di algaw at an amin tun tigonyu ya mun'apa"i, at mi'id ah ohah batuh adi magah." Hay Punligatan di Tataguh Awni

3 Nunti'id da Jesus hinan Duntug an Olibo, ya inumbun hi Jesus. Ya immuy din intudtuduwanan Hiya ta unda anggay, ya inalidan Hiyay, "Anuud nin di apa"ian den Timplun Apo Dios, ya hay panginnilaan hi gutud di pumbangngadam ya hay pogpog tun ma'ama'at ad ugwan?”

4 Ya inalin Jesus ay diday, "Emay'anyu ta adi ayu mabalbaliyan hinan malgom an tagu.

5 Ti awniat do'ol di mangalih un dida Ha"in an hi Kristu, at balbaliyanday do'ol hi tatagu.

6 Ya donglonyun waday gubat ya nan punhahapitandah atondan munggugubat, mu adi ayu numanomnom ene ti mahapul an ma'at hana, mu bo'on hiyay apogpogan tun luta.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ti nan ohan himpangili ya didaan nunggugubatda, ya nan ohan himpamabluy ya didaan nunggugubatda goh, ya waday babatel, ya umalyo'alyog hinan numbino'ob'on an babluy.

8 Hiyah ne ete"an di ligat.

9 Ya henen a'atan hana ya dapopon da'yu, ya ipaligligat da'yu, ya patayon goh da'yu. Ya an amin di tataguh tun luta ya boholon da'yu ti Ha"in dumalat.

10 Ya henen gutud ya do'olday mangipogpog an mangunud ay Ha"in, ya way ohaan idiklamunay ibbana, ya way ohaan boholona goh di ibbana.

11 Ya do'olday mangalih un diday propetan Apo Dios ta balbaliyanday do'ol hi tatagu.

12 Ya mun'itolman hinan tatagu nan nun'appuhin ugali, at mabauy pamhod di do'ol an mangunud ay Ha"in hinan i'ibbada.

13 Mu nan mange'edpol an manginaynayun hi pangulugda ta nangamung di angunuhna ya diday mabaliwan.

14 Ya heten Maphod an Ulgud an ulgudo' an hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ya ma'ulgud an amin hinan alutaluta ta donglondan amin. Ya unat goh malpah hana ya hiyah de mahkay di apogpogan tun luta." Hay Aat di Umipapuhih Wadan Apo Dios

15 Ya intuluyna goh an inalinay, "At wa ay ta tigonyuh nan way Timplu han tuma'ta'dog an nidugah an umipabain at inilayun hiyay mamuhih nan Timplun Apo Dios an din intudo' nan propetan hi Daniel. At da'yun mamahan te ya pohdo' an innilaonyuy aatna!

16 Unat goh ma'at hana ya nan wad Judea ya mahapul an mumpangalayawda ta umuydah nan duntug.

17 Ya nan tatagun wah nan balkon di abungda ya mahapul an adida humgop hi abung an mangngal hi gina'uda ti nonong ya unda lumayaw.

18 Ya umat goh hinan wah payawda an adida umeet an mangngal hi gina'uda an umat hi jacketda ti nonong ya unda lumayaw.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Hede han a'atana ya mahmo'day binabaih mumpunhabi ya nan mumpumpa'inum!

20 At munluwalu ayun Apo Dios ta hay epto'an di pumpangalayawanyu ya bo'on ni' hay lawang unu nan Habadu an pumpaniawanyun mangat hi logom!

21 Ti hede han a'atana ya nidugah di ligat ya un din ligat hi nete"ah din nalmuwan tun luta ta nangamung ad ugwan. Ya ta"on hi udum di algaw ya mi'id umat hinah na'alligat.

22 Ya gulat ta agguy ninonomnom Apo Dios an honton nan algaw an aatan hana at mid ah melwang hinan tatagu. Mu dumalat nan homo'nah nan pento'nan tataguna ya hennotnay algaw an punligligatanda.

23 Ya heden a'atana ya gulat ta waday mangalih, Ihnah tuy Alin Pento' Apo Dios! unu alyonday, Wah dih Kristu! ya adiyu kulugon.

24 Ti wadaday bumalbalin alyonday diday Alin Pento' Apo Dios, ya nan udumna goh ya alyonday propetada. Ya abalinandan mangat hi umipanoh'a ta way atondan mangipattig an nunheglay abalinanda ta hiyay pamalbalidah nan tatagu. Ya ta"on nan tagun pento' Apo Dios hi taguna ya balbaliyanda goh hi unda abalinan.

25 At nomnomonyu ahan ti te an imbaag'un amin hi mahhun ya un ma'at.

26 Ya gulat ta way mangalih, Numbangngad hi Kristun wah dih nan mapulun! ya adiyu umuy tigon. Ya gulat ta alyonda goh di, Wah tun nipo"oy! ya adiyu goh kulugon.

27 Ti Ha"in an Imbaluy di Tagu ya hay aat di pumbangngada' ya umat hinan ilat an himbumagga ya mumbenang hi bumuhu'an di algaw ta nangamung di alimuhana.

28 Ya hay awadan di odol nan natoy ya hiyay a'amungan di bannug." Hay Aat di Pumbangngadan nan Imbaluy di Tagu

29 Ya intuluyna goh an inalinay, "Wa ay ta malpah hana nan ligat an inali' ya homelong nan algaw, ya homelong goh nan bulan, at adi dumilag. Ya nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bibittuan ya ayda duhduhnug an mun'agah, ya an amin di dumilag an wad daya ya mid poto' di dalanonda.

30 Ya unat goh ma'at hana ya waday pangimmatunan ad dayah gutud di pumbangngada' an Imbaluy di Tagu. Ya an amin nan tataguh tun alutaluta ya lumugwadah pannigandan Ha"in an Imbaluy di Tagun na'uya' an midduma' hinan bunut, ya nidugah di abalina' ti na'abbagbagtua'.

31 Ya waday ongol an mun'alumium an talampet, ya honogo' di a'anghel'uh tun luta ta nangamung di pingitna, ya amungondan amin di tatagun pento"uh tagu' an wah tun alutaluta." Hay Nipa"el an Hay Aat di Ayiw an Fig

32 Ya intuluy Jesus goh an inalinay, "Innilaonyuy itudun nan ayiw an fig. Ti unat goh bumallu nan tubuna ya hiyay panginnilaan hi un na'uy an tumiyalgaw.

33 Ya umat goh hinay aat di pumbangngada', ti wa ay ta ma'at hana nan inali' ya hiyah ne panginnilaan hi gutudnah pumbangngada' hitun luta.

34 At adiyu al'alliwan hete ti waday udumnah nan tatagud ugwan an adida matoy ta nangamung ma'at hanan amin nan inali'.

35 Ya ma'ubah tun luta ya ad daya, mu nan Hapit'u ya adi ma'ma"ubah." Hay Adi A'innilaan di Pumbangngadan Jesus

36 Ya inalin goh Jesus di, "Mid manginnilah nan algaw ya nan olas an a'atan hana an ta"on nan a'anghel ad abuniyan ya Ha"in goh an Imbaluy Apo Dios, ti anggay hi Amah nanginnila.

37 At hay pumbangngada' an Imbaluy di Tagu ya umat hidin na'na'at hi atagun Noah.

38 Ti hidin agguy nalbongan tun luta ya nanganangan nan tatagu, ya imminu'inumda, ya numpun'ah'ahawada ta nangamung nadatngan heden algaw an himmigupan da Noah hinan pupul,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 ya agguyda ahan inilah un way umat hinah ma'at ta engganah un himbumagga ya nalbong tun luta, at nun'iyanudna din tatagu. At umat goh hinay ma'at hi unna' mumbangngad.

40 Ti gulat ta waday duwan linala'in muntamuh nan payaw ya ma'alay oha, ya mataynan di oha.

41 Ya waday duwan binabain mun'ahhud an mumbayu ya ma'ala goh di oha, ya mataynan di oha.

42 At elanyuat ti mi'id inilayuh algaw ya olas hi pumbangngada' an hi apuyu.

43 At adiyu al'alliwan hete an gulatna ta inilan han ad abung di gutudnah umalian di mangakaw at tumu'al ta iyadugnay abungna ta mid aton nan mangakaw an humgup.

44 Ya umat goh hinay umalia' an adiyu amtan, at mahapul di umat ayuh nan ad abung an midadaan." Hay Nipa"el hi Aat di Un'unnud an Baal ya nan Adi Mangngol an Baal

45 Inulgud Jesus di oha goh an nipa"el an inalinay, "Ulgudo' di aat di un'unnud ya nan nanginnilan tagala. Nan umat hinan tagala ya hiyay pento' han apunah mangipapto' hinan i'ibbanan tagalah nan abungna ta hiyay mangipiyapong hi onondah nan gutudnah panganandа. At numbaat han apuda.

46 Ya gulat ta un'unnud henen tagalan pento'na at mipadenol ahan hi pumbangngadan nan apuna ti ah'upana hiyan tumamutamu!

47 Ya umannung ahan hete han alyo' ti idat han apunay nabagtuh haadna ta hiyay manalimun an amin hinan gina'una.

48 Mu gulat ta nappuhiy nomnom nan tagala ti alyonay, Ahup di pumbangngadan di apumi!

49 at punhuplitnay i'ibbanan tagala, ya umuy me"ame"an ya ni'yinu'inum hinan mabubutong.

50 Ya wada han algaw an adina amtan ya numbangngad han apuna,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 ya moltaona hiyah ongol, at middum hinan ahilalayah an tatagu ta mi'moltan dida an hidiy awadan di ahikikila ya ahingengelot di babada."

Matthew 25

1 Innayun goh Jesus an nun'ulgud an inalinay, "Hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat eten ulgudo': Wada han himpulun babalahang an innalday dilagda ta umuydan mi'hood hinan lala'in mungkasal.

2 Ya nanomnoman nan lema, mu nan lema ya manangpahda

3 ti nan leman manangpah ya agguyda inta'in di pangdumdah pitulyu,

4 mu nan leman nanomnoman ya nunta'indah pangdumda.

5 Ya heden lala'in mungkasal ya nataktak, at munyungyungot danen binabain mamannod ay hiya, at nolo'da.

6 Ya hidin limmabi ya waday nuntu'u' an inaliday, Na'uy nan lala'in mungkasal! At umali ayu ta damuwon tu'u hiya!

7 Ya bimmangon danen himpulun babalahang, ya impaphodday dilagda.

8 Ya inalin din leman manangpah hidin lema goh an binabain nanomnoman di, Idatan da'mi ni' ahan hi udumnah nan pitulyuyu ti gadya an madop tun dilagmi!

9 Ya inalin din nanomnoman an binabaiy, Adimi ahan idat ti natpong tun dilagmi! At umuy ayu luma'uh nan tendaan!

10 At immuy din manangpah an binabain ngimminah pitulyuda. Mu unat goh nakakda ya dimmatong din lala'in mungkasal at din leman binabain nidadaan ya nitnuddan hiya ta ne'ehgopdah nan abung an pungkasalana. Ya intangobday pantaw.

11 Ya palpaliwan ya dimmatong din leman binabain manangpah, mu nitangob din pantaw, at nuntu'u'dan inaliday, Apu, pahigupon da'mi ni'!

12 Ya tembal din lala'in mungkasal an inalinay, Mid inila' ay da'yu, at adi' ibughul nan pantaw!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya inalin goh Jesus di, "Elanyuat ti mid inilayuh gutud di pumbangngada'."
Hay Nipa"el an Hay Aat di Tulun Tagala

14 Innayun goh Jesus an nangulud hi nipa"el an inalinay, "Nan aat di Pumpapto'an Apo Dios ad abuniyan ya umat hinan lala'in mangidadaan hi pumbaatanah nan adagwin babluy. At inayagana nan tulun tagalana, ya ene'kodnan diday gina'una.

15 Ya hay indatnan dida ya hay miyunnudan hinan abalinandan hinohha. At nan oha ya indatnay lemay libuh pihhu, ya nan oha goh ya indatnay duway libuh pihhu, ya nan miyatlun tagala ya indatnay hinlibuh pihhu. Ya nakak an numbaat.

16 Ya nan tagalan nidatan di lemay libun pihhu ya nunnaudonan immuy ingkumildu, ya nuntakap heden lemay libu ta nunhimpuluy libu.

17 Ya immat goh eden tagalan nidatan hi duway libu ti nuntakap goh heden duway libu ta nun'opat hi libu.

18 Mu din tagalan nidatan hi hinlibu ya immuyna inlubu' ta impo"oynah de han pihhun di apuna.

19 Ya unat goh nadnoy ya numbangngad din apuda, ya inayagana dida ta uyaponday intu'un den pihhun indatnan dida.

20 Ya himmigup din tagalan nidatan hi lemay libuh pihhu, ya indatnah den himpuluy libun pihhu, ya inalinah din apunay, Apu, indatmun ha"in di lemay libuh pihhu, at te an ingkumildu' ta nuntakap hi lemay libu goh.

21 Ya inalin din apunan hiyay, Ma"aphod henen inatmu! He"ay maphod ya un'unnud an tagala! Mahmahlu'an nangikumildun te han itang an pihhu, at ipabagtu' di haadmu ta he"ay nangamung hi do'do"ol an gina'u'. At ma'a ta me'ehgop'an Ha"in ta mi'yamlong'ah nan wada'!

22 Ya himmigup goh heden tagalan nidatan din duway libuh pihhu, ya inalina goh hinan apunay, Apu, indatmun ha"in di duway libuh pihhu, at te an ingkumildu' ta nuntakap hi duway libu goh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Ya inalin din apunan hiyay, Ma"aphod henen inatmu! He"ay maphod ya un'unnud an tagala! Mahmahlu'an nangikumildun te han itang an pihhu, at ipabagtu' di haadmu ta he"ay nangamung hi do'do"ol an gina'u'. At ma'a ta me'ehgop'an Ha"in ta mi'yamlong'ah nan wada'!

24 Ya himmigup goh heden tagalan nidatan din hinlibun pihhu, ya inalinah nan apunay, Apu, inila' an mahmahingal'an tagu ti nunhulbiam din udumnan taguh nan tinamuanda, at hay tamun di taguy immadangyanam.

25 At timma'ota' ay he"a ti ini ya mibahhaw di ato' enen pihhum, at immuy'u inlubu'. At tayay pihhum an mi'id di na'utaw.

26 Ya inalin de han apunan hiyay, Nappuhi'a an tagala ti mahmahiga'a! Hay nanginnilaam hi un'u nunhulbian di udumnan tagu ta hiyay immadangyana'?

27 Inilam ay hene ya anaad ta agguymu inyuy henen pihhuh nan bangko ta hay pumbangngada' ya waday takapna?

28 Ya inalin din apudah din udumnan tagalanay, Alanyuh nen hinlibun pihhun imbangngad ten nappuhin tagala', ya indatyun ne han tagala' an nangikumilduh din pihhu' ta himmimpuluy libu.

29 Ya inalina goh di, Nan tagun mangipapto' hinan wadan hiya ya ma'udman ta dumo'ol, mu nan tagun adi mangipapto' hinan wan hiya ya ta"on un ah itang ya mami'id ay hiya.

30 At dapoponyuh te han mi'id hulbinan tagala', ya intapalyuh nan hehellong hi awadan di ahikikiyol ya ahingengelot di babada." Hay Punhumalyaan Jesus hinan Tataguh din Pumbangngadana

31 Inalin goh Jesus di, "Ha"in an Imbaluy di Tagu ya wa adya ta mumbangngada' hitun luta an mun'ali ya mitnuddan amin nan a'anghel an wad abuniyan, ya umbuna' hinan tronon di mumpapto'.

32 Ya an amin di tataguh tun alutaluta ya ma'amungda ta hagangona'. Ya godwo' dida an umat hinan aton di mumpahtul hinan kalnilu ya nan gandeng an godwona goh dida

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 ti nan umat hi kalnilu ya diday mihinah appit hi agwan'u, ya nan umat hinan gandeng ya diday mihinah appit hi iggid'u.

34 Ya Ha"in an ali ya alyo' hinan tatagun wah appit hi agwan'uy, Umali ayun tatagun winagahan Ama ta mihina ayuh nan midat an banohyu an nan iddumanyuh nan Pumpapto'an Apo Dios ay da'yu an indadaanah din nete"an di nalmuwan tun luta.

35 Ti hidin nunhinaanga' ya indatyuy inan'u, ya hidin na'uwawa' ya indatyuy ininum'u, ya hidin numpamangilia' hinan babluyyu ya impahi'uma' hi abungyu,

36 ya hidin mid lubung'u ya linubungana', ya hidin nundogha' ya hinalimunana', ya hidin nibaluda' ya immali ayun nannig ay Ha"in.

37 Ya hana nan tatagun ibilang Apo Dios hi nahamad ya inaliday, Apu, anuud di nunhinaangam hi nangidatanmih inanmu, ya hay na'uwawam hi nangidatanmih ininummu,

38 ya hay numpamangiliam hinan babluymi ya impahi'um da'a, ya hay ami'idan di lubungmu ya linubungan da'a,

39 ya hay nundogham ya hay nibaludam hi immalianmin nannig ay He"a?

40 Ya Ha"in an ali ya tobalo' an alyo' di, Immannung an din namadanganyuh din i'ibba' an ta"on hi unda na'ampan tagu ya paddungnay Ha"in di binadanganyu!

41 Ya alyo' goh hinan tatagun wah appit di iggid'uy, Da'yun inidutan Apo Dios ya makak ayun Ha"in ta umuy ayuh nan awadan di apuy an adi mabmabba an nidadaan hi ihinan Satanas ya nan i'ibbanan dimunyu.

42 Ti hidin nunhinaanga' ya agguyyu indat di inan'u, ya hidin na'uwawa' ya agguyyu indat di ininum'u,

43 ya hidin numpamangilia' hinan babluyyu ya agguya' impahi'um hi abungyu, ya hidin mid lubung'u ya agguya' indatan hi lubung, ya hidin nundogha' ya din nibaluda' ya agguya' hinalimunan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44 Ya tobalondan alyonday, Apu, anuud nin di nanniganmin He"ah nunhinaangam ya na'uwawam, ya hay numpamangiliam ya ami'idan di lubungmu, ya hay nundogham ya nibaludam ya agguymi He"a binadangan?

45 Ya Ha"in an ali ya tobalo' an alyo' di, Immannung an din agguyyu namadangan hidin tagun umat hituh tun inali' ya paddungnay Ha"in di agguyyu binadangan.

46 At mapakak hana ta umuydad imbelnun ilahhinandan Apo Dios hi mid pogpogna, mu nan tatagun ibilang Apo Dios hi nahamad ya umuydah nan pi'taguandan Apo Dios hi munnononnong."

Matthew 26

1 Unat goh nalpah an inulgud Jesus hanan amin ya inalinah din intudtuduwanay,

2 "Inilayu an un duway algaw di maluh at madatngan di gutud hi Punnomnoman tu'uh nan Namaliwan di Anghel Apo Dios hidin Tatagu, ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya hiyah ne goh di gutudnah adpapa' ta ilanhaa' hinan krus.”

3 Ya na'amung din a'ap'apun di papadi ya din udumnah nan a'ap'apun di Hudyuh nan ongol an abung di Nabagtun Padin hi Caiaphas,

4 ya inyohhadan nunhahapit hi atondan mampap an mamatoy ay Jesus ta mid ah ohah manginnila.

5 Ya inaliday, "Adi tu'u epto' hinan gotad di pampapan tu'un Hiya ti ini ya gumuluda nan tatagu!" Hay Nangihiitan din Babaih Nanginan Lanan Danum hi Ulun Jesus

6 Immuy da Jesus hidid Bethany hi abung Simon an din napalla' hidin hopapna.

7 Ya wada han babain immuy ay Hiya, ya inodnana han mumpaha' an alewahhang an ngadanay alabaster an nittuy lanan nabangluy hunghungnan na'angngina. Ya unat goh din angananda ya inhiitnah ulun Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya tinnig din intudtuduwan Jesus heden inatna, ya ma'ahhingaldan inaliday, "Adyu'a goh an unmu inam'amhan!

9 Ya gulat ta mila'uh ne at ongol di pihhuh la'unah mibadang hinan nun'awotwot!”

10 Ya ininnilan Jesus henen inalida, at inalinan diday, "Goh ta amuyuanyuh nen babai? Ti ma"aphod henen inatnan Ha"in

11 ti nan nun'awotwot ya wagwadadan da'yu damdama, mu Ha"in ya awniat mi'ida' ay da'yu.

12 Ya manu ay inhiitnah nen bangbanglun Ha"in ya ta idadaanay odol'uh ilubu'a'.

13 At adiyu al'alliwan heten alyo' ay da'yu, ti wa ay ta ma'ulgud nan Tugun'uh an amin hi alutaluta ya heten inat te han babai ya ma'ulgud goh ta adi ma'aliwan henen inatna.”

14 Immuy din ohah nan himpulu ta duwan intudtuduwan Jesus an hi Judas Iscariot hinan a'ap'apun di papadi,

15 ya inalinan diday, "Gulat ta ibaag'uy awadan Jesus ta way atonyun mampap ay Hiya ya hay idatyuh lagbu'?" At indatandah tulumpuluy palatan silver.

16 Ya nete"an den algaw ya tigotigonay mid do'ol hi tatagu ta hiyay pangituduwanan Jesus ta dapoponda. Hay Ne"anan Jesus hidin Intudtuduwana

17 Nadatngan di hopap di algaw hi Behtan di Agguy Nabino'bo'an an Tinapay ya immuy din intudtuduwan Jesus ay Hiya, ya inaliday, "Hay pangidadaananmih panganan tu'uh tun Punnomnoman tu'uh din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu?”

18 Ya inalinan diday, "Umuy ayud Jerusalem ta alyonyuh nan lala'ih di, Hay inalin nan Apu tu'u ya magadyuh di gutudna, at waday ma'at ay Ha"in. At

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hiyanan umali amih nan intudtuduwa' an mangan hituh abungyu eten gutud di Punnomnomanmih din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu.”

19 At immuyda din intudtuduwana an inunuddah den inalin Jesus ta indadaanday onondan de han gutud di Punnomnomandah din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu.

20 Ya unat goh napuyaw ya na'ubung da Jesus ya din himpulu ta duwan intudtuduwanah din lamehaan ta nanganda.

21 At heden nangananda ya inalin Jesus di, "Umannung an waday ohan da'yuh mangitudun Ha"in ta dapopona'.”

22 Ya ma'allungdayada din intudtuduwana, ya way ohan didaan inaliday, "Apu, bo'on ahan ha"in!”

23 Ya inalinan diday, "Ihnay mi'hiwhiw ay Ha"in hinan duyu' an hiyay mangitudun Ha"in ta dapopona'.

24 At Ha"in an Imbaluy di Tagu ya umannung an patayona' ti hiyah ne inalin din impitudo' Apo Dios hidin penghana. Mu mahmo' henen tagun mangitudun Ha"in! Od'odolnay un agguy nitungaw!”

25 Ya himmapit hi Judas an nan mangitudun Hiya, ya inalinay, "Apu, undan ha"in di mangitudun He"a?" Ya tembal Jesus an inalinay, "Oo, he"a.”

26 Ya heden nangananda ya innal Jesus din tinapay, ya nunluwalun Apo Dios ta endenolnan Hiya, ya inupe'upengna, ya impiyapongnah din intudtuduwana, ya inalinan diday, "Ononyuh te ti hiyah te umat hinan odol'u.”

27 Ya unat goh inandah den tinapay ya innalnay ohay howo' hi bayah, ya nunluwalu goh ay Apo Dios ta endenolnan Hiya, ya indatnah din intudtuduwana ta inib'ibbanhandan ininum. Ya inalinan diday, "An amin ayu ya inumonyu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 ti hiyah te umat hinan dala', ya hay dala' di mangipa'annung hinan ni'tulagan Apo Dios hinan tataguna ti umayuh di dala' ta way aton di bahol nan do'ol an tatagun ma'aliwan.

29 Hay alyo' ay da'yu ya adi' ipidpidwan uminum hi bayah ta nangamung eden algaw hi iddumanyun Ha"in hinan Pumpapto'an Ama, ya henen algaw ya umannung an mi'yinuma' ay da'yu.”

30 Ya ingkantaday pangedenolandan Apo Dios, at pimmitawda ta immuydah nan Duntug an Olibo. Hay Nangalyan Jesus hi Pangihautan Peter ay Hiya

31 Inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Ad ugwan an mahdom ya taynana' ti lumayaw ayun amin, ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, Ha"in an hi Apo Dios ya patayo' nan mumpahtul ta miwa'at an amin nan kalniluna.

32 Mu hidin amahua' ya mahhuna' an umuy ad Galilee ta hidiy panoda' ay da'yu.”

33 Ya tembal Peter an inalinay, "Ta"on hi un da'a taynan hitun udumnan i'ibba' hi un way ma'at ay He"a mu ha"in ya adi da'a ahan taytaynan!”

34 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Umannung an ihautana' hi mumpitlu ti alyom di agguya' inilan he"a ya un tumalanu nan awitan ad ugwan an mahdom.”

35 Mu tembal Peter an inalinay, "Ta"on hi unna' mi'yatoy ay He"a mu adi' damdama He"a ihautan, at adi' alyon di agguy da'a inila!" Ya an amindan intudtuduwana ya umat hina goh di nangalida. Hay Nunluwaluan Jesus hidih nan Galden an Gethsemane

36 Immuy da Jesus ya din intudtuduwanah nan lugal an ngadanay Gethsemane, ya inalinan diday, "Umbun ayuh tu ta bumataana' an munluwalun Apo Dios.”

37 Ya initnudna da Peter ya din duwan imbaluy Zebedee. Ya unat goh nahligda ya ente"anan munlungdaya ti munha'it hi punnomnomana.

38 Ya inalinan diday, "Ma'allungdayaa', ya paddungnay iyatoy'uh te han nomnomo', at mihina ayuh tu ta mi'tu'al ayun Ha"in.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Ya immuy hinan pangngelna, ya inluppulupnah nan lutan nunluwalun Apo Dios an inalinay, "Ama, un ay ni' mabalin ya adim iyabulut han ipaligligata'. Mu hay pohdom di ma'at an bo'on hay pohdo'.”

40 Unat goh numbangngad hidin awadan din tulun intudtuduwana ya nonollo'da. Ya inalinan da Peter di, "Undan adi ayu pa"edpol an mi'tu'al ay Ha"in hi ta"on un ohay olas?

41 At mi'tu'al ayu ta munluwalu ayun Apo Dios ta way atonyun adi mitudul! Inila' an pohdonyun unudon nan inali', mu ma'ameh di odolyu.”

42 Ya numbangngad goh an nibataan, ya nunluwalun Apo Dios an inalinay, "Ama, wa ay ta mahapul an ma'at henen punligligata' ya nangamung'a ta hay pohdom di ma'unud.”

43 Ya unat goh numbangngad ya nonollo'da goh din intudtuduwana ti ma"ama"aliy enlo'da.

44 At tinaynana goh dida ta immuy nunluwaluh pitluna, ya din inalinah hopapnay impidwanah inali.

45 Ya numbangngad goh hidin awadan din intudtuduwana, ya inalinan diday, "Un ayu dan hay momollo'? Te an Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ad ugwan di gutud hi pampapan nan linala'in nun'appuhiy nomnomdan Ha"in.

46 At tuma'dog ayu ta umuy tu'u ti na'uy han mangitudun Ha"in ta dapopona'." Hay Nampapandan Jesus

47 Otog di punhaphapitan Jesus ya nidatong da Judas an ohah nan himpulu ta duwan intudtuduwana. Ya nitnudda din do'ol an tatagun numpunhanggap ya numpumpang'ul an hennag din a'ap'apun di papadi ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu.

48 Mu hinunnan Judas an nangalih atona ta panginnilaandah nan tagun dapopondan inalinay, "Nan ungnguo' di Hiyay dapoponyu.”

49 Ya neheggon hi Judas ay Jesus, ya inalinay, "Maphod an nahdom ay He"a, Apu!" Ya inungnguna Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Ya inalin Jesus di, "Ibba', atom nan pohdom an aton." At immuy din ni'yibban Judas, ya dempapdah Jesus.

51 Ya ay mannu'nut din ohah nan ni'yibban Jesus hi hanggapna, ya impalangna, ya hay ingan din himbut nan Nabagtun Padiy napalang.

52 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Eh'otmuy hanggapmu ti hay pumatoy hi hanggap ya hiya goh pamatoydan hiya.

53 Undan alyom hi un mahapul an he"ay mamaliw ay Ha"in? Gulat ta pohdo' an mumpabadang at ibaga' ay Ama ta honogonay himpulu ta duway pampun hi a'anghelnan bumadang ay Ha"in.

54 Mu hay aton mah din impitudo' Apo Dios hidin penghanan mipa'annung hi un'u aton hina?”

55 Ya ni'hapit hi Jesus goh hinan do'ol an tatagun immali an inalinay, "Mid mapto' ya alyonyuan unna' adi mangngol ti hiyaat unyu pun'odnan di hanggap ya pang'ulyun umalin mampap ay Ha"in. Mu abigabigat ya ni'yibuna' ay da'yu an muntudtuduh nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem, ya agguya' dempap.

56 Mu ma'at hanan amin ta mipa'annung din intudo' nan propetah din penghana." Ya tinaynan din intudtuduwana Hiya ti numpangalayawda. Hay Nanumalyaan nan Konsehal Jesus

57 Din nampap ay Jesus ya inyuydah abung din Nabagtun Padin hi Caiaphas di ngadana ti hidiy na'amungan din muntudtuduh nan Uldin ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu.

58 Ya nibabataan hi Peter an nangun'unud ay dida ta nangamung hi un immatam hinan gettaw di abung din Nabagtun Padi, ya himmigup, ya ni'yibun ay daden mun'ad'adug ta innilaonay ma'ma'at.

59 Ya manama' din a'ap'apun di papadi ya an amin din Konsehal hi layah an ulgudon nan tatagu ta way pangidalatandan mamatoy ay Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

60 Ya do'olday immalin mumpunlayah, mu agguy damdama inumday inulguddah layah hi pangidalatandah pamatayandan Hiya. Ya la'tot ya wa din duwan munlayah an immali,

61 ya inaliday, "Heten tagu ya inalinay, Olog'un mama'ah hinan Timplun Apo Dios an pundayawan tu'u, mu un tuluy algaw at ha"ado' goh.”

62 Ya timma'dog din Nabagtun Padi, ya inalinan Jesus di, "Undan adim tobalon henen inalin daten duwan ihtigu? Hay pambalmuh aatna?”

63 Mu immu'ugong hi Jesus. Ya inalin goh din Nabagtun Padiy, "Mandalo' He"a ta ibaagmuy un He"ay Alin Pento' Apo Dios an Imbaluyna, ya adi'a munlayah ti donglon Apo Dios an adi matmattoy.”

64 Ya inalin Jesus di, "Immannung nan inalim." Ya intuluy Jesus an himmapit ta imbaagnay intudo' din ohan propetan inalinay, "Mu adi madnoy at Ha"in an Imbaluy di Tagu ya tigona' an umbun hinan tronon di nabagtun mumpapto' hi appit di agwan Apo Dios an me'gonan, at mumbangngada' an middum hinan bunut ad daya.”

65 Ya henekhek din Nabagtun Padiy lubungna ti alyonay un nappuhih nen inalin Jesus. Ya inalinah din tataguy, "Ten un umipabohol nan nangalinan adina e'gonan hi Apo Dios ti inalinay un Hiyay Imbaluy Apo Dios! Ammunana mahkay hi ihtigu ti ten dengngolyuy inalina!

66 At hay nomnomonyu mah?" Ya inaliday, "Mapatoy ti nabaholan!”

67 Ya tinukpaanday angahna, ya nunhuntukda Hiya, ya tinapa' di udumna goh,

68 ya inaliday, "Hay ngadan di nanapa' ay He"ah un immannung an Ali'an Pento' Apo Dios?" Hay Nangihautan Peter ay Jesus

69 Inumbun hi Peter hinan gettaw. Ya immuy han tagalan babain hiya, ya inalinay, "He"ay ohah ibban Jesus an iGalilee!”

70 Mu inhaut Peter an dengngol an amin din tatagun wah din neheggon ay hiya, ya inalinay, "Mid inila' enen alyom!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

71 Ya immuy hi Peter hinan pantaw, ya wah di goh han ohan babai. Ya unat goh tinnigna hiya ya inalinah nan tatagun wah di, "Heten tagu ya ibban Jesus an iNazareth!”

72 Ya inhautna goh an inalinay, "Ihapata' hinan ngadan Apo Dios an agguy'u inilah nen tagu!”

73 Ya un na'amtang ya immuy din udumnan tatagun Peter, ya inalidan hiyay, "Immannung kan an oha'ah din niddum ay Jesus ti ma'immatunan hinan panaphapityu!”

74 At inalin Peter di, "Ta"on un'u patayon di odol'u mu umannung an agguy'u innilah nen tagu!" Ya otog di punhaphapitana ya timmalanu din awitan.

75 Ya ninomnom Peter din inalin Jesus an inalinay, "Ihauta' hi mumpitlun he"a ya un tumalanuy awitan." Ya nakak hi Peter, ya limmugwalugwa.

Matthew 27

1 Unat goh nabiggat hidin mun'awawa'ah ya nunhahapit din a'ap'apun di papadi ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu, ya inabulutdan ipapatoydah Jesus.

2 At impahawidda Hiya, ya impiyuydah nan Gobelnadol an hi Pilate. Hay Natayan Judas

3 Unat goh dengngol Judas an nangitudun Jesus ta dempapda an nahumalyah Jesus ya mipapatoy ya nun'innomnom, ya inyuyna impabangngad din tulumpulun palatan silver hidin a'ap'apun papadi ya hidin udumna goh an a'ap'apu.

4 Ya inalinan diday, "Nabaholana' ti intudu' ta dempapyuy taguh mid baholna ta omod un mipapatoy!" Ya inaliday, "He"aat ti undan way inilamin ne!”

5 Ya impa'wahna din palatah nan dotal di Timplun Apo Dios, ya pimmitaw, ya immuy numbet'ol.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ya numpidit din a'ap'apun di papadi din palata, ya inaliday, "Adi mabalin an middum heten palatah nan pihhun na'amung hitun Timplun Apo Dios ti hiyah ne inyatoy di tagu.”

7 Ya hinahapitday atonda, at inla'uda din palatah nan lutan di munduwin ta hiyay punlubu'andah nan mangilin matoy,

8 at hiyaat unda nginadnan nan luta ta Nibugha'an di Dala, ya hiyah ne ngadana ta nangamung ad ugwan.

9 Ya hanan na'at ya hiyay nangipa'annung hidin inalin din propetan hi Jeremiah an inalinay, "Innalday tulumpuluy palatan silver an hiyah ne nunhahapitan di udumnah nan Hudyuh nginana.

10 Ya henen pihhuy nunla'udah nan lutan han munduwin ti hiyah ne intudun Apu tu'un ha"in." Hay Nanumalyaan Pilate ay Jesus

11 Timma'dog hi Jesus an ni'haggangan hinan Gobelnadol an hi Pilate, ya binaganah Jesus an inalinay, "Undan He"ay Alin di Hudyu?" Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung nan inalim.”

12 Ya do'ol di impa'leh din a'ap'apun di papadi ya din udumna goh an a'ap'apun Hiya, mu agguyna tembal an un dimmidinnong.

13 Ya inalin Pilate ay Hiyay, "Undan adim donglon heten immihtigun namiluh ay He"a?”

14 Mu agguyna ahan tembal an ta"on un ohah nan bahol an impabaholdan Hiya, at manoh'a nan Gobelnadol. Hay Nahahapit hi Pamatayandan Jesus

15 Wa ay ta gutud di gotad di Punnomnomandah din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu ya hay gun aton den Gobelnadol an hi Pilate ya ibo'tanay ohah nabalud hi pot'on nan tatagu.

16 Ya heden gutud ya nabalud han na"appuhin adi mangngol an ngadanah Barabbas.

17 Ya hidin na'amungda din tatagu ya inalin Pilate ay diday, "Hay pohdonyuh ibo'tan'u, hi Barabbas, unu hi Jesus an ma'alih Alin Pento' Apo Dios?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya manu ay penhod Pilate an ibo'tan hi Jesus ti inilanan un hay amoh ya anggay di nangiyayandan Jesus ay hiya.

19 Ya inumbun hi Pilate hidin punhumalyaan, ya impaad din ahawanan inalinay, "Adi'a mange'el hi atom enen tagun mid baholna ti enenap'u Hiyad a"u, ya atata'ot di na'at, ya unna' immod'o'od'od.”

20 Mu inal'alu' din a'ap'apun di papadi ya din udumna goh an a'ap'apun nan Hudyu ta umuyda alyon di, "Hi Barabbas di ibo'tanmu ta hi Jesus di mapatoy." At immuyda din tatagun nangali.

21 Ya impidwan goh din Gobelnadol an namagah din tatagun inalinay, "Hay pohdonyuh ibo'tan'un daten duwa?" Ya inaliday, "Hi Barabbas!”

22 Ya inalina goh di, "Mu hay ato' mah ay Jesus an ma'alih Kristu?" Ya inaliday, "Ipilanham!”

23 Ya tembal Pilate an inalinay, "Anaad? Undan way inatnah nappuhi?" Mu enlotdan nangit'u' an inaliday, "Ipilanham!”

24 Ya inilan Pilate an adi pa"al'alu' hidin tatagu ti undaat goh inyal'allan gumulu, at innalnay danum, ya inhagangnah din tatagu, ya nun'ihu, ya inalinay, "Mid bahol'uh atayan tun tagu. At okod ayu.”

25 Ya denedehhan din tatagun immingal an inaliday, "Ta"ongkay un da'mi ya nan holagmi goh di mamolta!”

26 At imbo'tanah Barabbas, mu hi Jesus ya impahaplatna, ya impa'alana ta ilanhadah nan krus. Hay Nunlayalayahan din Titindalun Jesus

27 Initnud nan tindalun nan Gobelnadol hi Jesus ta inyuydah gettaw di abung nan Gobelnadol an ma'alih Praetorium, ya inamungda din udumnan titindalun ibbada ta lini'ubda Hiya.

28 Ya nun'aanday lubungna ta impilubungdan Hiya han magayad an lubung di ali an ma"ablah di kololna,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 ya inapidda din pagal ta pinali'uda ta impihu'lubdah uluna, ya impagamalday bilauh agwana. Ya nunhippidah inayungana ta laylayahanda Hiyan inaliday, "He"ay Alin di Hudyu!”

30 Ya nuntukpaanda Hiya, ya innalda din bilau, ya nun'ipaguhdah uluna.

31 Ya nalpah an linayalayahanda Hiya ya inaanda din magayad an impilubungda, ya impilubungda din lubungna tuwali, ya enekakda ta inyuyda Hiyan ilanha. Hay Nilanhaan Jesus hinan Krus

32 Hidin nangipitawan nan titindalun Jesus hinan allup den babluy ya dinamuda han tagun iCyrene an ngadanah Simon, ya inluluddan nangipapi'ug hidin krus an ilanhaan Jesus.

33 Ya unat goh dimmatongdah nan ma'alin Golgotha (an hay ibalinana ya Tungal di Ulu)

34 ya indatandah Jesus hi bayah an na'udman hi mun'aklit ta inumona ay ya ta mamanghan di elanah munha'it. Ya indawdawdan Hiya, mu unat goh tinamtamana ya agguyna penhod, at agguyna ininum.

35 Ya inlanhada Hiyah nan krus, ya numbibinnunutda ta way inatdan nangiyapong hidin lubungna.

36 Ya unat goh nalpah hana ya inumbunda ta iyadugda Hiya.

37 Ya inhinadah tangad di uluna han nitudo' an hiyah ne diklamudan inaliday, "Hiyah teh Jesus an Alin di Hudyun Pento' Apo Dios.”

38 Ya wada goh di duwah linala'in adi mangngol an ni'lanhadan Hiya, ya inhinaday ohah immapit hi agwan Jesus, ya hay immapit hi iggidnay oha.

39 Ya piniwipiwitan din tatagun nalunaluh hi Jesus, ya numpadngolanda Hiyan

40 inaliday, "Goh din inalim an pumba'ahmu nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ya un tuluy algaw ya hina"admu goh? At un adya He"ay Imbaluy Apo Dios at lumahun'an ne han nilanhaam ta baliwam di odolmu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Ya umat hina goh di namiluh din a'ap'apun di papadi, ya din muntudtuduh nan Uldin, ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu ti inaliday,

42 "Binaliwanay udumnah tatagu, mu mi'id olognan mamaliw hi odolna! Dan tuwali Hiyay ali tu'un i'Israel? Ya gulat ta lumahun ad ugwan hinan nilanhaana at kulugonmi mahkay an Hiyay Ali tu'u!

43 Hi Apo Dios di pangehdolana, at gapu ta inalinay Hiyay Imbaluyna at tigon tu'uh un hi Amanay mamaliw ay Hiyad ugwan!”

44 Ya ta"on un nan adi mangngol an ni'lanhan Hiya ya umat goh hinay nangalida ti piniluhda goh Hiya. Hay Natayan Jesus

45 Nete"an den tongan di algaw ya hemmelong an amin tun luta ta nangamung napuyaw hi alas tres.

46 Ya unat goh noyob ya enlot Jesus an numtu'u' an inalinay, "Eli, Eli, lema sabachthani?" ya hay ibalinana ya "He"a, Apo Dios an dayawo', anaad ta inganuya'?”

47 Ya waday tatagun neheggon an timma'dog, ya dengngolda Hiyan himmapit, ya inaliday, "Nen ayaganah Elijah ta baliwana Hiya!”

48 Mu din ohan dida ya timmagtag ta innalnay itang hi natpih lo'ob, ya inhiitnay limminun bayah, ya imbobodnah din utdu' di bilau, ya indawdawnah timid Jesus ta ipa'inumna.

49 Mu inalin din udumnay, "Adim idat ta awni ta tigon tu'uh un umalih Elijah an mamadang ay Hiya ti hiyay inayagana!”

50 Ya impidwan Jesus an nuntu'u', ya natoy.

51 Ya henen gutud di natayana ya himbumagga ya nahekhek din kultinah nan Timplun Apo Dios hi ad Jerusalem an nete"ah dih nan nitayun ta nundadyuh puuna. Ya immalyog goh, at nun'aphal di udum hinan batu,

52 ya nun'abhi din luta, at nun'ibo'tan di udumnah nan lubu', ya do'olday nun'amahuan hinan tatagun Apo Dios an nanattoy,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

53 ya numpangabuhu'dan nalpuh nan nilubu'anda. Ya unat goh namahuan hi Jesus ya immuydad Jerusalem, ya do'olday tatagun nannig ay dida.

54 Ya unat goh tinnig daden tindalun mun'adug ay Jesus din alyog ya din udumnan na'na'at ya ma'atta'otda, ya inalin din apuday, "Immannung an Hiyay Imbaluy Apo Dios!”

55 Ya wah di goh di do'ol an binabain gun ninitnud ay Jesus an nipalpuh nan Provinciad Galilee an manalimun hinan mahapulna, ya timma'ta'dogdah nan nibataan ta unda am'amangon di ma'ma'at.

56 Ya hay ngadan din udumnan dida ya da Mary an iMagdala, ya hi Mary an hi inan da Jacob ay Joseph, ya hi inan da Jacob ay John an din imbabaluy Zebedee. Hay Nilubu'an Jesus

57 Wan na'uy an mahdom ya dimmatong han adangyan an tagun i'Arimathea an mungngadan hi Joseph an hiya goh di ohah nangulug hidin intudtudun Jesus.

58 Ya immuyna inalin Pilate hi un mabalin an alana din odol Jesus, ya inabulut Pilate.

59 At innal Joseph din odol Jesus, ya teneplaganah nan mapmaphod an mumpaha' an uloh,

60 ya immuyna inlubu' hinan lubu'nan pa'aggungat an dulmug. Ya inulinay ongol an batu ta hiyay intanglibnah nan lubu', ya nakak.

61 Ya wah di goh hi Mary an iMagdala ya din ibbana goh an hi Mary an inum'umbunda an hinahagangday pantaw di lubu'.

62 Heden nabiggat an Habadun ngilin ya na'amung din a'ap'apun di papadi ya din Pharisees, ya immuyda ay Pilate,

63 ya inaliday, "Apu, ninomnommi nan inalin nan munlayah an hi Jesus hidin ataguna an inalinay, Matoya', mu un tuluy algaw at mamahuana'.

64 At ipiyadugmu ni' nan lubu'na ta nangamung un tuluy algaw di maluh ti mid mapto' ya umuy din intudtuduwana, ya binu'aday odolna ta ipo"oyda, ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inalida kud hinan tataguy un namahuan an nalpuh nan wadan di nun'atoy. At iyal'allanan kulugon di tataguh ten layahnan nidugdugah ya un nan udum an layahnan inalinay un hiyay Pento' Apo Dios!”

65 Ya inalin Pilate ay diday, "Itnudyuy tindalu' ta diday mun'adug, at umuy ayuat ta iyadugyuh ma"aphod.”

66 At immuyda ta pinunitanda din tanglibna, ya minalkaanda goh ya unda taynan din titindalun mun'adug.

Matthew 28

1 Nalpah heden Habadu. Ya heden helhelong hi Duminggu ya immuy da Mary an iMagdala ya nan ibbana goh an hi Mary ta umuyda tigon din lubu'.

2 Ya hin'alina ya inongolnan immalyog ti nun'ohop an nalpud abuniyan han anghel Apo Dios, ya immuy hinan lubu', ya inulina din tanglib, ya inumbunana.

3 Ya ma'appaha' di angahnan ay ilat, ya din lubungna ya ma'appaha' an umat hi apaha' di dalallu.

4 Ya nunheglay ta'ot din nun'adug, ya munggagalewgewdah ta'otda, ya nun'alngatda, at nun'atu"inda an ay ihunay unda nun'atoy.

5 Ya inalin din anghel hinan binabaiy, "Adi ayu tuma'ot ti inila' an hi Jesus an nilanhay pohdonyun tigon.

6 Mu mi'id hitu ti namahuan ti hiyah ne din inalinah atona! At ma ayu ta umuy tu'u tigon din nangipali'uhanda.”

7 Ya inalin goh din anghel di, "Ginalonyun umuy mangalih din intudtuduwanay, Namahuan hi Jesus an nalpuh nan wadan di nun'atoy! Ya mahhun an umuy ad Galilee ta hidiy panniganyun Hiya. At adiyu aliwan heten inali' ay da'yu.”

8 Ya timma'otda, mu ma"am'amlongda goh, ya gininalondan immuy nangipa'innilah din intudtuduwan Jesus hidin inalin din anghel.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya himbumagga ya dinamudah Jesus, ya inalinan diday, "Mid al'alin da'yu." At immuydan Hiya, ya nunhippida, ya inyawaldah hu'ina, ya dinayawda.

10 Ya inalin Jesus ay diday, "Adi ayu tuma'ot, mu umuyyu alyon hinan i'ibba' an linala'in intudtuduwa' ta umuydad Galilee ta hidiy pannigandan Ha"in." Hay Nunlayahan din Nun'adug hinan Na'at hi Odol Jesus

11 Unat goh tinaynan din binabai din lubu' ya nakak goh din udumnan mun'adug ta immuyda inulgud hinan a'ap'apun di papadiy aat din tinnigdan na'at.

12 At na'amung din a'ap'apun di papadi ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu ta nunhahapitdah atonda, ya hay inatda ya linagbuandah do'ol an pihhu din titindalun nun'adug ta alyonday,

13 "Hay alyonyuh nan tatagu ya un ayu nolo' ya immali din intudtuduwan Jesus, ya inakawday odolna."

14 Ya inalida goh ay diday, "Gulat ta donglon nan Gobelnadol henen na'na'at ya da'miy nangamung an mangihudhud eten hinahapit tu'u, at adi ayu numanomnom ti adi ayu ma'amuyuan."

15 Ya innal din titindalun nun'adug heden pihhu, ya inatdah de din inalin din a'ap'apuh atonda. Ya hiyah ne inulgu'ulgud din Hudyu ta nangamung ad ugwan.

16 Immuy din himpulu ta ohan intudtuduwan Jesus hinan duntug ad Galilee an nan inalin Jesus hi panodandan Hiya.

17 Ya unat goh tinnigdah Jesus ya nunhippidah inayungana ta dinayawda Hiya. Mu din udum ya nunduwaduwada.

18 Ya immuy hi Jesus ay didan inalinay, "Indatana' hi nabagtuh haad'u ta Ha"in nangamung an amin ad abuniyan ya tun luta.

19 At umuy ayu ta intudtuduwanyun amin nan tataguh tun luta ta unudona', ya bonyaganyu didah ngadan Ama, ya nan Imbaluyna, ya nan Na'abuniyanan an Lennawa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya intudtuduwanyu dida ta an amin din intudu' ay da'yu ya kulugonda. Ya umannung an wadawadaa' ay da'yu ta nangamung di pogpog tun ma'ama'at ad ugwan."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mark

Mark 1

1 Heten tudo' ya hiyah te nan Maphod an Ulgud an hay aat Jesu Kristun Imbaluy Apo Dios. Ya nan te"an ten ulgud

2 ya nan propetan hi Isaiah di nangitudo', an hay intudo'na ya nan inalin Apo Dios hinan Imbaluyna, ti inalinay, "Waday ohah baal'uh pun'ulgudo', ya honogo' hiya ta mangun'unna ya un'a mangunud ta idadaanay tatagu ta abulutonday ayam ay dida.

3 Hiyay mumbugaw an muntudtuduh nan mapulun an alyonay, Ipaphodyuy owon Apu tu'u, mu hay aatyuy mipaphod. Ya punlintigonyuy dalanona, mu hay aatyuy malintig!”

4 At nipa'annung din nitudo' ti immuy hi John hinan mapulun, ya binonyaganay tatagu, ya inulgudnay mahapul an itutuyuday baholda ya mabonyaganda ta panginnilaan an inaliwan Apo Dios di baholda ta adina u'unnungon.

5 Ya do'ol di tataguh nan abablubabluy hinan Provinciad Judea ya ad Jerusalem an kapitulyunan immuy hidih wadan John ta donglonday ituduna. Ya waday numpangitutuyuh baholda, at numbonyagan John didah nan Wangwang an Jordan.

6 Ya hay inlubung John ya nan na'abol an nalpuh dutdut di kamilu, ya hay imbalikisna ya nan up'up, ya hay gunna onon ya nan alig ya nan dudun.

7 Ya inulgudnah nan tatagun inalinay, "Waday mehnod ay ha"in an muntudtudu, mu nabagbagtu ya un ha"in an paddungnay adia' umdah himbutna.

8 Hay pamonyag'un da'yu ya hay danum, mu hay pamonyagnan da'yu ya nan Na'abuniyanan an Lennawa.”

9 Heden gutud di nuntudtuduwan John ya nalpuh Jesus ad Nazareth hidih nan Provinciad Galilee, ya immuy hi wadan John ta numpabonyag hinan Wangwang an Jordan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya unat goh nalpah hi Jesus an nabonyagan ya dimma'al hinan pingit di wangwang, ya intadunan de, ya tinangadnad abuniyan. Ya niluwat, ya nun'ohop din Na'abuniyanan an Lennawan ay balug di tigawna, ya numpattu' ay Hiya.

11 Ya wada din himmapit ad abuniyan an inalinay, "He"ay Imbaluy'un pohpohdo', at pa'idyamlao' He"a."

12 Ya nunnaudon din Na'abuniyanan an Lennawan nannag ay Jesus ta umuy hinan mapulun.

13 Ya napat di algaw di nihinanah di, at hiyay nanapngatapngan Satanas ay Hiya. Ya wah di goh di atap an animal an nunhituh nan mapulun, mu immuy nan a'anghel ta hinalimunandah Jesus.

14 Unat goh imbaluddah John hidid Judea ya tinaynan Jesus heden babluy ta numbangngad hinan Provinciad Galilee. Ya inul'ulgudnay aat di Maphod an Ulgud an nalpun Apo Dios,

15 ya inalinay, "Ad ugwan di gutud di pangipa'annungan Apo Dios hidin intulagna ti magadyuh di pumpapto'anah nan tatagu! At muntutuyu ayuh nan inatyun nappuhi ta du'gonyu ta adiyu ipidpidwa, ya kulugonyu nan Maphod an Ulgud an ul'ulgudo'!"

16 Ya unat goh mundaldallanan hi Jesus hinan pingit di Lobong an Galilee ya tinnigna han munhin'agin hi Simon ya han aginan hi Andrew an manidu'da.

17 Ya inalin Jesus ay diday, "Ma ayu ta mitnud ayun Ha"in ta puntamuo' da'yu ta umat hi nangamunganyuh nan ekan hinan lobong di pangamunganyuh nan tatagu ta kulugona'!"

18 Ya himbumagga ya tinaynanda din hidu'da ta inunudda Hiya.

19 Ya innayunan nundaldallanan hi na'amtang, ya tinnig Jesus goh han munhin'agin dana' Zebedee an da Jacob ay John an didan amin ay da amadan wah nan bangkan ep'ephodday hidu'da.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya unat goh tinnig Jesus dida ya inayagana dida goh, at tinaynanday udumnan linala'in wah nan bangkadan da amadan hi Zebedee ya nan linala'in bumo'la, ya inunuddah Jesus.

21 Immuy da Jesus ad Capernaum. Ya hinan mehnod an Habadu an ngilin di Hudyu ya immuy hi Jesus hinan himba'an di Hudyu, ya ente"anan nuntudtudu.

22 Ya manoh'adah din panudtuduna ti heden inatnan nuntudun dida ya adi umat hinan panudtudun nan mangitudtuduh nan Uldin di Hudyu ti ay ihunay un nabagtuy haadnan muntudu.

23 Ya hin'alina ya nuntu'u' din lala'in nahehe'pan an wah di,

24 ya inalinay, "Hay atom ay da'mi, Jesus an iNazareth? Dan immali'an mangubah ay da'mi? Inila' He"a ti He"ay na'ahhamad di ugalinan hennag Apo Dios!”

25 Ya inhingal Jesus an inalinay, "Dindinong'a, ya mala'ah'a enen tagu!”

26 Ya impagalewgew nan nappuhin lennawa din lala'i. Ya unat goh enlotnan nuntu'u' ya nala'ah.

27 Ya manoh'ada din tatagu, ya numbabaggaandan inaliday, "Goh nin di aat te? Un nin balbalu nan itudtudun ten tagu? Ay ihunay un nabagtuy haadna ti ta"on un nan dimunyu ya mandalona ay ya unudonday alyona, at mala'ahda!”

28 Ya nunnaud an niwa'at hinan abablubabluy hidid Galilee nan inulgud nan tataguh aat Jesus.

29 Unat goh nakak da Jesus hinan himba'an di Hudyu ya immuydah abung da Simon ay Andrew. Ya nitnud goh ay Hiya da Jacob ay John.

30 Ya wah dih nan kamanah inan ahawan Simon an lumahuy odolna, at inhudhudoldan Jesus di aatna ta okod Hiyah atona.

31 At immuy hi Jesus ay hiya, ya inodnanay ngamayna, ya binangona. Ya immadaog din dogohna, at induulana nan wan den abung.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Ya unat goh nahdom ya nun'iyuydan Jesus an amin din numpundogoh ya din nun'ahu'lungan hi dimunyu.

33 At na'amung an amin din tatagun den gettaw di abung hi awadan Jesus.

34 At impa'adaog Jesus din do'ol an numbino'ob'on di dogohda, ya nunla'ahna nan do'ol an nun'eh'op an dimunyu. Mu inhingalna ta adina pahapiton din dimunyu ti iniladan Hiyay Alin Pento' Apo Dios, ti adina pohdon un diday mangibaag.

35 Hidin nabiggat an Dumingguh timmalanu ya bimmangon hi Jesus, ya nakak enen abung, ya immuy an bimmataan hinan mid tagu ta nunluwalun Apo Dios.

36 Mu la'tot ya immuy da Simon ya nan i'ibbanan nanama' ay Hiya.

37 Ya unat goh inah'upanda ya inaliday, "An amin nan tatagu ya hamahama'on da'a!”

38 Mu tembal Jesus an inalinay, "Mahapul an umuy tu'u goh hinan nehegheggon an bababbabluy ti mahapul an mun'ul'ulguda' goh ay dida ti hiyaat unna' immali.”

39 Ya lene'od Jesus nan abablubabluy ad Galilee ta nuntudtuduh nan ahimbahimba'an di Hudyu, ya nunla'ahna din dimunyun nun'eh'op hinan tatagu.

40 Wada han napalla' an lala'in immuy ay Jesus, ya nunhippih inayungana, ya inal'alu'nan inalinay, "Abulutom ay ni' ya iyadaogmu tun dogoh'u.”

41 Ya inggohgohan Jesus hiya, at dinapana, ya inalinay, "Oo, pohdo', at umadaog'a!”

42 Ya himbumagga ya immadaog din dogohna.

43 Ya nunnaudon Jesus an nangipa'anamut ay hiya, mu inhamad inalin hiyay,

44 "Adim ahan ibaag heten na'at ay he"ah nan udumnan tatagu, mu eka ipattig nan odolmuh nan padi, ya empe'nongmuy onong an din intudun Moses hi aton ta panginnilaan di tatagu an immadaog din dogohmu.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Mu immuy henen lala'in nangulgu'ulgud hi aat Jesus, at nunnaud an niwa'at, ya la'tot ya mid ah ohah babluy hi mabalin hi umayanah adi pannigan di tatagun Hiya ti gunda alulungan Hiyah unda tigon. At immuy nihinah nan lutan mid nunhitu, mu immuyda damdama ay Hiya din tatagun nalpuh nan numbino'ob'on an babluy.

Mark 2

1 Naluh nin di hinduminggu ya numbangngad hi Jesus ad Capernaum. Ya nundongol di dimmatngan Jesus hinan abung an gunna ihinan.

2 Ya do'ol di tatagun immuy hidi, at na"apnu din abung, ya ta"on hinan way luwal di pantaw ya na"apnu goh. Ya otog di pun'ul'ulgudan Jesus hi Hapit Apo Dios ay dida

3 ya waday linala'in nangiyuy hinan nadahay ay Jesus, ya opatdan nangidayun ay Hiya.

4 Mu na"apnu nan abung hi tagu, at mid inatdan nangihigup hinan wadan Jesus, at ginuhngawda din atap hinan tungul Jesus. Ya unat goh naguhngaw nan atap ya hiyay nangipa'wandan nanguy'uy hidin nadahay.

5 Ya unat goh tinnig Jesus henen inatda ya inilanan nidugah di pangulugda, at inalinah din nadahay di, "Mundenol'a, agi', ti na'aliwan di baholmu!”

6 Ya wah diday muntudtuduh nan Uldin di Hudyu, ya alyondah nomnomday,

7 "Goh heten tagun umat hinay hapitona? Ti na"appuhih nen inatnan adina e'gonan hi Apo Dios ti un anggay hi Apo Dios di mangaliw hi bahol!”

8 Ya i'innilan Jesus heden ninomnomda, at hiyanan inalinay, "Goh ta umat hinay nomnomonyu?

9 Hay inilayuh madadawoh? Nan pangalyan hi, Na'aliwan di baholmu! unu hay pangalyan hi, Tuma'dog'a, ya innalmu nan dayunmu ta umanamut'a!?

10 Mu Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ipa'adaog'uy dogohna ta panginnilaanyuh anabagtun di haad'uh tun lutan mangaliw hi bahol." At inalinah nan nadahay di,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 "Tuma'dog'a, ya innalmu nan dayunmu ta umanamut'a.”

12 Ya otog di papannigan din tatagun hiya ya natana'dog, ya innalna din dayuna, ya nakak. Ya manoh'adan amin, at impabagbagtudah Apo Dios an inaliday, "Mid ah tintinnigmih umat hina!”

13 Ya pimmitaw hi Jesus, ya immuy hinan pingit di Lobong an Galilee. Ya na'amungday do'ol hi tatagu, ya intuduwana dida.

14 Ya unat goh nalpah an nuntudu ya innaynayuna goh an nundaldallanan, ya tinnignah Levi an imbaluy Alphaeus an inumbun hinan way upihhinanah pumbayadan hi buwit. Ya inalin Jesus ay hiyay, "Mitnud'an Ha"in." At timma'dog hi Levi, ya nitnud.

15 Ya la'tot ya immuy da Jesus an ne"an hi abung Levi. Ya do'olday mun'amung hi buwit ya din nun'abaholan an tagu an mangun'unud ay Jesus. Ya immuyda ni'yibun ay da Jesus ya din intudtuduwana.

16 Ya wah di goh di udumnah din Pharisees an muntudtuduh nan Uldin. Ya unat goh tinnigdan ne"an hi Jesus hidin nabaholan an tatagu ya hidin mun'amung hi buwit ya inalidah nan intudtuduwan Jesus di, "Anaad ta me"an hi Jesus hinan mun'amung hi buwit ya nan udumna goh an nabaholan an tatagu?”

17 Ya dengngol Jesus henen inalida, at tembalnan inalinay, "Nan mi'id dogohna ya adina mahapul di duktul ti nan way dogohnay munhapul. Ya Ha"in di umat hinan duktul ti agguya' immalin umal'alu' hinan tagun nahamad di ugalina ti nan nabaholan an paddungnay diday mundogoh.”

18 Wada han ohan algaw ya nunlangdu din intudtuduwan John an Mumbonyag ya din udumnah nan Pharisees. Ya immuy din udumnah nan tatagun Jesus, ya inaliday, "Din intudtuduwan John ya din Pharisees ya unudonday ugali tu'u ti hin'umu'udduman adida mangan ta unda munluwalun Apo Dios. Mu nan intudtuduwam ya anaad ta adida unudon di ugali tu'u ti mangamangandah abigabigat?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya tembal Jesus an inalinay, "Gulat ta waday mungkasal ya undan munlangdu nan ni'yamung un wan dida nan lala'in malhin? Immannung an mangamangandah un wan dida.

20 Mu udum di algaw ya heden lala'in nalhin ya mipabataan ay dida, at hin'uma"algawan adida mangan ta hiyay panginnilaan hi unda munlungdaya.”

21 Inalin goh Jesus di, "Ulgudo' goh di ohah nipa"el: adiyu itakup di balu an lo'ob hinan dadan an lubung ti itakupyu ay ya mun'ohon, at pa"iona nan nitakupanan lubung, at madoldol nan napa"i.

22 Adiyu goh elhag nan tanaw hinan dadan an lalat an ittuwan di bayah ti atonyu ay at mabughi nan lalat, ya mitapal nan bayah. At hay pangelhaganyuh nan tanaw ya nan pa'idyamman lalat an ittuwan di bayah.”

23 Wa han ohan algaw ya ene'wan da Jesus hinan apayapayaw, ya henen algaw ya Habadu an ngilin di Hudyu. Ya otog di pundaldallananda ya nangultud din udumnah nan intudtuduwana ta linu"ibanda, ya inanda.

24 Ya waday udumnah din Pharisees an inaliday, "Anaad ta nan intudtuduwam ya atondah na an un paniaw ay ditu'u ti ngilin an Habadu?”

25 Ya inalin Jesus ay diday, "Dan agguyyu binaha din inat apu tu'un hi David hidin penghana? Ti nunhinaang, ya umat goh hidin ni'yibbana, mu mid ah ononda.

26 At himmigup hi David hidin Tuldan Abung Apo Dios, ya nangan hidin ne'nong ay Apo Dios, ya indatana goh din ni'yibbana, ya wan paniaw hi onon ti ammuna nan padiy mangan hinan ne'nong. Na'at heteh din hi Abiathar di Nabagtun Padi.”

27 Ya inalin Jesus goh ay diday, "Manu ay nginilin Apo Dios nan Habadu ya ta way pumhodan nan tatagu, ya bo'on gapu ta algaw an pun'eblayan.

28 At Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ta"on un nan ngilin an Habadu ya Ha"in ad poto'."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mark 3

1 Wa goh han ngilin an Habadu ya himmigup hi Jesus hinan himba'an di Hudyu. Ya wah di han tagun na'akke' di ngamayna.

2 Ya toto'lon din udumnan tatagu Hiyah unna iyadaog hinan ngilin an Habadu ta hiyay pangidalatandah pangidiklamuandan Hiya.

3 Mu inilanay ninomnomda, at inalinah din na'akke' di ngamaynay, "Umali'a ta tuma'dog'ah tu."

4 Ya inalin Jesus hinan tataguy, "Wa han alyo' ay da'yu ta tobalonyu. Hay inilayuh abuluton di Uldin tu'uh aton hi ngilin an Habadu? Hay maphod di aton, unu hay nappuhi? Ya baliwan di tagu, unu patayon?" Mu agguyda tembal.

5 Ya mabungot hi Jesus hi nanniganah din tatagu, ya munha'it di punnomnomanah aatda ti ngumhaydah mituduwan. Ya nunligguh eden na'akke' di ngamayna, ya inalinay, "Uyadom nan ngamaymu!" Ya unat goh inuyadna ya immadaog an nipaddung hidin oha.

6 Ya nakakda din Pharisees enen abung, ya nundapuhdan immuy ni'yamung hidin udumnah nan Herodians an ngadan di oha goh an himpampun, ya hinahapitday atondan mamatoy ay Jesus.

7 Nakak da Jesus ya din intudtuduwanan nen babluy ta immuydah nan pingit di Lobong an Galilee. Ya do'olday tatagun nitnud ay Hiya an nalpudah nan Provinciad Galilee,

8 ya hinan Provinciad Judea, ya ad Jerusalem an kapitulyuda, ya hinan Provinciad Idumea, ya hinan abablubabluy hi dammang nan Wangwang an Jordan, ya hinan abablubabluy ad Tyre ya ad Sidon. Ya manu ay immuy nan tatagun Jesus ti dengngolday aat di ina'inatnan umipanoh'a.

9 Ya nunheglan do'olday tataguh nunli'ub ay Jesus. At inalinah din intudtuduwana ta idadaanday bangkah ihinana ta adi ipiton nan tatagu Hiya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 ti do'ol di impa'adaogna, at hiyaat un an amin din way dogohna ya indulitday odoldan immuy ay Jesus ta way inatdan nanapan Hiya ta umadaogda.

11 Ya wa ay ta tinnig nan nappuhin lennawan nun'eh'op hinan tatagu ya numpunhippidah inayungan Jesus, ya nuntu'u'dan inaliday, "He"ay Imbaluy Apo Dios!”

12 Ya inhamad Jesus an nummandal ay dida ta adida ibaag di aatna.

13 Wada han ohan algaw ya nunti'id hi Jesus hinan duntug, ya inayagana nan penhodnan mangunud ay Hiya. Ya unat goh na'amungdah din wadana

14 ya pento'nay himpulu ta duwan nginadananah apostoles. Didanay pi'yibbana ta honogona didan umuy muntudtudu,

15 ya indatnay abalinandan munla'ah hinan dimunyu.

16 Ya hiya hatuy ngadan nan pento'na: hi Simon (an nginadnana ta hi Peter),

17 ya dana' Zebedee an da Jacob ay John (an nginadnan Jesus didah Boanerges an hay ibalinana ya Imbabaluy nan Idul),

18 ya pento'na goh hi Andrew, ya hi Philip, ya hi Bartholomew, ya hi Matthew, ya hi Thomas, ya hi Jacob (an hina' Alphaeus), ya hi Thaddaeus, ya hi Simon (an niddum hinan himpampun an ma'alih Zealot),

19 ya hi Judas Iscariot (an mangitudun Jesus ta dapopondah udum di algaw).

20 Himmigup da Jesus hinan abung, mu do'ol goh di tatagun immuy ay Hiya, at mid aton da Jesus ya din intudtuduwanan mangan.

21 Ya unat goh dengngol din tutulang Jesus an inalin din udum an tataguy un mun'angaw hi Jesus at immuydan mangawit ay Hiya.

22 Ya din muntudtuduh nan Uldin an nalpud Jerusalem ya inaliday, "Neh'op ay Jesus hi Beelzebub an nan ap'apun di dimunyu, at hiyanan abalinanan munla'ah hinan neh'op!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Mu i'innilan Jesus henen inalida, at inayagana din tatagu, ya inulgudnay nipa"el ta panginnilaandah aatna, ya inalinay, "Undan la'ahon Satanas di dimunyuna goh? Ti diday nilammung hi hakupna!

24 Ya gulat ta nan himpangili ta mumpapatoyda nan tataguh di at mapa"i danen himpangili!

25 Ya umat goh hinan hina"ama ti gulat ta mumpapattoyda at la'tot ya madughayda, ya nunhihiyan danen hina"ama!

26 Ya umat goh hinay aat di hakup Satanas ti gulat ta la'ahon Satanas di dimunyuna goh at la'tot ya numpapattoyda, ya mapa"i nan hakup Satanas! Mu adida ahan aton di umat hina.

27 Gulat ta waday mamhod an mangakaw hi gina'un nan mabi'ah an lala'i ya hay mahhun hi aton nan mangakaw ya bobodonah mahhun henen mabi'ah an lala'i ta way atonan mangngal hinan gina'una.

28 Nomnomonyuh te: an amin di bahol di tatagu ya nan pamihulandan Apo Dios ya aliwan Apo Dios hanah unda muntutuyu.

29 Mu nan mamihul hinan Na'abuniyanan an Lennawa ya adi al'alliwan Apo Dios ti nan umat hinan bahol ya adi ahan ma'al'alliwan ta nangamung.”

30 Ya manu ay inalin Jesus hene ti nan nangalyandah un waday nihu'lung hi nappuhin lennawan Hiya.

31 Otog di pun'ul'ulgudan Jesus ya nidatong hi inana ya din a'aginan linala'ih nan wadana, ya timma'dogdah nan gettaw, ya hennagday umuy mangayag ay Hiya.

32 Ya inalin din tatagun numpangabun an nunli'ub ay Hiyay, "Wah dih inam ya nan a'agim an pa'ayag da'a!”

33 Ya inalinay, "Undan anggay didah a'agi' ya hi ina?”

34 Ya intigawnah din tatagun nali'ub, ya inalinay, "Dida hatu goh di a'agi' ya o'ommod'u!

35 Ti nan mangat hi pohdon Apo Dios ya diday a'agi', ya diday ommod'u!"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mark 4

1 Wa goh han ohan algaw ya nuntudtudu goh hi Jesus hinan pingit di Lobong an Galilee. Ya do'odo'ol ahan di tatagun na'amung an nunle'woh ay Hiyan mamhod an mundongol hinan ulgudona, at immuy hi Jesus hinan bangka, ya inumbun hidi. Ya timma'dog din tataguh nan pingit di lobong.

2 Ya do'ol di inulgudnah nipa"el, ya hana nan ulgud di nanudtudunah nan tatagu. Hay Nipa"el an Hay Aat di Nunhabuag hi Oho'

3 At inalinay, "Donglonyuh ten ulgudo': Waday immuy an nunhabuag hinan oho'.

4 Ya hidin nangihabuagnah din oho' ya waday nagah hinan dalan, ya immuy din hamuti, ya nunhobatdah den oho'.

5 Ya din udum ya nagah hinan lutan nipa'pa' hinan batu, at ag'aga ya himmangaw.

6 Mu unat goh naptangan ya nalyaw ti mid aton di lamutnan lumhod.

7 Ya din udum ya nagah hinan way himmangawan di hubit, at na'ipit, ya mi'id bungada.

8 Mu din udum ya nagahdah nan way lo'eh an luta. Ya unat goh himmangawda ya malubongda, ya maphod di bimmungaanda. At waday niyoh'ohay bungana, ya waday do'do'ol di bungana, ya waday mamyog di bungana.”

9 Ya inalin goh Jesus di, "Hay mahapul ya ihamadyun nomnomon henen inulgud'u!" Hay Dumalat ta nan Nipa"el di Inulgud Jesus

10 Ya unat goh nun'akak din do'ol an tatagu ya hinanhanan din intudtuduwana ya din udum an na'angang ay Hiyay ibalinan nan inulgudnan nipa"el.

11 Ya inalin Jesus ay diday, "Manu ay hay nipa"el panudtudu' ya ta da'yun mangunud ya anggay di manginnilah aat di Pumpapto'an Apo Dios an agguy

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nipa'in'innilah engganad ugwan. Mu hanan udumnan tatagu ya hay panudtudu' ya nan nipa"el

12 ti ta"on hi unda tigotigon di ato'ato' mu adida ma'awatan, ya ta"on hi unda donglodonglon mu adida pa"innilah aatna. Ti gulat ta innilaonda at mid mapto' ya muntutuyuda, at mahapul an aliwan Apo Dios nan ina'inatdan nun'appuhi." Hay Ibalinan nan Nipa"el an Hay Aat di Munhabuag hi Oho'

13 Inalin Jesus hinan ni'hapit ay Hiyay, "Undan agguyyu na'awatan nan inulgud'un aat di mun'oho'? At hay atonyu mah an manginnilah udumnan ul'ulgudo' an nipa"el?

14 Hay nipa"elan nan nunhabuag hi oho' ya hiyah ne nan umuy mangipa'innilah nan Hapit Apo Dios.

15 Ya nan dalan an natoptop an nagahan di udumnah nan oho' ya ay ihunay un nomnom di tagu. Ti unat goh donglonda nan Hapit Apo Dios mu umuy hi Satanas ta ipa'aliwna nan dengngolda.

16 Ya nan lutan nipa'pa' hinan batu an nagahan di udumnan oho' ya ay ihunay un nomnom di tagun nangngol hi Hapit Apo Dios ti unat goh dengngolda ya mun'am'amlongda.

17 Mu agguy nihamad di pangulugda ti unat goh waday itang hi ligatda an dumalat nan kimmuluganda ya din'ugdaat goh.

18 Ya din udumnan nagah hinan way nun'ahlo'an hi hubit ya ay ihunay didana nan nangngol hinan Hapit Apo Dios,

19 mu inganuyda ti dumalat nan numanomnomnomandah tun ma'ma'at hitun luta an nan uma'amnawandan umadangyan, ya nan uma'amnawandah nan udum an gina'uh tun luta, ya na'ameh din Hapit an dengngolda, at paddungnay mi'id di bungada.

20 Mu din oho' an nagah hinan lo'eh an luta ya ay ihunay un nomnom di tagun nangngol hinan Hapit Apo Dios ti abulutonda, ya inunudda. At waday nahamad di pangatna, ya na'ahhamad hi udum, ya nidugah an na'ahhamad hi udum." Hay Nipa"el an Hay Aat nan Dilag

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Intuluy Jesus an nun'ulgud hi nipa"el an inalinay, "Tolgan ay nan taguy dilag ya adina hanian unu ipa'ayudu' hinan kama ti unna ipattu'.

22 Ya umat goh hinay aat tu'un amin an tatagu ti awni ta udum hi algaw at ma'innila mahkay di ina'inat tu'u an ta"on un nipo"oy ad ugwan.

23 At hay mahapul ya ihamadyun nomnomon heten inulgud'u!”

24 Ya inalin goh Jesus ay diday, "Ihamadyun donglon ya unudon heten itudu' ay da'yu, ti umat ay hinay atonyu at ma'ud'udman di inilayu.

25 Ti nan tagun mangunud hinan maphod an nitudun hiya ya ma'udman di inilana, mu nan tagun adi mangunud hinan maphod an nitudun hiya at ta"on un nan itang an inilana ya mipa'aliw ay hiya." Hay Nipa"el hi Aat di Oho' an Hemme'on

26 Nun'ulgud goh hi Jesus hi ohah nipa"el an inalinay, "Hay aat di Pumpapto'an Apo Dios ya umat hinan tagun immuy nuntanom.

27 Ya palpaliwan ya naluh di atnay algaw ya himmangaw din intanomna. Mu agguy inilan nen nangitanom di aat di himmangawana.

28 Mu nan lutay mangipatubu ya mangipabungah nan nitanom. Hay mahhun ya pumngol, ya un bumuhbuh, ya un mahkay matong.

29 Ya unat goh natong ya hiyah ne gutudnah pangngalan nan tagu." Hay Nipa"el hi Aat di Oho' an Pa"it'ittang

30 Inalin goh Jesus di, "Hay udum hi pangipaddungan tu'uh nan Pumpapto'an Apo Dios?

31 Hay ipaddungana ya nan pa"it'ittang ahan an oho' an ma'alih mustard an itanomyuh nan galdenyu.

32 Mu itanomyu ay ya humangaw, ya ongol ahan ya un nan udumnan nitanom hinan galdenyu. Ya manalhalegagay hapangna an hiyay pun'agabanan nan hamuti.”

33 Nan numbino'ob'on an ulgud an nipa"el di hiyay nanudtudun Jesus hinan tatagu an nan inilanan ma'awatanda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Ya agguy nun'ul'ulgud hi un bo'on hay nipa"el di ulgudona, ya wa ay ta un anggay da Jesus ya nan intudtuduwana ya imbaagnay ibalinan din numbino'ob'on an ulgud an inulgudna.

35 Heden algaw hi napuyaw ya inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Mumbangka tu'u ta umuy tu'uh dammang tun lobong."

36 At nunlugandah din inumbunanan bangka ta tinaynanda din tatagu. Mu nangunud goh din udumnan tatagun nunlugandah din udumnan bangka.

37 Ya himbumagga ya enlotnan pimmuo', ya nahuyatan din bangka, at na'uy an mapnu.

38 Mu wah Jesus hinan utdu' din bangkan numpupungan an nonollo'. Ya immuy din intudtuduwanan Hiya ta binangonda an inaliday, "Apu, undan mid elam an ten munlonong tu'u?"

39 Ya bimmangon, ya inhingalna nan puo' ya dalluyun an inalinay, "Duminong ayu!" At dimminongda an mi'id al'ali.

40 Ya inalin Jesus ay diday, "Anaad ta tuma'ot ayu? Undan mi'id ah pangulugyu?"

41 Ya nidugah an manoh'adan amin, ya way ohaan inaliday, "Ngadan di atagun te udot han tagun ta"on un nan puo' ya dalluyun ya unudonday alyona?"

Mark 5

1 Dimmatong da Jesus hinan dammang nan lobong hinan babluy ad Gadera.

2 Ya unat goh limmahun hi Jesus hinan bangka ya dinamuna han lala'in nalpuh nan lubu'. Ya waday nihu'lung hi nappuhin lennawan hiya,

3 ya hidih nan wadan di lubu' di ihihinnana, ya adida pa'abbobod ay hiya an ta"on hi unda bangkilingan.

4 Ti hin'umu'udduman binangkilinganday ngamayna ya hu'ina, mu pumpogtangna damdama, at mi'id di abalinandan mangipa'ud ay hiya ti nidugah di amabi'ahna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya abigabigat ya amahdomahdoman limmane'le'od hinan way lubu' ya hinan aduntuduntug, ya timmu'utu'u', ya gunna alan di batuan inyuge'ugehnah odolna.

6 Ya unat goh inamangnah Jesus ya timmagtag an immuy ay Hiya, ya nunhippih inayungana.

7-8 Ya inalin Jesus ay hiyay, "He"an neh'op ya mala'ah'ah nan lala'in neh'opam!" Ya init'u'nan nangalih, "He"a, Jesus an Imbaluy Apo Dios an na'abbagbagtu, hay atom ay ha"in? Ihapatam ay Apo Dios ta adia' paligaton!”

9 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Ibaagmuy ngadanmu." Ya inalinay, "Hay ngadan'u ya hi Do'ol ti do'ol amin nihu'lung!”

10 Ya intugtugan nen lala'in nangal'alu' ay Jesus ta adina pakakon didan nun'appuhin lennawan den babluy.

11 Ya wah diday do'ol hi babuy an munhu'ay hinan duntug ta manganapdah ononda.

12 At inal'alu' nan nun'appuhin lennawah Jesus ta ipihu'lungna didah nan babuy.

13 Ya inabulutna, at nun'ala'ahda din nun'appuhin lennawa enen lala'i, ya hennagna didah din babuy. Ya numpunyapyappahanda din duway libu nin an babuy ta immuydah nan lobong, at nun'iloblobda.

14 Ya unat goh tinnig din mun'adug hi babuy henen na'at ya limmayawda, ya immuydah nan abablubabluy an mangulgud enen na'at. Ya numpapanguy din tatagun mannig eden na'at.

15 Ya unat goh dimmatongda din tataguh din wadan da Jesus ya tinnigdan inum'umbun heden tagun nala'ahan din nappuhin lennawa, ya nalubungan, ya pinumhod di nomnomna. At timma'otda.

16 Ya inulgud din nannig enen na'at hinan tataguy aat di na'at enen lala'in nahe'pan ya din na'at hidin do'ol an babuy.

17 Ya inal'alu' nan tataguh Jesus ta taynana nan babluyda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 At nunlugan da Jesus hinan bangka ta makakda, ya inal'alu' din tagun nala'ahan di nappuhin lennawah Jesus ta mi'yuy ay Hiya.

19 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Adi'a mitnud ta un'aat mumbangngad hi abungyu ta ulgudom ay da'yun hina"aman amin din inat Apo Dios ay he"a ya nan aat di gohgohna.”

20 At immuy mah heden lala'ih nan babluy ad Decapolis an mangul'ulgud an amin hinan inat Jesus ay hiya, ya manoh'an amin din nangngol eden inulgudna.

21 Unat goh bimmad'ang da Jesus hinan dammang den lobong ya dimma'aldah nan pingitna, ya do'olday tatagun na'amung an nunli'ub ay Hiya.

22 Ya immuy ay Jesus han tagun hi Jairus di ngadana an ap'apuh nan himba'an di Hudyu. Ya nunhippih inayungana,

23 ya inhamadna ahan an nangal'alu' ay Hiyan inalinay, "Han imbaluy'un ung'ungngan babai ya magadyuh an matoy! Adya ni' umuyta ta dapoom at inila' an umadaog!”

24 At inabulut Jesus ta nuntunuddan immuy. Ya do'ol goh di tatagun nangunud ay dida an alulunganda Hiya.

25 Ya wah di goh ay dida han babain himpulu ta duway tawon hi adi atdu'an di dalah bumuhu' hi odolna.

26 Ya impuhnan amin di pihhunah numpa'agahanah nan do'ol an duktul, mu mi'id ah ohah nangipa'adaog ti un at goh namama.

27 Ya dengngolnan do'ol di abalinan Jesus, at immuy nebnog ay Hiyah nan way do'ol an tatagu, ya dinapanay lupit di lubungna

28 ti inalinah nomnomnay, "Ammunay lubungnah dapoo', at umadaog tun dogoh'u.”

29 Ya himbumagga ya inilanan immadaog din dogohna ti natdu' din dalan bumuhu' hi odolna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya enelan Jesus an waday badang an nalpuh odolna, at nunhiggung hinan do'ol an tatagu, ya inalinay, "Goh henen nanapah lubung'u?”

31 Ya inalin din intudtuduwanan Hiyay, "Alulungan da'ah nan do'ol an tatagu, at gun da'a dapoon, at goh ta ibagam hi un way nanapan He"a?”

32 Mu limmanigguligguh damdamah Jesus ta tigona din nanapan Hiya.

33 Ya unat goh inilan den babain immadaog din dogohna ya immuy hi wadan Jesus, ya wimmogwowogwog, ya nunhippih inayungana, ya imbaagnan amin di na'at ay hiya.

34 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Agi', immadaog nan dogohmu ti dumalat nan pangulugmu! At umanamut'a an malenggop ti adi mipidpidwa din dogohmu.”

35 Ya otog di punhaphapitan Jesus ya waday nidatong an linala'in nalpuh abung Jairus. Ya inalidan Jairus di, "Adim itnud han Muntudtudu ti natoy din imbaluymu.”

36 Mu agguy inabulut Jesus henen inalida, at inalinan Jairus di, "Adim nomnomon henen na'at enen imbaluymu, mu unmuat kulugon an tumagu.”

37 Ya agguy inabulut Jesus din udumnan tatagun mitnud ay Hiya, an anggay da Peter, ya hi Jacob, ya nan agin Jacob an hi John.

38 Ya unat goh immatamdah abung nen upihyal an hi Jairus ya tinnig Jesus an mid poto' di aton din tatagu ti waday ahikikila ya ahi'e'ebel.

39 Ya unat goh himmigup da Jesus ya inalinan diday, "Anaad ta humelhel ayu ya ahikikila ayu? Henen ung'ungnga ya agguy natoy ti un nolo'!”

40 Ya ma'akikkidan nen inalina ti iniladan natoy. Mu nun'ipapitaw Jesus dida, ya initnudnay o'ommod nen ung'ungnga ya din tulun intudtuduwana ta himmigupdah nan kuwaltun awadan din unga.

41 Ya inodnan Jesus di ngamayna, ya inalinay, "Talitha koum!" (ya hay ibalinan neh hapit tu'u ya, "Ingngi, bumangon'a!")

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Ya himbumagga ya timmagu, at natana'dog, ya dimmalan. Henen unga ya himpulu ta duway tawona nin. Ya nunheglay amanoh'aandah din tinnigdan na'at.

43 Ya minandalna dida ta adida ibabbaag hinan udumnan tataguh nen na'at, ya inalina goh di, "Panganonyuh ten ung'ungnga."

Mark 6

1 Nakak da Jesus ya din intudtuduwana ta numbangngaddah nan ni'babluyanad Nazareth.

2 Ya unat goh ngilin an Habadu ya immuy nuntudtuduh din himba'an di Hudyu. Ya do'olday tatagun wah di an nangngol hidin inulgudna, ya manoh'adah nan panudtuduna, ya inaliday, "Hay nangitudun Hiya udot enen inilana? Anaad ta nala'eng ya abalinanan mangat hi umipanoh'a?

3 Undan bo'on Hiya din imbaluy di karpentero an imbaluy Mary, ya hi agin da Jacob ay Joseph, ya hi Judas, ya hi Simon? Kan ya wah tu goh nan a'aginan binabain ni'hituh tu!" Ya binohol nan ni'babluyana Hiya ti agguyda kinulug hi un waday haadna.

4 Ya inalin Jesus ay diday, "Nan propeta ya an amin di umuyna punle'le'dan ya e'gonan nan tatagu hiya, mu anggay di ni'babluyana, ya nan tutulangna, ya didan hina"amay adi mange'gon ay hiya."

5 At hiyah ne dumalat ya agguyna mahkay inat di do'ol an umipanoh'ah di ti hay inatna ya anggay ya unna dinapay udumnah nan way dogohna ta impa'adaogna dida, mu nahnotda.

6 Ya manoh'ah Jesus hinan aatda ti mi'id pangulugda. Immuy da Jesus an nunle'le'od hinan bababbabluy an gun nuntudtudu.

7 Ya wada han hin'algaw ya inayagan Jesus din himpulu ta duwan intudtuduwana, ya hinindudwana didan hennag an immuy nuntudtudu, ya indatnay haadda ta ologdan munla'ah hinan nun'eh'op an nun'appuhin lennawa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya inalinan diday, "Mangiw'iwadya ayun mumbaat, at adiyu odnan di gina'uyu, ya ononyu, ya pihhuyu an ammunay hul'udyuh odnanyu.

9 Ya munhapatus ayu, ya un ohay ilubungyu ya ammuna.

10 Ya wa ay ta umuy ayuh nan babluy ya mihina ayuh abung di mangayag ay da'yu ta engganay unyu taynan henen babluy.

11 Ya wa ay ta umuy ayuh nan ohan babluy ta adi da'yu ayagan ya adi da'yu donglon ya pu'pu'onyuy hupu' hi hu'iyuh nan akakanyun nen babluy ta panginnilaanda an hiyah ne padan ay dida.”

12 At tinaynandah Jesus ta immuydan nuntudtuduh nan tatagu, ya hay intududa ya mahapul an du'gon nan tataguy baholda ta way atondan mabaliwan.

13 Ya nunla'ahday do'ol an neh'op hinan tatagu, ya innalday danum an lana, ya nun'ilamuhdah nan way dogohna, at numpanga'adaogda.

14 Dengngol Herod an alid Galilee an amin din ina'inat Jesus ti nundongol di aatnah nan himpapangili. Inalin din udum an tataguy, "Manu ay abalinan Jesus an mangat hi umipanoh'a ti Hiyah John an Mumbonyag an un namahuan.”

15 Ya din udumna ya inaliday, "Hiyah Elijah." Ya din udum ya inaliday, "Hiya ya propeta an umat hidin propetah din penghana.”

16 Ya unat goh dengngol Herod nan inulgudda ya inalinay, "Hiyah John an Mumbonyag an din impaputul'uy uluna!”

17-18 Ya manu ay inat Herod ti nan gun nangalyan John ay hiya an adi abuluton Apo Dios di pangiyahawaanan Herodias an ahawan han aginan hi Philip! At hiyanan binum'on hi Herod, ya nunhonag hi immuy an nangngal ay John, ya impabobodna, ya impibaludna.

19 Ya ta"on hi Herodias ya waday boholnan John, at hiyanan pepenhodnan mapatoy hiya. Mu mid inatnan nangipapatoy

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 ti ene'gonan Herod hi John, ya inilanan maphod di ugalina, ya hiya ya tagun Apo Dios, at hiyanan binaliwana hiya. Ya gunna dengngol din itudtudun John an ta"on un hin'umu'udduman hiyay dumalat hi pun'od'oddana, mu pohpohdona damdaman donglon nan itudtuduna.

21 Ya la'tot ya nadatngan nan algaw an hohoddon Herodias ti heden algaw ya gutudnah punnomnoman Herod hinan nitungawana, at nundadaandah do'ol an ma'an ta na'amungda din nun'abagtuy haaddan u'upihyalna, ya din a'ap'apun di tindaluna, ya din udumna goh an ma'al'alin tatagud Galilee ta mi'yamlongdan hiya.

22 Ya unat goh nanayaw din mumbalbalahang an imbaluy Herodias ya impadenolnah Herod ya din bihhitan na'amung. At inalin din Alin hi Herod hinan balahang di, "Ibagam di malgom hi pohdom, at idat'un he"a.”

23 Ya intulagnan nen nanayaw an inalinay, "Malgom di alyom hi pohdom at idat'u an ta"on hi un nan godwan di hakup tun pumpapto'a'!”

24 Ya immuy henen balahang ay inanan hi Herodias, ya inalinay, "Ngadan nin di ibaga' ay Herod hi pohdo' hi idatna?" Ya inalin inanay, "Hay ulun John an Mumbonyag!”

25 Ya nabanangngad hinan Alin hi Herod, ya inalinay, "Hay ulun John an Mumbonyag di pohdo' hi idatmun ha"in ad ugwan an mittuh nan duyu.”

26 Ya nunheglay tutuyun nan alih din inalina, mu mahapul an unudona ti intulagnah din ado'ol di tatagun na'amung.

27 At nunnaudonan minandal nan baalna ta putulanday ulun John ya inyuyda. At immuy din baalnah nan baludan, ya pinutulanay ulun John,

28 ya inyuynan nittuh nan duyu. Ya unat goh indat Herod hinan balahang ya inyuyna indat ay inanan hi Herodias.

29 Ya unat goh dengngol din intudtuduwan John din na'at ya immuyda innal din odol John ta inyuyda inlubu'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Numbangngad din nahnag an ma'alih a'apostoles ay Jesus an nalpudah nan immuyda nuntudtuduwan ta middumda goh ay Hiya, ya inulguddan amin ay Hiyay aat di ina'inatda ya nan intudtududa.

31 Ya do'olday tatagun pumanopolloh an pumitawday udumna ya humigupday udumna, at mid inat da Jesus an nangat hinan pohdonda an ta"on nan angananda. At inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Ma ayu ta umuy tu'u miyohha ta way aton tu'un mun'eblay hi na'amtang.”

32 At immuydah nan way lobong an nunlugandah nan bangka, ya immuyda niyohhah nan lugal an mid di tagu.

33 Mu unat goh tinnig din do'ol an tataguy nakakan da Jesus ya inimmatunanda dida, at an amin din tataguh nan abablubabluy ya nakakda ta inunuddah Jesus. Mu inlikawda ti nan lutay nange'wanda, at bimmani'bi"ahanda, at hiyaat un diday nahhun an dimmatong ya un da Jesus.

34 Ya unat goh dimmatong da Jesus ya limmahundah din bangka, ya tinnigna din tatagun na'amung, ya ongol di homo'nan dida ti umatdah nan kalnilun mid mangipahtul ay dida. Ya numbino'ob'on di intudtudunan dida.

35 Ya unat goh napuyaw ya immuy din intudtuduwanan Hiya, ya inaliday, "Mi'id nunhituh tu, at akkay mahdoman tun tatagun ninitnud ay ditu'u!

36 At payom dida ta adida maladaw an umuy hinan nun'eheggon an bababbabluy ta way luma'uandah ononda.”

37 Mu inalin Jesus ay diday, "Adi mahapul an makakda ti da'yuy mangidat hi ononda." Ya inalin din intudtuduwanay, "Oo, mu hay pangngalanmi mah? Ti gulat ta la'uanmi at do'ol di pihhuh mahapul hi mila'uh mun'olog hi ononda!”

38 Ya inalin Jesus ay diday, "Atnay tinapay hi wah nan tatagu? Ekayu tigon." Ya unat goh tinnigda nan wah di ya numbangngadda, ya inaliday, "Waday lemah tinapay ya han duwan ekan.”

39 Ya inalinah din intudtuduwanay, "Alyonyu ta malahhilahhindan umbun hinan way holo'.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 At inumbunda din tatagu ta waday hinggagahut di ohay pampun, ya hinnanabongleda goh di udumnan nalammung an inumbun.

41 Ya innal Jesus din leman tinapay ya din duwan ekan, ya intangadnad abuniyan, ya endenolnan Apo Dios, ya inupe'upengna, ya indatnah din intudtuduwana ta impiyapongdah din tatagu. Ya ginogodwana goh din duwan ekan, ya impiwanahnan amin ay dida.

42 At nangandan amin, ya nun'abhugda.

43 Ya inamungday na'angang, ya himpulu ta duway bahkit hi napnuh tinapay ya nan ekan.

44 Ya hay uyap di linala'in nangan ya lemay libu.

45 Un ahan nalpah hanan na'at ya nunhonag Jesus din intudtuduwana ta munlugandah nan bangka ta mahhundan umuy ad Bethsaida. Ya nataynan hi Jesus ta nun'ipa'anamutna din tatagu.

46 Ya unat goh nakak din tatagu ya immuy hi Jesus an nun'ohhah buludnan nunluwalun Apo Dios.

47 Ya unat goh wan na'uy an mahdom ya wah dih nan gagwan di lobong din intudtuduwana, mu wagwah dih Jesus hinan buludnan nun'ohha.

48 Ya tinnig Jesus din intudtuduwanan mid ologdan mangipa'uy hidin bangka ti waday puo' an ibangngabangngadna dida. Ya unat goh timmalanu ya dinalan Jesus nan tu'yap di danum ta umuy hi wadanda. Ya unat goh wan lauhana dida

49 ya tinnigda Hiyan mundaldallanan hinan tu'yap di danum, ya timma'otda, at pinumkawda ti inaliday un banig

50 ti wimmogwogdah ta'otdan amin hinan tinnigda. Ya nahannapit hi Jesus ay didan inalinay, "Adi ayu tuma'ot ti Ha"in, at mid al'alin da'yu!”

51 Ya immuy hi Jesus an ni'lugan hinan bangkan nunluganan nan intudtuduwana, ya namahngan din puo' mahkay. Ya nidugah di amanoh'aandah nan na'at, ya mid poto' di punnomnomandah aatna

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

52 ti ta"on un nan nangipado'olan Jesus hinan tinapay mu mid inilada damdamah aat Jesus an paddungnay immodhol di nomnomda.

53 Unat goh dimmatong da Jesus hinan dammangnad Gennesaret ya inhebodda din bangka.

54 Ya unat goh limmahunda ya inimmatunan din tataguh Jesus.

55-56 At intagtagdan immuy an amin hinan abablubabluy ta inayaganda din way dogohna ta nun'iyattangdan inyuy ay Jesus. Ya an amin din inaya'ayan Jesus ya wa ay ta dengngol nan tataguan Hiyay pangiyayandah nan way dogohna. Ya ta"on un din it'ittang an babluy unu din ongol an babluy ya inyuyda din way dogohna ta impalo'dah nan pummalkaduan. Ya inal'alu'da Hiya ta abulutonay umadaoganda an ta"on hi unda dapoon di lupit di lubungna ya anggay. At an amin din nanapan Hiya ya immadaogda.

Mark 7

1 Nalpud Jerusalem din udumnan Pharisees ya din muntudtuduh nan Uldin di Hudyu ta immuydan Jesus.

2 Ya tinnigday inat di udumnah din intudtuduwana an agguyda inunud din ugalin di Hudyu an hay aat di atondan mun'ihu ya unda mangan.

3 (Ti nan Pharisees ya an amin din udumna goh an Hudyu ya unudonday intudun din o'ommoddah din penghana, at hay atonda ya unda mangan ya unudonday ugalidah aat di pun'ihuan.

4 Ya gulat goh ta umanamutdan malpuh nan malkadu ya mun'ihudah mahhun ya unda mangan. Ya unudonda goh di niyuldin an hay aat di pangulahan hi howo', ya banga, ya duyun gumo'. Ya ihna goh di udumnah numbino'ob'on an uldindah umat hina.)

5 Ya inalin din Pharisees ya din muntudtuduh nan Uldin ay Jesus di, "Anaad ta nan intudtuduwam ya adida unudon din intudun din a'apu tu'uh penghana an aat di aton tu'un mun'ihu ya un tu'u mangan?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ya inalin Jesus ay diday, "Immannung din impa'innilan din propetan hi Isaiah hi aatyu ti munlayah ayu! Ti inalinay, Un hay hapit daten tatagu' ya anggay di pange'gonandan Ha"in, mu bo'on Ha"in di makulug hi nomnomondah unudonda.

7 Mid hulbin di pundayawandan Ha"in ti malpuh nomnomday imandaldah nan tatagu, ya alyonday un Ha"in di ad tugun, mu bo'on!”

8 Ya inalin goh Jesus ay diday, "Unyuat goh du'gon nan Tugun Apo Dios ta nan itudun di tagun impaboltan din a'apuyuh penghanay hiyaat goh di ihamhamadyun unudon!”

9 Ya innaynayun Jesus an himmapit an inalinan diday, "Nala'eng ayun man'ug hinan Uldin Apo Dios ta way atonyun mangat hinan itudtuduyun impaboltan din a'apuyuh penghana!

10 Ti hay intugun Moses ya inalinay, Mahapul an e'gonanyu nan o'ommodyu, ya inalina goh di, Adya hapitonyuy anappuhin di aat di o'ommodyu ya hay mahapul ya mapatoy ayu.

11 Mu da'yu ya nob'on di ituduyu ti alyonyuy, Ta"on hi un adi idat hinan o'ommod di ibaddang ay didah un hi Apo Dios di nangetbalan!

12 Ti hay pohdonyu ya ta adida badangan nan o'ommodda.

13 Mu hay immannung ya din'ugyuy Hapit Apo Dios an dumalat enen tudtuduyun binoltanyuh din a'apuyuh penghana. Ya do'ol di numbino'ob'on goh hi umat hinah nan ato'atonyu.”

14 Inayagan Jesus goh din tatagu ta immuydan Hiya, ya inalinan diday, "Da'yun amin ya donglonyuh te ta ma'awatanyu!

15 Bo'on hay ma'u'mun hi timid di pumuhih ugali ti hay malpuh nomnom.

16 At mahapul an ihamadyun nomnomon nan inali'!”

17 Ya unat goh tinaynan Jesus din tatagu ya immuy hinan abung. Ya nangunud din intudtuduwana, ya hinanhanandan Jesus di aat din inulgudnan nipa"el.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya tembal Jesus an inalinay, "Uya'a ya adiyu ma'awatan di aatna an un ayu umat hinan udumnan mid inilada? Undan agguyyu inila an nan ma'u'mun hi timid ya bo'on hiyay pumuhih ugali

19 ti bo'on hay nomnom di umayana ti hay putu, at la'tot ya bimmuhu'." (Hay itudun nen inalin Jesus ya an amin di numbino'ob'on an ma'an ya adi mapaniaw.)

20 Ya inalina goh di, "Hay malpuh nomnom di pumuhih ugali.

21 Ti hay nomnom di alpuwan di pangatan hinan numbino'ob'on an nappuhi an nan lumihog, ya mangakaw, ya pumatoy, ya umilugtap,

22 ya umam'am, ya aton di malgom an nun'appuhi, ya munlayah, ya mi'haluhalud, ya umamoh hi gina'un di udumna, ya pumihul, ya mumpahpahiya, ya nonongan inat di pohpohdon.

23 Ya an amin hanan pumuhian di tagu ya malpuh nomnom.”

24 Nakak da Jesus enen babluy ta immuydah nan neheggon ad Tyre. Ya immuy hi Jesus hinan ohan abung ti penhodnan adi innilaon nan tataguy wadana. Mu ininnilan din tataguy wadana damdama.

25-26 Ya heden babluy ya wada han babain iGreece an ad Phoenicia hinan Provinciad Syria di nitungawana an nahe'pan hi nappuhin lennaway imbaluynan ung'ungnga. Ya unat goh dengngolna nan na'ulgud an aat Jesus at nunnaudonan immuy ay Hiya, ya nunhippih inayungana, ya inal'alu'na ta la'ahona nan nihu'lung hinan imbaluyna.

27 Mu inulgud Jesus di nipa"el an inalinay, "Hay mahapul hi mahhun an midatan hi ma'an ya nan ung'ungungnga ta way atondan mabhug, ti adi maphod hi un alan di onon di ung'ungungnga, ya impa'wah ta onon di ahu.”

28 Ya tembal nen babain inalinay, "Immannung henen inalim, Apu, mu ta"on hi un nan ahu an umat ay da'mi ya onon nan ukkon di ogohon nan ung'ungungngah unda mangan!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Maphod henen nambalmu! At umanamut'a ti nala'ah din nihu'lung hinan imbaluymu!”

30 Ya immanamut din babai, ya wah di han imbaluynan nolnollo', ya immannung an nala'ah din nihu'lung.

31 Nakak da Jesus hinan babluy an neheggon ad Tyre, ya nundadyudah nan Lobong an Galilee. Ya hidin numbangngadanda ya ene'wadad Sidon ya hinan abablubabluy ad Decapolis.

32 Ya inyuy nan tatagu han napu'it ya nawe'we' an lala'in Jesus. Ya inal'alu'dah Jesus ta dapoona ta way aton nan dogohnan umadaog.

33 Ya inyohhan Jesus hiyah nan mi'id di tagu, ya inlukiluk Jesus nan galaygaynah din ingan nan lala'i. Ya unat goh nalpah ya tinukpaana goh di ngamayna, ya dinapanay dilan den lala'i.

34 Ya tinangad Jesus ad daya, ya himmodohda ta panginnilaan hi ado'ol di gohgohnan den lala'i, ya inalinan hiyay, "Ephphatha!" (unu Umadaog'a!).

35 Ya himbumagga ya medngol di ingana, ya pinumhod mahkay di panapitna.

36 Ya minandal Jesus din tatagun nanginnilan ne han na'at ta adida ulgudon heden tinnigda. Mu ta"on hi unna gun iyadiy pangulgudanda mu undaat goh inyal'allan gun mangulgud.

37 At an amin din nangngol enen na'at ya nidugah di amanoh'aanda. Ya inaliday, "Uya'anan maphod ahan nan ato'atona! Ti ta"on un nan napu'it ya nan nawe'we' ya nun'ipa'adaogna!"

Mark 8

1 Heden na'atan hana ya na'amungda goh di do'ol an tataguh wadan Jesus, ya la'tot ya napuh di ononda. Ya inayagan Jesus din intudtuduwana, ya inalinay,

2 "Igohgoha' tun tatagu ti tuluy algaw di nihihinnandah tu, at napuh di ononda.

3 Ya adi' pohdon an ipa'anamut dida ta nangamung unda mangan ti ini ya ma'ulawdah nan owon ti munhinaangda ti adagwiy nalpuwan di udumna.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya inalin din intudtuduwanay, "Oo, mu mapulun heten wadan tu'u, at hay pangngalan tu'u mah hi mun'olog hi ipa'an tu'un dida ti do'odo'olda?”

5 Ya inalin Jesus di, "Atnay ma'an hi wan da'yu?" Ya inaliday, "Un pituy tinapay.”

6 Ya nun'ipabun Jesus din tatagu, ya innalna din pitun tinapay, ya nunluwalu ta endenolnan Apo Dios, ya inupe'upengna, ya indatnah din intudtuduwana ta immuyda impiyapong hinan tatagu.

7 Ya wada goh di tuttuluh i'itang an ekan, at endenolna goh ay Apo Dios, ya inalinah din intudtuduwana ta ipiyapongda goh hinan tatagu.

8 At nangandan amin, ya nabhugda. Ya inamung din intudtuduwana din na'angang, ya pituy bahkit di napnu.

9 Ya mid mapto' ya opat di libuy linala'in nangan. Ya unat goh nalpah an nun'ipa'anamut Jesus din tatagu

10 ya immuy ni'lugan hidin intudtuduwanah nan bangka ta immuydad Dalmanutha.

11 Immuy din udumnan Pharisees ta ni'hongeldan Jesus ta tapnganda Hiya, at inaliday atonay umipanoh'a ta panginnilaandah un makulug an hi Apo Dios di nangidat hi haadna.

12 Ya munha'it di punnomnoman Jesus hinan aatda, at inalinay, "Anaad ta nan tatagud ugwan ya mahapul hi unda tigon di umipanoh'a ya unda kumulug? Mu hay alyo' ay da'yu ya adi' ahan aton di umipanoh'ah panginnilaandah aat'u!”

13 At tinaynan da Jesus din Pharisees an nunluganda goh hidin bangka ta bimmad'angdah dammang den lobong.

14 Inaliwan din intudtuduwan Jesus an mun'odon hi udumnah tinapay hi mun'olog hi balunda ti un oh'ohhan tinapay di wan dida ya anggay hinan bangka.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ya pinadanan Jesus didan inalinay, "Emayaanyu nan bino'bo' di Pharisees ya nan bino'bo' Herod.”

16 Ya hinahapit din intudtuduwanay aat nen inalina an inaliday, "Mid mapto' ya hay nangaliwan tu'uh din tinapay di alyona.”

17 Ya inilan Jesus henen hinahapitda, at inalinan diday, "Goh ta hay nangaliwanyuh nan tinapay di hahapitonyu? Uya'a ya adiyu innilaon di abalina'!

18 Ihnay matayu, mu paddungnay unyu agguy tinnig nan inat'u! Ya ihnay ingayu, mu paddungnay unyu agguy dengngol nan inali'! Dan inaliwanyu din inat'uh

19 din leman tinapay an inupe'upeng'u ta indatyuh din lemay libun tatagu? Ya atnay bahkit hi pinnuyuh nan na'angang?" Ya tembaldan inaliday, "Himpulu ta duwa.”

20 Ya inalin goh Jesus di, "Heden na'amungan din opat di libun tatagu ya inupe'upeng'uy pituh tinapay ta nangandan amin ya atnay bahkit hi pinnuyuh nan na'angang?" Ya inaliday, "Pitu.”

21 Ya inalinan diday, "Uya'ay ina'inat'u, ya goh ta hay aid di tinapay di wah nomnomyu? Undan agguyyu pay na'awatan nan inali'?”

22 Nidatong da Jesus ad Bethsaida, ya inyuy nan udum an tatagun Jesus han lala'in nabulaw, ya inal'alu'da Hiya ta dapoona ta umadaog.

23 Ya pendong Jesus nan nabulaw ta initnudna hiya ta bimmataandah nan higib. Ya tinukpaan Jesus di matan nan nabulaw, ya dinapana goh di matana, ya inalinay, "Olom ya mittig di matam?”

24 Ya unat goh intigawna ya inalinay, "Oo, tigo' di tagu, mu paddungnay unda ayiw an dumalan.”

25 Ya impidwan goh Jesus an nanapah matana. Ya inhamhamad nan lala'in inittig, ya pinumhod mahkay di pannigna, at ma"attig mahkay an amin di tigona.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Mundapuh'an umanamut, ya adim e'wah nan higib."

27 Immuy da Jesus ya din intudtuduwanah nan bababbabluy an neheggon ad Caesarea Philippi. Ya hidin pundaldallananda ya binagana didan inalinay, "Hay pangimmatunan nan tatagun Ha"in nin?"

28 Ya tembaldan inaliday, "Din udumna ya inaliday un He"ah John an Mumbonyag an un namahuan, ya din udumna goh ya inaliday un He"ah Elijah an propetah din penghana, ya umat goh hidin udumna ti inaliday He"ay ohah din propeta."

29 Ya inalin Jesus di, "Ya da'yu mah---hay alyonyuh aat'u?" Ya tembal Peter an inalinay, "He"ay Alin Pento' Apo Dios."

30 Ya tinugun Jesus dida ta adida mangupid hi alyondah nan tataguh un Hiyah Kristu.

31 Ente"an Jesus an nangibaag hidin intudtuduwanay ma'at ay Hiya an inalinay, "Hay mahapul ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya nidugah di ipaligligatana' ti pahalona' hinan a'ap'apun di tatagu, ya nan a'ap'apun di papadi, ya nan muntudtuduh nan Uldin. Ya patayona', mu maluh di tuluy algaw at mamahuana'."

32 Ya inhamadnan nangulgud ta panginnilaandah aatna. Ya inyohhan Peter Hiya, ya inhingalnan inalinay, "Adaogna, ya adi ahan umat hinay ma'at!"

33 Mu nunligguh hi Jesus, ya intigawnah din intudtuduwana, ya inhingalnah Peter an inalinay, "Taynana', Satanas! Ti henen ninomnommun inalim ya bo'on hi Apo Dios di ad nomnom ti hay tagu!"

34 Ya inayagan Jesus din do'ol an tatagu ya din intudtuduwana ta na'amungda, ya inalinay, "Pohdon ay nan tagun mangunud ay Ha"in ya mahapul an adina hunnon di itaguana. Mu ta"on hi un mapahiw unu mapatoy mu mahapul an Ha"in unudona damdama.

35 Nan adi umunud ti adina abuluton di ipaligligatana unu nan apatayana ya hay umangunuh ya milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna. Mu nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mipaligligat unu nan mapatoy ti nan pangunudandan Ha"in ya nan Tugun'u ya hay umangunuh ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

36 Ta"on un alan di tagun amin hi mun'aphod an gina'uh tun luta ya mi'id hulbin hana damdama ti adi ay kumulug at hay umangunuhna ya milahhin damdaman Apo Dios hi mid pogpogna.

37 At hanan alana ya adi pa'appallog hi pi'taguanan Apo Dios.

38 Ad ugwan ya do'olday tatagun adi umunud ya nun'abaholan, at nan tagun mangiyabain an mangunud hinan Tugun'u ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya adi' goh ibilang hi tagu' hidin pumbangngada' an da'mih nan a'anghel hi pangipattiga' hi ipabagbagtuanmin Ama."

Mark 9

1 Ya inalina goh di, "Adiyu aliwan heten alyo'! Ti waday udumnan da'yuh tu an adi matoy ta nangamung unda tigon di gutud di Pumpapto'an Apo Dios ya nan anidugah di abalinanan mumpapto'."

2 Naluh di onom hi algaw ya initnud Jesus hi Peter ya da Jacob ay John ta nunti'iddah nan ata'nang an duntug ta unda anggay. Ya heden papannigandan Jesus ya numbo'on di tigawna

3 ti nan lubungna ya ma'appaha' an humili, mu mi'id hitun lutay umipapaha' hi lubung hi umat hina.

4 Ya himbumagga ya tinnig din intudtuduwana da Moses ay Elijah an mi'hapitdan Jesus.

5 Ya himmapit hi Peter, ya inalinan Jesus di, "Apu, maphod ta wada tu'uh tu! At pohdom ay ya iyammamiy tuluh allung ta hinohhonyun da Moses ya hi Elijah!"

6 Mu mid poto' di hinapitna ti timma'otdah din tinnigda.

7 Ya waday bunut an nepto' ay dida, at nalidumanda. Ya wada han hapit an nalpuh nan bunut an inalinay, "Hiyah te Imbaluy'un pepenhod'u, at donglonyuy alyona!"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya mungwingngiwingngida, ya mid udum an anggay hi Jesus hi wah di.

9 Ya heden pundadyuanda ya tinugun Jesus didan inalinay, "Adiyu iyal'alih nen tinnigyuh nan tatagu ta nangamung di amahua' an Imbaluy di Tagu.”

10 Ya inunuddah nen inalina, mu numbabaggaandan tulun inaliday, "Hay aat nin di amahuan an inalina?”

11 Ya wada han mahmahandan Jesus, at inalidan Hiyay, "Anaad ta inalin nan muntudtuduh nan Uldin an mahhun an umalih Elijah ya un umali nan Alin Pento' Apo Dios?”

12-13 Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung an hay mahapul ya mahhun an mumbangngad hi Elijah ta idadaanay tatagu. Ya wada goh di impitudo' Apo Dios an inalinay, Nan Imbaluy di Tagu ya mahapul an nidugah di ipaligligatana, ya adi abuluton di tatagu Hiya. Mu hay alyo' ay da'yu ya nalpah an immalih Elijah, at nunholholtapun din tatagu an hiyah ne nipa'annungan din impitudo' Apo Dios.”

14 Unat goh numbangngad da Jesus hi awadan din udumnan intudtuduwana ya tinnigdan wah di do'ol an tatagun nunli'ub ay dida. Ya wah di din udumnah nan muntudtuduh nan Uldin an mi'hahannudah din intudtuduwan Jesus.

15 Ya unat goh tinnig din tataguh Jesus ya nidugah di amanoh'aanda, ya timmagtagdan immuy ay Hiya, ya inaliday, "Maphod ta immali ayu!”

16 Ya inalin Jesus hidin intudtuduwanay, "Ngadan di punhahannuanyuh nan muntudtuduh nan Uldin?”

17 Ya wada han lala'in niddum hinan tatagu, ya hiyay nambal an inalinay, "Apu, inyali' han imbaluy'u ta ipa'adaogmu ti waday nappuhin lennawan nihuhu'lung an nangipawe'we' ay hiya.

18 Ya wa ay ta mahe'pan ya matu"in, ya umupag di timidna, ya ngumelongelot di babana, ya umodhol. Ya inali' hinan intudtuduwam ta la'ahonda, mu mid ologda.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya inalin Jesus di, "Uya'a ya adi mihamad di pangulugyun tatagu! Gah'in unna' mihihinnan da'yu ta e'edpol'uy aatyu ya un waday pangulugyu! Iyaliyuh tu han ungan lala'i!”

20 At inyuydan Jesus. Ya unat goh tinnig nen nappuhin lennawah Jesus ya impagalewgewna han unga, ya natu"in, ya bimmanalliballin, ya immupag di timidna.

21 Ya inalin Jesus ay amanay, "Anuud di nangete"anah umatanah na?" Ya inalinay, "Nete"ah din a'ung'ungngana.

22 Ya gun tu"inon nan nappuhin lennawa hiyah nan apuy ya hinan way danum ta patayona. At igohgohan da'mi ni' ta badangan da'mih un gulat ta abalinam!”

23 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Anaad ta alyom henen gulat? Mabalin an ma'at an amin di logom hi un way pangulug nan tagu!”

24 Ya nahannapit heden ommod den unga, ya enlotnan mangalih, "Waday pangulug'u, mu adi umda, at badangana' ni' ta ma'udman!”

25 Ya unat goh tinnig Jesus an na'amung nan tatagu ta alulunganda Hiya at minandalna nan nappuhin lennawan inalinay, "He"an lennawan umipawe'we' ya pumu'it ya mandalo' he"a ta mala'ah'an nen unga, ya adim ipidpidwan mihu'lung ay hiya!”

26 Ya pinumkaw nan lennawa, ya atata'ot di inatnan nangipagalewgew eden unga, ya nala'ah. Ya ay natoy di tigaw den unga, at inaliday un natoy!

27 Mu inodnan Jesus di ngamayna, ya binangonah den unga, at timma'dog, ya pinumhod.

28 Ya immuy da Jesus hinan abung, ya inalin din intudtuduwanan Hiyay, "Anaad ta mid ologmin munla'ah hinan nappuhin lennawan niyo'odol enen unga?”

29 Ya tembal Jesus an inalinay, "Nan umat hinan lennawa ya mahapul an ilangduan an munluwalun Apo Dios ya un mabalin an mala'ah.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Nakak da Jesus enen babluy, ya nun'awadah nan Provinciad Galilee. Ya adi pohdon Jesus an innilaon nan tataguy awadana

31 ta way inatnan nuntudtuduh nan himpulu ta duwan intudtuduwana. Ya inalinan diday, "Ha"in an Imbaluy di Tagu ya idawata' hinan buhul'u. Ya patayona' ay dida, mu maluh di tuluy algaw at mamahuana'.”

32 Mu mi'id inilan din intudtuduwanah aat nen hinapitna, ya timma'otdan munhanhan ay Hiyah aatna.

33 Dimmatong da Jesus ad Capernaum, ya himmigupdah nan ohan abung. Ya inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Anaad ta nunhohongngel ayuh nan dalan?”

34 Mu bumaindan mambal ti hay dimmalat hi nunhohongngilanda ya way ohan didaan alyonay hiyay nabagbagtu ya un nan udumnan ibbana.

35 Ya inumbun hi Jesus, ya inayagana din himpulu ta duwan intudtuduwana, ya inalinan diday, "Nan mamhod an nabagtu ya un nan ibbana ya mahapul an ibilangnay odolnah na'am'ampa ya un nan i'ibbana ta paddungnay hiyay tagaladan amin.”

36 Ya inawit Jesus han ung'ungnga, ya impata'dognah nan hinagang din intudtuduwana ya unna ha'lion, ya inalinan diday,

37 "Nan mamadang hi umat hituh ung'ungnga ti dumalat nan pangunudandan Ha"in ya Ha"in di badanganda. Ya badangana' ay ya bo'on Ha"in ya anggay di badanganda ti nan nannag goh ay Ha"in.”

38 Inalin John ay Jesus di, "Apu, tinnigmi han lala'in hay abalinam di punla'ahnah nan nappuhin lennawa, ya inyadimi hiya ti agguy niddum ay ditu'un himpampun.”

39 Mu inalin Jesus di, "Adiyu iyadi ti nan mangat hi umipanoh'a an dumalat di ngadan'u ya adina hapiton di nappuhih aat'u.

40 Ti nan tagun adi mi'bohhol ay ditu'u ya hiya damdamay bumadang ay ditu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Immannung heten alyo' ti nan tagun bumadang ay da'yu an ta"on hi un hinhowo' hi danum di idatnah inumonyu an dumalat di kimmuluganyun Ha"in an hi Kristu ya waday lagbunan nen atona.”

42 Ya inalin Jesus di, "Gulat ta waday taguh mangitudul ay daten ung'ungungngan mangunud ay Ha"in ta mumbaholda ya onaynah un meg'od di ongol an batun luhung hi bagangna ya intapal hinan baybay.

43 Gulat ta hay ngamayyuy dumalat hi pumbaholanyu ya onaynah unyu putulan. Ti onaynah un mi'id di ohah ngamayyu mu ta wadaat di pi'taguanyu ya un henen waday duwah ngamayyu, mu ad imbelnuy umayanyu an awadan di apuy an adi madmaddop.

44 Ti hay aatnah di ya mun'abigihan di odol di tagu an adida matmattoy, ya adi goh madmaddop nan apuy.

45 Ya gulat goh ta nan hu'iyuy dumalat hi pumbaholanyu ya onaynah unyu putulan. Ti onaynah un mi'id di ohah hu'iyu mu ta waday miyadwah pi'taguanyu ya un henen waday duwah hu'iyu mu ad imbelnuy umayanyu an awadan di apuy an adi madmaddop.

46 Ya hay aatnah di ya mun'abigihan di odol di tagu ya adi madmaddop nan apuy.

47 Ya gulat goh ta nan matayuy dumalat hi pumbaholanyu ya onaynah unyu ukiton. Ti onaynah un mi'id di ohah matayu mu ta munnanannong di pi'taguanyuh nan pumpapto'an Apo Dios ya un henen duway matayu mu ad imbelnuy umayanyu.

48 Ya hay aatnah di ya mun'abigihan di odol di tagu ya adi madmaddop nan apuy.

49 An amin di tatagu ya paddungnay ma'ahinandah apuy.

50 Maphod di ahin, mu pinumhaw ay ya hay atonyun mangipabangngad hinan aklitna ta umahin goh? At hay maphod ya paddungnay ahin ayun maphod di tamtamna ta mundedeggop ayu."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mark 10

1 Nakak da Jesus ad Capernaum, ya ene'wadah nan Provinciad Judea. Ya binad'angday Wangwang an Jordan ta immuyda goh hinan abablubabluy hidi. Ya do'olday tatagun immuy ay Hiya, ya intudtuduwana didan umat hinan ina'inatnah din hopapna.

2 Ya wadaday Pharisees an immuy ay Jesus ta tapnganda Hiya, ya inaliday, "Undan iyabulut di Uldin tu'u an ihiyan di lala'iy ahawana?”

3 Ya inalin Jesus ay diday, "Ngadan di inyuldin Apo Dios ay Moses hi aat di punhiyanan di nunhimbaluy?”

4 Ya inaliday, "Hay inyuldinan Moses ya mabalin an ihiyan nan lala'iy ahawana, mu mahapul an waday tudo' an mangibaag hi nunhiyananda ta idatnan nen ahawana.”

5 Ya inalin Jesus ay diday, "Manu ay intudo' Moses henen uldin ti un ayu ngumhay hi mituduwan!

6 Mu din nalmuwan tun luta ya ni'lumun Apo Dios di tagu ta lala'iy oha ya babaiy oha.

7 At hiyaat un taynan nan lala'iy o'ommodna ta way atonan mi'yaddum hinan ahawana,

8 at paddungnay ohay odol an adi duwa.

9 At adi maphod hi un pakakon nan lala'iy ahawana ti hi Apo Dios di nangaddum ay dida.”

10 Ya unat goh himmigup da Jesus hinan abung ya hinanhanan din intudtuduwana goh di aat di punhiyanan nan nunhimbaluy.

11 Ya inalin Jesus ay diday, "Gulat ta ihiyan nan lalaiy ahawana ta mumbentan at inlugtapnah den babain ahawanah hopapna.

12 Ya umat goh hinan babai, ti gulat ta ihiyanay ahawana ta mumbentan at inlugtapnah den lala'in ahawanah hopapna.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Inyuy nan tatagun Jesus din ung'ungungnga ta ipadapadan Hiya. Mu unat goh tinnig din intudtuduwana ya inhingalda dida.

14 Mu unat goh tinnig Jesus henen inat din intudtuduwana ya ma'ahhingal ay didan inalinay, "Abulutonyu nan ung'ungungngan umalin Ha"in! Ya adiyu ipawa dida ti nan tagun middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ya umatdah aat di ung'ungungnga.

15 Ya umannung heten alyo' ay da'yu ti adi ay mumpa'ampa nan tagu ta adi umat hi ung'ungnga ya adi middum hinan Pumpapto'an Apo Dios.”

16 Ya inawitna nan ung'ungungnga ta hina'lina dida, ya dinapana didan amin an hinohha, ya inluwaluana dida.

17 Nala"uy da Jesus ta bimmataanda, ya otog di pundaldallananda ya timmagtag han lala'in immuy ay Jesus, ya nunhippih inayungana, ya inalinan Jesus di, " Maphod'a, Apu! Hay ato' nin an mi'tagun Apo Dios hi munnanannong?”

18 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Anaad ta alyom di maphoda'? Ti hi Apo Dios ya anggay di maphod!

19 Ya hay pambal'uh nan inalim ya unudom di Uldin Apo Dios an inilam: adi'a pumatoy, ya adi'a umilugtap, ya adi'a mangakaw, ya adi'a munlayah, ya adim balbaliyan nan ibbam, ya e'gonam nan o'ommodyu.”

20 Ya inalin den lala'in Hiyay, "Apu, an amin hana ya inunud'un nete"ah din a'ung'ungnga'.”

21 Ya penpenhod Jesus hiya, at teten'olna hiya, ya inalinay, "Wada goh di ohah mahapul hi atom. At umuy'a ta eka ila'un amin di gina'um, ya impiyapongmuh nan nun'awotwot, at hidid abuniyan di umadangyanam. Umat hinay atom ya un'a umunud ay Ha"in.”

22 Ya unat goh dengngolnah nen inalin Jesus ya ma'allungdayan nakak ti adangyan ahan an tagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Ya inwingin Jesus hidin intudtuduwana, ya inalinan diday, "Na'alligat di adangyan an umuy hinan Pumpapto'an Apo Dios!”

24 Ya ma'annoh'a din intudtuduwanan nen inalina. Mu innayun Jesus an himmapit an inalina goh di, "Da'yun ungunga, immannung an na'alligat tuwaliy middum hinan Pumpapto'an Apo Dios!

25 Madadawoh nan kamilu an humgop hinan Puntalunayan hi Tantan ya un nan idduman di adangyan hinan pumpapto'an Apo Dios.”

26 Ya unat goh dengngol din intudtuduwanah ne ya nidugah di amanoh'aanda, ya nunhahapitdan inaliday, "Ooat hay mabaliwan mah?”

27 Ya teten'ol Jesus dida, ya inalinay, "Mid olog di tagun mamaliw hi odolna, mu olog Apo Dios an mangat hi an amin di logom.”

28 Ya himmapit hi Peter, ya inalinay, "Tigom an tinaynanmin amin di gina'umi ya pamilyami ta nitnud amin He"a!”

29 Ya inalin Jesus ay diday, "Umannung heten alyo' ti nan tagun taynanay abungna, unu a'agina, unu o'ommodna, unu imbabaluyna, unu lutana ti Ha"in ya nan Tugun'uy dumalat hi unudona

30 ya do'do"ol di midat ay hiyah ataguanah tun luta an paddungnay midat di hinggahut hi abungna, ya a'agina, ya o'ommodna, ya imbabaluyna, ya payawna. Ya middum goh di ipaligligatana. Mu hay amahuana ya hiyay mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

31 At do'olday mumpahiya an mangalih un diday mahhun hinan tatagu, mu la'tot ya diday miyangunuh, ya nan na'ampad ugwan ya diday mipabagtuh udum di algaw.”

32 Hidin awadan da Jesus hinan dalan hi immayandad Jerusalem ya Hiyay nammang. Ya manoh'ada din intudtuduwana ya din tatagun nangun'unud, ya timmata'otda goh. Ya inyohhan goh Jesus din himpulu ta duwan intudtuduwana, ya inulgudnan diday aat di ma'ma'at ay Hiyah awni.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ya inalinan diday, "Ten magadyuh tu'un umatam ad Jerusalem, at hay dumatngan tu'uh di ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya madpapa', ya iyuya' hinan a'ap'apun di papadi ya nan muntudtuduh nan Uldin ta humalyaona' ay dida ta ipapatoya'. Ya midata' hinan Hentil ta diday mamatoy ay Ha"in.

34 Ya layalayahana' ay dida, ya puntukpaana', ya haplatona', ya patayona'. Mu hinan miyatluh algaw ya mamahuana'.”

35 Immuy ay Jesus da Jacob ay John an imbabaluy Zebedee, ya inalidan Hiyay, "Apu, waday pohdonmih atom ay da'mi.”

36 Ya inalin Jesus ay diday, "Ngadan ne han pohdonyuh ato'?”

37 Ya tembaldan inaliday, "Hitun pumpapto'am ni' ya hay pohdonmi ya abulutom ni' an ipabunmuy ohan da'mih immapit hi agwanmu, ya ipabunmuy ohah immapit hi iggidmu ta mi'papto' amin He"a.”

38 Ya inalin Jesus ay diday, "Mid inilayuh aat nen ibagayu ti undan abalinanyun mi'yinum hinan ipa'inumdan Ha"in an paddungnay ipaligligata', unu undan goh abalinanyu nan ipadildilaha' an ay ibonyagdan Ha"in?”

39 Ya inaliday, "Ologmin aton hana." Ya inalin Jesus ay dida goh di, "Umannung an paddungnay mi'yinum ayuh nan mun'aklit an inumo' ti mipaligligat ayun umat ay Ha"in.

40 Mu bo'on Ha"in ad poto' an mamto' hi umbun hi immapit hi agwan'u ya iggid'u ti pepento' Apo Dios di pohdonan mi'yibun ay Ha"in.”

41 Ya unat goh dengngol din himpulun intudtuduwan Jesus heden inalin da Jacob ay John ya ma'abbungotda.

42 Ya inayagan Jesus didan amin ta na'amungda, ya inalinan diday, "Inilayu an nan ma'alih a'ap'apun di Hentil ya pohdondan babbaalon nan tatagu ta way mandalonda.

43 Mu da'yu ya adi maphod heneh aton, ti gulat ta han mamhod an mun'ap'apu ya hay mahapul ya ibilangnay odolnah baal di i'ibbana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44 Ya nan mamhod an mipabagbagtu ya un nan ibbana ya mahapul an ibilangnay odolnah tagalan di i'ibbana.

45 Ti ta"on un Ha"in an Imbaluy di Tagu ya bo'on hay pamaala' hinan tataguy dimmalat hi immalia' hitun luta, ti manu ay immalia' ya ta baalona' hinan tatagu, ya ta mihandia' hinan atayan di do'ol an tataguh baholda ta Ha"in di pallogna.”

46 Ene'wan da Jesus ya din intudtuduwanad Jericho. Ya unat goh nakakdan den babluy ya nitnud goh din do'ol an tatagu. Ya wada han lala'in nabulaw an hay ngadana ya hi Bartimaeus an hina' Timaeus, ya inum'umbun hinan pingit di kalata ta mun'adaw hinan maluh.

47 Ya unat goh dengngolnan maluh hi Jesus an iNazareth at nuntu'u' an inalinay, "He"a, Jesus an Ap'apun David, igohgohana' ni'!”

48 Ya inhingal din do'ol an tatagu hiyan inaliday, "Dindinong'a!" Mu inyal'allanan nuntu'u' an inalinay, "He"an Ap'apun David, igohgohana' ni'!”

49 Ya inta'dog Jesus, ya inalinay, "Ayaganyu hiya." Ya inayaganda din nabulaw, ya inalidan hiyay, "Mundenol'a, at tuma'dog'a ti awiton da'a.”

50 Ya inaanay jacketna, ya natana'dog, ya immuy ay Jesus.

51 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Hay pohdom hi ato' ay he"a?" Ya inalin din nabulaw ay Hiyay, "Apu, pohdo' an mittig tun mata'!”

52 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Umuy'a ti mittig nan matam ti hay pangulugmuy dumalat hi immadaogam." Ya himbumagga ya mittig di matana, at nitnud ay Jesus hinan kalata.

Mark 11

1 Magadyuh umatam da Jesus ad Bethphage ya ad Bethany an neheggon ad Jerusalem an inayungan nan Duntug an Olibo. Ya hennag Jesus din duwan intudtuduwana,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 ya inalinan diday, "Umuy ayun den higib hidih dammangna, ya heden umatamanyu ya mattigyuh di han uyaw an dongki an nigo'od an mi'id ah nitaktakay, ya inubadyuy go'odna ta iyaliyuh tu.

3 Ya wa ay di mangalih, Anaad ta ubadonyu? ya alyonyuy, Mahapul Apu tu'u, mu malpah ay ya punnaudonan ipibangngad. At abulutona.”

4 Ya unat goh immuyda ya inah'upanda din uyaw an dongki an wah nan kalatah nan pantaw di abung an nigo'od.

5 Ya unat goh wan ubadonda din go'od di uyaw ya inalin din tatagun timma'dog hidiy, "Goh ta ubadonyuh nen uyaw?”

6 Ya inalida din inalin Jesus hi alyonda, at inabulutda.

7 Ya inyuydan Jesus din uyaw, ya enedpondah bonognay lubungda, ya nuntakay hi Jesus.

8 Ya do'olday tatagun nitnud, ya innalday lubungda, ya inyannapdah din dalanon di uyaw an nuntakayan Jesus. Ya din udumnan tatagu ya innalda goh di tubun di palman umat hi liyug, ya inyap'apda goh hinan dalan. Ya manu ay inatday umat hina ta panginnilaan hi unda e'gonan hi Jesus an alida.

9 Ya inyun'unnan din udumnan tatagu ya un hi Jesus, ya wada goh di nangunud ay Hiya. Ya ente"adan amin an nuntu'u' an inaliday, "Nabagbagtuh ten ali tu'u! Mapmaphod heten Pento' Apo Dios hi ali tu'u!

10 Mipabagbagtu'an immali ti magadyuh an madatngan di pumpapto'am ta mihukat'ah din numpapto'an apu tu'un hi David! Mipabagbagtuh Apo Dios!”

11 Ya unat goh inataman da Jesus ad Jerusalem ya himmigupdah nan Timplun Apo Dios, ya tinnignan amin di wah di. Mu na'uy an mahdom, at immuydad Bethany an ibbana din intudtuduwana. Hay Nanomyawan Jesus hinan Ayiw an Fig

12 Nabiggat ya nakak da Jesus ad Bethany ta mumbangngaddad Jerusalem. Ya hidin pundaldallananda ya nahinaangan hi Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya inamangna han ayiw an fig an do'ol di tubuna, at immuy an mannig hi bungana, mu mi'id ti bo'on hiyay gutud di bumungaana.

14 Ya inalin Jesus hinan ayiw di, "Mi'id ah mangal'alah bungam ta nangamung ti adi'a bumungbunga!" Ya dengngol din intudtuduwanah nen inalina. Hay Namakakan Jesus hinan Munla'uh nan Timplun Apo Dios

15 Unat goh immatam da Jesus ad Jerusalem ya immuy hinan gettaw di Timplun Apo Dios. Ya numpakakna din munla'u, ya din ngumina, ya din munhukhukat hi pihhun di iRome ta hukatandah pihhudan Hudyu, ya nun'ibukallunay lamehaanda, ya nuntu"ina din umbunan di munla'uh balug hi me'nong hinan Timplun Apo Dios,

16 ya impawana nan tatagun mange'wah nan gettaw di Timpluh un way inodnandah ila'uda.

17 Ya intudtuduwana din tatagu an inalinan diday, "Hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, Nan Abung'u ya hiyay punluwaluan an amin di tatagun Ha"in. Mu unyuat goh numbalinon hi punla'uanyuh pangakawanyuh pihhun di umalin mi'miha!”

18 Ya unat goh dengngol din a'ap'apun di papadi ya din muntudtuduh nan Uldin din inalin Jesus ya ente"adan manama' hi pangidalatandan mamatoy ay Hiya ti timma'otdan Hiya. Ya manu ay timma'otda ti pigaygayabandan amin di tatagun mangngol hinan intudtuduna.

19 Ya unat goh napuyaw ya nakak da Jesus goh hi ad Jerusalem. Hay Itudun nen Inat Jesus hinan Ayiw an Fig

20 Unat goh nabiggat ya imbangngaddan enye'wah din dalan an nange'wanda, ya tinnigda din fig an nalyaw.

21 Ya ninomnom Peter din inat Jesus eden ayiw, at inalinan Jesus di, "Apu, tigom an nalyaw henen ayiw an inidutam!”

22 Ya inalin Jesus di, "Mahapul an waday pangulugyun Apo Dios

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 ti immannung heten alyo' ay da'yu an gulat ta alyonyuh nan duntug di, Mitapal'ah nan baybay! at ma'at hi un ayu adi munduwaduwa ta kulugonyun immannung an ma'at henen inaliyu.

24 At hiyanan alyo' ay da'yuy, Gulat ta waday pohdonyuh ma'at at hay mahapul ya munluwalu ayun Apo Dios ta ibaagyun Hiya, ya kulugonyu ay an aton Apo Dios nan ibagayu at immannung an ma'at.

25 Mu wa ay ta munluwalu ayun Apo Dios ya aliwanyu nan nonomnomonyun nappuhin inat nan tatagun da'yu ta way aton goh Ama tu'ud abuniyan an mangaliw hi baholyu.

26 Mu adiyu ay aliwan din inatda ya adi goh aliwan Ama tu'ud abuniyan di baholyu." Hay Nangibagandah Aat di Haad Jesus

27 Numbangngad goh da Jesus ad Jerusalem, ya immuy nunle'le'od hinan gettaw di Timplun Apo Dios. Ya immuydan Hiya din udumnah nan a'ap'apun di papadi, ya din muntudtuduh nan Uldin, ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu,

28 ya inalidan Hiyay, "Dan hay haadmu ta umat hinay ato'atom hinan Timplun Apo Dios? Ya hay nangidat enen haadmu?”

29 Ya tembal Jesus an inalinay, "Waday mahhun hi ohah hanhana' ay da'yu ya un'u ibaag di haad'u.

30 Ibaagyuy nalpuwan di haad John ta numbonyag---hi Apo Dios, unu hay tagu ya anggay?”

31 Ya nunhahapitda nan a'ap'apu an inaliday, "Hay pambal tu'u nin? Ti gulat ta alyon tu'uy, Hi Apo Dios di nangidat, at alyonaan, Anaad mah ta agguyyu kinulug hi John?

32 Mu gulat ta alyon tu'uy, Nan tataguy nangidat hi haad John, at bumungotda nan tatagu, ya ini ya waday atondan ditu'u ti kulugondan amin an hi John ya oha goh an propeta!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 At hay nambaldan Jesus, ya inaliday, "Mid inilami." Ya inalin Jesus ay diday, "Ooat adi' goh ibaag di nangidat hi haad'un mangamangat hituh tun ato'ato'."

Mark 12

1 Ente"an Jesus an nun'ulgud hi nipa"el hinan tatagun inalinay, "Wada han lala'in nangitanom hi greyp hinan galdena. Ya inallupna, ya bino"ana nan lutah ipata'dogan di pun'apalan, ya inyammanay ittuwan di danum di greyp hi un mabayu, ya inyammana goh di ata'nang hi abung hi ihinan di mun'adug. Ya impalia'na nan galdenah nan udumnan tatagu, ya numbaat hi adagwin babluy.

2 Ya unat goh nadatngan di apugahan de han impalia'na ya hennagnay ohah nan himbutna ta umuy hinan numpunlia' an mangngal hi dagwana.

3 Mu dempap din numpunlia' din himbut, ya hinuplitda, ya pinakakda an mi'id am'amungit hi indatdah dagwan nan ad galden.

4 Ya hennag goh han ad galden di ohah nan himbutna, mu pinaguhday uluna, ya pinaligatda hiya.

5 Ya hennag damdama nan ad galden goh di oha, mu pinatoyda, ya hiyah ne ina'inatdah din udum goh an nahnag an nunhuplitda, ya pinatoyday udumna.

6 Ya hidin angunuhna ya un ohay lala'ih na'angang hi mahnag an han oh'ohhan pohpohdonan imbaluyna. Mu la'tot ya hennagna hiya ti alyonay, Olom ya e'gonanda hiya!

7 Mu unat goh tinnig nan numpunlia' din imbaluy nan ad galden at nunhahapitdan inaliday, Hiyah te imbaluynan mamoltan hitun galden! At umuy tu'u patayon ta bagi tu'uh te han galdena!

8 At dempapda hiya, ya pinatoyda, ya inyuyda intapal hi pingit den galden.”

9 Ya inalin Jesus goh ay didan nangngol di, "Hay aton nin han ad galden hinan numpunlia'? Hay atona ya umuyna pumpatoy nan nangipalia'ana, ya impalia'na nan galdenah nan udumnah tagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 At anaad mah ta adiyu ma'awatan di aat di impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Nan batun namlinan di mun'ammah abung di hiyaat goh di niyammah pognad di abung?

11 Ti hi Apu tu'uy nangat ene, ya mapmaphod di pannigan tu'uh nan inatna!”

12 Ya iniladan diday nipa"elan nen inulgudna, at penhoddan dapopon Hiyan den punhaphapitana, mu timma'otdah din tatagu ti inaliday un hi Jesus di ohan propeta, at nakakda. Hay Aat di Buwit

13 Waday nahnag hi udumnan Pharisees ya nan udumnan Herodians hi mamalbalin Jesus.

14 Ya heden inayandan Hiya ya inaliday, "Apu, inilamin nahamad nan itudutudum, ya ta"on un pahiwon di tatagu ya itudum damdamay pohdon Apo Dios hi aton tu'u ti bo'on hay taguy nomnomom hi ipadenolmu. At hay pohdonmin innilaon ya ma'ahhapul an idat tu'un Hudyuh nan alid Rome di buwit, unu adi tu'u?

15 Mumbayad tu'u mah, unu adi tu'u?" Mu inilan Jesus an unda Hiya balbaliyan, at inalinan diday, "Anaad ta padpadahona' an balbaliyan? Iyaliyu nan palatan pihhun Ha"in ta tigo'.”

16 Ya unat goh indatda nan palatan Hiya ya inalinan diday, "Ad angah ene han nitalatlatu, ya ad ngadan enen nitudo'?" Ya tembaldan inaliday, "Hi Caesar.”

17 Ya inalin Jesus ay diday, "Nan bagin nan alid Rome ya ibangngadyun hiya, ya nan bagin Apo Dios ya idatyu goh ay Hiya." Ya unat goh dengngoldah nen nambalna ya manoh'ada. Hay Aat di Amahuan di Tagu

18 Wada han himpampun an Sadducees di ngadanda, ya diday mangitudtudun adi mamahuan di tagu. Ya waday udumnan didan immuy ay Jesus,

19 ya inaliday, "Apu, hay inyuldin Moses hidin penghana ya inalinay, Gulat ta matoy han lala'i ta waday ahawana ta mi'id imbaluyda ya mahapul an ahawaon han agina ta waday hanat de han natoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya hidin penghana ya waday pitun linala'in hina"agi. Ya nangahawa din pangpangullu, ya la'tot ya natoy an mid ah imbaluyna.

21 At numbentanan din aginan netob ay hiya nan babai, mu la'tot ya natoy goh an mid imbaluyna. Ya nihukat heden miyatlu. Ya na'at hete goh eden miyatlu

22 ta nangamung hidin miyapitun udidian, at natoy daden pitun hina"agi an mi'id ah imbaluyda. Ya la'tot goh ya natoy heden babai.

23 Ya hidin algaw an amahuan di tagu ya hay ad ahawan den babai ti inahawadan pitu?”

24 Ya inalin Jesus ay diday, "Nibahhaw ahan hene han imbagayu ti mi'id inilayuh aat di impitudo' Apo Dios, ya mi'id goh inilayuh aat di abalinana!

25 Ti nan tagun mamahuan ya umatdah nan anghel ad abuniyan an adida mangahawa.

26 Mu anaad ta adiyu ma'awatan hi unda mamahuan di tagu? Undan agguyyu binaha din nitudo' hinan Liblun Moses? Ti heden ulgud an hay aat din namo'gong an ayiw an intudo' Moses ya inulgudna goh din inalin Apo Dios ay Moses an inalinay, Ha"in hi Apo Dios an dayawon Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob goh.

27 Mu nanattoy da Abraham ya un ahin itudo' Moses heden inalin Apo Dios. Ya gulat ta agguy timmagu da Abraham at hi Apo Dios mah di dayawon di nun'atoy an adi mamahuan? Bo'on, ti Hiyay dayawon di matagu! At hay itudun te ya mamahuan nan nun'atoy. At nidugah di nibahhawan di panudtuduyu!" Hay Aat di Ma'ahhapul an Uldin

28 Wadah di han lala'in muntudtuduh nan Uldin, ya dengngolnah den nunhahapitan da Jesus. Ya dengngolnan maphod nan nambal Jesus eden inalin di Sadducees, at inalinan Hiyay, "Hay aptan nin ahan hinan Uldin?”

29 Ya inalin Jesus di, "Hay aptan hinan Uldin ya umat hituy aatna: Da'yun i'Israel an Hudyu ya donglonyu ti hi Apo Dios an Apu tu'u ya un oha Hiyah Apu tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya mahapul an pa'appohpohdon tu'uh Apu tu'un hi Apo Dios ya un nan pamhod tu'uh nan udumnan numbino'ob'on.

31 Ya wada goh di miyadwan ma'ahhapul an ma'unud: Hay pamhod hinan odol ya maphod un umat hinay pamhod hinan i'ibba. Ti daten duwan Uldin ya diday ma'ahhapul ya un nan udumnan Uldin.”

32 Ya inalin nan muntudtuduh nan Uldin di, "Maphod henen inalim, Apu! Ti immannung an anggay hi Apu tu'un hi Apo Dios di dayawon tu'u, ya mid ah ohah nahamad an anggay Hiya.

33 At hay mahapul ya pa'appohpohdon tu'uh Apu tu'un hi Apo Dios ya un nan udumna, ya hay pamhod hinan odol ya maphod un umat goh hinay pamhod hinan i'ibba. Ya gulat ta gohbon tu'uy animal hinan pun'onngan ta e'nong tu'un Apo Dios unu hinan udumnan me'nong mu ma"aphod di pangunudan tu'un den duwan Uldin an inalim ya un hanan ma'at.”

34 Ya unat goh dengngol Jesus din nambalna ya inilanan nala'eng hiyan tagu, at inalin Jesus ay hiyay, "Magadyuh an midadaan di iddumam hinan Pumpapto'an Apo Dios." Ya unat goh dengngol nan tataguy aat di nambal Jesus ya mid mahkay udumnah hanhanandan Hiya ti mun'ogonda. Hay Aat nan Alin Pento' Apo Dios

35 Hidin nuntudtuduh Jesus hidih nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ya inalinay, "Nan muntudtuduh nan Uldin ya inaliday un holag David henen Alin Pento' Apo Dios hi mumpapto'.

36 Mu immannung an Hiya goh di Apun David ti intudun nan Na'abuniyanan an Lennaway hapiton David an inalinay, Nan Apu tu'un hi Apo Dios ya inalinah nan Apu tu'u goh di: Umbun'ah immapit hi agwan'u ta engganay un'u amehon an amin nan buhulmu.”

37 Ya inalin goh Jesus hinan tataguy, "Gadya an inalin David di hi Apunah Kristu, mu anaad ta alyonyuy un holagna goh?" Nan do'ol an tatagun nangngol hinan inul'ulgud Jesus ya pohpohdonda nan itudtuduna. Hay Nangulgudan Jesus hinan Aat di Nuntudtuduh nan Uldin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 Ya heden nuntudtuduwana ya inalinay, "Emayaanyu nan muntudtuduh nan Uldin! Ti hay pohdonda ya munlubungdah magayad an lubung ya unda umuy munle'le'od, ya pohdonda goh hi un e'gonan di tatagu didah nan pummalkaduan,

39 ya pohdonda nan ma"aphod an umbunan hinan himba'an di Hudyu ya nan umbunan di nabagbagtun taguh nan gotad,

40 ya adukkayonday luwaluda ta way aton di tatagun mangiyamlan dida. Ya wan gunda balbaliyan nan binabain umu'utun ta way atondan mangngal hinan gina'uda! At nidugah di moltada ti dumalat nan gunda aton an umat hina!" Hay Indat nan Nabalun Babai

41 Inumbun hi Jesus hinan dammang di kahon an pangiyamungan di tataguh pihhudan midat hinan Timplu. Ya a'ammangona nan tatagun pun'ituday pihhudah di, ya do'olday adadangyan an nangittuh nan do'ol an pihhuda.

42 Ya tinnig Jesus han babain nawotwot an nabalu an immuyna ni'yittuy dudduwan hepeng.

43 At inayagan Jesus din intudtuduwana, ya inalinan diday, "Umannung heten alyo' ti do'do"ol di inittun nen nawotwot an balu ya un din udumna!

44 Ti nan indat nan udum ya pihhudan adida mahapul, mu nan nabalu ya na'agwotwot, mu ta"on ya inunghiwnay pihhuna."

Mark 13

1 Unat goh wan mala"uy da Jesus hinan Timplu ya inalin di ohah din intudtuduwanan Hiyay, "Tigom adya, Apu, an nidugah di ama"aphod nan Timplu ya nan o"ongol an batu an nun'iyammada!”

2 Ya inalin Jesus ay diday, "Immannung an maphod hatu, mu hi udum hi algaw ya an amin hatu ya mun'apa"ida, at mi'id di ohan batuh mundododdah nan niha"adana." Hay Aat di Punligatan di Tatagu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Wah Jesus an inum'umbun hinan Duntug an Olibo an nedmang hinan Timplu, ya immuy da Peter, ya hi Jacob, ya hi John, ya hi Andrew hinan wadana, at unda anggay hidi,

4 ya inalidan Hiyay, "Ibaagmun da'mih un anuud di a'atan hatun inalim? Ya hay panginnilaan hi agadyuhan di a'atanan amin?”

5 Ya inalin Jesus ay diday, "Emayaanyu ta adi ayu mabalbaliyan hinan malgom an tagu.

6 Ti awniat do'ol di mangalih un didah Ha"in an Alin Pento' Apo Dios, at balbaliyanday do'ol hi tatagu.

7 Ya donglonyuy gubat hinan abablubabluy an neheggon ya hinan adagwi, ya adi ayu numanomnom. Ti mahapul an ma'at hana, mu bo'on hiyay pogpogna

8 ti an amin di tataguh nan abablubabluy ya awniat munggugubatda, ya mawaday alyog ya batel hinan numbino'ob'on an babluy. Ya hiyanay ete"an di ligat.

9 At mahapul an mundadaan ayu ti dapopon da'yu ta iyuy da'yuh nan a'ap'apuh nan abablubabluy ta humalyaon da'yu. Ya iyuy da'yuh nan abung an ahayupan di Hudyu ta hupliton da'yu, ya iyuy da'yu goh hinan a'ali ya hinan gogobelnadol an dumalat di pangulugyun Ha"in. Ya hiyay gutud di pangibaaganyun didah nan Tugun'u.

10 At hay mahapul ya mibaag nan Maphod an Ulgud hi an amin hinan tataguh nan abablubabluy hitun luta ya un madatngan di apogpogan tun luta.

11 Ya wa ay ta dapopon da'yu ta iyuy da'yuh nan punhumalyaan ya adi ayu numanomnom hi pambalyun dida, ti wa ay ta madatngan di gutudnah humapitanyu at itudun nan Na'abuniyanan an Lennaway pambalyu.

12 Ya umat hinan munhin'agi an ipadpap nan ohay agina ta ipapatoyna. Ya nan ommod ya ipadpapnay imbaluyna ta ipapatoyna, ya nan imbabaluy di udumnan da'yu ya diday mangipadpap hinan o'ommodda ta ipapatoyda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya boholon da'yun amin hinan tataguh tun luta ti Ha"in dumalat. Mu nan mange'edpol ta nangamung di angunuhna ya diday mabaliwan." Hay Aat di Umipapuhih Wadan Apo Dios

14 Ya inalin Jesus di, "Gulat ta tigonyu nan mapaniaw an dumalat hi pumuhianyu an ihinadah nan malgom an lugal an bo'on hene tuwaliy ihinana ya lumayaw ayun iJudea ta umuy ayuh nan aduntuduntug. At da'yun mamahan te ya hamadonyun innilaon di aatna!

15 Ya nan tatagun wah nan atap di abungda ya mahapul an adida humgop hi abung an mangngal hi gina'uda ti nonong ya limmayawda.

16 Ya umat goh hinan wah payawda an mahapul di adida umanamut an mangngal hi jacketda ti nonong ya limmayawda.

17 Ya heden a'atana ya mahmo'day binabaih numpunhabi ya nan mumpumpa'inum!

18 At munluwalu ayun Apo Dios ta hidin gutud ne han lumayawanyu ya bo'on ni' hay lawang!

19 Ti heden a'atan hana ya nidugah di ligat ya un din ligat hi nete"an di nunlumuwan Apo Dios hitun luta ta nangamung ad ugwan. Mu adi mahkay mipidpidwa hana.

20 Mu dumalat nan tatagun pento' Apo Dios ya hennotnay algaw hi punligligatan di tagu ti gulat ta agguyna inat hina at matoy an amin di tagu.

21 Ya hede ay han gutud ta waday mangalin da'yuy, Wah tuh Kristu! unu, Wah dih Kristu! ya adiyu kulugon

22 ti wadaday bumalbalin alyonday un didah Kristu, ya nan udum goh ya alyonday diday propeta. Ya abalinandan mangat hi umipanoh'a ta way atondan mangipattig an waday abalinanda ta hiyay pamalbalidah nan tatagun Apo Dios hi unda abalinan.

23 At hiyanan ihamadyun mundadaan ti ten imbaag'un da'yun amin hi nahhun ya un ma'at." Hay Aat di Pumbangngadan di Imbaluy di Tagu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Inalin Jesus di, "Wa ay ta malpah hana nan ligat an inali' ya ma'at hatun nitudo' hinan Hapit Apo Dios: Adi bumnang nan algaw, ya umat goh hinan bulan.

25 Ya mun'agah nan abittubittuan ad daya, at an amin di dumilag hi wad daya ya mid poto' di dalanonda.

26 Ya heden gutud ya Ha"in an Imbaluy di Tagu ya tigona' hinan tatagu ti hay umalia' ya midduma' hinan bunut, ya ongol di abalina' ya anabagtu'.

27 Ya honogo' nan a'anghel'uh tun luta ta umuyda amungon an amin di tagun pento"uh tagu'." Hay Nipa"el an Hay Aat di Ayiw an Fig

28 Ya inalin Jesus di, "Waday nipa"el hi itudun nan ayiw an fig ti hay aatna ya unat goh bumalu nan tubuna ya hiyay panginnilaan hi un na'uy an tumiyalgaw.

29 Ya umat goh hinay aat di pumbangngada' ti wa ay ta ma'at hana nan inali' ya hiyah ne panginnilaanyuh gutudnah pumbangngada' hitun luta.

30 At adiyu al'alliwan hete ti waday udumnah nan tatagud ugwan an adida matoy ta nangamung un ma'at an amin hana nan inali'.

31 Ya ma'ubah tun luta ya ad daya, mu nan Hapit'u ya adi ahan ma'ma"ubah." Hay Ami'id di Nanginnilah Algaw ya Olas hi Pumbangngadan Jesus

32 Inalin goh Jesus di, "Mid nanginnilah nan algaw ya nan olas hi pumbangngada' an ta"on un nan a'anghel ad abuniyan ya Ha"in an Imbaluy Apo Dios, ti anggay hi Amah nanginnila.

33 At elanyuat ta mundadaan ayu ti agguyyu inilay gutud di pumbangngada'.

34 Umat hinan lala'in mumbaat an e'kodnay abungnah nan puntamuona ya an amin nan numbino'ob'on an tamuda. Ya inalinah nan mun'adug hinan pantaw ta ihamadnan mun'adug.

35 At hiyanan ihihi'alyu ti agguyna innilay gutud di pumbangngadan nan ad abung hi un hay mahdom, unu hay lumabi, unu hay tumalanu, unu hay helhelong.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Ya umat goh ay Ha"in an mi'id mapto' hi pumbangngada', ya ini ya agguy ayu nidadaan hi umalia'!

37 Ya hatun alyo' ay da'yu ya bo'on da'yu ya anggay di pangalya' mu an amin di tagu, at hiyanan ihihi'alyu."

Mark 14

1 Un duway algaw at madatngan heden gotad hi Punnomnoman di Hudyuh nan Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu ya nan gotad hi Panganandah Tinapay an Mi'id di Bino'bo'na. Ya nunhahapit din a'ap'apun di papadi ya din muntudtuduh nan Uldin hi atondan mampap ay Jesus ta mid ah ohah manginnila ta way atondan mamatoy ay Hiya.

2 Mu inaliday, "Adi tu'u epto' hinan gotad di pampapan tu'un Hiya ti ini ya innilaon di tatagu, ya mabungotda, at gumuluda!" Hay Nangihiitan nan Babaih Nanginan Bangbangluh Ulun Jesus

3 Wah di da Jesus ad Bethany hi abung Simon an din napalla' hidin hopapna. Ya heden nangananda ya himmigup han babai, ya inodnana han batun tibung an ma'alih alabaster an napnuh na'angnginan bangbanglun danum an hay ngadana ya nard. Ya penhalnay alubna, ya inhiitnah ulun Jesus.

4 Ya ma'abohhol ay hiya din udumnan tatagun wah di, ya way ohan didaan inaliday, "Hay hulbin nen inatnan unna inam'amhan henen nanginan bangbanglu?

5 Gulat hi un mingina at do'ol an pihhu ta way midat hinan nun'awotwot!" At inamuyuandah den babai.

6 Mu inalin Jesus ay diday, "Anaad ta amuyuanyu? Okod hiyah pohdona ti ma"aphod henen inatnan Ha"in!

7 Ti nan nun'awotwot ya mabalin an malgom hi algaw di pangidatanyuh badangyun dida ti wagwadadan da'yu. Mu Ha"in ya hi awniat mi'ida' ay da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 At heten babai ya inatnay abalinana, ti manu ay inhiitnay bangbanglu ya ta idadaanay odol'u ta maphod di hunghung'uh ilubu'a'.

9 Ya umannung heten alyo' ti wa ay ta ma'ulgud nan Tugun'uh tun alutaluta ya ma'ulgud goh heten inat te han babaih panginomnoman ay hiya.”

10 Immuy di ohah din himpulu ta duwan intudtuduwan Jesus an hi Judas Iscariot hinan a'ap'apun di papadi ta ni'hapit hi aat di pampapandan Jesus.

11 Ya hidin dengngoldah nen inalina ya nun'am'amlongda, ya intulagdan idatday lagbunah pihhu. At nete"an de ya hahalepatanay pangipadpapanan Jesus. Hay Gotad hi Ne"anan Jesus hinan Intudtuduwana

12 Heden hopap di algaw nan Behtan di Agguy Nabino'bo'an an Tinapay ya hiyah ne algaw hi pange'nongandah nan kalniluh Panginomnomandah din Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan i'Israel. Ya immuy din intudtuduwan Jesus ay Hiya, ya inaliday, "Hay pohdom hi pangidadaananmih umuy tu'u anganan ad ugwan an behta?”

13 Ya inalin Jesus hidin duwah nan intudtuduwanay, "Umuy ayud Jerusalem, ya wada han lala'in mi'dammun da'yun ino'odnanay pannuman, ya inunudyu hiya.

14 Ya wa ay ta humgop hinan abung ya ne'ehgop ayu goh. Ya alyonyuh nan ad abung di, Impaad Apu tu'un hi Jesus an inalinay, Hay wadan di kuwaltuh panganannmih nan intudtuduwa' hi ad ugwan an behta?

15 At itudunan da'yuy ongol an kuwaltun wah nan miyadwan galadun nidadaan hi panganan, ya hiyay pangidadaananyuh onon tu'u.”

16 At immuydah nan babluy, ya immannung an amin din inalin Jesus ay dida. At denenanday onondan den behta.

17 Ya unat goh napuyaw ya nidatong da Jesus ya din himpulu ta duwan intudtuduwanan den abung.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya heden nangananda ya inalin Jesus di, "Umannung heten alyo' an waday ohan da'yuh mangitudun Ha"in ta dapopona', ya wah tun me"an ay ditu'ud ugwan.”

19 Ya ma'allungdayada din intudtuduwana, ya way ohaan inalinay, "Bo'on ahan ha"in Apu!”

20 Ya inalin Jesus di, "Hiya ya ohan da'yun himpulu ta duwan intudtuduwa' an mi'hiwhiw ay Ha"in hi tinapay eten duyu.

21 Ha"in an Imbaluy di Tagu ya umannung an patayona' ti hiyah ne inalin din impitudo' Apo Dios hidin penghana, mu mahmo' henen tagun mangitudun Ha"in ta dapopona' ti odolnah un agguy nitungaw!”

22 Heden nangananda ya innal Jesus di tinapay, ya nunluwalu ta endenolnan Apo Dios, ya inupe'upengna, ya impiyapongnah din intudtuduwana. Ya inalinan diday, "Alanyuh te, ya inanyu ti hiyah te ay odol'u.”

23 Ya innalna goh din howo' an nittuwan di bayah, ya nunluwalu ta endenolna goh ay Apo Dios, ya indatnah din intudtuduwana ta inib'ibbanhandan ininum.

24 Ya inalin Jesus ay diday, "Hiyah te ay dala' an tumidtid ta way ipa'annungan nan balun ni'tulagan Apo Dios hi ipaphodan di tagu." Ya inalina goh ay diday,

25 "Ummannung heten alyo' ay da'yu an adi' ipidpidwan uminum hi bayah ta nangamung hidin algaw an iddumanyun Ha"in hitun Pumpapto'an Ama di hiyay pi'yinuma'.”

26 Ya unat goh nalpah hana ya ingkantaday pangedenolandan Apo Dios. Ya pimmitawda ta immuydah nan Duntug an Olibo. Hay Nangalyan Jesus hi Pangihautan Peter ay Hiya

27 Inalin Jesus hidin intudtuduwanay, "Inganuya' ti lumayaw ayun amin. Ti hay inalin din impitudo' Apo Dios hidin penghanan nipa"el ya: Patayo' nan mumpahtul, at mid poto' di lumayawan nan kalniluna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Mu hidin amahua' ya mahhuna' an umuy ad Galilee ta hidiy panoda' hi umalianyu.”

29 Ya inalin Peter di, "Ta"on hi un da'a inganuy hinan udumnan intudtuduwam mu adi' He"a ahan inganuy!”

30 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Umannung heten alyo' ti ad ugwan an mahdom ya mumpitluy pangihautam an alyom di, Agguya' inilan He"a! ya un ipidwan nan awitan an tumalanu.”

31 Mu gun impilit Peter an nangalih, "Ta"on unna' mi'yatoy ay He"a mu adi' damdama He"a ihautan, at adi' alyon hi un da'a agguy inila!" Ya an amindan intudtuduwana ya umat goh hinay nangalida. Hay Nunluwaluan Jesus hinan Galden an Gethsemane

32 Immuy da Jesus ya din intudtuduwanah nan galden an ngadanay Gethsemane. Ya inalinah din intudtuduwanay, "Umbun ayuh tu ta bumataana' an munluwalun Apo Dios.”

33 Ya initnudna da Peter ay Jacob, ya hi John. Hiya ya nidugah di punlungdayaana, ya munha'it di punnomnomana,

34 at inalinan diday, "Ma'allungdayaa' ahan an ten paddungnay iyatoy'u! At mihina ayuh tu ta mi'tu'al ayun Ha"in.”

35 Ya immuy hinan pangngelna, ya inluppulupnah nan lutan nunluwalu ta adi ma'at nan punholholtapana.

36 Ya intuluynan nunluwalun Apo Dios an inalinay, "Ama, He"a ya nidugah di abalinam ti abalinam an aton an amin. At adim ni' iyabulut nan na'uy an ipaligligata'! Mu adim ay pohdon ya okod'a, ti bo'on hay pohdo' di aptan, mu nan pohdom.”

37 Unat goh numbangngad hidin intudtuduwana ya nonollo'da. Ya inalinan Peter di, "Simon, undan nolo' ayu? Dan adi ayu pa"edpol an mi'tu'al ay Ha"in hi na'amtang?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 Ya inalina goh ay diday, "Ihihi'alyu ya munluwalu ayu ta adi ayu mitudul! Inila' an pohdonyun tumu'al, mu ma'ameh ayu.”

39 Ya numbangngad goh hi Jesus an nunluwalu, ya din inluwalunah din hopapnay impidwana.

40 Ya numbangngad goh hi wadan din tulun intudtuduwana, ya wah din nonollo'da goh ti nidugah di enlo'da. Ya mid iniladah pambaldah anaad ta nolo'da goh.

41 Ya numbangngad goh an nunluwalun Apo Dios. Ya unat goh numbangngad hi pitlunah nan intudtuduwana ya inalinay, "Un ayu dan hay momollo'? Ammunana ti te an nadatngan di pamatayan nan nun'abaholan an tatagun Ha"in an Imbaluy di Tagu.

42 At ma ayu ta umuy tu'u ti den na'uy nan mangitudun Ha"in ta dapopona'."
Hay Nampapandan Jesus

43 Otog di punhaphapitan Jesus ya nidatong da Judas an ohah din himpulu ta duwan intudtuduwana. Ya nitnuddan hiya din do'ol an tatagun numpunhanggap ya numpumpang'ul ti diday hennag din a'ap'apun di papadi, ya din muntudtuduh nan Uldin, ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu.

44 Mu hinunnan Judas an hinapit di atonan mangitudun Jesus ta dapoponda ya unda mahkay umuy hinan galden ti inalinan diday, "Nan ungnguo' ya Hiyah neh Jesus. At Hiyay dapoponyu, ya ihamadyun mangiyadug hinan umayanyu.”

45 Ya nundapuh hi Judas an immuy ay Jesus, ya inalinay, "Immali ami, Apu!" Ya inungnguna.

46 Ya immuy din ni'yibban Judas ta dempapda, ya inhamaddan nangipa'ud.

47 Ya din ohah nan ni'yibban Jesus ya hinu'nutnay hanggapna, ya pinalangna din himbut di Nabagtun Padi an hay inganay napalang.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 Ya inalin goh Jesus hidin do'ol an tataguy, "Mid mapto' ya alyonyuan unna' adi mangngol, at hiyaat unyu pun'ognan di hanggap ya pang'ul an umalin mampap ay Ha"in!

49 Mu abigabigat ya niddunidduma' ay da'yu an muntudtuduh dih nan Timplud Jerusalem, ya agguya' dempap. Mu ma'at hana ta mipa'annung din impitudo' Apo Dios hidin penghana.”

50 Ya tinaynan din intudtuduwana Hiya, ya limmayawda.

51 Ya wada han ungan lala'in nitnud an mid ah lubungnan anggay han uloh hi inhe'langna. At ne'edpapda hiya,

52 mu yinagyagna din uloh an enhe'langna, at limmayaw an nangiw'iwadya. Hay Nanumalyaan nan A'ap'apun di Hudyun Jesus

53 Unat goh nadpap hi Jesus ya inyuydah abung din Nabagtun Padi ti na'amung hidi an amin din a'ap'apun nan papadi, ya din muntudtuduh nan Uldin, ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu.

54 Ya nibabataan hi Peter an mangun'unud ay dida ta nangamung immatam hinan gettaw di abung nan Nabagtun Padi. Ya immuy ni'yibun hidin mumpun'adug ta mi'yanidu.

55 Ya din a'ap'apun di papadi ya an amin din a'ap'apun di Hudyu ya gunda minahmahan hinan tataguy ipabaholdan Jesus ta pangidalatandan mamatoy ay Hiya, mu mi'id.

56 Ya do'olday nun'ihtiguh layah hi aat di inat Jesus, mu agguy nun'u'unnud di nangalida.

57 Ya la'tot ya waday udumnah linala'in nunlayah an timma'dog, ya inaliday,

58 "Dengngolmiy inalin Jesus an inalinay, Pa"io' nan Timplu, mu un tuluy algaw ya inyamma' di oha an bo'on hay taguy nangiyamma.”

59 Mu ta"on un dida ya agguy nun'u'unnud di nangalida.

60 Ya timma'dog din Nabagtun Padih nan gagwan di tatagu, ya inalinan Jesus di, "Undan adim tobolon hanan nangalin nan nun'ihtigu?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

61 Mu immu'ugong hi Jesus an agguyna temtembal. Ya inalin goh din Nabagtun Padiy, "Undan He"ah Kristu an Imbaluy Apo Dios?”

62 Ya inalin Jesus di, "Immannung nan inalim, ya an amin ayu ya awniat tigona' an Imbaluy di Tagu an umbun hi appit di agwan Apo Dios an nidugah di abalinana. Ya tigona' goh hinan bunut hidin pumbangngada'.”

63 Ya henekhek din Nabagtun Padiy lubungnah bungotna, at inalinah din tataguy, "Adi mahapul an waday udum an mun'ihtigu ti dengngol tu'uy inalina!

64 Dengngolyuy nangalinan na"appuhin adina e'gonan hi Apo Dios! At hay pohdonyu mah?" Ya inalidan amin di, "Mapatoy ti nabaholan!”

65 Ya nuntukpaan din udumnay angahna, ya lini'dupanday matanah lo'ob, ya hinuntukda, ya inaliday, "Ngadan nan nanuntuk ay He"a!" Ya inyuy nan mun'adug, ya nunhaplatda Hiya. Hay Nangihautan Peter ay Jesus

66 Wadah Peter hi ampan nan gettaw. Ya naluh han babain tagalan nan Nabagtun Padih wadana,

67 ya unat goh tinnigna hiyan mun'anidu ya inhahammadna hiya, ya inalinay, "Tinnig'un he"a goh di ohan niddum ay Jesus an iNazareth!”

68 Mu inhaut Peter an inalinay, "Mid ahan inila' enen inalim!" At nakak hi Peter an bimmahhel hinan allup, ya timmalanu din awitan.

69 Ya hin'alina ya tinnig goh din tagalan babaih Peter, at inalinah din tataguy, "Heten tagu ya hiyay ohah niddum ay Jesus!”

70 Ya inhaut goh Peter. Ya unat goh na'amtang ya inalin nan tatagun ni'ta'dog ay hiyay, "Adim ahan ihaut ti he"ay ohah niddum ay dida ti ma'immatunan an iGalilee'a goh!”

71 At inalin Peter di, "Ta"on ahan unna' moltaon ay Apo Dios hi un layah heten alyo' ti umannung an agguy'u ahan inilah nen tagun alyonyu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

72 Nalpah an inalinah ne ya impidwan din awitan an muntalanu. Ya ninomnom Peter din hinapit Jesus an inalinay, "Ihauta' hi mumpitlun he"a ya un ipidwan nan awitan an tumalanu." Ya limmugwalugwah Peter.

Mark 15

1 Hidin nabiggat an mun'awawa'ah ya din a'ap'apun di papadi, ya din muntudtuduh nan Uldin, ya din udumna goh an a'ap'apun di Hudyu, ya nan a'ap'apun di tatagu ya hinahapitday atondan Jesus. At impahawidda Hiya, ya inyuydan Pilate an gobelnadol ta okod hiyan manumalyan Jesus.

2 Ya binagan Pilate Hiyan inalinay, "Undan He"ay Alin di Hudyu?" Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung nan inalim.”

3 Ya do'ol di indiklamun nan a'ap'apun nan papadih inat Jesus,

4 at inalin goh Pilate ay Jesus di, "Do'ol di indiklamudah inatmu! At undan adim tobolon?”

5 Mu agguyna ahan temtembal, at manoh'ah Pilate. Hay Nanumalyaandan Jesus hi Pamatayandan Hiya

6 Nipaddeh ya Behtadah nan Punnomnomandah din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan i'Israel, ya hay gun aton nan Gobelnadol an hi Pilate ya ibo'tanay ohah nabalud hinan pohdon di tatagun den behta.

7 Ya wada han lala'in nibalud an hi Barabbas di ngadana, ya ni'balud ay hiyay i'ibbana ti waday pinatoydah din ni'buhulandah nan gubilnu.

8 Ya unat goh na'amung din tatagu ya inalidan Pilate ta ibo'tanay ohah nibalud an umat hidin ina'inatnah din hopapna.

9 Ya binagan Pilate didan inalinay, "Pohdonyu mah ta ibo'tan'uh nen lala'in aliyun Hudyun Pento' Apo Dios?”

10 Ya manu ay penhod Pilate an ibo'tan hi Jesus ti inilanan un hay amoh ya anggay di nangipadpapan nan a'ap'apun di papadin Jesus hi nangiyayandan hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Mu din a'ap'apun di papadi ya indoldolda din tatagu ta alyondaan hi Barabbas di ibo'tana ta bo'on hi Jesus!

12 At binagan Pilate goh din tatagun inalinay, "Hay ato' mah ay Jesus an alyonyuy alin di Hudyu?”

13 Ya denedehhandan nuntu'u' an inaliday, "Ipilanham!”

14 Ya tembal Pilate didan inalinay, "Anaad? Undan way inatnah nappuhi?" Mu inyal'alladan nangit'u' an inaliday, "Ipilanham!”

15 Ya inunud Pilate nan pohdon din tatagu, at imbo'tanah Barabbas. Mu hi Jesus di impahaplatna, ya ene'kodna Hiyah nan tindalun mangilanhah nan krus. Hay Nunlayalayahan nan Tindalun Jesus

16 Enekak din tindaluh Jesus ta inyuydah nan gettaw di abung nan gobelnadol an ma'alih Praetorium, ya inamungda din udumnan tindalun ibbada.

17 Ya innalday gina'un umat hi gina'un di ali an mumbolah ya magayad ta impilubungdan Hiya, ya inapidda din pagal ta pinali'uda ya impihu'lubdah uluna.

18 Ya linayalayahandah Jesus ti inapngada Hiya an ay ali an inaliday, "Matubayan'a an Alin di Hudyu!”

19 Ya hinaplatday ulunah bilau, ya nuntukpaanday odolna, ya nunhippidah inayungana ta tanggatanggaanda Hiya.

20 Ya unat goh nalpah an linayalayahanda Hiya ya inaanda din magayad ya mumbolah an impilubungda, ya imbangngadda din gina'una tuwali. Ya inyuyda Hiyan inlanhah nan krus. Hay Nilanhaan Jesus hinan Krus

21 Wada han lala'in iCyrene an hi aman da Alexander ay Rufus an hi Simon di ngadana. Ya otog di dimmatngan Simon hinan babluy ya dinamuna da Jesus, ya inlulud nan tindalun hiyan nangipapi'ug hidin ayiw an ilanhaan Jesus.

22 Ya inyuydah Jesus hinan lutan ma'alih Golgotha an hay pohdonan ibaga ya Tungal di Ulu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Ya innalday bayah an na'udman hi mun'aklit an ngadanay myrrh ta inumona ay ya olom ya manghan di elanah munha'it, mu agguy penhod Jesus, at agguyna ininum.

24 Ya inlanhada Hiyah nan krus. Ya imbibinnunutda ta han napto' hi alan di hinohhan didah din lubungna.

25 Ya nahoyang di algaw di nangilanhaandan Hiyah nan krus.

26 Ya waday inhinadah tangad di ulunan nitudo' an hiyah ne diklamudan Hiyan inalinay, "Hiyah te alin di Hudyu."

27 Ya wada goh di duwan mangak'akaw an ni'lanhadan Hiya, ya inhinaday ohah immapit hi agwan Jesus, ya hinan iggidnay oha.

28 Ya hanan na'at ya hiyay nangipa'annung hidin impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Imbilangda Hiyah niddum hinan adi mangngol."

29 Ya piniwipiwitan din tatagun nalunaluh hi Jesus, ya pinadngolanda goh Hiyan inaliday, "Goh din inalim an pumpa"im nan Timplu ya un tuluy algaw ya lempahmun iyamma?

30 Goh ta adim anon di odolmuh nan nilanhaam ta baliwam di odolmu?"

31 Ya umat goh hinay namiluh din a'ap'apun di papadi ya din muntudtuduh nan Uldin ti inaliday, "Binaliwanay udumnah tatagu, mu mi'id olognan mamaliw hi odolna!

32 Dan tuwali Hiyay ali tu'un i'Israel? Adya lumahun ad ugwan hinan nilanhaana at kulugon tu'un Hiyay Ali tu'un Pento' Apo Dios!" Ya ta"on un din duwan adi mangngol an ni'lanhan Hiya ya umat goh hinay nangalida ti pinihulda Hiya. Hay Aat di Natayan Jesus

33 Wan nuntonga din algaw ya hemmelong an amin tun lutah tuluy olas.

34 Unat goh napuyaw ya enlot Jesus an nuntu'u' an inalinay, "Eloi, Eloi, lama sabachthani?" ya hay pohdonan ibaga ya, "He"an Dios'un dayawo', anaad ta ingnganuya'?"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya hanan tatagun timmata'dog an neheggon an nangngol ya inaliday, "Gadya an ayaganah Elijah ta baliwana Hiya!”

36 Ya intagtag din ohan lala'in immuy nangngal hidin itang an natpih lo'ob, ya inhiitnay limminun bayah, ya impa'awna ta ipahihipnan Jesus, at indawdawnah timidna, ya inalinay, "Tigon tu'u akkay hi un umalih Elijah an mamadang ay Hiya ta lumahun hinan krus!”

37 Ya enlot Jesus an nuntu'u', ya natoy.

38 Ya unat goh natoy ya nedehhan an nahekhek din kultinan nan Timplun Apo Dios an nete"ah dih nan nitayunana ta enggah un dimma'puh.

39 Ya din kapitan di tindalun timma'dog hinan hinagang Jesus ya dengngolnay numbugawan Jesus ya nan na'na'at hi natayana, ya inalinay, "Immannung an Hiyay Imbaluy Apo Dios!”

40 Ya wah diday binabain nibataan an mannig hi atayan Jesus, ya hay ngadan di udumnan dida ya hi Mary an iMagdala, ya hi Mary an hi inan da Joses ay Jacob an unga, ya hi Salome.

41 Didanay binabaih ninitnud ay Jesus hinan inaya'ayanad Galilee, ya diday namadabadang ay Hiyah nan mahapulna. Ya wadada goh hidi din udumnan binabain do'ol an ninitnud goh ay Hiyah din immayanad Jerusalem. Hay Nilubu'an Jesus

42 Henen Alemana ya alyonday Daan ti nan mabiggat ya ngilin an Habadu. Ya heden napuyaw

43 ya immuy ay Pilate hi Joseph an i'Aramathea an mangibaga ta umuyna alan din odol Jesus. (Ya henen lala'i ya ohah nan a'ap'apun di Hudyu an Konsehal, ya e'gonan di tatagu. Ya hiyay ohah nan munhohhood hi Pumpapto'an Apo Dios.)

44 Ya manoh'ah Pilate hi nangngolanah un natoy hi Jesus, at inayagana din kapitan di tindalu ta hamadonah un immannung an natoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Ya unat goh dengngol Pilate hinan kapitan di tindalu an immannung an natoy hi Jesus at inabulutnay pangngalan Joseph hidin odol Jesus.

46 At limma'uh Joseph hi mumpaha' an mapmaphod an lo'ob, ya immuyna enhop ta teneplagana, ya immuyna inlubu' hinan gungit an nagungatan. Ya inulina nan ongol an batu ta hiyay intanglibnah din lubu'.

47 Ya wah di goh da Mary an iMagdala ya hi Mary an hi inan Joses, ya tinnigday nilubu'an Jesus.

Mark 16

1 Heden nahdom an Habadu an nalpahan di ngilin ya immuy da Mary an iMagdala ya hi Mary an hi inan da Jacob ay Salome an ngimminah lanan milanah odol di natoy ta umuyda lanaon di odol Jesus.

2 Ya unat goh nabiggat an hopap di algaw de han Dumingguh nan helhelong ya immuyda tinnig din odol Jesus.

3 Ya hidin pundaldallananda ya inaliday, "Hay mangulin nin ta'wah din tanglib di lubu'?”

4 Ya manu ay inalidah ne ti ongol ahan din tanglib an batu. Mu unat goh immatamda ya tinnigdan nipapangngel din tanglib.

5 Ya nahanigupda, ya tinnigda han ungan lala'in anghel an inumbun hi immapit di agwanda, ya mumpaha' an adu"oy di inlubungna, ya ma'atta'otda.

6 Mu inalinan diday, "Adi ayu tuma'ot ti inila' an hi Jesus an iNazareth an din nilanhay pohdonyun tigon. Mu mi'id hitu ti namahuan! Ma ayu ta tigonyu tun nipali'uhana.

7 At un ayuat umuy ta ipa'innilayuh din intudtuduwana, ya namama ahan ay Peter: Mahhun hi Jesus an umuy hinan Provinciad Galilee, ya hidiy panniganyun Hiya an hiyah ne din inalinan da'yu.”

8 At pimmitawdah din lubu', ya nun'itagtagda ti wumogwogdah ta'otda. Ya mi'id ah ohah nangulgudandan nen na'at ti nan timma'tanda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Namahuan hi Jesus eden hopap di algaw den Dumingguh timmalanu. Ya hay nahhun hi nipattigana ya hi Mary an iMagdala an din nunla'ahan Jesus hidin pitun nun'appuhin lennawan neh'op ay hiya.

10 Ya immuy hi Mary an iMagdala an nangalih din tinnignah din intudtuduwan Jesus an lumungdalungdaya ya lumugwalugwa.

11 Ya inulgudnan namahuan hi Jesus ya tinnigna Hiya. Mu agguyda kinulug.

12 Unat goh nalpah hana ya nipattig goh hi Jesus hinan duwan linala'in i'ibbanan nundaldallanan hinan kalata an mid babluy, mu numbo'on di tigawna.

13 Ya unat goh numbangngadda ya inulgudda goh heden na'at hinan i'ibbadan nangunud ay Jesus, mu agguyda goh kinulug.

14 Unat goh agguy nabayag ya nipattig hi Jesus hidin himpulu ta ohan intudtuduwanah din nangananda. Ya inhingalna dida ti mi'id pangulugda, ya agguyda kinulug din inulgud nan nannig ay Hiyah namahuana.

15 Ya inalina goh ay diday, "Umuy ayuh nan abablubabluy ta ulgudonyu nan Tugun'uh an amin an tatagu.

16 Ya an amin nan mangulug ay Ha"in ta mumpabonyag ya mabaliwan. Mu nan adi kumulug ya diday pangalyan Apo Dios hi unda nabaholan, at ipiyuyna didah nan way ligat an munnononnong.

17 Ya hay pangimmatunan hinan kimmulug ya hinan abalinandan munla'ah hi neh'op an dumalat di pangulugdan Ha"in, ya hinan abalinandan mangihapit hinan hinnat'on an hapit an agguyda inadal,

18 ya wa ay ta odnanday ulog ya adi umalat, ya gulat ta inumonday bininu ya mi'id ma'at ay dida, ya gulat ta dapoonda nan way dogohna ya umadaog.”

19 Unat goh nalpah an ni'hapit hi Jesus ay dida ya nipatulud abuniyan, ya inumbun hinan appit di agwan Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya immuy din intudtuduwanah nan abablubabluy an mangul'ulgud hinan Tuguna, ya binadangan Apu tu'u dida ti indatnay abalinandan mangat hi umipanoh'a ta panginnilaan un makulug di itudtududa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Luke

Luke 1

1 Do'olday nangitudo' an nangulgud hidin na'ana'at hi awadan tu'u.

2 Ya din numpannig hi na'ana'at hidin nete"an ten ma'ulgud ta nangamung di angunuhna an nan muntudtuduh nan Maphod an Ulgud ya imbabbaagday aatnan da'mi, at hiyanay intudo' din do'ol an tatagu.

3 Ya inhamhamad'un nanamad ta ininnila' di aat den na'ulgud an nan na'ana'at hidin te"ana ta nangamung di angunuhna, at ten intudo"u ta idat'un he"a, Apu Theophilus,

4 ta way atom an mangihamad an manginnilan nen nitudun he"a. Hay Nangibaagan nan Anghel hi Nitungawan John

5 Din atagun Herod an alih nan Provinciad Judea ya wada han padin Hudyun gun munluwalun Apo Dios an hi Zechariah di ngadana, ya Abijah di ngadan den himpampun an papadin niddumana. Ya hay ngadan ahawana ya hi Elizabeth, ya hiya goh di ohan holag Aaron an ommodnah din penghana.

6 Ya nahamad di ugalidan himbaluy ti inunuddan amin di Tugun Apo Dios, ya agguyda imbahbahhaw nan Uldina.

7 Ya nala'aydan duwa, mu mid imbaluyda ti bahig hi Elizabeth.

8 Ya wada han ohan algaw ya gopong di ohah nan himpampun hinan nidduman Zechariah an padin an munluwalun Apo Dios.

9 Ya binunutda ti hiyah ne ugalin di papadih panginnilaandah humgop hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ta iyapuyna nan umahu' an mapmaphod di hunghungna, ya hi Zechariah di nangu'nuh.

10 Ya himmigup, ya wadah nan gettaw an amin di tatagun munluwalun Apo Dios ti heden punluwaluanda ya hiyay gopong nan padin mangiyapuy hinan incense.

11 Ya tinnig Zechariah han anghel Apu tu'un timma'dog hinan immapit di agwan hinan pangiyapuyandah nan incense,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 at immogyat hi Zechariah, ya ma'atta'ot.

13 Ya inalin din anghel ay hiyay, "Zechariah, adi'a tuma'ot ti dengngol Apo Dios din nunluwaluam ay Hiya, at munhabi han ahawam an hi Elizabeth, at mitungaw, ya lala'i. Ya ipingadanyuh John.

14 Ya mun'am'amlong ayu ahan, ya iyamlan goh di do'ol an tataguy itungawana

15 ti pumbagtuon Apu tu'u hiya. At mahapul an adina inumon di bayah ya nan udumnan bumutong ti miyodol han Na'abuniyanan an Lennawa ay hiyan mete"ah itungawana.

16 Ya al'alu'ona nan do'ol an tatagun i'Israel an Hudyu ta bangngadonda nan Tugun Apo Dios an Apuda.

17 Ya hiyay baalon Apo Dios hinan tatagu, ya miyodol ay hiya nan lennawan niyodol ay Elijah, at umat goh ay Elijah an umabak nan atona. Ya al'alu'onay linala'i ta hukatanday nomnomda ta halimunanday imbabaluyda, ya al'alu'ona goh di adi umunud ta unudonda goh di aton nan nahamad di ugalina, ya itudtuduwana nan tatagu ta midadaandah umalian Apu tu'u."

18 Mu nunduwaduwah Zechariah, at inalinah nan anghel di, "Hay panginnilaa' hi un nahamad hete ti te an nala'aya', ya han ahawa' ya na'in'inna?"

19 Ya tembal din anghel an inalinay, "Ha"in hi Gabriel an ohah nan apun di baal Apo Dios, ya hennaga' ta mi'hapita' ay he"a ta ulgudo' heten mapmaphod an ulgud.

20 Mu matumum'a ta adi'a humhummapit ta nangamung un madatngan heden algaw an umannungan ten inali' ti agguymu kinulug nan inali'."

21 Ya manoh'a din tatagun mamannod ay Zechariah hinan gettaw ti naladaw hiyan pimmitaw hinan Me'gonan an Kuwaltuh nan Timplun Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya unat goh pimmitaw ya natumum, at agguy himmaphapit. Ya iniladan waday tinnignah lennawah nan Timplun Apo Dios. Ya timma'dog, ya lempongnah ngamaynan himmapit ti natumum.

23 Ya unat goh nalpah heden numpadiana ya immanamut hi abungda.

24 Ya agguy nadnoy ya nunhabi han ahawanan hi Elizabeth, ya nilulu'u' ta engganay un nunlemah bulan.

25 Ya himmapit hi Elizabeth an inalinay, "Hiyah te gutudnah namadangan Apu tu'un ha"in ta adia' hiwihiwitan hinan tatagu!" Hay Nangibaagan nan Anghel hi Nitungawan Jesus

26 Hidin miyonom an bulan hi nunhabian Elizabeth ya hennag Apo Dios nan anghel an hi Gabriel hinan ohan babluy hinan Provinciad Galilee an Nazareth di ngadana

27 ta mi'hapit hinan balahang an mid ah nangelo' ay hiya ti velhen hiya. Mu ne'yenghah nan lala'in hi Joseph an holag David hidin nahup. Ya hi Mary di ngadan de han balahang.

28 Ya hinumgop han anghel hi wadana, ya inalinan hiyay, "Immalia', ya hay maphod ya malenggop'a! Hadyo'on da'an Apu tu'u ti he"ay pento'nah pangatanah maphod!”

29 Mu unat goh tinnigna han anghel ya immogyat hinan inalina, at ninomnomnay pohdon an alyon den inalina.

30 Ya inalin nan anghel ay hiyay, "Adi'a tuma'ot, Mary, ti hadyo'on da'an Apo Dios!

31 At munhabi'a, ya mitungaw, at lala'i, ya ipingadanmuh Jesus.

32 Ya nabagbagtu Hiya, at alyonday Hiyay Imbaluy Apo Dios an na'abbagbagtu, ya Hiyay ihukat Apu tu'un hi Apo Dios ay apunah din penghanan hi David an mumpapto'

33 ta Hiyay Alin di i'Israel an Hudyu, ya mid pogpog di pumpapto'ana.”

34 Ya inalin Mary di, "Oo, mu hay ato' an munhabih un mid ahawa'?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya tembal nan anghel an inalinay, "Umalin he"a han Na'abuniyanan an Lennawa, ya waday aton Apo Dios an na'abbagbagtun he"a ti do'ol di abalinana. At hiyaat un ma'alih Imbaluy Apo Dios heden ung'ungngan napilin mitungaw.

36 Ya nunhabi goh han tulangmun hi Elizabeth an na'in'inna, ya lala'iy itungawna. Ya alyon di tataguy un bahig, mu miyonom hi bulanad ugwan.

37 Ti an amin di pohdon Apo Dios ya abalinanan aton.”

38 Ya inalin Mary di, "Malgom di pohdon Apu tu'u ya ato', at ta"on hi un ma'at henen alyom." Ya tinaynan nan anghel hiya. Hay Numbihhitaan Mary ay Elizabeth

39 Nundapuh hi Mary an immuy hinan Provinciad Judea hinan babluy an madinuntug

40 ta immuy hi abung da Zechariah. Ya hinumgop, ya inalinan Elizabeth di, "Immalia', aunti'!”

41 Ya unat goh dengngol Elizabeth henen inalin Mary ya nun'iku'iku din ung'ungngah putuna. Ya niyodol ay Elizabeth han Na'abuniyanan an Lennawa,

42 ya inalinay, "He"ay pento' Apo Dios hi pangatanah maphod ya un nan udum an abinabinabai, ya nan ung'ungngan inhabim di pento'na goh hi pangatanah maphod!

43 Goh ta umali'an mumbihhitan ha"in an na'ampan tagu ti he"ah inan di Apu tu'u?

44 Ti unat goh dengngol'uh nen hinapitmu ya nun'iku'iku han ung'ungngah putu' ti mun'am'amlong!

45 Ya mipadenol'a ti kulugom an mipa'annung di inalin Apu tu'un he"a!" Hay Nanapitan Mary hi Anabagtun Apu Tu'u

46 Inalin Mary di, "Hapito' di anabagtun Apu tu'u,

47 ya mun'am'amlonga' ay Apo Dios an mamaliw ay ha"in

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 ti ha"in an un'unnud an amin hinan pohdona ya na'ampaa', mu ta"on damdama ya ninonomnoma' ay Hiya! Hapitona' hinan tatagud ugwan ta nangamung an alyonday impadenola'

49 ti do'ol di inat Apu tu'un ha"in an dumalat nan a'ongol di abalinana! Ti Hiya ya na'ahhamad di ugalina,

50 ya igohgohana nan mange'gon ay Hiya ta nangamung.

51 Ya an amin di ato'atona ya hiyay pangimmatunan hi a'ongol di abalinana, at nun'iwa'atna nan mumpahpahiyan tagu.

52 Ya amehonay udumnah nan nabagbagtun mumpapto' ta nan na'ampay impabagtuna.

53 Ya binhugnay munhinaang hinan maphod an ma'an, mu pinakaknay udumnah nan adangyan, at diday mid onona.

54 Ya binadangana nan i'Israel an Hudyun baalna ti hiyah ne intulagnah din a'apu tu'uh penghanah atona.

55 At ninonomnomna an igohgohan da Abraham ya nan a'ap'apuna ta nangamung!”

56 Mid mapto' ya tuluy bulan di nihinan Mary hi abung da Elizabeth ya un mumbangngad hi abungda. Hay Nitungawan John an Mumbonyag

57 Nagtud di puntungawan Elizabeth. Ya unat goh nuntungaw ya lala'i.

58 Ya dengngol nan heneggona ya nan tutulangnah ne han pangimmatunan di a'ongol di homo' Apu tu'un hiya, at ma"am'amlongdan amin.

59 Ya din awalun di algaw den pa'ittungaw ya inyuyda impakugit. Ya inaliday ipingadanday ngadan amanan hi Zechariah,

60 mu inalin inanay, "Bo'on! Ti hi John di ipingadan tu'u.”

61 Ya inaliday, "Oo, mu mid ah mungngadan ay da'yun nen himpangapu!”

62 Ya lempongdan amanan inaliday, "Hay pohdom hi ingadana?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

63 Ya lempong Zechariah an inalinay, "Iyaliyu nan tablah pangitud'a'." Ya intudo'nay, "Hi John di ngadana." Ya manoh'ada!

64 Ya himbumagga ya na'aan din natumumana, ya himmapit mahkay, ya hinapitnay amaphodan Apo Dios.

65 Ya immogyat an amin nan heneggonda, ya inulguddah den na'at an amin hinan abablubabluy ad Judea hinan madinuntug an babluy.

66 Ya ninomnom nan nangngol di aatna, at inaliday, "Hay umatan nin te han ung'ungngah awnih un umilog? Ti ten wan hiyah Apu tu'un mamadang ay hiya!" Hay Inulgud Zechariah

67 Niyodol ay aman John an hi Zechariah nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya inalinay,

68 "Hi Apo Dios an hapiton di tataguy amaphodana ya Hiyay Apun di i'Israel an Hudyu ti immalih nan taguna ta baliwana dida!

69 Ya hennagnan ditu'u han Mamaliw an umameh di pangatna, ya hi David an baal Apo Dios di ad holag ay Hiya.

70 Ti hiyah ne inalinah din penghana ti intudunah din do'ol an nahamad an propetan pinilina ta inaliday,

71 Baliwan ditu'uh nan way bumuhul ay ditu'u, ya an amin di mamohol ay ditu'u.

72 Ya nomnomonah den intulagna ti inalinay igohgohana nan a'apu tu'u.

73-74 Ya inhamadnay tulagnan Abraham an apu tu'u ti inalinay, Makulug an baliwan ditu'uh nan bumuhul ay ditu'u ta adi tu'u tuma'ot hi un tu'u Hiya itamuan.

75 Ya tigonay aat tu'un un'unnud ay Hiya ta nahamad di ugali tu'u, at middum ay ditu'u ta nangamung di pogpog di ataguan.

76 Ya he"an imbaluy'u ya alyonday he"ay propetan di na'abbagbagtuh nan tatagu, ya mangun'unna'a ya un hi Apu tu'u ta denom di tatagu,

77 ya ipa'innilam hi unna baliwan dida ti aliwanay baholda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

78 Ya ongol di homo' Apo Dios an dayawon tu'u, ya nan ay potang ya na'uy an benangan ditu'u

79 ti nan potang ya amehonay helong ya nan lidum, ya umat goh ay Hiyan amehonay bahol di tatagu ya nan a'ubahanda, ya andongonay aton tu'u ta mi'id al'alin ditu'u."

80 Ya gun umel'ellog heden ung'ungnga, ya gun pumhod di idadaananah nan tamuna. Ya immuy nunhituh din mapulun ta nangamung di gopongnah umayanah nan i'Israel.

Luke 2

1 Hede han nundedehhanan den na'at ya impiyuy han Alin hi Augustus han uldin ta an amin di tataguh nan himpapangilih numpapto'an di iRome ya itudo' nan gubilnuy ngadanda.

2 Ya heden hopapnah numpatud'an di tataguh ngadanda ya hi Quirinius di Gobelnadol ad Syria.

3 At way ohaan immuy hi babluy nan ad holag ay hiya ta ipitudo'nay ngadana.

4 At ni'yuy hi Joseph an immuy hinan Provinciad Judea an nalpud Nazareth an babluy hinan Provinciad Galilee ta ipitudo'nay ngadanah nan babluy an nitungawan David an ad Bethlehem. At hidiy immayana ti hiyay ohah nan holag David.

5 Ya ni'yuy hi Mary an enghanan hiya, mu nunhabi.

6 At heden wadandah di ya hiyay gutudnah puntungawana.

7 Ya nuntungaw, ya lala'in pangpangulluh imbaluyna. Ya inulhanah numbino'ob'on an lo'ob, ya impalo'nah nan balunglung an ittuwan di holo' ti mi'id abung hi umiyananda. Hay Nannigan nan Mumpumpahtul ay Jesus

8 Hidih nan babluy an neheggon ad Bethlehem ya wadaday mumpumpahtul an iyad'adugday kalniludah nan pahtu eden ohan nahdom.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya himbumagga ya nipattig han anghel Apo Dios ay dida, ya impapatal nan benang Apu tu'u nan wadanda. At ma'atta'otda,

10 mu inalin han anghel ay diday, "Adi ayu tuma'ot! Ti immalia' an mangipa'innilan da'yu han maphod an ulgud an umipa'amlong an amin hinan tatagu!

11 Ti hidih nan babluy an nitungawan David ya nitungaw ad ugwan han Mamaliw ay da'yun hi Kristun Apuyu!

12 Ya hay panginnilaanyuh un Hiya ya na'ulhan hi numbino'ob'on an lo'ob, ya nipalo' hinan balunglung."

13 Ya himbumagga ya do'olday nabannuhu' hi nalpud abuniyan, ya niddumdah nan anghel, ya hinapitday amaphodan Apo Dios an inaliday,

14 "Nabagbagtuh Apo Dios ad abuniyan an ata'nang ahan! Ya mid al'alih nan tataguh tun lutan wagahan Apo Dios!"

15 Ya nun'akak din a'anghel an numbangngaddad abuniyan. Ya nunhahapit din mumpumpahtul an inaliday, "Umuy tu'ud Bethlehem ta tigon tu'uy aat den impa'innilan Apu tu'u!"

16 At nunnaudondan immuy, ya inah'upanda da Mary ay Joseph, ya han pa'ittungaw an nipalo' hinan balunglung.

17 Ya unat goh tinnigda Hiya ya inulguddah nan tataguy inalin din anghel an hay aat den tinnigdan pa'ittungaw.

18 Ya manoh'a hadi nan nangngol hinan inulgud nan mumpumpahtul hi kalnilu.

19 Mu hi Mary ya agguyna inaliwan hanan na'at ti gunna nomnomon di aatna.

20 Ya numbangngad nan mumpumpahtul hinan numpahtulanda, ya hinapitday anabagbagtun Apo Dios ti maphod heden dengngolda ya nan tinnigda, ya nepto' heden inulgud di anghel ay dida. Hay Nungngadanandan Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Hidin awalun di algaw den ung'ungnga ya impakugitda, ya ingngadandah Jesus ti hiyah de inalin din anghel ya un mihabi. Hay Nangiyayandan Jesus hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem

22 Unat goh nagtud heden algaw an pange'nongandah numpungpungan Mary hi nilu'u'ana an intudun nan Uldin Apo Dios an indatnan Moses ya inyuy da Joseph ay Mary hi Jesus ad Jerusalem ta indawatdan Apu tu'u.

23 Ti hay inyuldin Apu tu'u ya inalinay, "An amin nan linala'in pangpangullu ya midawat ta baal Apu tu'u."

24 Ya immuyda goh an empe'nong di ohay palis hi balug unu kalapati ti hiyah ne niyuldin an epe'nongda.

25 Ya wah did Jerusalem han lala'in mungngadan hi Simeon. Ya nahamad di ugalina ti inunudnan amin di Uldin Apo Dios, ya hehennodnay pamaliwan Apo Dios ay didan i'Israel, ya niyo'odol ay hiya nan Na'abuniyanan an Lennawa.

26 Ya inalin den Lennawan hiyay, "Adi'a matoy ta engganay unmu tigon han Alin Pento' Apu tu'u."

27 Ya heden algaw ya impanomnom nan Na'abuniyanan an Lennawan Simeon ta umuy hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem. Ya enehgop nan o'ommod Jesus Hiyah nan Timplu ta atondah den Uldin din a'apuda,

28 ya inawal Simeon Hiya, ya hinapitnay amaphodan Apo Dios an inalinay,

29 "Apu, ta"on unna' matoy an baalmu mu umanlaa' ti ten nipa'annung din intulagmun ha"in

30 ti ten tinnig'uh tun mata' heten Bumaliw

31 an denenanmu ta ipa'innilam an amin hinan tataguh tun luta.

32 Umat hinan dilag an mangipa'innilah nan Nahamad an Tugunmuh nan Hentil, ya Hiyay mangipabagtuh nan tatagum an i'Israel."

33 Ya manoh'a nan o'ommod den ung'ungngah nan inalin Simeon hi aatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Ya inalin Simeon ay diday, "Iyadaog da'yun Apo Dios!" Ya inalina goh ay inanan hi Mary di, "Dumalat heten ung'ungnga ya do'ol di mamoltah nan i'Israel, mu nan udumnan dida ya mabaliwanda. Ya hay aatnay pangimmatunanda, mu ta"on ya pahalon di udumna Hiya,

35 at mipattig di aat nan nomnomnomonda. At munha'it di punnomnomam hinan ma'at eten imbaluymu an paddungnay matli' hi natulidan an hanggap nan puhum.”

36 Ya wada goh hidi han propetan babai an hay ngadana ya hi Anna an hina' Phanuel, ya hi Asher di ad holag ay hiyah din penghana. Ya din a'ungan Anna ya nangahawa, mu un pituy tawon di nun'addumandan himbaluy, ya natoy nan ahawana,

37 at nabalu hiya. Ya ta"on un ahan hiya na'in'inna ti nawalu ta han opat di tawona mu agguy naknakkak hinan Timplun Apo Dios ta nundayaw ay Apo Dios hi a'alga'algaw ya amahdomahdom, ya gun munlangdu ya munluwalu.

38 Ya din wadan da Joseph an hina"amah di ya immuy hi Anna hi wadanda, ya nunluwalun mundenol ay Apo Dios, ya inulgudna goh di aat den ung'ungngah nan tatagun mamannod hi pamaliwan Apo Dios ay didad Jerusalem. Hay Numbangngadan da Jesus ad Nazareth

39 Unat goh lempah da Joseph an inat an amin din intudun di Uldin Apu tu'uh atonda ya numbangngaddah nan babluydad Nazareth hinan Provinciad Galilee.

40 Ya immilog heden ung'ungnga, ya mabi'ah di odolna, ya manginnilan tagu, ya inyadaog Apo Dios Hiya. Hay Nangah'upan nan O'ommod Jesus ay Hiyah nan Timplun Apo Dios

41 Atawotawon ya gun umuy nan o'ommod Jesus ad Jerusalem an mi'gotad hi Punnomnomandah nan Namaliwan din Anghel Apo Dios hinan Tatagu.

42 Ya hidin himpulu ta duway tawon Jesus ya immuyda goh ne'egtad ti hiyah ne ugalida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43 Ya unat goh nalpah di gotad ya immanamutdah abungda, mu nataynan han ungan hi Jesus hi ad Jerusalem, mu mid inilan nan o'ommodna

44 ti hay ninomnomda ya mid mapto' ya nitnud hinan tatagun ni'yuy ay dida. At dimmaladalandan den ohay algaw ya unda ete"an manganap ay Hiyah nan tutulangda ya nan ni'yibbada.

45 Mu adida pa"ah'up, at numbangngaddad Jerusalem ta anapondah di.

46 Ya naluh di tuluy algaw ya inah'upanda Hiyah nan Timplun Apo Dios an ni'yibun hinan muntudtuduh nan Uldin di Hudyu ta ing'ingaona dida, ya binagabagana goh dida.

47 Ya manoh'adan nangngol ay Hiya ti nanginnila, at nuntobalna nan ibagadan Hiya.

48 Ya unat goh tinnig nan o'ommodna ya manoh'ada, ya inalin inanan Hiyay, "La'ay, goh ta inatmuh ten da'mi? Ti nunheglay punnomnomanmin amam hi panganapanmin He"a!”

49 Ya inalinay, "Goh ta ana'anapona'? Undan agguyyu inilan wah tua' hinan Abung Ama?”

50 Mu agguyda inilay pohdon an alyon nen inalina.

51 Ya ni'bangngad ay didad Nazareth, ya un'unnud ay dida. Ya agguy inal'alliwan inanah den na'na'at.

52 Ya gun umilog hi Jesus, ya gun ma'udman di inilana, ya gun miyal'allay pamhod Apo Dios ya nan tatagun Hiya.

Luke 3

1 Hidin miyapulu ta leman tawon hi numpapto'an nan Alin hi Tiberius ad Rome ya heden tawon di nunggobelnadolan Pontius Pilate hinan Provinciad Judea, ya hi Herod an ma'alih Tetrarch di numpapto' hinan Provinciad Galilee. Ya nan aginan hi Philip an ma'alih Tetrarch goh di numpapto' hinan Provinciad Iturea ya hinan Provinciad Trachonitis, ya hi Lysanias an ma'alih Tetrarch di numpapto' hinan Provinciad Abilene.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya da Annas ay Caiaphas di Nabagtun Padi eden gutud. Ya heden tawon ya wah nan mapulun an mid ah nunhituh John an imbaluy Zechariah, ya impa'innilan Apo Dios di Hapitnan hiya.

3 At immuyna lene'od an amin di abablubabluy an neheggon hinan Wangwang an Jordan. Ya nuntudtudun inalinay, "Pohdonyu ay an aliwan Apo Dios di baholyu ya hay mahapul ya muntutuyu ayu, ya adiyu ipidpidwan aton, at mabalin an bonyaga' da'yu.”

4 Ya heden inat John di nangipa'annung hidin intudo' nan propetan hi Isaiah an inalinay, "Waday mumbugaw an muntudtuduh nan mapulun an alyonay, Ipaphodyuy owon Apu tu'u, mu hay aatyuy mipaphod, ya punlintigonyuy dalanona, mu hay aatyuy malintig!

5 Tababonyun amin di nundi'ungana, ya tu'lawanyun amin di buludna. Ya andongonyu nan dalan an napiku, ya pundodottalonyu nan dalan.

6 Ya an amin di tataguh tun luta ya awniat tigonday pamaliw Apo Dios!”

7 Ya do'ol di tatagun immuy ay John ta mumpabonyagda, mu inalinan diday, "Ay paddungnay ha'u'u ayu ti hay ugaliyu ya nala'eng ayun mangat hi nappuhi! Anaad ta umali ayuh tu? Undan alyonyuy un ayu mabonyagan at mabaliwan ayuh nan agadyuhan di bumungtan Apo Dios?

8 Mu adi mabalin! Ti mahapul an atonyuy maphod ta hiyay pangimmatunan hi unyu din'ug din ina'inatyun nappuhi! Alyonyu nin di mabaliwan ayu ti ditu'uy holag Abraham. Mu bo'on heney abaliwan di tagu, at mahapul an adiyu ehdol hi un ditu'uy holag Abraham. Ti gulat ta pohdon Apo Dios at hatun batu ya pumbalinona ta diday holag Abraham ta mihukat ay da'yu! At hay mamaliw mah ay da'yu?

9 Ay ayiw ayun madedennan di wahay hinan puuna ta adida ay bumungah maphod at malngohda, ya mipa'wahdah nan apuy.”

10 Ya tembal din tatagun inaliday, "At hay atonmi mah?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya tembal John an inalinay, "Nan tagun duway lubungna ya impa'dawnay ohah nan mi'id lubungna, ya umat goh hinan waday onona an ipa'dawna goh.”

12 Ya ni'yuy goh nan mun'amung hi buwit ta mi'bonyagda, ya inalidan hiyay, "Apu, hay atonmi mah?”

13 Ya inalinan diday, "Adiyu pun'udman nan buwit an hengelonyu ta ammuna nan mun'olog di alanyu.”

14 Ya inalin nan titindaluy, "Ya da'mi mah, hay atonmi kogoh?" Ya inalinan diday, "Adiyu ta'ta'ton nan tatagu unu ilayahan didah nan agguyda inat ta way atonyun mangngal hi pihhuda, ti un ayuat mundenol hinan mun'olog an idatdan hilduyu.”

15 Ya na"adngolon nan tataguy inalina, at hay ninomnomdan amin ya inaliday, "Mid mapto' ya hi John hi Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios!”

16 Mu tembal John an inalinan diday, "Bo'ona'! Ti hay pamonyag'u ya danum, mu waday umalin nabagbagtu ya un ha"in an paddungnay adia' umdah himbutna. Ya hay pamonyagnan da'yu ya nan Na'abuniyanan an Lennawa ya han ay apuy.

17 Ya paddungnay ino'odnanay pallungan hi panaapnah nan nabayun bogah ta nan bogah ya amungona ta iyalangna, ya ilubunay dugi ta adi mabmabba!”

18 Ya numbino'ob'on di inulgu'ulgudnah nan Maphod an Ulgud ta pangal'alu'nah nan tatagu.

19 Ya numbentanan Herod an ma'alih Tetrarch an mumpapto' hi Herodias an ahawan han agina ti penlohna, ya wada goh di udumnah inatnan nappuhi. At pinahal John nan inat Herod.

20 Mu inyal'allanan na'udman di baholna ti nan inatnan John ti impibaludna hiya.

21 Unat goh nabonyaganda nan do'ol an tatagu ya ni'bonyag goh hi Jesus. Ya otog di punluwaluanan Apo Dios ya niluwat ad abuniyan,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 ya nun'ohop nan Na'abuniyanan an Lennawan ay kalapati, ya numpattu' ay Hiya. Ya wada han himmapit ad abuniyan an inalinay, "He"ay Imbaluy'un pohpohdo', at pa'idyamlao' He"a.”

23 Hi Jesus ya tulumpuluy tawon nin di nangete"aanan nuntudtudu. Ya hay inilan di tatagu ya Hiyay lala'in imbaluy Joseph an hina' Heli.

24 Hi Heli ya imbaluy Matthat an holag Levi, ya hi Levi ya imbaluy Melki an holag Jannai, ya hi Jannai ya imbaluy Joseph

25 an holag Mattathias, ya hi Mattathias ya imbaluy Amos an holag Nahum, ya hi Nahum ya imbaluy Esli an holag Naggai.

26 Ya hi Naggai ya imbaluy Maath an holag Mattathias, ya hi Mattathias ya imbaluy Semein an holag Josek, ya hi Josek ya imbaluy Joda

27 an imbaluy Joanan, ya hi Joanan ya imbaluy Rhesa an holag Zerubbabel, ya hi Zerubbabel ya imbaluy Shealtiel an holag Neri.

28 Ya hi Neri ya imbaluy Melki an holag Addi, ya hi Addi ya imbaluy Cosam an holag Elmadam, ya hi Elmadam ya imbaluy Er

29 an holag Joshua, ya hi Joshua ya imbaluy Eliezer an holag Jorim, ya hi Jorim ya imbaluy Matthat an holag Levi.

30 Ya hi Levi ya imbaluy Simeon an holag Judah, ya hi Judah ya imbaluy Joseph an holag Jonam, ya hi Jonam ya imbaluy Eliakim

31 an holag Melea, ya hi Melea ya imbaluy Menna an holag Mattatha, ya hi Mattatha ya imbaluy Nathan an holag David.

32 Ya hi David ya imbaluy Jesse an holag Obed, ya hi Obed ya imbaluy Boaz an holag Salmon, ya hi Salmon ya imbaluy Nahshon

33 an holag Amminadab, ya hi Amminadab ya imbaluy Ram an holag Hezron, ya hi Hezron ya imbaluy Perez an holag Judah.

34 Ya hi Judah ya imbaluy Jacob an holag Isaac, ya hi Isaac ya imbaluy Abraham an holag Terah, ya hi Terah ya imbaluy Nahor

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 an holag Serug, ya hi Serug ya imbaluy Reu an holag Peleg, ya hi Peleg ya imbaluy Eber an holag Shelah.

36 Ya hi Shelah ya imbaluy Cainan an holag Arphaxad, ya hi Arphaxad ya imbaluy Shem an holag Noah, ya hi Noah ya imbaluy Lamek

37 an holag Methuselah, ya hi Methuselah ya imbaluy Enock an holag Jared, ya hi Jared ya imbaluy Mahalaleel an holag Cainan.

38 Ya hi Cainan ya imbaluy Enos an holag Seth, ya hi Seth ya imbaluy Adam, ya hi Adam di limmun Apo Dios.

Luke 4

1 Niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan Jesus, at nakak hinan Wangwang an Jordan ti initnud nan Na'abuniyanan an Lennawa Hiya ta immuydah nan mapulun an mi'id taguh nunhitu.

2 Ya napat di algaw hi nihinanah di, at hidiy nanapngatapngan nan diyablun Hiya. Ya agguy nangnangngan ede han napat di algaw, at hiyaat un nunheglay hinaangna.

3 Ya inalin nan diyablun Hiyay, "Un ay He"ay Imbaluy Apo Dios ya alyom ay danen batu ta mumbalindah tinapay!”

4 Mu agguy inunud Jesus henen inalina, ya tembalnan inalinay, "Hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, Bo'on hay ma'an ya anggay di aptan hi itaguan di tagu.”

5 Ya initnud nan diyablu Hiya ta nunti'iddah buludna, ya intadunan de, ya impa'amangnan amin di numbino'ob'on hi pumpapto'an hinan luta,

6 ya inalinay, "An amin hanan pumpapto'an an ma'amnawan ya idat'un He"a ta mipabagbagtu'a ti nidat ay ha"in, at okoda' hi pangidata'.

7 Mu mahapul an dayawona' ay He"ah mahhun ya un'a mumpapto' an amin ay dane.”

8 Ya tembal Jesus an inalinay, "Adi' unudon henen inalim ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, Hay mahapul ya Ha"in an Apuyun hi Apo Dios di

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

dayawonyu ya anggay, ya Ha"in ya anggay di itamuanyu. Hiyah ne inalin Apo Dios, at Hiyay dayawo' ya anggay.”

9 Ya inyuy nan diyabluh Jesus ad Jerusalem, ya impattu'nah nan na'abbagbagtun tulid nan Timplun Apo Dios, ya inalinay, "Un ay He"ay Imbaluy Apo Dios ya iyugpahmu at mi'id ma'at ay He"a.

10 Ti inalin di impitudo' Apo Dios di, Mandalon Apo Dios nan a'anghelna ta diday manalimun ay He"a, at halimunan da'a.

11 Ya inalin goh Apo Dios di, Ha'yuyuon da'a ta adi'a mihuplit hinan batu an ta"on di hu'im.”

12 Ya tembal Jesus an inalinay, "Adi' unudon nan inalim ti paddungnay un'u tapngan hi Apo Dios! Ti hay impitudo'na ya inalinay, Adiyu tapngan hi Apuyun hi Apo Dios.”

13 Ya unat goh lempah nan diyablun nuntudul ay Jesus ya nakak ta nangamung goh di hay way pangatanah awni.

14 Numbangngad hi Jesus hinan Provinciad Galilee, ya do'ol di inabalinanan numbino'ob'on an ma'at ti wan Hiya nan Na'abuniyanan an Lennawa. Ya inulgu'ulgudda Hiya hi an amin hinan abablubabluy.

15 Ya nuntudtuduh nan himba'an di Hudyu, ya an amin di tatagun nangngol ay Hiya ya inulgudday anabagtuna.

16 Immuy hi Jesus ad Nazareth an immel'elgana, ya din ngilin an Habadu ya immuy hinan himba'an di Hudyu ti hiyah ne ugalina. Ya timma'dog an mumbaha,

17 ya indat di oha han nali'up an pepel an nitud'an di Hapit Apo Dios an intudo' din propetan hi Isaiah. Ya bene'lagna, ya inah'upanay pohdonah bahaon an alyonay,

18 "Wan Ha"in nan Lennawan Apu tu'u. Ya pinilia' ta umuy'u ul'ulgudon nan Maphod an Ulgud hinan nun'awotwot an tagu ta ibaag'un mabaliwan nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tatagun do'ol di ligatda. Ya mittig di matan di nabulaw, ya mabaliwan nan maligatan,

19 ya ibaag'uy gutud di pamaliwan Apu tu'uh nan taguna!”

20 Ya lini'upna din pepel, ya imbangngadnah nan muntamun den himba'an di Hudyu, ya inumbun an nuntudtudu. Ya toto'lon nan tatagu Hiya.

21 Ya inalinan diday, "Te an ad ugwan di nipa'annungan nan nitudo' an dengngolyu!”

22 Ya hinahapitday amaphodana, ya manoh'adah nan maphod an hinapitna. Mu inaliday, "Undan bo'on Hiyay imbaluy Joseph?”

23 Ya inalin Jesus ay diday, "Inila' an alyonyuan Ha"in hete han ab'abig an alyonay, Duktul, impa'adaogmuy udumna, at mahapul di ipa'adaogmu goh di odolmu! Ya hay itudun ten abig ay da'yuh tu nin ya hay dengngolyun inat'ud Capernaum ya pohdonyu goh an ato' ay da'yuh tu.”

24 Ya inalina goh di, "Immannung hete han alyo' ti nan propeta ya adi abuluton nan ni'babluyana.

25 Ya donglonyuh ten alyo' ti immannung an hidin atagun Elijah ya tuluy tawon ya han godway agguyna immudanan, at waday ongol an batel hinan abablubabluy.

26 Ya ta"on un do'ol di ligat di binabain umu'utun an ni'babluyan Elijah mu agguy nahnag ay dida ti ad Zarephath hidid Sidon di nahnaganah nan ohan umu'utun ya anggay. Ya umat goh hinay na'at ay Ha"in.

27 Do'ol goh di napalla' ad Israel hidin atagun nan propetan hi Elisha, mu agguyna dida impa'adaog an anggay hi Naaman an iSyria.”

28 Ya unat goh dengngoldah ne ya ma'abbungotdan amin din wah nan himba'an ti iniladan diday ipa"elana.

29 Ya natana'dogda, ya enekakda Hiyah nan babluyda ta inyuydah nan buludnah nan bagtun di nunhituwanda ta ogohonda Hiyah nan way daplah.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Mu agguyda inamtan, ya ene'wanah nan gagwan nan tatagu, ya tinaynana dida.

31 Nakak hi Jesus hidi, ya nundadyun immuy ad Capernaum an ohan babluy hinan Provinciad Galilee, ya nuntudtuduh din ngilin an Habadu.

32 Ya manoh'adah din panudtuduna ti hay pangngolanda ya nabagtuy haadnan muntudu.

33 Ya wah di han lala'ih nan himba'an di Hudyun nahehe'pan hi nappuhin lennawa, ya enlotnan bimmugaw an inalinay,

34 "Hay atom ay da'mi, Jesus an iNazareth? Dan immali'an mi'pattoy ay da'mi? Inila' He"a ti He"ay na'ahhamad di ugalinan hennag Apo Dios!”

35 Ya inhingal Jesus an inalinay, "Dindinong'a, ya nala'ah'a!" Ya tinu"in han nappuhin lennawa hiyah nan inayungan di tatagu, ya nala'ah, mu mi'id ah nadinul ay hiya.

36 Ya manoh'ada, ya nunhahapitdan inaliday, "Goh udot ta umat hinay hapitna? Ti hay aat nen inatna ya paddungnay nabagtuy haadna, ya do'ol di abalinana ti ta"on un nan nappuhin lennawa ya mandalona ay ya mala'ahda.”

37 Ya heden na'na'at ya nunnaud an niwa'at, ya ulgu'ulgudonda Hiyah nan abablubabluy.

38 Pimmitaw hi Jesus hinan himba'an di Hudyu, ya immuy hi abung da Simon Peter. Ya wah dih inan ahawan Simon an lumahuy odolna, at inalidan Jesus ta badangana.

39 Ya immuy hinan way nolo'ana, ya inhingalna nan lewohona. At immadaog, ya nabanangon, ya immuyna induulan nan wah nan abung.

40 Ya unat goh napuyaw ya nun'iyalin nan tataguy i'ibbadah way dogohnan numbino'ob'on, ya hen'ahen'anay uludan amin, at immadaog di lewohonda.

41 Ya do'olday nahe'pan, ya nunla'ahna din nun'appuhin lennawan dida. Ya otog di ala'ahanda ya bimmugawdan inaliday, "He"ay Imbaluy Apo Dios!" Mu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inhingal Jesus ta adina pahapiton dida ti iniladan Hiyah Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios, ya agguyna penhod hi un diday mangibaag.

42 Wan mawa'ah ya nakak hi Jesus, ya immuy bimmataan hinan mi'id tagu. Mu inana'anap nan tatagu Hiya. Ya unat goh inah'upanda ya inaliday, "Adi da'mi taynan!”

43 Mu inalinan diday, "Ta"on unna' umuy hinan udumnan babluy an mun'ul'ulgud hinan Maphod an Ulgud an mangipa'innilah aat di Pumpapto'an Apo Dios ti hiyaat unna' hennag.”

44 Ya nuntudtuduh nan himba'an di Hudyuh nan Provinciad Judea.

Luke 5

1 Wada han ohan algaw ya timma'dog hi Jesus hinan pingit di Lobong an Galilee, ya do'olday tatagun mangalulung ay Hiya ta donglonday Hapit Apo Dios.

2 Ya tinnigna han duwan bangkan wah nan pingitna, ya mi'id nan manidu' an tinaynandan immuyda inwahwah din hidu'da.

3 Ya nunlugan hi Jesus hinan ohan bangkan bagin Simon, ya inalinan Simon ta mahligdah itang. Ya unat goh nahligda ya inumbun, ya nuntudtudu goh hinan tatagu.

4 Ya unat goh nalpah an nuntudtudu ya inalinan Simon di, "Umuy tu'uh dih nan maluhung an danum ta uy'uyonyuy hidu'yu ta manidu' ayu.”

5 Ya tembal Simon an inalinay, "Apu, inlablabimin himmiduhidu', mu mi'id ah hinidu'mi! Mu gapu ta He"ay nangali at ipadahmi goh.”

6 At inatda, ya unat goh inuy'uyda din hidu' ya do'ol di na'nah ekan, ya hi'itangan mapa"i nan hidu'da!

7 Ya winagiyanday i'ibbada ta umuyda bumadang. At immuyda, ya pinnuda din duwan bangka, ya hi'itangan an munlonongda.

8 Ya unat goh tinnig Simon Peter heden na'at ya nunhippih inayungan Jesus, ya inalinay, "Apu, taynana' ti nabahobaholana', at bumaina'!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya manoh'ada ti do'ol di ekan hi na'na,

10 ya manoh'a goh da Jacob ay John an imbabaluy Zebedee an diday ibban Simon hinan tamuna. Ya inalin Jesus ay Simon di, "Adi'a tuma'ot ti mete"ad ugwan ya umat hi nangamunganyuh nan ekan di pangamunganyuh nan tagu ta Ha"in kulugonda.”

11 Ya impapingitday bangkada, ya tinaynandan amin ta nitnuddan Jesus.

12 Wa han ohan algaw ya wadah Jesus hinan ohan babluy. Ya dinamuna han nalipuh di odolnah palla'. Ya unat goh tinnignah Jesus ya nunhippin nunluppulup hi inayungan Jesus, ya inal'alu'nan inalinay, "Apu, pohdom ay ni' ya ipa'adaogmu tun lewoho'!”

13 At dinapan Jesus, ya inalinay, "Oo, pohdo', at umadaog'a!" At himbumagga ya immadaog din lewohona.

14 Ya immandal Jesus ay hiyan inalinay, "Adim ibaag heten na'at ay he"ah nan udumnan tagu, mu eka ipattig di odolmuh nan padi, ya empe'nongmuy mabalin hi me'nong ay Apo Dios ti hiyah ne intudun Moses hi aton tu'u ta hiyay panginnilaan di tatagu an immadaog nan lewohom.”

15 Mu gun umal'allan niwa'at di pangul'ulgudandan Hiya, at hiyaat unda do'odo'ol di tataguh na'amung ta donglonday hapitna, ya nun'iyadaognay lewohonda.

16 Ya hin'umu'uddum ya immuy hinan mapulun an mi'id ah nunhituh tagu ta munluwalun Apo Dios.

17 Wa han ohan algaw goh ya nuntudtuduh Jesus. Ya wah di an ni'yib'ibun nan Pharisees ya nan muntudtuduh nan Uldin di Hudyun an lini'ubda Hiya. Dida ya nalpudah nan abablubabluy hinan Provinciad Galilee, ya hinan Provinciad Judea, ya ad Jerusalem an kapitulyuda. Ya niyo'odol nan abalinan Apo Dios ay Jesus, at hiyaat un waday abalinanan mumpangipa'adaog hinan way lewohona.

18 Ya immuy ay Hiya nan linala'in nangidayun hinan nadahay. Ya impadahdan ihigup ta iyuydah inayungan Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Mu mi'id inatdan nangihigup ti do'olday tatagu. At immuydah nan atap, ya yinahyahanda, ya inuy'uyda nan nidayun hi inayungan Jesus.

20 Ya unat goh inilan Jesus an nidugah di pangulugda ya inalinay, "Agi', na'aliwan di baholmu.”

21 Ya nan muntudtuduh nan Uldin ya nan Pharisees an wah di ya inalidah nomnomday, "Goh heten tagun hapitonay na"appuhi an adina e'gonan hi Apo Dios ti hi Apo Dios ya anggay di mangaliw hi bahol ta adi ma'u'unnung!”

22 Ya inilan Jesus henen ninomnomda, at inalinan diday, "Goh ta umat hinay nomnomonyu?

23 Mid olog di tagun mangaliw hi bahol, ya mid ologda goh an mangipa'adaog hi dogoh ten nadahay.

24 Mu Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ipa'adaog'uy dogohna ta panginnilaanyuh anabagtun di haad'uh tun lutan mangaliw hi bahol." Ya inalinah din lala'in nadahay di, "Tuma'dog'a, ya impi'ugmu nan dayunmu ta umanamut'ah abungyu.”

25 At natana'dog an panigtiganda, ya ay mangngalah din dayuna, ya immanamut, ya hinapitnay anabagtun Apo Dios.

26 Ya manoh'adan amin, at hinapitday anabagtun Apo Dios, ya pa"e'gonanda Hiyan inaliday, "Heten algaw ya tinnig tu'u han nob'on an umipanoh'a!”

27 La'tot ya pimmitaw da Jesus, ya tinnigna han mun'am'amung hi buwit an hi Levi di ngadana an inumbun hinan upihhinana. Ya inalinan hiyay, "Mitnud'an Ha"in.”

28 At timma'dog, ya tinaynanan amin, ya nitnud.

29 Ya nundadaan hi Levi hi ongol an gotad hinan abungna, at immuy hi Jesus an ne'egtad, ya ne'egtad goh nan do'ol an mun'amung hi buwit ya nan udumna goh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya wah di goh nan Pharisees ya nan ni'yibbadan muntudtuduh nan Uldin, ya inamuyuanday intudtuduwan Jesus an inalidan diday, "Anaad ta me"an ayuh nan mun'amung hi buwit ya nan udumna goh an nabaholan an tagu?”

31 Ya tembal Jesus an inalinan diday, "Nan mi'id dogohna ya adina mahapul di duktul ti nan way dogohnay manapul.

32 Ya umat ay Ha"in ti immalia' ta al'alu'o' nan nabaholan ta hukatanday nomnomda, ya bo'on nan nahamad di ugaliday dimmalat hi immalia'!”

33 Inalin di udumnah nan tatagun Jesus di, "Nan intudtuduwan John an Mumbonyag ya unudonday Uldin tu'u ti hin'umu'udduman adida munlangdu ta unda munluwalun Apo Dios, ya at hina goh hinan Pharisees. Mu nan intudtuduwam ya anaad ta adida unudon di ugali tu'u ti mangamanganda?”

34 Ya inalin Jesus ay diday, "Gulat ta waday mungkasal ya undan adi mangan nan na'amung an inayagan nan malhin an lala'i? Immannung an mangamanganda.

35 Mu udum hi algaw ya heden lala'in nalhin ya mipabataan ay dida, at hin'uma"algawan munlangduda ta hiyay panginnilaan hi unda munlungdaya.”

36 Ya inulgudna goh han nipa"el an inalinay, "Gulat ta nan pa"amman lubung ya adiyu pa"ion di itang ta el'obyuh nan dadan an lubung. Ti atonyu ay ya ma'adyuan nan pa"amman lubung. Ti nan nel'ob ya agguy nipaddung hinan nel'obanan dadan.

37 Adiyu goh elhag nan tanaw hinan dadan an tibung an lalat. Ti atonyu ay ya bughion nan tanaw nan dadan an tibung, at mitapal, ya mapa"i nan tibung

38 ti melhag nan tanaw hinan pa'idyamman tibung an lalat.

39 Ya gulat ta inumonyu han na"apgot an bayah at adiyu pohdon di pa"alhag ti alyonyuy mapolhat heten na"apgot."

Luke 6

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Naluh da Jesus an munle'le'od hinan apayapayaw, ya henen algaw ya Habadu an ngilin di Hudyu. Ya nangultudda nan intudtuduwan Jesus, ya linu"ibanda, ya inanda.

2 Ya inalin di udumnah nan Pharisees di, "Anaad ta atonyuh na? An un paniaw ay ditu'u ti ngilin an Habadu!”

3 Ya tembal Jesus, ya inalinay, "Undan agguyyu binaha din inat Apu tu'un hi David hidin penghana? Ti umat goh hinay inatna ti nunhinaang, ya umat goh hinan ni'yibbana.

4 At himmigup hinan Tuldan Abung Apo Dios, ya nan tinapay an ne'nong ay Apo Dios ya paniaw hi onon hi un bo'on ditu'uy papadi. Mu innalna damdama, ya inana, ya ne"onona nan ni'yibbana. Mu agguyyu pinahiw henen inatda, at anaad ta pahiwon da'mi?”

5 Ya inalina goh ay diday, "Ha"in an Imbaluy di Tagu ya ta"on un hay Habadu ya Ha"in ad poto' hi mangalih nan ma'at.”

6 Wada goh han ohan ngilin an Habadu ya himmigup hi Jesus hinan himba'an an ahayupan di Hudyu ta muntudu. Ya wah di goh han tagun na'akke' han agwan an ngamayna.

7 Ya teten'ol din udumnah nan muntudtuduh nan Uldin ya nan Pharisees hi unna iyadaog hinan ngilin an Habadu ta hiyay pangidalatandah pangidiklamuandan Hiya.

8 Mu i'innilanah den ninomnomda, at inalinah nan na'akke' di ngamaynay, "Umali'a ta tuma'dog'ah tu." Ya timma'dog, ya immuy ay Hiya.

9 Ya inalin Jesus ay diday, "Wa han alyo' ay da'yu ta tobolonyu. Hay inilayuh abuluton di Uldin tu'uh aton hinan ngilin an Habadu---hay maphod di aton, unu hay nappuhi? Hay pamaliwan hi tagu, unu hay pamatayan?”

10 Ya intigaw Jesus an amin hinan tatagu, ya inalinan hiyay, "Uyadom nan ngamaymu." At inuyadna, ya pinumhod.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 At ma'abbungotda din mangabohol ay Jesus, at nunhahapitdah atondan Hiya.

12 Heden na'atana ya wada han ohan algaw ya immuy hi Jesus hinan duntug an munluwalun Apo Dios, at inlablabinan nunluwalu.

13 Ya unat goh nawa'ah ya inayagana din intudtuduwana, ya pento'nay himpulu ta han duwa ta diday nginadnanah a'apostolesna.

14 Ya hiyatuy ngadanda: hi Simon (an nginadnana ta hi Peter), ya hi Andrew (an pogtangna), ya hi Jacob, ya hi John, ya hi Philip, ya hi Bartholomew,

15 ya hi Matthew, ya hi Thomas, ya hi Jacob (an hina' Alphaeus), ya hi Simon (an niddum hinan nalammung an ma'alih Zealot),

16 ya hi Judas (an hina' Jacob), ya hi Judas Iscariot (an mangitudun Jesus hi udum di algaw ta dapoponda).

17 Ni'dadyuh Jesus hinan intudtuduwana, ya timma'dog hinan way nundodottal. Ya wah dida nan do'ol an intudtuduwana ya nan do'ol goh an udumnan tatagun nalpuh nan Provinciad Judea, ya ad Jerusalem an kapitulyuda, ya hinan duwan babluy an neheggon hinan Baybay an Mediterranean an ad Tyre ya ad Sidon. Ya immuydah di ta donglonday ulgudona, ya ta iyadaognay lewohonda.

18 Ya wada goh di udumnan immuy an waday nihu'lung hi nun'appuhin lennawa, ya nunla'ahna dida.

19 Ya way ohah din tatagu ya impadahdan dinapa Hiya ti paddungnay bimmuhu' nan badang hinan odolnah mangiyadaog ay dida. Hay Ipadenolan di Udumna ya Ahmo'an di Udumnah Pidwa

20 Nunligguh hi Jesus hinan intudtuduwana, ya inalinay, "Mawagahan ayun nawotwot ti middum ayuh nan Pumpapto'an Apo Dios!

21 Mawagahan ayun munhinaang ad ugwan ti awniat waday mun'olog hi ononyu! Mawagahan ayun kumiyol ad ugwan ti awniat umanla ayu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya mawagahan ayuh awnih un da'yu abohlan hinan tatagu, ya lahhinon da'yu, ya hiwihiwitan da'yu, ya pahiwon da'yu ti nan pangunudanyun Ha"in an Imbaluy di Tagu.

23 Ti heden algaw ya mun'am'amlong ayun ay ayu ung'ungungngan yumagtutu ayuh pun'am'amlonganyu ti do'ol di lagbuyuh matalepon ad abuniyan! Ya umat ayuh din propetah din penghana ti henen aton di tatagun da'yun nappuhi ya at hina goh di inat di ap'apudah din propeta.

24 Mu mahmo' ayun adangyan ti ad ugwan di pun'am'amlonganyu ya anggay!

25 Ya mahmo' ayun do'ol di tanudna ti awniat munhinaang ayu. Ya mahmo' ayun umanlad ugwan ti awniat munlungdaya ayu ya kumiyol ayu.

26 Ya mahmo' ayun ulgu'ulgudon nan nappuhiy ugalidan taguy amaphodanyu ti nan ad holag hinan mun'ulgud ya umat hina goh di inulguddah aat di agguy immannung an propetah din penghana." Hay Pamhodan hinan Buhul

27 Ya inalin Jesus goh di, "Hiyah te itugun'un da'yun mangngol: maphod hi unyu pohpohdon nan mamuhul ay da'yu, ya atonyuy maphod hinan mamohol ay da'yu.

28 Ya iyadaogyu nan mangidut ay da'yu, ya iluwaluanyu goh nan mangi'ingol ay da'yu.

29 Ya gulat ta waday manapa' hi apengyu ya adiyu iballoh, at ta"on hi unda itapa' hi pangngelna. Ya gulat goh ta polhon nan taguy jacketyu ya inudmanyu goh hi oha.

30 At an amin di mun'adaw ya maphod hi unyu idatan. Ya nan nangngal hi gina'uyu ya adiyu bangngadon.

31 Ya hay pohdonyuh aton di tatagun da'yu ya hiya goh di atonyun dida.

32 Hay aton di nabaholan ya hay mamhod ay diday pohdonda ya anggay. Ya unudonyu ay hene ta nan mamhod ay da'yuy pohdonyu goh ya anggay ya mi'id idat Apo Dios hi lagbuyun ne.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ya gulat ta hay mangat hi maphod ay da'yuy pangatanyu goh ya anggay hi maphod ya mi'id idat Apo Dios hi lagbuyun ne, ti ta"on un nan nabaholan ya atonda goh.

34 Ya gulat ta ipa'utanganyu ya anggay nan inilayun mamallog hinan ipa'utangyu ya mi'id lagbuyun ned abuniyan, ti ta"on un nan nabaholan ya pa'utanganda nan i'ibbadan nabaholan an waday pamallogda.

35 Mu da'yu ya maphod hi unyu pohdon nan buhulyu, ya atonyuy maphod ay dida. Ya pa'utanganyu dida an adiyu namnamaon an ibangngadda. Atonyu ay hana at nidugah di lagbuyud abuniyan, ya da'yuy imbaluy Apo Dios an na'abbagbagtu ti ta"on un nan adi munyaman ya nan adi mangngol ya maphod di aton Apo Dios ay dida damdama.

36 Maphod hi un ayu ma'aggohgoh ti ma'aggohgoh hi Amayun hi Apo Dios ay da'yu." Hay Adi Pangipanuhan hi Aton di Ibba

37 Ya inalin Jesus di, "Adiyu ipanuh di aton di ibbayu ta adi goh ipanuh Apo Dios di atonyuh awni. Ya aliwanyuy bahol di ibbayu, at ma'aliwan goh di baholyu.

38 Ya adiyu ukuhan an bumadang hi ibbayun taguh un way mahapulda, ti hi Apo Dios ya mi'id ukuhnan bumadang ay da'yu ti do'ol di ibadangna. Ya do'ol ay di idatyu ya do'ol goh di midat ay da'yu. Wa ay ta itang di idatyu ya itang goh di midat ay da'yu.”

39 Ya inulgud goh Jesus nan waday ibalinana an inalinay, "Adi mabalin hi un itudun nan nabulaw di owon nan nabulaw goh ti magahdan duwah nan pingit di kulha.

40 Adi do'do"ol di inilan nan mitudtuduwan ya un nan muntudtudu. Mu unat goh malpah an mituduwan ya mipaddung mahkay di inilanah nan muntudtudu.

41 Alyo' goh heten nipa"el: Goh ta tigonyuy butah matan di ibayu, ya adiyu nomnomon di ongol an tablah matayu?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Adi maphod hi unyu alyon hinan ibayuy, Agi', ma'a ta ano' han butah matam! Mid ologyu ti wada goh di immuy hi ongol an tablah matayu, at mi'id tigonyu! Munlayah ayu! Hay mahhun ya anonyu nan ongol an tablah matayu, at mapatal hi panniganyuh nan itang an butah matan di ibayu." Hay Nitudtuduwan di Maphod ya Nappuhin Bungan di Ayiw

43 Ya inalin Jesus di, "Gulat ta munlutbu han ayiw ya bumunga at maphod. Mu gulat ta munhaguti han ayiw at adi maphod.

44 Nan bungan di ayiw di panginnilaan hi un munhaguti nan ayiw unu munlutbu. Bo'on hay pagal di pangngalanyuh nan bungan di atummol, ya bo'on hay beeng di pangngalanyuh bungan di greyp.

45 At nan tagun maphod di nomnomna ya maphod goh di atona, ya nan tagun nappuhiy nomnomna ya nappuhi goh di atona. Ti hay aat nan wah nomnom di tagu ya hiyah ne goh di aat di hapitona." Hay Aat nan Duwan Nun'ammah Abungda

46 Ya inalina goh di, "Anaad ta lupitonyuy, Apu, hi un ayu mi'hapit ay Ha"in, mu adiyu unudon di alyo'?

47 At an amin nan tatagun mangngol ya mangunud hinan hapito'

48 ya nipaddung hinan tagun nun'ammah abungna an numbo"ah maluhung ta nan gungit di nangipabunanah nan tu'ud. Ti unat goh dimmolodoloh ta nundatong ya hene'nobna nan abung, mu agguy natu"in ti nihamad.

49 Mu nan mangngol hinan hapito' ta adina unudon ya nipaddung hiyah nan tagun nun'ammah abungna an unna impabun di tu'udnah nan lutan agguyna inhamad. Ti unat goh dimmolodoloh ta nundatong ya natu"in, ya nun'apa"i."

Luke 7

1 Dengngol din tatagun amin di inulgud Jesus. Ya unat goh nalpah ya immuy ad Capernaum.

2 Ya wah di han ap'apun di tindalun iRome, ya waday himbutnan pohpohdona, mu nundogoh an magadyuh matoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya unat goh dengngolnan nidatong hi Jesus ya hennagnay udumnah nan ap'apun di Hudyu ta umuyda ayagan Hiya ta iyadaognay lewohon han himbutna.

4 At unat goh nidatongdan Jesus ya inal'alu'dan inaliday, "Atom ni' nan pohdon den tindalu ta waday lagbun nan maphod an ina'inatna

5 ti hiya ya ta"on un Hentil mu pohdon ditu'u, ya impiyammanay himba'an an a'amunganmin mundayaw.”

6 At ni'yuy hi Jesus ay dida. Ya unat goh magadyuhdah nan abung ya hennag han ap'apun di tindaluy i'ibbana ta inalidan Jesus di, "Apu, ta"on un'a adi umatam hi abungmi ti na'ampaa', ya nabagtu'a, at bumaina' hi un'a humigup hi nunhituwa'.

7 Hiyaat unna' agguy immalin nanamun He"a. At unmu hapiton ya ammunah nan wadam at umadaog han himbut'u.

8 Ti ha"in atog ya waday apu' hi puntamua', ya unudo' di alyona. Mu ta"on un umat hina ya wada goh di puntamuo' an tindalu, at wa ay ta alyo' hinan ohay, Umuy'a! at umuy, ya gulat goh ta alyo' hinan ohay, Umali'a! at umali. Ya alyo' ay goh hinan himbut'uy, Atom hene! at atona. At iyal'allanan He"a an unmu hapiton at umadaog.”

9 Ya unat goh dengngol Jesus hene han nangalina ya manoh'a, at nunligguh hinan do'ol an tatagun nitnud ay Hiya, ya inalinay, "Donglonyuh te ti ta"on hi un nan i'Israel an Hudyu ya mi'id dengdengngol'uh umat eten nidugah di pangulugna!”

10 Ya unat goh numbangngad din nahnag hi abungda ya inatamanda din himbut an immadaog di dogohna.

11 Ya palpaliwan ya immuy hi Jesus hinan babluy an ngadanay Nain, ya ni'yuy nan intudtuduwana ya nan do'ol an tatagu.

12 Ya unat goh immatamdah nan pantaw di babluy ya dinamuda han natoy an ibuhu'da ta iyuyda ilubu'. Ya bugtung heden natoy an imbaluy han umu'utun, ya do'olday tatagun den babluy an nitnud ay hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya unat goh tinnig nan Apu tu'u nan balu ya inggohgohana, at inalinay, "Idinongmun kumila.”

14 Ya immuy hinan lungun, ya dinapana, at inta'dog din nangdon eden lungun. Ya inalin Jesus di, "La'ay, bumangon'a!”

15 Ya bimmangon heden natoy, ya himmapit, ya hennag Jesus ta umuy ay inana.

16 Ya manoh'a ahan an amin din tatagu, ya hinapitday amaphodan Apo Dios, ya inaliday, "Nabagbagtuh ten propetan immalin ditu'u!" Ya inalida goh di, "Immalih Apo Dios an mamadang hinan tataguna!”

17 At heten inatna ya nundongol an amin hinan Provinciad Judea ya nan himpahimpapangilih di.

18 Inulgud nan intudtuduwan John ay hiya an amin nan ina'inat Jesus. Ya pento' John di duwah nan intudtuduwana

19 ta umuyda hanhanan ay Jesus di, "Undan He"ay Alin Pento' Apo Dios an honogona, unu waday ohah hodonmi?”

20 At immuy din nahnag ay Jesus, ya inalidan Jesus di, "Hennag da'min John an Mumbonyag ta ibagamin He"a nan pohdonan ibaga, an inalinay, Undan He"ay Kristun hennagna, unu waday ohah hodonmi?”

21 Ya henen gutud ya nun'ipa'adaog Jesus di do'ol an tatagun way dogohna, ya nunla'ahnay nun'appuhin lennawan nihu'lung hinan udumna, ya impa'adaognay do'ol an nun'abulaw ta mittig di matada.

22 Ya inalinan diday, "Ekayu ul'ulgudon ay John tun tinnigyu ya dengngolyu. Ti ten mittig mahkay di matan di nabulaw, ya midalan nan hu'in di napiklud, ya pinumhod di napalla', ya medngol nan ingan di napu'it, ya mamahuan di natoy, ya miyulgudan nan nawotwot hinan Maphod an Ulgud.

23 Ya mawagahan nan tagun adi munhinnumnong hinan aat'u!”

24 Ya unat goh nakak din hennag John ya inulgud Jesus di aat John hinan do'ol an tatagun inalinay, "Han tagun managuhagung ya umat hinan bilau an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mumbigwabiw hi un matuyupan, mu adi umat hinay ekayu tinnig ay John hinan mapulun.

25 Ya bo'on goh han tagun nunlubung hi mundongngol an lubung an nanginay immuyyu tinnig ti nan umat hinan tagu ya mapmaphod an amin di gina'uda ya nitaguanda, at diday mihinah nan palasyu!

26 Hay inila' hi ekayu tinnig hidi ya han propeta. Ya nepto' an hay propetay tinnigyu an hi John an Mumbonyag, ya na'abbagbagtu hiya ya un nan udum an propeta.

27 Ti hi John di inulgud di tudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Hiyah te pumbabaago', ya honogo' ta mangun'unna ya un He"a, ya idadaanay tatagu ta abulutonday aliam.

28 Ya donglonyuh te ti mi'id taguh tun lutan nabagbagtu ya un hi John. Mu nan tagun middum hinan Pumpapto'an Apo Dios an ta"on hi un na'ampa ahan mu hiyay nabagbagtu ya un hi John.”

29 Ya unat goh dengngol an amin di tatagu an ta"on un nan mun'amung hi buwit nan inalin Jesus ya hinapitday amaphodan Apo Dios ti didanay nangabulut hi namonyagan John ay dida.

30 Mu nan Pharisees ya nan nanginnilah Uldin di Hudyu ya agguyda inunud di penhod Apo Dios hi atonda, ya agguyda goh inabulut di pamonyagan John ay dida.

31 Ya inalin goh Jesus di, "Itudu' di aat nan tataguh tun lutad ugwan

32 ti umatdah nan ung'ungungngan munligligwan um'umbun hinan pummalkaduan, ya muntutu"u'andah nan i'ibbadan alyonday, Nanungngali ami, mu agguy ayu nanayaw. Ya nun'ebel ami, mu agguy ayu ni'kilan da'mi.

33 Nan aat John an Mumbonyag ya agguyna tinamtaman di tinapay ya bayah, ya inaliyuy un nahe'pan hi dimunyu.

34 Mu Ha"in an Imbaluy di Tagu ya hay aat'u ya ta"on unna' mangamangan ya uminu'inum ya alyonyu goh damdamay, Tigonyuh nen tagun natallubu ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ma'innum, at nappuhin tagu ti ibban di mun'amung hi buwit ya nan udumna goh an nabaholan!

35 Mu hiyah te nomnomonyu: hay amaphod ya anala'eng Apo Dios ya ma'immatunan nan tatagun mangabulut hi pangatmin duwa ay John.”

36 Inayagan han ohan Pharisee hi Jesus ta umuy me"an hi abungna, at ni'yuy hi Jesus, ya ni'yubung hinan lamehaandan nangan.

37 Ya wada han putan den babluy. Ya unat goh dengngolnan ne"an hi Jesus hidih nan abung di Pharisees ya inyuyna han danum an nanginan bangbanglun nittuh nan alewahhang an ma'alih alabaster.

38 Ya unat goh immatam hinan awadan da Jesus ya nunhippih gopong di hu'in Jesus, ya ma'akkila, ya nun'a'agah di lugwanah hu'in Jesus. Ya pinu'nahanah buu'na, ya inungngu'ungnguna, ya inyapyu'apyutnay bangbangluh hu'ina.

39 Ya tinnig nan Pharisees an nangayag ay Jesus heden na'at, ya inalinah nomnomnay, "Un adya makulug an propetah ten tagu at inilanay aat ten babain nanapan Hiya ti hiya ya puta!”

40 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Simon, waday alyo' ay he"a." Ya tembalnan inalinay, "Ngadan nan alyom, Apu?”

41 Ya inalin Jesus di, "Wada han tagun mumpa'pa'utang hi pihhuna, ya impa'utanganay duwah linala'i. Ya lemay gahut di palatah inutangnah nan oha, ya nabongley palatah inutangnah nan oha.

42 Ya unat goh hay gutud di pamalganda ya mi'id pihhudah pamallogda, at agguy impapallog nan nangipa'utang ay dida. Ya hay inilam nin ay danen duway ong'ongngol di pamhodnah nan numpa'utang?”

43 Ya tembal Simon an inalinay, "Mid mapto' ya nan tagun ong'ongngol di inutangna." Ya inalin Jesus di, "Makulug hene.”

44 Ya inhiggungnah nan babai, ya inalina goh ay Simon di, "Tigom adyah ten babai. Hidin himmigupa' hinan abungmu ya mi'id indatmuh danum ta

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nangihu' hi hu'i', mu heten babai ya hay lugwanay nangulahnah hu'i', ya pinu'nahanah buu'na.

45 Ya agguya' inungngun he"ah pangipattigam hi pundenolam hi immalia', mu heten babai ya inungngu'ungngunay hu'i' hi himmigupa' ta nangamung ad ugwan.

46 Ya agguymu linanay buu"u an hiyah ne ugali tu'u, mu heten babai ya inyapyutnah hu'i' di bangbanglu.

47 At donglom tun alyo' ay he"a: ta"on un do'ol di bahol ten babai mu ma'aliwan ti nidugah di pamhodnan Ha"in, mu nan tagun mangalih un itang di baholna ya itang goh di pamhodna.”

48 Ya inalinah nan babaiy, "Na'aliwan di baholmu.”

49 Ya nunhahapit nan ne"an an way ohaan inaliday, "Goh udot heten tagun olognan mangaliw hi bahol?”

50 Ya inalin Jesus hinan babaiy, "Nan pangulugmuy namaliw ay he"a. At umuy'a, ya umanla'a mahkay."

Luke 8

1 Wan nalpah heden na'na'at ya immuy hi Jesus hinan abablubabluy, ya intudtudunay Maphod an Ulgud hi aat di Pumpapto'an Apo Dios. Ya ni'yuy din himpulu ta duwan intudtuduwana,

2 ya nitnud goh din udumnan binabain nunla'ahanah nan nun'ihu'lung an nappuhin lennawa, ya nan lewohonda. Ya niddum ay didah Mary an nungngadan hi Mary an iMagdala an din nunla'ahan Jesus hinan pitun nun'appuhin lennawan neh'op,

3 ya hi Joanna goh an ahawan Cuza an nun'endogon Herod, ya hi Susanna goh, ya nan udumnan do'ol an binabai. Ya hinalimunanda da Jesus ti nan abalinanday imbadangda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Wa han ohan algaw ya na'amungday do'ol hi tatagun nalpuh nan abablubabluy an immuy ay Jesus, ya inulgudnan dida han nipa"el. Hay Aat ten Nipa"el An inalinay,

5 "Wa han immuy hi umanan munhabuag hi oho'. Ya unat goh inhabuagna din oho' ya waday nagah hinan dalan an natoptop, at immuy nan hamuti, ya nunhobatda nan oho'.

6 Ya nagah din udumnah nan lutan nipa'pa' hinan batu, at ag'aga ya himmangaw. Mu unat goh naptangan ya nalyaw ti mi'id aton di lamutnan lumhod.

7 Ya nagah din udumnah nan way mahinubit, at na'ipit an agguy pinumhod.

8 Mu din udumna ya nagah hinan way lo'eh an luta, ya himmangaw, ya bimmunga, ya numbalin hi hingagahut di bungan di hinohha." Ya unat goh nalpah henen inulgudna ya nuntu'u' an inalinay, "Hay mahapul ya ihamadyun nomnomon heten inulgud'u!" Hay Nangibaagan Jesus hi Anaad ta Hay Nipa"el di Ul'ulgudona

9 Imbagan din intudtuduwan Jesus di, "Hay ibalinan ne han inulgudmun nipa"el an hay aat di nunhabuag?”

10 Ya inalinay, "Mipa'innilay aat di Pumpapto'an Apo Dios ay da'yu, mu adi mipa'innilah nan udumnan tatagu, at hiyaat un hay nipa"el di ulgudo' ta ta"on unda tigotigon di ato', mu mi'id iniladah aatna. Ya donglodonglonday alyo', mu adida ma'awatan di pohdonan ibaga." Hay Nangibaagan Jesus hi Nipaddungan din Nunhabuag hi Oho'

11 At inulgud mah Jesus di ipaddungan den ulgud an hay aat di nunhabuag hi oho' an inalinay, "Nan oho' ya hiyah ne Hapit Apo Dios.

12 Ya nan dalan an natoptop ya hiyah ne nomnom di tatagun mangngol hi Hapit Apo Dios. Ya nan hamutin mambat hinan oho' ya hiyah ne diyablu ti ipa'aliwnay Hapit Apo Dios ay dida ta omod unda adi unudon, at adida mabaliwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya nan lutan nipa'pa' hinan batun nagahan di udumnan oho' ya hiyah ne nomnom di tatagun nangabulut hinan Hapit Apo Dios. Ti unat goh dengngolda ya mun'am'amlongda, mu mi'id limmamutanan dida. Ti unudondah na'amtang, mu unat goh natapnganda ya indinongdan unudon.

14 Ya nan lamut an ni'hangawan di oho' ya hiyah ne nangngol hinan Hapit Apo Dios, mu adida unudon ti nan pohpohdondah nitaguanday ipapto'da an nan umadangyananda, ya nan amnawdah nan ma'ma'at hitun luta.

15 Ya nan lo'eh an luta ya hiyah ne nomnom di tatagun ma'ma'ullay ya maphod, ya diday mangngol hi Tugun Apo Dios, ya inaynayundan kulugon, at diday manginaynayun an mangat hi maphod an paddungnay umatdah nan nitanom an dimmo'ol di bungana.”

16 Nun'ulgud goh hi Jesus an inalinay, "Tolgan ay han tagu nan dilag ya adina aluban hinan banga, ya adina goh ipa'ayudu' hinan hiluk di kama. Ti unna ipattu' hinan nabagtu ta tigon nan humigup di patal.

17 Ya umat ay ditu'un tatagu ti awni ta udum hi algaw at ma'innila mahkay di ina'inat tu'u an ta"on un nipo"oy ad ugwan.

18 At ihamadyun donglon. Ti nan tagun mangunud hinan mitudun hiya ya ma'udman goh hi udum hi algaw, mu nan tagun adi mangunud hinan mitudun hiya ya mipa'aliw ay hiya.”

19 Immuy hinan wadan Jesus da inana ya nan a'aginan linala'i ti penhoddan mi'hapit ay Hiya, mu mi'id inatdan himmigup hi wadana ti do'ol di tatagu.

20 Ya waday nangipa'innilan Hiyan inalinay, "Wah dih inam ya nan a'agim an timma'dogdah nan gettaw an pohdondan mi'hapit ay He"a.”

21 Ya inalinan diday, "Nan mangngol hinan Hapit Apo Dios ta unudonda ya diday o'ommod'u ya a'agi'.”

22 Wa han ohan algaw ya inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Umuy tu'uh dammang tun lobong." At numbangkada, ya impadehda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Ya heden numbangkaanda ya nolo' hi Jesus. Ya hin'alina ya inongolnay puo', at gun mahuyatan hi danum nan bangka ta engganah un napnu, ya ma'atta'otda.

24 Ya immuydah nan awadan Jesus, ya binangonda, ya inaliday, "Apu! Ten munlonong tu'u!" At bimmangon hi Jesus, ya inhingalna nan puo' ya nan ongol an dalluyun ta duminongda. At himbumagga ya dimminongda an mi'id al'ali mahkay.

25 Ya inalinan diday, "Undan mi'id ah pangulugyu?" Ya manoh'ada, ya timma'otda, at nunhahapitdan inaliday, "Anggoh udot hete han tagun ta"on un nan puo' ya nan ongol an dalluyun ya unudonday alyona?”

26 Dimmatongdah nan babluy di iGadera an dammang nan Lobong an Galilee.

27 Ya unat goh limmahun da Jesus hinan bangka ya dinamun han tagun nalpuh nan babluy an nahehe'pan hinan do'ol an nun'appuhin lennawa. Ya ente"anah din nabayag di agguyna nunlubungan, ya agguy imman'anamut hi abungda an un nihihinnah nan wadan di lubu'.

28 Ya unat goh tinnignah Jesus ya numbugaw, ya natu"in hi inayungana, ya inalinay, "Jesus an Imbaluy Apo Dios an na'abbagbagtu! Hay atom ay ha"in? Al'alu'o' ni' He"a ta adia' paligaton!”

29 Ya manu ay inalinah ne ti minandal Jesus an mala'ah hiyan den tagu. Hadin nappuhin lennawa ya gun meh'op eden tagu, at wa ay ta neh'opda ya kinanhilan nan tataguy ngamayna, ya binobodday hu'ina, ya inyadugda, mu ta"on damdama ya numpogtang nan neh'op nan kanhel, ya impalayawdah den taguh nan mapulun.

30 Ya imbagan Jesus ay hiyay, "Hay ngadanmu?" Ya inalinay, "Ha"in hi Do'ol." Ya manu ay hiyah ne ngadanda ti do'olday nun'eh'op ay hiya.

31 Ya inal'alu' din nun'eh'op hi Jesus ta adina payon didad dolom an awadan di munha'it.

32 Ya wah di do'ol hi babuy an munhu'aydah nan duntug. Ya inal'alu' nan neh'op hi Jesus ta ipihu'lungna didah nan babuy, ya inatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 At nala'ah din nun'appuhin lennawah nan tagu, ya immuyda nun'ihu'lung hidin babuy, ya numpunyapyappahandah nan duntug, ya nundapuhdah din lobong, at nun'a'unugda.

34 Ya unat goh tinnig din mun'adug hi babuy henen na'at ya timmagtagdan immuy hinan abablubabluy an mangulgud hinan na'at.

35 Ya immuy nan tataguh awadan da Jesus ta tigonday na'at. Ya unat goh inah'upanda dida ya timma'otda ti nan tagun nala'ahan di nappuhin lennawan inumbun hi inayungan Jesus ya nalubungan mahkay, ya pinumhod di nomnomna.

36 Ya din nannig hi na'at ya inul'ulguddah din immaliy aat di nala'ahan din nun'appuhin lennawah nan lala'i.

37 Ya an amin di tataguh nan himpapangilid Gadera ya inal'alu'dah Jesus ta taynana dida ti timma'otdan Hiya. At nunlugan da Jesus hi bangka, ya nakakda.

38 Ya hidin agguyda pay nakakan ya din tagun nala'ahan di nun'appuhin lennawa ya inal'alu'nah Jesus ta mitnud ay Hiya. Mu hennag Jesus hiyan inalinay,

39 "Mumbangngad'ah abungyu ta iyul'ulgudmun amin di inat Apo Dios ay he"a." At immuy heden lala'i, ya inulgudnan amin hinan babluy di inat Jesus ay hiya.

40 Unat goh numbangngad da Jesus hinan dammangna ya mun'am'amlong nan tatagun nanannod ay Hiya.

41 Ya immuy ay Jesus han tagun ngadanah Jairus an ap'apuh nan himba'an di Hudyu. Ya nunhippih inayungan Jesus, ya inal'alu'na ta mi'yuy hi abungda

42 ti magadyuh an matoy han oh'ohhan imbaluynan babain himpulu ta han duwa nin di tawona. At ni'yuy hi abungna. Mu hinan pundaldallananda ya inalulungan din tatagu Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

43 Ya niddum ay dida han babain himpulu ta han duway tawon di adi atdu'an di dalan bumuhu' hi odolna, mu mi'id di nangaan eden dogohna.

44 Ya nebnog ay Jesus, ya dinapanay lupit di lubungna. Ya himbumagga ya natdu' din dalah odolna.

45 Ya imbagan Jesus di, "Hay nanapan Ha"in?" Ya inhautdan amin, at inalin Peter ay Hiyay, "Apu, do'olday tataguh nunli'ub ay He"a!”

46 Mu inalin Jesus di, "Oo, mu wada han nanapah lubung'u ti inila' an waday badang an bimmuhu' hi odol'u.”

47 Ya unat goh inilan han babai an inilan Jesus damdama nan inatna ya immuy hi wadana, ya gimmayogayonggong, ya nunhippi, ya inulgudnan amin hinan tataguy dimmalat hi nanapaanan Jesus, ya inalina goh di himbumagga ya immadaog din lewohona.

48 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Agi', dimminong nan lewohom ti dumalat nan pangulugmu. At umuy'a ti mid mahkay al'alin he"a.”

49 Ya hidin pi'haphapitan Jesus eden babai ya dimmatong han lala'in nalpuh nan abung Jairus. Ya inalinan Jairus di, "Adim itnud han Muntudtudu ti natoy damdama nan imbaluymu.”

50 Ya dengngol Jesus hene, ya inalinan Jairus di, "Adi'a numanomnom ta un'aat kumulug at tumagu nan imbaluymu.”

51 Ya unat goh inatamanday abung da Jairus ya agguyna ni'higupon din udumnan tagu an anggay da Peter ay John, ya hi Jacob, ya nan o'ommod den ung'ungnga.

52 Ya wah diday ahikikila ya ahilulugwa. Ya inalinan diday, "Adi ayu ahikikila ti un nolo' henen ung'ungnga an agguy natoy.”

53 Ya ma'akikkidan Hiya ti iniladan nanattoy.

54 Mu inodnan Jesus di ngamayna, ya binangonan inalinay, "Ingngi, bumangon'a.”

55 Ya timmagu, at nabannangon, ya inalin Jesus di, "Idatyuy onona.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

56 Ya manoh'a nan o'ommodna. Ya tinugun Jesus dida ta adida ibabbaag henen na'at.

Luke 9

1 Inayagan Jesus din himpulu ta duwan intudtuduwana ta na'amungda, ya indatnay haadda. Ya binadangana dida ta ologdan mangameh hinan nappuhin lennawa, ya ologda goh an mangiyadaog hinan lewohon nan tatagu.

2 Ya hennagna dida ta umuyda itudtuduh nan tataguy aat di Pumpapto'an Apo Dios, ya nan iyadaogan di lewohon nan tatagu.

3 Ya inalinan diday, "Mangiw'iwadya ayun mumbaat, at adi ayu munhuhul'ud ya mummamakuto, ya adi ayu umdon hi ma'an ya pihhu, ya un ohay ilubungyu ya ammuna.

4 Ya umuy ayu ay hinan ohan abung ya mihihinna ayuh di ta nangamung un ayu himmumbaat.

5 Ya wada ay di adi umanlah dumatnganyuh babluyda ya taynanyu dida. Ya hinan akakanyu ya pu'pu'anyu nan hupu' hi hu'iyu ta panginnilaandan nappuhih nen inatda.”

6 Ya tinaynandah Jesus, ya niwa'atdah nan bababbabluy an mangulgud hinan Maphod an Ulgud. Ya an amin di inayanda ya inyadaogday lewohon nan tatagu.

7 Unat goh dengngol Herod an ma'alih Tetrarch an amin di ina'inat Jesus ya mi'id poto' di nomnomonah aat Jesus. Ti nan udumna ya inaliday un hi John an un namahuan,

8 ya nan udumna goh ya inaliday un hi Elijah an propetah din penghanan numpatigaw ad ugwan, ya nan udumna goh ya inaliday un Hiya ya ohah nan propetah din penghanah namahuan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya inalin Herod di, "Impaputul'uy ulun John, mu ngadan nen tagun dengngol'uy pangatnan umat hina udot?" Ya penhodna ahan an tigon hi Jesus.

10 Ya hidin numbangngad nan hennag Jesus ya inul'ulguddan amin di ina'inatda. Ya initnud Jesus dida, ya agguyda inyal'aliy immayandah nan babluy an ad Bethsaida.

11 Mu ta"on ya dengngol damdama nan do'ol an tatagu, ya inunudda Hiya. Ya ma"amlong hi Jesus hidin numbangngadanda, ya intudtudunay aat di Pumpapto'an Apo Dios, ya inyadaogna nan way lewohona.

12 Unat goh na'uy mapuyaw ya immuy nan himpulu ta duwan intudtuduwanan Hiyan inaliday, "Payom tun tatagu ta umuydah nan neheggon an ahigihigib an mannig hi ononda ya olo'anda ti mi'id nunhituh tu."

13 Ya tembal Jesus an inalinay, "Ta"on ya da'yuy mangidat hi ononda." Mu inaliday, "Un lemlemmay tinapay ya un dudduway ekan hi wada, at adi umda! Mu pohdom ay ya umuy ami luma'uh onon ya ihdan tun tatagu."

14 (Ya lemay libu nin di linala'in wah di.) Ya inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Pabunonyu didan amin, mu hinnanabongley tataguh nan ohan himpampun."

15 At inatda an pinabunda didan amin.

16 Ya innal Jesus din leman tinapay ya nan duwan ekan, ya intangadnad abuniyan, ya endenolnan Apo Dios, ya inupe'upengna, ya indatnah nan intudtuduwana ta ipiyapongdah nan tatagu.

17 At nangandan amin, ya nun'abhugda. Ya unat goh inamung nan intudtuduwan Jesus di na'angang ya himpulu ta duway bahkit di napnu.

18 Unat goh ang'anggay hi Jesus an munluwalun Apo Dios ya immuy nan intudtuduwanan Hiya. Ya imbaganan diday, "Hay alyon tuwali nan tataguh aat'u nin?"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya tembaldan inaliday, "Alyon di udumnay He"ah John an Mumbonyag. Ya nan udumna goh ya alyonday un He"ah Elijah. Ya umat goh hinan udumna an alyonday He"ay ohah nan propetah din penghanan un'a namahuan.”

20 Ya inalin Jesus ay diday, "Ya da'yu mah, hay alyonyuh aat'u?" Ya tembal Peter an inalinay, "He"ah Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios!”

21 Inhamad ahan Jesus an tinugun nan intudtuduwana ta adida ahan ibaag di immannung an aatnah nan tatagu.

22 Ya inalina goh di, "Ha"in an Imbaluy di Tagu ya nidugah di ipaligligatana' ti pahalona' hinan a'ap'apun di Hudyu, ya nan papadi, ya nan muntudtuduh nan Uldin. Ya patayona', mu un tuluy algaw di maluh at mamahuana'.”

23 Ya inalinan didan amin di, "Unudona' ay hinan tagu ya mahapul an adina hunnon di itaguana, at ta"on hi un mapahiw unu mapatoy mu mahapul an Ha"in unudona damdama.

24 Ya hay adi umunud ti adina abuluton di ipaligligatana unu nan apatayana ya hay angunuhna ya milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna. Mu nan mipaligligat unu nan mapatoy ti hay pangunudanan Ha"in ya hay umangunuh ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

25 Gulat ta abalinan di tagun mangngal an amin hi mun'aphod an gina'uh tun luta, mu mi'id hulbina damdama ti adi ay umunud at hay umangunuh ya milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna.

26 Ya nan tagun mangiyabain ay Ha"in ya nan itudtudu' an Imbaluy di Tagu ya adi' goh abuluton hiyah unna' mumbangngad an nabagbagtu ti impabagtua' ay Ama ya nan a'anghelnan pinilina.

27 At adiyu aliwan heten alyo'! Ti waday udumnan da'yuh tu an adi matoy ta nangamung unyu tigon di gutud di Pumpapto'an Apo Dios.”

28 Naluh di waluy algaw nin hi nalpahan den nuntugunan Jesus ya initnudna da Peter ay John, ya hi Jacob ta tini'idda han duntug ta umuyda munluwalun Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Ya heden punluwaluan Jesus ya numbo'on di angahna, ya ma'appaha' di lubungnan humili.

30 Ya himbumagga ya waday duwah linala'in ni'hapit ay Hiya an da Moses ay Elijah.

31 Ya na'abbagbagtuy tigawda, ya hinahapitday aat di atayan Jesus an ipa'annungnad Jerusalem.

32 Ya munyungyungot da Peter, mu agguyda nolo', at tinnigday anabagbagtun Jesus ya din duwa goh an linala'in ni'ta'dog ay Hiya.

33 Ya heden akakan din linala'in Jesus ya inalin Peter ay Jesus di, "Apu, mapmaphod ta wada tu'uh tu! At iyammamiy tuluy allung ta hinohhonyun da Moses ya hi Elijah." (Hiyah ne inalin Peter ti agguyna inilay hapitona.)

34 Ya otog di punhaphapitan Peter ya himbumagga ya waday bunut an nananin dida, ya ma'atta'otda.

35 Ya wada han hapit an nalpuh nan bunut an inalinay, "Hiyah te Imbaluy'un pinili', at unudonyuy alyona!”

36 Ya unat goh dimminong heden himmapit ya tinnigdah Jesus an un oh'ohhan wah di. Mu agguy imbabbaag nan intudtuduwanah nan tataguh den tinnigda.

37 Unat goh nabiggat ya nundadyu da Jesus hidin duntug, ya do'ol di tataguh immuy nanamun Hiya.

38 Ya himbumagga ya numbugaw han lala'in niddum hinan tatagun nangal'alu' ay Jesus an inalinay, "Apu, umuymu ni' tigon han oh'ohhan imbaluy'u!

39 Ti hin'umu'udduman nahe'pan hiya, ya inumwek, ya ipagalewgewna hiya ta nangamung un umupag di timidna. Ya pun'itemognay odolna, ya mabayagan unna taynan.

40 Ya inal'alu"u nan intudtuduwam ta la'ahonda, mu mid ologda!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Ya inalin Jesus di, "Uya'a ya adi mihamad di pangulugyun tatagud ugwan ti unna' dan mihihinnan da'yuh enggana? Ya uya'ay pangan'anuha' ay da'yu? Iyalim hitu han imbaluymu."

42 Ya unat goh wan inyuyda din ung'ungngan lala'in Jesus ya tinu"in nan neh'op hiya, ya impagalewgewna, ya immodhol. Mu inhingal Jesus han nappuhin lennawa, ya nala'ah. At pinumhod mahkay heden ung'ungngan lala'i, ya impa'awitnan amana.

43 Ya manoh'adan amin hinan tinnigdan do'ol an abalinan Apo Dios. Heden gun amanoh'aan din tataguh nan ina'inat Jesus ya inalin Jesus hinan intudtuduwanay,

44 "Pa'addonglonyu tun hapito' ay da'yu: Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya awniat alana' hinan linala'in mamatoy ay Ha"in."

45 Mu mi'id inilan nan intudtuduwanah aat nen hinapitna ti un nehepa' ay dida ta adida innilaon aatna. Ya timma'otdan nunhanhan ay Hiya.

46 Nunhohongngel nan intudtuduwan Jesus ti way ohaan inalinay hiyay nabagbagtu ya un nan i'ibbana.

47 Ya i'innilan Jesus heden ninomnomda, at inyuyna han ung'ungnga ta endellohnan impata'dog ay Hiya,

48 ya inalinan diday, "Hay mamhod hinan umat eten ung'ungnga ti dumalat nan pangulugdan Ha"in ya dida goh di mamhod ay Ha"in, ya nan mamhod ay Ha"in ya dida goh di mamhod hinan nannag ay Ha"in. Ya nan na"ampan da'yu ya hiyay na'abbagbagtu ya un nan udumna."

49 Inalin John ay Jesus di, "Apu, tinnigmi han lala'in nunla'ah hinan nappuhin lennawa ti inalinay He"a anuy dimmalat hi nangatana! Ya inyadimi ti agguy niddum ay ditu'u!"

50 Mu inalin Jesus di, "Adiyu iyadi ti nan tagun adi mi'bohhol ay ditu'u ya hiya damdamay umunud ay ditu'u."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Wan magadyuh an mipatulud abuniyan hi Jesus ya hinumangnan immuy ad Jerusalem.

52 Ya impiyun'unnana din linala'ih dih nan ohan higib hinan Provinciad Samaria ta idadaanday ayanah di.

53 Mu adi pohdon nan tataguh di ti iniladan umuy da Jesus ad Jerusalem.

54 Ya unat goh ininnilan da John ay Jacob an intudtuduwana an adida abuluton ya inaliday, "Apu, pohdom ay ya ibagamin Apo Dios ta gohbonah den babluy ta moghob!”

55 Ya nunhiggung hi Jesus, ya inhingalna dida.

56 Ya innayundan immuy hinan oha goh an higib.

57 Hidin nundaldallanandah nan kulha ya wada han ohan lala'in inalinan Jesus di, "An amin di umayam ya mitnuda' ay He"a.”

58 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Oo, mu umungal ti nan foxes ya waday hawongda, ya wada goh di agaban nan hamutih umiyananda. Mu Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya mi'id anhan di abung'uh umiyana'.”

59 Ya inalin Jesus hinan ohan lala'iy, "Unudona' ay he"a." Ya tembalnan inalinay, "Oo, mu payona' hi mahhun ta umuy'u ilubu' hi ama.”

60 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Nan adi kumulug ay Ha"in ya ayda nanattoy damdama, at diday okod an mangilubu' hinan natoy. Mu he"a ya umuymuat ituduh nan tataguy aat di Pumpapto'an Apo Dios.”

61 Ya inalin goh din ohay, "An amin di umayam ya mitnuda', Apu! Mu payona' hi mahhun hi abungmi ta umuy'u ipa'innilah nan pamilya'.”

62 Ya tembal Jesus an inalinay, "Nan tagun adinan iyohhay nomnomnah nan ipatamun Apo Dios ya adi middum hinan Pumpapto'an Apo Dios. Ya umat hinah nan mun'aladu an mapikuy aladuonah un wumaningngiwingngin mun'aladu."

Luke 10

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Unat goh nalpah hana ya pento' Jesus an Apu tu'uy napitu ta han duwan tatagu, ya hennagna dida ta inyun'unnada. Ya nun'ahindudwadan immuy an amin hinan abablubabluy hinan ninomnomnan ayan.

2 Ya inalinan diday, "Nan tatagu ya paddungnay unda muntupin paguy, mu nahnot di mumboto'. At hiyanan iluwaluyun Apo Dios an paddungnay ad payaw ta honogonay udumnan tatagu ta umuyda me'ebto'.

3 Ya honogo' da'yun umat hi imbaluy di kalnilun ma'ma'ullay ta umuy ayu muntudtuduh nan paddungnay animal an pumatoy an ma'alih wolves.

4 Mu adiyu odnan di pitakayu, ya ha'batyu, ya hapatusyu, ya adi ayu mi'yum'uman hinan dalan.

5 Ya adya nan datnganyun abung ya hay mahhun hi hapitonyu ya alyonyuy, Hay lenggop ni' di mawadah tun nunhituwanyu!

6 Ya abuluton ay nan nunhituh nen alyonyu at mipa'annung nan inaliyu, mu adida ay ya munnonong ay da'yu.

7 Ya mihihinna ayuh dih nan ohan abung, ya ononyu ya inumonyu nan idadaandan idat ay da'yu ti hiyah ne lagbuyu ti han tagun muntamu ya mahapul an waday lagbuna. Ya adi ayu umuy hinan a'abu'abung.

8 Ya wa ay ta bumahhel ayuh nan babluy ta mun'am'amlongdah inayanyun dida ya hay iduuldah ma'an di hiyay ononyu.

9 Ya iyadaogyuy way lewohonah di, ya alyonyun diday, Magadyuh di Pumpapto'an Apo Dios ay da'yu!

10 Ya wa ay ta umuy ayuh nan babluy ta adi da'yu abuluton hinan dinatnganyu ya immuy ayuh nan akalakalata eden babluy an alyonyuy,

11 Pu'pu'anmi nan hupu' eten babluyyu an nipuyut hi hu'imi ta panginnilaanyuh un ami adi middum ay da'yu an ta"on nan hupu'yu. Mu donglonyuh nahamad ti magadyuh damdamay Pumpapto'an Apo Dios ay da'yu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ya adi ahan layah hete ti heden algaw an gutud di Pummoltaan Apo Dios ya od'odolna nan iSodom an genhobna ya un nan tatagun ten babluy." Hay Intudun Jesus hi aat nan Babluy an Adida Muntutuyuh Baholda

13 Ya inalin Jesus di, "Mahmo' ayun iKorazin ya iBethsaida! Ti do'ol di umipanoh'ah inat'u, mu agguya' damdama inunud! Mu gulat ta nan tatagud Tyre ya ad Sidon di nannig hinan umipanoh'a at wan nabayag an numpunlubungdah langgut ya nun'iloglogday dapul hi pangipattigandan nuntutuyudah baholda!

14 At hiyanan heden algaw an Punhumalyaan Apo Dios hinan tataguh tun luta ya nidugah di pummoltanan da'yu ya un nan iTyre ya nan iSidon!

15 Ya da'yun iCapernaum, hay ninomnomyu nin ya na'abbagbagtu ayu ya un nan udumna. Mu adi ti mahnag ayud dolom!”

16 Ya inalin Jesus goh hinan intudtuduwanay, "Nan tatagun mangngol hinan itudtuduyu ya paddungnay nan hapit'uy donglonda, ya nan mamahiw ay da'yu ya Ha"in di pahiwonda. Ya nan mamahiw ay Ha"in ya pahiwonda goh nan nannag ay Ha"in." Hay Numbangngadan din Napitu ta han Duwan Nahnag

17 Unat goh numbangngad din napitu ta han duwan nahnag ya ma"am'amlongdan nangalin Jesus di, "Apu, ta"on nan nappuhin lennawa ya unudonday alyonmih unmi bugwaon di ngadanmuh punla'ahanmin dida!”

18 Ya inalin Jesus ay diday, "Tinnig'uh Satanas an ay ilat an nagah an nalpud abuniyan!

19 Ya badabadanga' da'yu, at ta"on hi unyu egpa' di ulog ya ipi'ipit mu mid al'alin da'yu, ya amehonyu goh nan mamohol ay da'yun hi Satanas. Ya ta"on hi un malgom di atondan da'yu mu mi'id ah ma'at ay da'yuh nappuhi.

20 Mu ta"on ya bo'on hay pangunudan nan nappuhin lennawah alyonyuy aptan hi edenolyu, ti hay aptan ya hay nitud'an di ngadanyud abuniyan." Hay Nundenolan Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Lempah Jesus heden hinapitnah nan napitu ta han duwan hennagna ya impadenol nan Na'abuniyanan an Lennawa Hiya, at inalinay, "Ama, He"ay Ap'apud abuniyan ya tun luta, ya edenol da'a ti lini"udam heden intudtudu' hinan nun'anomnoman ya hinan nabagtuy adalda, mu impa'innilam hinan mid adalna ya hinan agguy nanomnoman ti hiyah ne pohdom.”

22 Ya inalin goh Jesus hinan tataguy, "An amin di logom ya Ha"in di okod ti hiyah ne enehdol Aman Ha"in hi tamu'. Ya mi'id nanginnilan amin hi aat'u an anggay hi Ama. Ya mi'id nanginnila goh hi aat Ama an anggay Ha"in an Imbaluyna ya hinan udumnan pohdo' an pangipa'innilaan hi aatna.”

23 Ya nunhiggung hi Jesus, ya ni'hapit hinan intudtuduwana, mu agguyna impadngol hinan udumna, ya inalinay, "Mawagahan ayu ti ten tigotigonyu.

24 Ya immannung heten alyo' ti do'ol di propeta ya a'alih din penghanan namhod an mannig eten tigotigonyud ugwan, mu agguyda tinnig. Ya penhodda goh an donglon heten donglodonglonyu, mu agguyda dengngol.”

25 Wa han ohan algaw ya immuy ay Jesus han nanginnilah Uldin di Hudyu. Ya tinapnganan inalinay, "Apu, hay ato' nin an mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna?”

26 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Undan hay inalinah nan Uldin tu'un nitudo'? Hay inilam hi pohdonan alyon?”

27 Ya tembalnan inalinay, "Hay mahapul ya pa'appohpohdon tu'uh Apo Dios ya un an amin di nomnomon, ya aton, ya hiyan amin di pangidenolan ya nan pamhod hi odol ya umat goh hinay pamhod hinan i'ibba.”

28 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Makulug henen inalim. At hiyay atom ta mi'tagu'an Apo Dios.”

29 Ya adi pohdon nan lala'in mabainan, at hiyanan inalina goh di, "Mu hay aat mah di ibba'?”

30 Ya tembal Jesus hiya, mu hay nipa"el di inulgudnan inalinay, "Wa han ohan algaw ya immuy han lala'id Jericho an nalpud Jerusalem, ya heden

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pundaldallanana ya hinawanan nan humod'ap, ya nun'aanday lubungna, ya nunhudpa'da, ya tinaynanda hiya, at magadyuh an matoy.

31 Ya nihippul ya wada han padin mundaldallanan eden kulha, ya tinnigna hiyan nalili'uh, at ene'wanah nan pangngelna.

32 Ya umat hina goh hinan holag Levi ti unat goh nidatong ta tinnigna hiya ya ene'wana goh hinan pangngelna.

33 Ya wada goh han iSamaria an mundaldallanan. Ya unat goh tinnigna hiyan nalili'uh ya inggohgohana.

34 At immuy ay hiya, ya inagahanay hugatnah lana ya bayah, ya dinu'pana, ya intakaynah nan kabayuna. Ya inyuynah nan mabayadan an umiyanan, ya hinalimunana hiyah di.

35 Ya nabiggat ya indatnay duwah palatan silver hinan ad abung hi immiyananda, ya inalinan hiyay, Halimunam hiya, ya wada ay di udumnah mabayadan ya awni ta hitun pumbangngada' ya un'u bayadan.”

36 Ya inalin goh Jesus enen lala'in nanginnilah Uldin di Hudyuy, "Hay punnomnommu ay danen tulun naluh hi immannung an ibban nen lala'in nahod'up?”

37 Ya inalinay, "Henen nammo' ay hiya." Ya inalin Jesus ay hiyay, "Umat hina goh di pangatmu.”

38 Innaynayun da Jesus ya nan intudtuduwanan mundaldallanan, ya ene'wadah nan higib hi wadan han babain hi Martha di ngadana. Ya inayagana da Jesus ta humigupdah abungna.

39 Ya wah di goh han aginan hi Mary di ngadana, ya inumbun hinan inayungan Jesus ta dongdonglonay ul'ulgudona.

40 Mu agguy ne'edngol hi Martha ti do'ol di tamuanah nan abung, at umulu'ulu', ya immuy ay Jesus, ya inalinay, "Apu, mid mapto' ya adia' igohgohan ay He"a ti ten unna' nun'ohhoon hinan agi' an muntamu! At alyom ni' ta badangana'!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Ya tembal Apu tu'un inalinay, "Martha! Goh ta numanomnom'ah

42 nan do'ol an tamum? Ti un ohay aptan hi ma"aphod an aton an hiyay pento' Mary, at minaynayun ay hiya ta nangamung."

Luke 11

1 Wa han ohan algaw ya wada han immayan Jesus an nunluwalun Apo Dios. Ya unat goh nalpah ya inalin di ohah nan intudtuduwanay, "Apu, itudum di atonmin munluwalun Apo Dios ta umat ay John an hiyah ne inatnah nan intudtuduwana."

2 Ya inalin Jesus ay diday, "Umat hituy alyonyuh un ayu munluwalun Apo Dios: Ama, E'gonan da'a ni' an Dios hinan tatagu, ya He"ay mun'ap'apu.

3 Idatmu ni' di itanudmih abigabigat,

4 ya aliwam ni' di baholmi ti ten aliwanmi goh di bahol nan numbahol ay da'mi. Ya adi ni' da'mi tapngan."

5 Ya inalin goh Jesus ay diday, "Gulat ta waday ohan da'yuh umuy hinan abung di ibbanah nan labi ya inalinay, Agi', buludo' ni' di tuluh tinapay

6 ti waday pa"alih mangili', ya ten mi'id ah ipa'an'un hiya!

7 Ya tembal nan wah abung an inalinay, Adi da'mi patu'alon! Ti nun'itangob tun pantaw, ya ten nun'olo' amin hina"ama, ya humigaa' an bumangon, at adi' idat henen mahapulmu!

8 Hay alyo' ya ta"on un bo'on hay niyibaanay dumalat hi bumangunana ta idatna mu bumangon damdama ti nan nangilupitanan hiya ta idatnay mahapulna.

9 Ya ten alyo' ay da'yuy, Ibagayu at midat, ya anaponyu at ma'ah'upan, ya kulkugonyu at mibughul.

10 Ti nan mangibaga ya hiyay midatan, ya nan manganap ya hiyay mangah'up, ya nan mangulkug ya hiyay mibughulan.

11 Ya da'yun o'ommod, gulatna ta mumbaga nan lala'in imbaluyyuh ekan ya mid nin ah ohan da'yuh mangidat hi ulog.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Unu gulat ta ibagaday itlog ya undan hay ipi'ipit idatyu?

13 Ti ta"on hi un ayu munlayah mu inilayu damdaman umidat hi maphod an mahapul nan imbabaluyyu. At iyal'allan Ama tu'ud abuniyan ti Hiyay mangidat hinan Na'abuniyanan an Lennawah nan mangibagan Hiya!”

14 Lina'ah Jesus han nappuhin lennawan nangipawe'we' hinan lala'i. Ya unat goh nala'ah ya himmapit, ya manoh'ada nan tatagu.

15-16 Ya nan udumnan tatagu ya inaliday maphod hi un ipattig Jesus di pangimmatunanda ta panginnilaandah un nahamad an Hiyay hennag Apo Dios. Mu nan udum goh ya pinahiwda Hiyan inaliday hi Beelzebub di nangidat hi abalinanan munla'ah hinan nappuhin lennawan nihu'lung.

17 Mu inilan Jesus henen ninomnomda, at inalinan diday, "Gulat ta nan himpangili ta madughayda, at mumpapattoyda, ya la'tot ya ma'ubah danen himpangili. Ya umat goh hinan hina"ama, ti gulat ta madughayda at mumpapattoyda goh, ya ma'ubah danen hina"ama.

18 Ya umat goh hinan hakup Satanas, ti gulat ta hi Satanas di mangidat hi abalina' at hiyay mangipala'ah hinan ibbanan nappuhin lennawa, at madughay nan hakup Satanas, at mumpapattoyda, ya la'tot ya ma'ubah di hakupna. Mu adida ahan aton di umat hina.

19 Ya hay alyonyuh aton nan intudtuduwanyun munla'ah hinan nun'appuhin lennawa? Ti hi Satanas ay di mangidat hi abalina' an munla'ah at hiya goh di mangidat hi abalinan di intudtuduwanyu ti numpapaddung di atonmi. Mu hay inila' ya gulat ta ulgudon nan intudtuduwanyuy aat'u ya adida alyon hi un hi Satanas di mangidat hi abalina' ta adi goh ma'alih un hi Satanas di mangidat hi abalinanda. At nibahhaw henen inaliyu.

20 Mu bo'on hi Satanas, ti hi Apo Dios di mangidat hi abalina' an munla'ah hinan nappuhin lennawa ta hiyay panginnilaan an wah tuh nan wadanyu nan Pumpapto'an Apo Dios.

21 Waday ulgudo' hi nipa"el: gulat ta waday mabi'ah an lala'in numpapahul ya nunhoho'ot an mun'adug hi abungna at adi ma'akaw di gina'una.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Mu wada ay di umalih mabi'bi'ah ya un hiya at polhona nan pahulna ya ho'otnan denlonah pamaliwna, ya nun'alanan amin di gina'un nen tagu ta ipiyapongnah nan i'ibbana.”

23 Ya inalin goh Jesus di, "Nan tagun adi middum ay Ha"in ya hiyay bumuhul ay Ha"in, ya nan adi middum ay Ha"in an mun'amung ya hiyay mumpangiwa'at.”

24 Ya inalina goh di, "Gulat ta mala'ah han nappuhin lennawah nan niyo'odolanan lala'i at umuy lumane'le'od hinan mapulun ta manganap hi ihinana. Mu gulat ta mi'id ah'upana ya alyonay, Mumbangngada' hinan niyodola' hi hopapna.

25 Mu unat goh numbangngad ya heden niyo'odolana ya paddungnay nahigidan an abung, ya nigamah.

26 Ya umuyna goh ayagan di pituy nun'appuhin lennawa ta umuydan amin an miyo'odol eden lala'i. At iyal'allanan na"appuhi ya un din hopapna.”

27 Otog di nangulgudan Jesus ene ya wada han babain niddum hinan tatagu, ya enlotnan himmapit an inalinay, "Mawagahan hi inam an nangihabi ya nangipa'inu'inum hi huhunan He"a!”

28 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Mu nan tatagun mangngol hinan Hapit Apo Dios ta unudonda at diday miyal'allan mawagahan.”

29 Unat goh dimmo'olda din tatagun na'amung ya ente"an Jesus an himmapit an inalinay, "Nan tatagud ugwan hitun luta ya nun'appuhiy aatda ti mi'iwod pangulugda! Ti pohdondan tigon di ato' ta panginnilaandah un hi Apo Dios di nangidat hi abalina', mu mi'id ah ohah mipattig ad ugwan hi pangimmatunanda ti un ohay mipattig an umat hidin nangimmatunan din tataguh penghanah na'at ay Jonah.

30 Ti heden na'at ay Jonah di dimmalat hi nanginnilaan nan tatagun iNineveh. Ya umat hina goh ay Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ti nan ma'at ay Ha"in di hiyay panginnilaan di tatagud ugwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Heden algaw an agtudan di ahumalyaan di tatagud ugwan ya tuma'dog din queen an nun'alih penghanan nunhituh appit hi agwan hi un hagangon di buhu'an di algaw ta amuyuana dida ta mamoltada, ti nalpuh pingit tun luta ta donglona nan tugun Solomon an do'ol di tugunona, mu ad ugwan ya wada han tagun nabagbagtu ya un hi Solomon, mu adida damdama donglon di Tuguna.

32 Ya tuma'dog goh nan tatagun iNineveh hi ahumalyaan di tatagud ugwan ta amuyuana dida ta mamoltada. Ti unat goh inul'ulgud Jonah di Tugun Apo Dios ay didah din penghana ya din'ugday baholda. Mu ad ugwan ya wada han tagun nabagbagtu ya un hi Jonah, mu adida damdama du'gon di baholda!”

33 Intuluy Jesus an nuntudtudu, ya inalinay, "Tolganyu ay di hilaw ya adiyu hanian hinan pamahan ti unyu ipattu' hinan nabagtu ta tigon nan humigup di benangna.

34 Hay matayuy pannig di odol. Maphod ay di matayu ya ma"aphod di pannig, mu nabulaw ay di matayu ya pa'ahhelong di pannigyu.

35 Ihamadyuy pannigyu ta adi homelong.

36 Ya mi'id ay helong hinan odol at ma"aphod di pannig an amin di odol an paddungnay waday hilaw an dilagan da'yu.”

37 Otog di punhaphapitan Jesus ya inayagan han Pharisees Hiya ta mi'yuy hi abungdan me"an. At immuyda, ya himmigupdah nan abung, ya ni'yubung hinan lamehaan an ne"an.

38 Ya manoh'a nan Pharisees ti agguy inunud Jesus di uldinda ti agguy nun'ihu ya nangan.

39 Ya inalin Apu tu'uh din Pharisees di, "Hay aat di ugaliyun Pharisees ya umat ayuh nan howo' ya duyu ti ulahanyu nan mattig, mu nappuhiy wah nomnomyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Munlayah ayu! Ti undan agguyyu inila an hi Apo Dios ya inilanay wah nomnom di tagu. Ti undan bo'on Hiyay nunlumun amin hinan mattig ya nan adi mattig?

41 Ipaphodyu ay di nomnomyu ta atonyuy maphod hinan udumna an umat hinan nun'awotwot at hiyay attigan di a'un'unnudyun Apo Dios. Atonyuy umat hina ta abuluton da'yun Hiya.

42 Mahmo' ayun Pharisees! Manu ti gun ayu umidat hinan inhabalyu ay Apo Dios, mu adiyu aton di maphod hi ibbayun tagu ya hay a'immannungana ya adiyu pohdon hi Apo Dios. O tuwalin umidat ayuh nan inhabalyu, mu adiyu inganuy nan udum an pohdon Apo Dios hi atonyu!

43 Mahmo' ayun Pharisees! Ti pohdonyuy ma"aphod hi umbunanyuh nan himba'an an ahayupan di Hudyu, ya pohdonyu goh hi un da'yuy e'gonan nan tataguh un ayu umuy hinan pummalkaduanyu.

44 Immannung ahan an mahmo' ayu! Ti umat ayuh nan lubu' an mid pangimmatunan an gun dalanon di tatagu ti agguyda inila.”

45 Ya inalin han ohan muntudtuduh nan Uldin di, "Apu, umat ay hinay panapitmu ya un da'mi goh amuyuan!”

46 Ya inalinay, "Da'yu goh an muntudtuduh nan Uldin ya mahmo' ayu! Ti do'lonyuy uldinyuh nan tatagu, at ma'ungaldan mangunud. Mu ta"on un da'yu ya adiyu unudon, ya mi'id ologyun mamadang ay dida ta ologdan mangunud!

47 Mahmo' ayu goh! Ti iyammayuy lubu' din propeta an ta"on hi un nabayag di namatayan din a'apuyu.

48 Ya heten atonyu ya hiyay pangimmatunan hi unyu abuluton din ina'inat din a'apuyu ti diday namatoy ta da'yuy mangiyammah lubu'da!

49 Hi Apo Dios ya i'innilana tuwalih te, hiyaat unna inalin diday, Honogo' nan propeta' ya baal'un dida, mu patayonday udumna, ya paligatonday udumna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Nan propeta an nete"ah din hopap di luta ta nangamung ad ugwan ya napatopatoy nan udumnan dida. Ya din natayanda ya hiyay pummoltaan Apo Dios hitun tatagud ugwan.

51 Hi Abel di nahhun an napatoy ta nangamung ay Zechariah an napatoy hi numbattanan di pun'onngan ya nan ihinan Apo Dios hinan Timplud Jerusalem. Ya nan natayandan amin di dumalat hi pummoltaan Apo Dios hitun tatagud ugwan.

52 Mahmo' ayun muntudtuduh nan Uldin! Ti impawayuy nahamad an mipa'innilan da'yu, at agguyyu inah'upan di nahamad an mipa'innila. Ya ipawayu goh nan udumnan tatagun magadyuh di pangah'upanda.”

53 Ya hiyah de nangete"an din muntudtuduh nan Uldin ya din Pharisees an umi'ingol ay Jesus, at do'ol di hinanhanandan Hiya ta mi'id upid di hapitona.

54 Ya hinahalepatanday ibahhawan di hapitona ta way pangidalatandah panumalyadan Hiya.

Luke 12

1 Otog di punhaphapitan Jesus ya linibuy tataguh na'amung. Ya numpipinitpitda, at nun'egpa' di udumnay hu'in di ibbada. Mu hay inat Jesus hi nahhun ya ni'hapit hinan intudtuduwanan inalinay, "Emayaanyu nan paddungnay bino'bo' di Pharisees ti ta"on un maphod di ugalida mu un hay ipatpattigda ya anggay.

2 Mu awni ta udum hi algaw at ma'innila mahkay di aat di nahamad an ugali. At an amin di tatagu ya innilaonday aat di nun'appuhin tagu an ta"on un nipo"oy ad ugwan.

3 At hiyanan ta"on un nan mahdom di panapitanyu ya ma'innila damdamah nan mawa'ah, ya ta"on unyu iyab'abu'ab nan alyonyuh nan ohan taguh nan kuwaltu an mun'itangob di pantawna mu pun'iyalida damdamah nan way a'am'amungan di do'ol an tatagu.”

4 Inalina goh di, "Donglonyuh te, a'agi', ta adi ayu tuma'ot hinan mamatoy hi odolyu, ti malpah ay ya mi'id mahkay olognan mangat hi udumnan nappuhi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Mu ituduwa' da'yu ta innilaonyuy tuma'tanyu: hi Apo Dios di tuma'tanyu ti olognan pumatoy, ya nalpah ay ya ologna goh an mangipiyuy ay da'yud imbelnu. Ya immannung hete, at Hiyay tuma'tanyu!

6 Duwan pihhu nin di pallog nan leman uhhili, mu ta"on ya adi al'alliwan Apo Dios dida.

7 At iyal'allanan halimunan da'yu ti nabalbalul ayu ya un nan nalakay pallogdan uhhili! Ti ta"on nan buu'yu ya i'innilana goh di uyapda. At adi ayu numanomnom!”

8 Inalina goh di, "Umannung hete ti nan tagun makulug di ibaagnah nan ibbanan tatagun alyonay, Ha"in di tagun Jesus an napto' an Imbaluy di Tagu! ya ibaag'u goh ta alyo' hinan a'anghel Apo Dios di, Hiyah te tagu'!

9 Mu wada ay goh di mangihaut an mangalih nan tataguy, Bo'ona' tagun Jesus! ya ihaut'u goh ta alyo' hinan a'anghel Apo Dios di, Bo'on hete tagu'!

10 Ya ta"on hi un way mangulgud hi na"appuhih aat'u ya ma'aliwan henen numbaholana, mu nan tagun mangulgud hi na"appuhih aat nan Na'abuniyanan an Lennawa ya adi ahan ma'al'alliwan henen baholna.

11 Ya wa ay ta ipiyuy da'yuh nan himba'an di Hudyu, unu mipiyuy ayuh nan gobelnadol unu nan udumna goh an u'upihyal ya adiyu nonomnomon di atonyun mananggan dida

12 ti hay dumatnganyuh di ya itudun nan Na'abuniyanan an Lennaway hapitonyu.”

13 Wada han lala'in ne'edngol, ya inalinan Jesus di, "Apu, alyom hinan agi' an lala'i ta pi'yodwona' hinan gina'un amamin binoltana!”

14 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Agi', agguya' nidatan hi haad an mangipanuh an munggodwah nan gina'uyu!”

15 Ya inalin Jesus hinan tataguy, "Papuutanyu ta adi ayu mangam'amnaw hinan bo'on gina'uyu. Ti ta"on un do'do"ol di gina'un han tagu mu adi pa'appallog hi pi'taguanan Apo Dios hi mid pogpogna.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya inulgudna han nipa"el an inalinay, "Wada han adangyan an lala'i, ya maphod di payawna ti do'ol di ma'udol hi atawotawon.

17 Ya inalinah nomnomnay, Hay ato' nin ti ten mi'id di udumnah pangiyalanga' hitun do'ol an paguy'u?

18 Ya inalina goh hi nomnomnay, Hay ato' ya pa"io' an amin nan alang'u ta hay o"ongol di ipiyamma' ta hiyay pangiponpona' an amin hinan paguy'u ya nan udumna goh an gina'u'.

19 Ya alyo' mahkay di, Anakkayah an do'ol ahan tun inadangyan'u an mun'olog hi itanud'uh atawotawon! At idinong'un muntamu ta unna' mahkay hay mangmangan ya umin'inum ta ipa'am'amlong'u tun odol'u!

20 Mu inalin Apo Dios ay hiyay, Nakudang di nomnommu! Ti ad ugwan an mahdom ya matoy'a, at hay mangigina'u mah hinan indadaanmu?

21 Ya umat hina goh di ma'at hinan tagun mangamung hinan gina'unah tun luta, mu hay pannigan Apo Dios hi aatna ya mi'id inadangyanad abuniyan.”

22 Inalin goh Jesus hinan intudtuduwanay, "At hiyah ne dumalat hi pangalya' ay da'yu an adi ayu numanomnom hi tanudyu ya gina'uyuh manophop hi odolyu

23 ti heten pi'taguan ya nabalbalul ya un hay tanudyu unu lubungyu.

24 Un adya tigonyuy aat nan gayang ti adida mun'oho', ya adida goh mumpugah, ya mid ah alangda, mu ta"on unda adi aton hana ti hi Apo Dios mangidat hi mahapulda! At inyal'allanan nabalbalul ayun Apo Dios ya un nan hamuti!

25 Ya gulat goh ta nonomnomonyuy pi'taguanyu ya undan way ologyu damdama an mangdum ta olom ya dumu'du"oy di pi'taguanyu?

26 At gapu ta adiyu olog an mangipa'adu"oy hi itang hi pi'taguanyu an ta"on un madadawoh di ma'at ya goh ta numanomnom ayuh nan udumna?

27 Ti nomnomonyuy aton nan habhabung an humangaw ti adida ilubid ya iyabol di gina'uda, mu wagwada damdama ti halimunan Apo Dios dida. Mu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alyo' ay da'yu an ta"on un nan Alin hi Solomon an pa"adangyan ya ma"ap'aphod ahan di tigaw nan gina'una. Mu makulug damdaman iyal'allanan ma"ap'aphod nan tigaw danen habhabung ya un nan gina'un Solomon!

28 Ya gulat goh ta impaphod Apo Dios nan holo' hi bubulung ta maphod di tigawda an un matagud ugwan an algaw mu hinan mabiggat ya napuulan at iyal'allanay atonan da'yu an ipaphodnay tigawyu! Un itang anhan di pangulugyu!

29 At hiyanan alyo' an adi ayu numanomnom hi pangngalanyuh itanudyu ya inumonyu

30 ti an amin hana ya hiyah ne ang'anghadon nan mid pangulugdan Apo Dios hi alan. Mu i'innilan Ama tu'un mahapul tu'un amin hana, at Hiyay nangamung.

31 Mu hay atonyu ya do'do'lonyuy punnomnomanyuh nan Pumpapto'an Apo Dios, at okod Hiyan manalimun hinan mahapulyu.”

32 Inalina goh di, "Ta"on un ayu nahnot an Himpampun an Tagu' ya adi ayu tuma'ot ti ma"amlong hi Ama tu'uh nan iddumanyuh nan Pumpapto'ana!

33 At ila'uyuy gina'uyu, ya imbadangyuh nan nun'awotwot. Ya atonyu ay di umat hina at waday nidadaan an ay pitakan adi mapa"i ta hiyay ihayupan nan gina'uyud abuniyan an adi makudkudangan, ya adi ma'akaw ti mid ah mangakaw hidi, ya adi goh malu'lu'.

34 Ti hay pohdonyuh awadan di inadangyanyu ya hiya goh di nonomnomonyu!”

35 Intuluy Jesus an nuntudtudu an inalinay, "Paddungnay ipaphodyuy gina'uyu ya dilagyu

36 ta umat ayuh nan baal an tumutu'aldan mamannod hinan apudah pumbangngadanah alpuwanah nan way kasal. Ta dedennondan ibughulan hiyah unna kulkugon nan pantaw.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Od'odolnah un agguy nolo' daden baal ti tumu'aldah un ataman nan apuda. Umannung heten alyo' ti heden apuda ya idadaanay lubungnah puntamuana, ya ipabuna didah nan pangananda, ya iduulana didah ononda.

38 Immannung an maphod un agguy nolo' daden baal an ta"on un lumabi unu mun'awawa'ah di dumatngana ta itu'aldan mamannod ay apudah aliana!

39 Adiyu al'aliwan hete! Gulat ta inilan nan ad abung di gutudnah umalian di mangakaw at hawananay humgopanah baluy.

40 Ya maphod hi unyu goh aton hina ta dedennonyuy pumbangngada' ti Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya mumbangngada' hinan adiyu panginnilaan.”

41 Ya imbagan Peter ay Jesus di, "Apu, heten inul'ulgudmun nipa"el ya undan da'mi ya anggay di pangituduwam, unu an amin di tatagu?”

42 Ya inalin Apu tu'uy, "Ulgudo' di aat di un'unnud ya nanginnilan tagala. Hiyay pento' han apuna ta ipapto'nay abungna, at hiyay mangipiyapong hi onon nan ibbanan tagalah nan agtudan di pangananda. Ya numbaat han apudan ad abung.

43 Ya gulat ta un'unnud henen tagalanan pento'na ta hay pumbangngadan han apuna ya tumamutamun den inalin nan apuna at maphod di ma'at ay hiya!

44 At umannung an idat han apunay nabagtuh haadna ta hiyay mannig an amin hinan gina'una.

45 Mu gulat ta alyonah nomnomnay, Madnoy di pumbangngadan han apumi! At ente"anan gun nanuplit hinan i'ibbanan tagala, ya nanganangan, ya imminu'inum, at mabubutong.

46 Mu waday ohan algaw an adina amtan ya numbangngad han apuna, ya nidugah di nanuplitanan hiya, at middum hiyah nan mi'id pangulugda ta mi'moltan dida.

47 Immannung an nan tagalan nanginnilah penhod apuna mu agguyna impapto' di inatna ti agguyna inunud heden apuna ya ongol di ahuplitana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

48 Mu nan agguy nanginnilah pohdon apuna mu atonay nibahhaw ya mun'ul'ullay di ahuplitana. Ya amin di tagun do'ol di mitudtudun dida ya do'ol goh di mahapul hi unudonda. Ya nan tagun do'do"ol di mitudtudun dida ya do'do"ol goh di mahapul hi unudonda, ti adida ay ya mabaholanda.”

49 Intudun goh Jesus di, "Dumalat di immalia' ya mumbobohholday tataguh tun luta, mu pohdo' an punnaudonda ta malpah!

50 Mipaligligata' hi ongol, ya nidugah di punlungdayaa' ta nangamung un malpah.

51 Mi'id mapto' ya alyonyuy malenggopday tataguh tun luta ti hay inalia'. Mu adi, ti undaat goh madughay. Ti nan udumna ya unudona', mu adia' hinan udumna.

52 Ya mete"ad ugwan ya madughay nan hina"ama, at lemada ay ya nan tulu ya mi'bohholdah nan duwa.

53 Ya mi'bohhol nan linala'ih nan imbabaluydan linala'i, ya umat goh hinan binabai an mi'bohholda goh hinan imbabaluydan binabai, ya umat goh hinan apuwonda an mi'bohholdah nan inapudan binabai.”

54 Inalin goh Jesus hinan tataguy, "Tigonyu ay nan bunut an mun'ahut an malpuh alimuhan di algaw ya inilayun na'uy an umudan, ya ma'at.

55 Ya tigonyu ay ta tumuyup an malpuh appit hi agwan hi un hagangon di buhu'an di algaw ya alyonyuy, Mun'ohab! ya mepto'.

56 Inilayun mangimmatun ad daya ya tun luta, mu layahyu ti adi ayu pa"immatun hi aat di ma'at ad ugwan!

57 Goh ta adiyu nomnomon di nahamad hi atonyu?

58 Ti gulat ta waday mangidiklamun da'yuh nan huwis at alawahonyu hiyah nan dalan ta al'alu'onyu ta adina ituluy. Ti adiyu ay ya mid mapto' ya iyuy da'yuh nan huwis, ya nan huwis di mangipibalud ay da'yu.

59 Ya umannung heten alyo' ti wa ay ta mibalud ayu ya mahapul an pa'abbo'laonyuy moltayu an ta"on un ohan hepeng ya un ayu mibo'tan."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Luke 13

1 Otog di puntudtuduwan Jesus ya waday udumnan nun'ulgud ay Hiya an inaliday, "Waday iGalilee an nun'onong, ya unat goh heden pun'onnganda ya impapatoy Pilate dida, at niddum nan daladah nan ene'nongda.”

2 Ya inalin Jesus ay diday, "Mid mapto' ya alyonyuy un ong'ongngol di bahol daden iGalilee an natoy ya un nan udumnan iGalilee ti napatoyda.

3 Mu umannung heten alyo' an adi ong'ongngol di baholda ya un nan udumna. Mu adiyu ay du'gon nan nappuhin ato'atonyu ya umat hina goh di ma'at ay da'yu ti mapatoy ayu.

4 Ya immat goh ay didan iSiloam ti din pallatang an pumpattu'an di mun'adug ya natu"in, ya nun'a'ipit din himpulu ta walun tatagu, ya nun'atoyda. Ya mid mapto' ya alyonyuy na"appuhiy inatda ya un an amin din tatagun numpunhitud Jerusalem.

5 Mu umannung heten alyo' an adi ong'ongngol di baholda ya un nan udumna. Mu adiyu ay du'gon nan nappuhin ato'atonyu ya umat hina goh di ma'at ay da'yu ti mapatoy ayu.”

6 Inulgud Jesus han nipa"el an inalinay, "Wa han lala'in nangitanom hi ayiw an fig hinan galdena. Ya immuy heden lala'in nannig hi bungana, mu mi'id am'amungit.

7 Ya inalinah nan puntamuonah nan galdenay, Tigom an tuluy tawon di naluh hi immali'alia' an mannig hi bungan ten ayiw an fig, mu ten adi bumungbunga. At longhom ti unna pawpawaan heten luta!

8 Ya inalin nan puntamuonan hiyay, Adi' ni' longhon, apu, ta nangamung hi tawon ta bo"a' nan lutah puuna, ya inabunua',

9 at olom ya bumungah tawon, ya maphod. Mu adi ay ya impalngohmu.”

10 Nuntudtuduh Jesus hinan himba'an di Hudyuh nan ngilin an Habadu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya wah di han nahehe'pan an babai. Ya hede han neh'op ya impalewahana hiyah himpulu ta han waluy tawon ti mabubu"ung an adi ma'uyad di bonogna.

12 Ya unat goh tinnig Jesus hiya ya inayagana, ya inalinan hiyay, "Agi', umadaog nan lewohom."

13 Ya dinapana hiya, ya himbumagga ya immandong di bonogna, at hinapitnay anabagbagtun Apo Dios.

14 Mu ma'abohhol nan ap'apuh nan himba'an di Hudyu ti ngilin an Habadu den nangiyadaogan Jesus. Ya inalin han ap'apuh nan tataguy, "Onom di algaw hi puntamuan, ya logomnan den onom an algaw di umalianyuh iyadaoganyu, mu bo'on hinan ngilin an Habadu!"

15 Ya tembal Apu tu'un inalinay, "Munlayah ayu! Ti ta"on hi un ngilin an Habadu mu ubadonyuy baka unu dongkiyu, ya impitawyuh nan abungna ta iyuyyu pa'inuman.

16 At undan adi maphod hi un mipadinong di lewohon ten babain ap'apun Abraham an nundoghon Satanas hi himpulu ta han waluy tawon an ta"on hi un ngilin an Habadu?"

17 Ya otog di nangalyanan ne ya bimmain an amin nan namohol ay Hiya, ya am'amlongan an amin di tatagu nan ina'inatnan maphod.

18 Inalin goh Jesus di, "Ulgudo' nan aat di Pumpapto'an Apo Dios, ya waday pangipaddunga'

19 ti ipaddung'uh nan pa"it'ittang an oho' an ma'alih mustard an wah nan galden. Ya inyuy han lala'ih nan galdenan eneho', at himmangaw, ya immongol an ayiw, ya immuy nan hamuti ta inyammaday agabandah nan hapangna."

20 Inalin goh Jesus di, "Hay Pumpapto'an Apo Dios

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 ya umat hinan bino'bo' an innal han babai, ya inlamutnah din tuluy halub an alena ta mun'ammah tinapay, at la'tot ya impa'ongolnan amin nan ihaangnan tinapay.”

22 Innayun da Jesus an immuy ad Jerusalem, mu nundag'uhdah nan bababbabluy an nange'wanda ta nuntudtuduh di.

23 Ya waday ohah nangalin Hiyay, "Apu, undan nahnot di mabaliwan?" Ya inalinah nan tatagun wah di,

24 "Iluludyun humigup hinan paddungnay na'ullipit an pantaw. Ti umannung heten alyo' ti awniat do'olday mamhod an humigup, mu mi'id ologda.

25 Ti wa ay ta itangob nan ad abung di pantaw ya tuma'dog ayuh nan kolhoddan ta kulkugonyu nan pantaw, ya alyonyuy, Apu, ibughulan ni' da'mi! Mu tobolonan alyonay, Mi'id inila' ay da'yu, ya mid goh inila' hi nalpuwanyu!

26 Ya alyonyu goh di, Inila da'mi ti ne"an amin He"a, ya nuntudtudu'ah nan babluymi!

27 Mu ta"on damdama ya alyonay, Makulug an mi'id inila' ay da'yu, at makak ayun Ha"in ti da'yu din nanganangat hi nun'appuhi!

28 Ya lumugwalugwa ayu, ya umayot'ot ayu ti tigonyu da Abraham ay Isaac, ya hi Jacob, ya an amin din propeta an wah didah nan Pumpapto'an Apo Dios, mu da'yu ya mapakak ayu!

29 Ya nan tataguh tun luta an ta"on nan wah adadagwin babluy hi appit hi iggid ya agwan hi un hagangon di buhu'an di algaw, ya hi appit hi alimuhan ya buhu'an di algaw ya umalidan me"an hinan Pumpapto'an Apo Dios.

30 At nan udumnan niyangunuh an nangngol ya onaynan dida ti diday mahhun, mu nan udumnan nahhun an nangngol ya diday miyangunuh.”

31 Otog di punhaphapitan Jesus ya immuy di udumnah nan Pharisees, ya inalidan Hiyay, "Makak'ah tu ti pohdon Herod an ipapatoy da'a!”

32 Ya inalinan diday, "Hi Herod ya umat hinan fox ti nala'eng an bumalbali, at ekayu alyon ay hiyay, Ad ugwan ya hi ma'et di punla'aha' hinan nun'appuhin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

lennawa, ya pangiyadaoga' hinan way lewohona, ya hinan miyatlun algaw di punlopaha' hinan ato'ato'.

33 Mu ta"on ya inayun'un umuy ad Jerusalem ad ugwan, ya hi ma'et, ya hi ohhandi goh ti adyu'ah un mapatoy han propeta an adi umatam hi ad Jerusalem an namatapatayandah din do'ol an propeta!

34 Da'yun o'ommod ya a'agih tun ad Jerusalem ya pinatopatoyyu nan propeta, ya nunggayangyu nan hennag Apo Dios ay da'yu! Ya intugtuga' an namhod an nangamu'amung ay da'yu an umat hi aton nan ubuan an obobanay imbabaluyna, mu agguya' inabulut!

35 At inganuy Apo Dios tun babluyyu! Ya umannung heten alyo' ti adia' tigtiggon ay da'yu ta nangamung hitun algaw an pangalyanyuh, Ma"aphod heten tagun pento' Apo Dios hi Ali tu'u!"

Luke 14

1 Wa han ngilin an Habadu ya immuy hi Jesus an ne"an hinan abung di ohah nan ap'apun di Pharisees, ya inhamhamad nan tatagun mamannig ay Hiya,

2 Ya wah di han lala'in binumlal di odolna an ni'haggangan ay Hiya.

3 Ya ni'hapit hi Jesus hinan muntudtuduh nan Uldin ya nan Pharisees an inalinan diday, "Hay inilayuh maphod hi aton? Undan paniaw nan ngilin an Habaduh pangiyadaogan hi dogoh, unu adi?”

4 Mu agguyda tembal. At hen'ana din lala'i, ya inyadaognay lewohona, ya impa'anamutna hiya.

5 Ya inalinan diday, "Gulat ta waday imbaluyyu unu bakayun magah hinan maluhung an abu"ul ya ta"on hi un Habadu an ngilin ya undan adiyu punnaudon an umuy manguyud?”

6 Ya mi'id di nambalda.

7 Unat goh tinnig Jesus nan na'ayagan an me"an hinan gotad an mumpilidah umbunandah nan umbunan di nabagtun tagu ya inulgudna han maphod hi atonda an inalinan diday,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 "Gulat ta ayagan da'yuh nan way kasal ya hay maphod ya adi ayu umbun hinan umbunan di nabagtun tagu. Ti mid mapto' ya wada goh di na'ayagan an nabagbagtu ya un da'yu,

9 at umali nan nangayag ay da'yu, ya inalinay, Makak'an nen inumbunam ti hiyah ne umbunan ten tagu. At bumain ayun umuy umbun hinan umbunan di na'ampan tagu.

10 At wa ay ta ayagan da'yu ya umuy ayu umbun hinan umbunan di na'ampan tagu, ya mid mapto' ya umali nan nangayag ay da'yu, ya alyonay, Agi', umuy'ah nan ubunan di nabagtun tagu. At pabagtuon da'yuh nan wadan di na'amung an tatagun ni'yibun ay da'yu.

11 Ti an amin di mangipahiyah odolna ya hiyay mipa'ampa, mu nan mangipa'ampah odolna ya hiyay mipabagtu.”

12 Ya inalin Jesus goh hinan nangayag ay hiyay, "Gulat ta waday niyayaw unu ongol an gotadyu ya adiyu ayagan di i'ibbayu, unu a'agiyu, unu o'ommodyu, unu nan adangyan an heneggonyu ti mid mapto' ya awniat ayagan da'yu goh, at hiyay ohhongna.

13 Mu hay atonyuh un way gotadyu ya ayaganyuy nun'awotwot an tatagu, ya nan way lewohona, ya nan nun'apilay, ya nan nun'abulaw.

14 Ti mawagahan ayuh unda adi olog an manghong ti malagbuan ayuh nan amahuan di nun'atoy an nahamad di ugalida.”

15 Wada han ni'yibun ay Jesus, at dengngolna nan inulgudna, ya inalinan Hiyay, "Mawagahan nan tagun middum an me"an hinan Pumpapto'an Apo Dios!”

16 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Wa han ohan algaw ya wada han nunggotad an lala'i, ya inayaganay do'ol an tatagu.

17 Ya unat goh nadenan din gotad ya hennagnay tagalana ta alyonah nan na'ayagan di, Umali ayu ti nadenan nan gotad!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Mu an amin din na'ayagan ya do'ol di pamngadah aton, ti inalin din nahhun di, Waday penla"uh luta, at mahapul an umuy'u tigon di aatna. At ta"on ni' ya adia' umali.

19 Ya inalin goh din ohay, Lina'ua' din himpulun baka ta hinduhindudwo' an puntamuon, at umuy'u ipadah dida. At ta"on ni' ya adia' umali.

20 Ya inalin goh din ohay, Pa'ahhawaa', at mid ato' an umali.

21 Ya numbangngad nan tagala, ya imbaagnah den inalidah nan apuna. At bimmungot heden apuna, ya inalinah din tagalanay, Punnaudom ta umuy'ah nan akalakalata ya hinan awantiwantih nan babluy ta ayagam nan nun'awotwot, ya nan way lewohona, ya nan nun'abulaw, ya nan nun'apilay ta itnudmu didah tu!

22 Ya unat goh numbangngad din tagalana ya inalinay, Apu, inat'u din inalim, mu agguy damdama napnuy abungmu!

23 At inalin din apunay, Umuy'ah nan udumnan babluy ta umuymu ayagan nan tataguh di ta umalida ta way aton tun abung'un mapnu!

24 Ya umannung heten alyo' ay da'yu ti adi' pe"onon din linala'in na'ayagan hi nahhun!”

25 Do'ol din tatagun nitnud ay Jesus. At nunligguh, ya inalinan diday,

26 "Unudona' ay ya mahapul an Ha"in di mahhun hi nomnomonyu ya un nan o'ommodyu, ya nan ahawayu, ya nan imbabaluyyu, ya nan a'agiyu, ya ta"on un hay odolyu.

27 Ti nan tagun adi pa"edpol hinan pi'holholtapanan Ha"in ya adi middum ay Ha"in.

28 Gulat ta han ohan da'yu ya pohdonan mun'ammah abung ya undan adina ibun ta nomnomonah nahamad hi un mun'olog an amin di mahapulna?

29 Ti adi ay ya mid mapto' ya hay tu'udnay miyamma ya anggay an adina olog an munlopah, at an amin di mannig ya hiwitanda hiyan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 alyonday, Anagoh ta ente"anan mun'ammah abungna, mu mi'id olognan munlopah!

31 Ya umat goh hinan ali, ti gulat ta umuyda mi'gubat hinan ohan ali ya undan adi mi'yibun hinan a'ap'apuh mahhun ta munhahapitda ta ano'nongondah unda olog an umameh an ta"on hi un himpuluy libuy tindaluna ya un duwam puluy libuh tindalun di oha?

32 Mu adida ay olog ya honogonday umuy mi'hapit hinan pi'gubatanda ta hahapitonday atonda ta adida inaynayun an mi'gubat.

33 Ya umat hina goh ay da'yu ti mahapul an nomnomonyuh mahhun hi un ayu nidadaan an manaynan an amin hi logom ta way atonyun mangunud ay Ha"in. Ti adiyu ay taynan ya adi mabalin an da'yuy umunud ay Ha"in.

34 Maphod di ahin, mu pinumhaw ay ya hay atonyun mangipabangngad hi tamtamna?

35 Ya adi mabalin an miyabunu, ya mi'id goh hulbinah un iddum hinan abunu, at un mitapal. At ihamadyun donglon tun ul'ulgudo'."

Luke 15

1 Immuy nan mun'amung hi buwit ya nan udumnan nabaholan ay Jesus ta donglonday ul'ulgudona.

2 Mu ma'abohholda nan udumnah nan Pharisees ya nan muntudtuduh nan Uldin, ya inaliday, "Te goh han tagu an iyabulutnay un ma'amung di nabaholan ay Hiya, ya me"an goh ay dida!”

3 Ya inulgud Jesus ay dida han waday ibalinana an inalinay,

4 "Gulat ta han ohan da'yu ya waday hinggahut hi kalniluna, ya na'utaw di oha ya undan adina taynan din nahiyam ta hiyam ta umuy hinan mapulun an manganap hidin na'utaw ta nangamung unna ah'upan?

5 Ti unat goh ah'upana ya mun'am'amlong, ya impi'ugna ta

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 ibangngadnah abungna, ya inayaganay heneggona ya nan i'ibbana ta ma'amungda. Ya inalinan diday, Mi'yan'anla ayun ha"in ti ten inah'upa' han kalnilu' an na'utaw!

7 At umat hina goh hinan tatagun nabaholan an wa ay ta du'gonday baholda ya pa'idyam'amlongondad abuniyan dida ya un nan nahiyam ta hiyam an nahamad di ugalida, ti undan gahin unda hukatan di ugalida.”

8 Ya inalina goh di, "Gulatna goh ta han babai ya waday himpuluh palatana, ya inutawnay oha ya unna dan adi tolgan di hilaw ta ihigidnay abungna ta nangamung unna ah'upan?

9 At ah'upana ay ya inayaganay i'ibbana ya heneggona ta ma'amungda. Ya inalinay, Mi'yan'anla ayun ha"in ti ten inah'upa' nan pihhu' an na'utaw!

10 At umat hina goh hinan ohan tagun nabaholan an du'gona ay di ugalinan nappuhi at mun'am'amlong goh nan a'anghel Apo Dios enen inatna.”

11 Inalin Jesus di, "Wada han lala'in duway imbaluynah linala'i.

12 Ya din otob ya inalinan amanay, Ama, pohdo' an idatmuy banoh'ud ugwan. At ginodwan amaday gina'una ta nun'odwondan hin'agi.

13 Ya wada han hin'algaw ya inamung din otob an amin di gina'una, ya inla'unan amin. Ya numbaat hinan adagwin babluy, ya inam'amhanan ingngalngalawngaw din pihhuna.

14 Ya unat goh impuhnan amin din pihhuna ya nepto' an waday ongol an batel eden babluy an wadana, at mi'id pangngalanah onona.

15 Ya immuy nekkop hinan ohan tagun den babluy, ya hennagna hiya ta immuy hinan pahtu ta mumpangan hinan babuy.

16 Ya la'tot ya nunheglay hinaangna, at ne"an hinan onon di babuy ti mi'id ah mangidat hi onona.

17 Ya nimmomnonomnom, ya inalinay, Do'ol di tagalan ama, ya adida pa"a'an hinan ma'an, mu ten ihtua' hitun pa'in'inapuha' di hinaang'u, at akkay matoya'!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 At makaka' ta mumbangngada' ay ama ta alyo' ay hiyay, Ama, nabaholana' hi ongol ay Apo Dios ya ay he"a

19 ti nappuhia'! At ta"on hi unna' adi ibilang hi imbaluymu mu ta midduma' hinan puntamuom ta mi'bo'laa'.

20 At nakak ta numbangngad ay amana. Ya unat goh magadyuh hi abungda ya inamang amana, ya enehmo'ana hiya, at timmagtag an immuy nanamun hiya, ya inawalna han imbaluyna, ya inungnguna.

21 Ya inalin han imbaluynan hiyay, Ama, nabaholana' hi ongol ay Apo Dios ya ay he"a ti nappuhia'! At ta"on hi unna' adi ibilang hi imbaluymu.

22 Mu inalin amanah nan tagalanay, Punnaudonyun iyali han ma"ap'aphod an magayad an lubung ta ipilubungyun hiya! Ya punhinghingonyu! Ya punhapatusonyu!

23 Ya inyaliyuh tu han mataban uyaw ta paltionyu ta ihda tu'un amin ta mun'an'anla tu'u!

24 Ti ten ay natoy han imbaluy'u, mu ten timmagu! Ya na'utaw, mu ten numbangngad! Ya ente"adan umanla.

25 Ya wah payaw din pangpangullu. Ya hidin immanamutanan wan magadyuh hi abungda ya dengngolna din gangoh di gangha ya nan dimalmog din manayaw.

26 At inayagana din tagala ta munhanhan,

27 ya inalin din tagalay, Manu ay ya numbangngad din agim, at impapaltin amayuy mataban uyaw ti mi'id al'alin hiyah numbangngadana.

28 Ya ma'abbungot din pangpangullu, at agguy himmigup hi wadanda an ta"on unda al'alu'on hiya. At pimmitaw hi amanan nangal'alu' ay hiya.

29 Mu tembalna din inalin amanan inalinay, Inilam an binadabadanga' he"ah tamum hi atawotawon, ya wa ay nan al'alyoman inunud'u, mu agguya' impaltian an ta"on ah gandeng ta way ni'yan'anlaa' hinan liligwa'!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya ten immali han imbaluymun nangingalawngaw hinan gina'um ti niddum hinan do'ol an puta, ya ten impaltiam hiyah nan mataban uyaw!

31 Ya inalin amanan hiyay, Imbaluy'u, he"ay ni'hihinnan ha"in, at an amin di wan ha"in ya he"ay ad bagi.

32 Mu maphod hi un tu'u mun'an'anla damdama ya mun'amlong ti ten ay natoy han agim, mu ten timmagu, ya na'utaw, mu ten numbangngad!"

Luke 16

1 Inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Wada han adangyan an tagu, ya wada goh han puntamuona, ya hiyay nangiyokodanan amin hi gina'un han apuna. Ya waday nundiklamun inaliday un inam'amhan han puntamuonay pihhuna.

2 At inayagana din puntamuona, ya inalinay, Goh ta umat hina han dengngol'un inatmu? Itudo'mun amin nan inatmun nangipapto' hinan gina'u' ta idatmun ha"in ti bo'on mahkay he"ay mangipapto'!

3 Ya inalin din puntamuonah nomnomnay, Hay ato' mah ti ten anona' hinan tamu' an manalimun hinan gina'un den apu'? Ya ten adia' umdan munggaud, ya bumaina' goh an mun'adaw.

4 Mu wada han ato' ta way aton di tatagun mangekkop ay ha"in hi unna' ma'aan hi tamu'!

5 At inohha'ohhanan inayagan nan way utangnan de han apuna, ya imbaganah nan ohay, Atnay utangmuh nan apu'?

6 Ya inalinay, Hinggahut di tangkih mantikay innal'u. Ya inalinan hiyay, Alam heten itud'an di utangmu, ya nunnaudom an hukatan ta itudo'muy nabongle.

7 Ya inalina goh hinan ohay, Ya he"a, atnay utangmu? Ya inalinay, Hinlibuy bayon an bogah. Ya inalinan hiyay, Alam tun itud'ana, ya intudo'muy un waluy gahut.

8 Ya unat goh inilan de han ad gina'uh ne han inat han puntamuona ya inalinan hiyay, Nala'eng'a ahan an puntamuo' ti nangihtima!" Ya inalin Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinan intudtuduwanay, "Nan tataguh tun lutan adi mangunud ay Apo Dios ya nanginniladan mun'endog hinan gina'u ya un nan kumulug.

9 Ya umannung hete ti hay maphod ya usalonyuy inadangyanyu ta way atonyun mi'ligwah nan tatagu, at hay atayanyu ya miyabulut di iddumanyuh nan punhituwan di adi matmattoy.

10 Ya un'unnud ay han tagun muntamuh madadawoh hi tamuna ya un'unnud goh an manamuh naligat, ya nan tagun layahanay madadawoh hi tamu ya layahana goh di naligat an tamu.

11 Ya agguyyu ay inunud ti layah di inatyuh nan gina'uh tun luta at mi'id ah mangidat hinan nahamad an gina'un da'yu.

12 Ya agguy ayu ay immunud ti layah di inatyuh nan gina'un di ibbayuh tagu at mi'id ah mangidat hi igina'uyu.

13 Nan himbut ya adina olog an unudon di duwah apuna ti boholonay oha ya pinahipahiwna, ya pohdonay oha. Ya umat goh ay da'yu ti adiyu olog an pundehhonon di punnomnomanyun Apo Dios ya nan gina'uh tun luta.”

14 Unat goh dengngol nan Pharisees an amin din inulgud Jesus ya pinahiwda Hiya ti pa'appopohdonday pihhu.

15 Mu inalin Jesus ay diday, "Ipattigyuh nan tataguy aid di baholyu, mu inilan Apo Dios damdamay nomnomyu. Ti nan udumnan aton di tatagu ya alyon di ibbadah un mapmaphod, mu ipabungotdah Apo Dios damdama.”

16 Ya inalina goh di, "Nan Uldin Apo Dios ay Moses ya nan intudtudun nan propetah din penghana ya hiyay nangituduh inat din tatagu ta nangamung hidin nuntudtuduwan John. Mu nete"ah din nitudtuduwan nan Maphod an Ulgud an mangituduh aat di Pumpapto'an Apo Dios ya an amin din niddum hinan pumpapto'ana ya inluluddan niddum.

17 Mu ta"on hi un ma'ubah tun luta ya ad daya mu adi mitapal damdama nan Uldin Apo Dios ay Moses an ta"on ah ohah kulit ya adi magahnian.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya inalin Jesus di, "Nan lala'in mangihiyan hi ahawana ta mumbentan ya hiyay immilugtap, ya nan mangahawah nan babain ni'hiyan ya immilugtap goh.”

19 Intuluy Jesus an himmapit, ya inalinay, "Din penghana ya wada han adangyan an tagu, ya nun'anginan amin di lubungna, ya maphod di tanudnah abigabigat.

20 Ya wada goh han nawotwot an lala'in mungngadan hi Lazarus an napoghaan an amin di odolna an malili'uh hinan pantaw den adangyan

21 ta olom ya ayaganda hiya ta ononay magah hinan lamehaan den adangyan ti munhinaang, mu agguyda inayagan. At immuy nan ahu ta nundildilanda din poghana.

22 Ya wada han ohan algaw ya natoy heden mahmo' an lala'i, ya initnud nan a'anghel di lennawanah wadan din ap'apunan hi Abraham. Ya natoy goh din adangyan an tagu, ya nilubu',

23 ya immuy di lennawanad dolom an nidugah di punholholtapana. Ya tinangadna, ya wah dih nan adagwih Lazarus an nedelloh ay Abraham.

24 Ya numbugaw an inalinay, Apu Abraham! Igohgohana'! At honogom ni' hi Lazarus ta doh'onay danum ta iyalina ta edho'nah dila' ti ten mah'itana' hitun apuy!

25 Ya inalin Abraham di, He"an imbaluy'u, nomnomom din atagum ti do'ol di na'at ay he"ah maphod, mu hi Lazarus ya nappuhiy na'at ay hiya. Mu ad ugwan ya hi Lazarus di pinumhod, ya he"ay munholholtap.

26 Ya wada damdamay damunan naghang an nihawan, at mi'id pange'wan di mamhod an umalin da'yu an malpuh tu, at adi ayu goh pa"a'wan umalin da'mih tu.

27 Ya tembal nan adangyan an inalinay, Apu, umat ay hina ya honogom ni' hi Lazarus ta umuy hi abung ama!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Ti wah diday lemah a'agi' an linala'i ta umuyna padanan dida ta adida goh umalih tun wadan di punholholtapan!

29 Mu inalin Abraham di, Wan dida nan intudo' Moses ya nan udumnan propeta, ya maphod hi unda bahaon din intudo'da!

30 Ya inalinah nan adangyan di, Bo'on hene, Apu! Ti wada ay di mamahuan an malpuh nan way nun'a'atoy ta umuy ay dida at du'gonday ina'inatdah nun'appuhi!

31 Ya inalin Abraham di, Adida ay unudon nan intudo' Moses ya nan udumnan propeta at adida goh unudon di alyon di tagu an ta"on un malpuh nan way natoy."

Luke 17

1 Inalin Jesus hinan intudtuduwanay, "Immannung an gagangaynan mitudutudul di tataguh tun luta, mu mahmo' nan ahitutudul!

2 Ya gulat ta waday mangitudul hinan agguy himmalatom di pangulugna ta atonay nappuhi at mabaholan, ya onaynah un meg'od nan ongol an batuh bagangna ta mipa'wah hinan baybay ta munlonong, ti inyal'allanay ma'at ay hiyah awni ya un nan ipa'wahanah nan baybay.

3 At emayaanyu! Gulat ta waday bahol nan ibbayu ya ihingalyu hiya, ya gulat goh ta du'gonah nen inatnan nappuhi at aliwanyuh nen inatna.

4 Ya gulat ta numpapituy nangatanah ohay algaw ya mumpapitu goh di pumbangngadanan mangalin da'yuy, Muntutuyua', at du'go' nan inat'un nappuhi, ya ta"on ni' ya aliwam henen inat'u! at mahapul an atonyu.”

5 Inalin din intudtuduwan Apu tu'un Hiyay, "Udmam ni' di pangulugmi!”

6 Ya inalinan diday, "Ta"on hi un pa"itang di pangulugyu an umat hinan pa"itang ahan an oho' an wah nan galden an ma'alih mustard mu alyonyu ay hinan ayiw an ma'alih mulberry an umat hinan udyaw di, Mabu'nut'a ta nan baybay di itammam! at ma'unud henen inaliyu.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Intuluy Jesus an nuntudtuduh nan intudtuduwana, ya inalinay, "Gulat ta waday puntamuonyun mun'aladuh nan payaw unu mumpahtul hinan kalniluyu, ya gulat goh ta umanamut hiyan malpuh nan tamuna ya undan nin alyonyun hiyay, Mundapuh'an umuy mangan?

8 Adiyu! Ti hay ibagayu nin ya alyonyun hiyay, Munhukat'a ta denom di ono', ya induulana' ta mangana' ta malpah ya un'a mangan.

9 Ya undan munyaman ayun hiya ti maphod henen inatna? Adi nin ti hiyah ne tamuna tuwali.

10 At umat goh ay da'yu ti awni ta lopahonyun amin di alyon Apo Dios hi tamuanyu ya hay maphod ya alyonyuy, Baal ami tuwali, at hiyah ne tamumi.”

11 Unat goh intadun Jesus an mundaldallanan an umuy ad Jerusalem ya ene'wanah nan numbattanan di Provinciad Samaria ya hinan Provinciad Galilee.

12 Ya unat goh bimmahhel hinan ohan higib ya waday himpuluh linala'in nun'apalla' an nanamun Hiya an adagwiy timma'doganda,

13 ya nuntu'u'dan inaliday, "Apu Jesus, igohgohan da'mi!”

14 Ya unat goh inamang Jesus dida ya inalinay, "Umuy ayu ta ipattigyuy odolyuh nan papadi." Ya otog di pundaldallanandah umayanda ya immadaog din palla'da.

15 Ya unat goh tinnig din ohan dida an immadaog din lewohona at numbangngad, ya imbugawnan nanapit hi anabagtun Apo Dios.

16 Ya nunhippin inluppulupnah inayungan Jesus, ya inalinay, "Munyamana' ti inyadaogmuy lewoho'!" Ya iSamaria heden lala'i.

17 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Goh ya un himpuluy niyadaog? Ya uggoh din hiyam?

18 Anaad ta anggay heten bunag hi numbangngad ta hapitonay anabagbagtun Apo Dios?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya inalinah nan bunag di, "Tuma'dog'a ta umuy'ah umayam ti nan pangulugmuy dimmalat hi immadaogan di lewohom.”

20 Imbagan di udumnah nan Pharisees ay Jesus di, "Anuud nin di Pumpapto'an Apo Dios hitun luta?" Ya tembalnan inalinay, "Adi mattig di Pumpapto'an Apo Dios hitun luta.

21 Ya mi'id mangalih, Taya an hituy Pumpapto'ana! unu, Hidi! ti wagwan da'yu nan Pumpapto'an Apo Dios.”

22 Ya inalinah nan intudtuduwanay, "Udum hi algaw ya popohdonyun umalia' an napto' an Imbaluy di Tagu ta midduma' ay da'yu, mu adi mabalin.

23 Ya waday mangalin da'yuy, Tigonyu an wah di! unu, Tigonyu an wah tu! mu adi ayu umuy an mannig.

24 Ti Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya hay aat di pumbangngada' ya umata' hinan ilat an mumbanigit, ya pumatal an amin di numpumpinangngel ad daya.

25 Mu hay mahhun hi ma'at ya mipaligligata' hi ongol, ya pihupihulona' hinan tataguh tun lutad ugwan.

26 Ya hay aat goh di pumbangngada' an napto' an Imbaluy di Tagu ya umat hidin na'na'at hidin atagun da Noah

27 ti hidin ataguna ya nanganangan din tatagu, ya imminu'inumda, ya numpun'ah'ahawada, ya nun'ipalhinday imbabaluyda ta nangamung hidin algaw an himmigupan da Noah hinan pupul an nunhi'uganda. Ya nalbong an amin tun luta, at nun'atoydan amin.

28 Ya umat goh hidin atagun Lot ti nanganangan din tataguh nan babluy, ya imminu'inumda, ya ngimminanginada, ya nunla'ula'uda, ya timmanotanomda, ya immamma'ammadah abungda.

29 Mu hidin algaw an nakakan Lot hi ad Sodom ya nun'agah di apuy an nalpud daya an ay apul an malmalahu, at nun'oghob an amin din tatagun den babluy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya umat hina goh di ma'at eden algaw an pumpattiga' an napto' an Imbaluy di Tagu.

31 Ya heden algaw ya maphod un nan tatagun wah nan atap di abungda ya adida humgop hinan abungdan mangngal hinan gina'uda ya nakakda ta nonong ya limmayawda. Ya umat goh hinan tatagun wah nan payaw an adida umanamut.

32 At nomnomonyu din ulgud an hay aat di na'at hinan ahawan Lot!

33 Nan mamhod an mamaliw hi itaguana ya mi'id hulbina ti hay umangunuh ya matoy damdama. Mu hay adi munnomnom hi itaguana ya hiyay mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

34 Ya heden mahdom an umalia' ya waday duwah lala'in molo' hinan ohan olo'an, ya ma'alay oha, mu mataynan di oha.

35 Ya duway binabai goh hi mun'ahhud an mumbayu, ya ma'alay oha, mu mataynan di oha.

36 Ya duway linala'i goh hi muntamuh nan payaw, ya ma'alay oha, mu mataynan di oha.”

37 Ya inalidan Hiyay, "Apu, hay wadan di punhihiyananda?" Ya inalinan diday, "Nan wadan di odol nan natoy di hiyay a'amungan di bannug."

Luke 18

1 Inulgud Jesus han nipa"el an mangituduh atondan munluwalun Apo Dios ta adida humiga.

2 An inalinay, "Wada han huwis an nunhituh nan ohan babluy an adina e'gonan hi Apo Dios ya nan tatagu.

3 Ya wah nan babluy goh han umu'utun an babai an immu'immuy ay hiya, ya inalinay, Moltaom han pi'diklammua'!

4 Mu ta"on un immu'immuy heden babai ya agguyna damdama inat nan inalina. Mu la'tot ya inalinah nomnomnay, Ta"on un'u adi e'gonan hi Apo Dios ya tun tatagu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 mu moltao' han pi'diklammuan ten umu'utun damdama ti ten patu'alona', ya pahigoona' hi ali'aliana!”

6 Ya inalin Apu tu'uy, "Donglonyuh maphod nan inalin de han munlayah an huwis.

7 At undan adi moltaon Apo Dios nan tatagun mamohol hinan tagunan pinilinah unda Hiya al'alu'on hi abigabigat ya amahdomahdom? Ya undan madnoy di pangatanah nan ibagada?

8 Umannung heten alyo' ti punnaudonan moltaon di mamohol ay dida. Mu mid mapto' ya nan tatagun Apo Dios ya humigada, at undan edpolday umunudanda ta nangamung unna' mumbangngad an Imbaluy di Tagu?”

9 Waday udumnah nan tatagun alyondah nomnomday nahamad di ugalida, at hiyaat unda pahiwon nan udumnan tatagu. Ya diday nangulgudan Jesus eten nipa"el an inalinay,

10 "Waday duwah linala'in immuy hinan Timplun Apo Dios ta munluwaluda an Phariseey oha, ya nan mun'amung hi buwit di oha.

11 Ya immuy nun'oh'ohhan timma'dog nan Pharisee ta nunluwalun Apo Dios an inalinay, Apo Dios, munyamana' ti ten maphoda' ti agguya' nipaddung hinan udumnan tatagu ti mangakawday udumna, ya munlayah di udumna, ya umilugtap di udumna. Mu agguy'u inat dane, ya agguya' goh nipaddung ede han mun'amung hi buwit an nabaholan.

12 Ti mamidwah ohay dumingguy adi' panganan ta munlangdua', ya ibadabadang'uy hini"itang an amin hinan gina'u' hi un wada.

13 Mu nan mun'amung hi buwit ya adagwiy timma'doganan munluwalu, ya agguyna inta'ta'wad ad abuniyan ti bumain, ya nun'ug'ugnay palagpagna ta ipattignan ongol di puntutuyuana. Ya nunluwalun inalinay, Apo Dios, hom'ona' ni' ti nabaholana'!”

14 Ya inalin goh Jesus di, "Umannung an heten tagu ya immanamut an na'aliwan di baholna, mu agguy hinan oha. An amin di tatagun

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mangipabagtuh odolda ya diday mipa'ampa, ya an amin di tatagun mangipa'ampah odolda ya diday mipabagtu.”

15 Inyuy nan tatagun Jesus di ung'ungungnga ta ipadapadan Hiya. Ya unat goh tinnig nan intudtuduwana ya inhingalda dida ta adida iyuy.

16 Mu inayagan Jesus nan ung'ungungnga, ya inalinay, "Adiyu ipaway ung'ungungngan umalin Ha"in ti nan tagun middum hinan Pumpapto'an Apo Dios ya umatdah aat di ung'ungungnga.

17 Umannung heten alyo' ay da'yu, ti adiyu ay edenol ay Apo Dios di nitaguanyu an umat hi pangidenolan di ung'ungungngah pangipapto' nan ommodda at adi ayu middum hinan Pumpapto'an Apo Dios.”

18 Inalin han ap'apun di Hudyun Jesus di, " Maphod'a, Apu! Hay ato' nin ta way ato' an mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna?”

19 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Anaad ta alyom di maphoda'? Hi Apo Dios ya anggay di maphod!

20 Mu hay alyo' hinan imbagam ya mahapul an unudom di Uldin Apo Dios an alyonay, Adi ayu umilugtap, ya adi ayu pumatoy, ya adi ayu mangakaw, ya adi ayu munlayah, ya e'gonanyuy o'ommodyu.”

21 Ya inalin nan ap'apu di, "Inunud'un amin hana an nete"ah a'ung'ungnga'!”

22 Ya unat goh dengngol Jesus hede ya inalinan hiyay, "Wada goh di ohah mahapul hi atom. Umuy'a ta eka ila'un amin di gina'um, ya impiyapongmuh nan nun'awotwot di pola'na ti awniat umadangyan'ad abuniyan, ya umat hinay atom ya un'a umalin mitnud ay Ha"in.”

23 Ya unat goh dengngolnah ne ya ma'allungdaya ti pa"adangyan an tagu.

24 Tinnig Jesus di aatna, ya inalinay, "Adi madadawoh di idduman nan adangyan an tataguh nan Pumpapto'an Apo Dios!

25 Nan kamilu ya maligatan ahan an mange'wah nan Puntalunayan hinan Tantan, mu inyal'allanah nan adangyan an umuy hinan Pumpapto'an Apo Dios.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ya inalin nan nangngol ene di, "Oo, at hay mabaliwan mah?”

27 Ya inalinay, "Nan adi olog di tagun mangat ya olog Apo Dios.”

28 Ya inalin Peter di, "Tigom an tinaynanmin amin di logom ta nitnud amin He"a!”

29 Ya inalinan diday, "Umannung heten alyo' ti an amin di tagun manaynan hinan abungna, unu ahawana, unu a'agina, unu o'ommodna, unu imbabaluyna ti nan pangunudanan Apo Dios an mumpapto'

30 ya do'do"ol di midat ay hiyah ataguanah tun luta, ya hay amahuana ya hiyay mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.”

31 Inlahhin Jesus din himpulu ta han duwan intudtuduwana, ya inalinan diday, "Umuy tu'ud Jerusalem ad ugwan, ya Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya an amin di ma'ma'at ay Ha"in an intudo' din numbino'ob'on an propeta ya mipa'annung.

32 Ti dapopona', at iyuya' hinan tatagun Hentil, ya ilayahana', ya hiwitana', ya tukpatukpaana', ya haplahaplatona', ya patayona'.

33 Mu nan miyatluh algaw ya mamahuana'.”

34 Mu mi'id ah ohah iniladan nen inalin Jesus ti un nehepa' ay dida, at hiyaat unda agguy inilay aat den inulgudna.

35 Unat goh magadyuh an ataman da Jesus ad Jericho ya wah di han nabulaw an lala'in inum'umbun hinan pingit di kulhan mun'adaw hinan maluh.

36 Ya unat goh dengngolna nan maluh an do'ol an tatagu ya hinanhananay aatna.

37 Ya inalidan hiyay, "Na'uy hi Jesus an iNazareth an e'wanah tu.”

38 Ya numbugaw an inalinay, "Jesus an Ap'apun David, igohgohana' ni'!”

39 Ya inhingal nan tatagun nangipangpang'un Jesus an inaliday, "Dindinong'a!" Mu unaat goh inyal'allan numbugaw an inalinay, "Ap'apun David, igohgohana' ni'!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Ya inta'dog Jesus, ya inalinay iyuydan Hiya. Ya unat goh inyatamdan Hiya ya inalinan hiyay,

41 "Hay pohdom hi ato' ay he"a?" Ya inalinay, "Apu, pohdo' an mittig tun mata'!”

42 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Mittig nan matam ti nan pangulugmun Ha"in.”

43 At himbumagga ya nittig din matana, ya inunudna Hiya, ya hinapitnay anabagtun Apo Dios ti henen inatnan hiya. Ya unat goh tinnig an amin din tatagu ya inaliday maphod heden inat Apo Dios.

Luke 19

1 Bimmahhel da Jesus ad Jericho ti hidiy pange'wanda.

2 Ya wah di han tagun ngadanah Zacchaeus an ohah apun di mun'am'amung hi buwit, ya adangyan an tagu.

3 Ya ay natangan umuy mannig hi aat Jesus, mu mi'id atona ti ho'ho'dod, ya do'olday tatagu.

4 At timmagtag an nangun'unna, ya inayatna han ayiw an fig ta way atonan mannig ay Jesus ti hidiy pange'wana.

5 Ya unat goh immatam hi Jesus hinan wadana ya tinangadna hiya, ya inalinan hiyay, "Zacchaeus, punnaudom an lumahun ti umiyana' hi abungyud ugwan.”

6 At nunnaudonan limmahun, ya ma"am'amlong ti mi'yuy hi Jesus hi abungda.

7 Ya unat goh tinnig nan tataguh de ya humanapitdan, inaliday, "Anaad ta mi'yuy hi abung han nabaholan ta mumpamangili?”

8 Ya timma'dog hi Zacchaeus, ya inalinan Apu Jesus di, "Apu, nan godwan di gina'u' ya idat'uh nan nun'awotwot, ya wada ay di inakaw'uh nan tatagu ya ibangngad'u an mumpepat di atakapana.”

9 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Heten algaw ya nabaliwan nan tagun nunhitun te han abung ti he"ay oha goh an holag Abraham!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya immalia' ta way ato' an mamaliw hinan nibataan ay Apo Dios an paddungnay na'utaw.”

11 Unat goh dengngol nan tataguh nen inulgud Jesus ya innayunan nangulgud hinan nipa"el ti magadyuhdan umatam ad Jerusalem, ya ninomnom nan tatagu an magadyuh nin an mipattig di Pumpapto'an Apo Dios.

12 At inalin Jesus di, "Wada han lala'in nabagtuy haadna (ti nabagtuy haad amanan niboltan ay hiya), ya numbaat hinan adagwin babluy ta pun'alionda hiyah di ya un mumbangngad hi abungna.

13 Ya inayaganay himpuluh puntamuona ya un umuy. Ya impiyapongnay hinohinohhah palatan balitu', ya inalinan diday, Ikumilduyuh ten palata' ta nangamung hi pumbangngada'.

14 Mu inabohlan nan ni'babluyana, at hiyaat un otog di numbaatana ya hennagday nun'alunondah nan na'abbagbagtun ali ta alyondan hiyay, Adimi pohdon hi un hiyay pot'om ta mun'ali an mumpapto' ay da'mi!

15 Mu ta"on ya pento' nan na'abbagbagtun ali hiya damdama. Ya unat goh nalpah an nidat ay hiya nan nabagtun haadnan de han babluy an numbaatana ya numbangngad hinan babluyna. Ya impa'ayagna din puntamuonan nangidatanah din palata ta innilaonay intu'unah nangikumilduanda.

16 Ya immali din oha, ya inalinay, Apu, ingkumildu' nan ohan palata ta nuntakap, at nunhimpuluy palata.

17 Ya tembal nan apunan inalinay, Maphod'an puntamuo' ti maphod di inatmu! Un'unnud'an nangipapto' hinan itang an pihhu', at ipabagtu' di haadmu ta he"ay mangipapto' hinan himpulun babluy hi pumpapto'a'.

18 Ya immali goh din oha, ya inalinay, Apu, ingkumildu' nan ohan palata ta nuntakap hi lema.

19 Ya inalin han apunan hiyay, Maphod, at mumpapto"ah nan leman babluy!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya immali goh din oha, ya inalinay, Apu, tayay palatam an linibuta' hi lo'ob.

21 Ti tuma'ota' ay he"a ti inila' an mahmahingal'a, ya nunhulbiam nan udumnan taguh nan tamuda, at nan tamun di taguy immadangyanam.

22 Ya inalinan hiyay, Nappuhi'an puntamuo'! Heten hinapitmuy dumalat hi pummoltaa' ay he"a! Innilam ay hi unna' mahmahingal, ya punhulbia' nan udumnan taguh nan tinamuanda, ya hay tamun di taguy immadangyana'!

23 Ya goh mah ta agguymu inyuy din palata' hi bangko ta hay pumbangngada' ya waday ala' hi takapna?

24 Ya immandal apunah nan wah di an inalinay, Alanyu nan palatan balitu' ay hiya ta idatyun de han tagun wadan di himpulun palata!

25 Ya inalidan hiyay, Oo, mu wadan hiya din himpulun palata, Apu!

26 Ya inalinay, Nan tagun mangipapto' hinan wadan hiya ya hiyay ma'udman goh hi udumna, ya nan tagun adi mangipapto' hinan wan hiya ya mamama an anon Apo Dios di wan hiya.

27 Ya daden buhul'u an agguy namhod hi pumpapto'a' ay dida ya iyaliyuh tu ta patayonyu ta tigo'." Hay Inayan Jesus ad Jerusalem

28 Unat goh inalinah de ya impangpang'unan immuy ad Jerusalem.

29 Ya unat goh wan magadyuh umatamdad Bethphage ya ad Bethany an inayungan nan Duntug an Olibo ya hennag Jesus nan duwan intudtuduwanan

30 inalinay, "Umuy ayuh nan higib hi dammangna. Ya hay pangihawanganyu ya hidiy pangah'upanyuh nan uyaw an imbaluy di dongkin nigo'od an mi'id ah nitaktakay. Ya inubadyu ta iyaliyuh tu.

31 Ya wa ay di mangalih, Anaad ta ubadonyu? ya alyonyuan, Mahapul Apu tu'u.”

32 At immuy nan nahnag, ya immannung heden inalinan dida.

33 Ya unat goh inubadda din go'od din uyaw ya imbagan din ad uyaw di, "Goh ta ubadonyuh nen uyaw?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Ya inaliday, "Mahapul Apu tu'u." At inyabulutna.

35 Ya inyuydan Jesus, ya enedpondah bonog di uyaw din magayad an lubungda, ya nuntakayondah Jesus.

36 Ya unat goh wan impadalan Jesus ya inannapan nan tataguh din magayad an lubungda nan dalan ta panginnilaan hi unda e'gonan hi Jesus an Alidan Pento' Apo Dios.

37 Ya unat goh wan magadyuh an umatamdad Jerusalem ya nundadyudah nan Duntug an Olibo, ya ente"an an amin din intudtuduwanan mun'an'anla, ya enlotdan himmapit an dimmalat nan numbino'ob'on an umipanoh'an ina'inat Jesus an inaliday, "Nabagbagtuh Apo Dios ti do'ol di ina'inatnan mapmaphod!”

38 Ya inalida goh di, "Mi'id pogpog di panapihapitan nan tataguh amaphodan nan Ali tu'u an hennag Apu tu'ud abuniyan! Nabagbagtuh Apo Dios an wad abuniyan an mi'id al'ali!”

39 Ya waday udumnah nan Pharisees an niddum hinan tatagu, ya inalidan Jesus di, "Apu, ihingalmu nan mangunud ay He"a ta adida tumungog!”

40 Ya tembalnan inalinay, "Umannung an duminongda ay at ta"on hi un nan batu ya diday bumugaw ta waday mangali damdamah un nabagbagtuh Apo Dios." Hay Limmugwaan Jesus hinan Tatagud Jerusalem

41 Magadyuh umatam da Jesus ya ma'amang ad Jerusalem, ya linugwaan Jesus nan tatagun den babluy, ya inalinay,

42 "Od'odolnah unyu inilay atonyu ta mi'id al'alin da'yu! Mu agguyyu inila ti adi ayu pa"innila!

43 Ti waday udum hi algaw at umali nan mangubat ay da'yu, ya li'muton da'yuh allup, ya munle'wohdan mangumang an manggop hi babluyyu.

44 Ya ma'ameh ayu ya nan imbabaluyyu goh. Ya ta"on un nan babluyyun batu ya mi'id ah ohah maha"ad hinan batu ti agguyyu inimmatunan nan inalian Apo Dios ta baliwan da'yu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Bimmahhel hi Jesus hinan allup, ya immuy hinan gettaw di Timplun Apo Dios ad Jerusalem, ya numpakakna nan munla'u.

46 Ya inalinan diday, "Hay nitudo' hinan Liblun Apo Dios ya inalinay, Nan Abung'u ya niyamma ta hiyay punluwaluanyun Ha"in. Mu unyuat goh pumbalinon hi pummalkaduanyu ta way pangakawanyuh pihhun di umalin mi'miha.”

47 Ya abigabigat ya nuntudtuduh Jesus hinan Timplun Apo Dios. Ya gun hahalepatan nan a'ap'apun di papadi, ya nan muntudtuduh nan Uldin, ya nan udumna goh an a'ap'apun di tataguy aton Jesus hi nappuhi ta pangidalatandah pamatayandan Hiya.

48 Mu mi'id ah tinnigda ti an amin di tatagu ya pigaygayabandan mangngol hinan ulgudona, at ta'tan nan a'ap'apu nan tatagu.

Luke 20

1 Wada han ohan algaw ya nuntudtuduh Jesus hinan tataguh nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem, ya inul'ulgudnay Maphod an Ulgud. Ya immuy ay Hiya nan udumnah nan a'ap'apun di papadi, ya nan muntudtuduh nan Uldin, ya nan udumnan a'ap'apuda,

2 ya inalidan Hiyay, "Goh hay aat nen haadmu ta ato'atom hanah tun Timplun Apo Dios? Hay nangidat nin ene han haadmu?”

3 Ya tembalnan inalinan diday, "Wada goh di ibaga' ay da'yu: ibaagyuy

4 nangidat hi haad John ta numbonyag. Indat Apo Dios, unu hay tagu ya anggay?”

5 Ya hinahapit din a'ap'apuy aat di pambalda, ya inaliday, "Goh nin di pambal tu'u? Ti gulat ta alyon tu'uy, Hi Apo Dios di nangidat, ya alyonay, Goh mah ta agguyyu kinulug hi John?

6 Ya gulat ta alyon tu'uy, Nan tataguy nangidat hi haad John an bo'on hi Apo Dios, at bumungotda nan tatagu, ya nunggayang ditu'u ti hay inilada ya hi John ya oha an propeta.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya tembaldan inaliday, "Mid inilamih nangidat hi haad John.”

8 Ya inalin Jesus ay diday, "Oot adi' goh ibaag di nangidat hi haad'un mangamangat hitun ato'ato'." Hay Nipa"el an Hay Aat di Nunggalden

9 Inulgud Jesus hinan tatagu han ulgud an nipa"el an inalinay, "Wada han lala'i an nuntanom hi greyp hinan galdena, ya impalia'nah nan udumnan tatagu, ya numbaat hinan adagwin babluy, ya nadnoy hidi.

10 Ya unat goh nadatngan di pamugahandan den impalia'na ya hennagnay himbutna ta umuyna alan di dagwanah din greyp. Mu nunhuplit nan nunlia' heden nahnag, ya pinakakda hiya, ya mi'id ah am'amungit hi indatda.

11 Ya hennagna goh din ohan himbutna, mu nunhuplitda goh hiya, ya binainanda, ya pinakakda, ya mi'id ah am'amungit hi indatda.

12 Ya hennagna goh di miyatlun himbutna, ya dininulda goh ya unda pakakon.

13 Ya inalin nan ad galden di, Hay ato' mah nin? Ipadah'un mannag hi imbaluy'un pohpohdo' ta olom ya e'gonanda hiya.

14 Ya unat goh tinnig din nunlia' han imbaluyna ya nunhahapitdan inaliday, Hiyah te mamnoh hinan galden, at umuy tu'u patayon ta ditu'uy ad bagin te han galdena!

15 At impalewahanda, ya enekakdah, nan galden nan imbaluyna, ya pinatoyda. Hay aton nin han ad galden hinan nunlia'?

16 Umannung an umali ta patayona nan nangipalia'ana, ya impalia'na nan galdenah udumnah tagu." Ya unat goh dengngoldah nen inulgudna ya inaliday, "Logomman ya adina ahan aton hene!”

17 Ya inhamad Jesus an nannig ay dida, ya inalinay, "Adi ay ya goh ta impitudo' Apo Dios di, Nan batun namlinan di mun'ammah abung di hiyay na'alih niyammah pognad di abung?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya inalina goh di, "Ya an amin di midungpup enen batu ya mun'a'ipung di tungalna, mu magah ay henen batuh nan tagu ya gupungona hiya." Hay Aat di Buwit an Midat ad Rome

19 Inilan nan muntudtuduh nan Uldin ya nan a'ap'apun di papadi an diday nipa"elan nan inul'ulgudna, ya pepenhoddan dapopon Hiyah din nunhaphapitana, mu timma'otdah nan tatagu.

20 Mu nanganapda damdamah atondan mampap ay Hiya, at hennagday immuy mamalbalin Jesus, ya ay ihunay peyeng'enggandan mangngol hinan hapitona, mu layahda ti hay pohdonda ya donglonday hay way hapitonah dumalat hi pangiyayandah nan Gobelnadol ta okod hiyan manumalya.

21 Ya inalin nan nahnag ay Hiyay, "Apu, inilamin nahamad nan hapitom ya nan itudtudum. Ya ta"on un nan pahiwon di tatagu ya itudum damdamay pohdon Apo Dios hi aton tu'u ti bo'on hay taguy nomnomom hi ipadenolmu.

22 Hay pohdonmih innilaon ya undan ipawan di Uldin tu'un Hudyun umidat hi buwit hinan Alin hi Caesar ad Rome, unu adi?”

23 Ya i'innilan Jesus an un hay pamalbalidan Hiyay dumalat hi nangalyandan ne, at inalinan diday,

24 "Iyaliyu han palata ta tigo'." Ya unat goh inyuyda ya inalinay, "Ad angah ene han nitalatlatu, ya ad ngadan enen nitudo'?”

25 Ya tembaldan inaliday, "Hi Caesar." Ya inalin Jesus ay diday, "Nan bagin nan Alin hi Caesar ya ibangngadyun hiya, ya nan bagin Apo Dios ya idatyu goh ay Hiya.”

26 Ya adida pa"ah'up hay way hapitonah nappuhih nan wadan di tatagu ti nahamad di panaphapitna, ya manoh'adah nan nambalna, at dimminongda. Hay Aat di Amahuan di Tatagu

27 Immuy ay Jesus di udumnah nan Sadducees, ya hay itudtududa ya adi mamahuan di tataguh unda matoy. Ya waday imbagadan Hiyan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 inaliday, "Apu, intudo' Moses hidin penghanay unudon tu'u an gulat ta mangahawa han lala'i mu natoy an mi'id imbaluyda ya mahapul an ahawaon han agin di natoy henen babain nabalu ta waday hanat de han natoy.

29 Ya hidin penghana ya waday pitun hina"agin linala'i, ya nangahawa nan pangpangullu, mu la'tot ya natoy, ya mi'id ah imbaluyna.

30 At numbentanan din aginan netob heden babain nabalu, ya la'tot ya natoy.

31 Ya numbentanan de goh nan miyatlu, ya la'tot ya natoydan amin an pitu, ya mi'id ah imbaluydah tinaynanda.

32 Ya la'tot goh ya natoy heden babai.

33 Ya heden algaw an amahuan di nun'atoy ya goh han ad ahawan den babai ti an amindan hina"agi ya inahawadan pitu?”

34 Ya tembal Jesus an inalinan diday, "Nan tataguh tun luta ya mangahawada,

35 mu nan natoy an mamahuan an nidadaandah pi'hituandad abuniyan ya adida mangahawah di.

36 Ya mipaddungdah nan a'anghel, at adida ahan matmattoy. Ya diday imbabaluy Apo Dios ti minahuana dida.

37 Ya ta"on hi Moses ya intudunan mamahuan di natoy ti hidin nangulgudanah aat di nipattigan Apo Dios ay hiyah nan wadan din namo'gong an ayiw ya inalinay, Nan Apu tu'u ya Hiyay dayawon Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob goh.

38 Mu nanattoy da Abraham ya un ahin itudo' Moses hete! Ya gulat ta agguy namahuan da Abraham at hi Apo Dios mah di dayawon di nun'atoy an adi mamahuan? Bo'on, ti Hiyay dayawon di matagu! At hay itudun te ya mamahuan nan nun'atoy. Ya hay pannigan Apo Dios hinan natoy ya mataguda.”

39 Ya tembal di udumnah nan muntudtuduh nan Uldin an inaliday, "Apu, maphod henen hinapitmu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Ya ammunah neh inalidan Hiya ti mun'ogondan mangalih udumna. Hay Aat nen Alin Holag David an Pento' Apo Dios

41 Inalin Jesus ay diday, "Hay nitudtudu ya hi Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios ya un nalpuh holag David. Mu undan mabalin hi un Apun David goh hene Ali?

42 Immannung an Hiyay Apun David ti hay intudo' David hinan Liblu an Psalms ya inalinay, Nan Apu tu'ud abuniyan ya inalinah nan Apu tu'u goh di, Umbun'ah immapit hi agwan'u ti hiyay umbunan di nabagtuh mumpapto'.

43 At pun'ameh'u nan mamuhul ay He"a.”

44 Ya inalin goh Jesus hinan muntudtuduh nan Uldin di, "Gadya an alyon David di Apunah den Alin Pento' Apo Dios! At goh ta alyonyuh un holag David ya anggay?" Hay Namadanan Jesus hinan Aat di Muntudtuduh nan Uldin

45 Hidin nundongdongolan din tatagun Jesus ya enlotnan mangalih nan intudtuduwana ta donglondan amin di,

46 "Emayaanyu nan muntudtuduh nan Uldin! Ti hay pohdonda ya munlubungdah magayad an lubung hi unda umuy munle'le'od, ya pohdonda goh hi un e'gonan di tatagu didah unda umuy hinan pummalkaduan, ya pohdonday ma"aphod an umbunan hinan himba'an di Hudyu ya nan umbunan di nabagbagtun tataguh nan gotad,

47 ya adukkayonday punluwaluandan Apo Dios ta ay ihunay unda mapmaphod. Mu balbaliyanda damdama nan binabain umu'utun ta way atondan mangngal hinan pihhuda. At nidugah di amoltaanda ti dumalat nan pangatdan umat hina!"

Luke 21

1 Inam'amang Jesus nan adadangyan an tatagun mangittuh badangdah nan kahon an pangiyamungandah midat hinan Timplun Apo Dios,

2 ya tinnigna goh han nawotwot an umu'utun an ni'yittunay duwan pihhu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya inalinay, "Umannung heten alyo' ti heten nawotwot an nabalun babai ya do'do"ol di inittuna ya un nan udumna!

4 Ti dida ya do'ol di pihhudah pangngalandah nan ittuda, mu nan umu'utun ya na'agwotwot, mu ta"on ya inunghiwnay pihhuna ti indatnan amin." Hay Nangibaagan Jesus hi Apa"ian nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem

5 Hinahapit nan udumnan intudtuduwan Jesus di aat di amaphod nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ti na'al'altian hinan nun'anginan nun'aguligulitan an batun munlengaleng, ya wah di goh di numbino'ob'on an mun'aphod an gina'un ene'nong nan tatagun Apo Dios an inyal'altida. Mu inalin Jesus ay diday,

6 "Awni ta udum di algaw at an amin hatun mun'aphod an tigonyu ya mun'apa"i, at mi'id ah batuh maha"ad." Hay Aat di Ligat di Tataguh Awni

7 Imbagan din intudtuduwan Jesus di, "Anuud mah di apa"ian den Timplun Apo Dios, ya hay pangimmatunan an magadyuh an ma'at hanan inalim?”

8 Ya inalinay, "Emayaanyu ta adi ayu mabalbaliyan hinan malgom an tagu! Ti awniat do'ol di umalin da'yun mangalih un dida Ha"in an Alin Pento' Apo Dios, ya alyonday magadyuh di Pumpapto'an Apo Dios hitun luta! Mu adiyu kulugon dida.

9 Ya wa ay ta donglonyu nan munggugubat hinan himpamabluy ya adi ayu tuma'ot ti hana ya mahapul an ma'at hi mahhun. Mu ta"on hi un way umat hina ya adi magadyuh di pogpogna.”

10 Ya inalina goh ay diday, "Munggugubatday ahimpahimpapangili,

11 ya nidugah di alyog, ya waday batel, ya numbino'ob'on an dogoh hinan ahimpahimpapangili, ya waday nidugah an umipata'ot hi ma'at, ya waday mipattig an ma'at ad abuniyan an umipanoh'a.

12 Mu hay ma'at hi mahhun ya un heten inali' ya dapopon da'yuh nan tatagu ta paligaton da'yu, ya iyuy da'yuh nan himba'an di Hudyu, ya ibalud goh da'yu, ya iyuy da'yuh nan a'ali ya nan gogobelnadol ti dumalat nan nangunudanyuh nan itudtudu'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya hiyay gutud di pangibaaganyuh nan intudtudu'.

14 Hay maphod hi nomnomonyuh atonyu ya adi ayu numanomnom hi pananggayun dida

15 ti Ha"in manuntun hi nahamad an hapitonyu. Ya udma' di nomnomyu ta mid olog nan mamohol ay da'yun mambal hinan hapitonyu ti adida abakon nan hapitonyu.

16 Ya nan udumnan da'yu ya ta"on un nan o'ommodyu, unu a'agiyu, unu tutulangyu, unu liligwayu ya itudu da'yu ta dapopon da'yu ta iyuy da'yuh nan upihyal, at patayonday udumnan da'yu.

17 Ya an amin di tatagu ya boholon da'yu ti Ha"in dumalat,

18 mu mi'id ahan ah nappuhih ma'at ay da'yu an ta"on un ohah nan buu'yu.

19 Ya edpolyu ay nan ma'at ay da'yu at mabaliwan ayu." Hay Nangibaagan Jesus hi Apa"ian ad Jerusalem

20 Inalin goh Jesus di, "Wa ay ta tigonyud Jerusalem an nunle'wohday do'ol hi tindalu ya hiyay panginnilaanyu an magadyuh di apa"iana.

21 At mahapul an nan tataguh nan Provinciad Judea ya mumpangalayawda ta umuydah nan duntug, ya nan wah nan siudad ya mahapul an mumpi'layawda, ya nan wah nan bataan nan babluy ya mahapul goh an adida mumbangngad eden siudad ta undaat mi'layaw.

22 Ti hiyah de gutudnah ipa'annungan an amin din impitudo' Apo Dios an pangibalhana.

23 Ya hede han a'atana ya mahmo'day binabain mumpunhabi ya nan mumpumpa'inum! Ya nunheglan atata'ot di ma'at hinan tataguh tun luta an hiyah ne moltada.

24 Ya nan hanggap di pamatoydah nan udumnan dida, ya dapoponday udumna ta miwa'atdah nan ahimpahimpapangili ta hidiy paddungnay baludanda. Ya nan Hentil di mumpapto' ad Jerusalem ta nangamung magtud

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

heden na'alih pumpapto'anda." Hay Aat di Pumbangngadan nan Imbaluy di Tagu

25 Ya inalina goh di, "Hay agadyuhan di angunuhna ya waday pangimmatunan nan tatagu an mattig hinan algaw, ya nan bulan, ya nan bittuan. At an amin nan ahimpahimpapangili ya mid poto' di punnomnomandah atonda, ya ma'ama'atta'otda ti nan ma'ma'at hitun luta ya umat hinan ongol an gongaah di baybay ya nan ongol an tebya"ongna.

26 At umelob di puhun nan tataguh ta'otdah punnomnomandah dumatngan di ma'ma'at hitun luta ti umahegwanda nan wad daya an nan algaw, ya bulan, ya nan bittuan.

27 Ya wa ay ta ma'at hana ya tigona' an napto' an Imbaluy di Tagu ti midduma' hinan bunut, ya nidugah di abalina' ya anabagbagtu'.

28 Ya hidin a'atan hatun ma'ma'at ya dedennonyu ti inilayun magadyuh di abaliwanyu." Hay Nipa"el an Hay Aat di Tumubuan nan Ayiw an Fig

29 Inulgud Jesus han nipa"el hinan intudtuduwanan inalinay, "Tigonyuy ayiw an fig ya an amin di ayiw

30 ti wa ay ta mumballuy tubuda ya inilayun magadyuh tumiyalgaw.

31 Ya umat hina goh hi unyu tigon heten ma'ma'at at inilayuy agadyuhan di Pumpapto'an Apo Dios hitun luta.

32 Umannung heten alyo' ti waday udumnah nan tatagud ugwan an adida matoy ta nangamung un ma'at an amin hana nan inali'.

33 Ya ta"on un ma'ubah tun luta ya ad daya mu adi ahan ma'ma"ubah nan Hapit'u." Hay Pangemayaan hinan Bahol

34 Inalin goh Jesus di, "Emayaanyu ti ini ya ipa'enghayu nan laylaydon di odolyu, ya mumbutong ayu, ya numanomnom ayuh nan itaguanyuh tun luta. Ti un himbumagga ya dimmatong heden algaw an Punhumalyaan Apo Dios, at ma'ah'upan ayu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya an amin di atagutaguh numpunhituh tun luta ya ma'ah'upanda goh hinan ato'atonda eden algaw an a'atana.

36 At dedennonyuh abigabigat, ya lumuwaluwalu ayun Apo Dios ta badangan da'yun mangedpol hinan holholtaponyu, at waday denolyun middum ay Ha"in an napto' an Imbaluy di Tatagu.”

37 Ya abigabigat ya gun umuy hi Jesus an muntudtuduh nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem, mu wa ay ta nahdom ya gun umuy an umiyan hinan Duntug an Olibo.

38 Ya hinan mawa'ah ya gun umuy an amin nan tataguh nan Timplun Apo Dios ta donglonday itudtuduna.

Luke 22

1 Magadyuh ma'ataman han Gotad hi Panganandah Tinapay an Agguy Nabino'bo'an an hay ohah pangalida ya Gotad di Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu.

2 Ya nunhahapit nan a'ap'apun di papadi ya nan muntudtuduh nan Uldin hi atondan mangipapatoy ay Jesus, mu inhamaddan nunnomnom hi atonda ta mid ah manginnilah aatna ti tuma'otdah nan tatagu.

3 Neh'op hi Satanas ay Judas an mungngadan hi Iscariot an hiyay ohah nan himpulu ta duwan intudtuduwan Jesus.

4 At nakak ta immuy ni'hapit hinan a'ap'apun di papadi ya nan a'ap'apun di pulis hinan Timpluh atonan mangituduh wadan Jesus ta way atondan mampap ay Hiya.

5 Ya way ohaan mun'am'amlongda, ya hinahapitdan idatanda hiyah lagbuna.

6 At inabulutna, ya nete"an den algaw ya hahalepatanay aid di do'ol hi tagu ta hiyay pangituduwanan Jesus ta dapoponda. Hay Gotad hi Ne"anan Jesus hinan Intudtuduwana

7 Nadatngan heden algaw an Panganandah Tinapay an Agguy Nabino'bo'an, ya heden algaw di pange'nongan di tataguh ukkon an kalnilu ti hiyah de

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tataguh Penghana.

8 Ya hennag Jesus da Peter ay John, ya inalinay, "Umuyyu idadaan di ma'an hinan gotad hi Punnomnoman hi Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu.”

9 Ya imbagadan Hiyay, "Hay pohdom hi pangidadaananmi?”

10 Ya inalinan diday, "Umatam ayu ay hinan siudad ya damuwonyu han lala'in nangipi'ug hi pannuman an napnuh danum. Ya me'ehgop ayun hiyah nan humgopanan abung,

11 ya alyonyuh nan ad abung di, Impaad nan Muntudtudun inalinay, Itudum di awadan di kuwaltun nan mangili ta hidiy pangananmin intudtuduwanah nan Gotad di Punnomnoman hinan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu.

12 At itudunan da'yuy ongol an kuwaltun wah nan miyadwan galadun nidadaan di panganan ta hidiy pangidadaananyuh onon tu'u.”

13 Ya unat goh immuyda ya nepto' din inalin Jesus ay dida, at denenanday onondah Punnomnomandah nan Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu.

14 Ya unat goh nagtud di pangananda ya ni'yubung hi Jesus hinan intudtuduwanah nan lamehaan.

15 Ya inalinan diday, "Pepenhod'u ahan an me"an ay da'yuh mahhun eten Punnomnoman hi Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu ya unna' mahkay paligligaton

16 ti umannung an adi' ipidpidwan me"an hi umat hitun gotad ta nangamung un madatngan nan gutud di Pumpapto'an Apo Dios hitun luta.”

17 At innalna han hinhowo' an bayah, ya nunyaman ay Apo Dios, ya inalina goh di, "Alanyu ta hini"itangonyun inumon

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 ti umannung an mete"ad ugwan ya adia' umin'inum hi bayah ta nangamung hi adatngan di Pumpapto'an Apo Dios hitun luta.”

19 Ya innalna nan tinapay, ya nunyaman goh ay Apo Dios, ya inupe'upengna, ya impiyapongnan dida, ya inalinay, "Hiyah te umat hinan odol'un me'nong ti hay pumhodanyu. Hiyah te ato'atonyu ta panginomnomanyun Ha"in.”

20 Ya unat goh nalpah di nangananda ya hiyah ne goh di inatnah nan bayah ti innalnay ohay howo' an bayah ya inalinan diday, "Hiyah te umat hinan dala' an umayuh ta way pumhodanyu ti nan dala' di mangipattig an waday pa'ittulag Apo Dios hinan tataguna." Ya indatnan dida ta inumonda.

21 Ya inalina goh di, "Mu tigonyu ti nan mangitudun Ha"in ta dapopona' ya niddum ay ditu'un ni'yubung eten lamehaan.

22 Ti Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya patayona' ti hiyah ne inya'abbulut Apo Dios hi ma'at ay Ha"in, mu mahmo' ahan nan tagun mangitudun Ha"in!”

23 Ya way ohaan mumbabaggaandah un hay mangat nin enen dida. Hay Nunhohongngilan nan Intudtuduwan Jesus hi Anabagtuda

24 Nunhohongngel nan intudtuduwan Jesus ti way ohaan alyonah un hiyay nabagbagtu ya un nan i'ibbana.

25 Ya inalin Jesus ay diday, "Nan a'alin di Hentil ya iboholdan mangipapilit hi popohdondan ma'at hinan ipapto'da, ya pohdonda goh hi un alyon nan tatagun diday ma'an'aniddatdan tagu.

26 Mu adi umat hinay atonyu ti nan pangpangullun da'yu ya ibilangnay odolnah udidian, ya nan mumpapto' ay da'yu ya maphod hi unna ibilang di odolnah baal di i'ibbana.

27 Hay nabagbagtu nin an tagu? Nan inumbun hinan lamehaan an idadaanan hi onona unu nan tagalan munduul hi ma'an? Manu ti immannung an nan idadaanan hi ononay nabagbagtun tagu, mu Ha"in an ninitnud ay da'yu ya ten Ha"in di munduul ay da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Da'yuy nanginaynayun an niniddum ay Ha"in hidin natapngatapnga',

29 at idat'uy biyangyun mumpapto' an umat goh hidin inat Ama an nangidat ay Ha"in hi biyang'un mumpapto'.

30 At me"an ya mi'yinum ayuh nan idadaan'un lamehaan an panganan hidih nan Pumpapto'a'. Ya umbun ayuh nan tronon di mumpanuh ta ipanuhyu nan himpulu ta han duwan ahimpahimpangapun holag Israel." Hay Nangalyan Jesus hi Pangihautan Peter ay Hiya

31 Inalin Jesus di, "Simon, emayaam ti tapngan da'yun Satanas an umat ayuh bogah an mataapan di dugina.

32 Mu inluwaluan da'a, Simon, ta adim idinong di pangulugmu. Mu wa ay ta malpah di kumapuyam ya tugunom nan i'ibbam ta mihamad di pangulugda.”

33 Ya inalin Peter ay Hiyay, "Apu, dedenno' an mi'yuy ay He"a an ta"on hi unta mibalud unu mapatoy!”

34 Ya inalin Jesus di, "Alyo' ay he"a, Peter, an adi tumalanu nan awitan ad ugwan an mahdom ta engganah un mumpitluy pangihautam an alyom di agguya' inilan he"a.”

35 Ya imbagan Jesus ay diday, "Din nannaga' ay da'yu ya mi'id inodnanyuh pihhuyu, ya hape"engyu, ya hapatusyu ya undan agguy nagtud an amin din mahapulyu?" Ya inaliday, "Nagtud.”

36 Ya inalinan diday, "Mu nob'on di atonyud ugwan ti wada ay di pihhuyu ya hape"engyu ya odnanyu. Ya wada ay di mi'id hanggapna ya ila'unay jacketna ta way pungnginanah hanggap.

37 Ti inalin di tudo' Apo Dios di, Nibilang an oha Hiyah nan adi mangngol. Ya Ha"in di alyon nen nitudo', at mipa'annung. Ya an amin di nitudo' hinan aat'u ya magadyuh an mipa'annung.”

38 Ya inalin nan intudtuduwanan Hiyay, "Tigom, Apu! Tayay duwah hanggap!" Ya inalin Jesus ay diday, "Ammunana." Hay Nunluwaluan Jesus hinan Galden an Gethsemane

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Nakak da Jesus ya nan intudtuduwana ta immuydah nan Duntug an Olibo an umat hidin gunda tuwaliy ato'aton.

40 Ya unat goh dimmatongdah nan immayanda ya inalinan diday, "Munluwalu ayu ta adi ayu mitudul.”

41 Ya bimmataan hi Jesus an hay inadagwina ya hin'awid hi batu, ya nunhippi ta nunluwalun Apo Dios an inalinay,

42 "Ama, un ay ni' ahan pohdom ya adim iyabulut nan ay'u punholholtapan! Mu He"ay okod ta hay pohdom di ma'unud an bo'on hay pohdo'.”

43 Ya numpattig han anghel ay Hiyan nalpud abuniyan an mangipabi'ah ay Hiya.

44 Ya nidugah an munha'it di punnomnomana, at inhamhamadnan nunluwalun Apo Dios, ya nan lengotna ya ay ihunay dalan muntidtid hinan luta.

45 Ya unat goh lempahnan nunluwalu ya timma'dog, ya immuy hinan wadan nan intudtuduwana, mu nolo'da ti nunheglay punlungdayaanda.

46 Ya inalinan diday, "Anaad ta nonollo' ayu? Bumangon ayu ta munluwalu ayun Apo Dios ta adi ayu ma'ameh hinan atapnganyu!" Hay Nampapandan Jesus

47 Otog di punhaphapitan Jesus ya nidatongda din do'ol an tatagu, ya hay nangipangpang'un dida ya hi Judas an ohah nan himpulu ta han duwan intudtuduwan Jesus. Ya inda"angnan immuy ay Jesus, ya inungnguna Hiya.

48 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Undan henen nangungnguam ay Ha"in, Judas, di panudum ta immatunana' an Imbaluy di Tagu?”

49 Ya unat goh tinnig nan intudtuduwanan na'uy an dapopondah Jesus ya inaliday, "Apu, pumpalangmi man dida?”

50 Ya impalang din ohay hanggapna, ya nalungahan din wah agwan an ingan din himbut nan Nabagtun Padi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Mu inalin Jesus di, "Idinongyu!" Ya dinapana din ingan din himbut, ya napoyanan.

52 Ya inalin Jesus hinan a'ap'apun di papadi, ya nan a'ap'apun di pulis hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem, ya nan udumna goh an a'ap'apun di Hudyun immuy an mampap ay Hiyay, "Undan alyonyuh unna' adi mangngol ta pun'odnanyuy hanggapyu ya pang'ulyun umalin mampap ay Ha"in?

53 Anaad ta abigabigat di ni'yamu'amunga' ay da'yuh nan Timplun Apo Dios ya agguya' dempap? Mu ta"ongkay ti hiyah te gutud hi pangatanyuh nan pohdonyu ti hiyah te gutud hi pumpapto'an nan apuyun hi Satanas." Hay Nangihautan Peter ay Jesus

54 Dempapdah Jesus, ya enekakda, ya inyuydah nan abung di Nabagtun Padi. Ya nibabataan hi Peter an mangun'unud ay dida.

55 Ya nun'apuyda an na'amung hinan gagwan di gettaw, ya nali'ubdan inumbun, ya ni'yibun goh hi Peter.

56 Ya tinnig han babain tagala hiyan ni'yibun hinan wadan di apuy. Ya unat goh inhahammadnan nannig ay hiya ya inimmatunana, at inalinan diday, "Hiyah ne ohah ibban Jesus!”

57 Mu inhautnan inalinay, "Agi', agguy'u inilah den tagu!”

58 Ya un na'amtang ya inimmatunan goh di ohan lala'i, ya inalinay, "He"a goh di ohan ibban Jesus!" Mu inalin Peter di, "Agi', bo'ona' ahan!”

59 Ya unat goh naluh nin di ohay olas ya wada goh di ohan nangilulud an nangalih, "Immannung an heten tagu ya ibban Jesus ti iGalilee!”

60 Mu inalin Peter di, "Agi', agguy'u ahan inilah nen al'alyom!" Ya otog din punhaphapitana ya timmalanu din awitan.

61 Ya nungwingih Jesus, ya teten'olnah Peter, ya ninomnom Peter din hinapit Apunan inalinay, "Ihautana' hi mumpitlu ya un tumalanuy awitan.”

62 At nakak hi Peter an nunheglay limmugwaanah puntutuyuana. Hay Nunlayalayahan nan Mun'adug ay Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

63 Din linala'in nangiyadug ay Jesus ya linayalayahan ya hinuplihuplitda Hiya,

64 ya hinophopanday matana goh, ya inaliday, "Akkay tuwali ngappunam di nanapa' ay He"a?”

65 Ya innayundan pinadngopadngolan ya binaibainan Hiya. Hay Nanumalyaan nan A'ap'apun di Hudyun Jesus

66 Unat goh nabiggat hi nawa'ah ya na'amung nan a'ap'apun di Hudyu an niddum nan a'ap'apun di papadi ya nan muntudtuduh nan Uldin. Ya niyuy hi Jesus ay dida ta humalyaonda Hiya.

67 At inalidan Hiyay, "Ibaagmuh un He"ah Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios." Mu inalinan diday, "Gulat ta ibaag'u at adiyu damdama kulugon,

68 ya gulat ta waday hanhana' ay da'yu at adiyu damdama tobalon.

69 Mu mete"ad ugwan ta nangamung ya Ha"in an napto' an Imbaluy di Tagu ya umbuna' hinan tronon di nabagtun mumpapto' hi immapit di agwan Apo Dios an Hiyay ad poto' an amin.”

70 Ya inalidan amin di, "At He"a mah di Imbaluy Apo Dios?" Ya inalinan diday, "Immannung an Ha"in.”

71 Ya inaliday, "Undan gahin un way udumnah humapit hi umihtigu? Ti ten dengngol tu'uy inalinan na"appuhi!"

Luke 23

1 Inyuy mah an amin nan tatagun na'amung hi Jesus ay Pilate,

2 ya ente"adan nangidiklamun Hiyan inaliday, "Dengngolmiy nappuhih nanudtudunah nan tatagu, at hiyanan nginumhayda, ya tinuguna dida ta adida idat di buwitdah nan Alin hi Caesar ad Rome. Ya inalina goh un Hiyah Kristu an ali.”

3 Ya inalin Pilate ay Hiyay, "Undan He"ay Alin di Hudyu?" Ya tembalnan inalinay, "Immannung nan inalim.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya inalin Pilate hinan a'ap'apun di papadi ya din do'ol an tatagu di, "Mi'id ah mattig'uh pangidalatan hi pamatayan eten tagu!”

5 Mu inyal'alladan nangilulud an inaliday, "Indoldodoldolna nan tatagu ta mi'pattoydah nan gubilnu ti dumalat nan intudutudunah nan abablubabluy an amin hitun Provinciad Judea an ente"anah nan Provinciad Galilee ta nangamung eten babluy." Hay Nangiyayandan Jesus hinan Alin hi Herod

6 Unat goh dengngol Pilate nan indiklamun nan tataguh aat Jesus ya inalinan diday, "Undan iGalilee heten tagu?”

7 Ya unat goh dengngolnan iGalilee hi Jesus ya impiyuynah awadan Herod an ap'apuh nan Provinciad Galilee ta hiyay munhumalyan Jesus ti nipaddeh an wah did Jerusalem hi Herod.

8 Ya unat goh tinnig Herod hi Jesus ya ma"am'amlong ti nadnoy di nanamhodanan mannig ay Hiya ti dengngolnay do'ol an umipanoh'an ina'inatna, ya penhodnan tigon di udum hi atonan umipanoh'a.

9 At binagabagan Herod hi Jesus, mu agguyna hiya temtembal.

10 Ya wah di nan a'ap'apun di papadi ya nan muntudtuduh nan Uldin an gunda pun'it'u' nan ipabaholdan Hiya.

11 Ya ta"on hi Herod ya nan tindaluna ya linayalayahanda ya pinadngopadngolanda Hiya. Ya impilubungday mun'aphod an lubung an umat hi lubung di ali ay Jesus ya unda ipibangngad hi awadan Pilate.

12 Ya nete"an nen algaw ya nunligwa mahkay da Pilate ay Herod ti din hopapna ya numbohholda. Hay Nahumalyaan Jesus hi Pamatayandan Hiya

13 Inayagan Pilate nan a'ap'apun di papadi, ya nan udumna goh an a'ap'apun di Hudyu, ya nan tatagu ta ma'amungda.

14 Ya inalinan diday, "Inyaliyuh ten tagu, ya inaliyuy indoldol ten taguy adiyu pangunudan hinan uldin, mu dengngol'uy inalinah nunhumalyaa' ay Hiya ya mi'id ah ohah inatnah nan impabaholyun Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ya hiyah ne goh di impanuh Herod, at hiyaat unna ipibangngad ay ditu'uh tu. At adi umdah nen inatnah dumalat hi atayana.

16 At hay ato' ya un'u ipahaplat, ya imbo'tan'u Hiya.”

17 (Mu atawotawon hinan Gotad di Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Hudyu ya mahapul an ibo'tan Pilate di ohah nan balud.)

18 At nundedehhan din tatagun nuntu'u' an inaliday, "Mapatoy heten tagu ta hi Barabbas di mibo'tan!”

19 (Nibalud hi Barabbas ti hiyay ohah gimmuluh nan babluy, ya pimmatoy.)

20 Ya ni'hapit goh hi Pilate ay dida ti penhodnan ibo'tan hi Jesus.

21 Mu nuntu'u'dan inaliday, "Ipilanham! Ipilanham!”

22 Ya impitlunan nangal'alu' ay didan inalinay, "Anaad? Undan way bahol ten tagu? Mi'id ahan di gapunah pamatayan ay Hiya! At hiyanan un'u ipahaplat, ya imbo'tan'u.”

23 Mu intugtugadan nuntu'u' an nangalih ipilanhanah Jesus. Ya immameh din nuntu'u'anda.

24 At inunud Pilate din inalida, at impapatoynah Jesus.

25 Ya imbo'tana han tagun nibalud an ohah nan gimmulu ya pimmatoy ti hiyah ne penhod nan tatagu. Hay Nilanhaan Jesus hinan Krus

26 Unat goh inyuydah Jesus ya dinamuda han tagun bumahhel hinan siudad an hi Simon an iCyrene an nalpuh nan babluy hinan madinuntug. Ya dempapda hiya, ya impapi'ugdan hiya han krus ta mitnud ay Jesus.

27 Ya do'olday tatagun nitnud ay Jesus an ahilulugway udumnah binabain mammo' ay Hiya.

28 Mu nunhiggung hi Jesus, ya inalinan diday, "Da'yun binabain iJerusalem ya adia' lugwalugwaan. Hay lugwaanyu ya hay odolyu ya nan imbabaluyyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Ti udum di algaw at alyonyuy, Od'odolnah un bahig han babai ta mid imbaluynan ipa'inumana!

30 Ya alyonyu goh di, Mun'aghang ni' nan aduntuduntug ta punggabunan da'mi! Ya mun'egday ni' tun buludna ta mun'ilubu' ami!

31 Ti gulat ta aton nan tataguy umat hinan nappuhih nan mumballun ayiw at iyal'alladan mangat hi nappuhih un malyaw!”

32 Ya wada goh di duwan adi mangngol an linala'in ni'yiddumdan Jesus an pi'patoy.

33 Ya unat goh immatamdah nan duntug an ngadanay Tungal di Ulu ya hidiy nangilanhaandan Jesus hinan krus, ya ni'lanhada goh din duwan adi mangngol an numpinangngilonda didah delloh Jesus.

34 Ya himmapit hi Jesus an inalinay, "Ama, aliwam ni' tun aton daten tatagun Ha"in ti unda atog agguy inilay gunda aton." Ya inyapong din titindalu din lubung Jesus an unda imbibinnunut.

35 Ya timma'ta'dogda din tatagu ta am'amangondah Jesus, ya pinahiw din a'ap'apun di Hudyu Hiyan inaliday, "Binaliwanay udumnah tagu! At un adya Hiyay Alin Pento' Apo Dios at goh ya adina baliwan di odolna?”

36 Ya ta"on din tindalu ya pinahiwdah Jesus, at inyuydan Hiya din limminun lipog, ya indawdawda ta ipa'inumda,

37 ya inaliday, "Un ay He"ay Alin di Hudyu at baliwam di odolmu!”

38 Ya waday nitudo' an inhinadah tangad di uluna an umat hituy nitudo': "Hiyah te Alin di Hudyu.”

39 Ya ta"on un heden ohan adi mangngol an ni'lanha ya pinadngopadngolanah Jesus an inalinay, "Undan bo'on He"ah Kristu? At baliwan di odolmu ta pi'baliw da'mi!”

40 Mu inhingal din ohan ibbanan ni'lanha hiyan inalinay, "Undan adim e'gonan hi Apo Dios ta alyomdi umat hina? Ti mahumalya tu'un amin hi awni an ta"on un Hiya,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 mu dita ya nahamad di ahumalyaanta damdama ti hiyah ne balloh nan nappuhin inatta. Mu heten tagu ya mi'id inatnah nappuhi!”

42 Ya inalinan Jesus di, "Apu, nomnomona' ni' hi un'a mumbangngad an mumpapto'.”

43 Ya inalin Jesus di, "Umannung heten alyo' an mi'hina'an Ha"in ad ugwan hinan Babluy an Awadan di Lenggop ya Pun'an'anlaan." Hay Natayan Jesus

44 Nuntonga nin din algaw an un alas dose, mu hemmelong an amin tun luta ta nangamung hi alas tres hi napuyaw

45 ti hemmelong nan algaw. Ya nahekhek nan kultinan di pantaw nan kuwaltun nan Timplun Apo Dios an nete"ah din nitayun ta nundadyu.

46 Ya bimmugaw hi Jesus an inalinay, "Ama, He"ay manalimun hinan lennawa'!" Ya unat goh inalinah de ya natoy.

47 Ya unat goh tinnig din kapitan di tindalun amin din na'na'at ya hinapitnay anabagtun Apo Dios, ya inalinay, "Immannung an mi'id ahan di bahol ten tagu!”

48 Ya ta"on goh din tatagun na'amung an ni'tigaw hinan na'ana'at ya nidugah di nunlungdayaanda an nun'ug'ugday palagpagdah din immanamutanda.

49 Mu nibabataan an timmata'dog an amin din ni'yibban Jesus ya ta"on din binabain nangun'unud ay Hiyan nalpuh nan Provinciad Galilee ta tigonday ma'ma'at. Hay Nilubu'an Jesus

50-51 Wada han lala'in ngadanah Joseph an i'Arimathea an ohan babluy hinan Provinciad Judea. Ya hiyay ohah nan ap'apun di Hudyu an membron di Konsehal, ya maphod an tagu ti nahamad di ugalina, ya hiyay ohah nanannod hinan Alin honogon Apo Dios an mumpapto' hitun luta. Ya agguyna inabulut heden inat nan i'ibbanan Jesus.

52 Ya immuy ay Pilate an nangibagah un mabalin an alanay odol Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

53 Ya unat goh inabulut Pilate ya immuyna inlahun din odol Jesus hinan nilanhaana, ya teneplaganah nan mapmaphod an uloh an ma'alih linen, ya inyuyna inlubu' hinan pa'aggungat an dulmug an mi'id ah nilublubu'.

54 Ya Alemanah den nangilubu'ana an hiyay algaw hi pundadaanandah nan ma'at hinan magadyuh an Habadun ngilin.

55 Ya din binabain nangun'unud ay Jesus hidin nalpuwandah nan Provinciad Galilee ya ni'yuydan Joseph ta tinnigday nilubu'ana ya hay aat goh di nipali'uhan di odolna.

56 Ya unat goh nalpah an tinnigda ya immanamutda, ya indadaanday lana ya din numbino'ob'on an bangbanglu ta iyamyuddah odolna. Mu agguyda inlamuh eden nahdom ti nete"ay Habadun ngilin, at nun'eblay daden i'ibban Jesus ti inunudday Uldindan Hudyu.

Luke 24

1 Heden Dumingguh we'weet ya immuy din binabaih nan lubu' ta iyuyda din lanan denenanda.

2 Ya na'ulin din tanglib di lubu'.

3 Mu unat goh himmigupda ya mi'id ah inah'upandah odol Apu Jesus,

4 at manoh'ada ti agguyda inilay aatna. Ya himbumagga ya waday duwah linala'in ni'ta'dog ay dida an ma'appaha' ya humiliy lubungda.

5 Ya ma'ama'atta'otda, ya inlu'bubdan nunhippin dida. Mu inalin din linala'in diday, "Anaad ta umali ayuh tun mannig hi mataguh nan ilubu'an di natoy?

6 Mid hitu ti namahuan, at matagu! At nomnomonyuh den inalinah din wadanyuh nan Provinciad Galilee

7 ti inalinay, Nan napto' an Imbaluy di Tagu ya mipadpap hinan tatagun nun'abaholan, ya milanhah nan krus, mu hinan miyatluh algawna ya mamahuan.”

8 At ninomnomdah de din inulgudna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya unat goh nakakdah din way lubu' ya inulguddan amin din na'at hinan himpulu ta han ohan intudtuduwan Jesus ya hi an amin goh hidin udumnan i'ibbada.

10 Ya danen binabain nun'ulgud hinan intudtuduwan Jesus ya da Mary an iMagdala, ya hi Joanna, ya hi Mary an hi inan Jacob, ya nan udumnan binabai.

11 Mu agguy kinulug nan intudtuduwan Jesus din inulgud nan binabai ti inalidah unda pangpang'ali.

12 Mu limmahun hi Peter an timmagtag an immuy hinan lubu', ya nunluung ta indungawna, ya hay teblag Jesus ya anggay di tinnigna. Ya numbangngad, ya ninomnonomnomnay aat den na'na'at. Hay Nangah'upan Jesus hidin Duwan Linala'in Umuy ad Emmaus

13 Heden algaw ya immuy din duwan i'ibban Jesus hinan higib an mungngadan ad Emmaus an himpulu ta oha nin di kilomitluh numbattanandad Jerusalem.

14 Ya hidin pundaldallananda ya inulgu'ulguddan amin din na'na'at.

15 Ya heden pun'ul'ulgudanda ya way ohaan mumbabaggaandah aat di na'na'at. Ya immuy nedelloh hi Jesus ay dida, ya nitnud an ni'daldalan ay dida,

16 mu agguyda inimmatunan Hiya ti ay paddungnay nahanian di matada.

17 Ya inalinan diday, "Ngadan nen ul'ulgudonyu?" Ya inta'dogda, ya mattig an nidugah di nunlungdayaanda.

18 Ya nan ohan didan mungngadan hi Cleopas ya tembalnan inalinay, "Mid mapto' ya He"a ya anggay di iJerusalem an agguy nanginnilah na'na'at hidin algaw an naluh an hiyah ten ul'ulgudonmi!”

19 Ya tembal Jesus an inalinan diday, "Ngadan nan na'na'at?" Ya inalidan Hiyay, "Hay na'na'at ay Jesus an iNazareth ti Hiyay propeta, ya hay nannig

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apo Dios ya an amin nan tataguh aat di nangatna ya umipanoh'ay ina'inatna, ya ongol di umal'alu'an di hapitna.

20 Mu dempap nan a'ap'apun di papadi ya nan udumna goh an a'ap'apumi Hiya, ya inyuydah nan gubilnu ta nahumalya, at pinatoyda ti inlanhadah nan krus.

21 Ya enehdolmin Hiyay mamaliw hinan i'Israel, mu hiyah te atlun di algaw hi natayana.

22 Ya hay oha goh ya umipanoh'ay inulgud nan i'ibbamin binabain da'mi ti immuyda anuh din lubu'nah din we'weet,

23 mu mi'id ah tinnigdah odolna. Ya inalidah din numbangngadanda an paddungnay enenapday duwah anghel an inaliday timmagu anuh Jesus.

24 At immuy nan udumnan da'mih nan lubu'na, ya tinnigda an immannung din inalin din binabai an mi'id di odolnah di.”

25 Ya inalinan diday, "Anaad ta umat ayuh na an nakudang di nomnomyu? Ah'ahhup ayun mangulug an amin hinan intudo' di propeta!

26 Undan adi mahapul an mipaligligat hi Kristu ya un mipabagtu?”

27 Ya ente"an Jesus an nangulgud ay didah nan aatna an ente"anah din intudo' Moses ya an amin hidin intudo' din propeta.

28 Ya hidin immatamdah nan higib an ayanda ya ay ihunay innayunan umu'umuy.

29 Mu inal'alu'da Hiyan inaliday, "Mi'yiyan'an da'mih tu ti den na'unug di algaw, at na'uy an mahdom." At nitnud ay dida ta ni'yiyan.

30 Ya unat goh ni'yubung ay didah nan lamehaan hi panganandа ya innalna din tinapay, ya nunyaman ay Apo Dios, ya inupe'upengna, ya indatnan dida.

31 Ya heden nangatanah di ya paddungnay nadiat di matada, at inimmatunanda Hiya. Mu himbumagga ya nami'id, at agguyda tinnig Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Ya way ohan didaan inaliday, "Mapmaphod di nangelantah ni'haphapitanan ditah nan dalan hi nangituduwanah nan nitudo' hinan Hapit Apo Dios!”

33 Tadunan de ya nakakda, ya numbangngaddad Jerusalem. Ya inah'upanda din himpulu ta ohan intudtuduwan Jesus an na'amung, ya wah dida goh din udumnah nan i'ibbadan niddum.

34 Ya inalidan diday, "Immannung an namahuan nan Apu tu'u ti nipattig ay Simon!”

35 Ya inul'ulgud goh nan duway na'at hinan dalan, ya nan numpa'innilaanah nangupenganah din tinapay. Hay Nipattigan Jesus hinan Intudtuduwana

36 Otog din pun'ul'ulgudanda ya numpattig hi Jesus an timma'dog, ya niginagwan dida, ya inalinan diday, "Mid al'alin da'yu.”

37 Ya immogyatda ya timma'otda ti hay ninomnomda ya banig.

38 Ya inalinan diday, "Anaad ta tuma'ot ayu, ya munduwaduway punnomnomanyuh aat'u?

39 Tigonyuy ngamay'u ya tun dapan'u, ya dapoonyuy odol'u ti nan banig ya mi'id lamohna ya tungalna, mu Ha"in ya wada.”

40 Ya unat goh inalinah ne ya impattignan diday ngamayna ya dapana.

41 Mu nidugah di amanoh'anda ya amlongda, at hiyaat unda agguy kinulug hi un Hiya, at inalinan diday, "Olom ya waday ma'an hitu?”

42 At indatdan Hiyay itang hi nalutuh ekan,

43 at innalna, ya inihdana an titiggonda.

44 Ya inalinan diday, "Hiyah te umatan din inali' hidin wada' ay da'yu ti inali' di mahapul an mipa'annung an amin din nitudo' hi ma'at ay Ha"in an nitudo' hinan aliblulibiun nitud'an di Uldin Apo Dios ay Moses, ya nan aliblulibiun intudo' nan propeta, ya nan Liblu an Psalms goh.”

45 Ya impaphodnay nomnomda ta way inatdan nanginnilah nan aat di nitudo' hidin penghana,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46 ya inalinay, "Hay nitudo' ya mahapul an mipaligligat hi Kristu, mu hinan miyatlun algaw ya mamahuan an malpuh nan wadan di natoy.

47 Ya mahapul goh an waday mun'ulgud hi aat nan puntutuyuan di tataguh baholda ta ma'aliwan an adi ma'u'unung ti Ha"in dumalat. Ya heten ma'ulgud ya mahapul an mete"ad Jerusalem ta nangamung an amin hinan ahimpahimpapangilih tun luta.

48 Ti da'yuy nangihtiguh tun na'na'at.

49 At honogo' ay da'yu nan Na'abuniyanan an Lennawan intulag Ama, at mihina ayuh tud Jerusalem ta nangamung un miyodol ay da'yu ti Hiyay mangidat hi abalinanyun malpud abuniyan.”

50 Initnud Jesus dida ta nangamung dimmatongdad Bethany, ya inuyadnay ngamayna, ya inyadaogna dida.

51 Ya otog din nangiyadaoganan dida ya tinaynana dida ti nipatulud abuniyan,

52 at dinayawda Hiya. Ya unat goh nalpah ya nun'am'amlongdan numbangngad ad Jerusalem.

53 Ya gunda umuy hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ta ulgu'ulgudonday amaphodan Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

John

John 1

1 Hidin hopapnah agguy ni' nalmuwan an amin di logom ya wagwada tuwalih Kristu an ma'alih Punhapiton Apo Dios. Ya nihihinnah wadan Apo Dios, ya Hiyah Apo Dios tuwali.

2 Ya wagwada tuwalin niniddum ay Apo Dios hidin hopapna ya un malmun amin di logom.

3 Ya an amin di nalmu ya Hiyay nunlumuwon Apo Dios, ya mi'id ah ohah nalmuh un bo'on Hiyay nunlumu.

4 Ya henen Punhapiton Apo Dios an hi Kristu ya Hiyay nalpuwan di ataguan an amin nan matagu. Ya heden nalpuwan nan ataguan ya paddungnay Potang an patalanay nomnom di tatagu ti ipa'innilanan amin di aat nan Makulug an Ma'unud.

5 Ya paddungnay patalanay helong an hiyah ne bahol di tatagu, mu nan helong ya adi pa"ameh hinan patalna.

6 Wada han lala'in hay ngadana ya hi John an hiyay hennag Apo Dios

7 ta itudtudunah nan tataguy aat nen paddungnay Potang an hi Kristu, ta way aton an amin nan tatagun mangngol ya kinulugda.

8 Ya bo'on hi John di ma'alih Potang, mu nahnag ta ipa'innilanay aat nen ay Potang.

9 Ti nan makulug an ma'alih Potang ya gunna patalan an amin nan tataguh tun luta.

10 Ya immalih tun lutan limmuna, mu agguy inimmatunan nan tatagu Hiya.

11 Ya immuy hinan babluyna, mu nan ni'babluyana ya agguyda inabulut Hiya.

12 Mu waday udumnah nan tatagun nangabulut ya nangulug ay Hiya, ya diday indatan Apo Dios hi biyangda ta way atondan mipiyimbaluy ay Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya henen nibilangandah imbabaluy Apo Dios ya adi umat hi pangibilang di taguh imbaluynan mitungaw, ti hay nibilanganda ya dumalat hi abalinan Apo Dios, at hiyanan Hiyay hi Amada.

14 Henen ma'alih Punhapiton Apo Dios ya numbalin hi tagu, at ni'hinah tun lutan ditu'un tatagu. Ya nidugah di homo'nah nan tatagu, ya ma'akkulug di aatna. Ya tinnig tu'uy anabagtuna an hiyah ne anabagtun han ohan Imbaluy Apo Dios.

15 Ya inulgud John di aat Kristu, ya nuntu'u' an inalinay, "Henen tagu ya Hiyah ne din inulgud'uh din hopapna an inali' di, Waday mehnod ay ha"in, mu na'abbagbagtu ya un ha"in ti wagwadah din hopapna tuwali ya unna' mawada.”

16 Hay aatna ya nidugah an ma'ahhalimun, at hiyaat un ditu'u halimunan hi mid pogpogna.

17 Hi Moses hidin penghana ya hiyay dimmalat ya un waday Uldin hi unudon nan tatagu, mu hi Jesu Kristuy alpuwan di ahalimunan tu'u ya nan Makulug an Ma'unud hi unudon tu'u.

18 Mi'id ah nannig ay Apo Dios, mu han imbaluynan numpaddung di punnomnomandan Amana ya Hiyay nangipa'innilan ditu'uh aat Amana.

19 Wada han ohan algaw ya hennag din a'apun di Hudyud Jerusalem nan papadin mun'onong hinan Timplun Apo Dios ya nan holag Levi ta umuydah wadan John an munhanhan hi aatna.

20 Ya inhamad John di nangalinan inalinay, "Bo'on ha"in hi Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios hi mumpapto'!”

21 At inalidan hiyay, "At hay aatmu mah? Undan he"ah Elijah an namahuan?" Ya inalin John di, "Bo'ona'!" Ya inalida goh di, "At he"a mah di Propetan Apo Dios an hodonmi?" Ya tembal John an inalinay, "Bo'ona'!”

22 Ya inalidan hiyay, "At hay aatmu mah? Mahapul an ibaagmuy aatmu ta way ibagamih nan nannag ay da'mi!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 At impa'innilan John din inulgud nan propetan hi Isaiah hidin penghana an inalinay, "Ha"in di muntu'u' hinan mapulun an alyo' di, Punlintigonyuy dalanon Apu tu'u, mu hay aatyuy malintig.”

24 Ya wada goh di udumnan nahnag an nan Pharisees,

25 ya inalidan John di, "Un ay bo'on he"ah Kristu, unu hi Elijah, unu nan Propetan hohoddonmi ya anaad mah ta bonyagam nan tatagu?”

26 Ya tembal John an inalinay, "Oo, mumbonyaga' hi tatagu, mu danum ya anggay di ibonyag'u. Mu wada han lala'in niddum ay da'yud ugwan an agguyyu inila.

27 Ya Hiyay mehnod ay ha"in, mu na'abbagbagtu ya un ha"in an paddungnay adia' umdah himbutna.”

28 Ya na'at hanad Bethany an babluy hinan dammangnan neheggon hinan Wangwang an Jordan an hidiy numbonyagan John hinan tatagu.

29 Unat goh nabiggat ya inamang John hi Jesus an umuy hinan wadana, at inalinay, "Daya din paddungnay Uyaw an Kalnilun Me'nong ay Apo Dios ti Hiyay hennag Apo Dios ta way pallog di bahol di tataguh tun luta!

30 Ya henen tagu ya Hiyay inulgud'uh din pangalya' hi, Waday mehnod ay ha"in, mu na'abbagbagtu ya un ha"in ti wagwadah din hopapna tuwali ya un ha"in.

31 Hidin hopapna ya agguy'u inimmatunan di aatna, mu hennaga' damdaman mangibonyag hi danum ta way ato' an mangipa'innilah nan i'Israel an Hudyuh aat nen Pento' Apo Dios hi umalin mumpapto' hinan tatagu, ta way atondan mangimmatun ay Hiya.”

32 Ya intuluy John an himmapit an inalinay, "Tinnig'u nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya hay tigawna ya umat hi balug an nun'ohop, ya nipattu' ay Hiya.

33 Ya agguy'u inimmatunan di aatna, mu hi Apo Dios an nannag ay ha"in ta ibonyag'uy danum ya inalinan ha"in di, Waday tigom an nan Na'abuniyanan an Lennawan mun'ohop, ya wada han lala'in pumpattu'ana an Hiyay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mangibonyag hinan Na'abuniyanan an Lennawa. Hiyah ne inalin Apo Dios ay ha"in.

34 Ya tinnig'uh nen inalin Apo Dios, at ihtigua' an Hiyay Imbaluyna.”

35 Unat goh nabiggat ya wah di goh da John ya nan duwah nan intudtuduwana.

36 Ya tinnig John hi Jesus an mundaldallanan, ya inalinay, "Daya din paddungnay Uyaw an Kalnilun Me'nong ay Apo Dios!”

37 Ya unat goh dengngol din duwan intudtuduwan John henen inalina ya tinaynanda hiya ta nitnuddan Jesus.

38 Ya nunhiggung hi Jesus, ya tinnigna didan mangunud, ya inalinay, "Anaad ta mangunud ayu?" Ya inaliday, "Apu, hay wadan di nunhituwam?”

39 Ya inalinan diday, "Umuy tu'u ta tigonyu." At nitnuddan Hiya ta immuyda tinnig di nunhituwana. Ya ni'hinadan Hiyah din nete"ah nahoyang an alas dyis ta nangamung un hemmelong.

40 Ya hay ngadan di ohah nan nangngol hi inalin John an nitnud ay Jesus ya hi Andrew an agin Simon Peter.

41 Ya nundapuh hi Andrew an umuy manganap ay Simon an agina. Ya unat goh inah'upana ya inalinay, "Tinnigmi mahkay han Alin Pento' Apo Dios an mumpapto' hinan tatagun hi Kristu!”

42 At initnud Andrew hi Simon ta iyuynah wadan Jesus. Ya tinnig Jesus hi Simon, ya inalinay, "Hay ngadanmu ya hi Simon an imbaluy John, mu ngadna' he"ah Cephas hinan hapit an Aramaic unu Peter hinan hapit di iGreece.”

43 Hidin nabiggat ya ninomnom Jesus an umuy hinan Provinciad Galilee. Ya inah'upanah Philip, ya inalinay, "Mitnud'an Ha"in.”

44 (Ma"innila an hi Philip ya iBethsaida an hiyah ne goh di babluy da Andrew ay Peter).

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Ya immuy hi Philip an manganap ay Nathanael. Ya unat goh inah'upana ya inalinay, "Tinnigmih nen tagun Pento' Apo Dios hi mumpapto' an hiyah ne din intudo' Moses hinan liblun nitud'an di Uldin, ya hiyah ne goh din intudo' nan numbino'ob'on an propetah din penghana! Ya hay ngadana ya hi Jesus an nalpud Nazareth an imbaluy Joseph!”

46 Ya inalin Nathanael di, "Undan udot mabalin hi un way malpud Nazareth hi umat hinah tagun maphod?" Ya inalin Philip di, "Umuyta ta tigom!”

47 Ya unat goh tinnig Jesus hi Nathanael an umatam ay Hiya ya inalinay, "Na'uy han nahamad an Hudyun agguy nunlayah!”

48 Ya inalin Nathanael ay Hiyay, "Goh udot ta inilaa'?" Ya inalin Jesus di, "Inamang da'ah nan puun di ayiw an fig ya un da'a itnud ay Philip.”

49 Ya inalin Nathanael di, "Apu, immannung an He"ay Imbaluy Apo Dios, ya He"a goh di Alin di Hudyu!”

50 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Manu ay kinulugmu ya nan nangalya' hi tinnig da'ah nan puun di ayiw an fig. Mu waday tigonyuh awnih iyal'allanan umipanoh'a ya un heten na'at ay he"ad ugwan.”

51 Ya inalin goh Jesus ay diday, "Donglonyu tun hapito' ti makulug an tigonyun mibughul ad abuniyan, ya mumbinangngadanda nan a'anghel Apo Dios an umalin Ha"in an Imbaluy di Tagu!" J

John 2

1 Naluh di duway algaw ya nadatngan nan gutud di kasal hidid Cana hinan Provinciad Galilee. Ya wadah dih inan Jesus,

2 ya wada goh da Jesus ya da'min intudtuduwana.

3 Ya unat goh napuh din bayah ya impa'innilan inan Jesus ay Hiyay, "Napuh di bayah!”

4 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Okoda', ina hi ato' ti agguy nagtud di a'innilaan di aat'uh nan tatagu.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya ta"on un umat hina ya inalin inanah nan tagalay, "Unudonyuy alyonan da'yu.”

6 Ya waday onom an o"ongol hi pannuman hi pangittuwandah danum ta way pun'ihuandah unda mangan ti hiyah ne ugalin di Hudyu. Ya mi'id mapto' ya opat unu lemay gembal di mittuh nan ohan pannuman.

7 Ya inalin Jesus hinan tagalay, "Punuwonyu hanan pannuman hi danum." At pinnuda ta na"apnu.

8 Ya inalina goh ay diday, "How'onyu nan danum, ya inyuyyuh nan apuyun tagalan mangipapto' eten gotad ta tamtamana.”

9 At inyuyda ta tinamtam nan apuda din danum an numbalin hi bayah, mu agguyna inilay nalpuwan din bayah, mu inilan daden nangwo' di nalpuwana. At impa'ayagna nan malhin an lala'i,

10 ya inalinan hiyay, "Hay ugali tu'u ya ipa'inum tu'uh mahhun nan pinahapah ta impuh ay nan tatagu ya un alan di hubul ta hiyay ipa'inum. Mu he"a ya goh ta unmu iyangunuh di pinahapah an ipa'inum?”

11 Ya henen numbalinan nan danum hi bayah ad Cana hinan Provinciad Galilee ya hiyah ne hopap di umipanoh'ah nangipattigan Jesus hi anabagtuna, ya kinulugmin intudtuduwana Hiya.

12 Ya unat goh nalpah ya immuy da Jesus, ya hi inana, ya nan a'aginan linala'i, ya da'min intudtuduwana goh ad Capernaum, mu nahnot di algaw hi nihinanmih di.

13 Na'uy an madatngan nan Gotad di Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tataguh din Penghana, at immuy amin da Jesus ad Jerusalem ta hidiy pi'nomnomanmi.

14 Ya hidih nan gettaw di Timplun Apo Dios ya tinnigna din munla'u ya din nguminah baka, ya kalnilu, ya nan balug, ya tinnigna goh an wadaday numpangabun hi way lamehaan an munhukhukat hi pihhun di iRome ta hukatandah pihhun di Hudyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 At innalnay talin ta inyammanay haplat ta panuplitnah din kalnilu ya baka ta mumpangapitawda. Ya nun'itallu'buna din lamehaan an wadan di pihhuh panukatda, at nun'iwa'at.

16 Ya minandalna nan mungnginah balug an inalinay, "Pun'ekakyu nan inginayu! Goh ta pumbalinonyuh ten Abung Ama hi pummalkaduanyu?”

17 Ya ninomnommin intudtuduwana din impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Hay pangamnawa' hinan Abungmu, Apo Dios, di hiya ahan nonomnomo' hi ilangdua'.”

18 Ya unat goh tinnig nan Hudyuh den inat Jesus ya inalidan Hiyay, "Akkay ipattigmun da'miy adi olog di tagun mangat ta panginnilaanmih un way abalinam an mangat hinan ina'inatmu!”

19 Ya tembal Jesus an inalinay, "Gulat ta pa"ionyu tun Timplu at un tuluy algaw ya ha"ado' goh, at hiyay panginnilaanyu.”

20 Ya inalin din Hudyun Hiyay, "Napat ya han onom di tawon di nana"adandan ten Timplun Apo Dios, ya He"a udot ya un tuluy algaw ya hina"admu?”

21 Mu henen Timplun inalin Jesus ya hay odolna.

22 Ya hidin namahuan Jesus ya ninomnommin intudtuduwana din inalina, at kinulugmi mahkay nan impitudo' Apo Dios ya din inalin goh Jesus hi aat di amahuana.

23 Hidih wadan Jesus ad Jerusalem ya hiyah de gutud di Behtan di Punnomnomandah din Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu, ya do'ol di inatnah umipanoh'a an adi olog di tagun mangat, at do'ol di tatagun kimmulug ay Hiya.

24 Mu agguy kinulug Jesus an nahamad di pangulug nan tatagun Hiya

25 ti inilanay aat di nomnom di tagu. At adi mahapul an ulgudon ay Hiyay ugalin di tagu ti i'innilanay nomnomda damdama.

John 3

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Wada han lala'in ap'apun di Hudyu an Pharisees an hay ngadana ya hi Nicodemus.

2 Ya wa han ohan nahdom ya immuy ay Jesus, ya inalinan Hiyay, "Apu, inilamin He"ay muntudtudun hennag Apo Dios ti nan atom ya adi olog di tagun mangat hi un adi badangan Apo Dios.”

3 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Makulug hete han alyo' ti adi ay mumpidway tagun miyimbaluy ya adi middum hinan Pumpapto'an Apo Dios.”

4 Ya inalin Nicodemus di, "Oo, mu hay aton di nala'ay an tagun mipidwan miyimbaluy? Undan abalinan di tagun mumbangngad hi putun inana ta way atonan mipidwan miyimbaluy?”

5 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Makulug goh hete han alyo' ti nan tagun miyimbaluy an dumalat nan danum ya nan Na'abuniyanan an Lennawa ya dida ya anggay di middum hinan Pumpapto'an Apo Dios.

6 Ti nan tatagu ya anungonda goh nan nangiyimbaluy ay dida, mu nan tagun iyimbaluy nan Na'abuniyanan an Lennawa ya hiya goh anungona.

7 At da'yu ya adi ayu manoh'ah nan pangalya' hi un mahapul an mipidwa ayun miyimbaluy.

8 Gulat ta nan tuyup an malgom di tuyupana ya madngol di huuna, mu adi mattig, at adi ma'innilay nalpuwana ya hay ipyudana. Ya umat goh hinay aat di pangiyimbaluyan nan Na'abuniyanan an Lennawan amin hinan tatagun iyimbaluyna.”

9 Ya inalin Nicodemus di, "Anaad ta umat hina?”

10 Ya inalin Jesus di, "He"ay nabagtun muntudtuduh nan Hapit Apo Dios hitud Israel ya anaad ta agguymu innilay aat te?!

11 Ya makulug heten inali' ay he"a ti hay inilamiy hapitonmi, ya hay tinnitinnigmiy ipa'innilami, mu adiyu damdama kulugon.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ya hatu nan inulgud'u ya hay ma'ma'at hitun luta, mu adim damdama kulugon, at namamah un'u ulgudon di ma'ma'at ad abuniyan, at adim nin goh kulugon!

13 Ya mi'id ah ohah taguh immuy ad abuniyan ya numbangngad hitun luta an anggay Ha"in an Imbaluy di Taguy nalpud abuniyan an immalih tun luta.

14 Ya inhalangan Moses din gumo' an umat hi ulog hinan mapulun an mid ah nunhitu, ta wa ay ta tigon nan tatagu ya umadaogda, at mabaliwanda. Ya umat goh hinay ma'at ay Ha"in an Imbaluy di Tagu ti mihalangana'.

15 At an amin di mangunud ay Ha"in ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

16 Hiyah ne aatna ti nidugah di pamhod Apo Dios hinan tataguh tun luta, at hennagna han oh'ohhan imbaluynan dida, ta an amin di mangulug ay Hiya ya adida milahhin ay Apo Dios, at mi'tagudan Hiyah mid pogpogna.

17 Ti hay nannagan Apo Dios hinan Imbaluyna ya bo'on hay pummoltaanah nan tataguh tun luta, ti hay dumalat ya ta baliwana dida.

18 Ya nan tatagun mangunud hinan Imbaluyna ya adida mamolta, mu nan tatagun agguy immunud ya ina'allin Apo Dios hi mamoltada ti agguyda inunud han oh'ohhan Imbaluyna.

19 Ya hiyah te dumalat hi amoltaan nan tatagu ti immalih tun luta han ay Potang, mu agguyda inabulut Hiya, ti nan ay helong pohdonda ti nappuhiy ina'inatda, at hiyaat unda mamolta.

20 Ya nan tatagun nappuhiy atonda ya boholonday ay Potang, ya adida middum ay Hiya ti adida pohdon an mapatalan ta adi ma'innilay aatdan nappuhi.

21 Mu nan tatagun makulug di atonda ya diday middum hinan ay Potang ta way atondan mapatalan, at ma'innilan nan pohdon Apo Dios di ato'atonda.”

22 Unat goh nalpah hana ya immuy amin da Jesus hinan Provinciad Judea. Ya nihina amih di ti numbonyaganmi nan tatagu, mu agguy ami nadnoy hidi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Ya wada goh hi John ad Aenon an neheggon ad Salim an gun mumbonyag ti do'ol di danum hidi, at do'ol di immuy ay hiyan numpabonyag

24 ti heden nangatana ya agguyda ni' imbalud hiya.

25 Ya ni'tutut nan udumnah nan intudtuduwan John hinan ohan Hudyu ti dumalat nan aat di pun'ihuan ya unda mangan.

26 Ya immuy din intudtuduwan John ay hiya, ya inaliday, "Apu, agguymu nin naliwan din tagun ni'yibbam hidih nan dammang nan Wangwang an Jordan an din inulgudmun da'miy aatna ti do'ol di tatagun umu'umuy ay Hiyan mumpabonyag. Ya bo'on at goh ditu'un ad tamuy umaliandan mumpabonyag!”

27 Ya inalin John di, "Manu ay ya do'ol di abalinana, mu adi mabalin an umat hinay abalinan di taguh un bo'on hi Apo Dios di mangidat.

28 Ya inilayu din inali' an bo'on ha"in hi Kristu ti ha"in di nahhun an nahnag ta idadaan'uy punnomnoman di tatagu ta olom ya abulutonda Hiyah umaliana.

29 Gulat ta nan lala'in malhin ya hiyay ad poto' hinan balahang an ahawaona, at nan ligwan ne han lala'in malhin an gun bumadang ay hiya ya adi umamoh hi unna donglon an mi'hapit nan lala'ih nan babain ahawaona ti un at mun'am'amlong. Ya umat enen inulgud'uy aat'u ti Hiyay paddungnay malhin, ya ha"in di ligwana, at mun'am'amlonga' ahan hinan pangunudan nan tatagun Hiya.

30 At hiyanan Hiyay nabagbagtu an bo'on ha"in.”

31 Ya inalin goh John di, "Nan nalpud abuniyan ya na'abbagbagtu ya un an amin di logom, mu nan tagun nalmuh tun luta ya unda tagu ya anggay, at hay inilada ya hay aat di wah tun luta, at Hiyay ulgudonda ya anggay. Mu nan nalpud abuniyan ya Hiyay na'abbagbagtu ya un an amin di logom.

32 Ya ul'ulgudonah nan tataguy tinnitinnigna ya dengngodengngolna, mu nahnot di mangulug hinan alyona.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ya nan tagun mangulug hinan ulgudon nan nalpud abuniyan ya diday mangihtigun nan Hapit Apo Dios ya makulug.

34 Nan hennag Apo Dios an nalpud abuniyan ya hay Hapit Apo Dios di ulgudona ti Hiyay nangipidduman Apo Dios hinan Na'abuniyanan an Lennawa, at na'ahhamad di abalinana ti niyo'odol ay Hiya.

35 Ya ongol di pamhod Apo Dios hinan Imbaluyna, at hiyaat unna indat di haadnan mumpapto' an amin hinan logom.

36 Ya nan mangulug hinan Imbaluy Apo Dios ya mi'tagudan Apo Dios hi munnononnong, mu nan adi mangulug hinan Imbaluyna ya milahhindan Apo Dios ta nangamung, ya ibungobungot Apo Dios didah mid pogpogna."

John 4

1 Dengngol nan Pharisees an do'do"ol di mangulug ay Jesus ya do'do"ol goh di mumpabonyag ay Hiya ya un hi John.

2 (Mu bo'on hi Jesus di numbonyag ti da'min intudtuduwana.)

3 Ya unat goh dengngol Jesus nan inalin din tatagu at tinaynanmih den babluy hinan Provinciad Judea ta numbangngad amih nan Provinciad Galilee.

4 Mu ene'wamih nan Provinciad Samaria.

5 Ya dimmatong amin da Jesus ad Sychar an ohan babluy ad Samaria an neheggon hinan lutan impaboltan Jacob ay Joseph an imbaluyna.

6 Ya heden lutan Jacob ya waday bubun an humagubanda. Ya hidin napuyaw hi alas sais ya na"ab'ablay hi Jesus an dimmaladalan, at inumbun eden bubun.

7-8 Ya un oh'ohhah Jesus ti immuy amin intudtuduwanah nan babluy an luma'uh ononda. Ya wada han babain iSamaria an immuy himmagub eden bubun. Ya inalin Jesus ay hiyay, "Humwo"a ni' ta inumo'.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya manoh'ah nen babai ti nan Hudyu ya adida mi'yunnudan hinan iSamaria. At tembal din babain inalinay, "He"a ya Hudyu'a, mu ha"in ya iSamariaa', ya anaad udot ta mun'adaw'an ha"in hi inumom?”

10 Ya inalin Jesus di, "Gulat ta inilam nan maphod an pohdon Apo Dios an midat ay he"a, ya gulat goh ta immatunana' an mi'hapit ay he"a at mun'adaw'an Ha"in hi nob'on an danum an dumalat hi ataguan hi nahamad.”

11 Ya inalin din babaiy, "Apu, mi'id pangwo'muh nan danum ti maluhung nan bubun! At hay atom mah udot an mangwo' enen danum an dumalat hi ataguan hi nahamad?

12 Hi Jacob an apu tu'uh din penghana ya hiyay nangiyamman ten bubun, ya ininum din imbabaluyna ya din a'animalnah ten danum, ya ten impaboltanan da'mi. Ya undan nabagbagtu'a ya un hi Jacob ta idatmuy nob'on an danum ya un heten wadah tun bubun?”

13 Ya tembal Jesus an inalinay, "Nan manginum eten danum hinan bubun ya ma'uwawda damdamah awni,

14 mu nan manginum hinan danum an idat'u ya adi ahan ma'uwaw ti wagwadan hiyan gun bumuhu' an umat hinan obob an bumuhubuhu' nan danum an dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios hi munnononnong.”

15 Ya inalin din babain Jesus di, "Apu, idatana' mah enen danum ta adia' mahkay ma'ma'ugwaw ya ta adia' mahkay mumbangbangngad eten bubun an humagub!”

16 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Eka ayagan nan ahawam ta umali ayuh tu.”

17 Ya inalin din babaiy, "Oo, mu mid ahawa'." Ya inalin Jesus di, "Immannung henen inalim ti mi'id ahawam ad ugwan

18 ti numpalema'an nalhin, ya nan ni'hitun he"an wah abungyud ugwan ya bo'on ahawam, at immannung nan inalim.”

19 Ya inalin din babaiy, "Apu, inila' an propeta'a ti nan inalim an aat'u!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 At waday ibaga' ay He"a: din a'apumih din penghanan iSamaria ya heten duntug di pundayawandan Apo Dios, mu da'yun Hudyu ya gah'in ahan un ad Jerusalem di pundayawanyun Apo Dios. At hay nahamad mah hi pundayawan tu'u?”

21 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Immannung heten alyo' ti udum di algaw at bo'on heten duntug ya bo'on goh ad Jerusalem di pundayawandan Ama tu'un hi Apo Dios.

22 Da'yun iSamaria ya agguyyu inilah nen dayawonyu, mu da'min Hudyu ya inilami ti da'miy nalpuwan Kristun mamaliw hinan tatagu.

23 Ya ten nadatngan heden algaw ya makulug di pundayawan nan tatagun Apo Dios ti hay nomnomday hiyay pundayawandan Hiya an bo'on nan atondan mipattig. Ya nan mangat hi umat hina ya diday pohdon Apo Dios hi mundayaw ay Hiya.

24 Mi'id odol Apo Dios, at adi mattig. Ya mahapul an umat hina goh di makulug an pundayawan ay Hiyan adi mattig ti hay nomnom di hiyay nahamad hi pundayawan.”

25 Ya inalin din babain Hiyay, "Inila' an waday umalih tun luta an nan Alin Pento' Apo Dios an hay ngadanah hapit di iGreece ya Kristu. Ya hitun umaliana at ibaagnan amin nan agguy tu'u inilad ugwan.”

26 Ya tembal Jesus an inalinay, "Ha"in an mi'haphapit ay he"ah ne han ulgudom!”

27 Ya otog di punhaphapitan da Jesus ya numbangngad amin intudtuduwana. Ya manoh'a amih nanniganmin Jesus an mi'hapit hinan babain iSamaria. Mu mi'id ah nummahmah ay Jesus hi un ngadan di ibagan nan babai unu anaad ta mi'haphapit ay hiya.

28 At tinaynan den babai nan ihagubnan pannuman, ya numbangngad hinan babluy, ya nun'iyalinah nan tatagun inalinay,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 "Umali ayu ta umuy tu'u tigon han lala'in nangibaag an amin hi ina'inat'u! Undan Hiyah Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios hi mumpapto' hi an amin hi tagu?”

30 At tinaynanda nan babluy ta immuydah wadan Jesus.

31 Ya otog di umayan nan tatagun Jesus ya inal'alu'min intudtuduwana Hiyan inalimiy, "Mangan'a, Apu!”

32 Mu tembal Jesus an inalinay, "Wah tuy nob'on hi tanud'un mid inilayuh aatna.”

33 Ya numbabaggaan amin intudtuduwanan inalimiy, "Wada nin di nangiyalih inana?”

34 Ya inalin Jesus di, "Hay ono' hi amnawa' ya un nan ma'an ya hay pangunuda' hinan pohdon nan nannag ay Ha"in, ya ta lopaho' goh nan tamu' an inalinah ato' ti hiyay nahamad hi tanud'u.

35 Waday pangaliyun alyonyuy, Gulat ta nan paguy an nitanom ya awni ta maluh di opat di bulan ya un mabto'. Mu ihamadyun mannig hinan tatagun paddungnay diday paguy hinan payaw an ammunah mabto' ti natong ya nidadaan hi ma'udol an nan kumulugandan Ha"in.

36 Nan paddungnay mun'alah paguy ya diday mangulgud hinan Tugun'uh nan tatagu ta middumdan Apo Dios, ya idat'uy lagbuda. At nan tatagun ma'ala ya mi'tagudan Apo Dios hi munnononnong. Ya nan paddungnay mun'oho' an nan mahhun an mangibaag hi Hapit'u ya nan paddungnay mun'ala goh ya mun'an'anladan amin.

37 Ya makulug nan pangaliyun alyonyuy, Waday mun'oho', mu nob'on di mun'ala. Ya umat goh hinay aat di muntamun Apo Dios.

38 Ya ten honogo' da'yu ta da'yuy paddungnay mun'ala, mu bo'on da'yuy nangihabal enen payaw ti nan udum, mu middum ayuh nan paddungnay inhabalda.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

39 Ya do'olday iSamaria an nangulug hinan inalin nen babai ti inalinay, "Imbaagnan amin di ina'inat'u!”

40 At immuy din iSamaria ay Jesus, ya inal'alu'da Hiya ta umiyan hinan babluyda. At duway algaw di nihinanan didah di.

41 Ya do'olday nangulug ay Hiya ti nan inulgudnan dida.

42 Ya inalidan den babaiy, "Bo'on nan inalim ya anggay di nanguluganmin Hiya mahkay ti hinamadmin dengngol henen inulgudna, at hiyaat unmi inila an Hiyay Mamaliw hi an amin hi tatagu.”

43 Un duway algaw di nihinanmin da Jesus hidid Samaria, ya nakak ami ta immuy amih nan Provinciad Galilee hinan emmelgan Jesus.

44 Ya ina'allin Jesus hidin hopapnay, "Nan propeta ya adi e'gonan nan ni'babluyana.”

45 Mu unat goh dimmatong amid Galilee ya mun'am'amlong nan tatagu ti hidin hopapna ya immuy amid Jerusalem hidin gutud di Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu, ya tinnigday inat'inat Jesus hidid Jerusalem.

46 Ya numbangngad amid Cana ad Galilee an wadan din nunlumananah danum hi bayah. Ya wadah di han upihyal an waday imbaluynan lala'ih abungdad Capernaum an mundogoh.

47 Ya unat goh dengngolnan nakak amin da Jesus hinan Provinciad Judea ta dimmatong amih nan Provinciad Galilee ya immuy din upihyal ay Jesus, ya inal'alu'na ta umuy amid Capernaum ta ipa'adaogna han imbaluyna ti magadyuh matoy.

48 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Mi'id di kumulug ay da'yu ti gah'in unyu tigon di umipanoh'a ta way mangipattig an waday abalina' ya un ayu kumulug!”

49 Ya inalin din upihyal di, "Apu, mi'yali'a ni' ahan ay ha"in ta adi matoy han imbaluy'u!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Umuy'a ti immadaog nan imbaluymu." Ya kinulugna din inalin Jesus, at nakak ta immuy hi abungda.

51 Ya palpaliwan ya dinamuna din tatagalanah nan dalan, ya inalidan hiyay, "Immadaog nan imbaluymu!”

52 Ya inalinan diday, "Anuud di immadaogana?" Ya inalin din tagalanay, "Ad uggah din nahdom an alas siyete di dimminngan di lumahuh odolna.”

53 Ya ninomnom din upihyal an hiyah ne din gutud hi nangalyan Jesus ay hiyay, "Immadaog nan imbaluymu." At an amindan hina"ama ya kimmulugdan Jesus.

54 Ya hiyah ne miyadwah inat Jesus hi umipanoh'ah nangipattiganah abalinanah did Galilee hi nalpuwanad Judea.

John 5

1 Unat goh nalpah hana ya nadatngan di gutud nan ohah nan gotad hi pundayawan nan Hudyun Apo Dios, at immuy amid Jerusalem.

2 Ya hidid Jerusalem ya waday pantaw di allup an ma'alih Bahhilan di Kalnilu an neheggon hinan lobong an pun'amhan an nginadnan di Hudyuh Bethesda. Ya hinan pingit di pun'amhan ya waday lemah a'ab'abbung hi punliduman nan tatagu.

3 Ya do'olday tataguh numpundogoh an nan nun'abulaw, ya nan nun'apilay, ya nan nun'adahay an nun'olo'dah din a'ab'abbung ta hodhodonday punniwniwan nan danum

4 ti waday gun umuy hi anghel Apo Dios an mangipaniwniw eden danum. Ya nan mahhun ay daden numpundogoh hi umuy eden danum hi un duminong nan munniwniw ya umadaog di dogohna.

5 Ya wadah di han lala'in tulumpulu ta han waluy tawon di nundoghana.

6 Ya tinnig Jesus an nonollo' hidi. Ya unat goh nipa'innilan Hiyan nabayag di nundoghana at inalinan hiyay, "Pohdom an umadaog?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya tembal den lala'in inalinay, "Pohdo', Apu, mu mi'id atog di mangiyuy ay ha"in hinan danum ti alyon ta umuya' hi un numiwniw, mu nun'i'iwangana' hinan udumna.”

8 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Tuma'dog'a, ya innalmuy nolo'am ta dumalan'a.”

9 Ya himbumagga ya immadaog din lewohona, at innalna din nolo'ana, ya nakak. Ya heden algaw hi nangatan Jesus ya Habadun ngilin,

10 at inalin din Hudyun den lala'in nipa'adaog di, "Hay uldin tu'u ya paniaw hi unmu o'odnan nan nolo'am ti Habadun ngilin!”

11 Ya tembalnan inalinay, "Han lala'in nangipa'adaog hi lewoho' di nangalih, Alam nan nolo'am ta umanamut'a.”

12 At inalidan hiyay, "Hay ngadan nen lala'in nangalin he"a?”

13 Mu agguy inilan din lala'in nipa'adaog di ngadan nan nangipa'adaog ay hiya ti do'ol di nali'ub hi tataguh nan pun'amhan, at nehlam hi Jesus.

14 Ya unat goh immuy hi Jesus hinan Timplun Apo Dios ya inah'upana goh din lala'in nipa'adaog, ya inalin Jesus ay hiyay, "Tigom an immadaog din lewohom, at ipogpogmu nan ato'atom an nappuhi, ti adim ay at iyal'allanan maligatan'a.”

15 Ya nakak din lala'i, ya immuy hinan Hudyu ta imbaagnan dida an hi Jesus di nangipa'adaog ay hiya.

16 At hiyah ne dimmalat hi nangipaligligatan nan Hudyun Jesus ti hay ngilin an Habaduy nangipa'adaogana.

17 Ya inalin Jesus ay diday, "Tumamutamuh Amah abigabigat, at mahapul an ato' goh.”

18 At inyal'allanaat ahan an pa'appopohdon din Hudyun mamatoy ay Jesus ti nan inalina. Ya bo'on nan agguyna nangunudan hi uldinda an paniaw hi puntamuan hi un Habadun ngilin ya anggay dimmalat, mu nan nangalyanah un hi Amanah Apo Dios. Ti gulat ta hi Amanah Apo Dios at nipaddung di anabagtunan Apo Dios, mu agguyda ahan kinulug hene.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Inalin Jesus ay diday, "Makulug heten alyo' an Ha"in di Imbaluy Apo Dios, at bo'on hay pohdo' di ato' ti nan tigo' hi aton Amay hiyay ato' goh. Ti nan aton Ama ya hiya goh di anungo'

20 ti hi Ama ya pohpohdona' an Imbaluyna, ya intuduna goh ay Ha"in an amin nan ato'atona. Ya ituduwana' goh an mangat hinan umipanoh'an adi olog di tagun mangat, at hay ato' hi awni ya nidugdugah an umipanoh'a ya un din inat'u.

21 Ya hi Amay mummahuh nan nun'atoy, ya umat goh ay Ha"in an Imbaluyna ti mahua' goh di natoy hinan pohdo'.

22 Ya bo'on goh hi Amay manumalyah nan tatagu ti indatnan Ha"in an Imbaluynay haad'un munhumalya.

23 Ya manu ay inatna ya ta mumpaddung di pange'gonan nan tatagun Ama ya Ha"in an Imbaluyna. At gulat ta adia' e'gonan an Imbaluy Apo Dios at adida goh e'gonan hi Aman nannag ay Ha"in."

24 Ya inalin goh Jesus di, "Immannung heten alyo' ti nan tatagun mangunud hinan Hapit'u ya kulugonda ay goh hi Apo Dios an nannag ay Ha"in ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna. Ya adida mamolta, at adida ahan milahhin ay Apo Dios ti minaynayun di pi'taguandan Hiyah mid pogpogna."

25 Ya inalin goh Jesus di, "Immannung heten alyo' ti udum hi algaw ya ta"on ad ugwan ya nan nilahhin ay Apo Dios ya gulat ta unudonday Hapit'u ti nan nangulugandah un Ha"in di Imbaluy Apo Dios ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

26 Ya abalinan Aman pi'taguon nan tagunan Hiyah mid pogpogna, at hiyah ne goh di ato' ti hiyah ne abalina' hi indatnan Ha"in an Imbaluyna.

27 Ya indatna goh di haad'un munhumalyah nan tatagu ti Ha"in nan Imbaluy di Tagu.

28 Ya adi ayu manoh'an ten alyo' ti awniat waday algaw hi pangngolan an amin di nun'atoy hinan lubu' hi pangayaga' ay dida,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 ya bumuhu'dah nan lubu'da ta nan maphod di nangatdah ataguda ya mi'tagudan Apo Dios hi munnononnong, mu nan nappuhiy inatdah ataguda ya humalyaon Apo Dios dida, ya minoltana.”

30 Inalin goh Jesus di, "Bo'on hay pohdo' di ato'ato' ti nan pohdon Apo Dios. At nan itudunah panumalya' di hiyay ato', at nahamad ti nan pohdon Apo Dios an nannag ay Ha"in di unudo', ya bo'on hay pohdo'.

31 Ya gulat ta Ha"in ya anggay di mangihtiguh aat'u at adia' kulugon ti mi'id di ihtigu'.

32 Mu hi Amay ihtigu', ya inila' an nahamad di pangihtigunah aat'u.

33 Ya waday hennagyun immuy ay John an Mumbonyag ta minahmahanyuy aat'u ya nan immannung an inalina.

34 Adi mahapul an ihtiguana' ay John unu nan udumnan tatagu, mu ibaag'uh nen inalin John ta innilaonyuy inalina ta kulugonyu an dumalat nan nangihtiguna ta way atonyun mabaliwan.

35 Ya umat hinan mabnang an hilaw hi John ti inul'ulgudnay aat nan Makulug an Ma'unud, ya inunudyu, ya nun'am'amlong ayun paddungnay nabnangan ayu. Mu un na'amtang henen nabnanganyu ti ag'aga ya napogpog di nuntudtuduwana.

36 Mu wada goh di na'ahhamad an ihtigu' ya un nan nangihtigun John ay Ha"in an hanan ato'ato' an inalin Ama di hiyay paddungnay mangihtigun Ha"in ya mangipa'innila an Ha"in di hennag Ama.

37 Hi Aman nannag ay Ha"in ya Hiya goh di mangibaag hi aat'u. Mu agguyyu dengngol di hapitna, ya agguyyu goh tinnig di angahna

38 ti adiyu pohdon an donglon nan Hapitnan impehnagna ti adia' kulugon an hennagna.

39 Ya hay nomnomonyu nin ya nan pamahabahaanyuh nan impitudo' Apo Dios di dumalat hi pi'taguanyun Hiyah mid pogpogna. Mu Ha"in di inulgu'ulgud nen impitudo' Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 Mu adiyu pohdon an middum ay Ha"in ta way atonyun mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna.

41 Ya adi' gamgamon nan pange'gonan nan tatagun Ha"in.

42 Mu inila' di aatyu an mi'id di pamhodyun Apo Dios, at hiyaat unna' agguy inabulut ay da'yu.

43 Ya manu ay immalia' ti hiyah ne immandal Ama. Mu adia' damdama abuluton ti nan udumnan umalin bo'on hi Amay nannag di abulutonyu.

44 Ti hay pangedenolan di ibbayun tagun da'yuy hiyay popohdonyu an bo'on nan pangedenolan Apo Dios ay da'yu, at mahaliwa ayuh panguluganyun Hiya.

45 Ya bo'on Ha"in di mangibaag ay Amah adiyu kumulugan, ti hay mangibaag hi aatyu ya hi Moses an edenodenolyu ti nan agguyyu nangulugan hidin intudo'na.

46 Mu gulat ta nahamad di nanguluganyuh nan intudo' Moses at kinuluga' goh ti Ha"in di inulgudnah nan intudo'na.

47 At adiyu adya kulugon nan intudo' Moses at inyal'allanay adiyu pangulugan hinan Hapit'u."

John 6

1 Unat goh nalpah hana ya numbangngad amih nan dammangna an alyondan Lobong an Galilee an mungngadan goh hi Lobong an Tiberias.

2 Ya do'olday tatagun nangunud ay da'min da Jesus ti tinnigday ina'inatnan umipanoh'a ti nun'ipa'adaognay numpundogoh.

3 Ya nunti'id amin da Jesus hinan duntug, ya ni'yibun ay da'min intudtuduwana.

4 Ya na'uy an madatngan di gotad nan Hudyuh nan Punnomnomandah Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya unat goh nun'am'amang amin da Jesus ya tinnigmiy do'ol an tatagun umuy hi wadanda, at inalinan Philip di, "Hay pangngalan tu'u nin hi mun'olog hi ipa'an tu'uh nan tatagu?”

6 Mu inilan Jesus di atona, mu unna hangpaan hi Philip ta innilaonay un way pangulugna.

7 Ya tembal Philip an inalinay, "Mu uya'ada dih tatagu, at ta"on un ahan ila'uy ginahut hi pihhuh tinapay ta hini"itangon an iwanah at adi damdama umanay!”

8 Ya tembal goh nan ohan da'min intudtuduwan Jesus an hi Andrew an agin Simon Peter an inalinan hiyay,

9 "Wah tu han ung'ungngan lala'in nitnud hinan tatagu, ya numbabalun hi lemay tinapay ya duway ekan. Mu undan umanay an ten do'olday tatagu?”

10 Ya inalin Jesus di, "Alyonyuh nan tatagu ta umbunda." At numpangubun nan tataguh nan mahinolo'. Ya hay uyap nan linala'in numpangabun ya umuy hi lemay libu, mu agguy ni'yuyap nan ung'ungungnga ya nan binabai.

11 Ya innalna din tinapay, ya nunyaman ay Apo Dios, ya indatnan da'min intudtuduwana ta impiyapongmih nan tatagun inumbun. Ya umat goh hinay inatnah din ekan, at nanganda ta nangamung unda nabhug.

12 Ya unat goh nabhugda din tatagu ya inalinan da'miy, "Amungonyun amin nan na'angang ta mi'id di mitapal.”

13 At hay inamungmin amin ya himpulu ta han duway napnuh bahkit an nalpuh din leman tinapay.

14 Ya unat goh tinnig nan tataguy inatnan umipanoh'a ya inaliday, "Hiyah te nin di Propetan hennag Apo Dios an umalih tun luta!”

15 Ya inilan Jesus di ninomnom nan tatagu ti pohdonda Hiyan piliton ta Hiyay alida, at tinaynana dida ta immuy hinan udumnan duntug ta mun'oh'ohha. Hay Nanalanan Jesus hinan Tu'yap di Danum

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Unat goh wan mun'a'ahdom ya nundadyu amin intudtuduwan Jesus ta immuy amih nan way lobong,

17 ya nunlugan amih din bangka ta umuy amih nan dammangnan miyuy ad Capernaum. Ya unat goh nahdom ya agguy immalih Jesus an ni'lugan ay da'mi.

18 Ya la'tot ya waday o"ongol hi dalluyun ti imbibi'ahnan tumuyutuyup.

19 Ya unat goh linauhanmiy lema nin di kilomitlu ya inamangmih Jesus an mundaldallanan hinan tu'yap di danum an umali hi wadanmi, at nunheglay ta'otmi ti agguymi inilah un Hiya.

20 Mu inalin Jesus ay da'miy, "Adi ayu tuma'ot ti Ha"in!”

21 At mun'am'amlong amih immalian Jesus ay da'mi, at ni'luganonmi Hiya. Ya himbumagga ya immatam amih nan pingit di lobong hinan umayanmi. Hay Nanganapan nan Tatagun Jesus

22 Inilan nan tatagu an nunlugan amih nan bangkami ta nakak ami, mu agguy ni'lugan hi Jesus. Ya unat goh nabiggat ya na'amung din do'ol an tatagu,

23 ya wada goh di udumnan bangkan nalpud Tiberias, ya dimma'al nan tataguh dih nan neheggon hinan lugal hidin nunyamanan Jesus ay Apo Dios hinan tinapay ya din nanganan nan lemay libu ta hodondah Jesus.

24 Mu unat goh tinnigdan mi'id hi Jesus ya mid amin intudtuduwana ya ni'lugandan den bangka ta umuydad Capernaum an manganap ay Hiya. Nan Tinapay an Dumalat hi Anahamad di Ataguan

25 Unat goh inah'upan din tataguh Jesus hinan dammangna ya inalidan Hiyay, "Apu, anuud di dimmatnganyuh tu?”

26 Ya inalin Jesus ay diday, "Immannung heten alyo' ti bo'on nan tinnigyun ina'inat'un umipanoh'ay panganapanyun Ha"in ti nan tinapay an inanyu ta nangamung un ayu nabhug.

27 Mu hay maphod hi atonyu ya bo'on hay ononyuy nomnomonyu ti mapogpog hi awni, mu hay nomnomonyu ya nan ma'an an adi mapogpog an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hiyay dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna. Ya Ha"in an Imbaluy di Taguy mangidat enen ma'an ti hiyah ne indat Apo Dios hi biyang'u.”

28 Ya inalidan Hiyay, "Hay atonmi mah ta way atonmin mangat hi pohdon Apo Dios?”

29 Ya tembal Jesus an inalinay, "Hay pohdon Apo Dios hi atonyu ya kulugona' an hennagna.”

30 Ya inalida goh ay Hiyay, "Akkay mah atom di ohah adi olog di tagun mangat ta tigonmi ta way atonmin mangulug ay He"a?

31 Ti hay nunle'le'dan din o'ommod tu'uh din penghanah nan mapulun ya ina'inanda din ma'an an nalpud abuniyan ti hiyah ne inalin din impitudo' Apo Dios an inalinay, Indat Moses di ma'an an nalpud abuniyan ta hiyay inanda.”

32 Ya inalin Jesus ay diday, "Immanung heten alyo' ti hi Moses di dimmalat hi nidatan di inandah nan mapulun, mu bo'on hiyay dumalat hi idatan nan nahamad an ma'an ay da'yu ti hiyah ne idat Aman da'yu.

33 Ti nan tinapay an idat Apo Dios ya hay malpud abuniyan an hiyay dumalat hi ataguan hi nahamad.”

34 Ya inalidan Hiyay, "Apu, henen inalim an tinapay ya gunmu ni' idat ay da'mi!”

35 Ya inalin Jesus di, "Ha"in di ay tinapay an dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna. Ti nan tagun mangabulut ay Ha"in ya mipalenggopdah mid pogpogna an paddungnay adida ipidpidwan mahinaangan ya ma'uwaw.

36 Hidin hopapna ya inali' ay da'yuy, Ta"on unyu gun tigon nan ato'ato' ya adia' damdama kulugon.

37 Mu nan tatagun pento' Apo Dios hi kumulug ay Ha"in ya makulug an pohdondan middum ay Ha"in. Ya an amin nan mamhod an middum ay Ha"in ya abuluto' dida

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

38 ti bo'on hay pangata' hinan pohdo' di nakaka' ad abuniyan, mu immalia' hitun luta ta nan pohdon nan nannag ay Ha"in di hiyay ato'.

39 Ti hay pohdon nan nannag ay Ha"in hi ato' ya ta ipapto"u nan tatagun impiddumnan Ha"in, ya mahua' didan amin hi awnih din angunuhna ta mid ah ohan didah milahhin ay Apo Dios.

40 Ti hay pohdon Ama ya ta an amin nan tatagun nanginnilah aat'u ta kulugona' ya diday mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna. At mahua' didah din angunuhna.”

41 Ya immulu'ulu' nan Hudyun Jesus ti nan nangalyanah un Hiyay nahamad an ay tinapay an nalpud abuniyan an immalih tun luta.

42 Ya inaliday, "Undan bo'on Hiyah neh Jesus an imbaluy Joseph? Inilamiy o'ommodna, ya anaad ta alyonah un nalpud abuniyan?”

43 Ya inalin Jesus ay diday, "Idinongyun umulu'ulu' ay Ha"in

44 ti mi'id di olog di tagun mangulug ay Ha"in ti mahapul an hi Amay mangal'alu' ay dida ta way atondan kumulug ay Ha"in an hennagna. Ya kumulugda ay ya mahua' didah din angunuhna.

45 Ti hay intudo' din ohan propeta ya inalinay, Hi Apo Dios di mangituduh aton an amin di tatagu. At an amin di manginnilah itudun Ama ta kulugonda at diday mangulug ay Ha"in.

46 Mu mi'id ah nannig ay Ama an anggay Ha"in an nalpuh wadanay nannig ay Hiya.

47 Immannung heten alyo' ti nan mangulug ay Ha"in ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

48 Ya Ha"in di nahamad an ay tinapay ti Ha"in dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios.

49 Ti din o'ommod tu'uh din penghanan nunle'le'od hinan mapulun ya inanday ma'an an nalpud abuniyan, mu natoyda damdama.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Mu nan inali' an nahamad an tinapay an nalpud abuniyan ya nan tatagun mangan ene ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

51 Ya Ha"in henen nahamad an ay tinapay an nalpud abuniyan an dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna. At nan mangan enen tinapay ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna. Ti henen tinapay an idat'u ya hiyah ne nan odol'u ta way aton di tatagun mi'tagun Apo Dios hi munnononnong.”

52 Ya nunhohongngel din Hudyun de han inalin Jesus an inaliday, "Hay aton te udot han tagun mangidat hi odolna ta onon tu'u?”

53 Ya inalin Jesus di, "Immannung ti adiyu ay onon heten odol'u ya inumon di dala' an Imbaluy di Tagu ya adi ayu ahan mi'tagun Apo Dios hi munnononnong.

54 Mu nan paddungnay mangan hi odol'u ya manginum hi dala' ya diday mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna. Ya mahua' goh didah din angunuhna.

55 Ti nan odol'uy hiyay nahamad an ay ma'an, ya nan dala' di nahamad an paddungnay inumon, ti hiyah ne mamaliw hi tagu.

56 Ti nan paddungnay mangan hi odol'u ya manginum hi dala' ya hiyay nun'immapit ay Ha"in, ya Ha"in goh di nun'immapit ay hiya.

57 Ya hi Aman alpuwan di nahamad an ataguan di nannag ay Ha"in, at hiyaat un nahamad di atagua'. At hiyanan wa ay di paddungnay mangan eten odol'u ya nahamad di ataguanda, at mi'taguda goh ay Apo Dios hi mid pogpogna ti Ha"in dumalat.

58 Ya henen inali' an nahamad an tinapay ya Ha"in an nalpud abuniyan. Ya agguya' nipaddung hidin ma'an an nalpud abuniyan an inan din o'ommod tu'uh penghana, at natoyda ti agguy nipaddung di aatnan nen inali' an nahamad an ma'an. Mu nan paddungnay mangan enen inali' ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.”

59 Hiyatuy intudun Jesus hinan himba'an di Hudyud Capernaum. Nan Inulgud Jesus an Dumalat hi Pi'taguan ay Apo Dios

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

60 Unat goh dengngol nan nitnud ay da'min da Jesus nan inulgudna ya do'olday agguy namhod, at inaliday, "Henen ituduna ya mipoleto' hi ingah pangngolan! Undan way mamhod hi mangngol hinan umat hina?”

61 Ya i'innilan Jesus an umulu'ulu' nan udumnan nitnud ay Hiya, at inalinan diday, "Undan nipoleto' hi ingayuh nen inali'?

62 Mu adiyu ay pohdon ya gulat ta tigona' an Imbaluy di Taguh pumbangngada' hi nalpuwa' an ad abuniyan at hay nomnomonyu nin mah hi aat'u?

63 Nan Na'abuniyanan an Lennaway dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios, mu nan wah tun luta ya bo'on hiyay aptan hi pi'taguan ay Hiya. Din inulgud'un da'yu ya nalpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa, at hiyay dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios.

64 Mu waday udumnan da'yu damdaman adi kumulug ay Ha"in." Ya manu ay inalin Jesus hene ti ta"on hidin hopapna ya i'innilana nan adi mangulug ay Hiya ya nan mangitudun Hiya ta dapoponda.

65 Ya inalin goh Jesus ay diday, "Waday udumnan da'yun adi kumulug at hiyah ne dumalat hi nangalya' hi, Mid olog di tatagun mangulug ay Ha"in ti mahapul an badangan Ama dida ta idatnay abalinandan kumulug.”

66 Ya unat goh dengngol din ninitnud ay da'min da Jesus din nanudtuduna ya agguyda mahkay nitnitnud ay da'mi.

67 Ya inalin Jesus ay da'min himpulu ta duwan intudtuduwanay, "Akkay pohdonyu goh an mi'yakak?”

68 Ya tembal Simon Peter an inalinay, "Undan way udumnah makulug hi unudonmi? Ti anggay He"ah mangituduh dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna!

69 At kulugonmi mahkay ti inilamin He"a nan na'ahhamad di ugalinan Pento' Apo Dios hi mumpapto'!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

70 Ya tembal goh Jesus an inalinay, "Ha"in di namilin da'yun himpulu ta duwa, mu waday ohan da'yu an na"appuhiy nomnomna an umat hinan diyablu!”

71 Hi Judas an imbaluy Simon Iscariot henen inalina ti hi Judas di mangitudun Hiya ta dapoponda an ta"on un hiyay ohan da'min himpulu ta duwan intudtuduwana.

John 7

1 Unat goh nalpah hi Jesus an nun'ul'ulgud ya limmane'le'od hidih nan Provinciad Galilee. Ya agguy immuy hinan Provinciad Judea ti wah dida nan Hudyun mangana'anap ay Hiya ta patayonda.

2 Ya magadyuh an madatngan nan Gotad hi Pangiyammaan nan Hudyuh A'ab'abbung ta way ihi'ugandah ohay duminggu.

3 Ya inalin nan a'agin Jesus an linala'iy, "Taynam heten babluy ta umuy'ad Judea an wadan nan gotad ta way aton nan tatagun mangunud ay He"an mannig hinan ato'atom an umipanoh'a!

4 Ti nan tagun mamhod hi a'al'alyana ya adi mihinah nan adagwin niyohhan babluy! At hay maphod hi atom ya umuy'a ta ipattigmun amin hinan tataguy ato'atom an umipanoh'a!”

5 Ya manu ay inalin nan a'aginah ne ti agguyda kinulug Hiya.

6 Ya inalin Jesus di, "Adia' umuy ad ugwan ti agguy nadatngan di gutud di pangipa'innilaa' hi aat'u, mu da'yu ya malgoman impattigyuy abalinanyu.

7 Ti mi'id ah mamahiw ay da'yuh tun tatagu, mu Ha"in ya pahipahiwona' ti nan gun'u pangulgudan hinan aat di anappuhin di ugalida.

8 At da'yuy umuy hinan gotad, mu adia' mi'yalid ugwan ti bo'on ad ugwan di gutud di pangipa'innilaa' hi aat'u.”

9 Ya unat goh lempah Jesus an ni'hapit hinan a'agina ya agguy ne'yekak, at nataynan hinan Provinciad Galilee. Hay Inayan Jesus an Ne'egtad

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Unat goh immuy din a'agin Jesus an ne'egtad eden algaw ya nangunud, mu agguy nipattig hinan tataguh din immatamana.

11 Ya ana'anapon din ap'apun di Hudyuh Jesus hidih nan way gotad an inaliday, "Hay wadan nin Jesus hitu?”

12 Ya uma'umanon din tataguy aat Jesus, ya inalin din udumnay, "Maphod di ugalina!" Mu nan udum ya inaliday, "Adi ahan ti un bumalbalih nan tatagu!”

13 Mu agguyda impadngol nan inul'ulguddah nan ap'apuda ti tuma'otda.

14 Ya unat goh immaginawa din gotad ya immuy hi Jesus hinan gettaw di Timplun Apo Dios ad Jerusalem ta nuntudtudu.

15 Ya manoh'ada ahan din a'ap'apun di Hudyun inaliday, "Anaad nin ta agguy nun'ihkul Hiya ya nala'eng udot an muntudtudu?”

16 Ya tembal Jesus an inalinay, "Nan itudtudu' ya bo'on hay nomnom'uy nalpuwana ti hi Apo Dios an nannag ay Ha"in.

17 Ya wa ay di mamhod an mangunud hinan pohdon Apo Dios at innilaonay nalpuwan nan itudtudu' hi un nalpun Apo Dios unu hay nomnom'u ya anggay.

18 Nan tagun hay wah nomnomna ya anggay di ulgudona ya un hay a'al'alyanay pohdona. Mu adi' pohdon di umat hina ti hay pohdo' ya nan nannag ay Ha"in di ma'al'ali. At hiyay panginnilaanyu an adia' ahan munlayah.

19 Ya indat Moses nan Uldin ay ditu'u, mu mi'id ah ohan da'yuh nangunud! Ti gulat ta inunudyuh nen Uldin at adiyu lomon an mamatoy ay Ha"in!”

20 Ya inalin nan tataguy, "Un'a nahu'lungan hi nappuhin lennawa ti undan way mangalih un da'a patayon?”

21 Ya tembal Jesus an inalinay, "Manoh'a ayu ti inat'uy ohan umipanoh'a, ya hay ngilin an Habaduy nangipa'adaoga' hinan nundogoh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Mu da'yu ya kugitonyuy imbabaluyyun linala'ih nan Habadu an paniaw hi puntamuan (mu bo'on hi Moses di nangete"an nen ugali ti nan o'ommod tu'uh din penghana an da Abraham ay Isaac, ya hi Jacob di nahhun an nangat).

23 Ya mungkugit ayuh Habadu ta ma'unud nan immandal Moses, at anaad udot ta mabungot ayun Ha"in hi un hay Habaduy pangipa'adaoga' hinan way lewohona?

24 Agguyyu ay hinamad di inat nan ibbayun tagu, ya adiyu ipanuh di aatnah un nappuhi unu adi ta awni ta hamadonyuh mahhun ya unyu ipanuh!" Hay Nunnomnomandah un hi Jesus ya hi Kristun Mumpapto'

25 Inalin din udumnan tatagud Jerusalem di, "Undan bo'on hete din lala'in alyonday patayonda?

26 Anaad udot ta ipadngolnan amin hinan tataguy panudtuduna, ya mi'id di mangipadinong ay Hiya? Undan inilan nan a'ap'apu tu'uh un Hiyah Kristu ta adida ihingal?

27 Mu bo'on nin, ti gulat ta nan Alin Pento' Apo Dios an mumpapto' hitun tataguy umali at mi'id di nanginnilah nalpuwana, mu heten tagu ya inila tu'uy nalpuwana.”

28 Ya hidin nuntudtuduwan Jesus hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ya enlo'enlotnan himmapit an inalinay, "Undan immannung an inimmatunana'? Ya undan inilayu goh di nalpuwa'? Bo'on Ha"in ad nomnom hi immalia' hitu ti waday nannag ay Ha"in, ya Hiyay ma'akkulug, mu agguyyu goh inila Hiya.

29 Mu inila' Hiya ti Hiyay nalpuwa', ya Hiya goh di nannag ay Ha"in.”

30 Ya wadada din mamhod an mampap ay Jesus, mu agguyda dempap ti agguy nagtud di pangabulutan Apo Dios hi pampapandan Hiya.

31 Mu do'ol di nangulug ay Hiyah nan tatagun na'amung hinan Timplun Apo Dios, ya inaliday, "Immannung an Hiyah te lala'in Alin Pento' Apo Dios hi umalin mumpapto' ti hanan ato'atonan umipanoh'a, ya hiyah ne tuwaliy aton Kristun mumpapto'!" Hay Nannagandah nan Tindalun Mampap ay Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Unat goh dengngol nan Pharisees ya nan ap'apun di papadiy inul'ulgud nan tataguh aat Jesus at hennegday pulis an mumpun'adug hi Timplu ta umuyda dapopon Hiya.

33 Ya inalin Jesus di, "Adi madnoy di ihina' ay da'yu, at umuya' hi wadan nan nannag ay Ha"in.

34 Ya anapona' ay da'yu, mu adi ayu pa"ah'up ay Ha"in ti nan umaya' ya adi mabalin an umali ayuh di.”

35 Ya inalin din Hudyuy, "Hay umayana udot ta alyonay un tu'u adi pa"ah'up ay Hiya? Umuy nin hinan udumnan babluy di iGreece an nunhituwan di udumnah Hudyu ta nan iGreece di itudtuduwana?

36 Ti anaad ta inalinay, Ana'anapona', mu adi ayu pa"ah'up ay Ha"in? Ya inalina goh di, Nan umaya' ya adi mabalin an umali ayu. Ya hay pohdon ne nin an alyon?" Nan Danum an Dumalat hi Pi'taguan ay Apo Dios

37 Din algaw hi angunuh din gotad ya hiyah ne nan nabagtun algaw. Ya henen algaw ya timma'dog hi Jesus hinan wadan di na'amung an tatagu, ya enlotnan himmapit an hay nipa"el di nangalinan inalinay, "An amin di ma'uwaw ya umalidan Ha"in ta uminumda!

38 Ti inalin nan impitudo' Apo Dios di, Nan tagun kumulug ay Ha"in ya wah odolna nan ay danum an hiyay dumalat hi pi'taguanan Apo Dios, ya paddungnay obob an bumuhubuhu' di danum ta way inumon di udumna goh.”

39 Ya nan ay danum an inalin Jesus ya hiyah ne nan Na'abuniyanan an Lennawan magadyuh di pannagan Apo Dios ta miyo'odol hinan mangulug ay Jesus. Ya hidin nangalyan Jesus ya agguy ni' nahnag hinan tatagu ti agguy timmulud abuniyan hinan ipabagtuana. Hay Nagodwaan din Tatagu

40 Do'olday tatagun nangngol enen inalin Jesus, ya inalin din udumnay, "Immannung an Hiyay Propetan hodon tu'u!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Mu inalin din udumnay, "Hiyah Kristu!" Mu waday udumnan nangalih, "Undan mah hinan Provinciad Galilee di alpuwan nan Alin Pento' Apo Dios an mumpapto' hinan tatagu?

42 Ti inalin nan impitudo' Apo Dios an nan pot'on Apo Dios hi mumpapto' hitun tatagu ya malpuh nan holag David, ya ad Bethlehem di itungawana an babluy hi nunhituwan David hidin penghana.”

43 At nagodwada din tatagu ti dumalat hi Jesus

44 ti nan godwana ya penhoddan dapopon hi Jesus, mu nan godwa ya penpenhodda Hiya. At mi'id di nangipadah an nampap ay Hiya.

45 At numbangngad din binaaldan pulis an mun'adug hinan Timplun mampap ay Jesus. Ya inalin din a'ap'apun di papadi ya din Pharisees an nannag ay diday, "Anaad ta mid initnud Hiya?”

46 Ya inalin din pulis di, "Mi'id di dengngolmih umat hinay panudtuduna!”

47 Ya inalin din Pharisees di, "Undan ta"on goh da'yu ya nabalbaliyan ayuh nan panudtuduna?

48 Undan way inilayuh ohah nan ap'apun di Hudyu ya nan Pharisees hi kimmulug ay Hiya?

49 Ti nan tatagun mangunud ay Hiya ya didanay mid adaldan agguy nanginnilah nan Uldin Apo Dios ay Moses, at idutan Apo Dios dida!”

50 Ya niddum ay didah Nicodemus an din immuy ay Jesus hidin labi ti hiyay oha goh hinan a'ap'apun di Hudyu, ya inalinah din i'ibbanay,

51 "Nan Uldin tu'u ya agguy ay nahumalya nan tagu ta agguy nibaag di inatna ya adi mabalin an mamolta. At goh ta pohdonyun moltaon Hiya?”

52 Ya inalidan hiyay, "Ay ihunay un he"a goh di ohah nan iGalilee an ibbada ti omod nan panapitmu! Adya bahaom nan impitudo' Apo Dios at mid ah'upam an ta"on un ah ohah mangalih un ad Galilee di alpuwan nan propetan Apo Dios!" Nan Babain Nangilugtap hi Ahawana

53 At way ohaan immanamutdah abungda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

John 8

1 Unat goh nalpah henen inalin din Pharisees ya an amin din tatagu ya numpanga'anamutda, mu hi Jesus ay ya immuy hinan Duntug an Olibo.

2 Ya hidin nabiggat hi we'weet ya numbangngad hi Jesus hinan Timplun Apo Dios. Ya do'olday tatagun na'amung an lini'ubda Hiya, ya inumbun ta intudtuduwana dida.

3 Ya immuy din muntudtuduh nan Uldin ya din Pharisees hi wadan Jesus, ya initnudda han babain nangilugtap hi ahawana, ya impata'dogdah nan hinagang din do'ol an tatagu.

4 Ya inalidan Jesus di, "Apu, heten babai ya inlugtapna han ahawana ti waday nannig ay hiya.

5 Ya hay inyuldin Moses ya nan tagun umilugtap hi ahawana ya mahapul an pundotnay hi batu ta nangamung un matoy. At hay hapitom mah eten babai?”

6 Ya manu ay inalidan Jesus hene ya ta innilaonday pambalnah un mipaddung hinan inyuldin Moses ti gulat ta adi at hiyay pangidalatandan mangidiklamun Hiya. Ya nunluung hi Jesus, ya waday intudo'nah nan luta, mu hay ngamaynay nanudo'na.

7 Ya intugtugadan mummahmah ta tabolona nan inalida, at timma'dog hi Jesus, ya inalinan diday, "Nan agguy nabaholan ay da'yuy mahhun an manotnay eten babai.”

8 Ya nunluung goh an nuntudo' hinan luta.

9 Ya unat goh dengngolda din inalin Jesus ya bimmainda ti iniladan nabaholanda goh, at way ohaan nun'akakda an impangpang'un din nun'al'alla'ay. At anggay hi Jesus ya nan babain nangilugtap hi ahawanay na'angang hidi.

10 Ya timma'dog hi Jesus, ya inalinah din babaiy, "Hay immayan mah din tatagun mamhod an manotnay ay he"a?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya inalin din babaiy, "Nakakdan amin, Apu." At inalin Jesus di, "Ta"on goh un Ha"in ya adi' he"a moltaon. At umuy'a, mu adim ipidpidwan mumbahol."
Hay Nangipaddungan Jesus hinan Odolnah Potang

12 Immuy goh nuntudtuduh Jesus hinan Timplun Apo Dios, ya inalinay, "Ha"in di umat hi Potang an paddungnay patala' di nomnom di tatagu. Ti nan tatagun mangulug ay Ha"in ya adida mahelngan ti itudtuduwa' didan paddungnay patala' dida, at hiyay dumalat hi pi'taguandan Apo Dios hi mid pogpogna."

13 Ya inalin din Pharisees ay Hiyay, "Un'a ohan mangihtiguh odolmu, at hiyaat un mi'id mangulug hinan itudtudum!"

14 Ya tembal Jesus an inalinay, "Ta"on un Ha"in ya anggay di mangihtiguh odol'u mu inila' an immannung nan inali' ti inila' di nalpuwa', ya inila' goh di umaya'. Mu da'yu ya agguyyu inilay nalpuwa' ya hay umaya'.

15 Ya nan atonyun mangipanuh hi aat'u ya un nalpuh nomnom di tatagu, mu Ha"in ya bo'on hay pangipanuha' hi aat di tataguy immalia'.

16 Mu gulat ta hamadona' hinan punhumalyaa' at makulug di panumalya' ti adia' un oha ti waday ibba' an munhumalya an hi Aman nannag ay Ha"in.

17 Ti waday nitudo' goh hinan Uldinyun inalinay, Gulat ta duway mun'ihtigu ta mumpaddung di alyonda at mahapul an kulugon tu'u.

18 Ya Ha"in di mun'ihtiguh odol'u, ya ihtiguana' goh ay Aman nannag ay Ha"in. At duwa amin mun'ihtigu an hiyah ne inalin nan Uldin tu'u."

19 Ya inalidan Jesus di, "Hay wadan Amam?" Ya inalin Jesus di, "Agguya' inimmatunan ay da'yu, at agguyyu goh inilah Ama. Ti gulat ta inimmatunana' ay da'yu at inilayu goh hi Ama."

20 Ya inulgud Jesus hanah din nuntudtuduwanah nan gettaw di Timplun Apo Dios hinan kuwaltun nihinan di kahon an ittuwan di pihhuh me'nong ay Apo Dios. Mu agguyda dempap Hiya ti bo'on hiyay gutudnah nangabulutan Apo Dios hi pampapandan Hiya. Hay Nangalyan Jesus hi Adi Abalinan nan Hudyun Mangunud hinan Umayana

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Inalin goh Jesus ay diday, "Tayna' da'yu, ya ipadahyun manganap ay Ha"in, mu matoy ayun agguy na'aliwan di baholyu, at nan umaya' ya adi mabalin an umali ayu.”

22 Ya inalin din Hudyuy, "Goh ta alyonay un waday umayana ya adi tu'u abalinan an mangunud ay Hiya? Undan patayonay odolna ta mid olog tu'un umuy hi ayana?”

23 Ya tembal Jesus an inalinay, "Da'yu ya tun lutay nalmuwanyu, mu Ha"in ya nalpuwa' ad abuniyan.

24 At hiyaat un'u inaliy, Hay atayanyu ya wagwaday baholyu. Immannung an adiyu ay kulugon din inali' hi aat'u at hay atayanyu ya wagwaday baholyu, at adi mabalin an umuy ayuh nan umaya'.”

25 Ya inalidan Hiyay, "Hay aatmu mah?" Ya tembal Jesus an inalinay, "Hay aat'u ya hiyah de din inulgu'ulgud'uh din hopapna ta nangamung ad ugwan.

26 Ya gulat ta pohdo' ya do'ol di ibaag'uh aat di nappuhih ugaliyuh pangipanuha' ay da'yu. Mu adi' ti hay intudun nan nannag ay Ha"in di hiyay alyo' ay da'yu ya anggay ti Hiya ya makulug an amin di alyona.”

27 Ya agguyda na'awatan hi un hay aat Amanan hi Apo Dios di gunna ulgudon.

28 Ya inalin Jesus di, "Awni ta hay pangihalangananyun Ha"in an Imbaluy di Taguy panginnilaanyuh amakulug hatun ulgu'ulgudo' hi aat'u ya innilaonyu goh an bo'on hay pohpohdo' di ina'inat'u, ti an amin nan ina'inat'u ya nan inali' ya hay intudun Ama.

29 Ya nun'immapita' hinan nannag ay Ha"in, at adia' inganuy ti ato' an amin di mangipadenol ay Hiya.”

30 At do'olday kimmulug eden inulgud Jesus. Nan Paddungnay Himbut ya nan Bo'on Himbut

31 Inalin Jesus hinan Hudyun nangulug hinan inalinay, "Gulat ta inaynayunyun mangunud eten itudtudu' at immannung an da'yuy tatagu'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 At i'innilayu nan Makulug an Ma'unud, at hiyay mamogpog hinan paddungnay ahimbutyu.”

33 Ya inalidan Jesus di, "Da'mi nan holag Abraham, at mi'id di ad himbut ay da'mi! Ya anaad ta inalim un waday mamogpog hi ahimbutmi?”

34 Ya inalin Jesus ay diday, "Immannung heten alyo' ti nan tatagun nabaholan ya paddungnay nan baholday nambut ay dida ti mi'id di abalinandan mangat hi maphod.

35 Ya immannung an paddungnay himbut nan nabaholan an tagu ti nan himbut ya adi mibilang hinan hina"ama. Mu nan imbaluy ya mibilang hi ohan didan hina"ama ta nangamung.

36 Ya gulat ta Ha"in an Imbaluy Apo Dios di mamogpog hi paddungnay ahimbutyu at umannung an ma'at ahan, at adi da'yu mahkay hubuton hinan baholyu.

37 Inila' an da'yuy holag Abraham, mu agguyyu enyengoh hinan ugalina ti da'yu ya penhodyun patayona' ti adiyu kulugon tun itudtudu'.

38 Ya nan ulgudo' ay da'yu ya hay tinnig'uh wada' ay Ama, mu da'yu ya nan inalin di o'ommodyuy hiyay unudonyuh atonyu.”

39 Ya inalin din Hudyun Jesus di, "Hi Abraham di ommodmi!" Mu inalin Jesus ay diday, "Gulat ta immannung an da'yuy nahamad an holag Abraham at enghonyuy ina'inatnan maphod.

40 An amin di intudtudu' ay da'yu ya nan makulug an dengngol'un inalin Apo Dios, mu gunyu impadah an mamatoy ay Ha"in damdama. Mu agguy inat Abraham di umat hina!

41 Ti nan inat din ommodyuy hiyay eng'enghonyu." Ya inalidan Hiyay, "Adi ami umat hinan inikuk an mid inilanan amana! Ti na'i'innilan un oh'ohhah amamin hi Apo Dios!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Ya inalin Jesus ay diday, "Gulat ta immannung an hi Apo Dios di hi Amayu at pohdona' ti nalpuwa' ay Hiya ta immalia' hitun luta. Ya bo'on Ha"in ad nomnom hinan immalia' ti unna' hennag ay Hiya.

43 Mu anaad ta adi ayu pa"innilan ten hapihapito'? Manu ay adi ayu pa"innila ti adiyu pohdon an donglon tun hapihapito'.

44 Mu da'yuy holag nan ommodyun hi Satanas, ya hay pohdon amayuy hiyay pohdonyun anungon! Ya pimmatopatoy hi Satanas an nete"ah din hopapna ta nangamung ad ugwan, ya agguyna ahan inunud nan Makulug an Tugun ti mi'id ah makulug hi ugalina. Ya munlangkak ti hiyah ne gagangaynan hiya ti nan pohdonah aton ya hiyay unudona ti hay aat di ugalina ya munlangkak, ya an amin hanan langkak di tagu ya hiyay dumalat.

45 Ya umat hina goh di ugaliyu, at hiyaat unyu adi kulugon tun makulug an hapihapito'!

46 Undan waday nannig hi inat'uh nappuhi? Immannung tun alyo'alyo', mu anaad ta adiyu kulugon?

47 Nan tagun Apo Dios ya unudonay Tuguna, mu da'yu ya adiyu unudon ti bo'on da'yuy tataguna." Hay Aat Jesus ya hi Abraham

48 Inalin din Hudyun Jesus di, "Tigom an immannung din inalimin iSamaria'a ti ten boholon da'min Hudyu! Ya wada goh di neh'op ay He"ah nappuhin lennawa!”

49 Ya inalin Jesus di, "Agguya' nahe'pan ti e'gona' hi Ama, mu pahiwona' ay da'yu.

50 Ya bo'on hay pangipabagbagtuan di tagun Ha"in di gamgamo', mu waday ohah mamhod hi ipabagtua', at Hiyay manumalyah nan makulug di atona ya nan nappuhi.

51 Ya makulug tun alyo' ti nan tagun mangunud hinan ulgudo' ya adi matmattoy.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

52 Ya inalin din Hudyun Hiyay, "Immannung ahan an waday neh'op ay He"a! Ti natoy hi Abraham ya din numbino'ob'on an propeta, ya inalim udot un nan mangulug hinan Tugunmu ya adida matoy?

53 Ya undan alyom di un He"ay nabagbagtu ya un din ommod tu'un hi Abraham? Ti natoy, ya umat goh hidin propetan Apo Dios! Ya goh udot ta umat hinay panapitmu?”

54 Ya tembal Jesus an inalinay, "Gulat ta Ha"in di mangipabagtuh odol'u ya mi'id di hulbina. Mu wada han ohan mangipabagtun Ha"in an hi Ama an hiyah ne inaliyuh Apo Dios an dayawonyu.

55 Mu agguyyu inila Hiya, mu Ha"in ya inila' Hiya. Ya gulat ta alyo' hi un'u agguy inila Hiya at umata' ay da'yun munlangkak! Mu adi' ihaut ti inila' ahan Hiya, at unudo' di Tuguna.

56 Ya din ommod tu'un hi Abraham ya mun'am'amlong ti inilanan tigonah den algaw an umalia'. Ya unat goh tinnignan immannung ya nidugah di amlongna.”

57 Ya inalin din Hudyun Jesus di, "Un'a udot unga an agguy immuy hi nabongle di tawonmu, ya inalim unmu tinnig hi Abraham?”

58 Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung heten alyo' ti Wagwadaa' Tuwali ya un mitungaw hi Abraham!”

59 Ya nun'alan din tataguy batu ta pangayangdan Hiya. Mu nipo"oy hi Jesus, ya intadunan de ya nakak ta tinaynana din Timplun Apo Dios.

John 9

1 Hidin mundaldallanan amin da Jesus ya tinnigna han nabulaw an lala'in nete"ah din nitungawana.

2 Ya inalimin din intudtuduwanan Hiyay, "Apu, anaad ta nabulaw heten taguh nitungawana? Hay ad bahol nin---hiya, unu nan o'ommodna?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya inalin Jesus di, "Bo'on hiyay ad bahol, ya bo'on goh hay bahol nan o'ommodnay dumalat hi nabulawana. Mu nabulaw henen tagu ta mipa'innilay abalinan Apo Dios an mangipa'adaog hi bulawna.

4 Ya nan mapatal di puntamuan di tatagu ti adida muntamuh mahdom. At umat ay ditu'u an mahapul an aton tu'u nan ipatamun nan namaal ay Ha"in ti awniat madatngan nan paddungnay mahdom an adi tu'u puntamuan.

5 Tun awada' hitun luta ya paddungnay patala' di nomnom di tagu ta innilaonday makulug.”

6 Ya unat goh nalpah an inalin Jesus hana ya inlamutnay tukpanah din luta ta hiyay indenehnah nan matan din lala'in nabulaw,

7 ya inalinan hiyay, "Umuymu ihuan di angahmuh nan Lobong an Siloam" (ya hay ibalinana ya nahnag). Ya unat goh immuy din lala'in nangihuh angahna ya mittig din matana, at immanamut.

8 Ya unat goh tinnig din tinunglubna ya din tatagun nannig ay hiyah immada'adawana ya inaliday, "Undan bo'on hete din tagun u'umbun an umada'adaw?”

9 Ya inalin din udumnay, "Oo, hiya." Mu inalin din udumnay, "Bo'on hiya ti un nin gingngohna." Mu inalin din lala'in diday, "Ha"in hene din lala'in nabulaw.”

10 Ya pa'ahhanhananda ahan an inalidan hiyay, "Hay na'at udot ta namag ya mittig di matam?”

11 Ya inalinay, "Nan tagun alyondan hi Jesus ya inlamutnay tukpanah nan luta ta hiyay endenehnah tun mata'. Ya inalinay umuya' hinan Lobong an Siloam an mun'ihu. At unat goh immuya' ta nun'ihua' ya himbumagga ya mittig di mata'.”

12 Ya inalidan hiyay, "Hay wadan nen tagu?" Mu inalinay, "Agguy'u inilay wadana." Hay Nanamadan nan Pharisees hinan Numpa'adaogan Jesus

13 Inyuyda din lala'in nabulaw hidin hopapnah nan wadan di Pharisees.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya heden algaw an nangilamutan Jesus hinan lutah tukpanah nangipa'adaoganah nan nabulaw ya Habadun ngilin an pun'eblayanda.

15 Ya inalin goh din Pharisees ay hiyay, "Anaad udot ta mittig di matam?" Ya inalinan diday, "Un endeneh Jesus di pito' hi mata'. Ya unat goh immuya' nun'ihu ya mittig.”

16 Ya inalin din udumnah nan Pharisees di, "Bo'on hi Apo Dios di nannag ay Jesus ti adina unudon di Uldin hi pun'eblayan hi Habadu!" Mu inalin din udumnay, "Undan abalinan di tagun nabaholan an mangat hi umipanoh'an umat hinan inatna?" At nagodwada din Pharisees an dumalat hi Jesus.

17 Ya inalin goh din Pharisees hidin lala'iy, "Hay pangalim enen tagun nangiyadaog hinan bulawmu?" Ya inalinay, "Hay inila' ya Hiya ya propeta.”

18 Ya adi kulugon nan Hudyuh un nabulaw heden lala'ih hopapna ya un immadaog an mittig mahkay di matana, at inayaganda din o'ommodna,

19 ya inalidan diday, "Dan hiyah te din nabulaw an imbaluyyu? Ya undan nete"ah nitungawanay nabulawana? Ya anaad udot ta mittig di matana?”

20 Ya inalin din o'ommodnay, "Oo, hiyah te nan imbaluymin nabulaw an nete"ah nitungawana.

21 Mu agguymi inilay un anaad ta mittig di matana, ya agguymi goh inilay ngadan di nangipa'adaog hinan bulawna. At hiyay pangibaganyu ti ma'ilog, at inilanan mangibaag hi aatna!”

22 Ya manu ay inalin din o'ommodnah ne an agguyda imbaag di aatna ti timma'otdah din Hudyu ti hinahapit nan Hudyun inaliday wada ay di mangalih un Kristuh Jesus at pakakonda ta adida mibilang hinan himba'an an a'ammunganda.

23 At hiyaat un inalin din o'ommodnay, "Hiyay pangibaganyu ti ma'ilog!”

24 At impidwadan nangayag hidin lala'in nabulaw hidin hopapna, ya inalidan hiyay, "Ihapatam ay Apo Dios ta hay makulug di ibagam ay da'mi! Adi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mabalin an immannung din inalim ti heden lala'in inalim hi nangiyadaog hi bulawmu ya inilamin nabaholan.”

25 Ya inalin din lala'iy, "Agguy'u inilah un waday baholna unu mi'id, mu hay inila' ya anggay ya nabulawa' hidin hopapna, mu ten ad ugwan ya mittig di mata'!”

26 Ya inalidan hiyay, "Hay inatnan he"a ta mittig di matam?”

27 Ya inalinan diday, "Intugtuga' an gun nangibaag, mu adiyu damdama donglon! Undan pohdonyun itugtugan donglon? Unyu dan goh pohdon an umunud ay Hiya?”

28 At inidutanda hiyan inaliday, "At he"ay ohan mangunud ay Hiya! Mu da'mi ya adimi unudon ti hi Moses di unudonmi!”

29 Ya inalida goh di, "Inilami an ni'hapit hi Apo Dios ay Moses ta indatnay Uldinan hiya, mu henen alyom an nangiyadaog hi bulawmu ya agguymi inilay nannag ay Hiya!”

30 Ya inalin din nabulaw an nipa'adaog di, "Umipanoh'ah nen inaliyu! Ihnay abalinana ti inyadaognay bulaw'u, ya anaad ta agguyyu inilay nannag ay Hiya?

31 Inila tu'u an adi idat Apo Dios hinan tagun nabaholan di abalinanan mangat hi umat hinan inat nen tagu ti nan tagun mange'gon ay Apo Dos ya nan mangat hi pohdonay pangidatana ya anggay.

32 Ya nete"ah nalmuwan tun luta ta nangamung ad ugwan ya mi'id ah ohah nundongol hi nangipa'adaog hi matan di nabulaw an nete"ah nitungawana.

33 Ya gulat ta bo'on hi Apo Dios di nannag enen lala'i at mi'id di abalinanan mangat hi umat hina!”

34 Ya tembaldan inaliday, "Din nitungawam ya nabaholan'a ta nangamung ad ugwan, ya ituduwan udot da'mi?" At pinakakda hiya ta adida ahan ibilang hiyah nan himba'an an a'amunganda. Hay Aat di Paddungnay Nabulaw an Tagu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Dengngol Jesus an pinakak din Hudyuh nan himba'an di Hudyuh din lala'in immadaog di bulawna, at immuyna inanap, ya inalinan hiyay, "Undan kulugom an immalih tun luta nan ma'alih Imbaluy di Tagu?”

36 Ya inalin din lala'iy, "Apu, goh nin henen tagu? Ibaagmu ta kulugo'!”

37 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Tinnigmu ti ten mi'haphapit ay he"ad ugwan.”

38 Ya inalinay, "Apu, kulugo' He"a!" Ya nunhippih inayungan Jesus ta dayawona Hiya.

39 Ya inalin Jesus di, "Manu ay immalia' hitun luta ya ta ma'uhigda nan kumulug ya nan adi kumulug ta ipa'adaog'u nan mamhod an mangulug an paddungnay nabulaw an nan adi pa"innilah nan Makulug an Ma'unud. Ya immalia' goh ta ipa'innila' an paddungnay nabulaw nan mangalih un mittig di matada an nan mangalih mid baholda an nan adi mamhod an mangulug ay Ha"in.”

40 Ya din udumnan Pharisees an wah din nangngol ya inalidan Hiyay, "Akkay ta"on da'mi ya alyom goh di un ami ay paddungnay nabulaw?”

41 Ya inalin Jesus ay diday, "Gulat ta mid inilayuh aat di Tugun Apo Dios mu penhodyun manginnila at mid ah baholyu. Mu inaliyuy unyu inilay aat di Tugun Apo Dios, mu mi'id inilayu ti unyuat goh du'gon nan Nahamad an Tugun, at wagwada damdamay baholyu."

John 10

1-2 Inaynayun Jesus an nun'ul'ulgud, ya hay nipa"el di inulgudnan inalinay, "Immannung heten alyo': nan mumpahtul hinan kalnilu ya hay pantaw nan kolal an ihi'ugan nan kalniluy owona. Mu nan tagun adina e'wah nan pantaw ta unna iyayat an humigup ya un mangakaw ta amhanay kalnilu.

3 Ya hay ipahigup nan tagun mun'adug hinan pantaw ya nan mumpahtul hinan kalnilu ya anggay, ya bo'on nan malgom an tagu. Ya immatunan nan kalnilun ipahtulna nan panapitnah pangayaganan dida, at mitnuddan hiyan pumitaw.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya impangpang'una didan umuy ipahtul, ya un'unudon nan kalnilun hiya ti inenghaanday hapitna.

5 Mu adida unudon di malgom an tagun agguyda innila ti undaat goh lumayawda ti agguyda inenghaan di hapitna.”

6 Ya henen inulgud Jesus an nipa"el ya agguyda na'awatan.

7 At inalin goh Jesus ay diday, "Immannung goh heten alyo': Ha"in di ay paddungnay Pantaw nan abung an ihi'ugan nan kalnilu an hiyay pange'wandah unda humigup.

8 Ya waday udumnan nahhun an immali ya un Ha"in, mu binalbaliyanda nan tatagu. Ya diday umat hinan mangakaw ta akawonda nan paddungnay kalnilu. Mu nan paddungnay kalnilu' ya agguyda inunud dida.

9 Ya Ha"in di ay paddungnay Pantaw di abung nan kalnilu ti nan paddungnay kalnilun humigup hinan abung ya nan tagun mangulug ay Ha"in ya mabaliwan. Ya halimuna' dida ta umatdah nan kalnilun pumitaw ta umuyda mannig hi ononda ya unda goh humigup.

10 Mu hay aton nan mangakaw hi unda umuy hinan kolal di kalnilu ya unda mangakaw, ya pumatoy, ya puma"ih nan gina'u. Mu Ha"in ya immalia' ta way aton nan mangunud an mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna ta na'ahhamad di itaguanda.

11 Ya Ha"in goh di umat hinan Nahamad an Mumpahtul an mangiyabulut hi ataya' ti nan panalimuna' hinan kalnilu.

12 Ya nan malagbuan an mun'adug ya bo'on hiya nan Nahamad an Mumpahtul, ya bo'on hiyay ad kalnilu. At wa ay di tigonah umalih ahuh inalahan an mangihdah nan kalnilu ya taynana dida ta lumayaw. At pumpudug nan ahuh inalahan nan kalnilu ta dapopona, at mun'iwa'atda.

13 Ya manu ay lumayaw nan malagbuan an mun'adug hinan kalnilu ti bo'on hiyay ad kalnilu, at hiyaat unna adi halimunan dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14-15 Ya Ha"in di Nahamad an Mumpahtul hitun tatagu. Inilaa' ay Ama, ya inila' goh Hiya. Ya umat goh hinan paddungnay kalnilu' ti inila' dida, ya inilaa' goh ay dida. Ya abuluto' di ataya' ta way aton nan tatagun mabaliwan an umat hinan mumpahtul hi kalnilun baliwana didan ta"on unna iyatoy.

16 Ya waday udumnan tatagun bo'onda Hudyun agguy niddum ay ditu'u, mu dida goh di tatagu'. Ya donglonday Tugun'u, at baliwa' goh dida. Ya an amin di tatagun mangulug ay Ha"in ya ohadan himpampun, ya ta Ha"in di mangipapto' ay dida an umat hinan mumpahtul hinan himpampun an kalnilu.

17 Ya pohpohdona' ay Ama ti abuluto' di ataya' ta way ato' an mamahuan.

18 Ya adi mabalin an hay tataguy ad nomnom hi atondan mamatoy ay Ha"in ti Ha"in di mamhod an mangidawat hi odol'u ta patayona'. Ya indat goh Amay pange'koda' hi odol'un mapatoy, ya okoda' goh hi amahua'. Hiyah ne biyang'u ti hiyah ne inalin Ama."

19 At nunggogodwa din Hudyun dumalat henen inalin Jesus.

20 Ya inalin di do'do'ol ay diday, "Mun'angaw henen tagu, ya nahe'pan goh! At goh ta dongdonglonyuy alyona?"

21 Mu inalin din udumnay, "Undan umat hinay panaphapit di tagun nahe'pan? Undan way abalinan nan dimunyun mangipa'adaog hi matan nen nabulaw?"

22 Hidid Jerusalem ya lawang, ya nadatngan nan algaw an Gotad hi Punnomnoman nan Hudyuh Nangipaphodandah nan Timplun Apo Dios hidin hopapna.

23 Ya hidin nundaldallanan amin da Jesus hidih nan gettaw di Timplun Apo Dios hinan alyondan Balkon Solomon

24 ya na'amungda din Hudyuh wadanmi, ya inalidan Hiyay, "Ibaagmuy makulug ay da'mi ta adi ami munduwaduwa. Dan He"ay Alin Pento' Apo Dios an ma'alih Kristun mumpapto' hi tagu, unu bo'on?"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ya tembal Jesus an inalinay, "Ina'alli' ay da'yu, mu adia' damdama kulugon. Ya ato'ato' di adi olog di tagun mangat ti indat Apo Dios di abalina' ta hiyay panginnilaan hi unna' hennag ay Apo Dios.

26 Mu adia' kulugon damdaman da'yu ti bo'on da'yuy paddungnay kalnilu'.

27 Ti nan paddungnay kalnilu' ya donglonday alyo', ya inila' goh dida, ya unudona' an umat hinan kalnilun unudonda nan alyon nan mumpapto' ay dida.

28 Ya an amin nan mangulug ay Ha"in ya Ha"in dumalat hi pi'taguandan Apo Dios hi mi'id pogpogna, ya adida ahan milahhin ay Hiya. Ya mi'id ah ohah waday abalinanan mamloh ay didan Ha"in.

29 Ya mi'id ah ohah ipaddungan Ama ti na'abbagbagtu ahan, at idatna didan Ha"in, ya mi'id ah ohah way abalinanan mamloh hinan pumpapto'an Aman dida.

30 Ya numpaddung amin Ama ti un ami oha.”

31 Ya nun'alan goh din Hudyu din batu ta impidwadan nampan Hiya.

32 At inalin Jesus ay diday, "Do'ol di maphod hi inat'uh inalin Amah ato' an adi olog di tagun mangat an tinnigyu. Mu undan waday ohan dane han inat'uh dumalat hi pampaanyun Ha"in?”

33 Ya inalin din Hudyun Hiyay, "Bo'on nan maphod an inatmuy dumalat hi pampaanmin He"a, ti hay dumalat ya nan namahalam hi nangipa'ampaam ay Apo Dios! Ti un'a udot tagu, ya ipaddungmuy odolmun Hiya!”

34 Ya inalin Jesus ay diday, "Waday nitudo' hi Hapit Apo Dios an nangituduh aat nan ap'apuh penghanan inalinay, Umat ayuh Apo Dios.

35 Ya immannung henen impitudo' Apo Dios, ya adi goh ma'ma"ubah ta nangamung. Nan tatagun pento' Apo Dios an mangibabbaag hinan Hapitnay inalinah umat ay Apo Dios.

36 Ya Ha"in di pento' Apo Dios an hennagna ta immalia' hitun luta. At anaad ta alyonyuh un'u pinahiw hi Apo Dios hi nangalya' hi unna' Imbaluy ay Hiya?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

37 Gulat ta tun ato'ato' ya adina ipa'innilan hi Amay nangipatamu at ta"on hi unna' adi kulugon.

38 Mu gulat ta nan ato'ato' ya ipa'innilanan hi Apo Dios di ad tamu ya ta"on un bo'on Ha"in di kulugonyu mu nan inat'uy hiyay kulugonyuh un hi Apo Dios di nangat. Ti atonyu ay at innilaonyun wadan Ha"in hi Apo Dios, ya wadaa' goh ay Hiya.”

39 Ya inalida goh ta dapopondah Jesus, mu nunligud ya limmayaw.

40 At nakak hi Jesus hidi, ya immuy bimmad'ang hinan Wangwang an Jordan hidih nan way numbonyagan John hidin hopapna ta hidiy nihinana.

41 Ya do'ol di tatagun immuy hi wadana, ya inaliday, "Mi'id inat John hi adi olog di tagun mangat, mu an amin di inalinah aat ten tagun hi Jesus ya immannung an amin.”

42 At do'olday tatagun kimmulug ay Jesus hidi.

John 11

1 Wada han tulun hina"agin nunhitud Bethany an da Lazarus ya hi Mary, ya hi Martha. Mu nundogoh han agidan hi Lazarus.

2 Ya hi Mary din babain nangihiit hi bangbangluh nan hu'in Jesus, ya hay buu'nay namu'nahna.

3 Ya daden duwan nunhin'agin binabaiy nangipaad ay Jesus ti wah nan nob'on an babluy an inaliday, "Apu, nundogoh han ligwam an hi Lazarus an pa'appopohdom!”

4 Ya unat goh dengngol Jesus di aat Lazarus ya inalinay, "Manu ay niyabulut an nundogoh hiya ya bo'on hay atayanay dumalat ti hay ipabagtuan Apo Dios, ya ta way ato' goh an mipabagtun Imbaluyna.”

5 Ya penpenhod Jesus da Martha ay Mary, ya hi Lazarus.

6 Mu agguy immuy hi wadanda ti nihina pay hidih nan babluy an wadanah duway algaw.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya unat goh nalpah di duway algaw ya inalin Jesus ay da'min intudtuduwanay, "Mumbangngad tu'uh nan Provinciad Judea.”

8 Ya inalimiy, "Apu, din nakakan tu'ud Judea hidin hopapna ya hi'itangan puntapa da'a, ya goh ta alyom un tu'u mumbangngad hidi?”

9 Ya inulgud Jesus han nipa"el an ulgud ta panginnilaanmih un bo'on hiyay gutud di atayana ti agguy nalpah di tamuna, ya inalinay, "Gulat ta ete"an nan tagun muntamuh nan mawa'ah ya adukkoy di algaw hi puntamuana.

10 Mu gulat ta hay mahdom hiyay pundalanana ya mahalibdudan ti helong.”

11 Ya unat goh inalin Jesus hana ya inalina goh di, "Hi Lazarus an ligwa tu'u ya nolo', mu awni ta umuya' at banguno'.”

12 Ya inalimiy, "Apu, maphod hi un nolo' ta way aton nan dogohnan umadaog.”

13 Mu hay pohdon Jesus an alyon hi nolo'an Lazarus ya natoy, mu hay inilami ya un nolo' ya anggay.

14 At immohag Jesus an inalinay, "Natoy hi Lazarus,

15 ya maphod ta mi'ida' hidih nundoghana ta way panniganyuh ma'at ta way kumuluganyu. At umuy tu'u tigon hiyah wadana.”

16 Ya hi Thomas (an mungngadan hi Didymus) di nangalin da'miy, "Mi'yuy tu'un Apu tu'u ta mi'yatoy tu'un Hiya!" At immuy ami. Nan Mummahu ya Mangidat hi Ataguan an hi Jesus

17 Unat goh dimmatong amin da Jesus ad Bethany ya inalin di tatagun Jesus di, "Miyapat ad ugwan hi algaw hi naluh hi nilubu'an Lazarus.”

18-19 Ya hay abung da Mary ya han aginan hi Martha ya do'olday immuy hi tatagu ta al'alu'onda dida ti nunheglay lungdayadah natayan han agidan hi Lazarus. Danen tatagu ya nalpudad Jerusalem ti neheggon ad Bethany an un nin tuluy kilomitluy andagwina.

20 Ya unat goh dengngol Martha an na'uy hi Jesus ya immuy ta damuwona Hiya. Mu nataynan hi Mary hi abungda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya inalin Martha ay Jesus di, "Apu, gulat ta imma"ali'aat agguy natoy han agimi!

22 Mu inila' an ta"on ad ugwan ya gulat ta way ibagam ay Apo Dios at atona.”

23 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Mamahuan han agiyu.”

24 Ya inalin Martha di, "Inila' an mamahuan hi awnih angunuhnah amahuan an amin di tatagun nun'atoy.”

25 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Ha"in di mummahuh tagu, ya Ha"in goh di mangidat hi ataguanda. At nan tatagun mangulug ay Ha"in ya ta"on unda matoy ti mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

26 Ya nan tatagun mangunud ay Ha"in hi mi'tagun Apo Dios ya adida ipidpidwan matoy. At kulugom hete?”

27 Ya inalin Martha ay Hiyay, "Apu, kulugo' an He"ah Kristu an nan Alin Pento' Apo Dios hi mangipapto' hitun tatagu ti He"ay Imbaluynan intulagnah umalih tun luta!" Hay Limmugwaan Jesus

28 Unat goh nalpah din inalin Martha ya immanamut hi abungda ta inayaganah Mary. Ya inyohhadan nunhapit, ya inalin Martha ay hiyay, "Immalih Apu tu'u an nen ipa'ayag da'a.”

29 Ya unat goh dengngol Mary din inalin Martha ya natana'dog, ya immuy hi awadan Jesus.

30 Mu agguy ni' dimmatong hi Jesus hinan higib ti nataynan eden wadan di nanamuwan Martha ay Hiya.

31 Ya unat goh tinnig din Hudyun wah dih abung da Mary an mangal'alu' ay hiya an himbumagga ya nakak hi Mary at inunudda hiya ti inalidan un umuy goh hinan way lubu' din aginan kumila.

32 Ya unat goh immatam hi Mary hi wadan Jesus ya tinnigna Hiya, ya nunhippih inayungana, ya inalinay, "Apu, un adya imma"ali'a at agguy natoy han agimi!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ya hidin tinnig Jesus hiyan kimmila ya umat goh hidin nitnud ay hiyan Hudyu at inggohgohana dida, ya nidugah di nunlungdayaana.

34 Ya inalinan diday, "Hay nangilubu'anyun hiya?" Ya inaliday, "Umali'a, Apu, ta umuy tu'u tigon.”

35 Ya limmugwah Jesus.

36 At inalin din Hudyuy, "Ongol ahan di pamhodnah nan natoy!”

37 Mu inalin din udumnay, "Hiyay nangipa'adaog hinan matan din nabulaw an lala'i, ya anaad udot ta agguyna impa'adaog din dogoh Lazarus ta agguy natoy?" Hay Namahuan Lazarus

38 Nidugah di nunlungdayaan Jesus, at immuy hinan way lubu' an natangliban hidin ongol an batu.

39 Ya inalin Jesus di, "Anonyu nan tanglib!" Mu inalin Martha an agin din natoy di, "Apu, nanattoy! At mun'agub ti opat di algaw di naluh hi nilubu'ana!”

40 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Oo, mu inali' ay he"ay gulat ta waday pangulugmu at tigom di umipanoh'an mangipabagtun Apo Dios.”

41 At inaanda din tanglib. Ya intangad Jesus ad daya, ya inalinay, "Ama, munyamana' ay He"a ti dengngola'.

42 Inila' an dodonglona', mu manu ay alyo' hete ta way aton tun tatagun mangngol, ya ta way atondan mangulug an He"ay nannag ay Ha"in.”

43 Ya unat goh nalpah an inalin Jesus hene ya enlotnan nangalih, "Lazarus! Bumuhu"a!”

44 Ya bimmuhu' hi Lazarus an nateteplagan hidin teplag di natoy an ta"on nan hu'ina, ya ngamayna, ya nan angahna. Ya inalin Jesus ay diday, "Ubadonyu nan teplagna ta punggina'uonyu ta way atonan umanamut." Hay Nunhahapitandah Atondan Mamatoy ay Jesus

45 Tinnig din do'ol an Hudyun nitnud ay Mary din inat Jesus, ya kinulugda Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

46 Mu waday udumnan didan immuy hinan Pharisees ta inulgudday inat Jesus an nummahun Lazarus.

47 Ya na'amungda din Pharisees, ya din a'ap'apun di papadi, ya din a'ap'apun di Hudyu ya inaliday, "Hay aton tu'u nin? Ti henen tagu ya gunna ato'aton nan umipanoh'an adi olog di tagun mangat!

48 Ya gulat ta adi tu'u ipadinong at kulugon an amin nan tatagu Hiya, at boholon ditu'uh nan u'upihyal an iRome, at pa"ionday Timplun Apo Dios hitud Jerusalem, ya binahbah ditu'un Hudyu!”

49 Ya wada han ni'yamung ay didan hi Caiaphas di ngadana an Nabagtun Padin den tawon, ya inalinan diday, "Mi'id ahan ah inilayuh atonyu!

50 Dan agguyyu inila an onaynah un ohay taguh mangiyatoy ay ditu'u ta mipaphod tu'un amin ta bo'on an amin tun tataguy ma'ubah?”

51 Mu bo'on hiyay ad nomnom enen inalina, ti hi Apo Dios di nangipanomnom hinan inalinan ma'at an hi Jesus di mangiyatoy hinan Hudyu.

52 Ya bo'on dida ya anggay di iyatoyna, ti matoy hi Jesus ta way aton nan tatagun Apo Dios hinan numbino'ob'on an babluy hitun lutan malammung ta himpampunda an paddungnay unda oha.

53 Ya nete"an den algaw ya nunhahapitda din a'ap'apun di Hudyuh atondan mamatoy ay Jesus.

54 At adi ami umuy munle'le'od ay da Jesus hinan abablubabluy hinan Provinciad Judea hi un waday tataguh mannig ay Hiya, at immuy amih dih nan ohan higib an mungngadan hi Ephraim an neheggon hinan mapulun ta hidiy ni'hinanmin amin.

55 Ya unat goh magadyuh an madatngan din Gotad di Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hidin Tatagu ya do'olday tatagun nalpuh nan abablubabluy an immuy ad Jerusalem an mangat hinan ugalida ta way aton di nappuhin mapaniaw hi odoldan ma'aan ta way atondan midadaan ya un madatngan nan gotad.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

56 Ya ana'anapondah Jesus. Ya unat goh na'amungdah nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem ya numbabaggaandan inaliday, "Umali nin hi Jesus hitun gotad, unu adi?”

57 Ya enetlod nan ap'apun di papadi ya nan Pharisees hinan tatagu ta wa ay di mannig hi wadan Jesus ya imbagadan dida ta way atondan mampap ay Hiya.

John 12

1 Onom di algaw ya un madatngan nan Gotad an Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu, at immuy hi Jesus ad Bethany an babluy din natoy an minahuan Jesus an hi Lazarus.

2 Ya indadaanday pe"anan Jesus ay dida ti minangilida Hiya, ya hi Martha di nangipapto' hi ma'an, ya ni'yubung han aginan hi Lazarus ay Jesus hinan lamehaandah pangananda.

3 Ya innal Mary din na'angnginan lanan danum an nard an ma"aphod ahan di hunghungna, mu hay nittun de ya duway howo', ya inhiitnah hu'in Jesus, ya pinu'nahanah buu'na. At ma'ahhunghung din bangbanglu eden abung.

4 Ya wah di ohan da'min intudtuduwan Jesus an hi Judas Iscariot an mangitudun Jesus ta dapoponda an nanamyaw hinan inat Mary an inalinay,

5 "Adyu'ah ten lana ti gulat ta un ila'u at do'ol hi pihhuy midat hinan nun'awotwot! Ti hay balulna ya heldun di ohah taguh hintawon.”

6 Ya inalinah ne an ay paddungnay unna igohgohan nan nun'awotwot, mu adina, ti manu ay umat hinay nangalina ya un mangakaw ti hiyay mangmangdon hinan luyun ittuwan di pihhuh idat di tatagun dida, mu pun'ipo"oynay udumna.

7 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Adim amuyuan hiya! Ya okod hiya ta ipo"oyna nan na'angang an lana ta nangamung madatngan nan algaw hi pangidadaananah odol'un milubu'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ti wagwada damdaman da'yu nan nun'awotwot hi pangidatanyuh nan gohgohyu, mu Ha"in ya awniat mi'ida' ay da'yu.”

9 Ya unat goh dengngol din do'ol an Hudyu an wah Jesus ad Bethany ya immuydah di ta tigondah Jesus, ya penhodda goh an pi'tigaw hi Lazarus an minahuan Jesus.

10 Ya inalin goh din a'ap'apun di papadi an pi'patoydah Lazarus

11 ti nan namahuanay dumalat hi agguy nangunudan nan tatagun dida, ti hi Jesus kinulugda.

12 Unat goh nabiggat ya do'olday tatagun wah did Jerusalem an ne'egtad. Ya unat goh dengngoldan na'uy hi Jesus an dumatong ad Jerusalem

13 ya nun'aladay tubun di palma an umat hi liyug, ya immuyda dinamuh Jesus. Ya nun'it'u'dan inaliday, "Nabagbagtuh ten Ali tu'u! Ya mi'id pogpog di panapihapitan nan tataguh amaphodan nan Ali tu'un Pento' Apo Dios! Ipaphod Apo Dios nan Alin di i'Israel!”

14 Ya inah'upan Jesus nan uyaw an dongki, ya nuntakay, at nipa'annung din impitudo' Apo Dios an inalinay,

15 "Adi ayu tuma'ot an tatagud Jerusalem ti na'uy nan Aliyun nuntakay hinan uyaw an dongki.”

16 Ya agguymi inilan intudtuduwan Jesus din immayanmid Jerusalem hi un ipa'annung Jesus henen nitudo', mu unat goh hidin namahuana ya ninomnommin impa'annungna din nitudo'.

17 Ya din tatagun ni'yuy ay Jesus hidin nangayaganan Lazarus hinan nilubu'anah din nummahuana ya inulgudday tinnigda.

18 Ya hiyah te dimmalat hi nanamuwan din do'ol an tatagun Jesus ti din dengngoldan inatnan umipanoh'a.

19 Ya unat goh tinnig din Pharisees an do'ol di tatagun mundayaw ay Hiya ya nunhahappitandan inaliday, "Hay aton tu'u mah? Ti ten an amin di tatagu ya unudonda Hiya, at mid olog tu'un mangipadinong hinan atona!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Wadaday iGreece an Hentil an ni'yuy ad Jerusalem an mundayaw ay Apo Dios eden gotad.

21 Ya immuydan Philip an iBethsaida hinan Provinciad Galilee, ya inalidan hiyay, "Apu, pohdonmin tigon hi Jesus."

22 At immuy hi Philip ay Andrew ta immuydan duwan nangali ay Jesus an waday mamhod an mannig ay Hiya.

23 Ya tembal Jesus an inalinay, "Magadyuh di gutud hi ipabagbagtua' an Imbaluy di Tagu.

24 Ya immannung heten alyo': adi dumo'ol nan oho' hi un adi meho' hinan luta ya napitay. Ti gulat ta humangaw henen neho' at do'ol di bungana. Ya umat hinan ataya' ti milubu'a', mu unat goh mamahuana' ya baliwa' di do'ol hi tatagu.

25 Ya nan tagun hay itaguanah tun lutay hunnonah nomnomnomon ya milahhin ay Apo Dios hi mi'id pogpogna, mu nan tagun adina hunnon an nomnomon di itaguanah tun luta ya mi'tagun Apo Dios hi munnononnong.

26 Ya nan tagun mamhod an mangitamun Ha"in ya mahapul an unudona'. Ya nan baal'un mangat hina ya awniat mi'yalidan mi'hitun Ha"in ad abuniyan. Ti an amin di mangitamun Ha"in ya ipabagtun Ama."

27 Inalin Jesus di, "Munha'it hi punnomnoma'! Gulat ta alyo' ay Amay, Adia' ni' mipaligligat ad ugwan ta adia' matoy! Mu adi mabalin an alyo' hene ti hiyaat unna' nahnag ta umalia' an mipaligligat ad ugwan."

28 Ya inalin goh Jesus di, "Ama, ipattigmuy anabagtum!" Ya waday nambal ad abuniyan an inalinay, "Impattig'uy anabagtu', at ipidwa' goh an mangat."

29 Ya dengngol nan tatagun wah din na'amung nan himmapit, ya inaliday, "Un immidul!" Ya inalin din udumnay, "Waday anghel Apo Dios an ni'hapit ay Hiya!"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya inalin Jesus hinan tataguy, "Manu ay waday himmapit ad abuniyan ya bo'on Ha"in dimmalat an unna ipadngol ay da'yu ta hiyay panginnilaanyuh un dengngol Apo Dios di inali' ay Hiya.

31 Ti magadyuh di gutud hi pummoltaan Apo Dios hinan tataguh tun lutan adi kumulug, ya magadyuh goh di a'abakan nan ap'apun an amin di nun'appuhin tataguh tun lutan hi Satanas.

32 Ya hay ihalangana' di hiyay a'al'alu'an nan tatagun nunhitun amin hinan abablubabluy ta kulugona'.”

33 Ya manu ay inalinah ne ta ipa'innilanan diday aat di atayana.

34 Ya tembaldan inaliday, "Hay inilamih nitudo' hi nitud'an nan inyuldin Moses ya alyonay, Hi Kristu ya minaynayun di ataguanah mid pogpogna. Ya anaad ta inalim hi un mihalangan nan Imbaluy di Tagu? Hay ngadan ne han Imbaluy di Tagu?”

35 Ya inalin Jesus ay diday, "Ha"in an paddungnay Potang ya un na'amtang di pi'hina' ay da'yu. At ad ugwan an wadaa' ay da'yu ya paddungnay napatalan ayu ta paddungnay dumalan ayuh nan patal an nan panguluganyuh nan Maphod an Tugun'u. At elanyu ta adi ayu mahelngan ti nan tagun paddungnay hay nahelngan di pange'wana ya mi'id tigonah umayana.

36 Ad ugwan ya wagwada nan ay Potang ay da'yu, at maphod hi unyu kulugon nan ay Potang ta da'yuy ma'alih paddungnay napatalan an tagu." Unat goh nalpah an inalin Jesus hana ya tinaynana din tatagu, ya immuy nipo"oy.

37 Mu ta"on un tinnitinnig nan Hudyuy ina'inat Jesus an adi olog di tagun mangat ya agguyda damdama kinulug Hiya.

38 Ya hanan na'at ya hiyay nangipa'annung hidin intudo' nan propetan hi Isaiah an inalinay, "Apu, mi'id nangulug hinan inulgudmi, ya mi'id nanginnilah aat din inatmun abalinam an mangat hinan adi olog di tagu.”

39 Ya imbaag Isaiah goh di anaad ta adida kumulug, ti inalinay,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 "Ay paddungnay binulaw Apo Dios di matada ta adi mittig, ya ay paddungnay impahelot Apo Dios di nomnomda ta adida pa"innila. At adida muntutuyuh baholda ta way ato' an mamaliw ay dida.”

41 Ya manu ay inalin Isaiah hana ti ay titinnignay ma'at hi awnin hay anabagtun Jesus, at inulgudnay aatna.

42 Ya do'olday ap'apun di Hudyun kimmulug ay Jesus, mu timma'otdah nan Pharisees, at agguyda inul'ulgud di aat di pangulugdah un way tatagu ti ini ya pakakonda dida ta adida mibilang hinan himba'an an a'amunganda.

43 Ti danen tatagu ya pohpohdonday pangibilangan nan tatagun dida ya un nan pangibilangan Apo Dios ay dida.

44 Init'u' Jesus an inalinay, "Nan tagun mangulug ay Ha"in ya bo'on Ha"in ya anggay di kulugona ti ta"on un nan nannag ay Ha"in goh!

45 Ya nan tagu goh an nanginnilah aat'u ya hiya goh di nanginnilah aat nan nannag ay Ha"in.

46 Ya immalia' hitun lutan paddungnay Potang ta patala' nan nahelngan ti nan tagun adi kumulug ya ay paddungnay nahelnganda. Mu nan kumulug ay Ha"in ya adida mahelngan.

47 Nan tagun mangngol hinan hapito' ta adina kulugon ya bo'on hay punhumalyaa' ay diday immalia' hitun luta, ti hay immalia' ya nan pamaliwa' hinan tatagu.

48 Mu nan tagun mangngol hinan hapito' ta adida kulugon ya waday mihumalyan didah udum di algaw. Ti heden gutud di ahumalyaan an amin di tataguh nan angunuhna ya nan hinapit'uy mihumalyan didan agguy nangunud, at mamoltada.

49 Ya manu ay mamoltada ti agguyda kinulug din intudun Aman hi Apo Dios hi hapito' ti Hiyay ad nomnom an bo'on Ha"in.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Ya gulat ta unudon nan tatagu nan intugun Ama at mi'tagudan Hiyah mi'id pogpogna. At tun hapito' ya immannung an Tugun Aman inalinan Ha"in ta ibaag'u."

John 13

1 Mabiggat ya hiyay Gotad di Hudyuh nan Punnomnomandah nan Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu. Ya inilan Jesus an magadyuh goh di pumbangngadanah nan nalpuwanah wadan Amana, at taynana tun luta. Ya pohpohdon Jesus nan nangulug ay Hiyah tun luta, ya impattignay pamhodnan da'mi ta engganay un natoy.

2 Ya hidin mangan amin da Jesus ya wah dih Judas an imbaluy Simon Iscariot. Ya impanomnom Satanas ay hiyay atonan mangitudun Jesus ta dapoponda.

3 Ya i'innilan Jesus an ene'kod Amanan amin di logom ay Hiya, ya inilana goh an hay nalpuwana ya hinan wadan Apo Dios, at Hiya goh di pumbangngadana.

4 At timma'dog hinan pangananda, ya inaanay ohah din lubungna, ya inyalewa'ohna din tuwalyah gitangna.

5 Ya innalna han batya, ya inittuwanah danum ta nun'ihuanay hu'imin intudtuduwana, ya pinu'nahanah din tuwalyan inyalewa'ohna.

6 Ya unat goh negpong ay Simon Peter ya inalin Peter ay Hiyay, "Apu, anaad ta ihuam di hu'i'?”

7 Ya tembal Jesus an inalinay, "Agguymu inilay aat ten ato' ad ugwan, mu awniat innilaom.”

8 Ya inalin Peter ay Hiyay, "Adim ahan ihuan di hu'i'!" Mu inalin Jesus ay hiyay, "Gulat ta adi' ihuan nan hu'im at adi'a middum ay Ha"in.”

9 Ya tembal Simon Peter an inalinay, "Apu, umat ay hina at bo'on hay hu'i' di ihuam ya anggay ta iddummuy ngamay'u ya ulu'!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya tembal goh Jesus an hay nipa"el di nangalinan inalinay, "Nan tagun nun'amoh ya mid ahan di di'ana, at adi mahapul hi un pidwon an ihuan an amin hana ti un anggay di hu'inah napipito'. At da'yun amin ya paddungnay mid di'ayu, mu waday ohan da'yun nadi'aan."

11 Ya manu ay inalin Jesus hi un mid di'adan amin an un ohay nadi'aan ti i'innilanan hiyah ne mangitudun Hiya ta dapoponda.

12 At unat goh nalpah an inihuanan amin di hu'imi ya inlubungna din inaanan lubungna, ya numbangngad hidin panganamni, ya ni'yubung. Ya inalinan da'miy, "Inilayu nin di aat nen inat'un da'yu?

13 Inaliyuy Ha"in di muntudtudun da'yu, ya Ha"in hi apuyu, ya immannung an nepto' nan inaliyu.

14 Ya ta"on un Ha"in di muntudtudun da'yu ya Ha"in hi apuyu mu inihua' di hu'iyu damdama. At mahapul an unudonyuh ten inat'un da'yu ta hin'i'ihu ayuh hu'iyu.

15 At henen inat'un da'yu ya hiyay mangipattig ay da'yuh mahapul hi unudonyu, at umat goh hinay atonyu.

16 Immannung heten alyo' ay da'yu: mid ah baal hi nabagbagtu ya un hay apuna. Ya umat goh hinan nahnag an bo'on hiyay nabagbagtu ya un nan nannag ay hiya.

17 Ya ten inilayuy aat ten makulug an intugun'u, ya unudonyu ay at umamlong ayu.

18 Mu waday ohan da'yuh adi' pi'yiddumon eten inali' ti i'innila' nan aatyun pento"u, ya waday ohan agguy'u pento'. Mu mahapul an mipa'annung nan impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, Han ibba' an gun ne"an ay Ha"in ya hiyay nangipahugat ay Ha"in.

19 Ya manu ay hunno' an alyon ay da'yu ya un ma'at ya ta hitun ipa'annungana ya hiyay panginnilaanyuh un Ha"in di Alin Pento' Apo Dios an mumpapto' hitun tatagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya immannung heten alyo': nan tagun mangabulut hinan baal'u ya pi'yabuluta' goh ay hiya. Ya gulat ta abulutona' at ni'yabulutna goh hi Apo Dios an nannag ay Ha"in." Hay Nangibaagan Jesus hinan Mangipadpap ay Hiyah Awni

21 Unat goh nalpah an inalin Jesus hene ya munha'it di punnomnomana, at inhamadnan nangalin da'min intudtuduwanay, "Donglonyuh ten alyo' ti immannung an waday ohan da'yuh mangitudun Ha"in ta dapopona'."

22 Ya nuntitiggawan ami ti agguymi ahan inilay ngadan nen mangat ay da'min amin.

23 Ya ha"in an pohpohdon Jesus, ya ni'yubunga' an neheggon ay Hiya.

24 Ya inyodmol Simon Peter ay ha"in ta ibaga' ay Jesus ta ibaagnah nen inalinan lala'i.

25 At nahliga' ta nedelloha' ay Jesus, ya inali' di, "Apu, hay ngadan ne han ibbamin inalim?"

26 Ya tembal Jesus an inalinay, "Ihiwhiw'u nan tinapay ete ta nan tagun pangidata' ya hiyay mangitudun Ha"in ta dapopona'." At innalna din tinapay, ya inhiwhiwna, ya indatnan Judas an imbaluy Simon Iscariot.

27 Ya unat goh innal Judas din tinapay ya nihu'lung hi Satanas ay hiya. Ya inalin Jesus ay Judas di, "Ginalom, ya inatmu nan ninonomnommuh atom."

28 Mu agguy inilan an amin nan wah nan lamehaan an me"an ay Jesus di aat nen inalin Jesus ay Judas.

29 Ya hi Judas di mun'od'odon hinan ittuwan di pihhuda, at inalin din udumnah nomnomday un honogon Jesus hiyan umuy luma'uh mahapuldan den gotad, unu adi ay ya unna umuy idatan nan tatagun nun'awotwot hi pihhu.

30 Ya unat goh innal Judas din tinapay an indat Jesus ya nonong ya nakak, mu heden nakakana ya nahdom. Nan Balun Uldin Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Unat goh nakak hi Judas ya inalin Jesus di, "Ad ugwan di ipattigan di anabagtu' an Imbaluy di Tagu. Ya Ha"in goh di dumalat hi ipattigan di anabagtun Apo Dios.

32 Immannung an Ha"in di dumalat hi ipattigan di anabagtuna, at hiyah te goh mahkay di pangipattigan Apo Dios hi anabagtu' an Imbaluy di Tagu.

33 Ya da'yun ungungan popohdo', ya un na'amtang di idduma' ay da'yu. Ya awniat anapona' ay da'yu, mu adi ayu pa"ah'up. Ya ten ipidwa' an alyon din inali' hinan a'ap'apun di Hudyun inali' di, Nan umaya' ya adi mabalin an umali ayu.

34 Ya waday balun iyuldin'un da'yu an hay aatna ya mumpopohhodan ayu. Nunheglay pamhod'un da'yu, at umat goh hinay aat di pumpopohhodanyu.

35 Ya gulat ta mumpopohhodan ayu ya hiyay panginnilaan an amin di tatagun da'yuy kumulug ay Ha"in." Hay Nangibaagan Jesus hi Pangihautan Peter ay Hiya

36 Inalin Simon Peter di, "Apu, hay wadan ne han umayam?" Ya tembal Jesus an inalinay, "Adi'a pa"unud ay Ha"in hinan umaya' ad ugwan, mu awniat mangunud'an Ha"in."

37 Ya inalin Peter di, "Apu, anaad ta adia' pa"unud ay He"ad ugwan? Ti ta"on un da'a iyatoy hi un mahapul!"

38 Ya inalin Jesus di, "Gulat ta mahapul unna' iyatoy ay he"a ya immannung dan an atom? Immannung heten alyo' ti mumpitluy pangihautam an alyom di agguya' inilan he"a ya un tumalanuy awitan."

John 14

1 Inalin Jesus di, "Adi ayu numanomnom ya munlungdaya ta unyuat kulugon hi Apo Dios ya kulugona' goh.

2 Ti hidih nunhituwan Ama ya do'ol di punhituwan. At mumbangngada' ta umuy'u idadaan di ihinanyu. Ya gulat ta agguy immannung heten inali' at adi' alyon hi un wada.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya wa ay ta malpah an idadaan'uy ihinanyu at mumbangngada' ta damuwo' da'yu, ya initnud'u da'yu ta mi'hina ayun Ha"in.

4 Inilayuy atonyun mangunud ay Ha"in ta way atonyun umalih nan umaya'.”

5 Ya inalin Thomas ay Hiyay, "Apu, agguymi inilay umayam, at hay panginnilaanmi mah hi dalan?”

6 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Ha"in ya anggay di dumalat ya un way umuy hi wadan Ama. Ya Ha"in goh ya anggay di nalpuwan nan Nahamad an Tugun, ya Ha"in goh di dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna. Ya mi'id ah umuy hi wadan Amah un bo'on Ha"in dumalat.”

7 Ya inalina goh ay diday, "Ad ugwan ya inilayuy aat'u, at mabalin an inilayu goh di aat Ama. Ya ad ugwan ya inilayu mahkay di aatna, at tinnigyu goh Hiya.”

8 Ya inalin Philip ay Hiyay, "Apu, ipattigmun da'mih Amam, at adi ami munduwaduwa.”

9 Ya tembal Jesus an inalinay, "Uya'ay ninidduma' ay da'yun amin ya anaad ta agguymu inilay aat'u, Philip, ta alyom hi un'u ipattig ay da'yuh Ama? Nan tagun nannig ay Ha"in ya tinnigna goh hi Ama.

10 Undan adim kulugon, Philip, an hi Ama ya wadan Ha"in, ya wadaa' goh ay Hiya? An amin tun intudtudu' ay da'yu ya tun ina'inat'un nete"ah din hopapna ya bo'on hay abalina' di nangata' ti hi Aman wan Ha"in di nangidat hi abalina' an nangat an amin ay dane.

11 Ya mahapul an kulugonyun wadaa' ay Ama, ya wada goh hi Aman Ha"in. Mu gulat ta bo'on hay pangalya' ete panguluganyu mu kulugona' damdama ti nan ina'inat'u an adi olog di tagun mangat.

12 Ya immannung heten alyo': nan tagun mangulug ay Ha"in ya abalinanan mangat hinan inat'un mid olog di tagun mangat. Ya abalinana goh an mangat hinan nidugdugah an ma'at ya un din ina'inat'u ti mumbangngada' hi wadan Ama, ta way ato' an mamadang ay da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya an amin di ibagayun Ha"in ya ato' an dumalat nan nanguluganyun Ha"in ta mipabagtuh Ama an dumalat ay Ha"in an Imbaluyna.

14 Ya ten ipidwa' goh an alyon ay da'yu nan inali': an amin di ibagayun Ha"in ya ato' an dumalat di pangulugyun Ha"in." Hay Nangitulagan Jesus hi Pannagan Apo Dios hinan Na'abuniyanan an Lennawa

15 Ya inalina goh di, "Gulat ta waday pamhodyun Ha"in at unudonyuy Tugun'u.

16 Ya ibaga' ay Ama ta honogona han mihukat ay Ha"in an nan mamadang ay da'yu ta mihinan da'yuh enggana

17 an hiyah ne nan Na'abuniyanan an Lennawan mangituduh nan makulug hi unudonyu. Ya nan tatagun adi mangulug ay Ha"in ya bo'on diday ahnagan nan Na'abuniyanan an Lennawa ti mid ologdan manginnilan Hiya. Mu da'yun mangulug ay Ha"in ya inilayu Hiya ti mihihinnan da'yun wah odolyu.

18 At ta"on un'u da'yu taynan mu adi' da'yu inganuy ti mumbangngada' goh ay da'yu, at adi ayu umat hinan nguhu.

19 Ya magadyuh mahkay di adia' pannigan nan adi kumulug ay Ha"in, mu awniat tigona' ay da'yu, ya mi'tagu ayun Apo Dios ti nan pi'tagua' goh ay Hiya.

20 Ya heden algaw an umalian nan Na'abuniyanan an Lennawa ya innilaonyu mahkay an wadaa' ay Ama, ya wada ayun Ha"in ti wadaa' hi odolyu.

21 Ya nan tagun mangngol hi Tugun'u ta unudona ya hiyay waday pamhodnan Ha"in. Ya pohpohdon goh Amah nen tagu, ya pohpohdo' goh hiya, at ipa'innila' ay hiyay aat'u ta way atonan manginnila.”

22 Ya inalin Judas (an bo'on hi Judas Iscariot) di, "Apu, anaad ta da'mi ya anggay di pangipa'innilaam hi aatmu, ya bo'on an amin hinan tatagu?”

23 Ya tembal Jesus an inalinay, "Nan tatagun mangunud hinan itudu' ya didanay way pamhoddan Ha"in. Ya pohpohdon goh Ama dida, ya middum amin Aman danen tatagu ta mi'hina amin dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya nan tatagun mi'id pamhoddan Ha"in ya didanay adi mangunud hinan itudu'. Ya nan dengngolyun inul'ulgud'un da'yu ya bo'on hay nomnom'uy nalpuwana ti hi Aman nannag ay Ha"in di nangituduh inali'.

25 Ya inali' hanan amin hitun wada' ay da'yu.

26 Ya adi mabayag at honogon Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawan Hiyay mamadang ay da'yu ta inaynayuna tun tamu'. Ya itudunan amin ay da'yu ta way atonyun munnomnom an amin hitun intudtudu' ay da'yu.

27 Ya hay idat'un da'yuh nan panayna' ay da'yu ya ipalenggop'uy nomnomyu ti Ha"in mangidat enen nahamad an alenggopanyu. Mu adi umat hinan alenggopan di adi umunud di idat'u ti agguy nahamad hene. At adi ayu numanomnom, ya adi ayu goh tuma'ot.

28 Ya dengngolyu din inali' an tayna' da'yu, mu mumbangngada' goh. Ya gulat ta nihamad di pamhodyun Ha"in at mun'am'amlong ayuh nan punnomnomanyuh pumbangngada' hi wadan Ama an nabagbagtu ya un Ha"in.

29 Ya ten alyo' ay da'yuh mahhun ya un ma'at ta hay umannunganah a'atana ya kulugonyu.

30 Ya un na'amtang tun pi'hapita' ay da'yu ti na'uy an umali han ap'apun di nun'appuhih tun lutan hi Satanas. Mu mi'id di abalinanan mangabak ay Ha"in

31 ti henen ma'at ay Ha"in ya ma'at ta ipattig'uh nan tataguy aat di pamhod'un Ama. Ya unudo' an amin di immandalnah ato'. At mala"uy tu'u ta umuy tu'u."

John 15

1 Wada goh di nipa"el an inulgud Jesus an inalinay, "Wada han nitanom, ya Ha"in di paddungnay Nahamad an Odolna, ya hi Amay manalimun enen nitanom.

2 Ya nan tataguy paddungnay hapang, at nan paddungnay hapang an adi bumunga ya halipangan nan ad galden. Mu nan paddungnay hapang an way

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

bungana ya anonay nappuhin halepengna ta mid ahan ganitna, at dumo'ol di bungana.

3 Ya da'yuy paddungnay mi'id ganitna ti dimmalat nan inulgu'ulgud'un da'yu.

4 Ya inaynayunyun middum ay Ha"in, at midduma' goh ay da'yu. Gulat ta nabongwah nan hapang hinan odolna ya adi mabalin an bumunga. Ya umat goh ay da'yu ti mahapul an inaynayunyun middum ay Ha"in, ti adiyu ay ya mi'id ah paddungnay bungayu.

5 Ha"in di paddungnay Odol di Nitanom, ya da'yuy paddungnay hapangna. Ya nan hapang an wagwadah nan odolna ya do'ol di bungana. Ya umat goh hinan tatagu ti inaynayunda ay an middum ay Ha"in at midduma' goh ay dida ta dumo'ol di bungada, ti mi'id di abalinanyuh unna' mi'id ay da'yu.

6 Ya nan tagun adina inaynayun an middum ay Ha"in ya mitapal an umat hinan hapang an nahalipangan ta nalangu ay ya inapuyan.

7 Ya gulat ta inaynayunyun middum ay Ha"in ya adiyu al'alliwan nan Tugun an intudu' ay da'yu at an amin di ibagayun Ha"in ya midat ay da'yu.

8 Ya nan bumungaanyuh maphod di hiyay mangipabagtun Ama, ya hiyay mangipa'innilah un da'yuy nahamad an mangulug ay Ha"in.

9 Ya nan pamhod Aman Ha"in ya umat hinay pamhod'un da'yu, at mahapul ni' an gunyu abuluton nan pamhod'un da'yu.

10 Ya unudonyu ay nan alyo' ya innilayun waday pamhod'un da'yu. An umat goh ay Ha"in ti inunud'uy inalin Ama, at inila' an waday pamhodnan Ha"in.

11 Ya inali' hanan da'yu ta nan amlong an wan Ha"in ya mawada ni' goh ay da'yu, ya ta na'ahhamad di pun'am'amlonganyu.

12 Ya hay itugun'un da'yu ya mumpopohhodan ayun umat hi pamhod'un da'yu.

13 Ya gulat ta iyatoy han taguy dumalat di pamadanganah ibbanah tagu ya hiyah ne pangipattiganan nahamad di pamhodnan den inyatoyna, ya mi'id ahan di ipaddungan nan inatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya da'yuy nahamad an ibba' hi unyu unudon nan Tugun'u.

15 Ya adi' mahkay ibilang da'yuh tagala ti nan tagala ya agguyna inilay ato'aton nan ad tagalan hiya. Mu ibilang'u da'yuh ibba' ti an amin di inalin Aman Ha"in ya impa'innila' ay da'yu.

16 Ya bo'on da'yuy namto' ay Ha"in ti Ha"in di namto' ay da'yu, ya hennag'u da'yu ta paddungnay bumunga ayuh maphod ta minaynayun di bungayu. Ya henen pangatanyuh umat hina ya an amin di ibagayun Ama ya midat ay da'yuh un way pangulugyun Ha"in.

17 At hay itugun'un da'yu ya mumpopohhodan ayu." Hay Aat di Pamoholan nan Adi Umunud hinan Immunud ay Jesus

18 Ya intuluyna goh an inalinay, "Gulat ta boholon da'yuh nan tatagun adi kumulug ay Ha"in ya nomnomonyu an Ha"in di nahhun an binoholda.

19 Ya gulat ta umat ayuh nan adi kumulug ay Ha"in at pohpohdon da'yu ti ibilang da'yuh i'ibbada. Mu nat'on di aatyu ti pento"u da'yu ta agguy ayu niddum ay dida, at hiyah ne dumalat hi pamoholandan da'yu.

20 Ya nomnomonyu din inali' ay da'yu ti adi nabagbagtu nan baal ya un nan ad baal ay hiya. At adiyu nomnomon hi un Ha"in ya anggay di boholonda ti boholon ditu'un amin ti gapu ta mipaligligata' at paligaton goh da'yu, mu gulat ta kulugonda nan intudu' at kulugonda goh nan ituduyu.

21 Ya manu ay paligaton da'yu ti da'yuy tagu', ya agguyda goh inilah Apo Dios an nannag ay Ha"in.

22 Ya gulat ta agguya' immalih tun lutan muntudtuduh nan adi kumulug ay Ha"in at agguyda ininnilay aat di bahol. Mu ten immalia', at iniladay aatna, at adi mabalin hi unda alyon di mi'id iniladah unda nabaholan.

23 Ya nan tagun mamohol ay Ha"in ya ni'boholda goh hi Ama.

24 Ya gulat ta agguy'u impattig ay diday inat'un adi olog di tagun mangat at agguyda nabaholan. Mu tinnigday inat'u, at hiyanan boholona', ya ni'boholda goh hi Ama.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ya hanan na'at ya hiyay nipa'annungan din nitudo' hinan liblun nitud'an di Uldindan alyonay, Binohola' hinan tatagu an ta"on un mi'id dimmalat.

26 Ya waday honogo' an nan mamadang ay da'yun malpun Ama an nan Na'abuniyanan an Lennawan mangituduh nan makulug hi unudonyu. Mu awni ta umalin da'yuat Hiyay mangibaag hi aat'un da'yu.

27 Ya ta"on da'yu ya ibaagyuy aat'u, ya inulgudyuh nan udumnan tataguy aat'u ti da'yuy ni'yi'ibba' hidin nete"ah hopap di nuntuduwa' ta nangamung ad ugwan."

John 16

1 Inalin goh Jesus ay da'min intudtuduwanay, "Manu ay inali' hatun da'yu ya ta innilaonyuy ma'at hi udum di algaw ta way atonyun mangihamad hi pangulugyun Ha"in ta adiyu ete'od.

2 Ti hay ma'at ay da'yu ya adi da'yu pi'hayupon hinan Hudyuh nan a'am'amunganda. Ya madatngan di algaw an patayon da'yu ti alyonday un hiyah ne pangipadenolandan Apo Dios hi pohdona.

3 Ya atondan da'yu hatu ti agguya' inila, ya hi Ama goh.

4 Mu ten alyo' ay da'yud ugwan hatu ta wa ay ta madatngan di gutudnah pangatandah tun inali' ya ta way panginomnomanyu, at adi ayu numanomnom. Manu ay agguy'u inalin da'yu hatuh din hopapnah nuntudtuduwa' ti wagwadaa' ay da'yu." Nan Tamun nan Na'abuniyanan an Lennawa

5 Inalina goh di, "Ad ugwan ya ten mumbangngada' hi wadan nan nannag ay Ha"in, mu mi'id ah ohan da'yuh nangalih, Hay umayam?

6 Ti hay nomnomonyu ya nan punligatanyuh awni, at munlungdaya ayu.

7 Mu immannung heten alyo' ti onaynah un'u da'yu taynan ta way aton nan Na'abuniyanan an Lennawan umalin bumadang ay da'yu, ti gulat ta adia' makak at adi goh umali. Mu makaka', at honogo' ta umalin da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mu awni ta umali, at ipa'innilanay aat di bahol nan adi umunud, ya ipa'innilana goh ay dida nan Nahamad an Ma'unud, ya nan aat di panumalyaan Apo Dios ay dida.

9 Ya ipa'innilanay aat di nabaholanda ti adia' kulugon,

10 ya ipa'innilana goh ay dida nan Nahamad an Ma'unud an hay aat'u ti mumbangngada' hi awadan Ama, at adia' mahkay tigtiggon ay da'yu.

11 Ya ipa'innilana goh ay diday aat di amoltaan di tataguh mid pogpogna, ti na'a'alli nan namoltaan Satanas an ap'apun nan adi kumulug hitun luta.

12 Waday udumnah pohdo' an ibaag ay da'yu, mu adi ayu damdama pa"inilad ugwan, at hiyaat un'u adi ibaag.

13 Mu awni ta umali nan Na'abuniyanan an Lennawa at itudunan da'yu an amin nan Nahamad an Ma'unud. Ya bo'on hay malpuh nomnomnay alyona, ti nan immandal Apo Dios di ibaagnan da'yu an ta"on goh un nan ma'ma'at hi udum di algaw.

14 Ya ipa'innilana goh ay da'yu nan anabagtu' ti ipa'innilanan da'yuy Hapit'u.

15 Ya an amin di wadan Ama ya hiyah ne goh di wan Ha"in, at hiyaat un'u hapiton di, Nan ibaag nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu ya Ha"in di alpuwana." Nan Punlungdayaanda ya nan Pun'am'amlonganda

16 Ya inalina goh di, "Ag'aga ya adia' tigon ay da'yu, mu un na'amtang goh at tigona' ay da'yu."

17 Ya inalin di udumnan da'min nan i'ibbaday, "Anaad nin ta inalinay umat hina? Ti inalinay, Ag'aga ya adia' tigon ay da'yu, mu un na'amtang goh at tigona', ya inalina goh di un mumbangngad hi wadan Amana."

18 Ya inalida goh di, "Anaad nin ta inalinah ne han ag'aga? Mi'id inila tu'un ne han inalinan ditu'u!"

19 Ya i'innilan Jesus an popohdondan innilaon di aat nen inalina, at inalinan diday, "Hay ngadan ne han hahapitonyu? Undan nan inali' an ag'aga ya adia' tigon, mu un na'amtang goh at tigona'?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Immannung heten alyo' ay da'yu ti lumugwa ayu ya munlungdaya ayu, mu mun'am'amlongda tun tatagun adi kumulug. Mu ta"on un ayu munlungdayad ugwan ti hi awniat umamlong ayu.

21 Umat hinan babain muntungaw an holholtaponay puntungawana, mu wa ay ta bimmuhu' nan ung'ungnga at aliwana din ha'itna ti mun'am'amlong hinan imbaluynan intungawna.

22 Ya hiyah ne goh di ma'at ay da'yu ti ad ugwan ya munlungdaya ayu, mu hi awnih pumbangngada' at ongol ahan di pun'am'amlonganyu an mid olog di tatagun mangipadinong.

23 Ya wa ay ta madatngan heden algaw ya adi mahapul hi un Ha"in di pangibaganyuh mahapulyu. Ya immannung heten alyo' ti an amin di ibagayun Ama ya idatnan da'yu ti dumalat nan pangulugyun Ha"in.

24 Engganad ugwan ya agguyyu imbagan Amay mahapulyu an dumalat nan niddumanyun Ha"in. Mu hay maphod ahan hi atonyud ugwan ya ibagayuy mahapulyu, at midatan ayu ta way atonyun mun'am'amlong hi nidugah." Hay Nangabakan Jesus hinan Ap'apun nan Adi Kumulug

25 Ya intuluy Jesus an inalinay, "Hay nipa"el di gun'u inulgud ay da'yu, mu udum di algaw ya ulgudo' ay da'yuy aat Ama an bo'on hay nipa"el di ato' an mun'ulgud ta nalakah ma'awatanyu.

26 Ya awni ta midduma' ay Ama at an amin di mahapulyu ya hi Amay pangibaganyu, mu iddumyuy ngadan'un paddungnay pelma' hi unyu ibaga. Ya adi mahapul an iluwalua' mahkay da'yu

27 ti pohdon da'yun Ama. Ya manu ay pohdon da'yu ti penhoda' goh ay da'yu, at kulugonyun hi Apo Dios di nalpuwa'.

28 Ya wagwadaa' hi wadan Ama, mu hennaga' an immalih tun luta. Mu ten tayna' da'yud ugwan ta mumbangngada' hinan wadana.”

29 Ya inalimin intudtuduwanan Hiyay, "Nan nangulgudmud ugwan ya agguy nipa"el, at ma'innila mahkay di aatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya inilami mahkay ad ugwan an inilam an amin an ta"on di wah nomnom di tagu. At adi mahapul hi un tu'u hahapiton di wah nomnommi ti i'innilam. At hiyah ne nanginnilaanmih un He"ay hennag Apo Dios.”

31 Ya inalin Jesus ay diday, "At maphod ta kulugona' mahkay ay da'yu!

32 Mu hi awniat puntataynana' ay da'yu ti miwa'at ayun amin, at mumbangngad ayun amin hinan a'abungyu, at unna' oh'ohha. Mu adia' un oha ti wagwadah Aman pi'yibba'.

33 Ya manu ay inali' hatun amin ya ta way atonyun mangulug ay Ha"in, at malenggop di nomnomyun dumalat nan iddumanyun Ha"in. Ya paligaton da'yuh nan adi kumulug ay Ha"in, mu adi ayu tuma'ot ti inabak'u nan ap'apun tun adi kumulug ay Ha"in!"

John 17

1 Unat goh nalpah an inalin Jesus hanan amin ya intangadnad daya, ya inalinay, "Ama, nadatngan nan agtudan di pangipabagtuam ay Ha"in an Imbaluymu ta hiyay panginnilaan di tataguh ana'abbagbagtum.

2 Ya indatmuy biyang'un ad poto' an amin hinan tatagu ta way ato' an mangiyabulut hinan kumulug ay Ha"in hi pi'taguandan He"ah mid pogpogna.

3 At an amin nan tatagun mangulug hi un He"a ya anggay di na'ahhamad an Dios ya Ha"in an hi Jesu Kristun hennagmun immalih tun luta ya diday mi'tagun He"ah mid pogpogna.

4 Ya ten lempah'un amin tun impatamum ay Ha"in hitun luta ti impattig'uh tun tataguy anabagbagtum.

5 Ya ipabagtua' ni' ad ugwan, Ama, hinan idduma' ay He"a an umat hi anabagtu' hi ninidduma' ay He"ah agguy nalmuwan tun luta.”

2. Hay Nangiluwaluan Jesus hinan Intudtuduwana eden Timpu

6 Ya intuluynan nunluwalu an inalinay, "An amin nan tatagun pento'mun kumulug ay Ha"in ya diday nangipa'innilaa' hi aatmu. Ya diday tatagum, at inunudday immandalmu ti kimmulugdan Ha"in.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya inilada mahkay ad ugwan an He"ay nangidat hi abalina' an mangat hitun ato'ato',

8 ya intudu' ay didan amin nan intudum ay Ha"in. At hidin dengngolda ya kinulugda. Ya iniladan immannung an He"ay nalpuwa', ya kulugonda goh an He"ay nannag ay Ha"in.

9 At nan tatagun adi kumulug ay Ha"in ya adi' iluwaluan dida, mu nan tatagun pento'mu ta kulugona' ya diday iluwalua' ti diday tatagum.

10 An amin di tatagu' ya dida goh di tatagum, ya an amin goh di tatagum ya diday tatagu'. Ya diday dumalat hi ipabagbagtua'.

11 Ya ten adia' mahkay mihinah tun luta ti magadyuh di pumbangngada' hi awadam, mu tayna' didah tun luta. Ama, me'gonan'a, at halimunam ni' nan tatagun pento'mu ta mumpapaddung di punnomnomandan umat ay ditan unta oha. Mu nan abalinam ya nidugah di pumpapto'mun dida.

12 Ya hinalimuna' didah din ninidduma' ay didah wada' hitun lutan dumalat nan abalinam, at mi'id di nilahhin ay Ha"in an anggay din ohan nilahhin ti nan inatnan nappuhi. Mu na'at hana ta umannung din impitudo'mu.

13 Ya ihapit'u didan He"ah tun wada' hitun luta ta midugah di pun'am'amlongandan umat hi pun'am'amlonga', ti magadyuh di pumbangngada' hi wadam.

14 Nan mangunud ay Ha"in ya inulgud'uy Hapitmun dida, mu abohlan nan adi kumulug dida ti adida medeggop ay dida an umat goh ay Ha"in an adia' medeggop ay dida.

15 Ya adi' alyon hi unmu awiton nan kumulug ay Ha"in, mu ta baliwam di panapngan Satanas ay dida an hiyah ne ap'apun nan nun'appuhi.

16 Ya ta adida medeggop hinan adi kumulug ta umatdan Ha"in an agguya' ahan goh.

17 Ipa'innilam ay dida nan Makulug an Ma'unud ta way atondan middum ay He"ah tagum, ti nan Hapitmuy hiyay Makulug hi Ma'unud.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya hennaga' ay He"a ta immalia' hitun luta, ya umat goh hinan inatmuy ato' an mannag ay dida ta way atondan umuy hinan tatagun adi kumulug ta itududay Tugunmu.

19 Ya e'kod'uy odol'un He"a ta way dumalat hi pumhodanda ta diday pot'om hi tatagum ta He"ay okod ay dida an dumalat nan pangulugandah nan Makulug an Ma'unud.”

3. Hay Nangiluwaluan Jesus hinan Udumnan Tatagun Mangulug ay Hiyah Awni

20 Ya nunluwalu goh an inalinay, "Bo'on nan kimmulug ad ugwan ya anggay di iluwalua', ti iluwalua' goh nan kumulug hinan Tugun'uh awni an nan mangngol hinan ulgudon danen kimmulug ad ugwan.

21 Ihapit'u didan He"a, Ama, ta an aminda nan kumulug ya pun'ohhoom di nomnomda ta paddungnay unda ma'ohha an umat ay ditan unta goh oha ti middumdan dita. Ya manu ay pohdo' hete ya ta way aton nan adi kumulug an mangulug hi unna' hennag ay He"a.

22 Ya impabagtua' ay He"a, ya inat'u goh ay dida ta way aton di nomnomdan mundedeggop an paddungnay unda ohan umat ay dita.

23 At Ha"in di middum ay dida, ya He"a goh di middum ay Ha"in ta way aton di nomnomdan paddungnay ma'ohha, at hiyah ne panginnilaan nan tatagun adi kumulug ay Ha"in an He"ay nannag ay Ha"in, ya waday pamhodmuh nan kumulug an umat hinan pamhodmun Ha"in.

24 Ya pohdo', Ama, ya umalih pidwa nan tatagun pento'mun kumulug ay Ha"in hinan umalia' ay He"a ta tigonday pangipabagtuam ay Ha"in ti pepenhoda' ya un malmu tun luta.

25 Ya He"a, Aman na'ahhamad di ugalina, ya agguy da'a inilah nan tatagun adi kumulug! Mu inila' He"a ya umat hinan tatagun pento'mun kumulug ay Ha"in an inilada goh an He"ay nannag ay Ha"in.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ti impa'innila' ay diday aatmu, at inaynayun'un nangipa'innilan dida ta way atondan mangeyengngoh hi aat di pamhodmun Ha"in ta umat goh hinay pamhodda, at midduma' ay dida."

John 18

1 Unat goh nalpah an nunluwaluh Jesus ya initnud da'min intudtuduwana ta bimmad'ang amih nan Ginnaw an Kidron ta immuy amih nan dammangna. Ya immuy amih dih nan wadan di galden an natamman hi ayiw an olibo.

2 Ya henen galden ya hiyay gunmi na'amungan ay da Jesus, at hi Judas an mangituduh adpapan Jesus ya inilanan hidiy gunmi ayan.

3 At initnudna din tindalu, ya nan hennag nan ap'apun di papadi, ya nan Pharisees ta immuydah nan galden. Ya nun'odnanday matadom an hanggap, ya panul, ya nan pundilagda.

4 At immuy dinamun Jesus dida ti i'innilanan amin di ma'at ay Hiya, ya inalinan diday, "Hay ngadan nen anaponyu?”

5 Ya tembaldan inaliday, "Hi Jesus an iNazareth." Ya inalin Jesus di, "Ha"in hi Jesus an anaponyu." Ya ni'ta'dog ay didah Judas an mangitudun Hiya ta dapoponda.

6 Ya himmunodda, ya nun'atu"indah nangalyan Jesus un Hiyay anaponda.

7 Ya impidwan goh Jesus an inalinay, "Hay ngadan ne tatagway anaponyu?" Ya inaliday, "Hi Jesus an iNazareth.”

8 Ya inalin Jesus ay diday, "Inali' ay da'yuy Ha"in hi Jesus an anaponyu. Ya immannung ay an Ha"in di anaponyu at adiyu ni' ilagat tun ni'yibba'.”

9 Ya manu ay inalin Jesus hene ya ta mipa'annung din inalinah hopapnan inalinay, "An amin nan pento' Apo Dios an kumulug ay Ha"in ya mi'id ah nilahhin ay Ha"in.”

10 Ya nunhahanggap hi Simon Peter, at ay mannu'nut ya impalangna, ya nan immapit hi agwan an ingan din himbut di Nabagtun Padiy napalang. Ya hi Malchus di ngadan den himbut.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya immandal Jesus ay Peter di, "Pohdon Amay ipaligligata', at undan alyom hi nomnommuy un'u adi abuluton? At eh'otmuh nen hanggapmu!" Hay Nangihautan Peter ay Jesus

12 Dempap din tindalu, ya din ap'apuda, ya din u'upihyal di Hudyuh Jesus, ya binobodda,

13 ya inyuydah nahhun ay Annas. (Hi Annas ya hiyay aman di ahawan Caiaphas an nan Nabagtun Padin den tawon.

14 Ya hi Caiaphas din nangalih nan Hudyuh nahayupandah un maphod hi un ohay mangiyatoy an amin hinan tatagu ta adida matoy an amin.)

15 Ya inun'unud da Simon Peter ya din oha goh an ibbamin intudtuduwan Jesus di pangiyayandan Jesus. Ya inabulutday itnudan nen ni'yibban Peter ta ni'higup hinan gettaw di abung nan Nabagtun Padi, ya manu ay inabulutda ti nihamad di nanginnilaan nan Nabagtun Padin hiya.

16 Mu agguy himmigup hi Peter hinan pantaw di allup. Ya immuy nan ni'yibban Peter an nanginnilah nan Nabagtun Padin ni'hapit hidin babain mun'adug hinan pantaw ta ipahigupnah Peter, at inabulutna.

17 Ya unat goh tinnig din babaih Peter ya inalinan hiyay, "Undan bo'on he"ay ohah nan nangunu'unud enen lala'i?" Ya inalin Peter di, "Bo'ona'!”

18 Ya nun'apuy nan tagala ya nan mumpun'adug hinan gettaw ta mun'aniduda ti tungnin. At immuy ni'yaniduh Peter ay dida. Hay Nanumalyaan nan Nabagtun Padin Jesus

19 Imbagan nan Nabagtun Padin Jesus di aatmin intudtuduwana ya nan itudtudunah nan tatagu.

20 Ya tembal Jesus an inalinay, "An amin di intudtudu' ya dengngol di tatagu ti nuntudtudua' hinan Timplu ya hinan ahimbahimba'an an a'amungan di Hudyu, ya an amin di intudtudu' ya impadngol'u.

21 At anaad ta Ha"in di pummahmahanyuh nan intudtudu'? Kan nan tataguy pangibaganyu ti dengngolday intudutudu' ay dida, at inilada.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya unat goh nalpah an inalin Jesus hene ya tinapa' din ohan upihyal di angahna, ya inalinay, "Undan mi'id bainmu ta umat hinay pambalmuh nan Nabagtun Padi?”

23 Ya tembal Jesus an inalinay, "Undan waday inali' hi nahihinnu? Wada ay ya ibagam hitun tatagun na'amung, mu mi'iwod ay ya anaad ta tinapa'a'?”

24 Ya agguyda inubad din bobod Jesus, mu hennag Annas Hiyan Caiaphas an nan Nabagtun Padi. Hay Nangihautan Peter ay Jesus hi Pidwana

25 Wagwah dih Peter an mi'yan'aniduh din way apuy. Ya waday udumnan himmapit ay hiyan inalinay, "Undan bo'on he"ay ohah din intudtuduwan nen lala'in dempapda?" Ya inhaut Peter an inalinay, "Bo'ona'!”

26 Ya wah di han agin din lala'in himbut din Nabagtun Padin pinalang Peter di ingana, ya inalinay, "Undan bo'on he"a din tinnig'un ni'yamung eden lala'ih nan galden?”

27 Ya inhaut goh Peter an inalinay, "Bo'ona'!" Ya unat goh inalin Peter hene ya himbumagga ya timmalanu han awitan. Hay Nanumalyaan Pilate ay Jesus

28 Nabiggat hi we'weet ya enekakdah Jesus hinan abung Caiaphas ta inyuydah abung di gobelnadol. Ya na'uy an madatngan nan alyondan gotad an Punnomnomandah nan Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu, at agguy hinumgop nan Hudyuh abung di gobelnadol ti hay uldinda ya gulat ta humgopda at madi'aanda anuh nan adi mattig ti henen abung ya abung di Hentil, ya mapaniaw hi unda nadi'aan ya me"andan den gotad.

29 At pimmitaw hi Pilate an nanamun dida, ya inalinan diday, "Hay idiklamuyuh bahol ten tagu?”

30 Ya inalin din tataguy, "Gulat ta mi'id di baholna at adimi iyalin he"a!”

31 Ya inalin Pilate ay diday, "Ihnay uldinyu, at hiyay panumalyayu, ya okod ayuh atonyun Hiya." Mu inalin din Hudyuy, "Mid biyangmin Hudyun mamatoy hi tagu ti hiyah ne inyuldinyun iRome!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Ya hanan na'at ya hiyay nangipa'annung hidin inulgud Jesus hi aat di atayana.

33 At numbangngad hi Pilate hinan punhumalyaan hi awadan Jesus, ya binaganah Jesus an inalinay, "Undan He"ay Alin di Hudyu?”

34 Ya tembal Jesus an inalinay, "Hay nalpuwan nen imbagam ay Ha"in hi aat'u? Hay nalpuh nan tatagu unu un hay ninomnommu?”

35 Ya inalin Pilate di, "Bo'ona' Hudyu, at hay nanginnilaa' hi aatmu? Hay ngadan ne tuwali han baholmu ta inyali da'ah nan i'ibbam an Hudyun ha"in ya nan a'ap'apuyun papadi?”

36 Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung an alia', mu bo'on hitun lutay pun'alia'. Ti gulat ta hitun lutay pun'alia' at agguya' niyalin he"a ti baliwana' hinan tatagun mangunud ay Ha"in ta agguya' dempap. At hiyah ne panginnilaan an bo'on hitun lutay pun'alia'.”

37 Ya inalin Pilate di, "At ali'a mah?" Ya tembal Jesus an inalinay, "Immannung henen inalim. Ya manu ay immalia' hitun lutan nitungaw ya ta itudu' hinan tataguy aat nan Nahamad an Ma'unud. Ya nan tatagun mamhod hinan Nahamad an Ma'unud ya diday mangulug ay Ha"in.”

38 Ya inalin Pilate di, "Undan wada udot di Nahamad an Ma'unud?" Hay Nanumalyaandan Jesus hi Pamatayandan Hiya Pimmitaw goh hi Pilate hinan wadan di Hudyu, ya inalinan diday, "Hay inila' ya mi'id ah bahol nen tagu!

39 Mu waday ugaliyun gulat ta madatngan nan Gotadyuh Punnomnomanyuh din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan O'ommodyuh din Penghana ya ibagayuy pohdonyu ta ibo'tan'uy ohah nan balud. At akkay hi Jesus an Alin di Hudyuy Hiyay pohdonyuh ibo'tan'u?”

40 Ya imbugawdan nambal an inaliday, "Hi Barabbas di ibo'tanmu, ya bo'on hi Jesus!" Mu adi mangngol hi Barabbas ti pimmatoy.

John 19

1 At immandal Pilate ta nunhuplitdah Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya linubungan nan tindaluh nan umat hi lubung di ali ti impilubungda han
munggudla an magayad an lubung, ya pinali'uda han pagal ta impihu'lubdah
uluna.

3 Ya immuy din tindalun Hiya, ya linayahanda ti inaliday, "He"ay Alin di
Hudyu! He"a ya matubayan'a!" Ya tinapa'da.

4 Ya numbangngad goh hi Pilate hinan gettaw an wadan di tatagu, ya
inalinan diday, "Mi'id di baholnah pangidalata' hi pangipapataya' ay Hiya! At
ibuhu"u Hiya ta hamadonyun mi'id ah baholna.”

5 Ya inlulubung Jesus din munggudlan magayad, ya nihuhu'lub din pagal hi
uluna, ya impapitawda. Ya inalin Pilate hinan tataguy, "Nayah nen lala'i!”

6 Ya unat goh tinnig din a'ap'apun di papadi ya din u'upihyaldah Jesus ya
intugtugadan mangibugaw an mangalih, "Ipilanham Hiya!" Mu inalin Pilate
ay diday, "Mi'id ah baholnah pangidalata' hi pangipilanhaa' ay Hiya! At
da'yuy mangiyuy ta okod ayun mangilanhan Hiyah nan krus!”

7 Ya tembal din Hudyun inaliday, "Hay wah nan Uldinmi ya mapatoy nan
umat hinan tagu ti nan nangalyanah un Hiyay Imbaluy Apo Dios!”

8 At inyal'allanay timma'tan Pilate hi nangngolanah nangalyandah un inalin
Jesus an Hiyay Imbaluy Apo Dios.

9 At numbangngad hi Pilate hinan nangiyayandan Jesus hinan
punhumalyaan, ya inalinan Hiyay, "Hay nalpuwam?" Mu agguy tembal Jesus.

10 Ya unat goh agguyna tembal ya inalin Pilate di, "Anaad ta adim tabolon
nan inali'? Inilam an ha"in di mumpapto', at abalina' an mangibo'tan ay He"a,
ya abalina' goh an mangipilanhan He"ah nan krus!”

11 Ya tembal Jesus an inalinay, "Mi'id biyangmun mangat hi malgom ay Ha"in
hi un agguy indat Apo Dios di haadmu. Mu do'do"ol di bahol nan tatagun
nangiyalin Ha"in ya un he"a.”

12 Ya unat goh dengngol Pilate din inalin Jesus ya penhodna ahan an ibo'tan
Hiya. Mu nuntu'u'da din Hudyun mangalih, "Gulat ta Hiyay ibo'tanmu at

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ma'innilan mi'bohhol'ah nan alid Rome, at bo'on'a Ligwan Caesar! Ti mi'bohhol hinan alid Rome nan tagun mangalih un hiya goh di ali!”

13 Ya unat goh dengngol Pilate henen inalida ya impapitawnah Jesus hinan wadan di tatagu, ya inumbun hinan umbunan di munhumalyah nan way alyondan Mun'inul an Da'da' (an hay pangalin di Hudyun ne ya Gabbatha).

14 Henen algaw ya hiyah ne pundadaanandah nan Gotad hi Punnomnomandah din Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Tatagu. At heden helhelong hi alas sais ya ni'hapit goh hi Pilate hinan Hudyu an inalinay, "Naya nan aliyu!”

15 Mu nuntu'u'da din Hudyun inaliday, "Ipapatoymu! Ipilanham hinan krus!" Ya tembal Pilate an inalinay, "Undan pohdonyun ipilanha' nan aliyuh nan krus?" Ya tembal din a'ap'apun di papadin inaliday, "Nan Alin hi Caesar di alimi, ya mi'id udumna!”

16 At ene'kod Pilate hi Jesus hinan tatagu ta umuyda ilanhah nan krus. Hay Nilanhaan Jesus hinan Krus Inawitdah Jesus, at inatday penpenhodda.

17 Ya impapi'ug din tindalun Jesus nan krus an ilanhaana, ya inatamanda han lutan alyonday Tungal di Ulu (unu Golgatha hinan hapit di Hudyu an Aramaic).

18 Ya heden lutay nangilanhaandan Jesus hinan krus. Ya waday duwah linala'in ni'lanhadah nan duwa goh an krus, at inhinaday ohah apit hi agwana ya nan ohah appit hi iggidna ta ginagwadah Jesus.

19 Ya waday impitudo' Pilate an diklamuda, ya inhinadah tungul di ulun Jesus an hay impitudo'na ya alyonay, "Hiyah teh Jesus an iNazareth an Alin di Hudyu.”

20 Ya heden nilanhaan Jesus ya neheggon ad Jerusalem, at hiyaat un wa ay di maluh hi Hudyu ya binahada din nitudo' an wah tungul di ulun Jesus. Ya tulun hapit di nitudo' an nan hapit di iGreece, ya hapit di Hudyun Aramaic, ya nan hapit di iRome an Latin an hiyah ne diklamudan Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya nunlili din a'ap'apun di papadin Pilate an inaliday, "Adim itudo' hi un Alin di Hudyu! Ti hay pohdonmih itudo'mu ya alyom di, Heten tagu ya inalinay un Hiyay Alin di Hudyu.”

22 Mu inalin Pilate di, "Hiyah ne impitudo"u, at ammunana!”

23 Ya unat goh nalpah an inlanhadah Jesus ya nunggogodwon din opat an tindaluy lubungna. Ya wada han ohan magayad an agguyda henekhek ti inabol, at mi'id di ugutna.

24 Ya inalin din tindaluy, "Adi tu'u pa"ion ta un tu'u ibinnunut ta tigon tu'uy mangngal." Ya hanan na'at ya hiyay nangipa'annung hidin impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Ginogodwada nan lubung'u, ya imbibinnunutday mangngal hinan lubung'un na'abol." Umat hinay inat din titindalu.

25 Ya wah dih inan Jesus, ya din aginan babai, ya hi Mary an ahawan Clopas, ya hi Mary an iMagdala an timma'ta'dogdah nan neheggon hinan way krus an nilanhaan Jesus.

26 Ha"in an nangitudo' ete an intudtuduwan Jesus an pohpohdona ya tinniga' ay Hiya ti nedelloha' an ni'ta'dog ay inana, at inalin Jesus ay inanay, "Ina, henen intudtuduwa' ya ibilangmuh imbaluymu.”

27 Ya inalina goh ay ha"in di, "Ibilangmu hiyah inam." At henen algaw ya initnud'uh Mary ta immuy amih abung'u ta mihinan ha"in. Hay Natayan Jesus

28 Inilan Jesus mahkay an impa'annungnan amin din impitudo' Apo Dios, at inalinay, "Na'uwawa'." Ya henen inalina ya impa'annungna din impitudo' Apo Dios.

29 Ya wada han tibung an nittuwan di limminun bayah, at intamolda din natpin lo'ob, ya inhipitdah din hapang ta indawdawdah timid Jesus ta inumona.

30 Ya unat goh hinihip Jesus din limminun lipog ya inalinay, "Nalpah di tamu' hitun luta!" At inyungotna, ya natoy. Hay Nanudlu'an din Tindaluh Bane'eng Jesus

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Immuy din Hudyun Pilate an mangibagan hiya ta umuyda pun'ipung di hu'in din tulun nun'ilanhan linala'i ta way atondan ag'agan matoy. At inabulutna. Ya manu ay penhoddan ag'agay atayanda ti henen algaw ya ma'alih Daan, ya nan mabiggat ya ngilin an Habadu an ma"e'gonan an algaw, at hiyaat unda punnaudon an patayon dida ta anonda didah nan nilanhaanda ti paniaw hi unda milalanha eden ngilin.

32 At immuy din tindalun numpangipung hidin hu'in din duwan linala'in ni'lanhan Jesus,

33 mu agguyda inipung di hu'in Jesus ti tinnigda Hiya an nanattoy.

34 Mu intudlu' din ohan tindalu din gayangnah bane'eng Jesus, at bimmuhu' di dala ya danum.

35 Ya immannung an amin hatun na'na'at ya makulug ti tinnig'u, at hiyaat un'u intudo' ta way atonyun mangulug.

36 Ya na'at hanan Jesus ta mipa'annung din impitudo' Apo Dios an inalinay, "Mi'id di ma'ipung hinan tungalna."

37 Ya wada goh di ohah impitudo' Apo Dios an inalinay, "Tigon nan tataguh nen tagun tinudlu'da." Hay Nilubu'an Jesus

38 Hi Joseph an i'Arimathea ya hiyay ohah nan mangulug ay Jesus, mu agguyna impa'in'innila ti tuma'ot hinan Hudyu. At unat goh dengngolnan natoy hi Jesus ya immuy ay Pilate ta ibaganah un mabalin an alanay odol Jesus. Ya inyabulut Pilate, at immuyna innal din odol Jesus.

39 Ya ni'yuy ay hiyah Nicodemus an hiya din immuy ni'hapit ay Jesus hidin nahdom, ya nun'odnana din maphod di hunghungnan pulpus, an hay ngadana ya myrrh an nilamut di aloes. Ya hay damotna ya tulumpulu ta han opat nin di kilu.

40 Ya inunud din duwan linala'iy ugalin di Hudyuh atondah un way matoy, at innalda din maphod di hunghungnan pulpus, ya inlamutdah din teplag an mapmaphod an lo'ob an ma'alih linen ta teneplaganday odol Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Ya wah dih nan galden an neheggon hinan lugal di nilanhaan Jesus, ya wah di goh din pa'idyamman lubu' an mid ah nilubu'.

42 Ya manu ay nan neheggon di nangilubu'andan Jesus ti magadyuh nongkay nan Daan an Habaduh pun'eblayan di Hudyu.

John 20

1 Immuy hi Mary an iMagdala eden helhelong hi Dumingguh nan wadan di lubu' Jesus. Ya unat goh tinnigna din pantaw di lubu' ya na'ulin din batun tanglib.

2 At intagtatagtagnan immuy hinan awadan Simon Peter ya ha"in an pa'appohpohdon Jesus, ya inalinan da'miy, "Innalday odol din Apu tu'uh nan lubu'na, mu tagwan nin di nangiyayanda!”

3 At immuy amin Peter hinan nilubu'an Jesus

4 an timmagtag amin immuy, mu ha"in ya mabi'bi'aha' ya un hi Peter, at nahhuna' an immatam hinan lubu'.

5 Mu agguya' himmigup hinan lubu' ti un'u indungaw hinan pantaw, ya anggay din teplag di odol Jesus hi tinnig'u, ya mi'id din odolna.

6 Ya unat goh immatam hi Peter an mangun'unud ya nundapuh an himmigup hinan nilubu'an Jesus. Ya immannung an anggay din teplag Jesus hi tinnignan niwawallang,

7 ya din lo'ob goh an neteplag hi ulun Jesus. Mu nat'on di niwallanganan nakupin an agguy niddum hidin linen an teplag.

8 At ni'higupa' mahkay ya tinnig'u, at kinulug'un namahuan hi Jesus.

9 Mu hihidya damdama an agguymi na'awatan din impitudo' Apo Dios an inalinay mahapul an mamahuan hi Jesus.

10 At immanamut ami. Hay Nipattigan Jesus ay Mary an iMagdala

11 Wagwah dih Mary an lumugwalugwah nan pantaw di lubu' Jesus. Ya otog di lumugwalugwaana ya indungawnay bunol den lubu',

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 ya tinnigna han duwan anghel an mumpaha' di lubungdan inumbundah nan numbinnongwah hidin nipalo'an di odol Jesus. At inumbun di ohah din nangi'ulluwana ya din ohah nangi'andadyana.

13 Ya inalin din duwan anghel ay Mary di, "Anaad ta lumugwalugwa'a?" Ya tembal Mary an inalinay, "Waday nangngal hidin odol Apumi, ya agguy'u innilay nangihinanda!”

14 Ya unat goh inalinah ne ya nunligguh, ya wadah Jesus an timmata'dog, mu agguy inilan Mary hi un Hiyah Jesus.

15 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Anaad ta lumugwalugwa'a? Ngadan ne han pohdom an tigon?" Ya hay ninomnom Mary ya Hiya din muntamuh nan galden, at inalinan Hiyay, "Apu, itudum di nangihinam hidin odol Jesus hi un He"ay nangngal ta umuy'u alan!”

16 Mu inalin Jesus ay hiyay, "Mary!" Ya unat goh nunwingih Mary ya inimmatunana Hiya, at bimmugaw hinan hapit di Hudyu an Aramaic, an inalinay, "Rabboni!" (unu Bihtulu!).

17 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Agguya' ni' numbangngad hi wadan Ama, at adia' lo'mon. Mu un'aat umuy ta ibagam hinan intudtuduwa' ta alyom ay didaan mumbangngada' hidin nalpuwa' an awadan Aman hi Apo Dios an dayawo' an Hiyay hi Amayu ya Diosyu goh an dayawonyu.”

18 At immalih Mary an iMagdala ay da'min intudtuduwan Jesus, ya inalinan da'miy, "Tinnig'uh Apu tu'u!" Ya imbaagna goh ay da'mi din inalin Jesus. Hay Nipattigan Jesus hinan Intudtuduwana

19 Na'amung amin amin an intudtuduwan Jesus eden Duminggun nahdom, mu tuma'ot amih nan Hudyu, at hiyanan nun'ida'igmiy pantaw. Ya himbumagga ya wah dih Jesus an timma'dog hinan wadanmi, ya inalinay, "Mi'id ni' al'alin da'yu!”

20 Ya impattig Jesus din nalanhah ngamayna ya nan bane'engnan tinudlu'dah gayang. Ya ma"am'amlong amih nanniganmin Jesus an Apu tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya impidwan Jesus goh an nangalin da'miy, "Mi'id al'alin da'yu! Honogo' da'yun umuy muntudtuduh nan tatagun umat hi nannagan Aman Ha"in hi immalia' an nuntudtudun da'yu.”

22 Ya unat goh nalpah nan inalin Jesus ya inhapudnan da'min inalinay, "Mihinan da'yu nan Na'abuniyanan an Lennawa.

23 Ya nan tagun muntutuyuh baholna ya waday biyangyun mangalin hiyah na'aliwan di baholna. Mu gulat ta adi muntutuyu at wada goh di biyangyun mangalin hiyah agguy na'aliwan di baholna.”

24 Heden nipattigan Jesus ay da'min intudtuduwana ya waday ohan da'min mi'id hidi an hi Thomas (unu hi Didymus), at agguyna tinnig Hiya.

25 Ya inalin din i'ibban Thomas ay hiyay, "Tinnigmih Apu tu'u!" Mu inalin Thomas ay da'miy, "Adi' kulugon an namahuan hi Jesus ta nangamung hi un'u tigon ya dapoon nan bilat din nalanhan ngamayna, ya aw'awo' goh din nagayang hi bane'engna. Mu adi' ay tigon ya adi' kulugon!”

26 Ya unat goh naluh di hinduminggu ya na'amung ami goh hinan kuwaltu, mu wada mahkay hi Thomas. Ya nun'ida'ig nan pantaw, mu himmigup damdamah Jesus, ya timma'dog goh hi ginagwami, ya inalinan da'miy, "Mi'id al'alin da'yu!”

27 Ya inalin Jesus ay Thomas di, "Ipogpogmuy punduwaduwaam an mangulug unna' namahuan! Ti tayay bilat hi ngamay'uh inat nan lanha, at dapoom ta hamadom. Ya taya goh din nagayang hi bane'eng'u ta aw'awom.”

28 Ya inalin Thomas ay Jesus di, "He"ay Apu', ya He"ah Apo Dios an dayawo'!”

29 Ya inalin goh Jesus ay hiyay, "Kulugona' mahkay ti ten tinniga'. Mu od'odolnah nan tagun ta"on unna' adi tigon ya kinuluga' damdama!”

30 Do'ol di tinnigmin intudtuduwan Jesus hi inatnan umipanoh'ah pangimmatunan hi aatna, mu waday udum an agguy ni'tudo' eten liblu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Ya intudo"u hatu ta way panguluganyun immannung an hi Jesus di Imbaluy Apo Dios an nan Alin Pento'na ta mi'tagu ayun Apo Dios hi mid pogpogna an dumalat Hiya.

John 21

1 Wada goh han ohan algaw ya nipattig hi Jesus ay da'min intudtuduwanah din wadanmih nan Lobong an Galilee. Ya hay aat di nipattigana

2 ya wah dih nan lobong da Simon Peter ay Thomas (an hi Didymus), ya hi Nathanael an iCana hinan Provinciad Galilee, ya da'min dana' Zebedee, ya nan duwa goh an intudtuduwan Jesus.

3 Ya inalin Simon Peter di, "Umuya' manidu'." Ya inalimin amin di, "Umuy'a ay ya mi'yali ami goh." At nunlugan amih nan bangka, ya inlablabimin nanidu', mu mi'id am'amungit hi hinidu'mi.

4 Ya unat goh wan napatal ta ningemel nan algaw ya timma'ta'dog hi Jesus hinan pingit den lobong, mu agguymi inimmatunan un Hiya.

5 Ya inalinan da'miy, "I'ibba', undan mi'id di hinidu'yuh ekan?" Ya inalimiy, "Mi'id ahan am'amungit."

6 Ya inalin Jesus ay da'miy, "Ihidu'yuh immapit hi agwanyu, at waday ekan." Ya unat goh inhidu'mi ya adi ami ahan pa'agguyud hidin hidu' ti na"apnu ahan hi ekan.

7 Ya ha"in an pa"appohdon Jesus ya inali' ay Peter di, "Hiyah neh Apu tu'u!" Ya unat goh dengngol Simon Peter an hi Apu tu'uh nen ni'hapit ay da'mi ya nunlubung ti ina'aanay lubungna, ya inyugpahnah din danum, ya himmalug an immuy hinan pingitnah wadan Jesus.

8 Mu da'min ibbana ya wada amih nan bangka ta guyudonmi din hidu' an napnuh ekan, mu agguy ami niyadagwih nan pingit di lobong an mi'id mapto' ya nahiyam nin di mitluh inadagwidah nan pingitna.

9 Ya unat goh immatam amih nan pingit di lobong ya tinnigmin gimmagaba din uleng, ya waday ekan ya tinapay an nipaga.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya inalin Jesus ay da'miy, "Iyaliyuy udumnan nen pa'ahhidu' an ekan.”

11 At immuy ginuyud Simon Peter din hidu' hinan bangka ta inda'alna. Ya ta"on un do'ol ahan din ekan an na'na mu agguy napa"i din hidu'. Ya hinggahut ya han nabongle ta tuluy o"ongol hi ekan an na'na.

12 Ya inalin Jesus ay da'miy, "Ma ayu ta mangan tu'u." Mu mun'ogon amin mangibagan Hiyah un immannung an Hiyah Jesus, mu inimmatunanmin Hiya.

13 Ya innal Jesus din tinapay, ya impiyapongnan da'mi, ya inatna goh hidin ekan an impiyapongna ta ononmi.

14 Ya hiyah ne pitlunah nipattigan Jesus ay da'min intudtuduwana an nete"an di namahuana. Hay Nanamadan Jesus hi Pamhod Peter ay Hiya

15 Unat goh nalpah amin nangan ya inalin Jesus ay Simon Peter di, "Simon an imbaluy John, ongol ahan nin di pamhodmun Ha"in ya un tun pamhodmuh tun ekan?" Ya inalinay, "Oo, Apu, inilam an pa'appohdon da'a ahan." Ya inalin Jesus ay hiyay, "Ipapto'muy tatagun mangulug ay Ha"in an umat hinan mumpahtul hinan uyaw an kalnilu.”

16 Ya impidwan goh Jesus an nangalin hiyay, "Simon an imbaluy John, pohdona' nin ay he"a?" Ya inalinay, "Oo, Apu, inilam an pa'appohdon da'a." Ya inalin Jesus ay hiyay, "At ipapto'muy tatagun kumulug ay Ha"in an umat hinan aton di mumpahtul hi kalnilu.”

17 Ya impitlun Jesus an nangalin Peter di, "Simon an imbaluy John, pohdona' ay he"a?" Ya ma'allungdayah Peter ti nan nangipitluan Jesus an nangalih, "Pohdona' nin ay he"a?" At inalin Peter ay Jesus di, "Inilam an popohdon da'a ti inilam an amin di logom!" Ya inalin Jesus ay hiyay, "Ipapto'muy tatagun kumulug ay Ha"in.

18 Immannung heten alyo' ay he"a: hidin a'ungam ya gunmu enegtom di gina'um hinan penhodmun ayan, mu hi awni ta mala'ay'a at iduulmuy ngamaymu ta bobodonda, ya inyuy da'ah nan adim pohdon an umayan.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya manu ay inalin Jesus ay Peter hene ti imbaag Jesus di aat di atayan Peter hi awnih din pangipattiganah anabagbagtun Apo Dios an dumalat hi atayana. At inalin Jesus ay hiyay, "Unudona'!" Hay Nangulgudan Jesus hi Aat John

20 Unat goh nunwingih Peter ya un anggay ha"in an pa"appohdon Jesus hi nangunud ay dida. (Ya ha"in goh din netob ay Jesus hidin nangananmih agguyna natayan hi nangalyanay, "Hay ngadan di mangipadpap ay He"a?")

21 Ya unat goh tinniga' ay Peter ya inalinan Jesus di, "Apu, hay ma'at nin goh eten tagu?”

22 Ya inalin Jesus ay hiyay, "Adi mahapul an innilaom di ma'at ay hiya ti gulat ta pohdo' at taguo' ta nangamung hidin pumbangngada'. Mu hay atom ya unudona'.”

23 At dumalat eden inalin Jesus ya nihinap hinan nangunud ay Jesus di adi' atayan. Mu bo'on hene inalin Jesus, ti hay inalina ya "Adi mahapul an innilaom di ma'at ay hiya, ti gulat ta pohdo' at taguo' ta nangamung hidin pumbangngada'.”

24 Ya ha"in henen intudtuduwanan inulgudna an nangulgud ya nangitudo' ete. Ya inila' an makulug an amin hatun intudo"u, ya inilayu goh an adi munlayah ti makulug tun hinapit'u.

25 Numbino'ob'on an do'ol di inat Jesus, mu ammunana. Ti gulat ta nitudo' an amin di ina'inatna at adi umanay di itud'ana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Acts

Acts 1

1 Din nahhun an liblun intudo"un he"a, agi' Theophilus, ya hay aatna ya impa'innilanan amin di ina'inat Jesus, ya hay intudunah din nangete"anan nuntamu ta

2 nangamung din algaw an nipatuluwanad abuniyan. Mu hay nahhun hi na'at ya un tumuluh Jesus ad abuniyan ya intudun nan Na'abuniyanan an Lennaway alyona ta imandalnah nan tagunan pento'nah mangibabbaag hinan Hapitna, ya dida nan ma'alih a'apostolesna.

3 Ya numpattipattig hi Jesus ay dade han pento'na, ya din gunna numpattipattigan ya nete"ah din namahuana ta nangamung di napat hi algaw. Ya do'ol di ina'inatna ta way inatdan nanginnilan immannung an namahuan, ya inulgu'ulgudnan diday aat di Pumpapto'an Apo Dios.

4 Ya wa han ohan algaw hidin na'amu'amunganda ya ne"an ay dida, ya minandalna didan inalinay, "Adi ayu makak hi ad Jerusalem ta nangamung un mipa'annung din intulag Ama tu'un dengngolyun imbaag'uh din hopapna, ti inali' di,

5 Hi John ya hay danum di imbonyagna, mu da'yu ya adi madnoy ya ibonyag Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu.”

6 Wada han ohan algaw an na'amungan nan a'apostoles ya inalidan Jesus di, "Apu, undan ad ugwan di pamakakam hinan iRome an mumpapto' ta nan Hudyuy mumpapto' hitun babluy tu'u ta umat goh hidin hopapna?”

7 Ya tembal Jesus an inalinan diday, "Hi Amay munnomnom hi gutud di pangatanah logom ti Hiyay nangamung, at ta"ongkay hi unyu adi innilaon.

8 Ya miyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu ta idatnay abalinanyu ta da'yuy ihtigun mangibaag hi aat'ud Jerusalem, ya an amin hinan udumnan abablubabluy hinan Provinciad Judea, ya hinan Provinciad Samaria, ya an amin hinan luta ta nangamung di pingitna.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya nalpah heden inalina ya tinangaddan timmulud abuniyan, ya lene'nadan nan bunut, at adi mattig.

10 Ya inhamhamaddan tinatangad ad dayah din inayana, ya hin'alina ya waday duwah linala'in mumpaha' di lubungda, ya ni'ta'dogdan dida.

11 Ya inaliday, "Da'yun linala'in iGalilee, anaad ta tatangngadonyud daya? Heden timmulud abuniyan an hi Jesus an nakak ay da'yu ya umat hinan tinnigyun timmuluwanad abuniyan di aat goh di pumbangngadana."

12 Unat goh nalpah heden na'at hidih nan Duntug an Olibo ya numbangngad din a'apostoles ad Jerusalem an ohay kilomitlu nin di inadagwina.

13 Ya unat goh immatamda ya hinumgopdah din kuwaltudah nan miyadwan galadu. Ya hay ngadan daden nihinan den kuwaltu ya hi Peter, ya hi John, ya hi Jacob, ya hi Andrew, ya hi Philip, ya hi Thomas, ya hi Bartholomew, ya hi Matthew, ya hi Jacob (an hina' Alphaeus), ya hi Simon (an niddum hinan nalammungan di Zealot an mamhod an mamakak hinan iRome), ya hi Judas (an hina' Jacob).

14 Ya na'amungdan amin an munluwalun Apo Dios, ya ni'yamung goh din binabai, ya niddum goh hi Mary an hi inan Jesus, ya din a'aginan linala'i.

15 Wa han ohan algaw hidin na'amungan daden nangunud ay Jesus ya hinggahut ta duwampuluda nin an na'amung. Ya timma'dog hi Peter, ya himmapit an inalinay,

16 "I'ibba', hidin nadnoy ya niyodol nan Na'abuniyanan an Lennawah nan Alin hi David, ya imbaagnay aton Judas hi udum di tawon an mangipanguluh nan mampap ay Jesus. Ya impitudo' Apo Dios henen imbaag David, at mahapul an ma'at.

17 Ya hi Judas ya hiyay ohah ibbamin apostoles ti hiya goh di ohah napilin ni'tamuh nan tamumi.

18 Mu enepla' Judas hi lutah den pihhun impalagbudan hiyah nangituduwanan Jesus ta tiliwonda. Mu heden lutay nagahan Judas, ya nabughiy putuna, at numpangabuhu' din bitu'ana, ya natoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya an amin din tatagun numpunhitud Jerusalem ya dengngoldah nen na'at, at hiyaat unda nginadnan henen luta ta Akeldama" (an hay pohdonan hapiton ya Lutan Nibugha'an di Dala).

20 Ya inalin goh Peter di, "Henen impitudo' Apo Dios an hay aat Judas ya nitudo' hinan Liblu an Psalms, an inalinay, Hay maphod ya mabauy abungna, at mi'iwod munhitu. Ya nitudo' goh di, Hay haadna ya midat hinan udumna.”

21-22 Ya inalin goh Peter di, "Hay maphod ya pot'on tu'uy ohah nan linala'i ta middum ay da'min himpulu ta oha ta mi'yalin da'min mun'ul'ulgud hinan aat di namahuan Jesus an Apu tu'u. Mu hay mahapul hi aat nen lala'i ya nan nitnunitnud goh ay da'min amin hinan numbaatanmin da Jesus an hi Apu tu'u an nete"ah din nun'ul'ulgudan John hi aton di tatagun mabonyagan ta nangamung din timmuluwan Jesus ad abuniyan.”

23 Ya duwadan pumpilianda an hi Joseph (an hay udum hi ngadana ya Barsabbas ya Justus) ya hi Mattias.

24 At nunluwaludan Apo Dios, ya inaliday, "Apu, inilam di aat di ugalin an amin di tatagu. At hay atom ni' ahan, Apu, ya ipa'innilam ay da'mi nan pot'om ay daten duwah

25 mihukat ay Judas hinan haadnan apostoles ti hi Judas ya din'ugnay haadna, at immuy hinan negponganan nappuhi ti hiyay lagbuna.”

26 Ya unat goh nalpah an nunluwaluda ya intudo'day ngadan danen duwan linala'i ya unda iyu'nuh ta panginnilaandah mapilin daden duwa. Ya hay ngadan Mattias di na'u'nuh, at hiyay niddum hinan himpulu ta han ohan a'apostoles.

Acts 2

1 Hidin nadatngan nan algaw an Behta an Pentecost ya na'amungdan amin din nangunud ay Jesus.

2 Ya himbumagga ya waday munhuud daya an ay ihunay pumuo', at dengngoldan amin an wah nan abung an inumbunanda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya tinnigda han umat hi apuy an mundalang, ya niwa'at an nun'ipattu' ay dida.

4 At niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan didan amin, ya himmanapitdah hinnat'on an hapit an bo'on hapitda ti hiyah ne indat nan Na'abuniyanan an Lennawah abalinanda.

5 Ya wadaday nunhitud Jerusalem an Hudyun nangunud hi Uldin Apo Dios an nalpudah nan numbino'ob'on an babluy hinan Pumpapto'an di iRome.

6 Ya unat goh dengngolda din munhuu ya na'amungda din do'ol an tataguh din wadan di nangunud ay Jesus, ya manoh'ada ti way ohan didaan dengngoldan way ohah din nangunud ay Jesus ya hay hapitnay inhapitna.

7 At immogyatda, ya manongngo'da, ya humanahappitandan inaliday, "Goh ta umat hinay hapit an amin danen linala'in iGalilee?

8 Ya numbino'ob'on di hapit tu'u, mu ne an inila tu'un amin di hapitonda ti iniladan mangihapit hinan hapit tu'u tuwali! Anaad nin udot?

9 Ti ditu'u ya waday iParthia, ya iMedia, ya i'Elam, ya iMesopotamia, ya iJudea, ya iCappadocia, ya iPontus, ya i'Asia,

10 ya iPhrygia, ya iPamphilia, ya i'Egypt, ya nan nalpuh nan ababbabluy ad Libya an neheggon ad Cyrene, ya nan pa"ali an nalpud Rome

11 an Hudyuy udumna ya bo'on di udum, mu unudonday Uldin di Hudyu! Ya wada goh di iCrete ya Arabo. Mu ta"on un nan nalpuwan tu'u ya ihapitday hapit tu'un amin goh, ya ibaagday ina'inat Apo Dios an ma"ap'aphod!”

12 At manoh'ada, ya mi'id poto' di nomnomonda, ya way ohaan mumbabaggaandan inaliday, "Goh udot ta umatdah na?”

13 Mu linayahan din udumnan dida ti inaliday unda nabutong!

14 Ni'ta'dog hi Peter hinan himpulu ta ohan ibbana, ya enlotnan himmapit an inalinah nan tataguy, "Da'yun i'ibbamin Hudyu ya an amin ayun numpunhitud Jerusalem ya ihamadyun ingaon tun alyo' ta innilaonyuy aat ten ulgudo'!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Alyonyuy un ami nun'abutong ay daten i'ibba' an linala'i, mu agguy ami ti undan nabutong di tataguh un nunta'dang di algaw an alas nuebe?

16 Heten ma'ma'at an donglonyu ya hiyah te goh din imbaag din propetan Apo Dios hidin penghana an hi Joel, ti inalinay,

17 Hi Apo Dios ya inalinay, Awni ta hay angunuhna at honogo' nan Lennawa' an nan Na'abuniyanan an Lennawa ta ipiyo'odol'un amin hinan tatagu. Ya ibabbaag nan holagyun linala'i ya binabaiy ipa'innila' ay dida, ya umipanoh'ay tigon nan ungungan linala'i, ya heden tigonda ya ipa'innilanay ma'ma'at. Ya mun'enap nan mina'ma"ilog an linala'i, ya nan enaponday mangipa'innila goh hinan ma'ma'at.

18 Ya an amin nan baal'un linala'i ya binabai ya ipiyo'odol'uy Lennawa' ay dida, ya ibabbaagda goh nan ipa'innila' ay dida.

19 Ya waday ipattig'ud dayan umipanoh'a, ya wada goh di ipattig'uh nan luta ta pangimmatunan di tatagu ti hay mipattig ya hay dala, ya apuy, ya nan ma'ugtul an ahu'.

20 Ya humelong nan algaw ad daya, ya bumlah nan bulan ta ay dala ya un dumatong nan algaw an omo'ogyatan di tatagu an pumpanuhan Apu tu'u.

21 Ya un adya waday mangalih, Apu, baliwana' ni'! at mabaliwanda.”

22 Ya unat goh lempah Peter an inulgud din inalin Joel ya innayunan himmapit an inalinay, "I'ibba' an Hudyu, donglonyu tun alyo'! Hi Jesus an iNazareth ya do'ol di ina'inatnan adi olog di tagun mangat an immipanoh'an pangimmatunan di tatagu, ti hiyanay impatamun Apo Dios ay Hiya ta way inatnan nangipa'innilah un makulug an Hiyay hennagna. Ya innilayuh te ti henen inatna ya na'at hi wadanyu.

23 Hidin penghana ya ninomnom Apo Dios di penhodnan ma'ma'at ay Jesus, at i'innilanay ma'ma'at, at immannung ti hiyaat un nidawat hi Jesus ay da'yu ta impapatoyyu, ti inyuyyuh nan linala'in ongol di baholda ta inlanhadah nan krus ta natoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Mu tinagun Apo Dios hi Jesus ti imbo'tana ta nakak hinan wadan di lennawan nan nun'atoy ti mid olog di logom an nangipawah namahuana.

25 Ya intudo' din alih penghanan hi David goh di aat di namahuan Jesus an inalinay, Titiggo' hi Apu tu'u ti wadan Ha"in an adi makmakkak ti nipaeng hi appit di agwan'u, at malenggop damdamay punnomnoma'.

26 Ya hiyaat unna' mun'am'amlong, at ihapit'uy pundenola'. Ya ta"on hi unna' tagu mu malenggop di punnomnoma' ti waday namnama' an tumagu.

27 Ti hay innila' ya adia' inganuy ay Apo Dios ad dolom hi wadan di lennawan di nun'atoy ti Ha"in an un'unnud an baalmu ya inila' an ipawam di apitayan di odol'u.

28 Ya impa'innilam ay Ha"in di ma'ma'at ta way ato' an mi'tagun He"ah mid pogpogna, ya impa'amlonga' ay He"a ti nan awadam ay Ha"in at ma"am'amlonga'. Hiyah ne intudo' David.”

29 Ya innayun Peter an nangali goh hi, "I'ibba', iyam'amma' an mangulgud ta itudu' di aat David an ad holag ay ditu'u. Henen intudo'nan inali' ay da'yu ya bo'on hay odolnay hinapitna ti natoy hi David, ya nilubu', ya ta"on ad ugwan ya wadah tun lutan wadan tu'uy lubu'na.

30 Hiyay oha goh an propetan Apo Dios, at inilanan intulag Apo Dios ay hiya an hi udum di tawon ya pun'alion Apo Dios di ohah nan holagna ta ali goh an umat ay David an hi apuna.

31 Ya inilan David di aton Apo Dios hi udum di tawon ti nan Alin Pento' Apo Dios ya Hiyay hinapitna, ya intudunay aat di namahuana an adi minganuy di odolnad dolom, at adi mapitay di lamohna.

32 Ya henen inulgudna ya hi Jesus ti nepto' an minahuan Apo Dios Hiya, ya da'min amin di ihtiguna ti tinnigmi Hiyan namahuan!

33 Ya impabagtun Apo Dios Hiya an wah appit hi agwana! Ya intulag Amana an umali nan Na'abuniyanan an Lennawan middum hinan tatagu, at ten immannung ti hennag Jesus goh ay da'mi ta miyo'odol an hiyah tey aat di tigonyu ya donglonyud ugwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 Hi David ya agguy timmulud abuniyan, mu intudo'na tuwalih din penghana an inalinay, Ni'hapit hi Apo Dios an Apu tu'uh nan Apu tu'u goh an pento'nah ali an inalinay: Umbun'ah tun appit hi agwan'u

35 ta engganay abako' an amin di buhulmu ta way atondan un'unnud ay He"a.”

36 Ya innaynayun goh Peter an himmapit an inalinay, "Hay mahapul ya an amin di Hudyu ya ihamhamaddan innilaon an din lala'in impilanhayuh nan krus an hi Jesus ya Hiyah Kristun Alin Pento' Apo Dios, ya Hiyay Apu tu'u!”

37 Ya unat goh dengngoldah ne ya nahahlaang di balada, ya ni'hapitdan da Peter ya din udumnan a'apostoles an inaliday, "I'ibba! Hay atonmi mah?”

38 Ya inalin Peter ay diday, "Hay mahapul ya muntutuyu ayun amin hinan inatyun nappuhi ta du'gonyu ta adiyu ipidpidwan aton, ya mumpabonyag ayuh nan ngadan Jesu Kristu! Ya atonyu ay at ma'aliwan di baholyu, ya midat goh ay da'yu nan ipa'daw Apo Dios an nan Na'abuniyanan an Lennawa.

39 Ti hiyah ne inalin Apu tu'un hi Apo Dios an ipa'alinan ditu'u, ya hinan imbabaluy tu'u, ya hinan udumnan tataguh nan abablubabluy ta middumdan Hiya.”

40 Ya do'ol di udumnah inulgud Peter an mangibaag hi aatna, ya hiyay impadanan didan inalinay, "Baliwanyuy odolyu ta adi ayu middum an mi'moltah nan tatagud ugwan an na"appuhiy ugalida!”

41 At do'olday nundenol an nangabulut enen intugun Peter, ya numpabonyagda. Ya henen algaw ya tuluy libu nin di niddum ay didah nangulug ay Jesus.

42 Nan pa"akkulug ya innaynayundan inadal nan intudun di a'apostoles, ya ni'hina"agida, ya na'ubu'ubungdan nangan hi Nunnomnomandah nan Natayan Kristu, ya gunda goh nunluwalun Apo Dios.

43 Do'ol di immipanoh'ah ina'inat nan a'apostoles hi pangimmatunan di tatagu, at an amin din tatagu ya e'gonanda dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44 Ya an amindan kimmulug ay Jesus ya nunlalammungda, ya nun'i'iddatandah nan gina'uda

45 ti hay inatda ya inla'uday lutada ya gina'uda ta nan pihhun na'amung ya inwatwatda. Mu agguy napapaddung di indatda ti hay aat di mahapul di ohah tagu di hiyay indatda.

46 Ya abigabigat ya na'amungdah nan gettaw di Timplun Apo Dios ad Jerusalem an mundayaw. Ya wa ay ta nalpah ya immuyda nangan an amin hi abung di ohan dida. Ya nidugah di pun'an'anlaanda,

47 ya gunda ul'ulgudon nan amaphodan Apo Dios. Ya an amin din udumnan tatagu ya endenolday aat danen nangunud ay Jesus, ya abigabigat ya waday udumnah mabaliwan, ya iniddum Apu tu'u didah nan Himpampun an Tataguna.

Acts 3

1 Wa han ohan algaw hi nahilip an alas tres ya immuy da Peter ay John hinan Timplun Apo Dios ti hiyah ne olas hi punluwaluan nan tatagun Apo Dios.

2 Ya nan pantaw di allup den Timplu an nangadnan hi Ma"aphod di Tigawna ya hidiy gunda pangiyayan hinan lala'in napiklud an nete"ah din nitungawana ta way atonan mun'adaw hi pihhuh nan maluh an umuy hinan Timplu.

3 Ya unat goh naluh da Peter ay John an himmigup ya nun'adaw ay dida.

4 Ya inhamhamaddan nannig ay hiya, ya inalin Peter di, "Tigon da'mi!”

5 Ya inhamadna dida ti hay inilana ya wada nin di idatdan hiya.

6 Ya inalin Peter di, "Mid di apihpihhu', mu waday idat'un he"an nat'on! Hi Jesu Kristun iNazareth ya idatnay abalinam, at tuma'dog'a ta dumalan'a!”

7 At pendon Peter di agwana ta binadanganan timma'dog. Ya himbumagga ya immadaog an mabi'ah di hu'ina ya nan nun'ummuman di tungal hinan dapana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya limmagtu, ya dimmalan. At ni'higup ay didah nan Timplu an gun mundalan, ya lumagtun mangipabagbagtun Apo Dios.

9 Ya unat goh tinnig an amin din tatagu hiyan dumalan an mangipabagbagtun Apo Dios

10 ya inimmatunanda an hiya din tagun u'umbun an mun'ad'adaw hinan way pantaw di allup nan Timplu an nangadnan hi Ma"aphod di Tigawna ya immogyatda ti ma'annoh'adah nan na'at ay hiya. Hay Na'at ya Nun'ulgud hi Peter hinan Timplun Apo Dios

11 Immuy da Peter ay John hinan balkon an mungngadan hi Balkon Solomon, ya enedon nen lala'in dida. Ya manoh'adan amin din tatagu, ya timmagtagdan immuy hinan balkon an wadanda.

12 Ya unat goh tinnig Peter din tatagu ya inalinan diday, "Da'yun i'ibamin Hudyu, anaad ta manoh'a ayu, ya teten'ol da'mi? Mid mapto' ya alyonyuan un hay nalpuh abalinanmi tuwali unu nan a'un'unnudmin Apo Dios di dumalat hi dumalanan ten tagu!

13 Mu bo'on da'miy dimmalat, ti hi Apo Dios an dayawon da Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob, ya din o'ommod tu'uh din penghana di nangat ta way atonan mangipa'innila an hi Jesus an baalna ya nabagtu! Mu impabaludyu, ya inyuyyuh awadan Pilate, ya inaliyuy un nabaholan, ya ninomnom Pilate an ibo'tan ti mid baholna, mu inyadiyu.

14 Hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios, ya nahamad di ugalina! Mu inyadiyu damdamay ibo'tanana, ya inyalu'alu'yun Pilate ta din lala'in pimmatopatoy di hiyay impibo'tana!

15 At henen munlumuh ataguan an amin di logom ya Hiyay impapatoyyu, mu minahuan Apo Dios Hiya damdama, at timmagu, ya da'miy ihtigunah nan na'na'at ay Hiya.

16 Ya hay abalinan Jesus ya nan pundenolanmin Hiyay nangaan hi piklud tun lala'in in'innilayu. At an amin ayu ya ten tinnigyuy na'at.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Hay inila' ya da'yun i'ibba ya din a'ap'apuyu ya nappuhiy inatyun Jesus, mu inila' an manu ay ya nan agguyyu nanginnilaan ay Hiya.

18 Mu heden inatyuy nangipa'annungan Apo Dios hidin impa'innilanan amin hidin propetah din penghana an hi Kristun mangipapto' hi tagu ya mahapul an munholholtap.

19 At hay mahapul hi atonyu ya muntutuyu ayuh baholyu, ya hi Apo Dios unudonyu ta aliwanay baholyu, ya palenggopon da'yu

20 ta nan Alin Pepento' Apo Dios hi aliyun hi Jesus ya honagonan da'yu.

21 Mu mihihinnad abuniyan ta nangamung di ipaphodan an amin di logom an hiyah ne impibaag Apo Dios hidin penghanah nan propetana.

22 Ti inalin Moses di, Honogon Apo Dios an apu tu'u nan propetan da'yu an umat ay ha"in an propeta goh, ya Hiya goh di ohah ibbayu. Ya an amin di alyonan da'yu ya hiyay unudonyu.

23 Ya an amin di adi mangunud hinan alyon nen propetan Apo Dios ya milahhindah nan tatagun Apo Dios, at ma'ubah di itaguanda.”

24 Ya intuluy Peter an himmapit an inalinay, "Ta"on hi Samuel an propetan Apo Dios hidin penghana ya an amin nan natuntunud an propetan Apo Dios ya napapaddung di imbabbaagdah ma'ma'at ad ugwan.

25 Ya danen propetan Apo Dios ya diday ad holag ay da'yu goh, at da'yuy mamnoh hinan intulag Apo Dios hidin o'ommod tu'uh din penghana. Ti inalin Apo Dios ay Abraham di, Nan holagmuy dumalat hi awagahan di numbino'ob'on an holag di tataguh tun luta.

26 At pento' Apo Dios nan baalna, ya hennagnan da'yuh nahhun ta ipaphodnay aatyu ti ipadinongnay nun'appuhin atonyu."

Acts 4

1 Otog di pun'ul'ulgudan da Peter ay John hinan tatagu ya immuy ay dida din udumnah nan papadi, ya nan ap'apun nan pulis di Timplun Apo Dios, ya nan Sadducees an ohan himpampun goh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya ma'abbungotda ti itudtudun danen duwan linala'in apostoles hinan tatagun umannung an mamahuan nan nun'atoy ti namahuan hi Jesus.

3 At dempapda da Peter ay John, ya imbaludda dida an agguyda hinumalya ta engganah nan nabiggat ti mun'a'ahom hi nadpapanda.

4 Mu do'olday kimmulug hi nangngol enen inulgud da Peter hinan aat di Hapit Jesus, at niddumda goh hinan nangunud ay Jesus, at hay uyap an amin di linala'in nangunud ya lemay libuda nin.

5 Ya unat goh nabiggat ya na'amung ad Jerusalem nan a'ap'apun di Hudyu ya nan muntudtuduh nan inyuldin Moses.

6 Ya ni'yamung goh ay dida nan Nabagtun Padi an hi Annas, ya hi Caiaphas, ya hi John, ya hi Alexander, ya nan udumnan linala'in ni'hina"aman didan ap'apun di papadi.

7 Ya impiyuyda da Peter ay John, ya impihagangdah nan na'amung, ya inalidan diday, "Hay aat nin di abalinanyu ta ologyun mangat hi umat hina? Ya hay ad ngadan hi binaganyuh namadang ay da'yu?”

8 Ya niyodol ay Peter nan Na'abuniyanan an Lennawa, at inalinay, "Da'yun numbino'ob'on an membron nan Konsehal nan tatagu!

9 Mid mapto' ya hay pohdonyun innilaon ya nan maphod an na'at eten napiklud an tagu ta nipa'adaog di pikludna!

10 At hay maphod hi innilaonyu ya innilaon goh an amin di Hudyu ti nan abalinan Jesu Kristun iNazareth di Hiyay dimmalat hi immadaogan nan piklud ten tagun tuma'dog an managang ay da'yu! Ya hi Jesus din impilanhayuh nan krus, mu minahuan Apo Dios Hiya.

11 Hiyah te goh din inulgud nan Hapit Apo Dios an nitudo' hidin penghana ti inalinay, Nan batun namlinan di mun'ammah abung di hiyay naplinan hi niyammah pognad di niha"adan di abung. Ya hay pohdon nen hapiton ya hi Jesus di paddungnay pognad.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ya mid ah udum hi mamaliw ay ditu'u ti anggay Hiya, ti mid ah ohah impa'innilan Apo Dios hinan tataguh tun lutah mamaliw ay ditu'u, mu anggay Hiya!”

13 Ya unat goh tinnig nan nangngol di aat da Peter ay John an natuliddan humapit ya manoh'ada ti inniladan mi'id adal da Peter ay John ti agguyda nun'ihkul, ya ninomnomdan inaliday, "Gangayna tuwalin umat hinay aatda ti dida goh di ni'yibban Jesus!”

14 Ya mid ologdan mangah'up hi pambaldan da Peter ay John ti inniladan maphod nan inatda ti ni'ta'dog ay dida nan lala'in nipa'adaog.

15 Ya imbataan nan pulis da Peter ay John hinan way punhumalyaan ta way inat nan Konsehal an nunhahapit.

16 Ya inaliday, "Hay aton tu'un dane han linala'i? Immipanoh'a nan inatda ti adi olog di tagun mangat, ya inilan an amin di tatagud Jerusalem, at adi mabalin hi un tu'u ihaut!

17 Mu hay aton tu'u nin ya ihingal tu'u dida ta ta'ta'ton tu'u didah puntudtuduwandah aat Jesus ta adida ipidpidwa, ta way aton nan ulgudondan adi miwa'at hinan abablubabluy.”

18 At impibangngadda da Peter ay John, ya inhingalda dida ta adida ipidpidwan hapiton di ngadan Jesus, ya adida goh ituduy aatna.

19 Mu tembal Peter an didan John nan inalida an inaliday, "Oo, mu nob'on nan alyonyuh atonmi an bo'on hay alyon Apo Dios, at hay nomnomonyuh pohdon Apo Dios hi unudonmi mah---da'yu, unu Hiya?

20 Adi mabalin unmi idinong an mangibabbaag enen tinnigmi ya nan dengngolmi!”

21 At inyal'alladan nangihingal ay dida, ya pinakakda dida ti mid pangiga'idandah pummoltaandan dida ti an amin di tatagu ya inulgu'ulgudday anabagbagtun Apo Dios an dimmalat nan na'at.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya heden lala'in nipa'adaog di pikludnan adi olog di tagun mangipa'adaog ya nahuluk hi napat di tawona. Hay Na'at ya Inulgud da Peter ay John nan Na'na'at ay Dida

23 Unat goh nakak da Peter ay John ya nundapuhdah nan i'ibbada, ya inulguddah den inalin nan a'ap'apun di papadi ya nan a'ap'apun nan Hudyu.

24 Ya hidin dengngoldah den inulgudda ya nalalammungdan nunluwalun Apo Dios an inaliday, "Apu, He"ay nunlumuh ad daya, ya tun luta, ya nan baybay, ya limmum goh an amin di wad abuniyan, ya wah tun luta, ya nan wah baybay.

25 Ya He"ay nangipiyodol hinan Na'abuniyanan an Lennawah nan baalmun hi David, at inalinay, Anaad nin ta bimmungobungot nan anasyonasyon, ya ninomnomday atonda an ta"on hi unda adi olog an mangat?

26 Nundadaan nan a'alih tun luta, ya na'amung di a'ap'apun di tatagu ta mi'bohholdan amin ay Apo Dios ya nan Alin Pento'na.”

27 Ya intuluy din na'amung an nunluwalun Apo Dios an inalida goh di, "Immannung din inalin David ti na'amung da Herod ya hi Pontius Pilate eten babluy, ya ni'yamung goh nan Hudyu ya nan Hentil ta ni'bohholdah nan nahamad an baalmun pento'mun hi Jesus.

28 Ya hidin hopapna ya ninomnommuy ma'ma'at ti dimmalat nan abalinam ya nan penhodmu, at na'amungda ta an amin di ninomnommu ya impa'annungda.

29 At hay atom ni' ahan, Apu, ya ihamadmu nan inatdan nangihingal an nana'ta'atot ay da'mi, ya abulutom ni' ta da'min baalmu ya tumulid amin mangibabbaag hinan Ulgudmu.

30 Ya ipattigmuy abalinam, ya impa'adaogmu nan way lewohona, ya abulutom di atonmi ta way atonmin mangat hi umipanoh'a ta pangimmatunan di tataguh unmi ngadanon nan ngadan Jesus an nan nahamad an baalmun pento'mu.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Unat goh nalpah di nunluwaluandan Apo Dios ya nunli"ayun din abung an na'amunganda. Ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan didan amin, at nete"ay tuliddan mangibabbaag hinan Ulgud Apo Dios.

32 Heden himpampun an nangunud ay Jesus ya napapaddung di punnomnomanda ya nan ugalida. Ya mid ah ohah nangalih hinwawadinondah nan gina'uda ti nun'i'iddatandan amin.

33 Ya do'ol di abalinan nan a'apostoles an nangipa'innilah aat di ataguan Apu tu'un hi Jesus hi namahuana, ya nidugah di nangipadutu'an Apo Dios ay didan amin.

34 Ya mid ah ohan didah makudangan di mahapulda ti nan way lutana ya nan way abungna ya inla'uda

35 ta inyuydah nan a'apostoles. At inwanahda, mu agguy napapaddung di inatda ti hay aat di mahapul di ohah tagu ya hiyay idatda.

36 Ya inat goh Joseph an nan oha goh an holag Levi an nitungaw ad Cyprus, mu nginatnan nan apostoles ta hi Barnabas (ya hay pohdon nan ngadanan alyon ya Imbaluy Mabanbannadang)

37 ti enepla'nay lutana, ya inyuynay pola'na ta indatnah nan a'apostoles.

Acts 5

1 Wada han lala'in hi Ananias di ngadana ya hi Sapphira di ahawana, ya enepla'da goh di udumnah lutada.

2 Mu inaan Ananias di udumnah nan pola'na ta impo"oyna, ya indatnay udumnah nan a'apostoles ta middum hinan miwanah. Mu inalinay anggaynanah pola'na, ya inabulut ahawanah nen inatna.

3 Mu inalin Peter ay hiyay, "Ananias, goh ta inabulutmuy nunlumanan Satanas hi nomnommu ta nunlayah'a? Nan Na'abuniyanan an Lennaway linayaham ti impo"oymuy udumnah nan pola' di lutam!

4 Hidin agguymu nangepla'an enen luta ya bagiyu, ya ta"on hidin nangepla'anyu ya pihhuyu goh di pola'na, at okod ayuh atonyu. Mu anaad ta

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ninomnommuy umat hinah nappuhi an agguymu imbaag din impo"oymu? Bo'on hay taguy linayaham, ti hi Apo Dios!”

5 Ya unat goh dengngol Ananias hene ya natu"in, ya natoy. Ya ma'atta'otdan amin din nangngol.

6 Ya immuy nan ungunga, ya teneplaganda hiya, ya inyuyda inlubu'.

7 Ya naluh di tuluy olas nin ya himmigup din ahawana, mu agguyna dengngol heden na'at.

8 Ya inalin Peter ay hiyay, "Ibaagmuy un hiyah ten amin di pola' di lutayu." Ya tembalnan inalinay, "Immannung an hiyah nen amin di pola'na.”

9 Ya inalin Peter di, "Anaad ta nunhapitanyun himbaluy ta tapnganyuy Lennawan Apu tu'u? Niniyadah nan pantaw din ungungan nangilubu' hinan ahawam ta iyuy da'a goh ilubu'!”

10 Ya himbumagga ya natu"in hi inayungan Peter, ya natoy. At himmigup goh din ungunga, ya unat goh tinnigdan natoy ya inyuyda inlubu', ya endellohdan ahawana.

11 Ya an amin din himpampun an nan nangunud ay Jesus ya din udumna goh an nangngol ya nidugah ahan di ta'otda.

12 Do'ol di ina'inat nan a'apostoles an immipanoh'a ta pangimmatunan di tatagu. Ya an amin di nangunud ay Jesus ya na'amu'amungdah din Balkon Solomon hinan Timplun Apo Dios ad Jerusalem.

13 Ya hinapit di udumnan tataguy amaphodanda, mu tuma'ot nan tatagun middum ay dida.

14 Ya ta"on un umat hinay udum mu do'ol damdamay kimmulug an niddum ay dida an nan binabai ya linala'i.

15 Ya dimmalat nan ina'inat nan a'apostoles ya nun'iyuyda nan way lewohonah nan pange'wan nan a'apostoles hi kalata, ya impalo'dah nan kama ya nan atag ta maluh ay hi Peter ya impa'adaogna dida, unu bo'on ay ya maliduman hinan ngauna, at olom ya ipa'adaogna goh di lewohonda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya do'olda goh di tatagun nun'alpuh nan nunlene'woh an abablubabluy ad Jerusalem an numpangiyuy hinan waday lewohona ya nan mumpun'angaw, at an aminda ya numpanga'adaog din lewohonda.

17 Nan Nabagtun Padi ya an amin din i'ibbadan ahimpahimpampun an Sadducees ya nidugah di umamohandah nan a'apostoles ti nan pange'gonan nan tatagun dida.

18 At impadpapda dida, ya impibaludda didah nan baludan di gubilnu.

19 Mu heden nahdom ya wada han anghel Apu tu'u, ya imbughulnay pantaw di baludan, ya impabuhu'na din a'apostoles, ya inalinan diday,

20 "Umuy ayu tuma'dog hinan Timplun Apo Dios, ya inulgudyuy aat di nob'on an itaguan nan mangunud ay Jesus."

21 Ya inunud din a'apostoles din inalina. At unat goh hidin helhelong ya himmigupdah nan Timplu, ya ente"adan nuntudtudu. Ya otog di puntudtuduwanda ya na'amung din Nabagtun Padi ya din udum an papadi, ya inayaganda goh an amin din a'ap'apun di Konsehal ta na'amungdah nan punhumalyaanda. Ya hennagday immuy hinan baludan an mangawit hinan a'apostoles an nabalud ta itnuddan ibangngad ay dida.

22 Unat goh immuy din nahnag hi baludan ya mi'idda! At numbangngaddah din a'ap'apu, ya inaliday,

23 "Immuy amih nan baludan, ya nun'atulbo', ya nepong nan mun'adug hinan apantapantaw! Mu unat goh imbughulmi nan pantaw ya mi'id inah'upanmih tagu!"

24 Ya unat goh dengngol din kapitan hinan Timplun Apo Dios ya din a'ap'apun di papadih nen inalin hanan hennagda ya manoh'ada, at numanomnomdah nan na'at hinan a'apostoles.

25 Ya wada han lala'in himmigup hinan wadanda, ya inalinan diday, "Din linala'in impibaludyu ya wadadah dih nan Timplu an muntudtuduh nan tatagu!"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 At initnud din kapitan nan u'upihyalna ta umuyda goh awiton din a'apostoles. Mu agguyda pinilit didah nangawitandan dida ti tuma'otdah din tatagu ti alyondah nomnomday mid mapto' ya puntapan nan tatagu dida.

27 Ya inhigupda din a'apostoles, ya impata'dogda didah nan hinagang din a'ap'apu. Ya hinumalyan nan Nabagtun Padi didan inalinay,

28 "Inhingalmi da'yuh din hopapna ta adiyu itudtuduy aat Jesus, mu tigonyud ugwan an inatyu damdama! Ti inwa'atyun intudun amin hinan ahigihigib ad Jerusalem, ya impabaholyun da'min alyonyuy un da'miy nangipapatoy enen tagu!”

29 Ya tembal Peter ya din i'ibbanan a'apostoles didan inaliday, "Oo, mu mahapul an hi Apo Dios di unudonmi an bo'on hay tagu!

30 Impapatoyyuh Jesus ti impilanhayuh nan krus, mu hi Apo Dios an dayawon din o'ommod tu'uh penghana ya minahuana Hiya.

31 Ya impabagtun Apo Dios Hiya ta impabunah appit hi agwana ta mi'bagtun Hiya ta Hiyay ma'unud, ya Hiyay bumaliw. Ya inatna ta way aton nan Hudyun manublih ugalida, at ma'aliwan di baholda.

32 Ya da'miy mangihtiguh nan ulgudonmi, ya umihtigu goh nan Na'abuniyanan an Lennawa an Hiyay hennag Apo Dios hinan un'unnud hinan tuguna.”

33 Ya unat goh dengngol din a'apuh nen inalin din a'apostoles ya ma'ama'abbungotda an penhoddan papatoy dida.

34 Mu waday ohan dida an Pharisee an hi Gamaliel an nuntudtuduh nan Uldin di Hudyu, ya ma'al'alin tagu ti e'gonan an amin di tatagu hiya. Ya timma'dog ta mitingona goh nan i'ibbanan a'ap'apu, ya inalina ta ipitawda din a'apostoles hi na'amtang.

35 Ya inalinah din a'ap'apuy, "I'ibba' an Hudyu, emay'anyuy atonyun dane han linala'i!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Ti nomnomonyu adya din lala'in hi Theudas an inalinay hiyay na'abbagtun tagu, ya wada nin di opat di gahut hi linala'in niddum ay hiya. Mu napatoy hiya damdama, at nabu'aldan amin din linala'in niddum ay hiya, ya napogpog heden intuduna.

37 Ya awni ya wada goh di oha an hi Judas an iGalilee, ya heden gutud di pun'uyapandah nan tataguh itud'an di ngadanda ya hiyah de nangete"anan nuntudtudu. Ya intuduwanay tatagu ta way inat din do'ol an nangunud ay hiya ta mi'bohholdah nan gubilnu. Mu pinatoy nan tatagu goh, at nabu'al an amin din niddum ay hiya.

38 At idinong date han linala'in mangunud hinan nitudun dida ti pinatoy nan tataguy ap'apuda. At tuguno' da'yu ta adi logom di atonyun dida ti henen nitudtudun dida ya nan ato'atonda ya gulat ta hay nomnom di tagu ya anggay di nalpuwana at ma'ubah hi awni.

39 Mu gulat ta hi Apo Dios di nalpuwana at mid ologyun mangameh ay dida, at hi Apo Dios damdamay binoholyu."

40 Ya inabulutdah nen inalina. Ya impahigupda din a'apostoles hi wadanda, ya impahuplitda, ya inhingalda dida ta adida ipidpidwan hapiton di ngadan Jesus, ya pinakakda dida.

41 At tinaynan din a'apostoles din a'ap'apu, ya mun'am'amlongda ti iniladan inabulut Apo Dios di ipaligligatanda ti enehdolnan ologdan mangedpol hinan inat din a'ap'apun namain ay dida ti nan iddumandan Jesus.

42 Ya abigabigat ya immuydah nan Timplun Apo Dios ya hinan abalubaluy an muntudtudun mangibabbaag hinan Maphod an Ulgud an hay aat Jesus an nan Alin Pento' Apo Dios.

Acts 6

1 Gun dumo'ol nan kimmulug, ya abigabigat ya impiyapongday badangdah nan way mahapulna ahan. Mu nan Hudyun hapitday iGreece ya ni'hohongngeldah nan Hudyu tuwali, ya inaliday unda inyagubihbihan nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umu'utun an ad hapit hi iGreece, ya denden'oldah nan umu'utun an Hudyu tuwali.

2 Ya impa'ayag din himpulu ta duwan a'apostoles an amin nan kimmulug ta na'amungda, ya inalidan diday, "Adi maphod hi un da'miy mabaal an mangipiyapong hinan midat hinan tatagun nun'awotwot ti mahaliwa amin muntudtuduh nan Hapit Apo Dios.

3 At hay atonyu, i'ibba, ya pot'onyuy pituh linala'in i'ibba tu'u an nan hapihapiton di tataguy amaphodda, ya nan nun'ala'eng an niyo'odolan an nan Na'abuniyanan an Lennawan dida ta diday mangipiyapong

4 ta way atonmin adi mahaliwah nan punluwaluanmin Apo Dios ya nan puntudtuduwanmih nan Hapitna."

5 Ya an amindan na'amung ya penhoddah nen inalin nan a'apostoles, at inyabulutda. At didatuy pento'da: hi Stephen (an hiyay ong'ongngol di pangulugna ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan hiya), ya hi Philip, ya hi Procorus, ya hi Nicanor, ya hi Timun, ya hi Parmenas, ya hi Nicolas (an i'Antioch an Hentil, mu inunudnay Uldin di Hudyu).

6 Ya inyuyda date nan pento'dah din awadan nan a'apostoles, ya inluwaluan nan a'apostoles dida an dinapaday palintutugganda ta way inatdan nangidat hi haaddah nan puntamuanda.

7 At ninaynayun nan Hapit Apo Dios an niwa'at, ya gun dimmo'ol di tatagud Jerusalem an nangulug ay Jesus, ya nunhublian nan do'ol an papadiy ugalida, ya ni'yunudda goh hinan Tugun Jesus. Hay Nadpapan Stephen

8 Ong'ongngol di nangipadutu'an Apo Dios ay Stephen, at ongol di abalinana, ya do'ol di ina'inatnah umipanoh'an adi olog di tagun mangat ta tinnig din tatagu.

9 Ya waday ohah himba'an hi na'amu'amungan nan Hudyun nipakak an himbut, ya iCyrene di udum, ya i'Alexandria di udum. Ya ni'yohhongdan Stephen, ya niddum ay dida goh an ni'yohhong din udumnan Hudyun iCilicia ya i'Asia.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Mu inabak Stephen dida ti inudman nan Na'abuniyanan an Lennaway nomnomna, at nala'eng an humapit.

11 At linagbuanday munlayah an ihtigu ta alyonday, "Dengngolmiy inalin Stephen ti inulgudnay na"appuhih aat Moses ya hi Apo Dios!”

12 Ya henen inalida ya immipabungot hinan tatagu, ya hinan a'ap'apuda, ya hinan muntudtuduh nan Uldin di Hudyu, at immuydan Stephen, ya dempapda ta inyuyda hiyah nan Konsehal.

13 Ya inayaganda nan ahilalayah an ihtigu ta pabaholonda hiyan inaliday, "Heten tagu ya ulgu'ulgudonay na"appuhih aat nan me'gonan an Timplun Apo Dios an pundayawan tu'u ya nan Uldin an intudun Moses!

14 Ti hay dengngolmi ya inalinay, Heden lala'in hi Jesus an iNazareth ya pumpa"ina nan Timplun Apo Dios, ya punhukatanan amin di ugali tu'un intudun Moses hi unudon tu'u!”

15 Ya an amin din inumbun hinan Konsehal ya teten'oldah Stephen, ya hay nannigandah angahna ya ay ihunay angah di anghel.

Acts 7

1 Imbagan din Nabagtun Padin Stephen di, "At makulug henen inalin nan nun'ihtigu?”

2 Ya tembal Stephen an inalinay, "Da'yun o'ommod ya i'ibba, donglonyuh ten ulgudo'. Hi Abraham an ad holag ay ditu'u ya hidin nunhituwanad Mesopotamia hidin agguyna inayan ad Haran an nunhitu ya immuy ay hiyah Apo Dios an nahamad di aatna.

3 Ya inalinan hiyay, Taynam tun babluymu ya tun o'ommodmu ta umuy'ah nan lutan itudu' hi ayam.

4 At tinaynan Abraham ad Chaldea ta immuy nunhitud Haran. Ya unat goh nalpah an natoy hi amana ya numbunagon Apo Dios hiyah tun babluy an nunhituwan tu'un Hudyud ugwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Mu din numbunagan Abraham ya agguy indat Apo Dios heten luta ta lutana an ta"on un itang ahan, mu intulag Apo Dios an idatna nan lutan hiya. Ya intulagna goh an boltanon di holagnan Hudyu ti hidin nangitulagan Apo Dios ya mi'id ni' imbabaluy Abraham.

6 Ya inalin Apo Dios ay hiyay, Nan holagmu ya munhitudah nan lutan bo'on babluyda, ya mahbutdah di ti opat di gahut hi tawon di ipaligligatandah di.

7 Mu nan tagun mambut ay dida ya ibolloh'u nan ato'atondan mamaligat ay dida ta la'tot ya makakdan nen babluy ta umalidah tun wadam, ta heten babluy di pundayawandan Ha"in.

8 Ya intulag Apo Dios ay Abraham di hiyah ne atonah nan holagna, at intudun Apo Dios di aton Abraham an mungkugit ta nan makugit di hiyay panginnilaan hi nuntulagan da Apo Dios ay Abraham. Ya nitungaw din imbaluy Abraham an hi Isaac, ya hidin awalun di algawna ya kinugit Abraham. Ya la'tot ya kinugit goh Isaac din imbaluynan hi Jacob. Ya hi Jacob goh ya kinugitna din imbabaluyna an dida din nunholag hidin himpulu ta duwan o'ommod tu'u.

9 Ya nan udumnan daden hina"agi ya inapaandah Joseph an agida, at inihbutdah nan i'Egypt. Mu wadan hiyah Apo Dios,

10 at binaliwana hiyah an amin an ligatna. Ya unat goh niyuy hi Joseph hinan Alin hi Pharaoh ad Egypt ya hiyay nangedenolan Pharaoh ti nanginnilan taguh Joseph ti wadah Apo Dios ay hiya. At hiyaat un pento' Pharaoh ta hiyay gobelnadol ad Egypt ya hinan palasyuna.

11 Ya unat goh waday batel hi an amin ad Egypt ya ad Canaan goh at do'ol di ligatda. Ya din o'ommod tu'uh din penghanan Hudyu ya mi'id nangngalandah ononda.

12 Mu waday intalepondah paguy ad Egypt. Ya unat goh dengngol Jacob an hi aman Joseph an waday ma'an an nitalepon hidi at hennagna din imbabaluyna an ad holag ay ditu'u. Ya hiyah ne hopapnah ayandah di, mu agguyda inimmatunan hi Joseph.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Mu din pidwanah inayanda ya imbaag Joseph hinan a'agina di ni'hina"agianan dida, ya nipa'innilah nan Alin hi Pharaoh an waday o'ommod ya a'agin Joseph.

14 At impaad Joseph hi amanan hi Jacob ta umuydan amin an a'agina ya o'ommodnad Egypt. Ya hay uyapda ya napituda ta leman amin an hina"ama.

15 At immuy da Jacob ad Egypt, ya nihihinnadah di ta hidiy natayan Jacob. Ya hidi goh di natayan din udum an holagna an din o'ommod tu'uh din penghanan Hudyu.

16 Ya binu'aday tungalda ta inyuydad Shechem, ya inlubu'dah di an hiyah ne din lubu' an ngininaan Abraham an inla'un din holag Hamor.”

17 Ya inaynayun Stephen an nun'ulgud an inalinay, "Ina'allin Apo Dios di ipakakna nan a'apu tu'uh penghanah din lutan wadan di nambut ay didan ad Egypt, ya unat goh wan magadyuh di ipa'annungan din intulagnan Abraham ya dimmo'odo'ol di a'apu tu'u.

18 Ya la'tot ya waday oha goh an nun'alid Egypt, mu mi'id inilanah aat Joseph hidin hopapna.

19 At binalbaliyana din a'apu tu'u, ya pinaligatna dida ti pinilitna dida ta ibataanda nan imbabaluydan pumpa'ittungaw, ya impatangdah di ta way atondan matoy.

20 Mu hiyah ne tawon hi gutudnah nitungawan Moses an maphod di a'ung'ungngana, ya tuluy bulan di nanalimunan inanah abungda.

21 Ya imbataanda goh, mu inah'upan din babain imbaluy di Alin hi Pharaoh, at innalna ta imbilangnah imbaluyna.

22 Ya intududan Moses an amin nan mituduh nan nun'anomnoman hi ad Egypt, at hiyaat un nala'eng an humapit, ya do'ol di ina'inatnan mun'aphod.”

23 Ya innaynayun goh Stephen an nun'ulgud an inalinay, "Unat goh napat di tawon Moses ya immuyna binihhitay i'ibbanan holag Israel an nan Hudyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya hidin wadanah di ya tinnigna din ohan ibbanan Hudyu an pinaligat han i'Egypt. At immuy hi Moses, ya pinatoyna din i'Egypt.

25 Ya hay ninomnom Moses ya manu ay inatnah di ta ma'awatan nan i'ibbanan Hudyu an hiyay pento' Apo Dios hi mamaliw hinan maligatan ay dida, mu agguyda na'awatan.

26 Ya unat goh nabiggat ya wada goh han duwan Hudyun numpattoy, ya impadah Moses an ipadinong didan mumpattoy, at inalinan diday, Anaad ta mumpattoy ayu an un ayu hina"agi?

27 Mu din oha an nabaholan ya intuldunah Moses, ya inalinay, Dan way nannag ay he"ah nangalih un'a umalin mangipadinong ay da'mi?

28 Mid mapto' ya hay ninomnommu ya unna' patayon goh an umat hidin inatmud uggah din i'Egypt!

29 Ya unat goh dengngol Moses heden inalina ya timma'ot, at limmayaw an immuy ad Midian an ni'hitu. At hidiy nalhinana, at waday duwah linala'in imbabaluyna.”

30 Ya inalin goh Stephen di, "Naluh di napat goh hi tawon ya numpattig nan Anghel Apo Dios an wah nan mundalang an it'itang an ayiw hidih nan Duntug an Sinai ay Moses.

31 Ya manoh'ah Moses hi nannigana, at immuy neheggon ta way atonan mangihamad. Ya dengngolnay hapit Apu tu'un inalinay,

32 Ha"in nan Dios din a'apuyuh din penghanan hi Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob. Ya wimmogwowogwog hi Moses hi ta'otnan nannig.

33 Ya inalin Apu tu'un hiyay, Anom di hapatusmu ti heten lutan timma'dogam ya me'gonan ti wadaa'.

34 Tinnig'uy tatagu' ad Egypt, ya nidugah di ligatda, ya dengngol'u goh di nun'ungiyanda, at nun'ohopa' ta baliwa' dida. At mala"uy'a ta honogo' he"a ta umuy'ad Egypt.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya inaynayun goh Stephen an inalinay, "Agguy inyabulut nan holag Israel an nan Hudyuh un hi Moses di mamaliw ay didah din hopapna ti hiyay nangalyandah, Dan way nannag ay he"ah nangalih un'a mumpapto' ya mumpanuh ay da'mi? Mu ta"on ya hi Moses damdamay nannagan Apo Dios hinan Anghelna ta tinnignah nan ayiw an mundalang ta way aton Apo Dios an mannag ay hiyah nan tataguna ta way mangipapto' ya mamaliw ay dida.

36 Ya do'ol di inat Moses hi umipanoh'ad Egypt hidin nangipanguluwanan didan makak hidi, ya ta"on un hidin bimmad'angandah nan Mumbolah an Baybay, ya hidin awadandah nan mapulun an mid ah nunhitu ta engganay napat hi tawon.

37 Ya hi Moses goh di nangalih nan holag Israel an nan Hudyuy, Honogon Apo Dios goh di ohah Propetan da'yun umat ay ha"in, ya Hiya goh di ohah ibbayu.

38 Ya hi Moses nongkay di nangipangpanguluh din o'ommod tu'uh din mapulun, ya ni'hapit hinan Anghel Apo Dios hidih nan Duntug an Sinai. Ya hiya goh di nangngal hinan nitud'an nan Tugun Apo Dios an dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios, ya manu ay nidat ta mabinbinnoltan ay ditu'u.

39 Mu din o'ommod tu'uh penghana ya agguyda inunud hi Moses, mu undaat goh pinahiw hiya, ya immi'ikaydan mumbangngad ad Egypt.

40 Ya unat goh mid hi Moses ay dida ya inalidah din aginan hi Aaron di, Pun'iyammam di bulul ta diday dayawon tu'u ta way mangipangpangulun ditu'u. Ti hi Moses an nangipangulun ditu'uh nakakan tu'ud Egypt ya mid napto' hi na'at ay hiya.

41 At hiyah ne nangiyammaandah bulul an umat hi ukkon an baka, ya inonnganda, ya imbehtaanda.

42 Ya hiyay dimmalat hi nan'ugan Apo Dios ay dida ta okoddah nan ato'atondan mundayaw hinan bittuan, ya algaw, ya bulan ad daya. At immannung din impitudo' Apo Dios hidin liblun di propetah din penghanan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

inalinay, Da'yun holag Israel! Bo'on Ha"in di nange'nonganyuh din pinaltiyuh din awadanyuh nan mapulun an mid ah nunhitu eden napat an tawon.

43 Henen bulul an hi Molek di ngadanan nihinah nan balballuy an inta'ita'inyuy dinayawyu, ya hay oha goh hi dinayawyu ya nan umat hi bittuan an hi Rephan! Didanay bulul hi inyammayu ta dinayadayawyu an bo'on at goh Ha"in. At hiyanan pakako' da'yu ta umuy ayuh nan babluy an malauhan ad Babylon ta mumbalin ayuh himbut hidi.”

44 Ya inaynayun Stephen an nun'ul'ulgud an inalinay, "Din o'ommod tu'uh din penghanah awadandah nan mapulun ya wadan dida din Tuldan Abung an nitolmatolman an gunda pundayawan ay Apo Dios. Ya henen Tuldan Abung din inalin Apo Dios ay Moses hi iyammada, at intudunan Moses di pangigihhongandan mun'amma.

45 Ya la'tot ya natoy hi Moses ta hi Joshua di napilin nihukat hi apuda goh, ya nun'atoy goh din nun'ala'ay. At bennoh din imbabaluyda din Tuldan Abung, ya impangpang'un Joshua din o'ommod tu'uh penghana ta immuydah din inalin Apo Dios an lutada, ya waday inatamandah tatagun numpunhituh di. Mu pinakak Apo Dios dida ta way inat da Joshua an nunhitu, ya ni'yodonda din Tuldan Abung. Ya nihihinnan dida ta nangamung hidin numpapto'an David.

46 Ya endenol Apo Dios di aat David, ya imbaganan Apo Dios hi unna iyabulut ta iyammaday nahamad an pundayawandan Hiya an dayawon apudan hi Jacob hidin penghana.

47 Mu agguy inyabulut Apo Dios ti hi Solomon an imbaluy David di nangipiyamma.

48 Mu hi Apo Dios an na'abbagbagtu ya bo'on nan inyamman di taguy punhituwana, ti hay inalin din ohah nan propeta ya inalinay,

49 Inalin Apo Dios di, Ad abuniyan di umbuna' an mun'ap'apu, ya hay lutay pangidah'aya' hi hu'i'. At undan hiyadan un ayu umdan mangiyammah ihina'?

50 Undan bo'on Ha"in nunlumun amin hina?”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

51 Ya inalin goh Stephen di, "Anakkayah di Tugun Apo Dios ya adiyu donglon! Paddungnay agguy nipakugit di nomnomyu ti adi ayu mihapitan an ay ayu napu'it an adiyu donglon nan Hapit Apo Dios! At umat ayuh din o'ommod tu'uh din penghana ti mi'bohhobohhol ayuh nan Na'abuniyanan an Lennawa!

52 Mid ah ohah propetan Apo Dios hi agguy pinaligat din o'ommod tu'uh din penghana! Ya diday nangipaadan Apo Dios hidin penghana ta imbaagdan inaliday, Awniat waday umalin hi Kristun nahamad di ugalina! mu pinatoy din o'ommod tu'u danen baal Apo Dios! Ya ten binaliyanyun impapatoy din tagun inalida!

53 Ya da'yuy namnoh hi Tugun Apo Dios an impiyalinah din a'anghel, mu agguyyu inunud!" Hay Nampapandan Stephen

54 Unat goh dengngol din a'ap'apu din inulgud Stephen ya ma'abbungotda, ya immayo'ayot'otda.

55 Mu niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan Stephen, at intangadnad daya, ya tinnigna nan benang Apo Dios, ya tinnigna goh hi Jesus an timma'dog hi appit hi agwan Apo Dios.

56 Ya inalinah din tataguy, "Tigonyu adya an nibughul ad abuniyan an mattig din Imbaluy di Tagun timma'dog hi appit hi agwan Apo Dios!”

57 Ya ahitutu'u' din nangngol an a'ap'apu, ya empopday ingada, ya nunggigihhudan nampap ay hiya.

58 At inyuydah Stephen hinan pingit di babluy, ya impa'wahda hiya, ya nuntapada. Ya din numpampan nangihtiguh nabaholana ya impiyadugday lubungdah nan ohan ungan hi Saul.

59 Ya hidin gunda pampaan ay Stephen ya nunluwalu hiyan inalinay, "Apu Jesus, abulutom tun lennawa'!”

60 Ya nunhippi, ya nuntu'u' an inalinay, "Apu! Adim nomnomon heten numbaholanda!" Ya unat goh indinongnan himmapit ya natoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Acts 8

1-2 Ne'denol hi Saul hi namatayandan Stephen. Mu din linala'in nangulug hinan Tugun Apo Dios di nangilubu' ay Stephen, ya nidugah di nunlungdayaanda, at ahilulugwada. Ya nete"an nen algaw ya nidugah di nipaligligatan din tatagun nangunud ay Jesus an na'amu'amung ad Jerusalem. At numpangalayawda ta nun'iwa'atdah nan abablubabluy hinan duwan provincia an ad Judea ya ad Samaria, ya anggay din a'apostoles hi na'angang ad Jerusalem.

3 Mu ente"an Saul an nangipaholholtap hinan Himpampun an Tatagun Jesus, at bina'elna nan a'abu'abung an numpunhituwan din nangunud ay Jesus. Ya nunlapdu'da nan linala'i, ya ta"on nan binabai goh ta impibaludna dida.

4 Ta"on unda nipaligligat nan nangunud ay Jesus an nalpud Jerusalem an niwa'at mu immuyda damdamah nan abablubabluy an nangul'ulgud hinan aat Jesus.

5 Ya ne'yekak goh hi Philip ta immuy hinan ongol an babluy hinan Provinciad Samaria, ya inul'ulgudnah nan tataguh di an hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios an ma'alih Kristuh nan hapit di iGreece.

6 Ya na"adngolon an amin di tataguy inulgud Philip ti tinnigday ina'inatnan adi olog di tagun mangat.

7 Ya waday numpun'angaw an tagu, ya unat goh wan mala'ah nan nun'ihu'lung ay dida ya numbugawdaan nun'ala'ahda. Ya wada goh di nun'adahay ya nan nun'apilay an numpanga'adaog.

8 Ya ongol di immamlongandan den ongol an babluy ad Samaria.

9 Ya wada han lala'in nunhituh nan babluy an hi Simon, ya nete"ah din nadnoy ya do'ol di inilanah numbino'ob'on an ba'i. Ya immipanoh'a nan ba'inah nan iSamaria ti inalinay nabagtun tagu hiya, ya do'ol di inilana.

10 Ya an amin di tatagun den babluy an nan adangyan ya nan nawotwot goh ya inhamhamaddan nannig hinan ato'atona. Ya inaliday, "Heten lala'i ya na'abuniyanan an tagu ti hi Apo Dios di nangidat hinan abalinana!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya manu ay inhamhamaddan nannig hinan ato'atona ti nadnoy di immipanopanoh'aan di ba'ina.

12 Mu unat goh kinulug nan tataguy inulgud Philip an nan Maphod an Ulgud an mangituduh aat nan Pumpapto'an Apo Dios ya nan aat Jesu Kristu ya numpabonyagda din linala'i ya nan binabai goh.

13 Ya ta"on un hi Simon ya ni'kulug. Ya unat goh nabonyagan ya ninitnud ay Philip hinan gunna ayan, ya manoh'ah Simon hi nanniganah na'na'at ti nunheglay umipanoh'aan din ina'inat Philip an adi olog di tagun mangat ta pangimmatunanda.

14 Unat goh dengngol nan a'apostoles ad Jerusalem an inabulut nan tatagud Samaria nan Hapit Apo Dios an dengngolda at hennagda da Peter ay John ta immuydah di.

15 Ya unat goh dimmatongdah di ya inluwaluanda nan nangunud ay Jesus ta way aton nan Na'abuniyanan an Lennawan miyo'odol ay dida

16 ti agguy ni' niyodol, ti nan ngadan Apu tu'un hi Jesus ya anggay di ningadan hidin nabonyaganda.

17 At dinapan da Peter ay John di palintutuggan nan iSamaria an nangunud ay Jesus, at niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan dida.

18 Ya hidin tinnig Simon an niyodol nan Na'abuniyanan an Lennawah nanapaandah palintutuggan nan tatagu at inalinan da Peter ay John di, "Akkay lagbua' da'yu

19 ta idatyuy abalina' goh, ta dapoo' ay nan palintutuggan nan tatagu ya miyodol nan Na'abuniyanan an Lennawan dida!”

20 Mu inalin Peter ay hiyay, "Anakkayah di ma'at ay he"a ti mi'yubah'ah nan pihhum ti hay nomnomnomom ya bayadam di abalinam hi nalpun Apo Dios!

21 At adi'a middum ay da'mih nan puntamuanmi ti hay pannigan Apo Dios hi aatmu ya nahihinnuy nomnommu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Hay mahapul ya itutuyum henen nappuhin ninomnommu, ya munluwalu'an Apo Dios ta olom ni' ya aliwanah ne han ninomnommu.

23 Ti inila' an ma'ma'apa'an tagu, ya mid ologmun mangidinong an mabaholan!”

24 Ya tembal Simon an inalinan da Peter ay John di, "Iluwaluana' ni' ay Apo Dios ta badangana' ta adi ma'at ay ha"in henen inaliyu!”

25 Inihtiguan da Peter ay John di aat Jesus, ya inulgudday aat di Hapit Apu tu'u. Ya hidin nalpah hadin ina'inatda ya nakakda ta numbangngaddad Jerusalem. Ya unat goh hay pumbangngadanda ya inulgu'ulgudday Maphod an Ulgud an hay aat Jesus hinan ahigihigib hinan enengwadah nan Provinciad Samaria.

26 Nan anghel Apu tu'u ya inalinan Philip di, "Mala"uy'a ta mundadyu'a ta umuy'ah nan kulhan nalpud Gaza an miyuy ad Jerusalem." Ya heden wadan di kulha ya mapulun an mid nunhitu.

27 At nala"uy hi Philip, ya immuy hinan kulha, ya dinamuna han lala'i. Ya henen lala'i ya nakapun, ya nabagtun taguh nan babluydad Ethiopia ti hay haadna ya hiyay manalimun an amin hi pihhun nan Queen an hi Candace. Ya immuy ad Jerusalem henen lala'in mundayaw ay Apo Dios.

28 Ya otog di nunlulugananah nan kalesanah pumbangngadanah abungda ya mumbahbaha, ya hay binahana ya din intudo' nan propetan hi Isaiah.

29 Ya impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan Philip ta umuy meheggon hinan kalesa.

30 At timmagtag an immuy, ya dengngolnay binahan nen lala'i an nan intudo' Isaiah an propeta. Ya imbagan Philip ay hiyay, "Inilam nin di aat nen bahaom?”

31 Ya tembal nen lala'in inalinay, "Agguy'u inila ti mid mangitudun ha"in hi aatna." Ya inalinan Philip ta humgop ta mi'yibun ay hiya, at hinumgop.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Ya henen Hapit Apo Dios an binahana ya hiyah te inalina: "Hiya ya umat hinan kalnilun iyuyda golton, ya umat goh hinan uyaw an kalnilun adi munheheh hi unda anon di dutdutna ti un umu'ugong.

33 Ya bainonda Hiya, ya adi nahamad di panumalyaandan Hiya ti ta"on un mid baholna ya moltaonda Hiya damdama. Ya adi mabalin an ma'ulgud hinan holagna ti mi'id, ya pogpogonda nan ataguanah tun luta.”

34 Ya imbagan din lala'in Philip di, "Hay pohdon nan propeta an hapiton---hay odolna, unu hay udumnah tagu?”

35 Ya ente"an Philip enen nitudo' an nangul'ulgud, ya inulgudnan amin di Maphod an Ulgud hi aat Jesus.

36 Ya otog di nunlulugananda ya naluhdah nan way danum. Ya inalin din lala'iy, "Dayay danum! At mabalin nin hi unna' mabonyagan?”

37 Ya inalin Philip ay hiyay, "Un ay umannung an kulugom ya atonta." Ya tembalna an inalinay, "Umannung an kulugo' an hi Jesu Kristuy Imbaluy Apo Dios!”

38 Ya impadinong ne han lala'iy kalesana, at limmahundan duwa, ya gimmawadah nan danum, ya binonyagan Philip hiya.

39 Ya unat goh dimma'alda ya himbumagga ya enekak nan Na'abuniyanan an Lennawah Philip ta agguy tinnig din lala'i. Ya innayun den nabagtun lala'in immuy hi abungna, ya ma"am'amlong.

40 Ya agguy inamtan Philip ya wadah nan ohan babluy an ad Azotus. Ya intadunan lene'od nan abablubabluy an mangul'ulgud hinan Maphod an Ulgud an hay aat Jesus ta nangamung dimmatong ad Caesarea.

Acts 9

1 Timmemotemod hi Saul hi pamhodnan mangipapatoy hinan tatagun Apu tu'u. Ya immuy hinan Nabagtun Padid Jerusalem

2 ta impiyammanay tudo' an ipattignah nan a'ap'apun di Hudyuh nan a'amu'amungandad Damascus, ta wa ay di ah'upanah nan linala'i unu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

binabain nangunud hinan intudun Apu tu'u ya nundopapda dida ta iyuyda didad Jerusalem an ibalud.

3 Ya unat goh magadyuh da Saul hi ad Damascus ya wada han mumbenang ad dayan ay ilat, ya himbumagga ya benenanganay wadan Saul.

4 At natu"in hi Saul, ya dengngolna han himmapit an inalinay, "Saul! Goh ta paligligatona' ay he"a?”

5 Ya tembal Saul an inalinay, "Hay ngadanmu, Apu?" Ya inalinay, "Ha"in hi Jesus an paligligatom!

6 At tuma'dog'a ta umuy'ah nan babluy, at waday mangitudun he"ah atom.”

7 Ya an amin din linala'in nitnud ay Saul ya timmata'dogda an mano'olda ti dengngolda din himmapit, mu adi mattig.

8 At unat goh timma'dog hi Saul ya diniatnay matana, mu adi mittig, at pendongda hiyah engganay dimmatongdad Damascus.

9 Ya tuluy algaw di agguy nitnittigan din matana, ya din agguyna nangnanganan ya imminuman.

10 Ya wah did Damascus han lala'in kimmulug ay Jesus an hi Ananias. Ya paddungnay nun'enap, ya inalin Apu tu'un hiyay, "Ananias!" Ya tembalnan inalinay, "Ngadan ne, Apu?”

11 Ya inalin Apu tu'un hiyay, "Umuy'ah nan alyondan Kalatan Ma'andong, ya nundapuh'ah abung Judas ta hanhanam heden tagun iTarsus an hi Saul ti wah di an munluwalun Ha"in.

12 Ti paddungnay nun'enap, ya tinnig da'a, Ananias, an immuy, ya eneh'am di ngamaymun hiya ta na'aan din bulawna.”

13 Ya tembal Ananias an inalinay, "Oo, Apu, mu do'ol di tataguh nangngola' hi nangul'ulgud hi aat nen lala'in nidugah di nangatnah nan tatagum ad Jerusalem!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya ten immalih tud Damascus an inodnana din tudo' an impiyammanah din a'ap'apun di papadid Jerusalem ta way atonan mampap an amin hinan tagun mangunud ay He"a!”

15 Mu inalin Apu tu'un hiyay, "Oo, mu umuy'a damdama ti hiya goh di pento"uh baal'u ta way atonan mangipa'innilah nan aat'uh nan Hentil, ya hinan a'alida, ya hinan holag Israel an Hudyu goh

16 ti ipa'innila' ay hiyay aat di ipaligligatana goh ti nan pangunudanan Ha"in.”

17 At immuy hi Ananias, ya himmigup eden abung, ya wah dih Saul, at eneh'anay ngamaynan hiya, ya inalinay, "Agi' Saul! Hi Apu tu'un hi Jesus an Hiya din numpattig ay he"ah nan kalatah din umaliam hitu ya Hiya goh di nannag ay ha"in ta way aton di matam an mittig, ya miyodol ay he"a nan Na'abuniyanan an Lennawa.”

18 Ya himbumagga ya wada han nagah an nalpuh matan Saul an umat hi lahip, at mittig di matana mahkay, at numpabonyag.

19 Ya unat goh nangan ya numbangngad din bi'ahna tuwali. Ohay duminggu nin hi nidduman Saul hinan kimmulug ay Jesus hi ad Damascus.

20 Ya intadunan immuy hinan abablubabluy hinan ahimbahimba'an di Hudyud Damascus, ya ente"anan nangulgud hinan aat Jesus an Hiya ya immannung an Imbaluy Apo Dios!

21 Ya manoh'adan amin din nangngol, ya inaliday, "Undan bo'on hete din tagun numpamatoy hidin kimmulug ay Jesus ad Jerusalem? Ya undan goh bo'on hiya din immalin nampap hinan kimmulug ay Jesus hitu ta inyuynah din a'ap'apun di papadi?”

22 Mu gun na'udman di abalinan Saul an mangulgud hinan aat Jesus, at intudunan hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios, ya umameh di aat nan panudtuduna, at mid olog din Hudyun nunhitud Damascus an nambal hinan hapitna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Naluh di do'ol an algaw ya na'amungday Hudyud Damascus ta nunhahapitdah atondan mamatoy ay Saul.

24 Mu waday nangihudhud ay hiyah nan hinahapit din Hudyuh atondan hiya. At a'alga'algaw ya amahdomahdom ya gunda immuy an mumbota' ay hiyah nan apantapantaw din allup den babluy ta way atondan mampap ay hiyah un maluh ta patayonda.

25 Mu wa han ohan nahdom ya binadangan din intudtuduwana hiya, at inittuda hiyah nan bu'ung, ya gina'danda ta inuy'uydah nan pangngel di allup ta way atonan lumayaw.

26 At immuy hi Saul ad Jerusalem ta niddum hidin kimmulug hidi. Mu timma'otdan amin ay hiya ti adida kulugon an hiya ya kimmulug goh ay Jesus.

27 Mu binadangan Barnabas hiya, at inyuynah nan a'apostoles. Ya inulgud Barnabas hinan a'apostoles an numpattig ya ni'hapit hi Apu Jesus ay Saul hinan dalan ad Damascus, ya imbaagna goh di anatulid Saul an nangul'ulgud hi aat Jesus hi ad Damascus.

28 At unat goh ininniladay aatna ya inabulutda hiyan middum ay dida. Ya immuy hinan ahigihigib ad Jerusalem an mid ta'otnan nangul'ulgud hinan aat Apu tu'un hi Jesus.

29 Ya ni'hapihapit hi Saul hinan Hudyun hapitday iGreece, ya ni'yohhong ay dida, mu pinadahda goh an mamatoy ay hiya ti pinahiwdah ne han inalinan aat Jesus.

30 Ya unat goh inilan nan i'ibban Saul an hinahapit nan Hudyun mamatoy ay hiya at nitnuddan Saul ad Caesarea ta way inatnan numbangngad hi abungnad Tarsus.

31 At mid al'alih an amin hidin kimmulug an na'amu'amung hinan tulun provincia an ad Judea, ya ad Galilee, ya ad Samaria. Ya binadangan nan Na'abuniyanan an Lennawa dida, at immongol di pangulugda, ya gunda dumo'ol, ya e'gonandah Apu tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Immuy lene'od Peter an amin din babluy an wadan nan kimmulug, ya immuyna goh hinamad nan kimmulug ad Lydda.

33 Ya inah'upanah di han lala'in hi Aeneas an nadahay an waluy tawon di aid di olognan bumangon.

34 Ya inalin Peter ay hiyay, "Aeneas, ipa'adaog da'an Jesu Kristu! At tuma'dog'a, ya linu'utmuy nolo'am!" At natana'dog hi Aeneas.

35 Ya tinnig an amin din tatagud Lydda ya ad Sharon heden na'at, at kimmulugda goh ay Apu tu'u.

36 Ya wada han babaid Joppa an kimmulug ay Jesus an hi Tabitha, ya hay ngadanah nan hapit di iGreece ya hi Dorcas. Ya maphod di gunna aton hi abigabigat ti badabadangana nan nun'awotwot.

37 Ya henen gutud ya nundogoh henen babai, ya natoy. Ya emmohda, ya impalo'dah din kuwaltuh nan miyadwan galadu.

38 Ya neheggon heden babluy an natayanah ad Lydda. At unat goh dengngol din kimmulug ay Jesus ad Joppa an wah Peter ad Lydda ya hennagday duwah linala'i ta umuyda awiton hiyan inaliday, "Padutu'am ni' ahan an mi'yalin da'mi!”

39 At nitnud hi Peter ay dida. Ya unat goh dimmatongdah di ya initnuddah Peter hinan miyadwan galaduh nan wadan di natoy. Ya an amin din nun'abalun binabain wadah di ya lene'wohdah Peter an ahikikilada, ya nun'ipattigdan hiya din lubung an inyamma'amman Dorcas hidin amataguna.

40 Ya pinakak Peter didah nan kuwaltu, ya nunhippi ta nunluwalun Apo Dios. Ya unat goh nalpah ya nunhaggung eden natoy, ya inalinay, "Tabitha, bumangon'a!" At linitagnay matana, ya tinnignah Peter an bimmangon, ya inumbun.

41 At pendong Peter hiya ta ipata'dogna. Ya inayagana din i'ibban Tabitha an kimmulug ya din nun'abalu ta impattignan didah Tabitha an timmagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Ya nundongol hi an amin ad Joppa heden na'at, at do'olday tataguh kimmulug ay Apu tu'u.

43 Ya nihihinnad Joppa hi Peter hi abung Simon an hay tamuna ya mun'am'ammah lalat.

Acts 10

1 Wada han lala'in nunhitud Caesarea an hi Cornelius an apun di hinggahut an tindalud Rome, ya hay ngadandan Himpampun an i'Italy.

2 Hi Cornelius ya Hentil, mu natugun ahan, ya e'gonandan hina"amah Apo Dios, ya ongol di gohgohnah nan nawotwot an Hudyu, ya impa'enghanan munluwalun Apo Dios.

3 Ya wa han ohan algaw hi alas tres hi napuyaw ya ay ihunay un nolo', ya enenapna han anghel Apo Dios. Ya inhamhamadnan nannig, ya himmigup henen anghel hi wadana, ya inalinan hiyay, "Cornelius!”

4 Ya timma'ot hi Cornelius, ya mano"ol an nannig hinan anghel, at inalinay, "Hay pohdom, Apu?" Ya inalin din anghel di, "Inabulut Apo Dios din nunluwaluam ay Hiya, ya tinnigna goh din inggohgogohgohmuh nan nun'awotwot. At henen inatmu ya agguy inaliwan Apo Dios, at ibollohna ta waday honogonan he"ah mangulgud hi aatna.

5 At ad ugwan ya honogom di linala'i ta umuydad Joppa ta umuyda ayagan han lala'in hay ngadana ya hi Simon Peter.

6 Hiya ya wah dih nan abung Simon hinan way pingit di baybay an hay tamuna ya mun'ammah lalat.”

7 Ya unat goh nalpah di ni'hapitan nan anghel ay hiya ya nakak. Ya inayagan Cornelius din duwah nan linala'in tagalana ya ohah din tindalunan na'attugun an baalna.

8 Ya inulgudnan dida din tinnigna, ya hennagna dida ta immuydad Joppa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya hidin nabiggat hidin nuntongay algaw an na'uy dumatong din hennag Cornelius hi ad Joppa ya nipaddeh ya immuy hi Peter hinan atap di abung an umuy munluwalun Apo Dios.

10 Ya awni ya himminaang hi Peter, at penhodna ahan an mangan. Ya heden pangidadaanandah nan ma'an ya paddungnay nun'enap hi Peter.

11 Ya tinnignad dayan nibughul, ya wada han paddungnay damunan uloh an mun'ul'ullay an mun'ohop hinan wadana an nun'aga'dan nan opat an duguna.

12 Ya tinnigna an waday numbino'ob'on an a'animal hitun luta. Wadaday opat di hu'ina, ya ulog di udumna, ya hamuti goh di udumna an paniawon di Hudyun ihda.

13 Ya wa han himmapit an inalinay, "Peter, tuma'dog'a ta paltiom di pohdom an ihda!”

14 Mu inalin Peter di, "Apu, adi'! Ti agguy'u inih'ihday umat hitu ti paniaw ay da'min Hudyu!”

15 Ya inalin goh din himmapit ay hiyay, "An amin di alyon Apo Dios hi maphod ya adim paniawon.”

16 Ya numpitluy nangalyanan Peter ya un mahkay maguyud din uloh hi ad daya.

17 Ya ninomnonomnom Peter di aat di ibalinan de han tinnignan paddungnay enenapna. Ya otog di punnomnomana ya impa'innilan din tataguy wadan di abung Simon hidin hennag Cornelius, at immuydah nan way pantaw di abung, ya timma'dogdah di.

18 Ya nun'alida ta hanhanandah un wah di nan mungngadan hi Simon Peter.

19 Mu wagwadah dih nan atap hi Peter an numomnonomnom hi aat di ibalinan de han paddungnay enenapna. Ya inalin nan Na'abuniyanan an Lennawan hiyay, "Wadadah dih dola han tulun linala'in manganap ay he"a.

20 At mala"uy'a ta lumahun'a. Ya adi'a mun'od'od an mitnud ay dida an ta"on hi unda Hentil ti Ha"in di nannag ay dida.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 At limmahun hi Peter, ya immuy ay daden linala'i, ya inalinan diday, "Ha"in henen anaponyu. Anaad ta immali ayu?”

22 Ya inaliday, "Hennag da'min apumin hi Cornelius an mumpapto' hinan hinggahut an tindalu, ya maphod an tagu an nahamad di pangulugnan Apo Dios, ya e'gonan an amin di Hudyu hiya. Ya inalin nan anghel ay hiya ta ipa'ayag da'ah dih abungna ta donglonay itudtudum.”

23 At pahgopon Pedro dida ta umiyanda. Ya unat goh nabiggat ya ni'yuy da Peter ya din udumnan kimmulug ad Joppa hidin nun'ayag ay dida.

24 Ya hi nabiggat goh ya dimmatongdad Caesarea. Ya wah dih Cornelius, ya nan tutulangna, ya din udum an liligwanan hohoddonda dida.

25 Ya unat goh himmigup hi Peter hinan abung ya dinamun Cornelius, ya nunhippih inayunganah pange'gonanan Peter.

26 Mu impata'dog Peter hiyan inalinay, "Tuma'dog'a ti unna' tagu ya anggay!”

27 Ya himmappihappitanda eden humgopandah nan abung, ya tinnig Peter an do'olday tatagun na'amung.

28 Ya inalin Peter ay diday, "Inilayun paniawonmin Hudyuh un ami mi'hapit unu pimangilih nan Hentil. Mu impa'innilan Apo Dios ay ha"in an ta"on hi unna' Hudyu ya midduma' hinan malgom an tagu.

29 At hiyaat un hidih din impa'ayaga' ya agguya' nun'od'od an umalin da'yun Hentil. Mu pohdo' an innilaon di dumalat hi nangipa'ayaganyun ha"in.”

30 Ya inalin Cornelius ay hiyay, "Hidin naluh di tuluy algaw hidin at hitun olas an alas tres ya nunluwalua' ay Apo Dios hituh abung. Ya himbumagga ya wada han lala'in timma'dog hi inayunga', ya din lubungna ya mumbenang.

31 Ya inalinan ha"in di, Cornelius! Dengngol Apo Dios din nunluwaluam ay Hiya, ya tinnigna goh din inggohgogohgohmuh din nun'awotwot, ya adina ahan al'alliwan henen maphod an inatmu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 At honogom nan linala'i ta umuydad Joppa ta ipa'ayagmu han lala'in hay ngadana ya hi Simon Peter an wadah abung Simon an hay tamuna ya mun'am'ammah lalat an hay abungna ya wah nan pingit di baybay.

33 At hiyanan nunnaudo' an nangipa'ayag ay he"a. Ya maphod ahan ta immali'a ta wada tu'uh tun amin, ya wada goh hi Apo Dios ay ditu'un na'amung hitun mundongol hi immandal Apu tu'uh ibabbaagmun da'mi." Hay Nun'ulgudan Peter ay da Cornelius

34 Ente"an Peter an nun'ul'ulgud, ya inalinay, "Ad ugwan ya inila' an immannung an numpapaddung di pamhod Apo Dios hinan tatagu!

35 Ti an amin nan tatagun numbino'ob'on di babluyda ya gulat ta e'gonandah Apo Dios ya ihamadday ato'atonda ya abuluton Apo Dios di iddumandan Hiya!

36 Inilayu din Hapit Apo Dios an impa'innilanan da'min Hudyuh aat nan Maphod an Ulgud an hay alenggopan tu'un dimmalat hi Jesu Kristu an Apun an amin di tagu.

37-38 Hi John ya intudunay aton di tatagun mabonyagan, ya inilayun unat goh nalpah din ina'inatna ya ente"an Jesus an iNazareth an nuntudtuduh nan Provinciad Galilee, ya an amin hinan babluy di Hudyuh nan Provinciad Judea ya hiyay nuntudtuduwana goh. Inilayu goh an hennag Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawa ta niyo'odol ay Jesus, at nidugah di abalinana. Ya lene'odna nan abablubabluy, ya maphod di ina'inatna, ya an amin din nangidatan di diyabluh ligat ya impa'adaogna ti wan Hiyah Apo Dios.

39 At da'miy ihtigunah nan ina'inatnad Jerusalem ya hinan udumnah nan abablubabluy an nunhituwan di Hudyu. Ya pinatoyda Hiya ti inlanhadah nan krus.

40 Mu din atlun di algawnah natayana ya minahuan Apo Dios, at timmagu. Ya impattig Apo Dios Hiyan da'mi ya hinan udumnan tatagu.

41 Ya agguy numpattig hi an amin hi tatagu an un anggay da'min pepento'nah ihtiguna ti heden namahuana ya ne"ane"an amin Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

42 Ya minandal da'mi ta umuymi itudtuduh nan tataguy aatna, ya ipa'innilami goh an Hiyay makulug hi pento' Apo Dios hi munhumalyah an amin hi tagu, ya ta"on un hinan nun'atoy.

43 Ta"on un an amin din propetan Apo Dios ya imbaagdan amin di aatna an inaliday ma'aliwan di bahol di tagun kumulug ay Kristu." Hay Niyodolan nan Na'abuniyanan an Lennawah nan Hentil

44 Otog di punhaphapitan Peter ya niyodol nan Na'abuniyanan an Lennawan amin hinan nangngol enen inul'ulgudna.

45 Ya manoh'a din Hudyun nangunud ay Jesus an nitnud ay Peter an nalpud Joppa, ti hennag Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawa ta niyodol hinan Hentil goh

46 ti dengngoldan nonong ya himmapitdah nan numbino'ob'on an bo'onda hapit, ya hinapitday anabagbagtun Apo Dios. Ya inalin Peter hidin nitnud ay hiyay,

47 "Daten Hentil ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan dida an umat ay ditu'u! At undan way mangipawah abonyagandah nan danum?”

48 At minandalna dida ta way atondan mabonyagan hinan ngadan Jesu Kristu. Ya unat goh nalpah ya impa'udda hiya ta mihinan didah ta"on hi manghan humimbulan.

Acts 11

1 Dengngol nan a'apostles ya nan udumnan nangunud ay Jesus hinan Provinciad Judea di nangulugan nan Hentil hinan Hapit Apo Dios.

2 At unat goh numbangngad hi Peter ad Jerusalem ya pinahiw daden Hudyun kimmulug an agguy nangaliw hinan aat di kugit,

3 at inalidan hiyay, "Goh ta mangilion da'ah nan agguy nipakugit an Hentil, ya ne"ane"an'an dida, ya adim paniawon?”

4 At inulgud Peter an amin di aatna an ente"anah din hopapnan ta nangamung di angunuhnan inalinay,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 "Hidih din wada' ad Joppa ya nunluwalua' ay Apo Dios, ya paddungnay nun'enapa' ti tinnig'u han ay ihunay damunan uloh an nun'ago'dan di duguna, ya nun'ul'ullay an na'uy'uy an nalpud daya, ya nedelloh ay ha"in.

6 At inhamhamad'un nannig hidin nittu, ya waday numbino'ob'on an a'animal hi inalahan, ya wada goh di udumnah umadap hinan luta an umat hi ulog, ya hamutiy udumna goh. Mu an amin hana ya paniawon tu'un ihda.

7 Mu wada han himmapit, ya inalinay, Peter, tumadog'a ta paltiom ta waday ihaangmuh ihdam!

8 Ya tembal'u an inali' di, Apu, adi' ahan! Ti agguy'u inih'ihday umat hitu ti paniaw ay da'min Hudyu!

9 Ya henen hapit an nalpud daya ya inalina goh ay ha"in di, An amin di alyon Apo Dios hi maphod ya adim paniawon.

10 Ya impitlunan nangalih un'u ihda ti adi paniaw ya un mahkay maguyud din uloh an nipatulud daya.

11 Ya eden naguyudana ya dimmatong eden abung an wada' din tulun linala'in nalpud Caesarea an nahnag hi mangayag ay ha"in.

12 Ya impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan ha"in ta mitnuda' ay dida an adia' mun'ad'adi. Ya nitnudda goh din onom an i'ibba tu'un ha"in ta immuy amid Caesarea, ya hinumgop amih abung Cornelius.

13 Ya inul'ulgud Cornelius di aat din tinnignan anghel an timma'dog hinan abungna an nangalin hiyay, Honogom nan linala'i ta umuydad Joppa an mangayag hinan lala'in hay ngadana ya hi Simon Peter

14 ta itudtudunay abaliwan ta way atonyun hina"aman mabaliwan.

15 Ya unat goh nalpah din inulgud Cornelius ya nuntudtuduwa', ya niyodol din Na'abuniyanan an Lennawan dida an umat hidin na'at ay ditu'uh din hopapna!

16 Ya ninomnom'u din inalin Apu tu'u an inalinay, Hi John ya hay danum di imbonyagna, mu da'yu ya mabonyagan ayuh nan Na'abuniyanan an Lennawa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 At wa ay ta indat Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawa ta niyo'odol hinan Hentil an umat hi nangipiyodolanan ditu'un Hudyuh din nangulugan tu'un Jesu Kristu at undan way biyang'un mangiyadih nan pohdon Apo Dios?”

18 Unat goh dengngoldah nen inalin Peter ya indinongdan mamahal ay hiya, ya hinapitday anabagtun Apo Dios an inaliday, "Un ay umat hinaat abuluton goh Apo Dios an muntutuyu nan Hentil hi baholda ta way atonda goh an mi'tagun Hiyah munnononnong!”

19 Hidin namatayandan Stephen di nete"an di nipaligligatan din kimmulug ay Jesus, at niwa'atda. Ya immuy di udumnad Phoenicia, ya ad Cyprus, ya ad Antioch ta nuntudtududah nan Maphod an Hapit Jesus hinan i'ibbadan Hudyu ya anggay.

20 Mu din udumnan kimmulug ay Jesus an iCyprus ya din iCyrene an immuy ad Antioch ya inul'ulgudday Maphod an Ulgud an hay aat Apu tu'un hi Jesus hinan Hentil.

21 Ya indat Apo Dios di abalinanda ta way inatdan nuntudu, at do'ol di tatagun nangipogpog hinan ugalidan nappuhi ta kinulugdah Apu tu'u.

22 Ya henen na'na'at ya na'ulgud hinan kimmulug ay Jesus an ma'amu'amung ad Jerusalem, at hennagdah Barnabas ta immuy hi ad Antioch an nanamad hi aatna.

23 Ya unat goh dimmatong hi Barnabas ad Antioch ya tinnignay nangipadutu'an Apo Dios hinan tataguh di. Ya mun'am'amlong, at tinuguna goh dida ta ihamadday pangulugdan Apu tu'u ta Hiya ya anggay di unudonda.

24 Ya maphod an taguh Barnabas, ya nahamad di pangulugnan Apu Jesus, ya ongol di badang nan Na'abuniyanan an Lennawan hiya. At dumalat hiya ya dimmo'olday tatagun niddum an kumulug ay Apu tu'u.

25 Ya immuy goh hi Barnabas ad Tarsus ta way atonan mangah'up ay Saul.

26 Ya unat goh inah'upana ya initnudna hiya ta immuydad Antioch. Ya ohay tawon di nihinandah di, ya ni'yamu'amungdah nan tatagun Jesus, ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

do'odo'olday tataguh intudtuduwanda. Ya nan i'Antioch an nangulug ay Jesus di nahhun hi nginadnanda ta Kristiano.

27 Heden nihinandah di ya waday udumnan propetan nalpud Jerusalem an immuy ad Antioch.

28 Ya waday ohan didan hi Agabus di ngadana, ya timma'dog hidin na'amunganda, ya intudun nan Na'abuniyanan an Lennaway hapitona an mawaday batel an amin hitun lutah udum hi algaw. Henen hinapitna ya nipa'annung hidin nun'alian Claudius.

29 Ya nidugah di ligat din kimmulug ay Jesus hidid Judea ti nan batel, at din kimmulug ad Antioch ya nunhahapitda ta impiyuydan amin di mabalin hi ibadangdah nan i'ibbadad Judea.

30 At impiyuyda din ibadangdan pihhun da Barnabas ay Saul, ya indatdah din a'apun di tatagun Jesus hidi.

Acts 12

1 Hede han nundedehhanan den na'na'at ya ente"an Herod an alin nangipaligligat hinan udumnan Himpampun an Tatagun Jesus.

2 At impapatoynah Jacob an iban John an hay hanggap di namatoyda. Hay Nangipaligligatan Herod ay Peter

3 Ya unat goh tinnignan pohdon di Hudyuh nen inatna at impadpapna goh hi Peter. Ya hay na'atana ya hidin Behtan di Agguy Nabino'bo'an an Tinapay.

4 Ya unat goh impadpapnah Peter ya impibaludna, ya himpulu ta onom di tindaluh nun'adug ay hiya, mu hin'o'patday mahinhinukat an mun'adug. Ya wada han ohan algaw eden hinduminggun Behtah Punnomnoman nan Hudyuh Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Tatagu, ya hay ninomnom Herod ya awni ta malpah heden behta ya unna ipabuhu' hi Peter ta mahumalyah nan hinagang di tatagu ya unna ipipatoy.

5 At nibabalud hi Peter, mu gun iluwaluan nan kimmulug ta ipapto' Apo Dios hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Hi mabiggat di pangipabuhu'an Herod ay Peter, mu heden nahdom ya nolo' hi Peter hinan numbattanan di duwah tindaluh mun'adug. Ya waday duwah bangkeleng an imbangkelengdan hiya, ya wadada goh di tindalun nun'adug hinan pantaw den baludan.

7 Ya himbumagga ya wada han anghel Apu tu'uh awadan Peter, at napatalan heden kuwaltun nibaludana. Ya inwogotnah pu'ol Peter ta bimmangon, ya inalinay, "Ginalom an bumangon!" Ya himbumagga ya nagah din bangkeleng hi ngamayna.

8 Ya inalin din anghel ay hiyay, "Munlubung'a, ya nunhapatus'a, ya innalmu nan jacketmu, ya nitnud'an ha"in!”

9 At nitnud hi Peter ay hiya, ya pimmitawdah nan baludan. Mu agguy inilan Peter hi un immannung henen inat di anghel ti hay ninomnomna ya un mun'en'enap.

10 Ya iniwanganday hopap di titindalun mun'adug, ya nan miyadwa goh, ya unda datngan nan gumo' an tangob di pantaw hinan kulhan miyuy hinan babluy. Ya nonong ya nibughul heden tangob, at bimmuhu'dah nan kalata. Ya heden nundaldalanandah nan kalata ya himbumagga ya mi'id din anghel.

11 Ya inilan mahkay Peter an agguy nun'enap, ya inalinah nomnomnay, "Makulug heten na'na'at! Ti hay inat Apu tu'u ya hennagnay anghelna ta baliwana' hinan aton Herod ya nan ninomnom di Hudyuh atondan ha"in!”

12 Unat goh ininnilanay aatna ya immuy hi abung da Mary an hi inan John Mark. Ya wah diday do'ol hi tatagun munluwalun Apo Dios.

13 Ya kinulkug Peter din pantaw, ya immuy din tagalan babai an hi Rhoda di ngadanan nannig ay hiya.

14 Ya unat goh dengngolna nan himmapit ya inilanan hi Peter, ya ma"am'amlong, at inaliwanan nangibughul hidin pantaw, ya timmagtag an numbangngad an mangalih, "Wah dih Peter hinan pantaw!”

15 Mu inalin din tataguy, "Nabongang'a!" Mu ni'hongngel an nangalih, "Makulug an wah di!" Ya inaliday, "At un mah banigna!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya kimmulkukulkug hi Peter, ya la'tot ya imbughulda din pantaw. Ya unat goh tinnigdah Peter ya manoh'ada.

17 Ya pinapan Peter dida ta duminongda, ya inul'ulgudnay inat Apu tu'un nangipabuhu' ay hiyah din baludan. Ya inalinay, "Ul'ulgudonyuh te ay Jacob ya din udumnan i'ibba tu'u." Ya tinaynana dida ta immuy hinan pohdonan ayan.

18 Unat goh nawa'ah ya manoh'a din titindalun nun'adug, ya immulu'ulu'da ti mid iniladah wadan Peter.

19 Mu impa'anap Herod hiya, mu mid inah'upanda. Ya impahumalyana din titindalun nun'adug, ya impapatoyna dida. Ya immuy hi Herod ad Caesarea hinan Provinciad Judea an nunhitu.

20 Waday inat nan tatagud Tyre ya ad Sidon, at hiyaat un bimmungot nan Alin hi Herod ay dida. Mu nan babluy an nunhituwan Herod di gunda pangngalan hi ononda, ya alyonday mid mapto' ya ipawanay pangngalandah ononda. At ninomnomdan umuy mi'hapit ay Herod ta way atonan ma'udyaan. At immuyda ni'hapit ay Blastus an mun'endog hinan palasyun den ali, ya inalu'alu'da hiya ta way atonan mangibagan Herod hi pi'hapitanda. At immuy hi Blastus ay Herod, ya inabulutna.

21 At intulagnay algaw hi pi'yamunganan dida ta munhahapitda. Ya unat goh nadatngan heden algaw ya inlubungna din maphod an lubung di ali, ya inumbun hinan tronona, ya ni'hapit hinan tatagu.

22 Ya bimmugawda din tatagun inaliday, "Bo'on taguh ne han humapit ti nalpud abuniyan an madayaw!”

23 Ya agguy inhingal Herod din tatagun mundayaw ay hiya, ya agguyna inalin diday, "Hi Apo Dios ya anggay di madayaw!" At himbumagga ya nundoghon nan anghel Apu tu'uh Herod, at na'langan di putuna ta nunhubhubday putuna ta nabut, ya natoy.

24 Ya gun niwa'at din Hapit Apo Dios, at do'ol di tatagun nangunud.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Unat goh lempah da Barnabas ay Saul di tamudad Jerusalem ya numbangngadad Antioch an initnuddah John Mark.

Acts 13

1 Daden kimmulug ay Jesus ad Antioch ya wadan diday propeta, ya wada goh di muntudtuduh nan Tugun Jesus. Ya hay ngadanda ya hi Barnabas, ya hi Simeon (an nungngadan goh hi Niger), ya hi Lucius (an iCyrene), ya hi Manaen (an ligwan din Alin hi Herod hi a'ung'ungngada), ya hi Saul goh.

2 Ya wada han ohan algaw an agguyda nanganan hi pundayawandan Apo Dios, ya inalin din Na'abuniyanan an Lennawan diday, "Pento"u da Barnabas ay Saul hi puntamuo', at idatyuy haaddan nen tamu'."

3 At unat goh nalpahdan nundayaw ay Apo Dios ya eneh'adah ulun da Saul ay Barnabas ta inluwaluanda dida ya unda honogon didan umuy muntudtudu. Hay Inayan da Paul ad Cyprus

4 Impangulun nan Na'abuniyanan an Lennawa da Barnabas ay Saul an immuy ad Seleucia, ya numbangkadan immuy ad Cyprus.

5 Ya dimmatongdad Salamis, ya inul'ulgud nan Hapit Apo Dios hinan ahimbahimba'an di Hudyu. Ya ni'yuy goh hi John Mark an baalda.

6 Ya immuyda ta dina'puhday pogpog di ad Cyprus ta engganay nidatongdad Paphos, ya inah'upanda han Hudyun hi Barjesus an mumba'i. Ya inalinay hiya goh di ohah propeta, mu bo'on.

7 Mu ni'ligwa eden Gobelnadol enen babluy an hi Sergius Paulus, ya henen Gobelnadol ya nanginnilan tagu. Ya impa'ayagna da Barnabas ay Saul ta immuydan hiya ti penhodnan donglon di Hapit Apo Dios.

8 (Ya hay ngadan ne han mumba'i ya hi Elymas an hiyah ne pungngadan di iGreece.) Ya pinahiwna da Barnabas ay Saul, ya impadahnan mangali eden Gobelnadol ta adina kulugon nan Tugun Apo Dios.

9 Ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan Saul an Paul di ohah ngadana, ya ni'to"olan eden mumba'i,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 ya inalinay, "He"ay puntamuon di diyablu! Boholom an amin di maphod hi ugali, ya ibalbalim nan numbino'ob'on an nun'appuhih nan tatagu, ya layalayaham nan Maphod an Tugun Apu tu'u!

11 At moltaon da'an Apo Dios ta mabulaw'a, at do'ol di algaw hi adim pannigan hi patal!" Ya himbumagga ya adi mittig di matana, at umaya'ayag hi mamdong ay hiya.

12 Ya unat goh tinnig nen Gobelnadol di na'at ya kimmulug, ya manoh'ah din intudtudun da Paul an hay aat Apu tu'u ti nidugah di umal'alu'ana. Hay Inayan da Paul ad Antioch hinan Provinciad Pisidia

13 Nunlugan da Paul ya nan i'ibbanah bangka, at tinaynandad Paphos ta immuydad Perga hidih nan Provinciad Pamphylia. Ya tinaynan John Mark didah di ta numbangngad ad Jerusalem.

14 Ya tinaynanda goh ad Perga ta immuydad Antioch hidih nan Provinciad Pisidia. Ya unat goh Habadu ya immuydah nan himba'an di Hudyu ta mi'dayawdan Apo Dios, at himmigupda, ya inumbunda.

15 Ya binahan nan a'ap'apun den himba'an nan udumnan inyuldin Moses ya din intudo' nan udumnan propetan Apo Dios. Ya unat goh nalpah ya inalin din a'ap'apuh nan abung ay da Paul di, "I'ibba, wada ay di itugunyu ya pohdonmin humapit ayuh tun tatagu.”

16 Ya timma'dog hi Paul, ya impadinongna din tatagu, ya inalinay, "Da'yun a'agi' an Hudyu ya da'yu goh an Hentil an mange'gon ay Apo Dios, donglonyuh ten alyo'!

17 Hi Apo Dios an dayawon tu'un Hudyu ya pento'na din o'ommod tu'u, ya hidin awadandad Egypt ya impado'olna dida. Ya la'tot ya impangulun Apo Dios dida ta taynandad Egypt ti nidugah di abalinana.

18 Ya inanuhan Apo Dios di ina'inatdan nappuhih din napat an tawon hidin nunle'le'dandah nan mapulun an mid nunhitu.

19 Ya impa'abaknan diday pitun numbino'ob'on an babluy ad Canaan, at indatna daden babluy ay didan tatagunah pumbabluyandah banohda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya nete"an de ta nangamung di opat di gahut di tawon ya han nabongle ta nangamung di nitungawan Samuel an ohan propeta, ya wadawaday pinilin Apo Dios hi mangipanuh ay dida.

21 Ya imbagadan Apo Dios ta pilionay mun'alin dida, at pinilin Apo Dios hi Saul an imbaluy Kish an holag Benjamin ta hiyay alida. Ya napat di tawon di nun'alian Saul.

22 Ya inaan Apo Dios hiya ta inhukatnah David. Ya umat hituy inalin Apo Dios hi aat David: Nipaddung di nomnom David an imbaluy Jesse ay Ha"in ti an amin di pohdo' ya hiyay atona.”

23 Ya innayun Paul an himmapit, ya inalinay, "Intulag Apo Dios di mamaliw hinan Hudyu, at hennagnah Jesus an ohah nan holag David ta hiyay mamaliw hinan tatagu.

24 Mu din hopap di nuntudtuduwan Jesus ya wada goh hi John an nuntugun hinan tatagun Hudyu ta way atondan mangidinong an mabaholan ta mabonyaganda.

25 Ya unat goh magadyuh malpah di tamun John ya inalinah din tataguy, Inila' an alyonyuy ha"in di hodonyuh umalin mamaliw ay da'yu, mu bo'ona' ti nan mehnod ay ha"in. Ya Hiya goh di muntudtudu, mu na'abbagbagtu ya un ha"in an paddungnay adia' umdah himbutna ti na'ampaa' an tagu.”

26 Ya innaynayun goh Paul an himmapit an inalinay, "I'ibba' an holag Abraham ya da'yun Hentil an mange'gon ay Apo Dios, ditu'uy nangipiyalian Apo Dios hinan Hapitna ta way aton tu'un mabaliwan!

27 Agguy innilan nan tatagun numpunhitud Jerusalem ya nan a'ap'apudah un hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios, ya mid goh iniladah aat di intudo' din propetan Apo Dios an bahabahaondah nan aHabahabaduh gunda pundayawan ay Apo Dios an mangituduh aat Jesus. Ti hay inatda ya impa'annungda din intudo' din propeta ti minoltadah Jesus ta impapatoyda.

28 Ta"on un mid baholnah pangidalatandah pamatayandan Hiya mu indoldoldah Pilate ta impapatoyna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Ya unat goh impa'annungdan amin din inalin di Hapit Apo Dios hi ma'at ay Jesus ya enhopdah nan krus ta inlubu'da.

30 Mu minahuan Apo Dios Hiya,

31 at numpattig hidin i'ibbanan nitnud ay Hiyah din nunle'le'danah din nalpuwanad Galilee ta nangamung ad Jerusalem. At ten ad ugwan ya diday mangitudtuduh nan tatagun i'Israel hi aat Jesus.

32-33 At hiyanan wah tu amin da'yu ta ulgudonmih te han Maphod an Ulgud ay da'yu an hiyah te din intulag Apo Dios hidin o'ommod tu'uh din penghana an ten impa'annungnad ugwan ay ditu'un holagda ti minahuanah Jesus hi natayana. Hiyah ne goh di nitudo' hinan miyadwan Psalm an inalinay, He"ay Imbaluy'u, at ten ad ugwan ya Ha"in hi amam.”

34 Ya inalin goh Paul di, "At minahuan Apo Dios Hiya ta adi mapidwan matoy mahkay. Ya hiyah ne goh din hinapitnan inalinay, Din intulag'un David an makulug ya He"ay ipa'annungana ti ipadutu' da'a.

35 Ya wa goh han ohan nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay, Ha"in an un'unnud an baalmu ya inila' an ipawam di apitayan di odol'u.

36 Ya bo'on hi David di penhodnah hapiton. Ti hi David ya inatnan amin din penhod Apo Dios hi atona ya un matoy, at inlubu'dah din lubu' din o'ommodna, at napitay.

37 Mu din minahuan Apo Dios ya agguy napitay.

38 Hay pohdo' hi innilaonyun amin an da'yun i'ibba ya hi Jesus di dumalat hi a'aliwan di bahol an hiyah ne inulgudmin da'yu.

39 At an amin di mangulug ay Jesus ya ma'aliwan an amin di baholna, an bo'on hay pangunudan hi Uldin Moses.

40 At emayaanyu ta adi ma'at ay da'yu din inalin Apo Dios hidin propetanan inaliday,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

41 Da'yun mamahal hinan Hapit Apo Dios ya awniat manoh'a ayuh ato', mu adi ayu damdama kumulug an ta"on di mipa'innilan da'yuy ibalinana, at hiyanan milahhin ayun Ha"in.”

42 Unat goh pimmitaw da Paul ay Barnabas hinan himba'an di Hudyu ya inal'alu' din tatagu dida ta mumbangngadda goh hi mehnod an Habadu ta ulgudonda goh di udumna.

43 Ya unat goh nabu'al an amin din tatagu ya nitnud din udumnan da Paul ay Barnabas an Hudyuy udum, ya Hentil di udum mu inunudday Uldin di Hudyu. Ya ni'hapit da Paul ay Barnabas ay dida ta inal'alu'da dida ta inaynayundan mangedenol hinan homo' Apo Dios ay dida.

44 Nadatngan din nehnod an Habadun pundayawandan Apo Dios ya hi'itangan na'aminday tatagun de han babluy an immuy ta donglonday Hapit Apu tu'un intudun da Paul.

45 Ya unat goh tinnig din Hudyu an do'olday na'amung ya ongol di immapaanda. Ya himmapit goh hi Paul, mu pinahiwday hinapitna, ya pinadngolanda hiya.

46 Mu ta"on ya agguy timma'ot da Paul ay Barnabas, at inaliday, "Hay mahapul ya da'yun Hudyuy mahhun hi pangulgudanmih nan Hapit Apo Dios. Mu adiyu pohdon, at paddungnay da'yuy mummoltah odolyu, at adi ayu mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna. At idinongmin mangitudun da'yu ta nan Hentil di pangituduwanmi.

47 Ti hay immandal Apo Dios ay da'mi ya inalinay, Paddungnay da'yuy dilag di Hentil ti itudtuduwanyun amin nan tataguh nan abablubabluy hi aat di abaliwan.”

48 Ya unat goh dengngol nan Hentil din hinapit da Paul ya immamlongda, ya ene'gonanda nan Hapit Apu tu'u. Ya an amin din pento' Apo Dios ta mi'tagudan Hiyah mid pogpogna ya kinulugda.

49 Ya niwa'at nan Hapit Apu tu'uh amin hinan abablubabluy hidi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

50 Mu tinudduwan din Hudyuy udumnah din a'ap'apudan den babluy ya din udumnan binabain nahamad di pangulugdan Apo Dios ta boholonda da Paul ay Barnabas. At pinaligatda dida, ya pinakakda didan den provincia.

51 At numpu'pu' da Paul ay Barnabas nan hupu' hi hu'ida ya unda taynan nan babluy ta ipattigdan nabaholan nan tataguh di, ya immuydad Iconium.

52 Mu ma"am'amlongda damdama din kimmulug an nataynan ad Antioch ti iniladay Hapit Apo Dios, ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan dida.

Acts 14

1 Umat hi na'at ad Antioch di na'na'at goh ad Iconium ti immuy da Paul ay Barnabas hinan himba'an di Hudyu, ya umal'alu' di nanapitda ta way inat nan do'ol an Hudyu ya nan Hentil an kimmulug.

2 Mu waday udumnah din Hudyun agguyda kimmulug, at tinudduwanda nan Hentil ta way inatdan ni'bohhol hinan kimmulug ay Jesus.

3 Ya nadnoy di nihinan din apostoles hidi, ya agguyda timma'ot an nangitudtuduh nan aat Apu tu'u. Ya indat Apu tu'uy abalinandan mangat hi umipanoh'a ya nan udum ta panginnilaan nan tatagun makulug hanan itudtududa.

4 Ya nunggodwa nan tatagun den babluy ti inunud di udumna nan Hudyu, ya inunud nan udumna nan a'apostoles.

5 Ya nunhahapit din udumnan Hudyu, ya din Hentil, ya din a'ap'apudah atondan mamaligat hinan a'apostoles ta puntapada dida.

6 At unat goh ininnilan din a'apostoles di atondan dida ya limmayawda ta immuyda nunle'le'od ad Lystra ya ad Derbe an didanay babluy hinan Provinciad Lycaonia. Ya nunle'le'odda goh hinan neheggon an bababbabluy.

7 Ya hidiy nangulgudandah nan Maphod an Ulgud hi aat Jesus. Hay Inayan da Paul ad Lystra ya ad Derbe

8 Hidid Lystra ya wada han lala'in u'umbun an napiklud di hu'ina an nete"ah din nitungawanay agguyna dimmalanan,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 ya dengngolnay inulgud Paul. Ya unat goh inilan Paul an waday pangulugna at inilanan mabalin an umadaog di pikludna. At ni'to"olan ay hiya,

10 ya enlotnan nangalin hiyay, "Tuma"dog'a!" Ya himbumagga ya natanna'dog heden lala'i, ya dimmalan.

11 Ya unat goh tinnig nan tataguy inat Paul ya ente"adan himmanahapit hi hapitdan Lycaonia an inaliday, "Daten immalih tu ya dios an numbalindah tagu!”

12 Ya nginadnandah Barnabas ta hi Zeus an ngadan di ohah nan dayawonda, ya nginadnandah Paul ta hi Hermes an ngadan goh di ohah nan dayawonda. Ya manu ay nginadnandah Paul ta hi Hermes ti hiyay gun humapit an umat anu ay Hermes.

13 Ya hidih nan pingit di babluy ya wa han ongol an timplun pundayawandan Zeus. Ya inyuy nan padih nan Timplun Zeus han manilhig an baka an nahabhabungan di bagangnah dih nan way pantaw di allup nan babluy ti hiya ya din tatagu ya pohdondan onngan nan a'apostoles.

14 Mu unat goh dengngol da Barnabas ay Paul di aton nan tatagun den babluy ya nunhekhekday lubungda ta napi"i (ti hiyah de ugalidah panginnilaan hi punha'itan di punnomnomanda), at timmagtagdan immuy hinan gagwan din do'ol an tatagu, ya numbugawdan inaliday,

15 "Da'yun tatagu, anaad ta onngan da'mi? Un ami tagu ya anggay an umat amin da'yu! Manu ay immali amih tu ya ta ulgudonmin da'yu nan Maphod an Ulgud an hay aat Jesus ta way atonyun mangiponag hinan nappuhin ato'atonyun mid hunungna, ya ta kulugonyuh te han itudumi ti un ohay madayaw an hi Apo Dios an munnononnong di ataguana! Ya Hiyay nunlumud abuniyan, ya tun luta, ya nan baybay, ya nan wad abuniyan, ya nan wah tun luta, ya nan wah nan baybay goh.

16 Hidin penghana ya agguy impawan Apo Dios di ina'inat din tataguh nappuhi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Mu ta"on un umat hina ya indatnay pangimmatunandan waday makulug an Dios. Hay pangimmatunan ya hanan indatnan amaphodan di tatagu ti waday udan, ya wagwaday bot'on hi paguy hi atawotawon ta way ma'an ya amlongyu. Ya hanan amin di panginnilaan hi aat Apo Dios.”

18 Ya ta"on un inalin da Paul hana mu ongol di ligatdan nangipadinong hinan tatagun mun'onong ay dida.

19 Ya waday udumnah nan Hudyud Antioch hidih nan Provinciad Pisidia ya ad Iconium an immuy ad Lystra, ya tinudduwanda din tataguh di ta nuntapadah Paul, ya hay inilada ya natoy, at ginuyuguyudda ta nangamung hi unda imbataan hinan babluy.

20 Mu unat goh immuy din kimmulug ta lini'ubdah Paul ya bimmangon, ya timma'dog, ya numbangngad damdaman den babluy. Ya din nabiggat ya nakak da Paul ay Barnabas hidi ta immuydad Derbe. Hay Numbangngadan da Paul ad Antioch hinan Provinciad Syria

21 Nuntudtudu goh da Paul ay Barnabas hinan Maphod an Ulgud an hay aat Jesus hidid Derbe, at do'olday nangulug. Ya unat goh nalpah di nuntudtuduwandah di ya numbangngaddad Lystra, ya ad Iconium, ya ad Antioch hidih nan Provinciad Pisidia.

22 Ya impa'amlongda din kimmulug ta mihamad di pangulugda, ya inyal'alu'da ta inaynayunday pangulugdan Apo Dios an inaliday, "Ditu'un kimmulug ya mahapul an do'ol di ipaligligatan tu'u ya un tu'u middum hinan Pumpapto'an Apo Dios!”

23 At an amin din ahimpahimpamabluy hinan way ahayuhayupan din kimmulug ay Jesus ya pento'da da Paul ay Barnabas hi a'ap'apuda ta diday mangipangpangulun dida. Ya agguyda nangan ta iluwaluanda didan Apo Dios. Ya inalin da Paul ay Barnabas goh ay diday, "Okod hi Apo Dios an mangipadutu' ay da'yun napilin mangulug ay Hiya!”

24 Unat goh ene'wadah nan Provinciad Pisidia ya immuyda goh hinan Provinciad Pamphylia.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ya intudtududa goh di Hapit Apo Dios ad Perga, ya nundadyuda goh ta immuydad Attalia.

26 Ya nunlugandah nan bangka ta numbangngaddad Antioch hinan Provinciad Syria. Din hopapnah nakakandan den babluy ya inluwaluan din kimmulug da Paul ay Barnabas ta way aton Apo Dios an manalimun ay didah nan aya'ayanda. At unat goh nalpah di tamuda ya numbangngaddad Antioch.

27 Ya unat goh dimmatongdah did Antioch ya inamungda din tatagun kimmulug ta inulgud da Barnabas ay Saul di bimmadangan Apo Dios ay dida, ya inulgudda goh di inat Apo Dios an nangipa'innilah abaliwan nan Hentil ad ugwan hi un waday pangulugdan Jesus.

28 Ya nadnoy di nihinandah dih nan wadan din kimmulug.

Acts 15

1 Waday linala'ih nalpuh nan Provinciad Judea an immuy ad Antioch hinan Provinciad Syria an muntudtuduh nan kimmulug an inaliday, "Adi mabalin an mabaliwan ayu ta nangamung un ayu mipakugit ti hiyah ne intudun Moses hi mahapul an aton.”

2 Ya hiyah ne dimmalat hi ni'hannuan da Paul ay Barnabas ay dida. Mu la'tot ya hinahapitday atonda ta way atondan manginnilah nahamad hi unudonda. At ninomnomdan mahapul an umuy da Paul ay Barnabas ya din udumnah nan kimmulug ad Antioch hi ad Jerusalem ta mi'hapitdah din a'apostoles ya din mangipangpanguluh nan kimmulug hidih aat nan punhohongngilanda.

3 At hennag din kimmulug didad Jerusalem, ya heden pundaldalananda ya inta'dogdah dih nan babluy ad Phoenicia ya ad Samaria ta inul'ulguddah nan kimmulug hidiy aat di kimmulugan nan udumnan Hentil. Ya ma"am'amlong an amin din kimmulug ay Jesus.

4 Ya unat goh dimmatongdad Jerusalem ya mun'am'amlong din kimmulug, ya din numpun'endog, ya din a'apostoles. At inulgud da Paul ay Barnabas an amin di ina'inat Apo Dios ay dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya wadah did Jerusalem din udumnah nan himpampun an Pharisees (mu kinulugda goh hi Jesus), ya timma'dogda, ya inaliday, "Maphod hene! Mu hay mahapul ya ituduyu goh hinan Hentil ta mipakugitda ya unudonday nun'iyuldin Moses!”

6 At na'amungda din a'apostoles ya din numpun'endog ta hinahapitday aatna,

7 ya nadnoy di nunhahapitanda. Ya la'tot ya timma'dog hi Peter, ya inalinay, "I'ibba', inilayun din nadnoy ya ha"in pento' Apo Dios ay ditu'uh nangul'ulgud hinan Maphod an Ulgud hi aat Jesus hinan Hentil ta way inatdan nangngol, at kimmulugda.

8 Ya inilan Apo Dios di punnomnoman di tagu, at inilanan wada goh di Hentil an nahamad di nomnomda, at abulutona goh dida. Ya hay na'innilaana ya nan nannaganah nan Na'abuniyanan an Lennawan dida ta niyo'odol ay dida an umat goh hidin inatnan ditu'un Hudyu.

9 Ya mid di nangitupugan Apo Dios hi pamhodna ti ta"on un danen Hentil ya paphodonay punnomnomandah unda kumulug ay Hiya.

10 At hiyanan anaad ta ipapilityuy pangunudan nan Hentil hinan Uldin Moses ya wan inilayun ta"on din o'ommod tu'u ya ta"on un ditu'u ya mid olog tu'un mangunud enen Uldin? At undan adi la'tot ya impahigayuh Apo Dios?

11 Adi makulug henen ituduyu, ti hay immannung ya ta"on un ditu'un Hudyu ya nan homo' Apo Dios ay ditu'uy dumalat hi abaliwan tu'u an umat goh damdama ay didan Hentil.”

12 Ya unat goh nalpah din hinapit Peter ya didindinong din tatagun na'amung ta donglonday ulgudon da Barnabas ay Paul hi bimmadangan Apo Dios ay didah nangatandah nan do'ol an umipanoh'a ya nan pangimmatunan hi anidugah di abalinan Apo Dios hinan immaya'ayandah nan babluy di Hentil.

13 Ya unat goh nalpah di himmapitanda ya nihukat goh hi Jacob, ya inalinay, "I'ibba', donglonyu goh han alyo'!

14 Ti ad uwanindi ya imbaag Simon Peter di nahhun hi nangipattigan Apo Dios hi homo'nah nan Hentil hi namto'anah udum ay dida ta taguna goh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ya niyunnudan hanan ma'ma'at hinan Hentil hidin inalin Apo Dios an intudo' din propetah din penghanan inalinay,

16 Hidin numpapto'an nan holag David ya ay paddungnay abung an nun'apa"i ti agguy nituluy. Mu mumbangngada' ta ipabangngad'un iyamma ta mituluy nan pumpapto'an David.

17 Ta an amin di numbino'ob'on hi tatagu ya ah'upana' an hi Apuda, ya ah'upana' goh hinan Hentil an pento"uh tagu' ti Ha"in an hi Apo Dios di mangipa'at.

18 Hiyah ne hinapit Apu tu'un impa'innilanah din penghana.”

19 Ya inalin goh Jacob di, "Hay nomnomo' hi aton tu'u ya nan Hentil an kimmulug ay Apo Dios ya adi tu'u ipilit di naligat hi unudondan adi aptan.

20 Mu hay maphod hi aton tu'u ya itud'an tu'u dida ta itudu tu'uy aptan hi unudondah nan inyuldin Moses an mahapul an adida ihday dotag an ne'nong hinan bulul, ya adida goh ihda nan nabet'ol an animal, ya nan dala. Ya adida goh me'yelo' hinan bo'onda ahawa.

21 Ti hanan paniawon tu'un Hudyu ya wadah nan Uldin Moses an gun mitudtuduh nan Habaduh nan abablubabluy ya hinan ahimbahimba'an nan Hudyu an nete"ah din hopapna." Hay Nuntud'andah nan Hentil an Kimmulug ay Jesus

22 Inabulut din a'apostoles, ya din mumpun'endog, ya an amin din kimmulug din inalin Jacob. At pento'day duwah linala'ih nan mumpun'endog ta mitnuddan da Paul ay Barnabas ta umuydad Antioch an da Judas (an hay ohah ngadana ya Barsabbas) ya hi Silas.

23 Ya impehnagdan dida nan tudo' an hiyah te inalina: "Da'min i'ibbayun a'apostoles ya ta"on nan mumpun'endog hinan kimmulug ay Jesus hitud Jerusalem ya apngaonmi da'yuh na, ya maphod ni' goh di aatyun i'ibba an Hentil an numpunhitud Antioch ya hinan udumnan abablubabluy hinan duwan provincia an ad Syria ya ad Cilicia.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Hay dengngolmi ya waday i'ibbamih immalih na an nalpuh tu an nangabuliduh nomnomyu, at mid poto'nah nomnomonyuh aat di Nahamad an Tugun. Mu bo'on da'miy nalpuwan nen itudtududa.

25 At hiyanan na'amung ami ta nunhahapit ami, at inyabulutmin amin ya unmi pot'on nan udumnan linala'in umalin da'yun mangiyalih nan tudo'mi ta mitnuddan da Paul ay Barnabas an nahamad an ibba tu'u.

26 Immannung an do'ol di nunligatan da Paul ay Barnabas ti hi'ihi'itangan matoydah nan puntamuandan Apu tu'un hi Jesu Kristu!

27 At te an honogonmi da Judas ay Silas ta ibaagdan da'yu goh heten intudo'mi.

28 Hay impanomnom nan Na'abuniyanan an Lennawan da'mih maphod ya adimi udman tun tugunmin da'yuh ayyu punligatan, at hay unudonyu ya anggay ya:

29 adiyu ihda nan mihdan ne'nong hinan bulul, ya adiyu goh ihday dala, ya adiyu goh ihda nan nabet'ol an animal, ya adiyu goh elo' di bo'onyu ahawa. Ya unudonyu ay hana ya maphod. Anggaynana hanah ibagamin da'yu.”

30 At hennagda dida ta immuydad Antioch. Ya unat goh dimmatongdah di ya inamungda din kimmulug ay Jesus, ya indatdan dida din tudo'.

31 Ya unat goh binahan din tatagu ya nidugah di immamlonganda ti maphod an ma'adennolda.

32 Da Judas ay Silas goh ya propetada, at nadnoy di nuntudtuduwandah ihamadan di pangulug nan kimmulug hidi.

33 Ya nihinadah dih atnay algaw. At hidin nakakanda ya inalin din kimmulug hidiy, "Hi Apo Dios di manalimun ay da'yuh nan pumbangngadanyud Jerusalem!”

34 Mu ninomnom Silas an mihinah did Antioch.

35 Ya umat goh ay da Paul ay Barnabas an nihinadah di ta niddumdah nan do'ol an tatagun muntudtuduh nan Hapit Apu tu'un hi Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

36 Ya palpaliwan ya inalin Paul ay Barnabas di, "Umuytah nan abablubabluy hidin inayantah din hopapnah din nangul'ulgudantah nan Hapit Apu tu'u ta tigonta din i'ibbata ya ta innilaontay aatda.”

37 Ya inabulut Barnabas, mu penhodnan itnuddah John Mark ay dida,

38 mu agguy inabulut Paul an itnudda hiya ti agguy intuluy John Mark an bimmadang ay didah engganay nalpah din tamuda an unnaat goh tinaynan didad Pamphylia!

39 At hiyay dimmalat ya nidugah di nunhongngilanda, at nunhiyanda. Ya initnud mah Barnabas hi Mark, ya nunlugandah din bangka ta immuydad Cyprus.

40 Mu inawit Paul hi Silas ta pi'yibbana. Ya na'amung din kimmulug hidi ta nunluwaluda ta badangan Apo Dios da Paul ay Silas ya unda makak.

41 Ya immuy da Paul ay Silas hinan duwan provincia an ad Syria ya ad Cilicia, ya intuduwanda din kimmulug hidi ta mihamad di pangulugda.

Acts 16

1 Immuy da Paul ay Silas hidi goh ad Derbe ya ad Lystra an awadan di ni'hituwan nan kimmulug ay Jesus an hi Timothy. Hi inana ya Hudyu an kimmulug goh, mu hi amana ya iGreece.

2 Ya e'gonan an amin nan kimmulug ad Lystra ya ad Iconium hi Timothy ti maphod di ugalina.

3 Ya penhod Paul an mitnud hi Timothy ay hiya, at impakugitna hiya ta mid di dumalat hi apahiwana ti inilan an amin di Hudyun nunhituh nan abablubabluy hidi an iGreece hi amana, ya adida donglon nan Hapit Apo Dios hi un way agguy nipakugit an muntudtudun dida.

4 An amin din nunle'le'dandah nan abablubabluy ya intududa din inabulut din a'apostoles ya din mumpun'endog an kimmulug ay Jesus ad Jerusalem an mahapul hi unudonda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 At dumalat ene ya gun pumhod di pangulug din kimmulug, ya gunda dumo'ol hi abigabigat. Hay Inayan da Paul ad Troas

6 Immuydah nan abablubabluy hinan duwan provincia an ad Phrygia ya ad Galatia, mu impawan nan Na'abuniyanan an Lennawa dida ta agguyda immuy hinan Provinciad Asia an mangul'ulgud hinan Hapit Apo Dios.

7 Ya unat goh dimmatongdah nan pogpog di Provinciad Mysia ya pohdondan umuy hinan Provinciad Bithynia, mu impawan goh nan Na'abuniyanan an Lennawa.

8 At ene'wadad Mysia, ya nundadyuda ta immuydad Troas.

9 Ya heden nahdom ya paddungnay nun'enap hi Paul, ya tinnigna han lala'in iMacedonia an timma'dog ya mumpahmo' an inalinay, "Umali ayuh babluymid Macedonia ta badangan da'mi!”

10 Ya unat goh nalpah an tinnignah de at nundadaan amin umuy ad Macedonia ti hiyah ne nanginnilaanmin pohdon Apo Dios an umuy ami muntudtuduh nan Maphod an Ulgud an hay aat Jesus hinan tataguh di. Hay Inayan da Paul ad Philippi

11 Nakak amid Troas, ya nunlugan amih pupul, ya nundapuh amid Samothrace. Ya unat goh nabiggat ya nunlugan ami goh hidin pupul ta immuy amid Neapolis.

12 Ya pimmitaw amih din pupul, ya immuy amid Philippi an ongol ahan an babluy hidih nan ohan lugal hinan Provinciad Macedonia an hakup ad Rome. Ya manghan hindumingguy nihinanmih di.

13 Nadatngan di Habadu ya nakak amih nan babluy ta immuy amih nan neheggon an wangwang ti alyonmiy wah di nin di lutah gun punluwaluan nan Hudyun Apo Dios. Ya wah di nan binabain na'amung, at ni'yibun amin dida an ni'hahhahapit.

14 Ya din ohan didan nangngol hi inalimi ya hi Lydia an iThyatria an nan munla'uh mumbolah an nun'anginan lo'ob an miyammah lubung, ya hiya goh

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

di ohah mundayaw ay Apo Dios. Ya impaphod Apu tu'uy nomnomna ta way inatnan nangunud hidin inalin Paul.

15 Ya nun'abonyagandan amin an numpunhituh abungna. Ya inalinan da'miy, "Un ay nomnomonyuh un ha"in goh di ohah nahamad an kimmulug ay Apu tu'u ya umali ayuh abungmi ta hidiy ihinanyu." Ya inal'alu' ahan da'mi, at immuy ami.

16 Wa han ohan algaw an inayanmih nan lugal an punluwaluanmin Apo Dois ya dinamumi han babain himbut an waday nihuhu'lung hi nappuhih lennawan hiya an abalinanan mangibaag hi ma'at hi udum hi algaw. Ya malagbuan hinan gunna aton, at do'ol di pihhuh innal nan nambut ay hiya.

17 Ya gun mitnud ay da'min da Paul an gunna ibugaw di, "Daten linala'i ya diday baal nan na'abbagbagtun Dios an mangitudtuduh atonyun mabaliwan!”

18 Ya ina'inatnah a'alga'algaw, at la'tot ya impahiganah Paul, at nunligguh hinan babai, ya inalinan den nappuhin lennaway, "Dumalat nan abalinan Jesu Kristu ya mala'ah'an hiya!" Ya himbumagga ya nala'ah din nappuhin lennawa.

19 Ya unat goh inilan nan nambut an adi malagbuan mahkay ya dempapda da Paul ay Silas, ya inyuyda didah nan a'ap'apun den babluy hinan way pummalkaduan.

20 Ya inyuyda goh hinan nun'abagtun a'ap'apudan iRome, ya inaliday, "Date han linala'in Hudyu ya diday mangete'te"ah guluh tun babluy tu'u

21 ti itududay nob'on an ugalidan adi mabalin an unudon tu'un iRome!”

22 Ya an amin din tatagun na'amung hidi ya dempapda, at nunnaudon din a'ap'apun impaluh'up din lubung da Paul ay Silas, ya impahuplitda dida.

23 Ya unat goh hinuplihuplitda ya imbaludda dida, ya minandaldah de din ap'apun di baludan ta ihamadnan mungguwalyan dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya unat goh dengngol din ap'apun di baludan din nimandal ya inyuyna didah nan gagwan di kuwaltun di baludan, ya wah di han ayiw an pangulpitdah hu'in di mabalud, at inulpitnay hu'idah nan madamot an ayiw.

25 Ya unat goh limmabi ya nunluwalu da Paul ay Silas ay Apo Dios, ya ingkantaday pangipabagtuandan Hiya. Ya dongdonglon din udumnan nabalud dida.

26 Ya himbumagga ya inongolnan immalyog, ya wimmalwowalwod heden baludan. Ya himbumagga ya nun'ibughul an amin di tangob di pantaw, ya nun'a'aan din nun'iyulpit hi hu'ida ya nan bangkeleng hi an amin hidin nibalud.

27 Ya bimmangon din ap'apun de han baludan, ya tinnignan amin din pantaw, ya nun'ibughul. Ya inalinay un numpangalayaw din nun'ibalud, at hinu'nutnay hanggapna ta patayonay odolna.

28 Mu tinnig Paul heden atona, at numbugaw an inalinay, "Adim patayon di odolmu, ti tia amih tun amin!”

29 Ya numpa'alah de din ap'apuh nan baludan hi dilag ta timmagtag an immuy hi wadan din nun'ibalud an wumogwog hi ta'otna, at nunhippih inayungan da Paul ay Silas.

30 At impabuhu'na dida, ya inalinan diday, "I'ibba! Hay ato' ta mabaliwana'?”

31 Ya inaliday, "Kulugom hi Apu tu'un hi Jesus, at mabaliwan'a, ya an amin nan pamilyam, ya nan mihinan da'yu.”

32 At intududay Hapit Apu tu'un hiya ya hinan wah nan abungna.

33 Ya ta"on un labi ya initnud den ap'apun di baludan dida ta immuyna inihuan din nun'ahugatan hi odol da Paul ay Silas. Ya unat goh nalpah ya nabonyagandan hina"ama ya ta"on din nun'ihinan dida.

34 Ya impahigupna da Paul ay Silas hi abungna, ya pinangana dida. At ongol di nun'am'amlongandan hina"ama ti kinulugda mahkay hi Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya heden nabiggat ya hennag din nun'abagtun a'ap'apun iRome din a'ap'apun tindaluh awadan nan ap'apun di guwalya, ya inalidan hiyay, "Ibo'tanyu din duwan linala'in imbaludyu.”

36 At inalin din ap'apuh nan baludan ay Paul di, "Inalin nan ap'apumi an ibo'tan'u anu da'yun Silas. At makak ayu, ya mid ni' ahan al'alin da'yu.”

37 Mu inalin Paul hinan a'ap'apun tindaluy, "Adi mabalin an nonong ya nakak ami, ti anaad ta impahuplit da'mih nan hinagang di do'ol an tatagu, ya impibalud da'mi, ya wan agguy da'mi hinumalya ta panginnilaan hi un makulug an numbahol ami? Ta"on un ami Hudyu mu tagu da'mi goh hinan iRome, at hiyanan inilamin nibahhaw heden inatda! At mahapul an umali nan a'apu ta diday mangibo'tan ay da'mi ta attiganan nibahhaw din inatda!”

38 At imbaag din a'ap'apun tindalu din inalin da Paul, ya ma'atta'ot din a'ap'apuh nanginnilaandan tagun di Rome da Paul ay Silas.

39 At immuy din a'ap'apu ta muntutuyudan da Paul ay Silas hinan inatda ya unda ibo'tan didan inaliday, "Maphod hi un ayu makak eten babluy!”

40 At tinaynan da Paul ay Silas din baludan ta immuydah abung Lydia an nangah'upandah din i'ibbadan kimmulug ay Jesus. Ya tinugunda dida ta inaynayunday pangulugda. At nakakdan den babluy.

Acts 17

1 Ene'wan da Paul ay Silas ad Amphipolis ya ad Apollonia hi immayandad Thessalonica an awadan di himba'an di Hudyu.

2 Ya immuy hi Paul eden himba'an ti hiyah ne ugalina, ya tuluy Habaduh nuntudtuduwanah nan Hapit Apo Dios hinan tataguh di.

3 Ya intudtudun Paul hinan tataguy ibalinan nan nitudo' hinan Hapit Apo Dios hi aat Kristu an Alin Pento' Apo Dios an mahapul an mipaligligat ya un matoy, mu mamahuan. Ya inalin Paul di, "Hi Jesus an ipa'pa'innila' ay da'yu ya Hiyah Kristu.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya waday udumnan na'al'alu', at niddumdan da Paul ay Silas, ya niddum goh din do'ol an iGreece an nundayaw ay Apo Dios, ya niddumda goh din do'ol an adadangyan an binabain dida.

5 Mu nidugah di amoh nan Hudyun agguy kimmulug, at inamungda din tatagun de han babluy an hay malkaduy li'indan lumayalayah ta immuyda impangalawngaw din tataguh nan babluy. Ya immuydah abung Jason ti hidiy nihinan da Paul ay Silas, ya impilitdan hinumgup ta way atondan mangah'up ay dida ta ipabuhu'da dida ta iyuydah nan wadan di tatagu ta humalyaonda dida.

6 Mu unat goh agguyda dida inah'upan at hi Jason ya din udumnan kimmulug ay Jesus di dempapda ta inyuyda didah din a'ap'apuh nan babluy an pun'ibugawday, "Din i'ibban daten tatagu ya diday puma"ih nomnom di tataguh nan abablubabluy an immaya'ayanda! Ya ad ugwan ya ten immalida goh hitun babluy tu'u,

7 ya heten hi Jason ya impa'iyanah abungna! An aminda ya adida unudon an amin din uldin di ali tu'un hi Caesar ti hay alyonda ya wada anu goh di ohan ali an hi Jesus di ngadana!”

8 Ya unat goh dengngol din tatagu ya din a'ap'apun den babluy henen inalida ya mid poto' di nomnomonda.

9 At gahin ahan un minoltan nan a'ap'apu da Jason ya unda pakakon dida. Hay Inayan da Paul ad Berea

10 Unat goh hemmelong ya hennag din kimmulug ay Jesus da Paul ay Silas ta immuydad Berea. Ya unat goh dimmatongdah di ya immuyda goh hinan himba'an di Hudyu.

11 Ya ma"ap'aphod di nomnom nan tataguh di ya un nan nomnom di tatagud Thessalonica. Ti unat goh mun'ul'ulgud da Paul ya ihamaddan eton di ingadan mangngol, ya binahabahada nan Hapit Apo Dios an nitudo' ta innilaonday un makulug heden itudutudun da Paul.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 At do'olday kimmulug, ya kimmulug goh di do'ol hi adadangyan an binabain iGreece, ya immat goh hinan do'ol an linala'in iGreece.

13 Mu hidid Thessalonica hi wadan di abung Jason ya dengngol din Hudyun wada da Paul ad Berea an muntudtuduh nan Hapit Apo Dios, at inunudda goh didah di, ya indoldolda din tatagu ta binoholda da Paul.

14-15 Mu din kimmulug ad Berea ya nunnaudondan nannag ay Paul, mu waday ni'yibbanah numbaatandan immuy hinan pingit di baybay, at nataynan da Silas ay Timothy ad Berea. Ya innayun da Paul hinan i'ibbanan immuy ta nangamung ad Athens ya unda mumbangngad din ni'yibban Paul ad Berea, ya impaad Paul ay dida ta alyondan da Silas ay Timothy ta punnaudondan mangunud ay hiyad Athens. Hay Inayan da Paul ad Athens

16 Hidin panpanodan Paul ay da Silas ay Timothy hi ad Athens ya tinnignan amin heden babluy an do'ol di bulul hi dayawonda, at nidugah di nunlungdayaanan nannig.

17 Ya immuy hinan himba'an di Hudyu ta ni'hapihapit hinan Hudyu ya hinan Hentil an iGreece an mundayaw ay Apo Dios. Ya abigabigat ya immuy hinan pummalkaduan an ni'hapihapit hinan tatagun malumaluh.

18 Mu wadada goh di muntudtudu an hay ngadandan himpampun ya Epicurean, ya hay ngadan di udumna ya Stoic, at ni'yohhongdan Paul. Ya inalin din udumnan diday, "Hay gun alyon ten tagu an mid upid di hapitona?" Ya inalin goh din udumnay, "Mid mapto' ya hay ituduna ya hay dayawon di udumnah nan babluy." Ya manu ay inalidah ne ti intudtudun Paul nan Maphod an Ulgud Jesus ya hay namahuana.

19 Ya inayagandah Paul, ya initnudda hiyah din gun ahayupan nan munhumalya an nan ma'alih Areopagus. Ya inalidan hiyay, "Pohdonmin innilaon hete han pa'itunnun tugun an itudtudum.

20 Ya waday udumnah dengngolmin inalim an nob'on, at hiyay pohdonmih innilaon."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya manu ay inaliday umat hina ti an amin din i'Athens ya din udumnan bunag an numpunhituh di ya umat hinay gunda aton an umuyda mundongdongol ya mi'haphapit hi balun mahahhahapit hidid Athens.

22 At timma'dog mah hi Paul hinan gagwan din na'a'amung an tatagun Areopagus, ya inalinay, "Da'yun i'Athens, tigtigo' ya nidugah di pundayawyuh nan bululyu!

23 Hidin nunle'le'da' hinan a'abungyu ya tinnitinnig'u nan daydayawonyu, ya waday nihelhel hinan pun'onnganyu hi HITUY PUN'ONNGAN HINAN DIOS AN AGGUY NA'INNILA." Ya inalin goh Paul di, "Henen dayawonyu an mid inilayuh aatna ya ibaag'un da'yuy aatna.

24 Hiyah Apo Dios an nunlumuh tun luta ya an amin di wah tun luta, at Hiyay Ap'apud abuniyan ya tun luta goh, ya bo'on nan o"ongol an timplun inyamman di tataguy punhituwana.

25 Ya adi mahapul an idat di tataguy intamudan Apo Dios ti adina mahapul, ti Hiyay mangidat an amin hi logom hinan tatagu an ta"on un nan ataguanda ya nan hodohdada.

26 Ya Hiyay nunlumuh din nahhun an lala'in nalpuwan an amin di numbino'ob'on an tataguh tun luta. Ya Hiyay nunnomnom hi gutud di almuwan di tatagu ya hay lugal hi punhituwanda.

27 Ya manu ay inatnah ne ya ta way atondan mangah'up hi anahamadna, at mid mapto' ya innilaonda Hiya ti immannung an neheggon ay ditu'un amin.

28 Ya hay hinapit din ohan ibbayuh din hopapna ya inalinay, Nan nahamad an madayaw di dimmalat hi ataguan tu'u, ya umiwian tu'u, ya hay awadan tu'u. Ya umat hina goh din inalin din oha goh an ibbayuh din penghana ti inalinay, Immannung an ditu'uy tagunan limmuna.

29 Ya gapu ta ditu'uy imbabaluy Apo Dios at adi tu'u nomnomon an hi Apo Dios ya nipaddung hinan bulul an balitu', unu silver an hinibug di tagu, unu batu an nahilhilan an niyunnudan hi aat di ninomnom nan nun'ammah nan tinnagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya hidin agguy nanginnilaan di tatagun Apo Dios ya un goh dindinong hi Apo Dios. Mu ad ugwan ya mandalonan amin di tataguh tun luta ta iponagday ato'atondan nun'appuhi ya nuntutuyuda.

31 Ti wada han ohan algaw an pento' Apo Dios an panumalyaanah nan tataguh tun luta, ya nahamad di panumalyana. Ya hay panginnilaan hi un makulug an ma'at hatu ya din nummahuanah nan pento'nan munhumalyah tagu.”

32 Ya unat goh dengngoldah nen inalin Paul an waday namahuan hi natoy ya nunlayahon din udumna hiya. Mu inalin din udumna goh di, "Pohdonmin hi awni ya ulgudom goh di udumnah umat hitu.”

33 At tinaynan Paul din na'amung.

34 Mu wadaday udum an niddum ay hiyan nangulug hidin intuduna an hay oha ya hi Dionysius an ohah nan membron di Areopagus, ya nan ohan babain hi Damaris, ya nan udum goh.

Acts 18

1 Unat goh nalpah hede ya tinaynan Paul ad Athens ta immuy ad Corinth.

2 Ya inah'upana han Hudyu an hi Aquila an hay Provinciad Pontus di nitungawana ya un pa'adattong an nalpud Italy, ya nitnud goh han ahawanan hi Priscilla. Ya manu ay nakakdad Rome ti immandal nan Alin hi Claudius an inalinay, "An amin di Hudyud Rome ya mahapul an makakda." Ya immuy hi Paul ay dida

3 ta ni'hinah abungda, ya ni'tamun dida ti hay tamuda ya unda mun'am'ammah tuldan abung an umat hidin tamuna.

4 Ya aHabahabadu ya gun umuy hi Paul hinan himba'an di Hudyu, ya ni'hapihapit hinan Hudyu ya hinan iGreece, ya impadahnan nangal'alu' ay dida ta kumulugdan Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya unat goh dimmatong da Silas ay Timothy an nalpud Macedonia ya hihi'alon Paul mahkay an muntudtuduh nan Hudyuh aat Jesus an ma'alih Kristu.

6 Mu unat goh ni'yohhong nan Hudyun hiya ya gunda padngolan hiya, at innalna din lubungna, ya inyagyagna ta pangipattiganan nabaholan nan tataguh di. Ya inalinan diday, "Un ay adi ayu mi'tagun Apo Dios ya da'yuy ad bahol an bo'on ha"in! At mete"ad ugwan ya umuya' hinan Hentil ta diday itudtuduwa'!”

7 At nakak ay dida ta immuy nunhituh abung nan Hentil an mungngadan hi Titius Justus an ohah nan mundayaw ay Apo Dios, ya nedelloh di abungnah nan himba'an di Hudyu.

8 Mu din ap'apun den himba'an di Hudyun hi Crispus ya an amin dan hina"ama ya din nihinah abungda ya kimmulugda goh. Ya do'olda goh di udumnah tatagud Corinth an kimmulug, at numpabonyagda.

9 Ya wa han ohan nahdom ya paddungnay nun'enap hi Paul, ya inalin Apu tu'un hiyay, "Adi'a tuma'ot, mu inaynayunmun muntudtuduh nan Hapit'u, ya adim higanan

10 ti mimidduma' ay he"a, at mi'id nappuhih ma'at ay he"a ti do'olda goh di tataguh numpunhituh tun babluy an pento"uh tagu'.”

11 At nihinah dih Paul hi hintawon ya han godwa an nuntudtuduh nan Hapit Apo Dios hinan tatagu.

12 Ya unat goh napilih Gallio hi gobelnadol hinan Provinciad Achaia ya na'amungday Hudyu, ya inabulutdan amin an umuyda dapopon hi Paul, at dempapda hiya, ya inyuydah nan punhumalyaan.

13 Ya inaliday, "Heten tagu ya gunna al'alu'on nan tatagu ta numbino'ob'on di atondan mundayaw ay Apo Dios an adi miyunnudan hinan pundayaw an iyabulut di Uldin!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya unat goh alyon ta humapit hi Paul ya himmapit hi Gallio an inalinay, "Gulat hi un hay pimmatoy, unu nangakaw, unu nan udumnan umat hinan nappuhin inatnay idiklamuyun Hudyu at badanga' da'yun manumalya.

15 Mu bo'on heney inatna ti hay atona anu ya adina ituduy aat di unudonyun Hudyun nitudu, ya nan Tugun di ap'apuyu, ya nan Uldinyu goh. At okod ayun da Paul an munhahapit ti adi' ipanuh hana!”

16 At pinakakna didah nan punhumalyaan.

17 At dempap din Hudyuh Sosthenes an ap'apun nan himba'an hidi ta hiyay nangipuhayandah bungotda, at nunhuplitdah nan hinagang di punhumalyaan, mu un hintigtigon Gallio. Hay Numbangngadan da Paul ad Antioch hinan Provinciad Syria

18 Innayun Paul an nihinah did Corinth hi manghan hi himbulan ya unda munlugan hi pupul an umuy ad Syria an ibbana da Priscilla ay Aquila. Mu enye'wadad Cenchrea hi nahhun ta numpapo'leh hi Paul ta ipa'annungna din intulagnan Apo Dios ti hiyah ne ugalidah pangimmatunan ya unda mahkay munlugan hidin pupul ta immuydah nan Provinciad Syria.

19 Ya unat goh negpongdad Ephesus ya limmahunda ta mihina da Priscilla ay Aquila hidi. Ya immuy hi Paul hinan himba'an di Hudyu, ya ni'hapihapit hinan Hudyuh di.

20 Ya impa'udda hiya ti pohdondan mihinan dida, mu agguyna inabulut.

21 Mu din nakakana ya inalinay, "Wa ay ta iyabulut Apo Dios at mumbangngada' goh ay da'yuh tuh udum di algaw." At nakak ad Ephesus an nunlugan hi pupul.

22 Unat goh dimmatongdad Caesarea. Ya nundapuh hi Paul ad Jerusalem an immuy nangapngah nan kimmulug hidi ya un umuy ad Antioch. Hay Inayan da Paul ad Galatia ya ad Phrygia

23 Mu agguy nabayag hidid Antioch hi Paul ya nakak an immuy limmane'le'od hinan abablubabluy hinan duwan provincia an ad Galatia ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ad Phrygia ta tinuguna nan kimmulug hidi ta ihamadday pangulugda. Hay Inayan Apollos ad Ephesus ya ad Corinth

24 Wada han Hudyu an mungngadan hi Apollos an i'Alexandria an immuy ad Ephesus an ni'hituh di. Hiya ya nala'eng an muntudtudu, ya do'odo'ol di inilanah din nitudo' an Hapit Apo Dios.

25 Ya inilana goh din intudtudun John hi aat Apu tu'un hi Jesus, ya na"innilaonay pumbonyag John. Ya nidugah di amahlunan mangitudtudun danen inilana, mu manghan di inilanah aat Jesus.

26 Ya ente"anan immuy nuntudtuduh nan himba'an di Hudyu an mid di ta'otna. Ya unat goh dengngol da Priscilla ay Aquila hede han intudtuduna ya ininniladan nakudang di inilana, at hiyanan inayaganda hiya ta nitnud hi abungda ta intududan hiyan amin di aat Apo Dios ta mihamad di panginnilaana.

27 Ya ninomnom Apollos an umuy hinan Provinciad Achaia, at binadangan din kimmulug ay Jesus hidid Ephesus ta impiyuyday tudo' hinan i'ibbadan kimmulug ad Achaia ta mangilionda hiya. Unat goh dimmatong hidi ya nidugah di bimmadanganah din tatagun kimmulug hidi an dumalat di homo' Apo Dios ay dida.

28 Ya ni'hapihapit hinan Hudyuh din na'amungan di tatagu, ya impaphodnan nambanambal hidin hinapihapitda. At la'tot ya inamehna dida ti inhamhamadnan nangipa'innila an hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios an nitudo' hinan nitud'an di Hapit Apo Dios.

Acts 19

1 Hidin wadan Apollos hi ad Corinth ya immuy kogoh hi Paul ad Ephesus an inye'wanah nan aduntuduntug. Ya wadaday inah'upanah kimmulug ay Jesus hidi,

2 at inalinan diday, "Hidin hopap di kimmuluganyu ya undan niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu?" Ya tembaldan inaliday, "Agguymi inilah ne ti mid dengdengngolmih un waday Na'abuniyanan an Lennawa.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya inalin Paul ay diday, "Hay aat di nabonyaganyu mah?" Ya tembaldan inaliday, "Umat hi intudun John di nabonyaganmi.”

4 Ya inalin Paul ay diday, "Hay intudun John hi abonyagan di tatagu ya hiyay pangipattigan hi puntutuyuan hi bahol. Ya inalina goh di waday mehnod ay hiya, at Hiyay kulugon tu'u, ya hi Jesus henen inalina.”

5 At unat goh dengngoldah nen inalin Paul ya numpabonyagdan amin ta pangipa'innilaandan hi Apu tu'un hi Jesus di unudonda.

6 Ya dinapan Paul di uluda, at niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan dida, ya hinnat'on di hapitda an bo'on hapitda tuwali, ya hinapitda goh di impa'innilan Apo Dios ay dida.

7 Ya himpuluda ta duwa nin di linala'ih na'atan ne.

8 Ya immu'immuy hi Paul hinan himba'an di Hudyu, ya tuluy bulan di ni'hapihapitanah nan tatagu an mi'id ta'otnan nangitudtudun aat nan Pumpapto'an Apo Dios ta way atondan kumulug.

9 Mu adi mihapitan damdama din udumnan dida an mungngohoydan kumulug, ya pinihulda nan kumulugan ay Apu tu'uh nan hinagang di tatagu. At tinaynan Paul dida an initnudna din nangunud hinan intuduna. Ya abigabigat ya immu'immuydah nan puntudtuduwan Tyrannus ta hidiy ni'hapihapitanah nan tatagu.

10 At timmudutuduh dih duway tawon hi Paul ta way inat an amin din tataguh dih nan Provinciad Asia an nangngol hinan Hapit Apo Dios an nan Hudyu ya nan Hentil goh. Hay Namadahan nan Imbabaluy Sceva an Nunla'ah hinan Nappuhin Lennawad Ephesus

11 Do'ol di umipanoh'an inat Paul an dumalat nan nidugah an abalinan Apo Dios,

12 ya ta"on un nan panyu ya nan lo'ob an edeneh di tataguh odol Paul ta edenehda goh hinan numpundogoh ya hinan nun'ahe'pan, ya pumhodda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya waday Hudyun immuy lemme'ole'od hinan abablubabluy, ya nunla'ahday nun'eh'op hinan tatagu. Ya impadahda goh an mungngadan hi ngadan Jesus ta Hiyay punla'ahda an inaliday, "Hay ngadan Jesus an ul'ulgudon Paul di punla'ah'un he"a!”

14 Ya nan linala'in nangat hina ya didanay pitun imbabaluy Sceva an ohah nan ap'apun di papadin di Hudyu.

15 Ya wada han namenghan an la'ahonda din nihu'lung, mu tembal at goh din nihu'lung didan inalinay, "Inila' hi Jesus, ya inila' goh di aat Paul, mu mid inila' hi aatyu!”

16 Ya nundopap din lala'in nahu'lungan dida, ya nun'a'amehda. At numpangalayawdan numpangalahun hinan abung an nun'ahugatan ya nun'abladan.

17 Ya an amin din Hudyu ya din Hentil an numpunhitud Ephesus ya dengngoldah ne han na'na'at, ya ma'atta'otda, at niyal'allay pangipabagtuandan Apu tu'un hi Jesus!

18 Ya do'olda mahkay di kimmulug an mi'yamu'amung hinan i'ibbadan kimmulug, ya gunda itutuyuy ina'inatdan nun'appuhi.

19 Ya din do'ol an mumba'ih din hopapna ya inamungda din libludan pangitigandan mumba'i, ya genhobdan amin hinan hinagang di do'ol an tatagu. Ya hay balul an amin din liblun genhobda ya nabongley libuh palatan silver an pihhu.

20 Ya dumalat henen na'at ya nundongol hinan abablubabluy di Hapit Apu tu'u, at do'olday kimmulug, ya nidugah di pangulugda. Hay Nunggguluwan nan Tatagud Ephesus

21 Unat goh nalpah hana ya ninomnom Paul an mumbangngad ad Jerusalem an e'wanad Macedonia ya ad Greece an alyonay, "Un adya malpah hanan umaya' hidi ya mahapul an umuya' ad Rome.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 At hennagna din duwan baalna an da Timothy ay Erastus ta nahhundan immuy ad Macedonia, mu hi Paul ya nihihinnah di goh hinan Provinciad Asia.

23 Ya hidih din wadanad Ephesus ya nunggugulu din tataguh di ti dumalat din nitudtudun Tugun Apu tu'un hi Jesus.

24 Ti hay aat nen na'at ya wada han lala'in hi Demetrius di ngadana, ya hinibuhibugnay baballuy an enyengngohnah nan ongol an Timplun Artemis an babain dayawonda. Ya hay inyammana ya malita' an gumo'. Ya ongol di pihhuh la'un hana nan baballuy, ya ongol goh di lagbun nan puntamuona.

25 Ya inayagana din puntamuona ya din udumnan linala'in umat hina goh di tamuda ta na'amungda, ya inalinan diday, "Da'yun linala'i, inilayu an hay nalpuwan di pinumhodan di itaguan tu'u ya heten tamu tu'un munhibug.

26 Ya dengngodengngolyu ya tinnitinnigyuy ina'inat nan ohan tagun hi Paul. Hiya ya inalinay nan bulul an hinibug di tagu ya adi makulug an dios! At do'olday tataguh tud Ephesus di nangulug, ya la'tot ya an aminday tataguh tuh nan Provinciad Asia ya kulugondah den itudtuduna.

27 At mid mapto' ya la'tot ya pahiwon nan tatagu tun hibugon tu'u! Ya bo'on hene ya anggay, ti awniat mid mapto' ya adida e'gonan nan Timplun ihinan Artemis an dayawon tu'u, ya dayawon goh nan tatagud Asia, ya hi an amin hitun luta, at mi'id mahkay di hulbin nan himba'ana!”

28 Unat goh dengngol din tataguh ne han inalin Demetrius ya ma'abbungotda, ya bimmugawdan inaliday, "Nabagbagtuh Artemis an dayawon nan i'Ephesus!”

29 Ya niwa'at henen inulgud Demetrius hinan ahigihigib ad Ephesus, at la'tot ya bimmoholda nan tatagun umaningal. Ya dempapda da Gaius ay Aristarchus an iMacedonia an ninitnud ay Paul, ya nunnaudondan inyuy didah nan a'amu'amungan di tatagun mi'tigaw hinan ay'ayam.

30 Ya penhod Paul an umuy hinan na'amunganda ta mi'hapit hinan tatagu, mu impawan din kimmulug ay Jesus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Ya wadaday udumnah din a'ap'apun de han provincia an ligwana, ya nunhonagdah immuy nangalin hiya ta adi ni' mipattig hinan na'amungan di tatagu.

32 Ya hedeh din na'amunganda ya bumanugawdan amin an numbino'ob'on di bugawanda. Ya din udumnan do'ol ya agguyda inilay dimmalat hi na'amungandah di.

33 Ya din udumna ya inaliday un nan Hudyuy dimmalat, at hennag nan Hudyuh Alexander an Hudyu goh ta mi'hapit hinan na'amung an tatagu. Ya pinapana dida ta way atonan mangibaag hi aatdan Hudyu.

34 Ya unat goh inimmatunanda hiya an Hudyu ya duway olas di nangibugawandan amin an inaliday, "Nabagbagtuh Artemis an dayawon nan i'Ephesus!”

35 Ya la'tot ya impadinong din ohan mangupihhinah nan babluy dida an inalinay, "Da'yun tatagun i'Ephesus, inilan an amin di tatagu an ditu'un i'Ephesus di manalimun hinan Timplun Artemis an nabagbagtu, ya ditu'u goh di manalimun hinan batun bulul an hi Artemis an nalpud dayan nagah.

36 Ya mid ah mangihaut ete ti makulug, at dindinong ayu ta adi malgom di atonyu!

37 Daten linala'in inyaliyuh tu ya mid inatdah nappuhi ti agguyda nangakaw hinan Timplun pundayawan tu'u, ya agguyda goh pinahal hi Artemis an dayawon tu'u.

38 Wa ay di idiklamun Demetrius ya nan i'ibbanan numpapaddung di tamuda ya waday huwis tu'un mangipanuh hi diklamu, ya wada goh di algaw hi pundidiklammuan, ya wadaday munhumalyan dida, at hidiy pundidiklammuandan amin.

39 Mu wada ay di udumna goh hi idiklamuyu ta bo'on nan upihhinay pundiklammuanyu ya hay mahapul ya unudonyu nan uldin tu'u ta wa adya ta na'amung an amin di bumutus ya diday mangipanuh ene han diklamuyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 At mahapul an duminong tu'u ti ini ya idiklamu ditu'uh nan u'upihyal nan iRome hi un tu'u gumulud ugwan an algaw, ti mid ah mabalin hi pambal tu'uh dumalat hi nahayupan tu'u!”

41 Unat goh nalpah henen hinapit din mangupihhina ya pinakakna din na'amung.

Acts 20

1 Unat goh dimminong din tatagud Ephesus an gimmulu ya inayagan Paul nan kimmulug ay Jesus ta na'amungda. Ya tinuguna dida ya un mahkay umuy hinan Provinciad Macedonia.

2 Ya limmane'le'od hidih nan abablubabluy, ya tinuguna din kimmulug. Ya immuy goh hinan Provinciad Greece,

3 at tuluy bulan di nihinanah di. Ya unat goh wan umuy munlugan hinan pupul ta umuy ad Syria mu ininnilanan wadaday Hudyun nunnomnom an mamatoy ay hiya at ninomnomnan mumbangngad hinan Provinciad Macedonia ta hidiy pange'wana ta adi munlugan hinan pupul.

4 Ya dida hatuy nitnud ay hiya: hi Sopater an hina' Pyrrhus an iBerea, ya hi Aristarchus, ya hi Secundus an iThessalonica, ya hi Gaius an iDerbe, ya hi Timothy, ya da Tychicus ay Trophimus an nalpudah nan Provinciad Asia.

5 Ya nahhundan immuy ta henoddah Paul ad Troas. Ya immuy hi Paul ad Philippi, ya ha"in an nuntudo' eten liblu ya nidduma' ay hiyah di.

6 Ya unat goh nalpah din Behtan di Agguy Nabino'bo'an an Tinapay ya nunlugan amih nan pupul, ya lemay algaw di nunlulugananmi ta nangamung ad Troas hi nangah'upanmih din i'ibbami, ya nihina amih dih ohay duminggu. Hay Inayan da Paul ad Troas

7 Unat goh din Duminggu ya na'amung amin nangan, ya heden nangananmiy hiyay Nunnomnomanmih nan Natayan Kristu. Ya nuntudtuduh Paul ta nangamung limmabi ti hi mabiggat ya makak ami.

8 Ya do'ol di dilag hinan miyatlun galadun nan abung an na'amunganmi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya wada han ungan lala'in hi Eutychus an inumbun hinan tawan mi'dongdongol hinan gun alyon Paul. Ya munyungyungot hiya, ya la'tot ya nolo', at nagah hinan dola an nalpuh nan miyatlun galadu. Ya unat goh immuyda tinnig ya natoy.

10 At limmahun hi Paul, ya hina'yuyuna, ya inalinay, "Adi ayu numanomnom ti matagu!”

11 At numbangngad da Paul hinan miyatlun galadu, ya mangan ami. Ya intuluy Paul an himmapihapit ta nangamung hidin nahoyang ya un da'mi taynan.

12 Ya heden ungan lala'in timmagu ya inyuydah abungda, ya way ohaan ahi'am'amlong. Hay Inayan da Paul ad Miletus

13 Nunlugan amih nan pupul ta immuy amid Assos, mu agguy nitnud hi Paul ay da'mi ti inalinay unna dalanon an iyolhat ta ad Assos di pangah'upanan da'mi ya un mi'lugan.

14 Ya unat goh nundadammu amid Assos ya nunlugan amih nan pupul ta immuy amid Mitylene.

15 Ya nabiggat ede ya dimmatong amid Chios. Ya unat goh hi nabiggat goh ya immuy amid Samos, ya hidin nabiggat goh ya immuy amid Miletus.

16 Ya ninomnom Paul an ta"on hi unmi adi e'wad Ephesus ti adina pohdon an mataktak hinan Provinciad Asia ti umiyahup an dumatong ad Jerusalem ya un madatngan nan behtan di Hudyu an alyondan Pentecost.

17 Hidid Miletus ya hennag Paul di immuy nangayag hinan mumpun'endog ad Ephesus ta umalidah wadanmi.

18 Ya unat goh dimmatongda ya inalin Paul ay diday, "Hidin hopap di inalia' ay da'yuh tuh Provinciad Asia ta nangamung din angunuhnah nakaka'

19 ya inilayu goh an agguya' numpahpahiyah din nuntudtuduwa' hi aat Apu tu'u. Ya ta"on hi unna impaligligat hidin Hudyu ya hin'umu'uddum ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

munlulugwaa' an dumalat di punha'itan di nomnom'u, mu innaynayun'u damdama din tamu'.

20 Ya inilayun agguy'u inukuhan di intudtudu' hi amaphodanyuh dih din nuntudtuduwa' hidin na'amu'amunganyuh nan a'abungyu.

21 Ya tinugun'u nan Hudyu ya nan Hentil ta idinongdan mabahobaholan ta unudondah Apo Dios, ya ta kulugonda goh hi Apu tu'un hi Jesus.

22 Ya ten ad ugwan ya mahapul an umuya' ad Jerusalem ti ten luludana' hinan Na'abuniyanan an Lennawan umuy hidi, mu agguy'u inilay ma'at ay ha"in hidi.

23 Mu hay inila' ya anggay ya din abablubabluy an inaya'aya' ya gun inalin nan Na'abuniyanan an Lennaway awniat mabaluda' ya mipaligligata'.

24 Mu adia' tuma'ot an ta"on hi unna' patayon, ti hay pohdo' ya nan pangelpaha' hi tamu' ti hiyah ne ipatamun Apu tu'un ha"in an hay pangipa'innilaan hinan Maphod an Ulgud an hay aat di homo' Apo Dios ay ditu'u.”

25 Ya inalin goh Paul di, "An amin ayun tinuduwa' hi aat di Pumpapto'an Apo Dios ya adia' mahkay tigon.

26 At hiyanan alyo' ay da'yud ugwan an wada ay di udumnan da'yuh adi mabaliwan ya bo'on ha"in di ad bahol

27 ti intudu' ay da'yun amin di penhod Apo Dios an nan pamaliwanan ditu'u.

28 At emayaanyuy atonyu, ya halimunanyu nan kimmulug ay Jesus ti diday ipahalimun nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu. Ya badanganyun amin nan i'ibba tu'un kimmulug ta mihamad di pangulugda ti ditu'uy dimmalat hi natayan Jesus an Imbaluy Apo Dios.

29 Ya inila' an awni ta tayna' da'yu at wadaday umalin mampong ay da'yuh mangituduh nan nibahhaw ay da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya ta"on hi un da'yun na'amung hitu ti awniat wadaday udumnan da'yu goh an munlayah an hay nibahhaw di ituduyu ta way aton nan kimmulug ay Jesus an mangunud ay da'yu.

31 At hiyanan papuutanyuy atonyu, ya nomnomonyu din nihihinna' ay da'yuh tuluy tawon hi nuntudutuduwa' ay da'yu, ti ta"on un hinan mahdom unu hinan mapatal ya nidugah di impulah'uh nanugutuguna' ay da'yun amin.

32 At ad ugwan ya ihapit'u da'yun Apo Dios ta nangamung Hiyan manalimun ay da'yu an dumalat nan amaphodnan da'yu, ya hay alyo' ay da'yu ya edenolyuh nan Hapitnan bumadang ay da'yu. Ya iyokod tu'un ipabi'ah Apo Dios di pangulug tu'u ta pi'boltan tu'u nan maphod an ipaboltanah nan inlahhinan taguna.

33 Ya ha"in ya mid inam'am'uh nan malgom an inadangyan an umat hi pihhu, unu balitu', unu lubung, ya nan udum an gina'un di tagu.

34 Ya inilayun nginamay'un bino'lay inla'u' hi an amin hidin mahapul'u ya din mahapul din ni'yibba'.

35 Ya an amin din ina'inat'u ya impattig'u an ma"aphod di mahlun tumamutamu ta way ibadang hinan mahmo' an i'ibba. Nomnomonyu din hinapit Apu tu'un hi Jesus an inalinay, Nidugdugah di amlong hi un ditay umidat mu nan ditay midatan."

36 Ya unat goh lempah Paul an nuntugun ay dida ya nunhippi, at ni'hippi ami, ya nunluwalu amin Apo Dios.

37 Ya ahilulugwadan amin, ya inawaldah Paul, ya inungnguda hiya.

38 Ya ahilulungdayada an namaman de din nangalyan Paul hi adida panpannigan ay hiya. At intulud da'min didah din awadan di pupul an nunluganamni.

Acts 21

1 Nunlugan amih din pupul, ya tinaynanmi dida ta immuy amid Cos. Ya hidin nabiggat goh ya immuy amid Rhodes, ya un ami umuy ad Patara.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya unat goh limmahun amih din pupul ya wada goh din ohan pupul an umuy ad Phoenicia, at ni'lugan ami.

3 Ya linauhanmid Cyprus ya un ami dumatong ad Tyre hidid Syria ti waday idagguh nan pupul hi kinalgana.

4 Ya wadaday inah'upanmin kimmulug ay Jesus, at nihina amin didah ohay duminggu. Ya impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan diday ma'ma'at ay Paul, at inal'alu'da hiya ta adi ahan umuy ad Jerusalem.

5 Mu unat goh nagtud di algaw hi nihinanmih di at nakak ami an intulud da'mih din kimmulug an ta"on din binabain a'ahawada ya din imbabaluyda ta engganah din pingit di baybay an awadan din pupul an punluganamni. Ya hidin punhihiyananmi ya nunhippi amin amin ta nunluwalu amin Apo Dios.

6 Ya inalimin diday, "Okod ayu ta umuy ami!" At nunlugan amih din pupul, ya wa goh an mumpanga'anamutda.

7 Tinaynanmid Tyre ta immuy amid Ptolemais. Ya immuymi tinnig din i'ibbamin kimmulug ay Jesus, ya nihina amin didah ohay algaw.

8 Ya heden nabiggat ya immuy amid Caesarea. Ya immuy amih abung Philip an muntudtuduh nan Maphod an Ulgud hi aat Jesus, ya hiyay ohah din pento'dah din hopapnan mangipapto' hinan kimmulug ad Jerusalem.

9 Ya wadaday opat hi imbabaluynah binabain agguy nalhin an intudtududa goh di impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan dida.

10 Ya unat goh manghan ohay duminggu amih di ya immali din propetan Apo Dios an nalpuh nan Provinciad Judea an hi Agabus di ngadana.

11 Ya immalin da'mi, ya innalnay balikis Paul, ya impabobodnay ngamayna ya hu'inan de din balikis Paul, ya inalinay, "Inalin din Na'abuniyanan an Lennawa an nan ad balikis ete ya umat hituy pamobod nan Hudyud Jerusalem ay hiya ya unda iyuy hinan a'ap'apun di Hentil ta okoddan hiya."

12 Ya unat goh dengngolmih nen inalina at da'min nitnud ay Paul ya din udumnan tatagun wah di ya inal'alu'mih Paul ta adi ahan umuy ad Jerusalem.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Mu inalinay, "Anaad ta ahilulugwa ayu an unna' at goh punlungdayaon? Adia' tuma'ot hi unna' bobodon ad Jerusalem, ya ta"ongkay hi unna' goh patayon hidi an dumalat nan pangitudtuduwa' hi aat Apu tu'un hi Jesus!”

14 Ya adi ma'al'alu' hiya, at dimminong ami, at inalimin hiyay, "Okod hi Apu tu'uh pohdonah ma'at ay he"a.”

15 Ya unat goh nagtud di ni'hinanmin Philip ya nundadaan ami ta immuy amid Jerusalem.

16 Ya wadaday udumnah din kimmulug ay Jesus an iCaesarea, at initnud da'mi ta immuy amih abung Mnason ti hidiy ihinanmi. Hi Mnason ya iCyprus an hiyay ohah hopap di kimmulug ay Jesus.

17 Heden dimmatnganmid Jerusalem ya ma"am'amlong din i'ibbamih din kimmulug.

18 Ya nabiggat ede ya immuy amin da Paul an mannig ay Jacob. Ya wadadah din amin din a'ap'apun di kimmulug hidi.

19 Ya inalin Paul ay diday, "Immali ami, i'ibba!" Ya inul'ulgudnan amin din bimmadangan Apo Dios ay hiyah din nuntudtuduwanah nan Hentil.

20 Ya unat goh dengngolda din inulgu'ulgudna ya inaliday, "Makulug an na'abbagbagtuh Apo Dios!" Hay Nanugun ay Paul ad Jerusalem Nan kimmulug ya inalida goh ay Paul di, "Ibba, inilam nin an linibuday Hudyuh kimmulug ay Jesus, mu gunda damdama unudon din inyuldin Moses.

21 At boholon da'a nin ti dengngoldan intudtudum anu an amin hinan Hudyu an ni'babluy hinan Hentil ta adida unudon din inyuldin Moses, ti inalim anun diday adida ipakugit di imbabaluyda, ya adida goh unudon di ugali tu'un Hudyu.

22 Ya inilami an awniat innilaonday immaliam hitu, at hay aton tu'u nin?

23 Hay maphod ya unudom tun alyonmin he"a. Waday opat hi linala'ih tu an waday hinamaddan inalin Apo Dios hi atonda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 At mitnud'an dida ta umuyyu aton nan ugali tu'un Hudyu, mu he"ay mumbayad hinan pumpapukihanda ti hiyah ne panginnilaan di tatagun adi makulug nan nundongol an inatmu anu, ya innilaonda goh an ta"on he"a ya unudom din inyuldin Moses.

25 Mu din Hentil an kimmulug ya nuntudo' amin dida ta adida onon nan ne'nong hinan bulul, ya nan dala, ya nan dotag di natoy an animal an nabet'ol, ya adida goh elo' nan bo'on ahawada.”

26 At unat goh nabiggat ya nitnud hi Paul ay dade din opat an linala'i ta inatda din ugalin di Hudyu ya unda humgop hinan Timplu ta ipa'inniladah din papadih di nan algaw an pangelpahandah nan atonda, ya hiyah de pangidatandan amin hinan me'nong. Hay Nampapandan Paul hinan Timplun Apo Dios

27 Unat goh wan madatngan din miyapitun algaw ya wadaday udumnah din Hudyun nalpuh nan Provinciad Asia an nannig ay Paul hinan Timplu. Ya indoldolda din tatagun na'amung ta bimmoholda, ya dempapdah Paul.

28 Ya bimmanugawdan inaliday, "Da'yun i'ibbamin Hudyu, umali ayu ta badangan da'mi ti ten nadpap tun tagun nangitudtuduh din tataguh nan abablubabluy ta pahiwonda nan pangat tu'un Hudyu an nan Uldin Moses ya ta"on un tun Timplu tu'u! Ya ten ad ugwan goh ya ten impahigupnah tun Timplu nan Hentil ya wan paniaw!”

29 Ya manu ay inalidah ne ti tinnigdah Trophimus an i'Ephesus an nitnud ay Paul hidin nunle'le'danad Jerusalem, ya inaliday un ni'higup ay hiya, mu hay immannung ya agguy.

30 Ya umaningalda, at nuntembag hinan ahigihigib, ya nun'itagtag an amin din tatagun immuy hidi. Ya nunlapdu'dah Paul an impalahun hinan Timplu. Ya nunnaudondan numpangitangob hinan pantaw nan Timplu.

31 Ya heden agadyuhan di pamatayan nan tatagun Paul ya waday immuy an nangibaag hinan ap'apun di tindalun di Rome an waday gulu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 At initnud din ap'apu din u'upihyal ya din titindalu ta gininalondan immuy hinan awadan di na'amungan din tatagu. Ya unat goh tinnig din tatagu din ap'apun di tindalu ya din titindalu ya indinongdan mumpanuplit ay Paul.

33 Ya immuy din ap'apun di tindalun Paul, ya impabangkelengna hiyah nan duwan bangkeleng. Ya inalinah din tataguy, "Ngadan ten tagu, ya hay baholna?”

34 Ya agguy numpapaddung din nambal din tatagu an way ohaan hinnat'on di nun'ibugawna, at mid napto' hi donglonda. At agguy na'awatan din ap'apun di tindaluy immannung hi na'at, at immandalnan iyuydah Paul hinan kampun di tindalu.

35 Ya unat goh inatamanda din agdan di kampun di tindalu ya lina"uy nan titindaluh Paul ti nidugah din tatagun pohdonda ahan an patayon.

36 Ya gun miyunu'unud din tatagun pun'ibugawday, "Patayonyu hiya!" Hay Hinapit Paul hinan Tatagud Jerusalem

37 Unat goh wan magadyuh ehgop din tindaluh Paul hinan abungda ya inalin Paul hinan ap'apun di tindaluy, "Wada han ibaga' ay he"a." Ya inalin din ap'apuy, "Dan inilam an mangihapit hi hapit di iGreece?

38 Alyo' at goh hi un he"a din i'Egypt ti din hopapna ya hiyay nangite'te"an mi'papattoy hi gubilnu an nangiyuy hidin opat di libun titindalunah nan mapulun.”

39 Ya inalin Paul di, "Bo'ona', ti Hudyua', ya nitungawa' ad Tarsus an ongol an babluy hinan Provinciad Cilicia. Abulutom ni' ta mi'hapita' hinan tatagu.”

40 Ya inyabulut din ap'apun di tindalu, at timma'dog hi Paul hidin agdan, ya impadinongna din tatagu, at himmapit an inhapitnah hapit di Hudyu an Aramaic.

Acts 22

1 Ya inalin Paul di, "Da'yun a'agi ya o'ommod, donglonyu tun alyo' ay da'yu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya unat goh dengngoldan hapitdan Hudyu din inhapitna ya dimminongda mahkay. Ya innaynayun Paul an himmapihapit an inalinay,

3 "Ha"in ya Hudyua', ya nitungawa' ad Tarsus hidih nan Provinciad Cilicia, mu hitud Jerusalem di immong'ongngola'. Ya din nala'eng an hi Gamaliel di nun'adala' hidin Uldin din o'ommod tu'u. Ya inunud'un amin hadi, at an amin di ato' ya penhod'un hiyay ipabagtuan Apo Dios an umat ay da'yud ugwan,

4 at hiyanan hidin hopapna ya pinaligaligat'u din kimmulug hidin nitudtudun Tugun Jesus, ya impapatoy'uy udumna, ya dempap'uy udumnah linala'i ya binabai goh ta impibalud'u dida.

5 Ya mabalin an mahmahanyuh din Nabagtun Padih tu ya hi an amin hidin ap'apun di Konsehal, at diday ihtigu' ti immannung heten inali' ti diday nangidat ay ha"in hidin tudo' an immuy ad Damascus ta hiyay nangidalata' an nampap hidin kimmulug ay Jesus hidi ta inyali' didah tud Jerusalem ta mamoltada.”

6 Inalin goh Paul di, "Unat goh magadyuh din umatamanmid Damascus hidin nuntongay algaw an alas dose ya wada han ongol an humilin dilag an nalpud daya an benenanganay nunlene'woh hinan wada'.

7 At natu"ina', ya dengngol'u din nun'ali an inalinay, Saul! Anaad ta paligligatona' ay he"a?

8 Ya inali' ay hiyay, Hay ngadanmu, Apu? Ya inalinay, Ha"in hi Jesus an iNazareth an paligligatom!

9 Ya manu ti tinnig din linala'in ni'yibba' din humilin dilag, mu agguyda na'awatan din inalin din ni'hapit ay ha"in.

10 Ya inali' goh ay Hiyay, Hay pohdom hi ato', Apu? Ya inalin Apu tu'un ha"in di, Tuma'dog'a ta umuy ayud Damascus ta hidiy panginnilaam hi an amin hinan ninomnom Apo Dios hi atom.

11 Ya dumalat din napooa' hidin humilin dilag at pendonga' hidin i'ibba' ta engganay dimmatong amid Damascus.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ya wah di han lala'in hi Ananias an nahamad di pange'gonana goh ay Apo Dios ya nan Uldin, ya e'gonan an amin di Hudyu hiya.

13 Ya immalin ha"in, ya ni'ta'dog hinan wada', ya inalinay, Agi' Saul, mittig mahkay di matam! Ya himbumagga ya mittigaw mahkay din mata', at tinnig'u hiya.

14 Ya inalinan ha"in di, Hi Apo Dios an dayawon din o'ommod tu'uy namto' ay he"a ta way atom an manginnilah pohdonah atom, ya ta way inatmu goh an nannig hinan baalnan hi Jesus an nahamad di ugalina, ya ta dengngolmu goh di Hapitna.

15 Ya he"ay ihtiguna ta way atom an mangul'ulgud hi an amin hinan tataguh din tinnigmu ya dengngolmu.

16 At adi'a u'umbun hitu ta tuma'dog'a ta ibagam ay Jesus ta aliwanay baholmu, ya numpabonyag'a.”

17 Inalin Paul goh di, "Numbangngada' hitud Jerusalem, ya hidin nunluwalua' hinan Timplu ya ay ihunay nun'enapa',

18 ya tinnig'uh Apu tu'u an inalinan ha"in di, Punnaudom an makak hitud Jerusalem ti adi damdama kulugon nan tataguy ibaagmuh aat'u.

19 Ya tembal'un inali' di, Apu, mid mapto' ya abulutonda ti adia' mahkay umat hidin hopapna an gun'u immayan hinan himba'an di Hudyu an nundopap'u din kimmulug ay He"a, ya nun'ipahuplit'u dida, ya impibalud'u goh dida.

20 Ya hidin namatayandan Stephen an ohan muntudtuduh aatmu ya wadaa' hidi an ohaa' hidin nangabulut hi pamatayandan hiya, ya ha"in goh udot din nangiyadug hidin lubung din namatoy ay hiya!

21 Mu inalin goh nan Apu tu'un ha"in di, Ta"on ya immuy'a ti he"a damdamay honogo' hi umuy hinan adagwin awadan nan Hentil.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya din tatagu ya nundongoldah din inulgud Paul ta engganah din nangalyanah aat di umayanah nan Hentil, ya ahibubugawdan inaliday, "Patayonyuh nen tagu! Ti odolnah un mapatoy nan umat hinan tagu!”

23 At bimmanugaw, ya nun'iwidwidday lubungda, ya nuntu"ugday hupu' an dumalat di bungotda.

24 Ya inalin din ap'apun di tindalun iRome hidin titindaluna ta ipahigupdah Paul hinan kampuda, ya hinuplitda ta way atonan mangibaag hi dalat di pumpamugawan di Hudyun hiya.

25 Mu unat goh binobodda hiya ta way atondan manuplit ya inalin Paul hidin ohan tindalun neheggon ay hiyay, "Ta"on hi unna' Hudyu mu nibilanga' damdaman tagun di Rome. At undan mabalin an hupliton di iRome an ta"on hi un agguy nahumalyah un numbahol?”

26 Ya unat goh dengngol din tindaluh de ya immuy hinan ap'apuda, ya inalinay, "Goh ta ipahuplitmuh den lala'in un iRome?”

27 At immuy din ap'apun Paul, ya inalinan hiyay, "Dan immannung an tagu'a ad Rome? At ibaagmu!" Ya inalin Paul di, "Immannung.”

28 Ya inalin din ap'apuy, "Ha"in ya gahin unna' numbayad hi ongol an pihhu ya unna' ibilang an tagud Rome." Ya inalin Paul di, "Ha"in ay tuwali ya nibilanga' ti iRome din o'ommod'u.”

29 At din tindalun na'alin umuy manuplit ay hiya ya tinaynanda. Ya din ap'apu ya timma'ot goh hi nangipabangkelenganan Paul ti adi mabalin an aton di umat hidih nan tagud Rome ya wan agguy nahumalya. Hay Nanumalyaan nan Konsehal ay Paul hi ad Jerusalem

30 Hidin nabiggat ya impabuhu' din ap'apun di tindaluh Paul hinan baludan, ya impa'ayagna din a'ap'apun di papadi ya an amin din a'ap'apun di Hudyu, ya inyuynah Paul hinan Konsehal ta humalyaonda hiya ti penhodnan innilaon din ipabahol di Hudyun Paul.

Acts 23

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Intigaw Paul ay daden munhumalyan hiya an inalinan diday, "I'ibba', mi'id di bahol'uh hinagang Apo Dios ti an amin din ina'inat'uh engganad ugwan ya Hiya ya anggay di pohdo' an pa'amlongon.”

2 Dumalat eden inalin Paul ya impatapa' din Nabagtun Padin hi Ananias di timid Paul hinan neheggon ay hiya.

3 Ya inalin Paul ay Ananias di, "Paddungnay un'a maphod hi un'a wah nan hinagang di tatagu, mu nappuhiy wah nomnommu! At hi Apo Dios di mangiballoh hitun inatmun ha"in ti humalyaona' an miyunnudan hinan Uldin, ya wan agguymu inunud ti impatapa'muy timid'u! At undan umat hinay inalinah nan Tugun Apo Dios?”

4 Ya inalin din linala'in neheggon ay Paul di, "Anaad udot ta umat hinay pangalim hinan Nabagtun Padin Apo Dios?”

5 Ya tembal Paul an inalinay, "I'ibba', agguy'u inilay un hiyay Nabagtun Padi ti gulat ta inila' at agguy'u inaliy umat hina. Ti waday impitudo' Apo Dios an inalinay, Adiyu hapiton di nappuhih nan ap'apu.”

6 Hidin tinnig Paul an wadaday udum an Sadducees ya Pharisees di udum at enlotnan himmapit an inalinay, "I'ibba', ha"in ya ohaa' goh an Pharisee, ya Pharisee goh nan o'ommod'u! Ya wah tua' an mahumalya ti kulugo' di amahuan di natoy!”

7 Ya unat goh inalin Paul hede ya ente"an din Pharisees ya din Sadducees an nunhohongngel, at nunggodwa daden na'amung.

8 Ya manu ay nunhohongngelda ti adi kulugon din Sadducees an mamahuan nan nun'atoy, ya adida goh kulugon hi un waday anghel ya lennawa, mu kulugon nan Pharisees hana.

9 Ya inyal'alladan numbubuggawan. Ya timma'dog din udumnah nan muntudtuduh nan Uldin di Hudyu an Pharisees goh, ya endegopdan Paul an nangalih, "Mi'id ah tinnigmih inatnah nappuhi! Mid mapto' ya immannung an waday anghel unu lennawan immuy ni'hapit ay hiya!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya namama din pumpapattayanda, ya wadah Paul hidin gagwan din pumpapattayanda. At timma'ot din ap'apun di tindaluh ma'at ay Paul ti ini ya punhu'lida. At hennagna din tindaluna ta immuyda initnud hi Paul, ya imbangngadda goh hidin kampuda.

11 Ya unat goh nabiggat hidin nahdom ya nipattig hi Apu tu'un Paul, ya inalinan hiyay, "Adi'a tuma'ot ti umat hinan nangihtigum ay Ha"in hitud Jerusalem di pangihtigum goh ay Ha"in ad Rome." Hay Nunhahapitan nan Hudyuh Pamatayandan Paul

12 Unat goh nabiggat ya nunhahapit din udumnan Hudyuh aat di pamatayandan Paul. Ya inhapatadan adida mangan ya adida uminum hi engganay patayondah Paul!

13 Ya nahuluk hi napatdan Hudyun nangitulag ene.

14 Ya immuydah din a'ap'apun di papadi ya hidin a'ap'apun di Hudyu, ya inalidan diday, "Nunhahapit ami ta inhapatami an adi ami mangan ya adi ami goh uminum ta nangamung unmi patayon hi Paul.

15 At da'yun a'ap'apuy mamalbalih nan ap'apun di tindalud Rome ta alyonyuan pa'aliom hi Paul ti pohdonmin ihamad an manumalyan hiya. Mu bota'onmiat hinan dalan ta patayonmi, at adi dumatong ay da'yuh tu."

16 Mu dengngol din lala'in imbaluy han babain agin Paul di nunhahapitan din Hudyu, at immuy hinan kampun din titindalu ta imbaagnan Paul hede han hinahapitda.

17 Ya inayagan Paul di ohah din ap'apun di tindalun hinggahut di titindaluy ipapto'na, ya inalinay, "Heten ungan lala'i ya itnudmun iyuy hinan nabagtun ap'apun di tindalu ti waday ibaganan hiya."

18 At initnud din ap'apun di tindalu ta inyuynah din nabagtun ap'apuda, ya inalinan hiyay, "Inayagana' enen balud an hi Paul ta impitnudnah ten ungan ha"in ti wada anuy ibaganan he"a."

19 Ya pendong den ap'apudah den unga, ya immuyna inyohha, ya inalinan hiyay, "Ngadan nan ibagam ay ha"in?"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya inalin din ungay, "Hinahapit din Hudyu an hi ma'et ya ibagadan he"a ta itnudmuh Paul ta iyuymuh nan Konsehal ti alyondan he"ay pohdondan ihamad an humalyaon hi Paul, mu un da'aat balbaliyan.

21 At adim ni' abuluton henen pohdondan atom ti nahuluk hi napat di Hudyuh mamta' ay da'yuh nan dalan an nangihapatah adida mangan ya adida uminum ta nangamung unda patayon hi Paul. Ya ad ugwan di nangidadaanandah atonda, at hodonday pangiyabulutam hinan pohdonda.”

22 Ya inalin din ap'apuy, "Adim ibabbaag henen inalim ay ha"in hinan udumnan tagu ta okoda' hi ato'." Ya pinakakna hiya. Hay Nangiyayandan Paul hinan Gobelnadol ad Caesarea

23 Impa'ayag din nabagtun ap'apun di tindaluy duwan ap'apun di tindalu, ya inalinay, "Pundadaanonyuy duway gahut hi tindalun mangidalan, ya napituda goh di muntakay hi kabayu, ya duway gahutda goh di mangdon hi pahul ta iyuyyuh Paul ad Caesarea hinan mahdom hi alas nuwebe.

24 Ya mahapul an waday kabayuh puntakayan Paul, ya ipapto'yu hiya ta mid ma'at ay hiyah engganay idatongyuh awadan nan Gobelnadol an hi Felix.”

25 At nuntudo' din nabagtun ap'apun di tindalu ay Felix an inalinay,

26 "Ha"in an hi Claudius Lysias, ya ten itud'a' he"a, Apu Gobelnadol Felix. Maphod'ah na, ya umat goh hitun ha"in.

27 Heten lala'in ipiyali' ay he"a ya dempap din Hudyu, at magadyuh patayonda, mu inila' an iRome, at initnud'u nan tindalu' ta immuymi binaliwan hiya.

28 Ya penhod'un innilaon di anaad ta idiklamuda hiya, at inyuy'u hiyah din a'ap'apudah nan Konsehal.

29 Mu unat goh minahmaha' ya mi'id ah baholnah dumalat hi pamatayan unu pangibaludan ay hiya ti hay nundidiklammuanda ya anggay ya hay agguyna nangunudan hi Uldin di Hudyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

30 Ya unat goh dengngol'un wadaday udumnan Hudyu an nunhahapit an mamatoy ay hiya ya ninomnom'un ipiyalin he"a. At inali' hinan mangidiklamun hiya ta umalidan he"a ta he"ay pundidiklammuanda. Anggaynanah hapito'.”

31 Ya inunud daden tindalu din inalin nan ap'apuda, at inyuydah Paul. Ya heden nahdom ya dimmatongdad Antipatris.

32 Ya din nabiggat ya numbangngad din tindalun nangidalan hinan kampudad Jerusalem, at un anggay din numpuntakay an titindaluy nangitnud ay Paul.

33 Ya unat goh dimmatongdad Caesarea ya indatda din tudo' hinan gobelnadol, ya tinaynandah Paul ta okod din gobelnadol ay hiya.

34 Ya binahan din gobelnadol din tudo', ya minahmahanan Paul di provinciah nalpuwana. Ya unat goh ininnilana an ad Cilicia

35 at inalinan hiyay, "Awni ta un'u donglon di hapitom hi alian hana nan mangidiklamun he"a." At impiyuynah Paul hi palasyun din Alin hi Herod ta hidiy pangiyadugandan hiya.

Acts 24

1 Unat goh naluh di lemay algaw ya immuy ad Caesarea din Nabagtun Padin hi Ananias, ya din udum an a'ap'apun di Hudyu, ya nan abugadu an hi Tertullus an mangidiklamun Paul hinan Gobelnadol an hi Felix.

2 At impa'ayagdah Paul. Ya nahhun hi Tertullus an numpangalih diklamunan Paul an inalinay, "Apu Gobelnadol Felix, dumalat nan ananomnomam an mumpapto' ya ten nadnoy an mi'id al'alih tun babluy tu'un hinakupmu ti impapto'mu nan tatagu, ya ongol di pinumhodan tun babluy tu'u.

3 Ya nidugah ahan di pundenolanmin he"ah nan do'ol an ina'inatmun da'mi.

4 Adi' pohdon an mahaliwa'ah nan tamum, at adi' adukkayon di alyo', mu donglom ni' heten ho'ho'dod an hapito'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ininnilamin heten taguy dumaladalat hi punggugulu wan di Hudyuh nan abablubabluy an ayana, ya hiya goh di apun nan tatagun hinnat'on di unudonda an nan Nazarene.

6 Ya impadahnan namuhih nan Timplu, at hiyaat unmi dempap hiya. Ya penhodmin da'miy manumalyan hiya an miyunnudan hinan Uldinmin Hudyu.

7 Mu immali din ap'apun di tindalun hi Lysias, ya inluludnan innal hi Paul ay da'mi, at mid inatmin nanumalyan hiya.

8 Ya impiyalinah tu, ya inalinan da'mih mangunud amih tu ta ipahumalyamin he"a. At nan panumalyaam eten tagu di panginnilaam an immannung an amin di pangidiklamuanmin hiya.”

9 An amin din Hudyu ya numpapaddung di hinapitdan inaliday, "Makulug an amin hanan inalin Tertullus!" Hay Nangulgudan Paul hi Aatnah nan Gobelnadol an hi Felix ad Caesarea

10 Inyodmol din Gobelnadol ay Paul ta way inatnan himmapit, at inalin Paul di, "Apu Gobelnadol, inila' an nahamad di panumalyam ti do'ol di tawon hi himmumahumalyaam hitun babluy tu'u, at mundenola' an mambal hinan nangidiklamun ha"in.

11 Pohdom ay an mangihamad eten ulgudo' hi aat'u ya mabalin ti do'olday ihtigu'. Hiyah te aatna: Mi'id di nahuluk hi himpulu ta duway algaw hi inaya' ad Jerusalem an nundayaw.

12 Ya mi'id ah tinnig daten Hudyuh ni'hongngila' unu gimmuluwa' hinan na'amung hi tataguh nan Timplu, ya hinan himba'an, unu hi an amin hitun babluy.

13 At mi'id di ipattigdah panginnilaan hi un makulug henen inalidan ina'inat'u.

14 Mu abuluto' an dayawo' hi Apo Dios an dinayaw goh din o'ommodmih din penghana. Mu hay ato' an mundayaw ya iyunnud'uh din intudtudun Jesus an hiyah ne inalin hatun nangidiklamun ha"in an nibahhaw an pundayaw. Hay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

oha goh ya kulugo' an amin din nitudo' an inyuldin Moses ya din intudo' din numbino'ob'on an propetah din penghana.

15 Ya numpaddung di panahalimidanmi ay daten Hudyu an mahuan Apo Dios nan nun'atoy an mid baholna ya nan way baholna goh.

16 Hiyanan papapto'ana' di ato' ta adia' mumbahol ay Apo Dios ya hinan tatagu.

17 Ya do'ol di tawon hi naluh hi agguy'u inayan ad Jerusalem, mu immuya' hidi ta inyuy'u nan pihhun mahapul nan i'ibba' an Hudyun nawotwot ya nan iyuy'u e'nong ay Apo Dios.

18 Ya unat goh wah di amih nan Timplu ta atonmi nan ugalin di Hudyu ya hiyay nannigandan ha"in. Ya unat goh nalpah nan inat'u an ugalin di Hudyuh ibilangan hi maleneh ya mi'id di do'ol hi tatagu, ya mi'id goh di tataguh nunggguluh gapun ha"in.

19 Mu hay nannig ya anggay ay ha"in ya din udumnan Hudyun nalpuh nan Provinciad Asia, mu ten didaat goh di mi'id hitu. Gulat at, ya diday wah tu ta diday mangidiklamun ha"in hi un way bahol'u.

20 Unu mahmaham ay daten i'ibba an Hudyun na'amung ad ugwan an nalpud Jerusalem hi un way ininniladah bahol'uh din nahumalyaa' hinan hinagang di ap'apun di Konsehal.

21 At mid mapto' ya hay pamaholandan ha"in ya din nangibugawa' hi nangalya' hi, Manu ay mahumalyaa' ay da'yud ugwan ti kulugo' an mamahuan nan nun'atoy.”

22 Hi Felix ya i'innilanay aat di pangulug ay Jesus, at hiyanan impogpognan manumalyan Paul, at inalinay, "Awni ta umali din ap'apun di tindalun hi Lysias ya un'u ipanuh hete han pundidiklammuanyu.”

23 Ya minandalna din apun di tindalun mangipapto' hinan hinggahut an titindalu ta hiyay mangipapto' ay Paul ta ipiyadugna hiya, mu abulutonay pohdon Paul hi aton, ya adina goh ipaway i'ibban Paul an mangidat hi badangda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya naluh di atnay algaw ya numbangngad hi Felix an initnudna din ahawanan hi Drusilla an ohan Hudyu. Ya impa'ayagnah Paul ta immuy ay dida, ta way atondan mangngol hi aat di pangulug di tagun Jesu Kristu.

25 Ya hidin ulgudon Paul di aat di amaphodan di ugalin di kumulug ay Jesus, ya nan pangano'nongan hi odol, ya nan aat di punhumalyaan Apo Dios hi udum hi algaw ya timma'ot hi Felix eden inalin Paul, at inalinan hiyay, "Ammuna! Ya nakak'a! Ta awni ta udum di algaw hinan aid di tamu' ya un'u goh ipa'ayag he"a!”

26 Ya hay namnamaon Felix ya olom ya umidat hi Paul hi pihhuh lagbuna ya unna pakakon mahkay. At hiyah ne dumalat hi gunna pangipa'ayagan ay Paul ta mi'hapihapit ay hiya.

27 Ya innaynayun Felix an nunggobelnadol hi duway tawon, ya agguyna imbo'tan hi Paul ti penhodnan mipadenol hinan Hudyu, at hiyaat unna nunnonngon hi Paul hinan baludan. Ya unat goh nalpah heden duway tawon ya na'aan hi Felix hi gobelnadol ta hi Porcius Festus di nihukat.

Acts 25

1 Unat goh ente"an Festus an nunggobelnadol ad Caesarea ya naluh di tuluy algaw ya immuy ad Jerusalem.

2 Ya imbaag din a'ap'apun di papadi ya din udumnah din a'ap'apun di Hudyu ay Festus din diklamudan Paul, ya inal'alu'da hiya

3 ta ipitnudnah Paul ta iyuydad Jerusalem ti ninomnomda goh an mamta' ay hiyah nan dalan ta patayonda.

4 Mu tembal Festus an inalinay, "Wah dih Paul ad Caesarea an nabalud, ya adi madnoy at mumbangngada' hidi.

5 At un ay way inatnah nappuhi ya honogonyuy a'ap'apuyu ta mitnuddan ha"in ta hidiy pundidiklammuanda.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 At hidin naluh di walu unu himpuluy algaw ya numbangngad hi Festus ad Caesarea. Ya hidin nabiggat ya immuy hinan kuwaltun punhumalyaan, ya impa'ayagnah Paul ta inyuydah wadana.

7 Ya unat goh inyatamdah Paul ya lini'ub din Hudyun nalpud Jerusalem hiya, ya do'ol di nun'appuhih inali'alidah aat Paul hi ina'inatna, mu mi'id di impattigdah un makulug henen inali'alida.

8 Ya tembal Paul didan inalinay, "Mid ah inat'uh nappuhi ti mid ah inat'uh ipawan di Uldin di Hudyu, ya agguy'u pinuhi nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem, ya mid goh ah inat'uh ipawan nan Alid Rome!”

9 Ya penhod Festus an ipadenol nan Hudyu, at hiyanan inalinan Paul di, "Dan pohdom an umuy ad Jerusalem ta hidiy panumalyaa' ay he"a?”

10 Ya inalin Paul di, "Adi' pohdon ti heten punhumalyaan ya hiyah te hinakup nan alid Rome, at mahapul an hituy ahumalyaa'. I'innilam an mid ah inat'uh nappuhih nan Hudyu, at adi mahapul an mumbangngada' ad Jerusalem ta hidiy ahumalyaa'.

11 Gulat ta way inat'uh nappuhi ya hay inalin di Uldin ya mapatoy di mangat hi umat hina at ta"on hi unna' patayon ay dida. Mu gulat ta layah hete han diklamudan ha"in ya adi mabalin hi unna' midat ay dida ta patayona'. At hay pohdo' ya nan alid Rome di manumalyan ha"in.”

12 Ya unat goh nalpah an nunhahapit da Festus ya din muntugtugun ay hiya ya inalinan Paul di, "Pohdom ay an nan alid Rome di manumalyan he"a ya kan oo ya immuy'a!" Hay Na'amungan da Agrippa ay Bernice ya nan Gobelnadol ta Donglonday Alyon Paul

13 Unat goh naluh di atnay algaw ya immalid Caesarea din ohah nan mumpapto' hinan Hudyu an nan Alin hi Agrippa, ya nitnud goh din ahawanan hi Bernice, at minangilin Festus dida.

14 Ya unat goh nihinadah dih manghan hindumingguan nin ya inul'ulgud Festus di aat Paul ay didan mangilina an inalinay, "Wadah tu han lala'in nabalud an tinaynan Felix hidin agobelnadolna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ya unat goh din immaya' ad Jerusalem ya indiklamun din a'ap'apun di papadin di Hudyu ya nan udumnah din a'ap'apuda goh ay ha"in, ya inyal'alu'dan ha"in ta moltao' hiya.

16 Mu inali' ay diday, Hay ugalin di iRome ya adida moltaon di nabalud hi un agguy ni'haggangan hinan pi'diklammuana, ta way atonan mambal ay dida.

17 Ya unat goh immalidah tu ya immiyahupa' an manumalya. At din nabiggat ya immuya' hinan punhumalyaan, ya impa'ayag'uh de han lala'i ta impahigupdah din wada'.

18 Ya alyo' at goh hi un waday alyondah inat de han lala'ih nappuhi, mu bo'on hede han ninomnom'uy indiklamuda.

19 Ti hay indiklamuda ya anggay ya hay aat di pundayawandan Apo Dios, ya hay aat han lala'in hi Jesus an natoy an inalin Paul di namahuan.

20 Ya agguy'u inilay ato' an mangihamad hi aatna, at inali' ay Paul di un ay pohdonan umuy ad Jerusalem ya immuy ta hidiy ahumalyaanah pamuhpuhandah un immannung an waday baholna.

21 Mu hay penhod Paul ya nan alid Rome di manumalyan hiya. At immandal'u ta iyadugda hiyah tu ta nangamung hi un'u abalinan an mangipehnag ay hiyah dih nan alid Rome.”

22 Ya inalin Agrippa ay Festus di, "Pohdo' goh an donglon di aat di hapiton ne han lala'i." Ya inalin Festus di, "Un ay pohdom ya ipa'ayagtah ma'et.”

23 At unat goh nabiggat ya immuy da Agrippa ay Bernice hinan kuwaltun a'amunganda, ya nunlubungdah lubung di ali, ya waday baaldah nitnud ay dida. Ya nun'itnud goh din udumnah nan a'ap'apun di tindalu ya din udumna goh an a'ap'apun de han babluy, ya ni'yamung goh hi Festus. Ya impa'ayag Festus hi Paul ta umuy ay dida.

24 Ya unat goh immuy ya inalin Festus di, "Apu Ali Agrippa an mumpapto' ya da'yun amin an wah tu, hiyah te din lala'in indiklamun an amin di Hudyuh tud Caesarea ya ad Jerusalem ay ha"in. Ya ipilitdan mamatoy ay hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Mu mid inah'upa' hi baholnah dumalat hi atayana. Ya pohdonan nan alid Rome di manumalyan hiya, at ninomnom'uy pangipehnaga' ay hiyah di.

26 Mu mi'id ah inah'upa' hi itudo"uh nan alih inat Paul, at impiyali' hitu ta way atonyun mangngol hi aatna ta innilao' di aat di pangngolanyu goh, ya namaman he"a, Apu Ali Agrippa, ta un ay innilao' nan alyonyu ya hiyay itudo"u.

27 Ti mid hulbinah un epehnag nan nabalud hi un mi'id nahamad hi mitudo' an nidiklamun hiya!"

Acts 26

1 Inalin Agrippa ay Paul di, "Pohdom ay an mambal hinan nangidiklamun he"a ya okod'an mangulgud hi na'at ay he"a." Ya inuyad Paul di ngamayna, ya ente"anan nangulgud hi aatna an inalinay,

2 "Apu Ali Agrippa, mundenola' ti wada'ad ugwan ta donglom di pambal'un amin hinan diklamun nan Hudyun ha"in!

3 Ya namaman he"a ti he"ay nahamad hi nanginnilan amin hi aat di ugalin di Hudyu ya hay aat di humanohongngilanda. At anuham ni' an mangngol hitun hapito'.

4 An amin nan Hudyun ni'babluya' ya iniladay aat'u an nete"ah din a'unga' ta nangamung ad ugwan, ya ta"on hidin awada' ad Jerusalem ya iniladay aat'u.

5 Ya nan himpampun an Pharisees di gun mangunu'unud hinan Uldin di Hudyu, at nete"ah din hopapna ya i'innilan din udum an Hudyu an henen himpampun ya hiyay nidduma'. Ya un ay pohdonda ya mabalin an ihtiguanda ti i'innilada.

6 Ya ten tuma'doga' ad ugwan ta mahumalyaa' goh ti hay dumalat ya hay panahalimida' hidin intulag Apo Dios hidin o'ommodmih din penghana.

7 Ti hay intulagna ya mamahuan nan nun'atoy, ya hiyah ne goh di hahalimidon nan nepto'a' an Hudyu an himpulu ta duway himpampun an nahlagan nan holag Israel. Ya heden panahalimidanda ya gunda dayawon hi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apo Dios hi a'alga'algaw ya amahdomahdom. Ya henen hahalimido', Apu Ali, ya hiyay pangidiklamuan nan Hudyun ha"in, mu hiyah ne goh ayay hahalimidonda!

8 Ya da'yun Hudyun na'amung hitu ya anaad ta maligatan ayun mangulug hi un mahuan Apo Dios nan nun'atoy?”

9 Ya inalin goh Paul di, "Ta"on un ha"in hidin hopapna ya impadah'uy abalina' an mangipawah nan tataguh pangunudandan Jesus an iNazareth.

10 Ti hiyah ne inat'ud Jerusalem ti indat nan a'ap'apun di papadiy biyang'u ta way inat'un nangipabalud hinan do'ol an tatagun Apo Dios, ya hay inatdan nummoltan dida ya pinatoyda, ya ni'yabuluta' goh hinan nangipapatayanda.

11 Ya immu'immuya' an amin hinan ahimbahimba'an di Hudyu ta hidiy nangipaligligata' ay dida, ya impadah'uy abalina' an mangipadinong ay dida ta way atondan mamahiw enen unudondan Tugun Jesus. Ya nidugah di bohol'un dida, at immuya' goh hinan abablubabluy di Hentil ta pinaligligat'u didah di.”

12 Ya inalina goh di, "Ninomnom'un ipaligligat goh nan kimmulug ay Jesus ad Damascus, at inyabulut din a'ap'apun di papadid Jerusalem ti indatday biyang'un umuy.

13 Ya hidin nuntongay algaw hi nundaldalana' hi umaya' hidi, Apu Ali, ya tinnig'u din mumbenang an nalpud daya an ma"abnang ya un nan algaw. Ya din benangna ya nepto' ay ha"in ya hidin linala'in ni'yibba'.

14 At nun'atu"in ami, ya dengngol'u din nun'ali an hay hapit di Hudyuy nanapitnan inalinay, Saul, anaad ta paligatona' ay he"a? Idinongmuh nen ato'atom ti mid damdamay hulbinan dida ti un he"aat di maligatan.

15 Ya tembal'un inali' di, Hay ngadanmu, Apu? Ya inalin Apu tu'uy, Ha"in hi Jesus an gunmu paligligaton!

16 At tuma'dog'a. Ya manu ay nipattiga' ay he"a ya ta pot'o' he"ah baal'u. Ya heten tinnigmun aat'u ya nan ipa'innila' ay he"ah awni ya hiyay ibabbaagmuh nan tatagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ya honogo' he"ah nan awadan nan Hudyu ya nan Hentil, ya ipapto"u he"a ta mid nappuhih atondan he"a.

18 Ya paddungnay nahelnganda ti nappuhiy ugalida, at mid abalinandan manginnilah aat di Makulug an Tugun'u. At hay atom ya tugunom dida ta hukatanday ugalida ta matugundah nan Makulug an Tugun'u ta paddungnay maptanganda, ta du'gonda nan poto' Satanas ta hi Apo Dios di unudonda. Ti nan pangulugday dumalat hi a'aliwan di baholda, at hiyay iddumandah nan tagun Apo Dios an pento'na.”

19 Ya inalina goh di, "Inunud'uh de din inalin Jesus, Apu Ali Agrippa, hidin ni'hapitanan ha"in hi wadanad daya an paddungnay enenap'u.

20 Ya hay nahhun ya tinugun'u din tatagud Damascus ya ad Jerusalem, ya la'tot ya tinugun'u goh din tataguh nan abablubabluy hinan Provinciad Judea, ya tinugun'u goh nan Hentil. Ya hay intugun'u ya mahapul an muntutuyudah baholda ta du'gonda ta adida ipidpidwan aton ta hi Apo Dios unudonda, ya hay ugaliday pangimmatunan hi un immannung an du'gonday baholda.

21 Ya heten intugun'uy dumalat hi nampapan din Hudyun ha"in hidih nan Timplun Apo Dios ad Jerusalem, ta way atondan mamatoy ay ha"in.

22 Mu nete"ah din hopap di nangul'ulguda' hi aat Jesus ta nangamung ad ugwan ya binadabadangana' ay Apo Dios. At hiyaat unna' wadad ugwan an mangul'ulgud hi aat'un da'yun nun'abagtun tagu ya da'yu goh an nun'a'ampa. Nan ul'ulgudo' ya nipaddung hidin inalin Moses ya din udumnan propetah ma'at

23 ti inaliday henen ma'alih Kristu ya mapatoy, ya Hiyay mahhun an mamahuan ya un nan udumnan nun'a'atoy ta ipa'innilanah nan Hudyu ya hinan Hentil goh di Makulug an Ma'unud.”

24 Ya otog di pangul'ulgudan Paul hinan aatna ya bimmugaw hi Festus an inalinay, "Paul! Paddungnay mun'angaw'a an dimmalat hinan inada'adalmu!”

25 Mu tembal Paul an inalinay, "Adia' ahan mun'angaw, Apu Festus, ti heten ul'ulgudo' ya immannung an nahamad!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Adia' tuma'ot an mangalih aat te ay Apu Ali Agrippa ti i'innilanay aatna, ti inila' an dengngolna daten amin an na'na'at ti nundongol hinan abablubabluy.

27 Apu Ali Agrippa, undan kulugom din intudun din propetah din penghana? Hay inila' ya kulugom!”

28 Mu inalin Agrippa ay Paul di, "Undan alyoman nonong ya kinulug'uh nen inulgudmu ta mumbalina' hi Kristiano?”

29 Ya tembal Paul an inalinay, "Ibaga' ay Apo Dios ta ta"on hi un na'amtang unu hi awni ya kulugom! Ya kulugonyu goh an amin an mangngol hinan alyo' ad ugwan ta mipaddung ayuh aat'u! Mu bo'on ta'wa heten nabangkilinga' di pohdo' hi ipaddunganyu, ti nan pangulug'u!”

30 Ya timma'dog daden mumpapto' an nan Alin hi Agrippa, ya nan Gobelnadol, ya hi Bernice, ya nan udumnan tatagu,

31 ya pimmitawda, ya nunhahapitdan inaliday, "Henen lala'i ya mid kangan di inatnah nappuhih pangidalatan hi ibaludana unu apatayana.”

32 Ya inalin Agrippa ay Festus di, "Un gulat ta agguyna inaliy nan alid Rome di manumalyan hiya at mabalin an mibo'tan."

Acts 27

1 Unat goh ninomnomdan mangipiyuy ay Paul ad Rome hidid Italy ya ene'koddah Paul ya din udumna goh an nabalud ay Julius an ohah nan ap'apun di tindalun di ap'apud Rome.

2 At nunlugan amih nan pupul an nalpud Adramyttium an nidadaan an umuy hinan Provinciad Asia, ya gun mundaguh henen pupul hinan bababluy hinan pingit di baybay. Ya ni'lugan ay da'mih Aristarchus an nalpuh nan Provinciad Macedonia an ad Thessalonica di abungna.

3 Ya unat goh nabiggat ya dimmatong amid Sidon. Ya maphod di inat Julius ay Paul ti inyabulutnay inayan Paul an numbihhitah din i'ibbanah dih nan nangita'dogan din pupul, ta way inatdan nangidat hidin mahapulnan badangda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya innayunmin nunlugan ta dimmatong amih nan lutan nigagwah nan
babluy an ad Cyprus. Ya dinamumi din tuyup, at inlikkakumih pangngelna ti
nahanian hinan luta.

5 Ya ene'wamih nan baybay an neheggon hinan duwan provincia an ad Cilicia
ya ad Pamphylia, ya dimmatong amid Myra hidih nan munisipyud Lycia.

6 Ya limmahun amih din pupul, ya inah'upan goh de han apun di tindalu din
ohan pupul an nalpud Alexandria an umuy ad Italy, at impahigup da'mi.

7 Ya do'ol di algaw hi nundalanan din pupul ti mun'ul'ullay an gun ibangngad
din tuyup, mu la'tot ya immatam amid Cnidus. Mu hinawanan da'mih din
tuyup an mangiyandong hi owonmi, at inlikkakumi. Ya ene'wamid Salmone
hidih nan nigagwah nan baybay an ad Crete ta nahanian nan pupul.

8 Ya ene'wamih nan pingit di baybay ad Crete, mu umipabangngabangngad
goh din tuyup, mu la'tot ya inatamanmi din babluy an nungngadan hi
Nahanian an Dumatngan di Pupul an neheggon ad Lasea.

9 Mu naladaw ami ti nadatngan hede han Algaw an Adi Panganan di Hudyu,
at nunheglay tuyup mahkay, at atata'ot hi pundalanan di pupul. Ya
ninomnom Paul nan maphod hi atonda, at inalinay,

10 "Hay inila' ya atata'ot di pundaldalanan ten pupul ti mapa"i, ya mun'itapal
di kalga, ya waday malnong hi tagu. At hay maphod ya mihina tu'uh tu ta
nangamung malpah di lawang.”

11 Mu nob'on di nangalin din mummunihuh nan pupul ya din ad pupul goh ti
penhoddan mundapuh, at diday inunud din apun di tindalu ya bo'on din
inalin Paul.

12 Ya heden babluy an dumatngan di pupul ya adi maphod hi ihinan ti agguy
nalpah di lawang, at do'olday linala'ih adi mamhod an mihinah di an hay
pohdonda ya mundapuhda. At inluludda ta nangamung dimmatongdad
Phoenix ti manghan di tuyup enen babluy ti adi umatam di tuyup hidi an
ta"on hi un nan malpuh immapit hi agwan unu hay wodhong hi un hagangon

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

di buhu'an di algaw, ya hidiy penhoddah ihinan ta nangamung hi un nalpah din lawang. Hay Naho'oman da Paul hinan Puo' hidih nan Baybay

13 Nun'ul'ullay an numbangngad din tuyup, ya ninomnomda an mid mapto' ya itulud nan dibdib din pupulda, at ginuyudda din gumo' an impalnongda ta way aton din pupul an dumalan, at impadehmi an ene'wamih nan pingit di baybay hidid Crete.

14 Ya unat goh na'amtang ya imbi'ah din puo' an nalpuh nan babluy ad Crete.

15 Ya na'ah'upan din pupul an nunlugananmi, ya mid ologmin mi'yigwang, at binaweng da'mi.

16 Ya imbawengmih din babluy an nigagwah nan baybay an ad Cauda, at nahanian ami ti manghan din puo'. Ya wada din bangka an nago'dan an gun guyudon din pupul, at inungaldan ginuyud ta inlugandah din pupul.

17 Unat goh inluganda din bangka ya pinautda din pupul hi o"ongol an talin ta adi mapa"i ti alyonday ini ya iyuy nan puo' hinan pingit ad Syrtis hinan nasyon ad Libya. At bene'lagda din uloh an niyamma an mangidalan hinan pupul, at nun'ul'ulay an dimmalan din pupul.

18 Ya unat goh nabiggat ya inaynayun din puo' an gun bumi'ah, at ente"adan nangitapal hidin kalga ta way aton nan pupul an yumapaw ta adi munlonong.

19 Ya din nabiggat goh ya nun'itapalda din mahapul hinan pupul.

20 Ya do'ol di algaw hi agguyna pinumtangan ya labi hi aid di bittuan ti nidugah an gun pimmuo'. Ya la'tot ya way ohaan mi'id di namnamamin tumagu.

21 At do'ol di algaw hi agguymi nanganan, ya la'tot ya immuy hi Paul hinan tatagu, ya inalinay, "Da'yun linala'i, odolnah unyu dengngol din inali' ay da'yu ta agguy tu'u nakak ad Crete, at agguy nun'apa"i tun pupul, ya agguy nun'atila' di kalga.

22 Mu ta"on ya tumulid tu'u ti mid ah ohan ditu'uh matoy, ti anggay tun pupul hi munlonong.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Inilayu an ha"in ya tagua' ay Apo Dios, ya dayawo' Hiya. Ya ad a"u ya immalin ha"in han ohan anghelna,

24 ya inalinay, Paul, adi'a tuma'ot ti hay mahapul ya dumatong'ah nan Alin hi Caesar ad Rome, ya an amin nan ni'yibbam an nunlugan ya baliwan goh Apo Dios ti he"ay dumalat hi pamaliwanan dida.

25 At hiyanan adi ayu numanomnom ti kulugo' hi Apo Dios an ipa'annungnah nen inalinan ha"in.

26 Mu hay inila' ya ipahapat di puo' heten pupul hinan babluy an nigagwah nan baybay.”

27 Duway dumingguh nangele'dale'dan din puo' ay da'mih nan Baybay an Mediterranean. Ya unat goh limmabi ya inalin din muntamuh nan pupul di, "Mid mapto' ya gun meheggon nan pupul hinan luta!”

28 At innalday gumo', ya gino'dandah talin, ya inuy'uydah nan danum ta lukudonday aluhung nan baybay, ya umuy hi tulumpulu ta pituy mitlus. Ya unat goh na'amtang ya impidwadan nunlukud, ya umuy hi duwampulu ta pituy mitlus di aluhungna.

29 Ya timma'otda ti hay ninomnomda ya mid mapto' ya waday ongol hi batu, at mihudpa' nan pupul, at inuy'uyday opat hi madamot hi gumo' hinan baybay ta ipa'udna nan pupul ta adi umuy. At ni'hapitdah nan dayawonda ta inal'alu'da dida ta ag'aga ya nawa'ah.

30 Din udum an muntamun nen pupul ya inuy'uyda din bangkah nan danum ta lomondan lumayaw an ibalbaliday unda eg'od nan talin hinan ulun nan pupul ya nan gumo' goh ta uy'uyondah nan danum.

31 Mu inalin Paul hinan tindalu ya hinan apuda goh di, "Gulat ta adi mihinan ditu'u nan muntamuh nan pupul at adi tu'u mabaliwan.”

32 At binongwah din tindalu din talin ta nagah din bangkah nan danum.

33 Unat goh wan madonal ya inal'alu' Paul dida ta mangandah hini"itang, ya inalinan diday, "Duway dumingguh nunlungdayaanyuh agguyyu nanganan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 At ten al'alu'o' da'yu ta mangan ayuh hini"itang ta way i'ilogyun humalug ta adi ayu munlonong! Mu hay inila' ya mi'id ah ohan ditu'uh way nappuhih ma'at an ta"on un hay madinul.”

35 Unat goh inalin Paul hede ya innalnay tinapay, ya nunluwalun Apo Dios ta dengngoldan amin, ya endenolnan Hiya, ya inupengnay itang, ya inana.

36 Ya an aminda ya munlenotdah itang, ya way ohan didaan inanday hini"itang.

37 Ya da'min nunlugan eden pupul ya duway gahut ami ta han napitu ta onom.

38 Ya nan pohdondan onon di hiyay inanda. Ya unat goh nalpahda ya nun'itapalda din kalgadan bogah hinan danum ta way aton nan pupul an yumapaw. Hay Napa"ian nan Pupul an Nunluganan da Paul

39 Unat goh nawa'ah ya waday inamangdah babluy, mu mid iniladah ngadana, ya nunlikaung nan pingitna an waday panag. At ninomnomdan hidiy pangipada'alandah nan pupul.

40 At numbohatda din talin an nigo'dan din gumo' an na'uy'uy hinan danum ta nun'agah din gumo'. Ya nun'ubadda din paut din ayiw an pummunihudah din pupul, ya innalda din damunan lo'ob, ya intayundah nan ulun di pupul ta way aton di tuyup an mangipadalan eden pupul, at dimma'al amih nan pingit den babluy.

41 Mu at'atappaw nan danum, at nilutto' din ulun di pupul hinan panag ya dimminong. Mu nidugah din dalluyun, at la'tot ya nun'apa"i din bongwah din pupul.

42 Ya ninomnom din tindalun mumpamatoy an amin hinan balud ti alyonday mid mapto' ya humalugda, ya numpangalayawda.

43 Mu agguy penhod Julius an pi'patoy da Paul, at impawana ta agguy pinatoy nan tindalu dida. Ya immandalna ta un adya han nanginnilan humalug ya diday mahhun an umugpah hinan danum ta duma'alda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

44 Ya inalinay mangunud nan udumnan agguy nanginnilan humalug ta edondah nan muntaptapaw an tabla ya hinan udumnan ayiw an niyammah nan pupul an nun'apa"i. At hiyah ne inatmi ta way inatmin amin an dimma'al hinan pingitna ta nabaliwan ami.

Acts 28

1 Unat goh dimma'al amih nan babluy an nigagwah nan baybay ya ininnilami an hay ngadan nen babluy ya Malta.

2 Nan tatagun numpunhituh di ya ma'ma'uyada ahan ay da'mi ti hidin dimma'alanmi ya nun'apuyda, at nun'anidu ami ti gun umudan, ya tungnin goh.

3 Ya immuy nunlongan Paul din ayiw, ya alyon ta itunguna, ya wada han ulog an nibi'lug eden ayiw. At unat goh nadangdang ya bimmuhu', ya nelepot hi ngamay Paul, ya inyalatna.

4 Ya unat goh tinnig daden numpunhituh nan babluy heden ulog hi ngamay Paul ya himmanahapitdan inaliday, "Heten tagu ya mid mapto' ya pimmatopatoy, at ta"on hi un nabaliwan hinan baybay mu ibolloh Apo Dios damdama, at matoy!”

5 Mu impula'gin Paul din ulog hidin apuy, ya mid al'ali.

6 Ya hehennod din tataguy bumlalan din ngamay Paul unu hay atu"inanah atayana, mu nadnoy di nanannodanda ya mid ah na'at. At nob'on goh di ninomnomdan inaliday, "Hi Paul di ohah nan madayaw an nalpud daya!”

7 Ya wada han ap'apun di tatagun de han babluy an hi Publius an ad lutan amin hinan neheggon hinan baybay, ya inayagan da'mi ta minangili da'mih tuluy algaw ti ma'ma'uyan da'mi.

8 Ya nipaddeh an nundogoh hi aman Publius ti lumahuy odolna, ya mumputu goh. At immuy hi Paul hinan kuwaltun olo'ana, ya inluwaluana an eneh'anay ngamaynan hiya, at immadaog.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya unat goh nundongol heden na'na'at at an amin din way lewohona eden
babluy ya immuydan Paul, ya nipa'adaogda. Hay Inayan da Paul ad Rome

10-11 Do'ol di indatdan da'mih badangda goh. Ya nihihinna amin didah tuluy
bulan. Ya wadah di han pupul hinan babluy an wadanmi an hay nalpud
Alexandria, ya hay ngadana ya hi Nunduppel an Madayaw (ya nipa'ot hinan
sangon di pupul di angah nan nunduppel an bulul an da Castor ay Pollux), ya
nihihinnah di ta nangamung un nalpah di lawang, at hiyay nunluganan mi
goh. Ya unat goh hay akakanmi ya nun'ehgop nan tataguy badangdan da'mih
mahapulmih nan pupul. At nakak ami.

12 Ya la'tot ya dimmatong amih nan babluy ad Syracuse, ya tuluy algaw di
nihinanmih di.

13 Ya nunlugan ami goh ta nangamung un ami immatam ad Rhegium. Ya din
nabiggat ya ente"anan timmuyutuyup an nalpuh nan nalpuwanmi, at naluh di
duway algaw ya dimmatong amih nan babluy ad Puteoli.

14 Ya inah'upanmi goh din kimmulug ay Jesus, ya inayagan da'mi ta nihina
amin didah ohay duminggu. Ya unat goh nalpah hede ya nakak ami mahkay
ta unmi dinaladalan an immuy ad Rome.

15 Ya wah dida goh ad Rome din kimmulug ay Jesus. Ya unat goh dengngolda
an umuy amid Rome ya immaliday udumnah nan babluy an mungngadan hi
Malkadun Appius, ya immali din udumnah nan babluy an mungngadan hi
Tuluy Ihto'olan an manod ay da'mi. Ya unat goh tinnig Paul dida ya
nunluwalun Apo Dios, ya endenolnay nanamuwan din i'ibbamin da'mi, ya
umanla mahkay. Hay Aat di Inat Paul ad Rome

16 Unat goh dimmatong amid Rome ya inyabulut nan ap'apun di tindaluh di
an hay pohdon Paul an punhituwan di hiyay ihinana, mu waday ohah
tindalun mun'adug ay hiya.

17 Ya naluh di tuluy algaw ya impa'ayag Paul din a'ap'apun di Hudyun
nunhituh di ta na'amungda. Ya unat goh na'amungda ya inalinan diday,
"I'ibba', mi'id ah inat'uh nappuhih nan i'ibba tu'un Hudyuh nan inaya'aya', ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agguy'u goh pinahiw din ugalin intudtudun din o'ommod tu'uh din penghana. Mu ta"on un umat hina ya imbaluda' damdamad Jerusalem ta indata' hinan gubilnud Rome an wah di

18 ta hinumalyaa' ay dida. Ya mid ah inah'upandah inat'uh nappuhih pangidalatandah pamatayandan ha"in, at penhoddan ibo'tana'.

19 Mu impawan din Hudyu, at mid abalina' ti mi'id udumnah namadang ay ha"in hidi, at imbaga' ta nan Alin hi Caesar hitud Rome di manumalyan ha"in. Mu ta"on hi un umat hinay inatdan ha"in ya mi'id ah diklamu' hinan i'ibba tu'un Hudyu.

20 Ya manu ay impa'ayag'u da'yu ta mi'hahapita' ay da'yu, ti ten nabangkilingana' ti dimmalat di ni'yohhonga' hinan i'ibba tu'un Hudyuh pangalya' hi un hi Jesus di hahalimidon tu'uh Alin Pento' Apo Dios, mu adida kulugon hene.”

21 Ya inalidan hiyay, "Agguymi inilah ne han ul'ulgudom ti mid ah nipiyalih tudo' ay da'mih nanginnilaanmih nalpud Judea, ya mid ah immalin da'mih nan i'ibba tu'un iJudea ta way nangibaag hi aatna. At mid nangalin da'mih un way inatmuh nappuhi.

22 Mu pohdonmin innilaon di aat di unudom. Ti hay inilami ya anggay ya an amin nan abablubabluy ya pahiwonda nan nitudtudu an hay aat Jesus.”

23 Ya hinahapitday algaw hi a'amunganda goh. At unat goh nadatngan heden algaw ya do'olday na'amung hi abung Paul, ya nete"ah din we'weet di nangul'ulgudan Paul hi aatna ta nangamung un nahdom, ya inul'ulgudnay aat di Pumpapto'an Apo Dios. Ya imbaganay inalin de han nitudo' an hay inyuldin Moses ya nan udumnan intudo' din propetah din penghana ti penhodnan kumulugdan Jesus.

24 Ya kinulug din udumna, mu agguy kinulug din udum.

25 Ya hidin nakakanda ya himmanohongngelda. Ya waday ohah inalin Paul ya unda mahkay makak an inalinay, "Din propetan Apo Dios hidin penghanan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi Isaiah ya intudun nan Na'abuniyanan an Lennaway alyonah din a'apu tu'uh din penghana, ya maphod heden inalina ti inalinay,

26 Umuy'ah nan tatagu ta alyom ay diday, Manu ti donglodonglonyuy Hapit Apo Dios, mu adiyu ma'awatan di aatna, ya manu ti tigotigonyu, mu adiyu immatunan di anahamadna.

27 Ya umatdah na ti nidugah an adida hukatan di ugalida, ya adida dongdonglon di mitugun an paddungnay unda empop di ingada ta omod unda adi donglon. Ya paddungnay imi'imitonday matadah nan makulug an ma'ma'at ta omod unda adi immatunan di anahamad di ma'ma'at. Ya adida pohdon an innilaon di aatna ta way atondan adi middum ay Ha"in ta omod unda adi pabaliw ay Ha"in.”

28 Ya inalin goh Paul ay diday, "Hay maphod hi innilaonyu ya baliwan goh Apo Dios nan Hentil ti diday mangihamad an mangngol hinan Tugun!”

29 Ya unat goh impada'puh Paul an nangalin ne ya nun'akakda din Hudyu, ya himmanohongngelda.

30 Ya heden abung an inabangan Paul ya hiyay nunhituwanah duway tawon. Ya waday gun immuy an nangidungaw ay hiya, at nun'am'amlong hi Paul hi gunda nangidungawan ay hiya.

31 Ya inul'ulgudnay aat di Pumpapto'an Apo Dios, ya intudtudunay aat Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya agguy timma'ot an nun'ulgud, ya mid ah nangipadinong ay hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Romans

Romans 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Apostoles Paul an baal Jesu Kristu ti pento'a' ay Apo Dios, ya hennaga' ay Hiya ta ul'ulgudo' nan Maphod an Ulgudna.

2 Hidin penghana ya inalin Apo Dios hinan numbino'ob'on an propetana ta itudo'da din intulagna an nan Nahamad an Maphod an Ulgud an hiyah te nan gun ma'ulgud ad ugwan.

3 Ya henen intulagna ya hay aat nan Imbaluynan hi Apu tu'un hi Jesu Kristu. Ti numbalin hi tagun umat ay ditu'u, ya Hiyay ohah holag nan Alin hi David hidin penghana.

4 Mu hay aat di na'abuniyanana ya Hiyay na'alih Imbaluy Apo Dios an nidugah di abalinana, ya hay panginnilaan ya nan namahuanah din natayana.

5 Ya hi Jesu Kristu di dimmalat hi nangipattigan Apo Dios ay ha"in hi homo'na ti pento'a' hi apostoles ta umuya' muntudtuduh nan tataguh nan abablubabluy hi aat Jesus ta kumulugdan Hiya, ya Hiyay unudonda.

6 Ya da'yu goh an iRome di nahnaga' an nan pento' Apo Dios ta da'yuy tatagun Jesu Kristu.

7 At hay ato' ya itud'a' da'yun amin an wad Rome an pa'appohdon Apo Dios an pento'nah tataguna. Hay pohdo' ya minaynayun ni' an wadan ditu'uy homo' ya lenggop an malpu ay Ama tu'un hi Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

8 Hay mahhun hi alyo' ya mundenola' ay Apo Dios an dayawon tu'u ti nan aatyu! Mu hi Jesu Kristuy nangipanomnom eten ato', ya manu ay mundenola' ay Hiya ti gun ulgudon nan tatagun numbino'ob'on di nunhituwanday aat di pangulugyu.

9 Ya indat Apo Dios di tamu' ta ul'ulgudo' nan Maphod an Ulgud an hay aat di Imbaluyna, ya mahmahlua' enen tamu' an indat Apo Dios. Ya i'innilan Apo Dios, ya immannung an wa ay ta munluwalua' ya gun'u da'yu iluwaluan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya hay ibaga' ay Hiyah nan punluwalua' ya alyo' ay Hiya ta adia' mahkay mataktak hi umalia' ay da'yud ugwan hi unna pohdon.

11 Ya pa'appopohdo' an umalin da'yu ta way ato' an mamadang ay da'yu ta ma'udman nan abalinanyun nalpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa.

12 Ti wadaa' ay hina ya mumbabaddangan tu'u ti mipadenola' an dumalat nan pangulugyu, ya umat goh ay da'yu an mipadenol ayun dumalat nan pangulug'u.

13 Da'yun i'ibba', pohdo' an innilaonyuy gun'u punnomnoman hi umalia' ay da'yu, mu gunna' nataktak. Ti hay dumalat hi pamhoda' an umalin da'yu ya ta ulgudo' nan Nahamad an Tugun, ta way atonyun ma'udman an kumulug an umat hinan gun'u inat hidin udumnan babluy di Hentil hinan agguy nanginnilah nan Tugun Apo Dios.

14 Ti mahapul an ul'ulgudo' nan Nahamad an Tugun hi an amin hinan tatagu an nan way adalna, ya nan mid adalnan tatagu.

15 At hiyaat unna' umi'ikay an mangulgud hinan Maphod an Tugun Apo Dios ay da'yu goh hinad Rome.

16 Nahamad di pangedenola' hinan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu, ti gulat ta kumulug nan tatagun nen Ulgud ya nidugah di abalinan Apo Dios an mamaliw ay dida. Ya hay nahhun hi binaliwana ya din Hudyu, mu ad ugwan ya pi'baliwna goh nan Hentil.

17 Ti intudun nen Ulgud an ibilang Apo Dios an nahamad di ugali tu'uh un waday pangulug tu'un Jesu Kristu, ya mi'id ah udumnah dumalat. Immannung hete ti inalin nan impitudo' Apo Dios di, "Nan tagun ibilang Apo Dios an nahamad di ugalida an dimmalat nan pangulugda ya diday mi'tagun Apo Dios hi munnononnong."

18 Mahapul an waday pangulug tu'u ti impa'innilan Apo Dios an wad abuniyan di amabungotnah nan tatagun mi'id pangulugdan Hiyan nappuhiy pangatda. Ya hanan atondan nappuhi ya hiyay mangipawah nan panginnilaandah nan makulug an hay aat Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya mabalin an innilaonday aat Apo Dios ti impa'innilanan dida, mu adida haggungon.

20 Ya adi mattig hi Apo Dios, mu nan abalinanan mid pogpogna ya nan na'abuniyanana, ya mabalin an innilaon nan tataguy aatna ti impa'innilanan dida. Ti nete"ah din nunlumuwan Apo Dios hitun luta ya nan limmunay mangipa'innilah aatna an Dios, at mid ahan pambaldah pangalidah un mid abalinandan manginnilah aat nan makulug.

21 Mu ta"on hi unda i'innilan wadah Apo Dios ya agguyda damdama ene'gonan Hiya, ya agguyda goh endenol nan maphod an ina'inatnan dida. Ya nakudang di aat di punnomnomanda, at mid poto' di punnomnomandan ay paddungnay nahelnganda.

22 Ya inaliday unda nanomnoman, mu agguyda ti unda munlayah

23 ti hay inatda ya agguyda dinayaw hi Apo Dios an matattagu. Ti undaat goh inyammay bululdan umat hi tagun mapogpog, unu umat hi hamutiy udumna, ya nan a'animal, ya nan umadap an umat hi baniah unu ulog ta didanay gunda dinayaw.

24 Ya hiyah ne penhoddah atonda, at ingnganuy Apo Dios dida ta okoddan mangat hinan lumihog an pohpohdonda, at way ohaan inatnay lumihog hinan i'ibbada.

25 Ya din'ugday makulug an hay aat Apo Dios ta hinukatandah nan adi makulug. Ti hay dinayawda ya nan limmun Apo Dios an bo'on at goh nan Nunlumun dida an nan mi'id pogpog di ipabagbagtuana! Amen.

26 At ingnganuy Apo Dios dida ti dumalat ay danen inatdan nappuhin umipabain. Ya ta"on un din udumnan binabai ya din'ugday pamhoddah nan linala'i ta hay binabaiy ni'yenghaanda.

27 Ya umat goh hinay inat nan udumnan linala'i ti din'ugday pamhoddah nan binabai ta hay ibbadan linala'i goh di inamnawanda. At danen umipabain an ato'atondah nan i'ibbaday dumalat hi amoltaanda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Ya nan adi managgung ay Apo Dios ya inganuyna dida ta okoddah nan punnomnomandan nahihinnu, ya ta atonda nan lumihog.

29 At do'do"ol di atondah numbino'ob'on an nun'appuhi ti nababahholanda. Ya amnawanday gina'un di ibbada, ya atonday nappuhih nan ibbada, ya umamohdah gina'un di ibbada, ya pumatoyda, ya ma'ahhohongngelda, ya balbaliyanda nan ibbada, ya abohlanda dida, ya hapitonday ibbada,

30 ya piluhonda goh dida, ya boholondah Apo Dios, ya mi'id ogondah ibbada, ya mumpahpahiyada, ya ulgudonday amaphodan di odolda, ya manganapdah nan baluh atondah nappuhi, ya adida umunud hi o'ommodda,

31 ya adida nomnomon nan immannung, ya adida ipa'annung nan intulagda, ya mi'id pamhodda ya gohgohdah ibbada.

32 Mu iniladan hay inyuldin Apo Dios ya nan tagun umat hinay atonda ya mamoltadah mid pogpogna. Mu ta"on unda inila mu ituluydan mangat damdama. Mu hay inyal'allanah na"appuhi ya un hene ya wa ay di tigondah aton nan ibbadah nappuhin umat hinan atonda ya alyonday maphod met nan atonda.

Romans 2

1 Gulat ta da'yun nangngol eten inulgud'uh aat nan udumnan tagu ta pahiwonyuy aatda ya hay pambalyu mah hi aat di baholyu tuwali? Ti undan alyonyuy unyu agguy inat hana, mu hanan inatyu ya na"appuhi goh an umat hinan inatda!

2 Ya inila tu'un nahamad di pummoltan Apo Dios hinan tagun mangat hinah nan inulgud'u.

3 Mu henen pinahalyu an bahol an inaliyuh inat nan udumnan tagu ya umat goh hinay inatyu! At undan nomnomonyuh un diday mamolta, ya adi ayu?

4 Unu mid mapto' ya adiyu nomnomon di baholyu ti alyonyu nin hi un iyulay Apo Dios di baholyu ti ma'ma'ullay an nidugah di pamhodnah nan tatagu? Mu undan mid inilayuh un anaad ta ma'ma'ullay hi Apo Dios? Manu ay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ma'ma'ullay ta hodonay panukatanyuh ugaliyu ta adiyu inaynayun an mabaholan!

5 Mu adi ayu ma'al'alu', ti unyuat goh ud'udman di amoltaanyu, at nidugah di amoltaanyun den algaw an pummoltaan Apo Dios hinan tatagu an hiyah ne panginnilaan hi anahamad di pummoltaana.

6 Mu itudun nan Hapit Apo Dios di, "Hay pangiballohan Apo Dios hinan inat di tatagu ya ipaddungnah nan inatda."

7 Ti edpol ay nan udumnan tagun mangat hi maphod ti hay nomnomonda ya nan pi'taguandan Apo Dios hi mid pogpogna, ya hay bumagtuanda, ya nan pangedenolan Apo Dios ay dida, at diday abuluton Apo Dios hi mi'tagun Hiya.

8 Mu hanan tatagun hay odolda ya anggay di nonomnomonda, ya du'gonda nan Makulug hi Ma'unud ta gunda aton di nappuhi, at nidugah di pange'englan Apo Dios ay dida.

9 Ya an amin di mangat hi nappuhi ya moltaon Apo Dios dida ta munholholtapda, ya mahhun nan Hudyu ya un nan Hentil.

10 Mu nan mangat hi maphod ya ipabagtun Apo Dios dida, ya edenolna dida, ya ipalenggopna dida an ta"on unda Hudyu unu Hentil.

11 Ti mi'id ah pangipangngilan Apo Dios hinan atonan munhumalya.

12 An amin di tatagun Hudyu unu Hentil ya nabaholanda, at hiyanan moltaon Apo Dios dida. Moltaona nan Hentil an ta"on hi unda agguy inila nan Uldin an indatnan Moses ti nabaholanda tuwali. Mu nan Hudyun nanginnilah nan Uldin ya nabaholan goh damdama ti agguyda inunud, at hiyanan mamoltada an henen Uldin di panumalyan Apo Dios ay dida.

13 Ti bo'on ya anggay di nangngolan di taguh nan Uldin di dumalat hi pangibilangan Apo Dios hi anahamad di aat di tagu, ti mahapul an unudona nan Uldin.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya ta"on un mi'id inilan nan Hentil hinan Uldin di Hudyu mu gunda aton nan udumnah nan itudun di Uldin di Hudyu ti iniladan hiyah ne maphod hi aton. At hiyah ne attiganan wadah nomnomday pohdon Apo Dios hi atonda

15 ti wagwagda tuwalin dida. At ta"on hi unda agguy inilah nen Uldin Apo Dios ya paddungnay nitanom hi nomnomda ti mipanomnom ay diday maphod hi atonda unu nappuhi.

16 Hi awniat punhumalyaon Apo Dios hi Jesu Kristu, at ipa'innilana hanan ninomnomdan agguy nipa'innilah din ataguda ti Hiyay panumalyanan dida, ya hanan punhumalyaan Apo Dios ya niddum hinan Maphod an Ulgud an gun'u ulgudon.

17 Da'yun i'ibba' an Hudyu, gulat ta alyonyuy un da'yuy pento' Apo Dios hi tataguna at edenolyu nan Uldin, ya iyamlayuy pamhodan Apo Dios ay da'yu.

18 Ti gulat ta inilayuy pohdon Apo Dios hi atonyu, ya inilayun mamto' hi nahamad an ma'at ti intudun nan Uldin ay da'yu,

19 ya gulat ta alyonyuy un ayu nala'eng an manugun hinan tatagun agguy natugun an paddungnay unda nabulaw, ya alyonyu goh hi un da'yuy way abalinanan mangipapatal hi nomnom di tatagun paddungnay nahelngan,

20 ya gulat goh ta nomnomonyuh un way abalinanyun muntudtuduh nan tatagun adi umday punnomnomanda, ya nan pa'ette"ay panginnilaanah aat di Tugun Apo Dios, ya alyonyuy un nan Uldin an unudonyu ya inakamnan amin nan makulug an nan nahamad hi ma'innila,

21 ya ituduyu goh di maphod hi aton di udumna. At anaad udot ta adiyu ituduwan di odolyu ta inilayuy maphod hi ma'at? Ti ituduyuy, "Adi tu'u pangakawan!" mu un ayu dan udot adi mangakaw?

22 Ya alyonyu goh di, "Adi tu'u umilugtap!" mu undan adi ayu udot umilugtap? Ya pa'appahiwonyuy bulul, mu undan udot adi ayu umuy mangakaw hidih nan numbino'ob'on an timplun pundayawandah bulul?

23 Ya iyamlayu goh di awadan nan Uldin Apo Dios ay da'yu, mu undan goh udot adiyu bainon hi Apo Dios ti nan adiyu pangunudan enen Uldina?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Umannung an bainonyu ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Pahiwon nan Hentil hi Apo Dios ti dumalat nan na"appuhin atonyun Hudyu.”

25 Ya nipakugit ayu ta panginnilaan hi un da'yuy tatagun Apo Dios, at unudonyu ay nan Uldin ya waday punhulbian nen nakugitanyu ti immannung an da'yuy tataguna. Mu gulat ta adiyu unudon nan Uldin at mid hulbin nen nakugitanyu!

26 Mu gulat ta nan Hentil an agguy nipakugit ya atonday maphod an itudun nan Uldin at hay pangibilangan Apo Dios hi aatda ya paddungnay nipakugitda damdama ti diday tataguna goh.

27 Ya gulat ta nan agguy nipakugit ta atonday maphod an nipaddung hinan itudun nan Uldin ya hiyah ne mamain ay da'yuh unyu adi unudon nan Uldin an nitudo' an ta"on un ayu nakugit.

28-29 Ya atonyuy numbino'ob'on ta ipattigyuh un ayu Hudyu, mu bo'on heney dumalat hi anahamad di Hudyu. Ti nan nahamad an Hudyu ya diday nahamad di pangunudandah nan Tugun Apo Dios. Ya nan nahamad an kugit ya bo'on hay a'aanan di up'up di odol, ti nan nahamad an kugit ya hay a'aanan di bahol an hiyah ne tamun nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios, ya bo'on nan nitudo' an Uldin. Ya nan tatagun nangatan nan Na'abuniyanan an Lennawa ya ta"on un diday mi'id a'al'alyana mu hi Apo Dios di mangipadenol ay dida.

Romans 3

1 Mid mapto' ya alyonyuan umat ay hina ya hay hulbin mah di aHudyu ya nan numpakugitan.

2 Mu do'do"ol di punhulbiana! Ti hay oha ya nan Hudyuy nange'kodan Apo Dios hinan Hapitna ta halimunanda.

3 Immannung an imbahhaw din udumnah nan Hudyuy nuntutulagandan da Apo Dios, mu ta"on ya adi damdama ibahhaw Apo Dios di ni'tulaganan dida.

4 At ta"on un munlayah an amin di tatagu mu adi ahan munlayah hi Apo Dios ti makulug an ipa'annungnay hapitona! Ya hiyah ne goh di itudun nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

impitudo' Apo Dios hi aatna ti inalinay, "He"a, Apo Dios an dayawonmi ya gunmu hapiton di makulug, at malupit di amakulugmu, ya ta"on un da'a baholan hinan tatagu mu ma'i'innilan mid ah baholmu.”

5 Ya gulat ta ipaddung nan tataguy aat tu'uh nan aat Apo Dios ta alyonday, "Immannung an na'ahhamad hi Apo Dios ti nat'on an adi umat ay ditu'un nabaholan. At nan bahol tu'uy nangipa'innila!" At mid mapto' ya alyonyuy, "Maphod hi un tu'u mabaholan ti henen abaholan tu'uy mangipa'innilah amaphodan Apo Dios! At undan nappuhiy aton Apo Dios hi unna moltaon di tagun nabaholan?" Mu adi ahan umat hina ti nan tagun adi kumulug ya hiyay ad nomnom hinan umat hina.

6 Adi ahan umat hinay aat Apo Dios ti nahamad di atonah unna moltaon nan nabaholan! Mu gulat ta adina moltaon ya nahihinnuh nen atona, at mid biyangnan manumalyan amin hinan tataguh tun luta.

7 Ya gulat ta munlayaha' ta alyo' di, "Maphod ta tigon nan tatagun nob'on di aat'uh nan aat Apo Dios ta ma'innilan Hiyay ma'akkulug ti nan layah'uy dimmalat, ya hapiton nan tataguy anabagtuna!" Ya gulat goh ta mumpulitikaa' ta alyo' di, "Nan inat'un nappuhiy dimmalat hi panapitan nan tataguh anabagtun Apo Dios, at anaad mah ya moltaona' ay Hiya?”

8 Ya gulat ta makulug henen hapiton at alyon tu'u mah di, "Aga tu'u ta aton tu'uy nappuhi ta hiyay mangipa'innilah nan maphod!" Mu adi ahan umat hina! Mu nan udumnan tatagu ya pahalona' ti alyonday un hiyah ne panudtudu', mu adi umat hinay ato'. At maphod hi unda mamolta nan manapit hi umat hina.

9 Undan alyonyuy un tu'u ma"aphod an Hudyu ya un nan udumnan tatagu? Adi tu'u ahan, ti impa'i'innila' an numpapaddung nan Hudyu ya nan Hentil ti an amin tu'u ya nabaholan tu'u.

10 An hiyah ne goh din inalin nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Mi'id ah ohah tagun na'ahhamad di ugalina,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 ya mi'id ah nanginnilah amakulug di Tugun, ya mi'id mamhod an manginnilah aat Apo Dios.

12 Ti an amin di tatagu ya din'ugdah Apo Dios, at pimmuhiy ugalida, ya mi'id mangat hi maphod an ta"on ah oha.”

13 Ya itudun goh nan Hapit Apo Dios di, "Agaga"ihaw an hapit di bumuhu' hi timidda an umat hinan nibughul an lubu'." Ya wada goh di ohan nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay, "Ya hay layahday pamalbalidah nan i'ibbada ti nan hapit an malpuh timidda ya umat hinan gitan di ha'u'un malpuh timidna.”

14 Ya nitudo' goh hinan Hapit Apo Dios di, "Wa ay ta humapitda ya mun'idutda, an mumpait hi pangngolan.”

15 Ya wada goh di nitudo' an inalinay, "Ta"on un mid dumalat ya pumatoyda,

16 ya an amin di gunda ayan ya bahbahonday alenggopan di i'ibbada, ya diday dumalat hi punligatanda.

17 Ya mi'id iniladah aat di lenggop.”

18 Ya itudun goh nan Hapit Apo Dios di, "Mi'id ogondan Apo Dios.”

19 Ya inila tu'un amin nan itudun nan nitudo' hinan Uldin di Hudyu, ya hiyay mangipa'innilah bahol nan mangunud hinan Uldin. At mid pambaldah nan baholda ti hay pannig Apo Dios an amin hi tataguh tun luta ya nun'abaholanda.

20 Ti mi'id ah ohah taguh ibilang Apo Dios hi na'ahhamad di ugalinan dumalat nan pangunudanah nan Uldin. Ti hay tamun di Uldin ya anggay ya itudunay aat di bahol.

21 Immannung an adi umday Uldin. Mu ad ugwan ya nipa'innilay mahapul hi ma'at ta way aton Apo Dios an mangibilang an nahamad di ugalin di tatagu an bo'on hay Uldin di dumalat ya anggay. Henen mahapul ya na'ulgud hinan libluh nitud'an di Uldin, ya inulgud goh din propetah din penghanay aatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Hay mahapul hi pangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalin di tagu ya nan pangulugandan Jesu Kristu. At umat hinan amin di pangibilangan Apo Dios hinan kumulug ay Jesu Kristu ti numpapaddung an amin di tagu.

23 Ya an amin tu'u ya nabaholan tu'un Apo Dios, at hiyanan nakudang ahan di amaphod tu'uh pannigna.

24 Mu ibilang Apo Dios an nahamad di ugali tu'u damdama, mu bo'on nan aton tu'uy dumalat ti nan gohgohna. Ya manu ay atona ti imbo'lan Jesu Kristuy bahol tu'u.

25-26 Ti Hiyay hennag Apo Dios ta mibugha' di dalana ta Hiyay dumalat hi a'aliwan di bahol, at ma'aliwan di bahol di tataguh un waday pangulugdan Hiya. Ya hidin penghana ya ay ihunay un ingnganuy Apo Dios di abaholan nan tatagu, at ay ihunay un agguy nahamad di inatna. Mu bo'on heney aatna ti mehodan, ta awni ta hennagnah Kristu ta nan natayanay nangipabo'laan Apo Dios hi bahol nan tatagu, at Hiyay panginnilaan ad ugwan hi anahamad di aat Apo Dios. Ya ipa'innilana goh an ibilangnan nahamad di aat nan tatagun mangulug ay Jesus.

27 At gulat ta iyamla tu'u ta alyon tu'uy, "Manu ay nipaphod tu'u ti nan ina'inat tu'un maphod!" Mu adi mabalin hi un tu'u iyamlah ne ti adi umat hinay aatna. Mu nipaphod tu'u an dumalat di pangulugan tu'un Jesus.

28 At hay aatna ya ibilang Apo Dios an nahamad di ugali tu'u ti nan pangulugan tu'un Kristu an bo'on hay pangunudan tu'uh nan itudun di Uldin ya anggay.

29 Ya mid mapto' ya alyonyuan un nan Hudyu ya anggay di ibilang Apo Dios an nahamad di aatda. Mu adi umat hina ti bo'on nan Hudyu ya anggay di tataguna ti niddum nan Hentil goh.

30 Ti un ohah Apo Dios an Hiyay nahamad hi dayawon an amin nan tatagu, at ta"on un tu'u Hudyu unu Hentil mu gulat ta waday pangulug tu'un Kristu at ibilang Apo Dios an nahamad di ugali tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Ya mid mapto' ya alyonyuan, "Umat ay hina at ta"ongkay hi un tu'u adi unudon nan Uldin ti ammunah nan pangulugan tu'un Kristu!" Mu adi ahan umat hinay aatna ti gulat ta waday pangulug tu'un Kristu at iyal'alla tu'un mangunud hinan maphod an itudun nan Uldin.

Romans 4

1 Nomnomon tu'uy aat Abraham an ad holag ay ditu'un Hudyu.

2 Gulat ta nan maphod an ina'inatnay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalina at waday biyang Abraham an mangiyamlah ugalina. Mu adi umat hina, ti ta"on hi un maphod di ugalina mu hay pannig Apo Dios ay hiya ya agguy nahamad damdama, at mid biyangnan mangiyamlah ugalina.

3 Ti imbaag nan impitudo' Apo Dios di aat Abraham an inalinay, "Kinulug Abraham hi Apo Dios, at hiyay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalina.”

4 Ya gulat ta muntamu nan tagu ya midat di bino'lana ti nan nuntamuana. Ya henen nidat an lagbuna ya bo'on adaw ti imbo'lana.

5 Mu waday udumnah tatagu an adida ipadah an bo'laon di abaliwanda, ti iniladan ta"on unda nabaholan mu ibilang Apo Dios didah mid baholdah un way pangulugda, at kulugondah Apo Dios. Ya abuluton Apo Dios henen pangulugda, at hiyay dumalat hi pangibilanganan nahamad di ugalida.

6 Ya umat hitu goh din intudun din Alin hi David hidin penghana ti intudunan mundenol nan tagun ibilang Apo Dios an nahamad di ugalina an bo'on nan maphod an ina'inatnay dimmalat, ti inalinay,

7 "Mawagahan nan tatagun mangibahhaw hi pangunudandah nan Uldin, ya mun'an'anladah un aliwan Apo Dios henen inatda ti aliwanay baholda!

8 Ya mawagahan nan tagun adi ibilang Apu tu'u an way baholna!”

9 Ya nan tagun mawagahan an inalin David ya undan nan nipakugit ya anggay? Bo'on, ti niddum goh nan agguy nipakugit hinan inalina. Ya inila

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tu'un impitudo' Apo Dios an inalinay, "Kinulug Abraham hi Apo Dios, at hiyay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalina.”

10 At nomnomonyuy aat nen inat Apo Dios, ti undan nahhun an nipakugit hi Abraham ya un ibilang Apo Dios an nahamad di ugalina, unu agguy? Na'innilan nahhun henen inat Apo Dios ya un mipakugit hi Abraham!

11 Ti awni ya un mumpakugit hi Abraham! Ya henen nakugitanay nangipa'innilah un din hopapnah agguyna nakugitan ya kinulugnah Apo Dios, at imbilang Apo Dios an nahamad di ugalina. Ya manu ay umat hina ta nan tatagun ta"on unda agguy nakugit, mu atonda ay din inat Abraham hidin penghana ya paddungnay hi Abraham di ommodda ti kulugonda goh hi Apo Dios, at ibilang Apo Dios an nahamad di ugalida.

12 Hi Abraham goh di ommod nan Hudyun nakugit, mu bo'on hay nakugitanday dimmalat hi niyommodanda, ti manu ay ya inaynayunday pangulugdan Apo Dios an umat hidin inat Abraham hidin agguyna nakugitan.

13 Hay intulag Apo Dios ay Abraham ya hinan holagna goh ya inalinay, "Awniat hakupondan amin tun luta." Mu bo'on hay nangunudan Abraham hinan Uldin di dimmalat hi nangitulagan Apo Dios enen hakuponda. Ti manu ay ya hay nanguluganan Apo Dios, at hiyay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalina.

14 Ti gulat ta nan mangunud hi Uldin di pangidatan Apo Dios enen intulagna at mid hulbin di pangulug. Mu umat ay hina ya mid hulbin goh din intulagna.

15 Ti mahapul an adida ibahhaw nan pangunudandah nan Uldin ya un mabalin an diday pangidatana, mu mi'id ay di ologda at moltaon Apo Dios dida. Ya gulat ta mi'id nan Uldin hi ibahhawanda at adi moltaon Apo Dios dida.

16 At hiyanan hay panawatan tu'uh nan pumhodan an malpun Apo Dios ya bo'on nan pangunudan hinan Uldin, mu gapuh nan inalinan atonah nan tagun waday pangulugna. Ya hiyah ne attiganan hay panawatan tu'uh pumhodan ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gapuh homo'nan ditu'u. Ya bo'on ya anggay di Hudyun mangipa'anhan hinan Uldin di hom'ona, mu ta"on nan way pangulugna an umat ay Abraham di pangulugna. Hiyah te dumalat an hi Abraham ya ommod tu'un amin an kumulug

17 ti waday nitudo' an Hapit Apo Dios an inalinay, "He"a, Abraham, di mibilang hi ommod an amin di kumulug hinan abablubabluy." Inalin Apo Dios di umat hina ti imbilangnah Abraham an ommod tu'un amin an kimmulug. Ti hi Abraham ya nangulug ay Apo Dios an abalinanan mummahuh natoy, ya abalinanan wadaon di mi'id.

18 Ya bahig hi Abraham ti nala'ay, mu endenolnan mawaday imbaluyna damdama ti kinulugnay intulag Apo Dios an awniat hiyay ommod nan numbino'ob'on an holag hinan ahimpahimpamabluy. Ya umat hina goh din impitudo' Apo Dios hidin penghana ti inalinay, "Gun dumo'ol di holagmu.”

19 Ya din nangalyan Apo Dios ene ya na'uy an huminggahut di tawon Abraham, at namogpog. Ya bahig goh han ahawanan hi Sarah. Mu ta"on ya nidugah damdamay pangulug Abraham hidin intulag Apo Dios.

20 Ya agguyna pinogpog di pangulugna, at agguy nunduwaduwah ipa'annungan din intulag Apo Dios. At niyal'alla din pangulugna, ya endenolnay aat Apo Dios

21 ti kinulugna ahan an henen intulagna ya abalinanan mangat.

22 At hiyaat un imbilang Apo Dios hiyah nahamad di ugalina ti dimmalat din pangulugna.

23 Ya hay impitudo' goh Apo Dios ya inalinay, "Waday taguh imbilang Apo Dios hi nahamad di ugalina." Ya hi Abraham henen inalin nan nitudo'. Mu bo'on hiya ya anggay

24 ti ditu'u goh di inalina ti ditu'uy ibilang Apo Dios hi nahamad di ugalina ti waday pangulug tu'un Hiya an nummahun Apu tu'un hi Jesus hidin natayana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Ti immannung nan nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay, "Hi Jesus di nidat ta inyatoynay bahol tu'u, ya namahuan an timmagu ta way aton Apo Dios an mangabulut ay ditu'un mangibilang an nahamad di ugali tu'u."

Romans 5

1 Imbilang Apo Dios an nahamad di ugali tu'un dimmalat nan pangulug tu'u, at malenggop tu'un middum ay Apo Dios ti dimmalat henen inat Apu tu'un hi Jesu Kristun ditu'u.

2 Ya dumalat nan nangulugan tu'un Jesu Kristu ya hiyay nidduman tu'un Apo Dios, at ipapto' ditu'un dumalat nan homo'na. At hiyanan edenol tu'uh nen hahalimidon tu'un hay pi'bagtuan tu'un Apo Dios hi awni!

3 Ya mundenol tu'u goh an ta"on un tu'u maligatan ti inila tu'un nan ligat tu'uy dumalat, ya abalinan tu'un mangedpol.

4 Ya abalinan tu'u ay an mangedpol ya hiyah ne panginnilaan hi un himmalatom di pangulug tu'u. Ya inila tu'u ay an nahamad di pangulug tu'u at hiyay dumalat hi panahalimidan tu'uh nan aton Apo Dios ay ditu'uh awni.

5 Ya adi tu'u mabalbaliyan enen hahalimidon tu'u ti ipa'annung Apo Dios. Ya inila tu'un atona ti nunheglay pamhodnan ditu'u, an hiyah ne din impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan hennagnan ditu'u.

6 Hidin hopapna ya mi'id pangulug tu'un Apo Dios, ya mi'id abalinan tu'un mangat hi maphod. Mu unat goh nagtud din atayan Kristun inalin Apo Dios ya natoy ta inyatoy ditu'un nabaholan.

7 Inila tu'un oonan di tagun mangiyatoy hi ibbanan tagu an ta"on hi un ma"aphod di ugalin nen tagun iyatoyna. Oonan ahan di umat hinay pamhodna.

8 Mu inyatoy damdama ditu'un Kristuh din agguy na'aliwan di bahol tu'u, at hiyah ne panginnilaan hi aat di pamhod Apo Dios ay ditu'un nidugah!

9 Ya umat ay hinay inat Kristuh din hopapnan ta"on un agguy na'aliwan di bahol tu'u at inyal'allanad ugwan an atonay maphod ti ad ugwan ya ibilang

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apo Dios an nahamad di ugali tu'u an dimmalat nan nibugha'an di dalan Kristu. Ya henen maphod an inat Kristu ya hay pamaliwanan ditu'u ta adi ditu'u moltaon ay Apo Dios.

10 Ya immannung an paddungnay binohol tu'uh Apo Dios hidin hopapna, mu impadinongnay pi'bohholan tu'un Hiya ta mumpopohhodan tu'un da Apo Dios an dimmalat nan natayan din Imbaluyna. Ya henen ni'pohhodanan tu'un Apo Dios ya nidugah di denol tu'un nabaliwan ti namahuan hi Kristun wagwagdan bumadang ay ditu'u!

11 Ya hay oha goh ya mun'amlong tu'un Apo Dios ti nan nidduman tu'un Hiya an dumalat nan inat Apu tu'un hi Jesu Kristu ta way inat tu'un ni'pohhodan.

12 Din nahhun an tagu ya nabaholan an hiyah ne bennoh an amin di tataguh tun luta. At henen bahol di dimmalat hi atayandan amin ti nabaholanda.

13 Ya nun'abaholan an amin di tataguh din hopapnah agguy nangidatan Apo Dios hi Uldinan Moses. Mu mi'id nangalih unda nabaholan ti mi'id Uldindan mangituduh aat di bahol.

14 Ya nete"an Adam ta engganah din nalmuwan Moses ya gunda natoy di tatagu an ta"on hi unda agguy inat din nappuhin umat hidin inat Adam an agguyna inunud din immandal Apo Dios ay hiya. Din inat Adam ya nilagat an amin di tagu. Ya umat goh hinah nan inat nan nehnod ay hiya an hi Jesu Kristu an nilagat goh an amin di tagu.

15 Mu agguy numpaddung di inatda ti nan inat Jesu Kristu ya dumalat nan homo' Apo Dios, at nob'on hinan bahol an inat Adam. Hay numbalinan di numbaholan Adam ya hay atayan an amin di tagu. Mu hay numbalinan di inat Jesu Kristu ya hay a'aliwan di bahol di tagu.

16 Ya agguy nipaddung nan maphod an gun idat Apo Dios ay ditu'uh nan indalat nan bahol nen ohan lala'i, ti ta"on un ohay baholna mu hiyay dumalat hi amoltaan an amin di tatagu. Mu ditu'un kimmulug ya ta"on hi un nidugah an do'ol di bahol tu'uh din hopapna mu indat Apo Dios nan maphod ay ditu'u, ya Hiyay dalatnah pangibilangan Apo Dios an nahamad di ugali tu'u!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ya immannung an nan bahol den ohan tagun hi Adam di dimmalat hi gun atayan di tatagu, mu ma"aphod henen na'at ay Jesu Kristu ti nan mangabulut hinan nidugah an panalimunan Apo Dios ay dida ya nan homo'nah pangibilanganan nahamad di ugalida, ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

18 At hay aatna ya inalin Apo Dios hidin hopapnay moltaonan amin di tatagu ti dimmalat henen ohan bahol. Mu ad ugwan an gutud ya mabalin an ma'aliwan nan bahol an amin di tatagu ta mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna ti dimmalat henen miyadwan nahamad an na'at.

19 Hidin penghana ya imbahhaw din ohan lala'i nan inalin Apo Dios, at hiyaat un hiyay dimmalat hi nabaholan an amin di tatagu. Mu wada goh din ohan lala'i an nangunud hidin inalin Apo Dios, at hiyaat un Hiyay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios an amin hinan tatagun nahamad di ugalida.

20 Hidin penghana ya waday ina'inat nan tataguh nappuhi, mu la'tot ya nidat nan Uldin. Mu nan Uldin di dimmalat hi nangiyal'allaandan nangat hi nappuhi ti nan Uldin di nangibaag hi aat nan bahol. Mu unat goh na'udman di baholda ya nidugah, at anhan di homo' Apo Dios hinan nabaholan.

21 Ya nan bahol di paddungnay apun di tatagu, mu hitun angunuhnaat hiyay dumalat hi ilahhinandan Apo Dios hi mid pogpogna. Mu ad ugwan ya gun ditu'u hom'on ay Apo Dios an dumalat nan pangibilanganan nahamad di ugali tu'u. Mu hidin umangunuh at mi'tagu tu'un Apo Dios hi mid pogpogna an dimmalat hi Jesu Kristun Apu tu'u.

Romans 6

1 Immannung an hom'on ditu'un Apo Dios! Mu undan maphod hi un tu'u itutuluy an mumbahol ta way aton Apo Dios an mangiyal'allan mammo' ay ditu'u?

2 Adi tu'u ahan ituluy! Ti umat tu'uh nan natoy an mid atonan mangat hi nappuhi. Ya gulat ta paddungnay natoy tu'u at undan mabalin hi un tu'u bangngabangngadon din ina'inat tu'un nappuhih hopapna?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Undan mi'id inilayuh aat di abonyagan tu'u? Ti hay ipa'innilan nan abonyagan tu'u ya niddum tu'un Jesu Kristu, at paddungnay niddum tu'un ni'yatoy ay Hiya.

4 At wa ay ta mabonyagan tu'u ya paddungnay un tu'u natoy an ni'lubu' ay Kristu. Mu minahuan Amana Hiyan dimmalat nan nidugah an abalinana, at umat goh hinay na'at ay ditu'u ti paddungnay namahuan tu'u goh ti nahukatan hi balu nan ugali tu'u.

5 Ti gulat ta niddum tu'un Hiyan paddungnay natoy an umat hidin inatna at immannung an niddum tu'u goh ay Hiyan paddungnay namahuan tu'un umat hidin inatna.

6 Ti inila tu'un paddungnay ni'yatoy tu'un Kristuh nan krus ti din'ug tu'uy nappuhin ugali tu'uh din hopapna, at abalinan tu'u mahkay an adi mangat.

7 At gulat ta matoy di tagu ya immannung an adina ituluy an mumbahol!

8 Ya paddungnay natoy tu'u ti ni'yatoy tu'un Kristu. At hay kulugon tu'u ya mi'tagu tu'u goh ay Hiyah nan balun ataguan an umat hinan ataguana goh.

9 Ti hay inila tu'u ya namahuan hi Kristuh din natayana, at adina ipidpidwan matoy ti nangabak hidin natayana.

10 Nan bahol an amin di taguy inyatoy Kristu, at hiyanan adi mahapul an umali goh ta ipidwanan matoy. Ya ad ugwan ya matagu ta way atonan mangunud hinan pohdon Apo Dios.

11 Ya umat ayu goh hina, at ibilangyuy odolyuh paddungnay natoy ti din'ugyuy inatyuh nappuhih din hopapna. Ya waday baluh ataguanyu ta way atonyun mangunud hinan pohdon Apo Dios. Ya nan ataguanyud ugwan ya hiyay dimmalat hi iddumanyun Jesu Kristu.

12 At mahapul an ipogpogyu nan bahol an gun amnawan di odolyud ugwan hitun wadanyuh tun luta ta adiyu unudon nan impa'enghan di odolyun aton.

13 Ya mahapul an adiyu abuluton nan pohdon di odolyun dumalat hi abaholanyu. Mu mahapul an idawatyuy odolyun Apo Dios an paddungnay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

namahuan ayuh nan natayanyu. At e'kodyuy odolyun Apo Dios ta way atonyun mangat hi nahamad hi pohdona.

14 At adi mahapul hi unyu ituluy an gun mumbahol ti bo'on nan Uldin mahkay di manugun ay da'yu. Ti ad ugwan ya hi Apo Dios di gun manugun ay da'yu ti hiyah ne gohgohna.

15 Immannung an adi mahapul un tu'u unudon nan Uldin, at hay aton tu'u mah? Un tu'u dan inaynayun an mumbahol ti ehdol tu'uy homo' Apo Dios? Mu adi ahan umat hinay aton tu'u!

16 Undan mid inilayun nan abulutonyun mambut ay da'yu ya mahapul an hiyay unudonyu ti henen nambut ay da'yuy apuyu? At gulat ta abulutonyuy paddungnay pambutan Satanas ay da'yu ya mahapul an unudonyuy pohdona, at mabaholan ayu, mu hay balloh ne ya hay ilahhinanyun Apo Dios hi mid pogpogna. Mu gulat ta abulutonyuy paddungnay pambutan Kristun da'yu at mahapul an un'unnud ayun Hiya, at hiyay dumalat hi pangibilangan Apo Dios ay da'yun nahamad di ugaliyu.

17 Ya hidin penghana ya paddungnay da'yuy himbut Satanas ti gun ayu numbahol. Mu edenol tu'uh Apo Dios ti ad ugwan ya nitudtudun da'yu nan Makulug an Ma'unud.

18 Ya napogpog di nahbutanyun Satanas hi gunyu numbaholan ti himbut da'yun Kristu ta hay nahamad di gunyu aton.

19 Ya manu ay alyo' di paddungnay himbut ayun ten itudu' ya ta nalakah panginnilaanyuh aatna ti unyu pa'ette"an manginnilah aat nan Makulug an Mitudtudu. Ti hidin hopapna ya inabulutyuy paddungnay nambutan Satanas ay da'yu ti anggay hiyah inunudyu, ya agaga"ihaw din inatyu, ya agguy ayu dinumngol, at numbino'ob'on di ina'inatyuh nappuhi. Mu ad ugwan ya mahapul an abulutonyuy paddungnay nambutan Kristun da'yu ta anggay Hiyah unudonyu ta atonyuy nahamad, at ma"aphod di ugaliyu.

20 Hidin paddungnay nambutan Satanas ay da'yu ya gun ayu numbahol, ya mid abalinanyun mangat hi nahamad.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya undan waday maphod hi numbalinan nen inatyun nappuhih din penghanan umipabain ay da'yud ugwan hi unyu nomnomon? Mi'id. Mu hay balloh nan umat hinan nun'appuhi ya nan ilahhinanyun Apo Dios hi mid pogpogna!

22 Mu ad ugwan ya napogpog mahkay di abaholanyu ti paddungnay himbut da'yun Apo Dios. At hiyaat un ayu un'unnud ay Hiya, at gun pumhod di ugaliyu, at hay angunuhna ya mi'tagu ayun Apo Dios hi mid pogpogna.

23 Ya hay lagbun di nabaholan ya hay ilahhinanan Apo Dios hi mid pogpogna. Mu hay homo' Apo Dios ya nan pi'taguan tu'un Hiyah mid pogpogna an dumalat hi Jesu Kristun Apu tu'u.

Romans 7

1 Da'yun i'ibba, inilayuy aat nan uldin ti inilayu an nan uldin ya mahapul an unudon tu'u ta nangamung hi un tu'u matoy. Mu gulat ta matoy tu'u at mapogpog di pangunudan tu'un nen uldin.

2 Umat hituy aatna: Hay uldin ya alyonay, "Nan babain waday ahawana ya adi mabalin an malhin hi udum hi un agguy natoy nan ahawana. Mu gulat ta natoy nan ahawana ya mabalin an mumbentan.”

3 At gulat ta agguy natoy di ahawan nen babai ta nalhin hi udum ya hiyah ne ma'alih immilugtap. Mu gulat ta natoy nan ahawana at adi ipawan di uldin hi un mumbentan hi udum an lala'i.

4 At hay aatna, i'ibba, ya hay atayan di punhiyanan nan nunhimbaluy. Ya umat goh hinay ma'at ay da'yu ti paddungnay natoy ayu, ya hay natayanyuy ni'hiyananyuh nan Uldin ti paddungnay ni'yatoy ayun Kristu. At ad ugwan ya da'yuy taguna an paddungnay Hiyay nihukat hinan nahhun an ahawayu an nan Uldin, ti paddungnay hi Kristuy ahawayud ugwan ti namahuan hidin natayana ta way aton tu'un mangat hinan pohdon Apo Dios.

5 Din penghanah agguy tu'u kimmulugan ya ina'inat tu'uy pumbaholan an pohpohdon di odol tu'u. Ya hidin nanginnilaan tu'uh Uldin ya un at goh

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

niyal'allay nappuhih ina'inat tu'u ti hiyah ne din impa'engha tu'u tuwali, ya wan hiyay dumalat hi ilahhinan tu'un Apo Dios hi mid pogpogna.

6 Mu paddungnay natoy tu'u, at ad ugwan ya ni'hiyan tu'uh nan Uldin, at adi mahapul hi un tu'u unudon ti hay pohdon Apo Dios di hiyay unudon tu'u ti linuman nan Na'abuniyanan an Lennaway ataguan tu'u ta balu. At hay aton tu'un mangunud hi pohdon Apo Dios ya bo'on mahkay hay pangunudan tu'uh nan Uldin an nitudo' hidin penghana.

7 Immannung an nan Uldin di dimmalat hi namhodan tu'un mangiyal'allan mangat hi nappuhi. At hay alyon tu'u mah? Undan alyon tu'uy nappuhih nen Uldin? Mu adi ahan umat hina ti nan Uldin di nangitudun ha"in hi aat di bahol! Ya gulat ta agguy inalin nan Uldin di, "Adi ayu uma'amnaw hinan gina'un di a'agiyu!" at mi'id inila' hi aat di umamnawan hi gina'u!

8 Mu unat goh intudun nan Uldin an adi maphod di uma'amnaw hinan malgom an gina'un di udum mu hiyaat goh di dimmalat hi nangiyal'allaa' an uma'amnaw. Mu din hopapnah agguy'u nanginnilaan hi aat nen Uldin ya nahnot di nangamnaw'uh nan gina'un di udum, at nahnot di bahol'u.

9 Din agguy'u nanginnilaan hi aat din Uldin ya hay inila' ya maphoda'. Mu unat goh ininnila' din intugun Apo Dios an waday ipawanah adi' aton ya hiyay nanginnilaa' an nidugah di bahol'u, ya ininnila' goh an inlahhina' ay Apo Dios an paddungnay unna' natoy!

10 Ya manu ay waday intugun Apo Dios ya ta way aton nan tagun mi'tagun Hiyah mid pogpogna. Mu mid olog'un mangunud enen intuguna, at hay nunhulbianan ha"in ya anggay ya unna impa'innilay ilahhina' ay Apo Dios!

11 Ti hay nangamnawa' hinan bahol di nangidoldol ay ha"in ta omod unna' nabaholan, mu nan Tugun Apo Dios di dimmalat, ya henen bahol di hiyay dimmalat hi nilahhina' ay Apo Dios.

12 Ya ta"on un umat hinay ma'at mu immannung damdamay itudun nan Uldin ti hi Apo Dios di nalpuwana, ya an amin di intudun nen Uldin ya hi Apo Dios di ad hapit, at nahamad, ya ma"aphod.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 At undan nan maphod an Uldin di dimmalat hi nilahhina' ay Apo Dios? Bo'on ahan, ti hay bahol'uy dimmalat! Ti unat goh ininnila' di aat nan Maphod an Tugun ya un'uat goh inyal'allan numbahol, at hiyay dimmalat hi nilahhina' ay Apo Dios. At hiyah ne panginnilaan an nan bahol ya na"appuhi ti nidugah an dumo'ol an dumalat nan Tugun Apo Dios.

14 Inila tu'un indat nan Na'abuniyanan an Lennawah nen Uldin. Mu tagua' ya anggay, at gangaynan gunna' mabaholan, at mid abalina' an mangidinong enen gun'u abaholan.

15 Ti nan maphod di pohdo' hi aton, mu bo'on at goh hiyay ato' ti nan pahiwo' di hiyaat goh di gun'u aton, at tagwan di aat'un umat hina!

16 Ya wa ay ta ato' nan adi' pohdon ya hiyay mangituduh panguluga' hi anahamad nan itudun di Uldin.

17 At bo'on ha"in di gun mangat hi nappuhi ti nalpuh din impa'e'engha' hidin hopapnay gun mangipanomnom ay ha"in.

18 Ya inila' nan aat di ugali' an bennoh'uh din ommod'un nun'appuhin mid ah nilamut hi maphod. Ti ta"on un'u pohdon an mangat hi maphod mu mid abalina'.

19 Ti adi' aton di maphod hi pohdo', an un at goh nan nappuhin adi' pohdon di gun'u aton.

20 Ya gulat ta ato' nan adi' pohdon ya hay itudun ne ya bo'on ha"in nalpuwana ti nalpuh din impa'e'engha' hidin hopapnah nangata' hi nappuhi an gun mipanomnom ay ha"in.

21 At hay aat ten atagu' ya wa ay ta pohdo' an aton di maphod ya mid abalina' an mangat, ti un at goh nan nappuhiy mahapul hi ato'.

22 Ya hay wah nomnom'uh pohdo' hi ato' ya nan inyuldin Apo Dios.

23 Mu inila' an nob'on di pohdon di odol'u ti hay nappuhiy pohdona an bo'on at goh henen maphod an wah nomnom'u an paddungnay unda mumpolloh. Mu abakona' hinan pohdon di odol'u ti mid abalina' an mamilih pohdo'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 At agogohgoha' ti mi'id ahan ah pun'an'anlaa' an tagu! At ngadan nin di mamaliw ay ha"in hitun ato'ato' an umipapuhi? An hiyay dumalat hi ilahhina' ay Apo Dios.

25 Mu edenol'u ahan hi Apo Dios ti Hiyay mamaliw ay ha"in an dimmalat din inat Apu tu'un hi Jesu Kristu! At hay aat'u mah ya nomnomo' di ato' an mangunud hinan pohdon Apo Dios, mu din ugali' an bennoh'uh din ommod'u ya hiyay dimmalat hi gun'u pangatan hi nappuhi.

Romans 8

1 Hay aat ten inulgud'u ya adi ahan moltaon Apo Dios nan tatagun niddum ay Jesu Kristu, at adi lahhinon Apo Dios dida.

2 Ti nan nidduman tu'un Jesu Kristu ya wadan ditu'u nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya Hiyay mumpapto' ay ditu'u. At linumanay ugali tu'u ta balu mahkay di nitaguan tu'un dimmalat nan nidduman tu'un Jesu Kristu. At ad ugwan ya indatnay abalinan tu'u ta adi tu'u mahkay itugtugan mabaholan, at adi tu'u goh mamolta ya lahhinon ay Apo Dios.

3 Ya bo'on nan pangunudan tu'uh nan Uldin di dumalat hi abaliwan tu'uh nan bahol ti mid olog tu'un mangunud hinan Uldin. Mu hi Apo Dios di mamaliw ay ditu'uh nan abaholan tu'u, ti hay inatnan namaliw ay ditu'u ya hennagna han Imbaluyna ta ni'tagun umat ay ditu'u. Mu mid ah baholna, ya Hiyay paddungnay Onong di Bahol ta inyatoynay bahol tu'u ta way abalinan tu'un adi mumbahol.

4 Ya inatnah ne ta way aton tu'un mangat hi nahamad an umat hinan alyon goh di Uldin. Mu hay pangatan tu'uh nan nahamad ya adi tu'u inaynayun di aat nan ugali tu'uh din hopapna ta nan itudun nan Na'abuniyanan an Lennaway aton tu'u.

5 Ti nan tatagun hay ugalidah din hopapnay gunda aton ya paddungnay henen ugaliday ad poto' hi nomnomda. Mu nan tatagun mangat hi itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa ya diday ad poto' hi nomnomda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ya nan tatagun mangabulut hidin ugalidah hopapnay ad poto' hi nomnomda, mu hay balloh nen atonda ya hay ilahhinandan Apo Dios hi mid pogpogna. Mu nan tatagun halimunan nan Na'abuniyanan an Lennaway punnomnomanda ya hay balloh ne ya hay alenggopanda, ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna.

7 At nan tatagun hay ugalidah din hopapnay ad poto' hi punnomnomanda ya mi'pattoydan Apo Dios hi angunuhna. Ti mi'id abalinandan mangunud hinan Uldina,

8 ya didanay mid abalinanan mangipadenol ay Apo Dios.

9 Mu da'yu ya adiyu unudon nan ipanomnom nan ugaliyuh din hopapna ti niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu, at nan ipanomnomnan da'yuy hiyay atonyu. Ti nan tatagun agguy niyodolan nan Lennawan Kristu ya bo'on diday tataguna.

10 Mu da'yun niyo'odolan Kristu ya immannung an matoy di odolyun dumalat nan bahol. Mu adi mi'yatoy di lennawayu ti mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna an dimmalat nan nangibilangan Apo Dios an nahamad di ugaliyu.

11 Ya minahuan Apo Dios hi Jesus hidin natayana, at da'yun niyo'odolan nan Lennawana ya mahuana goh di odolyuh un ayu matoy ti nan Lennawanan niyo'odol ay da'yuy mangat.

12 At hay mahapul hi aton tu'u, i'ibba, ya nan pohdon Apo Dios ta adi tu'u aton din ugali tu'uh din hopapna.

13 Ti gulat ta atonyu din ugaliyuh hopapna at milahhin ayun Apo Dios hi mid pogpogna. Mu gulat ta abulutonyu nan badang nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu ta ipogpogyun mangat hi pohpohdonyu at mi'tagu ayun Apo Dios hi mid pogpogna.

14 Ya nan tatagun mangat hinan itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa ya diday imbabaluy Apo Dios.

15 Ya hennag Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu, ya henen Lennawan nahnag ay da'yu ya adi da'yu ipata'ot an umat hinan tagun ipata'ot

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nan mahmahingal an apuda. Ti nan Na'abuniyanan an Lennawa ya Hiyay mangipiyimbaluy ay da'yun Apo Dios, ya idatnay biyang tu'un mangalin Hiyah, "Ama!" hi un way ibaga tu'un Hiya ti inagawit ditu'u.

16 Ya nan Na'abuniyanan an Lennawa goh di mangipa'innilan ditu'u an ditu'uy imbaluy Apo Dios.

17 Ya bonhon nan imbaluy di taguy banoh amada, ya umat goh ay ditu'un imbabaluy Apo Dios an ditu'uy mamnoh hinan maphod an idatnah nan tataguna. Ya nan ipabnoh Apo Dios ay Kristu ya me'ebnoh tu'u goh, ti gulat ta mi'ligat tu'un Kristu ya mi'bagtu tu'u goh ay Hiya.

18 Hay inila' ya iyal'allana ahan di ipabagbagtuan tu'uh awni ya un heten ligat tu'ud ugwan.

19 Ya an amin di nalmu ya paddungnay umiyahupdan manod hi pangipattigan Apo Dios hi anabagtun nan imbabaluynan tataguna.

20 Ti din penghana ya an amin di nalmuh tun luta ya agguy nipa'annung din penhod Apo Dios hi aatda ti pimmuhida. Ya hay dimmalat ya ninomnom Apo Dios an moltaonay tatagu ta balloh din inat Adam, at ni'molta tun nalmuh tun luta. Mu waday mahahalimid damdama

21 ti ad ugwan ya matoy an gun mapitay an amin di nalmu. Mu awniat ipaphod Apo Dios dida, at adida matoy an umat hinan imbabaluynan adida mahkay ipidwan matoy.

22 Ya inila tu'un paddungnay naligatan an amin tun nalmun nete"ah din penghana ta nangamung ad ugwan an umat hinan punligligatan nan babaih un muntungaw.

23 Ya bo'on dida ya anggay di maligatan ti niddum tu'u goh an wadan nan Na'abuniyanan an Lennawa an nan nanalimun ay ditu'uh din hopapna. At edpol tu'uy ligat tu'ud ugwan ta hodon tu'uy pangipattigan Apo Dios hi un ditu'uy na'agawit an imbabaluyna an hiyah ne alumanan di odol tu'u ta balu.

24 Hidin te"an di nabaliwan tu'u ya hiyah ne goh di nete"aan di panahalimidan tu'u. Mu agguy ni' nipa'annung henen hahalimidon tu'u, ti

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gulat un nipa'annung at adi tu'u ituluy an manahalimid, ti undan halimidon di taguy nalpah an nipa'annung?

25 Mu henen hahalimidon tu'u ya adi tu'u tigon ad ugwan, mu mehodan tu'u ta nangamung un mipa'annung.

26 Ya hay oha goh ya badangan ditu'uh nan Na'abuniyanan an Lennawa ti mi'id abalinan tu'u. Ya ta"on un hay punluwaluan tu'u ya mid inila tu'uh maphod hi ibaga tu'un Apo Dios. At nan Na'abuniyanan an Lennaway bumadang ay ditu'uh mangibagah aatna ti adi tu'u pa'ibagga ay Apo Dios.

27 Ya inilan Apo Dios nan wah nomnom di tatagu, at inilana goh nan nomnomon nan Na'abuniyanan an Lennawah pangibaganan Hiyah abadangan tu'u. Ti nan pohdon Apo Dios hi ibagan nan Na'abuniyanan an Lennawah abadangan tu'u di hiyay hapitona.

28 Ya nan tatagun pento' Apo Dios an mangipa'annung hidin ninomnomnah penhodnah aatda ya diday mamhod ay Hiya, at an amin di ma'at ay dida ya pumbalinon Apo Dios ta hiyay amaphodanda.

29 Ti nete"ah din hopapnah din agguy tu'u nitungawan ya i'innilan Apo Dios an ditu'uy tataguna, at ninomnomnay penhodnah aat tu'u, ta way aton tu'un mangeyengngoh hi aat nan Imbaluyna ta ditu'un amin di imbabaluy Apo Dios. Mu hi Jesus di paddungnay pangpangullu.

30 At nan ninomnom Apo Dios hi penhodnah tataguna ya diday pento'na, ya diday imbilangnah mi'id baholda ti inaliwana, ya danen imbilang Apo Dios ya diday iniddumnah nan anabagtuna.

31 Hay ipa'innilan ten amin ya niddum hi Apo Dios an bumadang ay ditu'u, at mid olog di udumnan mangameh ay ditu'u!

32 Ya agguyna ahan inadyuwan nan Imbaluyna ti hennagnah tun luta ta inyatoy ditu'un amin! Ya hiyah ne panginnilaan hi unna goh idat an amin di mahapul tu'u!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

33 Ya ta"on hi un way gun umuy mundiklamun ditu'u ta alyonan Apo Dios ad abuniyan di un nabaholan nan pento'nah tataguna mu ibilang Apo Dios didah nahamad di ugalida!

34 Ya mid ah ohah way biyangnan mummoltah nan tatagun Apo Dios an mannag hi ad imbelnu ti anggay hi Jesu Kristuh way biyangnan mummolta. Mu adi ditu'u moltaon ti inyatoy ditu'u, ya namahuan, at wah dih nan na'abbagbagtun appit di agwan Apo Dios. Ya Hiyay mangihapit ay ditu'un Hiya ta badangan ditu'u!

35 Ya mi'id olog di logom an mangipadinong hi pamhod Kristun ditu'u! Ti ta"on un mid pohod di itaguan tu'u, unu maligatan tu'u, unu mipaligligat tu'u, unu gun tu'u mabtel, unu mawotwot tu'u, unu atata'ot di ma'at ay ditu'u, unu matoy tu'u mu waday pamhod Kristun ditu'u damdama.

36 At nan punligatan tu'ud ugwan ya na'ulgud hidin penghana ti impitudo' Apo Dios an inalinay, "Gun tu'u hi'ihi'itangan mapatoy an dimmalat nan pangunudan tu'un Hiya ti paddungnay umat tu'uh nan kalnilun iyuyda golton."

37 Mu ta"on hi un numbino'ob'on di ligat tu'u mu mangabak tu'u damdama ti nan pamhod Kristun ditu'u!

38 Ti hay inila' ya mi'id ah olog di logom an mangipadinong hi pamhod Apo Dios ay ditu'u ti ta"on un tu'u matoy unu matagu ya pepenhod ditu'u damdama. Ya adi abalinan di a'anghel an mangipadinong hi pamhodnan ditu'u, ya mi'id goh di olog nan nappuhin lennawan mangipadinong, ya ta"on hi un numbino'ob'on di ma'at ay ditu'ud ugwan, unu nan ma'at hi awni, mu wagwada damdamay pamhodnan ditu'u.

39 At ta"on un nan way abalinandad daya, unu ad dolom, unu nan malgom an nalmu mu mid goh ologdan mangipadinong hinan pamhod Apo Dios ay ditu'u. Ya hay dumalat hi namhodanan ditu'u ya hi Jesu Kristun Apu tu'u.

Romans 9

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Heten alyo' ya makulug ti ha"in goh ya tagua' ay Kristu, at adia' munlayah, ya halimunan nan Na'abuniyanan an Lennaway nomnom'u, at adia' munlayah.

2 Ya nidugah di punlungdayaa', ya munha'it di punnomnoma'

3 ti hay aat nan i'ibba' an Hudyun da'min himpangapu. Ya gulat ta mabaliwandan dumalat nan ilahhina' ay Kristu ta mitolman nan moltada ta ha"in moltaon Apo Dios at abuluto'. Mu undan hay aton an nen adi ahan mabalin.

4 Ya do'ol di inatnah pinumhodanmi ti da'miy pento' Apo Dios hi tataguna. Ya inyimbaluy da'mi, ya da'miy nangipattignah nan anabagtuna, ya da'mi goh di ni'tulagana, ya da'mi goh di nangidatanah nan Uldina, ya da'miy nahamad di pundayawanan Apo Dios, ya da'miy nangitulaganah pangatanah maphod hi pumhodanmi.

5 Ya din tulun nabagtun tataguh din penghanan da Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob di ad holag ay da'mi, ya nitungaw hi Kristun da'min himpangapu an Hiyay Dios an mumpapto' hi an amin hi logom. At hay maphod ya gun mibaag di amaphodanah mid pogpogna! Amen!

6 Mu ta"on hi un umat hinay aatmin Hudyu mu bo'on nan udumnan da'miy tagun Apo Dios damdama. Mu wada nin di mangalih, "Gulat mah ta bo'on tagun Apo Dios di udumnan Hudyu at imbahhawna din intulagna ti nan holag Israel di inalinah pangidatanah nan intulagna ti diday tataguna. At mahapul an ditu'un amin an holag Israel di tataguna!" Mu hay pambal'un ne ya okod hi Apo Dios hi pot'onah nahamad an holag ta diday tataguna. Ti hidin penghana ya pento'na nan holag nan ohan imbaluy Israel ta diday tataguna an bo'on nan holag nan agina.

7 Ya umat hina goh di inatnah din holag Abraham ti pento' Apo Dios nan ohan imbaluyna ta nan holagnay ma'alih ap'apun Abraham, mu agguynah Ishmael. Ti inalinan Abraham di, "Nan holag nan imbaluymun hi Isaac ya anggay di pot'o' hi mibilang hi holagmu, ya bo'on nan holag han agina.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 At hay itudun ne ya bo'on an amin nan nitungaw an taguy ibilang Apo Dios hi taguna, ti anggay nan pot'onah pangipa'annunganah din intulagna, ya diday nahamad an tataguna.

9 Ti hay intulag Apo Dios ay Abraham ya inalinay, "Hay tawon hinan at hituy pangitungawan Sarah hinan lala'in imbaluyyu." Ya manu ay nitungaw henen lala'in holag Abraham an hi Isaac ya henen nitulag di dimmalat ta way pot'onah taguna.

10 Ya wada goh di ohah ulgudo' an ituduna goh di aat nan nahamad an holag Israel. Ti hi Isaac an ad holag ay ditu'u ya nunhabih ahawanan hi Rebecca, ya nunduppel di inhabinan linala'i.

11-12 Ya hidin agguyna nuntungawan ya pento' Apo Dios nan penhodna ay danen duwan mitungaw, at ni'hapit ay Rebecca an inalinay, "Nan pangpangullun mitungaw ya mahapul an unudonay hapiton nan metob an paddungnay hiyay apuna." Ya manu ay inalinah nahhun ya unda mitungaw ya ta panginnilaan hi un bo'on hay inatdah maphod unu nappuhiy dimmalat hi namto'anan Jacob, ya agguynah Esau ti nan ninomnomnah penhodnay dimmalat.

13 Ya umat goh hitu din impitudo' Apo Dios hidin penghana ti inalinay, "Penhod'uh Jacob, ya bo'on hi Esau."

14 Mu undan alyon tu'uy un ipangngel Apo Dios ti penhodnay oha ya adinay oha? Adi ahan umat hinay aat Apo Dios!

15 Mu okod hi Apo Dios an mamilih pohdona an hiyah ne goh din inalinan Moses hidin penghana ti inalinay, "Okoda' an mamto' hi pohdo' hi igohgoha'."

16 At hay aton Apo Dios an mamilih taguna ya bo'on nan nomnomon di tataguh pamhodanda unu nan atondan maphod di dumalat, ti okod hi Apo Dios hi hom'ona.

17 Ya impitudo' Apo Dios din inalinah nan alid Egypt an hi Pharaoh an inalinay, "Nun'alio' he"a, ya inabulut'uy nangipaligligatam hinan tatagu', ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

manu ay inat'u ya ta he"ay pannigan di tataguh anidugah di abalina', ya ta way a'al'alya' an amin hinan tataguh tun alutaluta.”

18 At hay itudun hatun inulgud'u ya nan ninomnom Apo Dios hi pot'onah igohgohana ya diday igohgohana. Mu nan ninomnomnah ipahelot di nomnomda ya diday adi ma'al'alu'.

19 Mid mapto' ya waday udum ay da'yun mangalih, "Umat ay hinay aton Apo Dios ya goh ta boholonay adi umunud ay Hiya? Ti gulat ta Hiyay munnomnom hi pohdonah aat di tagu at undan mabalin hi un nob'on di aton nen tagu?”

20 Mu hay pambal'un ne ya goh ta umat hinay alyom, ibba'? Anaad ta ipanuhmuy aat Apo Dios? Ti alyon nan Hapit Apo Dios di, "Gulat ta nan munduwin hi banga ya undan alyon nan dinuwinan banga di, Goh ta umat hituy nangammam hi aat'u?”

21 Mu okod nan munduwin hi pohdona an bo'on nan duwinonay okod! Ti hay aton nan munduwin hinan ohan map'ol an uklit ya godwona ta duway duwinona ta iyammanay oha ta hinalitan ya bangay oha. Mu waday biyangnan munnomnom hinan pohdonah atona!

22 Ya hiyah ne goh di aat nan aton Apo Dios hinan tatagu. Ti gulat ta nan tataguh penghanan nabaholan ya waday biyangnan bumungot ay didah unna pohdon ta panginnilaan an nidugah di abalinana. Mu agguyna penhod, at agguy bimmungot ay dida ti mehodan, at inedpolnay baholda an ta"on unda inat di mun'olog hi amoltaanda.

23 Ya manu ay inatnay umat hina ya ta ipattignay anidugah di anabagtunah nan tatagun pento'nah igohgohan an didanay idadaana an mi'yamlong ay Hiyad abuniyan hi udum di algaw.

24 Ya ditu'u hana nan pento'na an Hudyuy udumna, ya ta"on goh nan Hentil.

25 Ya hiyah ne goh din impitudo'nah nan liblun intudo' Hosea an inalinay, "Nan tagun bo'on tagu' hidin hopapna ya diday pot'o' hi tagu' ti nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

himpamabluy an agguy'u penhod hidin hopapna ya diday pohdo' ad ugwan." Ya inalina goh di,

26 "Bo'on da'yuy tatagu'!" Mu ad ugwan ya diday ma'alih imbabaluy Apo Dios an adi matmattoy.

27 Ya inulgud Isaiah hidin penghanay aat di Hudyu an inalinay, "Dimmo'ol nan Hudyu an hay uyapda ya umatdah nan panag hinan pingit di baybay. Mu ta"on unda umat hina ya nahnotday mabaliwan

28 Ti awniat ihamad Apo Dios an mummoltah nan tataguh tun luta, ya adina hakupon ti un himbumaggay pangatana.”

29 Ya hay oha goh hi inalin Isaiah hidin penghana, ya inalinay, "Hi Apu tu'un mumpapto' an amin hi logom, ya gulat ta agguyna binaliwan di udumnan ditu'un Hudyuh din nummoltaana at na'ubah tu'un amin an umat hinan tatagud Sodom ya ad Gomorrah.”

30 Hay itudun hatun inali' ya nan Hentil hidin penghana ti agguyda ninomnom di atonda ta way pangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalida. Mu la'tot ya kimmulugda, at hiyay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalida.

31 Mu nan tatagun pento' Apo Dios hi tatagunan Hudyu ya impadahdan mangunud hinan Uldin, ti alyonday un hiyay dumalat hi pangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalida, mu agguy imbilang Apo Dios an nahamad di ugalida ti mid ologdan mangunud.

32 Ya anaad ta agguy nibilang an nahamad di ugalida? Manu ay ya hay iniladah atonda ta mibilang an nahamad di ugalida ya alyonday un ammuna nan pangunudandah nan Uldin, ya agguyda inila an mahapul an wada goh di pangulugdan Apo Dios! At hay agguyda nangunudan ay Kristuy dimmalat hi nibahhawan di inatda an paddungnay un hiyay batun ahalibdudanda.

33 Hiyah ne din impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Wada han tagun umat hi batun ihina' ad Zion an babluy di Hudyu an paddungnay ahalibdudan di tatagu, ya Hiyay dumalat hi ibahhawan di atonda an umatdah

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nan mahalibdudan hi batu. Mu nan mangulug ay Hiya an ay batu ya adida ahan mabainan hinan pangunudandan Hiya."

Romans 10

1 I'ibba', hay pohdo' ahan ya hay abaliwan di Hudyu an hiyah ne gun'u iluwalun Apo Dios.

2 Ya ihtigua' nan Hudyuh nan amahludan mangipadah an mangunud ay Apo Dios, mu mid iniladah ustuh atonda ti bo'on nan Makulug an Ma'unud di unudonda.

3 Ti mid iniladah ma'ahhapul ta way aton Apo Dios an mangibilang an nahamad di ugalida. Ti hay inatda ya diday nunnomnom hi atonda, ya agguyda inunud din intudun Apo Dios hi atonda ta way pangibilanganan nahamad di ugalida.

4 Ti hay aatna ya pinogpog Kristuy ahapulan nen Uldin ta an amin di mangulug ay Hiya ya ibilang Apo Dios an nahamad di ugalida.

5 Waday intudo' Moses hidin penghana an intudunay mahapul hi aton ya un ibilang Apo Dios an nahamad di ugali an dimmalat di pangunudan hinan Uldin, ti inalinay, "Unudon ay nan tagun amin nan itudun di Uldin ta inaynayunan mangat hi enggana an adina ibahbahhaw at henen tagu ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna." Mu mid olog di tagun mangat hi umat hina.

6-7 Mu nan mitudtudun hay aat di pangibilangan Apo Dios an nahamad di ugalin dumalat nan pangunudan ay Kristu ya umat hituy alyonah nan Hapit Apo Dios: "Adiyu ahan alyon hi nomnomyuy, Hay umayan tu'u nin ya un tu'u mabaliwan ad abuniyan, unu ad dolom?" Nan abaliwan tu'u ya immannung an nalpud abuniyan ya ad dolom ti hi Kristu ya immalih tun luta (an nalpud abuniyan), ya natoy ya namahuan (an nalpud dolom). Mu bo'on ditu'uy nangat, ti hay mahapul hi aton tu'u ya anggay ya ihamad tu'uy pangulug tu'un Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya nalakah nen ulgud hi innilaon ti ituluy nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Nalakah innilaon nan ulgud ti wah nomnom tu'u, at gun tu'u nomnomon di aatna." Ya hiyah ten ulgud an ul'ulgudonmi an hay aat di pangulug ay Kristu.

9 Ya gulat ta ulgudonyuy un makulug an hi Kristuy Apu tu'u ya kulugonyu goh an minahuan Apo Dios Hiyah din natayana at mabaliwan ayu.

10 Ti nan tagun kumulug ya hiyay ibilang Apo Dios an nahamad di ugalina, ya nan tagun mangulgud hi un hi Kristuy Apuna ya hiyay mabaliwan.

11 Ti hay impitudo' Apo Dios hidin penghana ya inalinay, "Nan tagun kumulug ya Hiya ya adi mabainan."

12 Mu nan tagun pangalyana ya an amin nan tatagun kumulug an ta"on hi unda Hudyu unu Hentil ti mi'id nun'abhiwandan amin. Ti hi Apo Dios di Apudan amin, ya an amin di mumbagah badang Apo Dios ya nidugah di idatnan didah maphod.

13 An hiyah ne goh din impitudo' Apo Dios an inalinay, "An amin di mangalih, Apu, baliwana' ni'! ya diday mabaliwan."

14 Mu mid iniladan mangalih, "Apu, baliwana' ni'!" hi unda agguy kimmulug ay Hiya. Ya mid atondan kumulug hi unda agguy dengngol di Ulgud an hay aatna. Ya mid atondan mangngol hi un mi'id umuy mun'ulgud.

15 Ya mid atondan umuy mun'ulgud hi un mid mannag ay dida. Ya intudun goh din impitudo' Apo Dios di aat nan umuy mun'ul'ulgud ti inalinay, "Umipa'anla ahan un waday tagun dumatong an umalin mangulgud hinan Makulug an Ma'unud!"

16 Mu adi an amin di mangngol ya kimmulugdah nan Maphod an Ulgud. Ti ta"on un din propetan Apo Dios hidin penghanan hi Isaiah ya do'olda goh di agguy nangulug hidin inulgudna, ti inalinay, "Apo Dios, inilam an nahnotday nangulug hidin inulgudmi!"

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 At hay aatna ya kumulug nan taguh unna donglon nan Ulgud an hay aat Kristu, mu mahapul an waday mun'ul'ulgud hi mahhun ta waday donglonah kulugona.

18 Mu undan agguy dengngol nan Hudyuh nen Ulgud? Immannung an dengngolda, ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "An amin nan abablubabluy ya waday nangngol hinan inulgudda, ti niba'el an amin ta nangamung di pingitnah immuyda nangulgudan.”

19 Immannung an ininnilan di Hudyuy aat di Ulgud ti hidin penghana ya inulgud Moses din inalin Apo Dios hinan Hudyun paddungnay inhingalna didan inalinay, "Baliwa' di udumnan tatagu, at mun'annel ayu. Ya baliwa' nan tatagun agguy nanginnila, at umi'ingol ayun Ha"in.”

20 Ya natulid hi Isaiah an nangipa'innilah nan inalin Apo Dios ay hiyan inalinay, "Nan tatagun agguy nanod hi umalia' ya ininnilaa' ay dida, ti nan tatagun agguy nangibagah aat'u ya diday nangipa'innilaa'.”

21 Mu hay inulgud Apo Dios hi aat di Hudyu ya inalinay, "Gun'u al'alu'on nan tatagu ta way atondan kumulug, mu adida damdama donglon ti ma'addu'ugdah nan Hapit'u."

Romans 11

1 Adi tu'u alyon hi un din'ug Apo Dios di Hudyuh tataguna ti agguyna! Ti waday nabaliwan an umat ay ha"in an Hudyua' goh ti nidduma' hinan himpangapun holag Benjamin an ap'apun Abraham.

2 Ya pento' Apo Dios nan Hudyuh tatagunah din hopapna, ya agguyna din'ug dida. Ya inilayu nan ulgud an impitudo' Apo Dios hidin penghanan mangibaag hi nunhudhudolan Elijah ay Apo Dios an inalinay,

3 "Apu, gunda pinatoy nan do'ol an propetam, ya numpa"ida goh nan pun'onnganmin He"a. Ya ha"in ya anggay di na'angang hi tagum, ya te an ipadahda goh an mamatoy ay ha"in!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya tembal Apo Dios an inalinay, "Ta"on un do'ol di mundayaw hinan bulul an hi Ba'al mu wada damdamay pituy libuh tatagun hinania' hi tagu' ta diday adi' ubahon an didanay agguy ni'dayaw ay Ba'al.”

5 Ya hiyah te goh di aatnad ugwan ti waday nahnot an Hudyun pento' Apo Dios an dimmalat nan gohgohnan dida.

6 Ya henen inatnan namto' ay dida ya bo'on hay inatdah maphod di dimmalat hi namto'anan dida ti nan gohgohna. Ti gulat ta nan aton di tagun maphod di hiyay ammunah dumalat hi namto'an Apo Dios ay didah tataguna at adi mahapul hi un way gohgoh Apo Dios. Mu adi umat hina!

7 At hay aatna ya agguy ininnilan nan Hudyuy atondan mangunud ay Apo Dios, ti unda nahnot di nanginnilah atonda an didanay pento' Apo Dios. Ti nan udumna ya adida ahan mitudtuduwan.

8 Ya inalin goh din impitudo' Apo Dios di, "Impahelot Apo Dios di nomnomda, at hiyaat un ta"on unda bahaon unu donglon nan Makulug an Tugun ya adida pa"innilah aatna. An hiyah ne aatnah hopapna ta nangamung ad ugwan.”

9 Ya inalin goh nan Alin hi David di, "Apu, me'nong un nan maphod an indatmun diday hiyay dumalat hi a'ubahanda, ta ta"on unda paddungnay magah ta hiyay moltada!

10 Ya paddungnay helngam di nomnomda ta adida innilaon di Makulug an Tugun, ya paddungnay ipapi'ugmu nan ligatda ta mabu"ungdah nan damotda.”

11 Ya unat goh agguy kimmulug nan Hudyu ya din'ug Apo Dios dida, ya wada nin di mangalih unna itutuluy an man'ug ay dida ta nangamung. Mu adina! Ti hidin agguy kimmulugan nan Hudyu ya impehnag Apo Dios nan Hapitnah nan Hentil ta diday mabaliwan, ta tigon ay nan Hudyuy aton Apo Dios an mamaliw hinan Hentil at olom ya umamohda, at mi'kulugda goh.

12 At hay na'at ya dimmalat nan bahol di Hudyuh agguyda kimmulugan ya hiyay pinumhodan ahan nan udumnan tagun amin hitun luta an nan Hentil.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mu awniat do'do"ol di Hudyun kumulug. Ya wa ay ta ma'at hana at iyal'allan nan Hentil an gun pumhod ti middumdah nan pumhodan di Hudyu!

13 Waday alyo' ay da'yun Hentil: Ha"in di ohah baal Kristu an ma'alih apostoles, ya nahnaga' ay da'yu, at hay ato' hinan puntamua' ay da'yu ya ipattig'uy anabagtun ten tamu'.

14 Ya hay ohah pangata' hi umat hitun tamu' ya ta way aton nan i'ibba' an Hudyun umamoh, at olom ya pohdon di udumnan mi'kulug ta way atondan mabaliwan.

15 Ti din nan'ugan Apo Dios hinan Hudyu ya hiyah ne nangiddumanah nan udumnan Hentil hitun lutan Hiya ta mi'hina"aman dida. Mu iyal'allanan ma"aphod di ma'at hi gutud di kumulugan nan Hudyuh pangabulutan Apo Dios ay dida goh ti paddungnay mamahuandah nan natayanda!

16 Nan ugali tu'u ya upingon tu'uy itang hinan tinapay ta e'nong tu'un Apo Dios, mu nan na'angang ya bagin Apo Dios damdama. Ya heden na'upeng ya paddungnay hi Abraham, ya nan na'upingana ya didanay do'ol an holagna. Ti tagun Apo Dios hi Abraham, at nan holagna ya diday tatagun Apo Dios goh. Ya umat goh hinan ayiw ti paddungnay hi Abraham di lamutna ta nan hapangna ya didanay holagna. Ya henen lamut ya bagin Apo Dios, at bagina goh nan hapangna.

17 Nan Hudyu ya paddungnay dida nan ayiw an olibon wah nan galden ta nan Hentil ya diday ayiw an olibon wah nan inalahan. Mu hinalipangan Apo Dios di udumnah nan hapang di ayiw an wah nan galden ti nappuhida, ya innalnay udumnah nan hapang di ayiw an wah inalahan ta inhu"upnah din nahalipangan an ayiw ta ni'tagu. At da'yun Hentil ya niddum ayuh nan agguy nahalipangan an Hudyu ta mi'hini"itang ayun didan nen lotan di ayiw.

18 Mu ta"on un ayu nihukat hinan paddungnay nahalipangan an Hudyu ya adiyu iyamlay aatyu ti un adya nomnomonyu an bo'on da'yuy mangidat hi bi'ah nan lamut, ti nan lamut di mangidat hi bi'ahyu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Mu gulat ta waday Hentil an mangalih, "Oo, mu ihnay hulbi' goh ti ha"in nihukat hinan nahalipangan!”

20 Immannung hene! Mu manu ay nahalipanganda ti nan agguyda kimmulugan, ya da'yuy nihu"up an Hentil ta mi'tagu ayu ti nan kimmuluganyu. Mu adiyu iyamlah nen aatyu ta unyuat papuutan.

21 Ti nan Hudyun paddungnay hapang tuwalin nen ayiw an agguy kimmulug ya hinalipangan Apo Dios. At da'yun bo'on nahamad an hapangna ya undan adi da'yu moltaon hi un mibahhaw di pangulugyu?

22 At mahapul an innilaonyu nan nahamad an homo' Apo Dios ya hay aat goh nan nahamad an pummoltana. Ti nahamad di pummoltanah nan Hudyun numbahol, mu hom'on da'yun Hentil hi unyu inaynayun an abuluton nan pangipadutu'anan da'yu. Mu gulat ta adiyu inaynayun an mangabulut at mahalipangan ayu goh.

23 Ya gulat ta hukatan nan Hudyuy ugalida ta kumulugda at mipabangngaddan nen ayiw an nahalipanganda ti abalinan Apo Dios an mangat.

24 Ya da'yun Hentil ya paddungnay da'yuy hapang nan ayiw an olibon wah inalahan an nahalipangan ta nihu"up hinan ayiw an nahalipangan an wah nan galden. Mu bo'on da'yuy hapang nen ayiw tuwali. Mu nan Hudyuy paddungnay ayiw hinan galden an nahalimunan. Ya ta"on unda nahalipangan mu diday hapang nen ayiw tuwali, at nalaklakadah ipabangngad Apo Dios enen ayiw an nahalipanganda.

25 Waday pohdo' an ipa'innilan da'yun i'ibba' an Hentil an agguy na'in'innilah din hopapna, ta way atonyun adi mumpahiya ya un nan Hudyu. Ti hay aat nan Hudyun adi ma'al'alu' ya la'tot ya ma'al'alu'da ti awni ta magtud di uyap nan Hentil an middum ay Apo Dios at ma'al'alu' nan Hudyu.

26 Ti hay adatngan di gutud at mabaliwan an amin nan Hudyu. An hiyah ne impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Waday Bumaliw an malpuh

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nan babluy'un ad Zion, an Hiyay mamogpog an amin hinan nun'appuhin aton nan holag Jacob an Hudyu.

27 At aliwa' di baholda ti hiyah ne ipa'annungan din intulag'un didah din penghana.”

28 Ya mi'bohhol ay Apo Dios nan udumnan Hudyu ti nan nan'ugandah nan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu, ya hiyay dimmalat hi nangiyiwilan Apo Dios ay da'yun Hentil hinan Maphod an Ulgud. Mu ta"on ya nan Hudyu damdamay nahhun hi pento' Apo Dios hi tataguna, ya pohpohdona dida an dimmalat di namhodanah din tataguh penghanan ad holag ay dida an da Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob.

29 Ti pento'na didah penghana, ya intulagnay amaphodanda, at adi mabalin hi un hukatan Apo Dios di nomnomna ta ibahhawnay namto'anan dida ya nan homo'na.

30 Ya da'yun Hentil ya agguy ayu kimmulug ay Apo Dios hidin penghana. Mu ad ugwan ya ongol di homo'nan da'yu an dimmalat nan agguy kimmulugan nan Hudyu.

31 Ya umat goh hinan Hudyuh awni ti ad ugwan ya adida kumulug. Mu awniat la'tot ya kimmulugda, at ongol di pammo' Apo Dios ay didan umat hi pammo'nan da'yun Hentil.

32 Ti inyabulut Apo Dios an amin di tatagun Hudyu ya nan Hentil ta mumbaholda, ta way atonan mangipattig hi homo'nan didan amin.

33 Uya'ay anidugah nan idat Apo Dios hi amaphodan nan tatagu, ya nidugah goh di anala'engna ya nan inilana! Adi tu'u pa"innilah aat di pohdonan ma'at, ya adi tu'u goh pa"innilah nan aat di ato'atona.

34 Ya hiyah ne goh din impitudo' Apo Dios hidin penghana, ti inalinay, "Mid ah ohah taguh nanginnilah aat di nomnom Apu tu'u, ya mid ah ohah tagun way abalinanan muntugun ay Hiya.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Ya inalin goh nan Hapit Apo Dios di, "Mid ah ohah tagun way abalinanan mangidat hi logom ay Apo Dios ta way dumalat hi pangibalhan Apo Dios an mamallog."

36 Ya manu ay umat hinay aatna ti hi Apo Dios di nunlumun amin hinan numbino'ob'on an nalmu. Ya wagwadada hanan nalmu ti Hiyay manalimun, at nalmudan amin ta way mangipabagtun Hiya, at baginan amin. At hi Apo Dios di ma'alih na'abbagbagtuh mid ah pogpogna! Amen!

Romans 12

1 Immannung an nidugah di homo' Apo Dios ay ditu'u, i'ibba! At hay mahapul hi atonyu ya ibilangyuy odolyuh bagin Apo Dios an paddungnay unyu e'nong ay Hiyah ad ugwan an ataguyu ta milahhin an bagina, ta henen atonyuy mangipadenol ay Hiya. Ya maphod hi un hiyah ne nomnomonyuh atonyu ta hiyay pundayawyun Apo Dios.

2 Ya adiyu eng'enghon nan nappuhin aton di tataguh tun luta ta unyuat abuluton di ahukatan di punnomnomyu ta balu ta abalinanyun manginnilah pohdon Apo Dios ta nan maphod di atonyu, ya nahamad, ya nan mangipadenol ay Apo Dios.

3 Impadutu'a' ay Apo Dios hinan nangidatanah haad'uh pangata' hinan tamuna, at hiyaat un'u al'alu'on da'yu. Mu hay iyal'alu"u ya adiyu ipahiyay aatyu ta topngonyuy punnomnomanyu ti nan indat Apo Dios hi aat di pangulugyu ya hiyay nomnomonyuh aatyu ya anggay.

4 Ya un ohay odol tu'u, mu numbino'ob'on di alimatungna, ya numbino'ob'on goh di tamun nan alimatung.

5 Ya umat goh hina ay ditu'u ti ta"on hi un tu'u numbino'ob'on mu paddungnay un tu'u ohan odol ti nan nalammungan tu'un niddum ay Kristu. At paddungnay ditu'uy numpun'ummum an umat hinan alimatung di ohan odol.

6 Ya numbino'ob'on di indat Apo Dios hi abalinan tu'un dimmalat nan homo'nan ditu'u. At hay maphod hi aton tu'u ya henen abalinan tu'un indatna

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ya hiyay mun'olog hi itamu tu'u. Ti gulat ta hay abalinan di oha ya nan pangul'ulgudanah nan impa'innilan Apo Dios ay hiya at ammuna nan kulugonah impa'innilan Apo Dios ay hiya ya hiyay ulgudona.

7 Ya gulat ta hay abalinan di oha ya un bumadbadang hinan i'ibbanan mangunud ya mahapul an hiyah ne atona. Ya gulat ta hay abalinan di oha ya un muntudtudu at mahapul an hiyay gunna aton.

8 Ya gulat ta hay abalinan di oha ya un umipadenol hinan tatagu at mahapul an hiyay gunna aton. Ya nan tagun ma'an'anidat an umigohgoh hinan tatagu ya mahapul an do'lonay gunna idat. Ya nan tagun hay haadna ya un mumpapto' hi i'ibbana ya mahapul an mahmahlun mangat enen haadna. Ya nan tagun hay tamuna ya unna igohgohan nan munligat ya mahapul an mundenol an mangat.

9 Ya mahapul an na'ahhamad di pamhodyuh nan i'ibbayu. Ya pahiwonyu nan nun'appuhin ma'at ta hay nahamad di amnawanyu.

10 Ya mumpopohhodan ayun paddungnay hina"agi ayu. Ya pa'enghaonyun e'gonan nan i'ibbayu ta bo'on hay odolyuy pohdonyuh me'gonan.

11 Ya mahapul an mahmahlu ayun muntamu ta adi ayu mapayad. Ya laylaydonyun muntamuh nan tamun Apu tu'u.

12 Ya maphod hi un ayu mun'an'anla ti henen hahalimidonyu. Ya e'edpolyuy ligatyu, ya gun ayu munluwalun Apo Dios.

13 Ya ibingayanyu nan ibbayun nawotwot, ya halimunanyu nan mangili.

14 Ya iluwaluanyu nan tagun mamaligat ay da'yu ta idat Apo Dios di amaphodanda ti adi maphod hi un hay pumuhianday ibagayu.

15 Ya middum ayuh nan tagun mun'an'anla ta mi'yanla ayun dida, mu mi'lungdaya ayu goh hinan tagun munlungdaya.

16 Ya pun'u'unnudonyuy nomnomyu, ya adi ayu mumpahpahiya, ya mi'ligwa ayuh nan na'ampan tagu. Ya adiyu nomnomon hi un ayu nala'eng.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ya gulat ta way mangat hi nappuhin da'yu ya adiyu iballoh hi nappuhi goh, mu atonyuy maphod ta way pannigan di tataguh anahamad di ugaliyu.

18 Ya ipadahyuy abalinanyun mangiyuyah nan aton nan tatagun da'yu ta mid al'alin da'yu.

19 Adiyu iballoh, i'ibba', nan nappuhin aton di tatagun da'yu ta okod hi Apo Dios an mummoltan dida ti inalin goh din impitudo' Apo Dios di, "Okoda' an hi Apuyun mangiballoh an mummoltan dida."

20 Ya hay mahapul hi aton tu'u ya unudon tu'u goh nan ohan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Gulat ta mahinaangan nan mi'bohhol ay da'yu ya ipaphodyun panganon dida. Ya umat goh hinan a'uwawanda an mahapul an idatanyu didah inumonda. Ti atonyu ay hana ya mabainandah nan nangatandah nappuhin da'yu."

21 Ya adiyu goh unudon nan atondan da'yun nappuhi ta adi ayu ma'abak an dumalat enen atonda. Mu atonyuy maphod ay dida ta hiyay dumalat hi pangabakanyuh nan nappuhi.

Romans 13

1 Mahapul an un'unnud tu'un amin hinan u'upihyal di gubilnu ti diday ap'apu tu'u ti adi mabalin hi unda munhaad hi un adi abuluton Apo Dios, ti hi Apo Dios di namto' ay didah nan punhaadanda.

2 Ya gulat ta adi unudon nan tataguy imandal nan upihyal ya paddungnay un hi Apo Dios di adida unudon ti Hiyay namto' ay dida, at adida ay unudon ya mamoltada.

3 Ya adi mahapul an ta'tan nan mangat hi maphod nan upihyal ti nan mangat hi nappuhiy mangita'ot. At gulat ta pohdonyun adi tuma'ot hinan u'upihyal ya atonyuy maphod, at iyamla da'yu.

4 Ti diday pento' Apo Dios ta atonday pohdona, at muntamudah amaphodanyu. Mu gulat ta atonyuy nappuhi at hiyah ne ta'tanyu ti waday biyangdan mummoltan da'yu. Ti diday baal Apo Dios, at indatnay biyangdan mummoltah nan mangat hi nappuhi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 At hiyaat un mahapul an unudonyu nan u'upihyal an ap'apuyu. Mu hay maphod ya bo'on hay tuma'tanyuh amoltaanyuy dumalat hi pangunudanyuh nan u'upihyal, mu manu ay atonyu ti inilayun hiyah ne maphod hi aton.

6 At hiyaat unyu goh bayadan di buwityu ti hi Apo Dios di itamuan nan u'upihyal ta ihamaddan mangat hinan mahapul an atonda.

7 Ya mahapul an bayadanyun amin di utangyuh nan u'upihyal, at bayadanyun amin di buwityu. Ya e'gonanyu nan u'upihyal, ya hapitonyuy amaphodanda.

8 Mahapul an bayadanyun amin nan tagun immutanganyu ta adiyu inaynayun an ma'u'utangan. Mu hay pun'u'uttangan tu'uat ya nan pumpopohhodanan tu'un amin. Ti nan tagun mamhod hi i'ibbana ya hiyay mangunud hinan Uldin Apo Dios.

9 Ti gulat ta unudonyu nan nitudo' an Uldin an alyonay, "Nan pamhodyuh odolyu ya mahapul an umat goh hinay pamhodyuh nan i'ibbayu," at inakamnay udumnah nan Uldin an umat hi, "Adi ayu umilugtap," ya "Adi ayu pumatoy," ya "Adi ayu mangakaw," ya "Adi ayu uma'amnaw hi gina'un di i'ibbayu," ya nan udumna goh an Uldin an umat hina.

10 Ti nan mamhod hi ibbana ya adi mabalin hi unna aton di nappuhin hiya. At nan way pamhodna ya hiya goh di mangunud an amin hinan Uldin Apo Dios.

11 Ya mahapul an atonyu hana ti inilayun magadyuh di pogpogna. Ya da'yun napayad an mangat hi tamun Apu tu'u ya paddungnay nonollo' ayu, at mahapul an ay bumangon ayu ta humlu ayu ti magadyuh di abaliwan tu'ud ugwan, an adi umat hidin hopap di kimmulugan tu'u.

12 Ya paddungnay helong ad ugwan ti do'ol nan nappuhin ma'ma'at, mu na'uy an pumatal tu'u, at ipogpog tu'un mangat hinan aton nan tatagun paddungnay hay helong di pohdonda. Ya ditu'un pentangan Apo Dios ya mahapul an paddungnay egtom tu'uy gina'u tu'un mi'gubat hinan nun'appuhi.

13 Ya mahapul an ihamad tu'uy pangat tu'u ti hiyah ne aton di tagun mamhod hi paddungnay potang. At adi ayu me'yat an mangat hinan atondan lumihog,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ya adi ayu mabubutong, ya adi ayu nabinabai. Ya da'yun binabai ya adi ayu nalinala'i. Ya adi lumihog di aatyu, ya adi ayu mumbobohhol, ya adi ayu umapah nan i'ibbayu.

14 Ya hay aat Kristuy hiyay enghonyuh atonyu. Ya ipogpogyun mangat hidin ina'inatyuh din agguy nahukatan di nappuhin ugaliyu ta adiyu unudon nan pohpohdon di odolyu.

Romans 14

1 Abulutonyuy idduman nan tatagun agguy himmalatom di pangulugdan da'yu, mu adi ayu mi'tutut ay didan dumalat di adi umdaan nan pangulugda.

2 Ti nan udumnan adi umday pangulugda ya adida ihda nan dotag an alyondan mapaniaw, at ammunay halawhaw di ihdada. Mu kulugon nan udumnan mi'id mapaniaw hi mihda.

3 Mu nan tatagun ihdadan amin di mihda ya mahapul an adida pahiwon nan mumpaniaw hinan dotag an mihda, ya gulat ta tigonda goh nan ibbadan mangihdan amin ya mahapul an adida ipanuh hi un nappuhih nen atonda ti dida goh di inabulut Apo Dios hi taguna.

4 Ti gulat ta nob'on di aton nan ibbayu ya mi'id biyangyun mangipanuh un nappuhih nen atonda ti bo'on da'yuy ad baal. At okod hi Apo Dios an ad baal ay dida, at Hiyay mangipanuh hi un nahamad unu nibahhaw henen atonda. Mu mabalin an nahamad di atonda ti waday abalinan Apu tu'un bumadang hinan baalna ta way atondan mangat hi nahamad.

5 Ya waday algaw hi ngilinon di udumnah nan kumulug, ya nan udumna ya mi'id ngilinondah algaw. Mu hay mahapul hi aton tu'u ya hamadon tu'uy nomnomon tu'uh maphod hi aton hi un tu'u ngilinon unu adi tu'u ta adi tu'u munhinnumnong.

6 Ya nan mangulug an mungngilin hi udumnah nan algaw ya hiyah ne atondan mange'gon ay Apo Dios. Ya nan udumnan mangulug an malgom di ihdada ya hiyah ne goh di atondan mange'gon ay Apo Dios ti endenoldah Apo Dios hinan ma'an. Ya umat goh hinan udumnan mangunud an mumpaniaw

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinan dotag an mihda ti hiyah ne goh di atondan mange'gon ay Apo Dios, ya endenolda goh hi Apo Dios hinan mabalin an adida paniawon hi ononda.

7 Ti bo'on hay amaphodan tu'un mangunud di maphod hi aton hitun atagu tu'u, ya bo'on ditu'uy okod hi atayan tu'u.

8 Ti an amin di aton tu'uh tun atagu tu'u ya itulid tu'un mangat hi pohdon Apu tu'u. Ya hay gutud di atayan tu'u ya hi Apu tu'uy okod. At ta"on hi un tu'u matagu unu matoy ya hi Apu tu'uy okod ti ditu'uy tataguna.

9 Ya hiyaat un natoy hi Kristu ya namahuan ta Hiyay Apun nan matagu ya nan nun'atoy.

10 Ya anaad ta nan udumnan da'yu ya ipanuhyuy un nun'appuhiy aton di udumna? Ya anaad ta nan udumnan da'yu goh ya pahiwonday udumna? Mu okod hi Apo Dios ene ti awni ta udum hi algaw at hagangon tu'un amin hi Apo Dios ta humalyaon ditu'u.

11 Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Ha"in an Apuyu ya matattagua', at awni ya mumpunhippidan amin di tataguh hinagang'u ta alyondan amin di amakulug'u an Apo Dios.”

12 At hay ma'at hi awni ya mahapul an ibaag tu'un amin ay Apo Dios nan aat di ina'inat tu'uh tun atagu tu'u.

13 Hay maphod hi aton tu'u ya ipogpog tu'un mangipanuh hinan aton di i'ibba tu'uh un nappuhi. Ti hay maphod hi nomnomon tu'uh aton, ya adi tu'u aton di logom hi un hiyay dumalat hi ibahhawan di i'ibba tu'u unu hiyay dumalat hi abaholanda.

14 Ya inila' an hay aat di idduma' ay Apu tu'un hi Jesus ya mid ah mapaniaw hi ma'an, at ta"on un'u ihda ya mi'id ah bahol'un ne. Mu gulat ta kulugon nan tataguh un mapaniaw an umidat hi bahol hi unda ihda at immannung an mabaholan hi unda ituluy an ihda.

15 Mu gulat ta pumuhih ibbayuh nen pangihdanyu ya adiyu ituluy, ti atonyu ay ya adi umat hinay pamhodyuh ibbayu. Ti nan tatagun mumpaniaw hi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mihda ya dida goh di inyatoy Kristu, at adiyu pa"ion nan pangulugdan dumalat nan pangihdanyuh mihda!

16 At ta"on hi unyu nomnomon an maphod henen atonyu mu gulat ta pahiwon nan udumnan tagu at adiyu ituluy an aton.

17 Ti hay aat di idduman tu'uh nan Pumpapto'an Apo Dios ya bo'on nan ma'an ya ma'inum di aptan, ti hay aptan ya hay anahamad di ugali, ya ta adi tu'u mumbobohhol ta mid al'alin ditu'u, ya ta mun'an'anla tu'un dumalat nan niyo'odolan nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'u.

18 Ya gulat ta hiyah ne aton tu'uh un ditu'uy puntamuon Kristu ya hiyah ne mangipadenol ay Apo Dios, ya hiyay dumalat hi panapitan nan tataguh amaphodan tu'u.

19 At pilion tu'uy maphod hi aton tu'u ta hiyay mangipalenggop ay ditu'u ya mangipabi'ah hi pangulug di i'ibba tu'u.

20 Ya adiyu puhion nan maphod an inat Apo Dios hinan i'ibbayu an dumalat din ma'an. Ya immannung an adi ipawan Apo Dios an amin di ma'an. Mu gulat ta nan onon tu'uy dumalat hi abaholan di i'ibba at nappuhih neh aton.

21 Ya gulat ta hay pangihdan tu'uh dotag, ya panginuman tu'uh bayah, ya nan udumnan ma'at di dumalat hi mamuhih pangulug nan i'ibba at hay maphod ya adi tu'u aton.

22 Ya gulat ta hay kulugonyu ya bo'on bahol hi un malgom di ononyu ya un ayu okod, mu ta adiyu hapiton ta ammunah Apo Dios hi manginnilan nen ninomnomyu. Ya maphod hi un tu'u nomnomon di nahamad hi aton tu'u ta hamadon tu'uy aatna ya un tu'u aton, at mabalin hi aton, at mundenol nan tagun mangat hi umat hina!

23 Mu gulat ta waday munduwaduwan mangalih, "Ini! Paniaw an umidat hi bahol nan ma'an!" Ya gulat ta ituluy an mangan at mabaholan ti bo'on hay pangulugnay dimmalat hi nanganana. Ya an amin di ma'at an bo'on hay pangulug di nalpuwana ya bahol hene.

Romans 15

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Ditu'un nahamad di pangulugna ya mahapul an badangan tu'u nan adi umday pangulugna ta bo'on hay amaphodan tu'uy nomnomon tu'u ya anggay.

2 Ya mahapul an aton tu'un amin di umipadenol hi i'ibba ta way a'udman di pangulugda.

3 Ya maphod hi un tu'u aton ti hiyah ne goh di inat Kristu an bo'on hay nangipadenol hi odolnay pento'na. Ya immannung an hiyah ne aat Kristu ti hiyah ne itudun din impitudo' Apo Dios an inalinay, "Nan impihupihul nan tatagun He"a ya mitolman ay Ha"in ta paddungnay Ha"in di pinihulda.”

4 An amin din impitudo' Apo Dios hidin penghana ya do'ol di punhulbiana ti hiyay mangitudun ditu'uh aat di nahamad an ma'unud. Ya hiyay dumalat hi pangedpolan tu'uh ligat, ya hiyay mangipadenol ay ditu'u. Mu umat ay hinay aat tu'u ya mabalin an hahalimidon tu'uh nen maphod an aton Apo Dios ay ditu'uh awni.

5 At idat ni' Apo Dios di abalinanyun mangedpol hinan ligatyu ya nan ipadenolanyu. At hay pohdo' ya badangan da'yun Hiya ta waday pun'u'unnudan di punnomnomanyun dumalat nan pangeyengngohanyuh aat Jesu Kristu

6 ta mun'u'unnud di panapitanyuh aat di amaphodan Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu.

7 Mahapul an hin'a'abulut ayun mi'hina"agih nan i'ibbayun umat hi nangabulutan Kristuh nan iddumanyun Hiya ta way ahapitan di amaphodan Apo Dios.

8 Ya hay pohdo' an alyon ay da'yu ya din immalian Kristuh tun luta ti binadangana nan Hudyu. Ya manu ay inatna ya ta ipa'innilanan nahamad hi Apo Dios, ya ta ipa'annungna din intulag Apo Dios hidin tataguh penghanan ad holag hinan Hudyu an da Abraham, ya hi Isaac, ya hi Jacob,

9 ya ta way aton nan Hentil an mangiyamlan Apo Dios ti nan homo'nan dida. Ya hiyah ne goh di impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Hapito' di anabagtum ta donglon nan tatagun Hentil, ya ikanta' nan amaphodam.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya wada goh di ohah impitudo' Apo Dios an inalinay, "Da'yun Hentil ya mi'yamlong ayuh nan pento' Apo Dios hi tataguna.”

11 Ya hay oha goh hi impitudo' Apo Dios ya inalinay, "An amin ayun Hentil ya iyamlayuh Apo Dios ta an amin di tatagu ya nidugah di pangiyamlaandan Hiya!”

12 Ya inalin goh Isaiah hidin nahup di, "Awniat waday lala'in mitungaw an malpuh nan holag Jesse an hi aman David, ya midat ay Hiyay haadna ta way atonan mumpapto' hinan Hentil. Ya Hiyay hahalimidondah mamaliw ay dida.”

13 Ya hi Apo Dios di dimmalat hi panahalimidan tu'u, at pohdo' hi un da'yu ipa'anlan Hiyah nidugah. Ya ipalenggop da'yu an dumalat nan pangulugyun Hiya, ya pohdo' an ma'at ta nangamung un midugah di panahalimidanyu an dumalat nan abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawan wan da'yu.

14 Hay inila', i'ibba', ya ma"aphod di ugaliyu, ya nahamad di inilayu, at mabalin an muntutudduan ayu.

15 Mu ta"on ya ilulud'un mangalin da'yu eten tudo' ta way atonyun munnomnom eten intudo"un ininnilayuh din hopapna. Ya manu ay ilulud'u ti hi Apo Dios di nangidat eten tamu'

16 ta way ato' an mangitamun Jesu Kristu ta nan Hentil di itamua'. Ya hay tamu' ya umata' hinan padin muntudtuduh nan Maphod an Ulgud Apo Dios hinan tatagu ta kulugonda ay ya diday abulutonah tataguna ti nan Na'abuniyanan an Lennaway mamadang ay dida.

17 Ya ha"in di baal Jesu Kristu, at waday biyang'un mangiyamlan te han puntamua' ay Apo Dios!

18 Ya mid udum hi ulgudo' an ammuna nan inat Kristun namadang ay ha"in ta way inat nan Hentil an nangunud hinan Tugun Apo Dios. Ya hay nanudtudu' ay dida ya nan hinapit'u, ya nan ina'inat'u,

19 ya nan udumnan numbino'ob'on an umipanoh'an inat'un dimmalat nan abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawan wan ha"in. At ente"a' ad Jerusalem

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an lemme'ole'od ta nangamung hinan Provinciad Illyricum, ta hinamad'un nangulgud an amin hi aat nan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu.

20 Ti heten gun'u ninomnom hi ato' ya umuya' hinan abablubabluy hinan wadan di agguy nangngol hi aat Kristu ta hidiy pun'ul'ulguda' hinan Maphod an Ulgud. Ya manu ay hidiy gun'u umayan ya ta adia' mi'polloh hinan wadan di udumnan muntudtuduh aat Kristu.

21 At mipa'annung din impitudo' Apo Dios hidin penghanan inalinay, "Nan tatagun agguy nibaagan nan ulgud hidin hopapna ya donglondah awni, at nan agguy nangngol ya innilaonday aatna."

22 Nabayag di aid olog'un umalin mumbihhitan da'yu.

23 Mu ten nalpah di tamu' hinan abablubabluy hitu ya nabayag an do'ol di tawon hi nanamhoda' tuwalin umalin da'yu.

24 At ad ugwan ya olom ya umalia' hina. Ti hay nomnomo' hi ato' ya mun'awaa' ay da'yu ya unna' umuy hinan Provinciad Spain ta mi'hinaa' ay da'yuh na'amtang ta mi'yan'anlaa' an mumbihhitan da'yu. Ya hay umaya' hinan Provinciad Spain ya logom ya badangana' ni' ay da'yu.

25 Mu hay ato' ad ugwan ya umuya' ad Jerusalem ta iyuy'u nan badang hinan tatagun Apo Dios hidi.

26 Ti ninomnom nan tatagun ma'amu'amung an mangulug hinan Provinciad Macedonia ya hinan Provinciad Achaia di pohdondah aton. At amungonday mibadang ta ipiyuydah nan nun'awotwot an kimmulug ad Jerusalem.

27 Ya nan kimmulug an Hentil ay daten duwan provincia ya ninomnomdan maphod henen atondah nan Hudyud Jerusalem. Mu ta"on hi unda idat di badangdah nan nun'awotwot an Hudyu mu ihnay utangdah nan Hudyu damdama ti nan Hudyuy nahhun an nangiyuy hinan Hapit Apo Dios ay dida ta way atondan mi'datag hinan maphod an idat Apo Dios hinan mangulug hi Hapitna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Mu awni ta malpah an iyuy'un amin nan pihhun na'amung ta idat'uh nan nun'awotwot an tatagun Apo Dios ad Jerusalem ya unna' umuy hinan Provinciad Spain, mu mun'awaa' an mumbihhitan da'yu.

29 Ya hay inila' ya awni ta umalia' ay da'yu at nidugah di pangipaphodan Kristun ditu'u.

30 Ya al'alu'o' da'yu, i'ibba', ta mi'luwalu ayun ha"in hi nahamad. Ya manu ay atonyu ti dumalat nan pamhodyun Apu tu'un hi Jesu Kristu ya nan pumpopohhodan tu'un amin an ipanomnom nan Na'abuniyanan an Lennawah aton tu'u.

31 Ya hay iluwalu tu'u ya hay pamaliwan Apo Dios ay ha"in hi aton nan adi umunud an tataguh dih nan Provinciad Judea. Ya alyonyu goh ta abuluton nan tatagun Apo Dios ad Jerusalem an kapitulyuh di nan mibadang an iyuy'uh din dida.

32 Ya ma'at ay hene ta pohdon Apo Dios ya mun'an'anlaa' an umalin da'yu ta mipadenola' hi pumbihhitaa' ay da'yuh na.

33 Hi Apo Dios di alpuwan nan alenggopan tu'u, at hay pohdo' ya mimiddum ay da'yun amin. Amen.

Romans 16

1 Pohdo' an badanganyu han agi tu'un babain hi Phoebe an manalimun an bumadang hinan tatagun Apo Dios an ma'amu'amung ad Cenchrea.

2 At dumalat nan panguluganyun Apu tu'u ya hiyay pamhodanyuh umalianan da'yu ti hiyah ne maphod hi aton nan tatagun Apo Dios. At wa ay di mahapulna ya badanganyu ni' hiya ti hiya goh di maphod hi ligwan nan do'ol an tatagu, ya binadangana' goh ay hiya.

3 Ya apngaonyu nan himbaluy an da Priscilla ay Aquila an din ni'tamun ha"in hinan tamun Jesu Kristu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 ti hi'itangan matoydah din namaliwandan ha"in hidin pamatayan din tatagun ha"in. At endenol'uh nen inatda, ya bo'on ha"in ya anggay ti an amin nan Hentil an mangunud an ma'amu'amung ya endenolda goh.

5 Ya apngaonyu goh nan tatagun mangunud an ma'amu'amung hi abung danen himbaluy. Ya apngaonyu goh nan nahamad an ligwa' an hi Epenetus an nahhun an nangulug ay Kristuh nan Provinciad Asia.

6 Ya umat goh ay Mary an mahmahlun nunhulbin da'yun kimmulug.

7 Ya apngaonyu goh da Andronicus ya nan babain hi Junias an dida din ibba' an Hudyun ni'balud ay ha"in hidin hopapna. Ya diday hapiton nan a'apostoles di amaphodanda, ya nahhunda an nungKristiano ya un ha"in.

8 Ya apngaonyu goh hi Ampliatus an nan nahamad an ligwa' ti nan pangunudan tu'un Apu tu'u.

9 Ya apngaonyu goh hi Urbanus an nan ni'tamun da'mih nan tamun Kristu. Ya atonyu goh ay Stachys an nan nahamad an ligwa'.

10 Ya apngaonyu goh hi Apelles an nangipattig hi a'un'unnudnan Kristu. Ya apngaonyu goh nan wah abung Aristobulus.

11 Ya apngaonyu goh hi Herodion an ibba' an Hudyu. Ya atonyu goh hinan i'ibba tu'un Kristianon wah abung Narcissus.

12 Ya apngaonyu goh da Tryphena ay Tryphosa an ni'tamuh tamun Apu tu'u. Ya atonyu goh ay Persis an nan nahamad an ligwa' an do'ol di ina'inatnah nan tamun Apu tu'u.

13 Ya apngaonyu goh hi Rufus an na'ahhamad an muntamuh nan tamun Apu tu'u. Ya atonyu goh ay inana an gun nangibilang ay ha"in hi imbaluyna.

14 Ya apngaonyu goh da Asyncritus, ya hi Phlegon, ya hi Hermes, ya hi Patrobas, ya hi Hermas. Ya atonyu goh an amin hinan i'ibba tu'un Kristianon wan dida.

15 Ya apngaonyu goh da Philologus, ya hi Julia, ya hi Nereus, ya han aginan babai, ya hi Olympas, ya an amin nan kimmulug an i'ibbada.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Mumpun'am'amanu ayun amin. Ya an amin tun ma'amu'amung hitun ahimbahimba'an ya ipa'innilayu an apngaonda didan amin.

17 Al'alu'o' da'yu, i'ibba', ta elanyu nan tatagun mangipadah an manguhig ay da'yu ti diday dumalat hi naguluwan di pangulug di tatagu, an didana din adi kumulug hidin nitudtudun da'yuh hopapna. At mahapul an adi ayu middum ay dida

18 ti nan tatagun umat hinay atonda ya bo'on hi Apu tu'un hi Kristuy itamuanda ti un hay amaphodanda ya anggay. Ya ipaphodday panapitda ta way aton nan tatagun mangulug ay dida, ya ipa'anlada nan tataguh nan panapitda. Ya manu ay atonda ya ta balbaliyanday mid adalnan tatagu.

19 Ya nundongol an amin hinan tataguy a'un'unnudyuh nan Tugun Kristu, at hiyaat un'u edenol da'yu. Ya hay pohdo' ya luma'eng ayun mangat hi maphod an ay ihunay un mid inilayun mangat hi nappuhi.

20 Hi Apo Dios di alpuwan di alenggopan tu'u. At adi madnoy ya Hiyay dumalat hi pangabakanyun Satanas. Nan homo' ni' Apu tu'un hi Jesus di mawadan da'yu.

21 Ya hay inalin nan ni'tamun ha"in an hi Timothy ya apngaon da'yu. Ya hiyah ne goh di inalin da Lucius, ya hi Jason, ya hi Sosipater an i'ibba' an Hudyu.

22 Ya ha"in an hi Tertius di nangitudo' eten hinapit Paul, ya gun'u goh apngaon da'yu hina ti ha"in goh di ohah ibbayun Kristiano.

23 Ya inalin goh Gaius ay ha"in an hi Paul di ipa'innila' an apngaon da'yu. Ya hiyay ad mangilin ha"in, ya hituh tun abungnay gun a'amungan nan i'ibba tu'un kimmulug. Ya inalin goh Erastus an treasurer eten babluy an apngaon da'yu. Ya at goh hinay nangalin Quartus an ibba tu'u.

24 Nan homo' Apu tu'un hi Jesu Kristu di mawada ni' ay da'yun amin. Amen!

25 Hay maphod ya gun tu'u hapiton di anabagbagtun Apo Dios! An Hiyay way abalinanan mangipihamad hinan panguluganyuh nan Maphod an Ulgud an gun'u ul'ulgudon an hay aat Jesu Kristu. Henen Ulgud ya agguy

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nipa'in'innilah din nete"an di logom ta engganad ugwan, mu penhod Apo Dios an mipa'innila.

26 At ten nipa'innilad ugwan ti intudo' din do'ol an propetan Apo Dios di aatnah din penghana, at hiyanay panginnilaan tu'u. Ya immandal Apo Dios an adi matmattoy an henen na'ulgud ya mitudtudun amin hinan ahimpahimpapangili ta way aton an amin di tatagun mangulug an un'unnud enen Ulgud.

27 Hi Apo Dios ya anggay di nanginnilan amin hi logom! Ya dumalat hi Jesu Kristu ya gun ma'al'aliy anabagbagtun Apo Dios hi mid pogpogna! Amen!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Corinthians

1 Corinthians 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul ya nan ibba tu'un hi Sosthenes. Ya
ha"in di ohah pento' Apo Dios hi apostoles Jesu Kristu ta ul'ulgudo' di Hapitna
ti hiyah ne penhodna.

2 Ya ten muntudo' amin da'yun kimmulug ay Apo Dios hinad Corinth. Da'yuy
pento' Apo Dios an tataguna, ya imbilangnan maphod an dumalat ay Jesu
Kristu, ya an amin goh nan kumulug hi an amin hinan abablubabluy an
mundayaw ay Jesu Kristu an Apu tu'u ya Hiyay Apuda goh damdama.

3 Minaynayun ni' di homo' ya lenggop an malpun Ama tu'un hi Apo Dios ya hi
Apu tu'un hi Jesu Kristu.

4 Gun'u da'yu iluwaluan ta edenol'u da'yun Apo Dios ti maphod nan aatyun
dimmalat nan pangipadutu'anan da'yu an dimmalat nan niddumanyun Jesu
Kristu.

5 Ya nidat ay da'yuy numbino'ob'on an abalinanyun dumalat nan
niddumanyun Kristu. Ti hay ohah nidat ay da'yu ya nan anala'engyuh nan aat
di Tugun an unudon tu'u, ya nan anala'engyu goh an mangulgud hi aat hanan
Tugun.

6 Ya manu ay umat hina ti nihamad di ugaliyun dimmalat nan nibaag an hay
aat Kristun inunudyu.

7 At hay aatyud ugwan hi panodanyuh nan pumbangngadan Apu tu'un hi
Jesu Kristu ya indat Apo Dios ay da'yu an amin di numbino'ob'on hi
badangna ta pumhod ayun kumulug.

8 Ya halimunan da'yun Hiya ta way atonyun mangilulud hinan pangulugyu ta
nangamung di pumbangngadan Apu tu'un hi Jesu Kristuh punhumalyaanah
nan tatagu. At henen algaw ya adi ayu middum an mi'molta ti ibilangnan mid
ah baholyu.

9 Makulug di aat Apo Dios, at ipa'annungnan amin hatu. Ya pento' goh da'yu
ta way atonyun mi'hina"agih nan Imbaluynan hi Jesu Kristun Apu tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Al'alu'o' da'yu, i'ibba', ta mun'u'unnud di atonyu ta adi ayu hin'u'uhig ta malammung ayu ta mun'u'unnud di punnomnomanyu ya nan nomnomonyuh atonyu goh. Ya maphod hi unyu aton ti dumalat nan pange'gonanyun Apu tu'un hi Jesu Kristu.

11 I'ibba', waday tatagun ni'hitun da Chloe an hina"ama, ya imbaagday aatyun inaliday un ayu humanohongngel anu.

12 Ti henen alyo' an punhohongngelanyu ya numbino'ob'on di alyonyuh unudonyu ti nan udumnan da'yu anu ya alyonday un ha"in an hi Paul di unudonda. Ya nan udumna ya alyonday hi Apollos, ya nan udumna ya alyonday hi Peter, ya nan udumna goh ya alyonday unudondah Kristu.

13 Mu undan do'ol hi Kristu ta do'ol di alyonyuh unudonyu? Undan ha"in di nangiyatoy ay da'yuh nan krus? Ya undan goh hay ngadan'uy nibonyag ay da'yuh nabonyaganyu ta ha"in di unudonyu?

14 Heneat ta un dudduwa ya anggay di binonyaga' an da Crispus ay Gaius

15 ta mid mangalih un hay pangunudandan ha"in di namonyaga' ay dida!

16 (Ya binonyaga' goh ta'wa da Stephanas an hina"ama, mu anggay dana nin hi binonyaga' ti ten mid udumnah manomnom'u.)

17 Ya bo'on hay pumbonyaga' di nannagan Kristu ay ha"in, ti manu ay hennaga' ay Hiya ya ta ul'ulgudo' nan Maphod an Ulgud an hay aatna. Ya hay aat goh di nahnaga' hi pangulguda' hinan Tugun ya adi umat hi panapit nan nala'eng an tataguh tun lutay panapit'u, mu maphod hene ti gulat ta mahapita' ta nan panapit'uy pangal'alu"uh nan tatagu at bo'on at goh nan aat di nitudtudun hay aat di natayan Kristuh nan krus di umal'alu'.

18 Nan tatagun immannung an milahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna ya nan pangngolandah aat di na'ulgud an nan aat di natayan Kristuh nan krus ti alyonday un mid ipatukana. Mu ditu'un nabaliwan ya hay pangngolan tu'uh aat di natayana ya hiyay panginnilaan hi aat di abalinan Apo Dios an ongol.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya umat hina goh di intudun din impitudo' Apo Dios, ti alyonay, "Abako' nan anala'eng nan nanginnilan tataguh tun luta ta mi'id pumbalinan di anala'engda.”

20 Ya nomnomonyuy aat nan nala'eng an tagu, ya nan nanginnilah nan Uldin di Hudyu, ya nan mangab'abak di hapitna an nan nalmuh tun lutay inilada, ti impa'innilan Apo Dios an hay aat di inilan di umat hinan tataguh tun luta ya mid ipatukana!

21 Nala'eng tuwalih Apo Dios, at hay ninomnomnah ma'at hi pohdona ya adi umday anala'eng di tataguh tun lutan manginnilah aat Apo Dios. At hay ninomnom Apo Dios hi atona ya baliwana nan mangulug hinan Tugun an itudtudumi an alyon di tataguy mid ipatukana.

22 Mu naligat hi kulugon nan Hudyuh te ti mahapul an tigonday adi olog di tagun mangat ya unda kulugon an makulug henen nitudtudu. Ya hay pohdon nan iGreece ya hay nalpuh nan nanomnoman an tagu.

23 Mu hay itudumi ya hay aat di natayan Kristuh nan krus ya anggay. Mu pahiwon nan Hudyuh nen nitudtudu, at mibahhaw di pangngolanda, ya alyon nan iGreece ya nan udumna goh an Hentil di un mid ipatukana.

24 Mu alyon mahkay di udumnah nan Hudyu ya nan Hentil an pento' Apo Dios hi tataguna an nahamad heten itudtudumi ti itudumi an hi Kristuy mangipa'innilah a'ongol di abalinan Apo Dios, ya anidugah di anala'engna.

25 Henen nalpun Apo Dios an alyondan mid ipatukana ya do'do"ol di ituduna ya un nan itudun nan nala'eng an tagu. Ya nan alyon di tataguh tun lutah na'abakan Apo Dios hidin natayan Kristu ya hiya goh di nipattigan di anidugah nan abalinan Apo Dios damdama ya un nan abalinan nan tatagu.

26 Da'yun a'agi' an pento' Apo Dios ya mahapul an nomnomonyuy aatyuh din gutud di namto'an Apo Dios ay da'yu ti nahnot di ma'alih nanginnila ay da'yu, ya nahnot di nabagtuy haadnan da'yu, ya nahnot goh di adadangyan ay da'yuh tun luta.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Ti hay penhod Apo Dios hi atona ya pento'na nan alyon di tataguh un manghan di inilana ta mabainan nan nanginnilan taguh tun lutah awni. Ya pento'na nan alyon di tatagun mid a'al'alyanda, ya manu ay goh inatna ya ta way aton nan nun'abagtuy haadnah tun lutan mabainan hi awni.

28 Ya pento' Apo Dios nan tatagun pahipahiwondan mid abalinandah tun luta an nan ma'alih mid hulbida, ya manu ay aton Apo Dios hene ya ta way atonan mangubah hinan alyon di tataguh tun lutah ma'ahhapul.

29 At adi mabalin hi un way ohah tagun iyamlanay aat di abalinanah tun lutah gutud di pi'hagganganan Apo Dios.

30 Mu da'yun kimmulug ya nob'on di aatyu ti iniddum da'yun Apo Dios ay Jesu Kristu. Ti hay inatna ya hennagnah Jesu Kristu ta Hiyay dimmalat hi limma'engan tu'u ti Hiyay dimmalat hi nangibilangan Apo Dios hi anahamad di ugali tu'u. Ya inlahhin ditu'u ta ditu'uy tatagun Apo Dios, ya binayadanay bahol tu'un dimmalat nan natayana.

31 At hay mahapul ya unudon tu'u nan impitudo' Apo Dios an alyonay, "Nan umamla ya maphod un nan inat Apu tu'uy iyamlana ya anggay."

1 Corinthians 2

1 Hidin immalia' hinah wadanyu, i'ibba, ya inulgud'un da'yuy Tugun Apo Dios. Mu hay madadawoh di nanapit'un da'yu an adi umat hi panaphapit nan mahapit an tagu unu panaphapit nan nanomnoman

2 ta bo'on hay la'eng'un humapit di e'gonanyu, ti hay ninomnom'uh aptan hi ipa'innila' ya hi Jesu Kristu ya nan natayanah nan krus.

3 Mu hidin nihina' ay da'yu ya inila' an mid olog'un nen tamu, ya umod'o'od'oda' ti nakudang di abalina' an muntudtudu.

4 Ya hay nanapit'uh din nuntudtuduwa' ya adi umat hi pun'al'alin di mahapit. Mu ta"on un umat hina ya kimmulug ayu damdama an dimmalat nan nidugah an abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 At hiyanan hay pangulugyu ya agguy nipalpuh anala'eng di tagu, mu nipalpuh nan ongol an abalinan Apo Dios.

6 Manu hinan nihamad di pangulugda ti hay panudtudu' ay dida ya umat hinan panudtudun di nala'eng, mu nan anala'eng'un muntudtudu ya agguy nipalpuh anala'eng di taguh tun luta unu hay anala'eng di a'ap'apun mapogpog di pun'ap'apuwanda,

7 mu nipalpuh anala'eng Apo Dios. At hiyanan hay itudtudu' ya hay aat di anala'eng nan numplanuh ipabagbagtuan tu'uh pidwa. Ti din agguy nalmuwan di logom ya implanuna tuwali, mu agguyna impa'in'innilah engganad ugwan.

8 Ya mi'id di nanginnilah nan a'ap'apud ugwan eten ninomnom Apo Dios, ti gulat hi unda inila at agguyda impilanha han nabagbagtun Apu tu'uh nan krus.

9 Mu umat hinay na'at ta mipa'annung din impitudo' Apo Dios an inalinay, "Mi'id di ohah nannig, ya nangngol, ya nunnomnom hinan ninomnom Apo Dios an pumhodan nan mamhod ay Hiya."

10 Mu ditu'un kimmulug di nangipa'innilaan nan Na'abuniyanan an Lennawah aatna, ti inilanan amin an ta"on nan wadah nomnom Apo Dios.

11 Ditu'un tatagu ya adi namaag ya inilan di udum an taguy wadah nomnom tu'u ti ditu'u ya anggay di nanginnilan ne. At namamay nomnom Apo Dios an hay Lennawana ya anggay di nanginnila.

12 Ya manu ay niyodol ay ditu'un kimmulug nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios ya ta ma'awatan tu'un amin di ibadang Apo Dios ay ditu'u an dumalat nan homo'na. At hiyanan adi tu'u iyunnud hi pangat nan agguy kimmulug.

13 Hay gunmi itudtudu ya nan nalpuh nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios, ya bo'on hay anala'eng di taguy pundenolanmi, mu hinan Na'abuniyanan an Lennawa an wan ditu'un kimmulug.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Mu nan tagun agguy niyodolan nan Na'abuniyanan an Lennawa ya adina abuluton nan mitudtudun malpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya adina ma'awatan daten mitudtudu ti gahin di waday Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios ay hiya ya unna ma'awatan.

15 Nan tagun niyodolan nan Na'abuniyanan an Lennawa ya abalinandan mangipanuh an amin hinan logom hi un nahamad unu nibahhaw. Mu nan adi kumulug ya adida ma'awatan di pangat ya punnomnom nan tagun niyodolan nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios.

16 Umat hituy nitudo' an Hapit Apo Dios an inalinay, "Mid ah ohah taguh nanginnilah nomnom Apo Dios, at hiyanan mid ah ohah tagun way abalinanan muntuduh atona." Mu ditu'un kimmulug ya umat hi punnomnom Kristuy punnomnom tu'u.

1 Corinthians 3

1 I'ibba, hidin nuntudtuduwa' ay da'yu ya ente"a' hinan nalakan mitudtudu ta ma'awatanyu. Manu ay ya ay ayu ung'ungungnga ti agguy ni' nihamad di pangulugyun Jesu Kristu.

2 At hiyanan nan intudtudu' ya nalakan ma'awatan an mipaddung hinan gatas an inumon di ung'ungnga an nalakan ma'u'mun, ti inila' an wa ay nin ta nan naligat di itudtudu' an mipaddung hinan ma'ulhin onon di atagutagu at adiyu ma'awatan. Ya ta"on un ad ugwan ya adiyu ma'awatan di naligat ti agguy nihamad di pangulugyu

3 ti hin'a'amoh ayu ya ma'attututut ayu, ya way ohaan mumpahiyan numbino'ob'on di unudona. At hiyay panginnilaan an agguy nihamad di pangulugyu.

4 Ti alyon nan udum ay da'yuy ha"in an hi Paul di unudonda, ya alyon goh di udumnay hi Apollos di unudonda. Henen ato'atonyu ya umat damdamah ato'aton nan agguy kimmulug.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Undan hay aat Apollos ya hay aat'u? Da'mi ay ya un ami baal Apo Dios ya anggay an mangitudtudun da'yu ta kumulug ayu. Numbino'ob'on di indat Apo Dios ay da'min Apollos hi tamumi.

6 Ti ha"in di paddungnay nun'oho' hi Hapit Apo Dios ay da'yu, ya hi Apollos di paddungnay nunhebnah nan neho'. Mu hi Apo Dios di nangipahe'on.

7 At hiyanan adi aptan hi un hay ngadan di mun'oho' ya manebna ti hay aptan ya hi Apo Dios ti Hiyay managu.

8 At mi'id nun'abhiwan di muntanom ya nan manebna. Hi Apo Dios di okod an mangidat hi lagbun di hinohhan ditu'u an mipalpuh intamu tu'u.

9 Ya da'min duwan Apollos di mangitamuh nan indat Apo Dios, ya paddungnay da'yuy payawnan puntamuanmi. Ya paddungnay da'yu goh di abung Apo Dios.

10 Ya dumalat nan abalina' an indat Apo Dios ya inhamad'un inyammay pangipognadan hinan abungnan umat hi amman di nala'eng. Ya wadada nan muntudtuduh makulug an umat ay Apollos ya nan udum an kimmulug an diday okod an mangituluy an mangiyamma. Mu mahapul an ihamadda ta ipaphodday aat di abohwatana.

11 Ti mi'id di udum hi ayda itudtuduh nahamad an pangipognadan ti anggay din impa'innila' ay da'yun hi Jesu Kristu.

12 Ya olom ni' ya hay iyammada ya bo'on nan ag'agan mapa"i an umat hi ayiw, ya gulun, ya ulut, mu hay iyammada ya nan adi ag'agan mapa"i an umat hi balitu', ya silver, ya nan nanginan batun ipaddungan nan makulug an tudtudu,

13 ti hitun algaw an punhumalyaan Kristu ya ma'apuyan nan binohwatda ta ma'innila mahkay nan adi moghob.

14 Ti nan tagun nangiyammah adi moghob hinan nahamad an pangipognadan ya hiyay way lagbuna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Mu nan tagun nangiyammah moghob ya mabaliwan, mu mi'id di lagbuna an umat hinan tagun bimmuhu' hinan napuulan an abung an mi'id di impitawnah oha mah ni' hi gina'un wah bunolna.

16 Undan agguyyu inila an ditu'u ay an kimmulug ya ditu'uy abung Apo Dios ti wadan ditu'uy Lennawana? Hay inila' ya inilayu!

17 At hiyanan wa ay di mama"ih nan paddungnay Timplun Apo Dios ya moltaon goh Apo Dios hiya. Ti ditu'un ma'alih Timplun Apo Dios, ya tatagu ditu'un Hiya.

18 Adi tu'u layahan di odol tu'u an mangiyokod hi anala'eng di tagu ti mi'id hulbina. Nan tagun mangiyokod hi anala'engna an e'gonan di taguh tun luta ya odolnah unna idinong henen punnomnomna ta hi Apo Dios ya anggay di pangiyokodanan ta"on un alyon di tataguy mi'id di inilana.

19 Ti nan anala'eng di tagu ya mi'id di hulbinan Apo Dios. Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Nan tagun iyokodna ya anggay hi anala'engna ya pumbalinon Apo Dios henen anala'engnah ay bitun agahana."

20 Ya wada goh di ohah impitudo' Apo Dios an inalinay, "Inilan Apu tu'u an mid hulbin di punnomnom nan nun'ala'eng an tataguh tun luta."

21 At hiyanan adiyu ipahiyay anala'eng nan muntudtudun da'yu. Hay pangiyokodanyu ya hi Apo Dios ti Hiyay alpuwan an amin di mahapulyu.

22 At hiyanan ha"in, ya hi Apollos, ya hi Peter ya wah tu ami ti hennag da'min Apo Dios an mamadang ay da'yu. Tun luta ya limmuna ta way ihinan tu'u. Nan nitaguan tu'u ya indatna. Ya hay pumbalinan an amin di logom an ta"on di atoy, ya an amin di ma'ma'at ad ugwan, ya hi udum di algaw ya amaphodan tu'un amin hana

23 ti tagu ditu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu an Hiya nan Imbaluy Apo Dios.

1 Corinthians 4

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Hay pangibilanganyun da'mi ya baal Kristun nange'kodan Apo Dios hi umuy mangitudtuduh din agguy impa'innilan Apo Dios hidin penghanah engganad ugwan.

2 Nan baal ya mahapul an un'unnud hinan alyon nan apuna.

3 Ya gapu ta hi Apo Dios di ad baal ay ha"in ya adi' ipa'anhan di pangipanuhyu ya nan pangipanuh di udum an tataguh aat di pangipapto'a' hi tamu'. Ti ta"on un ha"in ya adi mabalin an ipanuh'uy odol'u.

4 Ta"on hinan punnomnom'u ya mi'id inat'uh nibahhaw, mu agguy'u inilah un umat hinay punnomnomna. Ti Hiya ya anggay di nanginnilah un maphod di ato' unu adi.

5 At hiyanan bo'on ditu'uy mangipanuh hi un nan ohan tagu ya maphod unu nappuhi, mu okod nan Apu tu'uh tun pumbangngadana. Ya awniat ipa'innilanay makulug an nangat di hinohhan ditu'u an ta"on un nan agguy na'innilan inat tu'u ya nan wah nomnom tu'u. At an amin nan nangat hi maphod ya awniat iyamlan Apo Dios dida.

6 Heten inali' ay da'yun i'ibbah aatmin Apollos ya amaphodanyu ta innilaonyuy itudun nan proverb an inalinay, "Mahapul an unudonyu ya ammuna nan nitudo' an nitugun hi atonyu." Hay pohdonan hapiton ya adiyu ipahiyay oha ya pihulonyuy oha.

7 Adiyu alyon di odolna ayu ya un hay udum ti an amin di wadan ditu'u ya indat Apo Dios. At hiyanan idinongyun mangipahiyah nan malgom an wan da'yun paddungnay da'yuy nalpuwan hana.

8 Anakkayah! Hay punnomnomyu ya mi'id di nibahhawanyuh hinagang Apo Dios ti alyonyuy na'ahhamad mahkay di pangulugyun endawyu mahkay an amin di amaphodan an malpun Hiya. Ya alyonyu goh di ay ayu mahkay ali, mu adi umat hinay pangibilangyun da'mi. Akkay mah un makulug an ali ayu ta middum amin da'yun mun'ali?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Hay punnomnom'u ya inyabulut Apo Dios an da'min a'apostolesnay na'ampa ahan hi an amin an tatagun nipa'innilay atayandah nan hinagang di tatagu ya nan a'anghel.

10 Alyon di tataguy mi'id di inilami an dumalat nan pangitudtuduwanmih aat Kristu. Ya da'yu ay ya alyonyuy nala'eng ayuh aat Kristu. Ta"on atog hi un da'miy alyondah nakudang di pangulugna ya da'yu nan alyondan nahamad di pangulugna. Ya da'yuy me'gonan, ya da'miy mapihul!

11 Engganad ugwan ya maligligatan ami ti mahihinaangan ami, ya ta"on un hay danum ya awnian mi'id di umidat. Ya nun'apa"iy lubungmi, ya gunmi holtaholtapon di pangipaligligatan nan tatagun da'mi. Ya mi'id di napto' hi abungmi.

12 Nidugah di tumamutamuanmi ta way pangngalanmih pananudmih odolmi. Ya ta"on un da'mi pun'idutan mu hay maphod di pambalmi. Ya wa ay ta mipaligligat ami ya enedpolmi,

13 ya wa ay ta padngolan da'mi ya hay ma'ma'ullay di pambalmi. Ya hay punnomnom di tatagun da'mih engganad ugwan ya mi'id di biyangmin ay ami galut ya anggay an mitapal!

14 Ya bo'on hay pamaina' ay da'yuy nangitud'a' ete ti un hay panugun'un da'yun ibilang'un imbabaluy'u ta anomnomanyu ti pa'appohdo' da'yu.

15 Ya edngolyuh tugun'u ti ta"on hi un himpuluy libuy muntudtudun da'yuh nan panguluganyun Kristu mu ha"in ya anggay di mibilang an amayu ti ha"in di nahhun an nangitudtudun da'yuh aat Jesu Kristu ya unyu kulugon Hiya.

16 At hiyanan alyo' ahan ay da'yun iyunnudyuh pangat'u.

17 At hiyaat un'u honogon hinah Timothy an ibilang'u goh hi imbaluy'u an un'unnud ay Apu tu'u ta ipanomnomnan da'yuy aat di pangun'unudan ay Jesu Kristu an hiyah ne unudo' ya gun'u itudtuduh nan ahimbahimba'an hinan abablubabluy.

18 Nan udumnan da'yu ya nangohoyda ti pangaliday unna' mahkay adi umalih na an mannig ay da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Mu wa ay ta iyabulut Apu tu'u at ag'aga ya umalia' ta tigo' danen nangohoy an i'ibbayuh un way abalinandan nalpun Apo Dios, unu un hapitda ya anggay!

20 Ti nan tagun middum hi pumpapto'an Apo Dios ya mattig hi pangat ya bo'on hay hapit ya anggay.

21 Mu hay pohdonyu---umalia' ta boholo' da'yu, unu ta ipattig'uy pamhod'u ya ulay'u ta hay maphod di umalia' hina? Okod ayun munnomnom hi aat ne.

1 Corinthians 5

1 Hay inulguddah dengngol'u ya wada anuy ohan da'yun mangamangat hi lumihog ti penlohna anuy numbentanan amana. At nappuhi ahan hene ti ta"on nan adi umunud ya paniawonday umat hina!

2 Undan ipahiyayuy umat hina? Gulat at ya munlungdaya ayun ne ta unyuat pakakon henen lala'i ta adi middum ay da'yun ma'amu'amung!

3 Ya ta"on hi unna' mi'id hinan da'yu mu paddungnay wadaa' damdama ti gun'u nomnomon da'yu. Ya inila' mahkay di moltan nen tagu an miyunnudan hinan biyang'un indat Apu tu'un hi Jesus.

4 Ya wa ay ta ma'amung ayu ya umat goh an paddungnay ni'yamunga' ay da'yu. Ya dumalat nan indat Apu tu'un hi Jesus

5 ya alyo' di pakakonyu ta okod hi Satanas an mangipaligligat ay hiya ta way atonan magilat ta idinongnah nen ato'atona ta olom ya melwang hitun pumbangngadan Apu tu'un hi Jesus an munhumalya.

6 Adi maphod henen pumpahiyaanyu! Undan agguyyu inilan nan itang an bino'bo' ya pablalona nan alena an miyammah tinapay?

7 At hiyanan mahapul an idinongyuy nappuhin pangatyun nipaddung hi bino'bo' ta nan maphod an pangat ad ugwan di pangiyunnudanyu ti hay nitaguanyu mahkay ya balu, ti hiyah ne inyatoy Kristuh nangilanhaandah nan krus. Hiyay umat hinan kalnilun ene'nong nan Hudyun Apo Dios hinan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Behtan di Punnomnomandah Namaliwan nan Anghel Apo Dios hinan Holag Israel.

8 Hay pohdon ten ipa'innila ya mahapul an du'gon tu'u nan nappuhin ugali tu'u ta mahukatan hi balu ta unudon tu'uy makulug, ya aton tu'uy maphod an miyunnudan hi maphod an punnomnom.

9 Din intudo"un da'yuh din hopapna ya inali' di adi ayu middum hinan tatagun umipabain di atonda an nan nalinala'i ya nabinabai.

10 Mu adi' alyon di nan adi umunud an gun mangat hi na"appuhin lumihog di atonda, ya nan umam'am an mumpunghan, ya nan adi mangngol, ya nan mundayaw hi bulul, ti gulat ta umat hina at gahin hi un tu'u taynan tun luta!

11 Hay penhod'un alyon ya adi ayu middum hinan tatagun alyonday kimmulugda, mu hay pangatda ya nappuhi ti atonday lumihog an umat hi mi'binabai ya mi'linala'i, unu umam'am an mumpunghan, unu mundayaw hi bulul, unu nan humiwit hi ibbana, unu nan mabubutong, unu nan adi mangngol. Ya ta"on un nan pe"ananyu ya adi ayu me"an ay dida.

12-13 Ya bo'on ha"in di okod an mangipanuh hi aton nan adi umunud ti hi Apo Dios di okod an manumalyah aatdah awni. Mu ditu'un kimmulug ya mahapul an tugunon tu'uy ibba tu'un nappuhiy ato'atonda. At hiyanan henen tagun namloh hi numbentanan amana ya pakakonyu.

1 Corinthians 6

1 Gulat ta waday nunhohongngilanyu ya undan adi ababain hi un ayu mundiklamuh nan agguy kimmulug an huwis? Goh mah ta wada ay di umat hina ya bo'on da'yun tatagun Apo Dios di mangipanuh?

2 Undan agguyyu inila an ditu'uy bumadang ay Jesu Kristun munhumalyah tun punhumalyaanah nan agguy kimmulug? At wa ay ta umat hina an mabalin an mi'humalya tu'u at undan adiyu abalinan an mangipanuh hinan un itang an punhohongngilanyu?

3 Ya ta"on nan a'anghel ya pi'humalya tu'u dida, at namamah nan i'ibba tu'un tataguh tun luta!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 At hiyanan wa ay di punhohongngilanyu ya mabalin an ayaganyuy malgom an kimmulug hi himba'an an ta"on un manghan di biyangna ta hiyay mangipanuh!

5 Manu ay alyo' hete ya ta way atonyun bumain! Undan mid ah ohan da'yun kimmulug an abalinanan mangipanuh hi punhohongngilanyun kimmulug?

6 Uggoh mah ta un da'yuan impanuhyuy punhohongngilanyu? Mu bo'on ti gunyu iyuy nan diklamuyuh nan agguy kimmulug ta diday munhumalyan da'yu!

7 Ya henen pundidiklammuanyuy attiganan nibahhaw ayu. Uggoh mah ta anuhanyuy nappuhih aton di ibbayu! Hay maphod hi atonyu ya edpolyuy ma'at ay da'yun ta"on hi un da'yu balbaliyan ta alanday gina'uyu.

8 Mu bo'on ti un da'yuan inatyuy nappuhih nan i'ibbayun kimmulug, at hiyanan wa ayan nundidinniklamu ayu ta polhonyuy malgom an wadah ibbayu!

9 Undan agguyyu inila an nan tatagun mangat hi nappuhi ya adida middum hi Pumpapto'an Apo Dios? Adi ayu ni' mabalbaliyan: Ti nan lumihog di atonda an umat hinan umilugtap, ya nan me'yelo' hi paddungdan lala'i unu babai, ya nan mundayaw hi bulul,

10 ya nan mangakaw, ya nan mumpunghan, ya nan mumbutong, ya nan humiwit hi ibbana, ya nan bumalbali ya adi middum hi Pumpapto'an Apo Dios.

11 Umat hinay ina'inatyun udumnah din hopapna. Mu ad ugwan ya na'aliwan mahkay di baholyu, ya pento' da'yun Apo Dios an tataguna ti imbilang da'yun maphod an dumalat nan inat Apu tu'un hi Jesu Kristu ya dumalat nan ongol an abalinan nan Lennawan Apo Dios an wadan ditu'u.

12 Wadaday udum an tatagun alyonday, "Ta"on hi un malgom di pohdonmin aton." Mu adi an amin ya amaphodan. Odolnay adi tu'u aton nan mi'id di idatnah amaphodan ti wa ay ta umengha at naligat an idinong.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya alyon goh di udumnay, "Nawaday odol ta atonay malgom an pohdona. Umat hi putu an nawada ta ittuwan di ma'an, ya umat goh hi ma'an an nawada ti mahapul di putu." Makulug, mu umat hituy alyo' an udum hi algaw ya pogpogon Apo Dios hana. Hay odol tu'u ya agguy na'amman ta atonay lumihog an umat hinan pangeyelo'an hi bo'on ahawa, mu manu ay nawada ta mundayaw ay Apu tu'un mangipapto' ay ditu'u.

14 Hi Apo Dios ya minahuanah Apu tu'u, ya umat goh ay ditu'un awniat mahuan ditu'u an dumalat nan nidugah an abalinana.

15 Inilayu an hay odol tu'u ya niddum hi alimatung di odol Kristu, at hiyanan nappuhih un tu'u elo' di binabain pabayadday odoldah linala'i, ti aton tu'u ay di umat hina at iniddum tu'uy odol Kristuh odol nan puta. Immannung an adi ahan!

16 Undan agguyyu inilan enelo' ay di lala'i nan puta ya ayda oha mahkay hi odol? At hiyanan nappuhi ahan hi un eyelo' di taguy bo'ona ahawa. Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Wa ay ta nolo' nan duwa ya paddungnay unda ohan odol."

17 Mu wa ay ta hi Apu tu'uy idduman tu'u ya miyunnud di punnomnom tu'un Hiya.

18 At du'gonyu nan lumihog an umat hi pangelo'an hi bo'on ahawa ti heten pumbaholan ya milagat di odol an adi umat hinan udum an pumbaholan an adi milagat di odol.

19 Ya undan agguyyu inilan heten odol tu'u ya ihinan nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios an impa'alinan ditu'u? At hiyanan adi nonongan hay pohpohdon di odolyuy atonyu ti hi Apo Dios an ad tagun ditu'uy okod hi pangi'atanan ditu'u.

20 Ti paddungnay penla' ditu'un Apo Dios hi nangiyatayan Jesu Kristuh abaliwan tu'u. At maphod hi un an amin di aton tu'u ya hay ipabagbagtuan Apo Dios.

1 Corinthians 7

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Ad ugwan di pambala' hidin intudo'yun pohdonyun mahmahan ay ha"in hi aat di alhinan. Hay alyo' ya od'odolnah unta adi malhin.

2 Mu dumalat nan do'ol an mangat hi lumihog an umat hi pangelo'an hi bo'on ahawa ya odolnah unta malhin ta way ohaan waday ahawana.

3 Hay aat di himbaluy ya mahapul an way ohaan atonay pun'amlongan nan oha.

4 Ti nalhin ay nan babai ya adina ohhaan di odolna, ya umat goh hinan lala'i ti nan himbaluy ya mibilang an unda ohan odol.

5 At da'yun nun'alhin ya adiyu iyadiy odolyuh nan ahawayu, mu wa ay ta ihamadyun munhapit an himbaluy an hinwawadiyonon di olo'anyu ta way atonyun gun munluwalun Apo Dios ya maphod. Mu ta adi amahdomahdom ti ini ya adi ayu pa"edpol, ya tinapngan da'yun Satanas ta way atonyuh nappuhi.

6 Adi' ipapilit an malhin ayun amin, mu wa ay di mamhod ay da'yun malhin ya malhin at udot.

7 Mu pohdo' an odolnah un ayu umat ay ha"in an adi malhin. Mu inila' an adi mabalin ti numbino'ob'on di indat Apo Dios hi abalinan tu'un hinohha.

8 Ya hay itugun'uh nan agguy nalhin ya nan nabalun binabai ya odolnah unda adi malhin an umat ay ha"in.

9 Mu wa ay ta adida pa"edpol an adi malhin ya odolnah unda malhin ya un henen panolholtapandah uma'amnawandan malhin.

10 Da'yun nun'alhin, waday intugun Apu tu'un ibaag'un da'yu: Adi mabalin hi un ihiyan nan babaiy ahawana.

11 Mu gulat ta niluh an waday babain inhiyanay ahawana ya adi mabalin an nonongan numbentan. Mu wa ay ta ninomnomnan malhin ya mi'id di udum hi umuyna pumbangngadan hi un bo'on hi ahawana. Ya umat goh hinah nan lala'in adi nonongan ihiyanay ahawana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12-13 Ya hay ohah itugun'u an bo'on hay nalpun Apu tu'u ya umat hitu: Gulat ta nan kimmulug an lala'i unu babai ya niluh an nalhin hi ohan agguy kimmulug ya penhod nan ahawayun munnonong nan nun'ahawaanyu ya adiyu ihiyan.

14 Ti wa ay ta kimmulug di ohan da'yun himbaluy ya abuluton Apo Dios nan agguy kimmulug an ahawayu ti gulat ta adina at adina goh damdama ibilang nan imbabaluyyu.

15 Mu gulat ta pohdon nan agguy kimmulug an munhiyan ayu ya abulutonyu, at mi'id di baholyu ti abulutonyun munhiyan ayu ti hi Apo Dios ya penhodnan way ohaan malenggop di nitaguana.

16 At odolnah unyu abuluton di pohdon nan agguy kimmulug an ahawayun munhiyan ayu ti mi'id damdamay poto'nah un nan nun'ahawaanyu ya mabadanganyu ta mabaliwan.

17 Mahapul an way ohan ditu'uan abulutonay indat Apo Dios hi aat di nitaguanah din namto'anan ditu'un kimmulug ay Hiya. Hiyah te intugun'un amin hinan kimmulug hi abablubabluy.

18 Ya da'yun niluh an numpakugit ya un ayu kumulug ya adiyu iyabain di numpakugitanyu. Umat goh ay da'yun kimmulug an agguy numpakugit an adi mahapul an mumpakugit ayu.

19 Ti adi aptan hi un nakugit di tagu unu agguy. Hay aptan ya nan pangunudan tu'uh nan intugun Apo Dios.

20 Ten ipidwa' an alyon an way ohan ditu'uan iyunnudnay nitaguanah nan ninomnom Apo Dios ay ditu'uh din namto'anan ditu'un tataguna.

21 At gulat ta himbut ayuh din namto'an Apo Dios ay da'yu ya bo'on hiyay numanomnomanyu. Mu gulat ta pohdonyun pogpogon di ahimbutyu ya atonyuat udot.

22 Ti nan himbut an kimmulug an pento' Apu tu'un hi Jesu Kristu ya badangana ta bo'on mahkay himbut. Umat goh hinah nan bo'on himbut an kimmulug an hi Jesu Kristu mahkay di ad himbut ay hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

23 Ti nan natayanay namla' hi bahol tu'u ta Hiya mahkay di ad tagu ay ditu'u, at mahapul an Hiyay unudon tu'u ta bo'on hay tagu.

24 Da'yun i'ibba, ta"on un ngadan di aat di atagu tu'uh din kimmulugan tu'u ya punnonngon tu'un mundenol ay Apo Dios ti Hiyay mangipapto' ay ditu'u.

25 Ad ugwan ya hay aat di ahaway alyo' ta tobalo' di udum hinan penhodyun mahmahan. Heten itugun'uh nan agguy nalhin ya agguy nalpuh nan Apu tu'u, mu dumalat nan homo'nan ha"in ya indatna tun tamu', ya ene'kodnan ha"in ta ha"in di manugun ay da'yu.

26 Ad ugwan ya ten nidugah di numbino'ob'on an ligat tu'u, at hay itugun'u ya maphod hi unyu inaynayun nan aatyuh adiyu alhinan.

27 Ya da'yun way ahawana ya adiyu nomnomon an ihiyan di ahawayu. Ya da'yun agguy nalhin ya maphod unyu adi nomnomon an malhin.

28 Mu gulat ta pohdonyu kaymun malhin ya ta"ongkay, at bo'on bahol hene. Ya manu ay alyo' hete ti nidugah di punligatan nan nalhin, ya adi' pohdon an munligat ayuh umat hina.

29 Da'yun i'ibba, hay pohdo' an ipa'innilan da'yu ya ho'ho'dod mahkay di gutud hi pangatan tu'uh nan ipatamun Apo Dios, at hiyay dumalat an da'yu ay an nun'alhin ya adi maphod hi un hay panalimunanyun ahawayuy humaliwah pangunudanyun Apu tu'u.

30 Tigon tu'u ta bo'on hay ligat, ya hay pun'am'amlongan, ya hay punhapulan hi umadangyanan di humaliwah pangunudan tu'un Apo Dios.

31 Ya bo'on daten ma'ma'at hitun lutay pangiyohhaan tu'uh nomnom tu'u ti inila tu'un tun luta ya an amin di wadah tu ya mapogpog.

32 Hay pohdo' ya adi ayu numanomnom hi nitaguanyu. Nan agguy nalhin an lala'i ya iyohhanay nomnomnah ipatamun Apo Dios ti pohdonan ipadenol hi Apu tu'u.

33 Mu nan nalhin an lala'i ya nomnomnomonay mahapul di pamilyana ya pangipadenolanah ahawana,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

34 at hiyanan mi'id di poto' di punnomnomana. Nan ay goh babain agguy nalhin ya anggay nan ipatamun Apo Dios hi nomnomnomona ti hay unudona ya anggay ya hay pohdon Apo Dios. Mu nan babai ay an nalhin ya do'ol di nomnomona ti hay pangipapto'nah nunhituwanda ya hay pangipa'amlonganan ahawana.

35 Ya manu ay alyo' hatu ya ta hay amaphodanyu, mu adi' iyadiy pangahawaanyuh unyu pohdon. Ti hay pohdo' ya pilionyuy maphod hi atonyu ta adi ayu mahaliwah nan puntamuanyun Apu tu'u.

36 Gulat ta way niyali ya mi'id di ninomnomdan muntuluy, mu awni ya nidugah di punnomnom nan lala'ih nan babai ta alyonay muntuluyda ya mabalin ti bo'on bahol hene.

37 Mu gulat ta inhamad nan lala'ih nomnomna an adi malhin ya maphod goh hene, mu ta mi'id di dumalat hi mapilit an mangituluy hinan niyaliyana an namamah un hiyay ad nomnom.

38 At maphod hi un ituluy nan lala'in ahawaon nan niyaliyana, mu odolna goh hi un hiyay ad nomnom an adina ituluy.

39 Nan babain mataguy ahawana ya adi nonongan inhiyana. Mu gulat ta natoy nan ahawana ya mabalin an mumbentan hi unna pohdon, mu tigona goh nan pumbentanana ta nan ibbanan kimmulug.

40 Mu hay nomnomo' ya onaynah un adi mumbentan ti malenggop di nitaguana. Ya hay punnomnom'u ya kulugo' an nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios an wan ha"in di nangipanomnom hi an amin ay date.

1 Corinthians 8

1 Ad ugwan mahkay ya tobalo' nan gunyu mahmahan hi aat di pangihdaan hi ne'nong hi bulul. Inila' an immannung an ditu'un kimmulug ya inila tu'un amin di nahamad an mitudtuduh aat nan ne'nong hinan bulul. Mu hay alyo' ay da'yu ya adi gapuh nanginnilaanyu ya mumpahiya ayu mu ipattigyuy pamhodyuh i'ibbayu ti hiyah ne mangipaphod hi punhina"agian tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Nan tagun munnomnom hi unna inilan amin ya nibahhaw henen punnomnomna.

3 Mu nan tagun namhod ay Apo Dios ya abuluton Apo Dios an hiya ya taguna.

4 At hay punnomnom tu'uh aat di pangihdaan hinan ne'nong hinan bulul---mihda, unu adi? Inila tu'u an do'olday bulul an pange'nongan di udum, mu adi makulug an dios hana ti un oha ya anggay di makulug an Dios.

5 Ta"on hi un gulat ta wadada nan alyondan do'ol an dios ya a'ap'apu an wah did abuniyan ya hitun luta

6 mu ditu'u ay an kimmulug ya un oha ya anggay di inila tu'un makulug an Dios an Hiyay Ama tu'u. Hiyay nunlumun amin hi logom ya nangidat hi itaguan tu'un mundaydayaw ay Hiya ya un oha goh di Apu tu'un hi Jesu Kristu an dumalat ay Hiya ya nawadan amin, ya dumalat goh ay Hiya ya waday itaguan tu'un mi'id di pogpogna.

7 Mu wadaday ibba tu'un kimmulug an agguy na'aliwan di ta'otdah nan ma'alin diosda. Hidin agguyda kimmulugan ya impa'enghadan umihdah nan ne'nong hi bulul. Mu unat goh kimmulugda ya ininnilada nan makulug an Dios, mu hay punnomnomda ya nan adi makulug an dios di ne'nongan nan ma'an. At hiyanan hay punnomnomda ya mabaholandah unda onon nan ne'nong hi bulul ti manu ay ya nakudang di iniladah aat hana!

8 Mu hay alyo' ay da'yu ya bo'on hay ma'an di dumalat hi pangabulutan Apo Dios ay ditu'u, ti adi mahukatan di niyatan tu'un Hiya an ta"on hi un tu'u onon nan ne'nong hi bulul unu adi.

9 Mu ta"on hi un tu'u onon ya tigon tu'u ta bo'on hiyay dumalat hi pumbaholan nan agguy nihamad di pangulugda.

10 Immannung an da'yun nahamad mahkay di pangulugna ya inilayun adi paniaw di panganan hinan ne'nong hi bulul an ma'an. Mu nan agguy nihamad di pangulugda ya dumuwaduwadah un maphod unu nappuhi. At hiyanan wa ay ta tigon da'yu ta ononyuy ma'an an ne'nong hi bulul ya undan udot adi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

namama ay didan pun'a'anda, ya wan hiyay dumalat hi abaholanda ti immannung an ibilangdan hiyah ne pangat di pangunudan hi adi makulug an dios?

11 At henen agguy nihamad di pangulugdan ibbayun inyatoy Kristu di amaphodanda ya mabahbah di pangulugdan dumalat nan inatyu!

12 At hiyanan ta"on un da'yu ya numbahol ayu damdaman Jesu Kristu ti munduwaduwada ya da'yuy dimmalat hi numbaholanda.

13 At hiyanan ha"in ay ya ta"on un waday pohdo' hi onon ya adi' onon hi un hiyay dumalat hi pumbaholan nan ibba an kimmulug.

1 Corinthians 9

1 Ha"in an hi Paul ya waday biyang'un mangat hi pohdo' hi aton, ti undan bo'ona' apostoles, ya agguy'u tinnig hi Jesus an Apu tu'u? Hay kimmuluganyud ugwan ay Apo Dios di attigan di nuntamua' ay Apu tu'u.

2 Ya ta"on nin hi un hay punnomnom di udum ya bo'ona' apostoles, mu da'yu ya immannung an ibilanga' hi apostoles ti nuntuddutuddua' ay da'yu ta kimmulug ayun Apu tu'un hiyah ne mangipa'innilah a'apostoles'u.

3 At hiyah te gun'u pambal hinan way manamad hi aat di haad'u.

4 At undan mi'id di biyang'un midatan hi ma'an ya inumon hinan ay'u puntudtuduwan ay da'yu?

5 Ya undan mi'id di biyang'un mangahawa ya mangitnud ay hiyah nan ay'u puntudtuduwan an umat hinan udum an a'apostoles an umat ay Peter goh ya nan i'ibban Apu tu'un hi Jesus?

6 Undan da'mi ya anggay ay Barnabas di okod an bumo'lah mahapulmi, ya wan nan udum an muntudtudun da'yu ya pun'idatyuy mahapulda?

7 Dan way tindaluh inilayu an hiyay okod hi mahapulnah umuyna pi'gubatan? Ya undan way inilayuh munhabal an adina tamtaman di bungan di inhabalna? Ya undan way inilayuh mumpahtul hi kalnilu an adina tamtaman di gatas nan ipahtulana?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mu bo'on hatu ya anggay di attigan di biyang an mahelduan ti ta"on nan Tugun Apo Dios ay ditu'un endaw Moses ya umat goh hina damdamay ituguna.

9 Ti hay nitudo' hinan nidat an Tugun ay Moses ya inalinay, "Adiyu bobodon di timid di bakah un mun'elek ta ta"on hi un mangan hi itang hinan paguy." Mu undan nan baka ya anggay di alyonyuh nomnomon Apo Dios hi mahapul an mangan?

10 Hay penhod nen impitudo'nan alyon ya da'min muntudtuduh Hapit Apo Dios ya nipaddung amih nan munlia' ya mumboto' ti nan munlia' ya mumboto' ya hahalimidonday ma'aladah nan mabto'.

11 At hiyanan umat goh damdamah nan pangitudtuduwan ay da'yuh nan Hapit Apo Dios. At undan nappuhih un ayu umidat hi mahapulmi?

12 Gulat ta nan udum an muntudtudun da'yuy mumbagah mahapulda ya idatanyu dida, at undan adi ni' immammamanan da'mi? Mu da'miy ad nomnom an adi ami mumbagah mahapulmi an ta"on di inilami an waday biyangmin mumbaga ti ninomnommin odolnah unmi edpol di punligatanmi ti ini ya alyonyuan hiyay pohpohdonmi, ya dumalat at goh hi adiyu pangulugan hinan itudtudumih aat nan inat Kristu an amaphodan tu'u.

13 Mu inilayu an nan muntamuh nan Timplun Apo Dios ya hay pangngalandah ononda ya nan ma'an an iyuy nan tatagun me'nong ay Apo Dios. Ya nan papadin bumadang hinan mange'nong hinan pun'onngan ay Apo Dios ya alanday udumnah dotag hi wanahda.

14 Ya umat goh hinah nan muntudtuduh nan Maphod an Ulgud ti intugun Apu tu'un inalinay nan umuyda tudtuduwan an tataguy way biyangnan mangidat hi mahapulda.

15 Mu ha"in an immalin nuntudtudun da'yu ya ta"on di waday biyang'un mumbagah mahapul'u mu agguya' numbaga. At adi' alyon di intudo"uh ten da'yu ti penhod'un umidat ayuh mahapul'u ti mi'id umat hinah ninomnom'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ti iyon'onayna' hi unna' matoy hi hinaang'u ya un henen unna' idatan hi heldu' ti mun'amlonga' an muntudun da'yu an ta"on hi un mi'id di bino'la.

16 Ya adi' ipahiyay puntudtuduwa' hi aat nan Tugun Kristu ti hiyah te indat Apo Dios hi tamu'. Ya gulat ta adi' aton heten tamu' at mahmo'a'.

17 Ya gulat ta ha"in di namili eten tamu' at gun'u nonomnomon di heldu'. Mu gapu ta hi Apo Dios di ad nomnom eten tamu' at adi' nonomnomon di heldu'.

18 Nan amlong'un muntudtuduh aat Jesus di lagbu' eten tamu', at adia' mumbagah heldu' an ta"on hi un biyang'un mahelduan.

19 Ha"in ya waday biyang'un mangat hi pohdo' an aton ti mi'id di ad baal ay ha"in, mu hinimung'un ibilang di odol'uh baal ta umuya' muntudtuduh nan tataguh aat Kristu ta dumo'olday kumulug ay Hiya.

20 Ya wa ay ta muntudtudua' hinan i'ibba' an Hudyu ya iyunnud'uh nan pangatda ta way atondan kumulug. Umat goh an ta"on hi un adi mahapul an unudo' nan Tugun Moses, mu wa ay ta nan mangunud enen Tugun di puntudtuduwa' ya iyunnud'u ta way atondan kumulug.

21 Ya umat goh an wa ay ta nan Hentil di puntudtuduwa' ya iyunnud'uh pangatda, ti ta"on un dida ya penhod'un kumulugda. Mu ta"on un umat hinay ato' ya adi' ngohoyon di Tugun Apo Dios, mu e'gona', at hiyanan unudo' mahkay nan Tugun Kristu.

22 Ya wa ay ta nan agguy nihamad di pangulugday puntudtuduwa' ya adi' ipattig an odolnaa' an nahamad di pangulug'u ya un dida ta way atondan mundongol hinan itudtudu' ta mihamad di pangulugda.

23 Ya ato' an amin hatu ta way aton nan Maphod an Ulgud Kristun miwa'at. Ti hay pohdo' ya midduma' an mangipiwa'at.

24 Inila tu'un hinan pun'a'apputan an umat hi bi"ahan ya do'olday tumagtag, mu un oha ya anggay di mangabak an mangngal hinan pulimyu. Umat goh hinay pangunudan tu'un Kristu, at an amin tu'u ya hay pangabakan tu'uy nomnomnomon tu'u ti waday idat Apo Dios hi pulimyu tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 An amin nan mi'yabbak hi ay'ayam ya mahapul an mundadaanda ta ipadapadahda ta way atondan mangabak ta diday idatan nan pulimyu. Mu hay aat di pulimyuda ya mapogpog, mu nan pulimyu ay an idat Apo Dios ay ditu'un kimmulug ay Kristu ya munnononnong hi enggana.

26 At hiyanan hay pangat'u ya umata' hinan mi'yapput hi tinnagtagan an hay pangabakanay nonomnomona, ya umata' goh hinan mi'yabbak hi hinnuntukan an adi milahlahaw di panuntukna.

27 Ya umata' goh hinan mi'yabbak an ato' an amin di abalina' an mangano'nong hi odol'u ta adi malgom di ato', ti wa ay ta adi' aton di umat hina at ma'aan di biyang'un mi'yabbak. Hay pohdo' an alyon ya ta"on unda waday binadanga' ta kimmulugda an paddungnay diday inal'alu"un mi'yabbak, mu wa ay ta logmo' di ato' ya mi'id di pulimyu'.

1 Corinthians 10

1 I'ibba, nomnomon tu'u din na'at hidin o'ommod tu'un impangulun Moses hidin penghana ti binaliwan Apo Dios dida an impa'alinay bunut ta way nangipangulun dida. Ya nunhiyanonay danum hinan Mumbolah an Baybay ta way nange'wandan bimmad'ang.

2 Eden awadandah gagwan nan baybay ya liniduman nan bunut dida ta hiyah de paddungnay nabonyagandan amin ta panginnilaan hi pangunudandan Moses.

3 Ya numpapaddung di inandan amin an hiyah de nan ma'an an indat Apo Dios,

4 ya hay ininumdan amin ya nan danum an impabuhu' Apo Dios hinan batu. Heden batuy panginnilaan an wadah Kristu an niniddum ay didah nan aya'ayanda.

5 Umat hinay nangipapto' Apo Dios ay dida, mu do'do"olday agguy nangipadenol ay Hiya damdama, at minoltana dida ta niwa'atdan nun'atoy hinan mapulun.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Nomnomon tu'u adya hanan na'na'at hidin o'ommod tu'u ta bo'on nan nappuhiy nonomnomon tu'un aton.

7 Ya bo'on nan bulul di dayawon tu'un umat hi inat din udum ay dida. Hay impitudo' Apo Dios hi aat ten inatda ya inalinay, "Inumbun nan tatagu ta nangan ya imminumda, ya nanayawdah nundayawdah nan inyammadan bululda."

8 Ya mahapul an adi tu'u aton di lumihog an umat hi pangelo'an hi bo'on ahawa ti umat hina din inat din o'ommod tu'u, at hiyay dimmalat hi nun'atayan din duwampulu ta tuluy libuh ohan algaw.

9 Ya mahapul an adi tu'u tapngan hi Apu tu'uh panginnilaan tu'uh un way abalinanan mummoltan ditu'u unu mi'id. Manu ay ya umat hinay udum ay didan impabungotdah Apo Dios, at nun'ipa'alatna didah ulog ta nun'atoyda.

10 Ya mahapul goh an adi tu'u munlilih un way ligat tu'u ti umat hinay inat di udum hidin o'ommod tu'u, at bimmungot goh hi Apo Dios, at hennagna nan anghelnan namatoy ay dida.

11 An amin hanan na'at hidin o'ommod tu'uh din penghana ya hiyay nangipattigan Apo Dios hi atonah nan mumbahol, at impitudo'na ta way aton tu'un tuma'ot an mangat hinan adina pohdon ti magadyuh di apogpogan tun luta.

12 At hiyanan da'yun mangalih un nahamad di pangulugna ya emayaana ti ini ya hiyaat di mumbahol!

13 Manu ti an amin tu'u ya matapngan tu'u ta mumbahol tu'u, mu gagangayna ti tagu tu'u. Mu hi Apo Dios ya adi ditu'u du'gon ti adina iyabulut an matapngan tu'uh nan adi tu'u abalinan ti an amin nan atapngan tu'u ya wada Hiyan mamadang ay ditu'u ta adi tu'u aton di nappuhi.

14 At hiyanan da'yun i'ibba, tigonyu ta adiyu dayawon di bulul.

15 Nanomnoman ayu, ya okod ayun munnomnom hi un immannung tun alyo' ay da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Wa ay ta inumon tu'u nan wah nan bahuh punyamanan hi Punnomnoman tu'uh nan Dalan Kristun Immayu'ayuh hidin Natayana ya undan adi makulug an niddum tu'uh nan amaphodan di natayana? Ya undan adi tu'u goh middum an me"an hinan paniawon tu'un tinapay hi Punnomnoman tu'uh Odol Kristun Nilanhah nan Krus?

17 At ta"on un tu'u do'ol ya paddungnay oha tu'un odol ti un oha ya anggay nan tinapay an onon tu'u.

18 Mipaddung heteh nan pundayawan di Hudyu an wa ay di ene'nongda ta ne"anda ya niddumdan amin hinan aat den nundayawanda.

19 Umat goh hinan tatagu an wa ay di ene'nongdah nan bululda ta ne"anda ya heden ne'nong ya niddumda goh damdaman amin hinan aat den nundayawanda. Adi' alyon di makulug nan bulul an dayawon danen tatagu, ya adi' goh alyon di waday hulbin nan e'nongda.

20 Immannung hene. Mu hay pohdo' hi innilaonyu ya wa ay ta mun'onongdah nan dayawonda ya nan dimunyu tuwaliy pun'onnganda, ya bo'on hi Apo Dios. At gulat ta middum ayun didan me"an hinan ne'nong hi dimunyu ya hiyay mangituduh niddumanyuh nan dimunyu. Mu adi' pohdon hene.

21 Undan alyonyuy maphod hi un ayu uminum ya mangan hinan Punnomnoman tu'uh din Natayan Apu tu'un hi Jesus ya awni goh ya ne"an ya ni'yinum ayuh nan agguy kimmulug hinan pun'e'nongdah nan dimunyu?

22 Ti hi Apo Dios ya pohdonan Hiya ya anggay di dayawonyu, ya adina pohdon hi un waday udum. At undan pohdonyun pabungton? Undan alyonyuy mabi'bi'ah ayu ya un Hiya?

23 Manu ti makulug nan alyon di udum an ditu'un kimmulug ya mabalin an aton tu'un amin di pohdon tu'u, mu alyo' ay da'yu an adi an amin di pohdon tu'un aton ya maphod unu waday ibadangnah pangulug tu'u.

24 Hay maphod ya bo'on hay amaphodan tu'uy nonomnomon tu'u ti hay maphod ya nomnomon tu'u goh di amaphodan di i'ibba tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Mabalin an ihdayuy dotag an mala'uwan hinan malkadu. Ya adi mahapul hi unyu mahmahan hi un niba'i ti adi paniaw di panganan hi malgom an dotag.

26 Immannung hete ti nan nitudo' an Hapit Apo Dios ya inalinay, "Tun luta ya an amin nan wah tun luta ya nalpun Apu tu'u ta amaphodan tu'u." Ya manu ay wada hana ya ta ipadenol ditu'u.

27 Ya gulat ay goh ta waday agguy kimmulug an mangayag ay da'yun me"an hi abungda ya maphod hi un ayu umuy hi unyu pohdon. Ononyuy malgom an idadaanda, ya adiyu mahmahan hi un niba'i ta adi munduwaduway nomnomyu.

28 Mu wa ay di ayyu pe"anan ta waday ohan mangalih un niba'i nan nidadaan ya adiyu onon an dumalat enen tagu ta adi pumuhiy punnomnomnan da'yu.

29 Wa ay ta nan aat di umat hitu ya aptan di punnomnom di tagu ya bo'on hay punnomnomyu. Mu mid mapto' ya alyonyu nin di, "Anaad ta nan punnomnom di udum an taguy pangiyunnuda' ta omod un mipawa nan pohdo' an aton?

30 Ti gulat ta endenol'un Apo Dios henen ono' ya goh ta mapahiwa' hi un'u onon?”

31 Mu adiyu aton di umat hina ti nen hiyay dumalat hi pumuhian di punnomnoman di udum. Hay maphod ya an amin di aton tu'u an ta"on un nan panganan ya panginuman ya nomnomon ta hay ipabagbagtuan Apo Dios.

32 Mahapul an emayaan tu'u ta bo'on ditu'uy dumalat hi adi kumulugan nan udum an Hudyu ya nan Hentil, ya bo'on goh ditu'uy dumalat hi pumbaholan di i'ibba tu'un kimmulug.

33 Iyunnudyun ha"in ti ato' an amin di abalina' an bumadang hi malgom an tagu ti ha"in ya bo'on hay amaphoda' ya anggay di nonomnomo', mu hay amaphodan goh damdama nan udum an tatagu ta way atondan mabaliwan.

1 Corinthians 11

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Iyunnudyuh maphod an pangat'u ti ha"in ya iyunnud'un Kristu.

2 Nidugah di pangipa'amlonga' ay da'yu ti nonomnomona' ay da'yu, ya unudonyuy intudtudu' ay da'yu.

3 Mu pohdo' an innilaonyu an nan lala'i ya nabagbagtu ya un hay ahawana, ya hi Kristuy nabagbagtu ya un nan linala'i, ya hi Apo Dios di nabagbagtu ya un hi Kristu.

4 At hiyanan wa ay ta hophopan di lala'iy ulunah un munluwalu unu nan pangibaaganah impa'innilan Apo Dios ay hiyah nan pundayawanyu ya unna ahan adi e'gonan hi Kristun Apuna.

5 Ya nan babain adi manophop hi ulunah un munluwalu unu nan pangibaaganah nan impa'innilan Apo Dios ay hiyah nan pundayawanyu ya unna ahan adi e'gonan hi ahawana an apuna. At paddungnay namukmukan di uluna.

6 Mu gulat ta adi pohdon nan babain manophop hi uluna ya odolnay mumpamukmuk ti adi ay mahophopan ya paddungnay namukmukan. Mu ababain un mumpamukmuk unu mumpapukis di babai, at hiyanan mahapul an mahophopan tuwaliy uluna.

7 Nalmuy lala'i ta attigan di ipabagbagtuan Apo Dios ti limmuna an umat ay Hiya ta hiyay nabagbagtun amin hinan limmuna. At hiyanan adi maphod hi un mahophopan di ulun di lala'ih nan pundayawanan Apo Dios ti nan hophop ya hiyay attigan di ana'ampa. Mu hay babaiy manophop hi uluna ti hiyay mangipattig hi anabagtun di lala'i.

8 Ti hay nalpuwan di lala'ih din penghana ya bo'on hinan babai, mu nan babaiy nalpuh lala'i.

9 Ya manu ay limmun Apo Dios di babai ya dumalat hinan lala'i ta way pi'yibbana, ya bo'on hay babaiy dumalat hi nalmuwan di lala'i.

10 At hiyanan mahapul an hophopan nan binabaiy uluda ti henen pangat di mangipa'innilah pumpa'ampaandah nan linala'i, ti bo'on ditu'un tatagu ya anggay di mannig, mu ta"on nan a'anghel ya mun'am'amlongda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Mu ditu'un kimmulug ay Apu tu'u ya nomnomon tu'un limmun Apo Dios di lala'i ya babai ta mumbaddanganda an adi wadiyononan hay odolnay nomnomnomona ya anggay.

12 Manu ti din penghana ya din nahhun an babai ya nalpuh lala'i, mu nete"an de ya hay babaiy alpuwan di lala'i ti hay babaiy mangitungaw hi tagu. Mu hi Apo Dios damdamay alpuwan an amin di logom.

13 Nomnomonyu adya: Undan maphod hi un adi hophopan di babaiy ulunah un munluwalun Apo Dios?

14 Hay lala'i ya inila tu'u tuwalin adi maphod di tigawnah un adu"oy di buu'na.

15 Mu nan babai ya maphod tuwaliy tigawnah un adu"oy di buu'na ti indat Apo Dios ay hiya ta panophopnah uluna ya mangipaphod ay hiya.

16 Mu gulat ta wadan da'yuy mi'hongngel hi aat di panophopan di binabaih uluda ya mi'id di mabalin ti hiyah ne ugalimi tuwalih aat di pundayaw an amin di kimmulug.

17 Hay oha goh hi alyo' ay da'yu ya adi' pohdon nan ato'atonyuh nan a'amunganyun kimmulug an hiyay dumalat hi pumuhianyun bo'on hay pumhodanyu.

18 Ti waday dengngol'u an wa ay anu ta na'amung ayun mundayaw ay Apo Dios ya adi ayu mun'u'unnudan, mu un ayuat goh mun'u'uhhigan, ya ta"on un ha"in ya kulugo'.

19 Ya gagangay danen punhohongngilanyu ta ma'innila nan makulug an kimmulug ti adida aton di umat hina.

20 Ti wa ay anu ta ma'amung ayuh nan Punnomnomanyuh Natayan Kristu ya nob'on di wah nomnomyu.

21 Ti hay ato'atonyu anu ya mahhun di udum an mangan an adida hodon di i'ibbada, at manu ay dida ti mabhugda, ya wan mahauy udum. Ya umat goh anuh nan ma'inum an adi ane'nongon di udum ta omod unda mun'abutong.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Undan ahan adi mabalin an ihamadyun mangan ya uminum hi a'abungyu ta bo'on hinan ayyu a'amungan? Unu unyu pahiwon nan a'amungan nan i'ibbayun kimmulug ay Apo Dios, ya penhodyun bainon nan kimmulug an nun'awotwot? Undan alyonyuan ipadenol'u da'yuh un umat hinay atonyu?

23 Ya heten intudtudu' ay da'yuh aat din angunuh hi nanganan da Jesus eden nahdom ya un ipadpap Judas ya intudun Apu tu'un ha"in. Ti innalnay tinapay,

24 ya nunluwalun Apo Dios. Ya inupe'upengna din tinapay, ya impiyapongnah nan intudtuduwana, ya inalinay, "Ononyu ti hiyah te odol'un me'nong hi pumhodanyu. Umat hituy atonyu ta way panginomnomanyun Ha"in."

25 Unat goh nalpahdan nangan ya innalna nan bahun nittuwan hi bayah, ya nunluwalu goh ay Apo Dios ya unna idat hinan intudtuduwana. Ya inalinay, "Heten inumonyuy ipa'annungan nan balun ni'tulagan Apo Dios an pumhodan di tagun dumalat di dala'. Umat hituy atonyu ta way panginomnomanyun Ha"in."

26 Ti wa ay ta atonyuy umat hituh pangananyuh tinapay ya uminumanyuh bayah ya hiyah ne mangipa'innilah natayan Apu tu'u, ya ato'atonyu ta engganay un mumbangngad hitun luta.

27 At hiyanan wa ay di un nonongan nangan ya imminum an adina nomnomon di makulug an ipa'innilana ya mabaholan ay Apu tu'u an nange'nong hi odolna ti paddungnay mi'id di hulbin nan natayana.

28 At mahapul an hamadonay aatnah mahhun ya un me"an ya mi'yinum.

29 Ti nan agguy nahamad di nidadaanana ta me"an ya mi'yinum ya hiyah ne dumalat hi amoltaana.

30 At hiyaat unda do'ol ay da'yuy way lewohona, ya hihiganan di udumna, ya mun'atoy di udumna.

31 Mu gulat ta hamadon tu'uy aat tu'uh mahhun at adi ditu'u moltaon ay Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Mu manu ay paligaton ditu'un Hiyah un way nibahhawan tu'u ya ta panugunan ditu'u, ta way aton tu'un manomnoman, ta adi tu'u middum an mi'moltah nan tatagun adi kumulug ay Hiya.

33 At hiyanan da'yun i'ibba, wa ay ta ma'amung ayun mangan hi Punnomnomanyuh nan Natayan Apu tu'u ya munhehennood ayu ta mundedehhan ayun mangan.

34 Gulat ta waday munhinaang ay da'yu ya maphod hi unda mangan hi mahhun hi abungda ya un ayu mi'yamung ta bo'on nan ma'an di nomnomonyu an dumalat hi pummoltaan Apo Dios ay da'yu. Waday udum hi pohdo' an alyon ay da'yu, mu nangamung hitun alia' ya un tu'u munhahapit.

1 Corinthians 12

1 Hay pohdo' hi ipa'innilan da'yun i'ibba ya hay aat nan numbino'ob'on an abalinan tu'un idat nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'u.

2 Inilayu an hidin hopapnah agguyyu kimmulugan ay Jesu Kristu ya nan bulul di dinayawyu.

3 Mu ad ugwan an kimmulug ayu ya wan da'yu nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios. Ya wa ay ta makulug an waday Lennawan Apo Dios hi hinohhan tagu ya ta way mangitudtuduh atona ya adi mabalin an idutanah Kristu. Ya mi'id di mangalih, "Hi Jesus di Apu'," ti gahin un wada nan Na'abuniyanan an Lennawan hiya.

4 Numbino'ob'on di midat ay ditu'uh abalinan tu'u, mu un oha ya anggay di mangidat an nan Lennawan Apo Dios.

5 Ya numbino'ob'on di tamuh idat Apo Dios ay ditu'uh pumhodan di i'iba tu'un kimmulug, mu un oha tuwaliy itamuan tu'u an anggay hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

6 Ya numbino'ob'on goh di abalinan an nidat ay ditu'un mangat hi tamu tu'u, mu un oha ya anggay di alpuwanda an hi Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 An amin tu'un kimmulug ya way ohaan waday nidat ay hiyah abalinan an bumadang hi pumhodan tu'un amin ta panginnilaan an waday Na'abuniyanan an Lennawan ditu'u.

8 Ti idat nan Lennawan Apo Dios hinan udumnay abalinandan mangibaag hinan do'ol di ituduna, ya henen Lennawa goh ya idatnay abalinan di udumnan manginnilah nan do'ol an itudun nan makulug an unudon tu'u.

9 Nan udum ya indatan nan Lennawan Apo Dios didah nahamad an pangulug ay Apo Dios ta ipa'adaogday way lewohona.

10 Ya wada goh di udum an indatanah abalinandan mangat hi umipanoh'a. Ya nan udum ya indatnay abalinandan muntudtuduh Hapit Apo Dios. Ya wadaday nidatan hi abalinan an umimmatun hi un nan tudtudun di ohan tagu ya nalpuh nan Lennawan Apo Dios. Wadaday udum goh an nidatan hi abalinan an humapit hi numbino'ob'on an hapit. Wadada goh di way abalinanan mangipa'innilah ibalinan nan numbino'ob'on an hapit.

11 Daten amin an numbino'ob'on an abalinan di hinohhan ditu'u ya un ohay nalpuwana an nan Lennawan Apo Dios, ya Hiyay okod hi pohdonan pangidatan.

12 Hay aat di odol di tagu ya do'ol di alimatungna. Umat hina damdama ay ditu'un kimmulug an numbino'ob'on di abalinan tu'u, mu un ohay ad odol ay ditu'u an hi Jesu Kristu.

13 At hiyanan hay aat tu'un kimmulug an ta"on un tu'u numbino'ob'on an waday Hudyu ya Hentil, ya himbut ya bo'on himbut, mu na'ohha tu'u ti un oha ya anggay di Lennawan Apo Dios an nibonyag ay ditu'u, at wadah hinohhan ditu'u ti Hiyay nangilammung ay ditu'uh nan odol Kristu.

14 Umat hi odol tu'un manu ti un oha, mu do'ol di alimatungna.

15 Gulat ta mabalin an humapit di hu'i ta alyonay, "Bo'ona' alimatung di odol ti bo'ona' ngamay!" mu nibahhaw hene ti ta"on un umat hinay alyona ya hihidya damdaman ohah nan alimatung di odol.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya gulat goh ta humapit nan inga ta alyonay, "Bo'ona' alimatung di odol ti bo'ona' mata!" mu nibahhaw hene ti ta"on hi un umat hinay alyona ya alimatung di odol damdama.

17 Ti gulat ta matan amin di odol at hay pangngolna mah? Ya gulat goh ta un ingan amin di odol at hay panunghungna mah?

18 Adi umat hinay nunlumuwan Apo Dios ay ditu'u ti limmunay numbino'ob'on an alimatung di odol tu'u an miyunnudan hinan pohdonan a'usalanda.

19 Ya gulat ta un ohan alimatung ya anggay nan odol at hay aatna mah?

20 Ti hay aatna tuwali ya do'ol an alimatung mu un ohay odol.

21 At hiyanan adi nonongan inalin di matah nan ngamay di, "Adi' he"a mahapul!" Ya umat goh hinan ulu an adi mabalin an alyonah nan hu'iy, "Adi' he"a mahapul!”

22 Ti immannung an ta"on un nan alimatung di odol an alyon tu'uh un adi aptan ya ma'ahhapul tu'u damdama.

23 Hanan alimatung di odol an ma'nguhan di a'usalanda ya didanay ma'ahhapul an mahalimunan. Ya wadada goh di alimatung di odol an ababain hi ipattig at hiyanan halimunan tu'un hanian,

24 mu nan maphod di tigawna ya adi umat hinan panalimun tu'u. Mu umat hinay nunlumun Apo Dios hi odol tu'u ta pa'ahhalimunan tu'u nan alimatung di odol an ma'nguhan di a'usalanda.

25 An amin di numbino'ob'on an alimatung di odol tu'u ya ma'ahhapul tu'u ta mumbabaddanganda. At hiyay pangiyunnudan tu'u ta himbabaddangan tu'u.

26 Ti gulat ta mah'itan di ohan alimatung ya le'naon nan udum an alimatung di odol. Ya gulat goh ta mahaphapit di amaphod di ohah alimatung at paddungnay umamlong an amin di alimatung di odol.

27 Hay pohdo' an alyon ay da'yu ya an amin tu'un kimmulug ya mibilang tu'uh odol Kristu, mu way ohaan numbino'ob'on di nidat hi tamuna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

28 Hiyatuy tamuh indat Apo Dios ay ditu'un kimmulug. Hay nahhun ya nan a'apostoles, ya hay nehnod ya nan numbino'ob'on an propeta, ya hay miyatlu ya nan mumpuntudtuduh Hapitna. Ya wadada goh di udum an napto' an waday abalinandan mangat hi umipanoh'a. Hay udum ya nidatandah abalinan an mumpa'adaog, ya wadaday udum an waday pamhoddan bumadang hi i'ibbada. Ya hay udum ya napto'dan mangipangpanguluh i'ibbada, ya hay udum ya nidatandah abalinandan humapit hi numbino'ob'on an hapit.

29 At hiyanan agguy tu'u napili an amin hi mun'apostoles, ya mumpropeta, ya muntudtuduh Hapit Apo Dios. Ya an amin tu'u ya agguy tu'u nidatan hi abalinan an mangat hi umipanoh'a,

30 ya abalinan an mangipa'adaog hi dogoh. Ya umat goh an ditu'un amin ya agguy tu'u nidatan hi abalinan an humapit hi numbino'ob'on an hapit unu mangipa'innilah ibalinana.

31 Hay maphod ya atonyun amin di abalinanyu ta nan maphod an abalinan di pohdonyu ta bumadang hi pun'u'unnudanyu. Mu ten alyo' ay da'yu an hay ma"aphod ya nan pamhod hi i'ibban tagu.

1 Corinthians 13

1 Nan pamhod hi i'ibbay aptan ti ta"on hi un waday abalinan an mangihapit hinan numbino'ob'on an hapit di tatagu unu a'anghel mu mi'id ay di pamhod hi i'ibba ya mi'id di hulbina ti paddungnay un hay humelhel an gangha ya kengkeng.

2 Ya ta"on nin hi un way abalina' an mangipa'innilah Hapit Apo Dios, ya ta"on nin hi un'u inilan amin di agguy impa'innilan Apo Dios ya ma'awata' di aatna, mu mi'id di hulbinah un mi'id di namhod'uh i'ibba'. Ya ta"on goh nin hi un ongol di pangulug'u ta abalina' an alyon hinan duntug di mahlig mu mi'id ay di pamhod'uh ibba' ya mi'id di hulbi' an tagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya ta"on nin hi un'u idat an amin di wan ha"in hinan nun'awotwot, ya ta"on nin hi un'u ihulug di odol'u ta patayona' an dumalat di pangulug'un Jesu Kristu ya mi'id di hulbin hanah un mi'id di pamhod'uh i'ibba'.

4 Ti nan tagun way pamhodnah ibbana ya ma'ma'ullay, ya ma'ahhimo'. Ya adi goh umapa, ya adi mumpahiya.

5 Ya nan tagu goh an way pamhodnah ibbana ya adina ipilit di pohdona, ya adi na'ekkotan, ya adi ag'agan bumohol, ya aliwanay nappuhih inatdan hiya.

6 Ya adina pun'amlongan di nappuhi, mu nan maphod di iyamlana.

7 Ti nan way pamhodnah ibbana ya ta"on hi un way nibahhawandan hiya ya adina nonomnomon an wadah engganay denolnan dida, ya hahalimidona ta enggana an hay maphod di atonda, ya edpolnan amin di hay way ligat.

8 Nan pamhod ya minaynayun hi enggana an adi mami'id. Mu nan abalinan an umat hi pangitudtuduwan hinan ipa'innilan Apo Dios ya waday pogpogna. Ya ta"on un nan abalinan an mangihapit hi numbino'ob'on an hapit ya mapogpog, ya ta"on un nan inila tu'u ya adi tu'u mahapul hi udum di algaw.

9 Ti nakudang di inila tu'u, ya nakudang di abalinan tu'un mangibaag hi impa'innilan Apo Dios.

10 Mu hitun umannungan nan ninomnom Apo Dios ya adi tu'u mahkay mahapul hanan nakudang an abalinan.

11 Hidin a'ung'ungnga' ya agguy numpento' di panapit'u, ya agguy nihamad di panginnila' ya nan punnomnom'u. Mu ad ugwan an ma'iloga', at adi mahkay umat hina.

12 Ya umat goh ay ditu'un kimmulug an nakudang di panginnila tu'uh aat Apo Dios an ay tu'u mundaggal hinan daggal an adi ma"attig di angah. Mu hitun pi'haggangan tu'un Apo Dios ya innilaon tu'uy pangatna an umat hi nanginnilaanan ditu'ud ugwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Mu wada han tulun mahapul an adi mapogpog an nan pangulug tu'un Apo Dios, ya namnama, ya pamhod. Mu hay ma'ahhapul ahan ay danen tulu ya pamhod.

1 Corinthians 14

1 Hay maphod hi atonyu ya nan pamhod di ipa'anhanyu, ya nan abalinan an idat nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya namamah nan abalinan an mangibaag hinan penhod Apo Dios an ipa'innila.

2 Ti hanan tagun way abalinanan mangihapit hi numbino'ob'on an hapit ya hi Apo Dios di pi'haphapitana an bo'on hay tatagu ti adi ma'awatan di al'alyona. Hiya ya waday abalinanan mangibaag hinan agguy nipa'innila an dumalat di badang nan Na'abuniyanan an Lennawa.

3 Mu nan mangibabbaag hinan penhod Apo Dios an mipa'innila ya itudtuduwanay tatagu ta mihamad di pangulugda, ya pabi'ahonay nomnomda, ya ipadenolna didah un way ligatda.

4 At nan tagun abalinanan mangihapit hinan numbino'ob'on an hapit ya un hay odolna ya anggay di badangana, mu nan tagun mangibabbaag hinan penhod Apo Dios an ipa'innila ya badanganan amin di kimmulug hinan pangulugda.

5 Mundenola' hi un an amin ayu ya abalinanyun mangihapit hinan numbino'ob'on an hapit! Mu hay od'odolnah pohdo' ya an amin ayu ni' ya waday abalinanyun mangibaag hinan penhod Apo Dios an ipa'innila ti od'odolnay mangibabbaag hinan Hapitna ya un nan mangihapit hinan numbino'ob'on an hapit. Ti gahin un way mangipa'innilah penhodnan hapiton ta an amin nan kimmulug ya mabadanganda.

6 I'ibba, gulat ta hitun umalia' ay da'yu ya humapita' ay da'yuh hapit an adiyu ma'awatan at hiyadan un way hulbinan da'yu? Mu wa ay ta ihapit'uh nan hapit an ma'awatanyu ya waday hulbinan da'yu ti innilaonyu nan itudtudu' hi aat Apo Dios ya nan ipa'innila' an impa'innilanan ha"in.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Hay oha goh ya nan tagun humapit hi hapit an adi ma'awatan umat hi ya gangoh di tungngali unu alpa an wa ay ta un tagan di pagangoh ya mi'id pohodnah donglon.

8 Umat goh hinah nan tindalun mangipagangoh hi talampet hinan pundadaanandan mi'gubat an wa ay ta malgom di atonan mangipagangoh at adi ma'awatan nan i'ibbanay unda umuy mi'gubat.

9 Ya umat hina goh ay da'yuh un ayu humapit hi numbino'ob'on an hapit an adi ma'awatan nan mangngol, at hay panginnilaandah nan haphapitonyu? Mi'id di hulbin nan hinapityun dida!

10 Manu ti do'ol di numbino'ob'on an hapit hitun luta, mu gahin di ma'awatan henen hapit ya un way hulbina.

11 Ti wa ay di namhod an mun'i'innila ta agguy numpaddung di hapitdan duwa at adi mabalin an mun'i'innilada.

12 At hiyanan hay atonyu ti nen umi'ikay ayun midatan hi abalinan an malpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa ya hay umongolan di abalinan an mangihamad hi pangulug di i'ibbayun kimmulug di hahalipodpodonyu.

13 At wa ay ta wadan da'yuy nidatan hi abalinan an mangihapit hinan numbino'ob'on an hapit ya mahapul an munluwalu ta midatan goh hi abalinan an mangibaag hi pohdon nen hapit an ipa'innila.

14 Ti hinan punluwalua' ya nan Lennawan Apo Dios di mangipahapit ay ha"in hinan numbino'ob'on an hapit, ya manu ti male'na mu agguy'u inilay pohdonan ibaga.

15 At hay maphod hi aton ya adi tu'u pamaag di luwalu ya kanta ya anggay, mu ihapit tu'uh hapit an ma'awatan

16 ti gulat ta inhapit nan mangipangpanguluh luwaluh punyamanan ay Apo Dios hi adi ma'awatan an hapit at hay aton mah nan udum an mangiyunnud hinan luwaluna ta alyonday, "Amen!" hi unda adi ma'awatan nan niluwalu?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ti ta"on hi un maphod di luwaluyu mu mi'id hulbina ti mi'id di ibadangnah nan tagun adina ma'awatan.

18 Munyamana' ay Apo Dios ti do'ol di indatnan ha"in hi abalina' an mangihapit hi numbino'ob'on an hapit ya un da'yu.

19 Mu wa ay ta hinan a'am'amungan tu'un mundayaw ay Apo Dios ya iyod'odolna' hi un ta"on hi un he'he'dod di alyo' ay da'yu mu ta ma'awatanyuy penhod'un alyon ya un henen adu"oy di hapito' mu adiyu ma'awatan.

20 Da'yun i'ibba, adiyu iyummat hi punnomnom di ung'ungngay punnomnomyu ti hay pohdo' ya umat ayuh nan nanomnoman. Mu wa ay ta nappuhiy punnomnomyu at hay pohdo' ya umat ayuh nan ung'ungungnga an manangpah.

21 Waday impitudo' Apo Dios an inalinay, "Ha"in an Apuyuy humapit hinan tatagu', ya hay pangalya' ya hinan udum an tatagun malpuh nan udum an babluy an nan Hentil ti nan numbino'ob'on an hapit di ihapitdan dida, mu ta"on un umat hina ya adia' damdama donglon ay dida."

22 At hiyah ne panginnilaan tu'u an ta"on un waday tagun abalinanan mangihapit hi numbino'ob'on an hapit mu hiyah ne panginnilaan hi bungot Apo Dios hinan adi kumulug. Mu hay aat ay di pangipa'innilaan hinan pohdon Apo Dios an ipa'innila ya nan kimmulug di mabadangan an bo'on nan adi kumulug.

23 Mu gulat ta ma'amung ayun amin an kimmulug an mundayaw ay Apo Dios ta numbino'ob'on di panapityun amin ya nipaddeh an wadaday ni'yamung ay da'yuh nan agguy nanginnilah aatna at mid mapto' ya alyonday un ayu mun'angaw.

24 Mu gulat ta an amin ayu ya ipa'innilayu nan pohdon Apo Dios an ipa'innila ta waday ohah ni'yamung an agguy kimmulug unu hopapnan mi'yamung ay da'yu at makulug an abulutonan nabaholan, at muntutuyuh baholna ti na'awatana nan dengngolnan intudtuduyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 At la'tot ya ininnilanan nidugah di anappuhina, at mumpa'ampa ta hi Apo Dios di dayawonan alyonay, "Immannung an wan da'yuh Apo Dios!”

26 Hay pohdo' an alyon ay da'yun i'ibba ya wa ay ta ma'amung ayun mundayaw ay Apo Dios ya mahapul an way ohaan atonay abalinanah amaphodanyun amin an kimmulug. Ta wadaday mungkanta, ya muntudtudu, ya mangibaag hinan impa'innilan Apo Dios, ya mangihapit hi numbino'ob'on an hapit, ya mangipa'innilah pohdonan hapiton.

27 Ya gulat ta wadan da'yuy namenhod an humapit hi numbino'ob'on an hapit ya un duwa unu tuluy humapit ya anggay, mu adida mundedehhan. Ya ma'ahhapul goh an waday mangipa'innilah pohdon nan hinapitda.

28 Mu inilayu ay an mi'id hinan ni'yamung di way abalinanan mangipa'innilah pohdon nan ayyu alyon ya odolnay un ayu didindinong ti anggay hi Apo Dios an nanginnilah ayyu hapiton.

29 Ya wada ay di numbino'ob'on an propetan abalinandan mangibaag hinan impa'innilan Apo Dios ay dida ya mahapul unda duwa unu tuluy muntuduh nan a'amunganyu ta nan udumna ya diday mun'immatun hi un hi Apo Dios di nalpuwan nen itududa.

30 Ya gulat ta waday munhaphapit an muntudtuduh nan tatagun na'amung ya himbumagga ya waday ipa'innilan Apo Dios hi Tugunah nan ni'yamung ya maphod hi un idinong nen humapit ta humapit henen nangipa'innilaan Apo Dios.

31 Ti hay maphod ya ma'ohha'ohha ayun mangibaag hinan impa'innilan Apo Dios ay da'yu ta innilaon an amin nan tataguy impa'innilana, ta way aton di pangulugyun amin an mihamad.

32 Ya nan numbino'ob'on an propeta ya abalinandan mangane'nong ta hodonday gutuddan humapit

33 ti adi penhod Apo Dios an mi'id di planu tu'uh nan a'am'amungan tu'un mundayaw. Hay pohdona ya waday pun'u'unnudan ta mapanuh di aton tu'un

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mundayaw ay Hiya. Hinan a'am'amungan tu'un kimmulug hi pundayawan tu'un Apo Dios

34 ya mahapul an dindinongday binabai. Unda mundongol ya anggay ti ta"on nan Uldin an indat Apo Dios ay Moses ya alyonay bo'on hay binabaiy mangipanguluh linala'i. At mahapul an hiyah ne goh di atonyu.

35 Mu wa ay di agguyda na'awatan ta pohdondan hanhanan ya hodonda ta wa ay ta immanamutda ya unda hanhanan hinan ahawada. Ti ababain hi un humanhahanhan di babaih un wah nan himba'an.

36 Mid mapto' ya adiyu abuluton hatun inali'. Mu undan da'yuy nalpuwan nan Uldin Apo Dios, unu da'yuy nidatana ya anggay?

37 Wada ay di mangalih un hiyay propetan Apo Dios unu waday abalinanan indat nan Na'abuniyanan an Lennawa ya mahapul an nomnomonan heten itudo"un da'yu ya hay immandal Apu tu'u.

38 Mu gulat ta waday adi mangabulut eten gun'u alyon ay da'yu ya adiyu unudon henen tagu.

39 At hay maphod hi atonyun i'ibba ya hay amnawanyuh abalinan an midat ay da'yu ya nan panginnilaanyuh pohdon Apo Dios an ipa'innilanan da'yu. Mu adiyu ipawa nan way abalinanan humapit hi numbino'ob'on an hapit.

40 At hinan a'am'amunganyuh pundayawanyu ya atonyuy maphod tuwalih pangat ta waday panuhna.

1 Corinthians 15

1 I'ibba', pohdo' an ipanomnom ay da'yu din intudtudu' ay da'yuh aat di amaphodan tu'un inat Kristu an hiyah ne inabulutyu an dimmalat di nihamadan di pangulugyu.

2 At dumalat nan nanguluganyun ne ya nabaliwan ayu. Mu mahapul an inaynayunyuh nen pangulugyu ti mi'id di hulbinah un pangpang'ali ya anggay di kumuluganyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Henen nitudun ha"in an ma'ahhapul hi innilaon ya intudtudu' ay da'yu an hay aatna ya: Inyatoy Kristuy bahol tu'u an hiyah ne din impitudo' Apo Dios hidin penghanah ma'at,

4 ya nilubu', mu naluh di tuluy algaw ya minahuan Apo Dios (hiyanay impitudo' Apo Dios an ma'at). Ya unat goh timmagu

5 ya nipattig ay Peter, ya la'tot ya nipattig goh hinan intudtuduwana.

6 Ya waday namenghan ya na'amung nan lemay gahut an tatagun nangunud ay Hiya, ya numpattig goh ay dida. Ya engganad ugwan ya do'do"olday mataguh nannig ay Hiya.

7 Ya la'tot goh ya nipattig ay Jacob, ya nipattig goh ay didan amin an a'apostoles.

8 Ya hay angunuh hi numpattigana ya ha"in goh. At immannung an naladaw di numpattiganan ha"in an umat hinan ung'ungngan naladaw an nitungaw ti hidin hopapna ya agguy'u inunud Hiya an dimmalat di nidugah an ngohoy'u.

9 Ti nidugah di ina'inat'uh din hopapnah nan kimmulug an impaligligat'u dida. At hiyanan hay punnomnom'u ya ha"in di na'ampa ahan an apostoles an mi'id ahan di biyang'un mun'apostoles.

10 Mu hemmo'a' damdaman Apo Dios ta binadangana' an mun'apostoles. Ya ongol di numbalinan di homo'nan ha"in ti nidugdugah di nuntamua' ya un nan udum an apostoles an bo'on dumalat di abalina' an mangat hi an amin ay dane mu dumalat nan nidugah an badang Apo Dios ay ha"in.

11 At ta"on hi un ha"in di muntudtudu unu nan udumnan a'apostoles mu numpapaddung ti heten inali' an hay aat Kristuy itudtudumin amin an kinulugyu.

12 Hay itudumi ya hay namahuan Kristuh din natayana. At goh ta alyon di udumnan da'yuy un adi mamahuan nan nun'atoy?

13 Umat hina ay mah an adiyu kulugon an mamahuan di natoy ya umat goh mah an adiyu kulugon an namahuan hi Kristu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya gulat ta agguy immannung an minahuan Apo Dios hi Kristu ya mi'id mah di hulbin nan aymi intudtudun da'yu, at mi'id mah goh di hulbin di kimmuluganyu!

15-16 Ya gulat ta umat hina at ma'aladyah ami mah an apostoles ti intudtudumin minahuan Apo Dios hi Kristu. Ti gulat ta makulug an adi mamahuan di natoy at agguy namahuan hi Kristu.

17 Mu gulat ta layah henen itudumi at mid hulbin di pangulugyu, at agguy na'aliwan di baholyu an wagwada damdama!

18 Ya gulat goh ta immannung an amin at nan nangulug ay Kristun nun'a'atoy ya nilahhindan Apo Dios hi mid pogpogna!

19 At gulat ta makulug nan alyonyun adi mamahuan di natoy ya mi'id mah hulbin di panahalimidan tu'un Kristuh un tu'u matoy. At makulug ay hatu ya ditu'u mah an kimmulug udot di ma"ahmo' hi an amin hi tatagu.

20 Mu immannung an namahuan hi Kristu! At Hiyay nahhun hi namahuan an mangipa'annung an mamahuan goh nan kimmulug an nun'atoy.

21 Ya an amin tu'u ya matoy tu'u an dumalat nan inat din ohan tagun hi Adam, mu an amin tu'un kimmulug ya awniat mamahuan tu'uh un tu'u matoy an dumalat din inat goh nan ohan tagun hi Jesu Kristu.

22 Ti ditu'un holag Adam ya matoy tu'u an dumalat di baholna, mu dumalat di pangulugan tu'un Kristu ya mamahuan tu'u.

23 Mu waday gutud di amahuan di tagu. Hi Kristu di nahhun an namahuan, ya hitun pumbangngadana ya mahuanan amin nan niddum ay Hiya.

24 Ya hiyah ne pogpognah un abakon Kristun amin nan numbino'ob'on an mumpapto' an buhulna, ya nan way abalinanda goh, ya an amin nan pumpapto'an, ya e'kodnan Apo Dios an hi Amana mahkay ta Hiyay mumpapto'.

25 Ti immannung tuwalin hi Kristu di Ap'apuh engganah un abakon Apo Dios an amin di buhulna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ya hay angunuh hi abakonan buhulna ya atoy.

27 Immannung hana ti impitudo' Apo Dios an inalinay, "Pumpapto'o' hi Kristuh an amin." Ya hay itudun ten inalin Apo Dios ya hakup Kristun amin di logom. Mu agguy iniddum Apo Dios di odolna.

28 Mu unat goh malpah an he'nadon Jesus an mumpapto' an amin hinan logom at iddum goh Kristuy odolnah nan nihakup hi pumpapto'an Apo Dios ta hi Apo Dios di mumpapto' an amin hinan logom.

29 Gulat ta makulug an adi mamahuan di natoy at hay hulbin mah nan udum an mumpabonyag ta panginomnomandah din pangulug din o'ommodda ya i'ibbadan natoy? Adida aton di umat hinah un makulug an adi mamahuan di natoy!

30 Ya umat goh ay da'mi ti gulat ta makulug an adi mamahuan di natoy ya hay hulbin di pananghanggaanmih nan atata'ot ya punligligatanmi an dumalat di pangulugmin Apu tu'un hi Jesu Kristu?

31 I'ibba, abigabigat ya hi'ihi'itangan an matoya', mu ta"on ti inila' an mamahuan di natoy. Makulug ahan an umat hi pangipabagbagtua' ay da'yun dumalat di pangulugyun Apu tu'un hi Jesu Kristu.

32 Gulat ta makulug an adi mamahuan di natoy at mi'id di lagbu' hidin hi'itangan ataya' hi nananggaa' hinan buhul'uh tud Ephesus an ayda hagiit. Mu gulat ya odolna mah un hay pun'am'amlongan tu'uh tun lutay nomnomnomon tu'u ta iyunnud tu'uh nan tatagun anggay di nitaguandah tun lutay nomnomnomondan alyonday, "Pun'a'an tu'uat di malgom hi ma'an ya ma'inum ti matoy tu'uat mi'id mahkay."

33 Mu emayaanyu ta adi ayu ma'agay'ayan hinan hapit an ma'alih proverb an alyonay, "Nan idduman tu'uh nan tatagun mangat hi nappuhi ya mid mapto' ya awniat aton tu'u goh an iyunnud tu'uh pangatda."

34 At nomnomonyuh nahamad ta ipogpogyuy ato'atonyun nappuhi. Wadaday udum ay da'yun mangalih kimmulugda mu agguyda inilah Apo Dios. Undan adi ayu bumain ene?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

35 Wa nin an alyonyuy, "Hay aton nin di nun'atoy an mamahuan? Ya hay aat nin di odolda?”

36 Anakkayah an manangpah nan munhanhan hi umat hina ti undan agguyyu inilay aat di oho' an gahin hi un meho' hinan luta ta paddungnay milubu' ya un humangaw?

37 Umat hi wheat unu nan udum an oho' ti wa ay ta agguy nitanom nan oho' ya bugwa ya anggay di tigawna. Mu wa ay ta nitanom ta himmangaw ya nob'on di tigawna.

38 Ya an amin nan numbino'ob'on an bugwa ya numbino'ob'on goh di hangawdan miyunnudan hinan ninomnom Apo Dios an tigaw di humangawanda.

39 Ya umat hina goh hitun matagun wah tun luta ti hay tagu ya nob'on di odolda, ya nob'on goh hinan animal, ya nan hamuti, ya ekan.

40 At waday limmun Apo Dios hituh luta ya hi ad daya. Mu numbino'ob'on di amaphod di tigaw nan wah tun luta ya nan wad daya.

41 Ya ta"on nan mattig ad daya ya agguyda numpapaddung ti nob'on di amaphod di benang di algaw, ya umat goh hinan bulan an nob'on di amaphod di benangna, ya umat goh hinan bittuan an nob'on di amaphod di tigawda.

42 Ya hay dumalat hi pangalya' ay date ya ta innilaonyu an nan odol tu'ud ugwan an atagu tu'u ya nob'on di tigawdah tun amahuan tu'u, ti nan odol tu'ud ugwan ya matoy, mu nan mihukat an odol tu'u ya adi mahkay mabalin an matoy.

43 Ya wa ay ta milubu' di odol ya nappuhiy aat di tigawna, ya mi'id goh di bi'ahna. Mu wa ay ta namahuan ya ma"aphod di tigawna, ya nidugah di bi'ahna.

44 Ya matoy ay di odol tu'u ya milubu' hitun luta, mu wa ay ta mamahuan tu'u ya nob'on di odol tu'u an hiyah ne nan malpun Apo Dios. At wa ay di odol tu'uh tun luta ya wada goh di nob'on an odol tu'ud abuniyan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

45 Ya hiyah ne impitudo' Apo Dios an inalinay, "Nan nahhun an ap'apun di tataguh tun lutan hi Adam ya nidatan hi ataguan, mu hiyah ne ataguan hitun luta." Mu nan angunuh an miyadwan ap'apun di tataguh tun lutan hi Kristu ya nob'on di aatna ti Hiyay Lennawan mangidat hi ataguan an adi mapogpog.

46 Hay mahhun ya nan ataguan hitun luta ya un nan miyadwan ataguan an minaynayun.

47 Nan nahhun an ap'apun di tataguh tun lutan hi Adam ya hay lutay nalmuwana, mu nan angunuh an miyadwan ap'apun di tataguh tun lutan hi Kristu ya Hiyay nalpud abuniyan.

48 Ya an amin tu'un tataguh tun luta ya nipaddung di odol tu'uh odol Adam an hay lutay nalpuwana. Ya ditu'un kimmulug ay Jesu Kristu an nalpud abuniyan ya mipaddung di odol tu'uh odolnah din namahuana.

49 Hay aat tu'ud ugwan ya umat goh hinan tagun hay lutay nalmuwan di odolna, mu awni ta udum di algaw at umat tu'uh nan Tagun nalpud abuniyan ti mamahuan tu'u.

50 Hay pohdo' an alyon ay da'yun i'ibba ya nan odol an waday lamohna ya dalanan mapitay hi awni ya adi mabalin an middum ay Apo Dios hi pumpapto'ana. Ti nan odol an mapitay hi awni ya adi mabalin an minaynayun hi mid pogpognah un agguy numbalin hinan nob'on an odol an adi matoy.

51 Mu donglonyuh ten agguy na'in'innilah din hopapna: Ihnay udumnan ditu'un mangunud ay Kristun adi matmattoy. Mu ditu'un amin an mangunud ya mahukatan di aat tu'u

52 an un na'amtang di a'atana an un hin'odmay. Ya ma'at heteh tun angunuhnah pangipaganghan Apo Dios hinan talampet. Ti wa ay ta mipagangoh heden talampet ya mamahuan nan nun'a'atoy ta adida mahkay ipidpidwan matoy, ya ditu'un matagu ya mahukatan di aat tu'un amin.

53 Ti nan odol tu'uh tun lutan matoy ya mahukatan hinan nob'on an odol an malmu ta mihinad abuniyan, ya adi matmattoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

54 Ya wa ay goh ta mipa'annung hanan amin at hiyah ne ipa'annungan din impitudo' Apo Dios an inalinay, "Pogpogon Apo Dios di atayan, at mi'id mahkay matmattoy hi enggana."

55 Ya inalin goh nan Hapit Apo Dios di, "Adi ayu tuma'ot hi atoy ti adi mahkay mabalin an matoy ayu."

56 Hay atayan tu'u ya dumalat di bahol, ya hay dalat di bahol ya nan adi pangunudan hinan Tugun Apo Dios.

57 Mu munyaman tu'un Apo Dios ti an amin tu'un mangiyokod ay Apu tu'un hi Jesu Kristu ya middum tu'un Hiyah nan pangabakanah nappuhi ya atoy!

58 At hay maphod hi atonyun i'ibba ya adiyu iyabulut an ma'abak di punnomnomyu ta unyuat ihamad di pangulugyun Kristu. Ya humlu ayun mangat hinan pohdon Apu tu'u ti i'innila tu'un an amin nan impatamun Apo Dios ay ditu'u ya waday hulbina.

1 Corinthians 16

1 Hay itudo"ud ugwan ya hay aat di pangamunganyuh nan pihhun mibadang hinan tatagun Apo Dios ad Judah. Atonyuy umat hidin inali' an aton nan i'ibba tu'un kimmulug hinan ahimbahimba'an hinan Provinciad Galatia.

2 At hay atonyun amin ya hinan aDumiduminggu ya ilahhinyuy hini"itang hinan intamuanyun nen hinduminggu ta badangyu. Hay ilahhinyu ya nan nalpuh bo'laon di hinohhan da'yu. Ya aDumiduminggu ya gunyu aton ta wa ay ta umalia' ya madadawoh ta adi gahin di hay umalia' di pun'amunganyu.

3 Ti pohdo' an wa ay ta umalia' hina ya na'a'amung nan penhodyun ibadang ta ipiyuy tu'uh nan tatagun pot'onyun mangiyuy ad Jerusalem. Ya unna' mahkay muntudo' ay dida ta alanda ta way panginnilaandad Jerusalem an ditu'uy nannag ay dida.

4 Ya gulat ta nomnomon tu'uh un mahapul an umuya' goh at mitnuddan ha"in.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Hitun umalia' ya e'wa' hinan Provinciad Macedonia ta muntudua' hidih nan udum an babluy ya unna' umalih na.

6 Ya nomnomnomo' an mihinaa' ay da'yuh mabaybayag hi engganay alpahan di lawang ta way atonyun mamadang ay ha"in hinan umaya' hi udum an babluy.

7 Adi' pohdon an umalin mumbihhitan da'yu ya anggay ti hay pohdo' ya wa ay ta umalia' ya mabayag di ihina' ay da'yuh un iyabulut Apu tu'u.

8 Mu hay nomnomo' hi ato' ya mihinaa' hitud Ephesus ta engganay madatngan nan ngilin an Pentecost

9 ti do'ol hituy pangitudtuduwa' hinan Hapit Apu tu'u an ta"on unda do'ol di bumobohhol ay ha"in.

10 Ya gulat ta umalih nah Timothy ya ihamadyuy atonyu ta ipattigyuy pun'an'anlaanyuh immaliana ti hiya goh di ohah puntamuon Apo Dios an umat goh ay ha"in.

11 Ya tigonyu ta mi'id di mamihul ay hiya ta unyuat badangan ta mi'id al'alih pumbangngadanah tu ti hohoddo' an mitnud hinan i'ibba tu'un mumbangngad hitu.

12 Hi Apollos ay goh an ohan ibba tu'u ya gun'u honogon an gun mitnud hinan udum an i'ibba tu'un umalin mumbihhitan da'yu, mu adi mihapitan an munduwaduwah pi'yalianad ugwan. Mu awni ta hay way madadawoh ya un umalin mumbihhitan da'yu.

13 Emayaanyu ta adiyu unudon nan nibahhaw, ya ihamadyuy pangulugyu, ya itulidyuy pangunudanyu ta madpol ayu.

14 Ya an amin di atonyu ya dumalat di pamhodyuh i'ibbayu.

15 Inilayu nin nan hina"aman da Stephanas ti diday nahhun an nangunud ay Kristuh nan Provinciad Achaia, ya ihihi'aldan bumadang hinan tatagun Apo Dios. At hay pohdo' hi atonyu, i'ibba,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 ya donglonyuy alyonda, ya atonyu goh nan itudun nan udumnan ibbadan muntamu ya nan mi'tamun dida.

17 Mun'am'amlonga' hi immalian da Stephanas ay Fortunatus, ya hi Achaicus ti ta"on hi mi'id ayuh tu mu diday nangat hinan itamuyuh tu.

18 Ti impadenola' ay dida an umat hidin nangipa'anlaandan da'yu. Daten linala'iy way biyangnan mipadenol.

19 Pohdo' goh an ipa'innila an nan kimmulug hinan Provinciad Asia ya apngaon da'yu. Ya da Aquila ay Priscilla ya nan kimmulug an mi'yamu'amung ay didah abungdan mundayaw ay Apo Dios ya inhamadda goh an nangalih apngaon da'yu an dumalat di kimmulugan tu'un Apu tu'u.

20 Ya ta"on goh tun i'ibba tu'uh tud Ephesus ya apngaon da'yu. Wa ay ta ma'amung ayun mundayaw ay Apo Dios ya mumpun'am'amanu ayu.

21 Ha"in an hi Paul di nangitudo' eten angunuhna, ya hay alyo' ya maphod ayu ni' hina.

22 Ya an amin di mid pamhodnan Apu tu'u ya moltaon ni' Apo Dios dida! Ya maphod un ag'aga ya immalih Apu tu'u!

23 Ya nan homo' ni' Apu tu'un hi Jesus di wagwadan da'yu.

24 Nidugah di pamhod'un da'yun amin an dumalat di kimmuluganyun Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Corinthians

2 Corinthians 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul an pento' Apo Dios an apostoles Jesu Kristu. Hay ibba' an nangitudo' ete ya hi ibba tu'un hi Timothy. Hiyah te tudo'min da'yun kimmulug hinad Corinth ya hinan kimmulug goh hi udum an babluy hinah Provinciad Achaia.

2 Nan homo' ya lenggop ni' an malpun Ama tu'un hi Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu di minaynayun hi wan da'yu.

3 Madayaw hi Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu. Hiya an Ama tu'u ya ma'aggohgoh an nunheglay pangal'alu'nan ditu'u.

4 Ti al'alu'on ditu'u ta anuhan tu'uy ligat tu'u ta way aton tu'un bumadang hinan udum an munholholtap hinan malgom an ligat. At badangan tu'u dida an dumalat di badang goh Apo Dios ay ditu'u.

5 Ti nidugah di ipaligligatan tu'un umat hi nipaligligatan Kristu an dumalat nan pangulug tu'un Hiya, mu nidugah goh di bumadanganan ditu'u.

6 Ya ta"on hi un ad ugwan ya ten mipaligligat ami an dumalat nan bumadanganmin da'yu ta mabaliwan ayu. Mu badangan da'min Apo Dios ta way atonmin mamadang ay da'yun mangedpol hinan malgom an punholholtapanyun umat hi hinoltapmi.

7 Nahamad di denolmin inaynayunyuy pangulugyu ti inilamin ta"on di mipaligligat ayu an umat ay da'mi mu badangan da'yun Apo Dios an umat hi namadanganan da'mi.

8 Ya pohdonmi ya ipanomnommi ay da'yu, i'ibba, din aat di nidugah an nunholtapanmih din awadanmih dih nan Provinciad Asia ti hay inilami ya matoy ami.

9 Mu manu ay umat hinay na'at ta panginnilaanmin bo'on hay odol di pangiyokodan mu hi Apo Dios an mummahuh natoy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Hiyay nangibaliw ay da'mih din atata'ot an aymi atayan, at hiyanan kulugonmin baliwan da'min Hiya an ta"on hi un way ma'at ay da'mi

11 ti gun da'mi iluwaluan ay da'yu. Ya heten ado'olyun munluwaluh amaphodanmi ya do'ol goh di munyaman ay Apo Dios hi nangngolandah luwaluyu.

12 Hay ohah iyamlongmi ya makulug di ina'inatmi an mid ah nibalbali, ya agguymi linayahan di i'ibbami. Ya iyal'allanan da'yu ti inyunnudmih pohdon Apo Dios an dumalat nan homo'nan da'mi an bo'on dalat di abalinanmi.

13-14 Ya hay itudo'min da'yu ya anggay nan mabahayu ya ma'awatanyu. Mu ta"on hi un itang ya anggay di ma'awatanyud ugwan mu olom ya do'do"ol di ma'awatanyuh udum hi algaw. Ta hitun pumbangngadan Apu tu'un hi Jesus ya ongol di pun'amlonganyun da'mi an umat hi pun'amlonganmin da'yu.

15-16 Dumalat di a'ongol di denol'uh pangabulutanyun ha"in at hiyanan ninomnom'un mumpidwaa' an umalin mannig ay da'yu ta mihamhamad di pangulugyun Jesu Kristu ti hiyah ne goh di ato' an hitun umaya' hinan Provinciad Macedonia ya mundaguha' hina, ya mundaguha' goh hi pumbangngada' ta badangana' ay da'yuh umaya' ad Judea.

17 Mu nun'innomnoma', at agguy'u intuluy henen ninomnom'uh ato', at mid mapto' ya alyonyuan un mid poto' di nomnom'u, ya mid mapto' goh ya alyonyuan unna' umat hinan gagangaynan tataguh tun lutan un pohod di pangalyandah oo, mu adida.

18 Mu adia' ahan umat ay dida ti iyunnud'un Apo Dios an adi munlayah!

19 Ya bo'on pangal'ali din inul'ulgudmin da Silas ay Timothy an aat Jesu Kristun Imbaluy Apo Dios ti nahamad an makulug an amin di aatna

20 ti Hiyay mangipa'annung an amin hidin intulag Apo Dios. At hiyay dumalat hi pangalyan tu'un Jesu Kristu di, "Amen," ya henen panapitan tu'uy mangipa'innilan hi Apo Dios ya nabagbagtu.

21 Ti ihamad Apo Dios nan pangulug tu'un Kristu, ya hi Apo Dios goh di namto' ay ditu'uh puntamuona,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 ya impiyodolna nan Na'abuniyanan an Lennawa ay ditu'u ta pangimmatunan an ditu'uy tataguna, ya hiya goh di panginnilaan an odowon tu'un amin di amaphodan an inalin Apo Dios hi idatnan ditu'u.

23 Ya manu ay agguya' immalih nad Corinth ya ta muntutuyu ayuh nan ato'atonyu ti gulat ta immalia' at inhingal'u da'yu. Hi Apo Dios di ihtigu an makulug heten inali' ti inilanay nomnom'u.

24 Ya adiyu alyon di ipapilitmin da'yuy pohdonmi ti inilamin nahamad tuwaliy pangulugyu. Ti hay penhodmi ya badangan da'yu ta umamlong ayun mangunud ay Apu tu'un hi Jesu Kristu.

2 Corinthians 2

1 At hiyanan ninomnom'un odolnay adia' umalih nah un goh mahapul an ihingal'u da'yu ti adi' pohdon an munlungdaya ayu goh.

2 Ti gulat hi un'u da'yu ipalungdalungdaya at hay mangipa'amlong mah ay ha"in hi un bo'on da'yu ya anggay?

3 At hiyaat un ammunay tudo"un impa'ali' ay da'yu ti adi' pohdon an da'yun nonomnomo' an mangipa'amlong ay ha"in di mangipalungdayan ha"in hi panniga' hinan nappuhin ato'atonyu. Mu inila' an wa ay ta mun'am'amlonga' hi alia' ya umat goh hina damdama ay da'yu.

4 Ya hidin nuntud'a' ay da'yu ya nidugah di nunha'itan di nomnom'u ya lungdaya', ya nun'agah goh di lugwa' hi nuntud'a' ene. Ti hay dumalat hi nuntud'a' ya bo'on hay pangipaha'ita' hi nomnomyu mu manu ay ya penhod'un innilaonyun ongol di namhod'un da'yu.

5 Nan ibbayun nappuhiy ina'inatna ya bo'on ha"in ya anggay di binaina ti ta"on goh hi un da'yu. Mu adi' idugah di hapito' enen inatna

6 ti ongol henen nangilat di ado'lan ay da'yun hiya.

7 At mahapul an aliwanyuy baholna, ya tinugunyuat ti wa adya ta adiyu aton ya munha'it di punnomnomana ya madismaya.

8 At hay iyal'alu"un da'yu ya ipattigyuy nahamad hi pamhodyun hiya!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya manu ay nuntudo'a' ay da'yu ya ta tapnga' da'yuh unyu unudon an amin di itudtudu', ya inatyu nan inali' an atonyu.

10 At hay maphod hi atonyu ya aliwanyu nongkay di nappuhih inat nen tagu. At aliwa' goh damdama. Ti wa ay di mahapul an aliwa' di baholna ya ato' an dumalat ay Kristu ta amaphodanyu.

11 Ta adi ditu'u tapngan ay Satanas ti inila tu'uy aat di pampongnan ditu'u.

12 Hidin immaya' ad Troas hi nuntudtuduwa' hinan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu ya tinnig'un indadaan Apu tu'u nan tatagun mangabulut hinan itudtudu'.

13 Mu immod'o'od'oda' ti agguy'u inah'upan han ibba tu'un hi Titus hidi. At inali' hinan tataguh dih makaka', at nundapuha' ad Macedonia ta anapo' hi Titus hidi.

14 Mu munyamana' ay Apo Dios ti dumalat nan nidduman tu'un Kristu ya gun ditu'u badangan an mangabak hi enggana! At hiyanan da'miy binaal Apo Dios an mangipa'innilah aat Jesu Kristu, ya ta"on hi un malgom an babluy di ayanmi ya paddungnay ma"aphod di hunghungna.

15 Ti ditu'un kimmulug ya mipaddung tu'uh nan incense an umipa'amlong ay Apo Dios ti ditu'uy panginnilaan di tataguh aat Kristu ta an amin nan itudtuduwan tu'u an mabaliwan unu adi ya paddungnay hunghungon ditu'u.

16 Ya henen gun tu'u intudtudu ya mipaddung hinan maphod di hunghungna an umidat hi ataguan nan mangulug, mu hana ay an adi kumulug ya hay panunghungda ya paddungnay agub di natoy. Ya heten tamu ya na'alligat ti mi'id di way abalinanah mangat,

17 mu adi ami umat hinan udum an tatagun hay umadangyananday dumalat hi puntudtuduwandah nan Hapit Apo Dios. Mu da'mi ya nahamad di itudumi ti hennag da'min Apo Dios an mangitudtuduh aat Jesu Kristu, at hi Apo Dios di ihtigumi.

2 Corinthians 3

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Ini ya alyonyuan unmi iting'iy tamumi ti dimmalat nan nangalya' hi nahamad nan nanudtudumi! Unu ini ya alyonyuan umat amih nan udum an mahapul di waday ipattigmih tudo' ay da'yu ya unyu abuluton di itudtudumi, ya mahapul an mumpa'amma amih tudo' ay da'yu ya un da'mi abuluton hinan gunmi umayan!

2 Mu adimi ahan mahapul di umat hina ti da'yuy paddungnay tudo' hi mangipattig hinan udum an tatagu ti nundengwah nan tatagun nahukatan hi maphod di pangatyun dimmalat din intudtudumi, at paddungnay da'yuy tudo' an mabaha.

3 Immannung an paddungnay da'yuy tudo' Kristu ti kinulugyuy intudtudumih aatna ti nan Lennawan nan Dios an wagwaday nangitudo' an bo'on nan tinta, ya bo'on goh nan batuy nitud'ana, mu hay nomnomyu.

4 Ya manu ay alyonmih ne ya kulugonmin abuluton Apo Dios di tamumi ti dumalat di badang Kristu.

5 At adimi alyon di nalpuh abalinanmih ten tamu ti mid ahan ologmi. Ti anggay hi Apo Dios di alpuwan di abalinanmin mangat eten tamu.

6 Ti Hiyay nangidat hi abalinanmin mangipa'innilah nan balun ni'tulaganah aat di abaliwan tu'u. Ya heten ni'tulaganan ipa'innilan nan Lennawan Apo Dios ya adi umat hinan Uldin an indat Apo Dios ay Moses ti heten Uldin an nitudo' ya atayan di tagu ti nan adi mangunud ya milahhin ay Apo Dios hi enggana. Mu nan ipa'innilan nan Lennawan Apo Dios ya hiyah ne alpuwan di pi'taguan ay Hiyah munnononnong.

7 Ya hidin nangngalan Moses eden Uldin Apo Dios an nihelhel hi batu ya nidugah an humiliy anabagbagtun Apo Dios hi angah Moses, at ta"on un hidin wan ma'ubah ya adi nonongan intigaw nan i'ibbanan holag Israel ay hiya. At wa ay ta umat hina an anabagtuy nipattig eden nidatan din Uldin an ta"on hi un hay atayan di pumbalinana

8 at inyal'allanah nan anabagtun Apo Dios an mipattig hinan balun ni'tulaganan ipa'innilan nan Lennawana!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya manu ti nabagtuh den Uldin an dumalat hi amoltaan nan adi umunud, mu nidugdugah di anabagbagtun nan balu an ni'tulaganah aat di a'aliwan di bahol tu'u ta ibilang ditu'un Apo Dios an maphod.

10 At henen nabagtuh din hopapna ya mi'id mahkay ad ugwan hi un tu'u ipaddung hinan nidugah an anabagtun nan balun ni'tulagan Apo Dios.

11 At wa ay ta nabagtuh den Uldin an napogpog at inyal'allanah nan nidugah an anabagtun nan balun ni'tulagan Apo Dios an mi'id di pogpogna!

12 At hiyanan dumalat di denolmi ya natulid amin mangitudtuduh aatna.

13 Ya adi ami umat ay Moses an hinanianay angahna ta adi tigon nan i'ibbana nan humilin anabagtun Apo Dios an mun'a'u'ubah hi angahna.

14 Hay ninomnom din Hudyuh din penghana ya paddungnay nahanian, at hiyanan engganad ugwan ya adida ma'awatan di aat nan impitudo' Apo Dios hi unda bahaon, ya anggay nan mangulug ay Kristu di waday ma'awatanah aat Apo Dios.

15 Ya ta"on ad ugwan hi un bahaon nan Hudyu nan Uldin Apo Dios an nidat ay Moses ya adida ma'awatan ti paddungnay nahanian di nomnomda.

16 Mu wa ay ta muntutuyuy taguh baholna ta kulugonah Apu tu'u at ma'aan nan paddungnay nihanih nomnomna.

17 Ya henen inali' an hi Apu tu'u ya hiyah ne nan Lennawan Apo Dios. At wa ay ta Hiyay mawadan ditu'u ya adi mahkay mahapul an iyokod hinan Uldin Apo Dios an nidat ay Moses.

18 At hiyanan an amin tu'un kimmulug ya mi'id mahkay heden paddungnay nihanih nomnom tu'u ta ditu'uy attigan di anabagbagtun Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya inaynayunan hukatan di pangat tu'u ta miyengngoh tu'un Hiya. Ya henen Apu tu'un manukat hi pangat tu'u ya Hiyay Lennawan Apo Dios.

2 Corinthians 4

1 Dumalat nan homo' Apo Dios ya hennag da'min mangitudtuduh tun balu an impa'innilana. At hiyanan adi ami humigan mangat.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya din'ugmin amin di umipabain an pangat, ya adimi balbaliyan di tataguh pangagay'aymin didan kumulug ay Kristu. At hi Apo Dios ya inilanan maphod di ninomnommih pangatanmi ti bo'on layah di pangitudtuduwanmih Hapitna, mu atonmin amin di abalinanmin mangitudtuduh nan makulug ta innilaon nan mangngol an makulug di itudtudumi.

3 Mu ta"on unmi aton di umat hina mu wadaday udum an paddungnay nahanian di punnomnomdan adida ma'awatan di itudtudumi, at hiyay dumalat ya milahhindan Apo Dios.

4 Ti hi Satanas an ap'apun an amin di nappuhiy nama"ih punnomnom nan adi kumulug, at hiyanan adida ma'awatan di mitudtuduh aat di anabagtun Kristu an neyengngoh ay Apo Dios.

5 Ya bo'on hay aat di amaphodanmiy itudumi ti hay aat Jesu Kristun hi Apu tu'u. Ya hay itudumih aatmi ya anggay ya ay ihunay da'miy baalyun dumalat ay Jesus.

6 Hidin penghanah nalmuwan tun luta ya munhehellong, at inalin Apo Dios di, "Pumatal'a!" ya immannung an pimmatal. Ya Hiya goh di paddungnay namatal hi nomnom tu'u ta innilaon tu'uy anabagtunan wan Kristu.

7 Ya umat amih nan bangan nalakan nittuwan nan nangina ti ta"on hi un ami na'ampa mu indat Apo Dios heten tamun da'mi ti pohdonan ipa'innilan Hiyay alpuwan di ongol an abalinanmi an bo'on da'miy alpuwana.

8 Nidugah di ligatmih aymi nangitudtuduwan hi aat Jesus, mu adimi damdama du'gon an ta"on hi un umu'udduman mi'id di papto'ananmih atonmi, ya manu ay ya kulugonmin wadah Apo Dios an bumadang ay da'mi.

9 Do'olday mangipaligligat ay da'mi, mu adi da'mi inganuy ay Apu tu'u. Ya hin'umu'udduman hi'ihi'itangan patayon da'mi, mu dumalat di badang Apo Dios ya ten matagu ami damdama.

10 Ya an amin nan aymi nuntudtuduwan ya hinoltapmiy ligat an umat hi hinolholtap Jesus ya un matoy, mu hatun ma'ma'at ya hiyay attiganan mataguh Jesus ay da'mi ti binadangan da'mi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya ad ugwan an matagu ami ya paddungay unmi hahagangon di atoy an dumalat di pangatanmih nan impatamun Jesus. Mu adimi idinong ti hiyay panginnilaan an wadah Jesus an bumadang ay da'mi.

12 Ya ta"on hi un umat hina an hi'ihi'itangan an patayon da'mih nan puntudtuduwanmi mu ta hay pumbalinana ya hay pi'taguanyun Apo Dios hi mid pogpogna.

13 Waday nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay, "Kimmuluga' ay Apu tu'u, at hiyah ne gun'u alyon hi udum." Hiyah ne goh damdamay gunmi aton an umuymi ipa'innilah udum tun kinulugmi.

14 Minahuan Apo Dios hi Apu tu'un hi Jesus, at kulugonmi goh an umat hinay atonan da'mi an ta"on goh un da'yu ta an amin tu'un kimmulug ya itnud ditu'un Jesus hi awadan Apo Dios ta middum tu'un Hiyah enggana.

15 An amin daten inali' an ma'ma'at ay da'mi ya mumbalin hi amaphodanyu ta dumo'ol di kumulug an dumalat di homo' Apo Dios ya ta dumo'ol di munyaman ay Hiya ta way ipabagbagtuana.

16 Hiyay dumalat ya adi ami manghop an mangat hinan tamumi an ta"on hi un gun madad di bi'ah di odolmih abigabigat, mu gun mihamad goh di pangulugmin Hiya.

17 Nan punligatan tu'ud ugwan ya adi madnoy at mumbalin hi bumagtuan tu'uh munnononnong hi awadan Apo Dios.

18 At hiyanan adi tu'u ibilang tun mattig tu'uh tun lutan mapogpog, mu hay ibilang tu'u ya nan adi mattig an munnononnong hi enggana.

2 Corinthians 5

1 Adi ami manghop ti inilamin tun odol tu'un mipaddung an abung tu'uh tun luta ya mapa"i, mu hukatan Apo Dios hi adi mapa"in odol hi ad abuniyan an munnononnong hi enggana.

2 Mu ad ugwan ya nidugah di punligligatan tu'u, at hiyanan iyahupan tu'un mahukatan tun odol tu'uh nan adi mapa"in odol ad abuniyan,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 ti wa ay ta matoy tu'u ya bo'on hay lennawa tu'u ya anggay di mihinad abuniyan ti ta"on nan odol tu'u ya wada goh damdama.

4 Tun odol tu'uh tun luta ya munholholtap ya mapa"i, at hiyanan iyahupan tu'un hukatan di odol tu'uh nan adi mapa"i. Adi tu'u alyon di iyahupan tu'uy atayan tu'u, mu hay iyahupan tu'u ya hay ahukatan tun odol an matoy hinan odol an munnononnong hi ad abuniyan.

5 Hi Apo Dios di nangidadaan ay ditu'u an umat hinay ma'at, ya hay panginnilaan an umat hinay ma'at ya hennagna nan Lennawanan ditu'u.

6 At dumenodenol tu'un Apo Dios, ya inila tu'un adi tu'u middum ay Hiyah awadanah un tu'u wagwah tun odol tu'uh tun lutan mapa"i.

7 Ya hay umamlongan tu'un middum tu'un Hiya ya dumalat di pangulug tu'un Jesus. Ya adi mahapul an tigon tu'u ya un tu'u kulugon.

8 At mundenol tu'u ti ta"on hi un tu'u taynan tun odol tu'u mu umuy tu'u mi'hina ay Jesus an Apu tu'u.

9 At hiyanan hay aptan hi nomnomon tu'u ya hay pangipa'amlongan tu'un Apu tu'u, at ta"on hi un tu'u wah tun luta unu ad abuniyan.

10 Ti udum hi algaw ya umuy tu'un amin hi hinagang Kristu ta humalyaon ditu'un Hiya. Ya way ohaan waday lagbuna an miyunnudan hi ina'inatnah tun luta. At nan maphod di inatna ya maphod goh din lagbuna, ya nan nappuhiy inatna ya nappuhi goh di lagbuna.

11 Gapu ta inilamin atata'ot di punhumalyaan Apu tu'u ya atonmin amin di abalinanmin mangagay'ay hi tatagu ta kumulugdan Hiya ta adida mamolta. Ya inilan Apo Dios an mi'id di udum hi wah nomnommi eten atonmi ti un anggay nan pangipa'amlonganmin Hiya. Ya olom ni' ya ta"on goh da'yu ya inilayu an umat hinay wah nomnommi.

12 Mu adiyu alyon hi unmi iting'iy aatmin da'yu, ti manu ay ya penhod'un ma'awatanyuy aat di pangatmi, ya ta way atonyun mangedenol ay da'mi, ya innilaonyuy pambalyuh nan tatagun ipahiyaday aat di tagu an bo'on hay amaphod di pangat.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya wa ay ta alyon di udum hi un ami ay nabongang an muntudtuduh aat Apo Dios ya ta"on ti hay ipabagbagtuana. Mu mundenol ami ti inilayun agguy ami nabongang ti hay amaphodanyuy gunmi aton.

14 Ya manu ay mahlu amin mangitudtuduh aat Kristu ya dumalat di namhodnan ditu'u ti inyatoynay bahol tu'un amin an tatagu, at hiyanan ta"on un Hiya ya anggay di natoy ya ay ihunay un tu'u ni'yatoy ay Hiya.

15 Ya manu ay inyatoynan amin nan tatagu ya ta an amin tu'un matagu ya bo'on hay odol tu'uy nonomnomon tu'u, mu nan nangiyatoy ay ditu'un namahuan di ipa'amlong tu'u.

16 Ya gapu ta ditu'un kimmulug ya middum tu'un Kristu at adi tu'u mahkay ibilang di atagun di tagu an umat hi pangat nan agguy kimmulug. Ti ta"on un hidin hopapna ya umat hinay nangibilangmin Kristu, mu ad ugwan ya adi mahkay umat hinay pangibilangmin Hiya.

17 At wa ay ta hi Kristuy idduman nan tagu ya numbalin hi balun tagu ti nan pangatnah din hopapna ya nahukatan hi balu.

18 Hiyanan amin di inat Apo Dios hi nannaganah nan imbaluynan hi Kristu ta inyatoynay bahol tu'u ta way aton tu'un mumbangngad ay Apo Dios. Ya ditu'un kimmulug di nangiyokodan Apo Dios an mangitudtuduh aatnah nan tatagu ta mumbangngadda goh ay Hiya.

19 Ti hay aatna ya gun impadinong Apo Dios nan pamoholan nan tatagun Hiyah nannaganan Kristu ta natoy hinan krus, at adina mahkay ibilang di bahol di tagu. Hiyah ne inyokodnan da'mih umuymi itudtudu.

20 At ten hennag da'min Apo Dios ay da'yu ta itudtudumiy aat Kristu. Ya hay ahan pohdonmi ya abulutonyuy inat Kristu ta duminong di pi'buhulanyun Apo Dios ta mihamad di iddumanyun Hiya.

21 Hi Jesu Kristu ya mid baholna, mu dumalat di pumhodan tu'u ya Hiyay hennag Apo Dios an mangiyatoy hi bahol tu'u ta wa ay ta kumulug tu'un Hiya ya middum tu'uh nan anahamad Apo Dios.

2 Corinthians 6

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Dumalat nan pangitamuanmin Apo Dios at al'alu'onmi da'yu ta adiyu du'gon nan homo' Apo Dios ay da'yu!

2 Ti inalinah nan impitudo'nay, "Hidin numbaganyuh badang ya binadangan da'yu, ya hidin nadatngan di algaw an gintud'u ya binaliwa' da'yu." At hiyanan alyo' ay da'yud ugwan di bumadangan Apo Dios hinan mumbagah badang ay Hiya, ya ad ugwan goh di gintudnah abaliwan di tagu.

3 Ihamadmiy pangatmi ta mi'id dumalat hi adi pangulugan di tatagun Kristu ya ta mi'id goh di dumalat hi pamahiwandah nan tamun inyokod Apo Dios ay da'mi.

4 Ti penhodmin ipattig an da'mi ya makulug an baal Apo Dios hinan aymi pange'edpolan hinan do'ol an punligligatanmi an ta"on un do'ol di nappuhih epa'lehdan da'mi

5 an umat hinan numpanaplatandan da'mi, ya nan nangibaludandan da'mi, ya nan nangigihuwandan da'mi, ya nan ahinahinaanganmi, ya nan atutu'alanmi ti ta"on un nan mahdom ya nidugah di tamumi.

6 Mu ta"on hi un umat hinay na'na'at ay da'mi ya ipattigmin baal da'min Apo Dios ti ma'awatanmi, ya dumalat goh hinan amaphodmi, ya hinan pange'edpolanmih ligatmi, ya hinan ama'uyami. Ya ma'innilan niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan da'mih nan nahamad an pamhodmih i'ibbami,

7 ya hinan pangipa'innilaanmih nan makulug an tudtudu an dumalat nan nidugah an abalinan Apo Dios an bumadang ay da'mih pangatanmin amin hi tamumi. Ya dumalat goh nan nangibilangan Apo Dios ay da'mih maphod ya abalinanmi mahkay an abakon nan buhulmin hi Satanas ya nan i'ibbana.

8 Ya hay aatmih nan pamaalan Apo Dios ay da'mi ya hin'umu'udduman me'gonan ami, ya hin'umu'udduman pinilupiluh da'mi. Ya alyonday un ami munlayah, mu ta"on ya hay makulug di hapitonmi.

9 Ya alyon nan udumnan tataguy mid di hulbimi, mu wadaday udum an alyonday amaphod di tamumi, at hiyanan ma'al'ali ami. Ya hi'ihi'itangan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

matoy ami, mu maphod ti ten matagu ami damdama. An amin hatu ya na'at ta panugun Apo Dios ay da'mi, mu agguyna inyabulut an matoy ami.

10 Ti ta"on un hin'umu'udduman munlungdaya ami mu gun ami umamlong damdama. Ya ta"on unda alyon di nawotwot ami mu paddungnay unmi goh ipa'adangyan nan gunmi intudtuduwan an kimmulug ti nidatandah ataguan an munnononnong hi awadan Apo Dios. Ya ta"on hi un ami nawotwot mu wada nan nahamad an itaguanmin malpun Apo Dios.

11 Da'yun i'ibba hinad Corinth, inalimin amin di pohdonmin alyon ay da'yu ti ongol di pamhodmin da'yu.

12 At adi ayu dumuwaduwah nan pamhodmin da'yu ti hay immannung ya da'yuy nakudang di pamhodnan da'mi.

13 Ya hiyah te alyo' ay da'yu ti imbilang'u da'yun imbabaluy'u, at hiyanan penhodmin ibilang goh da'mih o'ommodyu ta way omong'ongollan di pamhodyun da'mi an umat hi anidugah di pamhodmin da'yu.

14 Adi maphod hi un ayu gun mimiddum hinan agguy kimmulug ay Apo Dios ti undan mun'unnudan di maphod hi nappuhi, ya nan patal hi helong?

15 Ya umat damdama ay da Kristu ay Satanas an adi mabalin an mun'unnudanda. At hiyanan ditu'u ay an kimmulug ya tigon tu'u ta adi tu'u middum hinan agguy kimmulug ti adi miyunnud di punnomnomdah punnomnom tu'u.

16 Ya adiyu kulugon ya dayawon di malgom, mu anggay hi Apo Dios an munnononnong ti ditu'un kimmulug di Timplun Apo Dios an matattaguh enggana, ti inalinah nan impitudo'nay, "Nan kumulug ay Ha"in ya diday ihina' ta mimidduma' ay dida ta Ha"in di dayawondah Diosda, ya dida goh di tatagu'."

17 Hiyah te dumalat ya inalin Apo Dios di, "Mahapul an adi ayu middum hinan ato'aton di agguy kimmulug ta adiyu aton nan nun'appuhin ato'atonda, at abuluto' da'yu."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya innayun Apo Dios an inali goh di, "Ha"in di hi Amayu, ya da'yuy imbabaluy'u. Hiyah ne inalin Apu tu'un nidugah di abalinana."

2 Corinthians 7

1 At gulat ta hiyanay intulag Apo Dios hi atonan ditu'u at mahapul an du'gon tu'un amin di nappuhin ato'aton tu'u, ya nonomnomon tu'u ta ilulud tu'un aton di pohdon Apo Dios ta un tu'uat dayawon ta mumbalin tu'uh maphod.

2 Maphod ni' hi un nahamad di pamhodyun da'mi ti mi'id di nappuhih inatmin da'yu, ya mi'id di ohan da'yuh numbalinonmih nappuhi, ya mi'id goh di binalbaliyanmin da'yu.

3 Mu bo'on hay pamohola' ay da'yuy pangalya' ete, ti ina'alli' ay da'yu an ongol di pamhodmin da'yu. Ya ta"on un way ma'at ay da'mi ya munnononnong henen pamhodmin da'yu.

4 Ya nidugah di denol'un nahamad di pangulugyu, at hiyanan iting'i' da'yuh nan udum an tatagu. At hiyanan ta"on un do'ol di punholholtapanmi ya ongol di pun'am'amlonganmi an dumalat ayu.

5 Hidin awadanmih nan Provinciad Macedonia ya mi'id di lenggopmi ti ta"on nan malgom an ayanmi ya waday holtaponmi ti do'ol di bumobohhol ay da'mi, ya hay oha goh ya umod'o'od'od amih pan'uganyuh pangulugyu.

6 Mu hi Apo Dios an mangipadenol hinan munlungdaya ya impadenol goh da'mi ti hennagnah Titus ay da'mi.

7 Ya bo'on din immaliana ya anggay di nangipadenol ay da'mi mu nan inulgudna goh an hay aat di nangipadenolanyun hiya ti nahukatan mahkay di pangatyu. Ya inalina goh di pohdona' an tigon ay da'yu. Ya hay oha goh hi nangipadenol ay da'mi ya nan nuntutuyuanyuh nan nappuhin inatyu ya nan namhodanyun mangunud hinan intudo"un da'yu.

8 Hidin hopapna ya mun'od'oda' an nangitudo' hidin nangihingala' ay da'yu ti munha'it di nomnomyuh na'amtang eden tudo"u,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 mu ad ugwan ya mun'amlonga' hi nangitud'a' ti bo'on hay nangipalungdayaa' ay da'yu mu dumalat nan nuntutuyuanyuh nan nun'appuhin ina'inatyu ti hiyah ne pohdon Apo Dios an atonyu. Ya maphod ta nan tudo"un da'yu ya bo'on hay pimmuhianyu ti numbalin hi amaphodanyu.

10 Ti nan tagun abulutonay numbaholanan Apo Dios ta muntutuyu at hiyay mabaliwan. At mi'id di dumalat hi adi umamlongan nen tagu. Mu mahmo' nan tagun un hay nappuhiy ina'inatnay puntutuyuanan adi muntutuyun Apo Dios ti milahhin hi mid pogpogna.

11 Mu adi umat hinan da'yu ti dumalat nan tudo"u ya nuntutuyu ayun Apo Dios hinan inatyu. At pahiwonyu nan ibbayun nangat hi nappuhin umipabain ti tuma'ot ayuh pummoltaan Apo Dios ay da'yu. Ya hiyah ne nangipattiganyun adiyu mahkay inganuy di nappuhin ato'aton di i'ibbayu, mu inatyuy abalinanyu ta pinumhod an amin. Ya ad ugwan ya nidugah di namhodanyun umalia' hina ta malammung tu'u goh.

12 Ya bo'on hay pumhodan nan tagun numbahol unu nan tagun numbaholana ya anggay di dumalat hi nuntud'a', mu manu ay nuntudo'a' ay da'yu ya ta idalatyun Apo Dios nan nidugah an pamhodyun da'mi.

13 Ya dumalat eten maphod an numbalinan di tudo"u ya ma"am'amlong ami. Hay oha goh hi anidugah di nun'am'amlonganmi ya dumalat nan nangipa'amlonganyun Titus ti impadenolyun amin hiya.

14 Ti hidin agguy immalian Titus hina ya inting'i' da'yun hiya, ya maphod ta impattigyun hiyan makulug an amin nan inali' hi aatyu ti gulat ta agguyyu at mabainana'. Ya gapu ta makulug an amin nan inali' ay Titus hi aatyu at makulug goh din inali' ay da'yuh din hopapna.

15 At ad ugwan ya niyal'alla an nidugah di pamhodnan da'yun dumalat nan nangunudanyuh nan tuguna ya dumalat nan nange'gonanyun hiya.

16 Ya ta"on un ha"in ya nidugah di amlong'u ti madenola' mahkay hinan pangulugyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Corinthians 8

1 Hay pohdonmin innilaonyu, i'ibba, ya nan aat di namadangan Apo Dios hinan kimmulug hi ahimbahimba'an ad Macedonia.

2 Ti ta"on un do'ol di nidugah hi natapnganda mu mun'am'amlongda damdama, ya ta"on hi unda nawotwot ahan mu do'ol di indatdah badang hinan munhapul hi badang.

3 Ya inila' an do'do"ol di indatdah badang ya un nan abalinandan idat. Ya un diday ad nomnom ene

4 ti dida tuwaliy nangalin da'min nidugah di namhoddan middum an bumadang hinan tatagun Apo Dios ad Judah.

5 Ya nidugah di amlongmin dumalat ay dida ti inunudday penhod Apo Dios hi namadangandan da'min hiyah ne tuwaliy ihoghogdananmin atonda. Mu bo'on ya anggay hene ti mun'aphod di inatda ti iluludday pangipa'amlongandan Apo Dios hi an amin an atonda.

6 Ya heten inat nan tatagud Macedonia ya maphod, at hiyanan ninomnommi an maphod ni' ahan hi unyu inaynayun nan ammungyun idatyuh nan nawotwot. At hiyanan iyahupanmih Titus an nangipapto' hidin ammungyu ta mumbangngad hinah awadanyu ta bumadang an mangamung goh hi ibadangyu.

7 Mu inila' an maphod di pangatyu ti nahamad di pangulugyun Jesus, ya ongol goh di abalinanyun muntudtuduh aatna, ya ma'awatanyuy aat Apo Dios. Ya nidugah goh di namhodyun mangat hi ipatamuna, ya ongol goh di namhodyun da'mi. An amin hana ya maphod, mu iyal'allanan ma"aphod hi un nidugah di pamhodyun bumadang hi i'ibbayu.

8 Adi' da'yu mandalon an umidat, mu un'u ipa'innilan da'yuy aat di pamhod nan udum an bumadang hinan nun'awotwot ta wa ay ta unudonyuh nen maphod an pangat ya hiyay panginnilaan an makulug goh di pamhodyu.

9 Ti inila tu'uy inat Apu tu'un hi Jesu Kristuh nangipattiganah gohgohnan ditu'u ti ta"on hi un wadan amin di maphod ay Hiyad abuniyan ya numbalin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hi nawotwot hidin immalianah tun luta ta inyatoynay bahol tu'u ta middum tu'un amin hinan maphod an wan Hiya.

10 At hay itugun'un da'yu ya ituluyyu din tene"anyun inat ad tawonad ti bo'on da'yu ya anggay di nahhun an immidat, mu da'yu goh di nahhun an namhod an umidat.

11 At punnonngonyuy namenhodyun umidat hi badang an umat hidin hopapna ta engganay un malpah. Ya idatyuy malgom hi mabalinyun idat.

12 Ti hay pohdon Apo Dios ya nan pamhod tu'un umidat. Ti wa ay ta pohdon tu'un umidat ya abulutonay malgom an abalinan tu'un idat an ta"on hi un itang unu do'ol.

13 Adi' alyon hi un umodo'dolnay udum ya ta da'yuy maligatan. Mu hay pohdo' ya ta mumpapaddung.

14 At ad ugwan an wadwadaan ayu ya maphod hi unyu badangan nan mi'mi"idan ta udum ay hi algaw ta da'yu goh di munhapul hi badang ta diday wadwadaan ya badangan goh da'yun dida ta mumpapaddung tu'un mi'id di maligatan.

15 Umat hidin impitudo' Apo Dios hi aat din o'ommod tu'un nangamu'amung hidin manna hidin awadandah nan mapulun an inalinay, "Nan tagun do'do"ol di inamungna ya mahapul an mi'id di hagwalona ta umidat hinan itang di inamungna ta mi'id di makudangan.”

16 Munyaman amin Apo Dios ti impanomnomnan Titus ta mahmahlun bumadang ay da'yu, an umat goh ay da'min mahlu amin bumadang ay da'yu.

17 Ya gapu ta mahlu an umalih na at ma"amlong an nangabulut hi nangalyanmin hiya ta umalin bumadang ay da'yu ti nundadaan tuwalin umalih na.

18 Ya ten pi'yalionmin hiya tun ohan ibba tu'un e'gonan an amin nan kimmulug hinan abablubabluy an dumalat nan gunna intudtudun Maphod an Ulgud.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya hiya goh di pento' nan kimmulug an mitnud ay da'min mangiyuy hinan mibadang hinan kimmulug an nun'awotwot. Ya heten tamun atonmi ya ipabagbagtuan Apo Dios, ya hiya goh di attigan di namhodmin bumadang hinan i'ibba tu'un kimmulug.

20 Ya manu ay ipapto'mi ahan di pangiyaponganmih tun ongol an pihhun na'amung ta mi'id di dumalat hi apahiwanmi.

21 Ti hay pohdonmi ya maphod di atonmi an miyunnudan hi pohdon Apo Dios ya nan tatagu.

22 Ya pi'yalionmi ay da Titus goh tun ohan ibba tu'un inilamin ma"ahlun mangat hi ipatamun Apo Dios an pa'appohdonan bumadang ay da'yu, ya inyal'allanan ongol mahkay di denolnan da'yu.

23 Ya hi Titus ay ya hiyay ibba' an muntamuh bumadanganmin da'yu. Ya tun duwan pun'ibbana ya diday honogon nan kimmulug, ya dumalat nan pangatda ya mipabagbagtuh Kristu.

24 At hiyanan ipattigyuy pamhodyun dida ta panginnilaan nan kimmulug hinan abablubabluy an makulug di pamhodyu, ya ta innilaonda goh an makulug din inting'imin amaphodyu.

2 Corinthians 9

1 Adi mahapul hi unna' muntudo' ay da'yuh aat di amungonyuh ibadangyuh nan tatagun Apo Dios ad Judea.

2 Ti inila' an pohdonyun bumadang, at hiyanan iting'i' hinan i'ibba tu'ud Macedonia an da'yun i'ibbamih nad Achaia an hakup ad Corinth ya ongol di pamhodyun bumadang an nete"ad tawonad, at hiyah ne dumalat ya do'ol goh ay diday namhod an umidat hi badang.

3 Mu honogo' hina daten i'ibba tu'u ta tigonda ta midadaan nan ibadangyu ti adi' pohdon an nan pangiting'ia' ay da'yu ya un hay hapit ya anggay.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ti ini ya wadaday mi'yalin ha"in hinan iMacedonia, ya ababain hi un agguy nidadaan nan idatyu! Ya namaman da'mi ti inting'imiy namhodyun bumadang.

5 At hiyanan ninomnom'u an odolnah un mahhun daten i'ibba tu'un umalih na ta badangan da'yun mangidadaan hi an amin an inaliyun ibadangyu ta madadawoh hitun umalia'. At hiyay panginnilaan hi namhodanyu tuwalin bumadang an agguy nilulud di pangatanyu.

6 Umat hituy nomnomonyu: "Nan tagun itang di itanomna ya itang goh di alanah bungana, mu nan tagun do'ol di itanomna ya do'ol di alanah bungana.”

7 At hay maphod hi atonyu ya way ohan da'yuan ninomnomnay pohdonan idat. Ya adiyu ukuhan nan idatyu unu adyuwan di idatyu ti hay pohdon Apo Dios ya umamlong ayun umidat ta adiyu ukuhan.

8 Ti abalinan Apo Dios an mangidat an amin hi mahapulyu, ya idatna, ya udmana goh di idatna ta way atonyun bumadang hi i'ibbayu.

9 Ti nan ma'an'anidat an tagu ya hiyay nipaddungan nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Pun'idatana nan nun'awotwot hi adawda, ya ma'ahhimo' hi enggana.”

10 Hi Apo Dios di mangidat hi itanom nan muntanom, ya Hiyay alpuwan di onon tu'u. Hiya goh di mangidat hi malgom an mahapulyu, ya udmanay idatnan da'yu ta way atonyun mano'do"ol hi ibadangyuh nan i'ibbayu.

11 Ya immannung an do'ol di idat Apo Dios ay da'yu, at do'ol goh di ibadangyu ta dumo'ol goh di munyaman ay Hiya an dumalat nan ibadangyun idatmin dida.

12 At henen idatyu ya badangana nan tatagun Apo Dios, ya bo'on hay pumhodanda ya anggay mu hiya goh di dumalat hi ongol an punyamanandan Apo Dios.

13 Ti nan pamadanganyuh nan tatagun Apo Dios ya hiyay panginnilaan an unudonyuy itudtudun Kristu an hiyay dumalat ya ipabagbagtudah Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 At hiyanan ongol di pamhoddan mangiluwalun da'yu an dumalat nan ongol an badang Apo Dios ay da'yu, at pumbalinon da'yuh ma'an'anidat.

15 At munyaman tu'un amin ay Apo Dios hinan indatnan amaphod tu'un mi'id di nipaddungana an hiyah ne nan Imbaluynan hennagnah tun luta!

2 Corinthians 10

1 Hay alyon di udum ya wa ay ta midduma' ay da'yu ya mun'og'ogona' an humapit, ta awni ta bumataana' ya unna' natulid an mangitudo' hi panugun'un da'yu. Mu hay pambal'un ne han inalidan aat'u ya manu ay ya pohdo' an iyun'unud ay Kristu an ma'ulay, ya ipa'ampana ahan di odolna.

2 Mu hay iyal'alu"un da'yu ya ipaphodyuy aatyu ta adia' mapilit an bumohol ay da'yuh tun alia' hina. Ti wa ay ta umalia' hina ya makulug an nidugah di bohol'uh nan udum ay da'yun mamihupihul ay da'min alyonday hay pangatmi ya neyengngoh hi pangat di agguy kimmulug.

3 Immannung an waday nipaddunganmin dida ti tagu tu'un amin. Mu ta"on ya nob'on di atonmin kimmulug an ay paddungnay mi'gubat

4 ti hay pangabakanmih nan humanih panginnilaan di tataguh aat Jesu Kristu ya bo'on hay anala'eng di tagu mu nan abalinanmin malpun Apo Dios.

5 At hiyay pangabakmih nan mangitudtuduh nibahhaw ya nan tatagun mumpahiya an adida pohdon an innilaon hi Apo Dios ta mahukatan di nomnomda ta hi Kristuy unudonda.

6 Mu waday denol'un ipaphodyuy pangatyun mangunud ay Kristu, mu nan adi ay umunud ya awniat moltaonmi dida.

7 Da'yu ya nan titiggonyu ya anggay di ibilangyu. Wa ay ta alyonyuan un ayu anggay an mangunud ay Jesu Kristu ya mahapul an nomnomonyun bo'on da'yu ya anggay ti ta"on un da'mi ya Hiyay unudonmi ahan.

8 Ya ta"on nin hi unyu alyon di nidugah di pangipabagtuanmih biyangmin muntudtudu ya adia' bumain ti heten biyangmi ya pamadangmin da'yu an bo'on hay apa"ianyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya adi' pohdon an paddungnay un da'yu ta'ta'ton hinan tutudo"u.

10 Ti alyon di udum di, "Adi tu'uat aya unudon ti manuh nan tudo'na ti paddungnay un ongol di biyangna, mu wa ay ta middum ay ditu'u ya mid hulbin di haphapitona!”

11 Mu penhod'un innilaon danen tatagu an nan inalimih din tudo'min da'yu ya hiyay atonmih tun alianmih na.

12 Ya adimi ipaddung di aatmih nan mumpahiya ti bumain amin mangat hi umat hina. Ya adi ami umat ay dida an un didaan inaliday maphodda ya un nan udum an tatagu. Ya henen inalida ya ma'innilan nakudang di nomnomda.

13 Mu wa ay ta ipabagtumiy tamumi ya adi nappuhi ti hiyah ne nan impatamun Apo Dios an umat hinan nuntudtuduwanmin da'yu.

14 Ya niddum ayuh nan inyokod Apo Dios ay da'min tudtuduwanmi. Ya hiyah te panginnilaan an waday biyangmin muntudtudun da'yu ti da'miy nahhun an immalih na an nangitudtuduh aat Kristu.

15 At hay pohdo' ya ma'awatanyun da'mi ya adi ami umat hinan udum an tatagun pumloh hi amaphod di intamuan di udum. Ti hay dumalat hi pangiluludanmin mangat hi tamun inyokod Apo Dios ay da'mi ya nan pangihamadanmih pangulugyu

16 ta way atonmi goh an muntudtuduh nan Maphod an Ulgud hinan udum an babluy an mi'id di immuy nuntudtudu. Ya adimi pohdon an ipabagtuy tamun di udum an un anggay nan tamun inyokod Apo Dios ay da'mi.

17 Ti inalinah nan nitudo' an Hapit Apo Dios di, "Nan umamla ya maphod hi un hi Apu tu'uy iyamlana ya anggay.”

18 Ya anggay hi Apo Dios di mangibaag hi aat di tagu ya bo'on nan taguy mangibaag hi aat di tagu.

2 Corinthians 11

1 Adiyu ni' ahan higanan an donglon di alyo' an ta"on un'u ituluy an mumpahiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ti mun'annela' ay da'yu ti adi' pohdon an waday udum hi unudonyuh un bo'on hi Kristu. Ya ta"on hi Apo Dios ya umat hina goh damdamay pohdona. Ti paddungnay da'yu nan babain nangigawiya' hi ohan lala'in hi Kristu ti hay pohdo' ya Hiyay pa'appohdonyu ya unudonyu ahan.

3 Mu mun'od'oda' hi abalbaliyanyuh nan adi makulug an tudtudu ti ini ya umat ayun Eve an binalbaliyan nan ma"atallam an ulog.

4 Ti ab'abbulut ayuh nan udum an umalin muntudtudu an ta"on hi un adi miyunnudan di itudtududah nan intudtudumin aat Jesus an nan kinulugyu. Umat hinan alyondan bo'on hi Jesus ya anggay di mangibaliw hi tagu, at ini ya hay nob'on an lennaway miyo'odol ay da'yu an ta"on un nan Lennawan Apo Dios di nahhun an niyodol ay da'yu.

5 Ya pedpedngolan ayu ay hinan alyonday dida ya apostolesdan mi'id di ipaddunganda, mu inila' an agguya' na'ampa ya un dida.

6 Manu ti immannung an adia' mahmahhapit, mu mundenola' ti inila' an amin di gun'u alyon, ya ta"on un da'yu ya abulutonyu ti inilayuy inatmin nuntudtudun da'yu.

7 Numpa'ampaa' hidin nuntudtuduwa' ay da'yuh aat Apo Dios, ya agguya' numbagah bino'la'. Ya manu ay umat hinay inat'u ta amaphodanyu, at undan nappuhih ne?

8 Hidin nuntudtuduwa' ay da'yu ya nan udum an kimmulug di immidat hi inla'u' hi mahapul'u.

9 Ya din wada' ay da'yuh napuhan di mahapul'u ya agguya' nun'ad'adaw ay da'yu ti nan i'ibba tu'un kimmulug ad Macedonia di nangiyalin amin hi mahapul'u. Ya ta"on un ad ugwan ya adi' iyokod ay da'yuy mahapul'u.

10 Ya hiyah te pumpahiyaa', ya inilan Kristu an agguy'u impadah an numbagah badang ay da'yu, ya mi'id ay da'yun i'Achaia di mangipadinong eten pumpahiyaa'.

11 Mu ta"on un umat hina an adia' mumbagan da'yu ya adiyu alyon di un'u da'yu adi pohdon ti hi Apo Dios ya inilanan nidugah di namhod'un da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Ya manu ay adia' mumbagah badang ay da'yu ti adia' umat hinan mangalih apostolesda. Ti ini ya hiyay pangidalatandan mangalih un mi'id di nun'abhiwan di pangat'un hi Paul hinan pangatdah aat di impatamun Apo Dios ti numbagah badang.

13 Mu danen tatagu ya bo'onda ay apostoles ti bo'on hi Apo Dios di nannag ay dida, mu laylayahan da'yun alyonday hennag Kristu didan mangipa'innilah aatna.

14 Mu adi tu'u manoh'an ne ti gagangayda tuwali ti hi Satanas ya numbalin hi paddungnay ma"aphod an anghel.

15 At hiyanan adi tu'u manoh'ah nan babaal Satanas ti ipattigdan paddungnay ma"aphod di atonda. Mu hitun angunuhnaat mamoltada.

16 Ipidwa' an mangal'alu' ay da'yu ta adiyu alyon hi un mid nomnom'u. Mu gulat ta umat hinay punnomnomyun ha"in ya ta"ongkay, mu ta"omman ya donglonyu tun alyo' ta ipahiya' hi itang damdama tun biyang'un muntudtudu.

17 Inila' an adi pohdon Apu tu'u tun al'alyo' ti paddungnay mi'id di nomnom'uh pangitulida' an mumpahiya.

18 Mu gapu ta pohdonyun dongdonglon nan mumpahiya ya ten itulid'u goh damdaman mumpahiya.

19 Alyonyuy nala'eng ayu, mu gulat ta makulug ya anaad mah ta dongdonglonyu nan nakudang di punnomnomna?

20 Ti gulat ta immannung an nanomnoman ayu ya anaad mah ta unudonyun amin di alyon nan malgom an tagun da'yu an ta"on hi un da'yu hay pumpihhuan, ya a'amehon, ya tapa'on, mu abulutonyu dida damdama?

21 Abuluto' nan pamihulyun ha"in an alyonyuy adia' umat ay danen tatagu ti makulug an bumaina' an mangat hi umat hinan ato'atondan da'yu! Mu alyonyu ay di maphod hi un natulid di tagun mumpahiya ya ta"on un ha"in ya mumpahiyaa' damdaman umat hinan tatagun nakudang di nomnomna!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya gulat ta ipahiyadan dida ya Hudyuda, mu ha"in ya Hudyua' goh. Ya gulat ta mumpahiyada ti holag Israel dida ya ta"on un ha"in ya holaga' goh damdamah Israel. Ya gulat goh ta ipahiyadan hi Abraham di nahlaganda ya umat goh damdaman ha"in.

23 Alyonda goh di diday baal Kristu, mu odolnaa' an baal Kristu! (Ay ihunay nakudang di nomnom'uh pangalya' ete!) Mu makulug an nidugdugah di tamu' ya un dida, ya do'do"ol di nibaluda' an dumalat nan pangunuda' ay Jesu Kristu, ya nunholholtapa' ti gunna' nahuplihuplit, ya hi'ihi'itangan goh di gun'u atayan.

24 Ya numpalemay nanaplatan di i'ibba' an Hudyu ay ha"in hi tulumpulu ta hiyam an haplat.

25 Ya numpitlu goh di nanaplatan nan iRome ay ha"in, ya namenghan di nampaandan ha"in. Ya numpitluy napa"ian di pupul an nilugana', ya namenghan di nitamola' hi danum hi hin'algaw ya hinlabiyan ti napa"i nan nilugana' hi pupul.

26 Ya an amin din nundaldalana' ya atata'ot di dinamudamu'. Ya gun'u binad'ang nan mun'abi'ah an danum hi wangwang, ya dinamu' nan humod'ap an mamatoy ay ha"in, ya gun lomolomon nan Hudyu ya Hentil an mangat hi nappuhin ha"in, ya wada nan unda ipatpattig an kulugondah Jesus mu nappuhiy wah nomnomdan ha"in. Ya an amin nan inaya'aya' an babluy an ta"on un hinan baybay ya hinan mapulun ya waday nunholholtapa'.

27 Ya natu'atu'ala' ti nidugah di tamu', ya hin'umu'uddum ya adi umday inumo', ya ono', ya lubung'u, ya hin'umu'uddum ya mi'id di ihina'.

28 Ya do'ol di udum hi hinolholtap'un ligat'u, ya hay oha goh ya nan numanomnoma' hi abigabigat hinan kimmulug hinan abablubabluy.

29 Ti wa ay ta way ohah nakudang di pangulugnan Jesus owan nidugah di punlungdayaa', ya wa ay ta way ohan numbahol ya munha'it di nomnom'u.

30 Gulat ta mapilita' an mangalih aat'u ya mi'id di udum an ipahiya' hi un bo'on tun ligat'u ya nan anakudang di abalina'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

31 Hi Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesus an nan madayaw hi mi'id pogpogna ya inilanan makulug an amin tun inali'.

32 Hidin wawadda' ad Damascus ya nan gobelnadol hidi an tagun nan Alin hi Aretas ya hi'itangan an dapopona' hinan pantaw di babluy,

33 mu nan i'ibba' an kimmulug ya inittuwa' hidin bahkit, ya impabolettanga' hinan tawan di allup ta inuy'uya' hinan pangngelna ta limmayawa'.

2 Corinthians 12

1 Inaynayun'un mumpahiya an ta"on hi un mid hulbina ta ulgudo"at nan impa'innilan Apu tu'un ha"in an paddungnay enenap'u.

2 Wada han ohan tagun kimmulug ay Kristu an tinnig'un nipatulud abuniyan. Ya ten himpulu ta opat di tawon hi naluh hi nalpahan di na'atana, mu agguy'u inilah un hay odolnay timmulu unu nan lennawana ya anggay. Hi Apo Dios ya anggay di nanginnilan ne.

3 Ya ten ipidwa' an alyon an mid mapto' ya hay lennawana ya anggay di timmulu unu ta"on un nan odolna, mu agguy'u inila ti ammunah Apo Dios hi nanginnilan ne.

4 Ya hidin awadanad abuniyan ya waday dengngolnah hapit an mi'id nanginnilah ibalinana, ya adi iyabulut Apo Dios an al'alyon hi malgom an tagu.

5 Ya gulat at ya hiyah nen taguy ipahiya' mu adi' ti anggay nan anakudang di abalina' di hiyay ipahiya'.

6 Mu ta"on nin di mumpahiyaa', ya hihidya damdaman umata' hi tagun nakudang di nomnomna ti ta"on hi unna' mumpahiya mu un anggay nan immannung hi gun'u al'alyon. Mu adia' mumpahiya ti adi' pohdon an hiyay dumalat hi anidugah di pangipabagtuan di tagun ha"in, mu hay pohdo' hi dumalat hi pangipabagtuan di tagun ha"in ya nan tinnigdan inat'u ya nan dengngoldan intudtudu'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya dumalat nan adi namhodan Apo Dios an mumpahiyaa' ti dumalat nan nanniga' enen impa'innilanan ha"in ya inyabulutnah Satanas an mangipaligligat ay ha"in ta mi'id di ato' an mangipahiyah odol'u.

8 Ya numpitluy gun'u nunluwaluan ay Apu tu'u ta ipa'adaogna tun ligat'u.

9 Mu hay nambalnan ha"in ya inalinay, "Hay mahapul ya nan badang'un he"a ta edpolmuy ligatmu. Ti wa ay ta waday akudangan di abalinan di tagu ya hiyah ne dumalat hi pangiyokodanan Ha"in ta badanga', ya hiyah ne punle'naanah badang'u." Hiyah ne inalin Jesus, at hiyanan mun'amlonga' an mangipahiyah anakudang'un mangedpol hi ligat'u ti wa ay ta adia' pa"edpol ya male'na' di badang Jesu Kristu ay ha"in.

10 At mundenola' an mangabulut hi anakudang'u ya ligat'u an umat hinan gunda pamadngolan ay ha"in ya nan pangipaligligatandan ha"in an dumalat di pangun'unuda' ay Kristu. Ti wa ay ta maligatana' ya ma'udman di abalina' an idat Jesu Kristu.

11 Ay manangpaha' an mangul'ulgud hi aat'u, mu ma'ahhapul ti dumalat ayu. Ti gulat ta adi ayu pedpedngolan at da'yuat di mambal hinan mamihupihul ay ha"in. Ti ta"on hi un mi'id di hulbi' an tagu mu adia' ahan na'ampa ya un nan alyonyun nun'abagtun apostoles.

12 Hidin wada' ay da'yuh na ya tinnigyun amin di ina'inat'un attigan di ana'apostoles'u an umat hi nangata' hi do'ol an umipanoh'a, ya immannung an ene'edpol'uy ligat'u.

13 At adiyu alyon di un nob'on di pangibilanga' ay da'yu ya un nan pangibilanga' hi udum an kimmulug ti hay nob'on hi inat'u ya anggay, ya agguya' numpabadang ay da'yu. At wa ay ta pahiwonyuh nen inat'u ya odowo' an aliwanyu ni'!

14 Nidadaana' an mumbihhitan da'yuh na an ten pitlunad ugwan hi alia' hina. Mu hihidya damdaman adia' mumbagah badang ay da'yu ti hay pumhodanyuy nomnomnomo' an bo'on nan pihhuyu an umat hi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ung'ungungnga an bo'on diday mananud hi o'ommodda ti nan o'ommodday mananud ay dida.

15 Ya umat ay ha"in an ma"am'amlonga' an ta"on hi un'u ubahon an amin di wan ha"in ya munligata' an dumalat ayu mu ta mabadangan ayuh nan pangulugyu. Gulat ta umat hituy anidugah di pamhod'un da'yu ya un mah damdama adia' pohdon ay da'yu?

16 Da'yu ya inilayun mi'id ahan di numbaga' hi badang ay da'yu, mu kulugonyu nan mamihupihul ay ha"in an mangalih manu ti bo'on hi Paul di umalin mangngal hi pihhu, mu natalam ti hennagnay udum an tatagun mangngal ta unda idat ay hiya.

17 Mu undan way indatyuh pihhuh indatdan ha"in?

18 Manu ti hennag'uh Titus ya nan ibbana, mu undan binalbaliyan da'yu ta innalday pihhuyu? Mi'id, ti inilayun da'min duwa ya numpaddung di nomnommi ya pangatmi.

19 Mid mapto' ya alyonyuan manu ay intudo'mi daten da'yu ya ta pananimih nan ipabaholdan da'mi, mu bo'on ti un hay ihamadan di pangulugyun Kristu di dumalat hi nuntud'anmin da'yun i'ibba. Ya inilan Apo Dios an immannung ahan hete.

20 Ti mun'od'oda' ti ini ya hitun umalia' ay da'yu ya pahiwona' hi pangihingala' ay da'yuh un'u innilaon an waday nappuhih ato'atonyun wadaday munhahannu, ya mun'a'ammohan, ya mumbobohhol, ya mumpipinnadngol, ya mumpapahhalan, ya mumpumpahpahiya, ya himpipilit.

21 Ya makulug an mun'od'oda' ti ini ya hitun umalia' ay da'yu ya ma'abbainana' ay Apo Dios ya munlungdayaa' hi un waday agguy nan'ug hinan pumbaholan an umat hi pangatan hinan lumihog an umat hi umilugtapan ya nan pangatan hinan malgom an umipabain.

2 Corinthians 13

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Hitun umalia' hinay pitlunah panniga' ay da'yu, ya wa ay ta hihidyan wadan da'yuy nappuhih ato'atona ya adi' hom'on didah nan ahumalyaanda ti unudo' nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Nan tagun numbahol ya mamoltah un waday duwa unu tulun ihtigu an mangipa'annung an numbahol."

2 Hidin pidwanah wada' ay da'yu ya inali' hinan mangamangat hi nappuhi ya ay da'yun amin an wa ay ta adiyu du'gon nan nappuhin ato'atonyu ya adi' da'yu hom'on ti un'u da'yu moltaon. At ad ugwan an adagwia' ay da'yu ya ten ipanomnom'u goh hete.

3 Ya dumalat nan namhodanyun ipattig'uy a'immannunganan indat Kristuy abalina' an muntudtuduh aatna ya awni ta un'u ipattig hitun panumalyaa' hinan bumahobahol hina. At nomnomonyun hi Kristu ya ongol di abalinanan mummoltan da'yu ti impattignan da'yun mi'id di anakudang di abalinana.

4 Immannung an din natayan Kristuh nan krus ya ay ihunay un mid abalinana, mu namahuan an dimmalat di abalinan Apo Dios. Nipaddung tu'u an kimmulug ay Hiya an ta"on hi un do'ol di anakudang di abalinan tu'u, mu mi'tagu tu'un Jesus an dumalat di abalinan Apo Dios. At hiyanan mi'id di pungkudanganmih biyangmin manugun ay da'yu.

5 Nomnomonyuh un immannung an wada unu mi'id di pangulugyun Jesu Kristu. Ti undan agguyyu inilan wadah Kristun ditu'un kimmulug? Mu wa ay ta mi'id di pangulugyun Kristu ya hiyah ne panginnilaan an bo'on da'yuy taguna.

6 Mu adi umat hinan da'mi ti inilamin ta"on un da'yu ya inilayun immannung an tagu da'min Hiya.

7 Ya bo'on hay pangipattiganmih a'immannunganan wah Kristun da'miy nonomnomonmi, mu hay pangiluwaluanmin da'yu ta adiyu aton di nappuhi. Ya penhodmin maphod di ato'atonyu an ta"on hi un bo'on hiyay ipattigan di biyangmin indat Jesu Kristun mummoltan da'yu.

8 Ti nan tamun indat Kristun da'mi ya badanganmi nan tataguna ta mihamad di pangulugdah nan makulug an mitudtudu an aatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya ma"am'amlong amih un mi'id di panginnilaanmih biyangmin mummolta ti nihamad di pangulugyu, at hiyanan iluwaluanmi da'yu ta mihamad hi enggana nan pangulugyun Jesus.

10 Hiyah te dumalat hi nahhun an nangipehnaga' eten tudo' ay da'yu ta hitun alia' ya adi mahapul hi un'u ihingal da'yu ta adi munha'it di punnomnomyun ha"in hi pangipattiga' hi biyang'un indat Apu tu'un mummoltah nan numbahol. Ti heten biyang'un indatna ya usalo' an bumadang ay da'yu ta mihamad di pangulugyu an bo'on hay apa"ianyu.

11 Hay angunuh hi alyo' ay da'yun i'ibba ya unudonyu ahan nan Tugun Jesus ta ipaphodyuy pangatyu, ya unudonyuy tugun'u ta mun'u'unnud di nomnomyu ta malenggop ayu. Ya atonyu ay hana at hi Apo Dios an alpuwan di pamhod ya lenggop ya middum ay da'yu.

12 Ya hinan a'am'amunganyuh pundayawanyun Apo Dios ya ipattigyuy pamhodyuh i'ibbayu, ya mi'yapnga ayun dida.

13 Ya alyon an amin nan tatagun Apo Dios hituy apngaon da'yuh na.

14 Hay homo' ni' Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya nan pamhod Apo Dios, ya nan badang nan Na'abuniyanan an Lennaway mawadan da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Galatians

Galatians 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Apostoles Paul ti nahnaga' ta ul'ulgudo' nan Hapit Apo Dios. Ya bo'on hay taguy namto' ay ha"in, ya bo'on dida goh di dimmalat hi napto'a' ti pento'a' ay Jesu Kristu ya hi Ama tu'un hi Apo Dios an nummahun Jesus ta timmagu.

2 Ya an amin di a'agi tu'un wah tun niddum ay ha"in ya middumdan ha"in an munnonomnom ay da'yun ma'amu'amung hinah nan Provinciad Galatia an mangunud ay Apo Dios.

3 Hay pohdo' ya ipadutu' da'yu ya ipalenggop da'yun Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

4 Inyabulut Kristuy natayana ta way aton di bahol tu'un ma'aliwan, ya ta way atonan mangidat hinan abalinan tu'u ta adi mahapul an middum tu'uh nan nun'appuhiy atondan tataguh tun lutad ugwan, ti hiyah ne penhod Apo Dios an hi Ama tu'uh aton Jesus ay ditu'u.

5 Hi Apo Dios di ma'alih na'abbagbagtuh mid ah pogpogna! Amen.

6 Pento' da'yun Apo Dios ta way aton Kristun mangipadutu' ay da'yu, mu manoh'aa' ti un na'amtang ya inaliwanyu, at ten unudonyuy nob'on an tugun.

7 Umannung an adi mabalin an waday nob'on an Nahamad an Tugun, mu waday tagun mangabuliduh nomnomyu ti padahondan pikuwon nan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu.

8 Mu ta"on un da'mi unu nan anghel an nalpud abuniyan di mangul'ulgud hi layah an tugun ta bo'on nan nahamad di ma'ulgud ay da'yu ya olom ni' ya munholtap ad imbelnu.

9 Ipidwa' an mangali goh ete, ti gulat ta nan tagun hay layah an tugun di ul'ulgudona an bo'on at goh nan inunudyun Tugun an din imbaagmih din hopapnan da'yu ya olom ni' ya munholtap ad imbelnu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya ta"on hi unna' adi pohdon hinan tatagun dumalat eten hapito' mu hapito' damdama ti hay pohdo' ya nan pangedenolan Apo Dios ay ha"in. Ya ta"on hi un'u adi ipadenol nan tatagun nob'on di unudonda, ti gulat ta iyunnud'uh nan unudondan nappuhi ta way mangipadenol ay dida ya adi mabalin an ha"in di ma'alih baal Kristu.

11 Hay pohdo' hi innilaonyu, i'ibba', ya nan ulgud an ul'ulgudo' an bo'on hay nomnom di taguy nalpuwana.

12 Ti agguy'u enyengngoh hinan tugun di tatagu, ya agguya' goh intudtuduwan ay dida ti hi Jesu Kristuy nangipa'innilan ha"in hinan Nahamad an Tugun.

13 Dengngolyuy aat'uh din hopapnah nangunuda' hinan lelehyon di Hudyu ti nidugah di nangipaligligata' hinan tatagun ma'amu'amung an mangunud ay Kristu. Ya impadah'uy abalina' an mangipadinong ay dida ta adida umunud.

14 Ya nahamad di nangunuda' hinan lelehyon di Hudyu ya un din udumnan ni'yibba' an Hudyun nipaddungdah tawon'u, ti nonomnomo' din intugun din a'apumih din penghana.

15 Mu hidin agguy'u nitungawan ya pepento'a' ay Apo Dios, ya la'tot ya ten inayagana' ta baalona' ay Hiya an dimmalat nan nangipadutu'anan ha"in.

16 Ya ninomnomnan mangipa'innilan ha"in hinan aat di Imbaluyna ta way ato' an mangul'ulgud hinan aatnah nan Hentil. Ya din nangatana ya agguya' immuy hinan tatagun mummahmah enen na'at ay ha"in,

17 ya agguya' goh immuy ad Jerusalem an ni'hapit hinan nahhun an a'apostoles ya un ha"in. Ti hay inat'u ya nundapuha' ad Arabia, ya Hiyay nipa'innilaanan ha"in hi aatna, ya la'tot ya numbangngada' goh ad Damascus.

18 Ya hidin naluh di tuluy tawon ya immuya' ad Jerusalem an ni'hapit ay Peter, ya ni'hinaa' ay hiyah duway duminggu.

19 Mu agguy'u inah'upan di udumnah din a'apostoles, an anggay hi Jacob an hi agin Apu tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Hatun inali' ya makulug ti inilan Apo Dios an agguy'u linayahan heten na'na'at ay ha"in.

21 Ya din nalpahan hana ya immuya' hinan duwan provincia an ad Syria ya ad Cilicia.

22 Mu din tataguh nan Provinciad Judea an ma'amu'amung hinan abablubabluy hidi an mangunud ay Kristu ya agguyda ni'yin'innilan ha"in.

23 Ti hay inilada ya din dengngoldan inalin din udumnan tatagu ya anggay an inaliday, "Henen lala'in nangipaligligat ay ditu'uh din hopapna ya ad ugwan ya ul'ulgudona mahkay nan Maphod an Ulgud an hay aat di Makulug an Tugun an hiyah din pinadahnan ipadinong hidin hopapna!”

24 Mu dimmalat nan na'na'at ay ha"in ya hiyay nangipabagbagtuandan Hiya.

Galatians 2

1 Unat goh naluh di himpulu ta opat hi tawon ya numbangngada' ad Jerusalem, ya nitnud da Barnabas ay Titus.

2 Ya manu ay immuya' hidi ti nan nangipa'innilaan Apo Dios. At ni'hapita' hinan numpumpapto' hinan mangunud ay Kristuh did Jerusalem. Mu inyohhamin nunhahapit ta impa'innila' ay diday aat di ulgud an ul'ulgudo' hinan Hentil ta innilao' hi unda abuluton. Ti adi ay ya ini ya mid hulbin nan ato'ato'! Mu inabulutda.

3 Ya din ni'yalin ha"in an hi Titus ya iGreece, at agguyda linuludan hiyan ipakugit.

4 Mu waday udumnan ni'yamung hinan himpampun an nangunud ay Kristud Jerusalem an mangibalbalih un dida goh di kimmulug an namhod an makugit hi Titus, mu agguymi inabulut ti unda lopngon di aat di unudonmi ti impogpogmin nangunud hinan do'ol an Uldin di Hudyuh nangunudanmin Jesu Kristu. Mu hay penhoddah atonmi ya ipilitdan unudonmi nan Uldin di Hudyu ta diday ma'unud.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Mu agguymi ahan inunud nan inalida ta nan immannung an Ulgud an hay aat Kristu di minaynayun hi unudonyu.

6 Unat goh nalpah di nunhahapitanmin na'amung ya ni'hahapit ami goh hinan udumnan dida, ya agguyda ingnguhan din intudtudu'. Diday nabagtun numpumpapto', mu agguya' nun'od'od hi anabagtuda ti hay punnomnom'u ya numpapaddung di pannig Apo Dios hi tagu.

7 Mu inniladan endenol Apo Dios nan Ulgudnan ha"in ta way ato' an mangul'ulgud hinan Hentil. Ya umat goh ay Peter ti endenol Apo Dios di Hapitnan hiya ta ul'ulgudona goh hinan Hudyu,

8 ya dimmalat nan abalinan Apo Dios ya hiyay nahnagan Peter ta ul'ulgudonay Hapit Apo Dios hinan Hudyu. Ya umat goh ay ha"in ti nahnaga' an mangul'ulgud hinan Hapitnah nan Hentil.

9 Ya unat goh dengngol da Jacob, ya hi Peter, ya hi John an nan ma'al'alih a'ap'apu an edenola' ay Apo Dios hinan tamu' ya inaliday, "Mi'hina"agi amin da'yu ta un ohay itamuan tu'un hi Apo Dios!" At ni'yamanudan da'min Barnabas. Ya na'abulut an diday muntudtuduh nan Hudyu ta da'mih nan Hentil.

10 Mu hay inalida ya anggay hi atonmi ya igohgohanmi nan nun'awotwot an tatagun niddum ay dida, mu hiyah ne tuwali din ina'inat'u.

11 La'tot ya immalih Peter ay da'mid Antioch. Ya inhingal'u hiya ti nibahhaw di inatna

12 ti hay nahhun hi inatna ya ne"ane"an hinan i'ibba tu'un Hentil. Ya unat goh immali daden hennag Jacob an nalpud Jerusalem an Hudyu ya immuy nilahhin ta agguy ne"an hinan i'ibba tu'un Hentil ti bumain hinan Hudyun nahnag. Ti hay ugalida ya alyonday mahapul an mipakugit goh nan Hentil, ti adi ay ya paniawonday middum. At henen inat Peter ya paddungnay unna goh binangngad din Uldin an adi mahapul hi unudon nan mangunud ay Kristu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya an amin din Hudyun i'ibba tu'un wah di ya nabainandah din inat Peter, ya ta"on un hi Barnabas ya niddum an nabainan.

14 Ya unat goh tinnig'un adi miyunnudan nan inatdah nan Nahamad an Ma'unud ya ni'hapita' ay Peter ta donglondan amin, an inali' di, "Hudyu'a, mu bo'on nan Uldin di Hudyuy unudonyud ugwan! Ya anaad mah ta bangngadom din Uldin di Hudyu ta ipilitmun ipa'unud hinan Hentil ta mipakugitda?”

15 Nitungaw ami ta Hudyu ami, at agguy ami nipaddung hinan Hentil an nabaholan an agguy nanginnilah aat di nahamad an Uldin di Hudyu.

16 Mu hay pangulugan nan tatagun Jesu Kristuy dimmalat hi nangidinngan Apo Dios an mamohol ay dida, ya bo'on hay nangunudandah nan Uldin di Hudyu. Ta"on un ami Hudyu mu kinulugmi goh hi Jesu Kristu ta way inat Apo Dios an nangidinong an namohol ay da'mi, ya bo'on di nangunudanmih nan Uldin di Hudyuy dimmalat, ti mid ah ohah taguh nangidinngan Apo Dios an namohol ay Hiya an dimmalat nan nangunudanah nan Uldin di Hudyu.

17 Gulat ta middum tu'un Kristu ta way aton Apo Dios an mangidinong an mamohol ay ditu'u at mahapul an idinong tu'un mangunud hinan Uldin di Hudyu. Ya aton tu'u ay ya abuluton tu'un nabaholan tu'u an nipaddung tu'uh nan Hentil. Ya umat ay hina at waday mangalih un hi Kristu di dumalat hi abaholan tu'u, ti anggay ay Hiya ya adi tu'u unudon nan Uldin di Hudyu, mu adi ahan umat hina!

18 Mu gulat ta nan tagun mangiponag hinan Uldin di Hudyu, mu la'tot ya binangngadna goh ya hiyah ne panginnilaan hi un way baholna.

19 Gulat ya ipadah'un mangunud hinan Uldin mu mid olog'un mangunud an amin hinan mahapul an ma'unud at milahhina' ay Apo Dios an dumalat nan Uldin. At hiyaat un'u ipogpog an mangunud enen Uldin ta way ato' an middum ay Apo Dios hi mid pogpogna.

20 Ya paddungnay unna' ni'yatoy ay Kristuh din nilanhaanah nan krus ti napogpog din nappuhin ugali'. At hay aat di ugali' ad ugwan ya nob'on ti adi

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

umat hidin hopapna ti wada mahkay hi Kristun ha"in. Ya heten balu an ugali' ya dumalat nan panguluga' hinan Imbaluy Apo Dios an nidugah di pamhodnan ha"in. At inyabulutnay natayana ta way pumhoda'.

21 Ya gulat ta idinong Apo Dios an mamohol hinan tatagun dumalat di pangunudandah nan Uldin di Hudyu at adi mahapul an matoy hi Kristu! Mu bo'on ahan heney dalat di pangidinngana ti hay natayan Kristu! An hiyay dimmalat hi pangipadutu'an Apo Dios ay ditu'u, at abuluto' di pangipadutu'ana goh ay ha"in.

Galatians 3

1 Da'yun iGalatia ya ay nakudang di nomnomyu ti nahamad di na'at an nitudun da'yuh aat di natayan Kristuh nan nilanhaanah nan krus! Mu hihidya damdaman unudonyuy nibahhaw an tugun.

2 Un ohay pohdo' hi ibaagyu ta innilao': Hay inatyu mah ta immalin da'yu nan Na'abuniyanan an Lennawa? Undan nan nangunudanyuh nan Uldin di Hudyu, unu nan nanguluganyuh nan Nahamad an Tugun an dengngolyu?

3 Goh ta umat ayuh na an ay nakudang di nomnomyu? Hay nahhun hi inatyu ya kinulugyuy abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawan mamadang ay da'yu, mu goh ta ad ugwan ya inaliwanyu din na'at ti nob'on di ninomnomyu, ti alyonyuy un ayu okod an mangihamad hi ugaliyu an dumalat nan pangunudanyuh nan Uldin?

4 At un mah mid hulbin din na'na'at an nunligligatanyu? Mahapul ahan an waday balul nan ina'inatyu!

5 Hennag Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu, ya inatnan da'yuy adi olog di tagun mangat. Mu hiyah te ibaga': Hay nomnomonyuh dumalat hi nangatana---undan hay nangunudanyuh nan Uldin di Hudyu, unu hay nangunudanyuh nan Nahamad an Tugun an dengngolyu?

6 Un adya nomnomonyuy na'at ay Abraham, ti hay inalin din nitudo' hinan Hapit Apo Dios ya inalinay, "Kinulug Abraham hi Apo Dios, at dimmalat henen pangulugna ya imbilang Apo Dios hi nahamad di ugalina."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya hiyah te panginnilaan tu'u an nan tatagun waday pangulugda ya diday nahamad an holag Abraham.

8 Ya hidin penghana ya nan Hapit Apo Dios an nitudo' ya impa'innilana an hi awniat idinong Apo Dios an mamohol hinan Hentil an dumalat nan pangulugda. Ti din penghana ya impitudo' Apo Dios nan Maphod an Ulgud, ya imbaagnan Abraham an inalinay, "He"ay dumalat, ya an amin nan tataguh tun luta ya iyadaog'uy pi'taguanda.”

9 Ya kinulug Abraham, at niyadaog din ni'taguana. Ya umat goh hi an amin hinan kumulug ti miyadaog di pi'taguanda.

10 Nan tagun mangipadah hi abalinandan mangunud an amin hinan Uldin di Hudyu ya na'a'alliy amoltaanda an ta"on ad ugwan an ataguda. Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Nan tagun adi munnononnong di pangunudandan amin hinan impitudo' Apo Dios hinan liblu an Uldin ya mamoltada." Mu mid olog di tatagun mangunud an amin hinan Uldin.

11 Ya na'innila an mid ah ohah tagun pangidinngan Apo Dios an mamohol ay Hiya an dumalat di pangunudanah nan Uldin di Hudyu. Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Nan tagun waday pangulugna ya idinong Apo Dios an mamohol ay hiya, at mi'tagun Hiyah munnononnong.”

12 Mu nan Uldin ya adina ituduy aton tu'un kumulug ta way dumalat hi pi'taguan ay Apo Dios. Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Nan tatagun mangunud an amin hinan Uldin Apo Dios ya diday mi'tagun Hiyah mid pogpogna.”

13 Mu imbo'lan Kristuy bahol tu'u ta way aton tu'un adi mamolta an dumalat di adi tu'u umdaan an mangunud hinan Uldin ta Hiyay hukat tu'un mamolta. Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Han tagun milanhah nan ayiw ya na'idutan.”

14 Ya manu ay inat Kristuy umat hina ya ta nan maphod an intulag Apo Dios ay Abraham ya midat goh hinan Hentil an dimmalat nan inatna. Ti umalin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ditu'un amin nan Na'abuniyanan an Lennawan intulag Apo Dios hi honogona an dumalat nan pangulug tu'u.

15 I'ibba', waday ulgudo' hi aat di tulag: Gulat ta nalpah an nuntulag nan duwan linala'i ta pinelmaanda nan nahahapit ya adi ahan mabalin an pa"ion unu udman di udum an tagu.

16 Ya umat hinay inat Apo Dios ay Abraham ti waday intulagnan hiya ya hinan ap'apuna. Bo'on hay a'ap'apunay nangitulagana, ti umat ay hinay nangalina ya do'olda. Mu inalinay un nan ohan ap'apuna ti un ohay tagun hi Kristu.

17 Hiyah te aatna ti waday intulag da Apo Dios ay Abraham, ya intulag Apo Dios an inalinay atona. Ya naluh di opat di gahut ya han tulumpuluy tawon ya un mitudo' din inyuldin Apo Dios ay Moses, at adi mabalin an pa"ion nan Uldin din intulag da Apo Dios ay Abraham, at adi mitapal nan intulag Apo Dios ay hiya.

18 Mu nan gohgoh an intulag Apo Dios ya gulat ta mahapul an unudon tu'u nan Uldin ta way aton nan intulagnan umannung ya bo'on tulag hene. Mu adi mahapul ti hiyah ne intulag Apo Dios ay Abraham, at hiyah ne gohgohna.

19 Mu umat ay hinay aatna ya alyonyu nin di, "Anaad mah ta nitudo' nan Uldin?" Mu niddum nan Uldin an nitudo' hinan intulag Apo Dios ta ipa'innilanay aat di bahol ta nangamung madatngan di umalian nan Ap'apun Abraham an din intulagna. Ya okod din a'anghel an nangipa'innilah nan Uldin ti wada han tagun nangipa'innilah nan i'ibbanan tatagu.

20 Mu agguy hinapul Apo Dios di propetanan mangipa'innilah intulagna ti hinimungnan nangipa'innilan Abraham.

21 Hay itudun nan Uldin ya nan intulag Apo Dios ya adi ahan hin'immuy di itududa ti nun'unnudanda. Mu gulat ta waday na'ahhamad hi niyuldin ta wa ay ta hiyay unudon tu'u ya adi tu'u ahan mabaholan, mu mi'tagu tu'un Apo Dios hi munnononnong, at umannung mah an hiyay dumalat hi pangidinngan Apo Dios an mamohol ay ditu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Mu adi mabalin hene ti mid ah umat hinah niyuldin, ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "An amin nan tataguh tun luta ya mid ologdan mangidinong an gun mumbahol." At hay mahapul ya kulugonda ta abulutonday intulag Apo Dios an midat ay didah un waday pangulugdan Jesu Kristu.

23 Ya hidin hopapna ya hay Uldin di Hudyu ya anggay di innila tu'uh unudon tu'u ta engganah un nadatngan din gutud din nipa'innilaan di aton tu'un kumulug ay Kristu.

24 Ya nan Uldin di umat hinan tumungaw an nangitudtuduh inat tu'u ta engganah din inalian Kristu. Ya immali ta way inat Apo Dios an nangidinong an namohol ay ditu'un dimmalat nan nangulugan tu'un Kristu.

25 Ya ad ugwan di gutud hi panginnilaan tu'uh aton tu'un kumulug, at bo'on mahkay nan Uldin di okod ay ditu'u, ya bo'on goh hiyay mangituduh aton tu'u an umat hinan aton nan tumungaw.

26 Dumalat nan pangulug tu'u ya inagawit ditu'un Apo Dios ti niddum tu'un Jesu Kristu.

27 Ya an amin nan nabonyagan an niddum ay Kristu ya nipaddungdah aat Kristu.

28 At mid nun'abhiwan di tatagu an ta"on un Hudyu unu Hentil, ya ta"on un himbut unu bo'on, ya ta"on un linala'i unu binabai ti numpapaddung tu'un amin an gapuh nidduman tu'un Jesu Kristu.

29 At ad ugwan an nitulang tu'u mahkay ay Kristu ya ditu'u mahkay di mibilang an holag Abraham an ipa'annungan din intulag Apo Dios.

Galatians 4

1 Hiyah te aatna: Nan imbaluy an lala'i ya umat hi himbut di aat nan itaguanah a'ung'ungngana, mu awni ta umilog at adi mipaddung ti boltanonan amin di gina'un amana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ti hay a'ung'ungngana ya waday tatagun mannig ay hiya, ya diday manalimun hinan gina'unah engganay un madatngan nan algaw hi pangalyan amanah boltanona nan gina'una.

3 Ya umat hina goh ay ditu'u ti hidin hopapna ya paddungnay himbut tu'u ti inunud tu'u din uldin di tataguh tun lutan itang di punhulbiana.

4 Mu unat goh nagtud din immalian nan hennag Apo Dios an Imbaluyna ya numbalin hi tagu ti tagu goh hi inana, at nitungaw, ya inunudnay Uldin di Hudyu,

5 ya imbo'lanay bahol tu'u ta way aton tu'un mangidinong an mangunud enen Uldin, ta way aton Apo Dios an mangiyimbaluy ay ditu'u.

6 Ya hennag Apo Dios ay ditu'u din Na'abuniyanan an Lennawan niyo'odol hidin hopapnan de han Imbaluyna ta miyo'odol ay ditu'u. At Hiyay panginnilaanyuh un da'yu goh di imbabaluy Apo Dios, ya wa adya ta alyon tu'un Apo Dios di, "Ama!" ya nan Na'abuniyanan an Lennaway mangipahapit ay ditu'u.

7 At nob'on ad ugwan ti adi ayu umat hinan himbut ti da'yuy imbabaluy Apo Dios. Ya nan tawid an idat Apo Dios hinan imbaluyna ya idatna goh ay da'yu!

8 Din hopapna ya agguyyu innilah Apo Dios, ya mid abalinanyun mangidinong an mangunud hinan numbino'ob'on an annabin Apo Dios an paddungnay da'yuy himbutda.

9 Mu ad ugwan ya ninomnomyun kumulug ay Apo Dios. Mu bo'on da'yuy ad nomnom hi nanguluganyun Apo Dios ti Hiya. Ya umat ay hina ya goh ta pohdonyun bangngadon an unudon din Uldin di tataguh tun lutan mi'id ahan hulbina ta paddungnay himbut da'yu?

10 Hay atonyu ya gahin ahan di ma'unud nan Uldin ti waday paniawonyuh algaw, ya bulan, ya tawon.

11 At mun'od'oda' ay da'yu ti umat ay hina at ini ya mid hulbin din ina'inat'un namadang ay da'yu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 I'ibba' an bo'on Hudyu, al'alu'o' da'yu ta ipaddungyuy aatyuh aat'u ti impaddung'uy odol'un da'yu ti imponag'uy ugalin di Hudyu. Ya hidin nidduma' ay da'yu ya maphod ayun ha"in an mi'id di impattigyuh nappuhi.

13 Ya inilayun din nundogha' ya mid olog'u, at nihinaa' ay da'yu, ya hiyay dimmalat hi hopapnah nun'ul'ulguda' hinan Maphod an Ulgud ay da'yu an hay aat Kristu.

14 Ya do'ol di ligatyun dimmalat din denggoh'u, mu ta"on ya agguya' pinahiw ay da'yu, ya agguya' goh pinakak. Ti hay aat di namhodyun ha"in ya umat hi pamhodyuh nan anghel Apo Dios unu hi Jesu Kristuh un gulat un diday immali.

15 At ma"am'amlong ayuh din nihihinna' ay da'yu. Mu goh ta inaliwanyuh nen na'na'at? Hay inila' ya din wada' ay da'yu ya malgom di hinapul'u, mu gunyu indat. Ti gulat hi un mabalin an anonyuy matayu ta idatyu ta imata' at inatyu!

16 Mu ad ugwan ya mid mapto' ya alyonyuy unna' ni'bohhol ay da'yu ti din inali' ay da'yuh din hopapnan agguyyu inabulut! Mu makulug heden inali'.

17 Din udumnan tatagun immalin nuntudtudun da'yu ya ongol di panadyo'dan da'yu. Mu adi maphod din inatda ti pohdonday unna' taynan ay da'yu ta way atonyu goh an manadyo' ay dida.

18 Ya maphod hi un da'yu hadyo'on hi un hay amaphodanyuy panadyo'andan da'yu. Ya inila' an maphod hene ti hinadyo'a' goh ay da'yuh din wada' hina. Mu ad ugwan ya nabauy panadyo'anyun ha"in.

19 Ya wan paddungnay da'yu goh di imbabaluy'un pohpohdo'. At munha'it di punnomnoma' ay da'yu an nipaddunga' hinan babain munha'it di putunah puntungawana, ti ay ihunay un da'yuy itungaw'uh imbabaluy'u. Ya ma'at ta nangamung hi unyu u'buhon di aat di ugalin Kristu.

20 Ya maphod hi unna' wan da'yud ugwan ta hamado' tun alyo' ti ten unna' ma'a'amuyan an dumalat di aatyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Da'yun mamhod an mangunud hinan Uldin ya mid mapto' ya alyonyu nin un hiyay abaliwanyu, ya undan adi ma'awatan

22 nan impitudo' Apo Dios hi aat Abraham an waday duwah linala'in imbaluyna, mu nan oha ya himbut hi inanan hi Hagar, mu hi Sarah an hi inan nan oha ya bo'on himbut.

23 Ya heden imbaluynah nan himbutna ya nitungaw an umat an amin hinan tatagu. Mu nan imbaluy nan bo'on himbut ya nob'on ti nitungaw an dimmalat nan nangitulagan Apo Dios hinan ommodna.

24 At daten duwan binabai ya umat hinan nipa"el ti waday itududa ti dida ya nipaddung hinan duwan tulag. Nan ohan tulag ya hiyah ne nan Uldin an indat Apo Dios ay Moses hidih nan Duntug an Sinai, ya hene ya nipaddung di aatna ay da Hagar ya nan imbaluyna an himbutdan amin. Ya nan mangunud hinan Uldin ya paddungnay un diday imbabaluy den Uldin, at himbutda ti mid ologdan mangidinong an mangunud.

25 Mu ad ugwan ya hay nipaddung eden duntug an wad Arabia ya ad Jerusalem ti nan tatagun den babluy ya mid abalinandan mangidinong an mangunud hinan nob'on an immalin gubilnun di iRome.

26 Mu wada goh di nob'on an siudad an Jerusalem an ad abuniyan di awadana ti hiyay nipaddung eden ohan babain bo'on himbut, ya paddungnay un hiyah ina tu'u.

27 Ti hay impitudo' Apo Dios ya inalinay, "He"an bahig an babai ya umamlong'a! Ta"on hi unmu agguy lene'nay aat di puntungawan mu yumagtutu'a ya ma'ato'gaoy'an umamlong! Ti he"an ninganuy an babai ya awniat dumo'ol di holagmu ya un nan babain ni'hituh nan ahawana.”

28 Ditu'u, i'ibba, ya umat tu'un Isaac an imbaluy Abraham ti hi Isaac ya niyimbaluy ti hiyah ne intulag Apo Dios. Ya ditu'uy inyimbaluy Apo Dios ti hiyah ne intulagna goh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

29 Ya hidin atagun daden linala'in hin'agi ya heden inyimbaluy di himbut ya impaligligatnah de han aginan intulag Apo Dios hidin agguyna nitungawan. Ya umat goh hinad ugwan ay ditu'u!

30 Mu din impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Hay mahapul ya mipakak nan himbut ya nan imbaluyna ti nan imbaluy di himbut ya adi mi'godwah nan boltanon nan imbaluy di bo'on himbut.”

31 At hiyaat un tu'u agguy nipaddung hinan imbaluy di himbut, i'ibba, ti hay imbaluy di bo'on himbut di nipaddungan tu'u.

Galatians 5

1 Pinogpog ditu'un Kristun mangunud hinan numbino'ob'on an Uldin di Hudyu, at ihamadyu ta adiyu goh bangngadon an unudon, ta adi da'yu goh paddungnay hubuton.

2 Adiyu ahan aliwan tun hapito': Abulutonyu ay di akugitanyu ta hiyay ma'ahhapul hi unudonyu at mid hulbin nan inat Jesu Kristun da'yu!

3 Ya pa'addonglonyu goh tun alyo' ti nan linala'in miyabulut an mipakugit ya hay ma'ahhapul ahan hi atonda goh ya unudondan ami'amin di Uldin di Hudyu. Ti adida ay ya mid hulbina.

4 Ya da'yun mangat hina ya padahonyun mangunud an amin hinan Uldin ta way aton Apo Dios an mangidinong an mamohol ay da'yu. Mu mid hulbina ti adi ayu pa"unud! Mu hay pangipadahanyun mangunud ya hiyay mangipabataan ay da'yun Kristu, at agguy ayu niddum hinan homo' Apo Dios!

5 Mu indinong Apo Dios an namohol ay ditu'u, at hahalimidon tu'uy ipa'annungan nan anahamad tu'u ti badangan ditu'uh nan Na'abuniyanan an Lennawan dumalat nan pangulug tu'u ta way aton tu'un mamannod enen ma'at.

6 Ti ditu'un niddum ay Jesu Kristu ya ta"ongkay hi un tu'u nakugit unu agguy ti bo'on heney aptan. Mu hay ma'ahhapul ahan ya nan pangulug tu'u an mipattig hinan pamhodan tu'uh nan i'ibba tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Hay nahhun ya nihamad din pangulugyun Kristu. Mu ngadan nen tagun nangipadinong hinan inatyun nangunud hinan Makulug an Ma'unud? Ya hay inatnan nangal'alu' ay da'yu?

8 Henen nangituduh inatna ya bo'on hay nalpun Apo Dios an namto' ay ditu'u.

9 Ya wada han pangalin umat hi proverb an alyonay, "Ta"on hi un itang di bino'bo' ya pablalonay do'ol hi alena." Ya umat goh hinan tagun nappuhiy ituduna ti puhiona goh di do'ol hi tatagu.

10 Mu niddum tu'un Apu tu'u, at hay inila' ya pun'ohhoonyuy Nahamad an Tugun hi nomnomyu. Mu tagwan henen tagun mangabuliduh nomnomyu, mu hay inila' ya mamolta hiya.

11 I'ibba', gulat ta pi'tudu' hi un mahapul an mipakugit tu'uh nan pun'ul'ulguda' hinan aat di natayan Kristuh nan krus at adi umipabohol nan itudu'. Mu inilayun adi', at hiyanan ten mipaligligata'.

12 Ya hay pohdo' ya mun'akak an amin nan tatagun mangabuliduh nomnomyu ti umi'ikaydah aat di kugit, at anaad mah ta adida goh mumpaponah?

13 Mu da'yu, i'ibba', ya pento' da'yun Apo Dios, at adi mahapul hi unyu unudon nan numbino'ob'on an Uldin. Mu ta"on ya hahalepatanyuy atonyu ta adiyu alyon di, "Ta"on hi un malgom di atonmi ti adi mahapul an unudonmi nan Uldin!" Ti hay maphod hi atonyu ya himbabadang ayun dumalat nan pumpopohhodanyu.

14 Ti wada han tugun an alyonay, "Nan pamhodmuh odolmu ya umat hinay pamhodmuh i'ibbam." Ya heten tugun ya inakamnan amin di Uldin.

15 Ya emayaanyu ti gulat ta umat ayuh nan ahun umana'angngal at hay angunuhna ya mabahibah di pun'u'unnudanyu!

16 Hiyah te alyo' ay da'yu: Abulutonyu ay di puntuduwan nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu ya adiyu unudon nan laylaydon di odolyuh nappuhi.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ti hay nappuhin ugali ya pahiwon nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya hay pohdona ya pahiwon goh nan nappuhin ugali, at mumbohholdan duwa, at mi'id poto'nah nomnomonyuh unudonyu.

18 Mu unudonyu ay nan itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa at adi mahapul goh an nomnomonyu nan Uldin.

19 Ma'innilay aat di tatagun mangunud hinan laylaydon di odoldan nappuhi ti lumihog di atonda, ya agaga"ihaw di punnomnomanda, ya mi'halud di udumnan atonday umipabain,

20 ya mundayawdah bulul, ya pumalliwda, ya mi'bohholda, ya mi'tututututda, ya umapada, ya mabmabbungotda, ya na'ekkotanda, ya munlahhinda, ya adida abuluton di pohdon di i'ibbada,

21 ya uma'amohda, ya bumutobutongda, ya atonday nappuhih unda ma'amung an mun'abutong, ya do'ol di udum hi atondan laylaydon di odoldan nappuhi. Pinadana' da'yu, at ten ipidwa' ad ugwan ti nan mangat hi umat hina ya adida middum hinan Pumpapto'an Apo Dios.

22 Mu nan tatagun mangunud hinan itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa ya diday way pamhodna, ya diday mundenol, ya umanla, ya mehodan, ya ma'ma'ullay, ya ma'ahhimo', ya ipa'annungdan aton di way inalida,

23 ya iyuyaday aton nan i'ibbada, ya topngonday pangatda. Ya mi'iwod Uldin hi mangipawah umat hitun ugali.

24 At paddungnay pinatoy nan tatagun Jesu Kristu nan ugalidan nappuhin hay laylaydon di odolda an din inatdah hopapna,

25 ya mi'tagu tu'un Apo Dios an dimmalat nan inat nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'u. At hay mahapul ya agamidon tu'u goh di atonan mangituduh nan aton tu'uh tun ataguan tu'u.

26 Ya hay maphod ya adi tu'u mumpahiya, ya adi tu'u dumaladalat, ya adi tu'u goh umapa.

Galatians 6

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 I'ibba', wada ay di tagun mangat hi nappuhi ta na'innila ya da'yun wadan nan Na'abuniyanan an Lennawa ya tugunonyu hiya. Mu ma'ma'ullay di atonyu, ya emayaanyuy panugunyu ti mid mapto' ya mitudul ayu goh.

2 Mumbibinnadang ayun hinohhah un way munligligat ti hiyah ne aton nan tagun mangunud hinan Tugun Kristu.

3 Ya gulat ta nan tagun mid am'amungit hi inilana mu hay wah nomnomna ya alyonay, "Ha"in di nabagbagtu!" ya un linayahan nen taguy odolna.

4 Mu hay maphod hi aton nan tagu ya ipanuhnay atonah un maphod unu adi ta maphod ay ya iyamlongna, at adi mahapul an ipaddungnay atonah nan aton di udumna ta way atonan manginnilah un maphod.

5 Ti way ohaan mahapul an diday okod hi pangatda.

6 Nan tagun mitudtuduwan hinan Tugun Apo Dios ya maphod hi un umidat hinan wagahnan nidat ay hiyah nan muntudtudun hiya.

7 Nan tagun mangalih ta"on hi unna aton di nappuhi ta balbaliyanah Apo Dios at mid moltana ya unna linayahan di odolna ti adi mabalin an mabalbaliyan hi Apo Dios. Ti hay aton nan tagu ya hiya goh di lagbuna.

8 Ti nan tagun nappuhiy ugalina ya milalahhin ay Apo Dios hi mid pogpogna, mu nan tagun mangunud hinan Na'abuniyanan an Lennawa ya mi'tagun Apo Dios hi mid pogpogna ti hiyah ne idat nan Na'abuniyanan an Lennawan hiya.

9 At adi tu'u humigan mangat hi maphod ti hidin gutudna ya waday lagbu tu'uh un tu'u inaynayun an mangat.

10 At wa ay di abalinan tu'u ya aton tu'uy maphod an amin hinan tatagu, ya iyal'alla tu'uh nan i'ibba tu'un mangunud ay Kristu ti hina"ama tu'u ti numpapaddung di pangulug tu'u.

11 Tigonyuy aat di intudo' di ngamay'u ti o"ongol di tudo'na!

12 Nan tatagun mamhod an mangipa'innilah aat di amaphodanda ya ipattigday aat di pangunudandah nan Uldin, ya diday mamilit ay da'yu ta

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mipakugit ayu. Ya manu ay atonday umat hina ti tuma'otdan ma'abohlan hi unda itudu an hay abaliwan di tagu ya nan natayan Kristuh nan krus.

13 Ya ta"on un danen nakugit ya adida unudon an amin nan Uldin ti hay pohdonda ya anggay ya ta mipakugit ayu ta way atondan mangiyamlah atonyun mangunud hinan ipilitdan Uldin.

14 Mu ha"in ya mid udum hi ehdol'uh iyamla' an anggay nan natayan Apu tu'un hi Jesu Kristu. Ti dumalat nan natayana ya paddungnay ni'yatoya' ay Hiya, at umat tu'uh nan natoy ti adi tu'u mahkay elan di pangunudan tu'uh din inunud tu'uh din hopapna an unudon nan tataguh tun luta, ya adida goh elan di umunudandah nan unudon tu'u.

15 Ya ta"on un tu'u mipakugit unu adi, ya bo'on hene aptan ti hay mahapul ya hay nanublian Apo Dios hi ugali tu'u.

16 Ya an amin di tagun mangunud eten Tugun ya hay pohdo' ya umanlada, ya hom'on Apo Dios dida, ya ma'at goh an amin hinan tatagun Apo Dios.

17 Hay angunuh hi alyo' ya da'yun mangalih mahapul di malka ya adia' paligaton ti ihtu goh di malka' an beklat'un dumalat nan nipaligligata' an hiyay nahamad an panginnilaan hi unna' baal ay Jesus.

18 I'ibba', hay alyo' ya hom'on da'yun amin ay Apu tu'un hi Jesu Kristu. Amen!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ephesians

Ephesians 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Apostoles Paul an hennag Jesu Kristu ta ul'ulgudo' nan Hapitna ti hiyah ne pohdon Apo Dios. Ya ten itud'a' da'yun tatagun Apo Dios ad Ephesus an un'unnud hinan iddumanyun Jesu Kristu.

2 Hay pohdo' ya hi Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu ya hom'on ya ipalenggop da'yu.

3 Hapiton tu'uy amaphodan Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu! Ti hinalimunan ditu'u ti idat Apo Dios an amin di nalpud abuniyan ay ditu'un niddum ay Kristu.

4 Ya din agguy nalmuwan tun luta ya pepento' ditu'un Apo Dios ta ditu'uy tatagunan middum ay Kristu. At hay pangibilanganan ditu'u ya mapatalan tu'un mi'id ah bahol tu'u. Ya dimmalat nan pamhodna

5 ya ninonomnomnah din hopapnan iyimbaluy ditu'un dumalat hi Jesu Kristu ti hiyah ne penhodnah atona.

6 At hapiton tu'uy amaphodana ti nidugah di homo'na. At do'do"ol di gohgohnan ditu'u ti niddum tu'uh nan Imbaluynan pohpohdona!

7 Ti hay na'at ya nibugha' di dalan Kristuh nan nilanhaanah nan krus ta way atonan mangibo'lah bahol tu'u ta ma'aliwan ti nidugah di homo' Apo Dios,

8 at nidugah goh di homo'nan ditu'u! Ya inilan Apo Dios an amin di logom, ya nidugah di anala'engna

9 ti impa'innilana mahkay ay ditu'u din ninomnomnah ma'at ay Kristu.

10 Ya din ninomnom Apo Dios an penhodna ya ipa'annungnah un madatngan nan gutudna. Ya hay ipa'amungna ya an amin di nalmun wad abuniyan ya tun luta ta lammungona dida ta ohay hakup an hi Kristuy mumpapto' ay dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 An amin di aton Apo Dios ya hiyah ne ninomnomnah pohdona, at pento' ditu'u ta mi'godwa tu'uh nan ipatawidnan Jesus, ti hiyah ne ninomnomnah atonah din agguy nalmuwan an amin di logom.

12 Ya manu ay inatna ya ta da'min nahhun an manahalimid hinan aton Jesus ya hapitonmiy amaphodan di anabagtuna!

13 Ya inatna goh ay da'yu ti din nangngolanyuh nan Makulug an Hapit Apo Dios an nan Maphod an Ulgud an mangituduh atonyun mabaliwan ya kinulugyuh Kristu. At hennag Apo Dios nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu goh ta Hiyay pangimmatunan hi un da'yuy tataguna.

14 Ya nan Na'abuniyanan an Lennaway namatangnan ditu'u ta engganay un umannung din intulagna ta Hiyay pangimmatunan hi unna ipa'annung di abaliwan tu'u ta way ipabagbagtuana!

15 Hidin dengngol'uy aat di pangulugyun Apu tu'un hi Jesus ya nan pamhodyun amin hinan tatagun Apo Dios

16 ya agguy'u indinong an gun nangiluwalun da'yun Apo Dios hi pundenola' ay da'yu.

17 Ya gun'u goh inluwalun Apo Dios an nabagbagtun hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu ta badangan da'yuh nan Na'abuniyanan an Lennawa ta udmanay inilayu, ya ta ipa'innilana goh di aat Apo Dios ta way atonyun manginnila.

18 Ya gun'u goh inluwalu ay Hiya ta ipaphodnay nomnomyu ta innilaonyuy aat nen hahalimidonyu, ya ta innilaonyu goh nan na'abbagbagtun tawid nan tatagun Apo Dios an intulagna,

19 ya ta innilaonyun nidugah di abalinan Apo Dios an bumadang ay ditu'un mangunud. Ti hay aat nan abalinanan mamadang ay ditu'u ya nidugah an nipaddung hinan abalinanan

20 nummahun Kristuh din natayana ti impabunad abuniyan hinan tronon nan na'abbagbagtu, at nihodpeng hi agwana ta mumpapto'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 At hi Kristuy na'abbagbagtun ap'apu ya un nan a'anghel ad abuniyan, ya an amin hinan a'ap'apu, ya ta"on hi un an amin hinan numbino'ob'on an a'ap'apuh tun luta ya ad abuniyan. Ya umat ay hina at inyal'allana an na'abbagbagtuh Jesus an ap'apu ya un nan a'ap'apud ugwan ya nan mun'ap'apuh awni.

22 Ya impaboltan Apo Dios an amin di logom ay Jesus ta Hiyay okod. Ya iniddumnah Jesus hinan Himpampun an Tataguna, at hi Jesus di ap'apun an amin di logom.

23 Ya nilammung nan Himpampun an Tatagun Apo Dios ay Kristu an paddungnay diday odolna ta Hiyay ulu. At nan aat Kristu ya boltanon nan Himpampun an Tataguna, ya wadah Kristuh an amin hinan logom.

Ephesians 2

1 Din hopapna ya paddungnay un ayu natoy ti bintiwyu nan Maphod hi Ma'unud ti inatyuy nappuhi, at nabaholan ayu.

2 Ya inunudyu nan nappuhin aton nan tataguh tun luta, ya inunudyu goh nan apun nan dimunyun wad daya an hiyay mamuhih nomnom nan tatagud ugwan an adi umunud ay Apo Dios.

3 Ya manu ti ta"on un da'mi ya niddum ami goh ay dida, ya inatmiy nappuhi ti hiyah ne penhod di odolmi, at an amin di ninomnommin penhodmin nappuhi ya inatmi. Ya umat ami goh an amin hinan tatagun agguy nahukatan di ugalida ti na'a'alliy bumungtan Apo Dios ay da'mi ta mamolta ami.

4-5 Hidin hopapna ya paddungnay un tu'u natoy ti bintiw tu'u nan Maphod an Ma'unud, ya nappuhiy inat tu'u. Mu do'do"ol di homo' Apo Dios ya nan pamhodna, at paddungnay un ditu'u tinagu, at ni'tagu tu'un Kristu, at mi'id pogpog di pi'taguan tu'u ti nabaliwan tu'un dimmalat nan ama'ma'ullay Apo Dios.

6 Ya ni'bagtuon ditu'un Apo Dios ay Jesu Kristu ta middum tu'un Hiyad abuniyan ta mi'papto' tu'un Hiyah nan pumpapto'ana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya inat Apo Dios ta way atonan mangipa'innilad ugwan ta nangamung an nidugah di badangna ya ama'ma'ullaynan ditu'un niddum ay Jesu Kristu.

8 At dumalat di ama'ulay Apo Dios ya nabaliwan tu'u ti nan pangulug tu'u, ya bo'on hay aton tu'uh maphod ti unna idat an adi mapalgan.

9 Ya bo'on goh hay maphod an ina'inat tu'u, at bo'on hiyay iting'i tu'u.

10 Ya limmu ditu'un Apo Dios ta middum tu'un Jesu Kristu ya ta maphod di pangat tu'u, ti hiyah ne indadaanah din hopapnah aton tu'u.

11 Nitungaw ayu ta Hentil ayu, ya hay pungngadan nan Hudyun da'yu ya da'yuy agguy numpakugit, ya diday ma'alih nakugit. Mu hay pumpakugitan an gun aton di tagu ya un malka ya anggay.

12 Nomnomonyuy aatyuh din hopapna ti nilahhin ayun Jesu Kristu, ya agguy ayu goh niddum hinan pumhodan nan tatagun pento' Apo Dios. Ya agguy ayu goh nibilang hinan intulag Apo Dios an atonah nan tataguna, ya agguy ayu ni'hahalimid hinan aton Apo Dios ti agguyyu hinaghaggung Hiya!

13 Ya hidin hopapna ya nibataan ayun Apo Dios ti do'ol di baholyu, mu ad ugwan ya niddum ayun Jesu Kristu, at nilammung ayun da'min tataguna an dimmalat nan nibugha'an di dalan Kristuh nan krus.

14 At impadinong Kristu nan Hudyu ya nan Hentil an mumbobohhol ta mid al'alin ditu'u ti linammung ditu'u ta ma'ohha tu'u ti paddungnay pina"inay humawan ay ditu'u ta way aton tu'un malammung.

15 Ti hidin natayan Kristu ya pinogpogna nan do'ol an unudonmin Hudyu an intugun Moses ta mid mahkay dumalat hi pumbobohholan tu'u, mu ma'ohha tu'un amin an dumalat di nidduman tu'un Kristu.

16 Impadinong ditu'un Kristu ta adi tu'u mumbobohhol an dimmalat nan natayanah nan krus, at waday pun'u'unnudan tu'u ta middum tu'un amin ay Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Immalih Jesus an mangipa'innilah aton di idduman an amin di tagun Apo Dios. Ya bo'on ya anggay ay da'min Hudyu an ma'alih tatagun Apo Dios, mu ta"on un da'yun Hentil an nibataan ay Hiyah din hopapna.

18 Ya dimmalat nan inat Kristu ya ta"on hi un tu'u Hudyu unu Hentil ya badangan ditu'uh nan Na'abuniyanan an Lennawa ta way aton tu'un middum ay Apo Dios.

19 At da'yun Hentil ya adi nob'on di aatyud ugwan mahkay, ya adi ayu umat hi bunag. Ti ta"on un tu'u wah tun luta mu ad abuniyan di nahamad hi ihinan tu'un amin damdama, ya niddum ayun da'mi an tatagun Apo Dios, at hina"ama tu'un amin ay da Apo Dios!

20 Ya hay na'ohhaan tu'u ya mipaddung hinan abung an hi Jesu Kristuy paddungnay pognad tu'u. Ya hanan a'apostoles ya nan numbino'ob'on an propeta di paddungnay tu'ud ti diday mangipa'innilah aat Kristu.

21 Hi Kristuy mamdon an amin hi alimatung nen abung, ya gun ma'udman an miyamma nan abung ta nahamad hi punhituwan Apu tu'u.

22 Ya gapu ta niddum ayu goh ay Kristu ya nibilang ayu goh hi numbino'ob'on an ay ayiw unu batu an middum hinan pangiyamman hinan punhituwan Apo Dios. Ya Hiya ya mihinan ditu'u ti wada nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'un amin.

Ephesians 3

1 Ha"in an hi Paul an baal Jesu Kristu ya nibaluda' an dimmalat nan tamu' ay da'yun Hentil, ya gun'u da'yu iluwaluan.

2 Ya inila' an dengngolyu an dumalat di ama'ulay Apo Dios ya ene'kodnan ha"in tun tamu' an pumhodanyu.

3 Ya nan ninomnom Apo Dios hi atonan agguy nipa'innilah din penghana ya impa'innilanan ha"in. Ya hino'dod'un intudo' di aatna,

4 ya gulat ta bahaonyu ay din intudo"u ya mabalin an innilaonyu goh nan ininnila' an agguy nipa'innilah din hopapna an hay aat Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Hidin penghana ya agguy imbaag Apo Dios di aat nen agguy nipa'innila, mu ad ugwan ya hennagna nan Na'abuniyanan an Lennawa ta ipa'innilanah nan a'apostoles an pento'na ya nan numbino'ob'on an propeta.

6 Umat hituy ninomnomna: Abuluton ay nan Hentil nan Maphod an Ulgud Kristu ya mi'boltandah nan boltanonmin Hudyu ta ma'ohha ami an ay ihunay un odol Kristu an middum hinan intulag Apo Dios an atonah pumhodan tu'u an dumalat ay Kristu.

7 Numbalinona' hi baal ta ul'ulgudo' nan Maphod an Ulgud Kristu ti indatnay abalina' an mangipaphod an mangat eten tamu'.

8 Na'ampaa' ahan ya un nan udumnan tatagun Apo Dios, mu ha"in di pento'na an mangul'ulgud hinan Hentil hi aat di pumhodan tu'un niddum ay Jesu Kristu. Ya henen pumhodan ya mi'id ahan di ipaddungana.

9 Ya ipa'innila' goh hi an amin hinan tataguy ipa'annungan din planu an agguy impa'innilan Apo Dios an nunlumun amin hinan logom.

10 Ya heten planunay panginnilaan nan a'apun nan a'anghel ad abuniyan ya nan ap'apun adi mattig an maphod ya nan nappuhi an nidugah di anala'eng Apo Dios. Ya hay attigan hatu ya nan ma'ma'at hinan kimmulug.

11 Ya hiyah ne tuwaliy ninonomnomnah din hopapnah atona, at hennagnah Apu tu'un hi Jesu Kristu ta nipa'annung.

12 Ya dimmalat nan idduman tu'un Kristu ya nan pangulug tu'un Hiya ya adi tu'u tuma'ot an munluwalun Apo Dios ti kulugon tu'un abulutonay punluwaluan tu'un Hiya.

13 Ya ibaga' ni' ay da'yu ta adi ayu munlungdayah nan aligligata' ti hay amaphodanyuy dumalat.

14 Wa ay ta nomnomo' nan ninomnom Apo Dios hi atona ya munhippia' an munluwalun Hiya

15 an Hiyay ommod di numbino'ob'on an wad abuniyan ya wah tun luta.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya hay iluwalu' ay Hiya ya dumalat nan nidugah an wagahna ya idatnay abalinanyun amin an mangihamad hi maphod an nitaguanyu an dumalat di badang nan Na'abuniyanan an Lennawan impa'alinan ditu'u.

17 Ya miyo'odol hi Jesu Kristun ditu'un dumalat nan pangulug tu'u, ya iluwalu' goh ta mihamad di pamhod tu'uh nan i'ibba tu'un tatagu.

18 Ya ibaga' goh ay Hiya ta udmanay abalinanyu ya nan abalinan di udumnan tatagun Apo Dios, ta way atonyun manginnilan mi'id lukud di pamhod Kristun ditu'u.

19 Ya hay maphod ya innilaonyuy aat di pamhodna an ta"on hi un ayu adi pa"innilah nan udumna, at an amin di aat Apo Dios ya mitolman ay da'yu.

20 Ta"on hi un do'ol di ibaga tu'uh aton Apo Dios ay ditu'u unu do'ol di nomnomon tu'uh atona mu do'do"ol damdamay atonan ditu'u ya un nan ibaga unu nomnomnomon tu'u ti dimmalat nan abalinanan mangipaphod hi aat tu'u.

21 At hay maphod ya an amin tu'un kimmulug ya dayawon tu'uh Apo Dios hi mid pogpogna an dumalat nan inat Jesu Kristu! Amen!

Ephesians 4

1 Ha"in an hi Paul ya nabaluda' ti puntamuona' ay Apu tu'u. At al'alu'o' da'yu ta hay penhod Apo Dios hi aat di ugaliyuh din namto'anan da'yu di hiyay inaynayunyu.

2 At ipa'ampayuy odolyu, ya ma'ma'uya ayu, ya hay atonyun mangipattig hinan pamhodyu ya itulidyuy aton di i'ibbayu.

3 Ya atonyuy abalinanyu ta nan alenggopanyun amin di atonyu ta munnononnong di pun'u'unnudanyun dumalat nan awadan nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu.

4 Ti ditu'un kimmulug ya mibilang tu'un ohan odol an umat hinan Na'abuniyanan an Lennawa an un oha ya anggay. Ya un oha goh di hahalimidon tu'u ti hiyay implanun Apo Dios hi namto'anan ditu'un tataguna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ohay Apu tu'u an hi Kristu, ya Hiya ya anggay di kulugon tu'u, ya Hiya goh di dumalat hi numpabonyagan tu'u,

6 ya un ohah Apo Dios hi Ommod tu'un amin an tatagu, ya Hiyay Apun an amin di logom. Ya nangdon hi an amin, ya Hiya ya wadan ditu'un amin.

7 Makulug an hay aat ay di pangulug tu'u ya numpapaddung tu'un amin. Mu hay aat ay di abalinan di hinohhan ditu'un indat Kristu ya numbino'ob'on.

8 Ti hiyah ne din impitudo' Apo Dios an inalinay, "Hidin timmuluwanad abuniyan ya initnudna din nun'a'abak an buhulna, ya do'ol di adawnah indatnah nan tatagu."

9 At nomnomonyuy inalina ti inalinay timmulu. Mu hay nahhun hi inatna ya immalih tun luta, ya immuy goh ad dolom ya un tumulu.

10 Ya hi Kristuy immali, ya Hiya goh di timmulud abuniyan, at Hiya ya wadan amin hi logom ti Hiya tuwaliy na'abbagbagtu.

11 Ya Hiyay nangidat hinan kimmulug hi numbino'ob'on an abalinanda. Waday pinilinan mun'apostoles, ya hay udum ya propeta, ya hay udum ya evangelists, ya nan udum ya pastors, ya nan udum ya bihtulu an muntudtuduh Hapit Apo Dios.

12 Ya indat goh Kristuy abalinan tu'un amin an tatagun Apo Dios ta way aton tu'un mangat hinan numbino'ob'on an tamu ta ditu'un kimmulug an mibilang an odol Kristu ya mihamad di pangulug tu'un Hiya.

13 At malalammung tu'u, ya mapapaddung di pangulug tu'u, ya mapapaddung goh di panginnilaan tu'uh nan Imbaluy Apo Dios. At an amin di ipaboltan Kristun ditu'un aatna ya hiyay aat tu'u.

14 At adi tu'u mahkay umat hi ung'ungungngan nalakah mihapitan an wa ay di immalin muntudtuduh nob'on ya nabaliyan tu'u ta kulugon tu'u nan nibahhaw an itudtududa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Mu hay aton tu'u ya makulug di hapiton tu'un dumalat nan pamhod tu'uh nan i'ibba tu'u. At an amin di aat tu'u ya pumhod ta engganay un migihhong hinan aat Kristu an Hiyay Apu tu'un ay ihunay un Hiyay ulu tu'u.

16 At gapu ta Hiyay ulu tu'u ya Hiyay alpuwan an amin di atagu ya abalinan tu'u, at an amin tu'un paddungnay numbino'ob'on an alimatung di odolna ya aton tu'u nan nidat ay ditu'un tamu ta mumbabaddangan tu'u an dumalat di pamhod ta mihamad di pangulug tu'u.

17 Hay intudun Apu tu'uh iyal'alu"un da'yu ya ipogpogyuy ugaliyun umat hi ugalin di adi umunud. Ti hay aatda ya mi'id ipatukan di punnomnomda,

18 ya adida nomnomon di makulug, ya adida middum hinan pi'taguan hi munnananong an idat Apo Dios ti mid iniladah aat di Makulug an Tugun, ya nangohoyda.

19 Ya mid iniladan bumain, ya nappuhin amin di wah nomnomda, at hiyanan ilaputandan mangat hinan malgom an nappuhin laylaydon di odolda.

20 Mu da'yu ay ya nob'on mahkay di aatyu an dumalat di nanginnilaanyun Kristu!

21 Immannung an dengngolyuy aat Kristu, ya da'yun mangunud ay Hiya ya nituduwan ayuh aat di Makulug an Ma'unud an wan Jesus.

22 At mahapul an ipogpogyu nan nun'appuhin ugaliyuh din hopapna ti inunudyuy laylaydon di odolyun nappuhi an hiyah ne puma"ih nitaguanyu

23 ta hukatanyuy ugaliyuh maphod,

24 ya hay ihukatyu ya nan balun punnomnom ya pangat an miyunnudan hinan pangat Apo Dios. Ya hay panginnilaan ya nan nahamad an aatyu ya nan pangipogpogan hi pumbaholan.

25 At ipogpogyun munlayah ti hay mahapul ya way ohan da'yuan makulug di hapitonah nan a'agina ti nilammung tu'un Kristu an ay ihunay un odolna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ti itudun nan Hapit Apo Dios an "wa ay di bumungtanyu ya elanyu ta bo'on hiyay dumalat hi abaholanyu." At adiyu inaynayun di bumungtanyuh engganay un mahdom

27 ti nalakay aton di dimunyun muntudul ay da'yu.

28 Ya nan ma"akaw ya mahapul an ipogpognan mangakaw ta muntamu ta waday itanudna ya ibadangnah nan maligatan an ibbana.

29 Ya adiyu hapiton nan agaga"ihaw ta hay hapitonyu ya nan maphod an hapit an tumugun ta waday ibadangnah nan mangngol.

30 Ya adiyu ipahiga nan Na'abuniyanan an Lennawa an dumalat nan atonyun nappuhi ti mihinan da'yu ta Hiyay pangimmatunan hi un da'yuy tatagun Apo Dios ta nangamung enen algaw an ipa'annungan di abaliwanyu.

31 Ya aliwanyuy ha'it di nomnomyuh ibbayu, ya adi ayu mabanbanungot, ya adi ayu mi'tututut, ya adiyu ulgudon di layah hi aat di ibbayun tagu, ya adiyu abohlan di ibbayu!

32 Mu hay atonyuat ya hin'u'uya ayu ya hinhohmo' ayu. Ya wa ay di nibahhawanyuh ibbayu ya aliwanyu an umat hi nangaliwan Apo Dios hi bahol tu'u an dimmalat hi Kristu.

Ephesians 5

1 Da'yuy imbabaluy Apo Dios an pohpohdona, at enghonyuy aatna.

2 Ya hay mahapul hi ato'atonyu ya mumpopohhodan ayu an mipaddung hinan pamhod Kristun ditu'u. Ti hay aat di pamhodna ya inabulutnay natayana ti ditu'uy dimmalat, ti inhulug Jesus di odolna ta paddungnay maphod di hunghungnan ne'nong ay Apo Dios hi nangipadenol ay Hiya.

3 Hiyah te dimmalat hi numbalinanyuh tatagun Apo Dios, at mahapul an ihamhamadyuy atonyu ta mi'id dumalat hi pangalyandah un ayu lumihog, unu numbino'ob'on an nappuhiy atonyu, unu umam'am ayu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya adi goh maphod hi unyu logmon an humapit, ya adiyu hapiton di mi'id upidna, ya adiyu ihanul di nappuhi. Ti hay maphod hi hapitonyu ya munyaman ayun Apo Dios.

5 Nan udumna ya umipabain di atondan mi'ye'engha, ya agaga"ihaw di nomnomon di udumna. Ya umam'am di udumna, ya nan am'amonda ya ay ihunay un bululda ti hiyay unudonda. Mu umannung an nan tatagun umat hina ya adida middum hinan pumpapto'an Kristu ya hi Apo Dios.

6 Ya elanyu ta adi ayu mabalbaliyan hinan tatagun mangalih un adi pumbaholan hanan inali' ti immannung an bumungot hi Apo Dios hinan mangamangat ay danen pumbaholan, at humalyaona dida.

7 At adi ayu midmiddum ay dida ta adi ayu ma'abanel hinan ato'atonda.

8 Hidin hopapna ya paddungnay wada ayuh helong an dumalat di baholyu, mu ad ugwan ya napatalan di nomnomyu ti kinulugyuh Apu tu'un hi Jesu Kristu, at hay mahapul ya inaynayunyun mangat hi maphod ta hiyay pangimmatunan an napatalan mahkay di nomnomyu.

9 Ti nan tagun napatalan ya maphod mahkay di pangatna, ya nahamad di gunna aton, ya hay makulug di unudona.

10 Ya ihamadyun innilaon nan umipadenol ay Apo Dios ta hiyay atonyu.

11 Ya adiyu unudon nan aton nan tatagun paddungnay wah helong ti nun'appuhiy atonda. Mu hay atonyu ya ipa'innilayu an nappuhih nen atonda

12 an ta"on hi un hay panaphapitan ya anggay ay danen nappuhin gunda aton ya ababain ahan tatagwa.

13 Mu wa ay ta ipa'innilayun didan nappuhih nen gunda aton ya innilaonday maphod an pangat ta mapatalan di nomnomda.

14 Ya hiyah ne ibalinan nan nitudo' an inalinay, "He"an paddungnay nolo' ya bumangon'a hinan paddungnay natayam ta patalan da'an Kristu.”

15 Ihamhamadyuy aatyu ta nan maphod di atonyu ta attiganan nanomnoman ayu an adi ayu umat hinan nakudang di nomnomna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya ipadahyuy abalinanyun mangat hi maphod ti do'oldad ugwan di mangat hi nappuhi.

17 At mahapul an adi nonongan inat di aton, mu mahapul an manomnoman ayu ta innilaonyu nan pohdon Apu tu'uh atonyu.

18 Ya bo'on hay butong di gunyu aton ti hiyah ne dumalat hi pumbaholan. Mu hay maphod ya nan Na'abuniyanan an Lennaway abulutonyun mangipadutu' hi nitaguanyu ta Hiyay mangane'nong hi atonyu.

19 Ya ikantayu nan edenolyun aat Apo Dios ya nan udumnan kantan di mangunud hi pundayawyun Hiya, ya nan udumna ya hay nomnomyuy mangikantah pundayawyun Hiya.

20 Ya gun tu'u munyaman ay Apo Dios an hi Ama tu'uh an amin an ma'ma'at ay ditu'u an ipadalan tu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu. Hay Nituduwan nan Nunhimbaluy an Mumpohhodan

21 Hay maphod ya mun'u'unnudan tu'u ti hiyay panginnilaan hi pangunudan tu'un Jesu Kristu.

22 Ya da'yun binabai ya un'unnud ayuh nan a'ahawayu an umat hinan a'un'unnudyun Apu tu'un hi Apo Dios.

23 Ti nan linala'iy mumpapto' hinan a'ahawada an umat ay Kristun Hiyay mumpapto' ay ditu'un kimmulug an mibilang hi odolna. Ya Hiya goh di mamaliw ay ditu'u.

24 At hiyanan da'yun binabai ya mahapul an un'unnud ayuh a'ahawayu an umat ay ditu'un kimmulug an unudon tu'uh Jesu Kristu.

25 Ya da'yu ay goh an linala'i ya mahapul an ipattigyuy namhodyuh ahawayu an umat hi nangipattigan Kristuh pamhodnan ditu'un kimmulug an inyatoynay pumhodan tu'u

26 ta way aton tu'un mibilang an tatagun Apo Dios, at hay pannigna ya mi'id bahol tu'u an dumalat nan nangulugan tu'uh nan Hapitna ya un tu'u mabonyagan,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 ya ta way atonan mangidadaan ay ditu'un kimmulug an nipaddung hinan malhin an balahang an mi'id am'amungit hi ganitna, ya agguy na'ayu'yut, mu ma"aphod tu'u an mi'id di bahol tu'uh pannigna.

28 Ya henen inat Jesu Kristun namhod ay ditu'un kimmulug di mahapul hi pangiyunnudan di lala'ih pamhodnah ahawana an umat hi namhodnah odolna. At hiyanan nan lala'in namhod hi ahawana ya wada goh di pamhodnah odolna.

29 Ya mi'id ah ohah mamohol hi odolna an unnaat halimunan. Ya umat goh hinay aton Kristun ditu'un kimmulug

30 ti ditu'uy mibilang hi odolna.

31 Wada goh di nitudo' an Hapit Apo Dios an inalinay, "Hiyah te dumalat an hay lala'i ya taynana nan o'ommodna ta miyaddum hinan ahawana ta ay ihunay unda ohan odol.”

32 Ya heten nitudo' ya nipa"el an naligat hi ma'awatan, mu hay ohah ipaddungana ya hi Kristu ya ditu'un kimmulug an mibilang hi odolna.

33 Mu wada goh di itudunan da'yu: Ti da'yun linala'i ya mahapul an pohpohdonyuy ahawayu an umat hi namhodyuh odolyu, ya da'yu ay an binabai ya mahapul an e'gonanyuy ahawayu.

Ephesians 6

1 Da'yun way o'ommodnan mangunud ay Apu tu'u ya mahapul an un'unnud ayuh nan o'ommodyu ti hiyah ne maphod hi aton.

2 Ti hinan nahhun an tugun Apo Dios an intulagna ya inalinay, "E'gonanyu nan o'ommodyu.”

3 Ya hay intulagna ya inalinay, "Atonyu ay ya maphod di ma'at ay da'yu, ya adu"oy di ataguanyuh tun luta.”

4 Da'yun linala'in way imbabaluyna, adi nonongan bimmungot ayuh nan imbabaluyyu ta adiyu pabungton dida. Mu unyuat tugunonyu dida ta

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pahalonyuy atondah nappuhi an miyunnudan hinan tugun an pohdon Apu tu'u. Hay Tugun hinan Himbut ya nan Apudah Pumpopohhodanda

5 Da'yun himbut ya mahapul an un'unnud ayuh nan a'apuyuh tun luta, ya e'gonanyu dida an iyod'odyu didah pangatanyuh nibahhaw. At hay nomnomonyuh atonyu ya ihamadyu an ay ihunay un hi Kristuy puntamuanyu.

6 Ya bo'on hay awadan di a'apuyun da'yu ya anggay di pangipadenolanyun dida mu edenolyun mangat hi pohdon Apo Dios an ay ihunay un da'yuy himbut Kristu.

7 Ya hay maphod ya mun'am'amlong ayun muntamu an umat hi puntamuanyun Apu tu'u an bo'on hay tagu ya anggay.

8 Ya innila tu'un ta"on hi un himbut unu bo'on himbut an mangat hi an amin an maphod ya idat Apu tu'uy lagbu tu'u.

9 Ya da'yun a'apun di himbut ya atonyu goh di maphod hinan himbutyu, ya adiyu ta'ta'ton dida. Ti inilayun an amin tu'u an himbut unu bo'on ya napapaddung di Apu tu'un amin an wah did abuniyan, at napapaddung goh di atonan munhumalyan ditu'u.

10 Hiyah te angunuh hi alyo' ay da'yu: Mahapul an mihamad di ugaliyu ti nan iddumanyun Apu tu'u an nalpuh nan abalinanan nidugah.

11 Ya paddungnay mi'buhul tu'uh nan diyablu, at hay mahapul ya ay ihunay unyu egtom an amin di armasyun mi'buhul an hiyay idat Apo Dios ay da'yu ta adi ayu ma'ameh hinan aton di diyablun mamalbalin da'yu.

12 Ya bo'on hay taguy pi'buhul tu'u, mu nan dimunyun a'ap'apun di nun'appuhi an waday abalinanda ti an amin di umayanda ya ipattigdah nen abalinanda. Ya diday mumpumpapto' hinan tatagun nangohoy ay Apo Dios hitun luta.

13 At hiyanan usalonyun amin di indat Apo Dios ay da'yuh pananiyu ta ta"on un do'ol di pampong nan buhulyun da'yu ya abalinanyun mangameh ay didah enggana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya umat ayuh tindalun dedennonan mi'gubat. Ya nan Makulug an Ma'unud di ay ihunay ibalikisyu, ya nan nahamad an ugaliyu di ay ihunay hanin di palagpagyu.

15 Ya hay ay ihunay ihapatusyu ya nan pundadaananyun mun'ulgud hinan Maphod an Ulgud an dumalat di alenggopan di mangunud.

16 Ya namamah nan pangulugyu an hiyay inaynayunyu an ay ihunay un hiyay ihapiawyu ta haniana nan dimmalang an ipanan Satanas.

17 Ya abulutonyuy abaliwanyu an ay ihunay un hiyay hanin di uluyu. Ya itudun nan Na'abuniyanan an Lennaway Hapit Apo Dios ay da'yu ta ay ihunay un hiyay hanggapyu.

18 Ya an amin hatun atonyu ya hay mahapul ya munluwalu ayun Apo Dios. Ya hay itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa di hiyay gunyu iluwalu. Ya inaynayunyun elan nan aton di diyablu, ya iluwaluanyun amin nan tatagun Apo Dios.

19 Ya iluwaluana' ni' ta ipa'innilan Apo Dios di hapito' hinan umuy'u puntudtuduwan hinan Hapit Apo Dios, ya ta adia' tuma'ot an mangipa'innilan ten agguy nipa'innilah din penghana an nan Maphod an Ulgud an hay aat Kristu.

20 Ya dumalat eten pangipa'innilaa' hinan Maphod an Ulgud ya ten nibaluda', mu ta"on un umat hina ya iluwaluana' ta adia' tuma'ot an muntudtudu ti hiyah ne tuwaliy nidat hi tamu' hi nannagan Apu tu'un hi Jesu Kristun ha"in.

21 Nahamad nan agi tu'u an hi Tychicus an baal Apo Dios an un'unnud hinan tamunan impatamun Apu tu'u. Ya umalin da'yu ta ipa'innilanay na'na'at ya nan na'at ay ha"in ta way atonyun manginnilah aat'u.

22 Ya manu ay honogo' hiya ya ta ulgudonan da'yuy na'na'at ya nan na'at ay da'min amin ya ta tumulid ayu.

23 Hay pohdo' ya malenggop ayun amin an i'ibba', ya waday pamhodyu ya pangulugyun nalpun Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya nan ama'ulay ni' Apo Dios di wadan amin ay da'yun nahamad di pamhodna ay Apu tu'un hi Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Philippians

Philippians 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul an ten duwa amin Timothy an muntudo' ti da'mi goh di baal Jesu Kristu. Ya ten itud'anmi da'yun tatagun Apo Dios ad Philippi an kumulug ay Jesu Kristu, ya da'yu goh an mun'endog ay dida, ya nan baal di mun'endog.

2 Hi Apo Dios ni' an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu ya ipadutu' da'yu, ya ipalenggop da'yu.

3 Wa ay ta ninomnom'u da'yu ya gunna' munyaman ay Apo Dios.

4 Ya an amin hinan punluwalua' ya mun'am'amlonga' hi pangiluwalua' ay da'yu

5 ti ongol di imbadangyun ha"in hi nipa'innilaan di aat nan Maphod an Ulgud an nete"ah din kimmuluganyu ta engganad ugwan.

6 Ya mundenola' ti hi Apo Dios an bimmadang hi kimmuluganyu ya itultuluyna an mangipaphod hi niyatanyun Hiyah engganah tun pumbangngadan Jesu Kristu.

7 Umat hinay punnomnoma' ay da'yu ti nidugah di namhod'un da'yu, ya nitagam ayuh nan homo' Apo Dios ay ha"in. Da'yuy namadang ay ha"in hidin immuy'u nangitudtuduwan hinan Maphod an Ulgud Jesu Kristu. Ya ten engganad ugwan ya wah tua' hitun baludan, ya immannung an nidugah di homo'yun ha"in.

8 Ya inilan Apo Dios di umi'ikaya' an mannig ay da'yu ti ongol di namhod'un da'yu an dumalat ay Jesu Kristu.

9 At hiyanan gun'u iluwalun Apo Dios ta mihamad di pumpopohhodanyu ta ma'ud'udman di inilayuh aatna ta abalinanyun mangimmatun hinan pohdonah atonyu,

10 ya ta innilaonyuy ma"aphod an pangat ta mi'id di ah'upan Jesu Kristuh baholyuh tun pumbangngadana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya badangan ni' da'yun Jesu Kristu ta an amin di atonyu ya maphod ta adayawan Apo Dios.

12 Pohdo' an innilaonyun i'ibba' an nan na'na'at ay ha"in ya maphod di numbalinana ti dimmalat tun nibaluda', ya hiyay niyal'allaan di niwa'atan nan Maphod an Ulgud Kristu.

13 Ti an amin hitun tataguh tu an ta"on un tun titindaluh nan palasyun mun'adug ay ha"in ya an amin di udumnan tatagu ya iniladan nabangkelengana' eten baludan, ya ininniladan nibaluda' an dumalat nan pangitudtuduwa' hinan Hapit Apo Dios.

14 Ya dimmalat nan nabaluda' goh ya immongol di pangulug nan do'do"ol an i'ibba tu'uh tu ay Apu tu'u, at abigabigat ya gun bumi'ah di tuliddan mangul'ulgud hinan Hapit Apo Dios ti adida tuma'ot.

15 Ya manu ti wadaday udum an mangitudtuduh aat Kristu an dumalat di amohdan ha"in ti penhoddan diday ma'al'alin muntudtudu. Mu wadaday udum an mangihihi'al an maphod di nomnomdah nan puntamuanda

16 an dumalat di namhoddan ha"in ti iniladan pento'a' ay Apo Dios an mangita'dog hinan mitudtudu an nan Maphod an Ulgudna.

17 Mu nan udumnan inali' ya bo'on hay ninomnomdah maphod di dimmalat hi pun'ul'ulgudandah aat Kristu ti mumpunghanda, ya hay ninomnomda ya unda mamaon di ligat'uh tun nabaluda'. Mu ta"on hi un umat hinay udum ya mun'am'amlonga'

18 ti hay aptan ay ha"in ya nan ipa'innilaan nan tudtudu an nan aat Kristu an ta"on un maphod unu nappuhiy wah nomnom nan udum an muntudtudu

19 ti inila' an dumalat di pangiluwaluanyun ha"in ya nan badang nan Na'abuniyanan an Lennawa ya mibo'tana'.

20 Ya hay pohdo' ya anggay ya nan hahalimido' ya ta mi'id di ato' hi ababain hi pangata' hinan tamu' ti namamad ugwan an gutud, mu ta wadaat di tulid'un mangat hinan ipabagbagtuan Jesu Kristu an ta"on un hiyay dumalat hi ataya'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ti ad ugwan an matagua' ya hay adayawan Kristuy pohdo' an aton, mu wa ay goh ta matoya' ya inyal'allanan mun'am'amlonga' ti umuya' hi awadana.

22 Mu gulat ta du'du"oy di atagua' ta do'do"ol di tamua' hitun nidat an tamu' ya agguy'u inilay pilio' hi un hay ataya' unu hay atagua'.

23 At mundinugway nomnomo' ti pohdo' an taynan tun atagua' ta way ato' an umuy hi wadan Kristu ti hiyah ne ma"aphod,

24 mu hay mahapul ya matagua' ta way ato' an bumadang ay da'yu.

25 Mu inila' an tumagua' ti mahapula' ay da'yu ta way ato' an mihinan da'yu ta badanga' da'yu ta mihamad di pangulugyun Kristu, ta omongol di pun'amlonganyu.

26 Ya wa adya ta umalia' ay da'yu ya ma'udman di pangedenolanyun ha"in ti nan iddumanyun Jesu Kristu.

27 Ya ta"on un way ma'at ay ha"in mu hay aptan ya iluludyuy pangulugyuh nan Maphod an Ulgud Kristu. At ta"on hi unna' umalin mannig ay da'yu unu adi ya maphod di donglo' hi aatyu an waday pun'u'unnudanyun amin an mangita'dog hinan mitudtuduh aat nan Maphod an Ulgud Kristu.

28 Ya adi ayu matmatta'ot hinan mamohol ay da'yu ta panginnilaandan ma'abakda ti mamoltada, at milahhindan Apo Dios hi munnononnong, ya da'yuy pangabakon Apo Dios hi pamaliwanan da'yu ti mi'id di udum hi bumaliw ay da'yu an anggay Hiya!

29 Ti hay namto'an Apo Dios ay da'yu ya bo'on ya anggay di panguluganyun Kristu mu munligat ayu an dumalat nan pangulugyun Hiya.

30 At hiyanan an amin tu'u ya mi'hangga tu'uh nan buhul Apo Dios. Ti tinnigyun nidugah di nunligligata' an dimmalat Hiya, ya ta"on ad ugwan ya inaynayun'un mi'hanggah nan do'ol an buhulna.

Philippians 2

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Mundenola' ahan an dumalat nan pangulugyun Kristu, at tumulid ayu ya ma'al'alu' ayu an dumalat nan pamhodnan da'yu. Ya mundenola' goh ti badangan da'yuh nan Na'abuniyanan an Lennawa ta hinhohmo' ayu.

2 Ya umat ay hina at al'alu'o' da'yu ta mumpopohhodan ayu ya mun'u'unnudan di nomnomyu ta miyal'allay umamlonga'.

3 Ya bo'on hay pumhodanyuy nomnomnomonyu, ya bo'on hay pange'gonan di tataguy gamgamonyu. Mu hay maphod hi atonyu ya mumpa'ampa ayun hay nomnomonyun amin ya iyod'odolnayuy udum an tatagu ya un da'yu.

4 Ya nomnomonyuy pumhodan di i'ibbayun tagu ta bo'on hay pumhodanyu ya anggay.

5 Hay pangiyunnudan tu'u ya nan pangat Jesu Kristu

6 ti ta"on un Dios tuwali ya mi'id hi nomnomna nan pangiluludanan munnonong eden abalinanan mun'ap'apu.

7 Mu Hiya ya din'ugnan amin heden biyangna ta numbalin hi tagun umat ay ditu'u, at imbilangna goh di odolnah baal.

8 Ya impa'ampanay odolna ta inunudnay penhod Apo Dios an ma'at ay Hiya an ta"on hi un ababain di natayanah nan krus!

9 At hiyaat un impabagtun Apo Dios Hiya ta na'abbagbagtu, ya indatna goh di na'abbagbagtuh haadna ya un nan udumna

10 ta wa ay ta ngappundanday ngadana ya mumpunhippidan amin nan wad abuniyan, ya nan wah tun luta, ya nan wad dolom ta ipa'inniladan na'abbagbagtuh Jesus.

11 Ya ta"on hi un numbino'ob'on di hapitda mu ibaagdan amin an hi Jesu Kristuy Apun an amin di logom ta mipabagbagtuh Apo Dios an hi Ama tu'u.

12 At da'yun i'ibba ya inunu'unudyuy inali' hidin wada' ay da'yu, at namamad ugwan an ten nibataana' ay da'yu ta hahalimidonyun unudon. Ya ihamadyun mangunud ay Apo Dios ta punnonngonyun mangipa'annung hinan abaliwanyu

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 ti hi Apo Dios di mamadang ay da'yu ta idatnay abalinanyu ya pamhodyun mangat hi pohdona.

14 At an amin di atonyu ya adi ayu munlili, ya adi ayu mi'hongngel

15 ta mi'id di pumbaholanyu, ya mi'id di apahpahalanyu ta da'yuy attigan di ma'ali tuwalih imbabaluy Apo Dios ta ay ayu bittuan an dumilag ti numbino'ob'on di pangatyuh nan nun'appuhiy ugalidan tatagun nibahhaw di punnomnomda.

16 Ya da'yuy pangittiganda ya panginnilaandah nan mitudtudun dumalat di pi'taguan hi munnononnong. Ya umat ay hinay atonyu at mun'am'amlonga' hidin pumbangngadan Kristu ti waday hulbin din nanablaya' hi pumhodanyu.

17 Ya ta"on nin di patayona' hitud ugwan ya ma"amlonga' an mangihulug hi nitagua' ta miyunnudan hinan pangulugyun Apo Dios ta paddungnay me'nong ay Hiya ta ipabagbagtuana. At hiyanan mi'yam'amlonga' ay da'yu.

18 Ya umat goh ay da'yun mi'yam'amlong ayun ha"in.

19 Hay nonomnomo' ya iyabulut ni' Apu tu'un hi Jesus an honogo' hi Timothy hina ta hamadonay ma'ma'at ay da'yu ta way ato' an umamlong hinan panginnilaa' hi aatyuh na.

20 Hiyay honogo' ti hiya ya anggay di nahamad di punnomnomanan da'yu ti umat hi punnomnom'un da'yuy punnomnomna,

21 ti nan udum ay hitu ya hay amaphodanda ya anggay di nonomnomonda, ya bo'on hay pangatandah nan impatamun Jesu Kristun dida.

22 Mu inilayuy aat Timothy ti ay imbaluy'un binadabadangana' hinan nangitudduwa' hinan Maphod an Ulgud Kristu an pumhodan tu'u.

23 At hiyay honogo' ay da'yu, mu awni ni' ta innilao' di ma'ma'at ay ha"in hitu.

24 Ya inila' an iyabulut Apu tu'un awniat umalia' an mannig ay da'yuh un way gutud'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Mu ten nomnomnomo' ya mahapul an pumbangngado' hina tun ohan hennagyun bumadang ay ha"in an hi Epaphroditus. Hiyay ohah ay tindalun Jesus an ni'yibba' an nanganangat hinan impatamun Jesus.

26 Ti hiya ya umi'ikay an umalin mannig ay da'yu, ya numanomnom ti ininnilanan dengngolyu din nundoghana.

27 Mu immannung an nundogoh ti magadyuh matoy, mu inggohgohan Apo Dios, at immadaog. Ya inggohgohana' goh ay Apo Dios ti gulat ta natoy at mun'iyudu'dum hi ligat'u.

28 At hiyaat unna' umiyahup hi pumbangngadanah na ta umamlong ayun mannig ay hiya ya ta ma'aan di numanomnoma'.

29 Wa ay ta umalih na ya umamlong ayu ti hiya ya nahamad an ibba tu'un kimmulug ay Apu tu'u. Ya bo'on ya anggay hiya hi apngaonyu, mu ta"on goh nan udum an umat ay hiyay pangatda

30 ti bo'on hay nitaguanay dumalat hi pangitamuanan Jesu Kristu, at hiyaat un hi'itangan matoy hi bimmadanganan ha"in hinan tamu' ti mi'id di abalinanyun bumadang ay ha"in.

Philippians 3

1 Hay oha goh hi alyo', i'ibba', ya pohdo' an mun'am'amlong ayun Apu tu'u! Ta"on hi un'u gun ipidwa mu ta unudonyuy tugun'u ta amaphodanyu.

2 Ya emayaanyu nan ma'aladyah an tatagun ayda ahu ti itudtududan mahapul an mumpakugitday linala'i ta way atonda anu an mabaliwan.

3 Mu layahda ti bo'on hay pumpakugitan di pangimmatunan hi un tagun Apo Dios di ohan tagu. Ditu'u tuwaliy tatagun Apo Dios, at hiyanan Hiyay dayawon tu'u an dumalat di badang nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'u ya gapu ta hi Jesu Kristu di pundenlan tu'u an bo'on hay pumpakugitan.

4 Ti gulat ta hay pumpakugitan unu hay ina'inat di pangittigan Apo Dios hi pangabulutanan ditu'u at inabuluta' an maphod ti nabayag di nangihamada' an nangunud hi an amin ay dane.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ti hidin miyawalun algaw hi nitungawa' ya nakugita', ya tono'a' an Hudyu ti ha"in di ohah holag Benjamin. Ya dumalat ay hi Uldinmin Hudyu ya nahamad di nangunuda' ti ha"in di ohan ma'alih Pharisee.

6 Immannung an nidugah an nahamad di nangunuda', at hiyaat un'u impaligligat nan tatagun Jesu Kristu. Inunud'un amin din Uldin Apo Dios ay Moses, ya inila' an mi'id di agguy'u inat.

7 Mu an amin hanan imbilang'uh do'ol di punhulbiana ya impogpog'u ta e'nong'uy nitagua' ay Jesu Kristu.

8 Ti mi'id ahan di mipaddung hinan lagbu tu'uh nanginnilaan tu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu. Impogpog'un amin hatu, ya ibilang'u an mi'id di hulbida an dumalat di nangabuluta' ay Kristuh Apu' an hi Apu tu'u.

9 At ad ugwan ya adi' mahkay denlon an nan pangun'unudan hi Uldin di pangibilangan Apo Dios an maphod di ohan tagu. Mu manu ay imbilanga' ay Apo Dios an maphod ti dumalat di nanguluga' ay Kristu. At hiyanan mi'id di udum hi pangidenolan an anggay Hiya.

10 Ya hay pohdo' ahan ya anggay ya ta innilao' di aat Kristu, ya pohdo' an elan di aat di nipaligligatanah unna' goh mipaligligat an paddungnay nidduma' hi nipaligligatana ya natayana ta mahukatan di pangat'u ta miyummat ay Hiya

11 ti umannung di hahalimido' an mahuana' damdaman Apo Dios hi udum di algaw ta mi'tagua' ay Hiyah enggana.

12 Adi' alyon di inat'un amin nan inali' unu nan pangat'u ya umat hi pangat Kristu. Mu umat hinay pohdo' an ma'at ay ha"in, at hiyanan ato' an amin di abalina' an mangunud ay Jesu Kristu ta mumbalina' hinan pohdonan pumbalina' hi nangibaliwanan ha"in.

13 I'ibba, manu ti makulug an agguya' numbalin hinan penhod Jesu Kristun pumbalina', mu hay ato' ya aliwa' din na'na'at ay ha"in ta iyohha' di nomnom'uh nan pohdon Apo Dios an ato'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 At paddungnay iyandong'un tumagtag hi engganay atama' di pogpog di tumagtagan ta way ato' an mangngal hi pulimyu' an nan pangayagan Apo Dios ay ha"in ta ad abuniyan di pi'tagua' ti dumalat nan inat Jesu Kristu.

15 Ditu'un nahamad di pangulugna ya maphod un umat hina goh di punnomnom tu'u ta ta"on un waday udum an hinnat'on di punnomnomdan adi miyunnudan eten inali' ya okod hi Apo Dios an mamadang ay dida ta ma'awatanda.

16 Ya ta"on un hinnat'on di punnomnom di udum mu hay aptan ya inaynayun tu'un mangunud hinan nipa'innilan ditu'uh aat Kristu.

17 I'ibba, iyunnudyun ha"in an umat hinan udum an i'ibba tu'u. Impattigmin amin di maphod an unudonyu, at hiyanan iyunnudyuh nan udumnan mangun'unud hi pangatmi.

18 Ya ten lumugwaa' an munnomnom hinan do'ol an tatagun din inali'ali' ay da'yu ti immannung an ngohoyonda nan natayan Kristuh nan krus ta ma'aliwan di bahol tu'u.

19 Daten tatagu ya mamoltada an milahhindan Apo Dios hi enggana ti nan laylaydon di odoldan nappuhiy paddungnay numbalin an diosda, ya nan nun'appuhin ato'atondan umipabain di ipahiyada. Ya nan wah tun luta ya anggay di nomnomnomonda.

20 Mu ditu'u ay ya ad abuniyan di umuy tu'u punhituwan hi enggana, at hiyanan umiyahup tu'uh alian Apu tu'un hi Jesu Kristun mamaliw ay ditu'u ta itnud ditu'uh awadana.

21 Hiya an abalinanan mangipadutu' hi an amin hi logom ya abalinana goh an hukatan tun nalogoy ya matoy an odol tu'u ta miyummat hi odolnan namahuan an adi matoy.

Philippians 4

1 Da'yun i'ibba an popohdo' ya pa"a'amnawa' an tigon da'yu! Ya da'yuy mangipadenol ay ha"in, ya hay aatyun nahamad di hiyay iting'i'! Ya hay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

maphod, i'ibba, ya henen aatyuh niddumanyun Apu tu'uy ihamhamadyuh inaynayunyu.

2 Ya al'alu'o' da'yu, Euodia ay Syntyche, ta mun'unnudan ayu ni' ti nan niddumanyun Apu tu'u.

3 Ya he"a goh an ibba', Syzygus, an paddungnay ni'pakun ha"in ya ibaga' ta badangam ni' date han binabai ti mahmahludan ni'tamun ha"in hinan niwa'atan nan Maphod an Ulgud Kristu. Ya niddum goh hi Clement ya an amin din ni'tamun ha"in hidin immuymi nangipa'innilan hinan tudtudun Apu tu'u, ya nitudo' di ngadandah nan Liblun Apo Dios hi Nitud'an di Ngadan di Tatagun Mi'tagun Apo Dios hi Munnononnong.

4 An amin ayu ni' ya mun'am'amlong ayu an dumalat di niddumanyun Jesu Kristu. Ya ipidwa' goh an mangalih, Mun'am'amlong ayu!

5 Ya ipattigyun amin hinan tataguy ama'uyayu ti ag'agay umalian Apu tu'u.

6 An amin di ma'ma'at ay da'yu ya adi ayu numanomnom, mu hay atonyuat ya munluwalu ayun Apo Dios ta ipa'innilayun amin di mahapulyu. Ya adiyu aliwan an munyaman ay Hiya.

7 Umat ay hinay atonyu at mawadan da'yuy lenggop Apo Dios an mangipaphod hi nomnom tu'u ta adi tu'u numanomnom ya adi tu'u ag'agan matapngan an dumalat di pangedenolan tu'un Jesu Kristu.

8 Hay angunuh hi alyo', i'ibba, ya gunyu ni' nomnomon nan makulug, ya nan ipabagbagtuan ya a'al'alyan, ya nan nahamad an pangat, ya nan maphod an ugali ta anggay nan umidat hi maphod an punnomnom di nomnomon tu'u.

9 Ya inaynayunyun unudon nan inadalyu, ya tinnitinnigyu, ya dengngolyun intugun'u. Ya atonyu ay hana at munnonong ay da'yuh Apo Dios an umidat hi lenggop.

10 Ma"am'amlonga' ya munyamana' ay Apu tu'u ti ten minomnoman ayun ha"in, at ten wada goh di impa'aliyuh badangyu. Nabayag an mi'id di imbadangyu an bo'on hay nan'uganyun ha"in di dimmalat, mu inila' an mi'id di atonyun bumadang ti adagwi ayu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya adi' alyon di unna' ingnganuy ay da'yu ti munlenota' hi malgom an wan ha"in.

12 Ya inila' di aat di naligat an nitaguan ya nan wadwadaan an nitaguan, at hiyanan ta"on di ngadan di ma'at ay ha"in ad ugwan an nitagua' ya umamlonga' damdama. Ta"on un nakudang unu mahawal di mahapul'u ya hihidya damdaman ha"in an numpaddung.

13 Manu ay ya abalina' di malgom an ma'at ay ha"in ti wadah Jesu Kristun bumadang ay ha"in.

14 Mu ta"on un umat hina ya maphod di inatyu ti binadangana' ay da'yuh din nunligata'.

15 Ya da'yud Philippi ya i'innilayuy aatnah din nangete"a' an nangul'ulgud hinan Maphod an Ulgud Kristu ay da'yu. Ti din nakaka' hinan Provinciad Macedonia ya da'yun tatagun Apo Dios an ma'amu'amung hina ya anggay di nangipa'daw hi gina'uyun ha"in ta waday usalo'.

16 Ya ta"on hidin wada' ad Thessalonica ya intugtugayun nangipa'alih mahapul'u.

17 Ya bo'on hay pamadanganyun ha"in ya anggay di pun'am'amlonga' mu mun'am'amlonga' ti inila' an ma'udman di lagbuyun idat Apo Dios ti dumalat nan badangyu.

18 Mu ad ugwan ya wadan amin di mahapul'u an ten mun'ahawal ti do'do"ol di impehnagyuh badangyun inyalin Epaphroditus! Ya henen indatyu ya paddungnay hi Apo Dios di nangidatanyu, at mundenol hinan nangidatanyu ta me'nong ay Hiya.

19 At hi Apo Dios an wadan an amin di mahapul di Hiyay mangidat ay da'yuh mahapulyu an dumalat hinan inat Jesu Kristuh amaphodanyu!

20 Hi Apo Dios an hi Ama tu'uy na'abbagbagtuh mid ah pogpogna! Amen!

21 Pohdo' an ipa'innilayun amin hinan i'ibba tu'uh na an kimmulug ay Jesu Kristu an da'mih tun i'ibbayun kimmulug ya apngaonmi da'yuh na.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya apngaon goh da'yuh tun an amin an tatagun Apo Dios an wah tu, ya namamah nan muntamuh nan palasyun di ali.

23 Ipadutu' ni' da'yun amin ay Apu tu'un hi Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Colossians

Colossians 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul an ten duwa amin Timothy an
muntudo' an hiya goh di ohah ibba tu'u. Ya ha"in di ohah hennag Jesu Kristu
an ma'alih apostoles ta ul'ulgudo' nan Hapitna ti hiyah ne pohdon Apo Dios.

2 Ya ten itud'anmi da'yun iColosse an tatagun Apo Dios an un'unnud an
i'ibbami ti an amin tu'u ya niddum tu'un Kristu. Hi Apo Dios ni' an hi Ama
tu'u ya ipadutu' da'yu ya ipalenggop da'yu.

3 Iluwaluanmi da'yun Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya
alyonmiy mundenol amin da'yu

4 ti dengngolmiy aat di pangulugyun Jesu Kristu, ya hay aat goh di
pamhodyun amin hinan tatagun Apo Dios.

5 Ti hidin penghanah nituduwanyuh nan Makulug an Maphod an Ulgud ya
dengngolyuy aat di dedennon tu'u, at hiyaat un waday pangulugyu ya
pamhodyu ti dumalat nan dedennonyun memehhod ay da'yud abuniyan.

6 Ya hidin hopapnah nangngolanyuh nan Maphod an Ulgud ya ininnilayuy
aat di pangipadutu' Apo Dios, ya makulug. At ipaphod nen Ulgud di ugaliyu
ta enggana, ya umat goh hinan tatagun niwa'atana an amin hinan luta ti
ipaphodna goh dida.

7 Ya hi Epaphras di nangngolanyu, ya hiya goh di ohah nahamad hi ligwa
tu'un mi'baal ay ditu'u, ya un'unnud an puntamuon Kristuh nan tamu' hina.

8 Ya hiya goh di nangibaag ay da'mih aat di pamhodyun nalpuh nan
Na'abuniyanan an Lennawa.

9 At dumalat din nangngolanmih aatyu ya engganad ugwan ya agguymi
indinong an mangiluwaluwalun da'yun Apo Dios. Ya ibagamin Hiya ta
ipa'innilanan da'yuy aat di pohdona ta luma'eng ayun manginnilah aat di
itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya atonyu ay ya abalinanyun mangipaddung hinan ugaliyuh nan pohdon Apo Dios, at hiyah ne mangipadenol ay Hiya. Ya nan numbino'ob'on an ato'atonyun maphod ya waday punhulbiana, ya ma'udman goh di panginnilaanyun Apo Dios.

11 Ya na'abbagbagtu nan abalinan Apo Dios, at hay pohdo' ya malpuh nan abalinanay pangipaphodanah nan abalinanyu ta ologyun mangat hi mahapulyu. At ta"on hi un way ma'ma'at ay da'yu mu abalinanyun edpol.

12 At munluwalu ayun Ama tu'u ta alyonyuy un ayu mundenol enen ma'ma'at ay da'yu ti impaphod ditu'u ta way aton tu'un mi'boltan hinan ipaboltanah nan tataguna, at middum tu'un amin hinan pumpapto'anan paddungnay napatalan.

13 Ti binaliwan ditu'uh nan pumpapto'an nan diyablu ta iniddum ditu'uh nan pumpapto'an nan pohpohdonan Imbaluyna

14 an hay natayanay dumalat hi nabaliwan tu'u, at inaliwanay bahol tu'u.

15 Mabalin an ma'innilay aat Kristu, mu nigihhong di aatnah nan aat Apo Dios an adi mattig. Ya hi Kristuy ma'alih pangpangullu, at Hiyay na'abbagbagtuh an ami'amin an nalmu.

16 Ya Hiyay nunlumuwon Apo Dios an amin hinan wad abuniyan ya hitun luta ti limmuna nan mattig ya nan adi mattig goh. Ya ta"on un nan na'uhi'uhig an himpampun an mumpapto' ad abuniyan, ya nan a'apuda, ya nan na'abbagbagtun a'apuda goh, mu hi Kristu damdamay nunlumuwon Apo Dios an amin hinan logom, at Hiyay okod ay didan amin.

17 Ya wagwadah Kristu ya un an amin di logom, ya hi Kristuy dumalat hi nalmuwandan amin.

18 Ya paddungnay un ohay odol nan Himpampun an Tatagun Kristu ti hi Kristuy ulu ti Hiyay dumalat hi ataguan di odol. Ti namahuan hi Kristu, at mamahuan goh an amin di tataguna, mu hi Kristun Imbaluy Apo Dios ya na'abbagbagtu ya un didan amin ti Hiyay nahhun an namahuan ti

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pangpangullu ta way pangimmatunan an na'abbagbagtu ya un an amin di logom.

19 An amin di ugalin Apo Dios ya wadan Kristu ti hiyah ne penhod Apo Dios.

20 Ya ninomnom Apo Dios an bangngadon an amin di logom ta adida mi'bohhol ay Hiya. At hiyaat unna hennag nan Imbaluyna ta mibugha' di dalanah nan krus. Ya henen natayanay dumalat hi numbangngadan an amin tun wah tun luta, ya umat goh ad abuniyan.

21 Ya umat goh ay ditu'u ti hidin hopapna ya nilahhin tu'un Apo Dios, at ni'bohhol tu'un Hiya an dumalat din ninomnom tu'u ya ina'inat tu'un nappuhi.

22 Mu la'tot ya impadinong ditu'un mi'bohhol ay Hiya ti dalatnay natayan nan Imbaluynah tun luta, ta way atonan mangabulut hi umayan tu'un Hiya. At hay panniganan ditu'u ya napili tu'u, ya nahamad di ugali tu'un tatagunan adi mapahal.

23 Mu hay mahapul ya inaynayun tu'un kumulug ta adi hin'umuy di pangulug tu'u ta mihamad tu'un mangunud. At adi tu'u ma'agay'ayan, mu un tu'uat unudon nan hahalimidon tu'un itudun nan Maphod an Ulgud Kristun dengngolyu an hiyah ne nan Ulgud an ma'ulgu'ulgud an amin hinan tataguh tun luta. Ya ha"in an hi Paul di oha goh an mangul'ulgud.

24 Ad ugwan ya mipaligligata' ti nan tamu' an amaphodanyu, mu ta"on ya mundenola' an mangat. Ya immannung an mipaligligat nan tatagun Kristu, mu ay ihunay un hi Kristuy mipaligligat ti niddum ay dida. Ya mundenola' an middum an mipaligligat hinan aligatan tu'un da Kristu ta way aton nan ligat Kristun magtud. Ya midduma' goh ta way aton nan Himpampun an Tatagunan pumhod an ay ihunay un hiyay odol Kristu.

25 Ya ha"in di oha goh an baal di Himpampun an Tatagun Apo Dios ti puntamuona' ay Hiya ta way atonyun pumhod. Ya tamua' an amin di tamu' ta ipa'innila' nan Hapit Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

26 Ya din penghanah engganad ugwan ya agguy nipa'innilay Hapitna hi an amin hinan tatagu, mu ad ugwan ya impa'innilana.

27 Ya hay ninomnom Apo Dios ya ipa'innilana nan Ulgud an agguy nipa'innilah din hopapna. Ya henen Ulgud ya nabagbagtu an do'ol di ituduna an ma'ulgud an amin hinan tatagu. Ya hiyah ne aatna ti ta"on un da'yun Hentil ya niddum ayu goh ay Kristu ta way atonyun mi'bagtun Apo Dios an hahalimidonyu.

28 At hiyaat un nan aat Kristuy ul'ulgudonmin amin hinan tatagu. Ya padananmi dida, ya itudtuduwanmi dida, ya ipadahmin amin di abalinanmi ta way atonmin mangipaphod hinan tatagun itudtuduwanmin niddum ay Kristu ta way atondan manginnilan mangunud ay Hiya.

29 Ya hiyah ne dumalat hi pangitulida' an tumamutamu, ya do'ol di badang Kristun ha"in ti indatnay abalina'.

Colossians 2

1 Pohdo' an innilaonyuy aat di amahmahlu' an muntamu ta way atonyun pumhod, ya umat hina goh hinan tatagun iLaodicea, ya nan udumnan tagu goh an agguy nannig ay ha"in.

2 Umat hinay puntamua' ta way aton di nomnomdan mihamad, ya ta munhina"agida ya mumpopohhodanda. Ya ato' goh ta ihamaddan manginnilah aat nan Tugun Kristu ta way aton di panginnilaandan mihamad. At innilaonday aat di Ulgud Apo Dios an agguy nipa'innilah din hopapnan hay aat Kristu.

3 An amin nan ma'innilan makulug an wadan Apo Dios ya hi Kristuy mangipa'innila.

4 Ya ibaag'uh te ti ini ya waday udum an umalin mangitudtuduh hinnat'on ya ta adi ayu mabalbaliyan an ta"on hi un maphod di pangalida ti ipibahhawday unudonyu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Mu hay punnomnoma' ya paddungnay wadaa' ay da'yu an ta"on unna' wah tu. Ya mundenola' ti inila' an napapaddung di punnomnomanyu ti iluludyuy ma'at ay da'yu ta way aton nan pangulugyun Kristun adi mibahhaw.

6 Inabulutyuh Kristu ta Hiyay Apuyu, at hay maphod ya inaynayunyun middum ay Hiyah tun itaguanyuh tun luta.

7 Ya ituptupyu nan pangulugyuh nan pognad an hi Kristu ta podnonay itaguanyu, ya ongolonyuy pangulugyuh nan kinulugyun nitudun da'yu. Ya dumenodenol ayuh nan ma'ma'at ay da'yu.

8 Ya emayaanyu ta adiyu unudon nan tatagun mamuhih pangulugyu. Ti hay itududah pamuhida ya nan nomnomon nan tatagun nibahhaw an mid upidnan bumalbali an nalpuh nan inunud di tataguh penghana an nan uldin ya ugalin di tataguh tun lutan itang di punhulbiana, ti bo'on hay aat Kristuy nalpuwan nan itududa.

9 Mu wadan amin ay Kristu nan ugalin Apo Dios,

10 ya an amin di maphod ya wada goh ay da'yu ti niddum ayun Kristu. An amin di mumpapto' ad daya ya nan na'abbagbagtun a'apuda ya na'abbagbagtuh Kristu ya un dida.

11 Ya ay ihunay un ayu nipakugit hi un ayu niddum ay Kristu, ya paddungnay un hi Kristuy nangugit ay da'yu. Mu bo'on nan aton di tatagun mungkugit di inatna ti unda inaanan nan nappuhin ugaliyu.

12 Ti hay na'at ay da'yu ya ay ihunay un ayu ni'lubu' ay Jesus hidin natayanah din nabonyaganyu, ya ni'tagu ayuh din nummahuan Apo Dios ay Jesus an dimmalat nan nanguluganyuh nan nidugah an abalinan Apo Dios.

13 Ya hidin hopapna ya paddungnay un tu'u natoy ti bintiw tu'u nan Maphod hi Ma'unud ti dimmalat di bahol tu'un agguy na'aliwan. Mu la'tot ya paddungnay tinagu ditu'un Apo Dios an ni'tagu tu'un Kristu ti inaliwanan amin di bahol tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 At nabaholan tu'u ti agguy tu'u inunud di Uldin Apo Dios. Mu nan Uldin an nanguhig ay ditu'u an nangidiklamuh nan bahol tu'u ya inubah Apo Dios ti pinogpogna an ay ihunay unna ni'lanhah nan krus Kristu.

15 Ya inamehnay abalinan nan a'apun di nun'appuhin lennawa ya nan na'abbagbagtun a'apuda goh, ya impattignay nangamehanan dida ti inilan nan tataguh tun lutan mid abalinan daden lennawa, ya hay natayan Kristuy dimmalat hi nangamehanan dida.

16 Ya dumalat heten inali' ya hin'ing'ingaonyuy alyon nan mumpanuh ay da'yu an alyonday nappuhiy atonyuh unyu adi unudon nan paniawonda an umat hinan mihda, ya ma'inum, ya nan behta, ya nan Behtah nan Akayangan di Bulan, ya nan ngilin an Habadu.

17 Mu henen ato'atonda ya hiyay pangimmatunan an paddungnay ngaun nan nahamad an ma'at hi udum di algaw. Ya na'at ay Jesus, at nalpah di punhulbian nan ina'inatda, at hi Jesus di nahamad hi ma'unud ad ugwan, ya bo'on nan mapaniaw.

18 Ya waday tagun pangal'alidah unda papihul di odolda, ya alyonday hay mahapul ya dayawon tu'uy a'anghel. Ya alyonda goh hi un do'ol di iniladah aatna ya mumpahpahiyada, mu un hay nalpuh nomnomda ya anggay an bo'on hay nalpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa. At umat ay hinay tatagu ya adiyu abuluton di atondan mumpanuh ay da'yuh unda alyon di adi ayu mabaliwan hi unyu adi unudon nan atonda.

19 Ti agguy ahan niddum di umat hina ay Kristu. Mu nob'on di aat tu'u ti ay ihunay un hi Kristuy ulu tu'u. Ya umat tu'uh nan odol ti mumpun'ummum nan tungal di odol, ya wada goh di ulat an mangdon ta way atonan umodhol. Ya mangan, at umongol, ya umat hina goh hinan Himpampun an Tatagun Apo Dios ti ipa'ongolna dida.

20 Ya ay ihunay un ayu niddum ay Kristuh nan natayana ti ad ugwan ya bintiwyu nan uldin di tataguh tun lutan itang di punhulbiana, at adi mahapul an unudonyu. Ya umat ay hina ya goh ta ay ihunay un ayu niddum hinan tataguh tun lutan adi mangunud ay Kristu?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ti unudonyu nan uldindan mapaniaw an numbino'ob'on an adi madapa, unu adi matamtaman, unu adi ma'odnan.

22 Mu heten uldinda ya nalpuh nan nomnomda ti diday nangiyuldin, ya diday nangitudu. Mu an amin di paniawonda ya nalmu ta way ma'an ya mihda ta way atonan mapuh.

23 Ya heten uldin ya ay ihunay un maphod ahan di aatna ti itudunay aton nan tatagun mangiyal'allan mundayaw, ya mangipapihul hi odolda, ya nan atondan mamaligat hi odolda. Mu mid anhan ah olognan mangituduh nan aton tu'un mampong hinan laylaydon di odol!

Colossians 3

1 At ay ihunay un ayu ni'tagun Kristuh nan namahuana. At nonomnomonyu nan wad abuniyan ti wah dih Kristun inumbun hinan pumpapto'anan nihodpeng hinan agwan Apo Dios.

2 Ya ihihi'alyu nan wad abuniyan ya bo'on nan wah tun luta

3 ti ay paddungnay un ayu natoy ti bintiwyu nan nappuhin wah tun luta. Ya wah did abuniyan nan nahamad an itaguanyun pendon Kristu ya hi Apo Dios.

4 Ya hi Kristun mamdon hinan nahamad an itaguan tu'u, ya mumbangngad, ya hay pumbangngadana ya paddungnay mi'benang ayun Hiyah nan anabagtuna!

5 Hay mahapul ya paddungnay unyu patayon nan laylaydon di odolyun nappuhih tun ataguanyu, at butiwonyu. Ti hay aat di mangunud hinan laylaydon di odol an nan nappuhi ya lumihog di atona, ya agaga"ihaw di nomnomna, ya nabinabai, ya nalinala'i, ya nappuhiy laylaydona, ya umam'am, ya nan am'amona ya ay ihunay un bululna ti hiyay unudona.

6 Nan tatagun mangat hi umat hina an adi umunud ay Apo Dios ya pabungtonda Hiyah nan pumpanuhana.

7 Ya din hopapnah niddumanyun dida ya inatyu goh nan ato'atonda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mu ad ugwan ya hay mahapul ya ipogpogyun mangat hi nappuhi. Adi ayu mabanbannungot ya ma'agwigwig. Ya ipogpogyu goh an mamohol hinan abohlanyu, ya adiyu ulgudon di nappuhih aat di ibbayun tagu, ya adi malgom di hapitonyu.

9 Ya adiyu ilangkakan di ibbayu ti impogpogyu din nappuhin ugaliyuh hopapna.

10 Ti ad ugwan ya tene"anyu nan pa'itunnun ugaliyu ti hinukatan Apo Dios, ya ipaphopaphodna ta nangamung un migihhong hinan aatna, at an amin di aat Apo Dios ya innilaonyu.

11 Ti hiyaat un tu'u nalammung, at ta"on un tu'u Hudyu unu Hentil, ya ta"on un tu'u nipakugit unu agguy, ya ta"on goh un tu'u tagun mid adalna unu tagun atata'ot di atona an umat hinan agguy na'amu an manilhig an baka, ya ta"on un tu'u himbut unu bo'on himbut, mu bo'on heney aptan ti hi Kristuy aptan. At ta"on un tu'u numbino'ob'on an tatagu mu nalammung tu'un amin ay Kristu!

12 Ya da'yuy tatagun Apo Dios ti penpenhod da'yu, at hiyanan pento' da'yu. At hay mahapul ya ipaphodyuy ugaliyu ta ma'ahhimo' ayu, ya ma'ma'ullay ayu. Ya ipapihulyuy odolyu, ya topngonyuy atonyuh nan tatagu.

13 Ya itulidyuy aton di i'ibbayu, ya wa ay di mangat hi nappuhin da'yu ya adiyu u'unnungon ti nan nangaliwan Apu tu'uh bahol tu'u ya umat goh hinay pangaliwanyuh nan bahol di i'ibbayu.

14 Mu hay ma'ahhapul ya mumpopohhodan ayu, ya malammung ayu ta ay ayu nahamad an hina"ama.

15 Ya ipalenggop da'yun Kristu, ya henen alenggopanyu ya hiyay mangipapuut hinan punnomnomanyu. Ti henen alenggopanyuy dimmalat hi namilian Apo Dios ay da'yu ta malammung ayu an paddungnay ohay odol. Ya hay maphod ya mundenol ayuh nan ato'aton Apo Dios ay da'yu.

16 Ya heden Tugun Kristu ya do'ol di ituduna, at hiyay abulutonyu ta hiyay nonomnomonyu. Ya hay maphod ya luma'eng ayu ta muntututdduan ayu, ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

himpapadan ayu. Ya ikantayu nan edenolyun aat Apo Dios ya nan udumnan kantan di mangunud ay Hiya, ya edenolyu nan inat Apo Dios hinan pungkantaanyu.

17 Ya papuutanyun amin di atonyu ya hapitonyu ta hiyay panginnilaan hi un da'yuy tatagun Apu tu'un hi Jesus. Ya hay pangatanyu ya middum ayun Jesus ta ihapit da'yun Ama tu'un hi Apo Dios ta alyonay mundenol ayuh nan ato'aton Apo Dios ay da'yu.

18 Da'yun binabai ya mahapul an un'unnud ayuh nan ahawayu ti hiyah ne aton nan mangunud ay Apu tu'u.

19 Ya da'yun linala'i ya ipattigyuy pamhodyuh ahawayu, ya adi ayu mabungot ay dida.

20 Ya da'yun ung'ungungnga ya adiyu ngohoyon di o'ommodyu ti hiyah ne di umipa'amlong ay Apo Dios.

21 Da'yu ay goh an o'ommodda ya ane'nongonyu ta adiyu idugah di hingalyun dida ti ini ya bum'onda.

22 Da'yun himbut ya unudonyuh engganay a'ap'apuyu, ya bo'on hay awadandan da'yu ya anggay di pangipattiganyun mahlu ayu, mu nan pangunudanyun dida ya malpuh nomnomyu ya nan pange'gonanyun Apo Dios.

23 Ti hay itudun nan Hapit Apo Dios ya inalinay, "An amin di puntamuanyu ya mahmahlu ayun mangat." At paddungnay un hi Apu tu'uy itamuanyu an bo'on hay tagu.

24 Ti inilayun hi Apu tu'un hi Kristuy mangidat hi lagbuyu an hiyah ne nan pi'taguan ay Hiya. Ti makulug tuwalin Hiyay ad baal ay ditu'u.

25 Mu nan tagun mangat hi nappuhi ya wada goh di lagbunah nappuhi, ti Hiya ya mi'id di nangiyohhaanah amaphodna ti nahamad di pangatna.

Colossians 4

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Da'yun a'ap'apun di himbut ya mahapul an ipaphodyuy pangatyun dida. Nomnomonyu an wada goh di Ap'apuyud abuniyan an hi Apo Dios.

2 Da'yun kimmulug ya adi ayu humigan munluwalu, ya ep'ephodyuy punluwaluyu, ya munyaman ayun Apo Dios.

3 Ya hay punluwaluanyu ni' ya iluwaluan da'mi ta badangan da'min Apo Dios ta abalinanmin mangitudtuduh aat di pamaliwan Kristuh tagu an hiyah ne din agguy nipa'innilah din hopapnah dimmalat hi nibaluda'.

4 Iluwaluana' goh ay da'yu ta badangana' ay Apo Dios ta madadawoh an ma'awatan di tataguy itudtudu' ay dida.

5 Ya middum ayu ay hinan agguy kimmulug ya itudtuduyun dida tun aat Jesu Kristu, ya elanyu ta hay maphod di ipattigyun dida.

6 Ya tigonyu goh ta ephodyun mi'hahhahapit ay dida ta maphod di pangngolandah nan alyonyu. Ya wa ay di pohdondan innilaon ya tigonyu ta nepto' di pambalyu.

7 Hi Tychicus an ohah nan nahamad an ligwa tu'u ya un'unnud an baal Apo Dios an ni'baal ay ha"in hinan tamun Apo Dios di mangipa'innilan da'yuh na'na'at ya hay ma'at ay ha"in hitu.

8 At hiyaat un'u honogon hiyan da'yu ta ibaagnan da'yuy na'na'at ya hay ma'at ay da'mih tu ta ipadenol da'yu.

9 Ya mitnud goh hi Onesimus an oha goh an nahamad hi ligwa tu'un un'unnud an ohah i'ibbayun ma'amu'amung hina. Ya an amin di ma'ma'at hitu ya ulgudondan da'yu.

10 Hi Aristarchus an ni'balud ay ha"in ya apngaon da'yuh na, ya umat goh hinan kasinsin Barnabas an hi Mark an din inali' ay da'yuh din hopapna an wa ay ta umalin da'yu ya inabulutyu.

11 Ya alyon goh Jesus (an hay ohah ngadana ya hi Justus) di apngaon da'yu. Ya waday udumnah nan Hudyun mangunud ay Jesus, mu un tulu daten

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hudyu ya anggay di ni'tamun ha"in hitu ta way aton nan Pumpapto'an Apo Dios an miwa'at, at do'ol di imbadangdan ha"in.

12 Hi Epaphras an baal Jesu Kristun niddum ay da'yu goh hidin na'amu'amunganyu ya alyona goh di apngaon da'yu. Ya umi'ikay an gun mangiluwalun da'yu, ya alyonay ipaphod ni' da'yun Apo Dios ta way atonyun mangilulud hinan nahamad an aatyu, at mihamad di pangunudanyun Kristu, ya ta badangan da'yun Apo Dios ta innilaonyu nan pohdonah atonyu.

13 Ha"in di nanamad hi aat Epaphras ti mahmahluh puntamuanah amaphodanyu, ya nan tatagud Laodicea, ya ad Hierapolis.

14 Ya alyon Luke an pohpohdon tu'un duktul di apngaon da'yu, ya umat goh ay Demas.

15 Ya apngao' goh nan i'ibba tu'ud Laodicea, ya namama ay da Nympha ya nan tatagun Apo Dios goh an ma'amu'amung hinan abungna.

16 Ya lempahyu ay an mamahan ten tudo' ya impehnagyud Laodicea ta mibaha goh hinan tatagun Apo Dios an ma'amu'amung hidi. Ya bahaonyu goh nan tudo"un epehnagdan da'yu.

17 Ya alyonyun Archippus ta papuutanay tamuna ta lopahona nan ipatamun Apu tu'un hiya.

18 Ha"in an hi Paul di nangitudo' ete: "Olom ya mi'id al'alin da'yuh na. Adiyu aliwan din nabaluda'. Hi Apo Dios ni' di mangipadutu' ay da'yu."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Thessalonians

1 Thessalonians 1

1 Heten tudo' ya nalpun da'min Paul ay Silas, ya hi Timothy. Ya itud'anmi da'yun iThessalonica an kimmulug ay Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu. Hi Apo Dios ni' di mangipadutu' ya mangipalenggop ay da'yu.

2 Iluwaluanmi da'yun amin, ya alyonmiy maphod ti impaphod da'yun Apo Dios. Ya gunmi da'yu iddum hinan punluwaluanmi.

3 Ya inilan Apo Dios an hi Ama tu'u an gunmi nomnomon nan ina'inatyu an hiyay attigan di pangulugyu, ya ni'nomnommi goh nan tamuyu ti hiyay attigan di pamhodyu, ya umat goh hinan nangedpolanyu ti hiyay attigan di panahalimidanyun Apu tu'un hi Jesu Kristu.

4 Ya inilami, i'ibba, an pohdon da'yun Apo Dios, at pento' da'yun Hiya.

5 Ya inulgudmi nan Maphod an Ulgud Apo Dios ay da'yu. Ya henen Ulgud ya adi umat hinan udumnan ulgud ti hay aatna ya nunheglay umal'alu'ana ti bumadang nan Na'abuniyanan an Lennawa, at inimmatunanyu an makulug an adi ayu ahan munduwaduwa. Ya innilayuy aatmih din nihinanmin da'yu ti impaphodmiy aatmi an da'yuy dimmalat.

6 Ya inanungyuy aatmi ya hi Apu tu'u. Ya inabulutyuy Hapit Apo Dios, at nunheglay nipaligligatanyu. Mu ta"on ya mun'am'amlong ayuh nan nangabulutanyuh nan Hapitna an dumalat di badang nan Na'abuniyanan an Lennawa.

7 At da'yuy anungon an amin nan mangulug ay Apo Dios hinan duwan provincia an ad Macedonia ya ad Achaia.

8 Nan Hapit Apu tu'un inul'ulgudyu ya nundongol hi ad Macedonia ya ad Achaia. Mu bo'on hidi ya anggay ti an amin hinan abablubabluy ya na'ulgud nan aat di pangulugyu, at undan gahin unmi ulgudon di aatyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ya inulgud nan nangngol di aat nan nangabulutanyun da'mih din numbihhitanmin da'yu. Ti din'ugyu nan bululyu ta inunudyuh Apo Dios ti nuntamuon da'yuh tamuna an Hiyay makulug an adi matmattoy.

10 At hodonyuy umalian nan Imbaluynan malpud abuniyan an Hiyay minahuan Apo Dios an nalpuh nan way nun'atoy an hi Jesus an mamaliw ay ditu'uh din agtudan di atata'ot an punhumalyaan Apo Dios.

1 Thessalonians 2

1 Da'yun i'ibba', inilayun waday hulbin din immalianmin numbihhitan da'yu.

2 Ya inilayu goh an nipaligligat amid Philippi, ya nabainan ami goh ya un ami dumatong ay da'yud Thessalonica. Mu binadangan da'min Apo Dios ta indatnay tulidmin nangulgud hinan Maphod an Ulgud Apo Dios ay da'yu an ta"on hi unda do'ol din tatagun nangipawan da'mi.

3 Ti hay inulgudmi ya bo'on hay nalpuh nan nibahhaw an tugun unu bo'on hay nalpuh nan nappuhin punnomnom ti agguymi da'yu binalbaliyan.

4 Ti nan pohdon Apo Dios di ul'ulgudonmi. Ya atonmi ti inabulut da'min Hiya, at ene'kodnan da'mi nan Maphod an Ulgud. Ya bo'on hay taguy ipadenolmi ti hi Apo Dios an nanginnilah nomnom di tagu.

5 Ya i'innilayun un adya nappuhiy ugaliyu, at agguymi inalih un maphod an ta"on hi un da'mi agguy penhod. At bo'on hay ipaphodan di itaguanmih tun lutay dimmalat hi nuntugunanmin da'yu ti inilan Apo Dios an makulug hana!

6 Ya bo'on hay pange'gonanyun da'mi unu nan tataguy a'amnawanmih nan pun'ul'ulgudanmih nan Hapitna.

7 Gapu ta da'miy a'apostoles Kristu at waday biyangmin mumpahalimun ay da'yuh nan mahapulmih din niddumanmin da'yu. Mu ma'ulay amin da'yu an umat hi ama'ulay nan babain ommod hinan imbabaluyna.

8 Ya penhodmi ahan da'yu, at hiyaat un nidugah di anlamin nangitudun da'yuh nan Maphod an Ulgud Apo Dios. Mu bo'on hene ya anggay ti nidadaan amin matoy hi un hiyay mahapul hi pumhodanyu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Inila' an manomnomyu, i'ibba', an hidin nuntudtuduwanmih nan Hapit Apo Dios ay da'yu ya inhihi'almin nuntamuh nan mahdom ya nan mapatal ta bimmo'la amih mahapulmi ta adi ami umungal hi tanudanyu.

10 Ya da'yun kimmulug ay Apo Dios di nanamad hi mun'ihtiguh nan aat di ugalimin da'yuh din wadanmih na ti agguymi linayahan di inatmi, ya nahamad di ugalimi, ya agguy ami napahpahal.

11 Ya inilayu goh an din nuntuduwanmin da'yu ya umat hi pangat di ommod an lala'ih nan imbabaluyna

12 ti tinugunmi da'yu, ya impadenolmi da'yu, ya inal'alu'mi da'yu. Ya inatmi hana ta way inatyun nangipaphod hi ugaliyu. Ya inalimi goh ay da'yu di mahapul an nan nitaguanyu ya miyunnudan hinan pohdon Apo Dios an nangayag ay ditu'uh nan pumpapto'ana ta mi'dayaw tu'un Hiya.

13 Ya adi ami humigan munyaman ay Apo Dios hinan nangabulutanyuh nan Maphod an Hapitnan inulgudmin da'yu. Ya agguyyu inalih un hapit di tagu ya anggay, mu inimmatunanyu an hiyay immannung an Hapit Apo Dios. Ya da'yun nangulug enen Hapit Apo Dios ya mattig hinan nitaguanyu nan abalinanan bumadang ay da'yu.

14 Ya umat ayuh nan tatagun Apo Dios an kimmulug ay Jesu Kristuh nan Provinciad Judea an hinolholtapyuy ina'inat nan ni'babluyanyu ti umat goh hina damdaman didan hinolholtapday ina'inat di i'ibbadan Hudyu.

15 Ti nan Hudyuy namatoy ay Jesus an Apu tu'u, ya nan numbino'ob'on an propeta goh, ya pinakak da'min dida. Ya agguyda inunud nan pohdon Apo Dios, ya boholonday ni'babluyanda!

16 Ya ta"on un hidin nangitudtuduwanmih aat di abaliwanda ya impadahday abalinandan mangipadinong ay da'mi. At hiyanan nidugah ahan di baholda, at ad ugwan ya nidugah di bohol Apo Dios ay dida.

17 Tinaynanmi da'yu, mu paddungnay wagwada amih na ti nonomnomonmi da'yu. Ya la'tot ya impadahmiy abalinanmin mumbangngad ay da'yu ti popohdonmi da'yun tigon!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya inalimih din hopapnay umali amin da'yud Thessalonica. Ti ha"in an hi Paul ya ag'agaan ninomnom'un umali, mu gun impawan Satanas.

19 Ya pohdonmin umali ti da'yu ya anggay di ehdolmi ya pun'am'amlonganmid ugwan. Ya da'yu goh di iting'imih un mumbangngad hi Jesus an Apu tu'uh panaganganmin Hiya.

20 Ti makulug an da'yuy mangipabagtu ya mangipa'amlong ay da'mi.

1 Thessalonians 3

1 Unat goh adi ami pa"edpol hi lungdayamin mannig ay da'yu ya inabulutmi an ta"ongkay hi unna' oh'ohhan mataynan ad Athens,

2 at hennagmih agi tu'un hi Timothy ay da'yu an hiyay ni'baal Apo Dios ay da'min mangul'ulgud hi Maphod an Ulgud an hay aat Kristu. Ya ta way atonan manugun ay da'yu ta bumi'ah di pangulugyu.

3 At ta"on hi un nidugah di punholholtapanyu an dumalat di kimmuluganyu ya adi ayu magilat ta adiyu ipogpog di pangulugyu ti inilayun mahapul an edpol tu'un amin date ti hiyah ne tuwaliy implanun Apo Dios ay ditu'un kimmulug.

4 Ti din wadanmin da'yu ya pinadananmi da'yu an mipaligligat tu'u. Ya nepto' henen inalimi ti ad ugwan ya makulug an ma'ma'at.

5 At hiyaat unna' ngungumhop an munnomnom hi aatyu. At hennag'uh Timothy ta puutonay aatyu, ya ta ipa'innilanan ha"in di aat di pangulugyu. Ti inali' di mid mapto' ya intudul da'yun Satanas an mangat hi nappuhi, at ini ya mi'id di hulbin din intudumin da'yu!

6 Mu maphod ta numbangngad hi Timothy an nalpun da'yu, ya mun'amlong ami ti maphod an amin di inulgudnah aat di pangulugyu ya nan pumpopohhodanyu. Ya inalina goh di gun da'mi nonomnomon ay da'yu, ya umi'ikay ayun mannig ay da'mi! Ya umat hina goh ay da'mi ti umi'ikay ami goh an mannig ay da'yu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 At hiyanan ta"on hi un nidugah di numanomnomanmi ya ipaligligatanmi mu nipadenol ami an dumalat nan nahamad an pangulugyu.

8 At malenggop mahkay di punnomnomanmi an dumalat nan nahamad an pangulugyun Apu tu'u.

9 Ya un ay adi umday atonmin munyaman ay Apo Dios hinan nidugah an nangipa'am'amlonganyun da'min dumalat nan aatyu.

10 Mu amahdomahdom ya a'alga'algaw ya gunmi iluwalun Apo Dios di pumbangngadanmih na ta badanganmi da'yuh nan akudangan di pangulugyu.

11 Olom ni' ya pa'alion da'mih na ay Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

12 Ya udman ni' Apu tu'uy pamhodyu ta mihamad di pumpopohhodanyuh nan i'ibbayu ya umat goh hinay pamhodyuh nan udum an tatagu an umat hinan namhodmin da'yu.

13 Hay miyangunuh hi ibaga' ya ihamad ni' Apu tu'un hi Jesu Kristu di nomnom tu'u ta aton tu'u nan pohdona ta hay pumbangngadanan itnudna nan tataguna, ya mi'id di bahol tu'u ta nahamad tu'uh hinagang Apo Dios an hi Ama tu'u.

1 Thessalonians 4

1 Inadalyu din intugunmin da'yuh atonyun mangipadenol ay Apo Dios hi nitaguanyu. Ya hiyah ne ina'inatyu ta engganad ugwan, at dumalat ay Apu tu'un hi Jesus ya al'alu'onmi da'yu ta ihamadyun mangunud enen Tugun.

2 Ya inilayuy aat nan intugunmin da'yu ti hiyah ne immandal Apu tu'un hi Jesus hi itugunmi.

3 Hay pohdon Apo Dios ya maphod di pangat ya punnomnom, ya pohdona goh an ipogpogyun amin di umipabain an umat hi umilugtapan.

4 Ya hay maphod ya way ohaan ipadenolnah Apo Dios hi pangatnah nan ahawana ta e'gonana ta adina ilugtap,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 ta adi umat hinan adi manginnilah aat Apo Dios an hay laylaydon di odoldan nappuhiy pohpohdonda.

6 Ya adiyu haludon di i'ibbayu ti moltaon Apu tu'uy mangat an amin hi nappuhin umat hina. Ya inilayu an heten inali' ya hiyay namadananmin da'yu, at ten ipidwami.

7 Ti bo'on hay pangatan tu'uh umipabain di namto'an Apo Dios ay ditu'uh tataguna ti pento' ditu'u ta milahhin tu'u ta adi tu'u mabaholan.

8 Ya gulat ta way adi mangunud ete ya bo'on hay taguy agguyna inunud ti hi Apo Dios an nan nangipiyodol ay da'yuh nan Na'abuniyanan an Lennawa.

9 Adi mahapul un'u itudo' di atonyun mamhod hinan i'ibbayu ti intutuddun Apo Dios di pumpopohhodanyu!

10 Ya umannung an inatyu ti pohdonyun amin di i'ibba tu'un numpunhituh nan Provinciad Macedonia. Mu ta"on ya tugunonmi da'yud ugwan ta iyal'allayun aton, i'ibba.

11 Ya maphod hi unyu innilaon di atonyun ma'ma'ullay hitun ataguanyu. At nan tamuyuy ihihi'alyu ta adiyu taktakon nan i'ibbayun muntamu ti adi maphod hi un ayu umungal ay dida. At nan mahapulyu ya malpuh nan tamuyu an hiyah ne immandalmin da'yu.

12 Ya atonyu ay ya nan tatagun agguy niddum ay da'yuh nan unudonyu ya maphod di pangulgudandan da'yu, at adi mahapul an mun'adaw ayuh nan i'ibbayuh mahapulyu.

13 I'ibba', pohdo' an innilaonyuy aat di nun'atoy an nangunud ay Kristu ta adi ayu umat hinan udumnan tagun adi manahalimid hi umalian Kristu an nunheglay punlungdayaanda.

14 Kulugon tu'u an natoy hi Jesus ya namahuan. Ya umat goh hinah nan tatagun natoy an nangunud ay Kristu ti mahuan Apo Dios dida ta mitnuddan Hiyah pumbangngadana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ya heten itudu' ya nalpun Apu tu'u. Ya hay aatna ya ditu'un mataguh nan pumbangngadan Apu tu'u ya adi tu'u mahhun an tumulu ya un nan nun'atoy.

16 Ti hay a'atana ya wada han mumbugaw an mummandal, ya medehhan an mun'ali nan ohah nan apun di anghel, ya munggangoh di talampet Apo Dios, ya intadun Apu tu'un mun'ohop an malpud abuniyan! Ya mahuanah mahhun nan natoy an kimmulug ay Kristu.

17 Ya malpah ay hene ya middum tu'un matagun didaat tumulu tu'un amin hinan bunut ta damuwon tu'uh Apu tu'u. At mi'hitu tu'un Apu tu'u ta nangamung.

18 Ya ulgudonyuh ten ulgud hinan i'ibbayun kimmulug ta way atonyun ma'al'alu'.

1 Thessalonians 5

1 I'ibba', adi mahapul an itudo"uy gutud di ipa'annungan daten inulgud'u

2 ti nahamad di nanginnilaanyuh aatna, ti umat hinan mangakaw hi mahdom an adi ma'innilay umalianay aat di algaw an pumbangngadan Apu tu'u.

3 Ya unat alyon di tataguy, "Mi'id al'alin ditu'u, at mid ma'at hi nappuhin ditu'u!" mu himbumagga ya mapatoyda, at mi'id abalinandan lumayaw an umatdah nan babain nunhabi ti himbumagga ya munha'it di putunah un muntungaw.

4 Mu adi ayu umat hinan tatagun nappuhiy ugalida, i'ibba', an paddungnay nahelngandan mid abalinandan manginnilah aat di Makulug an Ma'unud. At adi ayu umogyat hi un dumatong heden algaw an umat hinan tagun umogyat hinan alian di mangakaw.

5 Mu natugun ayun amin hinan Makulug an Ma'unud an paddungnay naptangan ayu ti nan aatyuy panginnilaan, at agguy ayu niddum hinan nahelngan an tatagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ya ay ihunay nolo'da ti adida donglon nan Makulug an Tugun. Mu hay maphod ya adi tu'u midipat ay dida ti hay maphod hi aton ya hahalimidon tu'uy ma'at an ay ihunay adi tu'u molo', ya matpong tu'u.

7 Nan tatagun nappuhiy ugalidan mid abalinandan manginnilah aat di Makulug an Ma'unud ya paddungnay unda tataguh nahdom an nahelngan an ay ihunay nolo'da. Ya ayda nabutong hinan nahdom an mid papuutanda.

8 Mu ditu'un kimmulug an ay napatalan ya matpong di pangat tu'u, ya nan pangulug tu'u ya pamhod tu'un Apo Dios di ay hapiaw an punhani tu'uh nan nappuhin ma'at. Ya hay namnamaon tu'uh nan pamaliwan Apo Dios ay ditu'u di paddungnay uklup an punhani tu'uh ulu tu'u.

9 Ya bo'on hay amoltaan tu'uy namto'an Apo Dios ay ditu'u mu hay abaliwan tu'u an dimmalat hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

10 Ti inyatoy ditu'un Jesus ta mi'tagu tu'un Hiya an ta"on hi un tu'u natoy unu agguy hinan pumbangngadana.

11 Ya nan ato'atonyud ugwan di hiyay inaynayunyu ta pabi'ahonyuy pangulug di i'ibayu, ya muntutuggunan ayu.

12 I'ibba', al'alu'onmi da'yu ta e'gonanyu nan muntudtudun da'yu an diday a'ap'apuyun pento' Apu tu'u, at tugunon da'yun dida.

13 Ya hay maphod ya ongol di pamhodyun dida, at ipabagtuyu dida ti nabagbagtuy tamuda. Ya adi ayu munhohongngel.

14 I'ibba', al'alu'onmi goh da'yu ta padananyu nan napayad, ya pabi'ahonyuy nomnom nan umogo'ogon, ya badanganyu nan adi umday pangulugda, ya mehodan ayun didan amin.

15 Ya tigonyu ta adiyu ibolloh hi un way aton nan tataguh nappuhin da'yu, mu hay gunyuat aton ya atonyuy maphod hinan i'ibbayuh iddumanyu, ya atonyu goh an amin hinan tatagu.

16 Ya gun ayu umamlo'amlong,

17 ya lumuwaluwalun Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya hay maphod hi atonyu ya mundenol ayu an ta"on un malgom di ma'at ay da'yun tatagun Kristu ti hiyah ne pohdon Apo Dios.

19 Ya adiyu ngohoyon nan pohdon nan Na'abuniyanan an Lennawa.

20 Ya adiyu pahiwon di itudun nan propeta,

21 mu hamadonyun amin di itududa ta hay maphod di unudonyu,

22 mu an amin di nappuhi ya hiyay adiyu kulugon.

23 Ya un ni' hi Apo Dios an alpuwan di lenggop tu'uy mangipaphod ay da'yu ta adi ayu mumbahbahol. Ya halimunana nan lennawayu, ya nan nomnomyu, ya nan odolyu ta mi'id baholyuh din pumbangngadan Apu tu'un hi Jesu Kristu.

24 Ya Hiyay namto' ay da'yu, at ipa'annungnah ten inali' ti Hiyay nahamad hi unudon tu'u.

25 I'ibba', iluwaluan da'mi.

26 Mumpun'am'amanu ayu, i'ibba', at paddungnay unna' ni'yamanun da'yu.

27 Mandalo' da'yu ta ibahayuh ten tudo' an amin hinan i'ibba tu'uh na, ya hi Apu tu'uy mun'ihtiguh unyu aton.

28 Hay pohdo' ya nan pamhod ya homo' Apu tu'un hi Jesu Kristu di wadan da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Thessalonians

2 Thessalonians 1

1 Heten tudo' ya nalpun da'min Paul ay Silas, ya hi Timothy. Ya ten itud'anmi
da'yun iThessalonica an ma'amu'amung an ipapto' Apo Dios an hi Ama tu'u ya
hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

2 Hi Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu di mangipadutu'
ya mangipalenggop ni' ay da'yu.

3 I'ibba', mahapul an edenolmi da'yun Apo Dios, ya manu ay mahapul an
atonmi ti nen gun dumo'do"ol di pangulugyu ya nan pumpopohhodanyu.

4 Ya hiyaat unmi da'yu iyamlah nan tatagun Apo Dios an ma'amu'amung
hinan himpapangili. An gunmi alyon di innaynayunyuy pangulugyu an ta"on
hi un do'ol di umi'ingol ya mangipaligligat ay da'yu.

5 Ya henen ina'inatyu ya hiyay pangimmatunan hinan punhumalyaan Apo
Dios, ya ibilang da'yun middum hinan pumpapto'ana an hiyay dimmalat hi
ipaligligatanyu.

6 Mu nahamad di aton Apo Dios, at ibollohnay inat nan mangipaligligat ay
da'yu ta ipaligligatna goh dida.

7 Mu ditu'un mipaligligat ya ipadinong Apo Dios di ligat tu'uh awnih
pumbangngadan da Apu tu'un hi Jesus ya nan nun'abagtun a'anghelnan
malpud abuniyan ta mumpattigda. Ya waday mabnang an apuy an nunle'woh
ay Hiya,

8 at moltaona nan agguy kimmulug ay Apo Dios ya nan adi mangunud hinan
Maphod an Ulgud an hay aat Apu tu'un hi Jesus.

9 Ya hay pummoltanan dida ya munligligatdah mid pogpogna, at
milahhindan Apo Dios, ya adida tigon nan nidugah an amaphodan di aat di
anabagbagtun nan abalinana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya henen algaw an pumbangngadana ya ulgudon nan tatagun pento'nay anabagtuna, ya an amin nan mangunud ay Hiya ya dayawonda Hiya. At middum ayu goh ti inunudyu din impa'innilamin da'yu.

11 Ya hiyaat unmi da'yu iluwaluwaluan. Ya da'yuy pento' Apo Dios an mangunud ay Hiya, at ten ihapihapitmi da'yun Hiya ta ipaphodnay aatyu ti pohdonan mihamad. Ya ihapitmi goh ta ipa'annungnay amaphodanyu an hiyah ne popohdonyu, ya ta ipa'annungna goh nan tinamuanyu an dumalat nan pangulugyu.

12 Ya nan aatyuy pangimmatunan hi anabagtun Apu tu'un hi Jesus. Ya ipabagtu goh da'yu ti ipadutu' da'yun Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

2 Thessalonians 2

1 Wa han ulgudo' an hay aat di alian Apu tu'un hi Jesu Kristu ya hay a'amungan tu'uh panamuwan tu'un Hiya.

2 Wada ay di mangalih un nalpah an nadatngan di algaw hi umalian Apu tu'u ya al'alu'o' da'yu, i'ibba', ta adiyu ni' ahan kulugon di alyonda ta adi hin'umuy di nomnomonyu. Ya adi ayu tuma'ot, ya adiyu kulugon di alyonda an ta"on hi unda alyon an nan propetay nangali, unu alyonday hiyah ne inali' ay dida, unu intudo"un dida.

3 Adi ayu mabalbaliyan an ta"on hi unda iyal'alu'. Ti gulat un madatngan henen algaw at mahhun an dumo'olday man'ug ya mungngohoy ay Apo Dios, ya engganay mipattig nan tagun nidugah di anappuhina. Mu henen nidugah an adi umunud an tagu ya awniat mipiyuy ad imbelnu ta munholholtap hidih enggana.

4 Ya henen alian nen nappuhin tagu ya aboholanan amin nan dayawon di tatagu ya an amin di alyon nan tataguh na'abuniyanan. Ya alyonay un hiya ya anggay di nabagtu, at hiyay umbun hinan Timplun Apo Dios ta alyonay hiyay Dios!

5 Ya nomnomonyu adya an hiyah ne din intudu' hidin awada' ay da'yu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ya inilayun adi mabalin an bumuhu' henen na"appuhin tagud ugwan ti waday Mangipawan hiya ta nangamung un madatngan di gutudnah aliana.

7 Ya ta"on ad ugwan ya i"ihnaday gun mi'bohhol ay Jesu Kristu, ya heden gun Mangipapawah nan atonda ya inaynayuna ta engganah din gutud di akakanah tun luta.

8 Mu han akakanay ipattigan nan nidugah an na"appuhin tagu. Mu la'tot ya umalih Apu Jesus, at nan benangnay mangipalungtuy ay hiya, ya nan hodohdanay mamatoy ay hiya.

9 Mu hi Satanas di mangidat hi abalinan nen na"appuhin tagun mangat hi numbino'ob'on an umipanoh'an adi olog di tagu ta way abalbaliyan di tatagu,

10 ya layahanay tatagu ti nala'eng an mangat hi nappuhi. Mu hanan layahana ya milahhin ay Apo Dios ti agguyda inabulut nan Makulug an Ma'unud ta way atondan mabaliwan.

11 At hiyaat un iyabulut Apo Dios ta iyal'alladan mangunud hi layah,

12 at hiyay dumalat hi ahumalyaanda, ya hiyah te ma'at an amin hinan adi umunud hi Makulug an Ma'unud an hay layahday iyamlada.

13 Mu mahapul an gun ami munyaman ay Apo Dios an dumalat ay da'yun i'ibbami an pohpohdon Apo Dios. Ti hidin hopapna ya pepento' da'yu tuwalin Apo Dios an mabaliwan an dumalat nan abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawan nangipaphod ay da'yu ya gapuh nanguluganyuh nan Makulug an Ma'unud.

14 At pento' da'yun Apo Dios ta kulugonyu nan Maphod an Ulgud an inulgudmi ta mi'bagtu ayun Apu tu'un hi Jesu Kristu.

15 At hiyanan da'yu, i'ibba, ya punnonngonyuy pangulugyuh nan intudtudumi ya nan intudo'min da'yu.

16 At hi Jesu Kristu an Apu tu'u ya hi Apo Dios an Ama tu'un namhod ahan ay ditu'u ya nangipabi'ah hi nomnom tu'uh enggana, ya nangipahamad hi denol tu'u an dimmalat di homo'na,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 ya patulidon da'yu, ya pabi'ahon da'yun mangat ya mangalih nan makulug.

2 Thessalonians 3

1 Hay angunuh hi alyo', i'ibba', ya iluwaluan da'mi ta way aton di Hapit Apu tu'un munnaud an miwa'at, ta al'alu'ona nan mangngol an umat hidin na'at ay da'yu.

2 Ya iluwaluan goh da'mi ta mabaliwan amih aton nan tatagun munlayah di aatda ya nun'appuhiy atonda. Ti immannung an adi an amin di tagu ya umunuddah nan Tugun Apo Dios.

3 Mu hi Apo Dios ya ipa'annungnan ami'amin di intulagna, at baliwan da'yuh nan aton Satanas.

4 Ya inilamin makulug di aton Apu tu'un mangipaphod ay da'yu ta inaynayunyun unudon din intugunmin da'yu.

5 Dumalat ni' di badang Apu tu'u ya ma'awatanyuy aat di pamhod Apo Dios ya hay aat di pange'edpolan hi ligat an umat hi inat Kristu.

6 Hay tugun Apu Jesu Kristu an itugunmin da'yu ya adi ayu middum hinan i'ibba tu'un kimmulug an ma'ahiggan adida unudon di itugunmih aat di amahlun muntamu.

7 Ya inilayuy ina'inatmih din awadan tu'un amin hina, at hiya ni' di enghonyu ti agguy ami himmigan nuntamu,

8 ya an amin di inanmin indatyu ya binayadanmi ti a'alga'algaw ya amahdomahdom ya timmamutamu ami ta adimi da'yu ungalon.

9 Ya waday biyangmin mangibagah lagbumin da'yu, mu agguymi ti imbo'lamiy inanmi ta panginnilaanyuh nan maphod hi aton ta hiyay enghonyu.

10 Ti ta"on hidin wadan tu'un amin hina ya intugunmin da'yu an inalimiy, "Nan napayad an tagu ya adi mangan.”

11 At ten ipidwamin itugun ti hay dengngolmi ya waday udumnan da'yun nun'apayad an unda hay tumaktaktak hinan aton di i'ibbada.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 At dumalat nan niddumanyun Apu tu'un hi Jesu Kristu at hay itugunmin da'yu ya adiyu aton di umat hina ta way ohaan ipapto'nan muntamu ta waday pananudnah odolna.

13 I'ibba', adi ayu humigan mangat hi maphod.

14 Ya wada ay di adi umunud eten tugun an intudo'mi ya ihamadyun tigon ta adi ayu middum ay hiya ta way atonan bumain.

15 Mu adiyu ibilang hi ohah nan buhulyu, mu tugunonyun umat hi ibbayu.

16 Hi Apu tu'u ni' an alpuwan di lenggop ya ipalenggop da'yuh enggana an ta"on hi un way malgom hi ma'at ay da'yu. Ya ipapto' ni' goh da'yun Hiyah enggana.

17 Ha"in an hi ibbayun hi Paul di nangipitudo' ay date, ya ha"in mahkay di mangitudo' eten angunuh an hapito' ta alyo' di, "Nonomnomon da'yu." Ya inila' an immatunanyu tun panudo"u ya tun pumpelma'.

18 Ehmo'an ni' da'yun amin ay Apu tu'un hi Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Timothy

1 Timothy 1

1 Ha"in hi Paul an apostoles Jesu Kristu ti hiyah ne immandal Apo Dios an
nan mamaliw ay ditu'u ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu an Hiyay hahalimidon
tu'u.

2 Ya ten muntudo'a' ay he"a, Timothy, an ibilang'un nahamad an imbaluy'u an
dumalat nan pangulugtan duwa. Ipadutu' da'a, ya hom'on da'a, ya
impalenggop da'a ni' ay Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Jesu Kristun hi Apu
tu'u.

3 Hidin nakaka' ad Ephesus hi aya' hinan Provinciad Macedonia ya inal'alu'
da'a ta mihina'ah nad Ephesus ta way atom an mummandal hinan udumnan
muntudtudu ta adida ituduy nibahhaw.

4 Ya alyom ta idinongdan umabi'abig hinan malgom an na'na'at hidin
penghana, ya idinongdan tumuntututuntun hi o'ommoddan nahlaganda ti
dumalat hi punhahannuanda. Ya wan mid ibadang hana ti hay bumadang ya
nan pangulug ay Jesus.

5 Ya manu ay hiyah ne imandal'u ya ta mumpopohhodan tu'un malpuh
maphod an nomnom, ya maphod an pangat, ya nahamad an pangulug tu'un
Jesu Kristu.

6 Mu waday udumna an din'ugdah ten Tugun ta un hay mid upid di
ulgu'ulgudonda.

7 Ya pohdondan diday mangituduh Uldin di Hudyu, mu ta"on un dida ya
adida ma'awatan di aat nen itudtududa ya wan ipilitda an alyonday nepto'da.

8 Abuluton tu'u an heten Uldin Apo Dios ya maphod ya pumhodan, mu
mahapul an nomnomon tu'uy ngadan di nangitugunana

9 ti heten Uldin ya bo'on nan maphod an tataguy nangitugunan Apo Dios ti
hay aat di pumbaholan di ipa'innilana. Ti hiyay mitugun hinan adi umunud
hi Uldin, ya hinan adi mangngol, ya hinan adi mangunud ay Apo Dios, ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinan nangohoy, ya hinan adi mun'ogon, ya hinan mamatoy hi ommodna, ya hinan pumatoy goh hi tatagu,

10 ya hinan mangelo' hi bo'on ahawana, ya hinan mangelo' hi paddungna an lala'ih un lala'i, unu babaih un babai, ya hinan mangilayaw hi ibbadan tagu ta pumbalinondah himbutda, ya hinan munlangkak, ya an amin nan adi mangunud hinan makulug an mitudtuduh

11 aat Apo Dios an alpuwan di amlong an hiyah ne nan nedenol ay ha"in ta itudu'.

12 Munyamana' ay Apu tu'un hi Jesu Kristuh nangidatanah bi'ah'un mangat hinan tamuna ya nan nangibilanganan ha"in an ohan edenolna, at pento'a' an ohan puntamuona

13 an ta"on hi un nappuhi din inulgu'ulgud'uh aatna ti impaholholtap'u ya pinadngopadngola' nan kimmulug ay Hiya. Mu maphod ahan ta hemmo'a' ay Apo Dios ti eden gutud ya agguya' kimmulug ay Jesus, at agguy'u inila an adi maphod hanan ina'inat'u.

14 Mu gapu ta ma'ulay nan Ap'apu tu'u ya ongol di homo'nan ha"in at binadangana' an kimmulug ay Hiya ya namhod hi ibba' an tagu. Hatuy mabalin hi aton tu'u an gapuh pangulug tu'un Jesu Kristu.

15 Wada han nahamad an pangali tu'u an hiyah te aatna: Immalih tun lutah Jesu Kristu ta baliwana nan nabaholan an tagu. Mu inyal'allanan ha"in ti nidugah ahan di bahol'u!

16 Mu ta"on hi un nidugah di bahol'u ya hemmo'a' ay Apo Dios ta mipattig di homo' Jesu Kristuh nan nabaholan an umat ay ha"in ta panginnilaan di udum an tatagun ta"on un nidugah di bahol di ohan tagu, mu gulat ta kumulug ay Hiya ya mi'taguh mid pogpogna.

17 At hiyanan dayawon tu'uh enggana ti hi Apo Dios ya anggay di makulug an Dios an adi mattig. Hiya ya mi'id di te"ana ya pogpogna, ya Hiyay Alih enggana! Amen!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Daten intugun'un he"a, Timothy an imbaluy'u, ya miyunnudan hinan nipa'innilah atom. Unudom hana ta abakom di nappuhi.

19 Ya punnonngom di pangulugmu ya nan maphod an punnomnommu ti wadaday udum an ta"on hi unda tuwali inilay maphod an unudon, ya inlahawdan agguy nangunud, at hay numbalinana ya nami'id di pangulugdan Jesus.

20 Umat ay da Hymenaeus ay Alexander an din'ug'u didah enggana ta okod hi Satanas ay dida. Ta magilatda ta adida pihupihulon hi Apo Dios.

1 Timothy 2

1 Hay mahhun hi alyo' ahan ya al'alu'o' da'yu ta iluwaluan tu'un amin di tatagu ta badangan Apo Dios dida. Ya mundenol tu'un Hiya an dumalat ay dida.

2 Ya umat goh an iluwaluan tu'u damdama nan a'ap'apun di gubilnu ya an amin di udumnah a'ap'apu ta nahamad di pumpapto'dan ditu'u ya maphod di pangatda ta mi'id al'alin ditu'un mangun'unud hinan maphod an ma'at an hiyah ne penhod Apo Dios an aton tu'u.

3 Ya maphod hanah aton ya umipa'amlong ay Apo Dios an mangibaliw ay ditu'u

4 ti pohpohdonan mabaliwan an ami'amin di tatagu ta innilaonday makulug hi aat Jesu Kristu.

5 Ti un oha ya anggay di Dios an mangibaliw ay ditu'u, ya oha ya anggay goh di mangiyalun ay ditu'u an hi Jesu Kristun numbalin hi tagu.

6 Hiya ya immali, at inyatoynay bahol an amin di taguh din gintud Apo Dios an aliana. Ya Hiyay panginnilaan an penhod Apo Dios an mabaliwan an amin di tatagu ta adida mamolta.

7 Ya manu ay pento'a' ay Apo Dios an ohan apostolesna ya ta itudtudu' di makulug hinan Hentil ya nan aat di abaliwan an gapuh pangulug ay Jesu Kristu. Ya bo'on layah heten gun'u alyon ti makulug.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya hay pohdo' ahan ya ta nahamad ni' di ugalin nan linala'in mangita'nang hi ngamaydah unda munluwalu ti ababain hi unda mabungot unu mi'hongngel hi ibbada.

9 Ya pohdo' goh an nan binabai ya ipaphoddan munlubung ta adi gahin un nan na'angnginay ilubungda, ya adida goh idugah an mangipaphopaphod hi tigawda an umat hinan do'ol an pangat hi buu' ya nan balitu' an mitayun hi odol,

10 mu hay aptan ya hay amaphod di pangat an hiyay attiganan makulug di pangulug di ohan babai.

11 Hay maphod ya wa ay ta hinan pundayawanyun Apo Dios ya nan linala'iy muntudtudu, ya hana ay binabai ya unda umu'ugong ta mundongolda ya un'unnudda.

12 Ti adi' iyabulut an nan binabaiy muntudtudu unu mangipangpanguluh nan linala'ih nan pundayawanyu, mu hay maphod hi atonda ya unda mundongol ya anggay.

13 Ti hidin nunlumuwan Apo Dios hi tagu ya nahhun di lala'in hi Adam ya unna lumuwon di babain hi Eve.

14 Ya bo'on hi Adam di nabalbaliyan, mu nan babaiy nabalbaliyan, at hiyay nahhun an numbahol ay Apo Dios.

15 At gapuh numbaholan Eve ya mumpaligligatday binabain muntungaw. Mu ta"on un umat hina ya baliwan Apo Dios didah unda punnonngon di pangulugda, ya nan pamhoddah nan tatagu, ya iniladan mangane'nong hi odolda ta hay maphod di atonda.

1 Timothy 3

1 Wada han nahamad an hapit an alyonay, "Pohdon ay han tagun mun'endog hi tamun Apo Dios ya maphod henen ninomnomna.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Mu hay aat di mun'endog ya nan agguy napahpahal, ya mahapul un ohay ahawanan adi nabinabai, ya nan matpong, ya nan mangiyane'nong hi atona, ya nan ma'ammangili, ya nan nanginnilan muntudtudu.

3 Ya mahapul goh an adi mumbutong, ya adi un hi'itangan ni'pattoy, mu mahapul an hiya ya ma'ulay, ya adi mi'hannu, ya adina gamgamon di pihhu.

4 Ya mahapul goh an inilanan mumpapto' ay didan hina"ama, ya inilanan manugun hinan imbabaluyna ta e'gonanda hiya.

5 (Ti gulat ta mid olognan mangipapto' ay didan hina"ama at namaman mi'id goh inilanan mangipangpanguluh nan tatagun mangunud ay Apo Dios.)

6 Ya bo'on nan pa'akkulug di mun'endog ti ini ya ipahiyanah nen tamuna, ya hiyay dumalat hi pummoltaan Apo Dios ay hiya an umat ay Satanas.

7 Ya hay ohah dumalat ya mahapul an maphod di pangat nan mun'endog ya ta"on nan agguy kimmulug ya maphod di hapitondah aatna. Ti adi ay umat hinay aatna at nappuhiy punnomnom di tatagun hiya, at hiyay pangabakan Satanas an paddungnay unna hinulu.

8 Hana ay goh an linala'in baal di mun'endog ya mahapul goh an nan nanomnoman, ya adida munlayah, ya adida mumbutong, ya adida gamgamon di pihhu.

9 Ya mahapul an punnonngonday pangulugdan miyunnud hinan nipa'innilan Hapit Apo Dios ta hiyay aptan hi pangiyohhaandah punnomnomda.

10 Ya aptan ahan hi unyu innilaon di aatda ta maphod ay ya diday pot'onyuh bumadang hinan mun'endog.

11 Ya mahapul an nanomnoman goh nan ahawada ta adida hiwitan di ibbadah tagu, ya emayaanday atonda, ya nanongnan madenolanda.

12 Ya hay aat goh di baal di mun'endog ya nan un ohay ahawada an adida nabinabai, ya abalinandan manugun hi imbabaluyda, ya abalinandan mangipapto' hi pamilyada.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ti manu ay ya nan napto' an baal ya maphod di pangatdah tamuda ya e'gonan di tatagu dida. Ya nidugah di denoldan mangibabbaag hi pangulugdan Jesu Kristu.

14 Ta"on un ag'agay umalia' hina ya itudo"un amin hatun tugun'un he"a

15 ti mid mapto' ya ma'ahupana' ya ta inilam di atom hinan a'am'amunganyun mundayaw ay Apo Dios an wagwadah enggana ti ditu'un kimmulug di mangihtiguh nan makulug an mitudtuduh aat Jesu Kristu.

16 Ya mi'id ahan meyengngoh hinan impa'innilan Apo Dios ay ditu'u an hiyah ne nan kinulug tu'u. Ya hay attiganan makulug ya wada nan hapit an alyonay, "Hi Kristu ya numpattig hitun luta ti nalmuy odolna, ya nipa'innilan Hiyay Imbaluy Apo Dios ti nan Na'abuniyanan an Lennaway nun'ihtigun Hiya. Ya nipattig hinan a'anghel, ya na'ulgu'ulgud hinan himpapangili, ya Hiyay kulugon di tataguh tun luta, ya nipatulud abuniyan."

1 Timothy 4

1 Impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan udum hi algaw ya wadaday mangidinong hi pangulugdan Jesu Kristu ti puhion nan bumalbalin lennaway nomnomda, at adalonday nibahhaw hi tugun di dimunyu.

2 Ti hiyah ne itudun nan nanginnilah nan Nahamad an Tugun, mu ta"on ya layalayahanda ti nipahelot di nomnomdan umat hinan dotag an nipulitu, at adida bumain an mangat.

3 Ya ipawaday umahawa ya nan udumnah ma'an ta adi onon, mu limmun Apo Dios hana, at munyaman ay nan un'unnud an manginnilah nan Makulug an Ma'unud at mabalin an ononda.

4 Ti an amin di limmun Apo Dios hi ma'an ya maphod, ya bo'on paniaw hi un tu'u munyaman ay Apo Dios ti indatna ta way onon tu'u.

5 Ya aton tu'u ay at mipaphod ti dumalat nan panapitan tu'un Hiya ya nan Hapitna goh.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ipa'innilam heten intudo"uh nan i'ibba tu'u, ya atom ay ya nahamad'an baal Jesu Kristu ti nete"ah a'ungam ya nituduwan'ah nan Tugun Apo Dios an kulugon tu'u.

7 Mu adim unudon nan hudhud an mi'id ipatukana an adina ituduy Tugun Apo Dios. Mu ipaphodmuy nomnommu ta mipaphod di atom an mangunud hi Tugun Apo Dios.

8-9 Ya wada han nahamad an pangali tu'u an at hituy aatna: "Gulat ta ipa'engha tu'un muntamu ta way aton di odol tu'un umikah ya maphod heneh tun itaguan tu'u." Mu hay ma"aphod ya ipa'engha tu'un unudon nan Tugun Apo Dios ti bo'on hay itaguan tu'uh tun luta ya anggay di punhulbiana ti hay pi'taguan tu'ud abuniyan goh.

10 At hiyaat un tu'u tumamutamu, ya anuhan tu'uy ligat tu'u ta dedennon tu'uy aton Apo Dios an adi matmattoy an Hiyay manalimun an amin hitun tatagu, at namamah nan mangunud ay Hiya.

11 Ya heten itugun'uy itudum ya minandalmu nan tatagu ta unudonda.

12 Ya hay maphod ya adi da'a pahiwon hinan tataguh na an ta"on hi un'a unga. Ya nan tagun mangunud ay Apo Dios ya maphod hi unda eyengngoh hinan maphod an ugalim an umat hi hapitmu, ya nan pamhodmu, ya pangulugmu, ya nan nomnomom an maphod, ya an amin nan aatmu.

13 Ya hay aat di tamum ya ibaham nan Hapit Apo Dios hinan tatagu, ya tugunom dida, ya itudum nan Tugun Apo Dios ay dida ta nangamung unna' umali.

14 Ya hidin namto'andan he"a ya imbaag nan propeta an he"ay pot'onda, at dinapan nan ap'apuyu nan palintutugganmu ta ma'udman di abalinam, at adim inganuy henen abalinam.

15 Hatun inali' di hiyay amnawam hi atom, at hiyay tamutamuam ta tigon nan tataguy pumhodam.

16 Ya iluludmun emayaan di aatmu ya nan panudtudum. Ya atom ay at mipa'annung di abaliwam, ya umat goh hinan mangngol hinan itudtudum.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Timothy 5

1 Gulat ta way inat nan nala'ay hi nibahhaw ya adim ihingal ta unmu tugunon an ay paddungnay un hi amam. Ya ibilangmu nan ungungan linala'i ya nan hemme'nad di inilognah a'agim.

2 Ya nan nun'a'in'inna ya ibilangmu didah o'ommodmu. Ya ibilangmu nan babalahang ya nan hemme'nad di inilognan binabaih a'agim ta maphod di nomnommun dida.

3 Ya halimunam nan umu'utun an na'in'inna an nun'awotwot.

4 Mu wada ay di imbabaluyda unu a'apuda ya hay aptan hi innilaondah atonda ya hom'onday ommodda ya a'apuda ya un nan udumnan atondah maphod ti iballohday nangat di ommodda ya nan a'apudan didah a'ung'ungungngada ti hiyah ne popohdon Apo Dios hi aton tu'u.

5 Mu nan umu'utun an nahamad di ugalida an mi'id manalimun ay dida ya diday manahalimid ay Apo Dios, ya lumuwaluwaludan Apo Dios hi abigabigat ya amahdomahdom ta ibagaday badangna.

6 Mu nan umu'utun an munnomnom hi maphod hi itaguanda ya anggay ya paddungnay natoy ti nilalahhin ay Apo Dios an ta"on hi unda matagu.

7 Hiyatuy imandalmun dida ta adida mapahpahal.

8 Nappuhih un adi halimunan nan taguy tutulangna, at iyal'allanan na"appuhih unna adi halimunan di pamilyana, at munlayah hi pangalyanah un way pangulugna, at iyal'allanan munlayah ya un nan agguy kimmulug.

9 Ya gulat ta nan umu'utun an natoy di ahawana ya pohdonan middum di ngadanan mitudo' hinan Nitud'an di Ngadan nan Umu'utun an Bumadang hinan Kimmulug ya mahapul an nahuluk hi nanom di tawona, ya agguyna inlugtap di ahawanah din amataguna,

10 ya nan hapihapiton di tataguy amaphodanda ti nan aat di nangatda. Ti gulat ta waday imbaluyda at ulgudon di tataguy inatdan nangipaphod an nanalimun ay dida, ya hay nangipahi'umandah mangilida, ya hay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nangihuandah hu'in di tatagun Apo Dios, ya hay namadangandah nan way naligatan hi tagu, ti hay ulgudonda ya an amin di ina'inatdan maphod.

11 Mu nan umu'utun an agguy pay na'in'inna ya ipawayuy alehtaan di ngadanda ti ini ya munduguda, ya aliwanday intulagdah puntamuandan Kristu ti ini ya nomnomondan malhin,

12 at mabaholanda ti ingnganuyday intulagdah puntamuandan Apo Dios.

13 Ya nan udumna goh ya muntallagawda an unda palpaliwan ya mapayadda. Mu hay na"appuhi ya ulgudondan amin nan way donglonda, ya muntagultulda ti hapitonday adi maphod hi mahapit.

14 At hiyaat un'u pohdon an malhin nan agguy na'in'inna an umu'utun an natoy di ahawana ta malmuy imbaluyda ta way atondan manalimun hi abungda, ta mi'id aton di adi mangunud ay Apo Dios an mamahal ay da'yu.

15 Ya ta"on ad ugwan ya waday udumnah nan umu'utun an inaliwanday unudonda, at hay itudun Satanas di unudonda.

16 Ya wada ay di lala'i unu babain mangunud ay Apo Dios an waday o'ommodda unu tutulangdah umu'utun ya okoddan manalimun ay didah unda adi umda, ya bo'on an amin nan ma'amu'amung an tatagun Apo Dios, ta way aton nan tatagun Apo Dios an bumadang hinan udumnan umu'utun an bahig.

17 At nan a'ap'apuyun nala'eng an mumpapto' ya maphod hi un way mange'gon ay dida ta paddungnay midat ay dida nan ma'alih First Honor ya Second Honor, ya namamah unda mahmahlun mangiyul'ulgud ya muntudtuduh nan Hapit Apo Dios.

18 Ti hiyah ne itudun nan Hapit Apo Dios an alyonay, "Adiyu punguton nan timid di bakah un mun'elek hinan paguy." Ya wada goh di nitudo' an alyonay, "Nan muntamu ya mahapul di helduna."

19 Ya adiyu kulugon di mamahol hinan a'ap'apuyu ta awni ta duwada unu tuluday mangibaag.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

20 Ya inaynayuna ay an mabaholan ya awni ta ma'amungday tatagu ya unyu ihingal dida, ta way aton di udumnan mangngol, ta bumaindan mangat.

21 Ya mandalo' he"a, Timothy, ta donglon Apo Dios, ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya nan pepento'nan a'anghel ta unudom heten Tugun, ta pumpapaddungom di atom hinan tatagu ta adi hay udumnay hadyo'om.

22 Ya hamadom ta adi galagala ya pento'mu nan iyogwodmun mumpapto' ti atom ay ya omod un'a mi'bahol ay hiyah un way atonah nappuhi. Mu hay atom ya du'gom an mangat hi nappuhi.

23 Ya mete"ad ugwan ya bo'on danum ya anggay di inu'inumom ta inumom goh di itang hi bayah ta ipaphodnay putum ti gun'a mundogoh.

24 Ya waday udumnah nan tatagu an ma'i'innilay baholda, at na'innilay amoltaandah awni, mu nan udumna ya adi ma'innilay baholda, mu la'tot ya na'innila damdama.

25 Ya umat goh hinah nan mangat hi maphod an ma'i'innilay atonda, mu adi ay ma'innilad ugwan ya ma'innila damdamah awni.

1 Timothy 6

1 Hay maphod ya an amin nan himbut an mangunud ay Apo Dios ya ipattigday amaphodan di ugalida ta e'gonanda nan ap'apuda ta adi pahalon nan tatagu dida, ya ta adida goh iddum hi Apo Dios ya han itudtudu tu'uh nan pamahalanda.

2 Nan himbut an kimmulug ay Apo Dios di ap'apuda ya gulat ta nomnomon nan himbut di, "Diday i'ibbamin kimmulug, at ta"on hi unmi adi e'gonan dida!" mu nappuhih neh aton, ti hay maphod ya iyal'alladan mangat hinan i'ibbadan kimmulug hi maphod ta ipattigday pamhoddan dida. Hatun inali' di hiyay itugunmun dida.

3 Wa ay di tagun nob'on di ituduna ta adina abuluton nan Makulug an Hapit Apu tu'un hi Jesu Kristu ya adina ay goh abuluton nan Tugun Apo Dios an unudon tu'u

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 ya henen tagu ya unna ipahiyay odolna, ya mi'id goh inilana, ya nibahhaw di nomnomona ti hay pohdona ya nan anu'anu ya nan hapit an dumalat hi pi'tututan. At la'tot ya nan ituduwana ya hin'a'amohda, ya mi'tututututda, ya ulgudonday layah hi aat di ibbadan tagu, ya e'lomdan nappuhiy i'ibbada,

5 ya tumanutututdah abigabigat. Ya hiyatuy aat di tatagun nappuhiy nomnomda an diday nangaliw hinan Makulug an Ma'unud, ya pangaliday unda umadangyan an dumalat nan Tugun Apo Dios.

6 Mu nan udumna ya ma'angohhoydah gina'udah tun luta an hay Tugun Apo Dios di unudonda. Mu dida damdamay pa"adangyan ta bolloh de han aatda.

7 Ya nangiw'iwadya tu'un nitungaw, at makulug an adi goh mabalin an ita'in tu'uy gina'uh un tu'u matoy.

8 Wada ay di onon tu'u ya gina'un di odol tu'u ya hiyanana, at mundenol tu'uh nangidatan Apo Dios.

9 Ti nan umi'ikay an umadangyan ya mitudul, at abakon Satanas hiyan umat hinan na'nah hulu ti pohdonan mangat hi do'ol an layah. Mu la'tot ya hiyay mangubah hi itaguanda, at milahhindan Apo Dios hi mid pogpogna.

10 Ya nan pangamnaw hinan pihhu ya hiyay dumalat hi pangatan hinan numbino'ob'on an nappuhi. Ya laylaydon di udumnan mangngal hi pihhu, at adida elan, ya inaliwanday pangulugda, at hiyay dumalat hi nalmuwan di do'ol an ligatda.

11 He"a, Timothy, ya tagu da'an Apo Dios, at du'gom hanan nappuhi, ti hay nomnomom hi atom ya ipadahmun mangihamad hi ugalim, ya nan pangunudam hinan Tugun Apo Dios, ya nan pangulugmu, ya nan pamhodmu, ya nan panginaynayunam an mangat hi maphod, ya hay ama'ma'ullayam.

12 Ya inaynayunmuy pangulugmun umat hinan tagun mi'yabbak ta atamam di pi'taguam ay Apo Dios hi mi'id pogpogna ti hiyaat un da'a pento'. Ya impa'innilam di aat nan pangulugmuh nan do'ol an tatagu.

13 Ya heten imandal'un he"a, Timothy, ya ihamadmun mangunud ti donglon Apo Dios an Hiyay managun amin hi logom, ya donglon goh Jesu Kristu an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni'haggangan ay Pontius Pilate ti inulgudnay nahamad hi aatnah din nahumalyaana.

14 Ya hay imandal'u ya adim ibahhaw nan nitugun ay he"a ta adi'a mapahpahal ta nangamung di pidwanah pumpattigan Apu tu'un hi Jesu Kristu.

15 Ya mumpattig hi un madatngan henen algaw an pangipattigan Apo Dios an ma'ulgud di amaphodana ya un oh'ohha an mangipapto' an amin, an ta"on nan ali ya Hiyay alida goh, ya ta"on un nan a'ap'apu ya Hiyay ap'apuda goh.

16 Ya Hiya ya anggay di alpuwan an amin di ataguan an mi'id pogpogna, ya humili nan wadana, at adi mabalin di meheggon nan tagun Hiya. Ya mi'id ah ohah nannig ti adi mabalin an mattig, ya Hiyay me'gonan ti abalinanan amin di logom hi mi'id pogpogna! Amen!

17 Mandalom nan adangyan ta adida mumpahiya, ya adida ehdol di inadangyanda. Ti bo'on hiyay nahamad hi ma'amnawan, ti hay maphod ya hi Apo Dios di ehdolda ti do'lonay lumuwonah logom hinan iyamlong tu'u.

18 Ya tugunom goh dida ta atonday maphod, ta umat hinan gina'udan dimmo'ol an dumalat di pangatandah maphod. Ya tugunom dida ta umigohgohdah nan gina'uda ta ipa'dawda.

19 Ya hay lagbudah nan atonda ya matalepon ad abuniyan, at hiyay te"an di nahamad an inadangyandah udum hi algaw. Ya atonda ay ya atamanday pi'taguandan Apo Dios hi mi'id pogpogna an ta"on unda matoy.

20 Ya papuutam, Timothy, nan nitudun he"an Tugun Apo Dios. At adim agawaton nan hapit an mid ipatukana ya nan politikan hapit an alyon di tataguy do'ol di ituduna, mu mi'id.

21 Ti hiyah ne inunud di udumna, at agguy nepto' di pangulugda. Ipadutu' da'yun Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Timothy

2 Timothy 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul ti pento'a' ay Apo Dios hi apostoles
Jesu Kristu ta ipa'innila' hi tataguy Hapit Apo Dios an nan mangulug ay Jesu
Kristu ta mi'tagudah mid pogpogna.

2 Muntudo'a' ay he"a, Timothy, an pohpohdo' an ibilang'uh imbaluy'u.
Ipadutu' da'a ni', ya igohgohan da'a, ya ipalenggop da'a ay Apo Dios an hi
Ama tu'u ya hi Jesu Kristu an hi Apu tu'u.

3 Hinan punluwalua' hi abigabigat ya amahdomahdom ay Apo Dios an
maphod di nomnom'un umunud ay Hiya an umat hidin inat din o'ommod'u
ya munyamana' hi enggana ay Hiya an dumalat nan pangulugmu.

4 Ya wa ayan ninomnom'u din limmugwaam hidin nunhiyananta at hiyanan
penhod'un tigon he"a ta way ato' an umamlong.

5 Ya nonomnomo' nan pangulugmu ti nahamad an umat hidin pangulug
apum an hi Lois ya hi inam an hi Eunice.

6 At hiyanan ipanomnom'un he"a ta ihamhamadmun mangusal hinan
abalinam an indat Apo Dios ay he"ah din nangipattu'a' hi ngamay'uh ulum.

7 Ti henen Lennawan hennag Apo Dios ay ditu'u ya bo'on Hiyay alpuwan di
bain mu Hiyay alpuwan di abalinan tu'un mananggah logom, ya itudunan
ditu'uy pamhod hi i'ibba ya nan atugunan tu'u.

8 At adi'a bumain an mangipa'innilah aat Apu tu'un hi Jesu Kristu, ya adim
iyabain tun nabaluda' an dumalat di pangunuda' ay Hiya, mu mi'ligat'an ha"in
an dumalat di pangitudtuduwam hinan Maphod an Ulgud Jesu Kristu, at
pabi'ahon da'an Apo Dios ta abalinam an mangedpol hinan punholholtapam.

9 Ya binaliwan ditu'u, ya pento' ditu'u ta ditu'uy tataguna. Mu bo'on nan
maphod an inat tu'uy dumalat ti hay dimmalat ya nan nangipadutu'anan
ditu'u an gapun Jesu Kristu ti hiyah ne ninomnomna tuwalih din agguyna
nunlumuwan hi logom.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Mu ad ugwan ya nipattig ti hidin immalian Jesu Kristun mamaliw ay ditu'u. Ya inatna ta adi tu'u tuma'ot hi un tu'u matoy ti inabaknay atoy hi namahuana, at impa'innilanan ditu'u an midatan tu'uh ataguan hi mid pogpogna an dumalat di pangulugan tu'uh nan Maphod an Ulgud Jesu Kristu.

11 Ya pento'a' ay Apo Dios hi apostoles ta umuy'u itudtudu nan Maphod an Ulgud Jesu Kristu,

12 at hiyah te dimmalat hi nipaligligata'. Mu adia' bumain damdama ti inila' nan kulugo' an hi Apo Dios, ya mundenola' goh an abalinanan mangipapto' ay ha"in hi engganah tun algaw an punhumalyaanah tatagu.

13 Ya henen intudu' ay he"an Nahamad an Tugun ya hiyah ne unudom. Ya adim al'alliwan di pangulugmu ya nan pamhodmu ti umat hinay tagun middum ay Jesu Kristu an waday pangulugna ya pamhodna.

14 Ya papuutam henen maphod an nitudun he"a ti badangan da'ah nan Na'abuniyanan an Lennawan niyo'odol ay ditu'u.

15 Inilam an tinaynana' hi an amin an i'ibba tu'un kimmulug hinan Provinciad Asia, ya ta"on da Phygelus ay Hermogenes.

16 Mu maphod ta wadah Onesiphorus an agguy nangiyabain ay ha"in hi nibaluda' ta gun umalin mangidungaw ay ha"in ta umamlonga'. Igohgohan ni' Apu tu'u didan hina"ama.

17 Hidin immalianah tud Rome ya inana'anapa' ta engganay unna' inah'upan hitun baludan.

18 Ya inilam goh an do'ol di imbadangnah din wadan tu'uh nad Ephesus. Igohgohan ni' Apo Dios hitun pumbangngadan Apu tu'un hi Jesu Kristu an munhumalyah tagu.

2 Timothy 2

1 He"an imbaluy'u, hi Apo Dios di mangidat hi bi'ahmu ti dumalat nan pamhodnan he"a ya nan niddumam ay Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya henen inulgud'un dengngol nan do'ol an mangihtiguh aat di Tugun Apo Dios ya hiyay ipa'innilam goh hinan un'unnud an linala'in abalinandan mangituduh udumna goh.

3 Ya middum'an mangedpol hinan ligat tu'u an ay paddungnay he"ay ohah maphod an tindalun Jesu Kristu.

4 Ti hay tindalu ya hay nuntindaluanay nomnomnomona, ya adi me'me'yat hinan ato'aton nan bo'on tindalu ta ipa'amlongnay apuna.

5 Ya nan mi'yab'abbak an adina ay unudon di ma'unud an unudon di mi'yabbak ya adi mangabak.

6 Ya umat goh hinan mahlun munhabal an wa ay ta inhamadnan impapto' nan inhabalna ya do'ol di ma'alana.

7 Nomnomnomom hatun inali', at badangan da'an Apu tu'u ta ma'awatam.

8 Adim aliwan nan gun'u intudtudun aat Jesu Kristu an holag David an namahuan.

9 Ya nan nangitudtuduwa' di dimmalat hi punholholtapa' an ten nabaluda' an paddungnay unna' pimmatoy. Mu ta"on unna' nabangkelengan mu miwa'at damdama nan Hapit Apo Dios!

10 At hiyaat un'u edpol tun ligat'u ta mabaliwan nan pento' Apo Dios an mangulug ay Jesu Kristu ta middumdah ipabagbagtuan Jesu Kristu an mi'id di pogpogna ti Hiyay mangibaliw ay ditu'u.

11 Wada han nahamad an pangalidan hapit an alyonay, "Gulat ta ni'yatoy tu'un Kristu at mi'tagu tu'un Hiya.

12 Edpol tu'u ay di ligat tu'uh pangunudan tu'un Hiya ya mi'papto' tu'un Hiya. Ya wa ay ta iyabain tu'u at iyabain damdama goh ditu'un Hiyan alyonay bo'on ditu'uy taguna.

13 Ya ta"on nin hi un tu'u adi unudon hi Apo Dios mu Hiya ya immannung an pa'annungonay tulagnan ditu'u ti adi munlayah.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ipanomnommu hatuh nan tataguh na, ya padanam dida ti adi pohdon Apo Dios di punhohongngilandah nan mi'id di maphod hi ibadangna ti un hay puma"ih pangulug nan mangngol.

15 Ya ipadahmuy abalinam an mangipadenol ay Apo Dios ta way atonan mangabulut hinan atom. Ya nan nepto' di panudtudum hi Hapitna ta adi'a mabainan.

16 Ya du'gom nan mitudtudu an bo'on hay ipabagtuan Apo Dios ti mi'id di hulbin hana, mu un at dumalat hi apa"ian di pangulug di udum.

17 Ti hanan mitudtudu ya umat hinan gulid an un itang, mu la'tot ya dimmala'da'. Da Hymenaeus ay Philetus di gun muntudtuduh umat hina.

18 Adi miyunnudan hinan makulug an mitudtudu nan itudtududa ti alyonday nalpah anuy amahuan di natoy. At henen itududay mangipapuhih pangulug nan udum.

19 Mu ta"on un umat hina an wadaday mangitudtuduh nibahhaw ya adi nonongan nahukatan nan nahamad an Tugun Apo Dios ti mipaddung hinan ongol an batun adi ma'ik'iki. Umat goh hinah nan makulug an nahamad di pangulugdan Hiya ti nitudo' an inalinay, "Hi Apo Dios ya inilana nan tataguna." Ya wada goh di nangali an inalinay, "An amin di mangalih diday tagun Apu tu'u ya mahapul an ipogpogdan mangat hi nappuhi.”

20 Nan maphod an abung ya do'ol di numbino'ob'on hi nun'abalul an gina'u. Ti nan udumna ya hay balitu' ya silver di niyamma, mu nan udum ya ayiw ya uklit di niyamma. Ya ma'usal nan gina'u an balitu' ya silver di niyammah un way adadangyan an bihhita, ya nan udum an gina'u an hay ayiw ya uklit di niyamma ya ma'usal hinan malgom.

21 Ya umat goh hinan tagun wa ay ta pohdonan ibilang Apo Dios an waday punhulbiana ya mahapul an du'gona nan nun'appuhi ta midadaan hinan malgom an pohdon Apo Dios hi ipatamun hiya.

22 Nomnomom ta adim aton nan nun'appuhin pun'amlongan di odol an gun aton nan ungunga, mu hay nomnomom an aton ya nan pangatam hi maphod,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ya ihamadmuy pangulugmu ya pamhodmu, ya mi'yunnudan'ah nan nahamad di pange'koddah nan badang Apu tu'u.

23 Du'gom nan mid upidna an punhahhahapitan ti hiyay dumalat hi punhohongngilan.

24 Nan puntamuon Apo Dios ya adi mi'hongngel, mu un at ma'ulay hi an amin an tatagu, ya nala'eng, ya na'anus an muntudtudu.

25 Mahapul an ma'ma'ullay di panugunah nan tatagun mi'hongngel ay hiya ta olom ni' ya badangan Apo Dios dida ta muntutuyudah baholda ta la'tot ya ininnilada nan Makulug an Ma'unud.

26 At didanay tatagun mipanuh di nappuhin nomnomda ta way atondan mangaliw ay Satanas an namalbalin didan mangat hi penhodna.

2 Timothy 3

1 Hiyah te nomnomnomom an hitun agadyuhan di umalian Kristu ya waday nidugah an ligat

2 ti hay tatagun nen gutud ya un hay odolday nomnomnomonda ya hay pihhuy pa'appohpohdonda. Ya way ohaan mumpahiya, ya padngolanday i'ibbada, ya ngohoyonday o'ommodda, ya adida mundenol hinan nibadang ay dida, ya adida nomnomon an unudon hi Apo Dios.

3 Mi'id di pamhodda, ya adida al'aliwan di boholdah i'ibbada, ya ma'ahhiwitda, ya adida ane'nongon di atonda, ya paligatonday i'ibbada, ya abohlanda nan maphod an ugali.

4 Ya balbaliyanday i'ibbada, ya adida nomnomonan inatday atonda, ya mumpahiyada, ya hay pun'amlonganday nomnomnomonda an bo'on hi Apo Dios.

5 Ya iting'idan kimmulugda, ya unudondah Apo Dios, mu mattig hinan pangatdan unda hinkulukulugon ti adida abuluton di badang Apo Dios an mangipaphod hi pangatda. At elam ta adi'a ma'agay'ayan ay danen tatagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ti nan udum ay danen tatagu ya umuydah nan a'abu'abung an umanap'apnga, ya muntudtuduh hinnat'on ta al'alu'onda nan ag'agan ma'agay'ayan an binabain nun'appuhiy ato'atonda ti ta"on unda inilan nibahhaw ya atonda tuwali.

7 Danen binabai ya penhoddan donglon an amin di malgom an mitudtudun dida, mu adida ma'awatan nan Makulug an Ma'unud.

8 Ya danen tatagun muntudtuduh nan hinnat'on ya pahiwonday makulug an mitudtudu an umat ay da Jannes ay Jambres hidin nadnoy an pinihuldah Moses. Ya danen muntudtuduh hinnat'on ya nappuhiy nomnomnomonda, ya adi makulug nan alyonda an dida ya kimmulugda.

9 Mu adi minaynayun henen gunda ato'aton ti awniat innilaon di tatagun layah nan itudtududa ta adida mahkay kulugon didan umat nongkay ay da Jannes ya hi Jambres.

10 Mu he"a, Timothy, ya ini"ilam an adia' umat ay dane ti ha"in di nangiyunnudam hi panudtudu ya pangat, ya nan punnomnom hi pangipa'amlongan ay Apo Dios, ya nan pangulug, ya anus, ya nan pamhod hi i'ibba, ya nan panginaynayunan an mangun'unud ay Jesu Kristu an ta"on un ngadan di ma'at.

11 Ya inilam goh din nange'edpola' hinan nangipaligligatandan ha"in hidin immaya' ad Antioch, ya ad Iconium, ya ad Lystra, mu maphod ta binaliwana' ay Apu tu'u.

12 Mu bo'on ha"in ya anggay di mipaligligat ti an amin nan mamhod an mangunud ay Apo Dios an gapuh pangulugdan Jesu Kristu ya mipaligligatda goh damdama.

13 Mu nan nun'appuhiy nomnomda ya nan munlangkak ya iyal'allanan pumuhiy nomnomda, ya layahanday tatagu, mu malayahanda goh damdama.

14 Mu he"a, Timothy, ya inaynayunmun mangunud enen nitudtudun he"a an hiyah ne din inhamadmun kinulug ti inilam an pundenolan da'min nangitudtudun he"a.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ya inilam an nete"ah din a'ung'ungngam ya nituddutuddun he"a nan nitudo' an Hapit Apo Dios an mangipala'eng ay he"a an hiyay dumalat hi abaliwan tu'u ti nan pangulug tu'un Jesu Kristu.

16 Nan Biblia ya hi Apo Dios di nangituduh nan nitudo'. At bumadang ay ditu'un mangitudtuduh nepto', ya manugun hinan mangat hi nappuhi ya nan nibahhaw.

17 Ya bumadang goh hinan kimmulug ay Apo Dios ta innilaondan mangat hi maphod ya ta midadaandan mangat hi an amin an penhodnan atonda.

2 Timothy 4

1 Hi Apo Dios ya hi Jesu Kristu an nan munhumalyan amin hi tatagun natoy ya mataguh tun pumbangngadanan mun'ap'apu, ya iniladah ten itugun'un he"a.

2 Atom an amin di abalinam an mangipa'innilah nan Hapit Apo Dios hinan malgom an gutud an ta"on unda abuluton unu pihulon. Ihamadmun muntudtudu ta kumulugday mangngol, ya tugunom nan mangamangat hi nappuhi ta idinongda, ya tugunom damdama goh nan kimmulug ta inaynayundan mangat hi maphod. Anuham an muntudtuduh nan Hapit Apo Dios hinan tatagu an ta"on hi un mabayag ya unda ma'awatan.

3 Ti awniat waday gutud an adi donglon di tataguy Makulug an Ma'unud ti way ohaan umuy mannig hi muntudtudun dida an ta"on un nibahhaw di itudtududan dida, mu ta miyunnud at hinan pohdonda.

4 At du'gonda nan Makulug an Ma'unud ta nan nibahhaw an un hay nalpuh nomnom di taguy unudonda.

5 Mu he"a ay ya emayaam an amin di atom, ya anuham nan malgom an punligatam an gapuh pangunudam ay Apu tu'u, ya inaynayunmun mangitudtuduh aat Jesu Kristuh nan tatagu, ya atom an amin di ipatamun Apo Dios ay he"a.

6 Alyo' an amin hatun he"a ti paddungnay umata' hinan nihiit an Onong an Ma'inum ti magadyuh di ataya', at magadyuh goh di panayna' hitun luta.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya inat'un amin di abalina' ti inat'un amin di impatamun Apo Dios ay ha"in, at ad ugwan ya nalpah mahkay. Ya umata' hinan mi'yabbak an nangabak ti inunud'un amin di Tugunan ha"in, ya innaynayun'uy pangulug'u.

8 At ad ugwan ya mundenola' ti wada nan nehod ay ha"in an hiyah ne nan ma"ap'aphod an lagbu' an idat nan nahamad an Apu tu'uh tun punhumalyaana. Mu bo'on ya anggay ha"in di pangidatanah umat hinan lagbu ti ta"on nan udum an mamannod hi pumbangngadana.

9 Ipadahmuy abalinam ta munnaud ya immali'ah tu

10 ti ten nuntaynana'. Hi Demas ya hay nitaguanah tun lutay nonomnomona, at hiyanan immuy ad Thessalonica. Ya ta"on un da Crescens ay Titus ya mi'idda goh hitu. Immuy hi Crescens hinan Provinciad Galatia, ya immuy hi Titus hinan Provinciad Dalmatia.

11 Ya anggay hi Luke hi wah tun ha"in. At ayagam hi Mark ta itnudmuh tun umaliam ti hiyay un'unnud an baalo' hinan tamu'.

12 Ya hennag'uh Tychicus ad Ephesus.

13 Ya odnam ni' din jacket'un tinayna' ad Troas ay Carpus hi un'a umali, ya pi'yalam nan numbino'ob'on an nali'up an pepel goh an bagi', ya namama nan nali'up an hay up'up di animal di niyamma.

14 Hi Alexander an ohan munhibug ya do'ol di pahiwnan ha"in, mu okod hi Apo Dios an mangiballoh.

15 At hiyanan emayaam di atonan he"a ti nidugah di ngohoynah din gun tu'u intudtudu.

16 Din hopap di nahumalyaa' ya mid nangihtigun ha"in ti tinaynana'. Mu olom ni' ya adi moltaon Apo Dios dida.

17 Mu ta"on hi unna' tinaynan mu wagwadah Apu tu'un ha"in, ya indatnay anatulid'un manginaynayun an mangulgud an amin hinan Tugun Apo Dios hinan Hentil. Ya dumalat goh nan badangna ya nabaliwana' hinan tatagun nunnomnom an mamatoy ay ha"in an ayda layon.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Ya binaliwana' goh ay Apu tu'uh an amin an nappuhin ma'at ay ha"in ta midduma' hinan pumpapto'anad abuniyan. Hiyay na'abbagbagtuh mid di pogpogna! Amen!

19 Alyom ay da Priscilla ay Aquila ya da Onesiphorus an hina"amay apngao' dida.

20 Mi'id hituh Erastus ti tinayna' ad Corinth, ya tinayna' hi Trophimus ad Miletus ti nundogoh.

21 At ipadahmuy abalinam ta dumatong'ah tu ya un lumawang. Ya inalin da Eubulus, ya hi Pudens, ya hi Linus, ya hi Claudia, ya nan udum ay ha"in di apngaon da'yu goh ay dida.

22 Middum ni' hi Apu tu'un hi Jesu Kristun da'yu, ya Hiya ni' di mangipadutu' ay da'yu amin.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Titus

Titus 1

1 Heten tudo' ay he"a, Titus, ya nalpun ha"in an hi Paul an baal Apo Dios ya
apostoles Jesu Kristu an mangul'ulgud hinan Hapitna ta mihamad di
pangulug nan pento' Apo Dios an tataguna ya ta ma'ud'udman di iniladah aat
nan Makulug an Mitudtudu ta umunuddan Apo Dios.

2 Ya nan tatagun mangulug enen tudtudu ya mundenolda ti waday
pi'taguandah mid pogpogna an hiyah ne din intulag Apo Dios hidin
penghanan idatnah nan kumulug. Ya ipa'annungna ahan ti adi munlayah.

3 Ya ad ugwan ya nadatngan mahkay di ipa'innilaan ten Tudtudun
amaphodan tu'u. Ti hi Apo Dios an mangibaliw ay ditu'u ya ha"in di
nangiyokodanah mangipa'innila.

4 At ten itud'a' he"a, Titus, an ibilang'uh nahamad an imbaluy'u an dumalat di
pangulugta. Nan homo' ya lenggop ni' Apo Dios an hi Ama tu'u ya hi Jesu
Kristun mamaliw ay ditu'u di mawadan he"a.

5 Hay dumalat hi nanayna' ay he"ah nad Crete ya penhod'un lopahom nan
ma'at hina an agguy'u enelpah ta pot'om di mumpun'endog hinan kimmulug
hi abablubabluy hina. Mu nomnomom ni' din intudu' ay he"ah atom an
mumpili.

6 Ta nan pot'om an mangipangpangulu ya nan agguy napahpahal ta mi'id di
dumalat hi pamihulan di tatagun dida, ya nan adi umilugtap, ya adi
nabinabai, ya mahapul an kimmulug nan imbabaluyna ya natugunda an adi
alyon di tataguy unda nangohoy unu umipabain di ato'atonda.

7 At gapu ta diday niyokodan nan ipatamun Apo Dios ya mahapul an mi'id di
apahpahalandah nappuhi, ya adida ipapilit di pohdonda, ya adida
mabanbanungot, ya adida mumbutong, ya adida gun mi'pattoy, ya bo'on hay
pihhuy gamgamonda.

8 Mu hay maphod at ni' hi atonda ya ma"apngadan amin hi mangilida ta hay
maphod ya anggay di atonda. Ya mahapul goh an madpolda, ya nahamad di

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pangatda. Ya an amin di atonda ya miyunnudan hinan pohdon Apo Dios, ya mahapul goh an waday ogonda.

9 Mahapul an inaynayundan unudon ya itudtudu nan Makulug an Ulgud an nipa'innilan dida ta ihamadday pangulug nan mangngol, ya ta itududay nibahhawan nan adi mangunud hinan itudtududa.

10 Manu ay ya do'olday nangohoy ya bumalbali an mi'id di hulbin di ul'ulgudonda an inyal'allanah nan mangilulud hinan pangat di Hudyu an aat di kugit.

11 Hanan nibahhaw an itudtududa ya mahapul an mipadinong ti hiyanay dumalat hi apa"ian di pangulug di do'ol an pamilya an dumalat ahan hi aid di bain hanan muntudtudun hay pihhuy gamgamonda.

12 Ta"on din ohan propetada ya inalinay, "Nan iCrete ya ma'aladyahda, ya umatdah ahun mabungot. Pohdonda goh an mamabhug, mu napayadda.”

13 Ya makulug heden inalina. At hiyanan ihamadmun manugun hinan kimmulug hina ta mihamad di pangulugda

14 ta bo'on mahkay nan tudtudun di Hudyu ya nan tugun di tatagun nangidinong hinan Makulug an Tugun di unudonda.

15 Nan tagun maphod di punnomnomna ti makulug ya adina paniawon nan do'ol an paniawon di udum an tatagu. Mu nan adi mangulug an nangipa'enghah nappuhi ya do'ol di paniawonda ti pina"in tuwali nan nappuhiy nomnomda.

16 Alyonday kimmulugdan Apo Dios, mu hay immannung ya agguyda ti nappuhiy gunda aton. Umipabungotda, ya ma'angohhoyda, ya mi'id di abalinandan mangat hi maphod.

Titus 2

1 He"a ay ya mahapul an itudtudum di nepto' an miyunnud hinan Makulug an Tudtudu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ya tugunom nan mina'ma'ilog an linala'i ta emayaanday atonda an umat hi uminumanda ta e'gonan nan tatagu dida, ya ihamadday pangulugdan Jesu Kristu, ya nahamad di namhoddah i'ibbadan tatagu, ya punnonngonday pangulugda an ta"on un way punligatanda.

3 Tugunom goh nan nun'a'in'inna ta nan pangatda ya miyunnudan hinan pohdon Apo Dios. Adida humiwit, ya adida ma"amnaw hi ma'inum, ya hay maphod di itudtududa,

4 ya tudtuduwanda nan ungungan binabain mamhod hi ahawada ya imbabaluyda,

5 ya mahapul goh an matpongda, ya maphod di punnomnomda, ya iniladan mangipapto' hi nunhituwanda, ya ma'ulayda, ya un'unnuddah ahawada ta mi'id di dumalat hi pamihulan di tataguh nan Hapit Apo Dios.

6 Umat hina goh damdamah nan ungungan linala'i an alyom ay dida ta emayaanday atonda.

7 Mahapul an he"ay pangiyunnudandan amin hi maphod an pangat. Ihihi'almun muntudtudu ta tigondan ipapapto'muy tamum

8 ya nepto' di itudtudum an adi mapihul ta wada ay hanan bumobohhol ya mabainanda ti mi'id di pihulondan ditu'u.

9 Ya tugunom goh nan himbut ta un'unnuddah nan ad himbut ay dida ta adida ngohoyon dida, at an amin di atonda ya umipa'amlong hinan ad himbut ay dida.

10 Ya adida akawon di malgom an gina'uda, mu ipattigdah pangatdan makulug an pundenolan dida ta mattig hi an amin an atonday amaphod nan mitudtuduh aat Apo Dios an mangibaliw ay ditu'u.

11 Hi Apo Dios ya impattignay homo'nan ditu'u ta way aton tu'un tatagun mabaliwan an amin.

12 Heten homo'nay atugunan tu'un man'ug hinan adina pohdon an umat hinan nappuhin pohpohdon di tataguh tun luta. Mu abuluton tu'uy

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pangemayaan hi odol ya hay nepto' an aton ta miyunnudan di nitaguan tu'uh nan pohdon Apo Dios.

13 Hiyatuy aton tu'uh punhoodan tu'uh nan algaw an nidugah di umamlongan tu'u. Hiyah ne alian nan na'abbagtun Dios an mangibaliw ay ditu'un hi Jesu Kristu, ya hene goh an algaw ya mipattig di anabagbagtuna.

14 Hiya ya inhulugnay nitaguana ta inyatoynay bahol tu'u ta du'gon tu'un amin di nappuhi ta pumbalinon ditu'un tatagunan mangilulud an mangat hi maphod.

15 Daten inali' ay he"ay itudtudum. Ya usalom nan biyangmun muntugun ta mihamad di pangulug nan mangngol hi itudtudum, ya ihingalmu nan nibahhaw di pangatda. Ya adim iyabulut an waday mungngohoy ay he"a.

Titus 3

1 Ipanomnommuh nan kimmulug hina ta un'unnuddah gubilnu ya nan a'apu, ya inaynayundan mangat hi maphod.

2 Tugunom dida ta adi pihulon di i'ibbada, ya adida mi'hongngel, mu undaat ma'ulay, ya ipattigday pumpa'ampaandah an amin an tatagu.

3 Ta"on un ditu'uh din hopapna ya nakudang di nomnom tu'u ti mid innila tu'uh aat Apo Dios, ya nginohoy tu'uy malgom an tugun. Ya ma'aladyah tu'u ti kinulug tu'uy nibahhaw an tudtudu, ya nan nibahhaw an pangat di impa'engha tu'u, ya nan nappuhin pun'amlongan di odol tu'uy gun tu'u inat. Ya mi'id di udum hi ninomnom tu'u an anggay nan nappuhi, ya amohan tu'uy i'ibba tu'un tagu, ya aboholan tu'u dida, ya umat goh an abohlan ditu'u.

4 Mu hi Apo Dios an mangibaliw ay ditu'un kimmulug ya impattignay homo'na ya pamhodnan ditu'u,

5 at binaliwan ditu'u, mu bo'on gapuh nangatan tu'uh maphod, mu dumalat nan homo'na. Nabaliwan tu'u ti impidwan nan Na'abuniyanan an Lennaway niyimbaluyan tu'un paddungnay inulahan ditu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 At hiyanan ongol di badang Apo Dios hi nangipa'alianah nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'u an dumalat ay Jesu Kristun nangibaliw ay ditu'u.

7 Hiyah ne inat Apo Dios ti ma'ahhimo' ay ditu'u, at ibilang ditu'un Hiyah maphod ta idatnan ditu'u nan lagbu an hahalimidon tu'un nitaguan an mid pogpogna.

8 Daten tudtudu ya nahamad an pundenolan tu'u. At hiyanan pohdo' an itugunmu ahan hatuh nan kimmulug ta hay maphod di atonda ti hiyatuy amaphodan an amin di tagu.

9 Adi'a midmiddum hinan mid ipatukanan punhahhapitananda ya nan ma"ulgud hi nangat din o'ommod hidin penghana. Ya adi'a mi'pattoy unu mi'hongngel hi aat nan Tugun Moses ti mi'id hulbina.

10 Ya wa ay di tagun dumalat hi agodwaanyu ya tugunonyu ta idinongnan mangat hi umat hina, mu wa ay ta ipidwayun tugunon ta hihidya damdamay atona ya inganuyyu ta okod hiya.

11 Ti inilayu an nan tagun umat hina ya nibahhaw di punnomnomna, ya immenghay nappuhin hiya, at inilana an hiyah ne dumalat hi amoltaana.

12 Nomnomnomo' an honogon hi Artemas unu hi Tychicus hinad Crete ta way mihukat ay he"a. At wa ay di dumatong ay dida ya adim ibahhaw an umalid Nicopolis ta mundammutah di ti ninomnom'un mihinah dih tun lumawang.

13 Atom di abalinam an mamadang ay Zenas an abugadu ya hi Apollos hi pangila"uyanda ta wadan amin di mahapuldah pumbaatanda.

14 Ya ipa'innilam goh hinan i'ibba tu'un kimmulug ta hay maphod di inaynayundah atonda an umat hi pamadangandah nan munhapul ahan hi badang ti adi maphod hi un ditu'un kimmulug ya mi'tagtagu tu'un mi'id di hulbina.

15 An amin nan i'ibba tu'uh tu ya alyonday apngaon da'a, ya alyom goh hinan i'ibba tu'un kimmulug hinan namhod ay ditu'un apngaonmi dida. Nan homo' ni' Apo Dios di mawadan da'yun amin.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Philemon

Philemon 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Paul an wah tun nabalud an dimmalat
nan pangitudtuduwa' hi aat Jesu Kristu, ya nalpu goh ay Timothy an ibba
tu'u. Ipa'alimin he"a, Philemon, an nahamad an ligwamin ni'tamu,

2 ya hinan i'ibba tu'un kimmulug an gun ma'amung hi abungyu, ya hi Apphia
an ibba tu'un babain kimmulug, ya hi Archippus an ibba tu'un tindalun Jesu
Kristu.

3 Hi Apo Dios ni' an hi Ama tu'u ya hi Jesu Kristun hi Apu tu'u ya hom'on ya
palenggopon da'yu.

4 An amin hinan punluwalua' ya adi' aliwan an munyaman ay Apo Dios an
dumalat ay he"a, ibba' Philemon,

5 ti dengngol'uy aat di anahamad di pangulug ya pamhodmun Apu tu'un hi
Jesus ya nan pamhodmuh nan i'ibba tu'un tatagun Apo Dios.

6 Ya iluwalu' goh an dumalat hinan pangulug tu'un amin ya innilaon tu'u nan
do'ol an pumhodan tu'un kimmulug ay Kristu.

7 Ya impa'anlaa' ya impatulida' an dumalat nan nahamad an pamhodmu ya
nan nangipa'amlongam hinan i'ibba tu'un tatagun Apo Dios.

8 Hay dumalat hi un gulat ta ipapilit'uy pohdo' hi atom ya nan nunhin'agianta
an dumalat hi niddumantan Kristu,

9 mu adi' pohdon an umat hinay ato'. Manu ay ya inila' an nahamad di
pamhodmuh i'ibbam. Hay oha goh ya ten nala'aya' ya ten wah tua' hituh
baludan an dumalat di pangunuda' ay Jesu Kristu,

10 ya hay pohdo' ahan an alyon ay he"a ya hom'om nan himbutmun hi
Onesimus an din limmayaw ti hiya ya imbilang'uh imbaluy'u ti hidin
immalianah tun baludan ya gun'u intudtuduwan ta kimmulug ay Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Inila' an hidin limmayawana ya mi'id di hulbinan he"a, mu maphod ta ad ugwan ya pinumhod di ugalina ta way bumadang ay ditan duwa.

12 At ten pumbangngado' hiya ay he"a ti nidugah di namhod'un hiya.

13 Pohdo' an mihinan ha"in ta badangana' ti ten wah tua' hi baludan an dimmalat di nangitudtuduwa' hinan Maphod an Ulgud Apo Dios ta paddungnay wah tu'a an bumadang ay ha"in.

14 Mu okod'a ti adi' piliton he"an bumadang ay ha"in ti odolnah un he"ay ad nomnom.

15 Manu ay nin tinaynan da'an Onesimus ti gulat ta mumbangngad at mihina mahkay ay he"ah enggana!

16 Ad ugwan mahkay ya bo'on himbut ya anggay di pangibilangam ay hiya, mu ibilangmun tulangmu ti pa"appohdo' hiya, mu inyal'allanan he"an ad himbut ay hiya. Ya bo'on himbutmu ya anggay, mu nahamad an tulangmu mahkay an dumalat nan kimmuluganan Apu tu'un hi Jesu Kristu an umat ay dita.

17 At gulat ta ibilanga' an ligwam ya abuluton hi Onesimus an umat hi pangabulutam ay ha"in!

18 Ya gulat ta way inatnan he"ah nappuhi unu waday utangna ya ha"in di mamayad.

19 Ten ha"in an hi Paul di mangitudo' eten mehnod an mitudo': "Abuluto' an ha"in di mamayad hi un waday utangnan he"a. At abulutom ni' ahan hiya." Ongol di denol'u an atom ti inila' an agguymu inaliwan an paddungnay waday utangmun ha"in ti ha"in di nuntudtudun he"a ya un'a kumulug ta mi'tagu'ah mid pogpogna!

20 At ibaga' ni' ahan ay he"a, ibba', an dumalat di niddumantan Kristu ya atom ni' danen inali' ta pa'amlongona'.

21 Denlo' he"a an unudom hanan inali' ay he"a, ya inila' an nidugdugah di pamhodmun hiya ya un nan inali' hi atom.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Wa ay ta abuluton Apo Dios di luwaluyu ta umalia' hina ya nangin'a'alia' an mannig ay da'yu. At hiyanan ten ipa'innila' ay he"a an mabalin ay ya idadaanyuy ihina' hi abungyu.

23 Hi Epaphras an wah tu goh hi baludan an dumalat nan pangitudtuduwanah aat Jesu Kristu ya inalinay apngaon da'yuh na.

24 Ya umat goh hinay inalin nan i'ibba' an muntamuh tu an da Mark, ya hi Aristarchus, ya hi Demas, ya hi Luke.

25 Nan homo' ni' Apu tu'un hi Jesu Kristu di wan da'yu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hebrews

Hebrews 1

1 Hidin penghana ya numpado'ol ya numbino'ob'on di inat Apo Dios an nangipa'innilah nan Hapitnah din o'ommod tu'u an hay numbaagona ya din numbino'ob'on an propeta.

2 Mu ad ugwan an angunuh an gutud ya nan Imbaluynay nangipa'innilah Hapitnan ditu'u. Ya Hiya goh dumalat ya limmudan Apo Dios an amin tun nalmun logom. Ya Hiya goh di pento'nah ad banoh hi an amin ay dane.

3 Ya Hiyay attigan di anabagtun Apo Dios an hi Amana. Dida ya numpaddungda ahan ti an amin di wan Apo Dios ya wada goh hinan Imbaluyna. Ya Hiyay mangipapto' hi an amin an nalmu. Ya abalinanan mangat hi an amin ti ta"on hi un hay hapitna ya anggay ya ma'at di pohdona. Ya hidin nangiyatayanah a'aliwan di bahol tu'u ya numbangngad ad abuniyan, ya inumbun hi appit di agwan Apo Dios an na'abbagbagtu ti hidiy ubunanan mi'papto' ay Amana.

4 Nipabagbagtu nan Imbaluy Apo Dios ya un nan a'anghel ti nabagbagtuy haadnan indat Apo Dios ya un nan haad di anghel.

5 Ti bo'on nan anghel di nangalyan Apo Dios hi, "He"ay Imbaluy'u, at ten ad ugwan ya minahua' He"a, ya impabnoh'uy abalina' ay He"a." Ya bo'on goh nan anghel di nangalyan Apo Dios hi, "Ha"in hi Amana ti Hiyay Imbaluy'u." Ti nan Imbaluynay nangalyana ya anggay.

6 Ya unat goh hennag Apo Dios nan nabagbagtun pangpangullun Imbaluynah tun luta ya inalina goh di, "Mahapul an dayawon an amin nan anghel'u Hiya."

7 Ya hay oha goh hi inalin Apo Dios hi aat di a'anghel ya inalinay, "Nan a'anghel'u ya diday babbaalo', ya anggay didah mangat hi pohdo' an ta"on hi un'u pumbalinon didah dibdib unu apuy an mundalang hi un'u pohdon."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mu hay inalin goh Apo Dios hi aat di Imbaluyna ya nob'on, ti inalinay, "He"a an Dios ya adi mapogpog di pumpapto'am, ya makulug di atom goh an mumpapto' hinan hakupmu!

9 Nan makulug di pohdom, ya pinahiwmu nan nappuhi, At hiyaat un Ha"in an hi Apo Dios an dayawom ya pento' da'a, at impa'anla da'a ti indat'uy haadmu ta nidugah di pange'gonandan He"a ya un nan i'ibbam an nangidata' hi haadda goh.”

10 Ya inalin goh Apo Dios hinan Imbaluynay, "Hidin nete"an di logom ya He"a, Apu, di nunlumuh luta, ya ad daya, ya an amin nan wadah di.

11 Mu hi awni ya mun'a'ubahda ti paddungnay madunutdan umatdah nan mapi"in lubung, mu He"a ya wagwada'ah mid pogpogna.

12 Ti awniat ubahom an amin danen limmum ta hukatam didah balu. Mu He"a ay nongkay ya adi'a malumluman, mu munnononnong'ah enggana an adi'a malmalla'ay.”

13 Ya bo'on nan anghel Apo Dios di nangalyanah, "Umbun'ah immapit hi agwan'u ta engganay abako' an amin di buhulmu." Mu hay nangalyanan te ya hi Jesu Kristu ya anggay an imbaluyna.

14 Ti nan a'anghel ay ya diday babbaalon Apo Dios ta bumadangdah nan tatagun mabaliwan.

Hebrews 2

1 Gapu ta hi Jesus an Apu tu'uy na'abbagbagtu at mahapul an ihamad tu'un unudon di Tugunan dengngol tu'u ti ini ya ma'aliwan!

2 Nan Tugun an impa'innilan nan a'anghel hidin penghana ya nipa'innilan makulug. Ti din agguy nangunud enen impa'innilada ya namoltada.

3 At ditu'u ay ya inyal'allanay amoltaan tu'uh un tu'u adi haggungon di abaliwan tu'u! Ti hi Apu tu'uy nahhun an nangipa'innilan ten abaliwan tu'u, ya nan nangngol ay Hiya ya diday nangipa'innilan ditu'un immannung.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya ta"on un hi Apo Dios ya impattignan makulug henen Tugun ti indatana didah abalinanda, at inatday do'ol an umipanoh'a, ya indatnah nan mangulug di numbino'ob'on an abalinandan malpuh nan Na'abuniyanan an Lennawa an miyunnudan hinan pohdona.

5 Ya hitun panukatan Apo Dios hi an amin an wad ugwan hi balu an hiyah ne ipa'innilamid ugwan ya bo'on nan a'anghel di pento'nah mun'ap'apu, mu ditu'un tatagu.

6 Ya mattig heteh nan nitudo' an inalin din Alin hi David di, "Apo Dios, hay tatagu ya na'ampada ahan, ya anaad udot ta pa'annomnomom ya pa'ippapto'om dida?

7 Limmum dida an na"ampa ya un nan a'anghel, mu impabagtum nan tatagu, ya indatmuy a'e'gonanda

8 ti diday pento'muh pumpapto'om hi an amin hi logom." Henen nitudo' an inalinay pento' Apo Dios di tagun mumpapto' hi an amin an logom ya agguy ni' na'at, at hiyanan mi'id ni' di pangittigan tu'u.

9 Mu waday nangipa'annung enen nitudo' an inila tu'u ti hi Jesus! Ti dumalat nan homo' Apo Dios ya impa'ampanah na'amtang di haad Jesus mu nan a'anghel ta numbalin hi tagu ta way inatnan nangiyatoy hi bahol tu'un tatagu. Mu agguy nabayag heden nipa'ampaana ti hidin nalpah di nipaligligatana ya impabagtun goh Apo Dios. At Hiya mahkay di na'abbagbagtu ya madayaw an Ap'apu an dimmalat di nangiyatayanah bahol tu'u.

10 Hi Apo Dios an nunlumun amin hi logom ya wadad ugwan ta ipabagtuana, ya maphod henen nangiyabulutanah nipaligligatan Jesus. Ti dumalat di nangatanah umat hina ya do'olday tatagun nibilang an imbaluyna ta middumdah ipabagtuan Jesus hi ad abuniyan. Ya henen nipaligligatanay nangipihamad hi pumpapto'ana ta mi'id di pungkudanganan mangibaliw ay ditu'u.

11 Hi Jesus ya inyatoynay bahol tu'u ta ma'aliwan ya ta miyunnudan di pangat tu'uh nan pohdon Apo Dios. Ya bo'on ya anggay hene ti an amin tu'un

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

da Jesus ya ohay Ama tu'u an hi Apo Dios. At hiyanan adi bumain hi Jesus an mangalih a'agi ditu'un Hiya.

12 Hiyah te ya miyunnudan hinan nitudo' an inalinay, "Apo Dios, ipa'innila' hinan a'agi' di aatmu, ya awniat mi'kantaa' ay didah pundayawmin He"a.”

13 Ya inalina goh di, "Hi Apo Dios di pangiyokoda'." Ya inalina goh di, "Tayaa' an mimiddum hinan imbabaluy Apo Dios an inyokodnan Ha"in.”

14 At dumalat ta ditu'un imbabaluy Apo Dios an inulgud Jesus di a'agina ya tagu tu'u ya anggay an waday atayana at hiyanan numbalin hi Jesus hi tagu ta natoy ya namahuan, at hiyah ne nangabakanan Satanas an alpuwan di atoy.

15 At hiyanan adi tu'u mahkay tuma'ot hi atoy. Hidin hopapna ya nan tuma'tan tu'uh atayan tu'uy paddungnay nangibalud ay ditu'u, mu ad ugwan ya adi tu'u mahkay umod'o'od'od hi atayan tu'u.

16 Hiyah ne attiganan ditu'un holag Abraham di badangan Jesus ya bo'on nan a'anghel.

17 Ya manu ay ya numbalin hi tagun umat ay ditu'u ta e'damnay punligatan di tagu ta hom'on ditu'u ya ta Hiyay pangiyokodan tu'u an Hiyay Nabagtun Padin mangihapit ay ditu'uh hinagang Apo Dios ta ma'aliwan di bahol tu'u.

18 At Hiyay bumadang ay ditu'uh pangitudulan Satanas ay ditu'u ti ta"on un Hiya ya impatnan Satanas an intudul, ya ene'damna damdamay aat di ligat.

Hebrews 3

1 At hiyanan da'yun i'ibba an pento' Apo Dios hi taguna an middum ay Hiyad abuniyan ya iyohha tu'uy nomnom tu'un Jesus an pento' Apo Dios hi mangihtigu ay Hiya, ya hiya goh di Nabagtun Padin mangihapit ay ditu'un Apo Dios.

2 Hiya ya un'unnud hinan pohdon Apo Dios an umat ay Moses an inunudnah Apo Dios an hiyah ne nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay, "Hi Moses ya hiyay nange'koda' an amin hinan tatagu' an holag Israel.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Mu agguy numpaddung di anabagtun da Jesus ay Moses ti hi Jesus an nunlumuh tagu ya na'abbagbagtu mu hi Moses an limmuna.

4 Umat hinan abung an adi nonongan naha"ad ti mahapul an waday mangiyamma. Umat goh hi an amin an wadad ugwan an nalmuda ti limmun Apo Dios.

5 Hi Moses ya un'unnud ay Apo Dios. Ya impapto'nan amin din mibilang an tatagun Apo Dios, ya intudtudunan diday aat nan ipa'innilan Apo Dios. Mu hi Moses ya un baal ya anggay.

6 Mu hi Kristu ya un'unnud goh damdama an ipapto'na nan tatagun Apo Dios, mu Hiya ya bo'on baal ti Hiyay Imbaluy Apo Dios. Ya ditu'un kimmulug di mibilang hi tatagunah un tu'u inaynayun an mangiyokod ay Jesu Kristu, ya adi tu'u idinong nan hehemlon tu'u an nan pi'taguan ay Hiyah munnononnong an mangipa'amlong ay ditu'u.

7 Ya gapu ta ditu'un kimmulug ya mibilang tu'uh tatagun Apo Dios at ma'awatan tu'u nan impitudo' nan Na'abuniyanan an Lennawan inalinay, "Wa ay ta donglonyuy Hapit Apo Dios ad ugwan

8 ya adiyu ngohoyon ta adiyu iyunnud hidin o'ommodyun nginohoydah Apo Dios hidin nihinandah nan mapulun ta panginnilaandah un mapogpog di pangiyu'uyaanan dida.

9 Mu inalin Apo Dios di, Do'ol di inat din o'ommodyuh din penghanan umipabungot ay Ha"in an ta"on hi unda tinnitinnig din inat'uh nangipattiga' hi abalina' hi napat di tawon!

10 At hiyaat unna' bimmungot ay dida, ya inali' di, Kaymu ahan daten tatagu an du'gona' ay dida, ya adida ahan unudon nan Tugun'u!

11 At nidugah di bimmungta' ay dida, ya intulag'un inali' di, Adida ahan middum hinan pun'eblayan an indadaan'un dida!”

12 At da'yun i'ibba, elanyu ta adiyu iyunnud ay daden ma'angohhoy an tatagun nangidinong hi pangulugda ti ini ya idinongyu goh nan pangulugyun Dios an wagwadah mid pogpogna!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Mu ad ugwan ya maphod hi un tu'u muntutuggunan hi enggana ta adi tu'u matpong hi abaholan ta adi tu'u ngohoyon hi Apo Dios.

14 Ya wa ay ta minaynayun nan gun tu'u pangiyokodan ay Jesu Kristu ya mihamhamad di idduman tu'un Hiya.

15 Ya ipidwa' goh an alyon nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Wa ay ta donglonyuy Hapit Apo Dios ad ugwan ya adiyu ngohoyon ta adiyu iyummat hidin o'ommodyun nginohoydah Apo Dios.”

16 Nan inali' an nungngohoyan Apo Dios ya mi'id di udum hi un bo'on din tatagun pinogpog Apo Dios di nihbutandad Egypt hidin nangitnudan Moses ta enekakna didah di.

17 Ya hidin awadandah nan mapulun hi limmane'le'dandah dih napat di tawon ya impabungotdah Apo Dios ti innaynayundan numbahol, at do'ol di natoy ay dida, ya na'angangdah nan mapulun.

18 Ya dumalat enen ngohoyda ya bimmungot hi Apo Dios, at inalinay, "Adi mabalin an middum nan nungngohoy hinan ninomnom'un umuyda pun'eblayan!”

19 Ad ugwan ya ma'awatan tu'u mahkay an hay dumalat hi agguyda nidduman ya agguyda kinulug hi Apo Dios.

Hebrews 4

1 Henen inalinan pun'eblayan hinan ma"aphod an babluy an indadaana ya mabalin damdaman ditu'u. Mu mahapul an ane'nongon tu'uy pangat tu'u ta mi'id di ohan ditu'uh adi dumatong enen babluy!

2 Heten amaphodan tu'un nipa'innilan ditu'ud ugwan ya nipa'innila damdamah din o'ommod tu'uh din gutud Moses. Mu mi'id di hulbinan dida ti agguyda kinulug.

3 Mu ditu'un mangulug ya immannung an middum tu'un nen indadaan Apo Dios an pun'eblayan tu'u. Mu nan agguy kimmulug ya diday nangalyan Apo Dios hinan impitudo'nan inalinay, "Impabungota' ay dida, at hiyanan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

itulag'un adida me'yeblay ay Ha"in!" Henen inalin Apo Dios an pun'eblayan di tagu ya indadaana tuwalih din nalpahan di nunlumuwanah nan wad ugwan.

4 Ya nitudo' hinan Hapit Apo Dios di aat nan nun'eblayan Apo Dios din miyapitun algaw an inalinay, "Nun'eblay hi Apo Dios hidin miyapitun algaw hi nalpahan di nunlumuwanan amin hinan wad ugwan.”

5 Mu ta"on un wadah den pun'eblayan di tagu ya inalina nongkay di, "Adi nonongan umalidan me'yeblay ay Ha"in.”

6 Manu ti diday nahhun an nangipa'innilaan Apo Dios hi aat ten pun'eblayan an amaphodanda, mu agguyda kinulug, at hiyanan agguyda niddum. Mu ta"on un umat hina ya immannung an me'yeblay nan kumulug ay Apo Dios.

7 Ya hay panginnilaan an immannung ya din impitudo'nan David an inalinay, "Wa ay ta donglonyuy Hapit Apo Dios ad ugwan ya adiyu ngohoyon.”

8 Ya bo'on hidid Israel an nangipanguluan Joshua hidin o'ommod tu'uy ipaddungan ten inalin Apo Dios an pun'eblayan di tataguna. Ti gulat hi un hidi at agguy inalin Apo Dios di aat di oha goh an gutud hi makulug an pe'yeblayan ay Hiya.

9 At hiyanan ditu'u ay an mibilang hi tatagun Apo Dios ya awniat waday pe'yeblayan tu'un umat hidin nun'eblayan Apo Dios hi nunlopahanan amin hinan limmuna.

10 Ya umat goh damdamah nan tagun me'yeblay ay Apo Dios an mun'eblay hi tamuna an umat ay Apo Dios hidin nunlopahanah tamuna.

11 At hay maphod hi aton tu'u ya aton tu'uy abalinan tu'u ta iddum ditu'un Apo Dios hinan pun'eblayana ta adi tu'u umat hidin o'ommod tu'uh din nadnoy an agguyda dimmatong hinan umayandan pun'eblayan ti agguyda inunud nan inalin Apo Dios.

12 Ti nan Hapit Apo Dios ya ongol di abalinana ya un nan ma'ataddom an hinalung. Ti hay hinalung ya ammunay odol hi ag'aganan gogodon ta mattig di bunolna. Mu nan Hapit Apo Dios ya makulug an ipa'innilana nan wah nomnom ya nan pohdon di tagun aton ta ma'innilan amin di pangatna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Inilan Apo Dios di aat an amin nan limmuna. At hiyanan an amin di wah nomnom tu'u ya nan aton tu'u ya i'innilana. Ya udum di algaw ya Hiyay pangibaagan tu'un amin hinan ina'inat tu'uh tun luta.

14 Ya gapu ta numbangngad hi Jesus hi ad abuniyan an Hiya nan Nabagtun Padin mangihapit ay ditu'un Apo Dios an hi Amana at mahapul an inaynayun tu'un kumulug ay Hiya.

15 Ya maphod ta ihapit ditu'un Hiyan Amana ti hom'on ditu'uh nan punligligatan ya nan adi umdaan di abalinan tu'un umunud. Ti Hiya ya nitudul hi an amin hi aat di itudulan di tagu, mu agguy damdama numbahol.

16 At hay maphod hi aton tu'u ya adi tu'u tuma'ot an munluwalun Apo Dios an wad abuniyan an ma'ahhimo' ya ma'ulay ta Hiyay pumpahmo'an tu'u ta itutuyu tu'uy bahol tu'u ti Hiya ya nidadaan an bumadang ay ditu'u.

Hebrews 5

1 Hay apto'an di Nabagtun Padi ya hinan i'ibbanan tagu. Hiyay mangihapit ay didah hinagang Apo Dios, ya hiyay mange'nong hinan idat di tagun Apo Dios ta ma'aliwan di baholda.

2 Hiya ya tagu goh damdaman waday pumbaholana. At ma'awatanay i'ibbanan tataguh nan ibahhawanda, at igohgohana dida ti do'ol di agguyda inilah aat Apo Dios.

3 At hiyanan wa ay ta e'nongna nan midat ay Apo Dios ya mahapul an hiyay mahhun an mun'onong ya unna e'nong nan idat nan tatagun Apo Dios ti ta"on un hiya ya waday baholna.

4 Mi'id ahan di tagun un nonongan pento'nay odolnan mumbalin hi Nabagtun Padi, mu okod hi Apo Dios an mamto' ay hiya an umat hi namto'anan Aaron an nahhun an Nabagtun Padih din o'ommod tu'uh din penghana.

5 Umat goh hina ay Jesu Kristu an adi nonongan pento'nay odolnah mumbalin hi Nabagtun Padi ti hi Apo Dios di namto' ay Hiya. Nipa'innilah te hidin nangalyan Apo Dios ay Hiyay, "He"ay Imbaluy'u, at ten ipa'innila' ad ugwan an Ha"in hi Amam.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Ya wada goh di nangalyanah, "He"ay padih mid pogpogna ta anungom hi Melchizedek.”

7 Ya hidin awadan Jesus hitun luta ya enlo'enlotnan nunluwaluwalu, ya limmugwalugwah numpahmo'anan Amana ti inilanan Hiya ya anggay di way abalinanan managun Hiya. Ya dumalat hi numpa'ampaana ya inunudnay pohdon Amana, ya dengngol Amanay luwaluna.

8 Ya ta"on hi un Imbaluy Apo Dios mu nunligligat hi nangunudanan amin hinan pohdon Amana.

9 Enelpahnan amin di pohdon Amanan hi Apo Dios an aton di Nabagtun Padi, ya numbalin hi baliw nan kumulug ay Hiya ta midatandah pi'taguan hi mi'id pogpogna.

10 Ya Hiyay pento' Apo Dios hi Nabagtun Padin umat ay apudan hi Melchizedek.

11 Wada goh di udumnan do'ol hi pohdo' an ulgudon ay da'yuh aat ten pumpadian Jesus, mu inila' an naligat heten mitudtudun da'yu ti adiyu ma'awatan an ta"on hi un ayu nabayag an kimmulug.

12 Gulatna ta muntudtudu ayuh aat di Hapit Apo Dios mu adi un nonong ti ta"on un ad ugwan ya mahapul an gun ipidwan da'yu nan inada'adalyu. Ti umat ayuh ung'ungungnga an hay intannung unu gatas di mabalin hi ononyu an adi ayu pa"a'an hi umat hi onon di tatagu.

13 Ya umat ayuh nan pa'akkulugnan agguyda inilan umimmatun hi nahamad unu nibahhaw an pangat.

14 Ya adi ayu umat hinan nihamad di pangulugdan hay nahamad di atonda ya iniladan mangimmatun hi nahamad ya nibahhaw. Diday nipaddungan nan mangan hi onon di tatagu.

Hebrews 6

1 At hiyanan adi ammuna nan nahhun an inadal tu'uh aat Kristu mu mahapul an adalon tu'u goh damdama nan Tugunan mangipihamad hi pangulug tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ti mi'id di hulbinah un tu'u gun ipidwan mangadal hinan nalpah an nitudtudun ditu'uh din hopapna an umat hi pan'ugan tu'uh nan mi'id di hulbinah hinagang Apo Dios, ya hay aat di pangulug tu'un Hiya ti inila tu'u mahkay date.

2 Hidin hopapnah kimmulugan tu'u ya inadal tu'u goh di ibalinan di bonyag, ya hay panapaan hi ulun di ohan tagun iluwaluan, ya hay aat di amahuan nan natoy, ya hay aat di punhumalyaan Apo Dios hi tatagu ta mamolta nan numbahol hi mid pogpogna.

3 Ya ad ugwan ya adalon tu'u nan tudtudun mangipihamad hi pangulug tu'u, mu mahapul an iyokod tu'uh badang Apo Dios an mangadal ay dane.

4 Elan tu'u ti nan tagun mangulat an man'ug hi pangulugnan Jesu Kristu ya adi namaag ya muntutuyu goh ta kumulug goh ay Hiya. Ti wa ay ta na'awatan di taguh nen mitudtudun amaphodana ti pinatalan Apo Dios di nomnomna, ya odamona mahkay nan ongol an homo'na, ya le'naona mahkay di abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawan wadan hiya,

5 ya innilaonay amaphod di Hapit Apo Dios, ya nan nidugah an abalinanah pangipattiganah nan do'ol an umipanoh'a,

6 mu gulat ta du'gonan amin hana at adi mabalin hi un muntutuyu ta mumbangngad goh an kumulug. Ti wa ay ta mabalin di umat hina ya ongol di pamainanan Jesus an Imbaluy Apo Dios hi hinagang nan tatagu ti paddungnay ipidwanan ipipatoy hi Jesus hinan krus.

7 Mu nan tagun manginaynayun hi pangulugna ya mipaddung hinan lutan ma"almuy mitanom ta way bot'on nan ad luta. Ya nan tagun umat hina ya waday maphod hi ehod Apo Dios ay hiyah lagbuna.

8 Ya nan tagun man'ug hi pangulugna ya mipaddung hinan lutan ta"on un ma'uda'udanan ya anggay di holo' ya nan hubit di tummol. Ya nan tagun umat hina ya hiyay moltaon Apo Dios hinan apuy.

9 Mu ta"on hi un umat hituy ulgudonmin da'yun i'ibba mu inilamin adi umat hinay aatyu ti inilamin odolna ayu ya un nan tatagun mipaddung hinan luta

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an anggay di holo' ya nan hubit di tummol hidi, ya inilamin maphod di atonyu ti nabaliwan ayu.

10 Ti hi Apo Dios an nahamad di pangatna ya adina aliwan nan maphod an inatyu, ya impattigyuy namhodyun Hiyah gunyu bimmadangan hinan i'ibbayun kimmulug, ya innaynayunyuh engganad ugwan.

11 Hay ahan pohdonmi ya hinohhan dayu ya punnonngonyu nan nahamad an pangulugyuh engganay umannung nan hahalimidon tu'u.

12 Hiyah te ipa'anhanmi ti adimi pohdon hi un ayu humigan kumulug. Pohdonmi an iyunnudyuh nan manginaynayun hi pangulugda, ya mange'edpol an munhohhood hi ipa'annungan nan hinapit Apo Dios an amaphodan tu'u.

13 Hay ohah pangiyunnudan ya hi Abraham an hehennodnay nipa'annungan din inalin Apo Dios ay hiya an atona. Ti hidin nangalyan Apo Dios ete ya hay odolnay nangihapataana ti mi'id di udum an nabagbagtu ya un Hiya.

14 Ya umat hituy inhapatanan inalinay, "Alyo' ay he"a an idat'uy pumhodam, ya idat'uy do'ol hi holagmu."

15 At ene'edpol Abraham an nanannod hidin inalin Apo Dios ay hiyah engganay nipa'annung.

16 Wa ay di ihapatan di taguh ibbana ya ihapatanah nan nabagbagtu mu hiya. Ya wa ay ta nunhapitandah den nihapata ya hiyah de pogpog di punhannuanda.

17 At hiyah ne goh di inat Apo Dios an inhapatanay pangipa'annunganah nan inalinan atona. At hiyah ne pangipa'innilaanan adida lumanon di ninomnomnan aton.

18 Hi Apo Dios ya adi munlayah ta itutuyuna unu lumonona nan inalina ya nan inhapatana. At ditu'un kimmulug ay Jesus ya mundenol tu'un mamannod hi ipa'annungan nan inalinan ditu'un abaliwan tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Ya henen panahalimidan tu'uh umannungan nan inalin Apo Dios di mangipabi'ah hi nomnom tu'u ta adi tu'u idinong di pangulug tu'un Hiya. Ti inila tu'un udum hi algaw ya umuy tu'uh awadana. Ya henen idduman tu'un Hiyad abuniyan ya mi'id punduwaduwaan tu'u ti wada mahkay hidih Jesus an paddungnay mangibughul hinan kultina,

20 ya hinumgop hinan kuwaltun awadan Apo Dios ta humgop tu'u goh damdama. Ya immuy an mangihapit ay ditu'uh di ti numbalin hi Nabagtun Padin umat ay Melchizedek.

Hebrews 7

1 Hi Melchizedek di alid Salem hidin penghana, ya padin Apo Dios an na'abbagbagtu. Waday namenghan an wan mumbangngad hi Abraham hidin immuyda ni'gubatan an inabakda din ali an buhulda ya immuy dinamun Melchizedek, ya inluwaluanah Abraham ta idatan Apo Dios hi pumhodana.

2 Ya indatan Abraham hi miyapuluh nan hinamhamdah ayda ni'gubatan. Hay ibalinan nan ngadan an Melchizedek ya nahamad an ali. Ya hay ibalinan di pumpapto'anad Salem an ngadan nen babluy ya alin di lenggop.

3 Agguy na'innilay aat di nitaguan Melchizedek ti mi'id di nitudo' hi aatna an ta"on un hay nahlagana, ya hay o'ommodna, ya hay nitungawana, ya hay natayana. Hay inila tu'u ya anggay ya hiya ya padih enggana an umat hinan Imbaluy Apo Dios.

4 At nomnomonyuy anabagtun Melchizedek an ta"on hi Abraham an me'gonan an ommod an amin di Hudyu ya indatnan hiyay miyapuluh nan hinamhamdah immuyda ni'gubatan.

5 Ya inila tu'un wadaday udum an pangidatan hinan mun'iyapuluh nan tangdan. Didana nan holag Levi an napto' an padin di Hudyu. Diday way biyangnan pangidatan nan i'ibbadan holag Abraham hi mun'iyapuluh nan tangdanda ti hiyah ne inalinah nan Tugun Moses.

6 Mu hi Melchizedek ya mi'id di namto' ay hiya ti padi tuwali. At ta"on hi un bo'on holag Levi mu indat damdaman Abraham ay hiyay mun'iyapuluh din

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinamhamdah immuyda ni'gubatan. Hiyah te mangipa'innila an ta"on un nabagtuh Abraham ti hiyay nangalyan Apo Dios an midatan hi pumhodana mu nabagbagtu damdamah Melchizedek. Hay oha goh ya inluwaluanah Abraham an winagahana.

7 Ya inila tu'un hay mangiluwaluh ohan tagu ya nabagbagtu ya un nan iluwaluana.

8 Ya hay oha goh hi aat Melchizedek an nangidatan Abraham hinan mun'iyapulun hinamhamdah ayda ni'gubatan ya impitudo' Apo Dios an munnonong di pumpadiana.

9 Ya wan hana ay an holag Levi ya agguy nabayag di numpadianda ti natoyda. Makulug an nan papadin holag Levi ya alanday mun'iyapuluh nan tangdan di tatagu, mu paddungna damdamay immidatda ay Melchizedek ti hiyay nangidatan nan nahlagandan hi Abraham hinan mun'iyapuluh nan hinamhamna.

10 Ti ta"on hidin agguy nitungawan Levi hidin nanamuwan Melchizedek ay Abraham ya paddungnay wadan Abraham ti hiya ya holagna.

11 Nan papadin holag Levi an hi Aaron di nahhun, ya diday napto' an mange'nong hinan idat di tatagun me'nong ay Apo Dios ti nan apadiday niyunnudan nan Tugun Apo Dios an impa'innilanan Moses. Mu un gulat ta mabalin an mabaliwan tu'uh pangiyokodan tu'un daten papadi ya nan itudtududa at adi mahapul di nannagan Apo Dios ay Kristu an nipaddung ay Melchizedek di apadinan munhulbin ditu'u. Mu nakudang di anapadida, at hiyanan nihukat hi Jesu Kristun dida.

12 Ya gapu ta nahukatan daten papadi at mahapul goh damdaman mahukatan nan Tugun.

13-14 Hay oha goh ya nan Ap'apu tu'un hi Jesu Kristu an nihukat an padi ya bo'on holag Levi, mu holag Judah, ya wan mi'id di impa'innilan Moses an mumpadi nan holag Judah.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Mu ad ugwan ya na'innila mahkay an hi Jesu Kristuy Nabagtun Padi an umat ay Melchizedek.

16 Ya numbalin hi Nabagtun Padi an bo'on nan Uldin di dimmalat an un ammunay holag Levi di mumpadi, mu dumalat hi abalinan di nitaguana an mi'id di pogpogna.

17 Makulug hete ti nan nitudo' an Hapit Apo Dios ya inalinay, "He"ay padih mid pogpogna ta anungom hi Melchizedek."

18 Ya ad ugwan ya napogpog heden Uldin an indat Apo Dios ay Moses hi aat di pumpadian ti nakudang.

19 Ya manu ay ya mi'id ah taguh na'ahhamad an dumalat hi pangunudanah nan Uldin. Mu maphod ta waday nihukat an pangiyokodan tu'u an hi Jesus Kristu. Hiyay pangiyokodan tu'un mangeheggon ay ditu'un Apo Dios.

20-21 Ya nahamad di apadin Jesu Kristu an adi umat hinan papadin di Hudyun holag Levi ti inhapatan Apo Dios an inalinay, "Ha"in an Dios ya ihapata' an He"ay padih mid pogpogna, ya henen ninomnom'u ya adi mabalin an maluman."

22 At hi Jesus di alpuwan di umannungan nan ninomnom Apo Dios hi aat di abaliwan tu'u.

23 Nan papadi ay an holag Levi ya do'olda, at wa ay ta matoy di oha ya waday mihukat, at hiyanan mi'id ay diday munnonong an mumpadi.

24 Mu adi umat hina ay Jesus ti Hiyay mumpadih mid pogpogna ti matattagu.

25 At Hiyay ongol di abalinanan mangibaliw hinan mangiyokod ay Hiya ta middumdan Apo Dios ti Hiya ya wagwadah mid pogpogna an mangihapit ay ditu'u.

26 At hiyanan hi Jesus tuwalin Nabagtun Padiy mahapul tu'u! Ti Hiya ya na'ahhamad an mi'id di baholna an adi umat ay ditu'un tatagu. Hiya ya impabagtun Apo Dios ta Hiyay na'abbagbagtuh an amin an ta"on un hinan wad daya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

27 Hi Jesus ya adi umat hinan Nabagtun Padin mangihapit hi tatagun Apo Dios an mahapul an abigabigat ya mun'onongdan Apo Dios, mu onnganah mahhun di baholna ya unna mahkay onngan di bahol nan tatagu. Mu hi Jesus ya adi umat hina ti namengpenghan di nange'nonganah odolnah din nangiyatayanah bahol tu'u. At adi mahapul an ipidwanan mun'onong.

28 Din nun'abagtun papadi ya dumalat nan Uldin an indat Apo Dios ay Moses di napto'anda. Ya hay oha goh ya taguda ya anggay an mumbaholda damdama. Mu palpaliwan ya pento' Apo Dios nan Imbaluynan inhapatanay pumpadiana ti Hiya ya na'ahhamad hi enggana ti inun'unudnan amin di pohdon Amana.

Hebrews 8

1 Hay ipa'anhanmin ipa'innilan da'yu ya hi Jesus an Nabagtun Padiy mangihapit ay ditu'un Apo Dios an na'abbagbagtun Ap'apud abuniyan. Hiya ya inumbun di appit hi agwan Apo Dios.

2 Ya hidiy pumpadianah nan awadan Apo Dios an immannung an Tabernacle an bo'on nan inyamman di tagu.

3 Hay tamun di Nabagtun Padi ya hiyay mange'nong hi e'nong nan tatagun Apo Dios. At hiyanan hi Jesus ya mahapul damdaman waday e'nongnan Apo Dios, at hay odolnay ene'nongna.

4 Ya gulat ta immannung an wadah Jesus hitun luta ya bo'on padi Hiya ti wadada tuwaliy udum an papadih tun lutan gun mange'nong hi e'nong di tatagun alyon nan Uldin an indat Apo Dios ay Moses an e'nongdan Apo Dios.

5 Ya nan Tabernacle (unu nan Tuldan Abung) an gun pun'onngan nan papadi ya numpaddung di tigawnah nan wad abuniyan an nangipaddungan Moses. Ti hidin pangiyammaan Moses hinan Tuldan Abung ya inalin Apo Dios ay hiyay, "Ihamadmu ta eyengngohmuh nan nipattig ay he"ah nan duntug.”

6 Mu na'ahhamad di apadin Jesu Kristu ya un hay apadin din papadi tu'un Hudyu ti hay tamudan mangihapit ay ditu'u ya nipalpuh nan maphod an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ni'tulagan Apo Dios ya un din nahhun an ni'tulagana, ti inalinay aliwanay bahol di taguh unda iyokod ay Hiya.

7 Mu gulat ta na'ahhamad din nahhun an ni'tulagan Apo Dios hinan tataguna at agguy naluman hi balu.

8 Mu nahukatan ti tinnig Apo Dios an nan bahhaw ya wadah nan tatagu ti adida pa"unud hidin intulagna, at inalinay, "Ha"in an hi Apo Dios ya ipa'innila' ay da'yun tatagu' an Hudyud Israel ya ad Judah an udum hi algaw ya waday baluh pi'tulaga' ay da'yu.

9 Mu hete ya nob'on an adi umat hidin nahhun an intulag'uh din o'ommodyuh din penghanah nangipangulua' ay didah nakakandad Egypt. Ya dumalat nan agguyda nangunudan hidin ni'tulaga' ay dida at din'ug'u dida.

10 Mu awni ya un madatngan nan algaw an inali' ay da'yuh pangipa'innilaa' eten balun ni'tulaga' hinan tatagu' an holag Israel. Ti hay ato' ya ipanomnom'un diday Tugun'u ta hiyay un'unudonda, at Ha"in mahkay di Dios an unudonda, ya diday tatagu' an ipapto"u.

11 At adi mahapul hi un way muntudun dida ta innilaona' an hi Apo Dios ti i'innilaa' tuwalin didan amin an ta"on un nan nitaguan di hinohhan didan nabagtu unu nawotwot.

12 Aliwa' di baholda, ya adi' mahkay nonomnomon di numbaholandan Ha"in."

13 Ya gapu ta inalin Apo Dios an waday balun ni'tulaganan un'unudon tu'u at hiyah ne attiganan pinogpogna nan nahhun an ni'tulagana.

Hebrews 9

1 Hidin nahhun an ni'tulagan Apo Dios ya intugunay aton nan tatagunan mundayaw ay Hiya. Ya wada goh di niyammah pundayawandan Tuldan Abung (unu Tabernacle).

2 Henen Tabernacle ya waday duwan kuwaltuna, ya waday kultinah holda' daten duwan kuwaltu. Nan nahhun an kuwaltun humigupan ya hiyah ne nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ma'alih Me'gonan an Kuwaltu an awadan nan ipattu'an di hilaw ya nan lamehaan an nipattu'an di tinapay an me'nong ay Apo Dios.

3 Ya nan miyadwan kuwaltu ya hiyah ne nan Nidugah an Me'gonan an Kuwaltun awadan Apo Dios.

4 Ya hiyah ne awadan nan pun'onngan an balitu' an panghobandah nan incense an me'nong goh ay Apo Dios. Ya wadah di nan Kahon an Nittuwan di Uldin Apo Dios hinan Hudyu ti wadah di nan duwan ikab an batun nitud'an nan Himpulun Uldin Apo Dios an endaw Moses. Ya wada goh hidi nan balitu' an tibung an nittuwan nan manna an ibban din ma'an an nagah an nalpud abuniyan an gun inan din o'ommod tu'un Hudyu. Henen Kahon ya nittuh di goh damdama nan hul'ud Aaron an himmapeng.

5 Ya hinan tu'yap nen Kahon ya wadaday duwan cherubim an panginnilaan hi un wadah Apo Dios hidi an pinapayadday paya'dan hinophopanda nan alub nan Kahon an awadan nan Ma'ahhimo' an a'aanan di bahol ti hidiy pangiwalhian di Nabagtun Padih nan dalan e'nongdan Apo Dios. Ammunanah hapito' ti adi gahin hi un'u uyapon an amin ad ugwan.

6 Umat hinay aat nan Tabernacle. Hay aatdah din hopapna ya abigabigat ya umuy nan papadih nan hogpan an kuwaltu ta atonda nan ipatamun Apo Dios ay dida.

7 Mu hinan miyadwa ay an kuwaltu ya anggay nan Nabagtun Padiy humgop hi mamenghan ya anggay hi hintawon. Ya wa ay ta humgop hidi ya mahapul an ummal hinan dalan nan ne'nong an animal ta iwalhinah nan alub din Kahon ta way aton Apo Dios an mangaliw hi baholna ya bahol nan tatagu.

8 Hiyah ne aat di tamun din papadih nan Tabernacle, ya hiyah ne nangipattigan nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios an mi'id di biyang tu'un middum ay Apo Dios hi un wagwah den Tabernacle hitun lutan pundayawan di tatagu.

9 Ya hiyah te panginnilaan tu'ud ugwan ta ma'awatan tu'u. Ti manu ti gun inonngan nan tataguh animal, ya indatandah nan malgom hi Apo Dios hidin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hopapna, mu gagangaynan adi lumenggop di nomnomda ti iniladan makulug an waday baholda.

10 Ti gunda inunud din Uldin Apo Dios an indatnan Moses hi atondan mundayaw ay Apo Dios an umat hi pumpaniawan hi udum an ma'an unu ma'inum ya hay atondan munleneh. Hiyah ne di mahapul hi gunda inunud hi engganay nahukatan hi balu an ma'unud.

11 Mu hidin immalian Kristu ya Hiyay numbalin hi Nabagtun Padi ta odowon tu'u nan amaphodan an indadaan Apo Dios. Mu ad ugwan ya wah di an itamuan ditu'uh nan ma"aphod an Tabernacle hidid abuniyan an bo'on hay taguy nangiyamma, ya bo'on hitun lutay naha"adana.

12 Ya namenghan ya anggay di immayanah nan Nidugah an Me'gonan an Kuwaltun di Tabernacle hi ad abuniyan an awadan Apo Dios an mi'id di innalnah dalan di gandeng unu bakah immuyna ene'nong ay Hiya. Ti hay ene'nongnan Apo Dios ya nan dalanah din natayana ta mabaliwan tu'un kimmulug ta waday pi'taguan tu'uh mid pogpogna.

13 Ya hay gun intudun nan Uldin Apo Dios an indatnan Moses an aton hi un waday nibahhawan nan tatagu ya mahapul an umuy mumpaleneh hinan padi. Ya hay aton nan padin munleneh ya walhianah den taguh dalan di ne'nong an gandeng unu baka. Bo'on ay ya nan gabun di genhobdan uyaw an baka. Ya wa ay ta nalpah ya mabalin mahkay an middum hinan i'ibbanan mundayaw ay Apo Dios.

14 Gulat ta umat hinay aatna at inyal'allana mah di dalan Kristu ay ditu'u! At dumalat di nangihuluganah nitaguana an dumalat di bahol tu'u ya adi mahkay mahapul an ihihi'al an mangunud hidin nangat din o'ommod tu'uh din penghanan mi'id di hulbina, at hay ahan ipa'anhan'u ya nan pangunudan tu'un Apo Dios an wagwadah mid pogpogna. Henen inat Jesus ya hiyah ne di mi'id bahhawna an ne'nong ay Apo Dios ta ma'aliwan di bahol tu'u. Ya inatnah ne an dimmalat di badang nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios an mi'id di te"ana ya pogpogna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 At hi Kristuy mangihapit ay ditu'un Apo Dios hinan balun ni'tulagana ta an amin tu'un mibilang hi tataguna ya odowon tu'u din inalinan boltanon tu'un munnononnong hi enggana. Ya manu ay mabalin mahkay an ma'at hene ti dumalat di nangiyatayan Jesus hi bahol tu'u, at mabalin an aliwan Apo Dios an ta"on nan tatagun agguy nangunud hidin Uldin Apo Dios an indatnan Moses.

16 Ya hay aton Apo Dios an mangipaboltan hinan inalinan idatnan ditu'u ya umat hinan pangat di Hudyun gahin hi matoy di tagu ya un mabalin an miyapong nan gina'unah nan pohdonan pangipaboltanan.

17 Ti matagu ay nan tagu ya adi mabalin an ipiyapongna nan gina'una.

18 Umat goh hinah nan nahhun an ni'tulagan Apo Dios an mahapul un waday me'nong di dalanan Apo Dios ya un mabalin an odowon di taguy amaphodana.

19 Hiyah te attiganan hidin nalpah an impa'innilan Moses an amin nan Uldin Apo Dios hinan tatagu ya indadaana nan dalan di uyaw an baka, ya inudmanah danum, ya intamolna nan holo' an ma'alih hyssop an nabto' hi mumpugagaw an hinulid, ya winalhiana nan liblun nitud'an nan Uldin an ta"on un nan tatagun wah di.

20 Hidin nangatanan te ya inalinay, "Heten dalay mangipa'annung an mahapul an unudon tu'u nan Uldin Apo Dios."

21 Winalhian goh Moses nan Tabernacle hi dala an ta"on un nan udum an ma'usal hinan pundayawandan Apo Dios.

22 Ti hay itudun nan Uldin Apo Dios ya mahapul an do'do'ol di me'nong hi dalan di animal ya un abuluton Apo Dios di malgom hi ma'usal hinan pundayawandan Hiya. Umat hina goh hi baholdan mahapul an waday mapalti an animal ta me'nong ay Apo Dios di dalana ya unna mahkay aliwan di baholda.

23 An amin nan ma'usal hinan pundayawan hinan Tabernacle ya gingngoh ya anggay nan nahamad an pundayawan an wad abuniyan. Ya hanan ma'usal ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mahapul an mawalhian hi dalan nan ne'nong an animal ya un abuluton Apo Dios. Mu nan me'nong hi ad abuniyan ya nabalbalul ya un nan e'nong di papadih tun luta

24 ti hay dalan Jesu Kristuy ne'nong ay Apo Dios hidin nangiyatayanah bahol tu'u. Ya hay nange'nongana ya bo'on hinan inyamman di taguh tun lutan un eng'engoh ya anggay, mu hidih nan wad abuniyan. At wah di mahkay ad abuniyan ad ugwan an mangihapit ay ditu'un Apo Dios.

25 Ya adi mahapul an gun ipidwan Jesu Kristu an mange'nong hi dalanan Apo Dios ti un namengpenghan di nangiyatayanah bahol tu'u. Adi umat hinan Nabagtun Padih tun lutan gahin hi un atawotawon ya immiyuy hi dalan e'nongnah nan Nidugah an Me'gonan an Kuwaltu

26 ti gulat ta umat hina at un mah hi'itangan nunligat hi Jesus an nete"ah din nunlumuwan Apo Dios hitun lutah engganad ugwan. Mu ad ugwan an magadyuh madatngan di pogpog tun luta ya immalih Jesus an nangiyatoy hi bahol tu'u ya un anggay heden namenghan hi nangatanan de.

27 An amin di tagu ya mahapul an matoy ya un mahkay humalyaon Apo Dios.

28 Umat hina ay Jesu Kristu an namenghan ya anggay di nangiyatayanah a'aliwan di bahol tu'u. Ya un mahkay mumbangngad, mu bo'on mahkay hay bahol tu'uy dumalat mu umali ta ibaliwna nan kimmulug an munhohhood hi pumbangngadana.

Hebrews 10

1 Din inunud nan Hudyun Uldin Apo Dios an intudtudun Moses hi aat di e'nong ay Apo Dios ya agguy nahamad ti un gingngoh ya anggay nan amaphodan tu'uh din immalian Jesu Kristu. At hiyaat un ta"on hi un inun'unud nan tatagun nun'onongdan Apo Dios hi atawotawon mu hiya damdaman adina haggungon didan maphod.

2 Ti gulat ta na'aliwan di bahol nan tatagun umat hidiy nundayawda at adida mah nonomnomon di baholda ta du'gondan mun'onong hi animal ay Apo Dios hi a'aliwan di baholda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Mu adi umat hina ti agguyda din'ug, mu atawotawon ya gunda nun'onong ti wa adyaan ninomnomday baholda.

4 Adi mabalin an ma'aan di bahol an dumalat di pun'onngan hi dalan di baka unu gandeng ay Apo Dios.

5 At hiyaat un inalin Kristu ay Apo Dios hidin immalianah tun lutay, "He"a ya adim mahkay pohdon di animal an me'nong ay He"a, at hiyaat unmu limmu tun odol'u ta me'nong ay He"a.

6 Ya adi'a umamlong hinan Onong an Moghob ya Onong di Bahol unu nan udum an idatdan He"a ta ma'aliwan di baholda.

7 At hiyanan ten ene'kod'uy odol'un He"a, Apo Dios, ta okod'ah pohdom hi umata' ta miyunnudan hinan inalim an impitudo'mu.”

8 Ta"on un inalin di Uldin Apo Dios an indatnan Moses an mahapul nan numbino'ob'on an me'nong ay Apo Dios an umat hinan Onong an Moghob ya Onong di Bahol mu inalin Kristuy adi pohdon Apo Dios hana.

9 Ya inalin goh Kristuy, "Apo Dios, abuluto' di pohdom hi ma'at ay Ha"in." Hiyah te nangipadinnganah nan gunda pun'onngan ay Apo Dios ti linumanah balu an pangat.

10 Ya gapu ta inunud Kristu nan penhod Apo Dios an atonan inhulugnay odolnan ne'nong ya inaliwan Apo Dios di bahol tu'un amin. At adi mahapul an ipidwan Jesus an aton hete ti un mamenghan ya anggay.

11 Hay aton nan Hudyu ya abigabigat ya mun'onong nan padidan Apo Dios, mu hihidya damdaman adi ma'aliwan di baholda.

12 Mu hi Jesus ya namenghan ya anggay di nange'nonganah odolnah din nangiyatanah bahol an amin di tagu, mu munnononnong di ihulbian nen inatna. Ya ad ugwan ya wah din inumbun hi appit di agwan Apo Dios an panginnilaan hi anabagtun di haadna.

13 Ya wah di an hohoddonay pangabakan Apo Dios hi an amin an buhulna ta Hiyay e'gonandah Apuda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya dumalat enen namenghan an nange'nongan Jesus hi odolna ya imbilang Apo Dios nan tatagun inyatoy Jesus di baholdan na'ahhamad hi enggana. Dida nan gun badangan Apo Dios ta inaynayundan umunud ay Hiya.

15 Ta"on nan Na'abuniyanan an Lennawa ya ihtiguana daten hinapit Apo Dios an inalinay,

16 "Mu awni ya un madatngan nan algaw an inali' ay da'yuh pangipa'innilaa' hinan balun ni'tulaga' hinan tatagu' an holag Israel. Ti hay ato' ya ipanomnom'un diday Tugun'u ta hiyay un'unudonda."

17 Ya inalina goh di, "Eden gutud ya adi' mahkay nonomnomon di baholda ya nan nun'appuhin inatda."

18 At gapu ta nipa'innilan inaliwan Apo Dios di bahol tu'u at adi mahkay mahapul an e'nong tu'uy animal.

19 At da'yun i'ibban kimmulug, ad ugwan mahkay ya mabalin an middum tu'un Apo Dios an wad abuniyan an dumalat di nangiyatayan Jesus hi bahol tu'u.

20 Ya din natayana ya nahekhek nan kultinan nangodwah nan duwan kuwaltuh nan Timplu ta mi'id mahkay humanih nan dalanon an umuy hi awadan Apo Dios ya ta Hiyay pange'wan.

21 At Hiya mahkay di Nabagtun Padih mangipapto' ay ditu'un tatagun Apo Dios.

22 At hay maphod hi aton tu'u ya ihamad tu'un middum ay Apo Dios an adi tu'u dumuwaduwa, mu un tu'uat e'kod ya anggay ay Jesus an mangihapit ay ditu'un Apo Dios. Ti gapuh natayana ya adi tu'u mahkay numanomnom an dumalat hinan nun'appuhin inat tu'u. Ya dumalat di numpabonyagan tu'uh nan mapaganah an danum ya ma'alleneh tu'uh hinagang Apo Dios.

23 At hay maphod ya waday denol tu'un ipa'annung Apo Dios nan hahalimidon tu'u an amaphodan an intulag Apo Dios an idatna. Ti immannung an atona.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Ya maphod hi un tu'u mumbabaddangan ta ihamadan di pangulug di hinohhan ditu'u, ya mumpopohhodan tu'u, ya aton tu'uy maphod.

25 Ya adi tu'u iyunnud hinan nangipogpog hi pangulugdan adida mahkay mi'yamung an mundayaw ay Apo Dios. Mu hay maphod hi aton tu'u ya maphod hi un tu'u inaynayun an muntutuggunan ta mihamad di pangulug tu'un amin, at namamad ugwan an magadyuh mahkay di pumbangngadan Apu tu'u.

26 Gulat ta inaynayun tu'un adi mangunud hinan nipa'innilan ditu'u ta inaynayun tu'un mumbahol ya mi'id mahkay di hulbin di nangiyatayan Jesus hi bahol tu'u. Ya hay pumbalinan ne ya mahmo' tu'u ti mi'id di udum hi me'nong hi abaliwan tu'u.

27 Ya gulat ta umat hina at hay manod ay ditu'u ya hay ahumalyaan tu'u ya nan atata'ot an amoltaan hinan dumaladalang an apuy an pummoltan Apo Dios hinan buhulna.

28 Ya ta"on un hinan Uldin Apo Dios an indatnan Moses ya wa ay ta way mungngohoy ya adida hom'on, mu ipipatoydah un waday duwa unu tulun mangihtigun makulug an nginohoyna nan Tugun.

29 Gulat ta umat hina at inyal'allanan mamolta nan tagun mungngohoy hinan Imbaluy Apo Dios an hi Jesus. Ti imbilangnan mi'id di hulbin di dalanan ene'nongnan Apo Dios hi a'aliwan di bahol tu'u an miyunnudan hinan balbalun ni'tulagan Apo Dios. Hanan tagun mangat hi umat hina ya mi'id di pangibilangnah nan Na'abuniyanan an Lennawa an ma'ahhimo' ay ditu'un nabaholan.

30 Immannung ahan an moltaon Apo Dios henen tagu ti waday hinapitnan inalinay, "Ha"in di mangiballoh hinan umat hinay atona." Ya inalina goh di, "Humalyao' nan tatagu' an mangat hi nappuhi.”

31 At atata'ot hi un nan Dios an adi matmattoy di mummoltan ditu'u!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

32 Nomnomonyuy aatyuh din hopap di nanguluganyun Jesus ta napatalan di nomnomyu, ya nidugah di nunligligatanyu, mu innaynayunyu nan pangulugyu.

33 Ya hin'umu'udduman hiniwitan da'yu, ya impaligligat da'yuh din ado'lan di tatagu. Ya hin'umu'uddum goh ya nilagat ayuh nan udum an kimmulug an munholholtap.

34 Nilagat ayuh nan pumpaligligatan nan i'ibbayun kimmulug an nibalud an dumalat di homo'yun dida. Ya ta"on un nun'alan di buhulyuy gina'uyu ya adi munha'it di nomnomyu, mu un ayuat mun'am'amlong ti inilayun munnononnong an adi ma'utaw nan maphod an wadan da'yu.

35 At hay maphod ya adiyu ipogpog di anatulidyu ta unyuat punnonngon henen nahamad an pangiyokodyu, at ongol di midat hi lagbuyu.

36 Ya mahapul an e'edpolyuy malgom an ligat ta hay pohdon Apo Dios di unudonyu ta idatnan da'yu nan inalinan lagbuyuh umalian nan intulagna.

37 Ti nitudo' di aat te an inalinay, "Magadyuh mahkay di alian nan hohoddonyu.

38 Ya nan tatagu' an nahamad di ugalida ya diday manginaynayun an mangedenol ay Ha"in an ta"on un hiyay dumalat hi punligatanda. Mu wada ay di mangipogpog hi pangulugnan Ha"in ya nappuhiy punnomnom'un hiya.”

39 Nan umat hinan tatagu ya milahhindan Apo Dios. Mu ditu'u ay ya punnonngon tu'uy pangulug tu'un Hiya ti hiyay dumalat hi abaliwan tu'u.

Hebrews 11

1 Hay aat di pangulug ya hiyay panginnilaan tu'un immannung an ipa'annung Apo Dios an amin nan inalinah atonan hiyah ne hahalimidon tu'u. Ya ta"on hi un tu'u adi mattig ya kulugon tu'un atona.

2 Dumalat di pangulug din tataguh penghana ya denlon Apo Dios an nahamadda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya dumalat goh di pangulug tu'u ya ininnila tu'un hidin penghana ya hay hapit Apo Dios di nunlumuh tun luta ya nan wad ugwan. At hiyanan ma'awatan tu'u an amin tun mattig an wadad ugwan ya mi'iddah din hopapna, mu limmun Apo Dios. Hay Aat di Pangulug Abel

4 Hay pangulug Abel di dimmalat hi ma"aphod di ene'nongnan Apo Dios ya un nan ene'nong Cain. Ya dimmalat heden pangulug Abel ya inabulut Apo Dios an maphod di ene'nongnan Hiya. Ya ta"on un natoy hi Abel hidin hopapna mu waday na'adal tu'un hiyah aat di pangulug ay Apo Dios. Hay Aat di Pangulug Enoch

5 Ya umat goh hina ay Enoch an dimmalat di pangulugna, ya ta"on un agguy natoy ya nonong ya inawit Apo Dios hiyad abuniyan, at mi'id di nangah'up ay hiya. Hay inalin nan nitudo' an Hapit Apo Dios ya hidin agguyna nangawitan ay Enoch ya ongol di nangipadenolan Enoch ay Hiya.

6 At nan tagun mi'id di pangulugna ya adi nonongan padenlonah Apo Dios. Ti nan tagun namhod an middum ay Hiya ya mahapul an kulugonan wadah Apo Dios, ya kulugona goh an badangan Apo Dios nan mumbagah badangna. Hay Aat di Pangulug Noah

7 Hi Noah goh di ohan dimmalat di pangulugna ya kinulugnay inalin Apo Dios an awniat waday ma'at. At inunudnah Apo Dios ta inyammanay pupul, ya hinumgopda nan pamilyanah di ta agguyda nilagat an nalnong hidin nalbongan tun luta. Ya dumalat di pangulugna ya imbilang Apo Dios an nahamad an adi umat hinan udum an tatagun nen gutud an mi'id di pangulugda, at nun'alnongda. Hay Aat di Pangulug da Abraham ay Sarah

8 Ya umat goh hina ay Abraham an dimmalat di pangulugna ya inunudnay hapit Apo Dios ti tinaynana nan numbabluyna ta numbotan hinan babluy an inalin Apo Dios hi ipaboltanan hiya an ta"on hi unna agguy inilah den umayana.

9 Ya hay nangulugna goh di dimmalat hi bimmotabotananah immuyna ni'babluyan hinan inalin Apo Dios an ipaboltana. Hay abungda ya un tulda ti mi'id di napto' hi umuyda pi'babluyan. Umat hina goh damdama ay da Isaac

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an imbaluyna ya hi Jacob an ap'apuna an niddumdah nan inalin Apo Dios an lutan ipaboltana.

10 Ene'edpol Abraham di umat hina ti hahalimidonan awniat mihinah nan nahamad an babluy an inyamman Apo Dios.

11 Ta"on hi Sarah an ahawan Abraham ya nahamad di pangulugna ti hiya ya bahig, ya namama goh udot ti na'in'inna, ya hi Abraham ay ya na'alla'ay, mu dimmalat di pangulugdah nan inalin Apo Dios an mawaday imbaluyda at nawadaan hi Sarah.

12 Ya la'tot ya dimmo'ol di holagdan umat hi ado'ol nan bittuan ad daya, ya umat goh hinan panag hinan pingit di baybay an adi ma'yap.

13 An amin daten tatagu ya waday pangulugdah engganay natoyda. Hay attigan di pangulugda ya hehennodday pangidatan Apo Dios hinan inalinan dida. Mu agguy impa'annung Apo Dios din intulagnah din ataguda, mu ta"on un umat hina ya agguyda din'ug di pangulugda an udum di algaw at umannung. Inilada an bo'on hituh lutay a'atan nan inalin Apo Dios an idatnan dida, at hiyanan inabulutdan unda mi'babluy ya anggay hitun luta.

14 Ya nan tagun adi mangibilang hi un tun lutay nahamad hi ihinanda ya hiyah ne panginnilaandah un waday nat'on an babluy hi hahalimidondah lutadah ihinanda.

15 Adida mahkay nomnomnomon nan babluy an tinaynanda ti un gulatna at numbangngadda.

16 Manu ay ya nan babluy an inamnawandan ayan ya nan ma"aphod ya un nan babluy an tinaynanda ti henen babluy ya wadad abuniyan an indadaan Apo Dios. At adi bumain hi Apo Dios an mangali an Hiyay Diosda ti indadaanana didah pumbabluyanda.

17-18 Hay oha goh hi attigan di nahamad an pangulug ya nan inat Abraham hidin nampongan Apo Dios. Ti dimmalat di pangulugna ya inabulutnay inalin Apo Dios an e'nongna nan oh'ohhan imbaluynan hi Isaac, ya wan hay inalin Apo Dios hidin hopapna ay hiya ya hi Isaac di ahlagan di do'ol an tatagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 At agguy nun'ad'adi, at inabulutnan umuyna patayon ti kulugonan waday abalinan Apo Dios an mummahuh natoy. Ya makulug an paddungnay tinagun Apo Dios ti pino'yayanah Abraham ta agguyna intuluy an ene'nong nan imbaluyna. Hay Aat di Pangulug Isaac

20 Umat goh hina ay Isaac an dimmalat di pangulugna ya impa'innilanah nan duwan imbabaluynan da Jacob ay Esau an hi udum di algaw ya idat Apo Dios di amaphodanda. Hay Aat di Pangulug Jacob

21 Ya umat goh ay Jacob an dimmalat di pangulugna ya hidin na'alla'ay an magadyuh an matoy ya dinayawnah Apo Dios hidin nangibayuhanah din hul'udnan timma'dog, ya inluwaluana nan a'ap'apunan imbabaluy Joseph. Hay Aat di Pangulug Joseph

22 Ya umat goh hina ay Joseph an dimmalat di pangulugna ya hidin wan magadyuh an matoy ya inalina an udum hi algaw ya taynan nan holag Israel ad Egypt. Ya inalinan diday ita'inday odolna ta umuyda ilubu' hi pumbangngadandah nan babluyda. Hay Aat di Pangulug da Amram ay Jochebed

23 Ya ta"on goh un din o'ommod Moses ti dimmalat di pangulugda ya agguyda timma'ot an nangibahhaw hinan uldin di ali an mipipatoy an amin di pa'ittungaw an linala'in imbabaluy di Hudyu, at impo"oydah Moses hi tuluy bulan an nete"ah nitungawana. Hay oha goh ya iniladan ma"aphod di a'ung'ungnganah hinagang Apo Dios. Hay Aat di Pangulug Moses

24 Ya ta"on hi Moses hidin amataguna ti dimmalat di pangulugna ya agguyna inabulut an mibilang hi imbaluy nan babain imbaluy di alid Egypt an nangipa'ong'ongngol ay hiya.

25 Manu ay ya pa'appohdonan middum hinan i'ibbanan tatagun Apo Dios an munligligat ya un nan iddumanah nan i'Egypt hinan gunda aton an pumbaholan ti inilanan un na'amtang ya anggay nan pun'am'amlonganda.

26 Hay punnomnom Moses ya odolnah un munligligat an dumalat di pangulugnah alian Kristu an pento' Apo Dios hi mumpapto' ay dida ya un nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

pamoltananah an amin an inadangyan an wad Egypt ti nonomnomonay lagbunah udum hi algaw.

27 Ya dimmalat goh di pangulugna ya tinaynanad Egypt an agguy timma'ot hi bumungtan nan alih panaynanah di. Ya ta"on un nunligligat hidih din immayana ya gagangaynan hi Apo Dios di inun'unudnan paddungnay unna tinnig ya wan adi mattig.

28 Ya hidin ni' agguyda nanaynan ad Egypt ya dimmalat di pangulugna ya inunudnay inalin Apo Dios. At hiyay nangipangpanguluh nan alyondan Punnomnomandah nan Namaliwan di Anghel Apo Dios hinan Holag Israel ti ilamuhdah nan paneddeng di a'abungda nan dalan di kalnilu. At wa ay ta maluh nan Anghel Apo Dios an mamatoy hinan linala'in papangpangullun imbabaluy nan i'Egypt ya hiyah de pangimmatunana ta adina ilagat nan pangpangullun imbabaluy nan Hudyu. Hay Aat di Pangulug nan Hudyu

29 Ya dimmalat goh di pangulug nan Hudyu ya natob'a nan danum hinan Mumbolah an Baybay ta way nange'wandan bimmad'ang hidin nanaynandad Egypt hi namdugan nan i'Egypt ay dida. Mu unat goh bimmad'angda ya nun'addumon Apo Dios nan danum ta nun'ahe'nob din i'Egypt an namdug ay dida.

30 Ya hidin dimmanallanandah napat an tawon ya dimmatongdad Jericho. Mu mi'id di inatdan humgop ti waday allup an nunlene'woh hinan babluy, mu dimmalat di pangulugda ya inunudda din inalin Apo Dios an atondan le'donda nan babluy hi pituy algaw. At inatdah de, ya nonongan natu"in nan allup, at hinumgopda, ya numpatoyda nan tataguh di. Hay Aat di Pangulug Rahab

31 Pinatoydan amin nan tataguh din agguy kimmulug ay Apo Dios, mu agguyda inlagat nan ohan babain putan hi Rahab ya nan pamilyana ti dimmalat di pangulugna, ya binadangan din duwan Hudyun din immuy nunhi'im dida. Hay Aat di Pangulug di Udum

32 Undan mahapul un'u tagan di tuntun hinan tatagun pangittiganyuh aat di pangulug? Gulat ta tuntuno' nan nun'ahamad di pangulugda ya adi umanay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

di timpu ti do'olda an umat ay da Gideon, ya hi Barak, ya hi Samson, ya hi Jephthah, ya hi David, ya hi Samuel, ya din numbino'ob'on an propeta.

33 Hay udum ay daten tatagu ya hay pangulugday dimmalat hi nangabakandah din immuyda ni'gubatan, ya nahamad di nun'ap'apuwandah nan babluyda, ya nipa'annung din inalin Apo Dios an idatnan dida, ya impawana nan munhinaang an layon ta agguyda inihday udum.

34 Dimmalat goh di pangulugda ya nabaliwan di udum hidin hi'ihi'itangan panghoban di buhuldan dida ti nonong ya agguy genhob nan apuy dida. Ya dimmalat goh di pangulug di udum ya nabaliwandah pamatayan di buhuldan dida. Ya nan udum ya nalogoyda, mu gapuh pangulugda ya bimmi'ahda ta natulidda mahkay an mi'gubat, ya inabakda nan immuy an mamloh hinan babluyda.

35 Ya wadada damdamay binabaih din hopapna an dimmalat di pangulugda ya namahuan nan natoy an imbabaluyda. Ya impaligligatday udum ya unda patayon an dimmalat di agguyda nangidinngan hi pangulugda ti pohpohdondan matoy ya nan pangidinngandah pangulugdan Apo Dios. Ti iniladan mamahuanda an waday ma"aphod an pi'taguanda.

36 Hay udum an kimmulug ya nalayalayahanda ya nahuplitda. Ya hay udum ya nabangkilinganda ta nabaludda.

37 Ya numbino'ob'on di natayan di udum an kimmulug ti natpah batuy udum, ya nalagadiy udum ta nabongwah, ya natpig di udum hi hanggap ta natoyda. Hay udum ya agogohgohdan nunligligat ya nun'akudang di mahapulda, ya hay lubungda ya un hay up'up di kalnilu unu gandeng.

38 Ya hay udum ya napakakdah numbabluyanda ta immuyda limmane'le'od hinan mapulun ya hinan aduntuduntug, ya nihinah liyang unu lingab di udum. Mu hay aptan ya diday maphod an tatagun adida umat hinan agguy kimmulug an mangipaligligat ay dida.

39 Daten tatagu ya denlon Apo Dios didan maphod an dumalat di pangulugda, mu agguyda ene'dam din inalin Apo Dios ay didan lagbuda

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

40 ti waday ma"aphod an ninomnom Apo Dios an aton ay ditu'un amin an bo'on un dida ya anggay. Ya ta"on un ditu'ud ugwan ya middum tu'u goh damdama ene an dumalat di pangulug tu'u.

Hebrews 12

1 Do'olday tataguh din penghanan nahamad di pangulugda. At hay pangatday pangiyunnudan tu'un kimmulug ti paddungnay diday mannig hi pangat tu'ud ugwan. At mahapul an idinong tu'un gun mangat hinan malgom an homewol hi pangunudan tu'un Apo Dios. Ya ipogpog tu'u nan pumbaholan an paddungnay mamobod ay ditu'u ta hay maphod di aton tu'u, ya edpol tu'un mangat hi pohdon Apo Dios.

2 Ya hi Jesus ya anggay di kulugon ya pundenolan tu'u ti Hiyay nalpuwan di pangulug tu'u, ya Hiya goh di mangipihamad hi pangulug tu'u. Ti ta"on hi un ababain di mipata' hi krus mu agguyna ninomnom hene ti inilanan mun'am'amlong hi alpahan di ligatna, at enedpolnay nunholholtapanah nan krus. Ya ad ugwan ya wad abuniyan an inumbun hi appit hi agwan Apo Dios an mun'ap'apu. Hay Aat di Pangulug ya Pangedpolan Tu'un Kimmulug

3 Mahapul an nomnomon tu'u goh di nangedpolan Jesus hi ina'inat di nabaholan an tatagun Hiya ta adiyu nomnomon an mi'id di hulbin di pangulug hi un waday ligat. Adi ayu numanomnom ta unyuat ihamad di pangulugyu.

4 Ti ta"on hi un ayu ahan maligatan an man'ug hi pumbaholan ya mi'id damdaman da'yuy nangiyatoy ene.

5 Ti unyu dan inaliwan nan Tugun Apo Dios ay ditu'un imbabaluynan inalinay, "Imbaluy, adim ngohoyon di Tugun'un he"a, ya adi'a bumungot hi un'u he"a ihingal.

6 Manu ay ya tuguno' ya moltao' nan pa'appohpohdo' an imbaluy'u.”

7 At edpol tu'uy ligat tu'u ti hiyah ne ohah panugun Apo Dios ay ditu'u, ya hiyah ne goh attigan di pangibilanganan ditu'uh imbaluyna. Ya un

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

gagangaynah nen aton Apo Dios ti ta"on un nan o'ommod hitun luta ya tugunonday imbabaluyda.

8 Hi Apo Dios ya tugunon ditu'un amin an imbabaluyna. Ti wa ay ta adi ditu'u tugunon ay Hiya ya hiyay attiganan bo'on ditu'uy imbabaluyna.

9 Ya hidin a'ungunga tu'u ya tinugutugun ditu'uh o'ommod tu'u, at hiyanan e'gonan tu'u dida. Ya wa ay ta un'unudon tu'u nan o'ommod tu'un wah tun luta at inyal'allana ni' di pangunudan tu'un Ama tu'un hi Apo Dios an wad abuniyan ta way aton tu'un mi'tagun Hiyah mid pogpogna!

10 Nan o'ommod tu'u ay ya tinugun ditu'u ya minolta ditu'uh din a'ung'ungungnga tu'un dumalat di punnomnomandah aat di maphod, mu hi Ama tu'ud abuniyan ya tugunon ya moltaon ditu'u ta amaphodan tu'u ta middum tu'uh amaphodna.

11 Munha'it di nomnom tu'uh un ditu'u tugunon, mu wa ay ta natugun tu'u ya maphod mahkay di pangat tu'u, ya lumenggop mahkay goh di punnomnom tu'u.

12 Hiyanan da'yu ay an himmigah pangulugna an dumalat di punligligatanyu ya ihamadyuy pangulugyun Jesus

13 ti itudun nan Hapit Apo Dios di, "Ya mahapul an ihamadmuy aatmu ta an amin nan atom ya adi mibahhaw, at waday punhulbiana." At inaynayunyun mangunud hinan maphod an pangat ta da'yuy pangittigan nan himmigah pangulugna ta adida mamaman mangidinong hi pangulugda ta undaat ni' ihamad.

14 Ya atonyun amin di abalinanyun mangipaphod hi pangatyuh i'ibbayun tagu. Ya hay pohdon Apu tu'uy unudonyu ti adiyu mahkay tigon Hiyah udum hi algaw hi unyu adi unudon.

15 Ya elanyu ta mi'id ay da'yuy man'ug an mangiyokod hinan homo' Apo Dios. Ya mi'id goh ay da'yuy mangipangpangulun mangat hi nappuhi ti la'tot ya inunud di udum ya dumalat hi pumbaholan di do'ol ay Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 Ya elanyu goh ta mi'id ay da'yuy mangat hi lumihog an umat hi umilugtapan. Ya tigonyu goh ta adi ayu umat ay Esau an nginohoynah Apo Dios ti ta"on un hiyay pangpangullu mu agguyna imbilang nan biyangnan pangpangullu an inyabulut Apo Dios ay hiya. Ti hidin nahinaangan ya unnaat goh inhukat heden biyangnah ohan pinnangan hinan agina.

17 Ya inila tu'un la'tot ya inyal'alu'nan bangngadon heden biyangna, mu adi mahkay mabalin an ta"on hi un nunluwalun numpahpahmo' ay amana.

18 Hay nanginnilaan tu'un Apo Dios ya adi umat hi nanginnilaan din Hudyuh din penghana. Ti hidin neheggondah nan Duntug an Sinai ta odowonday Tuguna ya timma'otda ti dimmalang nan duntug, ya ma"ang'angitid di ahu'na, ya hehellong di nunlene'woh, ya pumuo'.

19 Ya waday dengngoldah mun'alumium hi talampet, ya dengngoldan himmapit hi Apo Dios. Ya ma'atta'otda, at numpahpahmo'dan Hiya ta idinongnan humapit

20 ti nidugah di ta'otdah nan hinapitnan inalinay, "Mi'id di mabalin an meheggon eten duntug an awada' ti ta"on un nan animal an meheggon hitu ya mahapul an madotnay ta matoy.”

21 Atata'ot ahan henen tinnigda, at ta"on un hi Moses ya inalinay mungwogwog hi ta'otna.

22 Umat hinay numpa'innilaan Apo Dios ay dida, mu ditu'u ay ya dumalat di pangulug tu'uy nanginnilaan tu'un Hiya. Ya hidin kimmulugan tu'u ya niddum tu'uh nan mundayaw ay Hiyah nan Duntug an Zion hi ad Jerusalem hi ad abuniyan an awadan nan Dios an wagwagdah mid pogpogna. Ya mi'yam'amlong tu'uh nan do'ol an a'anghel

23 hinan imbabaluy Apo Dios an nitudo' di ngadandad abuniyan, ya hinan kimmulug an impaphodnay pangatdah din amataguda. Ya niddum tu'un Apo Dios an munhumalyan amin hi tagu.

24 Ya niddum tu'u goh ay Jesus an mangihapit ay ditu'u ti Hiyay nangipa'annungan Apo Dios hinan balbalun ni'tulaganah pangabulutanan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ditu'u. Ya dumalat nan nidugah an homo'nan ditu'u ya nibilang tu'uh nan niyatan di dalan Jesus hi natayana ta ma'aliwan di bahol tu'u. Adi umat hi niyatan di dalan Abel hidin natayana an mahapul an miballoh.

25 Umat hinay aat nen balbalun ni'tulagan Apo Dios ay ditu'u, at mahapul an emayaan tu'u ta unudon tu'uy Tuguna. Hi Apo Dios ya minoltana din Hudyun nungngohoy hinan punhapitonan hi Moses, at inyal'allanay pummoltanah un nan Imbaluynay ngohoyon tu'u!

26 Hidin himmapitan Apo Dios hinan Duntug an Sinai ya immalyog tun luta. Mu himmapit goh an inalinay, "Awni goh at ipa'alyog'u tun luta an ta"on goh un ad daya."

27 Hay pohdonan alyon ene ya hitun pangipa'alyogana goh ya mapa"in amin tun limmuna ta mami'idda. Ya nan adi ay mapa"i ya munnononnongdah enggana.

28 At hiyanan munyaman tu'un Apo Dios ti awniat mi'hina tu'uh nan pumpapto'anan adi mapa'pa"i. Ya mahapul an dayawon tu'u ya unudon tu'u ta umamlong

29 ti nidugah di pummoltanah nan adi kumulug ay Hiya. Hiya ya mipaddung hinan apuy an gumhob.

Hebrews 13

1 Ditu'un i'ibba an kimmulug ay Jesu Kristu, mahapul an inaynayun tu'un mumpopohhodan.

2 Ya wadada ay di mangili tu'u ya ma"apnga ayun dida an ta"on hi unyu agguy in'innila dida. Ti umat hinay inat din udum hidin udum an o'ommod tu'u. Ya hin'umu'uddum ya agguyda inila an nan anghel di nundag'uh hi abungda!

3 Ya adiyu goh al'alliwan an bumadang hinan i'ibbayun nun'ibalud ta hom'onyu dida an paddungnay un ayu ni'balud ay dida. Ya umat goh an hom'onyu nan udum an paligligaton di tatagu an paddungnay un ayu damdama mi'ligat ay dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya an amin ayun nangahawa ya mahapul an iyohhayuy pamhodyuh nan ahawayu, ya adiyu elo' di bo'onyu ahawa unu aton di lumihog ti makulug an moltaon Apo Dios di mangat hi umat hina.

5 Ya bo'on goh hay pihhuy a'amnawanyu, ya adiyu unguhan di malgom an wan da'yu ti wadah Apo Dios an mangipapto' ay ditu'u, ya idatnay mahapul tu'u, at hiyanan inalinay, "Adi' da'yu taytaynan, ya adi' da'yu inganuy."

6 At mundenol tu'un Apo Dios ta way ohan ditu'uan mabalin an alyonay, "Hi Apo Dios di bumadang ay ha"in, at adia' tuma'ot an ta"on un malgom di aton di tatagun ha"in ti dida ya unda tagu ya anggay."

7 Nomnomonyu din nun'ahhun an nuntudtudun ditu'uh Hapit Apo Dios. Ya nomnomon tu'uy anahamad di pangulugdan Jesu Kristu ta iyunnud tu'un dida.

8 Ti hi Jesu Kristu ya adi malumluman. Hiya ya munnononnong hi engganan nete"ah din hopapna ya ad ugwan hi mid pogpogna.

9 At adi ayu pedpedngolan hinan numbino'ob'on an nun'ibahhaw an mitudtudun adi miyunnud hidin gun nitudtudun da'yu. Ti hay ihamadan di pangulug tu'u ya edenol tu'uh nan homo' Apo Dios ta bo'on nan pangunudan hinan nitugun hi aat di mapaniaw an ma'an ti mi'id di ibadangnah pangunudan ay dane.

10 Ditu'u ya kinulug tu'un hi Jesu Kristuy ne'nong ay Apo Dios an dimmalat hi idatan di amaphodan tu'u an malpun Apo Dios. Mu nan manginaynayun an mangedenol hinan e'nong nan padih nan Tuldan Abung an dumalat di pangun'unudandah nan Uldin Apo Dios an indatnan Moses ya adida middum hinan amaphodan an nidat ay ditu'u.

11 Ya hay gun aton nan Nabagtun Padi ya alana nan dalan nan animal ta iyuynah nan Nidugah an Me'gonan an Kuwaltu ta e'nongnan dumalat di bahol di tagu. Mu nan odol nen napalti an Onong di Bahol ya iyuyda ibataan hinan babluy ya unda gohbon.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 Hene ya nipaddung hinan na'at ay Jesus ti nibataan hinan babluy ya unda patayon hinan krus ta nan immayuh an dalanay ne'nong ay Apo Dios ta ma'aliwan di bahol di tagu.

13 At hiyanan mahapul an adi tu'u mahkay edenol di umat hinan pangat tu'uh din hopapna, mu edenol tu'un Kristun mangibaliw ay ditu'u, ya abuluton tu'un milagat hinan ababain an natayanah nan krus.

14 Gagangaynah ten ma'at ay ditu'un kimmulug ti adi tu'u munnononnong an mihinah tun luta ti hahalimidon tu'un mihinah nan babluy ad abuniyan an ihinan tu'uh mid pogpogna.

15 At hay maphod hi gun tu'u aton ya mahapul an dayawon tu'uh Apo Dios hi engganah panapitan tu'uh anabagbagtuna ta hiyah ne paddungnay e'nong tu'un Hiya.

16 Ya adi tu'u aliwan an mangat hi maphod, ya munhimbabadang tu'uh un way maligatan ay ditu'u ti hiyatuy paddungnay e'nong tu'un Apo Dios an mangipa'amlong ay Hiya.

17 Ya un'unnud tu'uh nan a'ap'apu tu'u ta unudon tu'u nan itugundan ditu'u ti diday nangedenlan Apo Dios an mangipapto' ay ditu'uh nan pangulug tu'u. Ti udum di algaw ya hanhanan Apo Dios hi unda inat nan niyokod ay didah atonda. Maphod hi un tu'u un'unnud ay dida ta umamlongdan mangat hinan tamuda, ti wa ay ta ngohoyon tu'u dida at humigada. At wa ay ta umat hinay ma'at ya mi'id di hulbina.

18 At gun da'mi iluwaluan ay da'yu. Ya maphod di punnomnommi ti inatmiy abalinanmin mangat hi maphod ti pohdonmin an amin ya ma'at.

19 Ya hay iyal'alu"un da'yu ahan hi iluwaluana' ta olom ni' ya ag'aga ya pumbangngadona' ay Apo Dios hina.

20 Hi Apo Dios an alpuwan an amin di lenggop ya minahuanah Apu tu'un hi Jesus an madayaw an mangipapto' ay ditu'un kimmulug an mipaddung hinan kalniluna. Hay nangiyatayanah bahol tu'uy nipa'annungan nan munnononnong an ni'tugun Apo Dios hi amaphodan tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Hay iluwalu' ya olom ni' ya idat Apo Dios di abalinan tu'un mangat hi an amin hi pohdona ya an amin nan umipa'amlong ay Hiya an dumalat di badang Jesu Kristu. Hiya ni' di mipabagbagtuh enggana! Amen.

22 Da'yun i'ibba, nomnomonyu tun gun'u alyon hitun tudo"u ti pohdo' ahan an mihamad di pangulugyu, at edpolyun bahaon ti he'he'dod.

23 Ya hay pohdo' hi innilaonyu ya nan ibba tu'un hi Timothy an nibalud ya nibo'tan mahkay. At wa ay ta umalih tu ta ah'upana' ya itnud'uh umalia' hina.

24 Ya ipa'innilayuh nan mangipangpangulun da'yuh na ya hinan ma'amu'amung an tatagun Apo Dios an apngaonmi dida. Ya impaad goh nan i'ibba tu'un kimmulug hitud Italy an apngaon da'yun dida.

25 Nan homo' ni' Apo Dios di mawadan da'yun amin.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

James

James 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Jacob an baal Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesu Kristu. Muntudo'a' ay da'yun amin an Hudyun kimmulug ay Jesus an nihinap hinan abablubabluy ta ipa'innila' an gun'u da'yu nonomnomon.

2 Da'yun i'ibba' an kimmulug, ta"on hi un do'ol di numbino'ob'on hi ligatyu mu hay maphod hi atonyu ya mundenol ayu damdama

3 ti inila tu'un hay ligat di mangihamad hi pangulug tu'un Jesu Kristu, at ta"on hi un ngadan di ma'at ya minaynayun di pangulug tu'un Hiya.

4 At mahapul an edpol tu'uy ligat ta mihamad di pangulug tu'u ta mi'id di akudangan di amaphod tu'u.

5 Ya gulat ta wadan da'yuy agguy nanginnilah atonan mangunud ay Apo Dios ya munluwalun Hiya, at badangana. Ti hi Apo Dios an ma'ma'iddat ya mun'am'amlong an bumadang ay ditu'u.

6 Mu wa ay ta munluwalu ayu ya adi ayu munduwaduwa, mu mundenol ayun idat Apo Dios nan ibagayu. Manu ay ya nan tagun mi'id di denolnah luwaluna ya umat hinan dalluyun hi baybay an mumbinangngadan an miyun'unud hinan dibdib.

7-8 Ya nan tagun munduwaduwa an mi'id di mapto' hi unudona ya nibahhaw hi un hay ninomnomna ya idat Apo Dios di pohdona.

9 Da'yun i'ibban nun'awotwot, mun'amlong ayu ti dumalat nan kimmuluganyu ya na'abbagtuy pangibilangan Apo Dios ay da'yu.

10 Ya da'yun i'ibban adadangyan an kimmulug, mun'amlong ayuh nipa'ampaanyu ti imbilang da'yun Apo Dios an dimmalat nan kimmuluganyu. Manu ay ya hay aat di nitaguan hitun luta ya umat hinan habung an ag'agaan na'leng, at magah.

11 Ti wa ay ta nidugah di potang ya mun'a'leng di nitanom at magah di habungda, at adi mahkay maphod di tigawda. Umat hinah nan adangyan an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iyatoynay punhapulanah a'udman di inadangyana, mu awni ta matoy ya mi'id di hulbina ti adina ita'in di inadangyana.

12 Nan tagun immannung an nahamad di pangulugna an ta"on hi un munligligat ya maphod ti idat Apo Dios di pi'taguanah munnononnong an hiyah ne din inalinah idatnah nan namhod ay Hiya.

13 Gulat ta wadan da'yuy mitudul ta atonay nappuhi ya adiyu alyon di, "Hi Apo Dios di nangitudul ay ha"in!" Ti Hiya ya adi umitudul hi nappuhi, at hiyanan adi mabalin an itudul da'yu ta atonyuy adina pohdon.

14 Ti hay dumalat hi itudulan di tagu ya nan namhodanan mangunud hi nappuhin ninomnomna.

15 At hiyanan unudona ay di nappuhin ninomnomna ya mabaholan, ya hay lagbun nan abaholana ya nan atayana an hiyah ne nan adi pi'taguan ay Apo Dios hi mid pogpogna.

16 Hiyanan da'yun i'ibban kimmulug an pohpohdo', adiyu alyon di hi Apo Dios di alpuwan di balbali

17 ti an amin di malpun Hiyan wad abuniyan ya ma"aphod an mi'id di kudangna. Hiya ya limmuna nan bittuan, ya nan algaw, ya nan bulan. Ya hanan limmuna ya gun maluman, mu Hiya ya munnononnong an adi ahan maluman di aatna.

18 Ya Hiya ya imbilang ditu'un kimmulug an imbabaluynah din nanginnilaan tu'uh nan makulug an tudtuduna ti hiyah ne tuwaliy pohdonan aton ta mumbalin tu'un nabagbagtuh an amin an limmuna.

19 Da'yun i'ibban kimmulug, donglonyu tun alyo'. Hay pohdo' ya ihamad tu'un mundongol hi mitudtudun Hapit Apo Dios, ya nomnomon tu'u ya un tu'u humapit. Ya adi un itangan mabanbanungot tu'u

20 ti mi'id di ibadang di bungot hi pangatan hi pohdon Apo Dios.

21 At hiyanan mahapul an du'gonyun amin nan nun'appuhin wah nomnomyu, ya idinongyun amin di nun'appuhin ato'atonyu. Mahapul goh an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mumpa'ampa ayu ta nan Hapit Apo Dios an kinulugyuy unudonyu an hiyah ne mangibaliw ay da'yu.

22 Adi tu'u alyon hi un tu'u dongdonglon ya anggay di Hapit Apo Dios ti mahapul damdaman unudon tu'uh nen itudtuduna.

23 Ti nan tagun unna donglon ya anggay di Hapit Apo Dios ta adina unudon ya umat hinan tagun nundaggal

24 an pa'attigonay angahna, ya nakak, mu awni ya naliwanay tinnigna.

25 Mu nan tagun makulug an unudonay Hapit Apo Dios an hiyah ne mangipadinong hi pumbaholan ya adina aliwan nan dengngolna an unudonah enggana. Hiyah ten taguy badangan Apo Dios hi an amin an atona.

26 Ya nan tagun alyonay hiya ya kimmulug mu adina ane'nongon di hapitona ya un hay odolnay linayahana, ya mi'id di hulbin nan hinapitnan hiya ya kimmulug.

27 Ti hay ibilang Apo Dios hi nahamad di pangulugna ya nan tagun inilanan hummo' hinan maligatan an umat hinan nun'abalun binabai ya nan nguhun ung'ungungnga, ya badangana dida. Ya mahapul goh an tigona ta adina iyunnud hinan nun'appuhin ato'aton di tagun adi kumulug.

James 2

1 Da'yun i'ibba, gulat ta alyonyuy kimmulug ayun Apu tu'un hi Jesu Kristun na'abbagbagtu at mahapul an papaddungonyuy pangatyuh i'ibbayun tagu ta adiyu iyod'odolnay udum.

2 At gulat ta waday adangyan an nunhehengheng hi balitu' ya ma"aphod di lubungna an immalih nan a'amunganyuh nan pundayawanyun Apo Dios ya wada goh di nawotwot an napi"iy lubungnan ni'yamung,

3 ya gulat ta e'gonanyu nan adangyan an tagu ta alyonyuy, "Hete umbunam an ma"aphod an umbunan!" ya inaliyu kogoh hinan nawotwot di, "Tuma'dog'an ne!" unu "Umbun'ah tun dotal hitun way hu'i',”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 ya adi maphod heneh aton. Ti hay inadangyan ay di taguy pangibilanganyun dida ya nappuhih neh panumalyayuh nan tatagu.

5 Da'yun i'ibban pohpohdo', donglonyu tun alyo'! Ti do'do"ol hinan nun'awotwot di pento' Apo Dios an kumulug ay Hiya, at hiyanan diday ibilangnah adadangyan an dumalat nan pangulugda ta diday middum hinan pumpapto'ana ti hiyah ne inalinan ma'at hinan mamhod ay Hiya.

6 Ya goh ta umat hinay pangatyuh nan nawotwot? Undan agguyyu inilan nan adadangyan di mangipaligligat ay da'yu an ta"on un itang ya indiklamu da'yuh kulti?

7 Ya undan goh bo'on diday mamihupihul ay Apu tu'un hi Jesu Kristun nidduman tu'un kimmulug?

8 Hay aptan an Tugun an impitudo' Apo Dios an unudon tu'u ya inalinay, "Pohdonyuy i'ibbayun tagu an umat hi namhodyuh odolyu." Ya maphod hi un makulug an unudonyu.

9 Mu gulat ta anggay nan adangyan di pohdonyu at nabaholan ayu ti agguyyu inunud nan Tugun Apo Dios.

10 Ti nan tagun mangunud hinan Tugun Apo Dios mu waday ohah imbahhawna at nabaholan damdama an umat hinan tagun mi'id di inunudnah nan Tugun Apo Dios.

11 Ti inalinay, "Adi ayu umilugtap." ya "Adi ayu pumatoy." Ya gulat ta adi ayu umilugtap mu pumatoy ayuh tagu at mabaholan ayu damdama ti agguyyu inunud nan Tugun Apo Dios an ta"on un oha.

12 Nan Tugun Apo Dios di bumadang ay ditu'u ta mabaliwan tu'uh bahol. At hiyanan emayaan tu'u ta maphod an amin di aton tu'u ti heten Tugun di iyunnudan di punhumalyaanan ditu'u.

13 At hiyanan nan tagun adi mammo' hi ibbanan tagu ya adi goh hom'on Apo Dios hitun ahumalyaana. Mu nan tagun mammo' hi ibbanan tagu ya mi'id di dumalat hi ayna tuma'tan hitun punhumalyaan Apo Dios ay hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 I'ibba, gulat ta way mangalih un kimmulug mu mi'id di attigan di kimmulugana ya mi'id di hulbin nen inalinah un kimmulug ti adi umda nan nangalyanan hiya ya kimmulug hi pamaliwan Apo Dios ay hiya.

15 Gulat ta waday i'ibbayun mid di lubungna ya onona

16 ya undan ammunay pangalyanyuy, "Umanamut'a, ya adi'a numanomnom hinan mahapulmu, at hi Apo Dios di okod." Mi'id di hulbin nen maphod an inaliyuh un ta"on un wadan da'yu hanan mahapulna ya adiyu idatan.

17 Umat hinan pangulug an wa ay ta un hay hapit ya anggay an adiyu ipattig hi pangatyu ya mi'id damdamay hulbina.

18 Mu ini ya waday mangili an alyonay, "Mi'id di nun'abhiwanah un nan ohan tagu ya ipa'anhanay maphod an atona ya nan oha ya ipa'anhanay pangulugna!" Mu hay pambal'un ne ya mahapul an mun'unnud danen duwa ti undan hay attigan di pangulug hi un adi aton di maphod? Tigonyu adya ay ha"in an ato' di maphod ta attiganan waday pangulug'un Apo Dios.

19 Ya alyon nin di udum hi nahamad di pangulugda ti kulugondan ohay Dios. Manu ti maphod, mu ta"on un nan dimunyu ya kulugondan ohay Dios, at hiyanan wumogwogdah ta'otdan Hiya.

20 Da'yun nakudang di nomnomna, undan gahin hi un waday pangittiganyu ya unyu innilaon an nan pangulug ya mi'id di hulbinah un adi mipattig hinan pangat?

21 Nomnomonyu din ommod tu'un hi Abraham: Hiya ya imbilang Apo Dios an maphod an dumalat di nangunudanah inalina ti immuyna ene'nong nan imbaluynan hi Isaac ay Hiya.

22 Gadya an niddum di nangat Abraham hinan pangulugna ti henen nangatnay nangipihamad hi pangulugna!

23 At henen na'at di nipa'annungan din impitudo' Apo Dios an inalinay, "Kinulug Abraham hi Apo Dios, at imbilangna hiyan maphod." Ya hiya goh dimmalat hi nangalyan Apo Dios di ligwanah Abraham.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Tigonyun hay dumalat hi pangibilangan Apo Dios an maphod di ohan tagu ya bo'on hay pangulugna ya anggay, mu mahapul damdama an unudonay pohdon Apo Dios.

25 Ya umat goh hinah din hi Rahab an babain puta an imbilang goh Apo Dios an maphod an dimmalat nan maphod an inatnan impo"oyna nan tatagun Apo Dios, ya intudunay ohah dinalandan numbangngad hi nalpuwanda.

26 At nan tagun alyonay un kimmulug mu adina aton di maphod ya mi'id di hulbina. Ya mipaddung hinan odol an wa ay ta mi'id di lennawana ya matoy.

James 3

1 Da'yun i'ibba, tigonyuat ni' ta adi nonongan nuntudtudu ayu, mu mahapul an pa'annomnomonyu ti inila tu'un nidugdugah di punhumalyaan Apo Dios hinan muntudtudu ya un nan itudtuduwanda.

2 Ti ditu'un amin ya gagangayna an waday ibahhabahhawan tu'u. Mu gulat ta nan tagun ane'nongonan humapit ta mi'id di ihallaan di hapitona ya hiyay na'ahhamad di aatna ti ane'nongonan amin di hapitona.

3 Hay ipaddungan di timid ya nan gumo' an it'ittang an mipiyamel hi kabayu ta unudon nan kabayuy pohdon tu'uh pange'wan.

4 Ya hay ipaddungan goh di timid ya nan gumo' hi uddu' nan pupul an it'ittang goh, mu mabalin an bawingona nan pupul hinan pohdon nan mummunihuh pangipa'ayan an ta"on hi un ongol an pupul, ya ta"on goh un mabi'ah di puo'.

5 Ya umat goh hinay timid ti ta"on hi un it'ittang mu do'ol di iting'ina an umat hi itang an apuy an gohbonay himpanuntug!

6 Immannung an hay timid tu'u ya umat hi apuy an mama"in ditu'u ti hiyay alpuwan di do'ol an nun'appuhin hapit. Ya hiyah te punligligatan tu'un hahanggaon tu'uh abigabigat an hay alpuwana ya hi Satanas.

7 Nan tagu ya mabalin an amuonan amin di numbino'ob'on an a'animal an nan ahamuhamuti, ya nan mun'addapan hi luta, ya nan wah baybay.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mu mid di tagun abalinanan ane'nongon di timidna. Ti nan timid di alpuwan di nun'appuhin puma"i an paddungnay bininun pumatoy.

9 Hay timid di manapit hi amaphodan Ama tu'ud abuniyan, mu wa ayan inusal tu'u goh hi pamihul tu'uh i'ibba tu'un tagu ta paddungnay un tu'u damdama pinihul hi Apo Dios ti limmunay tagun umat ay Hiya!

10 Adi maphod an usalon di timid an mundayaw ay Apo Dios ya awnian inusal goh an pamihul hi ibban tagu. Da'yun i'ibba, adi umat hinay atonyu ti adi pohdon Apo Dios!

11 Ti hay aat di obob ya hiyay mangituduh atonyu ti adi bumuhu' di na'ibul ya mapaganah an danum hinan oh'ohhan obob!

12 Ya umat goh hinan fig an ayiw ti bumunga ay ya bo'on bungan di oliboy ibungana! Ya adi goh mabalin an bumunga nan greyp ta bungan di figs unu nan ma'ahin an abu"ul ya alpuwan di maphod an danum!

13 Nan tagun immannung an nanomnoman ya mahapul an mumpa'ampa ya nan maphod di atona ti umat hinan pangat di tagun na'annomnoman.

14 Mu da'yu ya adiyu alyon hi un ayu nanomnoman hi un ayu hin'a'amoh an way ohaan hay pohdonay ma'unud.

15 Adi umat hinay ibilang Apo Dios hi nanomnoman ti nan umat hinan pangat ya umat hi pangat di agguy kimmulug an un hay nalpuh diyablu.

16 At hiyanan wada ay di mun'a'ammohan ya way ohaan hay pohdonay ma'unud ya nappuhin amin di ma'at, ya mi'id di lenggop.

17 Ti nan tagun ibilang Apo Dios an nanomnoman ya anggay nan maphod di wah nomnomna an mi'id di nappuhi, ya nan mangipapto' hi punhina"agian, ya nan way ulayna, ya nan adi mangipilit hi pohdona, ya nan nanginnilan hummo' hi ibbanah tagu, ya nan napapaddung di pangibilanganan amin hi tagu, ya nan adi munlayah, ya an amin di atona ya amaphodan di i'ibbanan tagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Nan tagun mangat hi umat hina ya umat hinan muntanom ti paddungnay itanomnay maphod an punhina"agian, ya hay ibungana ya nan do'ol an maphod an ma'at.

James 4

1 Hay dumalat nin hi punhohongngilanyu ya pumbobohholanyu? Hay dumalat ya nan nappuhin wah nomnomyu an nan amnawyu ya nan pun'amlonganyu!

2 Ti wa ay ta adiyu abalinan an alan nan pohdonyu ya un hi'itangan pimmatoy ayu. Ya umat goh an hay amohyuh udum di dumalat hi pi'hongngilanyuh un ayu adi pa"alah nan pohdonyun dida. Hay immannung ya manu ay adi ayu pa"alah nan pohdonyun alan ti adiyu ibagan Apo Dios.

3 Mu ta"on nin hi un ayu mumbagan Hiya ya adina ahan idat ti nappuhiy wah nomnomyu an un hay usalonyuh pohpohdon di odolyu.

4 Nappuhi ayu ahan ti agguyyu innaynayun nan intulagyun Apo Dios an inaliyuy Hiyay unudonyu. Undan agguyyu inila an nan tatagun pohpohdondan iyunnud hi pangat nan agguy kimmulug ya diday buhul Apo Dios?

5 Undan alyonyuan mi'id hulbin nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Munha'it di nomnomna ti bo'on Hiya an nunlumun ditu'uy unudon tu'u."

6 Mu ta"on un umat hina ya nidugah damdamay pangipadutu'an Apo Dios ay ditu'u ta mabalin an unudon tu'u. Immannung ahan hete ti wada goh di impitudo'nan inalinay, "Nan tagun mumpa'ampa ti inilanan ma'ahhapulnay badang ya hiyay hom'on Apo Dios, mu nan tagun mumpahiya ya hiyay moltaona."

7 At hay mahapul ya un'unnud tu'un Apo Dios. Ya mi'patoy tu'un Satanas, at taynan ditu'u.

8 Middum tu'un Apo Dios, at middum goh Hiyan ditu'u. At da'yu ay an nabaholan an tatagu ya mahapul an du'gonyu nan nappuhin ato'atonyu. Ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

da'yu ay an munduwaduway pangulugna ya iyohhayuy pangulugyun Apo Dios ta Hiyay unudonyu!

9 Ya munlungdaya ayu ya muntutuyu ayuh numbaholanyu ta bo'on at goh nan umamlonganyu ya wan nabaholan ayu.

10 Ya mumpa'ampa ayun Apu tu'u, at ipabagtu da'yun Hiya.

11 Da'yun i'ibba, adi tu'u pahalon di ibba tu'u. Ti nan tagun pihulonay ibbana ya pinihulna nan Tugun Apo Dios an inalinay mahapul an mumpopohhodan tu'un tatagu. Ti wa ay ta pihulonyuy i'ibbayu ya hiyay attiganan adiyu unudon nan Tuguna.

12 Ti hi Apo Dios an alpuwan nan Tugun di way biyangnan munhumalyah tatagu. Hiya goh ya anggay di way biyangnan mangibaliw unu mummoltah tagu, at hiyanan adi nonongan unyu alyon di adi maphod di ohan tagu.

13 Donglona' ay ya wa adyaan alyonyuy, "Ad ugwan (unu hi ma'et) ya umuy amin den babluy ta mihina amih dih hintawon ta mungkumildu ami ta dumo'ol di pihhumi."

14 Mu undan inilayuy ma'at hi ma'et unu hi ohhandi? Hay nitaguan ya umat hinan bunut an manu ti awnian mipattig, mu un na'amtang ya na'ubah.

15 At hay maphod tuwaliat hi wah nomnom tu'u ya alyon tu'uy, "Hi Apo Dios di okod hi unna iyabulut an hiyah te (unu hiyah ne) ato'."

16 Mu da'yu ya ipahiyayuy aatyu ti ongol di denolyuh odolyun bo'on hi Apo Dios. Ya nan pangatanyuh umat hina ya nappuhi.

17 At nan tagun nanginnilah maphod mu adina aton ya numbahol ay Apo Dios.

James 5

1 Da'yun adadangyan an tatagu ya donglonyu tun alyo' ay da'yu. Ti odolnay un ayu munlungdayah nan pummoltaan Apo Dios ay da'yuh udum an algaw an dumalat di baholyu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Ti mi'id di hulbin di inadangyanyu ti awniat ma'ubah, ya mi'id di hulbin di do'ol an lubungyu ti awniat madunut.

3 Ya awniat mapa"i nan balitu'yu ya pihhuyu. At hiyah ne pangimmatunan an mahumalya ayu. Ya awniat moltaon da'yun Apo Dios ti na'ekkotan ayu ya taganyuy amung hi inadangyanyu.

4 Mu inilan Apo Dios an hay inadangyanyu ya nan bino'lan di puntamuonyuh nan papayawyu an agguyyu indat. At hiyanan mumpahpahmo'dan Apo Dios an nidugah di abalinana. Hiya an Dios ya donglonah nen pumpahpahmo'andan Hiya!

5 Ya pun'am'amlonganyuy ma"aphod an itaguanyuh tun luta ti wadan amin di mahapulyu, mu agguyyu ninomnom nan algaw an pummoltaan Apo Dios ay da'yu. Ya umat ayuh nan baka an tinaganay a'an hi holo' ta omod un timmaba, mu agguyna inilan nagtud di algaw hi aglotana.

6 Ya hay inatyu goh hi nappuhi ya ta"on un maphod nan tatagun mi'id di baholda ya immuyyu atog indiklamu, ya pinatoyyu nan adi pa'ibballoh.

7 Edpolyun i'ibba, ya anuhan tu'uy ligat hi engganah tun pumbangngadan Apu tu'un hi Jesus. Ti tigonyuy pange'edpolan hanan munlia' an munhood hi udan ya unda muntanom, ya hehennodda goh di bumungaana ta engganay bot'onda.

8 Umat hina ni' goh di pangedpolanyun munhood hi pumbangngadan Apu tu'u, at inaynayunyuy pangulugyu ti magadyuh di pumbangngadana.

9 Da'yun i'ibba, adi ayu himpapahiw ta adi da'yu moltaon ay Apo Dios ti magadyuh mahkay di umalianan munhumalyah tatagu.

10 Nomnomonyun i'ibba din numbino'ob'on an propetan hennag Apo Dios an mangipa'innilah Hapitna an ene'edpolday ligat, at diday pangiyunnudanyun mange'edpol hi punligligatanyu.

11 Inila tu'un ma"amlongda mahkay ti ene'edpolday ligatda an ta"on hi un nidugah din hinolholtapda. Umat goh damdamah na ay Job an nidugah din nunligligatana, mu ene'edpolna an agguyna din'ug di pangulugna. At hidin

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

angunuhna ya impattig Apo Dios di nidugah an homo'na ya badangnan hiya. Manu ay umat hina ti nidugah di homo' ya pamhod Apo Dios hi tataguna.

12 Hay oha goh hi aptan hi alyo' ay da'yun i'ibba ya adiyu ihapatan Apo Dios unu hinan malgom hi un way ibagayu. Un nonong ya inaliy, "Oo," hi un oo, ya "Adi," hi un adi, ta adi da'yu moltaon ay Apo Dios.

13 Gulat ta wadan da'yuy maligligatan ya mahapul an munluwalun Apo Dios. Ya da'yu ay goh damdaman umamlong ya ikantayuy ipabagtuan Apo Dios.

14 Ya wa ay di ibbayun mundogoh ya maphod hi unna ipa'ayag nan mumpun'endog ay da'yun kimmulug ta iluwaluanda ya linanaandah pumbagandah badang ay Apo Dios ta ma'aan di dogohna.

15 Gulat ta heden punluwaluanda ya waday pangulugdan Apo Dios at makulug an pumhod, ya wa ay di baholna at ma'aliwan.

16 At hiyanan an amin ayu ya way ohaan ibaagnay numbaholanah i'ibbana ya hinluluwalu ayu ta pumhod ayu. Ya nomnomonyun nidugah di abalinan nan luwalun nan tagun nahamad di pangulugnan Apo Dios.

17 Umat ay Elijah an ohan propetan Apo Dios hidin penghana. Hiya ya tagun umat ay ditu'u, mu inhamhamadnan nunluwalun Apo Dios ta adi umudan, ya immannung kangan an agguy immud'udan hi tulu ta han godway tawon.

18 Ya unat goh hidin nunluwalu ta umudan ya immudan, at himmangawday nitanom.

19 Da'yun i'ibba, gulat ta wadan da'yuy mangidinong hi pangulugna, mu waday ohan da'yuh manugun ta mumbangngad hinan makulug an pangulug,

20 at immannung an mabadanganah nen tagu ta adi milahhin ay Apo Dios hi enggana. Ya dumalat enen atona ya an amin di bahol nen tagu ya aliwan Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Peter

1 Peter 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an hi Peter an ohan napto' an apostoles Jesu Kristu. Muntudo'a' ay da'yun kimmulug an nakak hinan babluyyu ta niwa'at ayuh nan abablubabluy ad Pontus, ya ad Galatia, ya ad Cappadocia, ya ad Asia, ya ad Bithynia.

2 Da'yuy pento' Ama tu'un hi Apo Dios an tataguna ti ninomnomna tuwalih din penghanan ditu'uy pumbalinon nan Na'abuniyanan an Lennawah tatagun kumulug ay Jesu Kristu, at dumalat nan natayana ya aliwan Apo Dios di bahol tu'u. Nan homo' ya lenggop ni' an malpun Apo Dios di mawadan da'yu.

3 Mipabagtuh Apo Dios an hi Aman Apu tu'un hi Jesu Kristu ti Hiya ya ongol di homo'nan ditu'u ti dumalat di nummahuanan Jesu Kristuh din natayana, ya waday balu an nitaguan tu'u. At hiyanan nidugah di panahalimid tu'un mi'hina ay Hiyah mid pogpogna.

4 Ya waday ehodnan ditu'un hiyah ne ya munnononnong ti adi mapa"i ya adi ma'utaw unu maluman.

5 Ya dumalat nan abalinana ya ipapto' ditu'u an dumalat nan pangulug tu'un Jesus hi engganay unna ipa'annung nan abaliwan tu'uh tun apogpogan di luta.

6 At hiyanan mun'am'amlong tu'u an ta"on un do'ol di ligat tu'ud ugwan hitun luta.

7 Ti daten punligligatan tu'uy atapngan di pangulug tu'uh un nahamad unu adi. Ta"on nan balitu' an mabalin an mapa"i, ya gahin hi un ma'anang ta mamahmahan nan immannung an balitu'. At inyal'allanan mahapul an matapngan di pangulug tu'un nabalbalul mu hay balitu'. Ta wa ay ta makulug an nahamad di pangulug tu'u ya ditu'uy mipabagtu ya matbal hitun pumbangngadan Jesu Kristu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya ta"on hi unyu agguy tinnig hi Jesu Kristu ya gangaynan ongol di pamhodyu ya denolyun Hiya, at hiyanan ongol di amlongyun mi'id di nipaddungana.

9 Ya manu ay umamla ayu ti dumalat nan nabaliwanyu an lagbuyuh kimmuluganyu.

10 Ya heten nabaliwan tu'u ya dumalat di homo' Apo Dios an din impa'innilanah din numbino'ob'on an propetanah din penghana. Mu agguyda na"innilaon di aatna, at inada'adalday aatna.

11 Pohdondan innilaon di anuud ya hay aat di a'atan nen abaliwan ti nan Na'abuniyanan an Lennawa an wadan dida ya impa'innilanan diday aat di punholholtapan Kristu ya hay aat di ipabagbagtuana.

12 Mu impa'innilan Apo Dios ay daten numbino'ob'on an propeta an bo'on eden gutudday umannungana, at hiyanan ad ugwan an gutud tu'uy nangipa'annungana. Din impa'inniladan amaphodan tu'u ya hiyanay impa'innilan din nuntudtuduh Hapit Apo Dios ay da'yu. Ya hay bimmadang ay didan immalin nuntudtudun da'yu ya nan Na'abuniyanan an Lennawan nalpud abuniyan. Ya ta"on un nan a'anghel ya pohdonda goh an innilaon di aat nen ulgud.

13 At hiyanan mundadaan tu'u, ya emayaan tu'u ta hay maphod di aton tu'u, ya mundenol tu'uh nan homo' Apo Dios ay ditu'uh tun umalian goh Jesu Kristu.

14 At dumalat nan nibilangan tu'u mahkay hi imbabaluy Apo Dios ya mahapul an Hiya mahkay di unudon tu'u ta bo'on nan pangat tu'uh din agguy tu'u nanginnilaan ay Hiyay unudon tu'u.

15 Mahapul an nahamad di ugali tu'u ti hi Apo Dios an nangibilang ay ditu'uh imbabaluyna ya me'gonan

16 ti inalinah nan impitudo'nay, "Mahapul an me'gonan ayu ti Ha"in ya me'gonana'."

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ya nomnomonyu an nan alyonyun hi Amayuh nan punluwaluanyu ya numpapaddung di panumalyanan amin hi tagu. Mahmahanan amin di ato'aton tu'u, at hiyanan mete"ad ugwan an matagu tu'uh tun luta ya mahapul an ephod tu'uy pangat tu'u ta tuma'ot tu'un mangat hinan adina pohdon.

18 Ti inilayun bo'on nan ma'ubah an umat hi pihhu unu balitu' di namaliwnah amoltaan tu'u an dumalat di nappuhin pangat an bennoh tu'uh din o'ommod tu'u,

19 mu hay nitaguan Kristuy namaliw hi bahol tu'uh din immayuhan di dalana an nabalbalul. Hiya ya mipaddung hinan maphod an kalnilu an gun e'nong din o'ommod tu'un Apo Dios.

20 Ninomnom tuwalin Apo Dios an hi Jesus di mangiyatoy hi bahol tu'uh din agguyna nunlumuwan hi logom. Mu agguyna impa'annung hi engganad ugwan an ten magadyuh di apogpogan tun luta.

21 Dumalat di inat Jesus ya waday pangulugyun Apo Dios an nummahun Hiyah din natayana, at numbangngad hi ad abuniyan an ipabagbagtuana. At ad ugwan ya hi Apo Dios ya anggay di kulugon tu'u ya pangedenolan tu'uh pi'taguan tu'uh mid pogpogna.

22 At gapuh pangun'unudanyuh nan Nahamad an Tugun ya maphod mahkay di pangatyu at hiyanan nahamad di pumpopohhodanyu. At mahapul an punnonngonyuh ne.

23 Ya wada mahkay di balun nitaguan tu'u ti hidin nangulugan tu'uh nan waday abalinana ya nan munnononnong an Hapit Apo Dios ya nipidwa tu'un niyimbaluy an hay nangiyimbaluy ay ditu'u ya hi Apo Dios an munnononnong hi enggana.

24 Henen inali' an munnononnong di Hapit Apo Dios ya makulug ti inalinah nan impitudo'nay, "An amin di tatagu ya umatdah nan holo' an wa ay ta natoy ya ma'leng. Ya an amin di a'e'gonan di tagu ya umat hi habhabung di holo' an wa ay ta na'leng ya magah.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

25 Mu nan Hapit Apu tu'u ya wagwadah enggana." Ya heten Hapit Apu tu'uh aat di pamhodnan ditu'u ya nitudtudun da'yu.

1 Peter 2

1 Immannung hanan inali', at hay maphod hi atonyu ya idinongyu nan numbino'ob'on an nappuhin ugaliyu. Ya adi ayu bumohol, ya adi ayu bumalbali, ya adiyu layahan di pangulugyu, ya adi ayu ma'ma'amoh, ya adiyu goh ulgudon di nappuhih aat di ibbayu!

2 Nan pa'ittungaw an ung'ungnga ya popohdonay huhu. Ya maphod hi un ayu umat hina ta nan paddungnay namahmah an nan nahamad an gatas di popohdonyu an nan Hapit Apo Dios, ta way aton di pangulugyun gun bumi'ah, at la'tot ya na'ahhamad

3 ti pinadahyuy ama'ahhimo' Apu tu'u.

4 Unudonyuh Apu tu'u an Hiyay dumalat hi pi'taguan tu'un Apo Dios hi munnononnong an paddungnay Hiyay pognad di punha"adan hi abung an nan namlinan nan nangiyammah abung. Ya ta"on un din'ug nan tatagu Hiyan ay batun matagu mu Hiyay pepento' damdama Apo Dios ta mumbalin hi pognad ti nidugah di abalulnan Hiya.

5 Ya paddungnay da'yu goh nan batun matagu, at abulutonyuy iddumanyuh Himpampun an Tatagun Kristu an adi mattig an abung Apo Dios. At da'yu goh di pento' Apo Dios ta paddungnay da'yuy papadin mun'onong eden Himpampun an wadana. Ya hay e'nongyun Apo Dios ya nan pundayawanyun Hiyan edenolna, mu hi Jesu Kristuy Nabagtun Padih nan e'nongyun Amana.

6 Waday nitudo' an Hapit Apo Dios an inalinay, "Waday pot'o' an tagud Zion an mipaddung hinan batun ma"aphod an pangipata'dogan hi abung, ya nan mangiyokod ay Hiya ya adida muntutuyu.”

7 At hiyanan ditu'un mangiyokod ay Hiya ya do'ol di ihulbianan ditu'u. Mu nan adi mangiyokod ay Hiya ya diday nipaddungan nan impitudo' Apo Dios an inalinay, "Nan batu an namlinan nan mun'ammah abung ya hiyaat goh ahan di nahamad hi ipognadan nan abung.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya hay oha goh hi impitudo' Apo Dios ya inalinay, "Heten batuy ahalibdudan di tatagu." Danen tatagun mihalibdud ya diday agguy nangunud hinan Hapit Apo Dios, at hiyanan mamoltadan hiyah ne tuwaliy ma'at ay dida.

9 Mu ditu'un kimmulug ya pento' ditu'un Apo Dios an tataguna, ya umat tu'uh niyohhan bimmabluy ti un ohay unudon tu'u. Ya ditu'uy umat hinan papadin puntamuona. Ya ditu'u goh di pento'nan mangipa'innilah nan maphod an inatnan ditu'u. Din hopapna ya paddungnay wada tu'uh helong ti agguy tu'u inilah Apo Dios, mu ad ugwan ya pinatalan ditu'un Hiya.

10 Ya hidin hopapna goh ya agguy tu'u nibilang an tatagun Apo Dios, ya agguy tu'u inilay aat di homo'na. Mu ad ugwan ya nibilang tu'un tataguna, at endam tu'uh nen homo'na.

11 Da'yun i'ibba, nomnomon tu'un ay tu'u bihhita ya anggay hitun luta ti ad abuniyan tuwaliy ihinan tu'u. At hiyanan bo'on nan nun'appuhin pun'am'amlongan di odol tu'uy ang'anghadon tu'uh tun luta ti hiyah ne mama"ih pangulug tu'u.

12 Hay maphod di ipattig tu'uh nan agguy kimmulug ta ta"on hi un ditu'u pihulon ya la'tot at innilaondan nalpun Apo Dios di amaphod tu'u ta dayawonda Hiyah tun pangipattiganah abalinana.

13 Dumalat di pamhod tu'un Apo Dios ya unudon tu'u nan a'ap'apun di gubilnu tu'u an umat hi presidente an na'abbagbagtun ap'apun di babluy.

14 Ya unudon tu'u goh nan a'ap'apun pento'nan mummoltah nan nabaholan ya mambal hinan mangunud hi uldin.

15 Ti hay pohdon Apo Dios ya maphod di aton tu'u ta midinong di malgom an gun alyon nan tatagun nonongan inaliday pohdonda.

16 Manu ti libli tu'un mangat hi pohdon tu'u, mu bo'on hiyah ne di pumpa'ampaan an mangat hi nappuhi ti ditu'un nibilang an baal Apo Dios ya mahapul an hay maphod di aton tu'u.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 E'gonan tu'uy ibba tu'un tagu, ya ipattig tu'uy pamhod tu'uh nan ibba tu'un kimmulug, ya tuma'ot tu'un mangat hinan adi pohdon Apo Dios, ya e'gonan tu'uy ap'apuh tun babluy tu'u.

18 Da'yun himbut ya mahapul an unudonyu ya e'gonanyuy ad himbut ay da'yu. An bo'on ya anggay nan ma'ulay unu maphod di pangatnan da'yuy unudonyu mu ta"on nan mabungot an apuyu.

19 Ti nan tagun munholholtap an dumalat di nappuhin atondan hiya ta edpolna ti kimmulug ay Apo Dios ya hiyay mipa'amlong.

20 Mu wa ay di baholyu ta hiyay dumalat hi pangipaholholtapandan da'yu ya mi'id di ipabagtuanyun ta"on di e'edpolyu. Mu wa ay ta ta"on un mi'id di baholyu ya nonongan impaholholtap da'yu ya tabolon da'yun Apo Dios hi pangedpolanyu.

21 Ti hay penhod Apo Dios ay ditu'u ya edpol tu'uy punholholtapan tu'ud ugwan. Ti ta"on hi Kristu ya nunholholtap an dimmalat tu'u, at hiyanan Hiyay pangiyunnudan tu'u.

22 Hiyah ne itudun nan Hapit Apo Dios an inalinay, "Hiya ya mi'id di baholna, ya mi'id di nunlayahana, ya wan nunholholtap."

23 Ta"on hi unda numpadngolan ya agguyna temtembal hi nappuhi, ya ta"on hi un nunheglay nangipaholholtapandan Hiya ya agguyna imballoh, mu inyokodnan amin di ma'ma'at ay Hiyan Apo Dios an nahamad di panumalyana.

24 Inyatoy Kristuh nan krus di bahol tu'u ta idinong tu'un mumbahol ta hay maphod di aton tu'u. Ya dumalat di natayana ya nabaliwan tu'u.

25 Hidin hopapna ya umat tu'uh nan kalnilun na'utaw, mu ad ugwan ya numbangngad tu'u mahkay ay Jesus ti Hiya tuwaliy mangipapto' ay ditu'u.

1 Peter 3

1 Da'yun binabain nun'alhin, mahapul an iyunnudyun amin hi pohdon di ahawayu ti hay lala'iy ma'unud. Umat hinay atonyu ta wa ay di wadan da'yuh

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

adi kumulug di ahawana ya ta"on di adiyu ibaag ay dida at la'tot ya kumulugda nin

2 ti tigondan nepto' di ato'atonyuh pangunudanyun Apo Dios.

3 Adiyu idugah di pangipaphopaphodanyuh lubungyu ya buu'yu unu tayutayunan di odolyu ti bo'on hay amaphod di tigaw di attigan di amaphod di tagu.

4 Hay aptan ay Apo Dios ya nan maphod an pangat an adi maluman an umat hi ama'ulay ya pumpa'ampaan.

5 Umat hinay pangat din binabain un'unnud ya mangedenol ay Apo Dios hidin penghana ti inunudda ahan di penhod di ahawada

6 an umat ay Sarah an inunudnah Abraham an ahawana ti imbilangnah apuna. Da'yu ya mibilang ayun imbabaluynah unyu aton di maphod. At wa ay ta umat hinay atonyu ya mi'id di ta'tanyuh pamoholan di ahawayun da'yu.

7 Da'yu ay goh damdaman linala'in nun'alhin ya mahapul an ipapto'yuy ahawayu ti nalogoyda mu ditu'u. Ya maphod hi unyu hom'on dida ti inilayun numpaddung di homo' Apo Dios ay da'yun himbaluy ti ta"on un dida ya idatan Apo Dios didah ataguandah munnononnong an bo'on ditu'un linala'i ya anggay. Wa ay ta umat hituy atonyu ya donglon Apo Dios di luwaluyu.

8 Hay alyo' goh ay da'yun amin an kimmulug ya maphod hi un mun'u'unnudan di nomnom tu'un hinhohmo' tu'u, ya mumpopohhodan tu'un umat hi muntutulang, ya ma'ulay tu'u, ya ipa'ampa tu'uy odol tu'u.

9 Ya wa ay di nappuhih inat di i'ibbayun da'yu ya bo'on hay pangiballohanyuy nomnomnomonyu. Unu wa ay ta pinadngolan da'yu ya adiyu iballoh ta padngolanyu goh, mu hay maphod di atonyun dida. Ti hidin pento' ditu'un Apo Dios ya inalinay idatnay maphod ay ditu'u, at hiyanan mahapul goh an ipattig tu'uy maphod hi i'ibba tu'u.

10 Ti hay nitudo' an Hapit Apo Dios ya inalinay, "Nan tagun hay maphod di pohdonah nitaguana ya mahapul an adi humaphapit hi nappuhi ya layah.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya ipogpognay nappuhi ta hay maphod di atona, ya mahapul goh an mi'id al'alih nan i'iddumanah nan i'ibbanan tatagu.

12 Ti hi Apo Dios ya ipapto'na nan nahamad di ugalina, ya umamlong an mangngol hi luwaluda, mu nidugah di boholnah nan nappuhiy pangatna.”

13 Undan way mangat hi nappuhin da'yuh un maphod di atonyu?

14 Mu ta"on hi un ayu mipaligligat hi pangatanyuh maphod ya umamlong ayu! Ti itudun goh nan Hapit Dios di, "Adi ayu tuma'ot, ya adi ayu numanomnom.”

15 Iyokod tu'uat ay Kristu an Apu tu'u ta Hiyay unudon tu'u. Ya wa ay di tataguh mummahmah hi aat di pangiyokodan tu'un Hiya ya mahapul an midadaan tu'un mambal ay dida.

16 Mu ipattig tu'uy ama'ulay ya pange'gonan tu'un mambal ay dida ta bumain nan mamihupihul ay ditu'un dumalat di pangulugan tu'un Kristu.

17 Ti odolnay unta mipaligligat an dumalat di pangatan hi maphod hi un hiyah ne pohdon Apo Dios ya un nan munligligat an dumalat di pangatan hi nappuhi.

18 Umat goh hina ay Jesu Kristu an ta"on hi un mi'id di baholna mu inyatoynay a'aliwan di bahol tu'u. Henen namenghan an natayanay nangibo'lah bahol tu'u ta middum tu'un Apo Dios, mu Hiya ya namahuan an dumalat di abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawa.

19 Ya hidin natayanah agguyna ni' namahuan ya immuy di lennawanah nan nun'ibalud an lennawan din nun'atoy hidin penghana ta immuyna intuduwan dida.

20 Didanay lennawan din tatagun agguy kimmulug ay Apo Dios hidin atagun Noah. Nidugah di nangedpolan Apo Dios an nunhohhood hi pangulugandah din nangiyammaan Noah din pupul, mu agguyda damdama kinulug. At hiyanan numpunlonongdah din nalbongan tun luta, at anggay nan walun tatagun hinumgop hinan pupul di nabaliwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Henen nabaliwanday nipaddungan nan pumpabonyagan tu'u. Ti hay pumpabonyagan ya bo'on hay a'ulahan di di'ah odol, mu hiyah ne ipa'innilaan di nangaliwan Apo Dios hi bahol tu'u an miyunnudan hinan hinapit tu'uh din nabonyagan tu'u an Hiyay unudon tu'u. Makulug an mabaliwan tu'un dumalat di namahuan Jesu Kristuh natayana.

22 Ya ad ugwan ya wah dih Jesus hi ad abuniyan an inumbun hi immapit hi agwan Apo Dios an mun'ap'apu. At ta"on nan a'anghel ya an amin nan wadah din waday abalinana ya Hiyay unudonda.

1 Peter 4

1 Hi Kristu ya enedpolnay nunholholtapana ya ligatnah din awadanah tun luta, at hiyanan umat hina goh di aton tu'u. Ti wa ay ta edpol di ligat ya abalinan an mangidinong hi bahol.

2 At hiyanan mete"ad ugwan ya nan pohdon Apo Dios di aton tu'u ta bo'on hay nappuhin pohpohdon di odol di laylaydon tu'u.

3 Ti ene'damyu mahkay nan nappuhin ato'aton di adi kumulug an umat hinan lumihog an atonyu, ya nan nappuhin amnawan di odolyu, ya nan nidugah an uminumanyu ta mabutong ayu. Ya hay ahan adi pohdon Apo Dios ya hay nundayawanyuh nan bulul.

4 Ad ugwan ya manoh'a nan adi kumulug an ibbayuh din nahukatan di pangatyu, at nen pihupihulon da'yuh nan adiyu mahkay id'idduman ay didan mangat hi nappuhi.

5 Mu udum hi algaw at humalyaon Apo Dios didah nan nappuhin inatda. Ti nundadaan an munhumalyah tatagu an ta"on un nan nun'a'atoy.

6 At ta"on nan natoy ad ugwan ya nipa'innilan didah din amataguda nan Maphod an Ulgud Kristu ti ta"on un natoy di odolda (ti hiyah ne tuwaliy ma'at hi an amin hi tagu) ya mabalin damdaman mi'tagudan Apo Dios hi udum hi algaw.

7 Magadyuh an mapogpog an amin nan wah tun luta, at mahapul an manomnoman tu'u, ya ane'nongon tu'uy aton tu'u ta ipapto' tu'un munluwalu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya hay ma'ahhapul ahan hi nomnomon tu'u ya nan nahamad an pumpopohhodan tu'u an ta"on un way numbaholan di ibba tu'un ditu'u, ya aliwan tu'u hanan numbaholandan ditu'u.

9 Ya wada ay di dumatong hi abungyu ya adi ayu ngumudungudu, mu hay maphod ya unyuat apngaon dida.

10 An amin tu'u ya waday abalinan tu'un indat Apo Dios, ya maphod hi un tu'u usalon hanan numbino'ob'on an abalinan hi amaphodan di i'ibba tu'un kimmulug.

11 At nan nidatan hi abalinanan muntudtudu ya mahapul an nan Hapit Apo Dios di itudtududa. Ya nan nidatan hi abalinan an bumadang hi udum ya mahapul an hiyay ihamaddan aton. At an amin di aton tu'un dumalat hi badang Jesu Kristun ditu'u ya ipabagbagtuan Apo Dios. Hiya ya anggay di mipabagbagtuh enggana ti adi malukud di abalinana! Amen.

12 Da'yun i'ibba, adi ayu manoh'ah nan nidugah an ligatyu ti umat hina tuwaliy ma'at ay ditu'un kimmulug.

13 Mu abulutonyuy punholholtapanyun dumalat di kimmuluganyu ta paddungnay niddum ayuh nunholholtapan Kristu ta hitun pumbangngadana ya umamlong ayuh ipattigan di anabagtuna.

14 Ya ta"on hi un da'yu pihupihulon hinan agguy kimmulug an dumalat di kimmuluganyun Kristu ya umamlong ayu ti nan nanguluganyuy attiganan wadan da'yu nan Na'abuniyanan an Lennawa an bumadang.

15 Mu gulat ta munholholtap tu'u ya ihamad tu'u ta bo'on hay pangatan tu'uh nappuhiy dumalat an umat hi pumatoy, ya mangakaw, ya nan udum an pumbaholan, ya nan pi'bibiyangan hi udum an tatagu.

16 Mu gulat ta hay pangulugan tu'un Jesu Kristuy dumalat hi punholholtapan tu'u ya adi tu'u bumain. Ya maphod at hi un tu'u ipabagtuh Apo Dios enen punholholtapan tu'un dumalat ay Jesu Kristu.

17 Heten punholholtapan tu'uy ipa'innilaan di agadyuhan di punhumalyaan Apo Dios hi tagu an hay pahhunonan humalyaon ya ditu'un tataguna. At wa

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay ta umat hina an ta"on un ditu'un tataguna ya humalyaona at inyal'allana mah hinan agguy kimmulug hinan Maphod an Ulgud an mahumalyada.

18 Makulug an nidugah di panumalyaan Apo Dios hinan agguy kimmulug ti inalinah nan impitudo'nay, "Gulat ta nan maphod an tagu ya naligat an mabaliwan at inyal'allana ahan hinan nappuhiy pangatnan tatagun nangohoy ay Apo Dios.”

19 At hiyanan hi Apo Dios di mahapul hi pangiyokodan tu'uh pangatan tu'uh maphod an ta"on hi un tu'u munholholtap hi un hiyay iyabulutna ti Hiyay nunlumun ditu'u, ya adi ditu'u inganuy.

1 Peter 5

1 Da'yun paddung'un mangipangpanguluh nan kimmulug, donglonyu ahan tun itugun'un da'yu. Ha"in an nanninannig hi nunholholtapan Kristu ya midduma' hi ipabagbagtuanah tun pumbangngadana.

2 Hay pohdo' ya ipapto'yu ahan nan kimmulug an inyokod Apo Dios ay da'yu. Maphod hi un ayu umamlong an mangipapto' ay dida ta adi ayu un hay mapilpilitan, ya bo'on hay bo'laonyuy dedenlonyu, mu un tuwaliy hay malpuh puhuyuy pangipapto'anyun dida ti hiyah ne pohdon Apo Dios.

3 Hay aton tu'un mangipangpanguluh nan nidat ay ditu'u ya adi tu'u ipapilit ay diday pohdon tu'un atonda, mu hay maphod ya nan gun tu'u aton di pangiyunnudanda.

4 At hitun umalian nan na'abbagbagtun Mumpahtul hi tagun hi Jesu Kristu ya odowon tu'uy idatnan lagbu tu'u an hiyah ne idduman tu'un Hiyan mipabagbagtuh mid pogpogna.

5 Da'yu goh an ungunga ya un'unnud ayuh nan mina'ma'ellog ya un da'yu. Ya an amin ayu ya maphod hi un ayu mumpa'ampa ti nitudo' hinan Hapit Apo Dios an inalinay, "Boholon Apo Dios nan mumpahiya, mu badangana nan mumpa'ampa.”

6 At hiyanan mumpa'ampa tu'un Apo Dios ta udum hi algaw ya ipabagtu ditu'un Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 At an amin di numanomnomanyu ya e'kodyun Hiya ta Hiyay okod hi mangipapto' ay ditu'u.

8 Mahapul an topngon tu'uy aton tu'u, ya hihi'alon tu'u! Ti hi Satanas an buhul tu'u ya manama' hi pa"iona an umat hinan layon an manama' hi patayona ta ihdana.

9 At ihamad tu'uy pangulug tu'u ta waday abalinan tu'un manangga ay Satanas. Ti inilayu an ta"on un nan i'ibba tu'un kimmulug hi abablubabluy ya paligligaton goh Satanas dida.

10 Mu hay alpahan di punligligatan tu'u ya paphodon ditu'un Apo Dios, ya ihamadnay pangulug tu'u, ya pabi'ahon ditu'u ti ma'ahhimo' ay ditu'u. Hiyay namto' ay ditu'un middum hinan ipabagbagtuanan mi'id di pogpogna an dumalat di nangulugan tu'un Kristu.

11 Hay maphod ya hi Apo Dios an adi mapogpog di pumpapto'anay dayawon tu'uh enggana! Amen.

12 Heten he'he'dod an tudo"un da'yu ya impitudo"un Silas an ohan ibilang'un nahamad an tulang tu'u. Nuntudo'a' ay da'yu ti pohdo' an tumulid ayun mangunud ay Jesu Kristu, ya ipa'innila' ay da'yuy makulug an aat di homo' Apo Dios ta hiyay punnonngon tu'un pangiyokodan.

13 An amin tun i'ibba tu'un kimmulug hitud Babylon an pento' Apo Dios an umat ay da'yu ya alyonday apngaon da'yu. Umat goh ay Mark an ibilang'un imbaluy'u an alyonay apngaon da'yu.

14 Ya maphod hi un wa ay ta nundadaan ayun kimmulug ya ipattigyuy pumpopohhodanyu. Olom ni' ya malenggop ayun kimmulug ay Kristu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 Peter

2 Peter 1

1 Ha"in an hi Simon Peter an apostoles ya baala' ay Jesu Kristu, ya muntudo'a'
goh ay da'yun kimmulug. Ditu'u ya kimmulug tu'un dumalat di badang Jesu
Kristu an Dios an mangibaliw ay ditu'un amin ti Hiya ya maphod di atonan
mi'id di nangitupuganah badangna.

2 Mawada ni' ay da'yuy munnononnong an homo' ya lenggop hi
panginnilaanyuh aat Apo Dios ya hi Apu tu'un hi Jesus.

3 Hi Apo Dios an nidugah di abalinana ya indatnan amin di mahapul tu'uh
ihamadan di pangulug tu'u ta way aton tu'un un'unnud hinan pohdonan
dumalat di nanginnilaan tu'un Jesu Kristu an namto' ay ditu'un middum hi
amaphodna ya ipabagbagtuana.

4 Ya dimmalat nan nidugah an abalinana ya indatnan ditu'u nan ma"aphod an
inalinah idatna. At dumalat ene ya mabalin an idinong tu'u nan nun'appuhin
impa'enghan di taguh tun luta ta middum tu'uh amaphodna.

5 At hiyanan aton tu'un amin di abalinan tu'un mangat hi maphod an
miyunnudan hi pangulug tu'u. Ya mahapul goh an manomnoman tu'u,

6 ya innilaon tu'un mangane'nong hi odol tu'u, ya edpol tu'un amin di
punligligatan tu'u ta iyunnud tu'un Apo Dios.

7 Ya mahapul an ipattig tu'uy maphod an punhina"agian tu'u ya
pumpopohhodanan tu'u.

8 Hanan amin di mahapul an aton tu'u ta wa ay ta ihamad tu'un aton hana ya
miyal'allay punhulbianah nanginnilaan tu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu.

9 Nan tagun kimmulug ay Jesus ta adina aton hana ya hiyay attiganan adi
pa"innilah pangat Apo Dios, ya inaliwanay na'aliwan di baholna.

10 At da'yun i'ibba, mahapul an atonyun amin di abalinanyun mangipattig hi
amakulug di namto'an Apo Dios ay da'yun tataguna ti wa ay ta umat hinay
atonyu ya makulug an mi'id di way abalinanan mangihiyan ay da'yun Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 At udum hi algaw ya ongol di amlong Apo Dios an mangabulut ay ditu'un middum hinan mi'id di pogpognan pumpapto'an nan nangibaliw ay ditu'un hi Apu tu'un hi Jesu Kristu.

12 At ipanomnom'u goh ay da'yu hana an ta"on hi unyu inila ya inun'unud hatun dumalat di nihamadan di pangulugyu.

13 Mu ad ugwan an wadaa' hitun luta ya maphod hi un'u ipanomnom hatun da'yu

14 ti inila' an magadyuh nin di ataya' ti hiyah ne impa'innilan Apu tu'un hi Jesu Kristun ha"in.

15 At hiyanan ato' an amin di abalina' an mangipanomnom ay daten da'yuh tun tudo"u ta ta"on un hitun ami'id'u mahkay ya nanongnan adiyu al'alliwan.

16 Hanan impa'innilamin da'yuh aat di ipabagtuan Apu tu'un hi Jesu Kristuh tun pumbangngadana ya makulug an bo'on un ul'ulgud ya anggay ti tinnigmiy anabagtuna!

17-18 Ti wada amih nan me'gonan an duntug hidin nangipattigan Ama tu'un hi Apo Dios hi anabagtun Jesus. Ya dengngolmi nan nalpud abuniyan an Hapit Apo Dios an ma"aphod an inalinay, "Hiyah te Imbaluy'un pa'appohpohdo' ya mangipa'amlong ay Ha"in!”

19 Henen na'at di nipa'annungan din inulgud din numbino'ob'on an propetah din penghanah aat di anabagtun Jesus. At hiyanan hay maphod ya ihamadyun innilaon daten intudo'da ti hi Jesus ya mipaddung hinan dilag an patalanay helong an punnomnom ta engganay pa"innilaon Hiya an mipaddung hinan talaw.

20 Mu hay ma'ahhapul hi nonomnomonyu ya adi mabalin an waday tagun un hiyaan na'awatanay ibalinan nan nitudo' an Hapit Apo Dios ti mahapul an nan Na'abuniyanan an Lennaway bumadang ay hiya ya unna ma'awatan di ibalinana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ti nan Hapit Apo Dios ya agguy nalpuh nomnom din numbino'ob'on an propeta, mu impa'innilan nan Na'abuniyanan an Lennawan dida ya unda ipa'innilah nan tatagu.

2 Peter 2

1 Mu ta"on un hidin penghana ya wadaday agguy immannung an propeta an un nonongan inaliday un diday propetan Apo Dios. Ya umat goh an awniat wadaday middum ay da'yun muntudtuduh agguy immannung, ya adida unudon hi Apu tu'un hi Jesus an nangiyatoy hi bahol tu'u, at hiyanan nidugah an moltaon Apo Dios dida.

2 Mu ta"on un umat hina ya do'ol damdamay tatagun mangunud hi nappuhin atonda. At hiyah ne dumalat ya pihulon di tatagu nan Makulug an Ma'unud an un'unudon tu'u.

3 Ya hay pangngalandah pihhuyuy gamgamgamandah nan gunda pangitudduwan hinan malgom an layah ay da'yu. Mu hi Apo Dios an munhumalyah tagu ya indadaanay moltada!

4 Makulug an mamoltada ti ta"on un din a'anghel an numbahol ya agguy hemmo' Apo Dios dida, at impiyuyna didad imbelnu. Ya engganad ugwan ya wah didah nan munhehellong an nibabalud hinan na'uhu' hi engganah tun adatngan di punhumalyaan Apo Dios.

5 Ya agguyna goh hemmo' din tataguh din penghanan nappuhiy ina'inatda ti lembongna tun luta ta numpunlonongda. Ya hi Noah di gun nangitudtuduh maphod an pangat an miyunnudan hi pohdon Apo Dios, at hiya ya nan pitun i'ibbana ya anggay di nabaliwan.

6 Umat goh an agguy hemmo' Apo Dios nan tatagud Sodom ya ad Gomorrah ti genhobna dida. Umat hinay inatna ta panginnilaan hi aat di pummoltanah tatagun adi kumulug ay Hiya.

7-8 Mu binaliwanah Lot ti ma"aphod an tagun munha'it di nomnomnan dumalat nan gunna tigotigon hi abigabigat an nappuhin ato'aton nan ni'babluyana ya nan umipabain an gunda hapiton.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Hiyah ne panginnilaan an badangan Apo Dios nan kumulug ay Hiyah nan punligligatanda, mu hana ay an nappuhiy pangatdan tatagu ya indadaana mahkay di moltadah tun punhumalyaanah tatagu.

10 Nidugdugah di pummoltanah nan mangat hi nappuhin laylaydon di odolda ya nan nangohoy hi a'ap'apuda. Hanan inali' an muntudtuduh nibahhaw an mi'id di bainda ya ngohoyonda nan na'abbagbagtu ya un dida, ya ta"on un nan a'anghel ya pumpahalda.

11 Ya wan daten a'anghel an nidugah di abalinanda ya adida pihulon nan na'ampa ya un didah hinagang Apo Dios.

12 Mu daten muntudtuduh nibahhaw ya atondan amin di nappuhin pohdonda, ya pamgaday pihul an adida ma'awatan ti mi'id nomnomdan umatdah nan animal hi inalahan an ma'na ta patayon ta apogpogana.

13 Nunheglay amoltaandan dumalat nan nappuhin ina'inatda. Mi'id di bainda ti ta"on hi un nan mapatal ya ipattigdan aton nan ababain an pun'amlongan di odolda. Ya ta"on hi un nan pi'yam'amungandan da'yu ya bainon da'yu ti ta"on un hidi ya ma"an'anladan mangat eden ababain an pun'amlongan di odolda!

14 Ya wa ay di tinnigdah babai ya inamnawanda. Ya adida humigan bumahobahol, ya gunda balbaliyan nan agguy nihamad di pangulugda ta middumdah nan ato'atonda. Ya pumunghandah malgom. Hiyanay dumalat hi nangalyan Apo Dios an moltaona dida.

15 Ya din'ugda nan maphod an pangat an miyunnudan hi pohdon Apo Dios ta hay unudonda ya nan tudtudun din hi Balaam an holag Beor an din gun namalbalih din i'ibbana ta nangngalanah lagbuna.

16 Mu hi Balaam ya inhingal Apo Dios an impahapitna nan dongkina ta hiyay nangipadinong ay Balaam hidin nun'appuhin ato'atona.

17 Daten tatagu ya mi'id di hulbin di itudtududa ti nibahhaw. Diday mipaddung hinan natdu' an obob ya nan bunut an alyon hi un umiyalih udan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mu gun at miyaddib. At hiyanan indadaan Apo Dios nan hehellong ahan hi ayna pangipa'ayan ay didah udum hi algaw.

18 Nidugah di pumpahiyaandan muntudtudu, mu hay immannung ya layah di itudtududa. Dida goh di mangitudtuduh nan nappuhin laylaydon di odol ta hiyay pangagay'aydah nan pa'akullug ta way atondan manginaynayun an mangat hinan nappuhin din'ugda.

19 Hay alyonda ya wa ay ta diday unudon ya libli tu'un mangat hi malgom, mu paddungnay himbutda ti nan nun'appuhin ato'atonday ad himbut ay dida. Umat hinay aatna ti wa ay ta immengha mahkay nan nappuhin ato'aton di ohan tagu ya hiya mahkay di mangidoldol ay hiyan mangat hi nappuhi.

20 Nan tagun nangidinong an mangat hi nappuhin dumalat di nanginnilaanan Apu tu'un hi Jesu Kristun mangibaliw ay ditu'u mu awni goh ya binangngadna ya nidugdugah an mahmo' ti nidugdugah di moltana ya un din hopapna!

21 Ti odolnay unna agguy ininnilay aat di maphod an pangat ya un nan nanginnilaana, mu awni goh ya din'ugna!

22 Nan tagun umat hina ya hiyay nipaddungan nan hapit an alyonay, "Nan ahu ya bangngadonan onon di inyutana." Unu, "Nan babuy ya ta"on hi un na'amoh ya numbangngad goh hinan nuntabla'ana."

2 Peter 3

1 I'ibba, hiyah te miyadwah tudo"un da'yu. Hay intudo"un te ya umat goh hidin nahhun an tudo"un penhod'un ipanomnom ay da'yu nan Maphod an Tugun ta hiyay nonomnomonyu.

2 Adiyu aliwan nan impa'innilan din numbino'ob'on an propeta ya nan impa'innilamin apostoles ay da'yun Tugun Apu tu'un hi Jesu Kristun nangibaliw ay ditu'u.

3 Ya hay aptan ahan hi ipanomnom'u goh ay da'yu ya nan ma'at hitun agadyuhan di apogpogan tun luta. Ti awniat do'olday mangidoldol an mangat hi nappuhin laylaydon di odolda, ya balbaliyan da'yun

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 alyonday, "Uggoh mah hi Jesus an mumbangngad? Uya'a an nahukatanda mahkay nan o'ommod tu'un natoy ya un hihidya tuwali tun tigaw tun luta an nete"ah din penghana! At anuud mah di umaliana?”

5 Umat hinay alyon nan tatagu ti gulatondan adi kulugon an anggay di hapit Apo Dios at mawadad abuniyan ya tun luta. Ya hay alpuwan di luta ya danum, ya umat goh an hay danum di alpuwan di ataguan nan wah tun luta.

6 Ya danum goh di nama"ih nan mataguh tun lutah din nunlobongan Apo Dios.

7 Ya dumalat di abalinan di hapitna ya nunnonngonad abuniyan ya tun luta, mu awniat pa"ionah apuy hitun punhumalyaana ya pummoltaanah nan nun'appuhiy pangatnan tatagu.

8 Mu adiyu aliwan an i'ibba an amin din ninomnom Apo Dios an ma'at ti umannung an ta"on hi un mabayag unu ag'aga ti Hiya ya mi'id di nun'abhiwan di hin'algaw ya nan hinlibun tawon.

9 Manu ay hi engganad ugwan ya agguyna inat din inalinan ma'at ya unna hohoddon di puntutuyuan an amin di tataguh baholda ti adina pohdon an ta"on ah oha ya mamolta.

10 Makulug an umalih Apu tu'un munhumalyah tagu, mu umat hi alian di mangakaw an mi'id di nanginnila. Henen algaw an aliana ya nidugah an mumbungug di gangoh di a'ubahan ad abuniyan, ya an amin nan wah di ya nan wah tun luta ya moghob.

11 Ya gapu ta inila tu'un umat hinay ma'at hi awni at mahapul an hay maphod di aton tu'u ta miyunnudan hinan pohdon Apo Dios

12 ta punhohhoodan tu'uh nan algaw an gintudna. Ya aton tu'un amin di abalinan tu'un mangunud hinan pohdona ta ag'agay umalian Jesu Kristu. Henen algaw ya moghob ad daya ta ma'ubah an amin di wah di.

13 Mu ta"on un umat hinay ma'at ya ditu'u ay an kimmulug ya iyokod tu'uh nan intulag Apo Dios an awniat waday balun ad abuniyan ya balun lutan umayan tu'u. An amin di wah di ya maphod.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 At da'yun i'ibba, atonyun amin di abalinanyun mangunud hi pohdon Apo Dios ta hitun umalian Jesu Kristu ya mi'id di bahol tu'u ta maphod di idduman tu'un Hiya.

15 Nomnomonyu nan nidugah an ama'ulay Apo Dios ay ditu'u ti agguyna impa'alih Jesus ta way aton nan adi kumulug an muntutuyuh baholda ta mabaliwanda. Ya ta"on un hi Paul an nahamad an ibba tu'un dumalat di abalinanan indat Apo Dios ya umat goh hituy intudo'nan da'yu.

16 Makulug an amin nan tudo'na ti umat hituy impa'innilana. Mu wadaday intudo'nan naligat hi ma'awatan, at hiyanan adi ay pa"innila ya nob'on di pangipaddunganda. Umat goh hinay atondah nan udum an impitudo' Apo Dios ta hiyay dumalat hi amoltaanda.

17 Mu da'yun i'ibba ya gapu ta inilayu mahkay hatu at elanyu ta adi ayu mabalbaliyan hinan itudtudun danen ma'aladyah ya nappuhiy pangatnan tatagu ti wa ay ta mabalbaliyan ayu ya mabahibah nan nahamad an pangulugyu.

18 Hay maphod ya inaynayunyun innilaon di aat Apu tu'un hi Jesu Kristun nangibaliw ay ditu'u. Ya ihamadyuy pangulugyun Hiya an dumalat di homo'na. Hiyay makulug hi mipabagbagtuh mid pogpogna! Amen.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 John

1 John 1

1 Heten itudo"u ya hay aat nan Punhapiton Apo Dios an mangidat hi ataguan tu'u. Hiya ya wagwada tuwali ya un malmun amin di logom. Ya dengngodengngolmiy hapitna, ya tinnitinnigmiy aatna, ya hinamadmiy aatna, ya dinapami goh Hiya.

2 Ya immannung an heden mangidat hi ataguan tu'u ya nipattig, at tinnigmi. At ibaagmiy aatnan da'yu, ya henen ibaagmi ya hiyay dumalat hi pi'taguan tu'un Apo Dios hi mid pogpogna. Hidin penghana ya niddum Hiyan Apo Dios an hi Ama tu'u, mu la'tot ya nipattig ay da'mi.

3 Ya manu ay ibaagmin da'yu hatun tinnitinnigmi ya dengngodengngolmi eten tudo' ya ta way atonyun middum ay da'mi ta mi'hina"agi tu'un amin ay Apo Dios an hi Ama tu'u ya nan Imbaluynan hi Jesus Kristu.

4 Ya itudo"u goh hete ta mihamad di pun'anlaan tu'u.

5 Heten ibaagmin da'yu ya hay dengngolmin inulgud han Imbaluy Apo Dios ti inalina an ay potang di aat Apo Dios, ya adi ahan umat hinan helong.

6 Ya gulat ta alyon tu'uy, "Mi'hina"agi tu'un Apo Dios!" mu nappuhi ay nan ugali tu'un ay helong ya immannung an layah henen hinapit tu'u, ya layah goh di ato'aton tu'u ti adi mabalin hi un middum nan helong hinan potang!

7 Mu gulat ta nahamad di ugali tu'u an umat ay Apo Dios an nahamad di ugalina an ay patal at munhina"agi tu'un hinohha, ya nan dalan Jesu Kristun nibugha' hidin natayana di gun mangaliw an amin hi bahol tu'u ta adi ma'u'unnung.

8 Mu gulat ta alyon tu'u di, "Mid bahol tu'u!" ya un hay odol tu'uy linayahan tu'u, ya hiyah ne panginnilaan hi un bo'on nan Nahamad an Tugun di unudon tu'u.

9 Mu itutuyu tu'u ay di bahol tu'un Apo Dios ya aliwanan amin di ina'inat tu'uh nappuhi ta adina u'unnungon ti makulug di aatna, ya ipahunungnan amin di atona.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya alyon tu'u ay di, "Agguy tu'u nabaholan!" ya un tu'u agguy kinulug di Hapit Apo Dios, at punlayahon tu'u Hiya ti inalinay nabaholan tu'un amin.

1 John 2

1 Imbabaluy'u, itudo"uh ten tudo' ta innilaonyuy aat di adiyu abaholan. Mu gulat ta waday numbahol ya wada han mangihapit ay ditu'un Ama tu'un hi Jesu Kristun nahamad di ugalina.

2 Ti hay natayan Kristuy dimmalat hi nabaliwan di bahol tu'u, ya bo'on ditu'u ya anggay di nangatana ti inatna ta mabaliwan di bahol an amin di tataguh tun luta.

3 Ya unudon tu'u ay di Tugun Apo Dios ya hiyay panginnilaan hi un tu'u inila Hiya.

4 Ya wada ay di mangalih unna inilah Apo Dios mu adina unudon di Tuguna ya munlayah, ya mid ah am'amungit hi Nahamad an Tugun hi wan hiya.

5-6 Mu nan tagun mangunud hinan Hapit Apo Dios ya na'ahhamad di pamhodnan Apo Dios. Ya nan tagun mangalih un nun'immapit ay Apo Dios ya mahapul an ipaddungnay ugalinah din ugalin Jesu Kristu, ya atona ay ya hiyay panginnilaan hi un immannung an nun'immapit ay Apo Dios.

7 Da'yun i'ibba' an popohdo', hete han itugun'un da'yu ya bo'on pa'ittugun ti nitutugun hidin penghana, ya nitugun goh ay da'yuh din hopap di nangunudanyu. Ya henen nitugun hidin penghana ya hiyah ne nitudtudun dengngodengngolyu.

8 Mu heten itudo"un nitutugun hidin penghana ya ad ugwan ya anggay di panginnilaan hi udumnah aatna ti hay ugalin Jesus di hiyay mangipa'innila, ya nan ugaliyu goh di mangipa'innila. Ti ad ugwan di a'ubahan di paddungnay helong, at bumenabenang mahkay nan nahamad an ay potang.

9 Nan tagun mangalih un natugun an ay ihunay napatalan mu boholona ay di ibbanah tagu ya nahehelngan di ugalina damdama.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ya nan tagun mamhod hi ibbanah tagu ya hiyay paddungnay gun maptangan, at mid di atonan muntudul hinan ibbana ta mumbahol.

11 Mu nan tagun mamohol hi ibbanah tagu ya paddungnay nahelngan ti adi pa"innilah aat di Nahamad an Tugun, ya ay tipot di pannigna, at mid inilanah maphod hi owona.

12 Itud'a' da'yun imbabaluy'u ti na'aliwan di baholyu an dimmalat nan inat Kristu.

13 Ya itud'a' da'yun mina'ilog ti inilayuy wagwada ya un malmun amin di logom. Ya itud'a' da'yun ungunga ti inabakyuh Satanas, ya itud'a' da'yun ung'ungungnga ti inilayuh Ama tu'un hi Apo Dios.

14 Ya itud'a' da'yun mina'ilog ti inilayu nan wagwada ya un malmun amin di logom. Ya itud'a' da'yun ungunga ti ongol di pangulugyu, ya wagwadan da'yu nan Hapit Apo Dios, ya inabakyuh Satanas.

15 Ya adi tu'u amnawan an mihakup hinan nun'appuhih tun luta, ya adi tu'u goh amnawan nan mun'a'amnawan an nun'appuhih tun luta. Ti amnawanyu ay hana ya hiyah ne panginnilaan an mid ah pamhodyun Ama tu'u.

16 Ya hay adi malpun Apo Dios an pangat ya nan gagangay an ugalih tun lutan umat hinan uma'amnawan di odol an mangat hi nappuhi, ya nan a'amnawan ahan di matan tigonan pohdonan alan, ya nan pumpahiyaan. Ya an amin hana ya gangayna ti un tun lutay nalmuwanda.

17 Nan gagangay an ma'ama'at hitun luta ya gun ma'uba'ubah, ya mi'yubah goh an amin di wah tun lutan amnawan di tatagu. Mu nan tagun mangat hi pohdon Apo Dios ya hiyay mi'tagun Hiyah mid pogpogna.

18 Imbabaluy'u, magadyuh di apogpogan tun ma'ma'at ad ugwan! Dedengngolyu an waday umali nan Mi'bohhol ay Kristu an ma'alih AntiKristu, ya ta"on ad ugwan ya wagwadaday do'ol an umat ay hiyan mi'bohhol ay Hiya. At hiyay panginnilaan tu'un un magadyuh di pogpog tun ma'ama'at ad ugwan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

19 Hana nan tatagun mi'bohhol ay Kristu ya nilammungdan ditu'uh din hopapna, mu ta"on ya agguyda damdama ni'yunud hi unudon tu'u, at hiyaat unda nilahhin ay ditu'ud ugwan. Ti gulat ta ni'yunuddah nan unudon tu'u at agguyda nilahhin, mu hay alahhinanday panginnilaan hi unda agguy ni'yunud.

20 Mu hennag Kristu nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu, at inilayun amin nan Nahamad an Tugun.

21 Ya bo'on hay agguyyu nanginnilaan hi aat di Nahamad an Tugun di puntud'a' ay da'yu ti manu ay muntudo'a' ya inilayu mahkay nan aat di Nahamad an Tugun, at udma' di panginnilaanyuh aatna. Ya inilayu goh an nan layah ya adi malpuh nan Nahamad an Tugun.

22 Goh mah nan munlayah? Nan munlayah ya nan mangalih un bo'on hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios. At hiyay mi'bohhobohhol ay Kristu ti adina kulugon hi Ama tu'un hi Apo Dios ya han Imbaluyna.

23 Ti han adi mangulug hinan Imbaluy Apo Dios ya hiyay agguy nun'immapit ay Amana, mu nan mangulug hinan Imbaluy Apo Dios ya hiyay nun'immapit ay Amana.

24 Ya ihamadyuy atonyu ta munnonong ay da'yu din nitugun hidin hopapnan da'yu ta adiyu al'alliwan. Ya adiyu ay al'alliwan hana ya munnonong ayun Ama tu'un hi Apo Dios ya nan Imbaluyna goh hi mid pogpogna.

25 Ya hiyah ne intulag Kristun ditu'u ti inalinay ipiddum ditu'un Apo Dios ta mi'tagu tu'un Hiyah mid pogpogna.

26 Ya manu ay itudo"uh ten da'yu ya waday mangipadah an mangituduh layah ay da'yu.

27 Mu hennag Kristu nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu, ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yu, at undan gahin un way udumnan mangitudun da'yu. Ti nan Na'abuniyanan an Lennaway mangitudun amin hi mahapul hi innilaonyu, ya nahamad di ituduna an bo'on layah. At mahapul

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

an unudonyuy itudun nan Na'abuniyanan an Lennawa, at munnonong ayun Kristu.

28 Ya da'yun imbabaluy'un popohdo' ya munnonong ayun Kristu ta engganah pumbangngadana ta natulid tu'un mi'haggangan ay Hiya, ya adi tu'u bumain.

29 Ya inilayun nahamad di ugalin Kristu, at mabalin an inilayu goh an nan mangiyengngoh ay Hiya ta atonday nahamad ya diday inyimbaluy Apo Dios.

1 John 3

1 Nidugah di pamhod Ama tu'un ditu'u, at hiyanan imbilang ditu'uh imbaluyna! Ya immannung an imbaluy ditu'u! Ya nan tatagun nappuhiy pangatdah tun luta ya agguyda inilay aat Apo Dios an unudon tu'u, at hiyaat unda agguy inilay aat tu'u goh.

2 Ya da'yun i'ibba' an popohdo' ya ditu'uy imbabaluy Apo Dios ad ugwan. Mu awni ta udum hi algaw ya wada goh di nob'on hi aat tu'u ti hay nangiyimbaluyan Apo Dios ay ditu'u, mu mid inila tu'uh aatnad ugwan. Mu hay inila tu'u ya hi pidwah pumbangngadan Kristu at mahukatan di aat tu'u ta mipaddung tu'un Hiya ti ihamad tu'un mannig ay Hiyah aatna.

3 Ya heten aton Kristun ditu'uh pidwa ya mahapul di hiyay edenol tu'un mamannod ta ihamad tu'uy ugali tu'u ta umat hi ugalin Kristun nahamad.

4 Ya nan tagun mabaholan di adi mangunud hinan Uldin Apo Dios ti hay aat di bahol ya nan adi pangunudan hinan Uldin.

5 Ya inilayun immalih Kristu ta way atonan mangaliw hi bahol di tatagu, ya inilayu goh an mid ah baholna.

6 At an amin di munnonong ay Hiya ya adida itugtugan mabahobaholan. Mu nan tatagun mangitugtugan mabahobaholan ya diday agguy nanginnilah aat Jesus, ya agguyda inimmatunan di aatna.

7 Imbabaluy'u, elanyu ta adi da'yu balbaliyan hinan mangitudtuduh nahinnu! Nan tatagun mangamangat hi nahamad ya diday nahamad di ugalina an umat ay Kristun nahamad di ugalina.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Mu nan tatagun mangitugtugan mabahobaholan ya diday mun'immapit ay Satanas ti nete"ah din hopapna ya nabaholan hi Satanas ta engganad ugwan. At hiyaat un immali ahan han Imbaluy Apo Dios ta way atonan mangabak hinan ato'aton Satanas.

9 An amin nan nibilang hi imbaluy Apo Dios ya adida itugtugan mabahobaholan ti binoltanda nan ugalin Apo Dios. Ya diday inyimbaluy Apo Dios, at adi mabalin unda itugtugan mabahobaholan.

10 Ya ma'innilah un imbaluy Apo Dios nan tagu unu imbaluy Satanas ti an amin di tagun adi mangat hi maphod unu mid pamhoddah i'ibbada ya diday imbabaluy Satanas.

11 Hay dengngolyuh tugun hidin hopap di nitudtudun da'yu ya alyonay mahapul an mumpopohhodan tu'u.

12 Ya adi tu'u aton din inat Cain ti nun'immapit ay Satanas, at hiyanan pinatoynay agina. Ya manu ay pimmatoy ti hiya ya nappuhiy ina'inatna, mu maphod di ina'inat din agina.

13 At umat goh ay da'yu, i'ibba', at adi ayu manoh'ah un da'yu boholon hinan tataguh tun luta ti gagangaynan nipaddungdan Cain.

14 Ya inila tu'un adi tu'u milahhin ay Apo Dios ti un tu'u mi'tagun Hiyah mid pogpogna, ya hay pangimmatunan ya waday pamhod tu'uh i'ibba tu'u. Ti an amin di mid pamhodnah nan i'ibbana ya diday nilahhin ay Apo Dios.

15 Ya an amin di mamohol hi i'ibbana ya nipaddung hinan pimmatoy, ya inilayu an adi mi'tagun Apo Dios nan pumatoy, at umat goh hinan mamohol hinan i'ibbana.

16 Ya hiyah te panginnilaan tu'uh aat di nahamad an pamhod ti inila tu'uy inat Jesus an nangiyatoy ay ditu'u. Ya maphod hi un tu'u goh baliwan di i'ibba tu'uh unda mahapul di badang tu'u an ta"on hi un tu'u iyatoy!

17 Ya gulat ta tigon nan adangyan an taguy ibbanan munhapul hi badang ta mid gohgohnan hiya at undan mah way pamhodnan Apo Dios?

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 Da'yun imbabaluy'u, hay pangipattigan tu'uh pamhod tu'uh i'ibba tu'u ya bo'on hay hapit ya anggay ti nan ato'aton tu'un maphod ay dida ti hiyay nahamad hi pangipattigan hi pamhod.

19 Ya aton tu'u ay hana ta nahamad di pamhod tu'uh i'ibba tu'u at hiyah ne panginnilaan an immannung an niddum tu'uh nan Nahamad an Tugun, ya adi tu'u bumain hi idduman tu'un Apo Dios.

20 Ya gulat ta numanomnom nan ohan kimmulug ti alyonah nomnomnay, "Ini, agguy nahamad nin di nidduma' ay Kristu, at bo'ona' Kristiano!" mu inilan Apo Dios di aatna tuwali ti inilanan amin di logom, at gapu ta waday nahamad an pamhodnah nan i'ibbana at hiyay pangipattigan hi niddumanan Apo Dios. Mattig an abakon Apo Dios nan numanomnoman tu'u!

21 Ya da'yun i'ibba an popohdo', gulat ta adi tu'u numanomnom hi un way bahol tu'u at adi tu'u goh bumain hinan idduman tu'un Apo Dios.

22 Ya an amin di ibaga tu'un Hiya ya midat ay ditu'u ti unu'unudon tu'uy intuguna, ya ato'aton tu'uy mangipadenol ay Hiya.

23 Ya hay intugun Apo Dios ay ditu'u ya ta kulugon tu'u han Imbaluynan hi Jesu Kristu, ya ta mumpopohhodan tu'u ti hiyana goh din intugun Kristu.

24 An amin tu'un nangunud hinan intugun Apo Dios di nun'immapit ay Hiya, ya nun'immapit goh hi Apo Dios ay ditu'u. Ya hay panginnilaan ya niyo'odol nan Na'abuniyanan an Lennawan ditu'un hennag Apo Dios.

1 John 4

1 Da'yun i'ibba', adiyu ni' kulugon an amin di muntudtudun da'yu ti hamadonyuh mahhun nan kalahin di lennawan mangipahapit ay dida ta innilaonyuh un dida nan nalpun Apo Dios unu bo'on. Ti do'olday mumpunlayah an propetan numpapanguy hitun abablubabluy hitun luta an nuntudtuduh layah.

2 At hay panginnilaanyuh un nan Na'abuniyanan an Lennaway mangipahapit hinan muntudtudu ya diday mangabulut an hi Jesu Kristu ya nitungaw ya tagu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Mu nan lennawan mangipahapit hinan muntudtudu ta adina abuluton henen aat Jesus ya bo'on nalpun Apo Dios. Hiya ya lennawan nan mi'bohhol ay Kristu, ya dedengngolyu an umali, ya ten ad ugwan ya wadadah tun luta.

4 Imbabaluy'u, da'yuy tatagun Apo Dios ti inabalinanyun nangabak hinan agguy nahamad an muntudtudu ti nidugdugah an do'do'ol di abalinan nan Lennawan Apo Dios an niyo'odol ay da'yu ya un nan lennawan niyo'odol hinan mi'bohhol ay Kristu an hi Satanas!

5 Ya hanan munlayah an muntudtudu ya nun'immapitdah nan nun'appuhiy nomnomnah tun luta, at hay itududa ya nan nalmuh tun luta ya anggay. At hiyaat un unudon nan tataguh tun lutan nappuhiy nomnomday itududa.

6 Mu tagu ditu'un Apo Dios, at an amin di nun'immapit ay Apo Dios ya diday mangunud hinan itugun tu'u. Ya nan bo'on tagun Apo Dios di adi mangunud hinan itugun tu'u. At hiyah ne panginnilaan tu'uh un hay nepto' an Lennaway mangipahapit hinan muntudtudu unu hay munlayah an lennawa.

7 Da'yun i'ibba' an popohdo', hay maphod ya mumpopohhodan tu'un hinohha ti hay alpuwan di pamhod ya hi Apo Dios. At an amin di way pamhodna ya diday imbabaluy Apo Dios, ya inilada Hiya.

8 Ya an amin di mi'id pamhodna ya diday agguy nanginnilan Apo Dios ti an amin di pamhod ya hi Apo Dios nalpuwana.

9 Ya hay nangipattigan Apo Dios hi pamhodnan ditu'u ya hennagna han oh'ohhan Imbaluynah tun luta ta way aton tu'un mi'tagun Hiyah mid pogpogna an dimmalat din inatna.

10 Ya na'ahhamad nan pamhod Apo Dios ay ditu'u ya un nan pamhod tu'un Hiya. Ti hay aat di pamhodnan ditu'u ya hennagna din Imbaluyna ti Hiyay pallog di bahol tu'un dimmalat din inatna.

11 Da'yun i'ibba' an popohdo', gapu ta umat hinay aat di pamhod Apo Dios ay ditu'u at maphod hi un tu'u goh mumpopohhodan.

12 Ya mid ah ohah nannig ay Apo Dios. Mu ta"on ya nun'immapit hi Apo Dios ay ditu'uh un tu'u mumpopohhodan, at gun ma'udman di pamhod tu'un Hiya.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya inila tu'un nun'immapit tu'un Apo Dios, ya nun'immapit goh hi Apo Dios ay ditu'u. Ya hay panginnilaan tu'un ne ya niyo'odol ay ditu'u nan Lennawan Apo Dios an hennagna.

14 Ya tinnigmih Jesus, at hiyanan ibaagmih nan tatagu an hennag Ama tu'u nan Imbaluyna ta immalih tun luta ta Hiyay mamaliw hinan tatagu.

15 Ya an amin di mangibaag hi un Imbaluy Apo Dios hi Jesus ya diday middum ay Apo Dios, ya middum goh hi Apo Dios ay dida.

16 At inila tu'un waday pamhod Apo Dios ay ditu'u, at hiyah ne pangehdolan tu'u. Hi Apo Dios ya Hiyay alpuwan nan pamhod. Ya nan tagun manginaynayun an mangipattig eten pamhod ya mattig an niddum ay Apo Dios, ya niddum goh hi Apo Dios ay hiya.

17 Ya umat ay hinay aton tu'u at gun ma'udman di pamhod tu'u ta engganah un mihamad, at adi tu'u mun'od'od hinan gutud di punhumalyaana, ti hay aat tu'uh tun luta ya eyengngoh tu'uh nan aat Kristu.

18 Ya gulat ta waday pamhod tu'u at adi tu'u tuma'ot ay Hiya ti nahamad ay di pamhod tu'u at mi'id mahkay di ta'ot tu'u. Ya hay dumalat hi tuma'tan tu'un Apo Dios ya nan panumalyaanan ditu'u, at nan way ta'otna ya agguy nihamad di pamhodnan Apo Dios.

19 Ya manu ay waday pamhod tu'un Apo Dios ti Hiyay nahhun an namhod ay ditu'u.

20 Ya gulat ta way mangalih, "Waday pamhod'un Apo Dios!" mu hiya ya boholonay ibbana at mattig an hiya ya munlayah. Ti gulat ta nan tagun mid pamhodnah nan ibbanan tagun tigotigona at namaman mid pamhodnan Apo Dios ti agguyna tintinnig.

21 Ya hay intugun Kristuh unudon tu'u ya inalinay, "Nan mamhod ay Apo Dios ya mahapul an pohdona goh di i'ibbana."

1 John 5

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 An amin di mangulug an hi Jesus di Alin Pento' Apo Dios ya diday imbabaluy Apo Dios an hi Ama tu'u ti an amin di mamhod hinan ommod an lala'i ya pi'pohodda goh nan imbabaluynan taguna.

2 Ya pohdon tu'u ay hi Apo Dios ta unudon tu'uy Tuguna ya hiyay panginnilaan tu'uh un waday pamhod tu'uh nan imbabaluynan tatagu.

3 Ya hay aat di pamhod tu'un Apo Dios ya umat goh hinay pangunudan tu'uh nan intuguna. Ya nan intuguna ya adi na'alligat hi unudon

4 ti an amin di imbabaluy Apo Dios ya ologdan mangabak hinan mi'bohhol ay Apo Dios hitun luta. Ya hay pangabak tu'u ya nan pangulug tu'un Apo Dios.

5 Ya nan mangulug hi un Imbaluy Apo Dios hi Jesus ya dida ya anggay di mangabak hinan mi'bohhol ay Apo Dios.

6 Hidin immalian Jesu Kristuh tun luta ya duwaday ihtiguh immannungan di aatna an Dios: nan danum hidin nabonyagana, ya nan dalah din natayana. Ya bo'on hay nabonyagana ya anggay di aptan ti aptan goh nan immayuhan di dalana. Ya ihtigu goh nan Na'abuniyanan an Lennawah aatna, ya makulug an amin di ipa'innilana.

7 At tuluday ihtiguh aatna

8 an nan Na'abuniyanan an Lennawa, ya nan danum hidin nabonyagana, ya nan dalanah din natayanan immayuh. Ya napapaddung di ihtigudan tulu!

9 Abuluton tu'u ay di ihtigun di tagu ya imammamanay pangabulutan tu'uh nan pangihtigun Apo Dios ti adi ahan mibahhaw di hapitona! Ya Hiyay mangihtiguh aat Jesus an Imbaluyna.

10 At an amin di mangulug hinan Imbaluy Apo Dios ya iniladan makulug henen hinapitna. Mu nan adi mangulug hinan Hapit Apo Dios ya punlayahonda Hiya ti agguyda kinulug din hinapitnah aat Jesus.

11 Ya hay hinapit Apo Dios ya inalinay indadaanay pi'taguan tu'un Hiya ta mi'tagu tu'un Hiyah munnanannong, ya henen pi'taguan ya wadah nan Imbaluyna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

12 At an amin di mangulug hinan Imbaluy Apo Dios ya mi'tagudan Apo Dios hi mid pogpogna, mu nan adi mangulug ay Hiya ya adida mi'tagun Hiya.

13 Manu ay itudo"u hatun da'yun mangulug hinan Imbaluy Apo Dios ya ta innilaonyun mi'tagu ayun Apo Dios hi mid pogpogna.

14 At adi tu'u mun'ogon an munluwalun Apo Dios ti inila tu'u an wa ay ta ibaga tu'u nan malgom an pohdon tu'u ya immannung an idatna.

15 At gulat ta kulugon tu'u an donglona at inila tu'u goh an idatnay ibaga tu'un Hiya.

16 Tigonyu ay di aton di ibbayun nappuhi ta mumbahol ya adi umdah nen bahol hi ilahhinanan Apo Dios at iluwaluanyuh nen tagu, at adi ilahhin Apo Dios hiya. Hiyah ne aton Apo Dios hinan nabaholan an adi umday baholdah ilahhinandan Hiya. (Mu waday udumnan bahol an umdah ilahhinan ay Apo Dios, ya bo'on hiyay inali' hi iluwaluanyun Apo Dios.)

17 Ya an amin di nappuhih aton ya bahol, mu waday bahol an adi umdah ilahhinan ay Apo Dios.

18 Ya inila tu'un adi itugtugan nan imbabaluy Apo Dios hitun lutan bumahobahol ti halimunan nan Imbaluy Apo Dios dida, at mid olog Satanas an mangat hi logom ay dida.

19 Ya inila tu'u an ditu'uy tatagun Apo Dios, mu nan udumnan tataguh tun lutan nun'appuhiy pangatda ya diday hakup Satanas.

20 Ya inila tu'u goh an immalih tun luta nan Imbaluy Apo Dios, ya impa'innilanan ditu'uy aton tu'un manginnilah aat di amakulug Apo Dios. Ya ditu'uy nun'immapit hinan makulug an Dios ya ay Jesu Kristun Imbaluyna. Ya hi Apo Dios di makulug an unudon tu'u, ya Hiyay dumalat hi pi'taguan tu'un Hiyah munnononnong.

21 Da'yun imbabaluy'u, du'gonyu nan annabin di madayaw!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

2 John

2 John 1

1 Ha"in an ohan apuyu ya muntudo'a' ay da'yun hin'ina an pinilin Apo Dios. Ongol di pamhod'un da'yu. Ya bo'on ha"in ya anggay di namhod ay da'yu ti popohdon da'yu goh an amin hinan nanginnilah nan Makulug an Tugun.

2 Ya manu ay pohdon da'yu ti dumalat hinan pangulugan tu'uh nan Hapit Apo Dios an hiyah ne bumadang hi enggana ay ditu'u.

3 Odowon tu'u ni' di pangipadutu', ya homo', ya lenggop an malpun Apo Dios an hi Ama tu'u ya nan Imbaluynan hi Jesu Kristu ta mihamad di pangulug tu'u ya mumpopohhodan tu'u.

4 Ma"amlonga' hi nanginnilaa' an waday udum hinan imbabaluymu an mangun'unud hinan intugun Ama tu'un ditu'uh aat nan Makulug an Tugun.

5 At ten ihamad'un alyon ay he"an mumpopohhodan tu'un amin. Ya heten Tugun an itudo"u ya bo'on pa'ittugun ti nitutugun ay ditu'uh din hopapna.

6 Hay pamhod tu'u ya mipattig hi pangun'unudan tu'uh nan Tugun Apo Dios. Ya dengngodengngol tu'u tuwalih ten Tugun an mumpopohhodan tu'un nete"ah din nangulugan tu'un Kristu.

7 Ya do'olday ahilalayah an hay nibahhaw di itududah nan abablubabluy hitun lutan immaya'ayanda. Ya didan buhul Jesu Kristu ya adida abuluton an Hiya ya nitungaw, at numbalin hi tagu. Nan tagun bumalbali ya umat ay AntiKristu!

8 Ya tigonyu ta waday hulbin din gunmi intuddutuddun da'yu ta odowonyun amin nan idat Apo Dios.

9 Ti nan tagun adi manginaynayun an mangun'unud hinan intudtudun Kristu ti nan nomnomnomonay un'unudona ya bo'on tagun Apo Dios. Mu nan tagun mangun'unud hinan intudtudun Jesu Kristu ya hiyay tagun da Ama tu'un hi Apo Dios ya hi Jesu Kristun Imbaluyna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Nan tagun umalih abungyu an bo'on nan intudtudun Jesu Kristuy itudtuduna ya adiyu pahi'umon, ya adiyu apngaon dida.

11 Ti gulat ta haggungonyuy umat hinan tagu ya paddungnay binadanganyuh nan layah an itudtuduna, at omod un ayu mi'bahol ay hiya.

12 Do'ol di pohdo' an alyon ay da'yu, mu odolnah un'u adi itudo' ad ugwan ti penhod'un umalih na ta un tu'u munhahhahapit ta mun'am'amlong tu'un amin.

13 Ya inalin han a'amuno'om an imbabaluy han agim an babain pento' Apo Dios hi tataguna goh di apngaon da'yun amin.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 John

3 John 1

1 Ha"in an apuyu ya itud'a' he"a, Gaius, an popohdo' an dumalat hinan niddumantan Apo Dios.

2 Ibba', iluwaluan da'an Apo Dios ta maphod an amin di ma'at ay he"a an umat hi anahamad di pangulugmu.

3 Ya ma"am'amlonga' ti immali nan i'ibba tu'u, ya inulgudday a'un'unnudmun mangunud hinan Makulug an Tugun ti hiyah ne tuwali inila' hi ato'atom an manginaynayun hitun ataguam.

4 Ya unat goh donglo' an unu'unudon nan imbabaluy'u nan Makulug an Tugun ya iyamlo'amlong'uh ne ya un nan udumnan umipa'amlong.

5 I'ibba' an popohdo', maphod nan inatmun bimmadang hinan i'ibba tu'u an ta"on un nan mangilin mi'id inilam ay dida.

6 Ya da'min ma'amu'amung hitu an mangunud ay Kristu ya inulguddan da'miy aat di pamhodmun dida. Ya maphod hi unmu idat di mahapuldah nan punle'le'danda ti diday puntamuon Apo Dios.

7 Ti didan nunle'le'od ya hay tamun Kristuy dumalat hi punle'le'danda, ya agguyda dinawat di badang di agguy nangunud ay Kristu.

8 At hay mahapul ya ditu'un mangunud di bumadang ay dida ta paddungnay mi'badang tu'un didah nan puntudtuduwandah nan Makulug an Tugun.

9 Waday impiyali' an ho'ho'dod an tudo"un da'yun ma'amu'amung hina. Mu hi Diotrephes ya pohdonan mun'ap'apu, at hiyaat unna adi haggungon di alyo'.

10 Mu awni ta umalia' hina at ibaag'un da'yun amin di ina'inatna ti hay inatna ya waday impa'lehnan ha"in an layah! Ya bo'on hene ya anggay di inatna ti adina mangilion nan i'ibba tu'un umalih na, ya ipawana goh nan udumnan mamhod an mummangilin dida, ya pakakona goh nan mamhod an mummangili ta adida mi'yamu'amung ay da'yun mangunud ay Jesus!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ibba', adim eng'enghon nan nappuhin ma'at, ta nan maphod an ma'at di hiyay eng'enghom. An amin di maphod di ato'atonda ya diday tatagun Apo Dios, mu nan nappuhiy ato'atonda ya diday agguy nanginnilan Apo Dios.

12 Ya hapiton an amin di tataguy amaphodan Demetrius, ya immannung an maphod di ato'atona, ya hapito' goh di amaphodana, ya inilam an umannung nan imbaag'u.

13 Do'ol di pohdo' an alyon ay he"a, mu bo'on hay tudo"uy pohdo' hi pangalya'.

14 At hay pohdo' ya ag'agaa' an umalin mumbihhitan he"a ta mun'ul'ulgudtah maphod.

15 Adaog'a ni' hina. Ya alyon an amin nan i'ibbam hituy apngaon da'an amin ay dida, ya ipa'apngaa' ni' goh hinan i'ibba' hina.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Jude

Jude 1

1 Heten tudo' ya nalpun ha"in an agin Jacob an hi Jude an baal Jesu Kristu. Muntudo'a' ay da'yun i'ibba' an napilin tatagun pa'appohdon Ama tu'un hi Apo Dios ya ipapapto' Jesu Kristu.

2 Gun ni' minaynayun di homo' ya pamhod Apo Dios ay da'yu, ya palenggopon da'yuh nahamad.

3 Da'yun i'ibba', hay ninomnom'uh itudo"un da'yu ya hay aat di abaliwan tu'un amin, mu bo'on ad ugwan. At hay alyo' ay da'yu ya gun tu'u inaynayun an halimunan nan kinulug tu'u tuwali ti hiyah ne impitudtudun Apo Dios hinan tatagunan adi namaag ya maluman.

4 Alyo' di umat hitun da'yu ti wadaday mungngohoy ay Apo Dios an niddum hidin nabayag. Nibahhaw nan itudtududah aat di pangipadutu'an Apo Dios ta pangalida ta mabalin an atonda nan adi maphod an pohdon di odol. Ya adida abuluton an hi Jesu Kristu ya anggay di ma'unud an Apu, mu impitudo' tuwalin Apo Dios hidin nabayag an mamolta nan tatagun umat hinay aatda.

5 Ta"on di unyu inilay aatna mu penhod'un ipanomnom ay da'yun ta"on di impangulun Apo Dios nan tataguna ta nakakdad Egypt an nihbutanda ta adida mahkay maligligatan mu la'tot ya pinatoyna nan agguy nangulug ay Hiya.

6 Ya hay oha goh hi na'ulgud ya nan namoltaan nan udumnan a'anghel hidin penghana ti agguyda innaynayun di haaddad abuniyan, at tinaynanda nan nunhituwanda. Ya impibalud Apo Dios didah mid pogpognah nan nahelngan ta hodonda han algaw an punhumalyaan Apo Dios ay dida.

7 Ya nomnomonyu goh an umat hinay bimmungtan Apo Dios hinan tatagud Sodom, ya ad Gomorrah, ya nan tataguh nan nun'eheggon an babluy ta genhobna dida, at numbalindah dapul ti nidugah di baholdan ina'inatday lumihog an umat hi mi'linala'i ya mi'binabai, ti hay linala'i ya elo'day ibbadan linala'i, ya umat goh hinay binabai an elo'day ibbadan binabai. Hi Apo Dios

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ya inatnay umat hina ta ipa'innilanan amin hinan tatagun ta"on ad ugwan ya wada nan munnononnong an apuy an pummoltanah nan tatagun nappuhiy ato'atonda.

8 Hanan linala'in da'yun mangitudtuduh nan nibahhaw ya umatdah nan minoltan Apo Dios ti nappuhi nan nonomnomonda ya hay pun'amlongan di odolday ato'atonda. Adida goh ibilang an waday nabagbagtu ya un dida, ya na'ampa ahan di pannigdah nan a'anghel ad abuniyan.

9 Mu ta"on hi Michael an ap'apun di anghel ya agguyna inat di umat hina, ya ene'gonana nan namolta an anghel an hi Satanas. Ti hidin nunhongngilandah un hay mangngal hidin odol Moses ya mi'id di nappuhih inalinan hiya an anggay di nangalyanah, "Hi Apo Dios di okod an mangihingal ay he"a!”

10 Mu daten tatagu ya imbaagday malgom an agguyda na'awatan. At umatdah nan animal an adida nomnomon ya inatda, at hiyanan minaynayun di amoltaanda.

11 Mahmo'da ahan ti nidugah di moltada! Manu ay ya inunudda din nangat din hi Cain an pinatoynah agina. Ya umatda goh ay Balaam hidin penghana an hay pihhuy gamgamonda, at hiyanan intudtududay layah ta binalbaliyanda nan tatagu. Ya umatda goh ay Korah hidin penghana an inubahna ti din'ugdah Moses.

12 Danen linala'i di mamain ay da'yuh nan a'am'amunganyuh Punnomnomanyuh nan Natayan ya Namahuan Kristu. Ya hay odolda ya anggay di nonomnomonda ti mid ogondan mangamangan, ya taganday inum ta mid inumon di udum. Ya mid di ibadangdah i'ibbada an umatdah nan mangmangitit an bunut an alyon hi unna iyudanan agguy ti gun iyuy di dibdib. Umatda goh hinan ayiw an mi'id di bunganah nan gutud di bumungaanda, ya namama ti nabuwag, at natoy.

13 Ya umipabain goh di ato'atonda ti umatdah nan mabi'ah an dalluyun hinan baybay an pun'iha'litnay malgom an lugit hinan pingit di baybay. Ya umatdah nan mun'a'agah an bittuan, at hiyanan indadaan Apo Dios nan munnononnong an helong ahan ta way ihinandah enggana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Hi Enoch an nan miyonom an holag hi napu'agan da Adam di nangipa'innilah aat daten nun'appuhiy ugalinan tatagu ya nan ma'at hi pidwa ay dida ti inalinay, "Umali nan Apu tu'un itnudnay do'ol ahan an a'anghelna

15 ta humalyaonan amin di tatagu. Ya hanan agguy nangunud ay Apo Dios ya mamoltada an dumalat di nangata'atandah nun'appuhi ya nan hinapihapitdan Hiyah nun'appuhi.”

16 Daten tatagu ya munlilidah indat Apo Dios hi umatanda, ya hay nappuhiy laylaydonda. Ya wa ay ta humapitda ya nidugah an iting'idan maphodda. Ya nala'engda goh an humapit ta ma'agay'ayan nan tagun way mabalin an alandan hiya.

17 Mu da'yun i'ibba', nomnomonyu din inalin nan a'apostoles Apu tu'un hi Jesu Kristu.

18 Ti inaliday, "Hay agadyuhan di apogpogan tun luta ya wadaday mamalbalin ditu'un kimmulug, ya hay laylaydon di tatagun nun'appuhiy hiyay ato'atonda.”

19 Ya danen tataguy dumalat hi abahbahan di pun'u'unnudan tu'un kimmulug ti mi'id nan Na'abuniyanan an Lennawan dida, at hiyanan un anggay nan impa'enghan di tataguh tun lutay inilada.

20 Mu da'yun i'ibba ya hay at ni' ihamadan di pangulug tu'un Apo Dios di nomnomnomon tu'u. Ya hinan punluwaluanyu ya mundenol ayuh nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios.

21 Ya punnonngonyun mangedenol hi pamhod Apo Dios ad ugwan an gun tu'u panodan hinan pi'taguan tu'uh mid pogpogna an odowon tu'un Apu tu'un hi Jesu Kristu an dumalat di homo'nan ditu'u.

22 Badangan tu'u nan munduwaduway pangulugna,

23 ya tugunonyu dida ta mabaliwandah nan amoltaandad imbelnu. Ya hom'onyu dida ta al'alu'onyu didan kumulug ay Apo Dios. Mu emayaanyu ti ini ya middum ayuh nan nun'appuhin ato'atonda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

24 Madayaw hi Apo Dios an abalinanan mangipapto' ay ditu'u ta adi tu'u du'gon di pangulug tu'un Hiya ta udum hi algaw ya mipattig tu'un mun'am'amlong an mi'id di bahol tu'uh hinagangna an na'abbagbagtu.

25 Hiya ya anggay di Dios an mangibaliw ay ditu'u, ya mi'id di udum. Ya dumalat ni' ay Apu tu'un hi Jesu Kristu ya abuluton an amin di tatagun hi Apo Dios di ma"aphod, ya na'abbagbagtu, ya mangipapto' hi an amin, ya ongol di abalinana tuwalih din hopapna ya un mawadan amin di logom ya ad ugwan hi mid pogpogna! Amen.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Revelation

Revelation 1

1 Heten libluy nitud'an an amin di aat di ma'at hi udum di algaw an impa'innilan Apo Dios ay Jesu Kristu ta ipa'innilana goh hinan kimmulug ay Hiya. Ha"in an hi John an baal Jesus ya inila' an amin date ti hennagnay ohan anghel an nangipa'innilan ha"in.

2 Ya an amin hatun intudo"u ya hiyanay tinnig'u ya dengngol'un nalpun Apo Dios an impa'innilan Jesu Kristun ha"in.

3 Mawagahan nan tagun mamaha, ya mangngol, ya mangulug ay daten nitudo' eten liblu ti pa'amlongon Apo Dios hiya, ya adi madnoy at ma'at.

4 Heten tudo"un da'yun i'ibban kimmulug ay Jesu Kristuh nah nan pitun ahimbahimba'an hinan Provinciad Asia ya nalpun ha"in an hi John. Hom'on ya ipalenggop ni' da'yun Apo Dios an wagwadah din penghana, ya ad ugwan, ya minaynayun hi enggana. Ya umat ni' goh hinay aton nan Na'abuniyanan an Lennawan pituy numbino'ob'on hi abalinanah hinagang Apo Dios an inumbun hinan umbunanan mumpapto'.

5 Ya umat goh hina ay Jesu Kristu an hom'on ya palenggopon ni' da'yu. Hiyay edenol hi mangipa'innilah pohdon Apo Dios, ya Hiyay nahhun ya na'abbagbagtun minahuan Apo Dios, ya Hiyay Ap'apun an amin di a'alih tun luta. Immannung an pohpohdon ditu'un Jesus, ya inyatoynah nan krus di a'aliwan di bahol tu'u.

6 At pot'on ditu'un middum ay Hiya, ya pento' ditu'un padi an mangat hi pohdon Amanan hi Apo Dios. At hiyanan Hiya ni' di mumpapto' ya madayaw hi enggana. Amen!

7 Nomnomonyu nan itudun nan Hapit Apo Dios an inalinay, "Ti Hiya ya awniat umalin middum hinan bunut." Ya wada goh di ohan hinapitnan inalinay, "Ya awniat tigon an amin di tatagu an ta"on nan namatoy ay Hiya, ya hanan agguy kimmulug ay Hiya ya nidugah di puntutuyuanda ya tumata'otda." An amin hatu ya makulug! Amen.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Hi Apo Dios an abalinanan amin ya inalinay, "Ha"in di alpuwan di an amin, ya Ha"in di pogpog di an amin. Ha"in an Apun di an amin, ya wagwadaa' tuwalih din penghana ya ad ugwan, ya wagwadaa' goh hi enggana.”

9 Ha"in an hi John an ibbayun middum hinan pumpapto'an Apo Dios ya umata' ay da'yun e'edpol'u tun punholholtapa' an dumalat di pangulug tu'un Jesu Kristu. Manu ay nipa'alia' hitud Patmos an babluy an nigagwah nan baybay ti hiyah te molta' hi nangitudtuduwa' hi Hapit Apo Dios, ya hay nangipa'innilaa' hi impa'innilan Jesus ay ha"in.

10 Wa han ohan Duminggu ya impa'enap nan Na'abuniyanan an Lennawan ha"in an waday dengngol'un ma"adngol an hapit hi appit di bonog'u an ay gangoh di talampet.

11 An inalinay, "Itudo'mun amin daten tigom hinan nali'up an pepel ta ipiyuymuh nan kimmulug ay Jesus hinan pitun ahimbahimba'an hi ad Ephesus, ya ad Smyrna, ya ad Pergamum, ya ad Thyatira, ya ad Sardis, ya ad Philadelphia, ya ad Laodicea.”

12 Ya nunligguha' ta tigo' henen himmapit ay ha"in, ya tinnig'u han pitun ipattu'an di hilaw an balitu'.

13 Ya hinan gagwan hanan balitu' an pumpattu'an hi hilaw ya waday timma'dog an lala'in ma'alih Imbaluy di Tagu an adu"oy di lubungna, ya waday inhabedangnah balitu' an balikis hi palagpagna.

14 Ya hay buu'na ya ma'appaha' an umat hi dutdut di kalnilu an ma'appaha' an ay dalallu, ya hay matana ya ay gumelageladaw an apuy.

15 Ya hay hu'ina ya umat hinan gambang an humili, ya hay hapitna ya umat hinan gongaah di mumpuyuu' an danum.

16 Ya inodnan di agwanay pitun bittuan, ya waday matadom an hinalung hi timidna. Ya hay angahna ya nidugah an humili an umat hinan potang hinan muntonga.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

17 Ya hidin nanniga' ya natu"ina' hi inayungana, ya paddungnay unna' natoy. Ya indapanay agwanan ha"in, ya inalinay, "Adi'a tuma'ot ti Ha"in ya wagwadaa' hi enggana an mi'id di te"ana, ya mi'id di pogpogna.

18 Ya natoya' hidin hopapna, mu tigom an matagua' hi enggana! Ha"in di nangdon hi nitaguan di tagu, ya Ha"in di okod hi pangipa'aya' hi lennawadah unda matoy.

19 At itudo'mun amin hatun tinnigmun ma'at ad ugwan, ya nan ma'at hi pidwa.

20 Hay ipa'innilan nan pitun bittuan an tinnigmu ya didana nan pitun anghel an nepong hinan kimmulug hinan pitun babluy. Ya hay ipa'innilan nan pitun balitu' an ipattu'an di hilaw ya didana nan kimmulug hinan pitun ahimbahimba'an eden babluy."

Revelation 2

1 Ya inalina goh di, "Muntudo"ah nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Ephesus ta alyom di: Hiyah te inalin nan mangmangdon hinan pitun bittuan hi agwanan munle'le'od hinan awadan di pitun pangipattu'an hi hilaw an balitu'.

2 Inila' an amin di inatyu ti ene'edpolyuy ligat, ya inhihi'alyuy tamuyuh nunhulbianyun Ha"in. Ya inila' goh an agguyyu inunud nan tatagun alyonday unda apostoles mu bo'on ti hinanhananyu, at ininnilayun nappuhida ya ma'aladyahda.

3 Ya ta"on hi un ayu naligatan hi tamuyu an dumalat ay Ha"in mu enedpolyu ta agguya' din'ug.

4 Mu hay adi' pohdon ay da'yu ya nan pamhodyun Ha"in ya adi umat hidin hopapnah din kimmuluganyu.

5 At mahapul an nomnomonyu ta adi mahkay umat hinay atonyu! At din pangatyu tuwalih din hopapnay inaynayunyu ti wa ay ta adia' unudon ya umalia' ta ano' nan pangipattu'an hi hilaw hina.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

6 Mu ta"on un umat hinay alyo' mu immannung an waday denol'un da'yun dumalat di agguyyu namhodan hinan nappuhin ato'aton nan himpampun an mangunud ay Nicolas an adi' damdama pohdon.

7 Da'yun waday ingana ya pa'addonglonyun amin di alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an an inalinay, Nan tagun adina idinong di pangulugna an ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak, at hiyay pangidata' hinan biyangnan mangan hi bungan di ayiw an alpuwan di nitaguan hi awadan Apo Dios.”

8 Inalina goh ay ha"in di, "Muntudo"ah nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Smyrna ta alyom di: Hiyah te inalin nan Mi'id di Te"ana ya Mi'id di Pogpogna. Hiya din natoy, mu namahuan, at nen matagun inalinay,

9 Inila' an maligligatan ayu ya nawotwot ayu, mu hay makulug ya adangyan ayu ti ongol di badang Apo Dios ay da'yu. Ya inila' nan nun'appuhin gun alyon nan tatagun Satanas hi aatyu. Didana nan mumpahiyan alyonday Hudyuda, mu mi'id di hulbina ti nun'appuhiy pangatda.

10 Donglonyuh te ti awniat munholholtap ayu, ya nan udum ay da'yu ya ipibalud nan tatagun Satanas. Mu adi ayu tuma'ot ti hiyah ne pampongdah anahamad di pangulugyun Ha"in, ya hay oha goh ya adi madnoy an paddungnay un himpuluy algaw ya anggay. At adiyu idinong di pangulugyun Ha"in an ta"on un hiyah ne dumalat hi atayanyu ti waday nitaguanyuh mi'id di pogpognah awadan Apo Dios.

11 At da'yun waday ingana ya pa'addonglonyuy alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an an inalinay, Nan tagun adina idinong di pangulugna an ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak, at hiyay adi milahhin ay Apo Dios an hiyah ne nan alyondan miyadwan atayan.”

12 Inalina goh ay ha"in di, "Muntudo"ah nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Pergamum ta alyom di: Hiyah te hapit nan waday matadom an hinalung hi timidnan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 inalinay, Inila' an henen babluyyu ya paddungnay hiyay numbabluyan nan pumpapto'an Satanas. Mu ta"on un umat hina ya inila' an nahamad di pangulugyun Ha"in ti agguyyu indinong an ta"on unda pinatoy hi Antipas an ibbayun kimmulug an mangitudtuduh aat'u.

14 Hay adi' penhod ya wada nan i'ibbayun hay tudtudun Balaam di unudonda. Ti hi Balaam ya tinudtuduwanah Balak hi atonan mangitudtuduh pumbaholan nan tatagud Israel. Intudunay aton Balak ta ihapitana nan holag Israel ta ononda nan ma'an an ne'nong hi bulul ya ta atonday lumihog an umat hi umilugtapan.

15 Ya wadada goh di i'ibbayun mangunud hi nun'appuhin itudtudun di himpampun an nangunud ay Nicolas.

16 At muntutuyu ayu ta du'gonyu nan nun'appuhin ato'atonyu. Ti adiyu ay ya umalia' ta tun hinalung hi timid'uy pamatoy'uh nan mangat hi nun'appuhi.

17 At da'yun waday ingana ya pa'addonglonyuy alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an an inalinay, Nan tagun adina idinong di pangulugnan ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak, ya hiyay pangidata' hinan ma'an an agguy na'innila, ya idata' goh hinan batun ma'appaha' an nitud'an nan balbalun ngadan an mi'id di udum hi nanginnilan anggay nan pangidata'.”

18 Inalina goh ay ha"in di, "Itudo'muh teh nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Thyatira ta alyom di: Hiyah te inalin nan Imbaluy Apo Dios an hay matana ya umat hinan munggeladaw an apuy, ya hay hu'ina ya umat hinan humilin gambang. An inalinay,

19 Inila' an amin di ato'atonyu, ya nan pamhodyu, ya pangulugyun Ha"in, ya nan pange'edpolanyuh ligat di tamuyun dumalata'. Ya inila' goh an inyal'allanan maphod di pangatyud ugwan ya un din hopapna.

20 Mu hay adi' pohdon ay da'yu ya nan agguyyu nangipadinngan hinan nun'appuhin itudtudun nan babain hi Jezebel an inalinay un hiya ya propetan Apo Dios, ya wan agguy immannung. At hiyah ne dimmalat ya do'ol ay

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

da'yun tatagu' di mangamangat hi lumihog an umat hi umilugtapan ya nun'a'anyuy ma'an an ne'nong hinan bulul.

21 Ya hehennod'uy pangidinnganan nen ato'atona, mu adina pohdon an idinong.

22 At hay ato' ya idata' hi dogoh hi holholtapona an ta"on un nan mangun'unud enen itudtudunah unda adi muntutuyu ta idinongdah nen ato'atonda.

23 Ya an amin nan mangun'unud enen itudtudun Jezebel ya ipipatoy'u ta innilaon nan kimmulug ay Ha"in hi ahimbahimba'an an inila' di nomnom ya hay aton di tagu. Ya awniat waday idat'uh lagbun di tatagun miyunnudan hi atonda.

24 Mu da'yun iThyatira an agguy nangun'unud eden mitudtudun pangat Satanas ya adi' idatan da'yuh numanomnomanyu.

25 Ya hay anggay hi punnonngonyu ya henen nahamad an pangulugyun Ha"in hi engganah tun pumbangngada'.

26-27 At nan tagun adina idinong di pangulugna an ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak, at hiyay pangidata' hinan biyangnan mumpapto' hinan abablubabluy an umat hi biyang'un indat Aman Ha"in. Ti inalin nan Hapit Apo Dios di, Ya mi'id di mangameh ay Hiya, ya mahapul an Hiyay ma'unud, ya ag'agay pangabakanah nan nun'appuhin tatagu an umat hi aphi'an di lutan banga. Hiyah ne hinapitna.

28 Ya idat'u goh ay hiya nan bittuan an mamigat.

29 At da'yun waday ingana ya pa'addonglonyuh ten alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an!"

Revelation 3

1 Inalina goh ay ha"in di, "Muntudo"ah nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Sardis ta alyom di: Hiyah te hapit nan waday pitun abalinanan Lennawan Apo Dios ay Hiya ya nangdon hinan pitun bittuan. An inalinay,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Inila' an amin di aatyu. Manu ti matagu ayu, mu paddungnay un ayu natoy ti agguy nihamad di pangulugyu.

2 At nomnomonyu ta ihamadyuy pangulugyun Apo Dios ti wa ay ta adiyu at la'tot ya nami'id. Alyo' hete ti inila' an hay pangatyu ya bo'on hiyah ne pohdon Apo Dios.

3 Ya nomnomonyu nan nitudtudun da'yuh din hopapna ta hiyay inaynayunyu, ya muntutuyu ayuh baholyu ti wa ay ta adi ayu ya umalia' ta moltao' da'yu, ya agguyyu inilah un anuud ti hay alia' ya umat hi alian di mangakaw.

4 Mu da'yun tuttulun iSardis an agguy nabaholan ya awniat malubungan ayuh mumpaha' an mi'yalin Ha"in ti agguyyu indinong di pangulugyun Ha"in.

5 Ti nan tagun adi mangidinong hi pangulugna an ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak, at hiyay munlubung damdamah mumpaha', ya adi nonongan ma'aan di ngadanah nan Nitud'an di Ngadan di Tatagun Waday Nitaguanan Mi'id di Pogpogna. Ya awniat alyo' hi hinagang Ama ya nan a'anghelnan hiyay tagu'.

6 At da'yun waday ingana ya pa'addonglonyu ya unudonyuh ten alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an!”

7 Inalina goh ay ha"in di, "Muntudo"ah nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Philadelphia ta alyom di: Hiyah te hapit nan na'ahhamad ya anggay ya mi'id di mibahhaw hi hapitona. Hiyay nangdon hinan aladdun David, ya wa ay ta intulbo'na nan pantaw ya mi'id di mabalin hi mangibughul. Ya wa ay ta imbughulna ya mi'id di way olognan mangitangob. Ya inalinay,

8 Inila' di pangatyu, ya inila' an nakudang di abalinanyu, mu inunudyuy intudtudu', ya engganad ugwan ya Ha"in di kulugonyu, at hiyanan ibughul'u nan pantaw an pange'wanyu. Heten pantaw ya mid olog di tagun mangitangob.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 At donglonyu tun alyo' ti nan ma'aladyah an tatagun Satanas ya ipahiyadan alyonday Hudyuda, mu mi'id hulbin nan inalidan Hudyuda. Ti awniat punhippio' didah hinagangyu ta innilaondan da'yuy pa'appohpohdo' ahan.

10 Ya gapu ta inunudyuy hapit'u ya ene'edpolyuy ligatyu at adi' da'yu pi'ligaton hitun gutud di alian di ligat hi abablubabluy hitun lutah tun atapngan an amin di tatagu.

11 Adi madnoy at mumbangngada', at hiyanan inaynayunyuy nahamad an pangulugyun Ha"in ti wa ay ta idinongyuy pangulugyu at adi ayu midatan hinan korona an lagbuyu.

12 Mu nan tagun adina idinong di pangulugna an ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak, at hiyay way lagbuna, ya hiyay mipaddung hi tu'ud di Timplu'. Ya mi'hinah dih enggana. Ya awniat hiyay pangitud'an hi ngadan'un Dios, ya nan ngadan nan balbalun babluy ad Jerusalem an malpun Apo Dios hi ad abuniyan, ya nan balbalun ngadan'u.

13 At da'yun waday ingana ya pa'addonglonyuy alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an!”

14 Inalina goh ay ha"in di, "Muntudo"ah nan anghel an manalimun hinan kimmulug ad Laodicea ta alyom di: Hiyah te hapit nan alyondan Amen an makulug an amin di alyona, ya maphod an amin di atona. Hiyay dimmalat ya limmun Apo Dios an amin tun wad ugwan. An inalinay,

15 Inila' an hay pangatyu ya mipaddung hinan danum an adi lumahu ya adi ayhugi, mu un mundoldolnat ti mi'id di makulug hi pangulugyu. Manu ti adia' pahiwon ay da'yu, mu mi'id di makulug hi pangulugyun Ha"in.

16 Dumalat nan umatanyuh na at du'go' da'yu an umata' hinan tagun adina pohdon di danum an mundoldolnat, at hiyanan ibuldidna.

17 Ti alyonyuy adangyan ayu ti an amin di mahapulyu ya wadan da'yu. Mu agguyyu inilan na'agwotwot ayu, ya nabulaw ayu, ya paddungnay numbobollad ayu ti mi'id ay da'yu nan malpun Ha"in an iyadangyan di tagu!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

18 At hay itugun'un da'yu ya odolnah un Ha"in di pumbaganyuh badang ti nan ibadang'un da'yu ya hiyah ne mangihamad hi pangulugyun mipaddung hi balitu' an iyadangyanyu. Ya Ha"in di pumbaganyuh abalinanyun mangat hi maphod ta paddungnay hiyah ne nan ma'appaha' an ilubungyu ti ababain hi un ayu adi munlubung. Ya umat goh hinah nan anabulawyun Ha"in di pumbaganyuh badang ta paphodo' di pannigyu.

19 Ti an amin nan pa'appohpohdo' ya ihingal'u, ya gilato' didah un adi maphod di atonda. At hiyanan alyo' ay da'yu ta ipaphodyuy punnomnomyu ta muntutuyu ayuh baholyu.

20 At donglonyu! Ti wah tua' an mungkulkug hi pantawyu ta nan mangngol ta pahgopona' ya hiyay pe"ana'.

21 Nan tagun adina idinong di pangulugna an ta"on un malgom di ma'at ay hiya ya hiyay ma'alih nangabak an umat ay Ha"in an innaynayun'un nangunud ay Apo Dios an hi awniat hiyay mi'yibun ay Ha"in, at ten ni'yibuna' ay Amah tuh pumpapto'ana.

22 At da'yun waday ingana ya pa'addonglonyuy alyon nan Na'abuniyanan an Lennawan da'yun kimmulug hi ahimbahimba'an!"

Revelation 4

1 Unat goh nalpah hana ya tinangad'ud daya, ya tinnig'u han pantaw ad abuniyan an nibughul. Ya dengngol'u han hapit nan himmapit ay ha"in hidin hopapnan paddungnay gangoh di talampet an inalinay, "Umali'ah tud abuniyan ta ipattig'un he"ay ma'ma'at hi awni.”

2 Ya himbumagga an dumalat di abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawa ya tinnig'u han tronod abuniyan an waday inumbun hi ap'apu.

3 Ya hay tigaw di angahna ya munletaa' an umat hinan batun ma'alih jasper ya carnelian. Ya waday ab'abungalngal an nunli'ub hinan trono an hay tigawna ya umat hinan batun ma'alih emerald.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya hinan nunlene'woh den trono ya wadada goh di duwampulu ta opat an trono an inumbunan di duwampulu ta opat goh an a'ap'apu an numpunlubungdah mumpaha', ya waday nun'epngot hi koronadah balitu'.

5 Ya palpaliwan ya waday ilat, ya idul, ya nan nidugah an magangoh an nalpuh nan tronon di Mumpapto' ad abuniyan. Ya wada goh di pitun mundalang an hilaw hinan hinagang nan tronon den Mumpapto' an hiyanay pangimmatunan hinan pitun abalinan nan Na'abuniyanan an Lennawan Apo Dios.

6 Ya hidih nan hinagang nan trono ya wada goh han paddungnay baybay di inabellognan ma'allenang an ay daggal. Ya wadaday opat hi matagun timmata'dog hi lene'woh den trono an nun'amataan an amin di odolda.

7 Ya nan nahhun ya umat hi layon di tigawna, ya nan miyadwa ya umat hi buta'al an baka, ya nan miyatlu ya umat hi angah di taguy angahna, ya nan miyapat ya umat hinan muntadyapan an ongol an agilay tigawna.

8 Ya an amin daten opat ya hin'o'nom di paya'dan namataan di numpinangngel. Ya gunda mungkantah abigabigat ya amahdomahdom an alyondah nan kantaday, "Na'ahhamad, na'ahhamad, na'ahhamad'a an Ap'apun Dios an nidugah di abalinana, ya wagwada tuwalih din penghana, ya ad ugwan, ya hi enggana!”

9 Ikantaday pundayawda ya punyamanandah nan inumbun an Mumpapto' an wagwadah mid pogpogna.

10 Ya wa ay ta mungkantada ya nunlu'bub nan duwampulu ta opat an a'ap'apuh hinagang nan inumbun an Mumpapto' ta dayawonda. Ya nun'ihinada nan koronadah nan hinagangna, ya nungkantadan alyonday,

11 "Apo Dios, He"ay way biyangnah dayawonmi ti nan anabagbagtum, ya dumalat nan ongol an abalinam ya limmum an amin di logom, ya tinagum an amin di matagu ti hiyah ne pohdom."

Revelation 5

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Palpaliwan ya tinnig'u han nali'up an pepel hinan agwan hi ngamay nan inumbun an Mumpapto'. Ya natud'an di numbinallin, ya pituy ammidna ta adi nonongan nabe'lag.

2 Ya palpaliwan goh ya tinnig'u han mabi'ah an anghel an enlotnan nuntu'u' an inalinay, "Goh nin di way biyangnan mangaan hi ammid ten nali'up an pepel ta be'lagona?”

3 Mu mi'id di ohad abuniyan, ya hitun luta, ya ad dolom an waday biyangnan mame'lag hinan nali'up an pepel ta tigonay nitudo'.

4 Ya awni ya nidugah di lugwa' ti mi'id di ohan way biyangnan mame'lag hinan nali'up an pepel.

5 Ya inalin nan ohan ap'apuy, "Adi'a lumugwa. Ti abalinan ahan nan alyondan Layon an holag David an holag din hi Judah. Hiya ya inabaknan amin di nun'appuhi, at Hiyay waday biyangnan mangaan hinan pitun ammid nan pepel ta be'lagona an Hiyay nabagbagtun ad holag ay David an Hiyay nangameh hinan nun'appuhi!”

6 Ya tinnig'u goh nan alyondan imbaluy di Uyaw an Kalnilun Apo Dios hi awadan nan tronon di Mumpapto' an timma'dog hinan gagwan nan opat an matagu ya nan a'ap'apu. Hiya ya mattig an pinatoydah din hopapna. Ya waday pituh ha'gudna ya pitun matanan didana nan pitun abalinan nan Lennawan Apo Dios an nahnag hitun luta.

7 Ya immuy, ya innalna din nali'up an pepel hinan agwan an ngamay nan inumbun an Mumpapto'.

8 Ya heden nangngalanah nan pepel ya nunlu'bub din opat an matagu ya din duwampulu ta opat an a'ap'apuh hinagangna, ya dinayawda. Ya inodnandan hinohhay alpa ya duyun balitu' an napnuh incense an hiyah ne luwalun nan tatagun Apo Dios.

9 Ya palpaliwan ya nungkantadah balbalun kantan alyonday, "He"ay way biyangnan mangngal hinan nali'up an pepel ta anom nan ammidna ti hay namatayandan He"ay nangibo'laam hi bahol di tataguh numbino'ob'on an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

babluy an nan ahimpahimpangapu, ya nan numbino'ob'on di hapitda, ya nan numbino'ob'on di aat di nitaguanda ta numbalindan tatagum an Dios.

10 Ya iniddummu didah nan pumpapto'am ta ayda papadin mangat hi pohdon Apo Dios an dayawon tu'u, ya hi awniat diday mumpapto' hinan abablubabluy hitun luta.”

11 Ya hidin intigaw'u goh ya waday dengngol'uh hapit nan a'anghel an adida mabilang. Ya timma'dogdah nan nunlene'woh hinan inumbun an Mumpapto', ya hinan duwampulu ta opat an a'ap'apu, ya hinan opat an matagu.

12 Ya enlo'enlotdan nungkantan inaliday, "Din ay Uyaw an Kalnilun napatoy ya waday biyangnan way abalinana, ya inadangyana, ya la'engna, ya bi'ahna! Ya biyangna goh an waday a'e'gonana, ya anabagbagtuna, ya amakulugna!”

13 Ya dengngol'un mungkantan amin nan wad abuniyan, ya hitun luta, ya ad dolom, ya nan wah baybay an alyonday, "Nan inumbun hi tronon di Mumpapto' ya nan ay Uyaw an Kalnilu ya mipabagbagtuda, ya me'gonanda, ya nidugah di abalinanda, ya nidugah goh di bi'ahdah mid pogpogna!”

14 Ya tembal nan opat an matagun inaliday, "Amen!" Ya din a'ap'apu ya nunlu'bubdan nundayaw ay dida.

Revelation 6

1 Tinnig'u nan ay Uyaw an Kalnilu an inaana din nahhun an ammid din nali'up an pepel. Ya dengngol'un nun'aliy din ohan daden opat an matagu an ay idul di hapitnan inalinay, "Umali'a!”

2 Ya hidin intigaw'u ya wada han mumpaha' an kabayu. Ya nan nuntakay ya waday panah inodnana, ya waday nidat ay hiyah korona. Ya hiya ya mangam'ameh, at immuy goh an ay ni'gubat.

3 Ya hiyah ne nangaanan din ay Uyaw an Kalnilu hidin netob an ammid. Ya dengngol'u nan miyadwan matagun inalinay, "Umali'a!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya wada goh di immalih ohan mumbolah an kabayu. Ya nan nuntakay ya waday abalinanan mangipa'alih gubat hitun luta ta mumpapattoy di tatagu. Ya waday nidat ay hiyah ongol an hanggap.

5 Ya inaan goh din ay Uyaw an Kalnilu din miyatlun ammid. Ya dengngol'u din miyatluh nan matagun inalinay, "Umali'a!" Ya hidin intigaw'u ya wada han mangmangitit an kabayu. Ya nan nuntakay ya waday inodnanah kiluan.

6 Ya palpaliwan ya waday dengngol'uh himmapit an nalpuh awadan nan opat an matagun inalinay, "Godwan halub an wheat unu hinhalub ta han godwan barle an ay paguy di tangdan hi hin'algaw! Mu adiyu ni' pa"ion nan olibo ya greyp ti mahapul nan mantika ya ma'inum!”

7 Ya inaan goh nan ay Uyaw an Kalnilu din miyapat an ammid. Ya dengngol'u din miyapat an matagun inalinay, "Umali'a!”

8 Ya hidin intigaw'u ya immali han immuphat an kabayu. Ya hay ngadan nan nuntakay ya hi Atoy. Ya waday mimihnup an mangun'unud an hay ngadana ya hi Ad Dolom. Ya waday abalinandan duwan mamatoy hi godwan di godwah nan tataguh tun luta. Ya hay pamatoyda ya nan batel, ya nan gubat, ya nan dogoh, ya nan atap an animal.

9 Ya hidin inaan nan ay Uyaw an Kalniluy miyaleman ammid ya tinnig'uh nan hiluk di pun'onngan an wah diday lennawan nan nun'apatoy an dimmalat nan nangitudtuduwandah nan Hapit Apo Dios ti agguyda bimmain an nangulgud hi pangulugdan Hiya.

10 Ya enlot nan lennaway hapitdan inaliday, "Apo Dios an nidugah di abalinana, na'ahhamad'a ahan, ya mi'id di mibahhaw hi hapitom! Anuud di punhumalyaam hinan tatagun namatoy ay da'mi ta moltaom dida?”

11 Ya an amin din lennawa ya nidatandah mumpaha' an lubung. Ya waday nangalin didan mun'eblayda ta engganay mipipatoy nan udum an i'ibbadan baal Apo Dios an dumalat di pangulugda ti awniat munhumalyah Apo Dios.

12 Ya tinnig'u goh an inaan nan ay Uyaw an Kalnilu din miyonom an ammid, ya immalyog hi ongol. Ya awni ya tinnig'u nan algaw an hemmelong an umat

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

hinan ngimmitit an langgut. Ya nan bulan ya numbalin hi mumbolah an ay dala.

13 Ya nun'agah nan bittuan hitun lutan umat hinan aplagan di bungan di ayiw an fig hi un pumuo'.

14 Ya na'ubah ad daya an ay pepel an nali'up. Ya nan aduntuduntug ya nan lutan nigagwah nan baybay ya nahligda.

15 Ya an amin nan a'alih tun luta, ya nan nun'abagtuy haadda, ya nan ap'apun di titindalu, ya nan adadangyan, ya nan mun'abi'ah an tatagu, ya nan himbut, ya nan bo'on himbut ya nun'ipo"oydah nan liliyang ya hinan mun'abinatuh nan aduntuduntug.

16 Ya inalidah nan aduntuduntug ya hinan mabinatuy, "Mun'egday ayu ta gabunan da'mi ta adi da'mi tigon hinan inumbun an Mumpapto' ya hinan ay Uyaw an Kalnilu ta adi da'mi moltaon!

17 Ti ad ugwan mahkay di bimmungtanda, ya mi'id di ohan da'mih way abalinanan mananggan dida!"

Revelation 7

1 Unat goh nalpah hana ya tinnig'u goh an wadaday opat an anghel an timma'dog an nepongdah nan nundinammang an dugun tun luta ta hinawananda nan dibdib ta adi madibdiban tun luta, ya nan baybay, ya nan ayiw.

2 Ya palpaliwan ya tinnig'u goh di ohan anghel an nalpuh appit di buhu'an di algaw an waday inodnanah malkan Apo Dios an adi matmattoy. Ya tin'u'ana din opat an anghel an nangidatan Apo Dios hi abalinandan umuy an mama"ih tun luta ya nan baybay. Ya inalinay,

3 "Adiyu pa"ion nan luta, ya nan baybay, ya nan ayiw ta engganah malkaan tu'un amin di tu'tu' nan baal Apo Dios an dayawon tu'u.”

4 Ya namalkaanda, ya hay dengngol'uh bilangdan nalpuh himpulu ta duwan himpampun an holag Israel ya hinggahut ta han napat ta opat di libu.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ti himpupulu ta duway libuh namalkaan an holag Judah, ya holag Reuben, ya holag Gad,

6 ya holag Asher, ya holag Naphtali, ya holag Manasseh,

7 ya holag Simeon, ya holag Levi, ya holag Issachar,

8 ya holag Zebulun, ya holag Joseph, ya holag Benjamin.

9 Unat goh nalpah hene ya tinnig'u goh an do'ol ahan di tatagun adida mabilang. Danen tatagu ya timma'dogdah hinagang nan tronon di Mumpapto' ya hinan ay Uyaw an Kalnilu. Nalpu danen tataguh numbino'ob'on an babluy, ya numbino'ob'on di nahlaganda, ya nan hapitda, ya nitaguanda. Ya numpunlubungdah mumpaha' an magayad, ya waday nun'odnandah tubun di palman umat hi liyug.

10 Ya init'u'dan inaliday, "Hi Apo Dios an inumbun hinan trononan Mumpapto' ya nan ay Uyaw an Kalnilu di mangibaliw hi tagu!”

11 Ya din a'anghel an timmata'dog hinan nunlene'woh eden tronon di Mumpapto', ya nan opat an matagu, ya nan a'ap'apu ya numpunlu'bubdah hinagang Apo Dios ta dayawonda Hiya,

12 ya inaliday, "Amen! Hi Apo Dios di mipabagbagtu ya me'gonan hi mid pogpogna, ya Hiyay punyamanan an amin di tatagu ti dumalat nan anala'engna ya nan abalinana! Amen!”

13 Ya inalin din ohah nan a'ap'apun ha"in di, "Ngadan danen tatagun numpunlubung hi mumpaha' an mun'agayad? Ya hay nun'alpuwanda?”

14 Ya inali' di, "Mid inila', apu, ti he"ay nanginnilan dida." Ya inalinan ha"in di, "Didana nan tatagun nabaliwan hidin gutud di nunholholtapan di tatagu. Manu ay mumpaha' di lubungda ti inloba'dah nan dalan nan ay Uyaw an Kalnilu.

15 At hiyanan wadadah hinagang Apo Dios, ya unudondan amin di pohdona, ya dayawondah abigabigat ya amahdomahdom hinan Timpluna. Hiyay nangipapto' ay dida,

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

16 at adida mahkay mahinaangan, ya adida goh ahan ma'u'uwaw, ya adida mah'itan unu malahuan hi potang.

17 Ti nan ay Uyaw an Kalnilun wadah di, ya umat hinan mumpahtul an ipangpanguluna nan umuyna ipahtul hinan uminumandan obob an alpuwan di nitaguan. Ya mi'id mahkay di dumalat hi kumilaandah awadan Apo Dios."

Revelation 8

1 Unat goh inaan nan ay Uyaw an Kalnilu nan miyapitun ammid din nali'up an pepel ya dimminongdan amin nan wad abuniyan hi godwan di olas.

2 Ya tinnig'u din pitun a'anghel an timma'dog hi hinagang Apo Dios an waday nidat hi hinohhah talampet ay dida.

3 Ya awni ya wada goh di immalih ohan anghel, ya timma'dog hinan awadan di pun'onngan an inodnana han balitu' an duyun pangittuwanah incense. Ya indatandah do'ol an incense ta umuyna gohbon hinan balitu' an pun'onngan ta middum hi luwalun nan tatagun Apo Dios. Nan pun'onngan ya wadah nan hinagang di tronon di Mumpapto'.

4 Ya nan ahu' di incense an inodnan nan anghel ya immuy hi awadan Apo Dios an ni'datong hinan luwalun nan tataguna.

5 Ya awni ya indaludun nan anghel din duyun di incense hinan apuy hinan way pun'onngan, ya intapalnah nan luta, ya immidul, ya immilat, ya immalyog hi ongol.

6 Ya din pitun a'anghel an nangdon hinan pitun talampet ya indadaandan muntalampet.

7 Ya impagangoh din nahhun an anghel din talampetna, ya do'ol di dalallun nalamutan hi apuy ya dala an nun'agah hinan luta. At noghob di hi'itangan godwah tun luta, ya noghob goh di hi'itangan godwah nan ayiw hitun luta, ya nun'oghob an amin di holo'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Ya nuntalampet goh din miyadwan anghel, ya wada han ay dumaladalang
an ongol ahan an duntug an na'awid hinan baybay. Ya hi'itangan godwah nan
baybay di numbalin hi dala,

9 ya hi'itangan godwah nan wah nan baybay di nun'atoy, ya hi'itangan goh
godwan di bilang nan pupul an wah nan baybay di nun'apa"i.

10 Ya nuntalampet goh din miyatlun anghel, ya wada han mundalang an
ongol an bittuan an nalpud daya, ya nagah, ya hi'itangan godwan di
wangwang di nagahana ya hinan a'obo'obob.

11 Ya hay ngadan nen bittuan ya hi Mun'aklit. Ya hi'itangan godwan di
danum hitun lutay inaklitana, at do'ol di tataguh nun'atoy ti ininumda.

12 Ya nuntalampet goh din miyapat an anghel. Ya nami'id di patal di
pangngel nan algaw, ya bulan, ya bittuan, at hemmelong hi hi'itangan
godwan di algaw, ya agguy bimmulan hi hi'itangan godwan di mahdom.

13 Ya intigaw'ud daya, ya waday muntaytadyapan an agila an pun'it'u'nay,
"Mahmo' hi nidugah nan tataguh tun lutah un ipagangoh nan na'angang an
tulun angunuh an anghel di talampetda!"

Revelation 9

1 Ya nuntalampet nan miyaleman anghel, ya tinnig'u han bittuan an nagah
hitun lutan nalpud daya an hiyay nidatan di tulbo' ad dolom.

2 Ya hidin imbughul nen bittuan ad dolom ya numpangabuhu' din ma'ugtul
an ahu' an umat hi ahu' nan ongol an pun'apuyan. At hemmelong tun luta ti
nahanian nan potang.

3 Ya awni ya do'ol di dudun an nalpuh nan ahu'. Ya waday nidat ay daden
dudun hi abalinandan tumilod an umat hi ipi'ipit.

4 Ya hay nitugun ay dida ya adida pa"ion nan holo', ya ayiw, ya nan udumna
goh an nitanom, mu hay palewahanda ya nan tatagun mi'id di malkan Apo
Dios hi tu'tu'da.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Manu ti adida patayon dida, mu lemay bulan di pangipaligligatandan didah ha'it di tiloddan umat hinan alaton di ipi'ipit.

6 Ya henen lemay bulan an ipaligligatanda ya adida pa"edpol, at hiyanan pohdondan unda matoy, mu mi'id abalinanda ti adi nonongan natoydan nen gutud.

7 Hay tigaw danen dudun ya umatdah kabayun nidadaan an mi'gubat. Ya waday enepngotdah umat hi balitu', ya umat hi angah di taguy angahda.

8 Ya hay buu'da ya umat hi buu' di binabai, ya hay babada ya umat hi baban di layon.

9 Ya hay hanin di palagpagda ya umat hinan gumo'. Ya hay gangoh di paya'da ya umat hi tungog nan nidugah an do'ol an kabayun manguyud hi kalesan tumagtag an umuy mi'gubat.

10 Ya hay iwitda ya tumilod, ya nidugah an munha'it an umat hi alaton di ipi'ipit. Hiyah ne pangipaligligatandah nan tatagu eden lemay bulan.

11 Ya waday alih mumpapto' ay dida an hiyah ne din anghel an manalimun ad dolom. Ya hay pungngadan di Hudyu ya hi Abaddon, ya hay pungngadan di iGreece ya hi Apollyon.

12 Ya wa ay ta malpah henen atata'ot an ligat ya wada goh di duwan mihaynod hi atata'ot an ligat.

13 Ya nuntalampet din miyonom an anghel. Ya dengngol'uy hapit an nalpuh nan opat an dugun nan balitu' an pun'onngan hi hinagang Apo Dios.

14 Ya inalinah din miyonom an anghel di, "Ibo'tanmu nan opat an anghel an nibalud hinan ongol an Wangwang an Euphrates!”

15 Ti didana din nidadaan an mahnag hi umuy mamatoy hinan hi'itangan an godwan di tataguh tun lutah un madatngan di gutud hi gintud Apo Dios.

16 Ya inalidan ha"in di bilang nan numpuntakay hinan kabayu an alibulibuda.

17 Ya tinnig'u hanan kabayu ya nan numpuntakay an waday hanin di palagpagda an tuluy numbino'ob'on hi kololna an hay oha ya ma'abollah an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ay apuy, ya mangmangitit an blue di oha, ya muntitiba an umat hi budbuda di oha. Ya nan ulun di kabayuda ya umat hi ulun di layon. Ya bumuhu' di apuy, ya ahu', ya budbudah timidda.

18 Ya danen bumuhu' hi timidday mamatoy hi hi'itangan godwan di tataguh tun luta.

19 Ti nan abalinandan pumatoy ya wah timmidda ya iwitda. Ya ay ulog di iwitdan waday uludan umalat.

20 Mu ta"on un umat hina an nidugah di ligat ya hihidya damdaman adi idinong nan agguy natoy an tataguy nun'appuhin ato'atonda an umat hinan pundayawandah nan dimunyu ya nan inyammadan bulul an balitu', ya silver, ya gambang, ya batu, ya ayiw. Danen dayawonda ya adida tummig, ya humapit, ya dumngol, ya dumalan.

21 Ya hanan tatagun agguy natoy ya adida ahan muntutuyuh nan pimmatapatayanda, ya nan nangatandah madyik, ya nan immilugtapanda, ya nan nangaka'akawanda.

Revelation 10

1 Unat goh nalpah hene ya tinnig'u goh han ohan anghel an ma'abbi'ah an nalpud abuniyan. Ya ay ihunay inlubungna nan bunut, ya waday ab'abungalngal hi uluna. Ya umat hi algaw di angahna, ya nan duwan hu'ina ya ay duwan tu'ud an dumaladalang.

2 Ya waday inodnanan it'ittang an nali'up an pepel an nabe'lag. Ya indah'ayna nan agwan an hu'inah nan baybay, ya nan wodhong di hu'inah nan luta.

3 Ya nuntu'u' an ay munheel an layon. Ya unat goh nalpah an nuntu'u' ya tembal nan idul hi numpapitu.

4 Ya hidin nalpah an gimmangogangoh nan idul ta wan itudo"u nan inalina mu waday himmapit ad dayan inalinay, "Adim ipa'innila, ya adim itudo' di inalin nan idul!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya din anghel an tinnig'un timma'dog an nangidah'ay hi ohan hu'inah nan baybay ya hinan lutay oha ya inta'nangnay ngamaynad daya,

6 ya nunhapatan Apo Dios an adi matmattoy an nunlumud abuniyan, ya tun luta, ya nan baybay, ya nan wad abuniyan, ya tun luta, ya nan wah baybay. An inalinay, "Magadyuh mahkay!

7 Ti wa ay ta muntalampet nan miyapitun anghel at ma'at mahkay din impa'innilan Apo Dios hidin numbino'ob'on an propeta.”

8 Ya ni'hapit goh ay ha"in din dengngol'un himmapit ad abuniyan an inalinay, "Umuy'a ta alam nan pepel an inodnan nan anghel an nangidah'ay hi hu'inah nan baybay ya hinan lutay oha.”

9 At immuya', ya inali' di ala' nan pepel an inodnana, ya inalinan ha"in di, "Alam, ya inanmu. Munlameeh di tamtamnan ay alig, mu hinan putum ya mumpait.”

10 Ya innal'u din inodnanan nali'up an pepel, ya inan'u, ya immannung an munlanuh timid'un ay alig. Mu unat goh inu'mun'u ya immannung goh an mumpait hi putu'.

11 Ya inalinan ha"in di, "Mahapul an ibaagmu goh di impa'innilan Apo Dios ay he"a an hay ma'at hi awnih nan numbino'ob'on an holag di ahimpahimpamabluy an numbino'ob'on di hapitda ya nan a'alida."

Revelation 11

1 Palpaliwan ya nidat ay ha"in han lukud an umat hi hul'ud. Ya wada han nangalin ha"in di, "Umuy'a ta lukudom nan Timplun Apo Dios ya nan pun'onngan, ya enyapmu nan tatagun mundayaw hidi.

2 Mu adim pi'lukud nan gettaw ti hiyah ne midat hinan Hentil an gun mangat hinan nun'appuhi eden babluy ad Jerusalem hi napat ta duway bulan.”

3 Ya inalina goh di, "Hi awni ya honogo' nan duwan tagun nunlubung hi langgut an mangipa'innilah nan impa'innila' ay didah ma'at hi hinlibu ta duway gahut ta nanom di algaw.”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Danen duwan taguy mipaddung hinan duwan ayiw an olibo ya nan duwan pangipattu'an hi hilaw an wadah hinagang Apo Dios an Apun an amin di tataguh tun luta.

5 Ya wa ay di mamadah an mangat hi nappuhin dida ya waday apuy hi bumuhu' hi timidda ta hiyay pamatoyda.

6 Ya waday abalinandan mangipadinong hi udan, at hitun pangipa'innilaandah nan impa'innilan Apo Dios ay dida ya adi umudan. Ya abalinanda goh an pumbalinon di danum hi dala, ya diday okod an mangipa'alih malgom an ligat hituh tun lutah malgom an gutud.

7 At wa ay ta malpah an ipa'innilada nan impa'innilan Apo Dios ya bumuhu' mahkay nan atata'ot an animal an malpud dolom ta mi'pattoy ay didah engganah unna patayon didan duwa.

8 Ya awniat miwallang di odoldah nan kulhan nen ongol an siudad hidin nilanhaan nan Apu tu'uh nan krus. Ya hay nipa"elan nen siudad ya ad Sodom unu ad Egypt.

9 Ya awniat panigtigan di tatagun numbino'ob'on di babluyda, ya nan nahlaganda, ya nan hapitda, ya nan nitaguanday odol daden natoy hi tuluy algaw ta han godwa, ya ipawaday ilubu'an nan odol danen duwa.

10 Ya an amin nan tatagu ya awniat mun'an'anladah natayan daden duwan tagu ti diday nangiyalih nidugah an punligatan di tataguh tun luta. At hiyanan mumbehtada, ya mun'i'iddatandah malgom hi wan dida.

11 Mu maluh di tuluy algaw ya han godwa ya mahuan Apo Dios dida ta nan tatagun mannig ay dida ya tuma'otda.

12 Ya danen duwan mamahuan ya awniat waday donglondah muntu'u' ad abuniyan an alyonay, "Tumulu ayuh tu!" Ya nan buhulda ya awniat tigonda didan niddum hinan bunut an tumuludad abuniyan.

13 Ya henen gutud an tumuluwanda ya himbumagga ya umalyog hi nidugah, at mun'apa"iy mun'iyapuluh nan babluy ta mun'atoy di pituy libuh nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

tatagu. At nidugah an tuma'ot nan tatagun ma'angang, ya dayawonda mahkay hi Apo Dios ad abuniyan an dumalat nan abalinana.

14 Hiyah te miyadwan atata'ot an ma'at hi awni an punligligatan di tatagu. Ya malpah hene ya wada goh di miyatluh ma'at hi atata'ot.

15 Nuntalampet nan miyapitun anghel, ya wadaday nuntu'u' ad abuniyan an inaliday, "An amin mahkay hitun luta ya hi Apo Dios ya hi Kristuy mumpapto' hi mid pogpogna!”

16 Ya din duwampulu ta opat an a'ap'apun inumbun hinan tronodah nan hinagang Apo Dios ya numpunlu'bubdan nundayaw ay Apo Dios

17 an inaliday, "Apo Dios an wagwada tuwalih din hopapna ya wadah enggana, nidugah ahan di abalinam. Munyaman ami ti ente"am mahkay an mumpapto', ya impattigmuy anidugah di abalinam!

18 Mu bumubungotda din agguy kimmulug ti ad ugwan ya nagtud di pangipattigam hi bumungtam. At humalyaom nan nun'atoy, ya idatmuy lagbun nan numbino'ob'on an baalmun propeta ya nan kimmulug ay He"a an ta"on hi unda nun'awotwot unu adadangyan. Ya ad ugwan goh di pummoltaam hi an amin hinan tatagun mangamangat hi nun'appuhih tun luta!”

19 Ya nibughul di Timplun Apo Dios ad abuniyan, at mattig din Kahon an Nittuwan din Tugun Apo Dios. Ya immila'ilat, ya immidu'idul, ya waday mumbungug, ya immalyog, ya nidugah an manalallu.

Revelation 12

1 Waday nidugah an umipanoh'an numpattig ad abuniyan. Hay tigawna ya babain ay nunlubung hi algaw an humili. Ya paddungnay timma'dog hinan bulan, ya paddungnay enepngotnah ulunay himpulu ta duwan bittuan.

2 Ya magadyuh di puntungawana, at enlotnan kimmilah dinumgohan di putunah puntungawana.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya tinnig'ud abuniyan di oha goh an umipanoh'a. Ya hay tigawna ya ongol an dragon. Ya mumbolah, ya pituy ulunan napngotan hi balitu', ya himpuluy ha'gudna.

4 Ya inhawagina nan iwitna, ya dinalupuhnay hi'itangan godwah nan bittuan hi ad daya ta nagahdah tun luta. Ya timma'dog hi hinagang de han babain magadyuh an muntungaw ta hodonay itungawna ta ihdana.

5 Ya unat goh nuntungaw henen babai ya lala'iy intungawna an Hiyay mumpapto' hi an amin an babluy. Ya mi'id di mangabak ay Hiya, ya mahapul an Hiyay ma'unud. Mu himbumagga ya impa'alan Apo Dios din ung'ungngah did abuniyan an awadan di pumpapto'ana.

6 Ya limmayaw din babai ta immuy hinan mapulun ti indadaan Apo Dios di ihinanah di ta mahalimunan hi himpulu ta duway gahut ya han nanom di algaw.

7 Ya awni ya tinnig'u goh an waday gubat ad abuniyan. Hi Michael an apun di a'anghel Apo Dios ya initnudna nan a'anghelna ta ni'gubatdah nan dragon ya hinan a'anghelna.

8 Ya na'abak din dragon ya din a'anghelna. At adi mahkay nonongan umuyda mihinad abuniyan,

9 at enggahda didah luta. Henen dragon ya hiyah ne din ulog an din alyondan diyablu unu Satanas an bimmalibalin amin hinan tataguh tun luta. At napakakda an initnudna nan a'anghelna ta immalidah tun luta.

10 Ya waday dengngol'un ma"adngol an hapit ad abuniyan an inalinay, "Ad ugwan di gutud hi pamaliwan Apo Dios hinan tataguna! Ti impattignay ongol an abalinanan mumpapto', ya impattig goh Kristun mangipapto' hi tagun waday biyangna ti na'ameh mahkay hi Satanas an do'ol din gunna impabahol hinan i'ibba tu'un kimmulug hi hinagang Apo Dios. Mu ad ugwan ya nipakak mahkay ad abuniyan.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya inameh nan i'ibba tu'uh Satanas ti dimmalat di dalan nan ay Uyaw an Kalniluh din natayana, ya dimmalat di nangipa'innilaandah Hapit Apo Dios an ta"on hi un hiyay dumalat hi atayanda.

12 At mun'am'amlong ayun amin an wad abuniyan! Mu mahmo' ayun wah nan luta ya wah nan baybay ti wah nah Satanas an nidugah di bungotna ti inilanan ag'aga mahkay an mapogpog di pangatanah pohdona.”

13 Ya hidin ininnilan nan dragon an napakak ad abuniyan ta nahnag hitun luta ya immuyna inanap din babain nangitungaw hi lala'i.

14 Mu nidatan nan babaih duwan paya' an umat hi paya' di ongol an agila ta way atonan tumayap an umuy hinan ihinanah nan mapulun. At hidiy nahalimunanah tuluy tawon ya han godwa, at mi'id di aton nan dragon an mangah'up ay hiya.

15 Ya impabuhu' nen dragon di do'ol an danum an ay wangwang ta olom ya miyanud nan babai.

16 Mu paddungnay bimmadang di lutan nen babai ti nanga', at nun'a'unug din danum an imbuldid nan dragon.

17 At ma'abbungot din dragon hinan babai, at immuyna ginubat nan holag nan babain din mangunud hi Tugun Apo Dios ya nan intudtudun Jesus.

Revelation 13

1 Ya timma'dog heden dragon hinan pingit di baybay. Ya awni goh ya tinnig'u han atata'ot an animal an nalpuh nan baybay an himpuluy ha'gudna an waday koronadan amin. Ya pituy ulunan waday nitudo' an panginnilaan an ngohoyonah Apo Dios.

2 Ya henen tinnig'un animal ya umat hinan lepard, mu nan hu'ina ya umat hi hu'in di bear, ya nan timidna ya umat hinan timid di layon. Ya indat nan dragon enen animal di abalinana, ya pumpapto'ana, ya biyangna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

3 Ya ay ihunay un nidugah di hugat di ohan ulun nen animal an paddungnay unna iyatoy, mu immadaog. Ya manoh'an amin di tataguh tun lutan hiya, at hiyay inunudda.

4 Ya dinayaw an amin nan tatagu nan dragon ti indatnay biyangnan ten animal. Ya ni'dayawdah nen animal an alyonday, "Mid ah ohah nipaddung hi abalinan ten animal! Ya mi'id ah ohah way abalinanan mi'pattoy ay hiya!”

5 Ya ngohoy di punhaphapit ten animal ay Apo Dios, ya waday biyangnan mumpapto' hi napat ta han duway bulan.

6 Ya nun'idutanah Apo Dios, ya nan ngadana, ya nan pumpapto'anad abuniyan, ya an amin nan ni'hitud abuniyan.

7 Ya nidatan hi abalinan an mi'gubat hinan tatagun Apo Dios, ya miyabulut an abakona dida ta hiyay mumpapto' hi an amin an tataguh nan abablubabluy an numbino'ob'on di nahlaganda, ya hapitda, ya nitaguanda.

8 Ya awniat hiyay dayawon an amin nan tataguh tun lutan agguy nitudo' di ngadandah nan Liblun Nitud'an di Ngadan nan Tatagun Waday Miyadwan Nitaguanda. Heten liblun nan ay Uyaw an Kalnilun din napatoy hidin hopapna ya nitudo' tuwali ya un malmu tun luta.

9 Da'yun waday ingana ya pa'addonglonyu tun alyo' ay da'yu

10 ti immannung an ma'at din ninomnom Apo Dios an ma'at hinan tataguna! Ya wa ay ta alyonay madpap ta mibalud di ohan ditu'u ya immannung an ma'at. Ya umat goh an wa ay ta alyonay hay hanggap di atayan di ohan ditu'u ya immannung an hiyah ne atayana. At mahapul an ditu'un tatagun Apo Dios ya ihamad tu'uy pangulug tu'u ta edpol tu'u hatun ma'at hi awni.

11 Ya palpaliwan ya tinnig'u goh di ohah atata'ot an animal an bimmuhu' an nalpud dolom. Ya duway ha'gudnan umat hi ha'gud di uyaw an kalnilu, mu hay hapitna ya umat hi hapit nan dragon.

12 Ya waday biyangnan umat hi biyang din nahhun an atata'ot an animal an din immadaog di hugat hi uluna. Heten miyadwan atata'ot an animal ya luludanan amin di tatagun mundayaw hinan nahhun an atata'ot an animal.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 Ya umipanoh'ay aton ten miyadwan atata'ot an animal ti impa'alinah tun lutay apuy an nalpud daya ta punhintitigan di tatagu.

14 Ya henen inatnan dumalat di abalinan nan nahhun an atata'ot an animal di namalbalinah nan tatagu. Ya inalinan diday mahapul an mun'ammadah bulul hi eng'engoh den nahhun an atata'ot an animal ta dayawonda.

15 Ya nidatan hi abalinan henen miyadwan atata'ot an animal an umidat hi yahyah nan bulul an inyammada ta mabalin an humapit ya ta ipipatoynan amin nan adi mundayaw ay hiya.

16 Ya inluludna goh an mamalkaan di tu'tu' unu agwan an ngamay an amin nan tataguh tun luta an ta"on hi unda adangyan unu nawotwot, unu nan mi'id unu waday haadna, unu nan himbut unu nan bo'on himbut.

17 Ya henen nimalkan dida ya nan ngadan unu bilang nan ngadan den animal. Ya nan mi'id di nimalkan dida ya adi mabalin an nonongan immuyda luma'u unu munla'u.

18 Mahapul an nala'engday tatagu ta innilaonday aat nen nimalka. Ti nan nala'eng an tagu ya gulat ta adalonay aat nen bilang an nimalka at mabalin an innilaonay ngadan nen animal ti henen malkan uyap ya itudunay ngadan nen animal. Ya henen malkan mitudo' ya onom di gahut ya nanom ta onom.

Revelation 14

1 Ya hidin intigaw'uh nan Duntug an Zion ya tinnig'un timmata'dog din ay Uyaw an Kalnilu ya nan hinggahut ta han napat ya opat di libun tatagun namalkaan di tu'tu'dah ngadan nan ay Uyaw an Kalnilu ya nan ngadan Amana.

2 Ya awni ya waday dengngol'uh gangoh an nalpud abuniyan an ay munggongaah an umat hinan pa"ongol an pumuyuu' an danum ya umat goh hinan magangoh an idul. Ya henen dengngol'u ya umat goh hi gangoh di do'ol an muntukal hi alpada.

3 Ya danen hinggahut ya napat ya han opat di libun tatagun timma'dog hinan hinagang nan tronon di Mumpapto', ya nan opat an matagu, ya nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

duwampulu ta opat an a'ap'apu. Ya ingkantaday balun kanta an dida ya anggay an nabaliwan di nanginnila.

4 Ya didanay linala'in agguy nabaholan an dumalat di binabai, ya nunnonngonday amaphodda. Ya nan ay Uyaw an Kalniluy inun'unudda an ta"on hi malgom di immayanda. Ya didana nan nabaliwan an hopap di bungan ma'ala ta me'nong ay Apo Dios ya hinan ay Uyaw an Kalnilu.

5 Ya mi'id ah nunlayahanda, ya mi'id di nipabahol ay dida.

6 Palpaliwan ya waday tinnig'u an anghel an muntaytadyapan ad daya. Ya gunna ibabbaag nan munnononnong an Maphod an Ulgud hinan tataguh abablubabluy an numbino'ob'on di nahlaganda, ya hapitda, ya nan nitaguanda.

7 Ya enlotnan himmapit an inalinay, "E'gonanyuh Apo Dios, ya Hiyay dayawonyu! Ti magadyuh mahkay an madatngan di gutud hi punhumalyaanah nan tataguh tun luta! Dayawonyu Hiya an nunlumun amin hi logom, ya ad abuniyan, ya nan baybay, ya an amin nan a'obo'obob!”

8 Ya wada goh di miyadwan anghel an nangunud hinan nahhun, ya inalinay, "Napa"i! Napa"i mahkay din ma'al'ali an babluy ad Babylon! Ma'al'alih den babluy, mu nan tataguh di ya nun'appuhiy ina'inatda ti inagay'ayanda nan tataguh nan abablubabluy hitun luta ta adida dayawon hi Apo Dios!”

9 Ya wada goh di miyatlun anghel an nangunud ay danen duwa, ya enlotnan himmapit an inalinay, "Nidugah di bungot Apo Dios hi an amin hinan mundayaw hinan atata'ot an animal, ya nan inyammadan bulul an eng'engohna, ya namalkaan di tu'tu'da unu ngamaydah nan malkana,

10 at hiyanan moltaona dida ta holholtaponday lahun nan apuy ya nan budbuda ta pangintitigan nan nahamad an a'anghel Apo Dios ya nan ay Uyaw an Kalnilu.

11 Ya umu'udyu' di ahu' nan apuy an mamaligat ay didah mid pogpogna ti abigabigat ya amahdomahdom ya adi dumduminnong henen punligatan nan

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

nundayaw hinan animal ya nan bulul an pangitigan hi aatna an nan namalkaan hi ngadan nen animal.”

12 At nan tatagun Apo Dios an mangun'unud hi Tuguna ya nunnonngonday pangulugdan Jesus, ya mahapul an edpolday punholholtapanda.

13 Ya dengngol'u goh han hapit an nalpud abuniyan an inalinay, "Itudo'muh te: Mete"ad ugwan ya mawagahan an amin nan tatagun munligligat hi engganah atayandan dumalat di pangun'unudandan Jesus!" Ya himmapit nan Na'abuniyanan an Lennawan inalinay, "Immannung hene an mun'am'amlongdan mun'eblay hi enggana an hiyah ne pumbalinan di nangun'unudandan Jesus.”

14 Ya awni ya intigaw'u goh, ya wada han mumpaha' an bunut, ya waday ay lala'in Imbaluy di Tagu an nungkoronah balitu', ya waday inodnanah gapas an ma'ataddom.

15 Ya wada goh di ohah anghel an nalpuh nan Timplun Apo Dios, ya tin'u'ana din inumbun hinan bunut an inalinay, "Umuymu ni' gapason nan natong ti nadatngan di agapasan an amin nan wah luta!”

16 At inhawagin din inumbun hinan bunut din gapasna ta nagapas an amin nan wah tun luta.

17 Ya tinnig'u goh, ya waday anghel an nalpuh nan Timplun Apo Dios ad abuniyan, ya wada goh di inodnanah gapasnan ma'attaddom.

18 Ya awni ya limmahun goh nan ohan anghel an nalpuh nan awadan di pun'onngan hinan Timplu. Heden anghel ya hiyay ad tamuh apuy. Ya tin'u'ana din anghel an waday inodnanah matadom an gapas, ya inalinay, "Umuymu pugahon di bungan nan greyp hi luta ti nun'alumda!”

19 At inhawagina din gapas hinan luta ta pinugahna din bungan di greyp, ya inittunah nan pun'apalan an dumalat di bungot Apo Dios.

20 Ya inapalnah luwal nan siudad, ya ay dalay bumuhu' hinan pun'apalan, at nalbong di oha ta han godwan mitluy aluhungna, ya tuluy gahut ta han duwampuluy kilomitluh inadu"oyna.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Revelation 15

1 Wada goh di tinnig'ud abuniyan an nidugah an umipanoh'a. Wadaday pitun anghel an waday pituh numbino'ob'on an ligat hi ipa'alidah nan tatagu. Ya hiyah ne angunuh hi pangipattigan Apo Dios hi bungotna.

2 Ya tinnig'u han paddungnay baybay di inabellogna, ya umat hi halmeng, ya apuy di tigawna. Ya tinnig'u goh din agguy nangunud hidin atata'ot an animal, ya nan bulul an eng'engohna, ya din agguy nangabulut an mamalkaan hinan uyap an panginnilaan hi ngadana an timma'dogdah nan pingit den baybay an inodnanday alpan indat Apo Dios ay dida.

3 Ya gunda ikanta nan kantan Moses an baal Apo Dios an nan kantan nan ay Uyaw an Kalnilu. An alyonday, "He"an Apumin Dios an abalinam an amin di logom, ya do'do"ol di ihulbian nen ato'atom an umipanoh'a! He"ay Alin amin nan ahimpahimpamabluy, ya na'ahhamad an makulug di aatmu!

4 Undan way adi mun'ogon ay He"a, Apumi? Ya undan way adi manapit hi anabagbagtum? Ti He"a ya anggay di na'ahhamad di ugalina, ya umalin amin di ahimpahimpamabluy an mundayaw ay He"ah hinagangmu ti tinnigday ana'ahhamad di ina'inatmu.”

5 Unat goh nalpah hene ya tinnig'u nan Timplun ihinan Apo Dios ad abuniyan an nibughul,

6 ya limmahun nan pitun anghel an waday pitun numbino'ob'on an ligat an ipa'alida. Ya numpunlubungdah mumpaha' an ma'alleneh an ma'alih linen, ya wada goh di balitu' an balikis hi inyalewa'ohdah palagpagda.

7 Ya nan ohah din opat an matagu ya indatnah nan a'anghel di hinohhan duyun balitu' an napnuh nidugah an bungot nan Dios an adi matmattoy.

8 Ya napnu nan Timpluh ahu' an hiyah ne pangimmatunan hi anabagbagtu ya abalinan Apo Dios. Ya adi nonongan waday humgop eden Timplu ta engganay malpah an amin nan numbino'ob'on an ligat an ipa'alin nan pitun anghel.

Revelation 16

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Ya palpaliwan ya wada goh di dengngol'uh magangoh an hapit an nalpuh nan Timplu an inalinah nan pitun a'anghel di, "Umuyyu ihiit hinan luta din bungot Apo Dios an nittuh nan pitun duyu!”

2 At inhiit din nahhun an anghel hi luta nan nittuh duyuna, ya nun'apoghaan an amin di odol nan tatagun namalkaan hi malkan nan atata'ot an animal ya din nundayaw hinan inyammadan bulul an eng'engohna.

3 Ya inhiit goh din miyadwan anghel hinan baybay din nittuh duyuna, ya numbalin nan danum hi ay dalan di tagun natoy. At nun'atoy an amin nan matagun wah di.

4 Ya inhiit goh nan miyatlun anghel hi awangwawangwang ya hinan a'obo'obob din nittuh duyuna, ya numbalin nan danum hi dala.

5 Ya dengngol'uy hapit nan anghel an ad tamuh danum an inalinay, "Apo Dios, na'ahhamad heten pummoltam! He"a ya anggay di me'gonan! He"a nan wagwadah din penghana ya ad ugwan hi enggana!

6 Henen inatmuy pummoltam hinan numpamatoy hinan tatagum ya din numbino'ob'on an propetam, at hay dala mahkay inumonda!”

7 Ya waday dengngol'un hapit an nalpuh nan way pun'onngan an inalinay, "Apo Dios an nidugah di abalinana, immannung ahan an nepto' ya na'ahhamad di pummoltam!”

8 Ya nan miyapat an anghel ya inhiitnah nan algaw din nittuh duyuna, ya nunheglay potang an gohbona nan tatagu.

9 Ya gapu ta mun'oghobda nan tataguh potang at pun'idutandah Apo Dios an nangipa'alin nen ligat, mu hihidya damdama an adida muntutuyuh baholda, ya adida goh dayawon Hiya.

10 Ya inhiit nan miyaleman anghel din nittuh duyunah nan inumbunan nan atata'ot an animal, at hemmelong an amin nan numpapto'ana. Ya nun'itib din tatagun wah diy dilada ti nidugah hi punholholtapanda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ya nun'idutandah Apo Dios ad abuniyan ti munha'it ya nun'apoghaan di odolda, mu hihidya damdaman adida idinong nan nun'appuhin ato'atonda.

12 Ya inhiit nan miyonom an anghel hinan Wangwang an Euphrates din nittuh duyuna, ya natdu' ta way dalanon nan a'ap'apun malpuh buhu'an di algaw.

13 Ya awni goh ya tinnig'u an waday bimmuhu' hi tulun nun'appuhin lennawan ay tu'a' di tigawda. Nan oha ya nalpuh timid nan dragon, ya nan oha ya nalpuh timid nan atata'ot an animal, ya nan oha ya nalpuh timid nan agguy immannung an propeta.

14 Ya danen tulun nun'appuhin lennawa ya didanay dimunyun way abalinandan mangat hi umipanoh'a. Ya diday umuy mangal'alu' hinan a'alin amin hitun luta ta ma'ohhadan mi'gubat ay Apo Dios. Ya henen pi'gubatanda ya gintud Apo Dios ta pangipattiganah abalinana.

15-16 Ya inamung danen nappuhin lennawa nan a'ali ya nan titindaluda. Ya henen nangamungandan dida ya hay pungngadan di Hudyuh hapitda ya Armageddon. Ya inalin Apu tu'uy, "Elanyu ti umat hinan umalian di mangakaw di alia'! At mawagahan nan tagun tumu'al an agguyna inaan di lubungna ta adi mumbobollad an mundaldalan ta adi mabainan!”

17 Ya nan miyapitun anghel ya inhiitna din nittuh duyuna, ya waday dengngol'uh magangoh an hapit an nalpuh nan inumbunan di Mumpapto' hinan Timplun inalinay, "Nalpah mahkay!”

18 Ya himbumagga ya immila'ilat, ya immidu'idul, ya wada goh di atata'ot an alyog. Ya mi'id di umat hinan atata'ot an alyog an nete"ah din nalmuwan di tagu.

19 Ya nun'atlun nun'apa"i din ma'al'ali an babluy ad Babylon, ya nun'apa"i goh nan abablubabluy hitun luta. Ya manu ay inat Apo Dios hene ya ninomnomna din nun'appuhin inat nan tatagud Babylon, at hiyah ne dimmalat hi bimmungtana ta minoltana dida.

20 Ya din aduntuduntug ya lutan nun'igagwah nan baybay ya nun'a'ubahda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya wadada goh di o"ongol ya mun'adamot an dalallun nalpud abuniyan an hay damotdan hinohha ya napat ta han lema ta han godwan di kilu an nun'a'agah hinan tatagu. At nun'idutan din tataguh Apo Dios an dumalat eden nidugah an ligat an impa'alinan dida.

Revelation 17

1 Ya immaliy ohah nan pitun anghel an waday inodnanah duyu, ya inalinan ha"in di, "Umali'a ta ipattig'uy pummoltan Apo Dios hinan babain nunheglan puta. Hay ibalinan nen babai ya nan ma'al'alin babluy hinan awadan di do'ol an wangwang.

2 Ti an amin nan a'alih nan abablubabluy ya ni'yenghadan nen babai. Ya an amin di tataguh nan abablubabluy ya nabutongdah nan impa'inum nen babai. Hay ibalinan te ya natuduwandah nan nun'appuhin ato'aton nen babai.”

3 Ya palpaliwan ya numpa'enap nan Na'abuniyanan an Lennawan ha"in an inyuya' enen anghel an ni'hapit ay ha"in hinan mapulun. Ya tinnig'u han babain nuntakay hi mumbolah an animal an pituy uluna ya himpuluy ha'gudna, ya nun'atud'an di odolnah nun'appuhin hapit hi aat Apo Dios an mangipa'innilan ngohoyona.

4 Ya henen babai ya nunlubung hi munggudla ya mumbobollah di udumna an hiyay panginnilaan hi inadangyana. Ya waday numbino'ob'on hi inggina'unan balitu', ya nan nun'anginan batu, ya nan buung an perlas. Ya waday balitu' an bahuh inodnana an nittuwan di anappuhina ya nan anappuhin nan tatagun binalbaliyana.

5 Ya waday nitudo' hi tu'tu'nan adi ma'awatan di ibalinana. Umat hituy nitudo': "Nan ma'al'alin babluy an Babylon di nangiyunnudan an amin nan binabain mumputa, ya nangiyunnudan di tatagun mangat hi nappuhi.”

6 Ya tinnig'un paddungnay nabutong nan babaih nan dalan nan tatagun Apo Dios an pinatopatoynan dumalat di pangulugdan Jesus. Ya hidin tinnig'uh nen babai ya ma'annoh'aa'.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 Ya inalin din anghel ay ha"in di, "Adi'a manoh'a ti ipa'innila' ay he"ay ibalinan nen tinnigmu. Henen animal an pituy uluna ya himpuluy ha'gudnan tinnigmun nuntakayan nan babai

8 ya wagwadah din nahup, mu mi'id ad ugwan. Mu awniat bumuhu' goh an malpud dolom ta umuy hi umayan nan mamoltah enggana. Ya awniat manoh'a nan tataguh tun lutah pannigandan nen animal. An didana nan agguy nitudo' di ngadandah nan Liblun Nitud'an di Ngadan nan Waday Miyadwan Nitaguanda. Heten liblu ya nitudo' tuwali ya un mawadan amin tun logom.”

9 Ya intuluynan himmapit an inalinay, "Naligat an ma'awatan di ibalinan ten animal! At mahapul an hay nanomnoman di manginnila. Nan pitun ulun nan animal ya didana nan pitun dudunduntug an nihinan nan babai. Hay oha goh hi ibalinan nan pitun ulu ya didana nan pitun a'ali.

10 Mu na'abak nan lema, at din miyonom ya hiyay ap'apud ugwan. Din miyapitu ya hiyay mihukat, mu un he'he'dod di pumpapto'ana.

11 Henen animal an wadah din nahup mu mi'id ad ugwan ya hiyay miyawalun ali. Paddungnay ap'apuh din hopapna ti hiyay ohah nan pitun a'ali, mu umuy hinan umayan nan mamolta.”

12 Ya inalina goh di, "Hanan himpulun ha'gudna ya didana nan himpulun a'ap'apu, mu agguyda ni' numpapto'. Ya awniat midatandah biyang an mi'papto' hinan animal hi na'amtang.

13 Ya danen himpulun mumpapto' ya numpapaddung di nomnomda an nan animal di pangidatandah abalinanda ya biyangda.

14 Ya awniat mumbabaddangandan mi'gubat hinan ay Uyaw an Kalnilu, mu abakona dida ti Hiyay Ap'apun amin di a'ap'apu, ya Hiyay Alin amin di a'ali. Ya an amin nan tatagun mitnud ay Hiya ya didana nan napto' ya nange'kod ay Hiya.”

15 Ya inalin goh din anghel ay ha"in di, "Nan wangwang an tinnigmun inumbunan nan babain puta ya hiyay ipaddungan nan do'ol an tatagun

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

numbino'ob'on di babluyda, ya nan nahlaganda, ya nan nitaguanda, ya nan hapitda.

16 Ya nan himpulun ha'gud an didana nan tatagun mumpapto', ya nan animal ya awniat boholon nan babai ta boladanda, ya alandan amin di wan hiya. Ya unda patayon ta ononday lamohna, ya genhobda hiya.

17 Mu hi Apo Dios di nangipanomnom ay didah pohdonan ma'at an pun'u'unnudonay nomnomdan mangidat hinan animal hi biyang ya abalinandan mumpapto'.

18 Ya hay nipaddungan nen tinnigmun babai ya nan ma'al'alin babluy an pumpapto'an di a'ap'apuh abablubabluy."

Revelation 18

1 Unat goh nalpah hanan na'at ya tinnig'u goh di ohan anghel an nalpud abuniyan. Ya nidugah di biyang nen anghel, ya pinatalanan amin tun luta ti mumbenang.

2 Ya nuntu'u' an inalinay, "Napa"i, napa"i mahkay nan ma'al'alin babluy an ad Babylon! Ya numbalin mahkay hi pumbabluyan di dimunyu ya an amin nan nun'appuhin lennawa, ya an amin nan hamutin mangan hi natoy ya hiya mahkay di ihinanda.

3 Ya nan tataguh nan abablubabluy ya inatday umat hi ina'inat nan bimmabluy ad Babylon an nidugah an nun'appuhi. Ya ta"on nan a'ali ya ne'yatdah nan nun'appuhin ina'inat daden iBabylon. Ya immadangyan nan mumpungkumilduh nan abablubabluy ti immadangyandah nan nungkumilduanda ay daden iBabylon hinan numbino'ob'on an pohpohdon nan tatagun nen babluy.”

4 Ya awni ya dengngol'u goh di ohah hapit an nalpud abuniyan an inalinay, "Da'yun tatagu' ya milahhin ayu, ya taynanyuh den babluy ta adi ayu middum hi bahol danen tataguh di ta adi ayu mi'lagat hi moltada!

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ti nidugah di bahol nan tataguh di an gulat ta puntutu'unon at mitu'dud ad daya, ya adi aliwan Apo Dios danen nun'appuhin ina'inat di tatagun den babluy!

6 Ti awniat mamolta an miyunnudan hi inatda, ya mumpidway moltada ti impaholholtapday i'ibbadan tatagu!

7 At midat ay diday nidugah an ligat hi holholtaponda ti nidugah di pangipabagtuandah odoldan dumalat hi inadangyanda, ya alyonday wadan amin di mahapulda, ya mi'id di ayda punligatan. Ya ma'adennol di punnomnomdan alyonday, Adi ami umat hinan nabalun babain lumungdalungdaya ti da'mi ya umat amih nan ahawan di ali an mi'id di ayna numanonomnoman. Hiyah ne alyonda.

8 At hiyanan udum hi algaw ya mamengpenghan di ligatdan umali ti mabtelda, ya mundogohda, ya numanomnomda, ya moghobda ti hi Apo Dios an munhumalyan amin hi tagu ya nidugah di abalinana.”

9 Ya inalin goh din anghel di, "Nan a'alih tun abablubabluy an ni'bahol hinan nun'appuhin tataguh di ya awniat numanomnomda, ya awniat kumilakiladah pannigandan mun'oghob heden babluy.

10 Ya bumataandan adida meheggon ti tuma'otdah punligatan. Ya alyonday, Ini! Atata'ot ahan hene! Adyu'ah nen ma'al'alin babluy! An un ohay olas ya napa"i!”

11 Ya inalin goh din anghel di, "Middum goh nan mumpungkumilduh tun lutan mi'kilada ya mi'lungdayada ti mi'id mahkay luma'uh nan ikumilduda

12 an nan balitu', ya nan silver, ya nan nun'anginan batu, ya nan perlas an buung, ya nan nun'anginan numbino'ob'on an lo'ob, ya nan nun'anginan ayiw an ma'alih citron, ya nan numbino'ob'on an niyamma an hay niyamma ya ivory di udumna, ya nan nun'anginan ayiw di udumna, ya gambang, ya gumo', ya nan batun ma'alih marble,

13 ya nan numbino'ob'on an rekado an umat hi cinnamon, ya paminta, ya nan incense, ya nan nanginan mumbungtit an lanan ma'alih myrrh ya

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

frankincense, ya nan ma'inum, ya mantikan di olibo, ya nan alena, ya wheat, ya baka, ya kalnilu, ya kabayu, ya kalesa, ya ta"on nan tatagun himbutda.

14 Ya awniat alyon danen mumpungkumildu di, Na'ubah an amin din mun'aphod an inamnawanda, ya an amin din inadangyanda, ya an amin din numbino'ob'on an wan didan umipadenol. At mi'id mahkay di inadangyan ya a'al'alyan nen babluy!

15 Ya miyadagwi daden mumpungkumildun immadangyan hidih nan babluy ti tuma'otdah ilagatanda. Ya awniat kumilakilada ya lumugwadan dumalat eden babluy,

16 ya awniat alyonday, Ini! Atata'ot di na'at enen ma'al'alin babluy an ad Babylon! Adyu'ah nen ma'al'alin babluy ti wah din amin di nun'anginan lubung, ya balitu', ya nan nun'anginan batu, ya perlas!

17 Mu un ohay olas ya anggay ya na'ubah an amin din inadangyana!" Ya inalin goh din anghel di, "Ya an amin nan mumpuntamuh nan pupul hi baybay, ya nan a'ap'apuda, ya nan numpunlugan hinan pupul, ya nan udum an hay pi'bo'laanda ya hay aat di tamuh nan baybay ya mibataanda.

18 Ya hitun pannigandah ahu' eden moghob an babluy ya alyonday, Mi'id di udum an babluy hi umat hinan inadangyana!

19 Ya awniat pun'ihabuagday dapul hi uludan dumalat di punha'itan di punnomnomanda, ya kumilakila, ya mumpunlungdayadan alyonday, Ini! Atata'ot di na'at enen ma'al'alin babluy! Henen babluy di immadangyanan nan waday pupulna, mu un ohay olas ya nun'a'ubah an amin nan wan den babluy!

20 Mu da'yun amin an wad abuniyan, ya da'yun a'apostoles, ya da'yun numbino'ob'on an propeta, ya da'yun tatagun Apo Dios ya mun'am'amlong ayuh napa"ian nen babluy! Ti minoltan Apo Dios nan tatagu enen babluy an gapuh nun'appuhin inatdan da'yu!”

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

21 Ya wada han ma'abbi'ah an anghel an lina"uyna han batun umat hi luhung di a'ongolna, ya inawidnah nan baybay, ya inalinay, "Umat hituy apa"ian nan babluy ad Babylon, at mi'id mahkay mattig!

22 Ya mi'id mahkay madmadngol hi mungkanta, ya mumpagangoh hi alpa, ya tungngali, ya talampet, ya nan udumnan matukalan! Ya mi'id mahkay goh nan tatagun mun'ammah ikumilduda ya nan gumangogangoh an gilingan!

23 Ya mi'id mahkay goh di mattig hi hilaw hidi, ya mi'id mahkay di madngol hi mumpun'ah'ahawah di. Umat hinay moltada ti nan mumpungkumildun nalpuh di ya manu ti diday nabagbagtu, mu binalbaliyanday tataguh nan abablubabluy!

24 Ya hay oha goh hi nama"ian Apo Dios enen babluy ya dumalat di numpamatayan nan bimmabluy hidih nan numbino'ob'on an propeta, ya nan tatagun Apo Dios, ya nan udumna goh an tataguh tun luta."

Revelation 19

1 Unat goh nalpah hene ya dengngol'u han paddungnay hapit di do'ol an tatagud abuniyan an inaliday, "Madayaw hi Apo Dios! Edenol tu'uh Apo Dios ti nidugah di abalinana ya anabagtuna, ya Hiyay mangibaliw hi tagu!

2 Ya makulug an na'ahhamad di panumalyana ti minoltana nan nabagtun putan gun namuhih nan tataguh tun lutan dumalat di nangatanah lumihog, ya imbollohna goh nan inatnan numpamatoy hi baalna!”

3 Ya impidwadan imbugaw an nangalih, "Madayaw hi Apo Dios! Ti nan ahu' nan apuy an nanghob enen babluy ya pumuupuuh an adi mabmabbah enggana!”

4 Ya din duwampulu ta opat an a'ap'apu ya din opat an matagu ya numpunlu'bubdan mundayaw ay Apo Dios an inumbun hinan tronon nan Mumpapto', ya inaliday, "Amen! Madayaw hi Apo Dios!”

5 Awni goh ya waday himmapit hinan awadan di tronon nan Mumpapto' an inalinay, "Da'yun amin an baal Apo Dios, ya ta"on un da'yun amin an

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

kimmulug ay Hiya, ya ta"on nan way abalinana unu mi'id ya dayawonyuh Apo Dios!”

6 Ya dengngol'u goh di hapit nan do'ol an tatagun ay gangoh di do'ol ahan an pumpuyuu' an danum, ya ay idul di gangohnan alyonday, "Madayaw hi Apo Dios! Ti hi Apo Dios an nidugah di abalinanay mumpapto'!

7 At maphod hi un tu'u mun'am'amlong ta edenol tu'un amin di anabagbagtuna ti nadatngan di pungkasalan nan ay Uyaw an Kalnilu. Ya nan iyahawana ya nundadaan

8 an nunlubung hi na'angngina ya ma'appaha' an umela'elat." (Hay nipaddungan nen lubung ya nan ma"aphod an inat nan tatagun Apo Dios.)

9 Ya palpaliwan ya inalin din anghel ay ha"in di, "Itudo'muh ten alyo': Mun'am'amlong nan tatagun na'ayagan an me"an hinan kasal nan ay Uyaw an Kalnilu!" Ya inalina goh di, "Daten inalin Apo Dios ya makulug.”

10 At nunhippia' hi inayungan nen anghel ta dayawo' hiya, mu inalinan ha"in di, "Adia' dayawon ti ha"in ya unna' baal goh damdama an umat ay he"a ya nan i'ibbam an mangun'unud hinan makulug an impa'innilan Jesus! Ya numpaddung tu'un hi Jesus di ay tu'u ipa'innila. Hi Apo Dios di dayawom! Henen impa'innilan Jesus di mangipabi'ah hi nomnom nan numbino'ob'on an propeta.”

11 Tinnig'un nibughul ad daya, ya wada han mumpaha' an kabayu. Ya hay ngadan den nuntakay ya hi Na'ahhamad ya hi Makulug. Ya na'ahhamad di panumalyana ya pi'gubatana.

12 Ya umat hi dalang di apuy di matana, ya do'ol di inyuklupnah korona. Ya nitudo' di ngadanah nan uklupna, mu mi'id di nanginnilah ibalinana an Hiya ya anggay.

13 Ya nadadala nan magayad an inlubungna, ya hay pungngadandan Hiya ya Hapit Apo Dios.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ya nan titindalud abuniyan ya numpunlubungdah nan nun'angina, ya mumpaha', ya maleneh an nitnuddan Hiyan nuntakaydah nan ma'appaha' an kabayu.

15 Ya waday bimmuhu' hi matadom an hanggap hi timidna an hiyah ne pangabaknah nan do'ol an buhulnah nan abablubabluy ti alyon nan Hapit Apo Dios di, "Hiyay ap'apun an amin, ya mi'id di mangabak ay Hiya, ya mahapul an Hiyay ma'unud." Ya dumalat di bohol Apo Dios an nidugah di abalinana ya moltaona dida.

16 Ya waday nitudo' hi lubungnan magayad ya hinan ulpunan alyonay, "Hiyay Alin an Amin di A'ali, ya Apun an Amin nan A'ap'apu."

17 Ya awni ya waday tinnig'uh anghel an timma'dog hinan way algaw. Ya enlotnan nuntu'u' hi an amin an hamuti an inalinan diday, "Ma'amung ayun amin an hamuti ti behtan Apo Dios!

18 At umali ayu ta pun'a'anyuy lamoh nan a'ali, ya nan a'ap'apun di tindalu, ya nan titindaluda, ya nan kabayu, ya nan numpuntakay, ya nan lamoh an amin di tatagu an ta"on nan himbut, ya nan bo'on himbut, ya nan nabagtu, unu na'ampan tatagu!"

19 Ya tinnig'u din atata'ot an animal, ya din a'alih nan abablubabluy, ya din titindaluda an na'amungda ta mi'gubatdah nan nuntakay hinan kabayu ya nan do'ol an tindaluna.

20 Mu nangabak nan nuntakay hi kabayu ya nan titindaluna. Ya dempapda nan atata'ot an animal ya nan propetana, ya intapalda didah nan apuy an awadan di budbuda an dumaladalang. Heten propeta ya dumalat nan atata'ot an animal ya impattignay umipanoh'a, at hiyay dimmalat hi nabalbaliyan nan nundayaw hinan atata'ot an animal an namalkaan hi malkana.

21 Ya pinatoy nan nuntakay hinan kabayu an hay hanggap di namatoynan wah timidna, at nun'a'an nan hamutiy lamohda ta nun'abhugda.

Revelation 20

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Palpaliwan goh ya tinnig'u han ohan anghel an nalpud abuniyan an inodnanay tulbo' di bitud dolom ya nan madamot an bangkeleng.

2 Ya dempapna nan dragon an hiyah ne din ulog hidin penghana an alyondan diyablu unu hi Satanas, ya imbaludnah Hinlibuy Tawon.

3 Ti inunugnah nan bitud dolom, ya intulbo'na ta adina mahkay gun balbaliyan nan tataguh tun luta. Mu malpah ay henen hinlibuy tawon ya un mahkay mibo'tan hi baludan.

4 Ya awni ya tinnig'u nan tronon di mumpumpapto'. Ya daden inumbun hidi ya waday biyangdan munhumalya. Ya tinnig'u goh nan lelennawan din tatagun naputulan ti nan gunda nangipa'innilaan hinan impa'innilan Jesus ya nan Hapit Apo Dios. Ya agguyda dinayaw nan atata'ot an animal ya nan inyammadan eng'engohna, ya agguy namalkaan di tu'tu'da unu ngamaydah nan malkan nan atata'ot an animal. Ya namahuanda, at mi'papto'dan Kristuh Hinlibuy Tawon.

5 Didanay nahhun an namahuan ti nan udum an natoy ya adida mamahuan hi engganay maluh di Hinlibuy Tawon.

6 Ya hanan nahhun an namahuan ya mun'am'amlongda ti adida milahhin ay Apo Dios an hiyah ne nan alyondan miyadwan atayan. Ya dida mahkay di padin da Apo Dios ay Kristu, ya diday mi'papto' ay Kristuh Hinlibuy Tawon.

7 Unat goh malpah di Hinlibuy Tawon ya mibo'tan hi Satanas hinan nibaludana,

8 ya umuy goh bumalbalih nan tataguh nan abablubabluy. Ya nan do'ol an tatagun balbaliyana ya didanay alyondah Gog ya Magog. Ya amungona didan amin ta umuyda mi'gubat. Ya hay ado'olda ya umat hi ado'ol di panag hi pingit di baybay.

9 Ya miwa'atdah nan abablubabluy, ya li'ubonda nan babluy an pa'appohpohdon Apo Dios an numbabluyan nan tataguna, mu immaliy apuy an nalpud abuniyan, ya genhobna dida.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 At nan diyablun hi Satanas an namalbalin dida ya mitapal hinan apuy an awadan di budbuda an nitapalan din atata'ot an animal ya nan munlayah an propeta ta hidiy punholholtapandah enggana.

11 Palpaliwan ya tinnig'u han ongol an mumpaha' an trono ya nan inumbun hidi. Ya un nonong ya nami'id din luta ya ad daya.

12 Ya tinnig'u nan nun'a'atoy an tatagun na'ampa unu nabagtu an timmata'dogdah awadan di tronon nan Mumpapto'. Ya tinnig'u nan aliblulíblun nabe'lag. Din ohan liblu ya nan Nitud'an di Ngadan nan Tatagun Midatan hi Miyadwan Nitaguan hi Mi'id di Pogpogna. Ya nan udum an libluy nitud'an nan ina'inat din tataguh tun luta an hiyah ne pangiyunnudan hi ahumalyaan ya amoltaanda.

13 At hiyanan an aminday natoy an ta"on hi malgom di awadanda ya mahumalyada an miyunnudan hinan ina'inatda.

14 Ya unat goh nalpah hene ya nan alyondan atoy ya hiyah ne nan umayan di tatagud dolom ya nitapaldah nan apuy an hiyah ne alyondah pidwan di atayan.

15 Ti nan tatagun agguy nitudo' di ngadandah nan Liblun Nitud'an di Ngadan nan Tatagun Waday Miyadwan Nitaguanda ya mitapaldah nan apuy.

Revelation 21

1 Ya unat goh nalpah hanan na'at ya tinnig'u han balun luta ya nan balu goh an ad daya ti din nahhun an ad daya, ya luta, ya baybay ya nun'a'ubahda.

2 Ya tinnig'u an nalpud abuniyan han me'gonan an babluy Apo Dios an hiyah ne nan balbalun ad Jerusalem. Ya henen babluy ya na'ippaphodon Apo Dios an umat hi nangipaphodandah nan lubung di babain mungkasal.

3 Ya dengngol'u han magangoh an hapit an nalpuh nan tronon di Mumpapto' an inalinay, "Mi'hina mahkay hi Apo Dios hinan tataguna. At Hiya mahkay di Diosda.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

4 Ya adida mahkay lumugwa ti mi'id di ligat, ya dogoh, ya munha'it, ya atoy, ya punlungdayaan di tatagu, ya mi'id mahkay di dumalat hi kilaanda ti maluman an amin nan wadah din hopapna.”

5 Ya inalin din inumbun hi trononan Mumpapto' di, "Ad ugwan ya maluman an amin hi balu!" Ya inalinan ha"in di, "Itudo'mu hanan inali' ti immannung an makulug.”

6 Ya inalina goh di, "Nalpah mahkay! Ha"in ya wagwadaa' tuwali ya un malmun amin di logom, ya wadawadaa' hi enggana. Ha"in di alpuwan an amin, ya Ha"in di pogpog an amin. Ya nan tagun paddungnay na'uwaw ya idata' hi danum an mi'id di bayadnan umidat hi nitaguan hi mi'id pogpogna.

7 Ya nan tagun mangabak an adina idinong di pangulugna an ta"on un way malgom hi ma'at ay hiya ya Ha"in di Diosna, ya hiyay imbaluy'u.

8 Mu nan agguy nangun'unud ay Ha"in ti nan nitaguanday ihihi'alda, ya nan nangidinong hi pangulugdan Ha"in, ya nan nanganangat hi nun'appuhi, ya nan pimmatopatoy, ya nan immilugtap, ya nan nummadyik, ya nan ma'aladyah, ya nan nundayaw hi bulul ya umuydah nan apuy an hiyah ne alyondan pidwan di atayan.”

9 Nan ohah nan pitun anghel an nangdon hi pituh duyun nittuwan di pitun mangidat hi angunuh di ligat ya immalin ha"in, ya inalinay, "Umali'a ta ipattig'un he"ay iyahawan nan ay Uyaw an Kalnilu.”

10 Ya paddungnay numpa'enap nan Na'abuniyanan an Lennawan ha"in, ya inyuya' hinan anghel hinan tulid di ata'nang ahan an duntug, ya impattignan ha"in nan ma"aphod an babluy an ad Jerusalem an mun'ul'ullay an mun'ohop an nalpun Apo Dios ad abuniyan.

11 Ya henen babluy ya munhenel hi anabagbagtun Apo Dios an umat hinan nabalul an batun ma'alih jasper an ma'allenang an ay crystal.

12 Ya nun'a'allup di nunlene'woh eden babluy, ya himpulu ta duway pantawna an nepongan di hinohhan anghel an mun'adug. Ya nepong an nitudo' ay daden pantaw di ngadan nan himpulu ta duwan holag Israel.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

13 At hintutluy pantaw di allup hi napinpinangngel enen babluy an ad Jerusalem ti tuluh appit di buhu'an nan algaw, ya tulu goh hi appit di alimuhan di algaw, ya nahintitlu goh hi appit hi agwan ya iggid hi un hagangon di buhu'an di algaw.

14 Ya hay nipabunan nen allup di babluy ya nan himpulu ta duwan batun nitud'an di ngadan nan himpulu ta duwan a'apostoles nan ay Uyaw an Kalnilu.

15 Ya din anghel an ni'hapit ay ha"in ya waday inodnanah lukud an balitu' an hiyah ne din nunlukudnah nan babluy, ya nan pantaw di allup, ya nan inadu"oy din allup.

16 Ya henen babluy ya numpapaddung di benellogna ya inadu"oyna. Linukud nan anghel di inabellogna, ya inadu"oyna, ya inata'nangna, ya duway libu ta han opat di gahut an kilomitlu.

17 Ya linukudna goh nan allup, ya duway gahut di umpih inata'nangna. Umat hi punlukud di taguy nunlukud nen anghel.

18 Ya netpeng hinan allup nan nanginan batun ma'alih jasper. Ya hay niyamman nen babluy ya nan namahmah an balitu' an humilin umat hi halmeng.

19 Ya hay nipabunan nongkay nan allup ya nan numbino'ob'on an nun'anginan batu. Ya hay nahhun hi nipabunan nan allup ya nan ma'alih jasper, ya un mahkay nan ma'alih sapphire, ya un mahkay nan ma'alih chalcedony, ya un mahkay nan ma'alih emerald,

20 ya un mahkay nan ma'alih sardonyx, ya un mahkay nan ma'alih carnelian, ya un mahkay nan ma'alih chrysolite, ya un mahkay nan ma'alih beryl, ya un mahkay nan ma'alih topaz, ya un mahkay nan ma'alih chrysoprase, ya un mahkay nan ma'alih jacinth, ya un mahkay nan ma'alih amethyst.

21 Ya hinohhan danen himpulu ta duwan pantaw ya hay niyamma ya perlas. Ya nan kalatah di ya nabalitu'an an humilin umat hi halmeng.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

22 Ya mi'id tinnig'uh Timpludah di ti adi mahapul ti wadah dih Apo Dios an nidugah di abalinana ya nan ay Uyaw an Kalnilun paddungnay Timpluda.

23 Ya adi goh mahapul di algaw ya bulan ti hay anabagbagtun Apo Dios ya nan ay Uyaw an Kalniluy mamatal eden babluy.

24 Ya nan patal nen balun ad Jerusalem di mamatal hi owon di tataguh nan abablubabluy. Ya an amin nan a'alih nan abablubabluy ya umuydah di an mundayaw, ya ipa'inniladan nalpun Apo Dios an amin di anabagtu ya inadangyanda.

25 Ya adi mitangtangob nan pantaw nen babluy an un mibubughul ti mapatal hidi an mi'id mahdom.

26 Ya ita'in an amin di tatagun umuy mundayaw di inadangyandah di.

27 Ya mi'id di nappuhih miyabulut hidi, at hiyanan nan munlayah ya nan umipabain di ato'atonda ya adi nonongan immuydah di. Ti ammuna nan waday nitudo' di ngadandah nan liblun inodnan nan ay Uyaw an Kalnilu di mabalin hi umuy hidi.

Revelation 22

1 Impattig goh nan anghel ay ha"in han wangwang an hay ipa"elna ya nan danum an umidat hi pi'taguan. Henen danum ya ay crystal an ma'allenang an nalpuh nan tronon Apo Dios ya nan ay Uyaw an Kalnilu,

2 ya ene'wanah nan gagwan di babluy. Ya numpundinammang di a'ayiw an alpuwan di pi'taguan hinan numpundinammang goh an pingit nen wangwang. Ya abulabulan ya bumunga daden ayiw, at mamimpulu ta duway bumungaandah hintawon. Ya nan tubun daden ayiw ya hay ipa"elna ya nan pumhodan di nitaguan di tatagu.

3 Ya mi'id ah nappuhih umidat hi ligat eden babluy ti hidiy pumpapto'an Apo Dios ya nan ay Uyaw an Kalnilu. At Hiyay dayawon an amin di baalna

4 ti tigonday angahna mahkay, ya mitudo' di ngadanah tu'tu'da.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

5 Ya adi nongkay homelong enen babluy ti hi Apo Dios di mamatal, at hiyanan adi mahapul di algaw unu malgom an umipapatal. Ya nan babaalna ya mi'papto'dah mid pogpogna.

6 Ya inalin din anghel ay ha"in di, "An amin hatun ulgud ya immannung an makulug. Ti nan Apu tu'un hi Apo Dios di nangipahapit hinan numbino'ob'on an propeta, ya Hiya goh di nannag ay ha"in hi mangipa'innilah nan babaalnah nan magadyuh an ma'at.”

7 Ya hi Jesus ya himmapit an inalinay, "Donglonyu tun alyo' ay da'yu ti ag'aga mahkay at mumbangngada'! Ya an amin nan mangulug eten nitudo' hitun liblu ya mipadenolda!”

8 Ha"in an hi John ya dengngol'u ya tinnig'un amin hatu. At hidin nalpahan di nangngola' ya nanniga' ay date ya nunhippia' hi hinagang nan anghel an nangipa'innilan daten ha"in ta dayawo'.

9 Mu inalinan ha"in di, "Adia' dayawon! Ti numpaddungtan baal ditan Apo Dios an umat hinan i'ibba tu'un propeta ya an amin hinan mangulug hi Hapit Apo Dios an nitudo' eten liblu. Hi Apo Dios di dayawom!”

10 Ya inalina goh ay ha"in di, "Adiyu ipo"oy tun nitudo' eten liblu ti magadyuh mahkay di gutud hi umannungan an amin hatu.

11 At nan nun'appuhiy ato'atonda ya hiyay gunda ato'aton hi enggana, ya nan maphod di gunda aton ya maphod di ato'atondah enggana.”

12 Ya awni goh ya himmapit hi Jesus ay ha"in an inalinay, "Donglonyu tun alyo' ay da'yu ti magadyuh mahkay at mumbangngada'! Ya iyali' di lagbuyu an miyunnudan hinan ina'inatyu.

13 Ha"in ya wagwadaa' tuwali ya un mawadan amin di logom, ya wagwadaa' hi enggana. Ya Ha"in di alpuwan an amin, ya Ha"in di pogpog an amin.

14 Ya awniat mipadenol nan mangat hi maphod ti biyangdan midatan hi maphod an pi'taguan an mi'id di pogpogna, ya waday biyangdan humgop hinan pantaw nan allup nan babluy.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Mu nan tatagun bumalbali an umat hi ahu, ya nan mummadyik, ya nan umilugtap, ya nan pumatoy, ya nan mundayaw hi bulul, ya nan layah di hapitonda ya pangatda ya adida middum enen babluy.

16 Ha"in an hi Jesus di nannag hinan anghel'un da'yun kimmulug hinan ahimbahimba'an an mangipa'innilah aat'u. Ya Ha"in di ohah holag David, ya Ha"in goh di ma'alih talaw an mamigat an bittuan hinan mun'awawa'ah.”

17 Ya inalin nan Na'abuniyanan an Lennawa ya nan ahawan nan ay Uyaw an Kalniluh nan tataguy, "Umali ayu!" Ya an amin nan mangngol eten Hapit Apo Dios ya mahapul goh an ayaganday i'ibbadan alyonday, "Umali ayu! Umali ayun nun'a'uwaw! Ya abulutonyu tun mi'id bayadnan danum an umidat hi pi'taguan hi mi'id pogpogna!”

18 Ha"in an hi John di nangitudo' ay daten amin. Ya alyo' ay da'yu an nan tagun udmana tun nitudo' eten liblu ya udman Apo Dios di ligatnan umat hi ligat an gun na'ulgud eten liblu.

19 Ya nan tagun mangudang hitun nitudo' eten liblu ya adi idat Apo Dios di dagwanah nan ayiw an alpuwan di pi'taguan ya biyangnah nan babluy an na'ulgud eten liblu.

20 Hi Jesus an nangipa'innilan makulug an amin tun nitudo' eten liblu ya inalinay, "Immannung an ag'aga ya mumbangngada'!" At inali' di, "Amen! At umali'a ni' ahan, Apu Jesus!”

21 Nan homo' ni' an malpun Apu tu'un hi Jesu Kristu di minaynayun hi wan da'yun tatagun Apo Dios. Amen.

© 2018, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2022, Vitória/ES - Brasil

Capa: Pôr do sol sobre o mar. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.